Exkursioner i 1884.

Paa den ordinære Generalforsamling d. 31te Januar 1884 vedtoges det at afholde følgende Exkursioner i den kommende Saison:

1. Foraarstour til Søborg og Nakkehoved.
2. Sommertour til Lolland.
3. Efteraarstour, om hvilken der efter Sædvane først tages Bestemmelse senere.

D'Hrr. *Ledere af Exkursionerne* anmodes om at indsende deres Regninger til Kassereren — Nørregade 20 Mb. 4 — *senest 1 Maaned* efter vedkommende Exkursions Slutning.

Mo. Bot. Garden, 1898

Literatur-Anmeldelser.

F. W. C. Areschoug, Skånes Flora. 2 Upplagen, Lund 1881.

Der er ved det i Overskriften nævnte Værk atter føjet et betydningsfuldt Led til den allerede store Kjæde af floristiske Arbejder, som Sveriges botaniske Literatur har at opvise. Det er en bekjendt Sag, at foruden flere større Værker, omfattende enten hele Sveriges eller tillige Norges Flora, af hvilke *Hartmans* handbok i Skandin. Flora har oplevet 11 Oplag (ɔ: omtr. en Udgave hvert femte Aar), er neppe noget Land i Evropa mere rigt paa Lokalfloraer fra alle Landets Provinser. Navnlig kan Skaane rose sig af at have været Gjenstand for særlig Opmærksomhed i floristisk Henseende, lige fra *Leche's* „Primitiae florae Scanicae“ (1744) og *Linnés* „Skånska resa“ (1751) indtil i den nyere Tid *E. Fries's* „Flora Scanica“ (1835), *Lilja's* „Skånes Flora“ (1870) og nu det her omhandlede Værk, hvis første Udgave udkom 1866. Ikke alene i Sammenligning med de forudgaaende Forfatteres Arbejder over Skånes Flora, men ogsaa i Forhold til det her omhandlede Værks første Udgave kan denne anden Udgave betegnes som et saare betydeligt Fremskridt. Enhver, som med Opmærksomhed sammenligner de af samme Plante givne Beskrivelser i de tvende Udgaver, vil give Forf. Ret, naar han i sit Forord bemærker, „at Tiden kræver en anden Behandlingsmaade af Planters Beskrivelse end den tidligere brugte, og denne Fordring har Forf. fyldestgjort, efter Anm.'s Skjøn paa en særdeles heldig Maade. Idet Beskrivelserne i denne 2den Udgave give en fyldigere og mere haandgribelig Forestilling om vedkommende Plantes væsenlige Egenskaber, særlig i morfologisk Henseende, indtager den altsaa en fremragende Plads i den nyere floristiske Literatur.

Betragtes Bogens specielle Indhold fra en dansk Floristikers Standpunkt, har det naturligvis en særlig Interesse, under en saa paalidelig Vejvisers Vejledning at sammenligne vort eget Lands Vegetation med et saa nær liggende og i Naturforhold saa nøje beslægtet Floragebet som Skaane. Paa Grund af den store Lighed i Klima og for en stor Del i Jordbundsforhold er det en Selvfølge, at Danmarks og Skaanes Vegetation i det hele ere væsenlig overensstemmende, men paa den anden Side forundres man over at bemærke ikke faa mærkelige Uoverensstemmelser. De vigtigste af disse*) ville træde tydeligst frem ved nedenstaaende Lister over:

*) Foruden de her opregnede kunde der maaské ved en grundigere Sammenligning end den, jeg har kunnet foretage, findes endnu flere Exempler paa Uoverensstemmelse

(810)

1 a. Planter, fundne i Danmark, men hidtil ikke i Skaane

Equisetum Telmateja
Koeleria cristata
Alopecurus agrestis
Schoenus nigricans
Scirpus parvulus
Carex cyperoides
— trinervis
— strigosa
Luzula maxima
Juncus pygmæus
Alisma natans
Allium Kochii
Iris spuria
Orchis fusca
Epipactis atrorubens
Cephalanthera rubra
— grandiflora
Potamogeton densus
Zostera minor
Salix cuspidata (tetrandra)
Obione portulacoides
Dipsacus silvester
Hieracium commutatum (boreale Fr.)
Sonchus paluster
Bidens radiatus (platycephalus Ørst.)
Pulicaria dysenterica
Centaurea phrygia
Phyteuma spicatum
Leonurus Marrubiastrum
Brunella grandiflora
Galeopsis angustifolia
Mentha rotundifolia
Cuscuta Epithymum
Scrophularia aquatica
Oenanthe Lachenalii
Chrysosplenium oppositifolium
Anemone apennina (pallida)
Ranunculus lanuginosus
Glaucium luteum
Papaver Rhoeas
Draba incana
Cochlearia anglica
Bryonia dioeca
Elatine hexandra
Silene viscosa
Spergula maxima
Hypericum pulchrum
Rubus Sprengelii
— hirtus
— glandulosus
— vestitus et pl. sp.
Ulex europæus
Trifolium filiforme (micranthum Viv.)
— alpestre
Vicia Orobus
Genista anglica
— tinctoria

1 b. Arter, almindelige i Danmark, sjældne i Skaane.

Airopsis caryophyllea
Schedonorus Benekeni
— serotinus
Elymus europæus
Epipactis latifolia
Crepis virens
Senecio aquaticus
Galium Mollugo
Ajuga reptans
Thymus Chamædrys
Verbena officinalis
Verbascum thapsiforme.
Primula elatior

2 a. Arter, fundne i Skaane, ikke i Danmark.

Woodsia ilvensis
Aspidium Lonchitis
Asplenium germanicum
Botrychium simplex
Sessleria coerulea
Glyceria conferta
Carex microstachya
— Buxbaumii
— irrigua
— vaginata
— capillaris
Orchis militaris

---

end de i nedenstaaende Lister paaviste, hvorimod det ikke bør oversés, at der er Sandsynlighed for, at en eller anden af de Arter, der her ere nævnte som særegne for et af de tvende Lande, ved fortsat Iagttagelse vil findes at tilhøre begge. Denne Formodning bestyrkes ved den Erfaring, at adskillige Arter, der tidligere savnedes i et af Landene, i de senere Aar ere opdagede i dette, f. Ex. i Danmark Poa bulbosa, Goodyera repens, Linnæa borealis, Chimophila umbellata, Pulsatilla vernalis, Draba muralis, i Sverige Vulpia sciuroides, Epipactis viridiflora, Crepis virens, Utricularia neglecta, Potentilla Fragariastrum o. fl., og saa vel svenske som danske Botanikere have heri en Opfordring til at holde skarpt Udkig med de her nævnte Arter.

Najas flexilis
Sparganium affine
— natans
— fluitans
Salix vagans
Artemisia Stelleriana
Senecio paludosus
Hieracium dubium
— cymigerum
Ajuga genevensis
Androsace septentrionalis
Ledum palustre
Silaus pratensis
Sedum annuum
Thalictrum aquilegiæfolium
Corydalis laxa
Isatis tinctoria
Hutchinsia petræa
Viola arenaria
Stellaria Frieseana
Dianthus arenarius
Gypsophila fastigiata
Polygala comosum
Trapa natans
Rosa cinnamomea
Rubus umbraticus
— scanicus
— insularis
Astragalus arenarius
Lathyrus sphæricus
— heterophyllus.

2 b. Almindelige Arter i Skaane, sjældne i Danmark:

Phleum Boehmeri
Carex ericetorum
Convallaria verticillata
Daphne Mezereum
Cineraria campestris
Ajuga pyramidalis
Primula farinosa
Acer platanoides
Geranium lucidum
Trifolium montanum
Medicago falcata
Orobus vernus.

Sammenligner man Antallet af Arter i Skaanes og Danmarks Flora, da viser der sig for førstnævnte af Prof. Areschoug med Nr. opført 1137 Arter af Fanerogamer og Karkryptogamer. Antallet af Arter i Danmark og Slesvig beløber sig derimod, efter Anm.'s Haandbog i den danske Flora (forøget med de siden dennes sidste Udgave fundne) i Alt til 1384. Men denne Forskjel af 247 Arters Overvægt i Danmarks Flora fremfor Skaanes giver ikke en nøjagtig Forestilling om det virkelige Forhold. Dertil vilde nemlig kræves, at Forfatterne af de sammenlignede floristiske Arbejder havde en overensstemmende Opfattelse 1, af Arternes Begrænsning, og 2, af de opførte Arters større eller mindre Berettigelse til at medregnes som Bestanddele af Floraen.

1. Hvad Arternes Begrænsning angaar, har Prof. A. i sin „Skånes Flora" nævnt adskillige som Underarter (uden Nr.), som Anm. i sin „Haandbog" har anført som selvstændige Arter og medregnet (med Nr.) i det samlede Artsantal. De fleste af disse ansér jeg fremdeles for vel adskilte, til Dels endog fortrinlige Arter; exempelvis maa her nævnes: Luzula multiflora, Filago apiculata, Ulmus suberosa, Galium spurium, Sedum purpureum Link (S. lividum Lge. Haandb., S. Telephium purpurascens Arsch.), Viola epipsila, Polygala depressum, Rosa mollissima, tomentosa og pomifera (af A. opførte som Underarter uden Nr. af R. villosa). En udførligere Redegjørelse for de Grunde, i Følge hvilke jeg ikke deler Prof. A.'s Betænkelighed ved at antage disse for virkelige Arter, vilde her ikke være paa sin Plads. En Del andre, som jeg tidligere medregnede i Arternes Række, er jeg derimod nu tilbøjelig til at betragte, ligesom A., som Varieteter eller Underarter, f. Ex. Polygonum nodosum, Tragopogon minus, Galium elongatum, Solanum miniatum (og beslægtede). Monotropa glabra, Armeria maritima, Heracleum sibiricum, Lepigonum neglectum, Viola pratensis (den her i Landet under dette Navn opførte er kun en lav, smaablomstret Form af V. stagnina, og ikke den ægte V. pratensis M. K.), Epilobium purpureum o. fl.

Ligesom man ved en Sammenligning mellem Artsantallet i de 2 Flora'er nødvendigvis maa tage Hensyn til de forskjellige Forfatteres ulige Opfattelse i Spørgsmaalet om Art eller Afart, gjælder det samme om det Spørgsmaal, hvor vidt en Form kan antages at være af hybrid Oprindelse. Det maa erkjendes for ønskeligt, at der i denne Henseende følges bestemte Regler, men saa længe ikke direkte Krydsningsforsøg have givet Sikkerhed for en Forms Bastardnatur, maa man nøjes med Sandsynligheden som Vejleder. I enkelte Slægter, f. Ex. Cirsium, Verbascum, Epilobium*) o. fl. er den hybride Oprindelse umiskjendelig, idet Bastardformerne her næsten uden Undtagelse forekomme enkeltvis i Selskab med Stamplanterne, ligesom de ofte ere ufrugtbare eller ikke constante ved Frøudsæd. Disse ere derfor i min Haandbog opførte som Bastarder uden Nr., hvorimod der med Nr. vare optagne andre, som nu almindelig antages at være hybride og for hvis Vedkommende jeg nu ligeledes for største Delen er tilbøjelig til at frafalde min tidligere Tvivl om deres Optagelse blandt Bastardformerne, f. Ex. Festuca elongata Ehrh. (Brachypodium loliaceum Fr.) Carex fulva og Boenninghauseniana, Geum intermedium, enkelte Salices**), hvorimod andre, f. Ex. Primula variabilis Goupil, for saa vidt man ikke vil vende tilbage til den linnéiske P. veris, forekommer mig at have samme Berettigelse til at ansés for en selvstændig Art som de andre Arter af samme Gruppe. Den optræder nemlig her i Landet massevis i Skovene og bærer rigeligt spiredygtigt Frø, som, idet mindste saa vidt min Erfaring rækker, frembringe Planter lig Moderplanten, om den end indenfor sin Typus ved Frøudsæd kan variere i Farve, Blomstens Størrelse o. s. v. (saa vidt jeg har iagttaget, høre alle de skjærmblomstrede Primuler, der i talrige Afændringer dyrkes i vore Haver, til P. variabilis og ikke som Flere (f. Ex. Lilja: Sk. Fl.) antage, til P. elatior). Spørgsmaalet om en Plantes legitime eller hybride Oprindelse er altsaa for flere Arters Vedkommende fremdeles aabent, og der vil behøves fortsatte Krydsningsforsøg, før det kan løses paa en af Alle anerkjendt Maade.

2. Ikke mindre forskjelligt opfattes Reglerne for Optagelse i et Lands Flora af de fra andre Lande indførte eller indvandrede Arter. At indskrænke Antallet af en Floras Arter til saadanne, der oprindeligt have tilhørt denne, med Udelukkelse af alle til forskjellig Tid indførte, er selvfølgeligt umuligt paa Grund af den ufuldkomne Kundskab om de i ældre Tid stedfundne Forandringer i Vegetationen. At ethvert Lands Nutids-Flora er yderst forskjellig fra dens primære, er en tilstrækkelig bekjendt Kjendsgjerning, og det tør vel f. Ex. for Skaanes som for Danmarks Vedkommende antages, at næppe Halvdelen af de Arter, der nu sammensætte vor Flora, fandtes der i den forhistoriske Tid, medens en Mængde den Gang tilstedeværende ere forsvundne. Da det imid-

*) I »Skånes Flora« har Prof. A. ikke omtalt Bastarder mellem Epilobium Arter; da der imidlertid nu i Danmark er funden Krydsningsformer mellem næsten samtlige vore Epilobia, er det sandsynligt, at saadanne ikke mangle i Skaane. Ogsaa Atriplex hører til de Slægter, der ere tilbøjelige til indbyrdes Krydsning mellem Arterne, og flere af de som Varieteter opførte Former skylde muligvis en slig Aarsag deres Oprindelse.

**) Det turde dog ikke være bevist, at Salix-Arterne ere hybride i den Udstrækning, som af Flere antages. Prof. A. synes heller ikke at fastholde i hele dens Strænghed den af Andre opstillede Bastardtheori for Salix Arternes Vedkommende, idet han f. Ex. opfører S. viridis og S. ambigua, der af Andersson o. Fl. erklæres for Bastarder, med Nr. blandt Hovedarterne, men derimod S. undulata, mollissima og angustifolia uden Nr. som Bastarder.

lertid ikke er et floristisk Arbejdes Opgave at give en Fremstilling af vedkommende Lands Vegetationshistorie, men et saa nøjagtigt Billede som muligt af dets Plantevæxt i Nutiden, nødes man til at udelade mange Arter, som bevisligt have udgjort Bestanddele af tidligere Perioders Vegetation, og vi optage altsaa ikke i Danmarks Flora Betula nana, Salix polaris, Dryas octopetala, Trapa natans o. fl., lige saa lidt som i Skaanes de talrige fossile Planter fra endnu ældre Jordperioder. Men, medens disse ere forsvundne, ere andre efterhaanden og i stigende Mængde ved den fremskridende Kultur indvandrede fra nærmere eller fjernere Lande og have faaet en større eller mindre Udbredelse, en Indvandring, hvortil Nutidens livlige Samfærdsel mellem Landene frembyder rigelig Anledning. Nogle af disse indvandrede Planter ere dog saa flygtige, at de kun optræde tilfældigt paa et enkelt Sted og forsvinde efter nogen Tids Forløb; saadanne bør ikke optages i Floraens faste Inventarium; andre ere derimod blevne saa almindelige i Mark, Skov og Have som Ukrud blandt Kulturvæxterne, at de udgjøre en væsenlig Bestanddel af Vegetationen, hvorfor de bør medregnes til Floraen, selv om det i Regelen maa antages for givet, at de vilde forsvinde, naar de Kulturplanter ophørte at dyrkes, til hvilke de ere knyttede som Skyggen til sit Legeme. Men med lige saa god Ret bør da ogsaa selve de i et Land hyppigt dyrkede Planter, hvis Følgesvende hine Ukrudsplanter ere, optages som tilhørende Floraen, saa vist som Skyggen ikke er vigtigere end Legemet, hvortil den hører.

Det maa indrømmes, at der i dette Spørgsmaal vanskeligt lader sig drage en skarp Grænse, og at i tvivlsomme Tilfælde Valget maa træffes efter vedkommende Forfatters Skjøn*), men som almindelig Regel burde vist nok vedtages, at ligesom vi af Markukrud uden Betænkning optage Chrysanthemum segetum, Centaurea Cyanus, Agrostemma Githago, Camelina foetida, Cuscuta Epilinum og Trifolii, saaledes bør ogsaa de Kulturplanter, hvortil disse slutte sig (Rug, Havre, Hør o. s. v.) optages i vor Flora; og for Træernes Vedkommende, hvor ogsaa meget forskjellige Meninger have gjort sig gjældende, turde det være naturligt at ansé for berettigede til at optages i Floraen saadanne, der forekomme plantede (tildels endog selvsaaede) i større Mængde i vore Skove og Alleer, og saaledes have en kjendelig Indflydelse paa Vegetationens Fysiognomi, men derimod at udelukke de talrige i Haver og Parkanlæg enkeltvis dyrkede Træer og Buske af fremmed Oprindelse.

Fra dette Udgangspunkt finder Anm. Anledning til nogle Indvendinger imod de i Areschougs Flora fulgte Regler for indførte Arters Forhold til Floraen, hvori der forekommer mig at være nogen Inkonsekvens tilstede. For Træernes Vedkommende er det f. Ex. ikke let at indsé, hvorfor de utvivlsomt indførte Arter: Tilia vulgaris, Salix alba, fragilis, viminalis og purpurea ere optagne som numererede, medens de lige saa almindeligt forekommende Populus-Arter, Larix, Abies pectinata, Aesculus, Acer Pseudoplatanus, Cerasus vulgaris o. fl. ikke have opnaaet denne Værdighed. Heller ikke med Hensyn til

---

*) Som Forfatter af et floristisk Arbejde for et med Skaane nær beslægtet Omraade tør jeg kun med megen Varsomhed yttre mig om formentlige Mangler ved det her anmeldte Arbejde af min Ven og Kollega. Skjønt jeg nemlig ved Udarbejdelsen af min »Haandbog« har søgt at begrunde mit Skjøn om de her omhandlede Spørgsmaal paa bestemte Grundsætninger, er jeg dog saare langt fra at antage, at jeg skulde have været saa heldig at træffe den rette Grænse; saa vel i dette som i flere andre Spørgsmaal har jeg tværtimod i de 20 Aar, der ere forløbne, siden det seneste Oplag af min Haandbog i D. Fl. udkom, i mange Punkter modificeret mine Anskuelser.

de urteagtige (dyrkede, forvildede eller indførte) Arter, har det været Anmelderen muligt at finde nogen ledende Tanke. Det indsés f. Ex. ikke, hvorfor Floraen nævner Fagopyrum esculentum, Linum usitatissimum og Pisum sativum, hvorimod de hyppigst dyrkede Planter: Kartoffelen og vore almindelige Cerealier ikke ere nævnte. Tilfældigt selvsaaede kunne nemlig de sidste lige saa vel forekomme som de først nævnte. Af hist og her forvildede Planter ere med Nr. opført følgende:

Avena strigosa	Elsholtzia cristata
Lolium multiflorum	Symphytum orientale
Ornithogalum umbellatum	Digitalis purpurea
Allium Schoenoprasum	Fumaria capreolata
Lilium Martagon	Corydalis solida
Atriplex laciniata	Diplotaxis muralis
— hortensis	— tenuifolia
Amarantus Blitum	Silene gallica
Senecio vernalis	— noctiflora
Matricaria discoidea	

uden Nr. er, derimod følgende optagne:

Senecio saracenicus	Silene Armeria
Sambucus Ebulus	Impatiens parviflora
Scrophularia vernalis	Oxalis stricta
Papaver Rhoeas	Trifolium incarnatum*
Silene dichotoma	Fagopyrum tataricum.

Af den i Texten givne Oplysning om disse Arters Forekomst i den skaanske Flora, kan Anm. ikke opdage nogen Grund til, at Forf. har givet hine Arter Fortrin fremfor disse.

De anførte Exempler turde være tilstrækkelige til at vise, hvor vanskeligt det er at drage plantegeografiske eller statistiske Slutninger af de forskjellige floristiske Arbejder, hvis Forfattere snart i én, snart i en anden Retning afvige fra hinanden, og det vil altsaa være en ikke uvigtig Opgave for slige Arbejder i Henseende til Brugbarhed som Sammenlignings-Materiale, at søge tilvejebragt større Overensstemmelse i de her omhandlede Retninger.

Et andet Punkt, hvori der er Trang til den størst mulige Overensstemmelse mellem de forskjellige floristiske Forfattere, er Nomenklaturen og den dertil knyttede Synonymik. For Nomenklaturens Vedkommende kan der være Tale dels om Valget af Navne, dels om disses Skrivemaade. Om det første af disse Spørgsmaal at bringe Forfatterne til Enighed, vil vistnok fremdeles, som hidtil, blive et fromt Ønske, ligeoverfor de forskjellige Nuancer fra Tilhængere af det absolute Prioritetsprincip til dem, der fortrinsvis tage andre Hensyn, f. Ex. hvor vidt et Navn har vundet almindelig Hævd, hvor vidt det er passende for Planten eller ikke o. s. v. Anm. har dog kun faa Indvendinger at gjøre imod Valget af Navne i Aresch. Sk. Fl., og disse indskrænke sig væsenlig til følgende:

Navnet Taraxacum erythrospermum synes mindre heldigt, dels fordi den røde Farve ikke vedkommer Frøet, men det samme omgivende Frøgjemme (Skalfrugten), dels fordi man lige saa ofte træffer graaagtige som rødbrune Frugter hos Individer af denne Art, dels endelig fordi Navnene obliquum (Leontodon Fries) og corniculatum (Kit.) ere ældre. (At denne er opført som Underart (med * uden Nr.), T. paludosum derimod som Art (med Nr.), er en Synsmaade, Anm. ikke kan dele, idet jeg ikke ansér den sidst nævnte for mere spesifik adskilt fra T. officinale end de øvrige, paa Grund af visse Karakterer og ejendommeligt Habitus adskilte Former (T. laevigatum, obli-

quum, ceratophorum, obovatum), og det forekommer mig derfor rettest enten at opstille dem alle som Arter eller at indbefatte dem under én Art med flere Underarter (sml. Solanum nigrum og dens beslægtede).

Navnet Lappa intermedia bør efter Prioritetens Fordringer vige Pladsen for L. nemorosa (Lej.) Kørn. efter at Kørnicke har paavist Identiteten af vor Plante med Arctium nemorosum Lejeune, saa meget mere som dette ældre Navn tillige har den Fordel at være betegnende for Arten, der stedse forekommer i Skove. (Om Hartmans L. minor var. majuscula hører herhen eller til en stor Form af L. minor, der i Danmark forekommer hist og her, tør jeg ikke yttre nogen Mening om). Babington hævder for Englands Vedkommende en Artsforskjel mellem „Arctium nemorosum" og A. intermedium, men jeg nærer indtil videre Tvivl om denne Opfattelses Rigtighed.

Euphrasia off. var. nemorosa, saaledes som den af A. er beskreven, svarer ikke til E. parviflora Fr., saaledes som jeg opfatter denne og har beskrevet den i min „Haandbog" efter Exemplarer fra Fries. Denne har nemlig smaa hvidagtige Kroner og Bladene ere graaagtige af tæt Haarbeklædning, hvorimod E. nemorosa beskrives med mørkgrønne Blade og store, violette Blomster; desuden vilde Navnet „nemorosa" være lidet passende, da den i det mindste her i Landet næsten altid findes paa aabne Steder, især i Tørvemoser eller Overdrev. Den Form, jeg altsaa ansér for den ægte E. parviflora Fr. er saa hyppig i Danmark, at den næppe kan mangle i Skaane, paa hvis Strandmarker imod Øresund jeg især vil anbefale til Eftersøgning en ret ejendommelig Form, imbricata D.C. Prodr. (E. imbricata Lapeyr), som findes beskreven i min Haandbog og afbildet i Fl. Dan. tab. 2657.

Navnet Pulsatilla (Anemone) pratensis (L.) Mill. er gaaet saaledes over i den almindelige Bevidsthed, at det har faaet Hævd trods dets vildledende Beskaffenhed. Naar en Begynder finder en Plante benævnt „pratensis" (Eng-Kobjælde Hornem.), vil han selvfølgelig søge denne paa Enge, men her vil hans Søgen være forgjæves, den voxer nemlig ikke alene hos os, men saa vidt jeg har kunnet efterspore, ogsaa i andre Lande stedse paa tørre, sandige Bakker og Lyngheder. Naar Linné angiver dens Voxested „in campis pratensibus apricis aridis", synes han her at have taget Ordet „pratum" i en anden Betydning end den ellers hos ham og senere Floristikere sædvanlige (sml. Cardamine, Lathyrus, Alopecurus prat.); ogsaa fra Skaanes Flora angiver A. den kun at findes paa tørre og sandige Bakker. Om det nu end sandsynligvis er haabløst at føre et Felttog mod dette lidet heldige Navn, vil jeg ikke undlade at anbefale det gamle Navn af Størke (P. nigricans), hvortil der allerede hos Forfatterne før Linné findes Antydning (P. fl. saturatiore quasi nigricante) og som ret betegnende fremhæver dens Modsætning i Blomstens Farve til P. vulgaris.

Trifolium filiforme L. Dette Navn kan Anm. ikke bekvemme sig til at anvende paa den i Skaane som i Danmark almindelige T. minus Sm., idet Linnés Beskrivelse og Voxested („hab. in Anglia") passe langt bedre paa T. micranthum Viv. end paa den ovennævnte, overalt almindelige Art, hvortil mange have overført Navnet, et Spørgsmaal, hvorved jeg dog ikke her skal dvæle længere, da det allerede tidligere har været drøftet af forskjellige Forfattere.

Prof. Areschoug synes ikke at have kjendt eller ikke anerkjendt Rigtigheden af mine Bemærkninger (kgl. Vidensk. Selsk. Oversigt 1873, p. 109 o. følg.), hvor jeg har søgt at godtgjøre, at den linnéiske Ononis repens ikke findes i Skandinavien, men i Eng-

land, (hvor den angives at høre hjemme af Linné, som citerer for den Dillen. Hort. Eltham., hvor den findes udførligt beskreven og afbildet) samt i Vest-Frankrig og Nord-Spanien. At vor almindelige O. procurrens Wallr. ikke fremdeles bør benævnes O. repens L., men at dette Navn bør forbeholdes den i Strandsandet langs Atlanterhavets Kyster forekommende Art, maa jeg fremdeles fastholde, idet jeg for øvrigt skal nøjes med at henvise til min udførligere Behandling af dette Æmne paa anførte Sted.

Schedonorus asper. At Benekens Sondring mellem 2 Arter, tidligere sammenfattede under Fællesnavnet Bromus asper, er naturlig og berettiget, men at den oprindelige og de fleste senere Forfatteres B. asper snarere er at søge i Bromus serotinus Benek., end i hans B. asper, har jeg i ovennævnte Afhandling udførligere omhandlet, og skal derfor her indskrænke mig til at bemærke, at Artsnavnet „asper" kun bør beholdes af dem, der ikke anerkjende 2 Arter, hvorimod det maa bortfalde som særligt Navn for en enkelt af Arterne, naar deres Adskillelse anerkjendes, idet Navnet dels er kollektivt, dels passer bedre paa den i Mellem- og Syd-Evropa almindeligste Form, B. serotinus Benek. For B. asper Benek. har jeg derfor anvendt Navnet Schedonorus Benekeni (Vid. Selsk. Oversigt 1871, pag. 40. Fl. Dan. tab. 2826).

I Henseende til Navnenes Skrivemaade skulde man tro, at en større Ensartethed end tidligere vilde være tilvejebragt ved de Regler, der bleve vedtagne paa den botaniske Kongres i Paris 1867, formulerede og udgivne af Alph. Decandolle*). Forskjellige Indvendinger ere imidlertid efterhaanden fremkomne imod Kongressens Dekreter, og senest har Mr. St. Lager i et Par Afhandlinger, „Reforme de la nomenclature botanique" 1880 og „Nouvelles remarques" etc. 1881 strængt kritiseret saavel de tidligere Uregelmæssigheder i Nomenklaturen som særlig Kongressens Vilkaarlighed ved at holde sin Haand over, hvad der har vundet Hævd fra Fortiden, medens han kræver og selv giver Forslag til en radikal Udrensning af alle ældre ukorrekt eller inkonsekvent dannede Navne. Om det end erindlysende, at flere af hans Forslag ere altfor vidt gaaende til at kunne gjennemføres, ere derimod nogle af de fremførte Anker saa vel begrundede og forholdsvis lette at raade Bod paa, at man tør haabe flere unøjagtige eller hinanden modsigende Benævnelser, der hidtil uanfægtet have vandret fra Slægt til Slægt, efterhaanden rettede, og mere konsekvente Principer fremtidigt lagte til Grund for Dannelsen af nye Navne.

Af det rigelige Stof til Overvejelse, som St. Lager har fremdraget, skal Anm. her exempelvis nævne nogle Punkter, i hvilke der findes en iøjnefaldende Uensartethed og Mangel paa Konsekvens hos næsten alle Forfattere, men hvor en Ændring af de traditionelle Uregelmæssigheder forholdsvis let tør haabes gjennemført. Den Regel, at et Artsnavn (med Undtagelse af Træers Navne) bør rette sig i Kjøn efter Slægtsnavnet, er almindelig anerkjendt, men naar det kommer til Udførelsen, møde vi mange Afvigelser fra Regelen, som endog tildels stamme fra Linné. Der skrives f. Ex. af næsten alle Forf. Ranunculus acris, Lathyrus silvestris, Sonchus palustris, hvorimod de masculine Slægtsnavne ifølge Regelen maa kræve den masculine Endelse paa Artsnavnet, altsaa Ranunculus acer, Sonchus paluster o. s. v. At Slægterne Lotus og Melilotus ikke ere af forskjelligt Kjøn, skulde synes utvivlsomt, og dog ere næsten alle enige i at behandle dem som om de vare forskjellige i Kjøn, saa at man vel skriver rig-

*) Lois de la nomenclature botanique, 1867.

tigt Lotus corniculatus, men derimod, forunderligt nok, Melilotus alba, dentata o. s. v. — Visse Plantenavne, f. Ex. Orchis, Stachys, der ere masculine og bruges som saadanne af græske Forfattere, have ved at overføres til Latin faaet feminine Endelser, hvilket formodes fremkommen ved en Misforstaaelse af Plinius, nemlig ved at oversé det af ham underforstaaede „herba", hvorfor der bør skrives Orchis masculus, Stachys silvaticus o. s. v. Andre Slægtnavne, navnlig Glechoma, Phyteuma, Polygala ere neutra og fordre Neutrum-Endelsen i Tillægsordene, saa at det er korrekt at skrive ikke alene Glechoma hederaceum, Phyteuma spicatum, hvilket mange bruge, men ogsaa Polygala comosum, vulgare, som ikke hidtil har været Brug. — Den Regel, St. L. søger bragt i Anvendelse, at de Slægtnavne, som ere af græsk Oprindelse, bør skrives som i Grundsproget, medens Artnavnene bør have latinsk Endelse, er vistnok for radikal til at kunne ventes gjennemført, men i hvert Fald bør en større Ensartethed søges tilvejebragt end den f. Ex. i „Skånes Flora" er til Stede, naar der f. Ex. skrives Myosuros, men Alopecurus, Chamænerion, men Epilobium, Eriophorum o. s. v.

Hvad dernæst Synonymiken angaar, er det en Selvfølge, at et floristisk Arbejde er nødt til at bevare en vis Oekonomi ved at indskrænke sig til et strængt Udvalg af Synonymer, men efter Anm.'s Mening er Prof. A. i sin Skaanes Flora gaaet videre end ønskeligt i Henseende til Sparsommelighed, idet saa godt som ingen Synonymer ere anførte. Men dette kan i mange Tilfælde være et virkeligt Savn, særlig for Begyndere, til hvis Tarv der formentlig i Arbejder af denne Art bør tages fortrinligt Hensyn, og for hvem det kan være en ikke uvæsenlig Hjælp, ved Siden af den i Beskrivelsen givne Vejledning at kunne søge yderligere Bekræftelse paa Bestemmelsens Rigtighed ved en Sammenligning med andre floristiske Værker. Synonymer fortjener derfor at anføres, for det første, hvor det valgte Navn afviger fra det sædvanligt antagne for samme Art, f. Ex. Melanosinapis communis = Sinapis nigra L., Carex Goodenoughii = C. vulgaris Fr., o. fl., fremdeles, naar af en eller anden Grund en Misforstaaelse kan finde Sted, som let kan hæves ved Henvisning til et sikkert Synonym. Som Exempler herpaa kunne nævnes: Parietaria officinalis, hvilket Navn som bekjendt, af mange Forf. tillægges P. diffusa, hvorfor her en Tilføjelse af Synonymet P. erecta vilde være oplysende; Rubus fruticosus L. er sikkert et Fællesnavn for flere af de nu som Arter opstillede Rubi med buskagtige Stængler og femkoblede Blade, og burde derfor næppe overføres til nogen særlig af disse, hverken (som hos Whe og N. E.) til thyrsoideus eller (med de svenske Botanikere) til R. plicatus Whe & N. E., hvilket sidste Navn derfor formentlig burde været anført som Synonym for R. fruticosus i Sk. Fl., for at undgaa en Misforstaaelse, der let kan opstaa, da de fleste Botanikere udenfor Sverige bruge Weihes Navn for denne Art. Ved Orchis angustifolia havde Synonymet O. incarnata ikke været overflødigt til Forebyggelse af Forvexling med Homonymer. Navne som Equisetum umbrosum W., Allium vineale L., Juncus lamprocarpus Ehrh. ere saa almindelig bekjendte og brugte, at de vist nok med Rette burde været nævnte som Synonym for resp. Equisetum pratense, Allium arenarium og Juncus articulatus.

Ogsaa Henvisning til en god Afbildning for hver Art, hvad der næppe vilde have forøget betydeligt Bogens Omfang, vilde efter Anm.'s Mening have været en velkommen Tilgift, samt en værdifuld Hjælp ved Arternes Bestemmelse i tvivlsomme Tilfælde. De fornødne Citater vilde let kunnet hentes fra et eller andet let tilgængeligt

Billedværk, som Svensk Botanik, Flora Danica eller Reichenbachs Icones fl. Germ.

Paa Grund af den Interesse, det ikke mindre i systematisk end i biologisk Retning har at kjende Arternes forskjellige Variations-Evne og de vigtigste Afændringer indenfor Artens Formkreds har det undret Anm. at en saa skarp Iagttager som Prof. Areschoug i sin Flora ikke omtaler Varieteter af en Mængde Arter, som i Danmark ere tilbøjelige til at variere, og hvis ofte meget udprægede Afarter kunde ventes at forekomme, i det mindste for en Del, i Skaane. Som Exempler herpaa kunne nævnes følgende:

Leontodon autumnalis	Potentilla anserina
Hieracium murorum	Spiræa Ulmaria
— umbellatum	Prunus spinosa (v. coætanea)
Galium verum (v. littoralis)	Vicia Cracca (v. leptophylla)
Campanula rotundifolia	Polygonum aviculare
Convolvulus arvensis	Atriplex calotheca
Myosotis palustris	— hastata
Plantago major (intermedia)	— patula
Calluna vulgaris (var. pubescens)	Betula odorata
Cardamine pratensis (v. dentata)	Salix alba (var. vitellina)
Cakile maritima (v. integrifolia)	Orchis maculata (v. concolor)
Viola odorata (v. alba)	Juncus bufonius (v. fasciculata)
— tricolor (v. arenaria)	— articulatus
Silene inflata	Potamogeton lucens (v. acuminata)
Arenaria serpyllifolia	Aira caespitosa
Sedum acre (v. sexangularis)	Equisetum arvense.
Alchemilla vulgaris (v. pubescens)	

De i Skaane bosatte Botanikere have altsaa en nær liggende Opfordring til at have Opmærksomheden henvendt paa disse og lignende polymorfe Arter, for at søge oplyst i hvilken Grad de variere i den skaanske Flora, ligesom vi i Danmark bør eftersøge de i Sk. Fl. beskrevne, men ikke hidtil her iagttagne Varieteter, f. Ex. Ranunc. Lingua v. laciniata. Pimp. Saxifraga v. nigra o. fl.

Hertil indskrænke de Bemærkninger sig, som jeg har fundet Anledning til at gjøre ved dette fortjenstfulde Arbejde, hvormed Prof. Areschoug har glædet og gavnet ikke alene sine Landsmænd, men ogsaa Dyrkerne af floristiske Studier overhovedet. Lige over for de mange værdifulde Bidrag til nøjagtigere Kundskab om vor nordiske Flora, der indeholdes i dette Værk, vil det let skjønnes, at de i nærværende Anmeldelse fremførte Indvendinger mod enkelte Punkter kun ere Ubetydeligheder, der — for saa vidt Forf. maatte anse dem for begrundede — let kunne ændres i en følgende Udgave. Jeg vil slutte med det Ønske, at Forf. maa opleve gjentagne nye Oplag af en Bog, som Anmelderen har glædet sig ved at gjøre Bekjendtskab med, men dog næppe vilde have paataget sig det Hverv at anmelde, hvis jeg ikke var overbevist om, at Forf. vil modtage mine Bemærkninger med et lige saa velvillig Sind som det, hvormed de ere nedskrevne.

Kjøbenhavn, Decbr. 1883. Joh. Lange.

Genera muscorum Macrohymenium et Rhegmatodon revisa speciesque nova aucta exposuit ***F. C. Kiær.*** Christiania 1882.

Under ovenstaaende Titel meddeler Forf. Resultatet af sine Undersøgelser af de tropiske og subtropiske Mosslægter Macrohymenium C. Müll. og Rhegmatodon Brid. Disse pleurocarpe Mosser have hidtil haft en usikker Plads i Systemet, men, paa Grund af flere afvigende Forhold, betragtes de af Forf. som udgjørende en særegen

SKÅNES FLORA,

OMFATTANDE

DE FANEROGAMA OCH ORMBUNKARTADE VÄXTERNA.

AF

F. W. C. ARESCHOUG,
PROFESSOR VID LUNDS UNIVERSITET.

ANDRA UPPLAGAN.

LUND.
C. W. K. GLEERUPS FÖRLAG.

LUND 1881.
FR. BERLINGS BOKTRYCKERI OCH

Under de 15 år, som förflutit, sedan första upplagan utkom, har artbeskrifningen äfven på det botaniska området i väsendtlig mån förändrat sin karakter. Ifrån att uteslutande eller åtminstone hufvudsakligen hafva haft formernas noggranna särskiljande till sitt mål har nämligen artbeskrifningen mer och mer gjort till sin uppgift att genom en fullständig och in i de finaste strukturförhållanden gående undersökning af formerna närmare utreda deras ömsesidiga slägtskap. Artbeskrifningen har, med ett ord, från den artificiela metoden småningom öfvergått till den naturliga, hvilken senare redan länge tillämpats vid fastställandet af de högre systematiska enheterna.

Den förändrade rigtning, på hvilken artbeskrifningen sålunda i våra dagar inslagit, har emellertid gjort en omfattande revision och omarbetning af den första upplagan behöflig. Det större omfång, med hvilket den nya upplagan framträder och som endast till en del beror på den i typografiskt afseende mindre sammanträngda formen, har deraf blifvit en nödvändig följd. För att emellertid göra boken fortfarande användbar äfven för den mindre försigkomne, hafva öfversigter lemnats öfver slägtena inom hvarje familj och öfver arterna inom de större slägtena, hvarvid för nybörjaren lättfattliga karakterer, när sådana stått till buds, lagts till grund för indelningen, som på grund deraf mångenstädes fått afvika från den naturliga förvandtskapen.

Sexualsystemet har i den nya upplagan endast användts såsom hjelpmedel för uppsökandet af familjen, så att beskrifningarne på slägtena först finnas upptagna under familjerna. Genom denna anordning har den fördelen vunnits, att vid examineringen endast sa-

dana slägten, som höra till samma familj, komma att med hvarandra jemföras.

Med fasthållande af den redan i första upplagan följda principen, att nämligen provinsfloror böra med afseende på nomenklaturen ansluta sig till någon allmännare begagnad och landet i sin helhet omfattande Flora, har i detta hänseende följts HARTMANS Handbok i Skandinaviens Flora, 11:te uppl. (Stockholm 1879); endast på några få ställen har författaren tillåtit sig afvikelse från denna regel. Samma princip har äfven blifvit följd i fråga om de svenska slägtnamnen, hvilka här blifvit upptagna.

Med tacksamhet erkännes det välvilliga understöd, som kommit författaren till del äfven vid utarbetandet af denna upplaga. Sålunda har Lektor S. ALMQUIST benäget åtagit sig bearbetandet af slägtet *Triticum* samt meddelat värdefulla upplysningar om de kritiska *Festuca rubra*- och *ovina*-formerna; Docenten S. A. TULLBERG har beskrifvit såväl slägtet *Rosa* som afd. *Batrachium* inom sl. *Ranunculus*, och Kandidaten N. HJ. NILSSON har ej blott insamlat och ordnat alla inkommande uppgifter om nya växtlokaler, utan jemväl meddelat manget vigtigt fynd och många intressanta iakttagelser öfver åtskilliga kritiska slägten, såsom *Lappa*, *Circæa*, *Agrimonia*, *Potentilla*, *Carex*, *Najas* m. fl. Tillika har han jemte Kandidaten E. LJUNGSTRÖM och Fil. Doktorn L. NEUMAN verksamt biträdt författaren vid korrekturläsningen. Många flere, fordne och nuvarande lärjungar hafva jemte de sistnämnde meddelat författaren uppgifter om nya fyndorter.

Enär under sommaren flera vigtiga fynd blifvit gjorda, hvilka det varit försent att upptaga på sin plats i sjelfva Floran, har det blifvit nödvändigt att anföra dem i ett särskildt tillägg, på hvilket uppmärksamheten härmed må fästas. Tillika torde de tryck- eller skriffel, som oaktadt en ganska sorgfällig korrekturläsning insmugit sig, böra rättas. Säkerligen förefinnas flere, här ej anmärkta fel, beroende på misskrifning eller förbiseende vid korrekturläsningen — fel, som i ett arbete sådant som detta svårligen kunna alldeles undvikas.

Lund den 20 September 1881.

F. W. C. Areschoug.

Förklaring öfver tecknens och förkortningarnes betydelse.

≍	Betecknar	allmänt erkända hybrida former, som svårligen kunna upptagas som arter.
♄	— —	trädartade växter.
♃	— —	fleråriga örter.
⊙⊙	— —	sådana örtartade växter, hvilkas utveckling erfordrar längre tid än 12 månader, så att deras frön gro det ena året och de ur dem framkomna plantorna sätta frukt och bortdö det följande. *Två-åriga örter.*
⚇	— —	sådana örtartade växter, hvilkas utveckling afslutas inom 12 månader, så att deras frön gro på hösten och de derur framkomna plantorna följande vår eller sommar sätta frukt och sedan bortdö. *Enåriga, öfvervintrande örter.*
⊙	— —	sådana örtartade växter, hvilkas utveckling afslutas inom ett kalenderår, så att fröna gro på våren och den uppspirande plantan under sommaren sätter frukt och sedan bortdör. *Enåriga sommarväxter.*
*	— —	framför ett växtnamn — en underart.
♀	— —	honblomma eller honväxt.
♂	— —	hanblomma eller hanväxt.
0	— —	att växtdelen saknas.
—	— —	då det står mellan namnen på tvänne månader, att växten blommar eller, då det är fråga om Kryptogamerna, sätter frukt under den tiden.
m. fl. st.	— —	med flera ställen.
bl. blr.	— —	blå blommor.
blekg. blr.	— —	blekgula — —
br. blr.	— —	bruna — —
g. blr.	— —	gula — —
gr. blr	— —	gröna — —
gröng. blr.	— —	gröngula — —
hv. blr.	— —	hvita — —
hvitg. blr.	— —	hvitgula — —
ljusbl. blr.	— —	ljusblå — —
ljusr. blr.	— —	ljusröda — —
purp. blr.	— —	purpurröda — —
r. blr.	— —	röda — —
rödl. blr.	— —	rödletta — —
violettbr. blr.	— —	violettbruna — —
violettr. blr.	— —	violettröda — —

Öfversigt öfver de Naturliga Familjerna,

ordnade efter det Linnéiska Sexualsystemet.

1. Klassen.

MONANDRIA.

1. Ordn. **MONOGYNIA**. Pist. 1.

Vattenväxt med kransstälda blad. Nat. Fam. *Halorageæ*, pag. 291.

Köttig strandväxt med motsatta, nästan omärkliga, till fjäll förvandlade blad. Nat. Fam. *Chenopodiaceæ*, pag. 373.

Nedsänkt hafsväxt med gräslika, skiftevisa blad och blommorna fästa på ett plattadt, bladlikt blomskaft. Nat. Fam. *Potamogetoneæ*, pag. 449.

(*Lemnaceæ* 21, 1. *Cyperaceæ* 3, 1. *Rosaceæ* 4, 1).

2. Ordn. **DIGYNIA**. Pist. 2.

Kalk slutligen köttig och färgad. Nat. Fam. *Chenopodiaceæ*, pag. 373.

(*Gramineæ* 3, 2. *Chenopodiaceæ* 5, 2. *Callitrichineæ* 21, 1).

3. Ordn. **TETRAGYNIA**. Pist. 4.

(*Potamogetoneæ* 21, 1).

---

2. Klassen.

DIANDRIA.

1. Ordn. **MONOGYNIA**. Pist. 4 /

† *Blomhylle af foder och sambladig krona.*

Krona hjulformig eller stundom trattlik, olikformigt 4-klufven; frukt en enda. Nat. Fam. *Personatæ*, pag. 100.

Krona trattlik, olikformigt 4-klufven; frukt bestående af 4 småfrukter. Nat. Fam. *Labiatæ*, pag. 72.

Krona läppformig. Nat. Fam. *Lentibularieæ*, pag. 120.

†† *Hylle af foder och fribladig krona; fruktämne undersittande.* Nat. Fam. *Onagrarieæ*, pag. 284.

††† *Hylle kalk eller felande.*

(*Lemnaceæ* 21, 1. *Cyperaceæ* 3, 1. *Senticosæ* 4, 1. *Cruciferæ* 15. *Oleaceæ* 23, 2. *Chenopodiaceæ* 1, 1).

2. Ordn. **DIGYNIA**. Pist. 2.

(*Chenopodiaceæ* 5, 2. *Gramineæ* 3, 2).

3. Ordn. **TETRAGYNIA**. Pist. 4.

Nedsänkta hafsväxter med borstfina blad och i skaftade ax samlade blommor. Nat. Fam. *Potamogetoneæ*, pag. 449.

3. Klassen.

TRIANDRIA.

1. Ordn. **MONOGYNIA**. Pist. 1.

† *Örter med foder och krona.*

Foder fäst på fruktämnet, under blomningen bildande en omärklig kant; blad motsatta. Nat. Fam. *Valerianeæ*, pag. 48.

(*Rubiaceæ* 4, 1).

Foder 2-bladigt, fäst under fruktämnet. Nat. Fam. *Portulacaceæ*, pag. 272.

(*Empetreæ* 22, 3).

†† *Örter med kalk.*

Kalk färgad, 6-bladig. Nat. Fam. *Irideæ*, pag. 418.

(*Senticosæ* 4, 1. *Juncaceæ* 6, 1).

††† *Gräsliknande örter utan eller med borstlik kalk.* Nat. Fam. *Cyperaceæ*, pag. 462.

(*Gramineæ* 3, 2).

2. Ordn. **DIGYNIA**. Pist. 2.

Gräs. Nat. Fam. *Gramineæ*, pag. 493.

(*Chenopodiaceæ* 5, 2).

3. Ordn. **TRIGYNIA**. Pist. 3.

Liten sandört med motsatta blad och 5-bladigt foder samt 5-bladig krona. Nat. Fam. *Alsinaceæ*, pag. 258.

(*Portulacaceæ* 3, 1).

4. Klassen.

TETRANDRIA.

1 Ordn. **MONOGYNIA.** Pist. 1.

† *Krona sambladig, fäst på fruktämnet.*

Blad motsatta. Nat. Fam. *Dipsaceæ*, pag. 45.

Blad kransstälda. Nat. Fam. *Rubiaceæ*, pag. 52.

†† *Krona sambladig, fäst under fruktämnet.*

Blommor i ax; krona hinnaktig. Nat. Fam. *Plantagineæ*, pag. 130.

Blommor ensamma i bladvecken; krona färgad. Nat. Fam. *Primulaceæ*, pag. 123.

(*Personatæ* 14, 2. *Plantagineæ* 21. 4. *Labiatæ* 14, 1. *Gentianeæ* 5, 1).

††† *Krona fribladig, fäst på fruktämnet.*

Landväxter med blommor i hufvudlik eller qvastlik blomställning. Nat. Fam. *Corneæ*, pag. 146.

Vattenväxt med ensamma blommor i bladvecken. Nat. Fam. *Onagrarieæ*, pag. 284.

†††† *Krona fribladig, fäst under fruktämnet.*

Buske. Ståndare omvexlande med kronbladen. Nat. Fam. *Celastrineæ*, pag. 147.

(*Rhamneæ* 5, 1. *Cruciferæ* 15).

††††† *Blomhylle kalk.*

Kalk 8-bladig, grönaktig. Nat. Fam. *Senticosæ*, pag. 297.

Kalk 4-delt, färgad. Nat. Fam. *Liliaceæ*, pag. 422.

2. Ordn. **DIGYNIA.** Pist. 2.

(*Rubiaceæ* och *Senticosæ* 4, 1. *Gentianeæ* 5, 1. *Convolvulaceæ* och *Ulmaceæ* 5, 2).

3. Ordn. **TRI—POLYGYNIA.** Pist. 3 eller flere.

† *Blomhylle af foder och krona.*

Foderblad hela; fruktämnen 4. Nat. Fam. *Crassulaceæ*, pag. 279.

Foderflikar 2—3-klufna; fruktämne ett enda. Nat. Fam. *Lineæ*, pag. 237.

(*Alsinaceæ* 10, 3 och 4).

†† *Blomhylle 0 eller en skenbar kalk.* Nat. Fam. *Potamogetoneæ*, pag. 449.

5. Klassen.

PENTANDRIA.

1. Ordn. **MONOGYNIA.** Pist. 1.

† *Blomhylle kalk.* Märke klotrundt. Nat. Fam. *Primulaceæ*, pag. 123.
(*Ulmaceæ*, *Paronychieæ* och *Chenopodiaceæ* 5, 2. *Polygoneæ* 8, 3).

†† *Blomhylle foder och sambladig krona.*

* *Fruktämnen 4, öfversittande.* Nat. Fam. *Borragineæ*, pag. 64.

** *Fruktämne ett enda, öfversittande, enrummigt, med fröna fästa på ett fritt, centralt fröfäste: märke enkelt, vanligen klotformigt.* Nat. Fam. *Primulaceæ*, pag. 123.

*** *Fruktämne ett enda, öfversittande, enrummigt, med fröna fästa längs väggarne; märken 2.*

Blad motsatta. Nat. Fam. *Gentianeæ*, pag. 93.
Blad spiralstälda. Nat. Fam. *Menyantheæ*, pag. 96.

**** *Fruktämne ett enda, öfversittande, flerrummigt.*

a. *Fruktämnets rum 2-fröiga.* Nat. Fam. *Convolvulaceæ*, pag. 62.

b. *Fruktämnets rum flerfröiga.*
Märken 3. Nat. Fam. *Polemoniaceæ*, pag. 91.

Märke enkelt eller 2-klufvet: krona trattlik eller hjulformig och i senare fallet likformigt 5-klufven. Nat. Fam. *Solanaceæ*, pag. 97.
Märke enkelt; krona hjulformig och olikformigt 5-klufven. Nat. Fam. *Personatæ*, pag. 100.

***** *Fruktämne till större eller mindre del undersittande.*

a. *Krona regelbunden.*

Ståndare skilda från kronan. Nat. Fam. *Campanulaceæ*, pag. 157.
Ståndare fästa på kronan och motsatta dess flikar. Nat. Fam. *Primulaceæ*, pag. 123.

(*Valerianeæ* 5, 3).

b. *Krona oregelbunden.*

Örter med nedtill tufvade blad och stängel. Nat. Fam. *Lobeliaceæ*, pag. 61.
Buskar med motsatta blad. Nat. Fam. *Caprifoliaceæ*, pag. 56.

††† *Blomhylle foder och fribladig krona.*

* *Krona oregelbunden.*

Foder grönt. Nat. Fam. *Violarieæ*, pag. 242.

Foder nästan kronlikt; dess ena blad stort och försedt med sporre. Nat. Fam. *Balsamineæ*, pag. 224.

** *Krona regelbunden.*

Fruktämne öfversittande; ståndare motsatta kronbladen. Nat. Fam. *Rhamneæ*, pag. 276.
(*Celastrineæ* 4, 1. *Droseraceæ* 5, 4. *Geraniaceæ* 10, 1. *Alsinaceæ* 10, 3).

Fruktämne undersittande; kronblad med klo. Nat. Fam. *Ribesiaceæ*, pag. 274.

Fruktämne undersittande; kronblad med bred bas. Nat. Fam. *Araliaceæ*, pag. 148.

2. Ordn. DIGYNIA. Pist. 2.

† *Örter med kalk.*

Blad med hinnaktiga stipler, åtminstone nedtill motsatta. Nat. Fam. *Paronychieæ*, pag. 352.

(*Polygoneæ* 8, 3).

Blad utan stipler. Nat. Fam. *Chenopodiaceæ*, pag. 373.

†† *Träd med kalk.* Nat. Fam. *Ulmaceæ*, pag. 369.

††† *Örter med foder och sambladig krona.*

Krona hjulformig; märke ett enda, sköldformigt, 5-kantigt. Nat. Fam. *Asclepiadeæ*, pag. 92.

Krona tratt- eller klocklik; märken 2. Nat. Fam. *Convolvulaceæ*, pag. 62.

(*Gentianeæ* 5, 1).

†††† *Örter med foder och fribladig krona.* Nat. Fam. *Umbelliferæ*, pag. 149.

3. Ordn. TRIGYNIA. Pist. 3.

Buskar, sällan örter, med motsatta blad och sambladig krona. Nat. Fam. *Valerianeæ*, pag. 48.
(*Chenopodiaceæ* 5, 2. *Droseraceæ* 5, 5. *Polygoneæ* 8, 3. *Alsinaceæ* 10, 3).

4. Ordn. TETRAGYNIA. Pist. 4.

Nat. Fam. *Droseraceæ*, pag. 247.

5. Ordn. PENTAGYNIA. Pist. 5.

Foder örtartadt och glandelhårigt. Nat. Fam. *Droseraceæ*, pag. 247.

Foder upptill hinnaktigt, glatt, sambladigt. Nat. Fam. *Plumbagineæ*, pag. 134.

(*Alsinaceæ* 10, 4. *Lineæ* 16, 1).

6. Ordn. **POLYGYNIA**. Pist. många.

Glatt ört med enblommig stängel och nästan trådsmala rotblad. Nat. Fam. *Ranunculaceæ*, pag. 173.

---

6. Klassen.

HEXANDRIA.

1. Ordn. **MONOGYNIA**. Pist. 1.

† *Blomhylle foder och krona.*

Foder, liksom kronan, bestående af 6 i 2 tretaliga kransar anordnade, lätt affallande blad. Taggig buske. Nat. Fam. *Berberideæ*, pag. 191.

Foder bestående af 12 små, fjäll-lika, i kanten af en klocklik blombotten fästa blad. Liten ört. Nat. Fam. *Lythrariea*, pag. 282.

(*Primulaceæ* 5, 1 och 7, 1. *Ericineæ* 8, 1. *Cruciferæ* 15).

†† *Blomhylle kalk eller felande.*

* *Kalk färgad, fäst på fruktämnet.* Nat. Fam. *Narcissineæ*, pag. 418.

** *Kalk mer eller mindre färgad, fäst under fruktämnet.*

Blad breda eller smala, jemnbreda. Nat. Fam. *Liliaceæ*, pag. 422.
Blad svärdlika. Nat. Fam. *Nartheciaceæ*, pag. 437.

*** *Kalk grön eller något brunaktig, ofta fjäll-lik, stundom felande.*

Stift förlängdt, med 3 trådlika märken. Nat. Fam. *Junceaceæ*, pag. 438.

Stift felande; märke enkelt, punktformigt. Nat. Fam. *Aroideæ*, pag. 446.

2. Ordn. **DIGYNIA**. Pist. 2.

(*Ulmaceæ* 5, 2. *Polygoneæ* 8, 3).

3. Ordn. **TRI—HEXAGYNIA**. Pist. 3—6.

Märken med tydliga stift; örter med stipler i form af stipelslidor och med platta blad. Nat. Fam. *Polygoneæ*, pag. 354.

(*Polygoneæ* 8, 3).

Märken utan stift; örter med trådsmala, slidomfattande blad. Nat. Fam. *Juncagineæ*, pag. 435.

4. Ordn. **POLYGYNIA**. Pist. många.

Vattenväxter med 3-bladigt foder och 3-bladig krona. Nat. Fam. *Alismaceæ*, pag. 433.

(*Crassulaceæ* 11, 4).

7. Klassen.

HEPTANDRIA.

1. Ordn. **MONOGYNIA**. Pist. 1.

Liten ört med hela, mot stjelkens spets samlade blad. Nat. Fam. *Primulaceæ*, pag. 123.

Träd med motsatta, fingerlikt sammansatta blad. Nat. Fam. *Acerineæ*, pag. 170.

2. Ordn. **POLYGYNIA**. Pist. många.

(*Crassulaceæ* 11, 4).

8. Klassen.

OCTANDRIA.

1. Ordn. **MONOGYNIA**. Pist. 1.

† *Blomhylle en färgad kalk.*

Låg buske. Nat. Fam. *Thymeleæ*, pag. 368.

(*Polygoneæ* 8, 3).

†† *Blomhylle foder och sambladig krona.*

Småbuskar. Nat. Fam. *Ericineæ*, pag. 136.

††† *Blomhylle foder och fribladig krona.*

Småbuskar. Nat. Fam. *Ericineæ*, pag. 136.
Örter. Nat. Fam. *Onagrarieæ*, pag. 284.

(*Ericineæ* 10, 1. *Acerineæ* 23, 2).

2. Ordn. **DIGYNIA**. Pist. 2.

Blad spiralstälda; fruktämne undersittande. Nat. Fam. *Saxifrageæ*, pag. 277.

(*Ulmaceæ* 5, 2. *Polygoneæ* 8, 3. *Paronychieæ* 10, 2. *Acerineæ* 23, 2).

3. Ordn. **TRIGYNIA**. Pist. 3.

Blad med stipelslidor; kalk mer eller mindre färgad, 5-delt. Nat. Fam. *Polygoneæ*, pag. 354.

(*Elatineæ* 8, 4).

4. Ordn. **TETRA—PENTAGYNIA**. Pist. 4—5.

† *Blomhylle en ofärgad kalk.*

Kalk af 4 yttre och 1 inre blad. Nat. Fam. *Liliaceæ*, pag. 422.

†† *Blomhylle foder och krona.*

Foder 2—3-flikadt; krona hjulformig, grönaktig, 4—5-delt. Skogsväxt. Nat. Fam. *Adoxeæ*, pag. 136.

Foder 3—4-delt; krona rödlett, 3—4-bladig. Vattenväxt. Nat. Fam. *Elatineæ*, pag. 273.

5. Ordn. **POLYGYNIA**. Pist. många.

(*Crassulaceæ* 11, 4).

---

9. Klassen.

ENNEANDRIA.

1. Ordn. **TRIGYNIA**. Pist. 3.

(*Polygoneæ* 8, 3).

2. Ordn. **HEXAGYNIA**. Pist. 6.

Vattenväxt med långa, smala blad och 6-bladig, färgad kalk. Nat. Fam. *Butomeæ*, pag. 435.

(*Crassulaceæ* 11, 4).

---

10. Klassen.

DECANDRIA.

1. Ordn. **MONOGYNIA**. Pist. 1.

Hylle foder och sambladig krona. Nat. Fam. *Ericineæ*, pag. 136.

Hylle foder och fribladig krona; blad utan stipler. Nat. Fam. *Ericineæ*, pag. 136.

Hylle foder och fribladig krona; blad med stipler. Nat. Fam. *Geraniaceæ*, pag. 229.

(*Oxalideæ* 16, 2. *Acerineæ* 23, 2).

2. Ordn. **DIGYNIA**. Pist. 2.

Örter med blomkalk; blad syllika, motsatta. Nat. Fam. *Paronychieæ*, pag. 352.

(*Saxifrageæ* 8, 2).

Örter med foder och krona samt platta, spiralstälda blad. Nat. Fam. *Saxifrageæ*, pag. 277.

Örter med foder och krona samt motsatta blad. Nat. Fam. *Silenaceæ*, pag. 249.

3. Ordn. **TRIGYNIA**. Pist. 3.

Foder sambladigt. Nat. Fam. *Silenaceæ*, pag. 249.
Foder fribladigt. Nat. Fam. *Alsinaceæ*, pag. 258.

4. Ordn. **TETRA—PENTAGYNIA**. Pist. 4—5.

† *Fruktämne ett enda.*

Foder sambladigt. Nat. Fam. *Silenaceæ*, pag. 249.
Foder fribladigt. Nat. Fam. *Alsinaceæ*, pag. 258.

(*Adoxeæ* 8, 4. *Oxalideæ* 16, 2).

†† *Fruktämnen 5.*

Saftiga örter med trinda eller platta, köttiga blad. Nat. Fam. *Crassulaceæ*, pag. 279.

5. Ordn. **POLYGYNIA**. Pist. många.

(*Crassulaceæ* 11, 4).

---

11. Klassen.

DODECANDRIA.

1. Ordn. **MONOGYNIA**. Pist. 1.

Blomkalk 3-delt; märke 6-stråligt. Nat. Fam. *Aristolochieæ*, pag. 367.

Blomhylle foder och krona; märke klotformigt. Nat. Fam. *Lythrarieæ*, pag. 282.

2. Ordn. **DIGYNIA**. Pist. 2.

Foder och krona 5-bladiga. Nat. Fam. *Senticosæ*, pag. 297.

3. Ordn. **TRI—PENTAGYNIA**. Pist. 3—5.

Foder 4—7-delt; krona 4—7-bladig. Nat. Fam. *Resedaceæ*, pag. 171.

(*Euphorbiaceæ* 21, 1).

4. Ordn. **POLYGYNIA**. Pist. många.

Foder och krona 6—20-bladiga. Nat. Fam. *Crassulaceæ*, pag. 279.

---

12. Klassen.

ICOSANDRIA.

1. Ordn. **MONOGYNIA**. Pist. 1.

Träd eller buskar med 5-bladigt foder och 5-bladig krona samt med fruktämnet omgifvet af den snart förvissnande blombottnen. Nat. Fam. *Drupaceæ*, pag. 318.

(*Pomaceæ* 12, 2).

2. Ordn. **DI—PENTAGYNIA**. Pist. 2—5.

Träd eller buskar med fruktämnen insänkta i ett under blomhyllet sittande, slutligen köttigt fruktfäste. Nat. Fam. *Pomaceæ*, pag. 293.

(*Senticosæ* 12, 4).

4. Ordn. **POLYGYNIA**. Pist. många.

Nat. Fam *Senticosæ*, pag. 297.

---

13. Klassen.

POLYANDRIA.

1. Ordn. **MONOGYNIA**. Pist. 1.

† ***Foderblad färre än kronbladen.***

Foder 2-bladigt; krona 4-bladig. Nat. Fam. *Papaveraceæ*, pag. 192.
Foder 4—5-bladigt; krona mångbladig. Nat. Fam. *Nymphæaceæ*, pag. 172.

†† *Foder och krona liktaliga.*

Foder och krona 4-bladiga. Nat. Fam. *Ranunculaceæ*, pag. 173.

Foder 5-bladigt, af 2 yttre, små och 3 inre, större blad; krona 5-bladig. Nat. Fam. *Cistineæ*, pag. 241.

Foder af 5 lika stora blad; krona 5-bladig. Träd. Nat. Fam. *Tiliaceæ*, pag. 225.

††† *Foder 5-bladigt, färgadt; kronblad hopväxta till ett blad.* (*Ranunculaceæ* 13, 2).

2. Ordn. **DI—PENTAGYNIA**. Pist. 2—5.

Foderblad färgade. Nat. Fam. *Ranunculaceæ*, pag. 173. (*Resedaceæ* 11, 3).

3. Ordn. **POLYGYNIA**. Pist. många.

Nat. Fam. *Ranunculaceæ*, pag. 173.

14. Klassen.

DIDYNAMIA.

1. Ordn. **GYMNOSPERMIA**. Fruktämnen 4.

Fruktämnen förenade och först vid mognaden åtskilda. Nat. Fam. *Verbenaceæ*, pag. 90.

Fruktämnen redan vid blomningen åtskilda. Nat. Fam. *Labiatæ*, pag. 72.

2. Ordn. **ANGIOSPERMIA**. Fruktämne ett enda.

Fruktämne öfversittande. Nat. Fam. *Personatæ*, pag. 100.

Fruktämne undersittande. Nat. Fam. *Caprifoliaceæ*, pag. 56.

15. Klassen.

TETRADYNAMIA.

Örter med 4-bladigt foder och vanligen 4-bladig krona. Nat. Fam. *Cruciferæ*, pag. 197.

16. Klassen.

MONADELPHIA.

1. Ordn. **PENTANDRIA.** Stånd. 5.

Blad hela, utan stipler; stift 5, fria. Nat. Fam. *Lineæ*, pag. 237.
(*Primulaceæ* 5, 1. *Geraniaceæ* 10, 1).

2. Ordn. **DECANDRIA.** Stånd. 10.

Blad 3-fingrade; stift 5, fria. Nat. Fam. *Oxalideæ*, pag. 236.
(*Geraniaceæ* 10, 1. *Papilionaceæ* 17, 3).

3. Ordn. **POLYANDRIA.** Stånd. många.

Nat. Fam. *Malvaceæ*, pag. 226.

---

17. Klassen.

DIADELPHIA.

1. Ordn. **HEXANDRIA.** Stånd. 6.

Nat. Fam. *Fumariaceæ*, pag. 194.

2. Ordn. **OCTANDRIA.** Stånd. 8.

Nat. Fam. *Polygaleæ*, pag. 223.

3. Ordn. **DECANDRIA.** Stånd. 10.

Nat. Fam. *Papilionaceæ*, pag. 321.

---

18. Klassen.

POLYADELPHIA.

Nat. Fam. *Hypericineæ*, pag. 238.

---

19. Klassen.

SYNGENESIA.

Blommor samlade i ett af en holk omgifvet hufvud; frukt enrummig och enfröig. Nat. Fam. *Synanthereæ*, pag. 1.

(*Gentianeæ, Asclepiadeæ, Solanaceæ, Campanulaceæ, Violarieæ, Balsamineæ* 5, 1).

---

20. Klassen.

GYNANDRIA.

1. Ordn. **MONANDRIA.** Stånd. 1.

Nat. Fam. *Orchideæ*, pag. 404.

2. Ordn. **HEXANDRIA.** Stånd. 6.

Nat. Fam. *Aristolochiaceæ*, pag. 367.

---

21. Klassen.

MONOECIA.

1. Ordn. **MONANDRIA.** Stånd. 1.

† *Landväxter.*

Blommor samlade i en flocklik blomställning, som omgifves af ett sambladigt svepe och har en ensam ☿ blomma i midten. Örter. Nat. Fam. *Euphorbiaceæ*, pag. 349.

Blommor samlade i en kolf, som omgifves af ett strutlikt hylsblad och har talrika ☿ blommor nedanför ♂ blommorna. Örter. Nat. Fam. *Aroideæ*, pag. 446.

(*Abietineæ* 21, 7).

†† *Vattenväxter.*

Örter med motsatta blad och 2 stift i hvarje ☿ blomma. Nat. Fam. *Callitrichineæ*, pag. 400.

Örter med slidomfattande blad och 4 stift i hvarje ☿ blomma. Nat. Fam. *Potamogetoneæ*, pag. 449.

Örter med flytande, bladlik stam utan blad och ett stift i hvarje ♀ blomma. Nat. Fam. *Lemnaceæ*, pag. 448.

(*Potamogetoneæ* 1, 1. *Najadeæ* 22. 1).

2. Ordn. **DIANDRIA.** Stånd. 2.

(*Lemnaceæ* 21, 1. *Typhaceæ* 21, 3. *Betulineæ* 21, 4).

3. Ordn. **TRIANDRIA.** Stånd. 3.

Kalk af fjäll eller hår; märke enkelt. Nat. Fam. *Typhaceæ*, pag. 459.

Blommor utan kalk; märken 2—3. Gräsliknande växter. Nat. Fam. *Cyperaceæ*, pag. 462.

Blommor med ofärgad kalk; märken 2—3. Bredbladig ört. Nat. Fam. *Amarantaceæ*, pag. 372.

4. Ordn. **TETRANDRIA.** Stånd. 4.

Örter med foder och krona samt vid basen tufvade blad. Nat. Fam. *Plantagineæ*, pag. 130.

Örter med ofärgad kalk och bladig stjelk. Nat. Fam. *Urticaceæ*, pag. 370.

Träd med blommor i hängen och 2—3 blommor under hvarje hängefjäll. Nat. Fam. *Betulineæ*, pag. 387.

5. Ordn. **PENTANDRIA.** Stånd. 5.

(*Amarantaceæ* 21, 3. *Chenopodiaceæ* 23, 1).

6. Ordn. **POLYANDRIA.** Stånd. många.

† *Örter.*

* *Blomhylle foder och krona.*

Foder och krona 3-bladiga. Vattenväxt med flytande, pillika blad. Nat. Fam. *Alismaceæ*, pag. 433.

Foder 4-delt; krona 4-bladig. Vattenväxter med nedsänkta, kransstälda och kamdelta blad. Nat. Fam. *Halorageæ*, pag. 291.

** *Blomhylle kalk eller felande.*

Nedsänkta vattenväxter med borstlikt gaffeldelta, kransstälda blad och mångflikig kalk. Nat. Fam. *Ceratophylleæ*, pag. 403.

Landväxt med parbladiga blad och 4-bladig kalk. Nat. Fam. *Senticosæ*, pag. 297.

†† *Träd* med ♂ blommor samlade i hängen och frukten omgifven af en svepeskål. Nat. Fam. *Cupuliferæ*, pag. 384.

7. Ordn. **MONADELPHIA.** Stånd. strängar hopväxta i en stam.

Barrträd. Nat. Fam. *Abietineæ*, pag. 543.

(*Typhaceæ* 21, 3).

8. Ordn. **POLYADELPHIA**. Stånd. strängar hopväxta i flere stammar.

De 5 ståndarnes strängar och knappar hopväxta i 3 stammar. Klängande ört. Nat. Fam. *Cucurbitaceæ*, pag. 61.

22. Klassen.

DIOECIA.

1. Ordn. **MONANDRIA**. Stånd. 1.

Nedsänkta, glatta vattenväxter med nästan motsatta eller skenbart kransstälda blad och små, oskaftade, grönaktiga blommor i bladvecken. Nat. Fam. *Najadeæ*, pag. 421.

(*Salicineæ* 22, 2).

2. Ordn. **DIANDRIA**. Stånd. 2.

Träd eller buskar med spiralstälda, enkla blad och blommor i hängen. Nat. Fam. *Salicineæ*, pag. 390.

(*Oleaceæ* 23, 2).

3. Ordn. **TRIANDRIA**. Stånd. 3.

Liten buske med öfvervintrande, barrlika blad och blommor i bladvecken. Nat. Fam. *Empetreæ*, pag. 349.

(*Valerianeæ* 3, 1. *Cyperaceæ* 3, 1 och 21, 3. *Salicineæ* 22, 2).

4. Ordn. **TETRANDRIA**. Stånd. 4.

(*Rhamneæ* 5, 1. *Urticaceæ* 21, 4. *Salicineæ* 22, 2. *Myriceæ* 22, 6).

5. Ordn. **PENTANDRIA**. Stånd. 5.

Sträfhårig, slingrande ört med motsatta, handflikiga blad och parvis hopväxta stipler. Nat. Fam. *Urticaceæ*, pag. 370.

(*Ribesiaceæ* 5, 1. *Salicineæ* 22, 2. *Myriceæ* 22, 6).

6. Ordn. **HEXANDRIA**. Stånd. 6.

Buske med hartsprickiga blad och i hängen samlade blommor. Nat. Fam. *Myriceæ*, pag. 389.

(*Polygoneæ* 6, 1).

7. Ordn. **OCT—POLYANDRIA**. Stånd. 8—många.

† *Träd eller buskar.*

Blommor samlade i hängen med flikiga hängefjäll. Nat. Fam. *Salicineæ*, pag. 390.

(*Salicineæ* 22, 2. *Myriceæ* 22, 6. *Acerineæ* 23, 2).

†† *Örter.*

Hylle en ofärgad kalk. Nat. Fam. *Euphorbiaceæ*, pag. 349.
Hylle foder och krona. Vattenväxter. Nat. Fam. *Hydrocharideæ*, pag. 420.

(*Silenaceæ* 10, 4. *Senticosæ* 12, 4).

8. Ordn. **MONADELPHIA**. Stånd. strängar hopväxta i en stam.

Honblommor (frön) 3 tillsammans, fullständigt inneslutna inom de hopväxta och slutligen köttiga kottfjällen. Buske eller lågt träd med kransstälda barr. Nat. Fam. *Cupressineæ*, pag. 545.
Honblommor (frön) ensamma, nedtill omgifna af ett köttigt hylle i form af en öppen skål. Mindre träd eller buske med spiralstälda, åt 2 sidor rigtade barr. Nat. Fam. *Taxineæ*, pag. 546.

(*Salicineæ* 22, 2).

9 Ordn. **SYNGENESIA**. Stånd. knappar hopväxta i en stam.

(*Synanthereæ* 19).

---

23 Klassen.

POLYGAMIA.

1. Ordn. **MONOECIA**. En- och tvåkönade blommor på samma stånd.

† *Stift enkelt, med penselformigt märke.*

Ört med enkla, helbräddade blad och i greniga knippen samlade blommor. Nat. Fam. *Urticaceæ*, pag. 370.

(*Senticosæ* 21, 6).

†† *Stift och märken 2.*

Glatta eller vanligen hvit- eller gråmjöliga och ofta bredbladiga, saftiga örter. Nat. Fam. *Chenopodiaceæ*, pag. 373.

(*Halorageæ* 1, 1. *Gramineæ* 3, 2. *Umbelliferæ* 5, 2. *Synanthereæ* 19)

Inom denna ordning kunde måhända äfven följande familjer sökas:
Empetreæ 22, 3. *Oleaceæ* och *Acerineæ* 23, 2.

2. Ordn. **DIOECIA**. En- och tvåkönade blommor på olika stånd.

Träd med motsatta, parbladiga blad. Nat. Fam. *Oleaceæ*, pag. 92.
Träd med motsatta, handflikiga blad. Nat. Fam. *Acerineæ*, pag. 170.

(*Empetreæ* 22, 3).

---

24. Klassen.

CRYPTOGAMIA.

† *Ormbunkar med stora, vanligen mycket delade blad, som utgå från en underjordisk stam, och med sporfrukterna fästa på undre sidan af vanliga blad eller på särskilda, olika formade blad eller bladdelar.*

Ormbunkar med i knoppen inrullade blad och mer eller mindre skaftade, af en fastare ring omgifna samt i fruktplättar samlade sporfrukter. Nat. Fam. *Polypodiaceæ*, pag. 547.

Ormbunkar med i knoppen raka blad och de oskaftade, ring saknande sporfrukterna samlade i ett enkelt eller grenadt ax, som bildas af bladets öfre del. Nat. Fam. *Ophioglosseæ*, pag. 558.

†† *Fräken. Örter med ledad, ihålig, enkel eller kransgrenad stjelk, små, fjäll-lika och slidlikt hopväxta blad samt med sporfrukterna samlade i ett ax i stjelkens spets.* Nat. Fam. *Equisetaceæ*, pag. 561.

††† *Lummer. Små, mosslika landväxter med gaffellikt grenad stjelk och små, spiralställda eller motsatta blad samt med sporfrukterna än ensamma i bladvecken än i ax i grenspetsarne.* Nat. Fam. *Lycopodiaceæ*, pag. 565.

†††† *Vattenväxter med skiflik rotstock utan någon stjelk, syllika, ihåliga blad och i bladens nedre slidlika del inneslutna sporfrukter.* Nat. Fam. *Isoëteæ*, pag. 564.

††††† *Vattenväxt med krypande, rotslående stjelk, trådsmala blad samt med sporfrukterna inneslutna i klotrunda, skaftade och från stjelken utgående fruktgömmen.* Nat. Fam. *Marsileaceæ*, pag. 564.

Skånes Fanerogama och Ormbunkartade Växter,

Ordnade efter det Naturliga Systemet.

I. Dicotyledoneæ.

1. Serien. COROLLIFLORÆ.

1 Fam. SYNANTHÉREÆ. L. C. Rich.

Blommor små, samlade i hufvud, som omgifvas af en holk, eneller tvåkönade, stundom könlösa. Foder förvandladt till en pensel eller otydligt. Krona än tunglik än rör- eller trattformig, med 5-klufvet bräm. Ståndare 5 med hopväxta knappar. Stift 1 med 2 märken. Frukt undersittande, enrummig enfröig nöt. *I vårt klimat örter med spiralstälda, motsatta eller kransstälda blad utan stipler.*

Öfversigt öfver slägtena.

1 Flocken. CORYMBIFERÆ. Kantblommor tunglika (strålblr.) och diskblommor rörformiga eller alla blommorna i blomhufvudet rörformiga; stift jemntjockt.

A. *Blad motsatta eller kransstälda.*

Holk af tvänne kretsar, de yttre holkfjällen bladlika utstående; blomfäste fjälligt. . . . . *1 Bidens.*
Holk af två kretsar likformiga fjäll; blomfäste korthårigt. . . . *8 Arnica.*
Holk af få tegellagda fjäll; blomfäste bart. . . . . . . *20 Eupatorium.*

B. *Blad spiralstälda.*

† *Alla blommorna rör- eller trattformiga.*

* *Frukt utan pensel.*

Blomhufvud i greniga klasar. . . . . *7 Artemisia.*
Blomhufvud i grenig qvast. . . . . *6 Tanacetum.*

** *Frukt med pensel.*

Blomfäste fjälligt mellan kantblommorna; holkfjäll till största delen örtartade *13 Filago.*
Blomfäste bart; holkfjäll hinnaktiga; sambyggare. . . . . *11 Gnaphalium.*
Blomfäste bart; holkfjäll hinnaktiga; tvåbyggare. . . . . *13 Antennaria.*

†† *Diskblommor rör- eller trattformiga, kantblommor tunglika* (und. några *Senecio*-arter).

* *Frukt utan pensel.*

a — *Blomfäste fjälligt.*

Blomhufvud små, samlade i grenig qvast; strålblommor med kort och bredt bräm. . . . . 5 *Achillea.*

Blomhufvud stora, ensamma i grenspetsarne; strålblommor med utdraget aflångt bräm. . . . . 4 *Anthemis.*

b — *Blomfäste utan fjäll.*

Holkfjäll tegellagda hinnkantade; blomfäste slutligen koniskt. 3 *Matricaria.*

Holkfjäll tegellagda hinnkantade; blomfäste halfklotformigt. 2 *Chrysanthemum.*

Holkfjäll örtartade, i två jemnhöga kretsar. . . . . 16 *Bellis.*

** *Frukt med pensel.*

a — *Örter med fjälliga stänglar och efter blomningen utväxande stora rotblad.*

Blomhufvud stora ensamma; sambyggare. . . . . 22 *Tussilago.*

Blomhufvud små talrika, samlade i qvast eller klase; nästan tvåbyggare. 21 *Petasites.*

b — *Örter med bladig stjelk.*

aa — *Holkfjäll i en eller tvänne kretsar.*

Holkfjäll jemnhöga, i en krets. . . . . 9 *Cineraria.*

Holkfjäll i två kretsar, de yttre små. . . . . 10 *Senecio.*

bb — *Holkfjäll tegellagda.*

1. *Ståndarknappar med syllika bihang vid basen.*

Fruktpenselns hår i två kretsar, de yttre korta fjäll-lika, de inre borstlika. 15 *Pulicaria.*

Fruktpenselns hår i en krets, borstlika. . . . . 14 *Inula.*

2. *Ståndarknappar utan bihang.*

Strålblommor i enkel krets, af samma färg som diskblommorna. 19 *Solidago.*

Strålblommor i enkel krets, af annan färg än diskblommorna. . . 17 *Aster.*

Strålblommor i flera kretsar, af annan färg än diskblommorna. 18 *Erigeron.*

2 Flocken. CYNAROCEPHALÆ. Alla blommorna rör- eller trattformiga; stift under märket knöligt uppsvätdt och derstädes merendels försedt med en hårkrans.

A. *Alla blommorna tvåkönade.*

† *Holkfjäll med krokuddig styf spets* . . . . 29 *Lappa.*

†† *Holkfjäll, åtminstone de yttre, med rak stickande spets.*

* *Fruktpensel fjäderlik.*

Blomfäste beklädt med i spetsen flikade fjäll. . . . . 25 *Carlina.*

Blomfäste beklädt med borst. . . . . 28 *Cirsium.*

** *Fruktpensel hårlik.*

Blomfäste beklädt med borst. . . . . 27 *Carduus.*

Blomfäste gropigt, med hinnaktiga tandade gropkanter. . . 26 *Onopordon.*

††† *Holkfjäll med mjuk spets.* . . . . 24 *Serratula.*

B. *Kantblommor könlöse, stora, snedt trattformiga.* . . 23 *Centaurea.*

3 Flocken. CICHORIACEÆ. Alla blommorna tvåkönade och tunglika, med 5-tandadt bräm.

A. *Fruktpensel fjäderlik.*

† *Frukter, åtminstone de inre, afsmalnande mot spetsen till ett spröt.*

Holkfjäll i en krets, vid basen sammanväxta. . . . . . 30 *Tragopogon.*
Holkfjäll tegellagda, åtskilda. . . . . 32 *Hypochæris.*

†† *Frukt utan spröt.*

* *Alla holkfjällen upprätta.*

De yttre holkfjällen bredare än de inre. . . . . 31 *Scorzonera.*
De yttre holkfjällen smalare än de inre. . . . . 33 *Leontodon.*

** *De yttre holkfjällen utböjda.* . . . . 34 *Picris.*

B. *Fruktpensel hårlik.*

† *Frukt mot spetsen afsmalnande till ett spröt.*

Blomhufvud ensamt i spetsen af en ihålig stängel. . . . . 35 *Taraxacum.*
Blomhufvud talrika på en bladig och grenig stjelk. . . . . . 36 *Lactuca.*

†† *Frukt utan spröt.*

* *Holk af tilltryckta fjäll (stundom alla i spetsen utböjda).*

Frukt plattad, i spetsen tvärhuggen; fruktpenselns strålar mjuka snöhvita. 37 *Sonchus.*
Frukt trind; fruktpenselns strålar styfva, smutshvita. . . . 39 *Hieracium.*

** *De yttre holkfjällen något frånstående.* . . . . . 38 *Crepis.*

C. *Fruktpensel 0 eller bestående af små fjäll.*

† *De yttre holkfjällen utböjda; blommor blå.* . . . 42 *Cichorium.*

†† *Alla holkfjällen tilltryckta; blommor gula.*

Örter med stängel. . . . . 41 *Arnoseris.*
Örter med bladig stjelk. . . . . 40 *Lampsana.*

1 Flocken. CORYMBIFERÆ.

1. BIDENS Tourn. Brunskära.

Blomholk klocklik, bestående af två kretsar fjäll; de yttre stora bladlika och utstående, de inre upprätta och hinnaktiga. Blomfäste fjälligt, plattadt. Blomhufvud med alla blommorna tvåkönade och rörformiga eller med tunglika könlösa kantblommor. Frukt plattad, i spetsen tvärhuggen och försedd med 2—4 fintaggiga borst. — *Merendels greniga sumpväxter med motsatta hela eller pardelade blad, gula eller gulbruna blommor och svartaktiga ståndarknappar.*

1. **B. cérnua** L. blad lansettlika oskaftade; blomhufvud slutligen lutande. ⊙ Aug.—Okt. g. blr.

β **radiáta** Reichard, kantblommor tunglika.

γ **minima** Huds. liten, endast ett par tum hög, enblomstrig.

Stjelk ofta 1—3 fot hög, grenig upprätt. Blad ljusgröna, nedtill något sammanväxta, grofsågade. Blomhufvud ensamma i grenspetsarne, halfklotformiga. De yttre bladlika holkfjällen 4—6; de inre holkfjällen kortare, äggrunda,

hinnaktiga, gulaktiga och längs midten slutligen svartådriga. Skärmfjäll vanligen 5-nerviga och nående till fruktborstens midt. Frukt svartbrun, sammantryckt 4-kantig, vigglik och starkare afsmalnande mot basen, med vanligen fyra fintaggiga borst och med likaledes fintaggiga kanter.

Förek. **på våta ställen vid gropar, i kärr o. s. v.;** β bland hufvudformen hufvudsakligast i vestra Skåne, men äfven i östra, t. ex. *Baskemölla, Olseröd, Widtsköfle* (Th. Brown), *Wejlesjön* (Lekt. L. J. Wahlstedt) och norra delen, t. ex. *Ousby* (Prof. V. Lidforss); γ på magrare ställen flerestädes, t. ex. *Hammenhög, Vejlesjön* (Lekt. L. J. Wahlstedt).

2. **B. tripartita** L. blad kort skaftade, vanligen pardelade med ett eller flere par sidoflikar; blomhufvud upprätta. ⊙ Aug.—Okt. brung. blr.

β **púmila** Retz. liten, med hela aflånga blad.

Lik föreg. Blad ofta mörkgröna med större, sågad mellanflik samt lansettlika sågade sidoflikar; de öfversta bladen hela. Blomhufvud i början kort cylindriska, slutligen halfklotformiga. De yttre holkfjällen bladlika flikade, 6—9, de inre mindre, hinnaktiga, brunkantade. Skärmfjäll 3-nerviga, nående till fruktborstens bas. Frukt brun, sammantryckt, bredare och ej så långt afsmalnande mot basen, med 2, sällan 3, fintaggiga borst, i kanten krokhårig.

Förek. som föreg. allmänt; β på uttorkade ställen, t. ex. *Segeå, Malmö, Lomma* m. fl. st.

2. CHRYSÁNTHEMUM L. Prestkrage.

Holk skalformig, af tegellagda hinnkantade fjäll. Blomfäste halfklotformigt, utan fjäll. Frukt utan pensel, med 6—8—10 låga åsar; diskblommornas trind, strålblommornas hoptryckt 3-kantig. *Örter, merendels växande på odlade ställen, med enkel eller grenig stjelk samt hela eller pardelade blad och stora plattade blomhufvud, som hafva utdragna hvita eller gula strålblommor och gula diskblommor* (hos *Chr. Parthenium* äro strålblommorna korta).

1. **C. ségetum** L. blomhufvud ensamma i grenarnes spetsar; strålblommor förlängda gula. ⊙ Jun.—Aug. g. diskblr.

Glatt, blågrön. Stjelk enkel eller upptill grenig, 1—2 fot hög. Blad halft stjelkomfattande, aflångt lansettlika, de öfre groft tandade, de nedre mot basen afsmalnande, ofta nästan parklufna med sågade flikar. Blomskaft upptill vidgade. Holkfjäll äggrunda, med bred hinnkant. Frukt utan hinnkant på toppen; strålblommornas med tvänne vinglika kanter samt på yttre sidan med 3, på inre med 5 åsar; diskblommornas trind, med 10 åsar.

Förek. allmänt som ogräs på åkrar, sällsynt i norra delen.

2. **C. Leucánthemum** L. blomhufvud ensamma i grenarnes spetsar; strålblommor förlängda hvita. ♃ Jun.—Aug. g. diskblr.

Glatt eller mer och mindre hårig. Stjelk merendels enkel, 1—2 fot hög. De nedersta bladen långt skaftade, spadlika sågade, de öfre aflånga eller tunglika, oskaftade sågade, vid basen flikade. Holkfjäll lansettlika hinnkantade. Frukt utan hinnkant, trind; strålblommornas trekantig.

Förek. allmänt på torra ängar, betesmarker, åkrar o. s. v.

3. **C. Parthénium** (L.) Bernh. blomhufvud samlade i qvast; strålblommor korta hvita. ♃ Jul.—Aug. g. diskblr.

Stjelk grenig, 1—2 fot hög. Blad småludna, skaftade, pardelade med parklufna småblad. Holkfjäll aflånga eller lansettlika, kölade hinnkantade och van-

ligen hartspunkterade. Frukt med låg hinnkant på toppen, nästan trind, med 6—10 åsar, hartspunkterad; strålblommornas hoptryckt.

Förek. här och der i gamla trädgårdar samt på odlade ställen vid byar och hus, sannolikt förvildad.

3. **MATRICÁRIA** L. Baldursbrå, Sötblomster.

Holk skålformig, af tegellagda hinnkantade fjäll. Blomfäste bart, slutligen koniskt. Frukt utan pensel, i spetsen tvärhuggen, hoptryckt, med 3—5 åsar. *Glatta greniga örter, växande på odlade ställen eller hafsstränder, med parbladigt findelta blad och temligen stora plattade, i grenspetsarne ensamma blomhufvud samt med merendels stora hvita strålblommor och gula diskblommor.*

† *Blomfäste inuti tätt; frukt med 3 åsar på insidan och 2 svarta gropiga glandler under spetsen på utsidan.* Baldursbrå.

1. **M. inodóra** L. (**Tripleurospermum inodorum** SCH., i Sk. Flora 1 uppl.), holkfjäll försedda med en brunaktig, i kanten ojemnt inskuren hinnkant; strålblommor med förlängdt bräm. ⊙, ⊙, ⊙⊙ tillochmed ♃, Juni—Sept. g. diskblr. och hv. strålblr.

β **marítima** (L.) stjelk från basen grenig, något nedliggande; bladflikar kortare, köttiga.

Glatt, ljusgrön och nästan luktlös, $^1/_2$—2 fot hög ört, med merendels upprätt och endast upptill grenig stjelk (hufvudformen), hvars öfre del är kantig. Blad dubbelt parbladigt delade, med trådsmala, uddspetsade och längs undre sidan svagt fårade flikar. Blomhufvud stora, ensamma i grenspetsarne. Frukt med nästan hel hinnkant på toppen och ljusbruna hvassa åsar, för öfrigt svart och i synnerhet på utsidan skroflig.

Förek. allmänt på odlade ställen, i synnerhet på slättbygden; *β* på hafsstränder i synnerhet på vestkusten, men äfven på den östra, t. ex. *Kåseberga*, mellan *Skillinge* och *Brantevik, Tjörnedala, Yngsjö* m. fl. st.

Från Kullaberg uppgifves af Prof. El. Fries en form, som utmärker sig genom sina af en ljus helbräddad hinnkant omgifna holkfjäll och i spetsen ofta hela strålblommor. Är i senare tider ej återfunnen. Den anses af nämnde författare såsom den äkta *M. maritima* L. En annan vid Kullaberg anträffad form (*borealis*) upptages af Hartman (Skand. Fl. 11 uppl.); den är utmärkt genom dubbelt större, af en bred svart hinnkant omgifna holkfjäll samt bredare strålblr. Är okänd för författaren.

†† *Blomfäste ihåligt; frukt utan glandler, med 5 åsar på insidan.* Sötblomster.

2. **M. Chamomílla** L. blomhufvud långt skaftade, med utdragna strålblommor. ⊙ Juni—Aug. g. diskblr, hv. strålblr.

Glatt, lifligt grön och starkt luktande. $^1/_2$—1 $^1/_2$ fot hög, spensligare än föreg. Stjelk upprätt, vanligen grenad ända nedifrån. Blad dubbelt parbladigt delade med trådsmala, på undre sidan platta, spetsiga flikar. Blomhufvud mindre än hos föreg. och med snart nedböjda strålblr. Holkfjäll aflånga, ljust hinnkantade. Frukt utan hinnkant på toppen, med hvassa åsar.

Förek. på åkrar och andra odlade ställen allmänt på slättbygden, sällsynt i norra delen, t. ex. *Broby, Oppmanna* och *Arkelstorp* (Kand. Hj. Nilsson), men derstädes oftast odlad (för biskötsel enl. Kand. Hj. Nilsson).

3. **M. discoídea** DC. blomhufvud kort skaftade, utan strålblr. ⊙ Juli—Aug. gröngul. blr.

Glatt, $^1/_2$—1 fot hög, mycket grenig ört med samma lukt som föreg. Blad som hos föreg., men med bredare och kortare flikar. Blomhufvud små talrika, äggformiga, på korta, upptill vidgade skaft. Holkfjäll bredt hinnkantade. Blomkrona med 4-tandadt bräm. Frukt med smal hinnkant på toppen.

Förek. förvildad på gator och odlade ställen, t. ex. *Lund* i gamla bot. trädgården och Paradislyckan, *Broby* på gatan (Apoth. C. O. Hamnström).

4. ÁNTHEMIS Micheli. Kullor.

Holk skålformig, af tegellagda fjäll. Blomfäste koniskt eller halfklotformigt, fjälligt. Blomhufvud stora plattade, ensamma i grenspetsarne. Strålblommor med långt utdraget bräm. Frukt trind eller plattadt 4-kantig, med åsar och låg hinnkant på toppen, utan pensel. *Håriga greniga örter med parbladigt findelade blad och gula diskblommor samt hvita eller gula strålblommor.*

† *Blomfäste halfklotformigt.*

1. **A. tinctória** L. **blomfäste med lansettlika,** i en spets utdragna fjäll; strålblommor oftast gula, försedda med pistill. ♃ Juni—Aug.

β **discoidea** Willd. **utan strålblr.**

γ **pállida** Wg. **strålblr. blekgula.**

Tilltryckt gråluden, 1—2 fot hög med upprätt, grenig stjelk. Blad parbladigt delade med parklufna flikar. De yttre holkfjällen spetsiga, de inre trubbiga, med hårbräddad hinnkant. Frukt plattadt 4-kantig, smalt vingkantad, på båda sidor försedd med 5 föga framträdande åsar.

Förek. här och der på torra ställen, åkrar o. s. v., i senare år funnen på flere ställen, t. ex. *Trelleborg, Malmö, Höjebro* vid *Lund* (Dr. A. Falck), *Hejdeholm Gudmundtorps* sn (Dr. S. A. Tullberg), *Hörby* (Kand. Hj. Nilsson), *Kjells Nöbbelöf* (Stud. B. Cöster), *Wälinge* (Skolyngl. R. Wallengren), *Helgenäs* vid *Christianstad* och på bron vid *Karpalund, Österslöf* och *Oppmanna* (Kand. Hj. Nilsson), *Cimbrishamn, Ystad* (Kand. E. Ljungström). De båda varieteterna förekomma jemte hufvudformen vid *Christianstad* mot *Nosaby* (Lekt. L. J. Wahlstedt), *γ* dessutom i sällskap med hufvudformen vid *Ystad.*

†† *Blomfäste koniskt.*

2. **A. arvénsis** L. **blomfäste med lansettlika,** i en spets utdragna fjäll; strålblommor hvita, med pistill; frukt med släta åsar. ⊙, ⊙ Juni—Okt. g. diskblr.

β **salina** J. Gay, bladflikar köttiga.

Mer eller mindre hårig, $^1/_2$—1 fot hög, grenig. Blad parbladigt findelta med smalare, glest klufna flikar. Holkfjäll nästan jemnhöga, trubbiga, vingkantade, slutligen i spetsen utböjda. Frukt rundadt 4-kantig, med 10 släta, temligen höga åsar och en låg kant på den nästan tvärhuggna toppen.

Förek. allmänt på åkrar och odlade ställen; *β* der och hvar på hafsstränder, t. ex. vid *Köpingeåns* utlopp, *Ystad, Landskrona* (Lekt. N. J. Scheutz) m. fl. st.

3. **A. Cótula** L. blomfäste med borstlika fjäll; strålblommor hvita, vanligen utan pistill; **frukt med småknottriga åsar.** ⊙ Juni—Okt. g. diskblr.

Gleshårig eller nästan glatt, $^1/_2$—1 fot hög, skild från föreg. bland annat genom sin vidriga fräna lukt. Blad nästan glatta, glattare än hos föreg., parbladigt delade och med smalare, nästan syllika, glest klufna flikar. Holkfjäll aflånga trubbiga, alltid äfven med spetsen upprätta och tilltryckta, omgifna af

en hvitaktig hinnkant. Frukt nästan trind, aflångt päronformig, med otydlig kant på den nästan rundade toppen. Merendels saknas skärmfjäll mellan de yttre frukterna.

Förek. här och der på odlade ställen, bygator o. s. v. i synnerhet på slättbygden längs vestkusten; tyckes saknas i norra delen.

5. ACHILLÉA Vaill. Rölleka.

Holk ägg- eller halfklotformig, af tegellagda fjäll. Blomfäste fjälligt, plattadt eller kullrigt. Blomhufvud små eller medelstora, samlade i qvast. Strålblommor fåtaliga, med kort rundadt bräm. Frukt utan pensel, hoptryckt, svagt vingkantad, utan åsar. *Fleråriga, mer eller mindre håriga örter med hela eller findelade blad, hvita eller rödaktiga diskblr samt lika färgade strålblr, som äro merendels 5—10 och hafva ett kort bredt och rundadt bräm.*

1. **A. Millefólium** L. blad dubbelt pardelade med 2—5-klufna flikar; strålblr omkr. 5, deras bräm hälften kortare än holken. ♃ Juli—Okt. hv. eller rödakt. blr.

β **sórdida** Koch, stjelk ullhårig; blomskaft och holk småludna; blommor gulhvita.

γ **setácea** W. & K. bladflikar borstlika; blommor gulhvita.

Stjelk ½—2 fot hög, kantig och hårig, utgående från en underjordisk, grenskott alstrande rotstock. Blad, stundom nästan glatta, med lansettlik omkrets, de nedre skaftade; bladflikar lansettlika, borstspetsade. Blomhufvud små äggformiga, samlade i en rikt grenad qvast. Holk äggrund, af äggrundt aflånga, med brun hinnkant försedda holkfjäll. Blomfästets fjäll äggrundt lansettlika, hinnaktiga. Frukt föga vingkantad. Utmärker sig genom en stark kryddlukt.

Förek. allmänt på torra ängar, betesmarker, vägkanter o. s. v.; *β* på torra sandiga ställen i synnerhet i östra delen; *γ* sällsynt, uppgifven för *Vestra Vram* och *Cimbrishamn.*

2. **A. Ptármica** L. blad oskaftade, aflångt lansettlika, hvasssågade; strålblommor omkring 8—10, deras bräm af holkens längd. ♃ Juli—Sept. hv. blr.

Stjelk upprätt, 1—2 fot hög, endast upptill grenig, nedtill glatt, upptill hårig. Blad oskaftade, vanligen glatta och på öfre sidan glänsande. Blomhufvud temligen stora, samlade i en enklare och mera glesblommig qvast. Holk halfklotformig; holkfjäll i kanten bruna, håriga, äggrundt lansettlika. Blomfästets fjäll lansettlika, i spetsen håriga. Frukt tydligt vingkantad.

Förek. allmänt på något fuktiga ställen, på betesmarker, ängar, vid diken o. s. v.

6. TANACÉTUM Tourn. Renfana.

Blomhufvud utan strålblommor, anordnade i qvast. Holk halfklotformig, af talrika tegellagda fjäll. Blomfäste nästan plattadt, bart. Kantblommor endast med pistill, trådsmala, med snedt tretandadt bräm. Frukt utan pensel, men med smal hinnkant på toppen, 5-kantig. *Högväxt ört med mycket delade blad och små talrika, halfklotformiga samt gula blomhufvud, som äro samlade i en mycket grenig, jemnhög qvast.*

1. **T. vulgáre** L. blad glatta, parbladigt delade, med pardelta, aflånga flikar. ♃ Juli—Sept. g. blr.

Hela växten nästan glatt. Stjelk 2—4 fot hög, upptill mycket grenig, utgående från en snedt uppstigande, grenskott bildande rotstock. Blad med bredt aflång omkrets och med mindre flikar utgående mellan de större; flikarne hvasssågade, spetsiga. Blomhufvud halfklotformiga, samlade i en grenig qvast. Holkfjäll aflånga trubbiga, i spetsen hinnaktiga. Frukt hartspunkterad. Växten har en stark kryddlukt.

Förek. här och der på torra ställen vid vägar, åkerrenar o. s. v.

7. ARTEMÍSIA L. Malört, Gråbo.

Blomhufvud utan strålblommor, anordnade i greniga klasar. Holk äggformig eller stundom halfklotformig, af tegellagda fjäll. Blomfäste plattadt—halfklotformigt, utan fjäll, glatt eller hårigt. Kantblommor merendels endast med pistill och då trådsmala, nästan utan bräm. Frukt utan pensel eller hinnkant på toppen, sammantryckt, aflång. *Merendels temligen stora och vanligen håriga, starkt luktande örter med mycket delade blad och små talrika, oftast äggformiga och i mycket greniga klasar i stjelkens spets anordnade blomhufvud. Blommor gula eller bruna.*

† *Blomfäste hårigt.*

1. **A. Absínthium** L. stjelk och blad gråludna; bladflikar aflångt lansettlika trubbiga; blomhufvud halfklotrunda, lutande. ♃ Aug. ljusg. blr.

Stjelk upprätt, 2—4 fot hög. Rotbladen 3, de nedre stjelkbladen 2 gånger parbladigt delade, med aflångt lansettlika trubbiga flikar, de ofversta blomstödjebladen enkla, odelade och trubbiga; bladskaft utan bladflikar (bladoron) vid fästpunkten. Blomhufvud i upprepadt greniga, kort skaftade bladiga klasar; holkfjäll gråludna, de inre äggrunda hinnkantade, de yttre aflånga, endast i spetsen hinnaktiga, fåtaliga, men betydligt längre än de inre. Utmärkt af en stark kryddlukt och en besk smak.

Förek. på odlade ställen, i byar, vid gärdesgårdar o. s. v. här och der mest i norra, i synnerhet nordöstra delen, men äfven der och hvar i mellersta och södra, t. ex. vid *Kivik*, *Illstorp*, *Heckeberga*, *Snogeholm*, *Ekeröd*, *Lund*, troligen på de flesta ställen förvildad.

†† *Blomfäste glatt.*

* *Kantblommor endast med pistill.*

2. **A. vulgáris** L. stjelk upprätt, nästan glatt; bladflikar lansettlika spetsiga; blomhufvud aflångt äggformiga. ♃ Juli—Aug. br. eller g. blr.

β **coarctáta** J. H. af Fors. klasar korta, nästan oskaftade, med större hufvud.

Stjelk grof, 2—5 fot hög, rödbrun, glest långhårig eller glatt, utgående från en krypande, grenskott alstrande rotstock. Blad merendels ofvan mörkgröna, föga håriga, under hvitludna, dubbelt, de öfre enkelt pardelade; de ofversta blomstödjebladen aflångt lansettlika; bladskaft ända ned till fästpunkten försedda med små enkla bladflikar. Blomhufvud lutande nästan oskaftade, samlade i bladlösa, enkla klasar i bladvecken på stjelkens öfre grenar. Holk aflångt äggformig, hvitullig; de yttre holkfjällen kortare än de inre, lansettlika spetsiga; de inre aflånga trubbiga, bredt hinnkantade. Diskblommor fertila.

Förek. allmänt på odlade ställen vid byar, vägar, åkerrenar o. s. v., stundom äfven på hafsstränder; *β* vid *Ystad* (Kand. E. Ljungström).

3. **A. campéstris** L. stjelk glatt uppstigande; blad med trådlika, uddspetsade flikar; blomhufvud rundadt äggformiga. ♃ Aug.—Sept. br. blr.

β **sericea** Fr. blad silkesludna.

Stjelkar 1—3 fot höga, nästan glatta, utgående till ett större antal från rotstocken, nedliggande, men med uppåtböjda spetsar. Blad (hos hufvudformen) på båda sidor gröna, slutligen glatta; rotbladen och de nedersta stjelkbladen 2 eller stundom nästan 3 gånger parbladigt delade, långt skaftade; de öfversta blomstödjebladen hela trådsmala. Blomhufvud lutande, nästan oskaftade, samlade i axlika bladiga klasar i bladvecken, ofta på stjelkens nästan samtliga grenar, äfven de nedersta; holkfjäll vanligen glatta, äggrunda trubbiga, hinnkantade; de yttersta kortare och smalare samt mer örtartade. Diskblommor sterila.

Förek. allmänt på torra ängar och betesmarker; *β sericea* på sandiga hafsstränder, t. ex. vid *Falsterbo* och *Helsingborg* (Lekt. N. J. Scheutz).

4. **A. Stelleriána** Bess. stjelk nedtill vedartad, uppstigande, jemte bladen hvitt filtluden; blad till större delen djupt parklufna, med breda aflånga trubbiga flikar; blomhufvud vidgadt äggformiga. ♃ Aug.—Sept. ljusg. blr.

Stam grenig, frambringande dels blombärande dels endast bladbärande grenar. De nedre bladen, stundom hela aflångt spadlika och groftandade, skaftade och vid skaftens bas försedda med 1—6 par små aflånga trubbiga flikar; de öfversta hela, aflånga—omvändt äggrunda, trubbiga och helbräddade, med nedvikna kanter. Blomhufvud gulhvita, 8—10 gånger större än hos *A. vulgaris*, upprätta eller stundom hängande, långt skaftade, med bladiga skaft, bildande en slutligen styf upprätt blomställning. Holk hvitgul, vidgadt klocklik; de yttre 4—5 fjällen örtartade, kortare än de inre. Blomfäste stort halfklotformigt, smågropigt. Diskblommor fertila. Blomkrona på utsidan hartspunkterad.

Förek. sällsynt på hafsstranden i vestra delen, spridd ända från *Glumslöf* söder om *Råå* till *Pålsjö* norr om *Helsingborg* (Bot. Not. 1880, pag. 137).

** *Kantblommor tvåkönade.*

5. **A. marítima** L. stjelk hvitluden; blad hvitludna, med smala jemnbreda, trubbiga flikar; blomhufvud aflångt äggformiga. ♃ Aug. —Sept. g. eller gulr. blr.

Varierar med hängande hufvud på nedböjda grenar (*var. salina*) och med upprätta hufvud på upprätta grenar (*var. gallica*). En hittills opåaktad form är

β **coarctáta,** nov. var. blomhufvud stora, fåtaliga, samlade i en nästan oskaftad hufvudlik gyttring, som är kortare än stödjebladet.

Stjelk uppstigande eller nästan upprätt, $^1/_2$—2 fot hög, nedtill nästan vedartad och knoppalstrande. Blad 2—3 gånger pardelta, de öfversta hela, de nedre skaftade, de öfre oskaftade. Blomhufvud oskaftade—kort skaftade, upprätta eller hängande, samlade i axlika klasar från bladvecken på de upprätta eller utspärrade och i spetsen nedböjda grenarne. Holkfjäll bredt aflånga; de yttre korta örtartade, hvitulliga, de inre hinnaktiga. Krona på utsidan hartspunkterad. Hela örten har en stark kryddlik lukt.

Förek. på hafsstränder längs vestra kusten, i synnerhet i sydvestra delen ända till *Landskrona*, t. ex. *St. Hammar*, *L. Hammar*, *Gessie*, *Limhamn*, *Malmö*, *Lomma*, vid *Löddeströms* utlopp (Kand. Hj. Nilsson), *Barsebäck*, *Lundåkra*; i nordvestra delen, t. ex. *Johnstorp*, *Båstad*, *Torekow*; *β coarctata* mellan *Landskrona* och *Lundåkra* i sällskap med de öfriga formerna (Kand. E. Ljungström).

8. ARNÍCA L. Hästfibla.

Holk klocklik, af två kretsar jemnhöga fjäll. Blomfäste gropigt, med korthåriga gropkanter. Strålblommor i en enkel krets, med 5 ståndarsträngar utan knappar. Frukt cylindrisk, sträfhårig, med en af en enkel krets sträfva hår bestående pensel. *Hög ört med hela motsatta, mest vid stjelkens bas samlade blad och ensamma eller få, stora plattade blomhufvud.*

1. **A. montána** L. stjelk glandelhårig, uppbärande vanligen ett enda blomhufvud; de nedre bladen äggrundt aflånga. ♃ Juni, Juli, brandg. blr.

Stjelk 1—2 fot hög, utgående från en horizontal rotstock, enkel eller grenad i några få grenar, som afslutas med blomhufvud. Blad helbräddade eller glest tandade, de nedre samlade i en rosett, de öfre än 2 motsatta eller spiralstälda, än 3 och kranssittande, lansettlika. Holkfjäll smalt lansettlika, glandelhåriga, i spetsen rödbruna. Frukt beströdd med hartsglandler.

Förek. allmänt på torra ängar och betesmarker.

9. CINERÁRIA L. Nocka.

Holk klocklik, af en krets jemnhöga fjäll. Blomfäste gropigt, utan hår. Strålblommor i en enkel krets, med endast pistill. Frukt cylindrisk med en af flere kretsar mjuka hår bestående pensel. *Örter med hela spiralstälda blad och temligen stora platta, gulblommiga samt i en qvastlik blomställning anordnade blomhufvud.*

1. **C. palústris** L. alla bladen aflångt lansettlika; frukt glatt. ⊙ Juni—Juli, g. blr.

Stjelk 1—3 fot hög, upprätt, ihålig, klibbluden, tätt bladbärande. De nedre bladen skaftade, de öfre oskaftade, halft stjelkomfattande, mer eller mindre djupt bugttandade. Holkfjäll jemnbredt lansettlika. Frukt tydligt fårad.

Förek. temligen allmänt, i synnerhet på slättbygden, i kärr, torfgrafvar o. s. v.; i norra delen t. ex. *Deningarum, Tydinge* m. fl. st. i *Broby sn. Farhult* (Skolyngl. R. Wallengren). Varierar med bladen från nästan helbräddade ända till djupt flikade; en dylik, särdeles egendomlig form är funnen vid *Eliselund* nära *Ahusa* och *Wegeholm* (Skolyngl. R. Wallengren).

2. **C. integrifólia** (L.) Murr. (**C. campestris** Retz., i Sk. Fl. 1 uppl.), rotblad bredt äggrunda, de nedre stjelkbladen aflånga—omvändt äggrunda; frukt hårig. ♃ Maj, Juni, g. blr.

Stjelk ½—1 fot hög, utgående från en kort rotstock, ullig, upptill glesbladig. Rotblad skaftade, de öfriga oskaftade, alla glest ulliga, föga, ofta nästan omärkligt tandade. Blomhufvud mindre och i en mer fåblomstrig qvast än hos föreg. Holkfjäll jemnbredt lansettlika. Frukt omärkligt fårad.

Förek. temligen sällsynt på torra, kalkhaltiga backar, t. ex. vid *Arrie*, utmed *Löddeström* från *Lackalänge* till hafvet, *Landskrona, Arevåld, Dysiebro, Benestad*; i nordöstra Skåne flerestädes, t. ex. på *Riby backe, Ifö, Ifvetofta, Oppmanna, Balsberg, Ignaberga* på kyrkogården och vid kalkbrottet.

10. SENÉCIO L. Korsört (1—3), Stånds (4—9).

Holk cylindrisk eller klocklik, bestående af en yttre krets af korta tilltryckta samt en inre af jemnhöga fjäll. Blomfäste gropigt, utan hår. Strålblommor i enkel krets, med endast pistill, stundom 0. Frukt cylindrisk, med pensel af flere kretsar mjuka hår.

Örter med spiralstälda pardelade eller hela blad och cylindriska eller plattade, gulblommiga blomhufvud. De inre holkfjällen merendels i spetsen bruna, nedtill hopväxta. !

Öfversigt öfver arterna.

† **Strålblr inga eller korta, tillbakarullade.**
 * **Strålblr inga.** . . . . *S. vulgaris.*
 ** Strålblr korta, tillbakarullade.
  De yttre holkfjällen mycket korta. . . . . *S. sylvaticus.*
  De yttre holkfjällen af de inres halfva längd. *S. viscosus.*
†† Strålblr förlängda, utstående.
 * **Blad pardelade eller parklufna.**
  a. **Alla frukterna håriga.**
   Bladflikar korta trubbiga. . . . . *S. vernalis.*
   Bladflikar förlängda, jemnbreda spetsiga. *S. erucæfolius.*
  b. Frukterna, åtminstone strålblommornas, glatta.
   De inre holkfjällen lansettlika. . . . . . . *S. Jacobæa.*
   De inre holkfjällen äggrunda. . . . . . *S. aquaticus*
 ** **Blad hela.**
  Blad smalt lansettlika. . . . . *S. paludosus.*
  Blad äggrundt lansettlika. . . . . *S. sarracenicus.*

---

† *Strålblr inga eller korta, tillbakarullade.*

1. **S. vulgáris** L. glatt eller glest ullhårig; blomhufvud vanligen utan strålblommor; de yttre holkfjällen omkring 4 gånger kortare än de inre; frukt småhårig. ⊙, ⊖ Juni—Nov. g. blr.

Stjelk $^1/_2$—$1\,^1/_2$ fot hög, upprätt, enkel eller grenig ända från roten, med merendels jemnhöga grenar, glatt eller glest flockullig. Blad glatta eller glest flockulliga, parklufna med tandade flikar eller de nedersta hela tandade: de öfre oskaftade, de nedersta skaftade. Blomhufvud vanligen något lutande, små cylindriska, samlade i en nästan qvastlik blomställning i stjelkens spets. Holk cylindrisk, af glatta och glänsande gröna, i spetsen svartbruna fjäll; de yttre kortare fjällen omkr. 10—13. Strålblommer 0 eller stundom några få och mycket korta. Örten luktlös.

2. **S. sylváticus** L. småluden; blomhufvud merendels med korta strålblommor; de yttre holkfjällen knappt nående öfver holkens botten; frukt gråluden. ⊙ Jun.—Aug. g. blr.

β **denticulátus** O. F. Müll. enkel späd, 2—3 tum hög, vanl. enblomstrig; blad hela bugttandade.

Stjelk $^1/_2$—2 fot hög, upprätt grenig, småluden eller nästan glatt. Blad småludna, parklufna med bredt aflånga, hela eller tandade flikar. Blomhufvud små cylindriska, upprätta, samlade i en gles qvastlik blomställning i stjelkens spets. Holk cylindrisk, glandelhårig: de yttre kortare fjällen 3—5, nästan gröna i spetsen. Strålblommornas bräm mycket kortare än holken. Örten utmärkt af en egendomlik lukt.

Förek. temligen allmänt i synnerhet på svedjor i norra delen, men äfven i mellersta och södra delen af provinsen på torra ställen i skogstrakter, äfven på strandklippor, t. ex. vid *Stenshufvud*: *β* i *Stafseryds* mosse *Broby sn* (Apoth. C. O. Hamnström).

3. **S. viscósus** L. klibbhårig; blomhufvud med tillbakarullade strålblommor; de yttre holkfjällen af holkens halfva längd; frukt glatt eller glest korthårig mellan åsarne. ⊙ Juli—Aug. g. blr.

Gröfre och kraftigare än de föreg. och med strålblr, hvilkas bräm stundom är af halfva holkens längd. Stjelk 1—2 fot hög, upprätt, grenig, klibbigt glandelhårig. Blad klibbigt glandelhåriga, parklufna med upptill bredare och trubbiga, groft tandade eller nästan parklufna, sågade flikar; de nedre skaftade, de öfre oskaftade. Blomhufvud större än hos de föreg., cylindriska, temligen glesa, samlade i **en nästan klaslik blomställning. Holk cylindrisk, glandelhårig,** af långspetsade och högt upp på strålblrna nående fjäll; de yttre holkfjällen 6—8, utstående. Frukt svartbrun, fint punkterad. Örten har en genomträngande obehaglig **lukt.**

Förek. på **gator, vid murar och ruiner eller på hafsstränder der och hvar** i nordvestra delen i kusttrakten, t. ex. *Engelholm* (Stud. S. J. Nerius), *Farhult* (Skolyngl. R. Wallengren), *Kullen*, *Höganäs* på hafsstranden ända ned till *Helsingborg*, *Hillesborg*, *Landskrona;* äfven längre inne i landet, t. ex. utmed jernvägen mellan *Åstorp* och *Qvidinge* (Skolyngl. J. Nilsson).

†† Strålblr förlängda, utstående.

** Blad parklufna eller pardelade.*

4. **S. vernális** W. & K. blad parklufna, krusiga; holk cylindrisk; alla frukterna håriga. ⊙ Maj—Juni, g. blr.

β **glabrátus** Asch. nästan glatt; blad tunna, föga krusiga.

Liknar *S. vulgaris,* **från** hvilken den dock genast igenkännes på de stora strål**blommorna.** Stjelk 1—2 fot hög, upprätt, enkel eller grenig, vanligen flockullig. Blad flockulliga, med äggrunda trubbiga, tandade flikar; rotblad ofta hela, omvändt äggrunda, inskurna, jemte de nedersta stjelkbladen skaftade; de öfre oskaftade och stjelkomfattande. Blomhufvud temligen små, samlade i en nästan enkel qvast, upprätta. De yttre holkfjällen 6—12, 4 gånger kortare än de inre; alla holkfjällen gröna eller med svartbrun spets. Fruktpensel kort, ej nående öf**ver diskblommorna.**

Förek. sällsynt på åkrar, dit den införts med utländskt frö och der den mer och mer sprider sig. Är hittills funnen vid *Fogelsång, Hejdeholm Gudmundtorps sn* (Dr. S. A. Tullberg); *β Oppmanna* på en nyodling mot *Wånga* (Kand. Hj. Nilsson).

S. vulgaris ⨯ **vernalis**, mindre; blomhufvud med breda korta och glesa strålblr.

Förek. i åkrar vid *Oppmanna* i sällskap med *S. vernalis* (Kand. Hj. Nilsson).

5. **S. erucæfólius** L. blad pardelade ända ut i spetsen, med jemnbreda spetsade flikar; holk vidgadt klocklik; blomfäste mycket ojemnt af de upphöjda tandade gropkanterna; alla frukterna håriga. ♃ Aug.—Sept. g. blr.

Rotstock krypande, alstrande långa fjällbeklädda grenskott. Stjelk styf, upprätt, 2—3 fot hög, rödbrun, glest spindelväfshårig, upptill grenig, skarpkantig. De nedre bladen skaftade, de öfre stjelkomfattande och försedda med en 2-flikad bladflik på ömse sidor om bladbasen, under glest, nästan spindelväfshåriga; bladflikar långa och smala, hela eller glest tandade, med tillbakavikna kanter. Blomhufvud stora och talrika, samlade i en rikt förgrenad, qvastlik blomställning. De yttre holkfjällen omkring 8, stundom nästan af de inres halfva längd.

Förek. temligen sällsynt på åkerrenar och vägkanter i sydvestra delen på slättbygden, t. ex. vid *Getinge*, mellan *Lund* och *Dalby*, *Trolleberg*, *Åkerslund*, *Malmö*, *Trelleborg*, *Gislöf*, *Skifvarp*, *Hörte*. En fingerhög fåblomstrig varietet (*var. pygmæa*) förekommer omkring *Trelleborg*, t. ex. deremellan och *Kyrkköpinge*, men synes öfvergå i hufvudformen.

6. **S. Jacobæa** L. de nedersta bladen lyrformigt pardelade, med stor, inskuren eller hel ändflik och mot spetsen bredare, trubbiga sidoflikar; holk vidgadt klocklik; blomfäste vanligen nästan jemnt; diskblommornas frukter håriga, kantblommornas glatta. ⊙ ⊙, ♃ Juli—Sept. g. blr.

Rotstock, när sådan finnes, kort, nästan upprätt, knoppbärande eller alstrande korta fjälliga grenskott. Stjelk upprätt, styf, 2—4 fot hög, upptill grenig, glatt eller föga hårig. Blad glatta eller korthåriga; de nedersta skaftade, de öfre oskaftade och försedda med talrika smärre flikar på ömse sidor om bladbasen samt pardelade ända ut i spetsen; stjelkbladens flikar ojemnt parklufna, platta. Blomhufvud stora plattade, anordnade i en rikligt förgrenad qvast. Holkfjäll lansettlika, i spetsen bruna; de yttre 1—6, nående föga öfver holkens botten. Blomfäste med föga framträdande gropkanter mellan frukterna.

Förek. allmänt på torra ängar, åkerrenar, vägkanter o. s. v. Varierar med alla blrna i blomhufvudet rörformiga, men denna varietet är fullkomligt tillfällig.

7. **S. aquáticus** Huds. de nedre bladen hela, nästan aflånga eller lyrformigt pardelade, med aflångt äggrund ändflik och små aflånga, nästan jemnbreda sidoflikar; holk vidgadt klocklik; de yttre holkfjällen få och ytterst korta; alla frukterna glatta eller diskblommornas något håriga. ♃ Juli—Aug. g. blr.

β **praténsis** Richter, gröfre; äfven de nedre stjelkbladen pardelade, med stor, ofta hjertlik ändflik; blomhufvud mindre, samlade i en stor och oregelbunden blomställning.

Lik föreg., men mindre och spädare samt med större, i en glesare qvast samlade blomhufvud. Stjelkens nedre del slutligen alstrande bladrosetter. De nedre bladen skaftade, de öfre n. oskaftade, lyrformigt pardelade, vanligen med tandad ändflik. Blomskaft upprätta. Holkfjäll äggrunda, de yttre endast 2—4. Strålblommor kortare, men bredare än hos föregående och mer närmade hvarandra. Skiljer sig från föreg. art hufvudsakligen genom mindre djupt delade stjelkblad, hvilkas ändflik merendels ej är inskuren, utan endast groft tandad, liksom sidoflikarne, hvilka äro något afsmalnande mot basen. Derjemte är holken vanligen vidare och de inre holkfjällen bredare, lansettlika och nå ända upp till strålblommornas bräm, äfven sedan diskblommorna börjat slå ut; hos föreg. äro de mera sällan så långa.

Förek. ymnigt på den uttorkade bottnen af *Hammarsjön* vid *Christianstad* (Prov. J. Persson); *β* på samma ställe jemte hufvudformen. Varierar på samma lokal enl. Lektor L. J. Wahlstedt med ända till spetsen pardelade blad (*var. pinnatifida* Gren.) och med alla blommorna rörformiga.

S. erráticus Bert., utmärkt genom de med en stor hjertlikt äggrund ändflik försedda rotbladen, de utspärrade, i en gles oregelbunden qvast anordnade blomskaften samt mindre blomhufvud, är af gammalt uppgifven för Yngsjö i östra delen, men har ej i senare tider återfunnits.

** *Blad hela, sågade.*

8. **S. paludósus** L. blad smalt lansettlika, hvasst sågade, på undre sidan flockulliga, slutligen nästan glatta. ♃ Aug.—Sept. g. blr.

Rotstock något krypande. Stjelk 3—6 fot hög, upprätt, glest flockullig eller glatt, kantig, vanligen enkel. Blad oskaftade, spetsiga. Blomhufvud stora och mycket talrika, anordnade i en rikligt förgrenad qvast. Holk klockformig, med ullhåriga, smalt lansettlika, hinnkantade holkfjäll: de yttre holkfjällen om-

kring 10, föga kortare än de inre. Strålblr 10—13, mycket smala, tillbakarullade. **Frukt hårig.**

Förek. temligen sällsynt i kärr, vattengropar, vid sjöstränder, t. ex. i trakten af *Ringsjön*, såsom på holmar i *Rönneån*, vid *Stehag*, *Henninge* och *Höör*; *Kärreberga Qvidinge sn* likaledes i *Rönneå-dalen* (Skolyngl. J. Nilsson), *Marianelund* nära *Löberöd* (Dr. G. Ramberg), *Askeröd* och *Gunnarstorp Vesterstads sn*, mellan *Gullarp* och *Bosarp*, *Heljarp*, vid *Råbelöfssjön*, *Lingenäset* jemte flere andra ställen kring *Christianstad*, mellan *Åhus* och *Yngsjö* vid *Helgeå* (Kand. M. Lovén).

S. sarracénicus L. blad äggrundt lansettlika, grundt sågade, nästan glatta. ♃ Aug.—Sept. g. blr.

Rotstock nästan upprätt, utsändande grenskott. Stjelk upprätt, endast upptill grenig, **2—5 fot hög, glatt.** De nedre bladen skaftade, de öfre oskaftade, mot basen afsmalnande. **Blomhufvud** stora plattade, samlade i en mycket grenig qvast. **Holk** nästan **klockformig**, föga hårig; de yttre fjällen omkring 5, föga kortare än de inre, smala jemnbreda, utstående. Strålblr endast 4—8. Frukt glatt.

Förek. sannolikt förvildad vid *Trolleholm*, *Wrams Gunnarstorp*, *Hofdala*.

11. GNAPHÁLIUM L. Noppa, Hedeblomster (1).

Holk klotrund—äggformig, af hinnaktiga fjäll. Blomfäste utan fjäll, plattadt. Kantblommor trådlika, försedda endast med pistill, i en eller flere kretsar, stundom 0. Frukt aflång, med pensel af en enkel krets af hår. *Vanligen små, ullhåriga örter med små, på olika sätt anordnade blomhufvud.*

† *Honblommor 0 eller i en enkel krets.*

1. **G. arenárium** L. (**Helichrysum arenarium** DC., i Sk. Fl. I uppl.) blomhufvud klotformiga, samlade i qvast; holk af torra hinnaktiga gula, utstående fjäll. ♃ Juli—Sept. g. blr.

Stjelkar utgående flere tillsammans, upprätta eller uppstigande, $^1/_2$—1 fot **höga, endast i spetsen** förgrenade, hvitulliga och tätt bladbekladda. Blad **på båda sidor hvitulliga, helbräddade**; de nedre skaftade, aflånga—omvändt äggrunda, trubbiga, de öfre smalt lansettlika, spetsade. Holkfjäll äggrunda, trubbiga, de inre något smalare. Frukt småprickig. Blommor valluktande.

Förek. allmänt på sandfälten i östra och mellersta Skåne samt här och der i vestra, t. ex. *Lilla Hammar*, *Arrie*, *Harjagers hd* mångenstädes, *Kulla Gunnarstorp* (Skolyngl. R. Wallengren), *Kullen* flerestädes (Kamrer S. J. Södervall), *Engelholms plantering* m. fl. st.

†† *Honblommor i flere kretsar.*

2. **G. lúteo-album** L. stjelk vanligen enkel; blomhufvud samlade i bladlösa hufvud; holkfjäll glatta, nästan aldeles hinnaktiga. ⊙ Juli—Sept. g. blr.

Hela växten **hvitullig, $^1/_2$—1 fot** hög. Stjelkar merendels flere från samma **rot, enkla eller** föga **greniga, upprätta eller uppstigande,** glesbladiga. Blad stjelkomfattande; de **nedre smalt spadlika trubbiga, de öfre jemnbreda** spetsiga. De hufvudlika gyttringarne af blomhufvud anordnade i en qvastlik blomställning. Holk glatt, af nästan likstora, aflånga trubbiga, glänsande hvita fjäll. De flesta blommorna i blomhufvudet endast med pistill, och endast några få tvåkönade **blr i disken. Frukt grynprickig.**

Förek. sällsynt på sandiga ställen endast i sydvestra Skåne, såsom vid *Skanör, Falsterbo, Lilla Hammar.*

3. G. **uliginósum** L. stjelk grenig; blomhufvud samlade i bladiga hufvud; holkfjällens öfre hälft glatt, hinnaktig. ⊙ Juli—Sept. gulhv. blr.

β **nudum** Ehrh. späd, till alla delar glatt.

Hela växten mer eller mindre ullhårig, från ett par tum ända till 1/2 fot hög. Stjelk grenig ända från basen, med uppstigande grenar. Blad afsmalnande mot basen, smalt aflånga, nästan trubbiga. De hufvudlika gyttringarne af blomhufvud befintliga dels i grenspetsarne dels i bladvecken, öfvervuxna af bladen. De yttre holkfjällen aflånga, trubbiga, hälften längre än blommorna, de inre jemnbreda, spetsiga. Frukt merendels glatt.

Förek. på fuktiga ställen temligen allmänt; *β nudum* på *Kullaberg* nära *Mölle, Wäsby* (Doc. B. Jönsson), *Christianstad* vid *Hedentorp* och på *Isternäset* (Prov. J. Persson).

4. G. **sylváticum** L. stjelk enkel; blomhufvud samlade i ax; holkfjällens öfre hälft glatt, hinnaktig. ♃ Juli—Aug., gulhv. blr.

Stjelk 1/2—1 fot hög, enkel, styf upprätt, rikbladig och hvitullig. Blad på undre sidan hvitulliga, på öfre nästan glatta, lansettlika, spetsade; rotblad mot basen afsmalnande till ett skaft. Blomhufvud ensamma eller vanligen några få tillsammans i små ax, som ungefär från stjelkens midt bilda en gemensam axlik blomställning. De yttre holkfjällen 3 gånger kortare än blommorna. Frukt småluden.

Förek. der och hvar i skogstrakter.

12. ANTENNÁRIA J. Gærtn. Kattfotsört.

Tvåbyggare. Holk rundad, af talrika tegellagda, hinnaktiga, färgade fjäll. Blomfäste utan fjäll, i honhufvudena kullrigt—koniskt. Märke i ♀ blommorna tvåklufvet, i ♂ blommorna enkelt. Frukt aflång, med pensel af en enkel hårkrets. *Mer eller mindre hvitullig ört med i qvast samlade blomhufvud; ♂ hufvud rundade och bestående af sterila, rörformiga, tvåkönade blr, med klubblikt uppsvälda penselstrålar; ♀ hufvud äggformiga, bestående af fertila, trådlika ♀ blr med borstlika penselstrålar.*

1. A. **dioica** (L.) Gærtn. rotstock utsändande såväl grenskott som enkla blombärande grenar; rotblad spadlika, de öfre stjelkbladen smalt lansettlika, spetsiga. ♃ Maj, Juni, hv. eller rödl. blr.

De blombärande stjelkarne från endast ett par tum ända till en fot höga, enkla, upprätta och hvitulliga. Grenskott i spetsen rotslående. Blad under hvitludna, ofvan nästan glatta, helbräddade. Holkfjäll lansettlika trubbiga, de yttre något spetsiga.

Förek. allmänt på torra ängar, betesmarker och ljungfält.

13. FILÁGO Tourn. Ullört.

Holk konisk kantig, af till större delen örtartade fjäll; de yttre fjällen kortare, men olika höga; de inre jemnhöga sammanslutna.

Blomfäste nedtill mellan ♀ blommorna fjälligt, för öfrigt bart. Diskblommor rörformiga, med 4-klufvet bräm, tvåkönade; kantblommor trådlika, omärkligt tandade. Diskblommornas frukt med en af flere kretsar hår bestående pensel, kantblommornas vanligen utan pensel. *Grå- eller hvitulliga, små, rikbladiga, på torra ställen växande örter, med i hufvudlika, i grenspetsarne och de öfre bladvecken befintliga gyttringar anordnade blomhufvud.*

1. **F. germánica** L. blomhufvud 20—30 tillsammans i ensamma hufvudlika gyttringar; holkfjäll spetsade kölade, upptill glatta. ⊙ Juli, Aug. gulhv. blr.

Ört grånllig från några tum ända till en fot hög, med en eller flere från samma rot utgående, upprätta eller uppstigande, upptill gaffellikt grenade stjelkar. Blad afångt lansettlika, spetsiga bugtbräddade, täckande stammen. Blomgyttringar ensamma i grenarnes spetsar och vinklar. Holkfjäll med gul spets, nedtill förenade genom ludd, efter blomningen ej stjernformigt utbredda. Frukt med hvita prickar.

Varierar med bredare trubbiga blad och holkfjällen i spetsen purpurröda (*F. apiculata Sm.*). Båda formerna tyckas förekomma om hvarandra.

Förek. på torra ställen, hufvudsakligen i sydvestra Skåne, t. ex. vid *Skabersjö*, *Roslätt*, *Malmö* på vägen till *Skabersjö*, *Hœllinge*, *St. Hammar*, *Trelleborgs*-trakten; äfven vid *Baldringe*, *Benestad* (Kand. R. Helgesson), och *Ystad* i *Svarteskog*, *Charlottenlund* (Kand. C. Lundvall), vid *Rörum* i östra Skåne samt på södra sidan af *Stenshufvud* sparsamt, *Höör* (Doc. S. Berggren).

2. **F. montána** L. blomhufvud 2—7 tillsammans i hufvud, som bilda axlika gyttringar utefter grenarne; holkfjäll nästan trubbiga, okölade, ända ut i spetsen hvitulliga. ⊙ Juli—Sept. gulhv. blr.

β **arvénsis** L. blomhufvud samlade mot grenarnes spetsar.

Ört tätt hvitullig, med enkel eller grenig, ända till fotshög stjelk. Blad lansettlika trubbiga, upprätta. Blomhufvud äggformiga. Holkfjäll efter blomningen stjernformigt utbredda, Frukt med hvita prickar.

Förek. allmänt på torra backar, trädesåkrar o. s. v.

3. **F. mínima** (Sm.) Pers. blomhufvud 3—5 tillsammans i hufvud, som bilda axlika gyttringar; holkfjäll trubbiga kölade, i spetsen glatta. ⊙ Juli—Aug. gulhv. blr.

Grånuden, spädare än de föreg., med upprätt, styf, ända från roten eller endast i spetsen grenig stjelk. Blad smalt lansettlika spetsiga, tilltryckta. Blomhufvud kägellika. Holkfjäll efter blomningen stjernformigt utbredda. Frukt nästan slät.

Förek. ej sällsynt på torra ställen, sandfält, torra klippor o. s. v. öfver nästan hela provinsen.

14. ÍNULA L. Alant, Krislogräs.

Holk halfklotformig, af talrika tegellagda fjäll. Blomfäste plattadt, bart. Diskblommor talrika, rörformiga; kantblommor i en enkel krets, mer eller mindre tunglika. Ståndarknappar med syllika bihang vid basen. Frukt försedd med åsar och en af en enkel krets hår bestående pensel. *Stora eller ganska stora örter med hela blad*

och gulblommiga, stora plattade, i qvast samlade eller enstaka blomhufvud.

† *De inre holkfjällen spadlika.*

1. **I. Helénium** L. blad äggrunda sågade; blomhufvud enstaka; yttre holkfjäll äggrunda örtartade; frukt glatt, 4-kantig. ♃ Juli, Aug. g. blr.

Stor och grof, 3—5 fot hög ört. Stjelk upprätt, sträfhårig, i spetsen förgrenad i några få, med blomhufvud afslutade grenar. Blad på undre sidan grå-ludna, på öfre gröna, sträfva; rotbladen mot basen afsmalnande, skaftade; stjelkbladen stjelkomfattande. Blomhufvudens skaft bladiga ända upp under blomhufvudet. Holk halfklotformig. De yttre holkfjällen styfva, med utstående spets. Strålblommor talrika, längre än holken.

Förek. sällsynt på fuktiga ställen, t. ex. vid *Malmö* i landsvägsgropar på vägen till *Hrellinge*, *Snogeholms* sjö, *Harastorp Färlöfs sn*, *Kullaberg*, *Wäsby* (Doc. B. Jönsson), *Engelholm* (Lekt. N. J. Scheutz), *Rögle* (Stud. G. Lagerheim), *Broby*, vid *Oppmannasjön* mellan *Karsholm* och *Kiaby* (Prov. J. Persson), *Balsberg* vid *Råbelöfssjön*.

†† *De inre holkfjällen tillspetsade.*

2. **I. Británica** L. blad mjukhåriga, aflångt lansettlika, glest tandade; blomhufvud samlade till en fåblomstrig qvast; yttre holkfjäll smalt lansettlika; frukt hårig. ♃ Juli, Aug. g. blr.

Stjelk ½—1 ½ fot hög, upprätt, upptill grenig. Rotbladen och de nedre stjelkbladen skaftade, de öfre stjelkomfattande, liksom hela växten, mer eller mindre håriga. Holk skållik af smalt lansettlika, spetsiga, jemnhöga fjäll; de yttre fjällen örtartade, de inre mer hinnaktiga. Strålblommor talrika, längre än holken. Frukt trind.

Förek. på fuktiga ställen, vid sjöstränder och vattengrafvar, temligen sällsynt, t. ex. vid *Christianstad* på många ställen och utmed *Helgeå* flerestädes ända till utloppet, vid *Krageholms* sjön, *Hököpinge*; äfven i nordvestra delen, t. ex. i *Wäsby* (Doc. B. Jönsson) och *Wälinge* (Skolyngl. R. Wallengren) socknar.

3. **I. salicína** L. blad lansettlika glest tandade, jemte stjelken nästan glatta; blomhufvud ensamma eller i qvast; frukt glatt. ♃ Juli, Aug. g. blr.

Stjelk 1—2 fot hög, upprätt, enkel eller upptill glest grenig, glatt eller nedtill hårig. Blad oskaftade stjelkomfattande, i spetsen utböjda, styfva, gröna och glänsande, i kanten sträfva; de öfre stjelkbladen med hjertlik bas. Holk skållik, af glatta, i kanten sträfhåriga, i spetsen något tillbakaböjda fjäll; de yttre holkfjällen bredare och kortare än de inre. Strålblommor talrika, längre än holken. Frukt trind.

Förek. der och hvar i skogsängar; mer sällsynt i furubygden (enl. Kand. Hj. Nilsson).

I. Conýza DC., utmärkt genom smärre, talrikare och i en grenigare qvast samlade blomhufvud samt de nästan rörformiga kantblrna, som ej äro längre än de inre holkfjällen, är numera genom lokalens uppbrödjande utrotad vid Trolleberg, men kan möjligen återfinnas på andra ställen i samma trakt.

15. PULICÁRIA Gærtn. Loppört.

Holk halfklotformig, af talrika tegellagda fjäll. Blomfäste bart, plattadt. Diskblommor rörformiga talrika; kantblommor korta tunglika, i en enkel krets. Ståndarknappar med syllika bihang vid

basen. Frukt försedd med åsar och en af tvänne kretsar bestående pensel, nämligen en yttre, låg, borstlikt flikad hinnkant samt en inre af hår. *Liten grenig ört med gulblommiga, små rundade blomhufvud i grenvecken och grenspetsarne.*

1. **P. vulgáris** GÆRTN. blad mjukhåriga, aflångt lansettlika, vågiga, de nedre kort skaftade; strålblommor knappt längre än holken. ⊙ Juli—Aug. g. blr.

Hela växten mer eller mindre mjukhårig, med upprätt eller nedliggande, grenig, från några tum ända till en fot hög stjelk. Blomhufvud enstaka eller samlade i qvast. Holkfjäll olika långa, smalt lansettlika, sylspetsade, örtartade och ullhåriga, löst förenade. Strålblommor upprätta och föga längre än diskblommorna. Frukt hårig; dess penselhår knappt så långa som frukten.

Förek. på feta, fuktiga ställen i synnerhet i södra delen, men äfven omkring *Ringsjön* flerestädes, såsom vid *Klinta* och *Fulltofta*; i nordvestra delen, t. ex. *Kullen*, *Kattarp* (Doc. B. Jönsson); i nordöstra Skåne, t. ex. vid *Näsby*. Vid *Kivik* förekommer den i sjelfva hafssanden.

16. BELLIS TOURN. Tusensköln.

Holk skållik, af två rader jemnhöga örtartade fjäll. Blomfäste kägellikt, bart. Diskblommor rörformiga; kantblommor tunglika i en nästan enkel krets. Ståndarknappar utan bihang. Frukt utan åsar och pensel, omvändt äggrund, plattad, omgifven af en tydlig kant. *Liten ängsört med alla bladen hela, utgående från en rotstock, enblomstriga stänglar samt gula diskblr och hvita strålblr.*

1. **B. perénnis** L. blad nedtill tufvade, bredt omvändt äggrunda eller spadlika, glest tandade; holkfjäll trubbiga. ♃ g. diskblr, hv. strålblr. Blommar nästan hela året vid mild väderlek.

Rotstock kort upprätt, i spetsen bärande en rosett af blad. Blomstänglar några tum höga, jemte bladen finludna. Blomhufvud plattade, ensamma på hvarje stängel. Holkfjäll mörkgröna, gleshåriga, aflånga trubbiga. Frukter småhåriga eller de öfversta i disken glatta.

Förek. allmänt på ängar och fuktiga betesmarker, sällsyntare i norra delen.

17. ASTER L. Strandkil.

Holk cylindriskt äggformig, af tegellagda fjäll. Blomfäste plattadt, bart. Diskblommor rörformiga; kantblommor tunglika, i en krets, af annan färg än diskblrna. Ståndarknappar utan bihang. Frukt långsträckt, plattad ofårad, med en af flere kretsar hår bestående pensel. *Glatt hafsstrandsört med stora plattade, i qvast samlade blomhufvud, gula diskblr samt blå eller hvita strålblr.*

1. **A. Tripólium** L. något köttig; stjelkblad jemnbredt lansettlika; holkfjäll fast tilltryckta. ⊙ ⊙ Juli—Aug. g. diskblr, bl. strålblr.

Stjelk $^1/_2$—2 fot hög, upprätt grenig, glatt eller nedtill hårig. Blad helbräddade eller glest tandade; rotbladen och de nedre stjelkbladen långt skaftade, bredare. Holk glatt; de yttre holkfjällen äggrundt lansettlika, kortare; de inre aflånga; alla örtartade, något kölade, trubbiga och i spetsen röda. Frukt aflång gleshårig, försedd med en krans af hår vid basen.

Förek. der och hvar på hafsstränder, såväl på den vestra som östra kusten.

18. ERÍGERON L. Binka.

Blomholk cylindrisk- klocklik, af tegellagda örtartade fjäll. Blomfäste kullrigt, bart. Diskblommor rörformiga, med kort 5-tandadt bräm, liksom de inre kantblommorna, snart öfvervuxna af fruktpenseln; kantblommor endast med pistill, talrika i flere kretsar, de yttre tunglika, små smala och upprätta, de inre, som äro talrikare än diskblommorna, trådlika rörformiga och med snedskuret tandadt bräm. Ståndarknappar utan bihang. Frukt plattad, smal och aflång, med pensel af i en krets stälda hår. *Håriga eller glatta örter med hela blad och små, i enkel eller grenig klase samlade blomhufvud; strålblr gredelina eller gulhvita; diskblommor vanligen gulaktiga.*

1. **E. acris** L. blomhufvud långt skaftade, samlade i en nästan enkel klase; holkfjäll långhåriga. ⊙⊙ och ♃ Juli Aug. gredel. strålblr och gulakt. diskblr.

Stjelk $^1/_2$—1 $^1/_2$ fot hög, upprätt, upptill grenig, glesbladig och något sträfhårig. Blad sträfhåriga, helbräddade eller glest tandade; rotbladen tunglika, jemte de nedre stjelkbladen skaftade; de öfre stjelkbladen aflånga oskaftade. Holk klocklik, af smala spetsiga nästan jemnbreda, i spetsen rödbruna fjäll; de yttre fjällen helt och hållet örtartade, de inre smalt hinnkantade. Strålblommor något längre än diskblommorna. Frukt hårig.

Förek. allmänt på torra ställen, backar, vallar o. s. v. Varierar med nästan ofärgade diskblr, hvilkas kronflikar äro mörkt rödbruna.

2. **E. canadénsis** L. blomhufvud kort skaftade, samlade i en grenig klase; holkfjäll nästan glatta. ⊙ och ⊙⊙ Juli—Sept. hvitg. blr.

Stjelk $^1/_2$—4 fot hög, hårig och mycket rikbladig. Blad hårbräddade, smalt lansettlika spetsade; rotbladen skaftade, stjelkbladen utan skaft. Blomhufvud mindre än hos föreg. och mycket talrikare. Holk cylindrisk, af bredt hinnkantade, gröna fjäll. Strålblommor upprätta, af diskblommornas längd. Frukt hårig.

Förek. enligt en gammal uppgift vid *Gusnafva* nära *Ystad*, men är derstädes i senare tider ej anträffad. Den har emellertid på de senare åren mycket spridt sig med utländskt frö. Så har den blifvit funnen vid *Fosie* på kyrkogården (Stud. B. Cöster), *Alnarp*, *Lund*, *Helsingborg* på kyrkogården (Skolyngl. R. Wallengren), *Råbelöfssjön* vid *Perstorp* (Lekt. L. J. Wahlstedt).

19. SOLIDÁGO L. Guldris.

Holk smalt klocklik, af tegellagda fjäll. Blomfäste plattadt, bart. Kantblommor få, i enkel krets, tunglika, utbredda, af samma färg som de rörformiga diskblommorna. Ståndarknappar utan bihang. Frukt nästan trind, med åsar och pensel af en enkel krets af hår. *Hög ört med hela spiralstälda blad och talrika små gulblommiga, i en rikt förgrenad klase anordnade blomhufvud.*

1. **S. Virgaúrea** L. blad äggrunda eller lansettlika, de öfversta oskaftade och helbräddade. ♃ Juli—Sept. g. blr.

Stjelk 1—2 fot hög, styf upprätt, merendels enkel, kantig, gleshårig eller nästan glatt. Rotbladen och de nedre stjelkbladen skaftade äggrunda eller

äggrundt lansettlika, glest och ojemnt sågade; de öfre oskaftade lansettlika: alla bladen korthåriga. Blomhufvud anordnade i en upprätt grenig klase. Holkfjäll bredt hinnkantade; de yttre kortare och bredare. Strålblommor omkring 6—10. Frukt korthårig.

Förek. allmänt på torra ängar, vägkanter och betesmarker.

20. EUPATÓRIUM Tourn. Floksblomster.

Holk cylindrisk, af få tegellagda fjäll. Blomfäste plattadt, bart. Blomhufvud fåblommiga, af likformiga, tvåkönade och rörformiga blommor. Kronans bräm 5-klufvet. Märken långa trådlika. Frukt med hårlik pensel, cylindrisk, 4—5-kantig, glandelprickig. *Hög ört med motsatta eller kransstälda, fingerlikt delade blad och små talrika, rödblommiga och i en grenig qvast samlade blomhufvud.*

1. **E. cannábinum** L. blad 3- (sällan 5-) fingradt delade i lansettlika, långspetsade och sågade flikar. ♃ Juli—Aug. ljusr. blr.

Upprätt, 2—4 fot hög ört, till bladform liknande hampa. Stjelken något sträfhårig, endast upptill grenig. Blad småhåriga, under glandelprickiga, kort skaftade; den mellersta bladfliken längst. De öfversta bladen vanligen hela. Blomhufvud af endast 5—6 blommor. Holkfjäll trubbiga, i spetsen rödaktiga, af blommornas halfva längd. Märken långa trinda, på utsidan håriga, långt utskjutande ur kronan. Pensel föga kortare än kronan. Frukt cylindrisk, vid basen utan glandler.

Förek. på fuktiga ställen, vid stränder o. s. v., här och der i större delen af provinsen.

21. PETASÍTES Tourn. Skråp.

Nästan tvåbyggare; blomhufvud på somliga stånd (♂ växter) med talrika hermafrodita, men sterila, rörformiga blommor i disken och i kanten några få trådsmala ♀ blommor med snedskuret eller något tunglikt bräm; blomhufvud på andra stånd (♀ växter) med talrika kantblommor, men några få diskblommor. Holk cylindrisk—klocklik, af en inre krets jemnhöga fjäll, vid basen omgifna af några få kortare. Blomfäste plattadt, bart. Frukt cylindrisk, med pensel af flere kretsar hår. *Vårväxter med fjälliga stänglar och stora efter blomningen utväxande rotblad samt talrika i qvast eller klase samlade blomhufvud med hvita, gulaktiga eller ljusröda blommor.*

1. **P. officinális** Mœnch. blomhufvud samlade i klase; blad under gråludna, bredt hjertlika, med basens flikar afrundade och åtskilda; diskblommornas märken korta, äggformiga. ♃ April—Maj, röd. blr.

Blad mycket stora, slutligen ända till 1 fot breda, med tydlig spets, bugtbräddade eller grundt klufna, utgående från en knölig rotstock. Blomstängel $\frac{1}{2}$—1 fot hög, rödaktig, fjällig af lansettlika rödbruna fjäll. Blomhufvud hos ♀ växten hälften mindre, längre skaftade och samlade i en längre klase än hos ♂ växten. Holkfjäll rödbruna; de inre aflånga trubbiga. Växten har en stark lukt.

Förek. här och der i hela provinsen vid dammar och vattengrafvar i städer och byar eller vid herregårdar, troligen från början odlad. Den anträffas emellertid äfven, åtminstone skenbart, mer vildt vaxande vid stränder af insjöar,

åar och bäckar eller i kärr, t. ex. i dalen vid *Röddinge*, *Sjöbo*, *Gladsax* vid *Hamnabro* (Dr. A. Falck), *Frualid* (Stud. S. J. Nerius), *Svedberga Kattarps sn* i ett kärr (Kamr. S. J. Södervall).

2. **P. alba** (L.) Gærtn. blomhufvud samlade i qvast; blad njurformiga, med basens flikar afrundade och nästan sammanstötande, hvasstandade, under vanligen hvitulliga; diskblommornas märken långa spetsiga. ♃ April—Maj, gulhv. blr.

Blad temligen stora, afrundade i spetsen, med något kantig omkrets. Stängel slutligen ända till fotshög, blekgrön, fjällig af aflångt lansettlika, blekgröna fjäll. Blomhufvud hos ♀ vaxten längre skaftade och anordnade i en mer förlängd blomställning, närmande sig en klase. De inre holkfjällen nästan glatta, spetsiga.

Förek. på fuktiga skuggrika ställen vid stränder af bäckar, åar och insjöar, t. ex. i *Köpingeådalen* vid *Röddinge*, *Högestad;* mellan *Krageholm* och *Snogeholm*, *Ekeröd*, *Hafgård* (Kand. R. Helgesson), flerestädes kring östra *Ringsjön*, *Gunnaröd* vid en bäck, *Fogelsång*, *Absua;* i östra delen vid *Maltesholm* (Lekt. L. J. Wahlstedt) och *Andrarum* (Lilja). Varierar vid *Saxtorp* i *Ringsjö*-trakten med på undre sidan gröna glatta blad.

3. **P. spúria** (Retz.) Reich. blomhufvud samlade i qvast; blad under tätt hvitulliga, triangulära, trubbtandade, med hjertlik bas och utspärrade, kantigt 2—3-klufna flikar vid basen; diskblommornas märken korta tjocka. ♃ Maj, gulhv. blr.

Blad temligen stora fasta, nästan läderartade, något tillspetsade. Blomstängeln ända till fotshög, gulaktig, beklädd med äggrundt lansettlika, långspetsade, gulaktiga fjäll; de nedersta fjällen n. bruna, bredare och stjelkomfattande. De inre holkfjällen gula, trubbade. Honblommor trådlika, med något utdraget, tunglikt bräm, nästan rent hvita.

Förek. sällsynt på sandiga stränder, dels kring större delen af *Ringsjön*, mot vester ända till *Faryhill* (Kand. Hj. Nilsson), såsom från *Råröd* till *Osbyholm*, *Nyby*, *Lillö* m. fl. st., dels på hafsstränder i sydöstra delen, t. ex. *Sandhammar*, *Hammar Ingelstorps sn*, *Köpingeåns* utlopp, *Klintholmen* vester om Ystad (Kand. E. Ljungström), *Hörte*.

22. TUSSILÁGO Tourn. Hästhofört.

Sambyggare. Diskblommor fåtaliga, med trattlik krona, tvåkönade, men sterila (♂ blr). Kantblommor talrika, i flere kretsar, försedda med pistill och smal tunglik krona. Holk klocklik, af en inre krets jemnhöga och en yttre korta fjäll. Blomfäste plattadt, bart. Frukt cylindrisk, med åsar och hårlik pensel. *Tidig vårväxt med enblomstrig, fjällig stängel, gula blommor och efter blomningen utväxande rotblad.*

1. **T. Fárfara** L. blad hjertlika, i spetsen rundadt trubbiga, ojemnt tandade. ♃ April—Maj, g. blr.

Blomstänglar vanligen flere tillsammans, några tum höga, ullhåriga, fjälliga af äggrundt aflånga trubbiga, halft stjelkomfattande, brunaktiga samt ofta rödspetsade fjäll. Blad skaftade, under filtludna hvita, bredt hjertlika rundade, tandade. Holkfjäll aflångt lansettlika, trubbiga, hinnkantade. Blomhufvud före och efter blomningen lutande, senare upprätta. Diskblommornas märken korta, äggformiga.

Förek. allmänt på lerjord.

2 Flocken. CYNAROCEPHALÆ.

23. CENTAURÉA L. Knoppört, Klint.

Holk klotrund—äggformig, af talrika tegellagda, med ett hinnaktigt bihang i spetsen försedda fjäll. Blomfäste beklädt med borstlika fjäll. De yttre blommorna könlösa trattlika, oregelbundet klufna, större än de inre, tvåkönade och med en rör- eller trattformig, regelbundet 5-klufven krona försedda blommorna. Frukt plattad, slät, med eller utan pensel. *Merendels stora örter med hela eller pardelade blad och stora röd- eller blåblommiga blomhufvud i grenspetsarna.*

† *Frukt med pensel.*

1. **C. Cýanus** L. blad jemnbredt lansettlika hela, de nedre tandade eller tillochmed parklufna; holk äggformig; holkfjällens bihang skarpt sågade, korta och ej täckande sjelfva holkfjällen. ⊙ och ⊙ Juni—Sept. bl. eller hv. blr.

Stjelk upprätt eller uppstigande, 1—3 fot hög, grenig, kantig och glest spindelväfshårig. Blad håriga, ofta nästan hvitludna; rotbladen och de nedre stjelkbladen skaftade, än lansettlika, glest tandade eller helbräddade, än parklufna med jemnbredt lansettlik ändflik och två eller flere lansettlika, små sidotlikar. De yttre holkfjällen äggrunda med vanligen svartbrunt broskartadt bihang, de inre aflånga utan egentligt bihang, men i spetsen hinnaktiga och tandade. Blomfäste kullrigt. De könlösa kantblommornas krona med snedskuret mångtandadt bräm af äggrunda, nästan trubbiga tänder; de tvåkönade blommornas krona regelbundet 5-flikig, med smala jemnbreda flikar. Frukt hårig, vid basen försedd med en hårtofs, kortare än frukten; pensel af flere kretsar sträfva bruna hår; de yttre kortast.

Förek. allmänt på åkrar, i synnerhet bland vintersäd.

2. **C. Scabiósa** L. blad pardelade med aflånga flikar; holk klotrund; holkfjällens bihang kamlikt flikade, merendels ej täckande sjelfva holkfjällen. ♃ Juli, Aug. r. blr.

Stjelk 2—4 fot hög, styf upprätt, grenig, kantig och gleshårig. De nedre bladen skaftade, nästan dubbelt pardelade; de öfre oskaftade, enkelt pardelade med hela eller glest tandade flikar samt lång jemnbred ändflik. De yttre holkfjällen äggrunda trubbiga med svart bihang; de inre aflånga, äfvenledes försedda med ett kamlikadt bihang. Blomfäste plattadt. De könlösa blommornas krona smal, 3—6-flikig af smala, spetsade flikar. Frukt gleshårig, nästan platt; penseln af fruktens längd, bestående af flere kretsar sträfva, bruna hår; de yttre kortast.

Förek. allmänt på torra ställen, vid vägar, på åkrar och åkerrenar o. s. v. Blir stundom på torra ställen gråluden. Varierar äfven med hänsyn till holkfjällens form.

†† *Frukt utan pensel.*

3. **C. Jacéa** L. blad lansettlika eller de nedersta parklufna; holk äggformig; holkfjällens bihang kupiga, ojemnt sargade, täckande holkfjällen. ♃ Juli, Aug. r. eller hv. blr.

Stjelk 1—2 fot hög, upprätt, upptill grenig, kantig och något sträfhårig. Blad håriga; rotblad och de nedersta stjelkbladen skaftade, lansettlika, glest

tandade eller stundom parklufna; de öfre aflångt lansettlika, helbräddade eller föga tandade. Holkfjäll glatta, aflånga, de inre smalare; deras bihang ljusbruna rundade och bredare än sjelfva fjällen. Blomfäste svagt kullrigt. De könlösa blommornas krona med 5—6-flikadt bräm af smala spetsade, mycket olikstora flikar. Frukt hårig, otydligt strimmig, med en ojemnt tandad kant på toppen.

Förek. allmänt på torra ängar, betesmarker, åkerrenar o. s. v. På torra ställen, t. ex. vid *Kivik*, anträffas en lågväxt, enblomstrig och gråluden form med inskurna blad.

24. **SERRÁTULA** Dillen. Ängsskära.

Holk cylindrisk—äggformig, af talrika tegellagda, oväpnade och bihang saknande fjäll. Blomfäste täckt af borst. Alla blommorna likformiga, med rörformig 5-flikad krona. Frukt aflång plattad, med en af flere kretsar sträfva hår bestående pensel. *Temligen hög ört med vanligen pardelade blad och rödblommiga, i en qvast samlade blomhufvud.*

1. **S. tinctória** L. blad mer eller mindre djupt lyrformigt pardelade, dess flikar hvasst sågade; blomhufvud samlade till en qvast. ♃ Juli, Aug. r. blr.

Glatt upprätt, 1—3 fot hög, med kantig, enkel, endast i spetsen grenad stjelk. Blad sällan hela, de nedre skaftade, de öfre oskaftade. Holk aflångt äggformig; de yttre holkfjällen nästan taggspetsiga, alla i spetsen violetta. På visst sätt tvåbyggare; på några stånd med större blomhufvud är stiftet längre utskjutande, men märkets flikar ej åtskilda, under det ståndare förefinnas och deras knapprör något utskjuter ur kronan (♂ blr); på andra stånd äro blomhufvuden mindre och stiftet kortare, men märkena äro utbredda och ståndare saknas (♀ blr). Frukt glatt med brun pensel, som är något längre än sjelfva frukten.

Förek. allmänt på torra ängar och betesmarker. Varierar med hela äggrunda—äggrundt lansettlika blad *(var. integrifolia)*. Denna varietet anträffas ofta i sällskap med hufvudformen, såsom vid *Hvellinge*, *Gladsax* (Dr. A. Falck), *Kivik* m. fl. st.

25. **CARLÍNA** Tourn. Stjerntistel.

Holk skålformig, af tegellagda fjäll; de yttre holkfjällen i spetsen och kanterna taggiga; de inre hinnaktiga, färgade, utböjda. Blomfäste plattadt, beklädt med flikade fjäll. Alla blommor tvåkönade, rörformiga med 5-flikadt bräm. Frukt trind, hårig, med pensel af fjäderlika, nedtill gruppvis sammanväxta hår. *Merendels lågväxt, mycket taggig och rikbladig tistel med stora gulblommiga ensamma eller några få blomhufvud.*

1. **C. vulgáris** L. blad lansettlika, hela eller parklufna, med taggspetsade flikar; yttre holkfjällen kortare, parklufvet borstflikade, de inre aflångt lansettlika, spetsade. ⊙ ⊙ och ♁ Aug., Sept. brung. blr.

Stjelk, $^1/_2$—2 fot hög, enkel eller upptill något grenig, styf, upprätt, jemte bladens undre sida glest spindelväfshårig. De nedersta bladen skaftade, lansettlika; de öfre oskaftade, halft stjelkomfattande, äggrundt lansettlika; alla bladen

tandade eller grundt parklufna, taggiga i spetsen och kanterna. Blomhufvud ensamma eller i fåblommig qvast. De yttre holkfjällen örtartade, af samma utseende som de öfversta stjelkbladen, de inre aflånga, blekgula, till midten hårbräddade, slutligen stjernlikt utbredda. Ståndarknappar med håriga bihang vid basen. Pensel qvarsittande på frukten.

Förek. på torra backar och betesmarker, i synnerhet i skogstrakter.

26. ONOPÓRDON Vaill. Tistelborre.

Holk bredt skålformig, af tegellagda, enkla och taggspetsade fjäll. Blomfäste något kullrigt, bart, gropigt med hinnaktiga tandade gropkanter. Alla blommor 2-könade, med 5-flikad, under brämet knöligt uppsväld krona och med krökt kronpip. Ståndarknappar med syllika bihang vid basen. Frukt plattadt fyrkantig, omvändt äggrund, glatt, med en pensel af enkla, nedtill sammanväxta hår. *Stor grenig gråluden tistel med vingkantad stjelk och stora enstaka, rödblommiga blomhufvud.*

1. **O. Acánthium** L. stjelk kantad af bladlika, taggiga vingkanter; blad ojemnt bugttande af taggbärande tänder. ⊙⊙ Juli—Aug. r. blr.

Stjelk 3—8 fot hög, grenig af utspärrade grenar. Blad, vingkanter och holk spindelväfshåriga; rotblad skaftade; stjelkblad oskaftade, nedlöpande, bredt äggrunda. Blomhufvud ensamma i grenspetsarne. Holkfjäll lansettlika, utlöpande i en lång trekantig brunaktig spets; de nedre tillbakaböjda, de öfre uppåtrigtade. Penseln dubbelt längre än frukten, affallande.

Förek. vid vägar, vallar, hafsstränder o. s. v., i östra Skåne vid *Ystad, Cimbrishamn, Kivik, Åsum, Christianstad, Åhus, Ifö* m. fl. st.; i vestra delen vid *Trelleborg, Eskilstorp, Malmö, Lomma, Landskrona* och *Krapperup* (Kamrer S. J. Södervall) m. fl. st.; i norra delen vid *Glimminge* och *Denningarum* i Broby sn.

27. CÁRDUUS Tourn. Stingsel.

Blomholk rundadt äggformig, af tegellagda, enkla, taggspetsade fjäll; de innersta fjällen oväpnade, i spetsen färgade. Blomfäste plattadt, hårbeklädt. Alla blommor tvåkönade, med rörformig 5-flikad krona. Ståndarsträngar håriga; knappar med syllika bihang vid basen. Frukt plattad, omvändt äggrund, glatt, med pensel af enkla, nedtill hopväxta hår. *Temligen stora tistlar med vingkantad stjelk, parflikiga blad och rödblommiga blomhufvud.*

1. **C. acanthoídes** L. blad på båda sidor gröna, i spetsen utlöpande i en lång tagg, pardelade, med sidoflikarne handdelta i 3—5 flikar; de nedersta holkfjällen längre än de mellersta, med utböjda, hårda, stickande spetsar. ⊙⊙ Juli—Okt. r. blr.

β **involucrátus** Döll. Fl. d. Grossh. Bad. II. pag. 945, holk vid basen omgifven af en krets stora taggspetsade och taggsågade enkla fjäll.

Stjelk 1—2 fot hög, merendels mycket grenig, upprätt, hårig, vingkantad af taggiga bladlika kanter. Blad oskaftade, på båda sidor glest långhåriga; blad-

flikarnes spetsar och sidotänder taggspetsade stickande. Holk nästan glatt. De mellersta holkfjällen kortare, taggspetsade och ej så mycket utböjda som de nedersta; de öfversta upprätta, aflånga, hinnkantade och med en hinnaktig, röd spets. Blomhufvud ensamma i grenspetsarne eller några få i en hufvudlik gyttring. Blommor stundom hvita.

Förek. allmänt på torra ställen, trädor o. s. v. i hela södra och mellersta Skåne, i norra sparsamt, t. ex. vid *Broby; β involucratus* vid *Nosaby* nära *Christianstad* (Lekt. L. J. Wahlstedt).

2. **C. crispus** L. blad på undre sidan hvitludna, slutande med en liten mjuk uddspets, hela eller parklufna med tandade sidoflikar; holkfjäll utstående, med mjuk spets, de nedersta kortast. ⊙ ⊙ Juli—Okt. r. blr.

Stjelk 2—6 fot hög, upprätt, endast upptill grenig, långhårig, vingkantad af bladlika mjuktaggiga kanter. Blad lansettlika, tandade eller parklufna, med mjuktaggiga flikar. Holk spindelväfshårig. Holkfjäll uppåt regelbundet tilltagande i storlek, likformigt utstående; de öfversta aflånga upprätta, hinnkantade och med en hinnaktig röd spets. Blomhufvud mindre än hos föreg., vanligen flere tillsammans i grenspetsarne.

Förek. allmänt på odlade ställen, vid vägar o. s. v.

28. CÍRSIUM Tourn. Tistel.

Holk ägg- eller klotformig, af tegellagda, mer eller mindre styfspetsade fjäll. Blomfäste plattadt, beklädt med borst. Alla blommor likformiga och rörformiga, med 5-flikadt bräm. Ståndarsträngar håriga; knappar med syllika bihang vid basen. Frukt glatt, plattad, med pensel af fjäderlikt delade, nedtill hopväxta hår. *Större eller mindre tistlar med vanligen mer eller mindre djupt parflikiga blad och röda eller gulhvita blommor.*

Öfversigt öfver arterna.

† Blad ofvan borsttaggiga; kronans bräm 5-flikadt; pensel kortare än kronan. *C. lanceolatum.*

†† Blad ej borsttaggiga på öfre sidan; kronans bräm 5-flikadt; pensel kortare än kronan.

* Stjelk vingkantad. . . . . *C. palustre.*

** Stjelk ovingad.

Blommor gulhvita. . . . . *C. oleraceum.*

Blommor röda.

Blad på undre sidan hvitludna. . . . . . . *C. heterophyllum.*

Blad på undre sidan gröna. . . . . *C. acaule.*

††† Blad ej borsttaggiga på öfre sidan; kronans bräm 5-delt; pensel slutligen längre än kronan. . . . . *C. arvense.*

---

† *Blad ofvan borst taggiga; kronans bräm 5-flikadt; pensel kortare än kronan.*

1. **C. lanceolátum** (L.) Scop. blad parklufna med 2-flikiga sidoflikar, på undre sidan gråludna; stjelk vingkantad. ⊙⊙ Juli, Aug. r. blr.

Stjelk 2—4 fot hög, grenig, upprätt, hårig, försedd med taggiga vingkanter. Blad oskaftade nedlöpande, med lång odelad, spetsig och i en tagg utlöpande mellanflik; sidoflikarne slutande med långa gula taggar. Af de båda flikar, i hvilka hvarje sidoflik är delad, är den närmast stjelken befintliga uppåtrigtad, den andra nedåtrigtad. Holk klotformig, af lansettlika i en lång utböjd tagg utlöpande fjäll. Blomhufvud ensamma i grenspetsarne eller med ett par oskaftade blomhufvud nedanför det toppstälda. Frukt grågul, aflång.

Förek. allmänt på torra ställen, vid vägar o. s. v.

†† *Blad ej borsttaggiga på öfre sidan; kronans bräm 5-flikadt; pensel kortare än kronan.*

* *Stjelk vingkantad.*

2. **C. palústre** (L.) Scop. blad parklufna—pardelade, med groftandade **flikar, ofvan håriga, under gröna.** ⊙⊙ **Juni—Aug. r. blr.**

Stjelk 2—6 fot hög, upprätt, endast i toppen grenad, glest långhårig; dess vingkanter taggiga af nästan mjuka taggar. Blad smalt lansettlika, i kanten taggiga af mjuka taggar, på undre sidan gleshåriga; de öfre stundom nästan gråludna. Blomhufvud små, **utan blad vid basen, nästan oskaftade,** samlade i hufvudlika gyttringar i grenspetsarne. Holk äggformig; holkfjäll tilltryckta, borstspetsade, under spetsen försedda **med en svart, klibbig upphöjning. Frukt aflång, hvit.**

Förek. **allmänt på våta ängar.**

** *Stjelk ovingad.*

3. **C. oleráceum** (L.) Scop. blad på båda sidor gröna, stjelkomfattande; blomhufvud vid basen omgifna af stora blekgröna, kupiga **skärmblad.** ♃ **Juli, Aug. gulhv. blr.**

Stjelk 2—6 fot hög, upprätt, enkel, endast i toppen grenad i **några få blomskaft, nästan glatt,** trubbkantig, nedtill ihålig. Blad nästan glatta, under blekgröna, i kanten mjukt borsttaggiga; de nedersta skaftade, med vingkantade skaft, nästan pardelade, med lansettlika groftandade sidoflikar och parklufven ändflik; de **öfversta stjelkbladen parklufna,** oskaftade. De blomhufvuden omgifvande skärmbladen äggrunda—lansettlika, långspetsade, i kanten borsttaggiga. Blomhufvud några få tillsammans i stjelkens topp, stora, med äggformig, glatt holk; holkfjäll gröna med utböjd, mjuk och lång spets. Frukt aflång, gråhvit.

Förek. allmänt på fuktiga ängar i löfskogsbygden; i slättbygden der och hvar.

C. palustre ⪤ oleraceum, de nedre bladen nedlöpande, de öfre stjelkomfattande; blomhufvud små, temligen talrika, vid basen försedda med små lansettlika skärmblad. ♃ Juli, Aug. gulhv. blr.

Liknar till örten föreg., men de nedre bladen äro nedlöpande. Till holkens **beskaffenhet närmar den sig** *C. palustre*, i det holkfjällen under den utböjda **spetsen hafva en klibbig** upphöjning. Med afseende på blomhufvudens storlek **står den mellan föräldrarne.** Blomkronan gulhvit med rödt stift.

Förek. i parken vid *Widtsköfle*, först funnen af Hr Th. Brown och sedermera **äfven anträffad af Lekt. L. J. Wahlstedt.**

4. **C. heterophýllum** (L.) All. blad ofvan glatta, på undre sidan hvitludna, stjelkomfattande; blomhufvud ensamma i grenspetsarne, utan skärmblad vid basen. ♃ Juli, Aug. r. blr.

Stjelk 3—6 fot hög, helt och hållet enkel eller upptill grenad i långa bladlösa grenar, upprätt, trubbkantig, glest ullhårig. Blad stora, bredt lansettlika, tandade och i kanten borsttaggiga; de mellersta ofta parklufna, med lansettlika framåtrigtade flikar; de nedersta skaftade, med bredt vingkantade skaft. Blomhufvud stora, ensamma i stjelkens spets eller några få i de långa bladlösa grenspetsarne. Holk nästan glatt, rundadt äggformig; de yttre holkfjällen äggrundt lansettlika, i spetsen rödbruna, utlöpande i en mjuk, kort och utstående tagg.

Förek. der och hvar i skogsängar i synnerhet i norra Skåne, mera sällsynt i södra och vestra, t. ex. vid *Belteberga*, *Stehag*, *Klemmedstorp*, *Trullstorp Ströö sn* (Stud. S. Murbeck), *Löberöd*, *Reften* och *Fogelsång*, *Roslätt*, *Öfvedskloster*, *Kronovall*, *Linderöd* (Lekt. L. J. Wahlstedt) m. fl. st.

5. **C. acaúle** (L.) ALL. blad kort skaftade, vanligen nedtill tufvade, ofvan glatta, under korthåriga, pardelade, med klufna hvasst taggade flikar; blomhufvud vid basen omgifvet af små parklufna skärmblad, merendels ensamt och nästan oskaftadt. ♃ Juli, Aug. r. blr.

Den bladbärande stjelken vanligen bestående af outvecklade stängelled, ullhårig. Blad rosettformigt utbredda på marken; bladflikar tre—flerklufna, med ljusgula taggar i kanterna. Blomhufvud vid basen omgifvet af 4—5 skärmblad. Holkfjäll tilltryckta, kort och mjukt taggspetsade. Frukt temligen bred, aflång, ljusbrun. — *Varierar* med utvecklad och då ofta flerblomstrig, bladig stjelk (*var. caulescens*).

Förek. allmänt på torra ängar och betesmarker.

C. heterophyllum ⨯ **acaule.** Till stjelk och blad lik *C. acaule* var. *caulescens*, till blomhufvud *C. heterophyllum*. Blad under grå- eller hvitludna, icke stjelkomfattande, parklufna med 2—3-klufna flikar. Blomhufvud vid basen omgifna af 1—2 smala skärmblad. Allt enl. HARTMAN, Skand. Fl. 11:te uppl. Osedd af författaren.

Förek. vid *Bjersjöladugård* (enl. Hartman anf. st.).

C. acaule ⨯ **oleraceum,** stjelk förlängd, bladig; blad pardelta, nästan alla skaftade; blomhufvud omgifna af skärmblad. ♃ Juli, Aug. gulhv. eller rödakt. blr.

Hybrid mellan föreg. art och *C. oleraceum*, till hvilka den också utan gräns öfvergår. Den är nämligen än enblomstrig, med skaftade lansettlika blad och bredare, treklufna, hvasstaggiga flikar samt ej sällan rödaktiga blr (*α subacaule* Marss.) och närmar sig så *C. acaule* var. *caulescens*, än har den flere blomhufvud tillsammans och bredare, mindre hvasstaggiga blad med smala, nästan hela sidoflikar, och hvitgula blommor samt liknar till utseendet *C. oleraceum* (*β suboleraceum* Marss.). Båda formerna förekomma emellertid merendels blandade.

Förek. temligen sällsynt på fuktiga ängar, i synnerhet i vestra Skåne, t. ex. vid *Råå*, mellan *Hillesborg* och *Glumslöf*, *Belteberga*, *Krutmöllan* vid *Löddeström*, *Flinge*, *Klemmedstorp*, *Reften* och *Fogelsång*, *Alnarp*, *Malmö*, *Öfvedskloster*, *Benestad*, *Lillö* vid *Christianstad* (Lekt. L. J. Wahlstedt), *Östersløf* (Prov. J. Persson) m. fl. st.

††† *Blad ej borsttaggiga på öfre sidan; kronans bräm 5-deladt; pensel slutligen längre än kronan.*

6. **C. arvénse** (L.) SCOP. blomhufvud samlade i en grenig qvast; blommor enkönade. ♃ Juli, Aug. r. blr.

Stjelk 2—3 fot hög, upprätt, vanligen mycket grenig, kantig ock nästan glatt. Blad oskaftade, på båda sidor nästan glatta eller gråludna på den undre,

lansettlika, bugttande eller parklufna, i kanten taggiga. Holk äggformig, af talrika, tilltryckta, med en utstående udd försedda fjäll. Frukt aflång, smutshvit.

Förek. allmänt på åkrar, vid vägar, kring hus o. s. v. På hafsstränder blir den ofta taggigare och får mera inskurna blad *(var. ferox)*.

29. LAPPA Tourn. Kardborre.

Holk klotrund, af tegellagda, med en krokuddig tagg slutande fjäll. Blomfäste plattadt, beklädt med borstlika fjäll. Alla blommorna rörformiga, tvåkönade. Ståndarknappar med 2 sylspetsade bihang vid basen. Frukt plattadt fyrkantig, med pensel af enkla, sträfva, ända från basen skilda hår. *Stora bredbladiga och greniga, nästan busklika växter med mer eller mindre klotrunda, rödblommiga, i qvast eller klase samlade blomhufvud.*

1. **L. officinális** All. (**L. major** Gærtn., i Sk. Fl. 1 uppl.) blomhufvud samlade i qvast; de nedre holkfjällen nedböjda, de öfre upprätta, de innersta mera hinnaktiga, jemnt tillspetsade; holkfjällens nedre, plattade del glandelbräddad; kronbräm på utsidan glatt, jemnt afsmalnande till pip; ståndarknappar jemnt tillspetsade; frukt aflång—omvändt äggrund, med rundad topp. ⊙⊙ Juli, Aug. r. blr.

Stjelk 3—6 fot hög, spindelväfshårig, mycket grenig af upprätta, oftast temligen jemnhöga grenar. Blad skaftade, bredt hjertlika, trubbiga, vanligen med temligen plattade och föga tandade kanter. Blomhufvud långt skaftade, stora, äggformiga, i frukttillstånd plattade. Holk vanligen glatt, med alla holkfjällen mycket långa, gröna, i spetsen gulbruna; de innersta längre än blommorna. Krona vanligen smutsröd, med brämet kortare än pipen. Ståndarknappar gredelina, spetsiga, utan udd. Frukt plattad, föga kantig, i synnerhet upptill rynkig, mycket stor, gråbrun med svarta fläckar; den penseln uppbärande delen af frukten ej upptagande fruktens hela topp.

Förek. här och der på odlade ställen, vid vägar, i skogar i synnerhet på uthuggna ställen.

2. **L. intermédia** Lge. (**L. minor** DC. var. **majuscula** Hn., i Sk. Fl. 1 uppl.) blomhufvud samlade i klase; de nedre holkfjällen nedböjda, de öfre upprätta, de innersta i spetsen mörkröda hinnaktiga och jemnt tillspetsade; holkfjällens nedre plattade del fint sågad; kronbräm på utsidan glatt, jemnt afsmalnande till pip; ståndarknappar jemnt tillspetsade, med udd; frukt aflång omvändt äggrund med nästan rundad topp. ⊙⊙ Juli, Aug. r. blr.

Till utseende och storlek mest öfverensstämmande med föreg., men ofta högre och spädare, med längre, slakare brunaktiga och öfverhängande grenar. Blad mer förlängda och mot spetsen längre afsmalnande, något bugtbräddade och tydligare tandade. Blomhufvud af samma storlek och form som hos föreg., men mer rödaktiga, skaftade. Holkfjäll glest spindelväfshåriga, långspetsade; de yttre gröna, de innersta vanligen längre än blommorna och ofta utan krokudd, stundom med en eller annan glandel på den breda delen. Krona mörkröd, med bräm af pipens längd. Ståndarknappar mörkt violetta. Frukt af storlek och färg som hos föreg., men mer kantig och rynkig, i spetsen mer tvärhuggen och med den penseln uppbärande, ytan ej upptagande hela toppen.

Förek. ej sällsynt, i synnerhet på uthuggna ställen i skogar, spridd öfver hela provinsen, med undantag måhända af den nordliga skogsbygden, t. ex. vid *Christianstad, Esperöd, Krageholm* på ön *Lybeck, Malmö, Lund, Stockamöllan*

(Dr. A. Falck), flerestädes i *Ringsjötrakten* (Kand. Hj. Nilsson), *Trolleholm* (Stud. B. Cöster), *Kattarp* (Doc. B. Jönsson), *Kullen* m. fl. st.

Anm. Med lika god rätt som någon af de öfriga formerna torde äfven denna böra upptagas såsom egen art. De här anförda karaktererna såväl för denna som för öfriga arter — de senare upptagna efter MARSSON (Fl. von Neu-Vorpom.) — hafva vid undersökning i naturen såväl af författaren som af Kand. Hj. Nilsson befunnits ganska konstanta.

3. **L. minor** (SCHKUHR) DC. blomhufvud samlade i klase; de nedre holkfjällen utstående, de öfre upprätta, de innersta jemnt tillspetsade; holkfjällens nedersta plattade del fint sågad; kronans bräm på utsidan glatt, jemnt afsmalnande till pip; ståndarknappar med otydlig udd; frukt vigglik, med nästan tvärhuggen topp. ⊙ ⊙ Juli, Aug., ljusr. blr.

Lägre och mer hopträngd än föreg., med upprätta grenar och betydligt mindre blomhufvud. Blad temligen långt skaftade, mer bugtbräddade och tandade än hos föreg. Blomhufvud äggformiga, kort skaftade. Holkfjäll kortare spetsade, spindelväfshåriga, gröna med blekgul spets; de innersta hinnaktiga, kortare än blommorna. Krona ljusröd eller nästan hvit; dess bräm af pipens längd. Ståndarknappar blekt gredelina, nästan trubbiga med udd. Frukt mindre än hos de föreg., af mörkare färg; den penseln uppbärande delen ej fullständigt intagande hela toppen.

Förek. allmänt på odlade ställen, vid vägar o. s. v. Tyckes vara allmännast på sandigare jordmån i östra delen och i den norra skogsbygden.

4. **L. tomentósa** (MILL.) LAM. blomhufvud samlade i qvast; holkfjäll utstående, de yttre glandelbräddade, de inre fint sågade, de innersta i spetsen röda, hinnaktiga, trubbiga och uddspetsade; kronbräm mot spetsen på utsidan glandelbärande, tvärt afsmalnande till pip; frukt vigglik med tvärhuggen topp. ⊙⊙ Juli, Aug. mörkr. blr.

Vanligen högre än föreg., med jemnhöga grenar. Blad bredt hjertlika, mot spetsen föga afsmalnande, bugtbräddade och naggtandade. Blomhufvud klotrunda, långt skaftade. Holk vanligen rikligare spindelväfshårig än hos de föreg. och derigenom gråhvit, med fjällen liksom hos den föreg. kortare tillspetsade. De innersta hinnaktiga holkfjällen slutligen med utböjd, något vågbräddad spets, kortare än blommorna. Krona mörkt purpurröd, med bräm af pipens längd. Ståndarknappar mörkt violetta. Frukt af ungefär samma storlek som hos föreg., mer rynkig; den penseln uppbärande ytan intagande hela toppen.

Förek. på odlade ställen, vid vägar o. s. v. i synnerhet på lerjord; är på hela den skånska slättbygden den ojemförligt allmännaste arten.

3 Flocken. CICHORIACEÆ.

30. TRAGOPÓGON TOURN. Hafrerot.

Holk klocklik, efter blomningen kägellik, af i två kretsar anordnade jemnhöga och vid basen sammanväxta, slutligen tillbakaböjda fjäll. Blomfäste plattadt, gropigt, bart. Frukt spolformig, upptill afsmalnande till ett spröt, försedd med åsar (småtandade i kantblrna) och en af fjäderlikt grenade, sammanväfda hår bestående pensel; de fem längre penselhåren i spetsen enkla. *Höga mjölksaftiga, nästan glatta örter med hela, smala, långspetsade blad och stora blomhufvud af gula eller violettröda blr.*

1. **T. praténsis** L. blomskaft nästan jemntjocka; blad nedtill vidgade, uppåt långt afsmalnande, utstaende. ⊙⊙ Juni, Juli, g. blr.

β **minor** Fr. holkfjäll längre än blommorna; blad mera slakt utböjda och smalare.

Hela växten glatt. Stjelk 2—3 fot hög, upprätt, grenig, trind. Blad nedtill nästan slidformigt utvidgade, halft stjelkomfattande, upptill sammandragna, nästan rännformiga, kölade med vriden eller tillbakaböjd spets. Blomskaft föga uppsvalda under blomhufvudet, ej så tjocka som holkens bas. Blommor öppnande sig på morgonen och åter slutande sig före middagstiden. Holkfjäll merendels 8, lansettlika, af de yttre blommornas längd. Kantblommornas frukter något krökta. Fruktens spröt af sjelfva fruktens längd.

Förek. allmänt på torra ängar; *var. minor* företrädesvis i vestra Skåne. En form af denna varietet med hvitgula blommor *(var. ochroleuca)* förekommer flerestädes i vestra delen, t. ex. vid *Lund, Alnarp, Trolleholm*; äfven i östra t. ex. *Torup Hvitaby sn.*

2. **T. porrifólius** L. blomskaft under blomhufvudet vidgadt, uppblåst; blad långspetsade, upprätta. ⊙⊙ Maj, Juni violettr. blr.

Hela växten glatt, vanligen gröfre än föreg. Stjelk ofta enkel eller endast 2-grenad. Blad med vidgad stjelkomfattande bas, lansettlika. Holk af smalt lansettlika, till antalet merendels 8 fjäll, som äro längre än kantblrna. Fruktens spröt längre än sjelfva frukten, som är småknottrig.

Förek. sparsamt vid vägar, vallar o. s. v., troligen förvildad, t. ex. vid *Christianstad, Beddinge, Hvidarp, Malmö, Höganäs, Ryd* m. fl. st.

31. SCORZONÉRA Tourn. Kornfibla.

Holk smalt klocklik, af tegellagda, sinsemellan åtskilda fjäll. Blomfäste gropigt, bart. Frukt mot spetsen afsmalnande, men utan spröt, med åsar och en af fjäderlikt grenade, sammanväfda hår bestående pensel; de fem längre penselhåren i spetsen enkla. *Mindre, helbladig och mjölksaftig ört med de flesta bladen utgående från rotstocken och oftast endast ett stort gulblommigt blomhufvud i stjelkens spets.*

1. **S. húmilis** L. stjelk fåbladig, vanligen enblomstrig, i synnerhet upptill ullhårig; rotbladen skaftade, helbräddade. ♃ Maj, Juni, g. blr.

Stjelk ½—1 fot hög, i synnerhet nedtill och i toppen beklädd med ett hvitt ull, upprätt, merendels enkel. Rotblad ovala — jemnbredt lansettlika, smala; stjelkblad smalt lansettlika. Blommor dubbelt längre än holken. Holkfjäll, åtminstone i början, ullhåriga, hinnkantade, lansettlika; de inre smalare, mer eller mindre rödbruna. Frukt med 10 slata eller punkterade åsar. Blir stundom på fet jord alnshög och flerblomstrig samt bredbladig.

Förek. allmänt på ängar och ljungbackar.

32. HYPOCHÆRIS Vaill. Slåtterfibla.

Holk klocklik, af tegellagda, sinsemellan åtskilda fjäll. Blomfäste plattadt, beklädt med lätt affallande fjäll. Frukt, åtminstone i de inre blommorna, utdragen till ett spröt, försedd med en qvarsittande

pensel, bestående antingen af en enkel krets fjäderlikt grenade hår eller af tvänne kretsar, den yttre af korta enkla, den inre af längre samt fjäderlikt grenade hår. *Mjölksaftiga örter med nedtill tufvade hela eller parklufna blad, en—fåblomstriga stänglar och gulblommiga blomhufvud.*

1. **H. maculáta** L. stängel 1—4-blomstrig, sträfhårig; rotblad oskaftade, omvändt äggrunda tandade; holkfjäll sträfludna; fruktpensel af en enkel krets hår. ♃ Juni—Aug. g. blr.

Stängel 1—2 fot hög, bladlös eller nedtill enbladig, enkel eller upptill grenad i 2—4 blomskaft. Blomhufvud stora, med en nedtill vidgad holk. Holkfjäll svartgröna; de innersta hinnkantade, kortare än kantblommorna. Blomfästets fjäll smala långspetsade, längre än holkfjällen. Frukt brun, småknottrig, utdragen i ett långt spröt. Blad vanligen brunfläckiga. Blomskaft under blommorna föga fjälliga, vidgade.

Förek. allmänt på torra ängar och ljungbackar.

2. **H. radicáta** L. stängel grenig glatt; rotblad lansettlika, afsmalnande till ett skaft, parklufna trubbtandade, sträfludna; holkfjäll längs midten borsthåriga, de innersta kortare än kantblommorna; fruktpensel af 2 kretsar hår. ♃ Juni—Aug. g. blr.

Stänglar 1—1 ½ fot höga, upprätta, nästan trinda, upptill glest fjälliga samt ihåliga, under blomhufvudet något uppblåsta, vanligen grenade i några få långa grenar. Blomhufvud mindre än hos föreg., större än hos följande. Holk med rundad bas, efter blomningen kägellik. Holkfjäll kölade, brunspetsiga, de öfversta vingkantade. Blomfästets fjäll hinnaktiga, i spetsen gula och flikade, smalt lansettlika och långspetsade, något längre än de innersta holkfjällen. Alla frukterna med spröt, gulaktiga, afsmalnande mot båda ändar, trinda, försedda med talrika småtaggiga åsar. Fruktpensel gulhvit. Kantblommor på utsidan blågröna.

Förek. allmänt på torra ängar och betesmarker; sällsyntare i norra delen.

3. **H. glabra** L. stängel grenig, glatt; rotblad nästan glatta, parklufna med spetsiga tänder, skaftade; holkfjäll glatta, af kantblommornas längd; fruktpensel af 2 kretsar hår. ⊙ Juli, Aug. g. blr.

Stänglar från några tum ända till nära en fot höga, upprätta eller nedliggande, enkla eller greniga, upptill under blomhufvudet vidgade, fjälliga eller med ett blad närmare basen. Blad tufvade, tunna, under blågröna, stundom endast bugtigt tandade. Blomhufvud små, före blomningen lutande. Blomfästets fjäll hinnaktiga, långspetsade, ungefär af holkfjällens längd samt nående nästan i jemnhöjd med fruktpenseln. Frukt med 15 småtaggiga åsar, de inre blommornas med, de yttres utan spröt.

Förek. på sandiga ställen, åkrar o. s. v., allmännast i nordöstra Skåne, t. ex. *Broby* flerestädes, *Hönninge* och *Buddatorp* i *Glimåkra sn* (Prov. J. Persson), *Hjersås sn* flerestädes (Kand. Hj. Nilsson), *Knislinge, Norup, Årup, Vanneberga, V. Vram* m. fl. st.; i södra och vestra Skåne sparsammare, t. ex. vid *Nybrohusen, Kåseberga, Illstorp, Annelöf, Ryd, Saxtorp, Kullen* (Kamrer S. J. Södervall), *Farhult* (Skolyngl. R. Wallengren), *Ö. Ljungby, Förslöf, Båstad* o. s. v.

33. LEÓNTODON L. Håstfibla.

Blomholk smalt klocklik, af tegellagda fjäll. Blomfäste plattadt, bart. Frukt cylindrisk eller något afsmalnande mot spetsen, trind,

försedd med låga, på tvären rynkiga åsar samt med en af en enkel krets fjäderlikt delade hår, stundom derjemte af en yttre krets kortare, enkla samt sträfva hår bestående pensel. *Låga örter med merendels parflikiga, vid basen tufvade rotblad, bladlösa stänglar samt medelstora gulblommiga blomhufvud.*

1. **L. hispidus** L. (**L. hastilis** L., Sk. Fl. 1 uppl.) stängel enblomstrig, föga vidgad under det före blomningen lutande blomhufvudet, nästan fjäll-lös. ♃ Juni—Aug. g. blr.

β **glabrátus**, aldeles glatt.

Mer eller mindre hårig eller glatt. Blad lansettlika parklufna med nedåtrigtade flikar eller tandade, mot basen afsmalnande till ett skaft. Blomstänglar ½—1½ fot höga, kantiga, merändels sträfhåriga. Blomholk med rundad bas, bestående af lansettlika, vanligen håriga fjäll, af hvilka de yttre äro något frånstående och olika stora, under det de innersta utan någon vidare märkbar öfvergång till de yttre bilda en jemnhög krets. Blomhufvud större än hos följ. Frukt med otydliga åsar, brun, ungefär af de långa penselhårens längd; fruktpenseln smutshvit, af mycket långa fjäderhår, som omgifvas af några få enkla och sträfva hår.

Förek. allmänt på ängar och betesmarker; β *glabratus* i skuggrika skogar i södra Skåne, t. ex. vid *Tulesbo*, mellan *Krageholm* och *Snogeholm*, *Röddinge* i dalen, *Baldringe* m. fl. st.

2. **L. autumnális** L. stängel vanligen flerblomstrig, vidgad under det före blomningen upprätta blomhufvudet, fjällbeklädd. ♃ Juni—Sept. g. blr.

Vanligen glatt. Blad lansettlika, odelta tandade eller parklufna med utstående flikar. Blomstänglar ½—1½ fot höga, uppstigande, greniga, kantiga och glatta eller glest håriga. Blomholk mot basen afsmalnande, bestående af smalt lansettlika fjäll, som alla äro tilltryckta och af hvilka de yttre och kortare småningom öfvergå i de innersta och längsta, jemnhöga fjällen. Blomhufvud mindre än hos föreg. Frukt kortare än hos föreg., jemntjock, med tydliga åsar, af penselhårens längd. Pensel smutshvit, af en enkel krets fjäderhår. Varierar med glatt och luden holk, stundom äfven med djupare flikade blad och smala framåtrigtade bladflikar. Blomhufvud någon gång, ehuru mer tillfälligt, samlade nästan i qvast. En sådan form är anträffad vid *Selfåkra*.

Förek. allmänt på ängar och betesmarker.

34. PICRIS L. Bittermjölke.

Holk klocklik, af tegellagda fjäll; de yttre fjällen kortare, olika stora, utstående och derigenom skarpt skilda från de inre, upprätta samt jemnhöga fjällen. Blomfäste plattadt, bart. Frukt aflång jemntjock, utan spröt, plattadt kantig, med på tvären rynkiga åsar och lätt affallande, nedtill ringformigt sammanväxta penselhår. De yttre penselhåren kortare och enkla, de inre jemnhöga samt fjäderlikt delade. *Hög sträfhårig ört med bladig stjelk och stora gulblommiga, i qvast samlade blomhufvud.*

1. **P. hieracioídes** L. blad sträfhåriga, aflångt lansettlika, tandade, de nedre skaftade, de öfre bredare, bugtbräddade och något stjelkomfattande. ⊙⊙ Juli, Aug. g. blr.

Stjelk 2—3 fot hög, styf, upprätt, rikbladig, endast upptill grenig, sträfhårig. Blomskaft fjälliga. Holk af svartgröna, småludna och styfhåriga, lansettlika fjäll, vid fruktmognaden nedtill klotformig och derofvan starkt sammandragen. Frukt kastanjebrun. Pensel hvit.

Förek. på torra ställen bland buskar, mångenstädes i såväl vestra som östra delen, t. ex. vid *Ramlösa, Belteberga*, mellan *Saxtorp* och *Ålstorp, Hven* (Stud. B. Cöster), *Hvidarp, Trullstorp Strö sn* (Stud. S. Murbeck), *Stehag, Kulleberga* och *Klinta* i sydvestra Ringsjötrakten (Kand. Hj. Nilsson), *Osbyholm, Skartofta, Öfvedskloster, Åsum* i *Färs hd* (Kand. M. Nilsson), *Skabersjö, Lindholmen, Högestad, Baldringe, Stenby* hällar, *Benestad, Charlottenlund, Scarte, Svinaberga, Esperöd, Onslunda, Olseröd* o. s. v.

35. TARÁXACUM L. Maskros.

Holk klocklik, bestående af en inre krets upprätta, jemnhöga fjäll samt en yttre af kortare, men olika höga samt mer eller mindre frånstående fjäll. Blomfäste vid blomningen något konkavt, slutligen kullrigt, bart. Frukt spolformig, hoptryckt, 4-kantig, försedd med upptill småtaggiga åsar, mot spetsen långt afsmalnande och i spetsen bärande ett långt hvitt spröt. Pensel af enkla, i flere kretsar anordnade hår. *Låga mjölksaftiga örter med alla bladen tufvade, utbredda på marken, samt stora plattade blomhufvud på ihåliga enblomstriga och bladlösa stänglar.*

1. **T. officinále** Web. blad aflångt lansettlika, nedåt parklufnapardelade, med snedt triangulära tandade flikar; de yttre holkfjällen nedböjda eller utstående; frukt grågrön, tvärt sammandragen i en konisk spets, som är 5—6 gånger kortare än sjelfva frukten. ♃ Apr.—Nov. g. blr.

Blad merendels glatta, kort skaftade, bildande en rosett i spetsen af rotstocken. Blomstänglar upprätta eller uppstigande, ända till fotshöga, glatta eller upptill ulliga. Holkfjäll stundom försedda med en upphöjd knöl under spetsen; de inre hinnkantade, vanligen af fruktgyttringens höjd, vid fruktmognaden tillbakaböjda.

Förek. allmänt vid vägar, på gator och odlade ställen.

* **T. erythrospérmum** Andrz. (**T. officinale**, *var.* **corniculatum** Kit., i Sk. Fl. 1 uppl.), blad lansettlika, nedåt pardelade, med långa, smalare och tandade flikar; de yttre holkfjällen nedböjda eller utstående; frukt brunröd, tvärt sammandragen i en konisk spets, som är 2—3 gånger kortare än sjelfva frukten. ♃ Maj, Juni, g. blr.

Till alla delar mindre och spädare, med djupare delade och mer smaltlikiga blad än föreg. De inre holkfjällen med en upphöjd knöl under spetsen, merendels kortare än fruktgyttringen, vid fruktmognaden tillbakaslagna.

Förek. ej sällsynt på torra ställen, i synnerhet sandbackar, såsom *Keflinge, Ystad, Brösarp* och flerestädes på östra Skånes sandfält, *Broby* m. fl. st.

2. **T. paludósum** (Scop.) Crepin (**T. off.** *var.* **palustre** Sm., i Sk. Fl. 1 uppl.), blad lansettlika—jemnbreda, hela, tandade eller nedåt parklufna, med smala jemnbreda, nästan helbräddade flikar; de yttre holkfjällen upprätta tilltryckta; frukt grågrön, småningom afsmalnande i en konisk spets, som är 2—3 gånger kortare än sjelfva frukten. ♃ Maj, ljusg. blr.

Mycket spädare än föreg. art, glatt och nästan glänsande. Blad kort skaftade, smalare, något köttiga. De inre holkfjällen af fruktgyttringens längd. Blommorna af en mer blekgul färg.

Förek. sällsynt på fuktiga ställen, t. ex. *Limhamn* och *Malmö* (Dr. J. Eriksson), på *Kungsmarken* nära *Lund*, *Pinelierna*.

36. LACTÚCA Tourn. Laktuk.

Blomhufvud nästan cylindriska, fåblommiga. Holk cylindrisk, af tegellagda fjäll. Blomfäste plattadt, bart. Frukt plattad, vigglik, afsmalnande till ett sprööt, försedd med åsar och pensel af enkla hår. *Höga mjölksaftiga, bladiga örter med mer eller mindre parflikade blad och talrika små gulblommiga blomhufvud, som äro anordnade i en grenig blomställning. Fruktpenseln snöhvit.*

1. **L. Scaríola** L. blad nästan stälda på kant, vanligen nedåt parflikade, ojemnt hvasstandade; blomhufvud samlade i en pyramidformig, grenig klase; holk af olika höga, tätt tegellagda fjäll. ⊙⊙ och ⊙ Aug. Okt. g. blr.

Stjelk 2—4 fot hög, upprätt, upptill grenig, gulhvit, nästan glatt, endast nedtill styft borsthårig. Blad fasta, blågröna; de nedre parflikiga, med liten hel ändflik, sällan hela, pillikt stjelkomfattande, på undre sidan längs medelnerven vanligen taggiga; de öfversta hela, smalt lansettlika. Blomhufvud fåerblommiga, efter blomningen nästan kägelformiga. Blomgrenar slutligen upprätta. Frukt brungrön, plattad med upptill nästan vinglika kanter, sträfhårig; sprötet hvitt, af fruktens längd.

Förek. troligen förvildad nära *Lund* vid vägen till *Keflinge* samt sydvest om *Lund* på en åkerren. *Krapperup* och *Allerum* (Lilja, Sk. Fl.).

2. **L. murális** (L.) Don, blad horizontala, lyrformigt nedåt pardelade; blomhufvud samlade i en utspärradt grenig, nästan qvastlik blomställning; holk af 5 inre jemnhöga samt några yttre korta och tegellagda fjäll. ♃ Juli, Aug. g. blr.

Späd, något blågrön, glatt, 1—3 fot hög ört, med trind, upptill grenig, upprätt stjelk. Blad tunna späda, på undre sidan blågröna och oväpnade, halft stjelkomfattande, med äggrunda groft tandade sidoflikar och stor hjertlikt triangulär, 3—5-flikig och groftandad ändflik. Blomhufvud små, vanligen endast 5-blommiga. Frukt vigglik, plattad med smala kanter, svart, upptill något sträfhårig; dess spröt betydligt kortare än frukten.

Förek. allmänt i fuktiga, skuggrika löfskogar.

37. SONCHUS Tourn. Mjölktistel.

Blomhufvud mångblommiga, plattade. Holk nästan klocklik, nedtill i synnerhet efter blomningen klotformigt vidgad, tegellagd, med tilltryckta fjäll. Blomfäste konkavt, bart. Frukt plattad aflång, i spetsen tvärhuggen, försedd med åsar och en af enkla, mjuka samt snöhvita hår bestående pensel. *Höga mjölksaftiga örter med bladig ihålig stjelk, stjelkomfattande och vanligen parflikade blad och stora gulblommiga blomhufvud.*

1. **S. arvénsis** L. blad aflångt lansettlika, styftandade, mer eller mindre nedåt parflikade, med aflång groftandad ändflik och de stjelkomfattande flikarne rundade, tillbakaböjda; blomskaft och blomholk gult glandelhåriga; frukt med 5 tvärrynkade åsar på hvarje sida. ♃ Juli, Aug. guldg. blr.

β **lævipes** Koch, blomskaft och holk glatta.

Stjelk 1—3 fot hög, styf, upprätt och vanligen endast upptill grenad, glatt och rundadt kantig. Blad ofvan mörkgröna, under blekare, sällan, med undantag af de öfversta, hela; bladflikar breda aggrunda groftandade, aftagande i storlek mot bladets båda ändar, så att dessa äro endast groftandade. Blomhufvud störst i slägtet, anordnade i en nästan enkel qvast, långskaftade. Holk redan vid blomningen med uppsvåld rundad bas; holkfjäll kölade, de inre spetsiga, smalt vingkantade. Frukt mörkbrun, aflång och föga afsmalnande mot ändarne.

Förek. allmänt som ogräs på åkrar; *β lævipes* sällsynt på hafsstränder, t. ex. vid *Esperöd, Hyllie* (Dr. J. Eriksson).

2. **S. asper** (L.) All. blad bredt äggrundt aflånga, hvasstandade, vid basen med rundade, tillbakaböjda, stjelkomfattande flikar; blomskaft och holk slutligen glatta; frukt med 3 släta åsar på hvarje sida. ⨀ Juni—Nov. g. blr.

Stjelk 1—3 fot hög, glatt, kantig, upprätt, vanligen ända från basen grenig. Blad på öfre sidan mörkgröna, under blekare, sällan parflikade. Blomhufvud smärre än hos föreg., med mer blekgula blommor, samlade i nästan flocklika gyttringar i grenspetsarne. Holk under blomningen föga vidgad vid basen, jemte blomskaften i början hvitullig; holkfjäll kölade, de inre spetsiga. Frukt brun, kortare och bredare än hos föreg., i synnerhet mot basen afsmalnande, plattad med tydlig kant, flere gånger kortare än penseln.

Förek. allmänt på odlade ställen, i gamla trädgårdar o. s. v.

3. **S. oleráceus** L. blad nedåt lyrformigt pardelade, mjukt borsttandade, med stor hjertlikt triangulär ändflik och utstående, spetsiga stjelkomfattande flikar vid basen; blomskaft och holk slutligen glatta; frukt med 3 tvärrynkade åsar på hvarje sida. ⨀ Juni—Nov. g. blr.

Stjelk 1—3 fot hög, enkel eller oftare grenig ända från basen, upprätt, kantig och glatt. Blad tunna mjuka blågröna; de nedersta skaftade af vingkantade skaft; sidoflikarne, utgörande 1—2 par, snedt äggrunda, spetsiga tandade. De öfversta bladen med ändflik, men för öfrigt oflikade, eller aflångt lansettlika, hela och groftandade. Blomhufvud stora som hos föreg., samlade i nästan flocklika gyttringar i grenspetsarne. Holk jemte blomskaft i början hvitullig och glest glandelhårig, redan vid blomningen klotformigt uppsvåld vid basen; de innersta holkfjällen svagt hinnkantade, spetsiga. Blommor blekgula; kronpip, liksom hos öfriga arter, upptill hårig. Frukt brun, afsmalnande mot basen, utan märkbar kant, med låga, otydliga och tvärrynkiga åsar mellan de gröfre, flere gånger kortare än penseln.

Förek. allmänt tillsammans med föreg.

Anm. S. palustris L., utmärkt af svart glandelhåriga blomskaft och holkar samt blekgula blommor med frukt af penselns halfva längd, tyckes nu hafva aldeles försvunnit från sin gamla lokal vid Saxaviken och bör således utgå ur floran.

38. CREPIS L. Klofibla.

Blomhufvud plattade, mångblommiga. Holk cylindrisk—klocklik, bestående af en inre krets jemnhöga samt några yttre kortare, mer eller mindre frånstående fjäll. Blomfäste plattadt, bart, glatt eller finhårigt. Frukt trind, mot spetsen mer eller mindre afsmalnande (und. *C. paludosa*), försedd med pensel af enkla, vanligen snöhvita hår. *Örter med gulblommiga, i qvast eller klase samlade blomhufvud och bladiga stjelkar, stundom med stängel.*

Öfversigt öfver arterna.

† Örter med bladig stjelk; frukt jemntjock; pensel gulhvit, spröd *C. paludosa.*

†† Örter med bladig stjelk; frukt afsmalnande mot spetsen; pensel mjuk, snöhvit.
Blad sträfhåriga . . . . *C. biennis.*
Blad nästan glatta, med tillbakavikna kanter . . . . *C. tectorum.*
Blad nästan glatta, med platta kanter . . . . *C. virens.*

††† Örter med bladlös stängel . . . . *C. præmorsa.*

---

† *Örter med bladig stjelk; frukt jemntjock; pensel gulhvit, spröd.*

1. **C. paludósa** (L.) Mœnch, glatt, med blomskaften upptill jemte holken vanligen glest, svart glandelhåriga; de öfre stjelkbladen aflångt lansettlika, groftandade och stjelkomfattande, med pillik eller nästan spjutlik bas. ♃ Juni, Juli, g. blr.

Stjelk 1—3 fot hög, utgående från en afstympad rotstock, upprätt, endast upptill grenad, kantig, fårad och ihålig. Blad tunna mörkgröna; rotblad skaftade och, liksom de nedre stjelkbladen, ofta grundt nedåt parflikade; stjelkblad ofvan basen något sammandragna; de öfversta långspetsade med helbräddad spets. Blomhufvud temligen stora, långskaftade, anordnade i en gles qvast. De yttre holkfjällen mycket korta, tilltryckta, spetsiga; de inre aflånga trubbiga. Blomfäste glatt. Frukt gråbrun, smalt cylindrisk, jemntjock, med 10 släta åsar, något kortare än den sköra penseln. Bildar en öfvergång till *Hieracium.*
Förek. allmänt på fuktiga skogsängar.

†† *Örter med bladig stjelk; frukt afsmalnande mot spetsen, med mjuk snöhvit pensel.*

2. **C. biénnis** L. stjelkblad sträfhåriga, nedåt parflikiga, med platta kanter och djupt inskurna, stjelkomfattande flikar vid basen; blomfäste långhårigt; holkfjäll på insidan småludna; frukt något afsmalnande mot spetsen. ⊙⊙ Juni, Juli, g. blr.

Stjelk 2—3 fot hög, med tapplik rot, upprätt, upptill grenig, kantig sträfhårig, ihålig. Blad lansettlika, i synnerhet de öfre långspetsade, med lansettlik helbräddad spets; sidoflikar vid basen breda, djupt flikade, utlöpande i långa tilbböjda och helbräddade flikar; de nedre bladen skaftade. Holk gråluden, med trubbiga holkfjäll; de yttre utböjda. Märken gula. Frukt med merendels 13 föga sträfva åsar. Varierar stundom med de öfre bladen glatta.
Förek. på vallar, åkrar och dikeskanter allmänt i slättbygden.

C. nicæénsis Balb., skild från föreg. genom spensligare växt, smärre blomhufvud, vid basen pillika stjelkomfattande blad samt spetsade, på insidan glatta holkfjäll, lär vara funnen i en klöfveråker vid *Gunnaröd Billinge sn* (Lilja, Sk. Fl.) och kan möjligen, liksom flere andra arter af samma slägte, komma att vidare sprida sig med utländskt klöfverfrö.

3. **C. tectórum** L. stjelkblad oftast glatta, med nedböjda kanter, pillikt stjelkomfattande, lansettlika, hela och tandade eller parklufna med smala hela flikar, de öfversta bladen smala jemnbreda; holkfjäll på insidan småludna; blomfäste korthårigt; frukt långt afsmalnande mot spetsen. ⚇ och ⊙ Juni—Sept. g. blr.

Stjelk 1—2 fot hög, med tapplik rot, upprätt, ofta mycket grenig, kantig och fårad, ihålig, småluden eller glatt. De nedre bladen ofta parklufna, med utstående flikar. Blomhufvud mindre än hos föreg., talrika, samlade i qvast. Holk gråluden och glest glandelhårig; de yttre fjällen utstående. Märken grönbruna. Frukt svartbrun, nästan afsmalnande till ett spröt, med talrika småknottriga åsar, föga kortare än penseln.

Förek. allmänt på torra ställen, åkrar o. s. v. Varierar mycket; frodigare former på skånska slättbygden äro ofta svåra att skilja från föreg. Blir stundom späd och fåblomstrig, med nästan helbräddade blad *(var. segetalis)*.

4. **C. virens** L. blad vanligen glatta, med platta kanter, rotblad lansettlika, tandade eller parklufna med smala flikar, de öfre jemnbreda, med pillik bas; de inre holkfjällen på insidan glatta; blomfäste glatt; frukt mot spetsen föga afsmalnande. ⊙ och ⚇ Juni—Aug. g. blr.

Stjelk 1—1 ½ fot hög, med tapplik rot, grenig, glatt. Blad nästan blågröna, vanligen glatta; rotblad skaftade. Blomhufvud små, samlade i qvast. Holk grön eller svagt gråluden; de yttre holkfjällen föga utstående. Blomfäste glatt. Märken gula. Frukt grågul, med nästan släta åsar.

Förek. på odlade ställen, gräsplaner, vägkanter o. s. v., spridd öfver hela provinsen, troligen på senare tider inkommen med utländskt frö, t. ex. *Tånga Wälinge sn* (Stud. G. Lagerheim), *Sofiero* och *Ramlösa* (Lekt. N. J. Scheutz), *Saxtorp* och *Wallåkra* (Stud. B. Cöster), *Råröd* (Kand. Hj. Nilsson), *Hejdeholm* (Dr. S. A. Tullberg), *Lund*, *Malmö*, *Torup* (Stud. G. Humbla), *Tosterup* (Dr. S. A. Tullberg), *Cimbrishamn* (Prov. J. Persson), *Hessleholm* (Prov. J. Persson), *Broby* (Apoth. C. O. Hamnström).

††† *Örter med bladlös stängel.*

5. **C. præmórsa** (L.) Tausch, rotblad mot skaftet afsmalnande, nästan aflånga; blomhufvud samlade i en aflång grenig klase. ♃ Maj, Juni, blekg. blr.

Stängel 1—2 fot hög, upprätt, hårig, utgående från en afstympad rotstock. Rotblad äggrundt aflånga, glest fintandade, småludna. De nedre blomskaften uppbärande 2—3 blomhufvud, de öfre endast ett. Holk cylindrisk, af upptill glatta, nedtill glest hvithåriga fjäll; de yttre holkfjällen tilltryckta, korta. Blomfäste glatt. Frukt brun, smal, föga afsmalnande mot spetsen, med 10—13 släta åsar.

Förek. i skogsängar der och hvar öfver hela provinsen, t. ex. flerestädes i grannskapet af *Lund*, *Hvidarp*, *Marianenlund* nära *Gudmundtorp*, *Trullstorp Ströö sn* (Stud. S. Murbeck), *Stehag*, *Bosarp*, *Ask*, *Fastorp*, *Saxtorp*, *Mörarp*, *Pårup*, *Pinelierna* och utmed jernvägen mellan *Eslöf* och *Raus* (Skolyngl. R. Wallen-

gren), *Kullen* (Skolyngl. R. Wallengren), *Årup, Broby, Balsberg* och *Oppmanna* (Kand. Hj. Nilsson), *Färlöf, Esperöd* m. fl. st.

C. setósa HALL., skild från alla de öfriga arterna inom detta slägte genom de med tydligt spröt försedda frukterna och derför äfven ofta hänförd till annat slägte (*Barkhaúsia*), är anträffad vid *Malmö* (Dr. S. A. Tullberg), troligen äfven införd med utländskt frö; den torde möjligen äfven komma att vidare sprida sig. Den är $^1/_2$—1 $^1/_2$ fot hög, grenig, med aflånga, vid basen pillika, hela, nedåt parklufna blad samt borsthåriga blomskaft och holkar, hvilkas yttre fjäll äro utböjda. Frukt med 10 sträfva åsar, föga längre än sprötet.

39. HIERÁCIUM TOURN. Hökblomster *).

Blomhufvud plattade, mångblommiga. Holk klocklik, af tegellagda fjäll. Blomfäste plattadt, bart. Frukt smal jemntjock eller nedtill afsmalnande, upptill tvärhuggen, försedd med åsar och en pensel af bräckliga gulhvita hår. *Större eller mindre örter, än med stängel än med bladig stjelk och enstaka eller i qvast samlade, gul- eller nästan rödblommiga hufvud.*

Öfversigt öfver arterna.

I. ***Piloselloidea***, stängel bladlös eller fåbladig; de flesta bladen rotblad, oskaftade eller kort skaftade, helbräddade eller svagt naggtandade; frukt i toppen refflad, med pensel af jemnhöga hår.

† Rotstock förlängd, med långskaftade bladrosetter; de yttre rotbladen vid blomningstiden qvarsittande; stängelblad kort spetsade.

* Stängel 0—1-bladig, 1- eller 2-blomstrig, med upprätta, vanligen långa blomskaft; rotblad styfva, på båda sidor långhåriga; de inre holkfjällen spetsiga . . . . *H. Pilosella.*

** Stängel 1—flerbladig, 1—flerblomstrig, med korta uppstigande eller utspärrade blomskaft; blad mjuka; de inre holkfjällen med utdragen, glatt och trubbig spets.

Stängel 1—2-bladig, med enkel fåblommig qvast; blad blågröna *H. Auricula.*

Stängel 2—4-bladig, flerblomstrig, med sammansatt qvast; blad ofvan lifligt gröna.

Holkfjäll mörk- eller violettgröna, med obetydligt ljusare kanter; stift rödbruna . . . . *H. aurantiacum.*

Holkfjäll gröna, bredt ljuskantade; stift gula. . . *H. pratense.*

†† Rotstock kort, med oskaftade eller kort skaftade bladrosetter; de yttre rotbladen vid blomningstiden bortvissnade; stängelblad vanligen lång-spetsade.

---

*) Vid behandlingen af detta högligen formrika och svårbestämda slägte har C. J. LINDEBERG's framställning i Hu. Skand. Fl. 11 uppl. blifvit följd. Enär detta slägte är föga undersökt i Skåne, är det antagligt, att ännu flere, ej här upptagna arter finnas i synnerhet i norra delen af provinsen.

* Holk mer eller mindre glandelhårig, glest enkelhårig.

Blomställning kort, sammandragen, nästan enkel qvast; holkfjäll breda, trubbiga . . . . *H. dubium.*

Blomställning sammansatt; holkfjäll smala, utdraget smalspetsade *H. cymigerum.*

** Holk föga glandelhårig, mot basen tätt långhårig *H. cymosum.*

II. Pulmonarea. Stjelk 0—flerbladig, med skaftade, mer eller mindre tandade blad och vid blomningstiden vanligen qvarsittande rotblad; frukt i spetsen omgifven af en uppsvåld ring (under hvilken refflorna upphöra) och med en pensel af oliklånga hår. På rotstocken utvecklas oskaftade bladrosetter, hvilka till följande år frambringa blombärande stjelkar.

† Blad i allmänhet styfva och läderartade, ofvan blek- eller svagt blågröna, under grågröna eller blågrå; de yttre rotbladen vid blomningstiden vanligen vissnade. Kronbrämets tänder (särdeles diskblrnas) ofta korthåriga; stift gula. . . . . *H. saxifragum.*

†† Blad i allmänhet tunna, mjuka, ofvan gröna, under blek- eller violettgröna, sällan blågrå; yttre rotblad vanligen qvarsittande vid blomningstiden. Kronbrämets tänder vanligen glatta. Stift rostbruna.

* Stjelk stängelformig, 0—3-bladig, med i allmänhet qvarsittande talrika rotblad.

Blomhufvud samlade i en kort och sammansatt qvast, med utspärrade, sällan raka skaft; rotblad med rundad eller intryckt, sällan kort vigglik bas, föga nedlöpande på skaftet. . . . . *H. murorum.*

Blomhufvud samlade i enkel fåblommig qvast, med utstående raka skaft; rotblad med något trubbig, de inre med vigglik och nedlöpande bas . . . . *H. cæsium.*

** Stjelk 3—flerbladig, med få, snart vissnande rotblad. *H. vulgatum.*

III. Accipitrina. Stjelk vanligen mångbladig; rotblad få, jemte de nedre stjelkbladen vid blomningstiden bortvissnade. Frukt och pensel såsom i föreg. afd. De för året blommande stjelkarne hafva uppstått ur knoppar på den underjordiska stamdelen, men dessa knoppar utveckla sällan under näst föregående år några bladrosetter.

† Stjelkblad temligen likformiga, med tillbakarullade och sträfva kanter, inga stjelkomfattande; de inre holkfjällen vanligen spetsiga, smalare än de mellersta.

Holk smal, med de mellersta fjällen utdragna i en trubbig spets *H. rigidum.*

Holk vid, med korta trubbiga fjäll . . . . *H. Friesii.*

†† Stjelkblad merendels olikformiga, de öfre bredare mot den afrundade eller hjertlika basen, de nedre afsmalnande; de inre holkfjällen trubbiga, vanligen bredare än de mellersta . . . . *H. umbellatum.*

I. **Piloselloidea** Koch. *Stängel bladlös eller fåbladig; de flesta bladen rotblad, oskaftade eller kort skaftade, helbräddade eller svagt naggtandade; frukt i toppen refflad, med pensel af jemnhöga hår.*

† *Rotstock förlängd, med långt skaftade bladrosetter; de yttre rotbladen vid blomningstiden qvarsittande; stängelblad kort spetsade.*

* *Stängel 0—1-bladig, 1- eller 2-blomstrig med upprätta, vanligen långa skaft; rotblad styfva, på båda sidor långhåriga; de inre holkfjällen spetsiga.*

1. **H. Pilosélla** L. stängel merendels bladlös och enblomstrig; blad under grå- eller hvitludna, omvändt äggrunda; kantblommor vanligen utvändigt rödrandade. ♃ Juni, Juli, ljusg. blr.

β **viréscens** Fr. stängel enbladig, gaffellikt grenad och tvåblomstrig; blad tunna, under grågröna; kantblommor utvändigt vanligen gula. Mera högväxt och långhårig.

Rotstock krypande och utvecklande långa grenskott. Stänglar några tum höga. Blad omvändt äggrunda—jemnbredt lansettlika, ofvan rent gröna långhåriga, under tätt stjernhåriga. Blomhufvud stora, tumsvida. **Holk efter blomningen klotrund, med kort kägellik topp och breda stjernhåriga, glandelbärande,** hvit- eller svarthåriga fjäll.

Förek. allmänt på backar och torra betesmarker; β på fuktigare ställen.

** *Stängel 1—flerbladig, 1—flerblomstrig, med korta uppstigande eller utspärrade skaft; blad mjuka; de inre holkfjällen med glatt och trubbig spets.*

2. **H. Auricula** L. stängel 1-bladig, med få, kortskaftade blomhufvud i enkel qvast; blad smalt tunglika, blågröna, nästan glatta; kantblommor utvändigt jemte stiften gula. ♃ Juni, Juli, g. blr.

Hogre, spensligare och mer småblomstrig än föreg. Stängel ända till fotshög eller högre, nedtill hvithårig, glest stjernluden. Blad mot basen hårbräddade, **temligen fasta. Holkfjäll** bredt hinnkantade, längs midten svart glandelhåriga, nästan utan stjernludd; de yttersta hvitaktiga.

Förek. allmänt på ängar och betesmarker.

3. **H. aurantiacum** L. stängel 2—4-bladig, med blomhufvud i sammansatt flocklik qvast; blad ofvan lifligt gröna; holkfjäll mörk- eller violettgröna, med obetydligt ljusare kanter; stift rödbruna. ♃ Juni, Juli, r. blr.

Rotstock med grenskott. Stänglar omkring 1—2 fot höga, håriga af långa styfva, svartaktiga hår. Blad tunglika—aflångt lansettlika, på båda sidor mycket håriga, utan stjernludd på den undre. Holk nästan svart af långa svarta hår. Kantblommor röda, de inre nedåt rödgula.

Förek. förvildad på gräsplaner. t. ex. vid *Lund.*

4. **H. praténse** Tausch, stängel 2—4-bladig, med blomhufvud i sammansatt flocklik qvast; blad ofvan lifligt gröna; holkfjäll gröna, **bredt ljuskantade; stift** gula. ♃ Juni, Juli, g. blr.

Af ungefär samma storlek som föreg., hvilken den liknar. Den skiljer sig från denna genom de mer mjukhåriga och af hvitaktiga fjäll beklädda stänglarne, de ljusare holkarne samt de något mindre, gulblommiga blomhufvuden med gula stift.

Förek. på gräsplaner i parker och andra planteringar, t. ex. vid *Lund, Skarhult,* utan tvifvel förvildad.

†† *Rotstock kort, med oskaftade eller kort skaftade bladrosetter; de yttre rotbladen vid blomningstiden vanligen vissnade; stängelblad oftast långspetsade. Vanligen högväxta och mångbladiga arter med små blomhufvud.*

* *Holk mer eller mindre glandelhårig, glest enkelhårig.*

5. **H. dúbium** L. blomhufvud samlade i en nästan enkel, kort sammandragen qvast; holk temligen stor, med breda trubbiga, svartgröna och mer eller mindre ljuskantade fjäll. ♃ Juni, Juli, g. blr.

Stängel temligen låg och fåblomstrig, med sterila eller stundom blommande grenskott vid basen, betäckt med dels stjernhår dels enkla hår. Blad blekgröna fasta; stängelblad 1—2, jemnbredt lansettlika, håriga af enkla hår samt stjernhår, ofta på båda sidorna. Holk svartgrön, temligen tjock och stor, hårig af glandler, stjernhår och enkla hår.

Förek. sällsynt på ängar och backar, t. ex. vid *Broby* (Apoth. C. O. Hamnström); äfven uppgifven för *Gummarp Glimåkra sn* (Prov. J. Persson). Troligen hör äfven hit den i förra uppl. under namn af *H. glomeratum* Fr. angifna, mellan *Saxtorp* och *Ålstorp* växande formen.

6. **H. cymígerum** Reich. blomhufvud samlade i en sammansatt, än hopträngd och flocklik, än gles klaselik qvast, med ett och annat aflägsnadt skaft; holk liten, med smala och smalkantade, utdraget smalspetsade fjäll. ♃ Juni, Juli, g. blr.

Stängel 1—3 fot hög, än späd och fåblomstrig, än grof och mångblomstrig, 2—3-bladig, beklädd med stjernhår jemte korta och mjuka enkla hår. Blad blekt blågröna: stängelblad jemnbredt lansettlika, smalspetsiga, på båda sidor småhåriga och stjernhåriga. Holk rikt beklädd med glandler och stjernhår och stundom gleshårig; holkfjäll mörkgröna.

Förek. sällsynt på ängar vid *Tydinge Broby* sn (Apoth. C. O. Hamnström).

** *Holk föga eller omärkligt glandelhårig, mot basen tätt långhårig.*

7. **H. cymósum** L. utan grenskott; blomhufvud talrika, samlade i en oftast regelbundet flocklik qvast; holk upptill glandelhårig, nedtill täthårig. ♃ Juni, Juli, g. blr.

Den skånska formen (*α hirtum*) utmärker sig genom nedtill mjukt korthåriga stänglar samt likaledes mjukt korthåriga blad. Stängel 2—3 fot hög, med några få jemnbredt lansettlika, ej mycket tillspetsade blad. Holkfjäll vanligen utdragna och smalspetsade.

Förek. sällsynt på ängar i norra delen, t. ex. *Jularp Glimåkra sn*, *Råby* backe *Ifvetofta sn*, *Bökestad* vid sjön *Rosslångens* vestra strand; mellan *Ekeshult* och *Breanäs* vid *Immeln*.

II. **Pulmonárea** Fr. *Stjelk vanligen med flera mer eller mindre tandade och skaftade blad och vid blomningstiden vanligen qvarsittande rotblad: frukt i spetsen omgifven af en uppsväld ring (under hvilken refflorna upphöra) och med pensel af oliklånga hår. På rotstocken utvecklas oskaftade bladrosetter, ur hvilka till följande år de blombärande stjelkarne framkomma.*

† *Blad i allmänhet styfva och läderartade, ofvan blek- eller svagt blågröna, under grågröna eller blågrå; de yttre rotbladen vid blomningstiden vanligen vissnade. Kronbrämets tänder (i synnerhet diskblrnas) ofta korthåriga; stift gula.*

H. saxífragum Fr. stjelkblad lansettlika—jemnbreda, långspetsade, mer eller mindre tandade, korthåriga eller nästan glatta; rotblad kortskaftade, rundade, ovala—aflånga; blomskaft utstående; holk hvit-

och glandelhårig; de mellersta holkfjällen utdragna smalspetsade, några få inre sylspetsiga. ♃ Juni, Juli, g. blr.

Stjelk 1—2 fot hög, nedtill med styfva, rakt utstående hår. Blad af något blågrön färg, under blekare. Holk efter blomningen stympadt kägellik, med vidgad och tvärt afrundad bas, föga stjernluden och hårig, men liksom blomskaften rikligt glandelhårig.

Förek., såsom det enl. LINDEBERG anf. st. tyckes, äfven i Skåne, ehuru inga lokaler uppgifvas.

†† *Blad i allmänhet tunna, mjuka, ofvan gröna, under blek- eller violettgröna; yttre rotblad vanligen qvarsittande vid blomningstiden; kronbrämets tänder vanligen glatta; stift rostbruna.*

* *Stjelk stängelformig 0—3-bladig, med i allmänhet talrika qvarsittande rotblad.*

8. **H. murórum** L. hufvud samlade i en kort och sammansatt qvast, med utspärrade, sällan raka skaft; rotblad med rundad eller intryckt, sällan kort vigglik bas, föga nedlöpande på skaftet; holkfjäll mörkgröna, vanligen rikt glandelhåriga. ♃ Juni, Juli, g. blr.

Stjelk 1—2 fot hög, temligen grof. Blomställning gles, med vanligen närsittande skaft. Blad stora mjuka, merendels ej stjernludna, groftandade med nedåt rigtade baständer; stjelkblad vanligen ensamt, skaftadt. Holk smal svartglänsande. Kronbrämets tänder ofta håriga.

Förek. här och der i skogar och på ängar; ej sällsynt i bokskogarne.

9. **H. cæsium** FR. hufvud samlade i en enkel fåblomstrig qvast, med utstående raka blomskaft; rotblad ofta med något trubbig, de inre med vigglik och nedlöpande bas; holkfjäll nedtill gråludna af stjernhår, föga glandelhåriga. ♃ Juni, Juli, g. blr.

Stjelk ½—1½ fot hög, nedtill jemte de hvasstandade bladen kort mjukhårig, 1—2—flerbladig. Blad äggrunda—bredt lansettlika, hvasspetsiga, styfva, under grå- eller blågröna, mot basen mer eller mindre groftandade, med utstående eller uppåt rigtade tänder. Holk vid, med några få af de inre fjällen sylspetsade.

Förek. på ängsbackar, spridd i skogstrakterna.

** *Stjelk 3—flerbladig, med få snart vissnande rotblad.*

10. **H. vulgátum** FR. blad tunna mjuka, under blek- eller blågröna; stjelkblad äggrunda—lansettlika spetsiga, mer eller mindre tandade, de nedre skaftade; qvast vanligen sammansatt; holk smal, med äggrund, slutligen något vidgad bas, jemte de utstående raka, hvitludna skaften rikligen beklädd med glandler, stjernhår och enkla hår. ♃ Juni, Juli, g. blr.

Stjelk ½ ända till 3 fot hög, grof, i synnerhet nedtill hvithårig, med merendels 2—3 blad. Rotblad få, vanligen kort skaftade; de yttre rundadt aflånga, trubbiga, de inre ovala—lansettlika, spetsiga. Holkfjäll smala, med utdragen smal och något trubbig spets, få inre spetsiga.

Förek. ej sällsynt på ängar och skogsbackar.

III. **Accipitrina** KOCH. *Stjelk vanligen mångbladig; rotblad få, jemte de nedre stjelkbladen vid blomningstiden förrissnade. Frukt och pensel såsom i föreg. afdelning. De för året blommande stjelkarne*

hafva uppstått ur knoppar på den underjordiska stamdelen, men dessa knoppar hafva ej under näst föregående år utvecklat någon bladrosett.

† *Stjelkblad temligen likformiga, med tillbakarullade och sträfva kanter, inga stjelkomfattande; de inre holkfjällen vanligen spetsiga, smalare än de mellersta.*

11. **H. rígidum** Hn. blad äggrunda -lansettlika, smalspetsade, under blek- eller blågröna, de nedre skaftade och vanligen qvarsittande; holk smal, afblomstrad halft kägellik med rundad och föga uppsväld bas; holkfjäll glest tegellagda, med utböjd spets, vanligen svartgröna, de yttre enfärgade, smala trubbiga, de mellersta lansettlika, vanligen blekkantade och utdragna till en jemnbred och trubbig spets. ♃ Juli, Aug. g. blr.

Stjelk 1—4 fot hög, styf, tätbladig och rikblomstrig, glatt eller luden. De öfre bladen oskaftade, äggrunda—lansettlika, med 2—5 grofva tänder i hvardera kanten, utdragna i en lång otandad spets; de nedre bladen bredare, mindre tandade och mindre spetsiga. Holkfjäll hvithåriga, glest glandel- och stjernhåriga.

Förek. i skogslundar i synnerhet i norra delen, t. ex. *Vanås*, *Broby* vid *Lumnom*, *Bjelkarp* m. fl. st., i en skog nära *Viss mosse Långaröds sn* (Stud. B. Cöster).

12. **H. Friesii** Hn. blad bredt lansettlika groftandade, de nedre nästan oskaftade, vid blomningen vanligen vissnade; holk stor och bred med slutligen vidgad och tvär bas; holkfjäll mer eller mindre tätt och regelbundet tegellagda, med utböjda spetsar, svartgröna och nästan enfärgade, korta breda och trubbiga. ♃ Juli, Aug. g. blr.

Stjelk 1—4 fot hög, grof och upptill grenig, mångbladig, nedtill vanligen sträf och hårig, mångblomstrig med sammansatt qvast. Holk nästan utan stjernludd och glatt eller hvit- och glandelhårig, af korta breda fjäll.

Förek. sällsynt på torra ställen vid *Tydinge Broby sn* (Apoth. C. O. Hamnström).

†† *Stjelkblad merendels olikformiga, de öfre bredare mot den afrundade eller hjertlika basen, de nedre afsmalnande; de inre holkfjällen vanligen bredare än de mellersta, trubbiga.*

13. **H. umbellátum** L. blad jemnbreda—lansettlika, föga olikformiga; blomhufvud anordnade i en enkel regelbunden flock, med upptill vidgade och fjälliga skaft; holk temligen vid, med äggrund bas och svartgröna enfärgade, vanligen glatta fjäll med utböjda spetsar. ♃ Aug. Sept. g. blr.

Stjelk från $^1/_2$ ända till 4 fot hög, vanligen glatt, mycket tätbladig. Blad undertill vanligen stjernludna, stundom korthåriga, ej sällan aldeles glatta, än helbräddade än mer eller mindre djupt tandade. Blomskaft smala styfva, upprätta och stjernludna.

Förek. allmänt på torra ängar, åkerrenar, vallar o. s. v.

40. LÁMPSANA Tourn. Harkål.

Blomhufvud små, fåblommiga. Holk nästan cylindrisk, af en fåtalig krets inre jemnhöga och kölade samt några yttre korta och

tilltryckta fjäll, vid fruktmognaden äggformig, med upprätta fjäll. Blomfäste plattadt, bart. Frukt plattadt vigglik, med talrika strimformiga åsar och en låg otandad kant på toppen, utan pensel. *Merendels hög grenig ört med hela groftandade, lyrformigt pardelade blad samt talrika, i en grenig qvast samlade blomhufvud.*

1. **L. commúnis** L. de nedre bladen lyrformigt pardelade, de öfre aflångt lansettlika: stjelk nedtill hårig, upptill glatt. ⊙ Juni—Aug. g. blr.

Stjelk 1—4 fot hög, upprätt, grenig, kantig och hårig eller merendels upptill glatt. Blad mer eller mindre håriga, skaftade, med undantag af de öfversta, nastan oskaftade bladen i blomställningen; de nedre lyrformigt pardelade bladen med stor bredt triangulär eller äggrundt hjertlik, groftandad ändflik och endast ett par små aflånga, helbräddade, vanligen nedåtrigtade sidoflikar. De på dem följande bladen äggrundt lansettlika groftandade; de öfversta bladen lansettlika, nästan helbräddade. Holk nästan glatt; de yttre holkfjällen hvitkantade, äggrunda spetsiga, merendels till antalet 5, de inre holkfjällen 8—10, aflångt lansettlika, trubbiga och något hvitkantade, vid fruktmognaden med inbøjda spetsar. Blommor 10—20 i hvarje hufvud. De yttre frukterna något krökta, de inre raka och plattadt trekantiga, alla glatta och gråbruna.

Förek. allmänt på odlade ställen.

41. ARNÓSERIS Gærtn. Klubbfibla.

Blomhufvud små, rikblommiga. Holk äggformig, bestående af några yttre, små och tilltryckta fjäll samt en inre krans af talrika kölade, nästan jemnhöga fjäll, vid fruktmognaden nästan klotformig, af tätt hopslutna fjäll. Blomfäste plattadt, bart. Frukt aflång med 10 åsar, 5-kantig af de 5 gröfre åsarne och med en helbräddad kant på toppen, utan pensel. *Liten, nästan glatt sandört med alla bladen tufvade vid roten och enkla eller greniga, under blomhufvuden klubblikt uppsvälda stänglar.*

A. mínima (L.) Schweig. & Koerte, rotblad aflånga—omvändt äggrunda, trubbiga och tandade; holk mjöligt hårig, med spetsiga fjäll. ⊙ Juli—Sept. g. blr.

Stänglar ofta flere från samma rot, från några tum ända till en fot höga, enkla eller grenade i 2—3 grenar, vid basen trådsmala glatta. De inre holkfjällen 16—20. Blomfäste gropigt, med småtandade gropkanter. Kronpip utvändigt hårig. Frukt grågrön, liten, mellan åsarne tvärrynkad.

Förek. i östra och mellersta Skåne på sandiga ställen der och hvar, t. ex. *Årup, Allarp Ifvetofta sn* (Prov. J. Persson), mellan *Karsholm* och *Fjelkinge* (Kand. Hj. Nilsson), *V. Vram, Efveröd, Stenshufvud, Löderup, Käseberga, Köpinge, Nybrohusen, Sjöbo, Illstorp* m. fl. st.; i vestra delen vid *Saxtorp.*

42. CICHÓRIUM Tourn. Vägvårda.

Blomhufvud stora, plattade och rikblommiga. Holk smalt klocklik, bestående af 8 inre plattade, jemnhöga och vid basen sammanväxta samt 5 yttre kortare och frånstående fjäll. Blomfäste plattadt,

gropigt, med borsttandade gropkanter. Frukt kantig, med låga åsar och en af små fjäll bestående pensel. *Temligen hög växt med parflikiga blad och blåblommiga blomhufvud.*

1. C. **Íntybus** L. öfre stjelkbladen lansettlika, halft stjelkomfattande, de nedre mer eller mindre parklufna, med långspetsad ändflik; blomhufvud 1—3 tillsammans, ordnade i ax. ♃ Juli, Aug. bl. blr.

Stjelk 2—3 fot hög, med stor tappformig rot, upprätt, grenig af långa utspärrade grenar, glest sträfhårig, kantig och fårad. Blad i synnerhet på den undre sidan något sträfhåriga, de nedersta mot basen afsmalnande till ett skaft, alla groftandade. Holkfjäll lansettlika, glest glandelhåriga, örtartade och svagt kölade; de yttre från midten utböjda. Blommor sällan hvita eller ljusröda, 2—3 gånger längre än de inre holkfjällen. Frukt mörkbrun, kort, tvärhuggen i båda ändarne, starkt afsmalnande mot basen, finpunkterad. Penselfjäll hvita, mycket korta.

Förek. allmänt på torra ställen, i synnerhet vid vägar, i hela slättbygden, i norra delen sällsynt, t. ex. vid *Broby*, *Katturp* (Doc. B. Jönsson). *Farhult* tillfällig (Skolyngl. R. Wallengren).

---

2 Fam. DIPSÁCEÆ. DC.

Blommor samlade i hufvud, som omgifvas af en holk, tvåkönade. Foder bestående af två kransar, nämligen en yttre, fästad under fruktämnet och omgifvande denna, samt en inre fästad på fruktämnet samt på olika sätt ombildad. Krona 4—5-klufven, regelbunden eller oregelbunden. Ståndare 4, med fria knappar. Stift med enkelt eller grundt 2-klufvet märke. Frukt undersittande, 1-rummig och 1-fröig, omgifven af ytterfodret. *Örter med motsatta blad utan stipler.*

Öfversigt öfver slägtena.

† *Blomhufvud klotrunda; de yttre (nedre) blommorna af samma storlek som de inre (öfre).*

Det inre fodret skållikt, otydligt tandadt . . . . . . *Dipsacus.*
Det inre fodret skållikt, med 4—5 borst. . . . . . . *Succisa.*

†† *Blomhufvud plattade; de yttre blommorna större, med olikformigt flikadt kronbräm.*

Blomfäste borsthårigt, men utan fjäll. . . . . *Trichera.*
Blomfäste fjälligt. . . . . *Scabiosa.*

---

1. DÍPSACUS Tourn. Kardtistel.

Blomhufvud klotrunda. Holk af flere kretsar smala fjäll. Blomfäste koniskt, beklädt med stickande skärmfjäll. Ytterfodret bildande en något tandad kant under fruktens topp, vid fruktmognaden

4-kantigt och 8-fåradt. Det inre fodret skållikt, i kanten grönt, föga tandadt. Krona trattlik, regelbunden, 4-klufven. *Stor taggig växt med hvitblommiga blomhufvud, som äro ensamma i grenspetsarne samt taggiga af de utskjutande skärmfjällen.*

1. **D. pilósus** L. blad skaftade, bredt äggrunda; holkfjäll ej stickande, nedböjda, ungefär af skärmfjällens och blommornas längd. ⊙⊙ Juli, Aug. hv. blr.

Stjelk 2—5 fot hög, upprätt och mycket grenig, kantig och fårad, nedtill styfhårig, upptill på kanterna småtaggig. Blad spetsiga och grofsågade, på undre sidan längs medelnerven småtaggiga: de öfre på de vingkantade skaften försedda med ett par små aflånga flikar. Holkfjäll örtartade lansettlika, nedböjda. Skärmfjäll vid basen hinnaktiga, breda, tvärt sammandragna i en grön, långt hårbräddad spets, längre än blommorna. Innerfodrets gröna kant långt hårbräddad.

Förek. på odlade ställen omkring *Lund*, vid *Arlöf*, *Skräflinge*, *Billeberga*, *Örtofta* och *Sjörup* (enl. Lilja). Lär vara utgången vid *Ystad* (enl. Kand. E. Ljungström).

2. SUCCÍSA Vaill. Knappvädd.

Blomhufvud klotrunda. Holk af två kretsar breda, örtartade fjäll. Blomfäste koniskt, beklädt med hinnaktiga mjuka fjäll. Ytterfodret bildande en grönaktig 4-tandad kant kring fruktens topp, vid fruktmognaden 8-fåradt. Det inre fodret grönt, skållikt, i kanten bärande 5 styfva borst. Blomkrona något olikformigt 4—5-klufven; alla blommorna i blomhufvudet af ungefär samma storlek. Märke enkelt skiflikt. *Temligen stor ängsört med hela, till större delen mot basen samlade blad och grenig stjelk med ensamma blåblommiga blomhufvud i grenspetsarne.*

1. **S. praténsis** Mœnch, blad skaftade, de nedre ovala, de öfre lansettlika. ♃ Juli—Sept. bl. blr.

Stjelk ½—2 fot hög, utgående från en lodrätt, nedtill tvärhuggen rotstock, vanligen med 1—2 par blombärande grenar från de öfre bladvecken, trind och något sträfhårig eller nästan glatt. Blad håriga eller nästan glatta, helbräddade eller glest tandade: de båda stjelkbladen på hvarje fästpunkt med nedtill slidlikt hopväxta skaft. Blomfästets skärmfjäll smalt lansettlika, nedtill hinnaktiga, upptill örtartade, brungröna. Ytterfodret vid fruktmognaden djupt fåradt, hårigt. Fyra- och femtaliga blr förekommande om hvarandra i samma hufvud; de senare befinna sig emellertid mest i den undre kanten.

Förek. allmänt på fuktiga ställen, på ängar och betesmarker.

3. TRICHÉRA Schrad. Vädd.

Blomhufvud plattade. Holk af två kretsar mjuka, breda och bladlika fjäll. Blomfäste kullrigt, gropigt med styft borstbräddade gropkanter, utan fjäll. Ytterfodret med en otydligt 4-tandad kant under det egentliga fodret, vid fruktmognaden plattadt 4-kantigt. Det inre fodret skållikt, med 8—10 borstlika tänder. Blomkrona olik-

formigt 4-klufven, i synnerhet hos kantblommorna, som hafva betydligt större krona än de inre. Märke skiflikt, otydligt 2-klufvet. *Hårig, temligen hög ört med vanligen parflikade blad och stora enstaka blomhufvud med vanligen blekröda blommor.*

1. **T. arvénsis** Schrad. de nedre bladen skaftade, aflångt lansettlika, mer eller mindre djupt parflikade, de öfre oskaftade. ♃ Juli, Aug. r. blr.

β **integrifólia** S. F. Gray, alla bladen hela, sågade.

Stjelk 1½—3 fot hög, upprätt och upptill grenig, trind, småluden och i synnerhet mot basen långhårig af styfva nedåtrigtade och på en svartbrun upphöjning sittande hår. Blad håriga; de allra nedersta vanligen hela grof tandade; de derpå följande parflikade, med aflånga, bredare eller smalare, hel bräddade eller glest tandade flikar. Ytterfodret fästadt på blomfästet med ett kort, rundadt och glatt skaft, långhårigt och vid fruktmognaden gråbrunt. Det inre fodrets tänder långt borsthåriga.

Förek. på torra ställen, vägar o. s. v. allmänt; β vid *Olastorp, Broby sn* (Apoth. C. O. Hammström). *Ramlösa* m. fl. st. (enl. Lilja). Vid *Rörum* i östra delen har författaren funnit en monströs form med blomhufvuden upplösta i en mängd små blomhufvud, som voro anordnade i en flock, som omgafs af den till ett svepe förvandlade holken.

4. SCABIÓSA Tourn. Stjernvädd.

Blomhufvud plattade. Holk bestående af två eller nästan en enda krets smala örtartade fjäll. Blomfäste koniskt, beklädt med fjäll. Ytterfodret med en hög hinnaktig, krusig och smånaggad kant kring fruktens topp, vid fruktmognaden djupt 8-fåradt. Det inre fodret bildande en smal grön, med 5 styfva borst försedd kant. Blomkrona olikformigt 5-klufven, i synnerhet hos kantblommorna, som hafva betydligt större krona. Märke grundt 2-klufvet. Frukt afsmalnande till ett kort spröt. *Mer eller mindre glatta örter med parflikade stjelkblad och enstaka blomhufvud i grenspetsarne samt gredelina blommor.*

1. **S. Columbária** L. holk vid blomningen ej täckande blommornas nedre del, bestående af nästan en krets smala jemnbreda fjäll; kantblommornas pip längre än brämet. ♃ Juli—Sept. gredel. blr.

Stjelk 1—3 fot hög, upprätt samt upptill grenig, vid basen glatt, upptill tilltryckt hårig. Rotstock frambringande kort skaftade bladrosetter, hvilkas blad äro kort skaftade, hela och groftandade eller lyrformigt pardelade. Stjelkblad oskaftade, åtminstone de nedre småludna; de nedre dubbelt, de öfre enkelt parbladigt delade med vanligen smala jemnbreda, plattade flikar; de öfversta smala jemnbreda och helbräddade. De outslagna blomhufvuden med utskjutande foderborst, men dolda skärmfjäll. Holkfjäll så smala, att de tillochmed vid basen knappast beröra hvarandra, vid fruktmognaden så starkt tillbakaböjda, att de ligga utmed blomskaftet. Endast några få holkfjäll finnas innanför de öfriga och tillhöra en inre krets. Blomfäste vid fruktmognaden uppblåst kägellikt; dess fjäll utan öfvergång till holkfjällen. Fodrets borst sträfva, redan vid blomningen svarta och synliga mellan holkfjällen. Ytterfodret vid fruktmognaden med hårbräddade kanter mellan åsarne.

Förek. ej sällsynt på torra backar och betesmarker bland buskar, men tyckes saknas i furubygden.

2. **S. suavéolens** Desf. holk vid blomningen täckande blommornas nedre del, bestående af tvänne kretsar fjäll; de yttre från bred, nästan äggrund bas temligen tvärt sammandragna i en smal jemnbred spets; kantblommornas pip kortare än brämet. ♃ Juli—Sept. gredel. blr.

Lagre och spädare än föreg. Stjelk från några tum ända till fotshög, grenig ända från basen, gråluden. Rotstock frambringande långt skaftade bladrosetter, hvilkas blad äro aflångt lansettlika, vanligen helbräddade, långt skaftade och på båda sidor betäckta med korta stjernlika hår. Stjelkblad oskaftade smalundna, enkelt parbladigt delade, med smala, nästan syllika och längs öfre sidan fårade flikar. De outslagna blomhufvuden med dolda foderborst, men något synliga skärmfjäll. Holkfjäll vid basen täckande hvarandra och döljande foderborsten, vid fruktmognaden nedböjda, men ej liggande intill blomskaftet. De yttre skärmfjällen breda och af samma beskaffenhet som de korta holkfjällen i den inre kretsen. Blomfäste vid fruktmognaden klotformigt uppblåst. Fodrets borst under blomningen hvitaktiga och betydligt kortare än hos föreg. Ytterfodrets kanter håriga.

Förek. ej sällsynt på östra Skånes sandfält från *Raflunda* till *Balsberg* och *Oppmanna* (Kand. Hj. Nilsson), *Ignaberga* (enligt Lilja); dessutom i sandtrakten kring *Vombsjön*, t. ex. vid *Sjöbo*, mellan *Weberöd* och *Hasslemölla*.

---

3 Fam. VALERIÁNEÆ. DC.

Blommor samlade i greniga knippen. Foder fästadt på fruktämnet, förvandladt till en pensel eller föga utveckladt, tandadt. Blomkrona regelbundet eller olikformigt 5-klufven. Ståndare 3—5, med fria knappar. Pistill med 3 märken. Fruktämne undersittande, 3-rummigt, med enfröiga rum. Frukt enrummig, en- eller trefröig, affallande oöppnad. *Örter, buskar eller träd med motsatta blad och i knippen samlade små blommor.*

Öfversigt öfver slägtena.

1 **Flocken VALERIANEÆ.** Örter. Ståndare 3. Pistill med förlängdt stift. Frukt torr, nötlik.

Foder penselformigt. . . . . *Valeriana.*
Foder bildande en ofta otydligt tandad kant på fruktens topp. . *Valerianella.*

2 **Flocken SAMBUCINEÆ.** Vanligen buskar eller träd. Ståndare 5. Pistill utan stift. Frukt köttig.

Frukt bärlik, 3-fröig. . . . . *Sambucus.*
Frukt stenfruktartad, 1-fröig. . . . . *Viburnum.*

1 Flocken. VALERIANEÆ.

1. VALERIÁNA Tourn. Vendelört.

Foder fjunlikt, före fruktmognaden inrulladt, slutligen bildande en oskaftad, utbredd pensel af fjäderlikt grenade, vid basen sammanväxta hår. Blomkrona trattlik, något olikformigt 5-klufven, med vid basen på ena sidan uppsväld pip. Ståndare 3. Stift 1, med 3 märken. Frukt torr nötlik, plattad och mot spetsen afsmalnande. *Örter med parbladigt delade stjelkblad och små hvita eller rödletta blommor i ett qvastlikt grenadt, sammansatt knippe i stjelkens spets.*

1. **V. officinális** L. rotstock vanligen utan grenskott; blad parbladigt delade, med 7—10 par lansettlika flikar; fruktpenselns strålar fortlöpande ut i fjunets spets. ♃ Juni, Juli, hv. eller rödl. blr.

Stjelk upprätt, endast upptill grenad, ihålig, fårad, sällan med grenskott från rotstocken, hvilka äro nästan oskaftade. Blad, med undantag af de öfversta, skaftade, nästan glatta; bladflikar groftandade eller helbräddade. Blomknippen samlade i en stor och mycket förgrenad, qvastlik blomställning. Frukt brun, hårig eller glatt, äggrund med rundad bas, på ena sidan mera kullrig, med 3 släta åsar längs midten, på den andra mindre kullrig och med endast en ås längs midten, men med en hvass kant i hvarje rand (randåsar), hvilka lika tydligt fortsättas rundt omkring fruktens bas, frukt dubbelt mindre än hos följande. Penselstrålar betydligt kortare och mindre yfvigt grenade än hos följ.

Förek. temligen allmänt på mera torra, stenbundna ställen bland buskar, vid stengärdesgårdar o. s. v. Får på öppna lokaler mycket smala bladflikar *(var. tenuifolia* Vahl).

2. **V. sambucifólia** Mik. rotstock med grenskott; blad parbladigt delade, med 4—5 par aflångt äggrunda bladflikar; fruktpenselns strålar i spetsen upplösta i fjun. ♃ Juni, hv. eller rödl. blr.

β **simplicifólia** Ledeb. de nedre stjelkbladen 1—2-pariga; de öfre enkla, äggrundt lansettlika, långspetsade, groft och ojemnt tandade.

Gröfre och högre än föreg., med långt skaftade grenskott. Frukt brun, glatt, dubbelt större än hos föreg., med mera tvär bas, aflångt äggrund; dess ena, med endast en ås försedda sida mer plattad, något konkav mellan åsen och den hos denna art ej så skarpa kanten, som ej heller så tydligt går omkring fruktens på denna sida intryckta bas. Penselstrålar betydligt längre än hos föreg. och mycket yfvigare grenade, med längre grenar. Blommar tidigare än föreg. och tyckes hålla sig väl skild från denna, äfven om båda arterna växa på endast några alnars afstånd från hvarandra.

Förek. ganska allmänt öfver hela provinsen på fuktiga ställen, vid stränder o. s. v.; *β simplicifolia* sällsynt, vid *Björka Kropps* sn.

3. **V. dioica** L. rotstock med grenskott; rotblad vingkantadt skaftade, rundadt äggrunda; stjelkblad lyrformigt pardelta; tvåbyggare. ♃ Maj, Juni, hv. eller rödl. blr.

Stjelk glatt eller under bladens fästpunkter något hårig, $^1/_2$ fot hög eller högre, upprätt och enkel, 4-kantig. Rotblad och grenskottens blad långt skaftade, helbräddade; stjelkblad samtligen nästan oskaftade, med smala hel-

bräddade eller glest tandade sidoflikar och stor äggrundt aflång—oval ändflik; alla bladen glatta. Frukt äggformigt aflång, på båda sidor svagt kullrig. Hanblommor större, i glesare knippen; ♀ blommor mindre, i sammanträngda knippen.

Förek. allmänt på fuktiga ängar och betesmarker i slätt- och löfskogsbygden; i norra delen, t. ex. vid *Broby* allmän.

2. VALERIANÉLLA Tourn. Vårsallat.

Foder bildande en ofta otydligt tandad, på frukten qvarsittande kant. Krona trattlik, regelbundet 5-klufven, med ej uppsväld pip. Ståndare 3. Stift 1, med 3 märken. Frukt med två tomma samt ett med frö försedt rum, nötlik och med åsar. *Små, gaffellikt greniga, nästan glatta örter med hela stjelkblad och små ljusblå eller nästan hvita blommor, som äro anordnade i hufvudlika knippen, som bilda en sammansatt blomställning.*

1. **V. olitória** (L.) Poll. blomfoder otydligt; frukt med plattade sidor, på ryggsidan svampigt uppsväld; skärmfjäll längre än frukten, aflånga, vid basen hinnaktiga, uppåt bredare, trubbiga. ⊙ och ⊙ Maj, ljusbl. blr.

β **dasycárpa** Reich. frukt hårig.

Stjelk 5—8 tum hög, mjuk, vanligen ända nedifrån upprepadt 2-grenig, med i synnerhet nedtill håriga kanter. Blad gleshåriga, vanligen helbräddade eller tandade. Blommor samlade i nästan hufvudlika knippen i grenspetsarne. Frukt rundadt äggformig; de båda sterila rummen tydliga och större än det fertila.

Förek. på grusiga ställen utmed hafskusten här och der ända från *Båstad* till *Trolle-Ljungby*, t. ex. *Kullaberg*, *Glumslöf*, *Landskrona*, *Malmö*, *Ystad*, *Cimbrishamn*, *Esperöd*, *Åhus*; mera sällsynt inne i landet, t. ex. i den södra skogstrakten allmän (enl. Lilja), *Öfvedskloster*, *Christianstad*; β *dasycarpa* vid *Krageholm*.

2. **V. Morisónii** (Spreng.) DC. (**V. dentata** Poll., i Sk. Fl. 1 uppl.) blomfoder snedskuret, tandadt; frukt hård, med kullriga sidor; skärmfjäll kortare än frukten, lansettlika spetsiga, hinnaktiga. ⊙ Juli, Aug. blåhv. blr.

β **dasycárpa** Stev. frukt nästan sträfhårig.

Stjelk ½ ända till 2 fot hög, hård och fast, upprepadt tvågrenig, med håriga kanter. Blad hårbräddade, de nedre aflånga, de öfre smalare, tandade. Frukt äggformig, spetsad, på ryggsidan kullrig, framtill plattad; dess båda sterila rum åtskilda, smala rörformiga, tillsammans betydligt mindre än det fertila.

Förek. sällsynt på åkrar, sannolikt inkommen med säd, t. ex. vid *Malmö* och *Alnarp*. På senare stället finnas tvänne former, den ena med endast upptill grenad stjelk, nästan hela trubbiga blad af mera ljusgrön färg, den andra med stjelken ända från roten grenad, mera spetsiga och tandade blad af mörkgrön färg. Den förra formen öfverensstämmer med den gottländska; β *dasycarpa* uppgifves i Hn. Skand. Flora 11 uppl. vara funnen i provinsen. Hufvudformen är fordom äfven anträffad vid *Cimbrishamn*, men är derstädes, så vidt författaren har sig bekant, ej återfunnen i senare tider.

2 Flocken. SAMBUCINEÆ.

3. VIBÚRNUM L. Olvonbuske.

Foder litet, 5-tandadt. Krona klocklik, regelbundet 5-klufven eller hos de sterila kantblommorna plattad, hjullik och oregelbundet 5-delt. Ståndare 5. Pistill med 3 märken, utan stift. Frukt stenfruktartad, 1-rummig och 1-fröig. *Större buske med motsatta, handflikiga blad och i en plattad, grenig samt qvastlik blomställning samlade knippen med hvita blommor, af hvilka de yttre äro betydligt större och sakna utvecklade befruktningsorgan.*

1. **V. Ópulus** L. blad treklufna, groftandade, på öfre sidan glatta, på undre småludna, försedda med borstlika stipler; kantblommor större, könlösa. ♄ Juni, hv. blr.

Hög buske med motsatta, trinda och glatta grenar. Blad skaftade, med rundad eller något hjertlik bas; bladflikar spetsiga, groft hvasstandade; bladskaft upptill försedda med skålformiga glandler. Hela blomställningen skaftad, myeket grenig, plattad; de inre blommorna gulhvita. Frukt röd, aflångt rundad.
Förek. allmänt i skogstrakter på ängar och i skogskärr.

4. SAMBÚCUS Tourn. Hyll, Fläder (1).

Foder litet, 5-tandadt. Krona hjulformig, regelbundet 5-klufven, likformig i alla blomställningens blommor. Ståndare 5. Pistill utan stift, med 3 märken. Frukt 3-fröigt bär. *Större buskar eller träd eller stundom örter med parbladiga blad och i en grenig, stor samt qvastlik blomställning anordnade knippen.*

1. **S. nigra** L. blad med endast rudimentära stipler, med 2—3 par äggrunda småblad; blomställningens första grenar 5. ♄ Juni, Juli, hv. blr.

Buske eller lågt träd med något sträfva, gleshåriga årsskott. Blad skaftade, med kort skaftade, sågade och nästan glatta småblad; stipler antydda i form af ett par vårtor eller syllika bihang. Blommor något gulaktiga, starkt luktande; de i de yttersta blomställningarne oskaftade. Ståndarknappar gula. Bär svarta, runda.
Förek. allmänt på odlade ställen kring hus, vid byar o. s. v.

S. Ébulus L. blad med stipler och 2—4 par lansettlika småblad; blomställningens första grenar 3. ♃ Juni—Aug. hv. eller rödl. blr.

Stjelk örtartad, 3—6 fot hög, utgående från en krypande rotstock, upprätt, glatt eller upptill något sträfhärig. Blad skaftade, nästan glatta, med hvasssågade småblad; stipler bladlika, äggrunda sågade. Alla blommorna skaftade, på utsidan röda. Ståndarknappar mörkt violetta. Bär svarta, runda.
Förek. stundom tillfälligt förvildad på odlade ställen.

4 Fam. RUBIÁCEÆ. Lam.

Blommor i greniga knippen från bladvecken eller toppen. Foder otydligt eller 4- (3—6-) tandadt. Krona regelbunden, hjul- eller trattformig, vanligen 4-klufven. Ståndare vanligen 4, fria. Stift mer eller mindre 2-delt, med 2 märken. Frukt under blomman, vid mognaden klyfvande sig i två enfröiga delfrukter. *Örter med knöligt ledad stjelk och kranssittande, helbräddade blad.*

Öfversigt öfver slägtena.

† *Blommor i hufvudlika, af ett 8-bladigt svepe omgifna knippen.* . . . *Sherardia.*

†† *Blommor skaftade, i greniga knippen, utan svepe.*
Krona trattlik. . . . . *Asperula.*
Krona hjulformig. . . . . *Galium.*

---

1. SHERÁRDIA Dill. Madd.

Blommor nästan oskaftade, i grenspetsarne bildande fåblommiga (4—8 blr), af 8 vid basen hopväxta skärmblad omgifna, hufvudlika knippen. Foder olikformigt 6-tandadt, tillväxande under fruktmognaden. Krona trattlik, 4-klufven. Stift 2-delt, med klotrunda märken. Frukt på toppen bärande de tillhårdnade fodertänderna. *Liten nedliggande, sträfhårig åkerväxt med små violetta blommor.*

1. **S. arvénsis** L. blad i de nedre kransarne 4, omvändt äggrunda, i de öfre 6, lansettlika. ⊙ Juni—Sept. viol. blr.

Stjelk några tum lång, 4-kantig, från basen grenad i nedliggande grenar, jemte bladen borsthårig. Blad oskaftade, uddspetsiga och borstbräddade. De blomknippena omgifvande och till ett slags svepe hopväxta skärmbladen nästan glatta, hvitaktiga. Frukt kort sträfhårig, uppåt vidgad.

Förek. allmänt på åkrar; i norra delen mera sällsynt.

2. ASPÉRULA L. Madra.

Blommor skaftade, anordnade i greniga knippen, utan svepe. Foder otydligt. Krona trattlik, 3—4-klufven. För öfrigt som föreg. *Upprätta, temligen spensliga örter med hvita blommor.*

1. **A. odoráta** L. blad 6—8 i hvarje krans, lansettlika; frukt sträf af krokuddiga hår. ♃ Maj, Juni, hv. blr.

I synnerhet efter torkning välluktande ört med krypande rotstock samt $^{1}/_{2}$—1 fot höga, upprätta, nästan enkla, 4-kantiga samt nästan glatta, endast under bladen håriga stjelkar. Blad slutligen stjernlikt utbredda, borstspetsiga, i kanterna och på medelnerven sträfhåriga, för öfrigt glatta; de nedre bladen något bredare. Knippen 3-greniga, med små, nastan otydliga skärmfjäll. Delfrukter klotrunda.

Förek. allmänt i skuggrika löfskogar; tyckes aldeles saknas i furubygden.

A. tinctória L. blad 4—6 i hvarje krans, smala jemnbreda; frukt glatt. ♃ Juni, Juli, hv. blr.

Stjelk 1—1 ½ fot hög, utgående från en krypande rotstock, upprätt och upptill grenig, 4-kantig och glatt. Blad glatta, med tillbakavikna sträfva kanter, utan udd; de nedre 6, de öfre 4 i hvarje krans. Knippen upprepadt 3-greniga, med utvecklade skärmfjäll.

Förek. vid *Uddarp* enligt en gammal uppgift, men är i senare tider ej återfunnen.

3. GÁLIUM L. Måra.

Blommor skaftade, anordnade i greniga knippen, utan svepe. Foder otydligt. Krona hjulformig, 4—3-klufven. För öfrigt som föreg. *Örter med vanligen grenig stjelk och små gula eller hvita blommor.*

Öfversigt öfver arterna.

† **Blad utan borstudd i spetsen.**

Blad aflånga, 1-nerviga; frukt glatt. . . . . *G. palustre.*
Blad lansettlika, trenerviga; frukt sträfhårig. . . . . . *G. boreale.*

†† **Blad med borstudd i spetsen.**

* Blad oftast 6 i hvarje krans; frukt prickig.
Stjelk glatt. . . . . *G. saxatile.*
Stjelk sträfhårig. . . . . *G. uliginosum.*

** **Blad oftast flere än 6 i hvarje krans.**

a. Stjelk glatt eller småluden, aldrig sträfhårig.
Stjelk 4-kantig, glatt; blad spetsiga. . . . . *G. sylvestre.*
Stjelk 4-kantig, glatt; blad trubbiga. . . . . *G. Mollugo.*
Stjelk nästan trind, småluden. . . . . *G. verum.*

b. Stjelk borsttaggig, snärjande. . . . . *G. Aparine.*

---

† *Blad utan borstudd i spetsen.*

1. **G. palústre** L. blad 4 i hvarje krans, aflånga, mot spetsen bredare, 1-nerviga; stjelk glest sträfhårig; frukt glatt. ♃ Juni—Aug. hv. blr.

β **decipiens** Hn. till alla delar gröfre och mera rikblommig; blad 4—6 i hvarje krans, ej bredare mot spetsen; blomställningens grenar vid fruktmognaden upprätta eller utspärrade.

Stjelk från några tum ända till 2 fot lång, grenig, slak, nedliggande eller uppstigande och då ofta stödjande sig på andra växter, 4-kantig med sträfhåriga kanter, för öfrigt glatt eller småluden. Blad med platta eller nedböjda, sträfhåriga kanter, för öfrigt glatta, trubbiga, stundom med en nästan omärklig udd. Blomknippen greniga, i stjelkens och grenarnes spetsar, glesblommiga, nästan qvastlika; blomställningens grenar slutligen tillbakaböjda, med rakt utstående blomskaft. Ståndarknappar purpurröda. Krona dubbelt längre än fruktämnet. Delfrukter klotrunda, småprickiga.

Förek. allmänt på fuktiga ängar; *β decipiens* tillsammans med hufvudformen.

2. **G. boreále** L. blad 4 i hvarje krans, lansettlika, 3-nerviga; stjelk ej sträf; frukt vanligen hårig. ♃ Juli, Aug. hv. blr.

Stjelk 1—1 ½ fot hög, styf, upprätt, 4-kantig, glatt eller småluden. Blad fasta, ljusgröna, trubbade, glatta eller glest sträfhåriga på nerverna, något sträfva på de tillbakavikna kanterna. Hela blomställningen nästan klaselik i stjelkens spets, tätblommig, styf och upprätt, med upprätta blomskaft. Frukt sällan glatt.
Förek. allmänt på gräsbevuxna, såväl torra som fuktiga ställen.

†† *Blad med borstudd i spetsen.*

* *Blad oftast 6 i hvarje krans; frukt prickig.*

3. **G. saxátile** L. blad i kanten sträfhåriga, omvändt äggrunda; stjelk glatt. ♃ Juni—Aug. hv. blr.

Låg, tätt tufvad ört, med några tum långa stjelkar, af hvilka de endast bladbärande äro nedliggande, men de blombärande uppstigande och greniga ända från basen. Stjelk 4-kantig, föga uppsväld vid fästpunkterna. De öfre stjelkbladen smalare, omvändt äggrunda—lansettlika; alla mörkgröna, trubbiga, 1-nerviga, med kort udd i spetsen och med platta borsthåriga kanter, hvilkas borst äro framåtrigtade. Blomknippen bildande en smal, klaselik blomställning, med nästan upprätta eller något utstående blomskaft. Svartnar lätt vid torkning.

Förek. på grusiga ställen, betesmarker o. s. v. på och i granskapet af åsarne och deras utgreningar, t. ex. längs hela *Linderödsåsen* och dess utgreningar mycket ymnig ända till närheten af *Stenshufvud*, vid *Delperöd* i *Rörums sn*: på *Romeleklintåsen*, t. ex. mellan *Heckeberga* och *Simontorp*, mellan *Dalby* och *Sandby*, *Reften*; *Söderåsen* ända till norra sidan af *Ringsjön*; *Hallandsås*, *Kullen*; allmän äfven i nordöstra Skåne (Kand. Hj. Nilsson).

4. **G. uliginósum** L. blad smalt lansettlika spetsiga, i kanten sträfhåriga; stjelk sträfhårig; frukt grynprickig. ♃ Juni Aug. hv. blr.

Stjelk ½—1 fot lång, slak, vanligen nedliggande eller uppstigande, grenig, på kanterna sträf af nedåtrigtade, borstlika hår. Blad, på de sterila grenarne ofta endast 4, ljusgröna, spetsiga och i spetsen bärande en förlängd borstlik udd, 1-nerviga samt med tillbakavikna, af tvänne rader borstlika hår mycket sträfva kanter. Af de båda hårraderna består den i sjelfva kanten af bakåt rigtade och den inre på bladets öfre sida af framåtrigtade hår. Blomknippen från stjelkens och grenarnes spetsar, glesblommiga och utspärradt greniga. Ståndarknappar gula. Svartnar ej vid torkning.
Förek. allmänt på fuktiga ängar.

** *Blad oftast flere än 6 i hvarje krans.*

a. *Stjelk glatt eller småluden, aldrig sträfhårig.*

5. **G. sylvéstre** Poll. blad 6—8 i hvarje krans, smalt lansettlika spetsiga, i kanten vanligen släta; stjelk och frukter släta. ♃ Juni, Juli, hv. blr.

Stjelk ½—1 fot lång, slak och spenslig, nedliggande eller uppstigande, upptill grenig, glatt. Blad långspetsade, ennerviga, med platta kanter, glatta eller finhåriga; de nedre bredare omvändt äggrunda—lansettlika. Blomknippen långt skaftade, bildande en glesblommig och fågrenig, klaselik—qvastlik blomställning, med efter blomningen utstående eller nästan upprätta blomskaft. Kronflikar spetsiga.

Förek. sällsynt på fuktiga ställen vid *Stenshufvud*, äfven uppgifven för *Arendala* nära *Lund*. Är, så vidt författaren vet, på dessa lokaler ej återfunnen sedan många år tillbaka, men är af Dr. S. A. Tullberg funnen vid *Källby* nära *Lund*.

6. **G. Mollúgo** L. (**G. erectum** Huds., i Sk. Fl. 1 uppl.) blad 8 i hvarje krans, aflångt lansettlika, på båda sidor gröna, med platta kanter; stjelk merendels glatt, 4-kantig; frukt nästan slät. ♃ Juni, Juli, hv. blr.

Stjelk 1—3 fot lång, upprätt eller uppstigande, nedtill tunn, upptill tjockare och styfvare, vanligen glänsande glatt, grenig af utstående grenar. Blad ofvan glänsande gröna, under matt gröna, föränderliga till bredden, med sträfva kanter, men merendels för öfrigt glatta, ennerviga. Blomknippen samlade i en stor, grenig och rikblommig, klaselik blomställning, hvars nedre grenar äro utspärrade; blomskaft vid fruktmognaden starkt utspärrade. Kronflikar långt spetsiga. Frukt svagt rynkig. Varierar med gulhvita blommor *(var. ochroleúcum)*.

Förek. på torra gräsbevuxna ställen bland buskar, på gräsplaner; tyckes under senare åren hafva mycket spridt sig troligen med utländskt frö, t. ex. mellan *Helsingborg* och *Pålsjö*. *Åby*, *Hvidarp*, mellan *Hurfva* och *Löberöd* (Kand. Hj. Nilsson) samt längs jernvägen mellan *Löberöd* och *Tomelilla*, *Tulesbo*, *Lund*, *Hyllie* (Dr. J. Eriksson), *Christianstad* vid *Nosaby*, *Trägårdhsberg Oppmanna sn* m. fl. st.; *var. ochroleucum* vid *Säbyholm*, *Christianstad*.

7. **G. verum** L. blad 8–12 i hvarje krans, smalt jemnbreda, på undre sidan gråludna, med tillbakavikna kanter; stjelk småluden, trind med 4 upphöjda linier; frukt slät. ♃ Juli, Aug. g. blr.

β **álbidum** Hn. blommor gulhvita.

Stjelk 1—2 fot hög, upprätt eller uppstigande, ofvan bladens fästpunkter starkt uppsväld, enkel och endast i blomställningen grenig eller mycket grenig. Blad ofvan glänsande gröna, merendels sträfva på de starkt tillbakarullade kanterna, ennerviga, spetsiga. Blomställningen stor och rikblommig, upprepadt grenig; dess nedre grenar utspärrade eller utstående; de enskilda blomskaften utspärrade. Krona 4-delad, med aflångt äggrunda, kortspetsade flikar. Blommorna hafva en söt lukt.

Förek. på torra ställen allmänt; *β albidum* i synnerhet i vestra delen, t. ex. *Helsingborg*, *Säbyholm*, *Hven*; *Christianstad*, *Widtsköfle* (Hr Th. Brown) och på många andra ställen, blandad med hufvudformen.

b. *Stjelk borsttaggig snärjande.*

8. **G. Aparíne** L. blomknippen från bladvecken, långt åtskilda; blad 6—8 i hvarje krans, lansettlika, afsmalnande mot basen, sträfhåriga. ⊙ och ⊙ Juni—Aug. hv. blr.

β **Vaillántii** DC. (**G. Apar.** *var.* **infestum** Kit., i Sk. Fl. 1 uppl.) blommor gulhvita; frukt krokhårig, slät.

* **spúrium** L. blad vanligen 6 i krans; blommor gulhvita; frukt glatt, något grynprickig.

Stjelk vanligen flere fot lång, föga knölig ofvan fästpunkterna, nedtill tunn, men tilltjocknande mot spetsen, skarpt 4-kantig med kanterna sträfva af nedåtrigtade, borstlika hår, vid fästpunkterna något ullhårig, för öfrigt nästan glatt,

vanligen grenig ända från basen, mycket slak, nedliggande eller med tillhjelp af kanternas hår klängande sig upp på buskar och andra växter; den nedersta smalare och tunnare delen är derför äfven föga borsthårig. Blad ennerviga, nästan trubbiga med udd, med platta jemte medelnerven af nedåtrigtade hår sträfva kanter, som på öfre sidan derjemte äro beklädda med framåtrigtade hår; blad för öfrigt nästan glatta. Blombärande grenarne utgående ända från stjelkens nedre del, ofta till ett antal af 2—4 i hvarje bladkrans, utspärrade eller nedböjda. Blomknippen fåblommiga, bladiga, med de enskilda blomskaften utspärrade. Krona mindre än fruktämnet, 4-delt, med äggrunda trubbiga eller uddspetsade flikar, hvit hos hufvudformen. Ståndarknappar hvita. Frukt hos hufvudformen krokhårig och småknölig.

Förek. allmänt i skogar, trädgårdar, busksnår o. s. v.; *β infestum* i åkrar bland säden, likaledes allmän; * *spurium* numera, såsom det tyckes, mycket sällsynt och mer tillfällig i linåkrar.

---

5 Fam. CAPRIFOLIÁCEÆ. Bartl.

Blommor i knippen, hvilka stundom bilda hufvudlika gyttringar. Foder 5-taligt, fästadt på fruktämnet. Blomkrona 5-talig, sambladig, mer eller mindre oregelbunden. Ståndare 5 eller 4 tvåväldiga. Stift 1, med klotformigt märke. Fruktämne under blomman, flerrummigt af flerfröiga eller af dels flerfröiga dels enfröiga rum. Frukt flerrummigt och flerfröigt bär eller enrummig och enfröig nötlik. *Buskar med motsatta, hela blad utan stipler.*

Öfversigt öfver slägtena.

Ståndare 5. . . . . *Lonicera.*
Ståndare 4, tvåväldiga. . . . . *Linnæa.*

---

1. LONICÉRA L. Try.

Foder 5-tandadt. Krona läppformig, med den öfre läppen tandad, den nedre hel. Ståndare 5. Stift 1, med klotformigt, grundt 3-klufvet märke. Frukt 3-rummigt, fåfröigt bär. *Upprätta eller slingrande buskar med motsatta, helbräddade blad.*

1. **L. Periclýmenum** L. blomknippen flerblomstriga, sammandragna i hufvud i grenarnes spetsar. ♄ Juni, Juli, gulhv. och rödakt. blr.

Nedliggande eller slingrande buske, som ofta slingrar sig högt upp i träden genom sina vridna grenar. Blad kortskaftade, omvändt äggrunda—bredt aflånga, vanligen trubbiga och glatta eller glest håriga; de motsatta bladskaften vid basen något sammanväxta. Blommor stora, välluktande, hvitgula eller på utsidan rödaktiga, i hufvudlika, skaftade gyttringar. Foder och skärmfjäll jemte öfre delen af blomskaften glandelhåriga. Blomkrona med tillbakaböjda läppar samt utskjutande ståndare och stift. Kronpip glandelhärig, längre än brämet. Den nedre kronläppen smal, aflång och trubbig, den öfre bred, med aflånga trubbiga tänder. Bär röda, åtskilda, med qvarsittande blomfoder.

Förek. temligen allmänt i skogar och busksnår i löfskogstrakten, i synnerhet allmän längs östra kusten till *Widtsköfle*, men saknas norr om detta ställe (Kand. Hj. Nilsson).

2. **L. Xylósteum** L. blomknippen 2-blomstriga, i bladvecken. ♄ Juni, Juli, gulhv. blr.

Upprätt, några alnar hög buske, med håriga årsskott. Blad småludna, kort skaftade, bredt ovala, kort spetsiga. Knippen skaftade från bladvecken och parvis motsatta, bestående af tvänne vid basen något hopväxta och af ett par yttre, smalare och spetsiga samt 2 par inre, breda, rundadt trubbiga och vid basen sammanväxta skärmfjäll omgifna blommor; knippenas skaft kortare än bladen. Foder slutligen affallande. Krona betydligt mindre än hos föreg., på utsidan hårig; dess pip på ena sidan knöligt uppsväld, kortare än brämet. Bär mörkröda, parvis hopväxta vid basen och med rakt utstående spetsar (fodrets vidfästningsställen).

Förek. teml. allmänt i skogar.

2. LINNÆA Gron. Linnéa.

Foder 5-delt, med slutligen affallande flikar. Krona klocklik, föga olikformigt 5-klufven. Ståndare 4, tvåväldiga. Stift 1, med klotformigt märke. Fruktämne omslutet af tvänne med det samma hopväxta fjäll, under blomman, 3-rummigt; men frukten enrummig och enfröig, läderartad, affallande oöppnad. *Liten och krypande, ständigt grönskande buske, med motsatta blad och hvita, inuti röd-strimmiga, välluktande blommor.*

1. **L. boreális** L. blad skaftade, runda, mot spetsen tandade; blomknippen på långa upprätta, glandelhåriga skaft, 2- eller 4-blommiga, med hängande blommor. ♄ Juli, hv. blr.

Stam och grenar ofta många fot långa, krypande, gleshåriga samt de senare delvis rotslående; de blombärande grenarne några tum höga, upprätta, endast nedtill bladbärande. Blad något läderartade, naggsågade och trubbiga, hårbräddade och på öfre sidan småhåriga. Blomskaft späda, finludna, i spetsen uppbärande ett enkelt 2-blommigt eller genom de enskilda blomskaftens förgrening 4-blommigt knippe. Krona grundt 5-klufven, med den nedersta fliken något större än de öfriga. Fruktämne vid basen omgifvet af 2 par skärmfjäll, nämligen ett par yttre och små samt ett par inre, större och glandelhåriga, hvilka senare äro nedtill hopväxta med fruktämnet och tillväxa, i samma mån som fruktämnet utväxer till frukt, hvilken de omsluta. Frukt brunaktig, läderartad.

Förek. ej sällsynt i norra Skånes furuskogar, t. ex. i furuplanteringen vid *Årup*, *Widtsköfle* (Hr Th. Brown); ganska utbredd i *Örkeneds*, *Glimåkra* och *Hjersås s:nar* till *Broby* (Kand. Hj. Nilsson); *Wisseltofta*, *Wittsjö*, *Förslöfs sn* vid *Iglasjön* m. fl. st.

---

6 Fam. CAMPANULÁCEÆ. Juss.

Blommor samlade i klaselika eller hufvudlika blomställningar, regelbundna. Foder 5-delt, fästadt på fruktämnet. Krona re-

gelbunden, mer eller mindre djupt 5-klufven. Ståndare 5, ej fästade på kronan. Stift 1, med 2—3 märken. Frukt till större delen under blomman, 2—3-rummig och mångfröig, kapselartad. *Merendels mjölksaftiga örter med spiralstälda, hela blad och vanligen blå blommor.*

Öfversigt öfver slägtena.

Krona klocklik; ståndarknappar fria. . . . . *Campanula.*
Krona hjulformig; ståndarknappar vid basen hopväxta. . . *Jasione.*

---

1. CAMPÁNULA Tourn. Blåklocka.

Foder 5-delt. Krona klocklik, 5-klufven. Ståndare 5, med vid basen fjäll-likt vidgade och blommans botten täckande strängar samt fria knappar. Stift enkelt, upptill hårigt, med 3 långa jemnbreda märken. Frukt 3-rummig, öppnande sig genom hål på sidorna. *Mjölksaftiga örter med hela spiralstälda blad och blå, i klase eller hufvud samlade blommor.*

Öfversigt öfver arterna.

† **Blommor oskaftade, samlade i hufvud.**

Foderflikar utböjda, äggrunda trubbiga, kölade. . . *C. Cervicaria.*
Foderflikar upprätta, lansettlika, långspetsade och platta. *C. glomerata.*

†† Blommor skaftade, samlade i enkla eller greniga klasar.

* **Blad sträfhåriga.**

Foderflikar glatta, upprätta. . . . . *C. latifolia.*
Foderflikar sträfhåriga, upprätta. . . . . . *C. Trachelium.*
Foderflikar håriga, tillbakaböjda. . . . . *C. rapunculoides.*

** Blad glatta (eller någon gång håriga vid nerverna).

Foderflikar upprätta; krona klufven ungefär till midten. *C. Rapunculus.*

Foderflikar utstående; krona grundt klufven; frukt upprätt. *C. persicæfolia.*

Foderflikar tillbakaböjda; krona grundt klufven; frukt lutande. *C. rotundifolia.*

---

† *Blommor oskaftade, samlade i hufvud i toppen och de öfre bladvecken.*

1. **C. Cervicária** L. de nedre stjelkbladen smalt lansettlika; foderflikar äggrunda trubbiga; stift utskjutande. ♃ Juli, Aug. bl. blr.

Stjelk 2—4 fot hög, styf och upprätt, enkel och sträfhårig. Blad likaledes sträfhåriga och naggsågade; de nedre skaftade, nastan jemnbreda, de öfre halft stjelkomfattande, mer eller mindre vågiga, äggrundt lansettlika. Blomhufvud såväl i stjelkens spets som i de öfre bladvecken, med lansettlika skärmblad. Foder sträfhårigt, med korta, kölade och utböjda flikar. Krona liten, glest hvithårig, skålformig. Hela örten mer långhårig än hos följ.

Förek. temligen sällsynt, mest i norra Skånes skogstrakter, t. ex. vid *Årup, Tosteberga, Oppmanna, Oderljunga, Rögla, Åfvarps linde* på *Söderåsen, Pårup,* mellan *Billinge* och *Bögerups* stockar, *Dufeke* (Skolyngl. Joh. Berg von Linde), *Hörby* nära ån (Dr S. A. Tullberg), *Reften, Hörte.*

2. **C. glomeráta** L. de nedre stjelkbladen äggrundt aflånga; foderflikar lansettlika långspetsade; stift inneslutet. ♃ Juli, Aug. bl. blr.

Stjelk 1—2 fot hög, glesare och kortare sträfhårig än hos föreg., stundom nästan glatt, upprätt och enkel. Blad naggsågade och något sträfhåriga; de nedre skaftade, smalare, vanligen med hjertlik eller rundad bas, de öfre halft stjelkomfattande, bredare, äggrundt lansettlika. Blomhufvud i stjelkens spets och de öfre bladvecken, med bredt äggrunda skärmblad. Foder styfhårigt, med platta, upprätta flikar. Krona lång, smalt klocklik, större än hos föreg., på utsidan något finhårig. Frukt upprätt, öppnande sig vid basen.

Förek. på torra ställen vid vägar, på åkerrenar o. s. v., ej sällsynt i vestra, södra och sydöstra Skåne ända till *Cimbrishamn,* men synes derifrån nästan saknas i hela östra och norra delen.

†† *Blommor skaftade, samlade i en enkel eller grenig klase.*

* *Blad sträfhåriga.*

3. **C. latifólia** L. stjelk trubbkantig, nästan glatt; blad äggrundt lansettlika, mot basen afsmalnande; foderflikar nästan glatta, upprätta. ♃ Juli, Aug. bl. blr.

Stjelk 2—3 fot hög, enkel, upprätt. Blad finludna, sågade med rundadt trubbiga tänder; de nedre kort skaftade, med något hjertlik bas, med vingkantade skaft, de öfre oskaftade, smalare, lansettlika. Blommor i en enkel klase, så att äfven de nedersta blomskaften äro enblommiga, med upprätta blommor. Foderflikar stundom något hårbräddade, smalt lansettlika spetsiga, vid fruktmognaden ganska styfva och utspärrade. Blomkrona flikad nästan till midten, med upprätta, i synnerhet på insidan och i kanten långhåriga, spetsiga flikar. Frukt stor, rundad, lutande och öppnande sig vid basen. Frön vingkantade, äggrunda, plattade, ljusbruna.

Förek. temligen allmänt i fuktiga skogar.

4. **C. Trachélium** L. stjelk skarpkantig, sträfhårig; de nedre stjelkbladen bredt äggrunda, med hjertlik eller rundad bas; foderflikar i kanten styfhåriga, upprätta. ♃ Juli, Aug. bl. blr.

Stjelk 2—3 fot hög, enkel och upprätt. Blad håriga, långspetsade, groft och ojemnt, nästan dubbelsågade; de nedre bladen skaftade, med smala rännformiga skaft; de öfre oskaftade, smalare, lansettlika. De nedre blomskaften ofta 2—3-blommiga, så att klasen blir sammansatt. Blommor något lutande. Foderflikar bredare än hos föreg., äggrundt lansettlika, vid fruktmognaden något utstående. Krona djupt flikad i trubbiga, uddspetsiga och långhåriga flikar. Frukt lutande, glatt eller gleshårig, rundad, öppnande sig vid basen. Frön utan vingkant, äggrunda, plattade, ljusbruna.

Förek. allmänt på fuktiga skogbevuxna ställen.

5. **C. rapunculoídes** L. stjelk trubbkantig, glest hårig; de nedre bladen äggrunda med hjertlik bas; blommor lutande, i ensidig klase; foderflikar tillbakaböjda. ♃ Juli—Sept. bl. blr.

Stjelk 1—2 fot hög, enkel eller upptill något grenig, upprätt. Blad håriga, kort spetsade, ojemnt trubbsågade; de nedre skaftade, med smala rännformiga skaft, de öfre oskaftade, äggrundt lansettlika. Klase nästan bladlös, enkel eller

med de nedre blomskaften stundom 2-blommiga. Foderflikar jemnbredt lansettlika, något sträfhåriga, i synnerhet efter blomningen starkt tillbakaböjda. Krona till midten (stundom 4-) klufven i nästan aflånga spetsiga och något tillbakaböjda, hårbräddade flikar. Frukt lutande, sträfhårig, nästan omvändt äggformig, öppnande sig vid basen. Frön något vingkantade, plattade, äggrunda, ljusbruna.

Förek. der och hvar förvildad i gamla trädgårdar, vid byar och gårdar; förekommer, som det synes, mera vildt växande vid *Roslätt* i Tutaremossen, *Örtofta, Hvidarp, Benestad* på åkerrenar och i åkrar nedanför kalkbackarne.

*** Blad glatta (eller någon gång håriga vid nerverna).*

6. **C. Rapúnculus** L. rotblad aflånga; foderflikar syllika, upprätta; kronflikar långa, lansettlika. ♃ Juli, Aug. bl. blr.

Rot tjock, tappformig. Stjelk 1—2 fot hög, upprätt, nedtill vanligen sträfhårig. Blad naggsågade, de nedre skaftade, de öfre oskaftade, smalt lansettlika, på undre sidan vid nerverna håriga. Blomklase vanligen mycket grenig. Blommor upprätta. Krona klufven till midten eller ännu djupare, med upprätta flikar. **Frukt öppnande sig ofvan midten.**

Förek. sparsamt förvildad, t. ex. vid *Belteberga, Torup, Greflunda Ströö sn* (Stud. S. Murbeck), *Stjernöholm Gerdslöfs sn* (Kand. R. Helgesson). Odlades fordom för sina ätliga rötter, som äro stora och köttiga.

7. **C. persicæfólia** L. rotblad aflånga; foderflikar lansettlika, upprätta; kronflikar korta, bredt äggrunda. ♃ Juli, Aug. bl. blr.

Stjelk 2—3 fot hög, enkel, upprätt, kantig, vanligen glatt. Blad glest naggsågade, de nedre skaftade, de öfre oskaftade, glatta. Klase vanligen enkel, fåblommig. Märken längre än stiftet. Frukt öppnande sig ofvan midten, upprätt, omvändt äggformig. Frön små, ljusbruna, glänsande, ovala, på ena sidan kullriga.

Förek. allmänt på ängsbackar, vid vägar o. s. v.

8. **C. rotundifólia** L. rotblad njurformiga, sågade; foderflikar syllika, tillbakaböjda; **kronflikar korta, bredt äggrunda.** ♃ Juli, Aug. bl. blr.

Stjelk ända till fotshög, uppstigande, enkel eller grenig, kantig, glatt eller nedtill något småluden. Rotblad skaftade, stjelkblad smalt lansettlika, oskaftade, ofta helbräddade, glatta. Klase grenad, fåblommig, med förlängda fina och i spetsen nedböjda blomskaft. Foder glatt, med rundad inskärning mellan flikarne. **Märken mycket korta, utböjda.** Frukt lutande, rundad, öppnande sig vid basen. Frön små, ljusbruna, glanslösa, aflånga, på ena sidan kullriga.

Förek. allmänt på torra ställen.

2. JASIÓNE L. Monke.

Blommor kort skaftade, samlade i en hufvudlik blomställning, som omgifves af en holk. Foder 5-delt. Krona hjulformig, 5-delt. Ståndare 5, med syllika, skilda strängar och vid basen sammanväxta knappar. Stift enkelt, upptill förtjockadt, med grundt 2-klufvet märke. Frukt under blomman, öppnande sig genom tvänne, endast i spetsen åtskilda skal. *Ört med blåblommiga, enstaka blomställningar i grenspetsarne och hela spiralställda blad.*

1. **J. montána** L. stjelk upptill bladlös och glatt; blad aflånga tandade, oskaftade; **blomhufvud enstaka.** ⊙⊙ och ⊙ **Juni—Aug.** bl. blr.

β **litorális** Fr. stjelkar talrika, nedtill utbredda.

γ **perénnans** Hn. stjelk vanligen en enda från roten, med krypande grenskott.

Vanligen mycket grenig ört med flere upprätta eller uppstigande, glatta eller nedtill håriga grenar från hvarje rot. Blad i kanten vågiga, mer eller mindre sträfhåriga, trubbiga. Holkfjäll äggrunda—lansettlika, spetsiga, hårbräddade och i spetsen ofta sågade, tunna och efter blomningen nästan hinnaktiga. Foderflikar syllika och sylspetsade, qvarsittande och nästan tillhårdnade på frukten. Kronflikar smala, jemnbreda spetsiga, före blomningen sammanhängande, slutligen skiljande sig från basen mot spetsen. Frukt glatt, kort och bred, rundad. Frön små, mörkbruna, glänsande, aflånga.

Förek. allmänt på torra sandiga betesmarker; *β litoralis* ej sällsynt på hafsstränder; *γ perennans*, uppgifven för *Ifvetofta* och *Tullstorp*. Någon gång anträffas en monströs form med blommor i flock.

---

7 Fam. LOBELIÁCEÆ. Juss.

Blommor oregelbundna. Foder 5-delt. Krona läppformig. Ståndare 5, ej fästade på kronan, med sammanväxta knappar. Stift enkelt, med 2—3-delt märke. Frukt under blomman, 2—3-rummig, mångfröig och kapselartad.

1. LOBÉLIA L. Notblomma.

Foder 5-delt. Krona längs öfre sidan uppristad, läppformig, med en öfre 3-flikad och en nedre 2-flikad läpp, men genom blomskaftets vridning så ställd, att den ursprungligen nedre läppen blir uppåt- och den öfre nedåtvänd. Ståndarknappar och öfre delarne af strängarne sammanväxta. Frukt under blomman, tvårummig, kapselartad. *Glatt vattenört med nedtill tufvade blad och blåhvita, i ensidig klase samlade blommor.*

1. **L. Dortmánna** L. blad smala jemnbreda, i spetsen utböjda; blommor hängande, i klase. ♃ Juli, Aug. blåhv. blr.

Stängel 1—3 fot hög, trind och glatt, enkel, till stor del nedsänkt i vattnet. Blad helbräddade, trubbiga, glatta, inuti 2-pipiga. Foderflikar korta jemnbreda.

Förek. allmänt i norra delen vid stränderna af insjöar; i södra delen sällsynt, t. ex. vid *Fjällfota-sjön.*

---

8 Fam. CUCURBITÁCEÆ. L.

Blommor enkönade. Foder 5-flikadt. Krona regelbunden, ofta 5-flikad. Ståndare 5, ej sammanväxta med kronan, fästade på ett skålformigt kronfäste, med strängarne och de zigzagböjda, utåtvända

knapparne sammanväxta i en eller flere stammar. Stift kort, med köttigt, 3-flikadt märke. Frukt under blomman, enrummig och vanligen mångfröig, bärlik. *Klängande örter med spiralstälda blad och klängen vid sidan af bladskaftet.*

1. **BRYÓNIA** TOURN. Hundrofva.

Foder 5-klufvet. Hanblommornas krona nästan hjulformig, djupt 5-delt; honblommornas 5-bladig, fästad på fruktämnets till ett spröt förlängda spets. Ståndare 5, med strängar och knappar sammanväxta i 3 stammar. Stift 3-klufvet, med 3 köttiga, 2-klufna märken. Frukt under blomman, bärlik, fåfröig. *Klängande ört med handflikiga blad och små, enkönade blommor i klasar från bladvecken.*

1. **B. alba** L. sambyggare; blad skaftade, hjertlika, 5-flikiga; foderflikar hos ♀ blommorna af kronans längd; **ståndarsträngar och** märken glatta. ♃ Juni—Aug. gulgr. blr.

Rot stor, tappformig. Stjelk flere alnar lång, grenig, klängande, kantig och borsttaggig eller upptill glatt. Blad ofvan sträfprickiga, med äggrunda, spetsiga och glest hvasstandade flikar. Klängen enkla, mycket vridna, stälda vid sidan af bladen. Hanblommor större och samlade i långt skaftade, rikblommiga klasar; ♀ blr mindre, i kortskaftad, fåblommig qvast. Bär runda, svarta.
Förek. temligen sällsynt vid gärdesgårdar i byar, på vallar o. s. v. i vestra delen, t. ex. vid *Kullen, Helsingborg*; mera allmänt i östra delen, såsom vid *Olseröd, Widtsköfle, Degeberga, Sönnarslöf, Ifö*; i norra delen vid *Broby*.

---

9 Fam. CONVOLVULÁCEÆ. Vent.

Blommor regelbundna. Foder 5-delt. Krona 5-klufven. Ståndare 5, fästade på nedre delen af kronan. Stift enkelt, med 2-klufvet märke eller 2, med enkla märken. Frukt inom blomman, 2-rummig med 2-fröiga rum, kapselartad. *Nedliggande eller slingrande örter med spiralstälda blad och ensamma eller i sidostälda knippen eller hufvud samlade blommor.*

Öfversigt öfver slägtena.

Bladiga örter, med enkelt stift.	*Convolvulus.*
Bladlösa örter, med 2 stift.	*Cuscuta*

---

1. **CONVÓLVULUS** TOURN. Vinda.

Foder 5-delt. Krona med kort och vid pip samt klocklikt vidgadt, 5-veckadt och grundt 5-klufvet bräm. Ståndare 5, fästade nederst i kronpipen. Stift enkelt, med 2-delt märke. Fruktämne vid basen omgifvet af en köttig ring. Frukt 2-rummig och 2-

fröig, öppnande sig genom 2 skal. *Slingrande örter med stora hvita eller rödaktiga, långt skaftade blommor från bladvecken.*

1. **C. sépium** L. blad hjertlikt aflånga, pillika med afstympade kantiga flikar; blomfodret täckt af tvänne aflångt hjertlika skärmblad. ♃ Juli, Aug. hv. blr.

Stjelk slingrande, grenig, ofta flere fot lång, kantig och glatt, gröfre än hos följ. Blad långt skaftade, ljusgröna, vanligen aldeles glatta, trubbiga eller något spetsiga, med udd, stundom nästan triangulära; basens flikar stundom groftandade. Blomskaft enblomstriga, kortare än bladet, kantiga och något plattade längs den ena sidan. Foderflikar lansettlika. Ståndare lika långa. Märken korta, rundade, vårtfulla. Frukt ofullständigt tvårummig, öppnande sig med tvänne, i flere mindre sig delande skal. Blommor stora, luktlösa, rent hvita.

Förek. på fuktiga ställen i busksnår, såväl utmed hafskusterna, t. ex. vid *Kullaberg, Helsingborg, Glumslöfs* tegelbruk, *Landskrona, Malmö, Charlottenlund, Tjörnedala, Esperöd, Valjö,* som ock vid insjöstränder, t. ex. *Balsberg* vid *Råbelöfs-sjön, Ifö-* och *Oppmanna-sjöarne, Ringsjön, Börringe-sjön, Snogeholmssjön* m. fl. st. Anträffas äfven der och hvar på odlade ställen vid dammar o. s. v., t. ex. vid *Herrestad, Christianstad* vid norra vallgrafven, *Hofdala, Dufeke, Wrams Gunnarstorp, Trolleholm, Billinge* prestgård (Stud. B. Cöster), *Vademöllan, Lund, Skabersjö* m. fl. st.

2. **C. arvénsis** L. blad aflångt äggrunda, pil- eller spjutlika, med hela spetsade flikar; skärmblad små, nästan syllika, långt aflägsnade från blomman. ♃ Juni—Sept. hv. eller rödl. blr.

Stjelk nedliggande eller slingrande, ofta flere fot lång, grenig, glatt eller småluden, kantig. Blad mörkgröna, kort skaftade, vanligen helbräddade, trubbiga eller något spetsiga, med udd, glatta eller småludna. Blomskaft vanligen längre än bladen, kantiga eller upptill trinda, 1-blommiga eller grenade och 2—3-blommiga. Foderflikar korta, rundade, de båda yttre något smalare än de öfriga. Ståndare olika långa, nämligen 2 lika höga och kortare än de tre öfriga, äfvenledes lika höga. Märken långa jemnbreda, släta. Frukt fullständigt 2-rummig, öppnande sig med 2 hela skal. Blommor hvita med 5 breda röda ränder på utsidan eller blekröda, mindre än hos föreg., välluktande.

Förek. allmänt på åkrar, åkerrenar, vid vägar o. s. v.

2. CUSCÚTA Tourn. Snarrefva.

Foder 4—5-delt. Krona trattlik eller rundadt klocklik, 4—5-klufven; kronpip på insidan bärande 4—5 under ståndarne fästade fjäll. Ståndare 4—5. Stift 2, med enkla märken. Frukt öppnande sig genom ett lock. *Röda eller gulaktiga, oäkta parasiter, hvilkas trådlika, bladlösa, glest fjällbeklädda stjelkar slingra sig kring andra växters stjelkar och nedsända i dem egendomligt bildade rötter, som upphemta näring; blommor små, samlade i hufvud i vinklarne af fjäll, hvita, rödletta eller gulaktiga.*

† *Stift föga längre än fruktämnet.*

1. **C. europæa** L. kronpip cylindrisk; blomkrona, som vissnad, lösryckt vid basen och qvarsittande på fruktens spets; märken spetsiga. ⊙ Juli, Aug. hv. eller rödl. blr.

β **Epilóbii** F. Aresch. kronpipens fjäll smala, enkelt 2-flikiga; frukt i spetsen rundad.

Stjelk grenig, hvit eller rödaktig. Foder mycket kortare än kronan, 4—5-delt. Krona 4—5-flikig; kronpip på insidan beklädd med små, ståndarne motsatta, enkelt eller upprepadt 2-delta fjäll, som äro tryckta intill pipen. Frukt upptill afsmalnande.

Förek. temligen allmänt som parasit, i synnerhet på håriga växter, såsom nässlor, humle, vicker o. s. v. Varieteten växer på *Chamænerion angustifolium*, *Tanacetum* m. fl., t. ex. vid *Jerrestads* hallar, *Heckeberga*.

2. **C. Epilínum** Weih. kronpip klotformig; blomkrona, som vissnad, omslutande frukten; märken klubblika. ⊙ Juli, Aug. gulhv. blr.

Stjelk nästan enkel, gulaktigt grön. Foder af 5 nästan fria, något spetsiga blad, föga kortare än kronan. Kronfjäll små, i kanten sågade, tilltryckta till kronan. Frukt klotrund.

Förek. på linåkrar temligen allmänt som parasit på linet.

†† *Stift dubbelt längre än fruktämnet.*

3. **C. Trifólii** Bab. krona föga längre än fodret, omslutande, som vissnad, hela frukten; kronpip cylindrisk, tillsluten af de inböjda fjällen. ⊙ Juli, Aug. rödl. blr.

Stjelk hårfin, grenig, rödaktig. Foder 5-delt, med spetsiga flikar. Kronfjäll aflånga trubbiga, samstående med spetsarne. Märken spetsiga.
Förek. ganska allmänt på klöfveråkrar som parasit på klöfver.

---

10 Fam. BORRAGÍNEÆ. Adans.

Foder sambladigt, 5-taligt. Krona vanligen regelbunden, 5-klufven. Ståndare 5. Stift enkelt, uppstigande mellan de 4 fruktämnena, med vanligen mer eller mindre 2-klufvet märke. Frukt af 4 enfröiga smånötter. *Vanligen sträfhåriga örter med trind eller något kantig stjelk, spiralstälda blad samt i ensidiga, före blomningen inrullade ax- eller klaselika knippen samlade blommor.*

Öfversigt öfver slägtena.

† *Krona utan egentliga knölar eller fjäll i pipöppningen.*

Krona med oregelbundet 5-klufvet bräm. . . . . *Echium.*
Krona regelbunden; foder 5-klufvet. . . . . *Pulmonaria.*
Krona regelbunden; foder 5-delt. . . . . *Lithospermum.*

†† *Krona med knölar eller fjäll i pipöppningen.*

* *Smånötter kroktaggiga.*

Smånötter plattade och rundade, öfverallt kroktaggiga. *Cynoglossum.*

Smånötter trekantiga, endast i kanten kroktaggiga. *Echinospermum.*

** *Smånötter släta.*

a — Foder efter blomningen tillväxande, plattadt och mångflikadt. *Asperugo.*

b — Foder efter blomningen oförändradt.

aa — Kronpip med smala spetsiga fjäll. . . . . *Symphytum.*

bb — Kronpip med trubbiga knölar.

Pipöppningen tillsluten af knölformiga fjäll. . . *Anchusa.*

Pipöppningen ej tillsluten af de små knölarne. . *Myosotis.*

---

1. ÉCHIUM Tourn. Blåkunt.

Foder 5-delt, med något olikstora flikar. Krona trattlikt klocklik, något krökt, med snedskuret och olikformigt 5-klufvet bräm, utan knölar eller fjäll i pipöppningen. Ståndare 5, olika långa, utskjutande. Stift i spetsen 2-klufvet, med 2 små rundade märken, under fruktens utveckling förvissnande. Smånötter med den plattade tresidiga basen fästa vid ett plattadt fruktfäste, skilda från stiftet, utdragna i en kort, tveeggad, sprötlik spets, med rundad, skroflig rygg och på insidan kölade. *Hög sträfhårig ört med knippena anordnade i långa ax i stjelkens och grenarnes spetsar samt stora, merendels ljusblå blommor.*

1. **E. vulgáre** L. sträfhårig; de nedre bladen skaftade, aflångt lansettlika, de öfre oskaftade, smalt lansettlika; kronpip kortare än fodret. ⊙⊙ Juni, Juli, bl. eller rödakt. blr.

Stjelk 1—3 fot hög, upprätt, enkel eller grenig, trind, småluden och derjemte beklädd med styfva, på en blååktig uppsvällning sittande hår. Blommor oskaftade, anordnade i slutligen förlängda och axlika knippen från de öfre bladvecken, stälda i tvänne rader längs blomskaftets öfre sida, med små, närmare skaftets undre sida tvåradigt anordnade skärmfjäll. De axlika blomknippena sammanflytande till ett långt ax i stjelkens och grenarnes spetsar, vid fruktmognaden utspärrade. Foder sträfhårigt, med smala jemnbreda, efter blomningen hopslutna flikar. Krona på utsidan småhårig; den öfre delen af brämet störst. Stift hårigt. Smånötter gråbruna. Blommor i början rödaktiga, sedan blå.

Förek. allmänt på torra ställen, åkrar och åkerrenar; saknas i furubygden.

2. PULMONÁRIA Tourn. Lungört.

Foder cylindriskt—klocklikt, 5-kantigt, likformigt och grundt 5-klufvet. Krona trattlik, med regelbundet 5-klufvet, konkavt bräm, i svalget hårig. Ståndare 5, inneslutna, lika långa. Stift enkelt, med grundt 2-klufvet märke, efter blomningen förvissnande. Smånötter med den plattade, af en upphöjd kant omgifna basen fästa vid ett plattadt fäste, skilda från stiftet, kölade och släta. *Lågväxta, håriga vårväxter med efter blomningen utväxande rotblad och i fåblommiga klaselika knippen anordnade, blå eller violetta blommor.*

1. **P. officinális** L. rotblad hjertlikt äggrunda, skaftade med smalt vingkantade skaft, stjelkblad äggrundt lansettlika; smånötter upptill spetsiga. ♃ April, Maj.

Stjelk jemte de kortare, rotbladen utvecklande grenarne utgående från en grenig rotstock. 4—6 tum hög, enkel eller upptill grenig, kantig, hårig med inströdda glandelhår. Blad helbräddade sträfhåriga; de nedre stjelkbladen smalare och mot basen afsmalnande, de öfre bredare, halft omfattande, något nedlöpande på stjelken. Blomknippen vanligen 2—3 i stjelkens spets, fåblommiga och klaselika. Foder af kronpipens längd, med äggrunda flikar, vid fruktmognaden upptill vidgadt. Smånötter glänsande svartbruna, med kort och bred, tveeggad spets. Blommor först röda, sedan violetta eller blå.

Förek. allmänt i skogar.

2. **P. angustifólia** L. rotblad lansettlika, afsmalnande i det bredt vingkantade skaftet, stjelkblad aflångt lansettlika; smånötter upptill afrundade. ♃ Maj.

Temligen lik föreg. i storlek och växtsätt. Stjelk sträfhårig. Stjelkblad mycket smalare än hos föreg., halft stjelkomfattande, men ej nedlöpande, mjukhåriga; rotblad kort skaftade. Foder vid fruktmognaden cylindriskt och klufvet nästan till midten. Hårringen i kronpipens öppning ofta felande. Smånötter skilda från dem hos föreg. derigenom, att de äro nästan glanslösa och rundadt trubbiga i spetsen. Blommor i början röda, sedan litligt blå.

Förek. sällsynt på skogsängar omkring *Reften*, *Snapparp* (Kand. L. Adler), der den ännu fanns för några år sedan, vid *Eksholmen Svedala s:n*, *Sandhammar* och *Engelholm*. Är troligen utrotad på flera af dessa ställen.

3. LITHOSPÉRMUM Tourn. Stenfrö.

Foder 5-delt i fem något olikstora flikar. Krona trattlik, regelbundet 5-klufven, med 5 håriga veck i pipöppningen. Stift enkelt, med grundt 2-flikadt märke, efter blomningen förvissnande. Smånötter skilda från stiftet, snedspetsade och mycket hårda, med den svagt konvexa botten fästa på ett plattadt, slutligen gropigt fruktfäste. *Sträfhåriga örter med små, vanligen hvita, i bladiga axlika knippen samlade blommor.*

1. **L. officinále** L. blad tydligt fjädernerviga; foderflikar trubbiga; smånötter släta, glänsande hvita. ♃ Juni, Juli, gulhv. blr.

Stjelk utgående från en rotstock, 1—2 fot hög, vanligen grenig och tätbladig, sträfhårig. Blad oskaftade, lansettlika, helbräddade och spetsiga, sträfhåriga af hår, som sitta på hvita upphöjningar. Foderflikar föga tillvaxande under fruktens utveckling, något längre än kronpipen. Ståndare fästa ungefär på kronpipens midt. Krona med 5 knöliga, håriga veck i pipöppningen. Smånötter rundadt kullriga, svagt kölade längs insidan, kort spetsade, med endast en liten del af basen fästa vid fruktfästet. Har en obehaglig lukt.

Förek. temligen sällsynt på torra ställen bland busksnår, t. ex. på *Kullen*, *Helsingborg*, *Hillesborg*, *Vram*, *Heidarp*, *Näsbyholm*, *Espö*, *Almaröd* (enl. Lilja), *Sofdeborg*, *Öfvedskloster*, mellan *Hörte* och *Abekas*, *Charlottenlund* på hafsstranden, *Ahus* i Espet (Kand. M. Lovén), *Balsberg* vid *Råbelöfssjön* (Lekt. L. J. Wahlstedt), *Torsebro* (enl. Lilja), mellan *Karsholm* och *Kiaby* m. fl. st.

2. **L. arvénse** L. blad med skenbart ogrenad medelnerv; foderflikar spetsiga; smånötter mycket skrofliga, matt gråbruna. ⚇ och ⊙. Maj Juni, hv. blr.

Stjelk med pålrot, ej utgående från någon rotstock, fotshög eller deröfver, nästan enkel eller med några jemnhöga grenar från basen, upptill grenande sig i

några få blombärande grenar, sträfhårig och nästan trind, temligen glesbladig. Blad ej så sträfhåriga som hos föreg., de nedre afsmalnande till ett skaft, smalt omvändt äggrunda, de öfre oskaftade, aflångt lansettlika. Fodret längre än kronpipen: dess flikar starkt tillväxande under fruktens danande. Krona med 5 håriga veck i pipöppningen. Ståndare fästa på kronpipens nedre hälft. Smånötter mycket ojemna af större och mindre knölar och fåror, utdragna i en sprötlik spets och med hela basen fästa vid fruktfästet.

Förek. allmänt i åkrar och på åkerrenar.

4. CYNOGLÓSSUM Tourn. Munkfnat.

Foder likformigt 5-delt. Krona trattlik, regelbundet 5-klufven och med pipöppningen tillsluten af 5 knölar. Stift syllikt, slutligen till större delen tillhårdnande och qvarsittande, med grundt 2-kluf-vet, nästan klotformigt märke. Smånötter på yttre och inre sidan plattade, fästa med öfre delen vid det kägellika, fyrkantiga fruktfästet, tätt besatta med borstlika, i spetsen med hullingar väpnade taggar, vid mognaden lossnande från fruktfästet och hängande i dess spets med tillhjelp af smala stiftlika, i smånötternas spets befintliga utskott. *Stor, mjukt gråluden och grenig ört med klaselika, bladlösa knippen i grenspetsarne och brunröda blommor.*

1. **C. officinále** L. mjukt gråluden; blad smalt lansettlika; fruktskaft nedböjda. ⊙⊙ Maj—Juli, brunr. blr.

Stjelk 1—2 fot hög, med stor tappformig pålrot, upprätt, grenig, rundadt kantig och mjukhårig. Blad mjukt gråludna (de öfre något sträfva), ofta något vågiga, helbräddade eller de nedre glest, nästan omärkligt tandade; de öfre bladen half omfattande. Blommor samlade i klaselika, ensidiga och bladlösa knippen i grenspetsarne. Fodrets flikar äggrunda trubbiga, föga kortare än kronan. Smånötter gråbruna med småtaggig utsida, som omgifves af en bred, med taggar rikt väpnad kant, och med likaledes taggig insida. Hela örten har en obehaglig lukt.

Förek. allmänt på odlade ställen, vid vägar o. s. v.

5. ECHINOSPÉRMUM Sw. Piggfrö.

Foder likformigt 5-delt. Krona nästan hjulformig, med regelbundet 5-klufvet bräm och pipöppningen tillsluten af 5 knölar. Stift kort, med nästan klotformigt märke, efter blomningen förvissnande. Smånötter på inre sidan kölade, med den nedre delen af kölen fästa vid det pelarlika fruktfästet, i spetsen atskilda och i kanten på utsidan beklädda med i spetsen hullingbärande borst. *Sträfhårig ört med små blå blommor, liknande dem hos Myosotis, och med klaselika blomknippen i grenspetsarne.*

1. **E. Láppula** (L.) Lehm. sträfhårig; blad jemnbredt lansettlika; fruktskaft upprätta. ⊙ och ⊙ Juni—Aug. bl. blr.

Stjelk ½—1 fot hög, upprätt och upptill grenig, gråluden och sträf. Blad helbräddade, tilltryckt håriga och sträfprickiga; de nedersta skaftade. Blomknippen klaselika, upptill bladlösa, med korta upprätta blomskaft. Fodrets flikar smalt lansettlika. Smånötter gråbruna, sprötspetsade och på yttre sidan kullriga, på kanterna väpnade med två—tre rader borst, ljust vårtprickiga.

Förek. här och der på magra sandiga ställen i östra Skåne, t. ex. vid *Kujse* och *Grödby Ifvetofta sn, Näsby, Viks fiskläge, Kåseberga* m. fl. st.; *Almaröd* (enl. Lilja). *Malmö* (Dr S. A. Tullberg) och *Hyllie* (Dr J. Eriksson) i klöfveråkrar, *Lund* vid jernvägen (Stud. S. Murbeck).

6. ASPERÚGO Tourn. Rifva.

Foder nästan likformigt 5-delt, efter blomningen olikformigt utväxande och slutligen blifvande plattadt, 2-delt, med olikformigt tandade flikar. Krona trattlik, med regelbundet 5-klufvet bräm och med 5 knölar i pipöppningen. Stift kort, snart förvissnande, med rundadt odelt märke. Smånötter oväpnade, vårtprickiga, från sidorna hoptryckta samt längs yttre och inre sidan kölade, fästa med öfre delen af insidan vid det kägellika fruktfästet, i spetsen åtskilda. *Tagghårig, nedliggande eller förmedelst sina småtaggar klängande ört med små, blå blommor, som sitta ensamma i bladvecken.*

1. **A. procúmbens** L. blad breda, aflångt lansettlika; blomstödjebladen gruppvis till ett antal af 2—3—4 närmade intill hvarandra; fruktskaft nedböjda. ☉ Maj—Juli, bl. blr.

Stjelk i början kort, slutligen 2—3 fot lång, nedtill regelbundet plattadt 4-kantig, upptill oregelmässigt kantig, försedd med styfva borstlika samt nedåtrigtade små taggar, slak, grenig, nedliggande eller genom sina taggar klängande upp på andra växter. Blad håriga och borstbräddade af krökta framåtrigtade, lätt vidhaftande borst; de nedre spiralstälda och kort skaftade. Blommor redan vidtagande långt nere på stjelken, vända åt motsatt sida mot blomstödjebladen, kort skaftade. Fodertlikar lansettlika, strafhåriga, foga kortare än kronan: fruktfoder nätådrigt, till formen nästan liknande en gåsfot. Krona i början rödviolett, sedan blå med hvita knölar och hvit pip. Smånötter gråbruna, utdragna i en kort och bred, trubbig och tveeggad sprötlik spets.

Förek. allmänt på odlade ställen.

7. SÝMPHYTUM Tourn. Vallört.

Foder nästan likformigt 5-delt. Krona cylindriskt klocklik, med regelbundet 5-tandadt bräm och med pipöppningen tillsluten af 5 långa spetsiga, i kanten glandelbärande fjäll. Stift enkelt, snart förvissnande, med urnupet märke. Smånötter oväpnade, med den af en uppsväld ring omgifna, urhålkade basen fästa vid det plattade fruktfästet. *Stora, sträfhåriga och bredbladiga örter med stora, i klaselika knippen anordnade, lutande, röda eller violetta blommor.*

1. **S. officinále** L. stjelk vingkantad; blad äggrundt lansettlika, de nedre skaftade; kronflikar nedböjda. ♃ Maj, Juni, violett. blr.

Stjelk 1—3 fot hög, upprätt, mycket grenig och rikbladig, sträfhårig af vid basen uppsvälda hår. Blad kort sträfhåriga, helbräddade eller omärkligt småtandade, endast de nedersta skaftade, de öfriga oskaftade och långt nedlöpande. Blomknippen klaselika, lutande, vanligen parvisa i grenspetsarne. Foderflikar lansettlika spetsiga, af kronpipens längd. Kronpip längre än brämet: dess fjäll af ståndarnes höjd. Ståndarknappar dubbelt längre än strängarne. Smånötter stora, glänsande svartbruna.

Förek. här och der på odlade, fuktiga ställen, t. ex. vid *Klippan* (Skolyngl. J. Nilsson), *Herrevadskloster*, *Landskrona*, *Billinge*, *Lund*, *Fliinge*, *Malmö*, *Dybeck*, *Nöbbelöf*, *Cimbrishamn*, *Snogeholm*, *Christianstad* (Kand. Hj. Nilsson), *Hönninge Glimåkra sn* (Prov. J. Persson), *Broby*. Förekommer vid *Fliinge* och *Lund* med hvita blommor.

2. **S. orientále** L. stjelk trind; blad äggrundt lansettlika, skaftade; kronflikar upprätta. ♃ Juni, Juli, rödviol. blr.

Mycket mera sträfhårig än föreg. Bladskaft något vingkantade, endast de öfversta bladen nästan oskaftade. Foderflikar nästan syllika. Kronpipen kortare än brämet. Ståndarknappar af strängarnes längd.

Förek. på odlade ställen i östra Skåne vid *Delperöd Rörums sn* flerestädes, *Uddarp* (Kand. Hj. Nilsson).

8. ANCHÚSA MB. Rast.

Foder likformigt 5-klufvet. Krona trattlik, med regelbundet 5-klufvet, konkavt bräm och pipöppningen tillsluten af rundade knöllformiga samt håriga fjäll. Stift enkelt, snart förvissnande, med nästan klotformigt, grundt 2-klufvet märke. Smånötter snedt äggformiga, skrofliga, med den af en uppsväld kant omgifna, urhålkade basen fästa vid det plattade, 4-gropiga fruktfästet. *Sträfhåriga, vanligen greniga och smalbladiga örter med i ensidiga axlika och föga bladiga knippen samlade, blå blommor.*

1. **A. officinális** L. blommor nästan oskaftade, med smalt lansettlika skärmfjäll, som äro kortare än fodret; kronpip rak. ⊙ ⊙ och ♃ bl., r. eller hv. blr.

Stjelk 1—2 fot hög, grenig upprätt, trind och sträfhårig af vid basen knöligt uppsvälda hår. Blad aflångt lansettlika—jemnbreda, sträfhåriga, helbräddade eller glest och nästan omärkligt tandade; de nedersta skaftade, de öfriga oskaftade, nästan halft omfattande. Blomknippen slutligen axlika, ensidiga och nästan bladlösa, vanligen parvisa i grenspetsarne. Foder efter smånötternas affallande klocklikt; dess flikar sträfhåriga, aflångt lansettlika, af kronpipens längd. Krona djupt mörkblå, sammetsglänsande med hvitaktiga kronpipfjäll; kronbräm konkavt, ungefär af pipens längd; fjällen med ytviga sammanstötande hårtofsar på insidan. Smånötter gråbruna, hälften mindre än hos följande.

Förek. allmänt på torra ställen i hela slättbygden. På magrare sandigare ställen blir den mera smalbladig och får ofta hvita blommor, t. ex. *Alnarp* på stranden (Stud. G. Humbla), *Silfåkra*, *Oppmanna* (Kand. Hj. Nilsson), *Widtsköfle* (Hr Th. Brown), *Cimbrishamn* m. fl. st.

2. **A. arvénsis** (L.) MB. (**Lycopsis arvensis** L., Sk. Fl. 1 uppl.) blommor skaftade, med äggrundt lansettlika skärmfjäll, som äro längre än fodret; kronpip krökt. ⊙ och ⊙ Juni—Aug. ljusbl. blr.

Ljusgrön ört, som är mera sträfhårig än föreg. Stjelk slutligen 1—2 fot hög, upprätt och merendels mycket grenig. Blad bugtbräddade och tandade, aflångt lansettlika; de nedersta skaftade, de öfre halfomfattande, äggrundt lansettlika. Blomknippen nästan klaselika och i följd af de större skärmbladen mera bladiga än hos föreg., ofta parvisa i grenspetsarne. Foderflikar något längre än kronpipen; foder efter smånötternas affallande stjernlikt utbredt. Krona i början röd, sedan litligt ljusblå; dess bräm kortare än pipen; fjällen i pipöppnin-

gen nästan reducerade till hårtofsar. Smånötter gråbruna, af samma form som hos föreg., men dubbelt större.

Förek. allmänt i åkrar.

9. MYOSÓTIS Dill. Ögonblomma, Förgät-mig-ej.

Foder likformigt 5-flikadt. Krona trattlik eller nästan hjulformig, med regelbundet 5-flikadt bräm och med 5 låga glatta, ringformigt sammanslutna, sjelfva pipöppningen ej tillslutande knölar, veckad under inskärningarne mellan flikarne. Stift förlängdt, snart bortvissnande, med klotformigt märke. Smånötter glatta, från yttre sidan plattade och omgifna af en hvass kant, på den inre kullriga, med basen på insidan fästa vid det plattade fruktfästet. *Vanligen små, håriga örter med helbräddade blad och i klaselika, bladlösa knippen anordnade, vanligen blå blommor, hvilkas svalgknölar äro gula.*

Öfversigt öfver arterna.

† Foder betäckt med raka, tilltryckta hår.

Stjelk kantig; stift nästan af fodrets längd. . . . . *M. palustris.*

Stjelk nedtill trind; stift mycket kortare än fodret. . *M. cæspitosa.*

†† Foder betäckt med utstående, krokuddiga hår.

* Kronans bräm plattadt. . . . . *M. sylvatica.*

** Kronans bräm konkavt.

a — Fruktskaft af fodrets längd eller längre.

Foderflikar vid fruktmognaden sammanslutna. . *M. arvensis.*

Foderflikar vid fruktmognaden åtskilda. . . . *M. collina.*

b — Fruktskaft kortare än fodret.

Kronpip kortare än fodret. . . . . *M. stricta.*

Kronpip slutligen dubbelt längre än fodret. . *M. versicolor.*

---

† *Foder tilltryckt hårigt.*

1. **M. palústris** Roth, stjelk kantig; kronans bräm plattadt, dess bredd större än pipens längd; stift nästan af fodrets längd. ♃ Juni—Aug. bl. blr.

Stjelk utgående från en krypande rotstock, fotshög eller ännu högre, upprätt eller uppstigande, upptill grenig, något stråfhårig. Blomknippenas grenar nedtill vanligen bladlösa. Blad aflångt lansettlika, stråfhåriga. Foder vid fruktmognaden öppet, 5-klufvet till tredjedelen af sin längd, med breda äggrundt lansettlika flikar. Kronans flikar i spetsen vanligen något intryckta. Smånötter stora svarta, i spetsen rundade, temligen plattade längs insidan.

Förek. allmänt på fuktiga ställen.

2. **M. cæspitósa** Schultz, stjelk nedtill trind; kronans bräm plattadt, dess bredd af pipens längd; stift mycket kort. ⚇ Juni—Aug. bl. blr.

Stjelk ej utgående från någon rotstock, ½—1 fot hög, hårig och delad långt nedifrån i långa slaka, nedtill bladbärande grenar. Blad aflånga, nästan glatta. Foder vid fruktmognaden öppet, 5-klufvet till midten; foderflikar lansettlika. Smånötter mindre än hos föreg., trubbiga, mörkbruna.

Förek. allmänt på fuktiga ställen, i synnerhet vid stränder.

†† *Foder hårigt af utstående, i spetsen krokuddiga hår.*

* ***Krona med stort plattadt bräm.***

3. **M. sylvática** Hoffm. fruktskaft rakt utstående, 1—2 gånger längre än fodret; foderflikar vid fruktmognaden sammanslutna; kronans pip af fodrets längd. ⊙ och ♃ Maj, Juni, bl. blr.

Stjelk några tum hög, efter blomningen fotshög eller deröfver, upprätt, jemte de aflångt lansettlika, mestadels oskaftade bladen strafhårig. Blommor af ungefär samma storlek som hos *M. palustris*. Foder flikadt nedom midten i smala flikar. Smånötter större än hos *M. palustris*, svarta, långspetsade, mer kullriga på yttre sidan och nästan kolade längs den inre.

Förek. allmänt i löfskogar, sällsynt i norra delen.

** ***Krona liten, med konkavt bräm.***

4. **M. arvénsis** (L.) All. fruktskaft rakt utstående, 1—2 gånger längre än fodret; foderflikar vid fruktmognaden sammanslutna; kronans pip kortare än fodret. ⊙, ⊙ sällan ♃ Juni—Sept. bl. blr.

Närmar sig till storlek och utseende föreg. art. Stjelk temligen styf, ofta grenad nästan ända från basen. Fruktgrenar kortare än den bladbärande delen af stjelken. Foder flikadt nedom midten i smalt lansettlika flikar. Kronflikar afrundade. Smånötter svarta, dubbelt mindre än hos föreg. och mindre spetsade.

Förek. allmänt på åkrar och odlade ställen.

5. **M. collína** Hoffm. (**M. hispida** Schlecht., i Sk. Fl. I uppl.) fruktskaft utböjda; foderflikar vid fruktmognaden åtskilda; kronans pip kortare än fodret. ⊙ och ⊙ Maj, Juni, bl. blr.

Efter blomningen snart förvissnande, liksom de båda följande. Stjelk några tum ända till nära 1 fot hög, föga grenig, men med vanligen långa grenar. Fruktgrenar 2—3 gånger längre än stjelken; fruktskaft mycket bräckliga. Foder flikadt ungefär till midten i smalt lansettlika flikar. Stift kortare än kronpipen. Smånötter mindre än hos föreg., bruna, spetsiga.

Förek. allmänt på torra och sandiga ställen; sällsynt i norra delen, t. ex. vid *Norup Knislinge sn, Broby* (Apoth. C. O. Hammström).

6. **M. stricta** Link, fruktskaft upprätta, kortare än fodret; foderflikar vid fruktmognaden sammanslutna; kronans pip kortare än fodret; stift mycket kortare än kronpipen. ⊙ och ⊙ Maj, Juni, bl. blr.

Minst af alla arterna. Stjelk 2—6 tum hög, vid basen vanligen grenad i flere jemnhöga, styfva och nästan enkla, upprätta grenar, med blommor nästan ända från basen, hvarigenom de styfva, nästan axlika blomknippena blifva nedtill bladiga. Foder flikadt till eller nedom midten i smalt lansettlika flikar. Smånötter smalare än hos föreg., mörkbruna.

Förek. allmänt på torra sandiga ställen, i synnerhet i slättbygden.

7. **M. versicolor** SM. kronpip slutligen dubbelt längre än fodret; stift längre än kronpipen; för öfrigt som föregående. ⊙ och ⊙, Maj, Juni.

Stjelk högre än hos föreg., 4—10 tum hög, nedom midten grenad i utstående grenar. Blad något spetsigare. Foder flikadt nedom midten. Blommor i början gula, sedan blå. Blad under blomställningens grenar nästan motsatta. Smånötter af samma storlek som hos *M. arvensis*, svartbruna, föga spetsiga, mycket plattade och ej kölade längs inre sidan.

Förek. allmänt på sandiga åkrar och betesmarker, med undantag af norra skogstrakterna.

---

11 Fam. LABIÁTÆ. Juss.

Foder mer eller mindre djupt 5-flikadt. Krona oregelbundet 5-flikad, vanligen läppformig. Ståndare 4, tvåväldiga eller stundom endast 2. Stift enkelt, med 2-klufvet märke, uppstigande mellan de 4 fruktämnena. Smånötter 4, omslutna af fodret. *Örter med 4-kantig stjelk, motsatta blad samt flocklika, till en krans i hvarje bladpar sammanflytande knippen i bladvecken.*

Öfversigt öfver slägtena.

† *Krona trattlik, med något olikformigt 4-klufvet bräm.*

* *Ståndare 4.*

Kronans öfre flik något hvälfd, skild från de tre öfriga; ståndarknapparnes båda rum rakt utstående från hvarandra. . . . . *Elsholzia.*

Kronflikar likformigt utstående, den öfre platt; ståndarknapparnes båda rum parallela. . . . . *Mentha.*

** *Ståndare 2.* . . . . *Lycopus.*

†† *Krona läppformig.*

* *Foder likformigt 5-klufvet.*

a. *Den öfre kronläppen mycket kort, nästan omärklig.*

Den öfre kronläppen platt, 2-klufven, skild från den nedre. *Ajuga.*

Den öfre kronläppen 2-delt och dess flikar fästa vid hvar sin sida af den nedre, som derigenom tyckes vara 5-flikad. *Teucrium.*

b. *Den öfre kronläppen stor och skarpt skild från den nedre.*

aa. *Öfre kronläppen platt, 2-klufven eller urnupen.*

1. *Ståndare stående tillsammans under den öfre läppen.*

Nedre kronläppens mellanflik plattad, urnupen. *Glechoma.*

Nedre kronläppens mellanflik konkav, rundad och naggad. *Nepeta.*

2. *Ståndare slutligen utspärrade från hvarandra.* *Origanum.*

bb. *Öfre kronläppen hvälfd, hel eller grundt naggad.*

1. *Smånötternas topp tvärhuggen, plattad.*

Nedre läppens sidoflikar föga mindre än mellanfliken.

Nedre läppens flikar trubbiga. . . . . . *Leonurus.*

Nedre läppens flikar spetsiga. . . . . . *Galeobdolon.*

Nedre läppens sidoflikar mycket mindre än mellanfliken, små tandlika. . . . . *Lamium.*

2. *Smånötternas topp kullrig.*

Kronpip med en hårkrans på insidan.

Ståndare slutligen böjda åt sidorna. . . . . *Stachys.*

Ståndare rakt utstående. . . . . *Ballota.*

Kronpip glatt på insidan.

Nedre läppens mellanflik utan knölar vid basen. *Betonica.*

Nedre läppens mellanflik med knölar vid basen. *Galeopsis.*

** *Foder 10-tandadt, med hvarannan tand mindre.* . . *Marrubium.*

*** *Foder läppformigt.*

a. *Fodrets läppar äfven vid fruktmognaden åtskilda.*

aa. *Ståndare utspärrade från hvarandra.* . . . . . . *Thymus.*

bb. *Ståndare bågböjda, med samstående knappar.*

Foderpip vid fruktmognaden sammandragen. . *Calamintha.*

Foderpip vid fruktmognaden ej sammandragen. *Clinopodium.*

b. *Fodrets läppar vid fruktmognaden hopslutna.*

Fodrets läppar tandade. . . . . *Prunella.*

Fodrets läppar hela, tvärhuggna. . . . . . . *Scutellaria.*

---

1. **ELSHÓLZIA** WILLD. Kryddmynta.

Foder 5-tandadt. Krona något olikformigt 4-klufven, med den öfre fliken nästan upprätt, urnupen samt något hvälfd och skild från de öfriga utstående samt något olikstora flikarne. Ståndare 4, med raka utstående strängar och båda knapprummen utspärrade från hvarandra; de båda nedre ståndarne längst. Smånötter glatta, omvändt äggformiga. *Grenig, starkt luktande ört med blomknippen täckta af stora skärmfjäll samt anordnade i ensidiga ax och med blekröda blommor.*

1. **E. cristáta** WILLD. blad skaftade, äggrundt lansettlika, sågade; ax i grenarnes spetsar, inneslutna inom bredt äggrunda skärmblad. ⊙ Juli, Aug. rödakt. blr.

Stjelk 1—1 ½ fot hög, upprätt, grenig och gleshårig. Blad afsmalnande mot båda ändar, långt skaftade, tunna och nästan glatta, under glandelprickiga. Skärmblad hårbräddade, uddspetsiga. Krona hårig.

Förek. förvildad vid byar och gårdar der och hvar i vestra Skåne, t. ex. vid *Lyby, Norrtou, V. Treet, Rosenhult* m. fl. st.

2. **MENTHA** TOURN. Mynta.

Foder nästan likformigt 5-tandadt, 10—12-nervigt. Krona nästan regelbundet 4-klufven, med likformigt utstående flikar; den öfre fliken något bredare än de öfriga, platt, vanligen grundt 2-klufven. Ståndare 4, nästan lika långa, utspärrade, med parallela knapprum. Smånötter i toppen kullriga, rundadt aflånga, med hela

den spetsiga, trekantiga basen fästa vid fruktfästet. *Fleråriga, starkt luktande örter med små gredelina eller ljusröda blommor, som äro anordnade i tätblommiga, åtskilda eller till ax eller hufvud sammanflytande kransar.*

Öfversigt öfver arterna.

† **Blomkransar samlade i cylindriska ax; blad nästan oskaftade.**

Blad på undre sidan gråludna; krona småluden på den yttre sidan. *M. silvestris.*

Blad glatta; krona glatt. . . . . *M. viridis.*

†† Blomkransar åtskilda eller samlade i rundade, hufvudlika ax; blad skaftade.

* Foder vid basen glatt och upptill långhårigt, så att blomkransarne före blomningen äro gråludna. . . . . *M. gentilis.*

** Foder likformigt hårigt.

Foder nästan rörformigt, uppåt vidgadt, med lansettlika långspetsade tänder. . . . . *M. aquatica.*

Foder vidgadt klocklikt, med äggrunda, kortspetsade tänder. *M. arvensis.*

---

† *Blomkransar samlade i cylindriska ax; blad nästan oskaftade.*

1. **M. sylvéstris** L. blad bredt ovala—aflånga, skrynkliga, på undre sidan gråludna; de nedersta blomkransarne föga åtskilda; krona småluden. ♃ Juli, Aug. ljusr. blr.

β **nemorósa** WILLD. blad bredt ovala, vid basen något hjertlika.

Stjelk 2—3 fot hög, från sin underjordiska del alstrande långa grenskott, mer eller mindre gråluden, **endast upptill grenig. Blad nästan oskaftade**, skarpt sågade, än bredt ovala än smala aflånga, spetsiga, på öfre sidan glesháriga. Ax täta och temligen långa, smala, i stjelkens och grenarnes spetsar, med smala syllika skärmblad mellan blomkransarne. Foder smalt klocklikt, hartsprickigt, med lansettlika, sylspetsade och långhåriga tänder, dubbelt kortare än kronan. Krona på insidan glatt. Smånötter rödbruna, rundadt 3-kantiga och nätlikt rynkiga. Hela örten har en stark, nästan obehaglig lukt. Den skånska formen har inneslutna ståndare och utskjutande stift.

Förek. temligen sällsynt dels på stränder dels i gamla trädgårdar, såsom förvildad, t. ex. flerestädes utmed *Lödde-ström* i mängd, såsom vid *Højs mölla, Kjeflinge mölla, L. Harrie, Bösmöllan, Vademöllan*; i *Fogelsang* vid bäcken. *Dalby* i en trädgård, *Olserød, Saxamölla Degeberga sn* (Hr Th. Brown), *Näsby, Oppmannasjön* vid ***Karstad*** (Kand. Hj. Nilsson), vid *Immeløs* östra strand *Wanga* ***sn, Qviinge*** och ***Broby*** m. fl. st.; *β nemorosa* vid *Hastad*

2. **M. víridis** L. blad nästan glatta, släta, lansettlika; de nedersta blomkransarne **längre åtskilda; krona glatt.** ♃ Juli, Aug. **ljusr. blr.**

Lik föreg., men grön och nästan glatt, samt af en behagligare lukt. Blad mörkgröna, glest tandade. Krona på insidan glatt, med utskjutande ståndare. Smånötter liknande dem hos föreg., rynkigt punkterade, men ej nätlikt rynkiga.

Förek. sparsamt på odlade ställen, sannolikt förvildad, t. ex. vid *Mölle fiskläge* vid *Kullen*, ***Osbyholm, Skartofta***, *Silfåkra, Bulltofta* (Dr S. A. Tullberg), *Speglarik* vid *Oppmannasjön* (Skolyngl. F. Holm), *Wedtskofle* (Hr Th. Brown), *N. Wram.*

†† *Blomkransar åtskilda eller samlade i rundade, hufvudlika ax; blad skaftade.*

3. **M. gentilis** L. blomfoder något klocklikt, upptill hårigt, vid basen jemte blomskaften glatt; fodertändernas längd större än bredden. ♃ Juli, Aug. bl. blr.

Stjelk 1—3 fot hög, grenig, temligen hvasst 4-kantig, grön och gleshårig, upprätt, från sin nedre del alstrande långa grenskott. Blad kort skaftade, lansettlika—äggrunda, hvasst sågade. Blomkransar före blomningen gråludna, tätblommiga, små och rundade. Foder föga eller icke färadt, glandelprickigt, med lansettlika längspetsade tänder. Krona glatt. Utmärkt genom en mer aromatisk lukt än de båda följande.

Den Skånska formserien utmärker sig genom en större glatthet till alla sina delar, och dess former, som ursprungligen synas hafva varit odlade, äro analoga med den andra, i mellersta Sverige förekommande formseriens. Dess yttersta former äro följande:

α **subspicáta** F. Aresch. blomkransar upptill närmade; stjelk med föga utvecklade toppblad; blad lansettlika, mot basen afsmalnande, med framåtrigtade sågtänder.

Stjelk från sin nedre underjordiska del utvecklande fjälliga, underjordiska grenskott, hvilka först till följande år frambringa bladbärande skott. Blomkransar små, före blomningen mycket täta, rundade. Blommor med korta inneslutna ståndare och långt utskjutande stift, som har fullständigt flikadt märke. Krona mycket liten, med korta, breda och rundade flikar; den öfre märkbart större och bredare, tydligt 2-klufven. Närmar sig i flere afseenden *M. viridis* och kanske ännu mera *M. piperita* L.

Förek. sällsynt på fuktiga, odlade ställen, t. ex. vid *Dalby, Kjells Nöbbelöf* (Stud. B. Cöster), *Billinge, Ask, Esperöd*; äfven uppgifven för *V.* och *N. Wram.*

β **verticilláta** F. Aresch. blomkransar mera åtskilda; stjelk med utvecklade toppblad; blad äggrunda med utstående sågtänder.

Stjelk uppstigande, från sin nedre del alstrande bladiga, krypande grenskott. Blommor betydligt större än hos föreg. form, med inneslutna ståndare och utskjutande stift. Såväl denna som föreg. form tyckas alltid vara sterila.

Förek. sällsynt på fuktiga, odlade ställen, t. ex. vid *Krapperup, Hästad* nära *Löddeström* i en gammal trädgård, *Dalby, Gerds Köpinge* vid ån, *Näsby, Ousby.*

4. **M. aquática** L. blomfoder färadt, nästan rörformigt, uppåt vidgadt, vid basen jemte blomskaften hårigt; fodertändernas längd större än bredden. ♃ Juli—Sept. bl. blr.

Stjelk 1—3 fot hög, upprätt eller uppstigande, mer eller mindre hårig, stundom nästan glatt, från sin nedre del alstrande långa grenskott, hvilka än äro bladiga och i så fall krypande på jordytan, än fjällbeklädda och då nedsänkta i jorden. Det sednare fallet eger i synnerhet rum, då stjelkens nedre del befinner sig i vatten eller när den växer på sumpig gräsbevuxen mark; det senare återigen, då den växer på fastare och torrare mark. Blad bredt äggrunda, äfven de öfre tydligt skaftade, sågade. Blomkransar, i följd af hårighetens tidigare försvinnande på fodrets öfre del, ej gråludna före blomningen. Foder ofta glandelprickigt; dess tänder lansettlika, långspetsade. Krona på båda sidor hårig; dess flikar temligen smala aflånga.

Af denna mycket varierande art kunna följande trenne formserier urskiljas, hvilka återigen med afseende på hårighet, bladform, kronans storlek, ståndarnes och pistillens förhållande m. m. förete en betydlig omvexling.

α) **capitáta** Fr. blomkransarne, åtminstone de öfre, bildande ett hufvudlikt ax; blomstödjebladen mellan kransarne förvandlade till skärm.

Hithörande former hafva merendels långt utskjutande ståndare och likaledes utskjutande stift. Endast på skuggrikare ställen kunna hos denna formserie **ståndarne stundom blifva inneslutna**. Blomkrona ganska stor; dess öfre flik nästan kortare än den nedre, som är större än sidoflikarne. Åtminstone i Skåne tyckas endast formerna inom denna serie sätta mogna frukter, hvilka äro ljusbruna, smågropiga och i friskt tillstånd papillösa.

Förek. i synnerhet vid åar och bäckar på öppna, för solen utsatta ställen och tyckes vara allmännast i södra och mellersta delen, men sparsammare i den **inre nordliga skogsbygden.**

β) **subspicáta** Fr. blomkransarne närmade till hvarandra, bildande en axlik blomställning; blomstödjebladen nästan oskaftade, aftagande i storlek uppåt; de öfversta förvandlade till skärmblad.

Grenskott från stjelkens nedre del ofta fjälliga och nedsänkta i jorden. **Blomkransarne** i stjelkens spets vanligen sammanflytande, så att blomstödjeblad ofta saknas i **stjelkens spets** ofvanför blomkransarne. Blommorna hafva, så vidt författaren vet, alltid korta inneslutna ståndare och utskjutande stift. Blomkrona på samma gång liten; dess öfre flik nästan längre än den nedre.

* **hýbrida** nov. subsp. blomstödjeblad långt skaftade, mot basen afsmalnande, spetsiga, de nedre äggrundt lansettlika, de öfre lansettlika, hvasst sågade, med smala, nästan lansettlika, spetsiga och framåtrigtade sågtänder.

Denna synnerligen utmärkta form står på öfvergången till nästa formserie och företer med afseende på blomstödjebladen en märklig analogi med *M. gentilis α subspicata*. Hos den vanliga *M. aquatica β subspicata* äro blomstödjebladen mycket kort skaftade, bredt äggrunda trubbiga, med breda nästan trubbiga tänder.

Förek. **ej sällsynt på samma lokaler som föreg.; men tyckes öfver** hufvud föredraga något torrare jord; * *hybrida* **mellan** *Hurfva* och *Gudmundtorp*.

γ) **verticilláta** Fr. blomkranser långt åtskilda; blomstödjebladen stora, långt skaftade; de öfversta bildande en bladtofs i stjelkens spets.

Grenskott vanligen ofvan jord, bladiga. Blommor temligen små, med inneslutna **ståndare och** utskjutande stift samt med den öfre kronfliken vanligen **något större än de** öfriga.

Förek. allmänt på fuktiga, företrädesvis skuggrika ställen i skogskärr och **vid skogsbäckar, men äfven på öppna ställen vid åar o. s. v.**

5. **M. arvénsis** L. blomfoder ofäradt, klocklikt, likformigt hårigt; fodertändernas längd mindre än bredden. ♃ Juli—Sept. bl. blr.

Stjelk ända till fotshög eller deröfver, från sin nedre del frambringande än bladiga än fjällbeklädda **grenskott, grenig och vanligen mjukhårig,** stundom glatt. Blad vanligen bredt äggrunda, **sågade och skaftade. Foder** endast upptill otydligt fåradt, glandelprickigt, **med korta, breda, äggrundt** triangulära samt kort spetsade flikar. Krona på båda sidor hårig, med än hel än grundt

2-klufven ofvanflik, hos den masculina formen nästan dubbelt större än hos den feminina, hos hvilken dessutom ofvanfliken i regeln är 2-klufven. Smånötter ljusbruna, smågropiga. Blir stundom nästan glatt. Följande tvänne formserier, som dock ej äro så väl skilda som hos föreg. art, kunna urskiljas:

α **subspicáta,** de öfre blomkransarne mot stjelkens spets sammanflytande och blomstödjebladen på samma gång aftagande i storlek. Blommor med merendels inneslutna ståndare. Till denna formserie hör *var. agrestis* Sole, utmärkt genom bredt äggrunda, vid basen något hjertlika blad.

β **verticilláta,** blomkransar mer åtskilda, med stora blomstödjeblad; stjelk ofvan blomkransarne bärande utvecklade blad. Blommor med merendels utskjutande ståndare.

Förek. allmänt på åkrar, fuktiga ängar samt vid vatten: *var. agrestis* ej sällsynt på åkrar bland hufvudformen, åtminstone på slättbygden.

3. LÝCOPUS Tourn. Strandklo.

Foder djupt och olikformigt 5-klufvet. Krona trattlik, nästan regelbundet 4-klufven, med grundt 2-klufven ofvanflik. Ståndare 2, utspärrade, med knapprummen mot basen åtskilda och något utspärrade. Smånötter med insidans bas fästa vid fruktfästet, med plattad, inåt sluttande toppyta, på utsidan plattade, på insidan kullrigt kölade. *Ört med groftandade eller parklufna blad, åtskilda blomkransar samt små hvita, rödprickiga blommor.*

1. **L. europǽus** L. blad lansettlika—äggrundt aflånga, groftandade eller parklufna; fodertänder längre än foderpipen. ♃ Juli, Aug. hv. eller rödl. blr.

Stjelk 1—2 fot hög, upprätt, enkel eller grenig stundom ända från basen, fårad, småluden eller stundom glatt, från sin underjordiska, svampigt uppsvälda, hvita del alstrande långa fjällbeklädda, rotslående, mot basen likaledes svampigt uppsvälda grenskott. Blad mörkgröna, gleshåriga eller nästan glatta, mot båda ändar afsmalnande, kort skaftade; de nedre parklufna, de öfre grofsågade. Blomkransar små, rundade och tätblommiga. Foder småludet, föga nervigt, med lansettlika, långt spetsade flikar, som äro föga kortare än kronan; den öfversta fliken mindre än de öfriga. Krona inuti hårig, med breda rundade flikar, af hvilka den nedersta är störst, ojemnt naggad samt rödprickig. Smånötter kastanjbruna, med ryggsidans båda kanter förtjockade, på insidan glandelprickiga, samt med tvärhuggen topp och bas.

Förek. allmänt vid stränder, vattengropar och kärr.

4. ÁJUGA L. Blåsuga.

Foder likformigt 5-klufvet. Krona läppformig, med den öfre läppen platt, grundt 2-klufven, liten, många gånger kortare än den nedre 3-klufna läppen, efter förvissnandet omgifvande frukten; kronpip på insidan vid basen försedd med en hårkrans. Ståndare 4, tvåväldiga, parallela. Stift efter blomningen qvarsittande. Smånötter nätlikt gropiga, rundade och kullriga, med insidan från basen ända till ofvan midten fästa vid fruktfästet. *Temligen låga örter med blom-*

kransarne sammandragna till en axlik, af blomstödjebladen afbruten blomställning i stjelkens spets samt blå blommor.

1. **A. pyramidális** L. stjelk utan grenskott, likformigt hårig; rotblad med kort, vingkantadt skaft; blomstödjebladen mycket längre än blommorna. ♃ Maj, Juni, bl. blr.

Stjelk från några tum slutligen ända till en fot hög, upprätt enkel, beklädd med ledade hår. Rotblad vid blomningen qvarsittande, omvändt äggrunda, jemte de öfriga bladen håriga; stjelkblad uppåt aftagande i storlek, helbräddade eller mot spetsen grofsågade, omvändt äggrunda—aflångt äggrunda, oskaftade. Blomkransar 6—10-blommiga, jemte de stora blomstödjebladen bildande ett pyramidformigt, 4-kantigt ax. Foder klocklikt, hårigt, med smalt lansettlika långspetsade flikar. Krona på utsidan hårig, med cylindrisk pip och kort utböjd öfverläpp; den nedre läppens sidoflikar små trubbiga; dess mellanflik stor, omvändt hjertlik. Småhötter gråbruna.

Förek. der och hvar på torra betesmarker, allmän i norra delen på *Hallandsås*, *Söderåsen* ända till *Ringsjön*, på *Linderödsåsen* der och hvar ända till *Stenshufvud*, och i nordöstra delen; dessutom på enstaka ställen i provinsens öfriga delar, t. ex. på *Kullaberg*, *Allerum*, *Sofiero* (Kamrer S. J. Södervall), *Hellestad*, *Romeleklint*, *Öfvedskloster*, *Törringelund* (Dr S. A. Tullberg), *Röddinge* m. fl. st.

2. **A. reptans** L. stjelk med långa grenskott, 2-sidigt hårig; rotblad långt skaftade; de öfre blomstödjebladen kortare än blommorna. ♃ Maj, Juni, bl. blr.

Nästan glatt. Stjelk $^1/_2$—1 fot hög, upptill enkel, upprätt, glest 2-sidigt hårig af ledade hår. Blad omvändt äggrunda—aflånga, trubbiga, glest bugttandade; rotblad och de nedre stjelkbladen skaftade, de öfre oskaftade. Blomstödjebladen helbräddade, de öfre något blåaktiga. Blomkransar 6—12-blommiga, temligen talrika; de nedre åtskilda, de öfre sammanflytande till ett ax. Foder och krona småludna.

Förek. sällsynt på fuktiga, grasbevuxna ställen i löfskogar i vestra Skåne, t. ex. vid *Scedala*, *Fogelsång*, *Marianelund Gudmundtorps s:n*, mellan *Billinge* och *Gunnarod*, *Tjutehed* nära *Hesslunda*, *Risberga* (enl. Lilja), *Heljarod* (Skolyngl. R. Wallengren), *Kelliehouse Barkakra s:n* (Lekt. N. J.Scheutz), *Farhult* (Doc. B. Jönsson).

3. **A. genevénsis** L. stjelk utan grenskott, ullhårig; rotblad långt skaftade, snart förvissnande; de öfre blomstödjebladen kortare än blommorna. ♃ Juni, Juli, bl. blr.

Stjelk slutligen ända till fotshög, enkel, upprätt, rikt hårig af långa, mjuka och ledade hår. Stjelkblad håriga, bugttandade, de nedersta med vingkantadt skaft, aflånga, de mellersta störst, oskaftade, bredt äggrunda, mot basen afsmalnande. De nedre blomstödjebladen grundt 3-klufna. Blomkransar 8—10-blommiga, förenade till ett glest ax.

Förek. sällsynt på torra backar och betesmarker, på kritbackarne omkring *Limhamn* samt derifrån på liknande ställen spridd ända mot *Trelleborg*; *Engeltofta* i parken (i senare tider ej derstädes anträffad, så vidt författaren vet).

5. TEÚCRIUM L. Löksuga.

Foder på undre sidan bukigt uppsvällt, 5-klufvet. Krona läppformig, efter blomningen affallande, med den öfre läppen 2-delt

och dess båda flikar fästa på ömse sidor vid den nedre, derigenom skenbart 5-flikade läppen: den nedre läppens mellanflik stor, rundad och något konkav; sidoflikar små, ej större än den öfre läppens båda flikar; kronpip utan hårkrans på insidan. Ståndare 4, tvåväldiga, samstående och uppåtböjda. Stift affallande. Smånötter rundadt kullriga, med insidan från basen nästan ända till midten vidvuxna fruktfästet. *Liten kärrört med fåblommiga, åtskilda blomkransar och röda blommor.*

1. **T. Scórdium** L. blad oskaftade aflånga, trubbsågade, de öfre mot basen afsmalnande; blomkransar 4-blommiga; foder likformigt 5-flikigt. ♃ Juli, Aug. r. blr.

Stjelk från några tum hög ända till fotshög och deröfver, vanligen grenig, hårig, uppstigande, nedtill rotslående och utsändande grenskott. Blad ofta från midten mot basen helbräddade, håriga, trubbiga. Fodrets tänder aggrundt triangulära, kort spetsade. Smånötter nätlikt rynkiga.

Förek. der och hvar på fuktiga ställen i södra och sydvestra Skåne, t. ex. vid *Hvidarp, Lomma, Alnarp, Malmö, Heckeberga sjön* (enl. Lilja), *St. Hammar, Hvellinge, Arrie* (Dr S. A. Tullberg), *Skegrie, Tomarp, Trelleborg, Jordberga, Söfdeborg, Kåseberga mosse, Hammenhög* m. fl. st.

6. GLECHÓMA L. Jordrefva.

Foder 15-nervigt, 5-klufvet, med de båda nedre flikarne något kortare än de tre öfre. Krona läppformig, med den öfre läppen nästan platt, upprätt och urnupen, samt den nedre läppen 3-flikig med mellanfliken större än sidoflikarne, plattad och urnupen. Ståndare 4, tvåväldiga, de två öfre längst, alla samstående under öfverläppen, med korsvis hopstående knappar. Smånötter med rundad topp, kullriga på ryggsidan samt kölade på den inre, med den rundade basen vidväxta fruktfästet. *Krypande tidigt blommande ört med temligen stora blå blommor och blomknippen, som förblifva åtskilda i hvarje bladveck, så att de ej bilda kransar.*

1. **G. hederácea** L. blad skaftade, njurlika naggsågade; blommorna i hvarje bladveck rigtade åt samma sida. ♃ April—Juni, bl. blr.

Rotstock utsändande såväl krypande grenskott som upprätta, blombärande grenar. Blad mer eller mindre håriga, med rundadt trubbiga sågtänder. Blomknippen kort skaftade, 2—6-blommiga, med borstlika skärmblad. Fodertänder aggrunda borstspetsade. Krona 2—4 gånger längre än fodret, utan hårkrans i pipen, blå med mörkare fläckar; den nedre läppen vid basen hårig. Smånötter stora bruna, aflånga, smågropiga, med ryggsidan omgifven af en smal kant.

Förek. allmänt på gräsbevuxna ställen vid vägar, på vallar o. s. v.

7. NÉPETA L. Kattmynta.

Foder 15-nervigt, något krökt, 5-klufvet. Kronan läppformig, med den öfre läppen upprätt, plattad och 2-klufven samt den nedre treflikig, med rundad, konkav och naggad mellanflik, som är större än sidoflikarne. Ståndare 4, samstående under öfverläppen, med at-

skilda knappar, hvilkas rum äro rakt utspärrade, efter blomningen utböjda; det öfre paret längre än det undre. Smånötter kullriga, ovala, på insidan vid basen och något upp på kanterna vidväxta fruktfästet. *Temligen hög, gråluden och starkt luktande ört med till rundade ax sammanflytande blomkransar och små hvita blommor.*

1. **N. Catária** L. blad vid basen hjertlika, grofsågade, på undre sidan gråludna; foderpip sned, med olikstora tänder. ♃ Juli, Aug. hv., inuti rödpr. blr.

Stjelk 1—3 fot hög, upprätt, grenig, trubbkantig och gråluden. Blad skaftade, äggrunda spetsiga, på undre sidan upphöjdt nerviga, på öfre matt gröna. Blomknippen kort skaftade, mångblommiga, med syllika skärmfjäll. Foder upptill något sammandraget, gråludet, med syllika, i spetsen rödaktiga flikar. Kronans underläpp rödprickig och något hårig. Smånötter svartbruna, småknottriga i synnerhet på toppen.

Förek. der och hvar på odlade ställen, gator o. s. v., i synnerhet i vestra Skåne, men äfven, ehuru sparsamt, i östra, t. ex. vid *Mellby, Esperöd, Mansdala, Näsby, Broby.* m. fl. st.

8. ORÍGANUM Tourn. Konig.

Foder otydligt 10-nervigt, likformigt 5-tandadt, med af hår tillsluten pip. Kronans öfre läpp plattad, upprätt och grundt 2-klufven; den nedre djupt klufven i 3 trubbiga, hela och ungefär lika breda flikar, af hvilka den mellersta är längst. Ståndare utspärrade från hvarandra, de nedre längst, med åtskilda utstående knapprum. Smånötter rundade, på utsidan plattade, på insidan kullrigt kölade, med kullrig topp, med den spetsiga basen och kanternas nedre del vidväxta fruktfästet. *Hög, starkt luktande ört med tätblommiga, till en nästan qvastlik, mycket grenad blomställning i stjelkens spets samlade kransar och med vanligen röda blommor.*

1. **O. vulgáre** L. blad skaftade äggrunda trubbiga; skärmblad omvändt äggrunda. ♃ Juli, Aug. r. blr.

Stjelk 1—2 fot hög, upprätt, från sin underjordiska del alstrande grenskott, grenig, nedtill med svaga bladbärande, upptill med kraftigare och blombärande grenar, trubbkantig och gleshårig, upptill vanligen rödbrun. Blad gleshåriga och på båda sidor försedda med insänkta glandler, helbräddade eller glest tandade. Skärmblad vanligen i spetsen bruna, på öfre eller båda sidorna glandelprickiga, något längre än det klocklika fodret. Krona på utsidan hårig, 2—3 gånger längre än fodret, stundom hvit. Smånötter bruna, smågropiga.

Förek. temligen allmänt på torra ställen i busksnår.

9. LEONÚRUS L. Hjertstilla.

Foder 5-kantigt och 5-nervigt, olikformigt 5-klufvet i styfva, taggspetsade flikar, af hvilka de båda nedre äro längre och något utböjda från de öfriga. Kronans öfre läpp hvälfd, hel och framåtrigtad; den nedre 3-klufven, med nedvikna sidoflikar och en mellanflik, som är flere gånger längre än sidoflikarne och har nedvikna

kanter, hvarigenom den blir smal och spetsig. Ståndare i början hopstående under öfverläppen, slutligen utböjda, med vid basen åtskilda knapprum. Smånötter vigglika, med smalt vingkantad, plattadt kullrig utsida och hvasst kölad insida samt tvärhuggen, af en tydlig kant omgifven, hårig toppyta, med den platta, trekantiga basen vidväxta fruktfästet. *Hög grenig ört med tätblommiga, i ett bladigt, afbrutet ax samlade kransar och små hvitröda blommor.*

1. **L. Cardiaca** L. de nedre bladen handlikt 5-klufna, med hjertlik eller rundad bas, de öfre vigglika, i spetsen 3-klufna, alla skaftade, under gråludna; krona mycket hårig. ♃ Juli, Aug. hvitr. blr.

Stjelk 1—3 fot hög, styf, upprätt, grenig, hvasst 4-kantig och småluden, ihålig. Blad under något gråludna, ofvan mörkgröna och glest småhåriga, handnerviga; bladflikar spetsiga grofsågade. Blomkransar talrika, rundade, bestående af talrika, tätt hoppackade blommor. Foder klocklikt, slutligen nästan glatt, med äggrundt lansettlika, vid fruktmognaden utstående flikar. Krona på utsidan mycket hårig, med något krökt, på insidan med en smal hårring försedd pip; underläppens flikar smala, trubbiga. Öfre kronläppen på utsidan hvit, på insidan ljusröd; den nedre ljusröd med mörkare röda fläckar. Smånötter svartbruna.

Förek. allmänt på odlade ställen, vid gator och vägar.

10. GALEÓBDOLON Dill. Gulsuga.

Foder upprätt, vidgadt, 10-nervigt, med hvarannan nerv mindre tydlig, nästan likformigt 5-klufvet. Kronans öfre läpp hög, hvalflik och framåtböjd, hel; den nedre läppens flikar hela spetsiga, den mellersta något större än sidoflikarne. Ståndare framåtböjda och samstående under öfverläppen; deras knappar glatta, med utspärrade knapprum. Smånötter aflångt vigglika, på utsidan nästan platta, på insidan hvasskölade, med 3-sidig, glatt och inåt sluttande, plattad toppyta, nedtill utdragna i en aflång, fruktfästet vidväxt, köttig fot. *Hårig, föga stor, refvig ört med stora gula blommor i åtskilda, fåblommiga kransar.*

1. **G. lúteum** Huds. blad bredt hjertlika trubbiga, håriga; blomkransar omkring 6-blommiga. ♃ Maj, Juni, g. blr.

Stjelk från några tum ända till fotshög, uppstigande och från sin nedre del utvecklande långa, krypande och rotslående grenskott, för öfrigt enkel, hårig. Blad skaftade, grofsågade med rundade sågtänder, ofta ljusfläckiga. Foder hårigt. Krona stor, brunfläckig på den nedre läppen, med nedom midten sammandragen pip, som på insidan bär en sned hårring. Smånötter slata, med fot af halfva nötens längd.

Förek. allmänt i löfskogar i södra och mellersta delen af provinsen; i det inre af norra Skåne tyckes den vara sällsynt, t. ex. vid *Broby* (Apoth. C. O. Hammström). I södra Skånes bokskogar blir den högre, glattare och får i synnerhet de öfre bladen mer lansettlika samt närmar sig sålunda något den sydeuropeiska formen.

11. LÁMIUM Tourn. Plister.

Foder upptill vidgadt, olikformigt 5-klufvet, mer eller mindre tydligt 10-nervigt. Kronans öfre läpp hel, hvalflik och framåtböjd;

den nedre läppens mellanflik stor, rundad, 2-klufven, med smal bas, sidoflikar små, tandlika och spetsiga. Ståndare framåtböjda och samstående under öfverläppen, med håriga knappar, hvilkas rum äro rakt utspärrade från hvarandra. Smånötter aflångt vigglika, på utsidan nästan platta, på insidan hvasskölade, afsmalnande mot basen till en aflång, köttig, fruktfästet vidväxt fot samt med tresidig, plattad och inåt sluttande, glatt toppyta. *Håriga örter med hela blad och i åtskilda kransar anordnade, röda eller hvita blommor.*

Öfversigt öfver arterna.

† Blommor hvita. . . . . *L. album.*
†† Blommor röda.
 * Blomstödjeblad skaftade. . . . . *L. purpureum.*
 ** Blomstödjeblad mer eller mindre oskaftade.
  Foderflikar längre än foderpipen. . . . . . . *L. intermedium.*
  Foderflikar af foderpipens längd. . . . . . . *L. amplexicaule.*

---

† *Blommor hvita.*

1. **L. album** L. blad äggrunda, vid basen hjertlika, spetsiga, grofsågade och skaftade. ♃ Maj—Sept.

Stjelk 1—2 fot hög, uppstigande och från sin underjordiska del alstrande grenskott, enkel eller vid basen något grenig, skarpt 4-kantig, hårig. Blad gleshåriga, med bredt rännformiga skaft; deras sågtänder breda rundade eller något spetsiga. Blomkransar 10—20-blommiga, med smala syllika skärmfjäll, temligen närmade hvarandra mot stjelkens spets. Foder tydligt 10-nervigt, gleshårigt, af kronpipens längd; fodertänder håriga, långt sylspetsade, ungefär lika långa som foderpipen. Kronans pip krökt uppåt, på insidan försedd med en snedstäld hårring; öfverläppen mycket hårig på utsidan och försedd med en mot spetsen tvågrenad köl; underläppen med gulgröna fläckar vid basen. Ståndarknappar svarta, hvithåriga. Smånötter gråbruna, beströdda med små hvita, prickformiga vårtor, med fot af nästan halfva fruktens längd.

Förek. allmänt på odlade ställen.

†† *Blommor röda.*

2. **L. purpúreum** L. blad bredt äggrunda, hjertlika trubbiga; blomstödjeblad kort skaftade. ⊙ och ⊙ April—Sept.

β **hýbridum** Vill. (**L. purp.** *var.* **incisum** Willd., i Sk. Fl. 1 uppl.) blomstödjeblad flikiga.

Stjelk från några tum ända till en fot hög, enkel eller nedtill grenig, med upprätta grenar, skarpt fyrkantig, gleshårig, stundom nästan glatt. Blad, i synnerhet de nedre, långt skaftade med rännformiga skaft, gleshåriga, grofsågade, med rundade trubbiga sågtänder. Blomkransar 8—12-blommiga, med syllika skärmfjäll, samtligen närmade mot stjelkens topp. Blomstödjeblad kortare skaftade, äggrundt hjertlika, trubbiga och trubbsågade. Foder 10-nervigt, föga hårigt, med håriga, lansettlika och långt sylspetsade flikar, som äro ungefär af foderpipens längd. Kronans pip nästan rak, upptill under underläppen säckformigt vidgad, på insidan försedd med en tvärstäld hårring; öfverläppen på utsidan hårig, okölad; underläppen med mörkröda fläckar. Ståndarknappar

svarta och hvithåriga. Smånötter mindre än hos föreg., gråbruna, rikligare beströdda med hvita prickar; deras fot kortare. Har en obehaglig lukt.

Förek. allmänt på åkrar och odlade ställen; β *hybridum* tillsammans med hufvudformen, i synnerhet på slättbygden.

3. **L. intermédium** Fr. blad njurlika; blomstödjeblad nästan oskaftade; foderflikar längre än foderpipen, utspärrade. ⨀ och ⨀ Maj—Sept.

Stjelk än endast några tum hög, upprätt och nästan enkel (hos den på våren blommande formen), än ända till fotshög, mycket grenig, med de nedre grenarne nedliggande eller uppstigande (hos höstformen). Blad gleshåriga, groft trubbsågade, de nedre långt skaftade och något mindre än blomstödjebladen, som hafva mycket korta och breda skaft. Blomkransar med lansettlika skärmfjäll, mer aflägsnade från hvarandra. Krona af mörkare röd färg än hos föreg.; kronpip rak, utan hårring; öfverläppen på utsidan hvithårig. Smånötter bruna, smalare än hos föreg. och med kortare fot, tätt beströdda med små vårtlika, hvitaktiga upphöjningar. Anses af några författare såsom hybrid af föreg. och följ.

Förek. allmänt på åkrar i hela vestra Skåne; äfven i östra Skåne der och hvar, t. ex. vid *Broby*, *Härlöf*, *Mellby*, *Esperöd* m. fl. st.

4. **L. amplexicaúle** L. blad njurlika; blomstödjeblad oskaftade, stjelkomfattande; foderflikar af foderpipens längd, samstående. ⨀ och ⨀ Maj—Sept.

Stjelkar vanligen flere från samma rot, enkla, upprätta, ända till fotshöga, hvasst fyrkantiga och föga håriga. Blad tilltagande i storlek nedifrån mot toppen, ljusgröna, groft trubbsågade; de nedre långt skaftade. Blomkransar mångblommiga, åtskilda, med syllika skärmfjäll. Foder täthårigt, otydligt nervigt, med lansettlika, långspetsade, före och efter blomningen samstående flikar. Kronpip merendels betydligt längre än fodret, rak, nästan jemntjock och utan hårring på insidan; öfverläppen på utsidan hårig af mörkt purpurröda hår. Smånötter som hos föreg.

Förek. allmänt på åkrar och odlade ställen.

L. maculátum L., närmast beslägtad med *L. album*, men rödblommig, har i fordna tider funnits kring *Kjflinge*, men är numera utgången. Har sannolikt varit införd med utländsk säd.

12. STACHYS Tourn. Syska.

Foder upptill vidgadt, 10-nervigt, likformigt 5-klufvet, med bar pipöppning. Kronans pip nästan rak, med en hårkrans på insidan; öfverläppen hvalflik, hel, kortare än underläppen; denna senare utan knölar mellan flikarne, med trubbiga, nedböjda sidoflikar och stor, omvändt äggrund, urnupen mellanflik. Ståndare samstående under öfverläppen, slutligen böjda at sidorna och med vridna strängar; knappar glatta, med utspärrade rum. Smånötter omvändt äggrunda, kullriga, på insidan svagt kölade, med kullrig toppyta, vid basen med insidan vidväxta fruktfästet. *Större eller mindre, håriga örter med hela blad samt fåblommiga kransar i mer eller mindre afbrutna ax och röda blommor.*

† *Krona dubbelt längre än fodret.*

1. **S. sylvática** L. blad skaftade, äggrunda spetsiga. ♃ Juli, Aug. rödbr. blr.

Stjelk 1—3 fot hög, från sin underjordiska del frambringande smala, trådlika grenskott, enkel eller upptill grenig, med motsatta, i storlek mot spetsen tilltagande grenar, af hvilka de nedre äro endast bladbärande, upprätt, hvasst fyrkantig och sträfhårig samt upptill glandelhårig. Blad ljusgröna, tunna och mjukhåriga, med hjertlik bas, grofsågade, med breda, rundade och uddspetsiga sågtänder. Blomkransar 6-blommiga, med smala lansettlika skärmblad, något närmade till ett bladlöst ax. Foder glandelhårigt; dess flikar lansettlika, sylspetsade, ungefär af foderpipens längd. Krona på utsidan hårig; underläppen tecknad med hvita bandformiga streck, med tillbakaböjda sidoflikar och i kanten nedviken mellanflik. Ståndarsträngar upptill korthåriga. Smånötter finknottriga, svartbruna, glanslösa. Hela örten utmärkt genom en obehaglig lukt.

Förek. allmänt på skuggrika ställen i skogar, parker och gamla trädgårdar.

2. **S. palústris** L. blad oskaftade, aflångt lansettlika. ♃ Juli, Aug. r. eller hv. blr.

Stjelk $^1/_2$—4 fot hög, från sin nedre underjordiska, vidt kringkrypande del alstrande långa smala, i spetsen slutligen knöligt uppsvälda grenskott; stjelkens ofvan jord befintliga del enkel eller vid basen något grenig, upprätt, kort sträfhårig. Blad mjukludna, tätt sågade, med något hjertlik bas. Blomkransar 6—10-blommiga, de öfre sammanflytande till ett ax med små lansettlika skärmblad mellan kransarne. Foder glandelhårigt; dess flikar äggrundt lansettlika, sylspetsade, något kortare än foderpipen. Krona på utsidan småluden; dess pip något krökt och strax ofvan basen småningom vidgande sig; underläpp tecknad med hvita fläckar och streck, med utstående sidoflikar och plattad, ojemnt naggad mellanflik. Smånötter nästan släta, glänsande svartbruna, dubbelt större än hos föreg.

Förek. allmänt såväl på fuktiga ställen vid åstränder o. s. v. som på åkrar, der den blir lägre och mer gråluden (*var. agréstis*).

†† *Krona af fodrets längd.*

3. **S. arvénsis** L. blad skaftade, bredt äggrunda trubbiga, med hjertlik bas. ⊙ Juli, Aug. ljusr. blr.

Stjelk med pålrot, från några tum ända till en fot hög, upprätt, enkel eller grenig ända från basen, med uppstigande grenar, sträfhårig. Blad håriga, groft trubbsågade; de öfversta blomstödjebladen aflånga, mot basen afsmalnande och oskaftade. Blomkransar vanligen 6-blommiga, de öfre sammanflytande till ett kort, rundadt ax. Foder glandelhårigt och styfhårigt, med lansettlika långspetsade fodertänder af foderpipens längd eller längre. Kronans nedre läpp med mörkare fläckar. Smånötter svarta, småknottriga.

Förek. här och der på sandiga åkrar, i synnerhet i nordöstra delen från *Rabelöf* genom *Österslöfs, Oppmanna* och *Wånga s:nar, Broby;* äfven allmän i nordvestra Skåne, t. ex. *Förslöf, Farhult, Krapperup, Höganäs, Kulla Gunnarstorp, Helsingborg, N. Wram;* i mellersta och södra delen flerestädes, såsom *Hoör, Annelöf, Öfredskloster, Illstorp, Vanstad, Fogelsång,* mellan *Malmö* och *Hvellinge, Ingelstorp* m. fl. st.

13. BALLÓTA L. Bonässla.

Foder upptill vidgadt, 10-nervigt och färadt, likformigt 5-klufvet. Krona med nästan rak, på insidan med en harkrans försedd pip, hvälfd, naggad öfverläpp samt 3-klufven underläpp med stor omvändt hjertlik mellanflik. Ståndare samstående under öfverläppen, med äfven efter blomningen raka strängar samt de glatta knappar-

nes rum rakt utspärrade. Smånötter med plattadt kullrig utsida och kölad insida, på toppen kullriga, med basen på insidan vidväxta fruktfästet. *Höga greniga örter med tätblommiga, till ax sammanflytande kransar och röda blommor.*

1. **B. ruderális** Sw. fodertänder äggrundt lansettlika, borstspetsade, med borst af fodertändernas längd. ♃ Juli—Sept. r. blr.

Stjelk 2—4 fot hög, skarpkantig, upprätt, grenig, småhårig. Blad mjukludna, bredt äggrunda—rundade, trubbiga, med något hjertlik bas, grofsågade, med rundade trubbiga sågtänder, skaftade. Blomknippen skaftade, rikblommiga, med syllika håriga skärmfjäll. Foder hårigt, trattlikt, med utböjda, på längden något veckade flikar. Krona på utsidan hårig, i synnerhet på öfverläppen, med nästan rak, upptill vidgad och ur fodret föga utskjutande pip, som är längre än brämet; underläppen med hvita ådror, något skrynklig och smågropig, med korta aflånga och urnupna, horizontalt utstående sidoflikar samt i kanten småkrusig mellanflik. Smånötter stora, svartbruna.

Förek. allmänt på odlade ställen vid byar, gårdar o. s. v.; sällsyntare i skogsbygden.

B. fœtida Lam. fodertänder breda rundade, kort uddspetsiga med udd, som är betydligt kortare än fodertänderna; för öfrigt som föreg. ♃ Juli, Aug. r. blr.

Förek. enligt gamla uppgifter på odlade ställen vid *Raflunda* och *Åhus* i östra Skåne, men är i senare tider många gånger förgäfves eftersökt på båda ställena.

14. BETÓNICA Tourn. Humlesuga.

Foder otydligt nervigt, nästan likformigt 5-klufvet. Kronans pip krökt framåt, på insidan glatt; öfverläppen något hvälfd, hel; underläppens tre flikar föga oliklånga, men den mellersta bredare, omvändt äggrund. Ståndare föga utskjutande ur kronpipen, äfven efter blomningen raka, med nästan parallela knapprum. Smånötter aflånga—omvändt äggrunda, med inåt sluttande toppyta, plattadt kullrig, i synnerhet mot toppen vingkantad utsida och kölad insida, med basen vidväxta fruktfästet. *Hög, ogrenad skogsört med fåbladig stjelk och blomkransarne samlade till ett tätt ax i stjelkens spets samt röda blommor.*

1. **B. officinális** L. blad aflånga, vid basen hjertlika, grofsågade, med rundadt trubbiga tänder. ♃ Juli, Aug. r. blr.

Stjelk 1—3 fot hög, styf, enkel, upprätt och styfhårig. Rotblad och de nedre stjelkbladen långt skaftade; stjelkblad få till antalet och långt åtskilda, de öfversta nästan oskaftade, alla håriga. Blomkransar rikblommiga, de nedre åtskilda, de öfre sammanflytande till ett tätt, aflångt ax. Den nedre kronläppens sidoflikar trubbiga; kronpip långt utskjutande ur fodret. Smånötter medelstora, bruna, med vanligen något snedskuren vingkant på toppen.

Förek. sällsynt i vestra Skånes skogstrakter, t. ex. i *Bosarps sn* flerestädes, i *Fastorpsskogen Strö sn, Ramstorp Torrlösa sn, Stehag;* uppgifves för flera andra ställen, der den nu genom odling blifvit utrotad.

15. GALEÓPSIS L. Dån.

Foder med 5 tydliga nerver, likformigt 5-klufvet; dess pipöppning efter blomningen tillsluten af styfva hår. Kronans öfre läpp hvalflik, naggad eller urnupen; den nedre med något större mellanflik än sidoflikar samt med tvänne ihåliga uppblåsta tänder vid mellanflikens bas; kronpip på insidan glatt. Ståndare samstående under öfverläppen; knappar med utspärrade knapprum. Smånötter med föga kullrig, af en kant omgifven utsida och kullrig insida, omvändt—äggrunda, med kullrig, starkt inåt sluttande toppyta, med basen vid insidan vidväxta fruktfästet. *Höga greniga, mer eller mindre styfhåriga örter med tätblommiga, merendels åtskilda kransar och ofta stora, röda eller gula, flerfärgade blommor.*

† *Stjelk uppsväld under lederna.*

1. **G. versicolor** Curt. kronpip dubbelt längre än fodret; blommor stora ljusgula, med violettfläckig underläpp. ☉ Juli, Aug.

Stjelk 1—4 fot hög, upprätt, grenig, styfhårig och upptill vanligen glandelhårig. Blad gleshåriga, grofsågade och skaftade; de nedre stjelkbladen äggrundt lansettlika, mot basen något afsmalnande, de öfre bredare, äggrunda. Blomkransar tätblommiga, rundade, med syllika skärmfjäll; de öfre sammanflytande. Foder nästan femkantigt, glatt mellan nerverna; foderflikar styft borstspetsade, ungefär af pipens längd. Krona på utsidan hårig och glandelhårig; kronpip något krökt, ofvan midten starkt vidgad; öfverläppen rundad; underläppens flikar i kanten platta och naggade, sidoflikar gula och mot spetsen hvita, mellanfliken violett och hvitkantad samt mot basen brandgul med violetta streck. Smånötter stora, breda, bruna och fläckiga.

Förek. allmänt på odlade ställen, i synnerhet i närheten af vatten.

2. **G. Tétrahit** L. kronpip af fodrets längd eller kortare; blommor små röda eller hvitaktiga, med mörkfläckig underläpp. ☉ Juli—Sept.

β **bifida** Bönn. nedre kronläppens mellanflik smalare, urnupen, med slutligen tillbakavikna kanter.

Hufvudsakligen skild från föreg. genom de mindre, med kortare kronpip försedda och annorlunda färgade blommorna. Glandelhåren på grenarnes öfre del tyckas hos denna art konstant bära en svart, hos föreg. en hvit glandel, hvarjemte de öfversta stjelkbladen och de nedre blomstödjebladen äro langre skaftade samt äggrundt lansettlika. Merendels är afven den öfre kronläppen, i synnerhet hos de hvitblommiga formerna, i spetsen något utdragen i en rundad, naggad fortsättning, hvarjemte den nedre läppens flikar vanligen äro vågbraddade samt tänderna vid mellanflikens bas betydligt mindre. Smånötter ljusbruna, något smalare samt mindre fläckiga än hos föreg.

Förek. allmänt på odlade ställen, åkrar, i skogar, vid hafsstränder o. s. v.

†† *Stjelk jemntjock.*

3. **G. Ládanum** L. blad äggrundt—aflångt lansettlika, de öfversta nästan oskaftade; kronpip nästan dubbelt längre än fodret; blommor purpurröda. ☉ Juli, Aug.

Stjelk från några tum ända till 2 fot hög, **upprätt och vanligen ända** från basen grenad i utspärrade grenar, mjukhårig samt **upptill glandelhårig, med** svarta

glandler. Blad glest mjukhåriga, sågade; de nedre kort skaftade. Blomkransar tätblommiga, rundade, åtskilda. Foder rikligt mjukhårigt och glandelhårigt, nästan trindt, med föga tydliga nerver; foderflikar kort och mjukt borstspetsade, kortare än foderpipen. Krona på utsidan hårig; pip föga krökt, först långt ofvan midten vidgad; öfverläppen mycket smalare än hos föreg., nästan aflång, mot spetsen något afsmalnande och derstädes naggad; underläppens samtliga flikar naggade och något vågbräddade; mellanflikens tänder ej större än hos föreg. Smånötter nästan svarta, småknottriga, mindre flackiga och mot basen mer afsmalnande.

Förek. allmänt på sandiga åkrar, i synnerhet i furubygden, men är äfven temligen allmän i östra Skåne, t. ex. vid *Fjelkinge, Trolle Ljungby, Torsebro, Fridhem Önnestads sn, Esperöd, Kabusa* m. fl. st.; äfven i mellersta och vestra Skåne der och hvar, t. ex. vid *Sjöbo, Illstorp, Genarp, Gräntinge, Sandby, Trolleberg, Saxtorp, Höör* samt i nordvestra delen allmän.

16. **MARRÚBIUM** Tourn. Kransborre.

Foder upphöjdt 10—flernervigt, 10—flertandadt, med styfva borstlika och hakformigt krökta tänder. Kronans öfre läpp uppåtrigtad, smal, något rännformig och 2-klufven; den nedre med stor rundad, mot basen afsmalnande, grundt 2-klufven och naggad mellanflik; kronpip något krökt, på midten sammandragen och derstädes på insidan bärande en hårring. Ståndare jemte stiftet inneslutna i pipen, föga oliklånga, med njurformiga knappar. Smånötter med plattad, af en hvass kant omgifven utsida och kölad insida samt något plattad, inåt sluttande, tresidig toppyta, med basen på insidan vidväxta fruktfästet. *Temligen hög, hvitullig ört med nästan klotformiga, tätblommiga, åtskilda kransar och små hvita blommor.*

1. **M. vulgáre** L. blad rundadt äggrunda, skrynkliga, på undre sidan gråulliga. ♃ Juli, Aug. hv. blr.

Stjelk 1—3 fot hög, nedtill grenad i långa, uppstigande och enkla grenar, ullhårig och trubbkantig. Blad skaftade, trubbiga, groft och ojemnt sågade, med rundade trubbiga sågtänder. Blomkransar oskaftade, med syllika, hakformigt krökta skärmfjäll. Foder hårigt i pipöppningen, med utböjda, vanligen omvexlande större och mindre tänder. Krona på utsidan hårig, med ungefär lika långa läppar; underläppens sidoflikar temligen smala. Ståndarsträngar korta. Märke grundt 2-klufvet. Smånötter temligen stora, gråbruna, småknottriga, mot basen afsmalnande.

Förek. der och hvar på torra, särdeles sandiga ställen, t. ex. vid *Glimåkra, Broby, Qvrlöf Färlöfs sn, Rinkaby, Hoby Åsums sn, Ullstorp* nära *Christianstad, Åhus, Kivik, Baskemölla, Kåseberga, Mossby, Öfvedskloster, Illstorp* och *Åsum, Röstånga,* omkring *Ringsjön* flerestädes, såsom vid *Höör, Vitseröd* och *Maglasäte; Kullen, Torekow, Ålstorp, Håstad, Lomma, Lund, Roslätt* och *Hvellinge* m. fl. st.

17. **THYMUS** L. Timjan.

Foder läppformigt, med 3-tandad öfverläpp och 2-klufven underläpp samt äfven vid fruktmognaden åtskilda läppar, klocklikt, 10-nervigt; pipöppning tillsluten af hår. Kronans öfre läpp liten, upprätt, urnupen; den nedre 3-klufven, med ungefär likstora flikar:

kronpip rak, utan hårring. Ståndare utspärrade, med åtskilda knapprum. Smånötter nästan rundade, kullriga, med kullrig topp, vid basen på insidan vidväxta fruktfästet. *Små greniga, mer eller mindre nedliggande och starkt luktande örter med små rundade, i hufvud samlade kransar och små röda blommor.*

1. **T. Serpýllum** L. blad ovala, mot basen hårbräddade och afsmalnande till ett kort skaft; stjelk likformigt småluden. ♃ Juni—Aug. r. eller hv. blr.

Stjelkar nedliggande, vanligen rotslående, ej sällan fotslånga, med uppstigande, några tum höga, blombärande grenar. Blad i synnerhet på undre sidan något ojemna af intryckta, punktformiga glandler, trubbiga och helbräddade, med på undre sidan tydligt framträdande medelnerv och stundom äfven tydliga sidonerver. Alla blomkransarne sammanflytande. Blomfoder hårigt; den nedre foderläppens flikar af kronpipens längd, den öfres tänder kortare. Öfre kronläppen plattad på utsidan; den nedres flikar bredt aflånga, trubbiga; mellanfliken obetydligt längre än sidoflikarne; krona på utsidan hårig. De tidigast framkommande blommorna större och med utskjutande ståndare; de sist på hösten utvecklade äro mindre, sakna ståndare samt hafva långt utskjutande stift. Smånötter stora, svartbruna och smågropiga.

Förek. allmänt på torra ställen.

2. **T. Chamædrys** Fr. blad bredt äggrunda, tydligt skaftade, i kanten nästan glatta; stjelk endast hårig på kanterna. ♃ Juli, Aug. r. blr.

Lik föreg., men större, glattare och mer bredbladig. Stjelkar uppstigande, ej rotslående. Bladens sidonerver på undre sidan otydliga. Den nedersta blomkransen skild från de öfriga, till ett ax förenade kransarne.

Förek. sällsynt på torra backar i nordvestra delen vid *V. Karup* (Stud. A. Tygesson); den uppgifves äfven för *Oxie* i sydvestra delen. Förekommer dessutom förvildad i Bot. Trädg. i *Lund*. Är utgången på sin gamla lokal vid *Tjörnedala* i östra delen.

18. CALAMÍNTHA Lam. Hartimjan.

Foder läppformigt, med 3-tandad öfverläpp och 2-klufven underläpp samt äfven vid fruktmognaden åtskilda läppar, rörformigt och vid fruktmognaden upptill sammandraget, upphöjdt 10-nervigt; pipöppningen tillsluten af hår. Öfre kronläppen liten, hel eller något urnupen, plattad; den nedre läppen med något större, rundad och urnupen mellanflik; kronpip rak, utan hårring. Ståndare med bågböjda strängar och parvis hopstående, af utspärrade rum bestående knappar. Smånötter smala, mot basen tillspetsade, omvändt äggrunda, på yttre och inre sidan samt toppen kullriga, vid basen och något uppåt kanterna vidväxta fruktfästet. *Liten grenig och nästan risaktig ört med talrika, fåblommiga och åtskilda kransar samt små blåaktiga blommor.*

1. **C. Ácinos** (L.) Clairv. blad skaftade, ovala, håriga; blomknippen af 2—3 skaftade blommor; foder under tänderna sammandraget. ⊙⊙, ⊙ och ♃ Juni—Aug. bl. eller hv. blr.

Stjelk vid basen grenig, med talrika uppstigande och enkla, ända till qvartershöga grenar, trubbkantig, hårig. Blad tjocka och fasta, glesháriga, mot spetsen glest tandade, på undre sidan med tydliga sidonerver. Blomstödjebladen under de öfre kransarne smala och kortare än blommorna. Foder styfhårigt, på undre sidan vid basen bukigt uppsväldt. Krona småluden; öfverläppen tydligt kölad på ryggen; underläppen vid basen hvit, med en stor mörkviolett fläck. Smånötter små, bruna med ett gråaktigt öfverdrag.

Förek. temligen allmänt på torra grusiga ställen.

19. CLINOPÓDIUM Tourn. Dosta.

Foder läppformigt, 13-nervigt, med den öfre läppen 3-tandad och den nedre 2-klufven samt med vid fruktmognaden åtskilda läppar; foderpip vid fruktmognaden ej sammandragen, men dess öppning tillsluten af hår. Kronans öfre läpp liten, plattad och urnupen; underläppens mellanflik större än sidoflikarne, omvändt hjertlik. Ståndare med bågböjda strängar och parvis hopstående knappar med utspärrade rum. Smånötter rundade, kullriga, på insidan trubbkantiga, på toppen kullriga, nästan släta, med basen vidväxta fruktfästet och med två hvita fläckar på vidfästningsytan. *Hög ört med temligen stora röda blommor och rikblommiga, hufvudlika, af långa nedböjda skärmfjäll omgifna samt åtskilda kransar.*

1. **C. vulgáre** L. blad skaftade, äggrunda, tandade; blomkransar mångblommiga, åtskilda, med borstlika skärmfjäll. ⊙⊙, ⊙ och ♃ Juni—Aug. r. blr.

Stjelk 1—2 fot hög, ofta från sin underjordiska del alstrande små, korta grenskott, upprätt, vanligen enkel, trubbkantig och långhårig af utstående hår. Blad mjukhåriga. Blomkransar endast 2—3 på hvarje stjelk, den öfversta i stjelkens spets, vid basen omgifna af talrika syllika och långhåriga skärmfjäll. Foder cylindriskt, något uppåt krökt, beklädt med långa hår och glandelhår. Krona något småluden, med utskjutande pip och på ryggen kölad öfverläpp; underläppen med två hvita, håriga strimmor vid basen; dess sidoflikar korta, breda och rundade, med kanterna på ömse sidor täckta af mellanfliken. Smånötter små, bruna.

Förek. temligen allmänt på torra grusiga ställen.

20. PRUNÉLLA L. Brunört.

Foder något hoptryckt, med 5 gröfre nerver, tvåläppigt: den öfre läppen 3-tandad, mycket bred och vid fruktmognaden omfattande den nedre, 2-klufna läppen; båda läpparne vid fruktmognaden hopslutna. Kronans öfre läpp hög, hvälfd, något naggad; den nedre läppens mellanflik större än sidoflikarne, rundad samt något konkav, smatandad; kronpip rak, med en hårring på insidan. Ståndare hopstående under den öfre kronläppen, med utspärrade knapprum; de båda längre strängarne i spetsen 2-klufna, med den ena fliken knappbärande. Smånötter omvändt äggrunda, på toppen kullriga, plattadt kullriga på utsidan och trubbkölade på insidan, mot basen afsmalnande i en kort, spetsig och hvit, frukt-

fästet vidväxt fot. *Temligen liten ört med 6-blommiga, af rundade skärmblad omgifna och till ett ax sammanflytande kransar samt blå blommor.*

1. **P. vulgáris** L. den öfre foderläppens tänder åtskilda; ståndarsträngarnes knapplösa flik syllik. ♃ Juni—Aug. bl. eller hv. blr.

Stjelk från några tum ända till en fot hög, uppstigande, från sin nedre del alstrande grenskott, skarpt fyrkantig, glatt eller upptill hårig. Blad skaftade, äggrunda—aflångt äggrunda, trubbiga, gleshåriga, helbräddade eller glest småtandade. Blomkransarnes stödjeblad förvandlade till rundadt njurformiga, uddspetsiga, ådriga och hinnaktiga skärmfjäll. Smånötter bruna, glänsande; deras yttre sida begränsad af en mörk rand och längs midten likaledes med tvänne mörkare ränder; insidans ytor på ömse sidor om kölen begränsade af en mörkare rand.

Förek. allmänt på betesmarker, vid vägar o. s. v.

21. SCUTELLÁRIA L. Frossört.

Foder tvåläppigt, med tvärhuggna läppar; den öfre läppen med en hoptryckt, ihålig knöl på ryggen, efter blomningen sluten till den undre, men vid fruktmognaden skiljande sig från den samma och affallande. Kronans öfre läpp kort, nästan hjelmlik, å ömse sidor omfattande öfre kanten af underläppens båda sidoflikar; mellanfliken stor rundad och något naggad; kronpip lång, vid basen krökt, utan hårring på insidan. Ståndare hopstående under öfverläppen, med framåtböjda strängar och knapparnas rum utspärrade. Smånötter rundade, vartprickiga, på insidan ungefär vid midten vidväxta fruktfästet. *Späd, ofta slankig kärrört med stora blå, i bladvecken ensamma och åt samma sida vända blommor.*

1. **S. galericuláta** L. blad kort skaftade, aflångt lansettlika, vid basen hjertlika, sågade. ♃ Juli, Aug. bl. blr.

Stjelk ½—2 fot lång, upprätt eller uppstigande, från sin nedre del frambringande grenskott, ofta mycket grenig, skarpt 4-kantig, ofvan blommorna bladbärande, glatt eller upptill småluden. Blad gleshåriga eller nästan glatta, trubbsågade och trubbade. De öfre blommorna ej sällan längre än blomstödjebladen, alla kort skaftade, uppåtböjda och vända åt samma sida af stjelken. Foder otydligt nervigt, glatt eller hårigt. Krona småluden på utsidan, med mycket lång, uppåtböjd och kantig pip samt med de båda läpparne nästan sammanslutna; underläppens mellanflik längs midten hvit och derstädes tecknad med mörkt violetta fläckar och streck. Smånötter brungula, längs en del af insidan kullrigt kölade.

Förek. på fuktiga gräsbevuxna ställen temligen allmänt.

---

12 Fam. VERBENÁCEÆ. St. Hil.

Foder 5-flikadt. Krona mer eller mindre oregelbunden, 5-kluf-ven. Ståndare 4, tvåväldiga eller endast 2. Stift enkelt, utgående från fruktämnets spets, med enkelt eller 2-flikadt märke. Fruktämne

öfversittande, 4-rummigt, med merendels enfröiga rum. Frukt bestående af 4 smånötter eller stenfrukter. *Örter eller buskar med fyrkantig stam, motsatta blad samt i ax samlade blommor.*

1. VERBÉNA Tourn. Jernört.

Foder något olikformigt 5-klufvet. Krona oregelbunden, något läppformig, med den öfre läppens båda flikar likformiga med den nedres sidoflikar samt mellanfliken störst. Ståndare 4 tvåväldiga. Frukt af 4 smånötter. *Sträf, grenig ört med motsatta flikiga blad och i ax samlade, små ljusröda blommor.*

1. **V. officinális** L. de nedre bladen vanligen parklufna, de öfre 3-klufna med mellanfliken störst; blommor i glesa ax. ♃ Aug. Sept. ljusr. blr.

Stjelk 1—2 fot hög, styf, upprätt, grenig, med motsatta utspärrade grenar, sträf och 4-kantig. Blad sträfhåriga, kort skaftade, med ojemnt groftandade flikar. Ax mycket smala, bestående af glest sittande blommor. Foder med nästan 4-kantig pip och korta äggrunda, spetsiga flikar, af hvilka den öfre är betydligt mindre än de öfriga. Kronpip krökt. Smånötter bruna.

Förek. tillfälligtvis förvildad på odlade ställen, i trädgårdar o. s. v. Fans fordom i östra delen vid *Raflunda*, *Köpinge* och *Åsum*, men är numera utrotad på förstnämnde ställe och ej på många år återfunnen på de öfriga lokalerna.

---

13 Fam. POLEMONIÁCEÆ. Vent.

Foder och krona regelbundna, 5-flikade. Ståndare 5, omvexlande med kronflikarne. Stift enkelt, med 3-flikadt märke. Frukt öfversittande, 3-rummig och mångfröig, öppnande sig med 3 från fröfästet lossnande och skiljeväggarne längs midten bärande skal. *Örter med spiralställda blad samt i klasar eller hufvud anordnade blommor.*

1. POLEMÓNIUM Tourn. Blågull.

Foder djupt 5-klufvet. Krona med kort pip och stort, hjulformigt klocklikt, djupt 5-klufvet bräm. Ståndare 5, fästa vid kronans bas, utskjutande, med vid basen vidgade och pipöppningen tillslutande strängar. Märkets flikar trådsmala. Fröhus 3-rummigt, öppnande sig med 3 skal. *Hög ört med parbladiga blad och i greniga klasar i stjelkens spets samlade, stora blå blommor.*

1. **P. cœrúleum** L. stjelk merendels enkel, upprätt; blad skaftade, parbladiga, med lansettlika oskaftade småblad; blommor lutande. ♃ Juni, Juli, bl. eller hv. blr.

Stjelk 2—3 fot hög, upprätt och merendels enkel, glatt eller upptill hårig, nästan trind, mångbladig. Blad skaftade, omkring 9-pariga, med lansettlika—smalt äggrundt lansettlika, helbräddade och nästan glatta småblad. Blomskaft och foder glandelhåriga och småludna. Krona betydligt längre än fodret, med trubbiga, något hårbräddade flikar.

Förek. vid *Ausås* kyrka på en backsluttning bland buskar, troligen förvildad och i senare tider ej återfunnen; flerestädes tillfälligt förvildad.

---

14 Fam. OLEÁCEÆ. Lindl.

Foder 4-flikadt eller 0. Krona regelbunden, bestående af 2—4 fria eller sammanväxta blad, stundom 0. Ståndare 2, fästa på den sambladiga kronan, när sådan finnes. Stift enkelt, kort, med 2-flikadt märke. Frukt öfversittande, vanligen 2-rummig, med 1—2 hängande frö i hvarje rum, kapselartad eller ofta affallande oöppnad. *Träd eller buskar med motsatta blad utan stipler och i greniga knippen samlade blommor.*

1. FRÁXINUS Tourn. Ask.

Mångbyggare. Blommor med 4-deladt foder och 2—4-bladig krona eller utan hylle (hos vår art). Ståndare i de 2-könade och hanliga blommorna 2. Pistill i de tvåkönade och honliga blommorna med 2-klufvet märke. Frukt en tvårummig eller genom felslagning enrummig vingfrukt, med enfröiga rum. *Högt träd med motsatta, parbladiga blad och i greniga knippen samlade blommor på bar qvist.*

1. **F. excélsior** L. blad 4—5-pariga, med lansettlika, småsagade småblad; blommor utan hylle; frukt aflång, med bred vingkant i spetsen. ♄ Maj.

Högt (ända till 100 fot) träd med gråaktig bark och stor rundad krona. Knoppar omgifna af svarta fjäll. Blad hufvudsakligen utgående från de korta, ur de toppstälda knopparne utvecklade årsskotten, som utgöras af några få skiftevis från olika sidor hoptryckta, korta stamled, hvarigenom bladen komma att sitta i tofsar i grenspetsarne. Blad skaftade, med glatta eller på undre sidan gleshåriga, oskaftade småblad; uddbladet mot basen afsmalnande, kort skaftadt. Blommor i greniga knippen, utvecklande sig före de bladbärande årsskotten från sidoknoppar på föregående årets skott. Ståndare och märken mörkröda. Frukt gråbrun, enrummig och enfröig.

Förek. temligen allmänt i skogstrakter samt dessutom allmänt planterad.

---

15 Fam. ASCLEPIÁDEÆ. R. Br.

Foder 5-flikadt. Krona regelbunden, 5-flikad, slutligen affallande. Ståndare 5, fästa i kronans botten, med i märket insänkta knappar, som vid basen på utsidan äro försedda med egendomliga

bihang och hvilkas frömjöl är hopklibbadt i vaxartade massor. Pistill med 2 stift och 2 fruktämnen, men med endast ett sköldformigt märke. Frukt bestående af 2 mångfröiga, långs ena sidan uppbristande småfrukter, som vid öppnandet lemna fröfästet fritt. Frön försedda med en hårtofs. *Mjölksaftiga örter eller buskar med motsatta blad utan stipler och i flocklika knippen samlade blommor.*

1. CYNÁNCHUM R. Br. Tulkört.

Foder nästan 5-deladt. Krona hjulformig, nästan 5-delad. Ståndare 5, med bihangen hopväxta till en köttig, 5-klufven skål; knappar med hinnaktiga bihang i spetsen, insänkta i det skifformiga, 5-kantiga märket. Småfrukter smalt kägellika, mångfröiga. *Hög ört med motsatta helbräddade blad och små hvita, i flocklika knippen från bladvecken anordnade blommor.*

1. **C. Vincetóxicum** (L.) R. Br. blad helbräddade, kort skaftade, i kanten håriga, de nedersta hjertlika tillspetsade, de öfre äggrundt lansettlika. ♃ Juni, Juli, hv. blr.

Stjelk 1—2 fot hög, utgående från en grenig, upprätt rotstock, merendels enkel, upprätt, rundadt 4-kantig, upptill försedd med en hårrad. Blomknippen utgående från de öfre bladvecken, långt skaftade; de enskilda blomskaften ulligt småludna. Krona glatt, med aflånga flikar; den af ståndarnes bihang bildade skålen gulaktig, hälften kortare än kronan. Småfrukter stundom reducerade till en enda, brungula, långspetsade. Frön bruna, plattade, försedda med smal vingkant och hvit hårtofs.

Förek. på torra ställen bland busksnår, såsom det tyckes, på kalkhaltig jord, allmän i nordöstra Skåne, t. ex. vid *Ifvetofta*, mellan *Årup* och *Åby*, *Torsebro*, *Fjelkingelund*, *Arkelstorp*, *Lillö*, *Christianstad*; på vestra kusten på *Torekowö*, *Rå*, *Hven*, *Hillesborg*, *Limhamn* (Lekt. A. L. Grönvall); i det inre af provinsen sparsammare, såsom vid *Benestad*, *Skabersjö*, *Fogelsång*, *Lunnom Broby sn.*

---

16 Fam. GENTIÁNEÆ. Juss.

Foder 4—5-flikadt. Krona regelbunden, 4—5-flikad, med i knoppen vridna flikar, såsom vissnad omgifvande frukten. Ståndare 4—5, fästa på kronan och omvexlande med dess flikar. Stift enkelt, med 2-flikadt märke. Frukt öfversittande, enrummig och mångfröig, med fröna fästa på tvänne fröfästen längs väggarne, öppnande sig med tvänne, fröfästena längs midten bärande skal. *Örter med motsatta blad och ensamma eller i greniga knippen samlade blommor.*

Öfversigt öfver slägtena.

Ståndarknappar alltid raka; pistill utan tydligt stift, med tvänne aflånga, slutligen tillbakarullade märken. . . . . *Gentiana.*

Ståndarknappar slutligen skruflikt vridna; pistill med stift och tvänne nästan njurlika märken. . . . . *Erythræa.*

---

1. GENTIÁNA Tourn. Stålört.

Foder 4—5-klufvet. Krona trattlik eller nästan klocklik, 4—5-klufven. Ståndare 4—5, inneslutna och fästa djupt ned i kronpipen, med raka knappar. Pistill utan tydligt stift, med tvänne aflånga, slutligen tillbakarullade och efter blomningen länge qvarsittande märken. Frukt enrummig. *Vanligen små, glatta och greniga örter med motsatta helbräddade blad och temligen stora blå blommor.*

† *Kronans pipöppning bar.*

1. **G. Pneumonánthe** L. blad jemnbredt lansettlika; krona klocklik, dess flikar omvexlande med 5 mindre; ståndarknappar hopklibbade. ♃ Juli, Aug. bl. blr.

Stjelk ½—1 fot hög, rundadt 4-kantig, upprätt, glatt, enkel eller fågrenad. Blad glatta, oskaftade, vid hvarje fästpunkt med basen något hopväxta, 1—3-nerviga, i kanten tillbakarullade; de nedersta små, reducerade till fjäll. Blommor ensamma i stjelkens topp eller derjemte i de öfversta bladvecken, kort skaftade. Foder nästan tvärhugget mellan de smala jemnbreda och spetsiga flikarne. Krona stor, vackert högblå, på insidan grönprickig och med 5 gröna strimmor; pip grönaktig; de egentliga kronflikarne bredt äggrunda och något uddspetsiga, med 5 triangulära, mindre samt med dem omvexlande tänder. Märken länga smala, tillbakarullade. Frukt långt skaftad.

Förek. på ängar, torfmossar och betesmarker, ej sällsynt i hela vestra delen, såsom på *Skanörs ljung, Veberöd, Hellestad, V. Treet, Silfakra, Reften* och *Kungsmarken, Stafröd V. Sallerups s:n, Eslöf* nära *Asmundtorps mosse, Sätofta* vid *Ringsjön, Ask i Myren, Blinkarp i Eket, Strandhusen, Alstorp, Ramlösa, Kullen;* i nordöstra delen ej sällsynt, såsom vid *Farlof, Glimåkra s:n* flerestädes, *Broby, Norup Knislinge s:n, Hjersås, Oppmanna* och *Wanga s:r* (Kand. Hj. Nilsson), *Breanäs* vid *Immelns* vestra strand; dessutom i sydöstra delen på enstaka ställen, t. ex. *Östraby Gladsax s:n* (Dr A. Falk), *Sandhammar, Ystad, Söfvestad;* i det inre af provinsen i norra delen, t. ex. *Röke, Brönnestad* m. fl. st.

†† *Kronans pipöppning försedd med 4—5 franslikt flikade och sjelfva kronflikarne motsatta fjäll.*

2. **G. campéstris** L. foder djupt klufvet i 4 olikstora flikar, de yttre mycket bredare, nästan inneslutande de båda andra flikarne; krona 4-klufven. ⊙ Juli, Aug. bl. eller hv. blr.

Stjelk 4—8 tum. stundom nästan ända till en fot hög, sällan enkel och enblommig, utan vanligen ända från basen grenad i nästan jemnhöga, hoptryckt 4-kantiga och vanligen mer eller mindre blåaktiga grenar. Rotblad samlade i en rosett, jemte de nedersta stjelkbladen skaftade samt omvändt äggrunda eller spadlika, trubbiga; de öfre oskaftade och nästan halft omfattande, äggrundt lansettlika eller lansettlika; alla i kanten något ojemna af korta, endast under loupen synliga borst. Blommor långt skaftade, ensamma i grenspetsarne och de öfre bladvecken, vanligen 4-taliga. Foderflikar i kanten ojemna på samma sätt som bladen; de båda yttre nedlöpande på foderpipen, längre än kronans pip, äggrundt lansettlika, inneslutande de båda inre, smalt lansettlika flikarne, som äro af kronpipens längd. Krona trattlik, stundom endast 3-klufven, med upptill vidgad pip och äggrunda flikar. Frukt nästan oskaftad. Frön runda, glänsande bruna, nästan släta.

Förek. temligen allmänt på betesmarker och skogsängar.

3. **G. Amarélla** L. foder djupt 5-klufvet i likformiga flikar. ⊙ Aug.—Okt. bl. blr.

* **linguláta** C. A. Ag. stjelkblad tunglika.

Mycket lik föreg. art, från hvilken den hufvudsakligen skiljer sig genom vanligen 5-taliga blommor, hvilkas foder är likformigt klufvet i smala, aflångt lansettlika, spetsiga flikar, samt genom mindre och ej så rent blå, vanligen mer i rödt dragande blommor.

Förek. på fuktiga betesmarker och ängar, der och hvar öfver hela provinsen; * *lingulata* mellan *Årup* och *Edenryd* på en torr äng.

2. ERYTHRÆA L. C. Rich. Arun.

Foder djupt 5-klufvet. Krona trattlik, djupt 5-klufven, med lång pip. Ståndare fästa i kronpipens öfre del, långt utskjutande, med slutligen skruflikt vridna knappar. Pistill med långt utskjutande och slutligen affallande stift samt 2 nästan njurformiga märken. Frukt genom de framskjutande fröfästena till hälften delad i 2 rum. *Små glatta örter med helbräddade blad och små, ofta röda blommor.*

1. **E. Centaúrium** (L.) Pers. stjelk under fästpunkterna 6-kantig; de nedersta bladen bildande en rosett, omvändt äggrunda och 5-nerviga, de öfre aflångt ovala, otydligt 5-nerviga; de sidoställda blommorna vid basen omgifna af 2 smala spetsiga skärmfjäll; foderflikar kortare än kronpipen samt mycket kortare än fruktämnet. ⊙⊙, ⊙ och ⊙, Juli, Aug. r. eller hv. blr.

Stjelk ½—1 fot hög, ofta grenad från basen i nästan jemnhöga, upprätta och upptill vidare förgrenade grenar, plattadt 4-kantig, med nästan vingade kanter, under hvarje fastpunkt försedd med tvänne andra, mot båda bladens medelnerver svarande och längre ned på stamledet försvinnande kanter. Rotbladens yttersta nerv i hvardera kanten temligen otydlig, så ock i stjelkbladen; alla bladen tunna. Blommor samlade i nästan jemnhöga qvastlika knippen. Kronflikar aflånga. Stift något kortare än hos följ., men dock längre utskjutande ur kronpipen Frukt nästan cylindrisk.

Förek. på torra ängar och betesmarker här och der, t. ex. på *Kullaberg*, mellan *Rönneberga* och *Asmundtorp*, *Ålstorp*, *Örtofta*, *Böösmöllan*, *Arendala*, mellan *Lund* och *Dalby*, *Uppåkra*, *Bunkeflo*, *Skanör*, mellan *Hörte* och *Abekås*, *Björnstorp*, *Öfvedskloster*, *Efverlöf*, mellan *Ekeröd* och *Ramsåsa*, *Kopingeåns* utlopp, *Sandhammar*, *Benestad*, *Tjörnedala* och *Rörum*, *Esperöd*, *Degeberga* mot *Forsakar*, *Kafrö Ålaus s:n* (Kand. M. Lovén), *Mannestad* vid *Oppmannasjön*, sydöstra sidan af *Lefrasjön*, *Gualöf* m. fl. st.

2. **E. litorális** (Turn.) Fr. stjelk 4-kantig; de nedersta bladen bildande en rosett, spadlika, otydligt 3-nerviga; de öfriga stjelkbladen jemnbredt aflånga, otydligt 3-nerviga; de sidoställda blommorna vid basen omgifna af tvänne aflånga, trubbiga skärmfjäll; foderflikar föga kortare än kronpipen och fruktämnet. ⊙, ⊙ och ⊙⊙ Juli, Aug. r. blr.

Lik föreg., men skild såväl genom ofvan anförda kännetecken som äfven genom stjelkens smalare kanter, de köttiga bladen, de bredare, ovala eller nästan äggrunda kronflikarne, det mindre utskjutande stiftet samt den kortare och bredare, något plattade frukten. Dessutom äro de nedre blombärande grenarne ej förlängda i jemnhöjd med hufvudstjelken, så att blomknippenas gemensamma

blomställning ej blir qvastlik, utan mera förlängd. Frön ljusbruna, rundade och småknottriga.

Förek. på gräsbevuxna ställen här och der långs hela kusten; äfven någon gång på åkrar, t. ex. mellan *Malmö* och *Arrie* i mängd.

Anm. Fodrets och kronpipens relativa längd bör bestämmas på nyss utslagna blommor, emedan pipen förlänger sig, då fruktämnet börjar utväxa.

3. **E. pulchélla** (Sw.) Fr. stjelk under fästpunkterna 6-kantig; blad äggrunda, otydligt 5-nerviga, de nedre ej tufvade; de sidostälda blommorna utan skärmfjäll; foderflikar nästan dubbelt kortare än kronpipen och af fruktämnets längd. ⊙, ⊙ Juli—Sept. r. blr.

Stjelk än enkel, enblomstrig och knappast tumshög, än nästan ända från basen utspärradt grenig *(var. ramosissima)* och då flere, stundom ända till 8—9 tum hög, mångblomstrig, med utspärrade, till någon gemensam blomställning ej samlade knippen. Blad tunna, med föga tydliga sidonerver. Kronflikar smalare än hos föreg., nästan aflånga trubbiga. Stift föga utskjutande ur kronpipen. Frukt kort cylindrisk, föga längre än foderflikarne. Frön ej så tydligt knottriga som hos föreg.

Förek. allmänt bland föregående på hafsstränder (den enkla formen): den greniga på åkrar och betesmarker här och der, t. ex. vid *Kjells-Nöbbelöf* (Stud. B. Cöster), *Lackalänge, Lund, Fjälie, Lomma, Malmö, Gessie, Näsby fält* vid *Christianstad* (Kand. Hj. Nilsson), m. fl. st.

---

17 Fam. MENYÁNTHEÆ. Mart.

Örter med spiralstälda blad och i knoppen kantlagda kronflikar, för öfrigt öfverensstämmande med Gentianeerna.

1. MENYÁNTHES Tourn. Bläcken.

Foder djupt 5-klufvet. Krona trattlik, djupt 5-klufven, på insidan hårig. Ståndare 5, utskjutande, fästa på kronan. Stift förlängdt. Frukt enrummig, mångfröig, med fröna fästa på tvänne breda fröfästen längs väggarne, öppnande sig med tvänne skal. *Vattenört med spiralstälda, från en rotstock utgående, 3-fingrade blad och hvita blommor, som äro samlade i en styf upprätt klase i spetsen af en stängel.*

1. **M. trifoliáta** L. glatt; blad slidomfattande 3-fingrade, med kort skaftade äggrunda eller omvändt äggrunda småblad. ♃ Maj, Juni.

Rotstock tjock, ledad, lång och grenig, krypande eller med sin öfre del flytande. Stängel ½—1 fot hög, utgående från rotstocken nedom de till ett antal af 3—4 i rotstockens spets sittande bladen. Blad långt skaftade, med trubbiga, helbräddade eller glest tandade småblad. Klase med äggrund eller aflångt äggrund omkrets samt med breda, äggrunda och hinnaktiga skärmfjäll. Krona på insidan hvit, på utsidan rödaktig, med lansettlika spetsiga flikar. Fruktämne kring basen omgifvet af en skålformig, hårbräddad skifva. Frön glänsande, linsformiga.

Förek. allmänt i kärr, vid stränder o. s. v.

18 Fam. SOLANÁCEÆ. Juss.

Foder 5-flikadt. Krona regelbunden, 5-flikad, med i knoppen på längden veckade flikar. Ståndare 5, omvexlande med kronflikarne och fästa på kronan. Stift enkelt, med 2-flikadt eller enkelt märke. Frukt öfversittande, 2- eller stundom 4-rummig och mångfröig, bärlik eller kapselartad. Frön med krökt grodd. *Örter eller buskar med spiralstälda blad utan stipler samt ensamma eller vanligen i knippen samlade blommor.*

Öfversigt öfver slägtena.

† *Frukt kapselartad.*

Frukt öppnande sig med 4 skal. . . . . *Datura.*
Frukt öppnande sig med lock. . . . . *Hyoscyamus.*

†† *Frukt bärlik.*

Krona trattlik; ståndarknappar åtskilda. . . . . *Lycium.*
Krona hjulformig; ståndarknappar hopsittande eller sammanväxta. *Solanum.*

1. DATÚRA L. Spikklubba.

Foder nästan rörformigt, 5-kantigt och 5-tandadt, vid basen slutligen lossnande och affallande samt qvarlemnande en smal helbräddad kant under frukten. Krona utdraget trattlik, stor, med veckadt, 5-tandadt bräm. Ståndare 5, med åtskilda knappar. Märke 2-klufvet. Frukt nedtill genom falska skiljeväggar delad i 4 rum, öppnande sig från spetsen med 4 skal. *Temligen stor, bredbladig, giftig ört med ensamma stora hvita, välluktande blommor i grenspetsarne och bladvecken.*

1. **D. Stramónium** L. blad skaftade äggrunda, bugttandade; blommor ensamma, kort skaftade; frukt upprätt. ⨀ Juli—Sept. hv. blr.

Stjelk 1—3 fot hög, utspärradt gaffelgrenig, rundadt kantig och nästan glatt. Blad stora mörkgröna, under glatta, med spetsiga flikar och tänder. Blommor kort skaftade. Frukt stor äggformig, taggig. Frön svartbruna, stora, gropiga och prickiga.

Förek. här och der på hafsstränder, gator och odlade ställen, i synnerhet utmed vestkusten, t. ex. på *Hallands Väderö*, vid *Höganäs*, *Viken* (Kamrer S. J. Södervall), *Hven* (Stud. G. Lagerheim), mellan *Barsebäck* och *Lomma*, *Malmö*, *Trelleborg*; äfven i det inre af provinsen, t. ex. vid *Söfde* såväl i byn som vid sjön, *Andrarum*, *Karsholm*, *Broby* m. fl. st.

2. HYOSCÝAMUS Tourn. Bolmört.

Foder qvarsittande, klocklikt vidgadt, trindt, 5-klufvet, under fruktmognaden tillväxande och upptill sammandraget, med taggspetsade flikar. Krona trattlik, med vidgadt, olikformigt 5-klufvet,

upprätt bräm. Ståndare med åtskilda knappar, nedböjda, fästa i kronpipen. Märke odeladt, plattadt. Frukt omsluten af fodret, nedtill vidgad och upptill sammandragen, i spetsen öppnande sig med lock. *Stor, bredbladig, klibbhårig, illaluktande och giftig ört med blommorna samlade i ensidiga, slutligen förlängda och axlika, bladiga knippen i grenspetsarne och med stora smutsgula, ådriga blommor.*

1. **H. niger** L. blad mjukhåriga, aflångt äggrunda, flikiga eller bugttandade, halft stjelkomfattande; blommor nästan oskaftade. ⊙⊙ Juli—Sept.

Stjelk 1—3 fot hög, upprätt och vanligen grenig, hård, nästan träaktig och trind, klibbigt långhårig. Blad mjukhåriga; rotblad skaftade. Skärmblad nästan hela eller en—tvåtandade. Foder långhårigt, med uddspetsade tänder. Krona med violett pipöppning och smutsgult, violett- eller brunådrigt bräm. Fruktens lock i spetsen tvärhugget och med en tjock kant i den undre randen. Frön gråbruna, gropiga och prickiga.

Förek. allmänt på odlade ställen vid byar och gårdar. På åkrar blir den enårig och får de öfversta bladen nästan hela (*β agrestis*), t. ex. omkring *Malmö, Frillestad* (Doc. B. Jönsson). Varierar stundom med enfärgade, nästan gula blommor (*var. pallidus*), t. ex. vid *Christianstad* (Lekt. L. J. Wahlstedt).

3. LYCIUM L. Bocktörne.

Foder nästan rörformigt, 2-läppigt (hos vår art), med den ena läppen 2-, den andra 3-tandad. Krona trattlik, likformigt och djupt 5-klufven. Ståndare fästa högt upp i kronpipen, utskjutande, med åtskilda, genom längdspringor sig öppnande knappar. Märke skifformigt. Frukt 2-rummig, bärlik. *Något tornig buske med hela blad och violetta, på korta bladiga grenar sittande och i fåblommiga, flocklika knippen anordnade blommor.*

1. **L. bárbarum** L. blad glatta, kort skaftade, aflånga—lansettlika; kronpip af brämets längd. ♄ Juni—Aug. viol. blr.

Några fot hög buske med grå bark. Grenar dels långa, vidjelika och nedböjda (föryngringsgrenar), kantiga och bärande från hvarandra aflägsnade, lansettlika blad, ej sällan i spetsen slutande med en torn, dels korta (dverggrenar) med tätt hopsittande, vanligen aflånga blad och med blommor samt stundom redan första året utväxande till föryngringsgrenar. Alla bladen glatta, kortskaftade, helbräddade eller ojemnt bugtbräddade. Krona med smutsgul, mörkt violettstrimmig och nedtill hårig pipöppning; kronflikar aflångt äggrunda. Ståndarsträngar något ofvan basen med en hårtofs. Bär aflånga, gula eller röda, mycket längre än fodret.

Förek. förvildad här och der vid byar och gårdar, i synnerhet i sydvestra delen från *Lomma* till *Hrellinge*; äfven vid *Kåseberga* på sandbackarne samt vid *Christianstad*.

4. SOLANUM Tourn. Nattskatta.

Foder 5-klufvet. Krona hjulformig, djupt och likformigt 5-klufven. Ståndare fästa i kronpipen, med korta strängar och sammanväxta eller hopstående, genom hål i spetsen sig öppnande knappar. Märke rundadt, nästan enkelt. Frukt 2-rummigt bär.

Giftiga örter eller halfbuskar med blommor i flocklika knippen från stjelkens sidor, ehuru ej från bladvecken.

1. **S. Dulcamára** L. halfbuske; de nedre bladen hela, äggrunda, vanligen med hjertlik, helbräddad bas; de öfre oftast 3-delta, med små sneda sidoflikar; bär aflånga. ♄ Juli, Aug. bl. blr.

Stam nedtill vedartad och öfvervintrande, upptill örtartad och bortdöende, mycket grenig, vanligen af flere fots längd, slak, nedliggande eller något slingrande, glatt. Blad skaftade ljusgröna och glatta; de öfre bladens sidoflikar äggrunda, utspärrade. Blomknippen skaftade, sittande nästan midtöfver ett blad, med utspärradt greniga blomskaft och lutande blommor. Foderflikar korta och breda. Krona i pipöppningen försedd med 10, kronflikarne parvis motsatta, gröna och af en hvit kant omgifna fläckar; kronflikar aflångt lansettlika, tillbakaböjda. Ståndare fästa nederst i kronpipen, med ytterst korta, breda, fjälllika strängar och hopväxta knappar. Stift jemntjockt, skjutande långt ut ur ståndarknapparnes rör, med litet, nästan omärkligt märke. Bär röda.

Förek. temligen allmänt på fuktiga ställen bland buskar, vid gärdesgårdar o. s. v.

2. **S. nigrum** L. stjelk örtartad; blad skaftade, äggrunda, mer eller mindre groftandade; bär runda. ☉ Juli--Nov. hv. blr.

β **melanocérasum** Willd. hela växten gröfre; bär dubbelt större.

Stjelk ½—3 fot lång, vanligen mycket grenig, med ej sällan mer eller mindre nedliggande grenar, kantig af ofta nästan vinglika och af vårtlika knölar ojemna kanter, nästan glatt eller hårig. Blad mörkgröna, gleshåriga eller tätt småludna. Blomknippen skaftade, ej älda midt öfver bladen och ej sittande i bladvecken, med slutligen nedböjda blomskaft. Foder temligen djupt klufvet i aflånga, trubbiga flikar. Krona ej så djupt flikad, som hos föreg., dess flikar utbredda, lansettlika, spetsiga. Ståndare fästa högre upp i kronpipen, med längre och smalare strängar samt åtskilda, hopstående knappar. Stift knappt högre än ståndarne, nedtill tjockare och hårigt, med plattadt skifformigt, nästan helt märke. Bär svarta. Örten har en obehaglig lukt.

Förek. allmänt på odlade ställen; *β melanocerasum* vid *Lund, Båstad, Härlöf* nära *Christianstad* m. fl. st.

Af denna mycket varierande art hafva följande former blifvit särskilda, hvilka af många författare och äfven i första uppl. upptagits såsom sjelfständiga arter, men som utan tvifvel hellre böra betraktas såsom underarter:

* **S. húmile** Bernh. stjelk och blad nästan glatta; bär gröngula.

Förek. på odlade ställen vid *Lund, Örtofta* (enl. Lilja), *Christianstad* flerestädes och *Färlöf* (Lekt. L. J. Wahlstedt) m. fl. st.

* **S. miniátum** Bernh. stjelk med skarpa, knöligt ojemna kanter; blad mycket flikiga; bär röda.

Förek. i synnerhet på tångvallar längs hela vestkusten, t. ex. *Farhult* (Skolyngl. R. Wallengren), *Kullen, Höganäs, Viken, Helsingborg, Landskrona* (Lekt. N. J. Scheutz), *Bjerred, Wärpinge. Lund,* flerestädes mellan *Malmö* och *Hvellinge* m. fl. st.

* **S. villósum** (L.) Willd. stjelk otydligt kantig, jemte bladen luden; bär vaxgula.

Förek. på odlade ställen vid *Helsingborg, Lund, Edenryd.*

19 Fam. PERSONÁTÆ. L.

Foder 4—5-flikadt. Krona mer eller mindre oregelbunden, ofta läppformig, 4—5-flikad. Ståndare sällan 5 och då oliklånga, vanligen 4 tvåväldiga eller 2. Pistill 1 med enkelt eller 2-flikadt märke. Frukt öfversittande, 1—2-rummig, flerfröig, merendels öppnande sig genom 2 skal. Grodd rak. *Örter med motsatta eller stundom spiralstälda blad utan stipler.*

Öfversigt öfver slägtena.

1 Flocken. SCROPHULARINEÆ. Ståndarknappar vid basen afrundade. **Fruktens skal lossnande från det qvarsittande fröfästet.**

† *Ståndare 5.* . . . . *Verbascum.*

†† ***Ståndare 4, tvåväldiga.***

* ***Krona läppformig, med åtskilda*** *läppar.*

Blad motsatta. . . . . *Scrophularia.*

Blad spiralstälda. . . . . *Digitalis.*

** ***Krona läppformig, med hopslutna läppar.***

Krona med säcklikt afrundad bas. . . . . *Antirrhinum.*

Krona vid basen utdragen i en sporre. . . . . . . *Linaria.*

*** *Krona nästan likformigt 5-klufven.* . . . . *Limosella.*

††† *Ståndare 2.* . . . . *Veronica.*

2 Flocken. RHINANTHEÆ. Ståndarknappar vid basen spetsiga. Fruktens skal bärande fröfästet långs midten. **På andra växters rötter parasitiskt lefvande, men dock gröna** örter.

† ***Foder 4-flikadt.***

* ***Foder plattadt, uppblåst.*** . . . . *Rhinanthus.*

** ***Foder cylindriskt, ej uppblåst.***

a. ***Fruktens rum 1—2-fröiga.*** . . . . *Melampyrum.*

b. ***Fruktens rum mångfröiga.***

Öfre kronläppen längre än den nedre. . . . . . *Odontites.*

Öfre kronläppen kortare än den nedre. . . . . *Euphrasia.*

†† ***Foder 5-flikadt.*** . . . . *Pedicularis.*

3 Flocken. OROBANCHEÆ. Fjälliga, ej gröna parasitväxter, med enrummig **frukt.**

Foder af två fria eller långs undre sidan hopväxta, 2-klufna blad. *Orobanche.*

Foder likformigt 4-klufvet. . . . . *Lathræa.*

---

1 Flocken. SCROPHULARINEÆ.

1. VERBÁSCUM L. Kungsljus.

Foder djupt och nästan likformigt 5-klufvet. Krona hjulformig, djupt klufven i 5 olikstora flikar. Ståndare 5, oliklånga och

något nedböjda, med njurformiga, genom en tvärspringa sig öppnande knappar; alla eller åtminstone de tre öfre och kortare försedda med ullhåriga strängar. Märke uppsväldt, helt. Frukt mångfröig och kapselartad, öppnande sig genom 2, i spetsen 2-klufna och skiljeväggen längs kanterna bärande skal. *Höga, upprätta och oftast ullhåriga växter med spiralstälda hela blad och blomknippena anordnade i ett långt ax samt gula, sällan hvita blommor.*

Öfversigt öfver arterna.

† Blommor under blomningen oskaftade eller kort skaftade.

* Stjelk trind. . . . . *V. phlomoides.*

** Stjelk vingkantad af de nedlöpande bladen.

Krona plattad; märke klubblikt, på båda sidor nedlöpande på stiftet. *V. thapsiforme.*

Krona konkav; märke klotformigt, ej nedlöpande. . . *V. Thapsus.*

†† Blomskaft under blomningen dubbelt längre än fodret.

Ståndarsträngar vanligen violettulliga. . . . . *V. nigrum.*

Ståndarsträngar hvitulliga. . . . . *V. Lychnitis.*

---

† *Blommor under blomningen oskaftade eller kort skaftade.*

1. **V. phlomoides** L. stjelk trind; blomkrona platt; märke nedlöpande på stiftet. ⊙⊙ Juli, Aug. g. blr.

Stjelk 2—4 fot hög, enkel, upprätt, brunaktig, kort och glest ullhårig. Blad grågult ulliga, naggade och smalspetsade; de nedersta skaftade äggrunda, med vanligen tvär bas; de mellersta aflångt äggrunda, vid basen något hjertlika, kort nedlöpande. Ax i synnerhet nedtill glesblommigt. Krona mycket stor. De båda nedre ståndarne med glatta strängar och mycket större, på strängens ena sida nedlöpande knappar; de öfriga strängarne hvitulliga. Märke klubblikt. *Förek.* sparsamt och, såsom det tyckes, endast tillfälligt på odlade ställen, t. ex. vid *Malmö, Lund, Christianstad.*

2. **V. thapsiforme** Schrad. stjelk vingkantad; krona platt; de två glatta strängarne knappt dubbelt längre än deras längs ena sidan nedlöpande knappar; märke klubblikt, på båda sidor nedlöpande på stiftet. ⊙⊙ Juli, Aug. g. blr.

Stjelk 2—4 fot hög, upprätt, enkel och tätt gulullig. Blad hvitgult ulliga, naggade och nedlöpande; de nedre omvändt äggrunda, mot basen afsmalnande; de öfre äggrundt lansettlika. Ax långt och tätblommigt. Krona dubbelt större än hos följ., med den ena fliken mindre än de öfriga. De tre öfre ståndarsträngarne hvitulliga, med mindre knappar; de båda öfriga längre och nästan glatta. Blommor välluktande.

Förek. sällsynt i nordöstra delen vid *Karstad Österslöfs sn*, der äfven en varietet med skärmbladen tvärt utlöpande i en lång spets (*β cuspidatum*) är anträffad.

3. **V. Thapsus** L. stjelk vingkantad; blomkrona konkav; de två längre strängarne 4 gånger längre än deras höga nedlöpande knappar; märke klotformigt, hoptryckt, men ej nedlöpande. ⊙⊙ Juli, Aug. g. blr.

Hela växten, liksom föreg., mer eller mindre hvitullig; blad otydligt naggade; krona hälften mindre, nästan likformigt 5-klufven; för öfrigt som föreg.

Förek. på torra ställen, i synnerhet på bergsluttningar, t. ex. på *Hallandsås, Kullaberg, Söderåsen, Glimåkra, Forsakar, Stenshufrud* (en nästan grön form), *Balsberg*; i östra Skånes sandtrakter der och hvar, såsom vid *Oppmanna* (Kand. Hj. Nilsson), *Årup, Christianstad, Hammar, Mansdala* och *Vä, Vidtsköfle, Maglehem, Olseröd, Brösarp, Charlottenlund* (Kand. E. Ljungström) m. fl. st.; i vestra Skåne mera sparsamt, t. ex. vid *Lund, Belteberga, Helsingborg, Hven, Vegeholm* m. fl. st.

Följande hybrida former af denna och följ. art hafva inom provinsen blifvit anträffade:

V. nigrum ⨯ **Thapsus,** till utseendet liknande *V. Thapsus,* men ståndarsträngar violettulliga.

Förek. på torra ställen vid *Olseröd Maglehems s:n, Trägårdhsberg Oppmanna s:n.*

V. Thapsus ⨯ **nigrum**, till utseende liknande följ.; skiljer sig från föreg. genom föga vingkantad stjelk; blad föga hvitulliga; ax mera glesblommigt.

Förek. på torra ställen, t. ex. vid *Österslöf, Mansdala.*

†† *Blomskaft under blomningen dubbelt längre än fodret.*

4. **V. nigrum** L. de nedre bladen vid basen hjertlika; ståndarsträngar vanligen violettludna. ⊙⊙ Juli, Aug. g. blr.

Denna art är mycket varierande. Dess vigtigaste i provinsen förekommande formförändringar äro följande:

cuspidátum Wirtg. de öfre bladen mycket tätt sittande, utspärrade och temligen tvärt långspetsade.

leucándrum nov. var. ståndarsträngar hvitulliga.

gymnándrum nov. var. ståndarsträngar glatta, violetta.

albiflórum nov. var. blommor hvita.

Stjelk 2—4 fot hög, vanligen enkel, upprätt, i synnerhet upptill kantig, glest flockullig, grön eller brunaktig. Blad ofvan mörkgröna, under gråludna, tätt naggade, skrynkliga; rotblad skaftade lansettlika; de nedre stjelkbladen skaftade, aggrundt aflånga, de öfre oskaftade, äggrundt lansettlika. Ax något glesblommigt, långt, enkelt eller grenadt. Alla ståndarsträngarne ullhåriga, med lika stora och ej nedlöpande knappar; de båda nedre strängarne längre än de öfriga. Märke skiflikt, ej nedlöpande på det upptill tjockare stiftet. Fröhus aflångt äggformigt, småludet.

Förek. allmänt på torra ställen; *var. cuspidatum* med hufvudformen vid *Svinaberga Mellby s:n; var. leucandrum Njura Broby s:n, Dufeke* (Skolyngl. J. Berg von Linde); *var. gymnandrum Borreby* i vestra delen (Doc. B. Jonsson); *var. albiflorum Kullen* (Adj. J. N. Agardh), *Qviinge* i nordöstra delen (Lekt. L. J. Wahlstedt).

5. **V. Lychnítis** L. de nedre bladen mot basen afsmalnande; ståndarsträngar hvitludna. ⊙⊙ Juni—Aug. hv. blr.

Stjelk 2—4 fot hög, upprätt och upptill grenig **samt skarpkantig,** jemte blomskaften och fodret mjöligt hvitluden. Blad ofvan gröna, under gråhvita, naggade eller nästan helbräddade; de nedre bladen aflånga skaftade, de öfre

äggrundt lansettlika. Ax grenigt, med långa utstående grenar, glesblommigt. Ståndarknappar samtligen lika stora. Märke skifformigt, ej nedlöpande.

Förek. sällsynt på odlade ställen, t. ex. vid *Dufeke*, i *Christianstads-trakten*, *Söfde*, *Krapperup*; är i senare tider endast funnen på förstnämnde lokal. Uppgifves af Lilja vara funnen äfven vid *Krapperup* och *Trollenäs*, men författaren har ej sett exemplar från dessa växtställen.

2. SCROPHULÁRIA Tourn. Flenört.

Foder likformigt 5-klufvet. Krona läppformig, med åtskilda läppar och den öfre 2-klufna läppen större än den nedre 3-klufna, samt med klotrund pip. Ståndare 4, tvåväldiga, fästa nederst i kronpipen, med njurformiga, genom en tvärspringa sig öppnande knappar; den 5:te ståndaren ofta antydd. Märke uppsväldt, 2-klufvet. Frukt 2-rummig, mångfröig, öppnande sig med tvänne, skiljeväggen långs kanterna bärande skal. *Hög ört med motsatta blad och små bruna blommor, anordnade i flocklika knippen, som bilda en stor förgrenad klase i stjelkens spets.*

1. **S. nodósa** L. stjelk glatt, 4-kantig; blomknippen i stjelkens topp, deras grenar glandelhåriga; foderflikar smalt hinnkantade. ♃ Juli, Aug. br. blr.

Stjelk 2—4 fot hög, utgående från en knölig rotstock, enkel och upprätt. Blad skaftade, med korta rännformiga, men ovingade skaft, aflångt äggrunda, vid basen mer eller mindre hjertlika eller stundom tvära, ojemnt, nästan dubbelt sågade, med de nedersta sågtänderna störst, glatta mörkgröna. Blomknippen grenade, flocklika, långt skaftade, de nedersta motsatta, de öfre spiralstälda; de enskilda blomskaften upptill glatta. Foderflikar äggrunda trubbiga. Krona snedt äggformig, gulgrön brunaktig; öfre läppen olivgrön, nedre gulgrön, med tillbakaviken mellanflik. Den 5:te ståndaren antydd genom ett bredt omvändt hjertlikt fjäll. Fröhus äggformigt, långspetsadt, med hård fast vägg. Frön svartbruna, aflånga, med talrika tvärrynkade åsar. Har en obehaglig lukt.

Förek. temligen allmänt på något fuktiga ställen i busksnår, på stränder o. s. v.

S. vernális L. stjelk 4-kantig, hårig; blomknippen i bladvecken; foderflikar aflånga, örtartade. ☉ Maj, Juni, g. blr.

Stjelk klibbluden grenig. Blad äggrunda, vid basen hjertlika, groft dubbelsågade. Blomkrona sluten.

Förek. tillfälligtvis förvildad i parker och gamla trädgårdar, men tyckes sakna fast växtställe och torde derför ej böra räknas till den skånska floran. Har varit funnen vid *Malmö*, *Lund* och *Maltesholm*.

3. DIGITÁLIS Tourn. Fingerhatt.

Foder olikformigt 5-deladt. Krona snedt klocklik, på undre sidan bukigt uppsväld, med litet läppformigt bräm; den öfre läppen liten urnupen, skild från den nedre, 3-klufna. Ståndare 4, tvåväldiga, med genom längdspringor sig öppnande knappar. Märke smalt, 2-flikigt. Fröhus 2-rummigt och mångfröigt, öppnande sig med tvänne, skiljeväggen långs kanterna bärande skal. *Hög ört med spiralstälda blad och stora röda, i ensidig klase samlade blommor.*

1. **D. purpúrea** L. blommor hängande; blomskaft gråludna; krona utvändigt glatt. ⊙⊙ Juni, Juli, r. blr.

Stjelk 2—3 fot hög, enkel, upprätt, nedtill stundom glatt. Blad aflånga naggade, de öfversta oskaftade, på undre sidan jemte stjelken gråludna. Fodret nästan till basen deladt i ovala, håriga flikar.

Förek. förvildad på *Trädgårdsholmen i Heckebergasjön* och vid *Bjersgård.*

4. ANTIRRHÍNUM L. Skalleblomma.

Foder nästan likformigt 5-deladt. Krona läppformig, med stor hoptryckt, vid basen på undre sidan säcklikt utvidgad pip, utan sporre; den nedre läppen med 3-klufvet bräm samt med sin hvalflikt upphöjda, håriga bas läggande sig intill den 2-klufna öfverläppen och tillslutande pipöppningen. Ståndare 4, tvåväldiga, fästa nederst i kronpipen, med endast i spetsen förenade knapprum. Märke mycket litet, nästan helt, bildande en klibbig fläck på stiftets undre sida. Frukt 2-rummig, mångfröig, öppnande sig i spetsen genom ett hål för det öfre och två för det nedre rummet. *Liten ört med nedtill motsatta blad och röda, i glesa axlika klasar samlade blommor.*

1. **A. Oróntium** L. blad kort skaftade, lansettlika, glatta; foderflikar smala jemnbreda, längre än kronan; frukt hårig. ⊙ Juli, Aug. r. blr.

Stjelk några tum ända till en fot hög, enkel eller grenad nedifrån, trind, mjukt långhårig, upptill glandelhårig. Blad helbräddade, smala; de öfversta nästan oskaftade. Foderflikar nästan bladlika. Den nedre läppens mellanflik betydligt mindre än sidoflikarne. Frukt smalt äggformig, glandelhårig. Frön stora gråbruna, aflånga, på ena sidan kullriga och kölade, på den andra urhålkade, med den konvexa ytan begränsad af en slät kant; den urhålkade sidans kant småprickig och inskuren.

Förek. sällsynt på åkrar och odlade ställen, i synnerhet i södra Skåne, t. ex. vid *Snårestad, Söfvestad* och *Krageholm, Fru Alstad;* i nordöstra delen vid *Ifö* och *Oppmanna;* i vestra Skåne vid *St. Råby* (troligen förvildad) i gamla trädgårdar samt vid *Gisleberga mölla Skreflinge s:n;* uppgifves dessutom af Lilja för *Helsingborg, Hvidarp, Åhus* m. fl. st. Är troligen på flera ställen förvildad och temligen tillfällig.

5. LINÁRIA Tourn. Sporreblomma.

Foder olikformigt, djupt 5-klufvet eller 5-delt. Krona läppformig, med plattad och vid basen i en sporre utdragen pip samt med den nedre treklufna läppen vid basen hvalflikt upphöjd och sluten intill den öfre 2-klufna läppen. Ståndare 4, tvåväldiga, fästa i pipen omedelbart ofvanför sporren, med vid basen åtskilda knapprum. Märke utgörande en liten klibbig yta på stiftets undre sida. Frukt mångfröig och tvårummig, öppnande sig genom hål i spetsen e''er på sidorna. *Örter med hela, vanligen spiralställda blad och med blommorna antingen ensamma i bladvecken eller i en axlik klase.*

† *Blommor i axlik klase.*

1. **L. vulgáris** Mill. blad spiralställda, glatta, jemnbredt lansettlika, oskaftade; blomskaft glest glandelhåriga; foderflikar glatta, 3 gånger kortare än kronpipen. ♃ Juli—Sept. g. blr.

Stjelk 1—2 fot hög, från sin underjordiska del frambringande flere upprätta, enkla eller greniga, trinda, glatta eller sparsamt glandelhåriga grenar. Blad något blågröna, spetsiga och helbräddade, med något tillbakavikna kanter. Skärmblad aflångt lansettlika, sylspetsade, längre än blomskaften. Foderflikar äggrunda spetsiga, mycket kortare än frukten; den öfversta längst. Öfre kronläppens båda flikar upprätta och tillbakavikna, med afrundad spets; underläppens mellanflik betydligt mindre än sidoflikarne. Fröhus öppnande sig med hål i spetsen genom tvänne, endast i spetsen från fröfästet och skiljeväggen aflossnande, 3-tandade skal. Frön platta vingkantade, sträfprickiga.

Förek. temligen allmänt på torra ställen. Anträffas stundom med 5-klufvet regelbundet kronbräm, 2—5 sporrar samt 5 ståndare (*var. Peloria*).

†† *Blommor ensamma i bladvecken.*

2. **L. minor** (L.) Desf. stjelk glandelhårig, upprätt; blad smalt lansettlika, jemte foderflikarne och blomskaften glandelhåriga. ☉ Juni—Aug. violetta blr med ljusgul underläpp.

Stjelk utspärradt grenig, upprätt, 3—10 tum hög. Blad trubbiga, helbräddade, afsmalnande till ett kort skaft; de nedre motsatta, de öfre spiralställda och smalare. Blommor ungefär af skaftens längd, kortare än blomstödjebladen. Foderflikar jemnbreda trubbiga; de öfre längre än frukten. Kronans undre läpp gulhvit, brunstrimmig, ej fullständigt tillslutande pipöppningen; underläppens hvalflika knöl odelad och dess bräm vågbräddadt, 3-klufvet; sporren kort, något nedböjd. Frukt öppnande sig genom hål i spetsen, med helbräddade hålkanter. Frön bruna, aflånga, med nätlikt förgrenade, tvärrynkiga, upphöjda strimmor eller åsar.

Förek. der och hvar på åkrar i vestra delen, t. ex. vid *Vrams Gunnarstorp*, *Lund*, mellan *Lund* och *Dalby*, *Malmö*; i nordöstra Skåne på många ställen, t. ex. *Balsberg*, *Balsby*, *Nosaby*, *Gerds Åsum*, *Gerds Köpinge*, *Efveröd* och *Borrestad* (Kand. Hj. Nilsson), *Widtsköfle* (Hr Th. Brown).

3. **L. Elatine** (L.) Mill. stjelk grenig, nedliggande, långhårig; blad äggrunda, de öfre med spjutlik bas; blomskaft glatta. ☉ Juli, Aug. g. blr. med viol. öfverläpp.

Stjelk ända från basen grenad i fina grenar, ½—1 fot lång, trind. Blad spiralställda, skaftade, gleshåriga, spetsiga, de nedre med rundad bas, glest tandade, de öfre helbräddade. Blomskaft hårfina, 2—3 gånger längre än blomstödjebladen och många gånger längre än blommorna. Foder hårigt; dess flikar äggrunda—lansettlika spetsiga, långt hårbräddade, lika långa som frukten. Den nedre kronläppens hvalflika knöl tvådelt och endast intagande midten af läppen; sporren nedåtvänd, ljust violett. Frukt öppnande sig på hvardera sidan med ett, genom ett affallande lock uppkommet rundt hål. Frön bruna, rundade och rynkiga.

Förek. på åkrar i vestra delen från *Landskrona* till *Trelleborg*, der och hvar i stor ymnighet, t. ex. vid *Barsebäck*, *Lomma*, *Lund*, *Fjälie*, *Malmö*, *Tessie*, *Hvellinge*, *Tomarp*, *Trelleborg* m. fl. st.

6. LIMOSÉLLA L. Dyört.

Foder likformigt 5-klufvet. Krona trattlik—klocklik, med pip ungefär af fodrets längd, nästan likformigt 5-klufven. Ståndare 4, nästan lika långa, fästa i kronpipen, med slutligen enrummiga, genom en tvärspringa sig öppnande knappar. Stift ej utgående från sjelfva spetsen på fruktämnet, med klotformigt odelt märke. Frukt nästan klotrund, endast vid basen ofullständigt 2-rummig, för öfrigt enrummig, öppnande sig med tvänne från fröfästet lossnande och den ofullständiga skiljeväggen på midten bärande skal. *Liten glatt krypande strandört med tufvade, hela blad och små i bladvecken ensamma, hvita blommor.*

1. **L. aquática** L. blad helbräddade, långt skaftade, med skaft längre än blomskaften. ♃ Juli, Aug. hv. blr.

Liten, 1—2 tum hög ört med en af outvecklade stamled bestående stjelk. från hvilken utgå krypande, rotslående, blad och blommor frambringande grenskott. Blad tufvade, glatta, med vid basen slidlika skaft, till formen mycket vexlande, vanligen aflångt spadlika, men äfven äggrunda —smalt jemnbreda. Foder hinnaktigt, med äggrunda spetsiga flikar. Krona med grönaktig pip och hvitt eller något rödaktigt bräm samt aflångt lansettlika flikar. Ståndarknappar mörkt violetta. Frukt längre än fodret. Frön aflånga, fårade och tvärrynkiga.

Förek. der och hvar på öfversvämmade ställen utmed hela hafskusten; inne i landet mer sällsynt, t. ex. vid *Lund, Strö, Ramstorp, Isternäset* vid *Christianstad, Broby* m. fl. st.

7. VERÓNICA Tourn. Ärenpris.

Foder olikformigt 4-delt. Krona hjulformig eller stundom något trattlik, olikformigt och djupt 4-klufven, med den nedersta fliken minst. Ståndare 2; deras knappar med parallela rum, öppnande sig genom längdspringor. Stift enkelt, med odelt plattadt eller nästan otydligt märke. Frukt 2-rummig och fler—fåfröig, öppnande sig genom 2 hela eller 2-klufna, från fröfästena lossnande och skiljeväggarne långs midten bärande skal. *Örter med motsatta eller stundom kransställda blad och merendels temligen små samt vanligen blåaktiga, i ax eller klasar anordnade eller ensamma i bladvecken sittande blommor.*

Öfversigt öfver arterna.

† **Blommor i ax eller klasar från bladvecken.**

* **Frukt plattad.**

a. **Blad breda, tätt sågade.**

Blommor nästan oskaftade, i axlika klasar. . . . *V. officinalis.*
Blommor skaftade; blad skaftade. . . . . *V. montana.*
Blommor skaftade; blad oskaftade. . . . . . . *V. Chamædrys.*

b. **Blad smala, nästan helbräddade.** . . . . . . *V. scutellata.*

** **Frukt med kullriga sidor.**

Blad lansettlika spetsiga, oskaftade. . . . . . . *V. Anagallis.*
Blad ovala—aflånga, trubbiga, kort skaftade. . . *V. Beccabunga.*

†† Blommor utgående från öfre delen af den bladbärande stjelken.

* Blommor i ax, med blomskärmen skarpt skilda från stjelkbladen.

Blad spetsiga och ända ut i spetsen sågade. . . . *V. longifolia.*
Blad trubbiga, ej sågade i spetsen. . . . . *V. spicata.*

** Blommor samlade mot stjelkens spets och stjelkbladen småningom öfvergående i skärmblad.

a. Alla bladen hela.

Blad glatta, nästan helbräddade. . . . . . *V. serpyllifolia.*
Blad håriga, glest tandade. . . . . *V. arvensis.*

b. De mellersta stjelkbladen flikade.

Blomskaft kortare än skärmbladen. . . . . *V. verna.*
Blomskaft längre än skärmbladen. . . . . . *V. triphyllos.*

*** Blommor långt åtskilda, sittande i de öfre stjelkbladens (blomstödjebladens) vinklar.

a. Foderflikar spetsiga.

Blad hjertlikt rundade, 3—5-flikiga. . . . . *V. hederæfolia.*
Blad sågade; blomskaft betydligt längre än blomstödjebladen. *V. persica.*
Blad sågade; blomskaft under blomningen föga längre än blomstödjebladen. . . . . *V. polita.*

b. Foderflikar trubbiga.

Foderflikar på insidan glatta. . . . . *V. agrestis.*
Foderflikar på insidan håriga. . . . . *V. opaca.*

---

† *Blommor i ax eller klasar från bladvecken.*

* *Frukt plattad.*

a. *Blad breda, tätt sågade.*

1. **V. officinális** L. blad skaftade, omvändt äggrunda, mot basen något afsmalnande; blommor nästan oskaftade i axlika, tätblommiga klasar. ♃ Maj, Juni, bl. blr.

Stjelk $^1/_2$—$1\,^1/_2$ fot lång, krypande, rotslående, med uppstigande grenar, kort styfhårig. Blad sågade, trubbade, sträfhåriga. De axlika klasarne mångblommiga, upprätta och temligen styfva, merendels vexelvisa, utgående endast från den ena vinkeln af de båda motsatta bladen; blomskaft vanligen kortare än de smala lansettlika skärmbladen. Foderflikar aflånga trubbiga, håriga, kortare än kronan. Krona hjulformig, med litet bräm, ljusblå med mörkare strimmor. Frukt triangulär—omvändt hjertlik, djupt urnupen, glandelhårig, än af stiftets längd än mycket kortare och ungefär af de båda längre foderflikarnes längd; dess skal djupt 2-klufna. Frön små ljusgula, plattade, med aflång—äggrund omkrets.

Förek. allmänt på torra ställen.

2. **V. montána** L. stjelk liksidigt hårig; blad skaftade, äggrunda med något hjertlik bas; blommor i glesa klasar, med upprätta skaft. ♃ Maj, Juni, blåhv. blr.

Stjelk $^1/_2$—$1\,^1/_2$ fot lång, nedliggande och rotslående, med uppstigande ända till fotslånga grenar. Blad grofsågade, trubbiga. Klasar vanligen mycket gles-

blommiga, 2—4-blommiga, vexelvisa, med blomskaften längre än såväl fodret som de smala tunglika skärmbladen. Foderflikar breda, omvändt äggrunda, kortare än frukten. Krona blåhvit med mörkare ådror, hjulformig, med stort plattadt bräm och breda rundade flikar. Märke mycket litet, otydligt. Frukt tunn, med rundad omkrets, mer bred än lång, urnupen, hårbräddad, ungefär af stiftets längd; dess skal grundt 2-klufna. Frön stora plattade, nästan kretsrunda, litligt ljusgula.

Förek. på fuktiga ställen i synnerhet i vestra och södra delens bokskogar, på många ställen, t. ex. *Kullen*, *Kulla Gunnarstorp*, mellan *Kågeröd* och *Stenestad*, *Skäralid*, *Ekeröd Asks s:n*, *Båringe Billinge s:n*, *Röstånga*, mellan *Höör* och *Sösdala* samt mellan *Södra Rörum* och *Göingeholm* (enl. Lilja), flerestädes kring *Ringsjön*, såsom *Råröd*, *Bo*, *Lillö* och *Vesterstad*; i *Reften*, *Dalby hästhage*, *Alnsa*, *Silfåkra*, *Refvinge*, *Öfvedskloster*, *Romeleklint*, *Heckeberga*, *Börringe*, *Hafgård*, *Gillesgrufvan*, *Sönnerskog* (enl. Lilja), *Röddinge*, *Krageholm*, *Bjersjöholm*; i östra delen sällsynt, t. ex. *Esperöd* (ej bokskog), *Borråkra Degeberga s:n* (Kand. Hj. Nilsson).

3. **V. Chamædrys** L. stjelk vanligen 2-sidigt hårig; blad nästan oskaftade, rundadt äggrunda, med något hjertlik bas; klasar temligen mångblommiga, med upprätta skaft. ♃ Maj, Juni, bl. blr.

Stjelkar $^1/_2$—1 fot höga, utgående från en krypande tunn rotstock, uppstigande eller upprätta, **ofta enkla, på två sidor skiftevis långhåriga.** Blad skrynkliga, grofsågade och trubbiga, mer eller mindre håriga. Klasar vanligen motsatta, temligen slaka, med glandelhåriga skaft och skärmblad; dessa senare lansettlika, under blomningen nästan af blomskaftens längd, men sedan mycket kortare. Foder**likar lansettlika, glandelhåriga, längre** än frukten. Krona stor hjulformig, himmelsblå med mörkare strimmor. Märke plattadt, vidgadt. Frukt omvändt hjertlik, mot basen afsmalnande, mer bred än lång, grundt urnupen, i kanten glandelhårig, kortare än stiftet; dess skal grundt 2-klufna. Frön temligen stora, men hälften mindre än hos föreg. och af en ljusbrun färg, plattade, med aflång—oval omkrets.

Förek. allmänt på torra ängar, backar, i skogar o. s. v. Varierar stundom med blekare hvitaktiga blommor, äfvensom med liksidigt hårig stjelk, t. ex. vid *Törringe*, *Broby*.

b. ***Blad smala, nästan helbräddade.***

4. **V. scutelláta** L. blad oskaftade, smalt lansettlika; blommor i glesa klasar med utspärrade skaft. ♃ Maj—Aug. blåhv. blr.

Stjelk 1—2 fot lång eller ännu längre, spenslig och slankig, med sin nedre del krypande, rotslående och frambringande trådsmala, rotslående och sterila grenskott med små bredt äggrunda—ovala blad, uppstigande, grenig. Blad spetsiga, glest, nästan omärkligt tandade af på undre sidan med en glandel försedda tänder, stundom nästan helbräddade. Klasar merendels vexelvisa, med de enskilda blomskaften hårfina och mycket längre än de lansettlika skärmbladen samt fodret. Foderflikar bredt ovala, något trubbiga, nästan lika långa som kronflikarne, men mycket kortare än frukten. Krona liten hjulformig, blåhvit med rödaktiga eller blåaktiga strimmor. Stift upptill tjockare, föga kortare än frukten, med litet plattadt märke. Frukt njurformig med afrundad bas, mer bred än lång, djupt urnupen, i kanterna glandelhårig; dess skal djupt 2-klufna. Frön stora ljusgula, plattade, **med oval—rundad omkrets. Hela växten glatt** eller hårig ***(var. villosa).***

Förek. allmänt på fuktiga ställen, vid bäckar, vattengropar, skogskärr o. s. v.

** *Frukt med kullriga sidor.*

5. **V. Anagállis** L. blad lansettlika spetsiga, oskaftade, halft stjelkomfattande, glatta. ♃ Juni, Juli, bl. blr.

Stjelk 1—3 fot hög, uppstigande och från sin nedre krypande och rotslående del utvecklande sterila, med ovala trubbiga blad försedda grenskott, nästan 4-kantig och ihålig, glatt. Blad glest och otydligt tandade eller nästan helbräddade. Klasar motsatta, långa och utstående, mångblommiga, med vanligen glest glandelhåriga skaft och smalt lansettlika skärmblad, som äro kortare än skaften. Foderflikar äggrundt lansettlika, de båda långa ofta längre än frukten. Krona blåhvit eller något rödaktig, med mörkare ådror, föga längre än fodret. Stift upptill tjockare, med litet plattadt märke. Frukt med bred oval omkrets, föga urnupen, glatt, längre än stiftet; dess skal djupt 2-klufna. Frön ljusgula, hoptryckta, platta på den ena och något kullriga på den andra sidan, med aflångt oval omkrets.

Förek. temligen allmänt vid stränder och vattengropar.

6. **V. Beccabúnga** L. blad ovala—aflånga, trubbiga, kort skaftade, glatta. ♃ Maj—Aug. bl. blr.

Stjelk $^1/_2$—2 fot hög, uppstigande och från sin nedre krypande och rotslående del utvecklande grenskott med blad af samma form som stjelkbladen, nästan trind, glatt och ihålig. Blad tjocka saftiga, glest sågade eller stundom nästan helbräddade. Klasar motsatta, mångblommiga, kortare än hos föreg., med glatta, utstående skaft, ungefär af de aflånga, tunglika och trubbiga skärmbladens längd. Foderflikar aflånga—omvändt äggrunda, nästan af kronans och fruktens längd. Krona mörkblå. Stift upptill tjockare, med litet plattadt märke. Frukt med rundad omkrets, mot spetsen hoptryckt, föga urnupen, glatt; dess skal grundt 2-klufna. Frön små ljusgula, med rundad omkrets, platta på den ena och något kullriga på andra sidan.

Förek. allmänt på fuktiga ställen, vid bäckar och vattengropar.

†† *Blommor utgående från öfre delen af den bladbärande stjelken.*

* *Blommor i ax, med blomskärmen skarpt skilda från stjelkbladen.*

7. **V. longifólia** L. blad (sällan motsatta) vanligen 3—4 i krans, lansettlika spetsiga, ända ut i spetsen hvasst sågade. ♃ Juli, Aug. bl. blr.

Stjelk 1—3 fot hög, upprätt, utgående från en rotstock, enkel eller vanligen mot spetsen grenig, nedtill glatt, upptill korthårig, något kantig. Blad än smalt, nästan jemnbredt lansettlika med tvär eller rundad bas än nästan äggrundt lansettlika och vid basen hjertlika, nedtill stundom dubbelsågade, kort skaftade och merendels glatta. Ax vanligen flere på hvarje stjelk och samlade mot dess spets, med blomskaft under blomningen kortare än de syllika skärmfjällen. Foderflikar aflångt lansettlika, spetsiga. Krona trattlik, med omvändt äggrunda—aflånga, rundadt trubbiga flikar. Ståndare långt utskjutande. Märke mycket litet, nästan omärkligt. Frukt liten, aflångt—rundadt oval, med kullriga sidor, i spetsen föga urnupen, glatt, mycket kortare än stiftet, ungefär af fodrets längd; dess skal grundt 2-klufna. Frön små, ljust brungula, hoptryckta, med nästan rundad omkrets, på ena sidan platta, på den andra något kullriga.

Förek. sällsynt på fuktiga ställen, såsom hafsstränder och åbräddar, i nordvestra delen, t. ex. *Vegeholm*, *Höja* vid *Rönnea;* uppgifves dessutom af Lilja för *Torekow* och *Kullen* nära *Mölle fiskläge.* Jemte hufvudformen växer åtmin-

stone vid *Vegeholm* äfven *var. media*, utmärkt genom kortare och bredare samt motsatta blad.

8. **V. spicáta** L. blad motsatta, aflångt lansettlika trubbiga, sågade, med trubbiga sågtänder, i spetsen helbräddade. ♃ Juni—Aug. bl. blr.

Lik föreg., från hvilken den hufvudsakligen skiljer sig genom bladen. Stjelk utgående från en horizontal rotstock, ½—1½ fot hög, uppstigande, vanligen enkel och något gråluden. Blad vanligen gråludna, kort skaftade, med ofta rundad bas. Ax merendels ensamt i stjelkens spets. Foderflikar lansettlika—äggrunda, trubbiga eller spetsiga. Krona trattlik, med vanligen smalare, lansettlika och spetsiga flikar. Ståndare, pistill, frukt och frö som hos föreg.

Varierar med de nedre bladen aflångt äggrunda och deras bas rundad (*var. hybrida*), med glatta blad och stjelkar (*var. nitens*), med kronans flikar smala och vridna (*var. orchidea*) samt med nästan helbräddade blad (*var. integrifolia*).

Förek. temligen allmänt på torra betesmarker och backar; *var. hybrida* på *Torekow-ö, Kullaberg* och *Stenshufvud; var. nitens* på *Stenshufvud; var. orchidea* vid *Lackalänge* och på *Stenshufvud; var. integrifolia* vid *Broby, Hyllie* på strandängar (Dr J. Eriksson).

** *Blommor samlade mot stjelkens spets och stjelkbladen småningom öfvergående i skärmblad.*

a. *Alla bladen hela.*

9. **V. serpyllifólia** L. blad äggrunda—aflånga, nästan helbräddade, glatta. ♃ Maj—Juli, blåhv. blr.

Stjelk omkring ½ fot hög, uppstigande, nedtill krypande och rotslående samt ofta derstädes grenad i enkla grenar, merendels kort och fint hårig. Blad glest och otydligt naggade, oskaftade och, med undantag af de nedersta, glatta, temligen tjocka. Blommor samlade i en axlik klase i stjelkens spets, med finhåriga skaft, som äro af samma längd som de längsta foderflikarne, men merendels kortare än skärmbladen. Foder jemte skärmblad och blomskaft ej sällan glest glandelhårigt; dess flikar aflångt ovala, trubbiga. Krona hjulformig, blåhvit med mörkare ådror. Märke temligen stort, plattadt. Frukt njurformig, mer bred än lång, temligen grundt urnupen, hoptryckt, men med något kullriga sidor, i kanten glandelhårig, föga längre än fodret och stiftet; dess skal grundt 2-klufna. Frön små ljusgula, hoptryckta, platta på ena sidan, svagt kullriga på den andra.

Förek. allmänt på något fuktiga ställen.

10. **V. arvénsis** L. hårig; blad äggrunda, glest tandade; blomskaft dubbelt kortare än skärmbladen. ☉ och ⊙ April—Aug. bl. blr.

Hela växten snart förvissnande. Stjelk 3—8 tum hög, upprätt eller uppstigande, vanligen grenig af med hufvudaxeln slutligen jemnhöga, enkla grenar, glesharig samt upptill glandelhårig. De nedersta bladen skaftade, ovala, de öfre oskaftade, vid basen något hjertlika, trubbiga och småningom öfvergående i de smalt lansettlika, helbräddade eller tandade, glandelhåriga skärmbladen. Blommor samlade i axlika blomställningar, med skaft kortare än fodret, vanligen öfvervuxna af skärmbladen. Foder längre än kronan, med lansettlika, glandelhåriga flikar. Krona liten, hjulformig, ljusblå. Stift ofta knappast utskjutande ur inskärningen på frukten, med litet, nästan otydligt märke. Frukt plattad, omvändt hjertlik, djupt och spetsigt urnupen, i kanterna glandelhårig, kortare än de båda längre foderbladen; dess skal djupt 2-klufna. Frön temligen stora,

brungula, hoptryckta, med oval omkrets, platta på ena sidan och kullriga på den andra, något gropiga.

Förek. allmänt på åkrar, torra backar o. s. v.

b. *De mellersta stjelkbladen flikade.*

11. **V. verna** L. hårig; de mellersta stjelkbladen parklufna; blomskaft kortare än skärmbladen. ⚇ och ☉ April—Juni, bl. blr.

Stjelk 1—5 tum hög, upprätt, enkel eller nedtill grenad i styfva, upprätta och enkla grenar, småhårig samt upptill glandelhårig. Rotblad kort skaftade, hela, äggrunda, sågade eller nästan helbräddade; stjelkblad oskaftade, de mellersta 3—5-klufna med aflånga trubbiga flikar, som aftaga i storlek mot basen, småningom öfvergående i skärmbladen, som till största delen äro jemnbreda, helbräddade och trubbiga, glandelhåriga samt af foderflikarnes längd. Blommor samlade i tätblommiga, axlika blomställningar, med skaft kortare än fodret. Foderflikar smalt lansettlika, glandelhåriga, mycket olika långa; de båda största betydligt längre än frukten. Krona hjulformig, mörkblå, mindre än fodret. Stift kort, ej öfverskjutande inskärningen på frukten, med tydligt, plattadt märke. Frukt plattad, bredt njurformig, grundt urnupen; dess skal nästan hela. Frön temligen stora, brungula, hoptryckta, med rundadt oval omkrets, platta på ena sidan och något kullriga på den andra, smågropiga.

Förek. temligen allmänt på torra magra, sandiga backar och fält.

12. **V. triphýllos** L. glandelhårig; mellersta stjelkbladen handklufna i 3—5, sällan 7 flikar; blomskaft slutligen längre än skärmbladen. ☉ och ⚇ Maj, Juni, mörkbl. blr.

Stjelk 3—6 tum hög, sällan enkel och upprätt, vanligen från basen grenad i utspärrade eller uppstigande, ofta ånyo förgrenade grenar, småluden och glandelhårig. De nedersta bladen skaftade, äggrunda trubbiga, naggsågade; de mellersta oskaftade, jemte de nedre skärmbladen handklufna, med aflånga trubbiga flikar och mellanfliken störst, ofta omvändt äggrund; de öfre skärmbladen aflånga trubbiga; alla bladen temligen tjocka, mörkgröna, rödaktigt anlupna, glest glandelhåriga. Blommor samlade i en gles klase, med skaft slutligen något längre än fodret. Foder glandelhårigt och hårigt, med bredt aflånga, trubbiga flikar. Krona temligen stor, hjulformig, azurblå. Stift utskjutande ur fruktens inskärning, med jemförelsevis stort, plattadt märke. Frukt rundad—omvändt hjertlik, urnupen, med kullriga sidor, glandelhårig, kortare än de längsta foderflikarne: dess skal djupt 2-klufna. Frön stora svartbruna, skrofliga, med oval omkrets, på ena sidan kullriga, på den andra djupt konkava. Svartnar vid torkning.

Förek. der och hvar på sandiga åkrar, betesmarker, vägkanter o. s. v. i synnerhet i närheten af hafskusterna såväl på vestra som östra sidan; längs vestkusten, t. ex. *Krapperup, Helsingborg, Hillesborg, Ålstorp, Sortorp, Lackalänge, Örtofta, L. Harrie, Lund, L. Råby, Fogelsång, Hardeberga, Sandby, Dalby, Vasaholm, Alnarp, Malmö, Skegrie* (enl. Lilja): längs ostkusten från *Årup* ända till *Ystad*, t. ex. *Nosaby, Hammar, Christianstad, Härlöf* och *Skepparslöf* (Kand. Hj. Nilsson), mellan *Åsum* och *Mosslunda, Åhus* (Kand. M. Lovén), *Widtsköfle, Brösarp, Esperöd, Cimbrishamn, Loderup, Kåseberga* m. fl. st.; i det inre af provinsen sällsynt, t. ex. *Everlöf* (enl. Lilja), *Öfvedskloster, Åby*.

*** *Blommor långt åtskilda, sittande i de öfre stjelkbladens (blomstödjebladens) vinklar; frön kullriga på ena sidan och djupt konkava på den andra.*

a. *Foderflikar spetsiga.*

13. **V. hederæfólia** L. blad handnerviga, grundt 3—5-klufna; foderflikar hjertlika; blomskaft ensidigt håriga, vid blomningen un-

gefär af blomstödjebladens längd. ⊙ och ⊙ April—Juni, blå-hv. blr.

Hela örten mjukt småluden. Stjelk mer eller mindre grenig vid basen, med nedliggande, ända till fotslånga, vanligen enkla grenar. Blad skaftade, hjertlikt rundade, med helbräddade flikar och stor bred ändflik. Blomskaft efter blomningen blifvande betydligt längre än blomstödjebladen, vid fruktmognaden utspärrade eller bågböjda. Foderflikar längre än kronan, otydligt nerviga, hårbräddade, med de utböjda kanterna sammanstötande, så att fodret blifver nästan 4-kantigt. Stift kort, med litet, plattadt märke. Frukt kortare än fodret, grundt urnupen, med 1—2-fröiga rum, rundadt uppblåst och genom tryck från fröna 2—3—4-knölig; dess skal hela. Frön mycket stora, mörkbruna och strimmiga, rundade.

Förek. allmänt på odlade ställen, i åkrar o. s. v. i södra och mellersta delen af provinsen, men tyckes saknas i den norra skogsbygden.

14. **V. pérsica** Poir. blad fjädernerviga äggrunda, sågade; foderflikar äggrundt lansettlika; blomskaft likformigt håriga, längre än blomstödjebladen; frukt plattad, nervig. ⊙ och ⊙ Maj—Sept. bl. blr.

Hela örten af en rent grön färg, hårig. Stjelk nedifrån grenad i 1—1½ fot långa, nedliggande eller något uppstigande, enkla eller förgrenade grenar. Blad kort skaftade, ofta med något hjertlik bas, nästan trubbiga och grofsågade. Blomskaft i synnerhet vid fruktmognaden mycket längre än blomstödjebladen och då bågböjda. Foderflikar lansettlika, hårbräddade, nerviga, längre än frukten. Krona hjulformig, stor, mörkblå med mörkare strimmor, längre än fodret. Stift förlängdt, med otydligt märke. Frukt mer bred än lång, kölad, trubbvinkligt urnupen och nästan tvärhuggen, glest glandelhårig, kortare än fodret.

Förek. sällsynt på odlade ställen, i åkrar o. s. v. förvildad och ofta tillfällig, i vestra delen t. ex. *Malmö* flerestädes, *Alnarp*, *Lund* samt på klöfveråkrar mellan denna stad och *Reften*, *V. Tveet*, *Norrheddinge*, *Bjerbolund*, *Hven* (Stud. G. Lagerheim); i östra delen vid *Gladsax* på åkerrenar. Uppgifves dessutom af Lilja för *Allerum*, *Torup* och *Fuglie*.

15. **V. polita** Fr. blad fjädernerviga, äggrunda, sågade; foderflikar äggrunda, vid fruktmognaden med nästan hjertlik bas; blomskaft likformigt håriga, under blomningen föga längre än blomstödjebladen; frukt kullrig, otydligt nervig, småluden och glandelhårig. ⊙ och ⊙ April—Oktober bl. blr.

Af denna liksom de båda följande arterna gifves en vår- och en höstform. Den förra är enklare och till alla delar spädare samt har en mer ljusgrön färg; höstformen är deremot kraftigare, mycket mer grenad samt har en mörkare grönska.

Hela växten något daggblå och tilltryckt hårig. Stjelk vanligen ända från roten grenig, med ända till fotslånga, nedliggande, enkla eller flere gånger förgrenade grenar. Alla bladen skaftade, med rundad eller hjertlik bas, något köttiga och nästan glatta. Blomskaft vid fruktmognaden bågböjda och stundom längre än bladet. Foderflikar hårbräddade, tydligt 3-nerviga, nästan kortare än frukten. Krona mörkblå, föga längre än fodret. Ståndare fästa vid kronpipens bas. Stift kort, föga utskjutande ur inskärningen på frukten, med litet, plattadt märke. Frukt omvändt hjertlik, djupt och hvasst inskuren i spetsen, 2-knölig, med nästan rundade kanter, beklädd med dels korta hår dels längre glandelhår; dess skal djupt 2-klufna. Frön tvärrynkade, vid fruktens uppspringande ännu gulhvita.

Förek. på åkrar allmänt i vestra och södra Skånes slättbygd, mer sällsynt i östra delen; saknas i den norra.

b. *Foderflikar trubbiga.*

16. **V. agréstis** L. foderflikar aflångt lansettlika, glesháriga och på insidan glatta; frukt glest hårig af långa glandelhår. ⊙ och ⊙, Maj—Okt. ljusbl. eller hv. blr.

β **calýcida** Fr. mer glatt och spenslig; blad något köttiga; foderflikar inskurna, bladlika; blommor hvita.

Lik föreg., men af en rent grön färg. Stjelk mer eller mindre grenig från roten, med nedliggande, ända till fotslånga grenar, korthårig. Foderflikar ofta längre än frukten, otydligt 3-nerviga. Ståndare fästa på kronpipens bas. Stift kort, ej utskjutande ur inskärningen på frukten. Frukt rundadt omvändt hjertlik, kullrig, svagt kölad, djupt och skarpt inskuren, nästan 2-knölig: dess skal slutligen djupt 2-klufna. Frön gulhvita, tvärrynkiga.

Förek. allmänt på åkrar och odlade ställen; *β calycida* är en vårform, som anträffas i södra och vestra Skånes slättbygd.

17. **V. opáca** Fr. foderflikar aflångt spadlika, tätt håriga, på insidan i spetsen glesháriga; frukt småluden och försedd med långa glandelhår. ⊙ och ⊙ Maj—Okt. bl. blr.

Mycket lik föreg. art, men skild genom större hårighet, mörkare grönska och mer rundade blad. Dessutom äro foderflikarne tydligare 3-nerviga, blommorna af en mer mörkblå färg, ståndarne fästa i pipöppningen och frukten bredare samt krusigt hårig. Fröna tyckas derjemte vara mindre konkava på ena sidan än hos föreg. art.

Förek. ej sällsynt på åkrar i vestra och södra Skånes slättbygd.

2 Flocken. RHINANTHEÆ.

8. RHINÁNTHUS L. Höskallra.

Foder plattadt, uppblåst, slutligen nästan hinnaktigt, nätådrigt och inneslutande frukten, något olikformigt 4-klufvet. Krona läppformig, slutligen vid basen kringskuren och aflossnande, qvarlemnande en ringformig, fruktämnet omgifvande kant; öfre läppen hvälfd, hoptryckt och i spetsen 2-tandad, något längre än den nedre, i 3 hela flikar klufna läppen. Ståndare 4, tvåväldiga, nästan inneslutna, med i kanten hvitludna, spetsiga, sammanhängande knappar utan tornar. Stift med odelt, rundadt märke. Frukt plattad, med kretsrund omkrets, mångfröig. Frön stora, plattade och kretsrunda, vingkantade, släta. *Medelstora ängsväxter med motsatta, oskaftade och hela blad samt temligen stora gula, i ax samlade blommor.*

1. **R. major** Ehrh. skärmblad hvitgula; kronpip något krökt, af fodrets längd och med nästan slutet svalg; den öfre läppens tänder aflångt äggrunda, tvärhuggna; stift i spetsen glatt, slutligen utskjutande. ⊙ Juni, Juli, ljusg. blr.

β **hirsútus** Lam. frön med smal eller nästan omärklig hinnkant.

Stjelk 1—2 fot hög, upprätt och vanligen grenig, fyrkantig, oftast ljusgrön och brunfläckig, glest hårig eller nästan glatt. Blad aflångt lansettlika, föga spetsiga, sågade, sträfva af mycket korta hår och med tillbakavikna kanter. De nedersta skärmbladen med bred bas, utdragna i en smal lansettlik spets, sågade; de öfre bredt äggrunda, utdragna i en kort spets, djupt sågade, med de nedersta sågtänderna i synnerhet förlängda. Foderflikar triangulära och föga spetsiga, kort hårbräddade. Den öfre kronläppens tänder violetta; pip uppåt böjd. Den nedre läppen sluten till den öfre och pipöppningen derigenom tillsluten.

Förek. allmänt på ängar, betesmarker, åkrar o. s. v.; *β hirsutus* vid *Hörja*, *Furuboda* nära *Yngsjö* och troligen på många andra ställen.

2. **R. minor** Ehrh. skärmblad mörkgröna; kronpip rak, kortare än fodret, med öppet svalg; den öfre läppens tänder mycket korta, bredt äggrunda och tvärhuggna; stift hårigt äfven i spetsen, inneslutet. **⊙ Juni, Juli, mörkg. blr.**

Lik föreg., men till alla delar mindre och spädare samt af mörkare färg. Stjelk $^1/_2$—1 fot hög, mörkgrön eller brunaktig, sällan fläckig, vanligen enkel eller föga grenig. Blad kortare och trubbigare, beklädda med tydligare hår, mörkgröna. Skärmblad ofta brunaktiga. Foder mörkgrönt eller brunaktigt. Krona hälften mindre än hos föreg. och af en mörkare färg. Den nedre kronläppen böjd från den öfre, så att svalget blir öppet.

Förek. allmänt på magra ängar och betesmarker.

9. MELAMPÝRUM Tourn. Kovall.

Foder rörformigt klocklikt, ej uppblåst, olikformigt 4-klufvet, med de 2 öfre flikarne, nästan i form af en öfverläpp, skilda från de 2 nedre. Krona läppformig; öfre läppen hoptryckt, hvälfd och urnupen, med utvikna kanter; den nedre 3-flikig, med hela flikar och tvänne hvalflika knölar på den öfre sidan. Ståndare 4, tvåväldiga, med i kanten håriga och förmedelst håren sammanhängande knappar, hvilkas rum vid basen äro utdragna i en torn. Stift i spetsen krökt, med litet, odelt märke. Frukt hoptryckt, snedt äggformig, med 1—2-fröiga rum. Frön stora, aflånga, trinda och nästan släta. *Medelstora örter med motsatta hela blad och vanligen i täta eller glesa ax samlade eller enstaka i bladvecken sittande, gula eller stundom röda blommor.*

Öfversigt öfver arterna.

† Skärmblad hopvikna, med uppåtböjda kanter. . . . *M. cristatum.*

†† **Skärmblad platta.**

* **Blommor allsidigt vända.** . . . . *M. arvense.*

** **Blommor ensidigt vända.**

Foder ullhårigt. . . . . *M. nemorosum.*

Foder glatt, mycket kortare än den raka kronpipen. *M. pratense.*

Foder glatt, af den krökta kronpipens längd eller längre. *M. sylvaticum.*

† *Skärmblad hopvikna, med uppåtböjda kanter.*

1. **M. cristátum** L. blommor i 4-kantiga, pyramidformiga ax; skärmblad rundadt hjertlika, kamlikt tandade; foder kortare än halfva kronpipen. ⊙ Juli, Aug. hvitröd. blr; skärmbl. rödbr.

Stjelk ända till fotshög, upprätt, enkel eller grenig, med motsatta grenar, tilltryckt hårig eller nedtill glatt. Blad smalt, nästan jemnbredt lansettlika, långspetsade, kort sträfhåriga, helbräddade. Skärmblad hårbräddade, utdragna i en lång, helbräddad och tillbakaböjd spets, vanligen mörkt rödbruna eller stundom grönhvita, tätt tegellagda. Foder nästan glatt, med hårbräddade, lansettlika flikar, af hvilka de båda öfre äro mycket längre än de nedre. Krona småluden på utsidan, med krökt pip, vanligen ljusröd med gul underläpp. Varierar med hvitgröna skärmblad och blekgula blommor (*var. pallens* Hx.). Frukt mycket sned, spetsig.

Förek. ingalunda allmänt, men dock spridd öfver hela provinsen i skogsängar, på betesmarker o. s. v.; *var. pallens* uppgifves af Lilja för *Stehag* och *Roslätt* i *Tutaremossen*.

†† *Skärmblad platta.*

* *Blommor allsidigt vända.*

2. **M. arvénse** L. blommor i cylindriska ax; skärmblad äggrundt lansettlika, parflikade; blomfoder af kronpipens längd. ⊙ Juni, Juli, r. blr. och skärmbl.

Stjelk $^{1}/_{2}$—1 fot hög, upprätt, enkel eller grenig, korthårig och något sträf, trubbkantig. Blad kort sträfhåriga, med tillbakavikna kanter; de nedre lansettlika, de öfre med bredare och flikad bas. Skärmblad utstående—upprätta, kort sträfhåriga, på yttre sidan med tvänne rader svarta punkter; dess flikar långt sylspetsade. Foder korthårigt; dess flikar smalt lansettlika och långt sylspetsade, nästan lika långa. Krona på utsidan småluden, röd med en gul fläck på underläppens bas samt en gulhvit ring på den nästan raka pipen. Frukt något sned, trubbig.

Förek. ej sällsynt i synnerhet på sandiga åkrar, åkerrenar och backar, allmännast i närheten af hafskusterna, företrädesvis den östra, t. ex. *Oppmanna* och *Österslöf* (Kand. Hj. Nilsson), *Bäckaskog*, mellan *Fjelkinge* och *Edenryd*, *Åhus* mot *Ripa* (Kand. M. Lovén), *Wä*, *Ölsjö Skepparslöfs s:n*. *Köpinge*. *Lyngby* (Hr Th. Brown), *Rörum*, *Kåseberga*; i södra delen, t. ex. *Ystad*, *Benestad*, *Hörte*, *Jordberga*, *Trelleborg* och *Skanör* (enl. Lilja); i vestra delen, t. ex. *Malmö* vid *Bulltofta*, *Borrebackarne* (enl. Lilja), *Klemmedstorp Skarhults sn*, *Gryttinge Torrlösa sn*, *Helsingborg* m. fl. st.

** *Blommor ensidigt vända.*

3. **M. nemorósum** L. blommor i glesa ax; skärmblad skaftade, äggrundt lansettlika, vid basen hjertlika, hvasstandade; foder ullhårigt, af halfva kronpipens längd. ⊙ Juni—Juli, brandg. blr.; de öfversta skärmbl. violetta.

Stjelk $^{3}/_{4}$—1 $^{1}/_{2}$ fot hög, upprätt, grenig, trubbkantig och småluden, upptill nästan ullhårig. Blad tydligt skaftade, småludna och något sträfva, äggrundt lansettlika, spetsade; de öfversta nästan spjutlikt tandade. Skärmblad med helbräddad spets, de nedersta mer åtskilda, gröna, de öfre blå och mer närmade intill hvarandra; de öfversta utan blommor. Blommor kort skaftade, horizontalt utstående. Foder i synnerhet upptill ullhårigt, med smalt lansettlika, sylspetsade, föga oliklånga, ulligt hårbräddade flikar. Krona på utsidan småluden,

guldgul, med rödbrun, krökt pip. Frukt något sned, spetsig. Frön stora, svarta. Varierar med hvitgröna skärmblad och blekare gula eller hvita blommor.

Förek. der och hvar i buskmarker, temligen allmän i östra delen, t. ex. *Munkeberg, Esperöd, Rörum, Sandhammar* m. fl. st.; äfven allmän i nordvestra delen, t. ex. vid *Kullen, Höganäs, Helsingborg, Raus, Hesslunda* m. fl. st.; på många andra ställen, såsom i *Reften, Hellestad, Öfvedskloster, Alnarp* m. fl. st; färgförändringen är funnen vid *Ignaberga* (Lekt. P. Olsson), *Alnarp* (Kand. Hj. Nilsson).

4. **M. pratense** L. blommor ensamma i bladvecken; blomstödjeblad lansettlika, vid basen tandade; foder glatt, mer än hälften kortare än kronpipen; krona sluten. ⊙ Juni—Aug. hvitg. blr.

β **purpureum** Hx. krona mörkröd, med på insidan gul underläpp.

Stjelk ½—1 fot hög, upprätt eller uppstigande, ungefär vid midten grenig, med långa, horizontalt utstående grenar, glatt eller upptill tvåsidigt korthårig. Blad lansettlika—äggrundt lansettlika, spetsiga, helbräddade, något sträfva af korta, glesa hår, nästan oskaftade. Blomstödjeblad med 1—2 syllika flikar vid basen på hvardera sidan, gröna; de nedersta ej sällan af stjelkbladens form. Blommor kort skaftade, horizontalt utstående. Foder glatt, nästan lappformigt, med smala sylspetsade och ofta kort hårbräddade flikar, af hvilka de båda, som utgöra den öfre läppen, äro uppåtböjda. Krona nedtill hvitgul, i sin främre del rent gul, med starkt hoptryckt öfverläpp, rak pip och framåtsträckt underläpp. Frukt sned, spetsig, längre än fodret. Frön svarta, med gråaktigt öfverdrag.

Förek. allmänt på magra skogsängar, buskmark o. s. v.; β *purpureum* i *Wånga sn, Breanäs Hjersås sn.*

5. **M. sylvaticum** L. blommor ensamma i bladvecken; blomstödjeblad nästan helbräddade; foder glatt, af kronpipens längd eller längre; krona öppen. ⊙ Juni—Aug., brandg. blommor.

Något lik föregående. Stjelk ½—1 fot hög, upprätt och vanligen vid midten grenig, med utstående grenar, tvåsidigt korthårig, stundom nästan glatt. Blad tydligt skaftade, sträfva, temligen smalt äggrundt lansettlika, långspetsade och helbräddade. Blomstödjeblad ofta något bredare än stjelkbladen, stundom försedda med en kort tand på hvardera sidan vid basen. Blommor upprätta, kort skaftade. Foderflikar temligen breda, triangulära, i kanten kort sträfhåriga; de båda öfre något bredare och skilda från de öfriga. Krona dubbelt mindre än hos föreg., med föga hoptryckt öfverläpp, nedböjd underläpp och krökt pip. Frukt något sned, spetsig, föga längre än fodret. Frön stora, svarta.

Förek. allmänt på samma lokaler som föreg.

10. ODONTITES Dill. Rödkulla.

Foder cylindriskt, ej uppblåst, likformigt 4-klufvet. Krona läppformig; öfre läppen hvälfd, hel eller urnupen, med ej utvikna kanter, längre än den med hela eller svagt urnupna flikar försedda underläppen. Ståndare 4, tvåväldiga, föga utskjutande ur den öfre läppen; deras knappar sparsamt glandelhåriga, sammanhängande, med lika långa tornar på båda knapprummen. Stift rakt, föga utskjutande, med litet, klotformigt märke. Frukt tvårummig och mångfröig. Frön med upphöjda åslika strimmor och tvärrynkor. *Temligen liten ört med motsatta, oskaftade blad och röda, i ensidiga, axlika klasar samlade blommor.*

1. **O. rubra** Gilib. blad aflångt lansettlika, sågade, sträfhåriga; blommor kortare än skärmbladen. ⊙ Juli—Sept. r. blr.

β **litorális** Fr. (**O. simplex** Krok i Hn. Skand. Fl. 11 uppl.) stjelk vanligen enkel; blad något köttiga och sköra, bredare och trubbiga; klasar raka, glesblommiga, med skärmblad af blommornas längd; frukt längre än fodret.

Stjelk från några tum ända till en fot hög, enkel eller grenig, ofta ända från basen, tilltryckt hårig. Blad oskaftade, smalt lansettlika—äggrundt aflånga, glest trubbsågade, än spetsiga än trubbiga, gleshåriga. Klasar axlika, ensidiga, något lutande (hos hufvudformen) eller upprätta. Foder gleshårigt, till midten klufvet i lansettlika—äggrundt triangulära flikar. Krona på utsidan småluden, ljus- (hos hufvudformen) eller mörkröd. Frukt aflång—omvändt äggrund, hårig, ungefär af fodrets längd eller längre.

Anm. Flere författare betrakta *β litoralis* såsom en sjelfständig art. Då emellertid knappast någon enda af de anförda karaktererna är konstant och den i åkrar växande hufvudformen i synnerhet tidigare på sommaren ganska mycket närmar sig denna varietet, kan författaren ej dela denna uppfattning. Det förhållandet, att hufvudformen fortfar att blomma längre ut på hösten, torde bero på dess förekomst i åkrar, der den först efter sädens afmejande får tillfälle att rigtigt utveckla sig.

Förek. allmänt på åkrar; *β litoralis* på strandängar der och hvar såväl vid vestra som östra hafskusten.

11. EUPHRÁSIA Tourn. Ögontröst.

Foder cylindriskt, ej uppblåst, djupt klufvet i 2 något grundare 2-klufna sidoflikar. Krona läppformig; öfre kronläppen kortare än den nedre, hvalflik, grundt 2-klufven, med något utvikna kanter; den nedre läppen 3-klufven, med djupt urnupna flikar och något längre mellanflik. Ståndare 4, tvåväldiga, ej utskjutande ur öfverläppen; knappar i kanten hvitludna och något sammanhängande, med olika stora tornar. Stift inneslutet eller något utskjutande, med odelt, skiflikt märke. Frukt plattad, mer eller mindre urnupen. Frön med talrika smala, åslika strimmor. *Liten ört med motsatta, oskaftade blad och hvitaktiga eller violetta, i glesa ax samlade blommor.*

1. **E. officinális** L. blad hjertlikt äggrunda—ovala, med 3—6 sågtänder i hvarje kant; frukt aflångt—jemnbredt vigglik. ⊙ Juni—Sept. hv. eller viol. blr.

Af denna särdeles mycket varierande art urskiljas följande, genom talrika öfvergångar förenade former:

α **praténsis** Fr. stjelk vanligen grenig, med utstående grenar, upptill jemte blomstödjebladen och fodret glandelhårig; blad vanligen ljusgröna, bredt äggrunda, med ofta hjertlik bas, trubbsågade, med vanligen 5—6 sågtänder i hvarje kant; frukt aflångt vigglik, i spetsen intryckt, af längd med eller kortare än blomstödjebladen: blommor vanligen hvita, stora.

β **nemorósa** Pers. (**E. officinalis * parviflora** Fr., i Sk. Fl. 1 uppl.) stjelk grenig, med utstående grenar, vanligen, liksom blomstödjebladen och fodret, utan glandler; blad merendels mörkgröna, hvasst sågade, med ofta 5 långspetsade sågtänder i hvarje kant; frukt smalt vigglik, något intryckt i spetsen, af längd med eller kortare än blomstödjebladen; blommor vanligen stora och violetta.

γ **grácilis** Fr. (som egen art i Sk. Fl. 1 uppl.) stjelk enkel eller grenig, med upprätta grenar, utan glandler; blad smalare och mot basen afsmalnande, de nedre nästan trubbigt, de öfre hvasst sågade, med 3—4 sågtänder i hvarje kant; frukt smalare, jemnbredt vigglik, tvärhuggen, vanligen längre än blomstödjebladen; blommor små, hvita.

Stjelk mycket vexlande till storlek, från tumshög ända till fotshög, enkel eller grenig, än endast upptill än ända nedifrån med utbredda, utstående eller upprätta grenar, tilltryckt hårig och upptill ej sällan glandelhårig. Blad äggrunda—ovala, än med hjertlik än med afsmalnande bas, än ganska stora och breda, än mycket små, uppåt tilltagande i storlek, hvasst eller trubbigt sågade, korthåriga, på undre sidan ofta gropigt nerviga, de nedre motsatta, de öfre spiralstälda. Blommor oskaftade, samlade i ett ax, som än bär blommor i vinklarne af alla blomstödjebladen än, åtminstone i sin nedre del, endast i hvarannat stödjeblads vinkel; blomstödjebladen än längre än kortare än frukten. Foder än nästan glatt än beklädt med hår och glandler, med syllika eller stundom nästan lansettlika flikar. Krona än ganska stor än mycket liten, hvit eller violett, med mörkare strimmor och en stor gul fläck i pipöppningen, på utsidan och i pipöppningen gleshårig; öfverläppens flikar naggtandade; den nedre läppens flikar än jemnbreda och sinsemellan åtskilda, än mot spetsen bredare och der gränsande omedelbart intill hvarandra (i synnerhet hos storblommiga former af *β nemorosa*). Frukt hårbräddad, bredt eller smalt vigglik, tvärhuggen eller lindrigt urnupen. Frön gråbruna, plattade, aflånga.

Förek. allmänt spridd öfver hela provinsen, *α* och *β* på ängar, backar och betesmarker, *γ* på ljungbackar i skogstrakterna.

12. PEDICULÁRIS Tourn. Frier.

Foder uppblåst, olikformigt 5-tandadt eller läppformigt. Krona läppformig, med hvälfd, hoptryckt öfverläpp och 3-flikig underläpp, hvars flikar äro hela; båda kronläpparne utstående från hvarandra. Ståndare 4, tvåväldiga, med glatta knappar; knapprum vid basen tillspetsade, utan tornar. Stift med litet, rundadt märke. Frukt 2-rummig, mångfröig, hoptryckt, snedt äggformig och sprötlikt tillspetsad, omgifven af fodret, öppnande sig långs den ena kanten genom en längre eller kortare längdspringa. Frön temligen stora, skrofliga af i rader ordnade gropar. *Kärrväxter med spiralstälda, pardelta blad och temligen stora röda, i axlika klasar samlade blommor.*

1. **P. sylvática** L. hufvudaxel upprätt, nästan ända nedifrån blombärande, vid roten utsändande uppstigande, endast upptill blombärande grenar, för öfrigt enkel; öfre läppen betydligt längre än den nedre. ⊙⊙ och ♃, Maj—Juli, r. blr.

Stjelk och de enkla grenarne några (3—6) tum höga, gleshåriga eller nästan glatta. Rotblad små, snart förvissnande, hela, tandade eller grundt par-

klufna; stjelkblad nästan oskaftade, aflånga, pardelta, med rundadt trubbiga, inskuret tandade flikar, hvilkas tänder sluta med en hvit uppsväld spets. Foder nästan glatt, endast upptill på nedre delen af flikarnes kanter hårigt, olikformigt 5-tandadt, med tandade flikar; foderflikarnes tänder slutande på samma sätt som bladflikarnes. Kronans öfre läpp tvärhuggen, 2-tandad, med triangulära, sylspetsade tänder; den nedre läppens trenne flikar lika stora. Frukt innesluten inom fodret.

Förek. temligen allmänt på fuktiga ängar, i synnerhet i södra och mellersta delens skogstrakter.

2. **P. palústris** L. hufvudaxel grenig, med upprätta grenar; kronläppar lika långa. ⊙⊙ Maj—Juli, r. blr.

Stjelk ½—1½ fot hög, upprätt och grenig ända nedifrån, glatt, vanligen rödaktig. Blad med aflångt lansettlik omkrets, pardelta, med aflånga, trubbiga och parklufna flikar, hvilkas småflikar sluta i en hvit uppsväld spets. Blommor kort skaftade, i vinklarne af de öfversta bladen. Foder gleshårigt, läppformigt, med bladartade, krusiga, inskuret tandade och i kanten glatta flikar. Kronans öfre läpp af en mörkare röd färg, tvärhuggen och i spetsen 2-tandad, med sylformiga tänder; den nedre läppen kort hårbräddad, dess mellanflik mindre än sidoflikarne. Frukt slutligen längre än fodret. Frön bruna, glanslösa, plattadt äggrunda och längs ena sidan fårade.

Förek. allmänt på kärrängar och mossar.

3 Flocken. **OROBANCHEÆ.**

13. **OROBÁNCHE** TOURN. Snyltrot.

Foder bestående af 2 fria eller längs undre sidan hopväxta, 2-klufna blad. Krona läppformig, med fri pipöppning och krusiga läppar, slutligen ringformigt lossnande från sin nedre qvarsittande del; den öfre läppen urnupen eller 2-klufven, den nedre 3-klufven. Ståndare 4, tvåväldiga, med knapprummen vid basen försedda med tornar. Märke deladt i två klotformiga flikar. Frukt enrummig, innehållande ytterst talrika och mycket små frön, öppnande sig med tvänne i spetsen och vid basen sammanhängande och fröfästena längs midten bärande skal. *Gula eller brunaktiga, fjälliga parasitväxter med enkel stam, spiralstälda fjäll och stora bruna, i allsidiga ax samlade blommor.*

1. **O. major** L. foderblad längs undre sidan hopväxta, något längre än halfva kronpipen; den öfre kronläppen urnupen; ståndarsträngar nedtill håriga. ♃ Juli, Aug. ljusbr. blr.

Stjelk 1—3 fot hög, tjock och upprätt, med den underjordiska stamändan uppsväld, afrundad och utsändande birötter, som intränga i andra växters rötter, gulbrun och glandelhårig. Ax långt och tätblommigt, med spetsiga, fodret i längd öfverträffande skärmfjäll. Foderblad klufna ungefär till midten i lansettlika, spetsiga och glandelhåriga flikar. Krona vid basen upprätt, framåt krökt, på utsidan glandelhårig, med framåtrigtade, krusigt naggade läppar. Ståndare fästa nedom kronpipens midt, med från basen till midten ulligt håriga, upptill glest glandelhåriga strängar och hvitgula knappar. Stift upptill glest glandelhårigt, med glatt, lifligt gult märke.

Anm. Denna art uppgifves allmänt vara flerårig. Men det har förefallit författaren, som om den snarare vore tvåårig; säkert är åtminstone, att samma stånd endast en gång blommar.

Förek. i södra och mellersta delen af provinsen, i synnerhet i närheten af hafskusten, sällsynt och, såsom det tyckes, plötsligt uppträdande och derefter åter försvinnande, växande på rötterna af *Centaurea Scabiosa*, t. ex. *Esperöd, Tranås, Benestad, Ystad* (Kand. E. Ljungström), *Malmö* flerestädes, *Fogelsång, Gudmundtorp*, mellan *Saxtorp* och *Ålstorp, Belteberga, Hillesborg, Tågarp, Råå*; uppgifves dessutom af Lilja för *Harlösa* och *Hilleshög* mot *Glumslöf*.

O. minor SUTT., skild från föreg. genom skilda foderblad och 2-flikig öfre kronläpp samt glattare ståndarsträngar, har uppgifvits vara funnen på *Hallands Wäderö*, en uppgift, som emellertid aldrig blifvit bekräftad.

14. LATHRÆA L. Vetteros.

Foder klocklikt, likformigt 4-klufvet. Krona läppformig, med fri pipöppning, slutligen fullständigt aflossnande; öfre läppen hvalflik, nästan hel, längre än den 3-klufna underläppen. Ståndare 4, tvåväldiga, med håriga, vid basen tvåspetsiga knappar. Stift vanligen utskjutande, med uppsväldt, rundadt och föga flikadt märke. Frukt med talrika små frön, i sin öfre hälft öppnande sig med tvänne elastiskt uppspringande skal. *Ljusröd, fjällbeklädd parasitväxt med temligen stora röda, i en ensidig, axlik klase samlade blommor.*

1. **L. Squamária** L. blommor hängande; skärmblad i 2 rader; nedre läppen 3-flikig. ♃ April, Maj, r. blr.

Rotstock hvit, krypande, grenig och fjällbeklädd, med motsatta, köttiga, hvita fjäll. Den från rotstocken utvecklade, ofvan jord befintliga stjelken 4—8 tum hög, enkel, upprätt, ljusröd, beklädd med spiralställda, hinnaktiga, ljusröda, äggrunda fjäll. Blommor jemte skärmbladen anordnade i två rader, bildande en ensidig, i början lutande, axlik klase, hängande; skärmfjäll rundade. Foder hvitt, gleshårigt, till midten klufvet i äggrunda flikar. Krona föga längre än fodret, med ljusröd öfverläpp och hvit underläpp. Frukt nästan kortare än fodret.

Förek. här och der i skogar på fuktiga, skuggrika ställen på rötter af hassel och bok, t. ex. vid *Kullen, Pålsjö, Ramlösa, Belteberga, N. Wram, Röstånga, Billinge, Gunnaröd, Ramstorp, Trolleholms mölla*, mångenstädes kring *Ringsjön, Gudmundtorp, Orup, Marianelund, Klemmedstorp, Fogelsång, Alnarp, Dalby hästhage, Tulesbo, Öfvedskloster, Roslätt, Börringe, Krageholm, Bjersjöholm, Gyllebo, Esperöd, Lingenäset* och *Lillö lund* vid *Christianstad, Åby Ifvetofta sn, Sissebäck* m. fl. st.

---

20 Fam. LENTIBULARIEÆ. L. C. Rich.

Foder 2-delt eller 5-klufvet, nästan läppformigt. Krona läppformig, försedd med sporre. Ståndare 2, med enrummiga knappar. Stift enkelt, kort och tjockt, med tvåläppigt märke. Frukt öfversittande, enrummig och inneslutande talrika, på ett fritt centralt

fröfäste sittande frön, öppnande sig genom två skal eller oregelmässigt uppbristande. *Kärr- eller vattenväxter med vanligen nedtill tufvade blad samt ensamma eller i klasar anordnade och från en stängel utgående blommor.*

Öfversigt öfver slägtena.

Foder 2-delt. *Utricularia.*
Foder 5-klufvet, något läppformigt. . . . . *Pinguicula.*

1. UTRICULÁRIA L. Blåsört.

Foder 2-delt, med vanligen hela flikar. Krona läppformig, med den odelta, hvalflikt uppblåsta underläppen merendels tätt sluten till den öfre, försedd med sporre. Ståndare fästa på kronan, med starkt hopböjda strängar och genom en längsgående springa sig öppnande knappar. Stift kort, med tvåläppigt märke, hvars öfre flik är nästan omärklig. Frukt oregelmässigt uppbristande på tvären. *Rotlösa, i vattnet nedsänkta och endast under blomningstiden flytande örter med findelta blad och egendomliga, till luftblåsor ombildade, från bladflikarne uppkommande smågrenar samt gula, i klasar anordnade och på upprätta, fjälliga stänglar sittande blommor.*

Anm. I spetsarne på stjelkens grenar bilda sig vinterknoppar, som lossna från moderplantan och sjunka till botten. Följande år utvecklas ur dem bladbärande stjelkar, hvilka af de luftfylda blåsorna mot blomningstiden lyftas upp på vattenytan för att blomma. Efter blomningen öppna sig blåsorna, så att den i dem inneslutna luften utströmmar och växten åter sjunker ner i vattnet.

† *Bladflikar tandade af borstlika tänder; sporrens längd flere gånger större än tjockleken.*

1. **U. vulgáris** L. blad 2—3 gånger pardelta, med blåsbärande flikar; öfre kronläppen ungefär lika lång med den nedres bas; **sporre nedåt böjd. ♃ Juli, Aug. brandg. blr.**

Stjelk 1—2 fot lång, nästan trådfin, med sin främre, öfver vattenytan höjda, endast några tum långa del bladlös och slutande med en blomstängel, kring hvars bas utgå fotslånga, bladbärande och nedsänkta grenar. Vinterknoppar rundade. Blad utstående åt alla sidor, temligen tätt sittande, med äggrund omkrets och hårfina, borsttandade flikar; blåsor snedt äggformiga, röda eller blååktiga, i synnerhet talrika mot bladspetsen. Stängel vanligen ensam, 6—10 tum hög, brunröd, upptill glest beklädd med äggrunda fjäll och slutande med en gles, 6—10-blommig klase; blomskaft brunröda, slutligen nedböjda, omkring 3 gånger längre än de äggrunda och likaledes brunröda skärmbladen. Foderflikar brunröda, vid basen gula, äggrunda trubbiga; den nedre urnupen. Krona höggul, med underläppens uppblåsta del mörkare strimmig samt med rödbrun, kägellik sporre; den öfre kronläppen grundt urnupen, den nedre med tillbakavikna, vid midten något tandade kanter, sluten intill den öfre. Ståndarknappar förenade. **Störst af de Skandinaviska arterna.**

Förek. här och der i vatten, kärr och torfmossar, t. ex. vid *Lefrasjön, Vejlesjön, Oppmanna, Christianstad* mot *Nosaby* (Kand. Hj. Nilsson). *Härlöf, Bröllopshusen Vä sn, S:t Olof, Gladsax, Hagestads mosse, Oja mosse* nära

Ystad (Kand. E. Ljungström), *Silfåkra, Illstorp, Arrie, Örtofta, Bosarp, Barsebäck, Saxtorp, Wallåkra, Allerum, Kullen, Farhult* (Skolyngl. R. Wallengren) m. fl. st.

2. **U. intermédia** Hayne, blad 3-delta, med upprepadt 2-delta flikar; blåsor på särskilda grenar; öfre läppen dubbelt längre än den nedres bas; sporren tryckt intill den nedre läppen. ♃ Juli, Aug. ljusg. blr.

Dubbelt mindre än föreg. Stjelk och grenar ungefär 5—6 tum långa, i följd af bladens ställning plattade. Vinterknoppar aflånga, större än hos föreg. Blad anordnade i tvänne rader, tätt sittande, korta, med njurlik omkrets, ljusgröna, med jemnbreda flikar; de blåsbärande grenarne med få och föga delta, ofta till en flik reducerade, med blåsor försedda blad; blåsor snedt äggformiga, mindre än hos föreg. Stängel ensam, 3—6 tum hög, föga fjällig, ljusgrön, liksom skärmblad, blomskaft och foder. Blomskaft flere gånger längre än de bredt äggrunda, stjelkomfattande, skärmfjällen, efter blomningen upprätta eller utstående. Krona svafvelgul, med öfverläppen och den uppblåsta delen af den nedre läppen rodstrimmig; den nedre läppen rundad, nästan platt; sporren syllik, nästan af underläppens längd, mörkbrun. Ståndarknappar åtskilda.

Förek. ej sällsynt i vatten, t. ex. vid *Lund, Blinkarp Röstånga sn, Ramlösa, Ramstorp Torrlösa sn, V. Sallerup, Cimbrishamn, Åhus* mot *Furuboda* (Kand. M. Lovén), *Christianstad* mot *Nosaby* (Lekt. L. J. Wahlstedt), *Broby* m. fl. st.

†† *Bladflikar helbräddade; sporren lika tjock som lång.*

3. **U. minor** L. blad 3-delta, med upprepadt 2-delta flikar, blåsbärande; blåsor dessutom på egna, nästan bladlösa grenar; öfre läppen lika lång med den nedres bas. ♃ Juli, blekg. blr.

Spädare än föreg., med 3—6 tum långa eller ännu längre grenar, som äro dels rikbladiga dels glesbladiga och med outvecklade blad. Vinterknoppar klotrunda, mycket mindre än hos de föreg. Blad åt alla sidor utstående, glesa, mörkgröna, upprepadt tvågreniga, med slutligen nästan borstlika flikar; blåsor mycket små, nästan genomskinliga, snedt äggformiga. Stänglar ofta flere nära hvarandra, vanligen 3—4 tum höga, gröna eller rödbruna, 2—5-blommiga. Blomskaft flere gånger längre än de bredt äggrunda skärmbladen samt liksom dessa och foderflikarne rödbruna, vid fruktmognaden nedböjda. Foderflikar bredt äggrunda, tillspetsade. Krona liten blekgul, med bruna strimmor på underläppen; öfre kronläppen urnupen; den nedre äggrund, med nedböjda kanter; kronans svalg ej tillslutet af underläppen; sporre nästan punglik. Ståndarknappar åtskilda.

Förek. temligen allmänt i vatten, t. ex. vid *Broby, Årup, Vejlesjön, Lillö, Nosaby* (Lekt. L. J. Wahlstedt), *Åhus* mot *Furuboda* (Kand. M. Lovén), *Härlöf* och *Wä* vid *Bröllopshusen*, mellan *Mellby* och *Delperöd, Hagestads mälare, Arrie, Örtofta, Askeröd Westerstads sn, Åkersberg, V. Sallerup, Ramstorp, Blinkarp* m. fl. st.; allmännast i Göinge härader.

2. PINGUÍCULA Tourn. Tätört.

Foder nästan läpplikt flikadt i en öfre 3-klufven och en nedre 2-klufven läpp. Krona läppformig, med 2-klufven öfverläpp och 3-klufven underläpp samt med öppet svalg. Ståndare 2, med nästan raka strängar och enrummiga, genom en tvärspringa sig öppnande knappar, nästan skilda från kronan. Stift kort och tjockt, med

läpplikt 2-flikadt märke. Frukt mångfröig, öppnande sig med tvänne skal. *Kärrväxt med hela fettglänsande, i en rosett tufvade blad, enblommiga blomstänglar samt blå blommor.*

1. **P. vulgáris** L. blad aflångt äggrunda, trubbiga, klibbiga; sporre nästan jemnsmal, syllik och nedåt rigtad. ♃ Maj, Juni, bl. blr.

Blad tryckta till marken, ljusgröna, köttiga och klibbigt glandelhåriga, helbräddade, mot basen afsmalnande till ett kort, bredt skaft, utgående från en kort rotstock, som äfven frambringar vinterknoppar. Stänglar 3—6 tum höga, glandelhåriga eller nedtill glatta, ensamma eller 2—5 tillsammans, med lutande blomma. Fodrets öfre läpp djupt 3-klufven, med sidoflikarne bredare än de öfriga. Krona mörkblå eller violett, med hvithårigt svalg; kronflikar trubbiga; sporre trubbig, af den öfriga kronans längd eller ända till hälften kortare. Frukt längre än fodret, äggformig. Frön bruna, aflånga och trinda, nätlikt gropiga.

Förek. allmänt på fuktiga ängar och betesmarker.

---

21 Fam. PRIMULÁCEÆ. Vent.

Foder och krona regelbundna, vanligen 5-flikiga. Ståndare af kronflikarnes antal och motsatta dem. Pistill enkel, med helt, vanligen klotformigt märke. Frukt vanligen öfversittande, enrummig och mångfröig, med fröna fästa på ett fritt centralt, merendels mycket uppsväldt fröfäste, kapselartad. *Örter med spiralstälda, motsatta eller kransstälda, ofta tufvade, hela blad utan stipler och på flerehanda sätt anordnade blommor.*

Und. Glaux har enkel kalk och *Samolus* till en del undersittande fruktämne.

Öfversigt öfver slägtena.

† *Blad nedtill tufvade och blommorna derigenom utgående från en stängel eller från rotstocken.*

* *Blommor anordnade i en flocklik blomställning.*

Krona trattlik, med cylindrisk pip. . . . . *Primula.*
Krona trattlik, med äggformig pip. . . . . . . *Androsace.*

** *Blommor anordnade i klase.* . . . . *Hottonia.*

†† *Stjelk bladig.*

* *Fruktämne öfversittande.*

a. *Blomhylle en enkel kalk.* . . . . *Glaux.*

b. *Blomhylle foder och krona.*

1. *Frukt öppnande sig genom ett lock.*

Blad motsatta. . . . . *Anagallis.*
Blad spiralstälda. . . . . *Centunculus.*

2. *Frukt öppnande sig från spetsen.*

Blad motsatta eller kransstälda; ståndare kortare än kronan. *Lysimachia.*

Blad motsatta eller kransstälda; ståndare längre än kronan. *Naumburgia.*

Blad spiralstälda, samlade i en rosett mot stjelkens spets. *Trientalis.*

** *Fruktämne till en del undersittande.* . . . . *Samolus.*

---

1. PRÍMULA L. Vifva.

Foder rörformigt, 5-klufvet, af kronpipens längd eller kortare. Krona trattlik, med 5-klufvet bräm och cylindrisk, upptill mer eller mindre vidgad pip samt merendels med 5, kronflikarne motsatta knölar i pipöppningen. Ståndare fästa i kronpipen, med korta strängar, inneslutna. Märke klotrundt. Frukt mångfröig, öppnande sig i spetsen med 5 tänder. *Vårväxter med nedtill tufvade, hela blad och gula eller rödaktiga, i flock samlade blommor på stänglar.*

† *Foderpip cylindrisk, med föga märkbara nerver; blommor upprätta.*

1. **P. farinósa** L. blad aflånga—omvändt äggrunda, småtandade, på undre sidan jemte blomskaft och foder hvitmjöliga; blomfoder föga kortare än kronpipen. ♃ Maj, Juni, rödgredel. blr.

Stängel 4—10 tum hög, glatt, upptill hvitmjölig, utgående från en kort upprätt rotstock. Blad tunna, på öfre sidan glatta, trubbiga, tandade, med breda trubbiga tänder. Skärmblad syllika, nedtill kupiga och uppsvälda. Flockmångblommig, med blomskaft slutligen af blommans längd eller längre. Foderflikar aflånga, trubbiga, föga kortare än foderpipen. Kronans bräm plattadt, med omvändt hjertlika flikar; dess diameter dubbelt större än pipens längd; pipöppningen gul, med gula knölar. Frukt nästan cylindrisk, med hela tänder, längre än fodret. Frön små, kantiga, ljusbruna och fint småknottriga.

Förek. temligen allmänt på fuktiga ängar.

†† *Foderpip kantig genom de starkt framträdande nerverna; blommor lutande.*

2. **P. officinális** (L.) Jacq. (**P. veris** L., Sk. Fl. 1 uppl.) stängel längre än bladen; blad äggrunda, bredast nedom midten, tvärt och snedt sammandragna mot skaftet; foder af kronpipens längd, med äggrunda spetsiga flikar, som utgöra hälften af foderpipens längd; kronbräm konkavt, med 5 knölar i pipöppningen. ♃ April, Maj, g. blr.

Stängel 4—10 tum hög, småluden, utgående från en snedt uppstigande rotstock. Blad trubbiga, skrynkliga, småludna, glest och olikformigt naggtandade, med trubbiga tänder och med glesare, spetsvinkligt mot medelnerven stående sidonerver; skaft vingkantade, af skifvans längd. Blomskaft småludna, af blommornas längd eller föga längre. Foder uppblåst, klocklikt, ljust gronaktigt. Krona ljusgul, med 5 brandgula fläckar vid de omvändt hjertlika flikarnes bas;

pip längre än brämets diameter och tvärt sammandragen mot brämet. Frukt hälften kortare än fodret, äggformig, med 2-klufna tänder. Frön stora, kantiga, svartbruna och småknottriga. Blommor välluktande.

Förek. allmänt på torra ängar och betesmarker.

3. **P. elátior** (L.) Schreb. stängel längre än bladen; blad bredt ovala, bredast vid midten, jemnt afrundade mot skaftet; foder kortare än kronpipen, med lansettlika spetsiga flikar nästan af foderpipens längd; kronbräm plattadt, utan knölar i pipöppningen. ♃ April, Maj, blekg. blr.

Lik föreg., men något klibbluden af längre hår. Blad vanligen större och tunnare, med vingkantade skaft, mer likformigt och tätt naggtandade, med breda, kort uddspetsiga tänder, genomdragna af talrikare, nästan rätvinkligt mot medelnerven stående sidonerver; skaft ungefär af skifvans längd. Flock vanligen mindre rikblommig, med de långhåriga skaften kortare eller föga längre än blommorna. Foder upptill mer vidgadt, hvitaktigt, med gröna kanter och flikar. Krona svafvelgul, pipöppningen mörkare gul, men utan fläckar; dess flikar ej så djupt urnupna som hos föreg.; pip af samma längd som brämets diameter, jemnt öfvergående i brämet. Frukt nående öfver fodrets midt. Blommor nästan luktlösa.

Förek. sällsynt i mellersta Skånes ek- och hasselskogar på kalkhaltig jord, t. ex. *Bjersjölagård, Skartofta, Tulesbo, Öfvedskloster.*

4. **P. acaúlis** (L.) Jacq. vanligen utan stängel; blad aflånga—omvändt äggrunda, bredast ofvan midten, småningom öfvergående i skaftet; foder af kronpipens längd, med jemnbredt lansettlika, långspetsade flikar ej aldeles af foderpipens längd; kronbräm plattadt, med 5 små knölar i pipöppningen. ♃ April, Maj, blekg. blr.

Blomskaft stängelformiga, merendels utgående från rotstocken, nästan af bladens längd, ullhåriga. Blad glest och ojemnt naggtandade, med breda, ofta trubbiga tänder, gleshåriga samt ullhåriga på undre sidan på nerverna, med bredt vingkantade skaft, genomdragna af spetsvinkligt mot medelnerven stående sidonerver. Foder ullhårigt, cylindriskt, djupt veckadt. Krona större och af en mer blekgul färg än hos föreg., pipöppningen mörkare gul; bräm med omvändt hjertlika flikar, tvärt sammandraget mot pipen, hvars längd är hälften mindre än brämets diameter. Frukt nående öfver fodrets midt. Blommor svagt välluktande.

Förek. sällsynt i skogstrakter i nordvestra delen på *Kullaberg* i *Bökebolsvång*, i *Råhagen* och *Gylleröd.*

P. officinalis ⨯ **acaulis,** stängel af bladens längd eller föga längre; blad omvändt äggrunda, bredast vid midten, temligen jemnt afsmalnande mot skaftet; foder af kronpipens längd, med lansettlika spetsiga flikar, som äro något längre än foderpipens halfva längd; kronbräm plattadt, med 5 knölar i pipöppningen. ♃ April, Maj, blekg. blr.

Står emellan föreg. art och *P. officinalis*, närmande sig än den ena än den andra af dem, dock mest den förra. Stängel spenslig och svag, ofta böjd, temligen långhårig. Blad ofta långskaftade och långdragna, naggtandade, af än trubbiga än kort uddspetsiga tänder, genomdragna af spetsvinkligt mot medelnerven stående sidonerver; bladskaft temligen bredt vingkantade. Blomskaft merendels betydligt längre än blommorna. Foder jemte blomskaften ullhårigt, upptill vidgadt uppblåst. Krona nästan lika stor som hos föreg., men af en djupare gul färg, med 5 brandgula fläckar på flikarnes bas; bräm tvärt sam-

mandraget till en pip, hvars längd är ungefär lika med brämets diameter. Frukt nående till fodrets midt.

Förek. sällsynt tillsammans med *P. acaulis* och *officinalis* på *Kullaberg.*

2. ANDRÓSACE Tourn. Hillsko.

Foder klocklikt, nästan 5-kantigt, 5-tandadt. Krona trattlik, med äggformig och upptill sammandragen pip, likformigt 5-klufven, med 5 knölar i pipöppningen. Ståndare fästa i pipen, inneslutna, med korta strängar. Stift kort, med klotformigt märke. Frukt nästan klotrund, omgifven af fodret, öppnande sig genom 5 tänder. *Sandört med små hvita, i flock samlade blommor i stängelns spets.*

1. **A. septentrionális** L. blad aflångt lansettlika—äggrunda, tandade, tufvade vid roten; blomfoder glatt, kortare än kronan. ⊙ Maj, Juni, hv. blr.

β acaúlis Retz. **utan stängel.**

Blad mot basen afsmalnande till ett vingkantadt skaft, glest sågade eller nästan helbräddade, kort stjernhåriga. Stänglar vanligen flere från samma rot, mycket längre än bladen och blomskaften, 3—8 tum höga, upprätta, kort stjernhåriga. Flock vid basen omgifven af korta, äggrundt lansettlika skärmblad, med talrika oliklånga blomskaft. Foder glatt, med långt åtskilda, äggrunda spetsiga tänder. Krona i pipöppningen gul, med nästan plattadt bräm och aflånga, hela, trubbiga flikar; pip kortare än fodret. Frukt ungefär af fodrets längd; dess tänder nående ungefär till fruktens midt. Frön temligen stora, **bruna, kantiga och skrofliga.**

Förek. på sandfälten i hela östra Skåne från *Årup* till *Käsebergu* temligen allmänt; *β acaulis* vid *Åhus* (Stud. B. Cöster).

3. HOTTÓNIA Boerh. Blink.

Foder 5-delt, med upprätta—utstående flikar. Krona trattlik, med kort, upptill något vidgad pip och plattadt 5-flikadt bräm, utan knölar i pipöppningen. Ståndare fästa i kronpipen, med korta strängar, inneslutna. Märke plattadt, klotformigt. Frukt äggformig, öppnande sig genom fem, vid basen och i spetsen sammanhängande skal. *Vattenväxt med spiralställda, kamlikt delade blad och temligen stora, nästan hvita, i en gles klase i stängelns spets samlade blommor.*

1. **H. palústris** L. blad kamlikt pardelta, med smala spetsade flikar; blommor kransvisa, bildande en klase i toppen. ♃ Juni, Juli, hv. blr.

Stjelk nedsänkt i vattnet eller krypande, bladig, med de öfversta bladen samlade i en rosett, utvecklande från dessa blads vinklar bladiga, horizontala grenar och förlängande sig i en bladlös, upprätt och blombärande stängel. De bladbärande grenarne med spiralställda blad, i spetsen slutande med en öfvervintrande knopp. Blomstangel $1—1\frac{1}{2}$ fot hög, trind, ihålig, nedtill glatt, upptill jemte blomskaften glandelhårig. Blommor skaftade, utgående från vinklarne af smala, spetsiga skärmblad, till ett antal af ungefär sex i hvarje krans. Foder glandelhårigt, af kronpipens längd, med smala, nästan jemnbreda flikar. Krona

hvit eller nästan rödlett, i pipöppningen brandgul, med aflångt ovala flikar. Fruktskaft nedböjda.

Förek. allmänt i stillastående vatten, i kärr o. s. v.

4. GLAUX Tourn. Strandling.

Kalk enkel, kronbladslik, klocklik, 5-klufven. Ståndare omvexlande med kalkflikarne, fästa i kalkens botten, af kalkflikarnes längd eller kortare. Märke klotrundt. Frukt klotrund, öppnande sig genom fem skal. *Liten strandväxt med motsatta, hela och köttiga blad samt små, röda, i bladvecken ensamma blommor.*

1. **G. marítima** L. blad glatta aflånga, oskaftade, helbräddade. ♃ Juni, Juli, r. blr.

Glatt, något köttig och några tum hög växt, med nedtill grenig stjelk och upprätta eller nedliggande grenar. Från hufvudstammens underjordiska del utveckla sig under sommarens lopp horizontala, hvita eller rödaktiga, fjällbeklädda grenar, på hvilka uppstå öfvervintrande och med en tjock pålformig birot försedda knoppar. Blad köttiga, nästan blågröna, intryckt punkterade, de nedre trubbiga, motsatta, de öfre smalare och spetsiga samt skiftevisa. Blommor nästan oskaftade, utgående från vinklarne af de mellersta bladen på stjelken, med aflånga trubbiga kalkflikar. Frukt kort sprötspetsad. Frön stora svartbruna, småknottriga, aflånga, kullriga på ena sidan, kölade längs den andra.

Förek. allmänt längs hela hafskusten, stundom äfven vid åstränder, t. ex. vid *Löddeström* mellan *Höj* och *Keflinge, Höjeå, Segeå.*

5. ANAGÁLLIS Tourn. Rödarv.

Foder 5-delt. Krona hjulformig, 5-delt. Ståndare 5, fästa på kronans bas, med fria, håriga strängar. Märke klotformigt. Frukt rundad, öppnande sig genom ett lock, mångfröig. *Liten, glatt och grenig åkerväxt med motsatta blad och temligen stora, röda eller blå, i bladvecken ensamma blommor.*

1. **A. arvénsis** L. blad oskaftade, äggrunda—lansettlika; blomskaft motsatta från bladvecken; foderflikar hinnkantade. ⊙ och ⊙ Maj—Aug. r. blr.

β **cœrúlea** Schreb. blommor blå.

Stjelk 3—10 tum hög, grenig, med utbredda grenar, glatt, 4-kantig, med smalt vingade kanter. Blad helbräddade, glatta och temligen tjocka, på undre sidan svartpunkterade, trenerviga. Blomskaft längre än bladen, hårfina, slutligen båglikt böjda. Krona längre än fodret, mönjeröd, med omvändt äggrunda, ofta svagt urnupna, fint och rikligt glandelhårbräddade flikar. Frukt kort sprötspetsad, längre än fodret. Frön stora, svartbruna, kantiga och småknottriga.

Förek. allmänt på åkrar, betesmarker o. s. v.; *β cœrulea* sällsynt, t. ex. vid *Lund, Fjälige, Lyngsjö, Gerds Köpinge* (Kand. Hj. Nilsson), *Bäckaskog, Arkelstorp Oppmanna sn.*

6. CENTÚNCULUS Dill. Knutarv.

Foder 4- (stundom 5-) delt. Krona klocklik, med nästan klotrund pip, 4- (stundom 5-) klufven, med utbredda flikar, mycket kor-

tare än fodret. Ståndare 4 (stundom 5), fästa på kronpipens öfre del. Frukt klotrund, öppnande sig genom ett lock. *Mycket liten glatt ört med spiralställda, hela blad och små, nästan oskaftade, i bladvecken ensamma blommor.*

1. **C. mínimus** L. stjelk vanligen grenig och nedliggande; blad äggrunda, glatta, kort skaftade; blommor nästan oskaftade. ⊙ Juni—Aug. hv. eller rödl. blr.

Stjelk 1/2—4 tum hög, glatt, sällan enkel och då mycket liten samt upprätt, vanligen grenig, med nedliggande grenar. Blad helbräddade, kort uddspetsade. Blommor endast öppna vid middagstiden, kortare än stödjebladet. Fodertlikar smalt, nästan jemnbredt lansettlika, långt sylspetsade, längre än kronan och frukten. Krona som vissnad qvarsittande på fruktens spets. Ståndare med glatta strängar och jemförelsevis stora knappar. Frukt stor, sprötspetsad. Frön stora, svartbruna, småknottriga, trekantiga.

Förek. på fuktiga sandiga betesmarker, vid vägar o. s. v. temligen allmänt utmed hafskusten från *Torekow* till Blekingska gränsen, t. ex. *Kullen*, *Kulla Gunnarstorp*, *Helsingborg*, *Landskrona*, *Trelleborg*, *Ystad* vid *Köpingeån*, *Stenshufvud*, *Hjelmaröd*, m. fl. st.; äfven här och der i det inre af landet, t. ex. vid *Broby*, *Christianstad* vid *Hammarsnynt* (Lekt. L. J. Wahlstedt), *Borråkra Degeberga sn* (Hr Th. Brown), *Sandby*, *V. Treet*, *Lund*, utmed jernvägen mellan *Eslöf* och *Stehag* (Kand. Hj. Nilsson).

7. LYSIMÁCHIA Dill. Videört.

Foder 5-delt. Krona hjulformig eller klocklikt hjulformig, 5-delt. Ståndare 5, fästa på kronans bas, med ofta mer eller mindre sammanväxta strängar, kortare än kronflikarne. Stift förlängdt, med litet, tvärhugget märke. Frukt rundad, öppnande sig genom 5 (stundom 2) tänder. *Upprätta eller nedliggande örter med fyrkantig stjelk och motsatta eller kransställda blad samt temligen stora gula, i greniga toppställda klasar anordnade eller i bladvecken ensamma blommor.*

1. **L. vulgáris** L. stjelk småluden, upprätt. ♃ Juli, Aug. g. blr.

Stjelk 2—3 fot hög, trubbkantig, enkel eller grenig, utgående från en krypande och långa grenskott alstrande rotstock. Blad motsatta eller kransställda (3—4). Blad aflångt äggrunda—lansettlika, spetsiga, nästan oskaftade, svartpunkterade, **under glest småludna. Blommor samlade i greniga,** sammansatta klasar i stjelkens spets, med blomskaften föga längre än blommorna. Foderflikar smalt lansettlika, långspetsade, brunkantade och gleshåriga, mycket kortare än kronan, men vanligen något längre än frukten. Krona klocklikt hjulformig, med aflångt äggrunda, spetsiga och i kanten glatta flikar. Ståndarsträngar oliklånga, glandelhäriga, hopväxta ungefär till midten, täckande fruktämnet. Frukt klotrund—äggformig, kort sprötspetsig. Frön temligen små, kantiga, ljust grågula.

Förek. **allmänt på fuktiga ställen, stränder o. s. v.**

2. **L. Nummulária** L. stjelk glatt, nedliggande; foderflikar vid basen hjertlika, äggrunda. ♃ Juni, Juli, g. blr.

Stjelk vid basen grenad i fotslånga, krypande och rotslående grenar, 4-kantig. Blad motsatta, kort skaftade, rundade, trubbiga, ofta med kort uddspets

och vid basen ej sällan något hjertlika, vanligen helbräddade, glatta och brunpunkterade. Blommor stora, ensamma i bladvecken, med skaft, som vanligen äro mycket längre än blomman, men föga längre än blomstödjebladen. Foderflikar brunprickiga. Krona hjulformig, på insidan försedd med bruna glandler; dess flikar äggrunda, spetsiga. Ståndarsträngar föga sammanväxta vid basen. Frukt klotrund, sällan utvecklad.

Förek. allmänt på fuktiga gräsbevuxna ställen i hela provinsen, undant. furubygden, der den är sällsynt, t. ex. *Glimåkra* (Prov. J. Persson).

3. **L. némorum** L. stjelk glatt, nedliggande eller uppstigande; **foderflikar syllika.** ♃ **Juni, Juli, g. blr.**

Mycket spädare än föreg. Stjelk vid basen grenad i $^1/_2$—1 fot långa, vid basen rotslående grenar, af hvilka de blommande äro uppstigande. Blad motsatta, kort skaftade, bredt äggrunda, spetsiga, helbräddade. Blommor temligen små, ensamma i bladvecken; blomskaft flere gånger längre än blomman och oftast längre än blomstödjebladet, hårfina, vid fruktmognaden bågformigt nedböjda. Krona hjulformig, med bredt äggrunda, trubbiga flikar. Ståndarsträngar åtskilda. Frukt klotrund, kortare än fodret, sprötspetsad, ofta öppnande sig med endast tvänne skal. Frön stora, svartbruna, kantiga och småknottriga.

Förek. sällsynt på fuktiga skuggrika ställen i södra och mellersta delen, t. ex. vid *Husalusen* på norra sidan af *Romeleklint*, *Kärrby ängar*, *Tulesbo*, *Öfvedskloster*, *Krageholm* (enl. Lilja), *Bjersjölagård*, *Hörby*, *Andrarum*, *Esperöd*, ***Borrestad Degeberga sn*** (Hr Th. Brown) m. fl. st.

8. NAUMBÚRGIA Mœnch. Topplösa.

Foder 5—6—7-delt. Krona något klocklik, till basen delad i 5—6—7 flikar och med lika många tandlika bihang mellan flikarne. Ståndare af kronflikarnes antal, fästa nederst på kronan, något längre än kronflikarne, nästan fria. Stift utdraget, med litet, tvärhugget märke. Frukt klotrund, öppnande sig genom fem skal. *Vattenväxt med motsatta eller kransstälda, hela blad samt små gula, i skaftade klasar från bladvecken anordnade blommor.*

1. **N. thyrsiflóra** (L.) Reich. blad lansettlika helbräddade, stjelkomfattande. ♃ Juli, g. blr.

Stjelk utgående från en krypande och grenskott alstrande rotstock, $1^1/_2$—2 fot hög, enkel och upprätt, nästan trind, svartpunkterad, glatt eller upptill hårig, nedtill glesare bladig af smärre blad. Blad spetsiga, glatta och beströdda med svartröda punktformiga glandler, stundom kransstälda, med 3—4 blad i hvarje krans. Klasar ofta **motsatta, aflånga, skaftade, utgående från vinklarne** af de mellersta bladen på stjelken, kortare än blomstödjebladet. Foder och krona beströdda med svartröda, punktformiga glandler; foderflikar smalt lansettlika, spetsiga, betydligt kortare än de smalt lansettlika, trubbiga, nästan upprätta kronflikarne. Fruktämne glandelprickigt. Frukt rundad, svartvårtig. **Frön plattadt kantiga.**

Förek. vid stränder här och der, allmän i nordligare samt ingalunda **sällsynt äfven i sydligare Skåne.**

9. TRIENTÁLIS Rupp. Dufkulla.

Blommor 7-, sällan 9—6—5-taliga. Foder till basen deladt i utbredda flikar. Krona hjulformig, stjernlikt utbredd, likaledes

delad till basen. Ståndare fästa på kronans bas, med efter blomningen tillbakaböjda knappar. Märke mycket litet, trubbadt. Frukt rundad, öppnande sig genom 7, sällan 9—5, tillbakarullade skal. Frön förmedelst den tunna, nätlikt gropiga och gråhvita öfverhuden länge sammanhängande och qvarsittande på fröfästet. *Liten glatt skogsört med hela, i synnerhet mot stjelkens spets rosettformigt samlade blad och ensamma, skaftade, hvita blommor från de öfre bladvecken.*

1. **T. europæa** L. stjelk upptill bärande 7—9 oskaftade, omvändt äggrunda—ovala, glatta, i kanten finsågade blad; foderflikar 6—7, smala spetsiga, kortare än kronan. ♃ Maj, Juni, hv. blr.

Stjelk utgående från en tunn, krypande rotstock och från sin underjordiska del årligen frambringande trådsmala, i spetsen knöligt uppsvälda grenskott, 5—8 tum hög, upprätt och enkel, nedtill bladlös eller med 1—2 långt åtskilda, små, omvändt äggrunda, trubbiga blad. Blomskaft 1—3, hårfina. Krona med äggrundt lansettlika, spetsiga flikar, som äro längre än ståndarne. Frukt klotrund, kortare än fodret, innehållande 6—12 stora kantiga, under öfverhuden svartbruna, fint punkterade frön.

Förek. allmänt i skogar på torr botten.

10. SÁMOLUS Tourn. Punge.

Foder 5-delt. Krona nästan klocklik, 5-klufven, med kort, vid pip och små tandlika, med kronflikarne alternerande fjäll i pipöppningen. Ståndare 5, fästa nederst i kronpipen, med korta strängar, inneslutna. Stift kort, med nästan klotformigt märke. Frukt till en del undersittande, öppnande sig genom tänder i spetsen. *Glatt hafsstrandväxt med bladig stjelk, hela blad och små, i klasar samlade, hvita blommor.*

1. **S. Valerándi** L. blad glatta, omvändt äggrunda, helbräddade, skaftade; kronflikar föga längre än fodret. ♃ Juli, Aug. hv. blr.

Stjelk från några tum ända till en fot hög, styf, upprätt, enkel eller upptill grenig, trind. Blad något köttiga, ljusgröna eller stundom något blågröna, helbräddade, de nedersta tufvade, de öfre nästan oskaftade och ofta något spetsiga. Klase i början sammandragen, slutligen förlängd; blomskaft långa, bärande skärmbladen ungefär vid midten och vid skärmbladens fastpunkt något knäböjda. Foderflikar triangulära, spetsiga. Krona med gul pipöppning och omvändt äggrunda flikar. Frukt klotrund, öppnande sig med tillbakaböjda tänder. Frön små, kantiga, släta.

Förek. sällsynt på hafsstränder, mellan *Edenryd* och *Sissebäck* utmed hela kusten, *Krogstorp* (enl. Lilja), *Hammar* norr om *Åhus* (Stud. B. Cöster); *Malmö* på *Borrebackarne* (Dr S. A. Tullberg).

---

22 Fam. PLANTAGÍNEÆ. Juss.

Blommor regelbundna, tvåkönade eller enkönade. Foder vanligen 4-delt, stundom 2—3—4-bladigt. Krona merendels 4-klufven,

hinnaktig. Ståndare 4, merendels fästa på kronan och alternerande med dess flikar, med långa, i knoppen inböjda strängar. Stift enkelt, med långt och smalt, vanligen odelt märke. Frukt öfversittande, 1—2—4-rummig, en—flerfröig, kapselartad och öppnande sig genom ett lock eller nötlik. *Örter med vanligen nedtill tufvade blad och merendels i ax samlade blommor.*

Öfversigt öfver slägtena.

Blommor tvåkönade, samlade i ax. . . . . *Plantago.*
Blommor enkönade, med en ensam ♂ blomma i stängelns spets. *Litorella.*

---

1. PLANTÁGO L. Groblad.

Blommor tvåkönade. Foder 4-delt. Krona trattlik, 4-klufven, hinnaktig, som vissnad qvarsittande kring frukten. Ståndare 4, långt utskjutande, fästa nederst på kronpipen. Frukt flerfröig, 2—4-rummig, öppnande sig genom lock. *Örter med alla bladen nedtill samlade till en rosett i rotstockens spets och i ax samlade blommor på stänglar (hos alla de svenska arterna).*

Öfversigt öfver arterna.

† Kronpip glatt.
  * Stängel finstrimmig, trind.
    Blad nästan glatta, äggrunda. . . . . *P. major.*
    Blad ludna, ovala. . . . . *P. media.*
  ** Stängel fårad, kantig. . . . . *P. lanceolata.*
†† Kronpip hårig.
  Blad glatta. . . . . *P. maritima.*
  Blad mer eller mindre håriga. . . . . *P. Coronopus.*

---

† *Kronpip glatt.*

* *Stängel finstrimmig, trind.*

1. **P. major** L. blad nästan glatta, äggrunda—aflånga; ax cylindriskt; frukt 6—16-fröig. ♃ Juli—Okt.

Rotstock kort. Blad helbräddade eller glest tandade, 3—5-nerviga, merendels tvärt sammandragna till ett rännformigt skaft nästan af skifvans längd. Stänglar flere från samma rotstock, upprätta eller uppstigande, från ett eller annat tum ända till en fot höga, gleshåriga, trinda, af bladens längd eller längre. Ax merendels långt och smalt, tätblommigt, grönbrunt, med äggrunda, bredt hinnkantade, af en grön köl genomdragna, glatta skärmblad af fodrets längd. Foder deladt till basen, glatt. Krona blekbrun, med uppblåst och upptill sammandragen pip samt äggrunda trubbiga, slutligen nedböjda flikar. Ståndare med hvita strängar och brunt violetta, ovala, långspetsade och vid basen kort flikade knappar. Frukt 2-rummig, med 3—8-fröiga rum, konisk, trubbig, nästan dubbelt längre än fodret; den efter lockets affallande qvarsittande delen

föga kortare än fodret. Frön aflånga, plattadt kullriga på de båda breda sidorna, svartbruna, skrofliga.

Förek. allmänt på odlade ställen, åkrar, hafsstränder o. s. v. Varierar mycket efter lokalens beskaffenhet. Blir på magra ställen mycket späd och lågväxt samt får små och fåblommiga ax (*var. nana* TRATT.); på hafsstränder varierar den med tjocka och groftandade blad (*var. scopulorum* FR.). och i åkrar uppträder den med tunna, nästan helbräddade blad samt kortare ax (*var. agrestis* FR.).

2. **P. média** L. blad ovala, ludna; ax aflångt, slutligen cylindriskt; frukt 2—4-fröig. ♃ Maj—Juli.

Rotstock temligen lång. Blad tätt tryckta till marken, spetsiga och vanligen glest småtandade, 7—9-nerviga, småningom afsmalnande i ett kort, plattadt skaft. Stänglar vanligen flere från samma rotstock, $^1/_2$—1 $^1/_2$ fot höga, vid basen bågligt uppåtböjda, uppstigande, håriga, flere gånger längre än bladen. Ax vanligen mycket kortare än hos föreg., silfverhvitt, med äggrunda spetsiga, bredt hinnkantade och glatta skärmblad af fodrets längd. Foder till basen deladt i bredt äggrunda, hinnkantade flikar. Krona hvitaktig, med äggformig pip och äggrundt lansettlika, slutligen nedböjda flikar. Ståndare med ljusröda strängar och hvita, smalt aflånga, pillika, kort uddspetsiga knappar. Frukt 2-rummig, med oftast 1- (stundom 2-) fröiga rum, rundadt konisk, något längre än fodret; den efter lockets affallande qvarsittande delen hälften kortare än fodret. Frön aflånga, kullriga på ena bredsidan, konkava på den andra, svartbruna, föga skrofliga. Blommor välluktande.

Förek. allmänt på torra ställen, vid vägar o. s. v.

*** Stängel fårad, kantig.*

3. **P. lanceoláta** L. blad lansettlika; ax äggrundt eller aflångt; frukt 2-fröig. ♃ Maj—Juli.

Rotstock temligen lång. Blad upprätta eller stundom nästan utbredda, spetsiga, 3—5-nerviga, helbräddade eller glest tandade, glatta eller håriga, mot basen småningom afsmalnande till ett rännformigt skaft, som merendels är kortare, men stundom mycket längre än bladskifvan. Stänglar ensamma eller flere från samma rotstock, från några tum ända till 1 $^1/_2$ fot höga, upprätta eller uppstigande, glatta eller håriga. Ax tätblommigt, stundom nästan klotrundt, stundom tillochmed kort cylindriskt, brunaktigt, med bredt hinnkantade, äggrunda, spetsiga skärmblad, som vanligen äro längre än det upptill merendels håriga fodret. De båda yttre foderflikarne trubbiga, nästan till spetsen sammanvuxta, kortare än de båda inre, som äro till basen delade, kölade och kort uddspetsiga. Krona med cylindrisk pip och äggrunda spetsiga, ljusbruna och längs midten mörkare flikar. Ståndare med nästan hvita strängar och gula—hvita, bredt äggrundt hjertlika, kort uddspetsade knappar. Frukt 2-rummig, med 1-fröiga rum, rundadt konisk, föga längre än fodret; dess efter lockets affallande qvarsittande del något kortare än fodrets halfva längd. Frön aflånga, kullriga på ena bredsidan och fårade längs den andra, bruna, glänsande.

Förek. allmänt på torra ställen. På sandfält blifva stundom stängel och blad nedtill hvitulliga (*var. dubia*), t. ex. vid *Ystad*, *Kopingeåns* utlopp, *Sartorp*, *Broby* m. fl. st. Förändras äfven i andra afseenden mycket efter lokalens beskaffenhet; så får den t. ex. på torra ängar glatta blad och stänglar samt aflångt klotformiga ax. På fet jord blir den mycket bredbladig, får mer upprätta blad och längre ax.

†† Kronpip hårig.

4. **P. marítima** L. blad smala jemnbreda, köttiga, glatta; skärmblad kortspetsiga; frukt 2-fröig. ♃ Juni, Juli.

Rotstock kort. Blad upprätta eller stundom utbredda och liggande tätt till marken, vid den slidlika basen vanligen ulliga, till formen mycket varierande, än smala, korta och 1-nerviga, än rännformiga, 3-nerviga, än bredare, 5-nerviga och på samma gång vanligen tandade, än af stänglarnes längd, än betydligt kortare. Stänglar ensamma eller flere från samma rotstock, upprätta eller uppstigande, från några tum ända till en fot höga, trinda och tilltryckt håriga. Ax cylindriskt, vanligen temligen långt, med äggrundt lansettlika, glatta fjäll af ungefär fodrets längd eller kortare. Foder till basen deladt i hårbräddade, för öfrigt glatta, hinnkantade, i spetsen rödaktiga flikar; de båda yttre rundadt aflånga, trindryggade och trubbiga; de båda inre kölade, med örtartad, hårkantad köl. Krona med brungul pip och hvitaktiga, äggrunda spetsiga flikar. Ståndarknappar gula, uddspetsade, rundade och vid basen grundt flikiga. Frukt 2-rummig, med 1-fröiga rum, smalt konisk, spetsig, glatt, nästan dubbelt längre än fodret; dess efter lockets affallande qvarsittande del af ungefär halfva fodrets längd. Frön stora, aflångt äggrunda, mot ena ändan långt afsmalnande, kullriga på ena sidan, platta på den andra, bruna, glanslösa.

Förek. allmänt på hafsstränder och betesmarker i närheten af hafvet, stundom äfven på betesmarker längre inne i landet, t. ex. på *Kungsmarken* öster om *Lund* (Kand. Hj. Nilsson). Varierar för öfrigt efter lokalens beskaffenhet; är på magrare ställen, såsom på klippor och sandiga stränder, liten, med korta smala, utbredda blad; på gräsbevuxna stränder har den upprätta, längre, men likaledes smala blad. På jord, rik på ruttnande tång, får den bredare och tandade blad.

5. **P. Corónopus** L. blad pardelta, håriga; skärmblad långt uddspetsade; frukt 4-fröig. ⊙⊙ Juli, Aug.

β **integráta** Godr. blad smala jemnbreda, vanligen helbräddade, endast i kanten håriga.

Ört med pålrot, utan egentlig rotstock. Blad nästan alltid utbredda och tryckta till marken, i synnerhet i kanterna och på undre sidan håriga, stundom smala, jemnbreda och föga tandade, merendels parklufna, med smala, aflånga, spetsiga eller nästan trubbiga, helbräddade, tandade eller nästan parklufna, tjocka och köttiga flikar. Stänglar flere från samma rot, 1—6 tum höga, upprätta eller uppstigande, trinda och tilltryckt håriga, längre än bladen. Ax sällan korta, nästan hufvudlika, vanligen temligen långa, cylindriska och tätblommiga, med bredt rundade, tvärt långspetsade, glatta och bredt hinnkantade fjäll, som äro föga kortare än fodret. Foder deladt till basen i äggrundt aflånga, bredt hinnkantade flikar: de båda yttre trindryggade, trubbiga och glatta: de båda inre nästan spetsiga, kölade, med hinnaktig, hårkantad köl. Krona med lansettlika, spetsiga, smutshvita flikar. Ståndarknappar gula, uddspetsiga, ovala, grundt flikade vid basen. Frukt äggformig, nästan trubbig, upptill hårig, 4-rummig, med enfröiga rum, föga längre än fodret. Frön små, rundadt ovala, på båda sidor plattadt kullriga, bruna med ett gråaktigt öfverdrag.

Förek. här och der på hafsstränder, allmännast på vestra kusten, sällsynt på den östra, t. ex. vid *Cimbrishamn*, *Edenryd*; β *integrata* vid *Malmö* (Kand. E. Ljungström).

2. LITORÉLLA P. J. Berg. Strandpryl.

Blommor enkönade, sambyggare. Hanblomman ensam i blomstängelns spets, med 4-delt foder och trattlik, 4-klufven krona; honblommor merendels parvisa vid stängelns bas, oskaftade, med 2—3 (sällan 4) fria foderblad och en flasklik, merendels 2-tandad

krona. Ståndare 4, fästa i blommans botten. Pistill med långt, trådlikt och småhårigt märke. Frukt enrummig, enfröig och nötlik. *Mycket liten, glatt strandört med syllika, nedtill tufvade blad.*

1. **L. lacústris** L. blad smala syllika, de nedersta slidlika; stängel 1-blommig. ♃ Juli, Aug.

Liten, 2—4 tum hög ört med trådlika grenskott. Blad köttiga, halftrinda, på öfre sidan platta, men vid basen rännformiga, upprätta eller något utböjda, längre än stängeln. Stänglar ofvan midten försedda med ett hinnaktigt stjelkomfattande skärmblad, utgående från bladvecken. Hanblommornas foder af 4 aflånga, kort spetsade, hinnkantade flikar; deras krona gulhvit, längre än fodret, med aflångt lansettlika, trubbiga och i spetsen ofta urnupna, upprätta flikar. Ståndare i början upprätta, slutligen nedhängande, med gulbruna knappar, flere gånger längre än kronan. Honblommor mycket mindre än hanblommorna, med långt utskjutande märke. Frukt aflång, på längden fårad, brun.

Förek. vid stränder af insjöar och åar samt vid hafsstränder, ingalunda sällsynt, fast ofta förbisedd, t. ex. vid *Ousbysjön, Tydingesjö Broby sn, Bosarps sjö Heglinge sn, Oppmanna* (Kand. Hj. Nilsson), *Ifösjön* (Lekt. L. J. Wahlstedt), *Helgeå* flerestades. *Ringsjön, Börringesjö, Heckeberga sjö, Krageholms sjö, Snogeholms sjö, Fogelsång* vid bäcken; längs hela hafskusten ganska allmän.

---

23 Fam. PLUMBAGÍNEÆ. Juss.

Blommor regelbundna. Foder 5-flikigt. Krona af 5 till en klo sammandragna, vid basen lösligt förenade blad eller sambladig, 5-klufven. Ståndare 5, motsatta kronbladen, fria eller hopväxta med kronan. Stift 5. Frukt öfversittande, enrummig och enfröig, nötlik, innesluten inom fodret. *Örter med merendels nedtill tufvade blad.*

Öfversigt öfver slägtena.

Blommor anordnade i en grenig, ensidigt axlik blomställning. . *Statice.*
Blommor anordnade i en hufvudlik blomställning. . . . . . *Armeria.*

---

1. STÁTICE L. Marrisp.

Blommor anordnade i en grenig, ensidigt axlik blomställning. Foder 5-tandadt, uppåt hinnaktigt, med den cylindriska pipen 5- (eller nedtill otydligt nästan 10-) nervig och flere gånger längre än den hinnaktiga delen. Kronblad 5, afsmalnande till en klo och något sammanhängande vid basen. Ståndare 5, vidväxta klon. Stift 5, glatta. Frukt nötlik. *Glatta hafsstrandörter med breda läderartade, nedtill tufvade blad, upptill grenig stängel och små blå samt af hinnaktiga skärmfjäll omgifna blommor.*

1. **S. Behen** Drej. stängel nästan trind; blomställningens smågrenar under blomningen utböjda, med tätt sittande blommor; det yttre skärmfjället spetsigt. ♃ Aug. Sept. ljusbl. blr.

Ofta mer lågväxt än följ., 2—8 tum hög. Blad blågröna, vanligen tryckta till marken, på nedre sidan svart punkterade, skaftade, vanligen omvändt äggrunda, trubbiga eller stundom (på frodiga exemplar) nästan bredt lansettlika och spetsiga, för öfrigt uddspetsade och helbräddade, med otydliga sidonerver. Stängel vanligen grenad längre nedifrån än hos följande, ofta med ett tomt skärmfjäll nedanför förgreningarne. Blommor vanligen ensamma från hvarje fästpunkt, omgifna af trenne, af en hvit hinna kantade skärmfjäll, nämligen ett yttre, kortare, mer örtartadt och spetsigt samt tvänne inre, längre, hinnaktiga och rundadt trubbiga fjäll. Foderpip vid basen med 5 otydliga nerver mellan de gröfre och derstädes glest korthårig i synnerhet på tvänne af de gröfre nerverna. Kronflikar omvändt äggrunda, trubbiga.

Förek. sällsynt på vestra kusten, t. ex. vid *St. Hammar*, *Eskilstorp*, *Hellinge*, *Hököpinge*, *Gessie*, *Barsebäck*, mellan *Landskrona* och *Helsingborg*, *Kullen*, *Hjernarp* m. fl. st.

2. **S. rariflóra** Drej. (**bahusiensis** Fr., i Sk. Fl. 1 uppl.) stängel kantig; blomställningens smågrenar under blomningen upprätta, med åtskilda blommor. ♃ Aug. Sept. ljusbl. blr.

Vanligen mycket högre än föreg., ½ ända till 2 fot hög, med längre skaftade, mer lansettlika och spetsiga blad med tydligare sidonerver samt stängeln merendels först vid eller ofvan midten grenad. Blommor merendels parvisa under hvarje skärmfjäll på smågrenarnes nedre del och kort skaftade. Skärmfjäll med röd hinnkant. Fodrets pip 5-nervig, vid basen mer hårig än hos föreg. och med hårranden på tvänne af nerverna nästan nående upp till den hinnaktiga delen.

Förek. sparsamt på Hallands *Väderö*, *Skäppaskär* (Hn. Skand. Fl. p. 135).

2. **ARMÉRIA** Willd. Trift.

Blommor samlade i en hufvudlik blomställning och under denna med en rörformig, nedåt stängeln tillbakaviken hylsa. Foder 5-tandadt, uppåt hinnaktigt, med den uppåt vidgade, 10-nerviga pipen nästan kortare än den hinnaktiga delen. Kronblad 5, afsmalnande till en klo och något sammanhängande vid basen. Ståndare 5, vidväxta klon. Stift 5, håriga. Frukt nötlik. *Glatt ört med smala, jemnbreda, nedtill tufvade blad, ogrenade stänglar och vanligen ljusröda blommor.*

1. **A. elongáta** (Hoffm.) Koch, blad 1-nerviga; skärmfjäll hinnaktiga, de inre rundadt trubbiga; foder med håriga nerver. ♃ Juni —Sept. r. eller hv. blr.

β **marítima** (Mill.) Willd. stängel småhårig och lägre; foder hårigt äfven mellan nerverna. Öfvergår genom talrika mellanformer i hufvudformen.

Rotstock kort, upptill grenig, bärande täta, dels sterila dels blomstänglar alstrande tufvor af smala, gräslika, jemnbreda, spetsiga eller trubbiga, helbräddade, glatta eller hårbräddade samt utbredda blad. Stängel från några tum ända till 1—1 ½ fot hög, trind, upprätt, glatt eller småhårig, i spetsen bärande en ensam hufvudlik blomställning. De yttre skärmfjällen än smalare, utdragna i en längre eller kortare udd, än rundade, trubbiga. Fodertänder bredt äggrunda, temligen tvärt sammandragna i en lång syllik spets. Kronblad ljusröda, purpurröda eller stundom hvita, i spetsen rundade eller något urnupna.

Förek. allmänt vid vägkanter, på torra ängar och betesmarker i synnerhet i närheten af hafskusten; i det inre af landet här och der, t. ex. *Ljungby hed, Ask, Allerup, Lemmeströ, Skabersjö, Söfdeborg, Ekeröd, Mansdala, Odersberga, Broby; β maritima* på hafsstränder, allmännast på vestkusten, stundom äfven inne i landet, t. ex. på *Kanikmarken* nära *Lund.*

---

24 Fam. ADÓXEÆ. E. H. F. Mey.

Blommor samlade i hufvud. Foder 2—3-flikigt. Krona 4—5-delt, regelbunden. Ståndare 8—10, med enrummiga knappar, parvis omvexlande med kronans flikar, ej sammanväxta med kronan. Stift 4—5. Frukt till en del undersittande, 4—5-rummig, med enfröiga rum, bärlik. *Liten späd ört med 3-fingrade blad utan stipler och i hufvud samlade blommor.*

1. ADÓXA L. Desmeknopp.

Blomhufvud 5-blommigt, med en toppblomma och fyra sidoblommor. Toppblomman med 2-flikadt foder och 4-delt, hjulformig krona samt 8 ståndare; sidoblommor med 3-flikadt foder och 5-delt, likaledes hjulformig krona samt 10 ståndare. Frukt 4-rummig i toppblomman, 5-rummig i sidoblommorna. *Glatt, starkt myskluktande ört med fjällig rotstock, nästan stängelformiga, ofvan midten med 2 motsatta blad försedda stjelkar och med gulgröna blommor.*

1. **A. Moschatellína** L. rotblad 3-fingrade, med skaftade, mer eller mindre djupt 3-klufna småblad; stjelkblad 3-fingrade, med nästan oskaftade, i spetsen groftandade eller 3-klufna småblad. ♃ Apr. Maj, gröng. blr.

Rotstock grenig, krypande, beklädd med köttiga, hvita fjäll, utvecklande jemte den blombärande stjelken 1—3 långt skaftade, spiralstälda rotblad, som i början äro nästan af stjelkens höjd. Stjelk 4-kantig, upprätt, späd, 4—6 tum hög. Blad på undre sidan glansande, deras slutflikar ovala, trubbiga, med kort udd. Sidoblommor på frodiga exemplar stundom 6-taliga, med 12 eller 11 ståndare; någon gång kunna ståndarne vara 11 i annars 5-taliga blommor. Ståndare fästa på ett ringformigt, pistillens öfre del omgifvande kronfäste. Frukt bildande ett stort gronaktigt, sjelfva stjelken nedtyngande, på marken nedliggande bär, kring hvars midt fodret är fäst.

Förek. allmänt på fuktiga skuggrika ställen i skogar.

---

25 Fam. ERICÍNEÆ. Juss.

Blommor vanligen regelbundna, 4—5-taliga. Foder 4—5-tandadt. Krona af 4—5 fria eller sammanväxta blad. Ståndare 8—10, i två sinsemellan och med kronbladen omvexlande kransar, ej sammanväxta

med kronan; knappar ofta försedda med tornlika bihang och vanligen öppnande sig genom hål i spetsen. Stift enkelt, med merendels 4—5-flikadt märke. Frukt öfver- eller undersittande, 4—5-rummig, med flerfröiga rum, köttig eller kapselartad. *Små buskar eller stundom örter med ofta öfvervintrande, hela blad.*

Öfversigt öfver slägtena.

1 Flocken. VACCINIEÆ. Växter med gröna blad. Fruktämne undersittande. Frukt bärlik.

Krona sambladig, klot- eller äggformig; ståndarsträngar glatta. *Myrtillus.*
Krona sambladig, klocklik; ståndarsträngar hvitulliga. . . *Vaccinium.*
Krona fribladig. . . . . *Oxycoccus.*

2 Flocken. ERICEÆ. Växter med gröna blad. Fruktämne öfversittande. Frukt kapselartad, sällan köttig *(Arctostaphylos).*

A. *Blommor 4-taliga.*

Foder hinnaktigt, färgadt, längre än kronan. . . . . . *Calluna.*
Foder grönt, kortare än kronan. . . . . *Erica.*

B. *Blommor 5-taliga.*

† *Krona sambladig.*

Blommor i fåblommig klase; frukt stenfruktartad. *Arctostaphylos.*
Blommor i flock; frukt kapselartad. . . . . . . *Andromeda.*

†† *Krona fribladig.*

Smalbladig buske, med de yngre grenarne och bladens undre sida brunulliga: frukt öppnande sig genom 5 skal, som bära skiljeväggarne längs kanterna. . . . . *Ledum.*
Glatta, bredbladiga örter eller buskar; frukt öppnande sig genom 5 skal, som långs midten bära skiljeväggarne. . . . . *Pyrola.*

3 Flocken. MONOTROPEÆ. Blekgula, bladlösa och fjälliga parasitväxter med fribladig krona. . . . . *Monotropa.*

---

1 Flocken. VACCINIEÆ.

1. MYRTÍLLUS Gilib. Blåbärs- eller Odonbuske.

Foder nästan helbräddadt eller 4—5-tandadt. Krona klot- eller äggformig, 4—5-tandad, slutligen affallande. Ståndare 8—10, med glatta strängar och knappens båda rum upptill utdragna i ett rörformigt, i spetsen genom ett hål sig öppnande utskott, på ryggen försedda med en hornlik, krökt torn. Stift förlängdt, med otydligt tandadt märke. Frukt undersittande, 4—5-rummig, bärlik. *Små buskar med breda spiralstälda och på hösten affallande blad samt rödaktiga eller hvita blommor.*

1. **M. nigra** Gil. grenar kantiga; blad sågade. ♄ Maj, Juni, rödl. blr.

Liten, ½—1½ fot hög buske med nästan upprätta, gröna, i en mjuk, tornlik spets slutande grenar. Blad kort skaftade, äggrunda spetsiga, glatta, på

båda sidor gröna, tunnare än hos följ. Blommor ensamma i bladvecken i synnerhet på årsskottens nedre del, skaftade och hängande. Foder helbräddadt. Krona klotformig, blekgrön med rödaktig anstrykning; dess tänder tillbakaböjda. Frukt klotrund, svart daggblå, innehållande en röd saft. Frön temligen stora,breda, föga krökta, afsmalnande mot ena ändan. *Blåbärsbuske.*

Förek. allmänt i skogar, på ljungbackar och klippor i norra och mellersta Skåne, sällsyntare i södra delen; i östra delen följer den *Linderödsåsens* utgreningar ända till *Stenshufvud; i Broby sn* förekommer en form med mindre, nästan päronformiga, rent svarta glänsande och till smaken syrligare bär.

2. **M. uliginósa** (L.) Drej. grenar trinda; blad helbräddade. ♄ Maj, Juni, hv. eller rödl. blr.

Högre buske än föreg., mycket grenig af mera utstående, bruna, i en mjuk torn slutande grenar. Blad kort skaftade, omvändt äggrunda, trubbiga och i spetsen ofta urnupna, ofvan blågröna, undertill nästan daggblå, nätådriga. Blommor skaftade, hängande, ensamma eller parvisa, utvecklade ur knoppar på öfre delen af föregående årets grenar och derigenom nästan klaselikt samlade. Foder tydligt tandadt, med rundade flikar. Krona äggformig, med rundade tillbakaböjda tänder. Frukt klotrund eller något aflång, svart daggblå, med ofärgad saft. Frön små, smala, krökta och afsmalnande mot båda ändar. *Odonbuske.*

Förek. allmänt i samma trakter som föreg., här och der äfven på slättbygden, t. ex. vid *Saxtorp, Grydby Borlunda s:n, Kungsmarken, Fredshög Rengs s:n, Ekeröd, Ystad* i sandplanteringen (Kand. E. Ljungström) m. fl. st.

2. VACCÍNIUM L. Lingonris.

Foder 4—5-klufvet. Krona klocklik, 4—5-klufven. Ståndare 8—10, med hvitulliga strängar och knappens båda rum utan tornar, men upptill utdragna i ett rörformigt, i spetsen genom ett hål sig öppnande utskott. Stift förlängdt, med otydligt tandadt märke. Frukt undersittande, 4—5-rummig, bärlik. *Liten buske med spiralställda, läderartade och öfvervintrande blad samt i korta klasar anordnade, hvita eller rödletta blommor.*

1. **V. Vitis Idǽa** L. blad omvändt äggrunda, med nedvikna kanter, på undre sidan blekgröna och punkterade; blommor hängande. ♄ Maj, Juni, hv. eller rödl. blr.

Liten, 4—10 tum hög, nästan upprätt eller till större delen nedliggande, vanligen grenig buske med trinda, i början småludna grenar. Blad på öfre sidan glänsande mörkgröna, kort skaftade, trubbiga, nedtill något småludna, med de broskartade, nedvikna kanterna glest, nästan omärkligt sågade. Klasar korta, lutande, utgående från grenspetsarne, med korta glandelhåriga blomskaft. Foder med triangulära, spetsiga och glandelbräddade flikar. Krona till tredjedelen af sin längd klufven i ovala, utböjda flikar. Frukt klotrund, röd. Frön temligen små, afsmalnande mot ena ändan, föga krökta.

Förek. allmänt på torra backar och betesmarker i norra och mellersta Skåne samt derifrån spridande sig ner mot slättbygden, följande åsarnes utgreningar, t. ex. längs *Linderödsåsen* ända till *St. Olof.*

3. OXYCÓCCUS Tourn. Tranbärsväxt.

Foder 4—5-klufvet. Krona 4—5-bladig. Ståndare 8—10, med håriga strängar och de kägellikt hopstående knapparnes rum utan

tornar, men upptill utdragna i ett rörformigt, i spetsen genom ett hål sig öppnande utskott. Stift langt, med litet, helt märke. Frukt undersittande, 4—5-rummig, bärlik. *Liten krypande buske med spiralstälda, läderartade och öfvervintrande blad samt vackra röda, långskaftade blommor.*

1. **O. palústris** Pers. blad äggrunda, helbräddade, med nedvikna kanter; kronblad aflånga, trubbiga, stjernlikt utbredda, men snart tillbakaböjda. ♄ Juni, Juli. r. blr.

Stam och de trådlika grenarne ända till 1 1/2 fot långa, rotslående: de yngre grenarne korthåriga. Blad kort skaftade, på ofre sidan glänsande gröna, på den undre gråhvita, glatta. Blommor uppkommande ur särskilda knoppar från spetsarne af fjolårets grenar, ensamma eller till ett antal af 2—4 bildande en qvast, hängande på långa mörkröda och smaludna, ungefär vid midten tvänne små skärmfjäll uppbärande skaft. Foderflikar korta, rundade och merendels hårbräddade. Ståndare med rödbruna strängar och brandgula knappar. Frukt stor, klotrund, mörkröd, nedböjd på marken. Frön föga krökta, aflånga och mot båda ändar något afsmalnande.

Förek. i skogskärr, allmän i norra delen, t. ex. vid *Vejlesjön*, *Broby*, *Hörja*, *Beateberg Knislinge sn*, *Perstorps*, *Oderljunga* och *Färingtofta* socknar högst allmän, *Brönnestad*, *Hallandsås*, *Kullen*, *Allerum*, *Kongeö*, *Blinkarp*, *Ask*, *Rökaholm*, *Höör*, *Rönneholms mossar*, *Bosarp* m. fl. st., spridande sig ned åt slättbygden, der den förekommer här och der, t. ex. vid *Sartorp*, *Westerstad*, *Strö*, *Silfåkra*, kring *Fjällfotasjön*, *Söfvesta*, *Bjersjöholm*, *Gladsax*, *St. Olof* m. fl. st.

2 Flocken. ERICEÆ.

4. CALLÚNA Salisb. Ljung.

Foder hinnaktigt, färgadt, längre än kronan, nästan till basen 4-delt. Krona klocklik, med kort rundad pip och djupt 4-klufvet bräm, som vissnad qvarsittande. Ståndare 8; knappar försedda med tvänne flikiga bihang vid basen och öppnande sig genom korta längdspringor. Stift utskjutande ur kronan, med 4-klufvet märke. Frukt öfversittande, kapselartad, öppnande sig genom fyra, från de vid fröfästet qvarsittande skiljeväggarne lossnande skal. *Liten, grenig buske med öfvervintrande, små barrlika och motsatta, oskaftade blad samt röda, i ensidiga klasar nedanför stjelkens spets anordnade blommor.*

1. **C. vulgáris** (L.) Sal. blad smala, jemnbreda, trubbiga, motsatta och tegellagda i 4 rader; blommor lutande. ♄ Juli, Aug. r. eller hv. blr.

Liten, från några tum ända till 1—2 fot hög buske med upprätta grenar. Dessa af tvänne slag, nämligen dels längre, med mer åtskilda bladpar, hvilkas blad snart blifva rödbruna, syllika och vid basen hafva tvänne nedåtrigtade, syllika och tätt till stammen liggande bihang, dels kortare (dverggrenar), som uppkomma ur vinklarne af nyss nämnde blad och äro betäckta af tätt tegellagda, 4-radigt stälda, trekantiga och trubbiga samt vid basen föga utdragna, något hårbräddade blad. Stam ofvan klasen förlängd och bladbärande. Blomskaft korta, 1—3-blommiga, med nedböjda blommor, som omgifvas

af flere par små skärmfjäll, af hvilka de båda innersta paren äro något hinnaktiga och fargade. Foderflikar äggrundt lansettlika, trubbiga, röda eller hvita. Kronflikar lansettlika, trubbiga. Ståndare inneslutna, med spetsiga knappar, som äro längre än strängen. Frukt rundad, småluden, nedtryckt, med en fordjupning på toppen, omgifven af det qvarsittande fodret och kronan. Frön små, **gråbruna och smågropiga, hoptryckta, rundade.**

Förek. allmänt på torra backar och betesmarker i synnerhet i norra Skåne, der den t. ex. i *Hörja*, *Röke*, *Finja*, *Stoby* m. fl. socknar betäcker hela sträckor: **äfven i öfriga delar, der lokalen det medgifver.**

5. ERÍCA Tourn. Klockljung.

Foder örtartadt, kortare än kronan, nästan till basen 4-delt. Krona äggformigt klocklik, 4-tandad, som vissnad qvarsittande. Ståndare 8, med knapparne mot spetsen öppnande sig genom korta springor. Stift ungefär af kronans längd, med otydligt 4-klufvet märke. Frukt öfversittande, 4-rummig, kapselartad, öppnande sig genom 4, skiljeväggarne långs midten bärande skal. *Liten buske med kransstälda smala blad och temligen stora, ljusröda, i flockar i grenspetsarne samlade blommor.*

1. **E. Tétralix** L. blad 4 i krans, jemnbreda, trubbiga, med nedvikna kanter; blommor lutande. ♄ Juli, Aug. ljusr., stundom hv. blr.

Liten, ½—1 fot hög, grenig buske med upprätta och upptill nästan ullhåriga samt glandelhåriga grenar. Blad kort skaftade, utstående, mörkgröna, **håriga och glandelbräddade, slutligen glatta,** stundom utvecklande korta, bladiga grenar i bladvecken. Blomskaft och foder hvitulliga och glandelhåriga. Foderflikar smalt lansettlika, mycket kortare än kronan. Ståndare inneslutna; knappar med tvänne syllika bihang vid basen, kortare än strängen. Frukt hårig, nästan rundad. Frön små, släta och glanslösa, hoptryckta, rundade.

Förek. här och der i kärr, torfmossar och på fuktiga ställen, allmän i norra och vestra delen, t. ex. mellan *Torsebro* och *Odersberga*, *Broby*, *Norup*, *Röke* och ***Hörja*, *Bälinge*,** allmän i ***Perstorps*** och angränsande socknar. *Blekmåsa*. ***Kullen*, *Allerum*, *Pilshult*, *Helsingborg*,** *Ramlösa*, *Blinkarp*, *Kongaö mossar*, *Höör* **flerestädes, *Stafröds mosse V. Sallerups sn*,** *Saxtorp*, *Barsebäck*, *Lomma*, *Elise-lund*, ***Skanörs ljung*, *Fredshög*;** i östra delen sällsynt, t. ex. vid *St. Olof*, *Söfvesta*, *Nybro* i sandplanteringen, *Hagestads mälare*.

6. ARCTOSTÁPHYLOS Adans. Mjölonris.

Foder djupt 5-klufvet. Krona äggformigt klocklik, 5-tandad, slutligen affallande. Ståndare 10; knappar i spetsen försedda med **tvänne borstlika tornar,** som äro af strängens längd, öppnande sig **genom hål i spetsen.** Stift kort, med plattadt odelt märke. Frukt öfversittande, 5-rummig, med enfröiga rum, stenfruktartad. *Liten nedliggande buske med spiralstälda, öfvervintrande, breda blad och hvita eller rödletta blommor i korta och fåblommiga klasar.*

1. **A. uva ursi** (L.) Spreng. (**A. officinalis** W. & Gr., i Sk. Fl. 1 uppl.) blad aflånga—omvändt äggrunda; blommor i lutande klasar från grenspetsarne. ♄ Maj, Juni, hv. eller rödl. blr.

Stam och grenar nedliggande, fotslånga och deröfver, med håriga, uppstigande årsskott. Blad i synnerhet mot basen hårbräddade, med korta småhåriga skaft, för öfrigt glänsande mörkgröna, på undre sidan blekare, nätådriga, helbräddade och trubbiga. Klasar 3—10-blommiga. Foderflikar korta och breda, vanligen trubbiga, hvitröda. Krona med breda, trubbiga och tillbakaböjda tänder. Frukt klotrund, röd, inuti mjölig, med lindrigt krökta och från sidorna hoptryckta stenar.

Förek. allmänt i norra Skåne på ljungbackar och betesmarker, t. ex. i *Perstorps*, *Oderljunga*, *Färingtofta*, *Hörja*, *Wittsjö*, *Röke*, *Broby* och *Höörs* m. fl. socknar, spridande sig till sydligare delar, såsom *Heckeberga* i furuplanteringen, *Sandhammar*, *Esperöd*, m. fl. st.

7. ANDRÓMEDA L. Rosling.

Foder 5-délt. Krona äggformigt klocklik, 5-tandad, slutligen affallande. Ståndare 10; knappar i spetsen försedda med borstlika bihang, som äro kortare än strängen, öppnande sig genom hål i spetsen. Stift kort, med plattadt odelt märke. Frukt öfversittande, 5-rummig, med flerfröiga rum, kapselartad och öppnande sig genom 5 skal, som lossna från det pelarlika fröfästet och bära skiljeväggarne längs midten. *Liten, nästan upprätt buske med öfvervintrande, spiralstälda, smala blad och blekröda långskaftade, i flockar i grenspetsarne samlade blommor.*

1. **A. polifólia** L. blad aflånga—lansettlika, kort skaftade, helbräddade, med nedvikna kanter, under hvitgrå; blommor lutande. ♄ Juni, Juli, blekr. blr.

Buske af $^1/_2$—1 fots höjd, från en långt krypande och rotslående bas uppstigande eller upprätt, fågrenig, med trinda, glatta och gråbruna grenar. Blad spetsiga glatta, läderartade, ofvan mörkgröna, nätådriga. Blommor på långa ljusröda, genomskinliga skaft, till ett antal af 2—5 i hvarje flock. Foderflikar äggrundt lansettlika, glatta, ljusröda. Krona 5-kantig, med rundade, trubbiga, på insidan gleshåriga, utvikna tänder. Ståndarsträngar inneslutna, långhåriga, med mörkröda knappar. Stift inneslutet. Frukt rundadt 5-kantig, med en fördjupning på toppen. Frön stora, bruna och glänsande, rundade och från sidorna hoptryckta.

Förek. allmänt i skogskärr och mossar i norra Skåne, t. ex. i *Broby sn*, *Hjelmaljung Hörja sn*, *Röke*, *Rinnarps myr i Loushult sn*, *Norup*, *Ubbarp Perstorps sn*, *Ö. Ljungby*. *Herrevadskloster*, *Kullen*, *Allerums* och *Kongaå mossar*, *Blinkarp*. *Bosarp*, *S. Rörum*, *Maglaby*, *Kärrby*, *Höör* flerestädes m. fl. st. samt i torfmossar i södra Skåne vid *Westerstad*, *Bjersjöholm*, *St. Olof*, *Lindred* vid *Börringesjön*, kring *Fjällfotasjön*.

8. LEDUM L. Sqvattram.

Foder litet, 5-tandadt. Krona 5-bladig. Ståndare 10, utskjutande; knappar utan tornar, öppnande sig genom hål i spetsen. Stift utskjutande, med grundt 5-flikadt märke. Frukt öfversittande, 5-rummig, med flerfröiga rum, kapselartad och öppnande sig genom 5 från basen aflossnande skal, som bära skiljeväggarne längs kanterna. Frön små, med löst åtsittande fröskal. *Grenig buske med spiralstälda, öfvervintrande, smala och på undre sidan brunulliga*

blad samt hvita, långt skaftade och i en rikblommig qvast anordnade blommor.

1. **L. palústre** L. blad läderartade, jemnbreda—aflånga, med nedvikna kanter, på undre sidan jemte de yngre grenarne brunulliga; blommor i qvast i grenspetsarne. ♄ Juni, hv. blr.

Alnshög eller ännu högre, grenig, upprätt buske. Blad kort skaftade, trubbiga, på öfre sidan i ungt tillstånd tätt glandelprickiga, men slutligen glatta, gröna och skrynkliga, läderartade. Blomskaft med stora hinnaktiga, snart affallande skärmfjäll vid basen, ullhåriga och glandelprickiga, efter blomningen utböjda; qvast efter blomningen öfvervuxen af grenar. Foder hårigt, glandelprickigt. Kronblad aflånga, trubbiga. Ståndarsträngar vid basen håriga. Frukt hängande, äggformig—konisk, sprötspetsad, glatt. Hela örten, men i synnerhet blommorna hafva en stark, döfvande lukt.

Förek. temligen sällsynt i skogskärr i norra Skåne, t. ex. i en mosse mellan *Allarp Ifvetofta sn* och *Leingaryd* (Prov. J. Persson), *Balsberg* östra sidan, *Ulfshult Örkeneds sn*, *Edema* och *Gummarp Glimåkra sn* (Prov. J. Persson), *Broby*, *Näglinge*, *Harastorp*, *Slättsjö*, *Röke sn* flerestädes, vid *Bjersjölagård* (enl. en äldre uppgift) m. fl. st.

9. **PÝROLA** Tourn. Vintergrön.

Foder 5-delt. Krona 5-bladig. Ståndare 10; knappar utan tornar, öppnande sig genom hål i spetsen. Märke mer eller mindre tydligt 5-klufvet. Frukt öfversittande, 5-rummig, med flerfröiga rum, kapselartad och öppnande sig genom 5, vid basen och i spetsen sammanhängande skal, som bära skiljeväggarne längs midten. Frön små, med löst åtsittande fröskal. *Glatta örter med krypande rotstock eller buskar med spiralställda, breda, öfvervintrande blad och vanligen hvita, på olika sätt anordnade blommor.*

Anm. De hål, genom hvilka ståndarknapparne öppna sig, befinna sig egentligen vid knappens bas, men i den utslagna blomman hafva knapparne böjt sig på sådant sätt, att deras bas blifvit uppåtrigtad.

Öfversigt öfver arterna.

† **Örter med blommor i förlängd klase.**

* **Blommor i allsidig klase.**

a. **Stift båglikt nedböjdt, krökt; krona vidöppen.**

Blommor grön- eller gulhvita; ståndarknapparnes rum rörlikt utdragna i spetsen. . . . . *P. chlorantha.*

Blommor hvita; ståndarknapparnes rum utan förlängning i spetsen. *P. rotundifolia.*

b. Stift nedåtrigtadt, rakt; kronblad klotformigt hopstående.

Stift utskjutande, längre än fruktämnet. . . . . . *P. media.*

Stift inneslutet, af fruktämnets längd. . . . . . *P. minor.*

** **Blommor i ensidig klase.** . . . . *P. secunda.*

†† **Ört med enblommiga blomskaft.** . . . . *P. uniflora.*

††† **Buske med blommor i flock.** . . . . *P. umbellata.*

† *Örter med blommor i förlängd klase.*

* *Blommor i allsidig klase.*

a. *Stift båglikt nedböjdt, krökt; krona vidöppen.*

1. **P. chlorántha** Sw. foderflikar triangulära, tilltryckta, 4 gånger kortare än kronbladen; ståndare uppåtböjda, med knapprummen i spetsen åtskilda och rörformigt utdragna; stift längre än kronan. ♃ Juli, Aug. grönhv. eller gulhv. blr.

Stjelk 5—10 tum hög, nedtill bladig, för öfrigt beklädd med glesa, brungröna fjäll, vridet 3-kantig, nedtill skarpkantig, mörkröd. Blad mörkgröna, tjocka och fasta, rundadt äggrunda, glest, ofta otydligt naggtandade, med skaften längre än bladskifvan. Klase gles, fåblommig, med lutande blommor och skärmfjäll, som äro längre än blomskaftet. Kronblad omvändt äggrunda, trubbiga, kupiga, under blomningen utbredda. Stift något utskjutande, grönaktigt, under det upprätt 5-flikiga märket försedt med en ring, som är bredare än detta. Blommor luktlösa.

Förek. temligen sällsynt i barrskogar i norra Skåne, t. ex. vid *Ulfshult Örkeneds sn* och *Fridhem Önnestads sn*, *Nyteboda* nära *Immeln*, *Oppmanna i Bokenäset* samt mellan *Fjelkinge* och *Karsholm* (Kand. Hj. Nilsson) *Åhus* (Kand. M. Lovén), *Furuboda* invid hafvet (Kand. Hj. Nilsson).

2. **P. rotundifólia** L. foderflikar lansettlika, med utböjda spetsar, af kronbladens halfva längd; ståndare uppåtböjda, med knapparne i spetsen tvära; stift längre än kronan. ♃ Juli, Aug. hv. eller ljusr. blr.

Stjelk vanligen 8—10 tum hög, nedtill bladig, upptill glest fjällig, med större och ljusare fjäll än hos föreg., trubbigt 3-kantig. Blad temligen stora, mörkgröna, rundade eller rundadt äggrunda, stundom med något hjertlik bas, nästan helbräddade eller glest tandade, med skaft af skifvans längd eller längre. Klase temligen rikblommig, med lutande blommor och med skärmfjäll, som äro något längre än blomskaften. Kronblad omvändt äggrunda, kupiga, under blomningen utbredda. Stift långt utskjutande, rosenrödt, under det upprätt 5-flikiga märket försedt med en ring, som är bredare än detta. Blommor välluktande.

Förek. temligen sällsynt i fuktiga skogar och skogsängar, t. ex. vid *Åhus* i östra Täppet och vid *Furuboda* i Åhus kärr (Kand. M. Lovén), *Yngsjö*, *Ulfshult Örkeneds sn*, *Stockholms hagar Perstorps sn*, *Ö. Ljungby*, *Dufeke* (Skolyngl. J. Berg von Linde), *Hörby* nära ån (Dr. S. A. Tullberg), *Roslätt i Tutaremossen*, *Bökebergs slätt Hyby sn*, *Vasaholm*.

b. *Stift rakt, nedåtrigtadt; kronblad klotformigt hopstående.*

3. **P. média** Sw. foderflikar triangulära, tilltryckta; ståndare raka; stift längre än kronan, med tydlig ring under märket. ♃ Juli, Aug. hv. blr.

Stjelk 6—12 tum hög, nedtill bladig, upptill glest fjällig af gröna och i spetsen rödaktiga fjäll, 3-kantig. Blad temligen stora, mörkgröna, rundade, glest och föga märkligt tandade, med skaft af skifvans längd eller stundom längre. Klase vanligen ej fullt så rikblommig som hos föreg., med lutande, half klotrunda och halföppna blommor samt skärmfjäll, som äro längre än blomskaften. Kronblad rundadt omvändt äggrunda, 2—3 gånger längre än foderflikarne. Ståndare likformigt hopstående kring stiftet, med aflånga knappar, hvilkas längd är mycket större än bredden. Stift rödaktigt eller hvitt, längre

än fruktämnet, något snedt; dess ring nästan smalare än det utbredt 5-flikiga märket.

Förek. här och der i skogar i norra delen, t. ex. vid *Engeltofta*, *Perstorps sn* flerestädes (Stud. S. J. Nerius), *Englarp Röke sn*, *Broby*, på bergen mellan *Oppmanna* och *Ifösjön* (Kand. Hj. Nilsson) m. fl. st.; i södra delen, t. ex. vid *Askeröd*, *Bellevue* nära *Snogeholm*, *Ystad* i sandplanteringen, *Sandhammar*.

4. **P. minor** L. foderflikar triangulära, tilltryckta; ståndare raka; stift kortare än kronan, utan ring under märket. ♃ Juli, Aug. hv. eller rödl. blr.

Till alla delar mindre än föreg. Stjelk 4—8 tum hög, 3-kantig, nedtill bladig, men med endast 1—2 fjäll på den öfre bladlösa delen. Blad temligen små, mörkgröna, vanligen något längre i förhållande till bredden, rundade—ovala, stundom med något hjertlik bas, glest naggtandade, med skaft ungefär af skifvans längd. Klase tät och temligen rikblommig, med lutande, nästan klotrunda och nära på slutna blommor samt med skärmfjällen föga längre än blomskaften. Kronblad omvändt äggrunda, 2—3 gånger längre än foderflikarne. Ståndare likformigt hopstående kring stiftet, med knapparne lika breda som långa. Stift rödaktigt, rakt nedåtrigtadt, af fruktämnets längd eller kortare, smalare än det utbredt flikiga märket. Frukt nedplattad, 5-knölig, med en djup hålighet på toppen.

Förek. ej sällsynt i skogar och busksnår, utbredd öfver hela provinsen, t. ex. vid *Engeltofta*, *Kullen*, *Katteboda Örkeneds sn*, *Broby* och i hela den nordöstra delen, *Höör*, *Röstånga* och *Billinge*, *Askeröd*, *Saxtorp*, *Skabersjö*, *Bellevue* nära *Snogeholm*, *Hörte*, *Ystad* i sandplanteringen, *Sandhammar*, *Kurremölla Röddinge sn*, *Ekeröd*, mellan *Delperöd* och *Mellby*, *Esperöd* m. fl. st.

*** Blommor i ensidig klase.*

5. **P. secúnda** L. foderflikar triangulära; ståndare raka; stift rakt, mycket längre än kronan. ♃ Juli, Aug. grönhv. blr.

Stjelk 4—6 tum hög, uppstigande och med lutande topp, nedtill fjällig, bladig högre upp än hos de föreg., trubbkantig mellan bladen och ofvan dessa återigen glest fjällig af äggrunda, hvitgröna fjäll. Blad ovala—äggrunda, spetsiga, tydligt sågade, glänsande ljusgröna, med skifvan längre än skaftet. Klase tätblommig, med lutande blommor och med skärmfjällen längre än blomskaften. Foderflikar tilltryckta, i kanten fint sargade. Krona aflångt klocklik, med äggrunda, konkava, upprätta och hopslutna kronblad, som äro flere gånger längre än foderflikarne. Stift rakt, långt utskjutande och längre än fruktämnet, utan ring, dubbelt smalare än det utbredt flikiga märket. Fruktämne vid basen omgifvet af en ringformig, 10-flikad disk. Frukt nedplattad, 5-knölig, med stor, rundad och djup hålighet på toppen.

Förek. här och der i skogar i synnerhet i norra delen, men äfven der och hvar i södra, t. ex. i *Engelholms* plantering, *Örkelljunga*, *Ulfshult Örkeneds sn*, *Broby*, *Åkesholms park*, mellan *Fjelkinge* och *Trolle-Ljungby*, *Ifökleck*, *Gyetorp*, *Åhus*, *Krageholm*, *Bellevue* vid *Snogeholm*, *Öfvedskloster* vid *Skottheen*, vid *Ringsjön*, *Trolleholm*, *Ramstorp*, *Rökaholm*, kring *Söderåsen* m. fl. st.

†† Blommor ensamma.

6. **P. uniflóra** L. foderflikar äggrunda, trubbiga; kronblad äggrunda, utbredda; märke strålformigt. ♃ Juni, Juli, hv. blr.

Växten äfven öfvervintrande genom de knoppbärande rötterna. Stjelk 4—8 tum hög, uppstigande, enkel och enblomstrig, nedtill bladig, med bladen ofta stående i tvänne afsatser öfver hvarandra och med 1—2 på vexlande höjd sittande fjäll ofvanför bladen. Blad närmade till hvarandra, 3 och 3, nästan i kransar, kort skaftade, rundade—omvändt äggrunda, trubbiga och

tydligt sågade. Blomma ensam, toppställd, lutande. Foderflikar hårbräddade. Kronblad plattadt utbredda, flere gånger längre än foderflikarne. Ståndarsträngar med sin nedre, tjockare och trekantiga del slutna till fruktämnet, deras öfre del knäformigt tillbakaböjd och tryckt till kronbladen; knappar med i spetsen rörformigt förlängda knapprum. Stift rakt, längre än fruktämnet, 3 gånger smalare än det med strålformiga, upprätta flikar försedda märket. Frukt upprätt, rundad och föga nedtryckt, med stor och grund fördjupning i toppen. Blommor välluktande.

Förek. sällsynt i barrskogar i norra och östra Skåne, t. ex. i *Engelholms* plantering, *Hallasnärje Hästveda sn* (Apoth. C. O. Hamnström), *Friggatofta Broby sn, Gyetorp, Åhus* i östra täppet (Kand. M. Lovén), *Furuboda* invid hafvet (Kand. Hj. Nilsson), mellan *Efveröd* och *Degeberga* (Kand. S. Björkman) m. fl. st.

††† *Blommor i flocklik qvast.*

7. **P. umbelláta** L. blad vigglika, upptill sågade; foderflikar och kronblad småsågade, de senare utbredda; stift mycket kort. ♄ Juli, Aug. r. blr.

Liten fågrenig, krypande buske med den upprätta delen 4—8 tum hög. Blad i två eller flere öfver hvarandra ställda, 3—5-bladiga, kranslika samlingar, kort skaftade, nedtill helbräddade, läderartade, glänsande mörkgröna, under blekgröna. Flockar långt skaftade i grenspetsarne, bestående af 3—6 långt skaftade, vidöppna blommor. Foder rödbrunt, med triangulära, trubbiga flikar. Kronblad omvändt äggrunda, kupiga, flere gånger längre än foderflikarne, rosenröda, mot spetsen nästan hvita. Ståndarsträngar nedtill breda och tjocka, med sin öfre hälft tillbakaböjda; knappar mörkt rosenröda, med rummen upptill utdragna i ett kort rör. Stift nästan insänkt i en fördjupning på fruktämnet, med stort kullrigt, 5-kantigt och grönt märke. Frukt upprätt, rundad, något nedtryckt, med en af märket täckt fördjupning i toppen.

Förek. sällsynt i skogar, helst barrskogar, t. ex. *Kärreberga Qvidinge sn* (Skolyngl. J. Nilsson), *Örnanäs Örkeneds sn* samt *Gummarp* och *Trollakulla Glimåkra sn* (Prov. J. Persson), *Breanäs*, mellan *Fjelkinge* och *Kiaby*, *Åhus*, *Furuboda* invid hafsstranden (Kand. Hj. Nilsson), *Widtsköfle i Kjellslund* (Hr Th. Brown), *Baldringe*, *Bellevue* vid *Snogeholm*.

3 Flocken. MONOTROPEÆ.

10. MONÓTROPA L. Gulört.

Foder bestående af 1—5 skilda, färgade blad. Krona i den öfversta blomman 5-, i sidoblommorna 4-bladig, med vid basen till en kort punglik sporre utdragna, upprätta och klocklikt hopslutna blad. Ståndare i den öfversta blomman 10, i sidoblommorna 8, med njurformiga, genom en tvärspringa sig öppnande knappar. Pistill med enkelt stift och stort, skålformigt fördjupadt, helbräddadt märke. Frukt öfversittande, 5-rummig i toppblomman, 4-rummig i sidoblommorna, kapselartad och öppnande sig genom 4—5 skal, som längs midten bära skiljeväggarne. Frön små, med löst åtsittande fröskal. *Gul, fjällbeklädd parasitväxt med gula blommor, samlade i en under blomningstiden lutande klase.*

1. **M. Hypópitys** L. blommor täckta af breda, rundade skärmfjäll. ♃ Juli, Aug. g. blr.

Af denna art urskiljas följande tvänne former:

α **hirsúta** Roth, kronblad, ståndare och pistill samt vanligen äfven foderblad och skärmfjäll håriga; stjelk upptill merendels finluden; frukt aflång.

β **glabra** Roth, till alla delar fullständigt eller nästan glatt; stift kortare; frukt mer rundad; dessutom utmärkt genom lägre och spensligare växt samt kortare och mer fåblommig klase.

Hela växten ljusgul, köttig. Stjelk 5—10 tum hög, enkel, upprätt och tätt beklädd med spiralstälda, bredt aflånga—äggrundt lansettlika fjäll. Klase tätblommig, slutligen upprätt, med korta blomskaft. Foderblad smala lansettlika, af vexlande antal, ej stälda i en krans; de båda yttre något aflägsnade från de öfriga. Kronblad i spetsen småtandade. Ståndare på utsidan omgifna af 10 nästan skedformiga glandler, som parvis inneslutas i kronbladens sporrlikt utvidgade bas. Frön gråhvita.

Förek. i bok- och furuskogar, den håriga formen såsom parasit på bok, den glatta vanligen på fur (inom andra områden tyckes förhållandet vara motsatt), t. ex. vid *Krapperup*, i bokskogarne på *Hallandsås*, *Tostarp Riseberga sn* och *Bosarp Perstorps sn*, *Ramstorp*, *Bäringe* och *Ekeröd*, *Misseröd Höörs sn*, *Gudmundtorp*, *Broby*, mellan *Brösarp* och *Maglehem*, *Krageholm*, *L. Lindholmen* m. fl. st.; *var. glabra* ej sällsynt i furuskogarne i östra Skåne, t. ex. vid *Årup*, mellan *Fjelkinge* och *Trolle-Ljungby*, *Åhus*, *Degeberga* och *Vidtsköfle*, *Brösarp* (Dr C. Törnqvist), i bokskogarne mellan *Baldringe* och *Gillesgrufvan* m. fl. st.

---

2. Serien. THALAMIFLORÆ.

26 Fam. CÓRNEÆ. Dum.

Foder fäst på fruktämnet, otydligt, 4-bladigt. Krona regelbunden, 4-bladig; dess blad med bred bas fästa på ett skiflikt kronfäste. Ståndare 4, omvexlande med kronbladen. Stift enkelt, med ofta odelt märke. Frukt undersittande, stenfruktartad, 2-rummig, med 1-fröiga rum. *Träd, buskar eller örter med motsatta, hela blad och blommor samlade i hufvudlika eller greniga, qvastlika blomställningar.*

1. CÓRNUS Tourn. Kornell.

Blommor tvåkönade. Foder föga utveckladt, 4-bladigt. Krona 4-bladig, med små, likformiga kronblad. Ståndare 4, med strängarne fästa vid de korta knapparnes ryggsida. Stift kort, med odelt märke. Frukt undersittande, 2-rummig och 2-fröig stenfrukt. *Träd eller buskar, sällan örter, med motsatta blad och små hvita eller svartröda blommor.*

1. **C. suécica** L. stjelk örtartad; blad oskaftade; blommor i enkel hufvudlik flock, som omgifves af ett oftast 4-bladigt, färgadt svepe. ♃ Juni, Juli, svartr. blr. hv. svepebl.

Stjelk 4—6 tum hög, upprätt, utgående från en smal, upprätt och upptill grenad rotstock, enkel eller upptill grenad i korta bladbärande grenar, fyrkantig och glatt eller tilltryckt hårig. Blad tilltagande i storlek mot stjelkens spets, rundadt äggrunda—bredt ovala, helbräddade, vanligen kort spetsade, nästan glatta, under blekgröna. Blomställning ensam i stjelkens spets, omgifven af merendels 4 (stundom 5—1) kronbladslika, hvita, äggrunda—omvändt äggrunda, kort spetsade svepeblad, som äro betydligt större än sjelfva blomställningen; blomskaft kortare än blomman. Kronblad tillbakaböjda. Ståndare hvitgula. Frukt rundad, röd, sällan hvit.

Förek. här och der på fuktiga ställen i skogsmarker, i synnerhet i norra delen, t. ex. *Perstorps, Röke, Örkelljunga, Hörja, Broby, Ousby* och *Loushults* m. fl. socknar; söder om *Torekow, Kullen, Farhult*, mellan *Allerum* och *Pålsjö, Ö. Ljungby*, mellan *Bosarp* och *Billaskog, Skäralid, Blinkarp, N. Hultarp, Hallaröd*, mellan *Stockamöllan Billinge sn* och *Uggleskrik*. *Höörs sn* vid *stenbrotten, Långstorp, Maglasäte*, mellan *Emmaröd* och *Kulleberga* s. om *Ringsjön* (Kand. Hj. Nilsson), mellan *Ellestad* och *Bönhult Långaröds sn*, mellan *Eninge* och *Grönhult Stenestads sn* (Dr S. A. Tullberg), *Westerstad* i skogarne ymnig m. fl. st.

2. **C. sanguinea** L. buske; blad skaftade; blommor i grenig qvast, utan svepe. ♄ Juni, Juli, hv. blr.

Några alnar hög buske, med trinda, i början tilltryckt håriga, slutligen glatta samt under hösten och vintern röda grenar. Blad tilltagande i storlek mot grenspetsarne, på båda sidor gröna, glest och tilltryckt håriga, äggrunda—bredt ovala, kort spetsade, helbräddade. Blomställning i grenspetsarne. Kronblad aflångt lansettlika, trubbiga, på undre sidan småludna, kortare än ståndarne. Fruktämne gråludet. Frukt klotrund, svartblå, smått hvitprickig.

Förek. i busksnår här och der i synnerhet i södra och mellersta, mer sällsynt i norra delen af provinsen, t. ex. *Hökaröd Qviinge sn, Hanaskog, Torsebro, Oppmanna*-trakten flerestädes (Kand. Hj. Nilsson). *Qverlöf, Lillö* vid *Christianstad, Landön* och *Kafrö Åhus sn* (Kand. M. Lovén). *Esperöd, Tjörnedala, Cimbrishamn, Gladsax, Benestad, Charlottenlund, L. Lindholmen, Dalby hästhage, Fogelsång, Skarhult* i *Hundsäng, Trolleholm, Belteberga, Wallåkra, Hillesborg, Bjersgård, Kärreberga Qvidinge sn* (Skolyngl. J. Nilsson), *Kullaberg* (Kamrer S. J. Södervall) m. fl. st.

27 Fam. CELASTRÍNEÆ. R. Br.

Foder 4—5-flikigt, efter blomningen qvarsittande. Krona regelbunden, 4—5-bladig, fäst i kanten af ett skiflikt kronfäste under fruktämnet. Ståndare 4—5, omvexlande med kronbladen. Stift antingen enkelt med 2—5-klufvet märke eller flera. Frukt öfversittande, 2—5-rummig, med enfröiga rum, kapsel eller stenfrukt. *Buskar eller träd med hela, spiralstälda eller motsatta blad och snart affallande stipler.*

1. EVÓNYMUS Tourn. Benved.

Foder plattadt, 4—5-delt. Kronblad 4—5, utan klo. Ståndare 4—5, fästa på det skiflika kronfästet. Stift enkelt, kort och tjockt,

med 4—5-klufvet märke. Frukt 4—5-knölig samt 4—5-rummig, öppnande sig genom en längdspringa längs ryggen på hvarje rum. Frön stora, omgifna af en köttig, färgad mantel. *Buske med motsatta, hela blad och små, gröngula, i en grenig qvast samlade blommor.*

1. **E. europæa** L. yngre grenar 4-kantiga; blad småsågade, glatta; blommor 4-taliga. ♄ Juni, Juli, gröng. blr.

Några (2—4) alnar hög buske med släta, glatta, såsom yngre gröna grenar. Blad kort skaftade, aflånga—äggrundt lansettlika eller ovala, spetsiga. Blomställning fåblommig, med de enskilda blomskaften förlängda och utspärrade, antingen utgående från bladvecken och då långskaftad eller sittande i spetsen af korta sidogrenar och då nästan oskaftad. Foderflikar breda, rundade. Kronblad aflånga, trubbiga. Frukt stor, trubbkantig, merendels 4-knölig, rosenröd. Frö helt och hållet inneslutet inom den orangefärgade frömanteln.

Förek. här och der i skogar och busksnår, t. ex. i nordöstra delen ganska allmän (Kand. Hj. Nilsson), *Mansdala*, *Esperöd*, *Delperöd Rörums sn*, *Krageholm*, *Charlottenlund*, *Dalby* i *hästhagen*, *Reften*, i hela *Ringsjö*-trakten allmän (Kand. Hj. Nilsson). *Landskrona*, *Skäralid*, *Kullen* (Kamrer S. J. Södervall), *Kattarp* (Doc. B. Jönsson), äfven i den inre delen af norra Skåne, t. ex. *Perstorp* (Stud. Nerius), *Broby* m. fl. st.

---

28 Fam. ARALIÁCEÆ. D. Don.

Foder fäst på fruktämnet, ofta otydligt, bestående af 5 små blad. Krona regelbunden, merendels 5-bladig; kronblad med bred bas fästa i kanten af det skiflika kronfästet. Ståndare vanligen 5, omvexlande med kronbladen. Frukt undersittande, två—mångrummig, med enfröiga rum, bärlik eller stenfruktartad. *Merendels buskar eller träd med spiralstälda blad och små, i flock anordnade blommor.*

1. HÉDERA Tourn. Murgröna.

Foder föga utveckladt, 5-bladigt. Krona bestående af merendels 5 utbredda blad. Ståndare 5, jemte kronbladen fästa på ett skiflikt, öfver fruktämnets spets utbredt kronfäste. Stift enkelt, kort och tjockt, med odelt märke. Frukt bärlik. *Krypande eller med tillhjelp af rötter klängande buske med spiralstälda, handnerviga och öfvervintrande blad och små gröna, i flock samlade blommor.*

1. **H. Helix** L. de blombärande grenarnes blad äggrunda, spetsade, helbräddade, de öfriga handklufna i 3—5 flikar; blomskaft håriga. ♄ Sept. Okt. gr. blr.

Stam och grenar än krypande än klängande upp för murar eller trädstammar, stundom ända upp i de högsta trädens kronor. Blad långt skaftade, glatta, läderartade, glänsande mörkgröna och på de sterila grenarne ofta hvitådriga; de handflikade bladen vanligen med hjertlik bas och trubbiga helbräddade flikar, af hvilka mellanfliken är längst. Flockar i grenarnes spetsar, halfklotformiga, vanligen samlade i en klaselik blomställning, med håriga skaft.

Foderblad håriga, små och tandlika. Kronblad småludna, triangulära. Bär runda, svarta, mognande först på våren.

Förek. här och der i skogar, på berg, klippor o. s. v.: blommar mångenstädes, t. ex. på *Hallandsås*, *Söderåsen*, *Oppmanna*, *Balsberg*, *Lingenäset* vid *Christianstad* (Lekt. L. J. Wahlstedt), *Åhus* (Kand. M. Lovén), *Esperöd*, *Gladsax hallar*, *Öfvedskloster* m. fl. st.; saknas i norra furubygden.

---

29 Fam. UMBELLIFERÆ. Juss.

Foder fäst på fruktämnet, merendels otydligt, 5-bladigt. Krona oftast regelbunden, 5-bladig; dess blad försedda med en kort klo och fästa i kanten af ett skiflikt, uppsväldt och öfver fruktämnets spets utbredt kronfäste. Ståndare 5, omvexlande med kronbladen. Stift och märken 2. Frukt undersittande, 2-rummig, med enfröiga rum, slutligen från basen klyfvande sig i 2, från spetsen af en 2-grenad sträng hängande delfrukter. *Örter med ledad stjelk, slidomfattande, merendels mångflikade blad och små, i oftast sammansatta flockar eller stundom i hufvud anordnade blommor.*

Anm. Vid beskrifningen på bladformen afses alltid, såvida ej annorlunda angifves, de nedre bladen och de nedre flikarne på hvarje blad. På de flere gånger delade bladen förstås med hufvudflikar de större afdelningarne af bladet och med slutflikar de yttersta och sista. Med bladflikar af första ordningen förstås sådana hufvudflikar, som uppstått genom den första delningen af bladet, och med bladflikar af andra ordningen de genom dessas delning närmast uppkomna flikarne. På Umbellatväxternas frukt finnas merendels upphöjda ränder eller strimmor, s. k. åsar, som vanligen äro till antalet 10, nämligen 5 på hvarje delfrukt. Dessa åsar kallas *hufvudåsar* och äro vanligen så anordnade, att tre befinna sig på midten af hvarje delfrukts rygg och två närmare dennas kanter eller på dess insida. Under bottnen af de mellan åsarne befintliga fördjupningarne i sjelfva fruktväggen finnas håligheter i form af gångar, som äro fylda med en flygtig olja och kallas *oljekanaler*. Stundom finnas andra åsar mellan hufvudåsarne, och dessa benämnas *biåsar*. De sidor på frukten, der fogen mellan delfrukterna befinner sig, betecknas i beskrifningarne såsom fruktens *kanter* och de sidor, som äro parallela med delfrukternas insida, bibehålla benämningen *sidor*. Då frukten är från fogarne starkt plattad, blifva kanterna fruktens egentliga bred-sidor och sidorna antaga formen af en köl eller kant; om deremot frukten är från sidorna plattad, blifva kanterna starkt hoptryckta.

Öfversigt öfver slägtena.

A. *Blommor utan eller med korta skaft, samlade i hufvud eller hufvudlika flockar (fröhvite på delfrukternas insida plattad eller konvex).* ORTHOSPERMEÆ.

I. *Foder tydligt, 5-bladigt; stjelkblad handflikiga.*

Taggbladig, tistellik ört; blomhufvud enstaka i grenspetsarne. *Eryngium.*

Mjukbladig ört; blommor i hufvudlika, till en sammansatt flock i stjelkens spets samlade småflockar. . . . . *Sanicula.*

II. *Foder otydligt; stjelkblad hela.*

Flockar merendels ensamma på långa skaft; frukt slät; stjelkblad sköldlika. . . . . *Hydrocotyle.*

Flockar kort skaftade, nästan axlikt samlade mot grenspetsarne; frukt grynprickig; stjelkblad (hos vår art) smala, spetsiga. . *Bupleurum.*

B. *Blommor tydligt skaftade, i sammansatt flock.*

I. *Fröhvite på delfrukternas insida plattad eller konvex (synligt på tvärsnitt genom frukten).* ORTHOSPERMEÆ.

† *Delfrukter med plattade sidor.*

* *Foder tydligt.*

a. *Frukt med låga, strimlika åsar.*

Allmänna svepet fåbladigt, snart affallande. Hög sträfhårig ört. *Heracleum.*

Allmänna svepet mångbladigt, qvarsittande. Höga glatta örter. *Peucedanum.*

b. *Frukt med bredt vingkantade åsar. Hög blågrön, merendels glatt ört.* . . . . *Laserpitium.*

** *Foder otydligt.*

a. *Flock utan såväl allmänt som enskildt svepe. Blad enkelt parbladigt delade; blommor gula.* . . . . . . *Pastinaca.*

b. *Flock utan eller med fåbladigt och snart affallande allmänt svepe och med mångbladigt, qvarsittande enskildt.*

1. *Delfrukter med åtskilda, hvassa, vinglika kanter.*

Åsarne på fruktens sidor hvasskölade, något vingkantade. Stjelk hvasskantig; kronblad hvita, omvändt äggrunda. *Selinum.*

Åsarne på fruktens sidor ovingade. Stjelk trind, finstrimmig eller fårad; kronblad hvita eller gröngula, ovala spetsiga. *Angelica.*

2. *Delfrukter med trubbiga, tätt hopliggande kanter. Kronblad blekgula.* . . . . *Silaus.*

c. *Flock med mångbladigt och qvarsittande såväl allmänt som enskildt svepe. Kronblad blekgula.* . . . . *Levisticum.*

†† *Delfrukter med kullriga sidor.*

* *Flock med qvarsittande såväl allmänt som enskildt svepe.*

a. *Frukt hårig eller småluden.*

Frukt borsthårig. Sträfhårig ört; allmänna svepets blad stora, flikiga. . . . . *Daucus.*

Frukt småluden. Småluden ört; allmänna svepets blad hela. *Libanotis.*

b. *Frukt glatt.*

Frukt aflång, med hvasskölade, vingkantade åsar. Glatt glänsande ört med 3-fingradt delade blad och breda bladflikar. *Haloscias.*

Frukt aflångt klubblik, med trindryggade åsar. Glatt blågrön ört med 3-fingradt delade blad och smala jemnbreda, hvasst sågade bladflikar. . . . . *Falcaria.*

Frukt äggformig, med hvasskölade åsar. Glatta vattenväxter med enkelt parbladigt delade stjelkblad och breda bladflikar. *Sium.*

** *Flock utan (eller med snart affallande) allmänt svepe, men med enskildt.*

a. *Foder tydligt.*

Frukt klotrund; foderblad ej tillväxande efter blomningen. Blad med långa, smalt lansettlika slutflikar. . . *Cicuta.*
Frukt utdraget äggformig; foderblad efter blomningen tillväxande. Blad, åtminstone de nedre, med korta, breda slutflikar. . . . . *Oenanthe.*

b. *Foder otydligt.*

Frukt aflång. Kronblad med nästan rak spets. Småflockar endast 2 i hvarje flock, med 3—4 utstående svepeblad. *Helosciadium.*
Frukt äggrund. Kronblad med inböjd spets. Småflockar talrika i hvarje flock, med 3 nedböjda svepeblad. . *Aethusa.*

*** *Flock utan såväl allmänt som enskildt svepe (eller med ett eller annat allmänt svepeblad).*

a. *Frukt aflång. Blad med smala, jemnbreda slutflikar.* *Carum.*

b. *Frukt klotrund—äggrund. Blad med breda slutflikar.*

Kronblad rundade, hela; frukt nästan klotrund. De nedre bladen parbladigt, de öfre 3-fingradt delade. . . *Apium.*
Kronblad omvändt hjertlika; frukt äggrund. Blad dubbelt—enkelt 3-fingradt delade. . . . . . . *Aegopodium.*
Kronblad omvändt hjertlika; frukt rundadt äggformig. Blad parbladigt delade. . . . . *Pimpinella.*

II. *Fröhvite på delfrukternas insida fårad (synligt på tvärsnitt genom frukten).* CAMPYLOSPERMEÆ.

† *Frukt småtaggig.*

Flock med såväl allmänt som enskildt svepe; frukt utan spröt. *Torilis.*
Flock med endast enskildt svepe; frukt med spröt. . *Anthriscus.*

†† *Frukt glatt.*

* *Frukt lansettlik eller aflång; foder omärkligt.*

a. *Frukt lansettlik, med tydligt spröt, utan tydliga åsar.* *Cerefolium.*

b. *Frukt aflång, utan spröt och med åsar.*

Frukt med hvasskölade, vingkantade åsar. Mjukhårig ört. *Myrrhis.*
Frukt med låga, trindryggade åsar. Sträfhårig ört. *Chærophyllum.*

** *Frukt äggrund; foder tydligt.* . . . . *Conium.*

1 Flocken. ORTHOSPERMEÆ.

1. ERÝNGIUM Tourn. Martorn.

Blommor talrika på ett kägellikt, fjälligt fäste, samlade i enstaka hufvud, som omgifvas af en holk. Foder stort, 5-bladigt, af efter blomningen tillhårdnande, sylspetsade blad. Kronblad upprätta, samstående, omvändt äggrunda, urnupna och med en lång, in-

böjd spets, som är lika lång med kronbladets öfriga del. Frukt omvändt äggrund, från sidorna hoptryckt, fjällig, utan åsar; delfrukter förblifvande hopväxta med fruktpelaren. *Stor, utspärradt grenig, blågrön och tistellik strandväxt med blå blommor.*

1. **E. marítimum** L. blad läderartade, handklufna, tandade, med taggbärande tänder; blomhufvud skaftade, omgifna af 4—6 taggiga holkblad. ♃ Juli, Aug, bl. blr.

Glatt. blågrön och tistellik, 1—2 fot hög ört med krypande rotstock. Stjelk upprätt, styf och tjock, trind, strimmig samt gaffellikt grenad i talrika utspärrade grenar. Blad tjocka läderartade, taggflikiga, med tjocka, på båda sidor framträdande, hvita nerver, handklufna eller groftandade; de nedersta skaftade, hjertlikt rundade, de öfre oskaftade. Blomhufvud omgifvet af en 5—8-bladig holk, hvars blad äro vigglika, taggflikiga och längre än sjelfva blomhufvudet; skärmfjäll mellan blommorna längre än dessa, smala, jemnbreda. i spetsen 3 klufna, med taggspetsade flikar, de öfversta stundom hela. Foderblad längre än kronbladen, stjernlikt utbredda på frukten. Frukt brun.

Förek. här och der på sandiga hafsstränder såväl på vestra som östra kusten, t. ex. vid *Båstad*, *Heljaröd* (Skolyngl. R. Wallengren), mellan *Krapperup* och *Höganäs*, från *Kulla Gunnarstorp* till *Helsingborg*, *Rudebäck*, mellan *Vallaåran* och *Lundåkra*, *Önnerup*, *Lomma* samt deremellan och *Malmö*, *Böste*, mellan *Abekås* och *Hörte*, mellan *Ystad* och *Sandhammar* flerestädes, *Branterik* (Dr A. Falck), *Cimbrishamn*, *Baskemölle*, *Vik*, *Hvitemölle*, *Raflunda*, *Yngsjö*, *Åhus* m. fl. st.

2. SANÍCULA Tourn. Läkeört.

Småflockar mångblommiga, hufvudlika, anordnade i en sammansatt flock, med såväl allmänt som enskildt svepe. De yttre blommorna i småflocken kort skaftade och endast innehållande ståndare, de inre oskaftade och 2-könade. Foderblad tydliga, i kanten hinnaktiga. Kronblad upprätta, samstående, omvändt äggrunda, urnupna med inböjd spets, som är lika lång med kronbladets öfriga del. Frukt nästan klotrund, krokhårig, utan åsar och med nästan omärkliga oljekanaler; delfrukter utan fruktpelare, lossnande från hvarandra. *Temligen hög, glatt lundört med handdelta, mjuktandade blad, fåstrålig allmän flock i stjelkens spets samt hvita eller rödletta blommor.*

1. **S. europǽa** L. glatt; rotblad skaftade, handdelta, med inskurna, sågade flikar; stjelk vanligen bladlös. ♃ Maj, Juni, hv. eller rödl. blr.

Stjelk 1—1 ½ fot hög, utgående från en rotstock, stundom med 1—2 kort skaftade blad och då merendels med en kort, blombärande gren nära spetsen. Rotblad delta i merendels 5, vigglika, vanligen mer eller mindre djupt 2—3-klufna och ojemnt sågade flikar. Den allmänna flocken bestående af 2—8 olikstora, enkla eller upptill tregreniga strålar, med ett af tvänne flikiga blad bestående allmänt svepe; det enskilda svepet flerbladigt, af små lansettlika blad: blomfaste plattadt, vid fruktmognaden smågropigt. Foder hos ♂ blrna 5-delt, med glatt pip. Frukt tätt beklädd med slutligen styfva, borstlika, hakformigt krökta och uppåtrigtade hår, som dölja de qvarsittande foderbladen. Frukt mörkbrun med ljusare borst.

Förek. temligen allmänt i lundar; sällsynt i norra delen.

3. **HYDROCÓTYLE** Tourn. Spikblad.

Flockar fåblommiga, enkla och hufvudlika, vanligen ensamma eller några få i blomskaftets spets, bildande en kort axlik blomställning, utan svepe. Foder otydligt. Kronblad utbredda, äggrunda spetsiga, med nästan rak spets. Frukt glatt, från fogarne starkt hoptryckt, med kölade sidor och 5 åsar på hvarje delfrukt, af hvilka de båda på hvardera af fruktens breda sidor befintliga äro tydligare än de öfriga, strimlika samt bågböjda; delfrukter utan fruktpelare och oljekanaler. *Liten späd kärrväxt med trådlik krypande stjelk, skaftade, hela sköldlika blad och små hvita eller rödletta blommor.*

1. **H. vulgáris** L. stjelk krypande; blad långt skaftade, sköldlika, naggade, längre än blomskaften. ♃ Juli, Aug. rödl. blr.

Stjelk späd och glatt, 2--10 tum lång, grenig och krypande, vid lederna rotslående och frambringande knoppar, ur hvilka ensamma eller parvisa blad jemte ett eller flere blomskaft utveckla sig. Blad glatta, långt skaftade, med glatta eller upptill glest långhåriga skaft. Flock merendels 5-blommig, med ett bredt äggrundt, spetsigt och hinnaktigt skärmfjäll under hvarje blomma; blomskaft glatta eller upptill glest långhåriga. Kronblad hvita, på utsidan rödaktiga. Frukt mer bred än hög, vid basen urnupen, gulbrun.

Förek. temligen allmänt i kärr, vid stränder o. s. v.

4. **BUPLEÚRUM** Tourn. Harfloka.

Flockar fåblommiga, hufvudlika, kort skaftade, omgifna af ett enskildt svepe, ensamma i bladvecken och mot grenspetsarne nästan axlikt närmade hvarandra; de öfversta ej sällan bildande en af 3—4 olika långa strålar bestående och af ett allmänt svepe omgifven flock. Foder otydligt. Kronblad utbredda, rundade och i spetsen hela, men med inböjd spets. Frukt från kanterna hoptryckt, 2-knölig, rundad, grynprickig, med 5 något upphöjda, småtandade åsar på hvarje sida och med delfrukterna qvarhängande i den 2-delta fruktpelarens spets. *Temligen liten, styf och blågrön kustväxt med smala, spetsiga och hela blad samt gula blommor.*

1. **B. tenuíssimum** L. stjelk nedliggande eller uppstigande; blad glatta, styfva, smalt lansettlika, spetsiga. ☉ Juli, Aug. g. blr.

Stjelk från några tum ända till en fot lång eller ännu längre, vanligen ända från basen grenad, styf, glatt, kantig och något fårad. Blad helbräddade, läderartade, blågröna, 3-nerviga, med parallela nerver. Den allmänna flocken, när sådan finnes i grenspetsarne, omgifven af ett 3—4-bladigt svepe af smala sylspetsade blad; småflockar 1—5-blommiga, med den ena blomman något skaftad och de öfriga oskaftade, med ett vanligen 5-bladigt enskildt svepe, hvars blad äro längre än blommorna. Stift mycket korta. Frukt temligen stor, brun, med kantåsarne vid fogen.

Förek. på sandiga betesmarker här och der längs vestra kusten från *Landskrona* till *Skanör*, t. ex. vid *Landskrona*, *Lomma*, *Malmö*, *Hyllie* och *Limhamn* (Dr J. Eriksson), mellan *Gessie* och *Hvellinge*, *Skanör* m. fl. st., i södra delen vid *Ystad*; äfven någongång i det inre af landet i åkrar, t. ex. vid *Trolleberg*, *Fogelsång*.

5. HERACLÉUM L. Björnfloka.

Blommor i sammansatt flock, med snart affallande allmänt och qvarsittande enskildt svepe. Foder tydligt, bestående af 5 tandlika blad. Kronblad omvändt hjertlika, med inböjd spets; de yttre blommorna ofta störst. Frukt från sidorna plattad, med 5 föga tydliga, strimlika åsar, af hvilka de tre mellersta på hvarje sida äro närmade hvarandra, men kantåsarne långt skilda från dem; oljekanaler klubblika samt tydliga mellan åsarne, på delfrukternas insida parvisa och ej nående till basen; delfrukter med tätt hopliggande kanter. *Hög sträfhårig, starkt luktande ört med stora, parbladigt delta blad och hvita eller gröngula blommor, af hvilka de yttre ofta äro störst.*

1. **H. Sphondýlium** L. frukt glatt, oval—aflångt omvändt äggrund. ♃ Juni—Aug. gröng. eller hv. blr.

α **sibíricum** L. (som egen art i Sk. Fl. 1 uppl.) blommor gröngula, de yttre i flocken föga större än de inre; fruktämne merendels glatt; frukt bredt omvändt äggrund, i spetsen urnupen, med oljekanalerna på delfrukternas insida knappt nående till midten.

β **austrále** Hn. (**H. Sphondylium** L., i Sk. Fl. 1 uppl.) blommor hvita eller rödletta, de yttre i flocken större än de inre; fruktämne hårigt; frukt aflångt omvändt äggrund, i spetsen nästan rundadt trubbig, med oljekanalerna på delfrukternas insida nående öfver midten.

Stjelk 2—5 fot hög, upprätt, sträfhårig och fårad, kantig. Blad med bred, aflångt äggrund omkrets, enkelt eller dubbelt parbladigt delade, med 2—3 par inskurna, grofsågade eller tandade, skaftade eller oskaftade sidoflikar, af hvilka det öfversta paret sammanflyter med uddfliken, hvilken liksom sidoflikarnes slutflikar merendels är bred, äggrund. Flockens strålar sträfhåriga, 15—40. Blommor merendels polygama, de kortare skaftade i hvarje småflock vanligen endast med ståndare; stift af vexlande längd, än betydligt längre än fruktämnet än mycket kortare. Frukt ljusbrun.

Förek. på torra ängar, vägkanter o. s. v.; *α sibiricum* mer sällsynt t. ex. *Köpingeåns* gamla fåra (Lekt. A. L. Grönvall), *Reften*, vid vägen mellan *Lund* och *Harfva*. *Broby* och troligen på många andra ställen, ehuru förblandad med *β australe*, som är allmän i hela provinsen. Sistnämnde form varierar med smalt lansettlika, långspetsade flikar (*var. élegans* Koch), t. ex. vid *Esperöd*.

6. PEUCÉDANUM L. Mossrot.

Blommor i sammansatt flock, med qvarsittande såväl allmänt som enskildt svepe. Foder tydligt, bestående af 5 tandlika blad. Kronblad omvändt hjertlika, med inböjd spets. Frukt från sidorna plattad, äggrund -oval, med 5 på ungefär lika afstånd från hvarandra befintliga, föga upphöjda åsar på hvarje sida och smala till fruktens bas nående oljekanaler; delfrukter med tätt hopliggande, tunna kanter. *Höga, glatta örter med flere gånger parbladigt delade blad och hvita blommor.*

1. **P. Oreoselinum** (L.) MÖNCH, stjelk trind, strimmig; bladskaftets grenar rätvinkligt utstående eller tillbakaböjda; svepeblad örtartade. ♃ Juli, Aug. hv. blr.

Stjelk grenig, upprätt, 1—4 fot hög. Rotblad och de nedre stjelkbladen med bred triangulär omkrets, glänsande, långt skaftade, 3 gånger parbladigt delade, med skaftade flikar, af hvilka de af 3:dje ordningen kunna vara parklufna; slutflikar vigglika eller tillochmed bredt äggrunda samt inskuret sågade, med broskartade spetsar och sågtänder. Flock af 10—20 nästan glatta strålar, med smala, jemnbreda och nedböjda såväl allmänna som enskilda svepeblad. Frukt rundad, i spetsen urnupen, med tydliga oljekanaler på delfrukternas insida, mörkbrun med ljusbruna åsar, som äro strimlika.

Förek. på torra, grusiga betesmarker, temligen allmänt i östra kuststräckan från *Stenshufvud* till *Ystad*, t. ex. vid *Rörum*, *Vik*, *Tjörnedala*, *Cimbrishamn*, *Bollerup* (Stud. S. Murbeck), *Sandhammar*, *Nybrohusen*, *Svarte*, *Hörte* och *Espö*; dessutom i det inre af landet här och der, t. ex. vid *Spjutstorp* nära *Onslunda*, *Andrarum*, *Benestad*, *Ramsåsa*, *Öfraby*, *Tågra*, *Sjöbo* och *Öfvedskloster*, *Weberöd*, *V. Trect*, *Sularp* nära *Lund*, *Skabersjö* m. fl. st.

2. **P. palústre** (L.) MÖNCH, stjelk kantig, strimmig; bladskaftets grenar framåtrigtade; svepeblad hinnkantade. ♃ Juli, Aug. hv. blr.

Stjelk 2—4 fot hög, grenig och upprätt. Blad med bredt triangulär omkrets, skaftade, med undantag af de öfversta, 3 gånger parbladigt delade, med flikarne af första och andra ordningen skaftade; slutflikar smala, jemnbreda och helbräddade, något hvasskantade, trubbiga, med kort broskartad udd. Flock långt skaftad, med 20—30 kort sträfhåriga strålar och smala, nedböjda, hinnkantade svepeblad. Frukt bredt oval, i spetsen urnupen, med under fruktväggen dolda oljekanaler på delfrukternas insida, rödbrun, med lika färgade, temligen höga och trindryggade åsar.

Förek. allmänt på fuktiga skogsängar och stränder.

7. LASERPÍTIUM TOURN. Spenört.

Blommor i sammansatt flock, med qvarsittande såväl allmänt som enskildt svepe. Foder tydligt, bestående af fem tandlika blad. Kronblad omvändt hjertlika, med inböjd spets. Frukt från sidorna plattad, bredt oval, med 3 strimlika hufvudåsar och 4 bredt vingkantade biåsar på hvarje sida samt dessutom med 2 strimlika hufvudåsar på insidan af hvarje delfrukt; delfrukter i kanten åtskilda, med breda vingkanter (de i kanten förlöpande åsarne) och oljekanaler under de vingkantade åsarne. *Hög blågrön, merendels glatt ört med 2—3 gånger parbladigt delade blad och breda, vid basen hjertlika, trubbiga slutflikar och hvita blommor.*

1. **L. latifólium** L. blad 2—3 gånger parbladigt delade, med äggrunda trubbiga, vid basen snedt hjertlika, sågade slutflikar; flockens strålar på insidan sträfhåriga. ♃ Juli, Aug. hv. blr.

Stjelk 3—6 fot hög, trind och strimmig, vid basen omgifven af fiberlika rester af föregående årets rotblad, merendels glatt och jemte bladen blågrön. Blad stora, med bredt triangulär omkrets, skaftade, med från sidorna sammantryckta skaft och stora uppblåsta slidor; slutflikar till större delen skaftade, ofta i synnerhet på undre sidan gleshåriga, med uddspetsiga, hårbräddade såg-

tänder. Flock stor, plattad, med talrika (30—50) strålar samt talrika jemnbreda, spetsiga allmänna och syllika enskilda svepeblad. Frukt gråbrun, med ofta krusigt ojemna vingkanter, af hvilka de i delfrukternas kant äro bredast, samt vanligen något sträfprickig och gleshårig på hufvudåsarne.

Förek. sällsynt på skogsbackar i synnerhet i nordöstra Skåne, t. ex. nära *Ousbysjön* vid *Götabäck*, mellan *Årup* och *Krogstorp*, *Vidriksberg Ifvetofta sn*, *Sissesjö*, *Odersberga Fjelkestads sn* (Prov. J. Persson), *Mansdala Vä sn*, *Köpinge stamp*, *Hafängen Raflunda sn*, *Gyllebo* (Prov. J. Persson).

8. PASTINÁCA Tourn. Palsternacka.

Blommor i sammansatt flock, utan både allmänt och enskildt svepe. Foder omärkligt. Kronblad rundade, i spetsen hela och inböjda. Frukt från sidorna plattad, bredt oval, omgifven af en tydlig kant och med 5 strimlika åsar på hvarje sida samt 5 till fruktens bas nående oljekanaler mellan åsarne; de tre mellersta åsarne på hvarje sida temligen långt skilda från de i kanten förlöpande; delfrukter tätt hopslutna i kanterna. *Temligen hög ört med enkelt parbladigt delade blad och gula blommor i platta småflockar.*

1. **P. satíva** L. stjelk kantig, fårad; blad enkelt parbladigt delade, med rundade—aflånga, inskurna, sågade flikar. ⊙⊙ Juli, Aug. g. blr.

β **silvéstris** Mill. blad på båda sidor småludna.

Pålrot (hos den vilda formen) temligen smal och träaktig. Stjelk 1—3 fot hög, grenig, upprätt, kantig och fårad, glatt. Blad med aflång omkrets, glatta eller på undre, hos var. på båda sidorna småludna, med oskaftade bladflikar; de nedre skaftade, de öfre oskaftade och pardelta, med smalare flikar. Flock af 8—10 olika långa, glatta strålar, stundom med 1—2 snart affallande såväl allmänna som enskilda svepeblad; den centrala flocken, liksom dess frukter, störst. Stift korta, utspärrade, snart affallande. Frukt gråbrun, glatt.

Förek. allmänt vid vägar, på odlade ställen o. s. v. öfver hela slättbygden: β *silvestris* vid *Malmö*, mellan *Kronetorp* och *Malmö*, *Lomma*.

9. SELÍNUM L. Kruffrö.

Blommor i sammansatt flock, utan eller med snart affallande allmänt och qvarsittande enskildt svepe. Foder omärkligt. Kronblad omvändt hjertlika, med inböjd spets. Frukt oval, från sidorna kullrigt plattad, med 5 vingkantade åsar på hvarje sida och oljekanaler mellan åsarne; de båda kantåsarne på hvarje sida med dubbelt bredare vingkant än de tre mellersta; delfrukter i fogarne något åtskilda. *Glatt ört med hvasskantig stjelk, mycket flikade blad och hvita blommor.*

1. **S. Carvifólia** L. stjelk upphöjdt kantig, fårad; bladslidor mycket korta; bladens slutflikar hela eller flikiga. ♃ Juli, Aug. hv. blr.

Stjelk 1 ½—3 fot hög, styf, upprätt och föga grenig, glatt, fårad och hvasskantig, med hvitaktiga och nästan hinnaktiga kanter. Blad skaftade, glatta, med aflångt triangulär omkrets, 3—4 gånger parbladigt delade; slutflikar aflånga—lansettlika, i kanten något sträfva, brosklikt uddspetsiga; alla flikarne, med undantag af slutflikarne, skaftade. Flock med 6—15 kantiga och på insidan håriga strålar samt glatta småstrålar; de enskilda svepenas blad talrika, smala, jemnbreda och långspetsade. Stift långa, böjda nedåt frukten, temligen länge qvarsittande. Frukt glatt.

Förek. ej sällsynt på fuktiga skogsängar.

10. **ANGÉLICA** L. Strätta.

Blommor i sammansatt flock, med snart affallande allmänt och qvarsittande, mångbladigt enskildt svepe. Foder omärkligt. Kronblad hela spetsiga, med föga inböjd spets. Frukt rundad, från sidorna kullrigt plattad, med 5 tydliga åsar på hvarje sida och oljekanaler; de 3 mellersta åsarne något hvassryggade, kantåsarne vingkantade; delfrukter i fogen något åtskilda. *Höga örter med trind, strimmig eller fårad stam, 2—3 gånger parbladigt delade och bredflikiga blad samt hvita eller nästan gulgröna blommor i halfklotformigt rundade småflockar.*

1. **A. silvéstris** L. stjelk strimmig, upptill jemte flockstrålarne mjöligt småluden; bladskaft kölade; frukt bredt vingkantad; frö sammanhängande med fruktväggen. ⊙ ⊙ Juli, Aug. hv. eller rödl. blr.

Stjelk 2—4 fot hög eller ännu högre, grenig och upprätt, grof, trind, daggblå, nedtill glatt eller ända från basen gråaktigt småluden. De nedre bladen skaftade, med stora uppblåsta, endast nedtill med skaftet hopväxta slidor och med bredt äggrund omkrets, 2—3 gånger parbladigt delade, med föga skaftade, under blekgröna, nästan glatta bladflikar; slutflikar snedt äggrunda—äggrundt lansettlika, spetsiga och sågade; uddfliken tredelad. Flock stor, med talrika strålar; enskilda svepet endast på småflockens yttre sida, bestående af talrika, smala, jemnbreda och sylspetsiga fjäll, som äro längre än blomskaften. Stift långa, nedböjda, liggande tätt nedåt frukten; delfrukter glatta, med ensamma oljekanaler mellan åsarne och tvänne på insidan. Frukt brunröd, glänsande, kortare och bredare i förhållande till längden samt med de mellersta åsarne mer hvassryggade än hos följ.

Förek. allmänt i kärr, vid bäckar o. s. v.

2. **A. litorális** Fr. stjelk fårad; bladskaft nästan trinda; frukt smalare vingkantad; frö fritt. ⊙⊙ Juli, Aug. blekg. blr.

Mycket lik större former af föreg. Stjelk ofta nästan glatt, 3—6 fot hög, ej sällan rödaktig. Bladslidor stora, uppblåsta, med hela sin längd hopväxta med bladskaftet; bladens uddflik merendels 3-klufven. Allmänna svepets blad längre qvarsittande än hos föreg. Foder något tydligare. Frukt längre och smalare i förhållande till längden, med nästan korkartadt skal, matt gråbrun och med de mellersta åsarne mindre hvassryggade; delfrukter med talrika oljekanaler.

Förek. vid bäckar sällsynt, t. ex. i östra Skåne vid *Ferlöfsholm* och *Vidtsköfle*; i vestra nära *Malmö* vid *Rosenlund* och *Heleneholm*, *Svanshall* vid *Kullen* (Kamrer S. J. Södervall), *Hallands Väderö* (Lic. L. Neuman).

11. SILAUS Bess. Ängsticka.

Blommor i sammansatt flock, med snart affallande allmänt och qvarsittande enskildt svepe. Foder omärkligt. Kronblad omvändt äggrunda, med inböjd spets. Frukt äggrundt aflång, från sidorna kullrigt plattad, med 5 hvassryggade åsar på hvarje sida och flere oljekanaler mellan åsarne; delfrukter med tätt hopliggande, trubbiga kanter. *Hög, glatt ört med flere gånger parbladigt delade blad och blekgula blommor i plattade småflockar.*

1. **S. praténsis** Bess. bladens slutflikar lansettlika, spetsiga, i kanten fint sågade; det allmänna svepet 1—2-bladigt. ♃ Juli, Aug. blekg. blr.

Stjelk 2—4 fot hög, upprätt, grenig, nedtill nästan trind, upptill kantig och fårad, glatt. Blad med äggrund omkrets, ofvan lifligt gröna, under blekare, 3—4 gånger parbladigt delade, med skaftade flikar; slutflikar oskaftade, omgifna af en straf kant; bladslidor smala, ej uppblåsta. Flockar 5—12-stråliga, med olika långa, nästan glatta strålar; enskilda svepet bestående af talrika, åt alla sidor utstående, smala, jemnbreda, spetsiga och hinnkantade blad. Stift korta, utsparrade.

Förek. sällsynt i södra delen på torra skogsängar, pilvallar o. s. v. vid *Malmö* nära *Rosenlund, Hörte* och *Almaröd.*

12. LEVÍSTICUM Koch. Libsticka.

Blommor i sammansatt flock, med qvarsittande både allmänt och enskildt svepe. Foder omärkligt. Kronblad hela rundade, med liten, inböjd spets. Frukt aflång, från sidorna hoptryckt, med 5 vingkantade åsar på hvarje sida och ensamma oljekanaler mellan åsarne; sidoåsarnes vingkanter nästan dubbelt bredare än de mellersta åsarnes; delfrukter något åtskilda i kanten. *Hög, glatt, starkt luktande ört med parbladigt delade blad och blekgula blommor.*

1. **L. officinále** Koch, stjelk trind, strimmig; de nedre bladen dubbelt, de öfre enkelt parbladigt delade. ♃ Juli, Aug. blekg. blr.

Stjelkar vanligen flere, utgående från en grenig, upprätt rotstock, upprätta, greniga, daggblå och glatta. Blad glänsande, stora, med äggrund omkrets och skaftade flikar; slutflikar bredt vigglika eller aflånga, hela och helbraddade eller mot spetsen 3-klufna. Flockar merendels talrika från grenspetsarne på stjelkens öfre bladlösa och ej sällan starkt förlängda del, 5—16-stråliga, med temligen korta, glatta strålar samt nästan klotrunda, tätblommiga småflockar; allmänna svepets blad talrika, smalt lansettlika, långt spetsade och nedböjda. Blommor kort skaftade, med de enskilda svepebladen vid basen hopväxta. Frukt gulbrun.

Förek. här och der förvildad på odlade ställen, i gamla trädgårdar o. s. v.

13. DAUCUS Tourn. Morot.

Blommor i sammansatt flock, med såväl allmänt som enskildt svepe. Foder tydligt, bestående af 5 små, tandlika blad. Kron-

blad omvändt hjertlika, med inböjd spets. Frukt oval, från kanterna något hoptryckt, med kullriga sidor och 5 kort borstbärande, nästan omärkliga, strimlika hufvudåsar, af hvilka den yttersta på hvarje sida befinner sig på delfrukternas insida, samt 4 strimlika och med en rad af vid basen ofta till en vingkant hopväxta, små taggar försedda biåsar mellan hufvudåsarne på hvarje sida; oljekanaler ensamma under biåsarne. *Temligen hög, sträfhårig ört med mycket delade blad, stora flikiga allmänna svepeblad och hvita blommor.*

1. **D. Caróta** L. stjelk sträfhårig; blad håriga, 2—3 gånger parbladigt delade, med parklufna flikar; flockens strålar vid fruktmognaden sammandragna. ⊙⊙ och ⊙ Juli, Aug. hv. blr.

Pålrot stor, tappformig, inuti hvit och träaktig (hos den vilda formen). Stjelk 1—3 fot hög, upprätt, grenig, kantig, fårad och sträfhårig. Blad med aflångt äggrund omkrets, sträfhåriga, med skaftade flikar af första ordningen och med slutflikar, som äro aflånga, spetsiga och hela eller mot spetsen 2—3-klufna. Flock med talrika, mot medelpunkten i längd aftagande, gleshåriga strålar och stora pardelade eller i spetsen 3-klufna, nedböjda allmänna svepeblad; enskilda svepeblad smalt lansettlika, långspetsade, i kanten hinnaktiga och håriga, hela eller 3-spetsade, längre än blommorna. De yttre blommorna i flocken vanligen större än de öfriga; den centrala blomman svartröd, outvecklad. Stift långa, nästan upprätta. Den sammandragna fruktbärande flocken i midten starkt fördjupad. Frukt gråbrun, med ljusa taggar; fruktpelaren endast i yttersta spetsen 2-klufven.

Förek. allmänt på torra ställen, åkerrenar, vid vägar o. s. v.

14. LIBANÓTIS Hall. Säfferot.

Blommor i sammansatt flock, med såväl allmänt som enskildt svepe. Foder tydligt, bestående af 5 syllika, snart affallande blad. Kronblad omvändt hjertlika, med lång, inböjd spets. Frukt aflång, nästan trind, småluden, med 5 tjocka, trubbkölade åsar på hvarje sida och vanligen 2—3 oljekanaler tillsammans mellan åsarne och 4 på delfrukternas insida. *Småluden ört med mycket delade blad, hela allmänna svepeblad och hvita eller rödletta, i små täta flockar samlade blommor.*

1. **L. montána** Crantz, stjelk hvasskantig, fårad, i synnerhet upptill småluden; de nedre bladen dubbelt parbladigt delade. ⊙ ♃ Juli, Aug. hv. eller rödl. blr.

Stjelk 2—3 fot hög, vid basen omgifven af fiberlika rester af föregående årens blad, upprätt, grenig. Rotbladen och de nedre stjelkbladen med aflång omkrets, under blågröna, skaftade, med från sidorna hoptryckta, styfva skaft; alla flikarne oskaftade; nedersta parets båda flikar på första ordningens bladflikar något aflägsnade från de öfriga och korsvis stälda kring det allmänna bladskaftet; slutflikar aflånga, spetsiga, parklufna eller hvasst sågade, med nedvikna kanter. De öfre stjelkbladen oskaftade, ofta enkelt parbladigt delade, med aflånga, parklufna flikar. Flock mycket tät, med ända till 40 småludna, fårade strålar, under blomningen konvex, vid fruktmognaden plattad eller konkav och då med hopdragna både allmänna och enskilda svepeblad; de enskilda svepebladen längre än blomskaften. Foderblad hvitaktiga, långa och smala. Kronblad mot basen starkt afsmalnande.

Förek. sällsynt på torra ängsbackar vid *Öfvedskloster* (i senare tider ej återfunnen), *Linneberga* skog nära *Reften* (Stud. Svensson).

15. HALÓSCIAS Fr. Strandsticka.

Blommor i sammansatt flock, med qvarsittande allmänt och enskildt svepe. Foder tydligt, bestående af 5 små, tandlika blad. Kronblad omvändt äggrunda, med inböjd spets. Frukt glatt, aflång, med kullriga sidor och 5 vingkantade åsar på hvarje sida samt med flere oljekanaler mellan åsarne; delfrukter med 6 oljekanaler på insidan. *Temligen lågväxt, glänsande glatt och starkt luktande hafsstrandväxt med 3-fingradt delade blad och hvita blommor.*

1. **H. scóticum** (L.) Fr. glatt; stjelk trind, strimmig. ♃ Juli, hv. blr.

Stjelk 1—1 ½ fot hög, föga grenig, upprätt, glatt och nedtill rödaktig. Blad tjocka och glänsande, 3-fingradt delade, med skaftade, ånyo 3-fingradt delade eller 3-delta flikar; slutflikar oskaftade, omvändt äggrunda, med vigglik, helbräddad bas, ofvan midten groft och ojemnt sågade. Flock 6—15-strålig, med glatta kantiga strålar; allmänna svepet fåbladigt, med smala jemnbreda blad, af hvilka ett och annat kan vara nära lika långt med flockstrålarne; enskilda svepet af flere blad, som äro kortare än blomskaften. Stift korta, nästan upprätta och länge qvarsittande. Frukt brun.

Förek. sällsynt i nordvestra delen på hafsstränder, t. ex. vid *Kullaberg*, *Sconshall* (Skolyngl. R. Wallengren), *Hallavara Houfs sn*, *Torekow* i planteringen, *Hallands Väderö*.

16. FALCÁRIA Dill. Skärfloka.

Blommor i sammansatt flock, med qvarsittande såväl allmänt som enskildt svepe. Foder tydligt, bestående af små, tandlika blad. Kronblad omvändt hjertlika, med inböjd spets. Frukt glatt, aflång, från kanterna hoptryckt, med kullriga sidor och 5 låga, breda, flatryggade åsar på hvarje sida samt ensamma oljekanaler mellan åsarne. *Styf, glatt och blågrön ört med 3-fingradt delade blad, späda, glesblommiga flockar och hvita blommor.*

1. **F. vulgáris** Bernh. (**F. Rivini** Host., i Sk. Fl. 1 uppl.) glatt, blågrön; blad läderartade, 3-fingradt delade, med i spetsen 2—3-delta eller hela, hvasst sågade, långa, jemnbreda flikar. ⊙⊙ Aug. Sept. hv. blr.

Stjelk 1—2 fot hög, upprätt, merendels grenig ända från basen, med styfva, utspärrade grenar, trind och finstrimmig. Rotblad långt skaftade, sällan hela, vanligen 3-fingradt delade, med hela sidoflikar och hel eller upptill 3-klufven mellanflik; de öfre stjelkbladen oskaftade, med smala slidor, 2-klufna sidoflikar och 3-klufven mellanflik; alla bladflikar oskaftade, smala, nästan jemnbreda, spetsiga och hvasst sågade, med sågtänderna omgifna af en hvit, broskartad kant. Flock af 12—15 späda, nästan hårfina strålar; svepeblad nästan trådsmala, spetsiga, de i det allmänna svepet ofta 3-klufna i spetsen; enskilda svepet på flockens yttre sida längre än på den inre. Stift långa, slutligen tillbakaböjda och qvarsittande på frukten.

Förek. sällsynt på åkerrenar vid *Glemminge*, der dess område på senare åren genom odling blifvit mycket inskränkt.

17. SIUM L. Märke.

Blommor i sammansatt flock, med qvarsittande såväl allmänt som enskildt svepe. Foder tydligt, bestående af 5 små tandlika blad. Kronblad omvändt hjertlika, med inböjd spets. Frukt glatt, äggformig, från kanterna hoptryckt, med kullriga sidor och 5 upphöjda åsar samt tre och tre oljekanaler mellan åsarne. *Glatta vattenväxter med enkelt parbladigt delade stjelkblad, breda bladflikar och hvita blommor.*

1. **S. latifólium** L. stjelk kantig, fårad; de öfre bladens flikar aflångt jemnbreda, hvasst och jemnt sågade. ♃ Juli, Aug. hv. blr.

Stjelk 3—6 fot hög, utgående från en upprätt och långa, knoppbildande rötter alstrande rotstock, upprätt och grenig, glatt. De nedersta, i vattnet nedsänkta bladen 2—3 gånger parbladigt delade, med smala jemnbreda flikar samt trinda, uppsvälda skaft; de öfriga bladen med aflångt äggrund omkrets, enkelt parbladigt delade, med 2—5, stundom ända till 7 par oskaftade, enkelt sågade flikar. Flock långt skaftad, med talrika strålar och 5—6 lansettlika, ofta tandade allmänna svepeblad; de nedre flockarne ej sällan motsatta bladet. Enskilda svepeblad 5—8. Kronblad jemnstora. Kantåsarne i sjelfva kanten af delfrukterna, som förblifva hopväxta med den 2-delta fruktpelaren; oljekanaler i fruktväggens yta, synliga på fruktens utsida. Frukt mörkbrun, med hvitgröna, trindryggade åsar, större än hos följ.

Förek. allmänt i kärr, på stränder af åar och bäckar o. s. v.

2. **S. angustifólium** L. stjelk trind, strimmig; de öfre bladens flikar äggrundt lansettlika, nedtill flikade, ojemnt sågade. ♃ Juli, Aug. hv. blr.

Stjelk utgående från en upprätt och långa grenskott bildande rotstock, 1—3 fot hög, glatt, slankig, upprätt och grenig. Rotblad och de nedre stjelkbladen långt skaftade, med trinda skaft, de öfre oskaftade, alla med aflång omkrets, parbladigt delade, 3—9-pariga, med oskaftade, vid basen vanligen något sneda, nastan dubbelsågade flikar. Flockar små och kort skaftade, med 10—20 strålar, motsatta bladen; allmänna svepets blad ofta flikiga. Kronblad temligen jemnstora. Frukt rundadt äggformig, liten, gråbrun, med ljusare, hvassryggade åsar och kantåsarne något aflägsnade från sjelfva kanten samt oljekanalerna dolda i fruktväggen; delfrukter ej skilda från den 2-delta fruktpelaren.

Förek. nästan allmännare än föreg. i kärr, vid åar, bäckar o. s. v. öfver hela provinsen, med undantag af furubygden.

18. CICÚTA L. Sprengört.

Blommor i sammansatt flock, med fåbladigt, snart affallande allmänt och qvarsittande, mångbladigt enskildt svepe. Foder tydligt, bestående af 5 små, tandlika och efter blomningen oförändrade blad. Kronblad omvändt hjertlika, med inböjd spets. Frukt glatt, klotrund och 2-knölig, något hoptryckt från kanterna, med 5 trindryggade åsar och ensamma breda oljekanaler mellan åsarne. *Glatt vattenväxt med parbladigt delade blad, långa, smalt lansettlika slutflikar och hvita blommor.*

1. **C. virósa** L. glatt; bladskaft trinda, ihåliga; blad 2—3 gånger parbladigt delade, med lansettlika, hvasst sågade slutflikar. ♃ Juli, Aug. hv. blr.

Stjelk utgående från en tjock, ihålig och inuti genom tvärväggar afdelad rotstock. 2—5 fot hög, grenig, trind och strimmig, glatt. Blad skaftade och med likaledes skaftade hufvudflikar samt med äggrundt triangulär omkrets. Flockar skaftade, 12—30-stråliga, den mellersta kortare än sidoflockarne och innehållande 2-könade blommor; sidoflockar bestående endast af ♂ blommor eller med sådana i midten; enskilda svepebladen syllika. Frukt gråbrun, med qvarsittande, utspärrade stift; oljekanaler utfyllande mellanrummen mellan åsarne och lika höga som dessa; delfrukter lossnande från den 2-delta fruktpelaren och med 2 oljekanaler på insidan. Örten mycket giftig.

Förek. här och der vid åar, bäckar och vattengropar, t. ex. vid *Broby, Oppmanna, Christianstad* och på många ställen i *Helgeå-dalen* (Kand. Hj. Nilsson), *Stenshufvud, Köpingeåns gamla fåra, Lindholmen, Gärdsjöholm, Sjörup, Börringe, Silfåkra, Ö. Gårdstånga, Ringsjön* (Kand. Hj. Nilsson), *Höör, Sartorp, Kalmare mölla, Helsingborg i Fredriksdals park, Rösjöholm* m. fl. st.

19. ŒNÁNTHE L. Stäkra.

Blommor i sammansatt flock, utan eller med snart affallande allmänt och qvarsittande enskildt svepe. Foder tydligt, bestående af 5 långa syllika, efter blomningen tillväxande blad. Kronblad omvändt hjertlika, med inböjd spets. Frukt glatt, aflångt äggformig, med kullriga sidor, 5 trindryggade åsar på hvarje sida samt ensamma oljekanaler mellan åsarne, på toppen bärande de långa stiften och foderbladen. *Glatta vattenväxter med åtminstone de nedre bladen parbladigt delade och bredflikiga samt med hvita blommor.*

1. **Œ. Phellándrium** Lam. blomskaft ej uppsvälda; alla blommorna skaftade, lika stora; stift kortare än frukten. ⨀ ⨀ och ⨀ Juli, Aug. hv. blr.

Stjelk 1—3 fot hög, med den nedre delen tjock, uppblåst och bildande trådlika, kransställda birötter, uppstigande och vanligen utspärradt grenig, trind och strimmig, glatt. De nedersta, i vattnet nedsänkta bladen hårfint delade, de öfre med äggrundt triangulär omkrets, långt skaftade, 2—3 gånger parbladigt delade, med skaftade flikar; hufvudflikarnes skaft utspärrade och båglikt böjda; slutflikar aflånga, trubbiga, med kort udd. Flockar likformiga, 4—12-stråliga, kort skaftade och motsatta bladen. Frukt aflångt äggformig, brun, flere gånger längre än de nästan upprätta stiften. Örten mycket giftig.

Förek. allmänt i vatten med dybotten, såsom i åar, dammar, torfgrafvar o. s. v.

2. **Œ. fistulósa** L. stjelk och blomskaft uppsvälda, pipiga; de yttre blommorna i flocken större, långt skaftade, de inre nästan oskaftade; stift längre än frukten. ♃ Juli, Aug. hv. eller rödl. blr.

Stjelk med dels tunna, smala dels tjocka och köttiga birötter från sin nedre, grenskott alstrande del, 1—2 fot hög, upprätt och föga grenig, glatt, trind och strimmig, blågrön. Blad långt skaftade; de nedre med aflång omkrets, 1—2 gånger parbladigt delade, med skaftade flikar af första ordningen samt jemnbredt lansettlika, hela eller 2—3-klufna slutflikar; de öfre bladen nästan utan skifva eller enkelt pardelta, med smala, jemnbreda och hela flikar. Flockar i stjelkens spets 3-stråliga, med uppblåsta strålar och tätblommiga småflockar, som hafva sterila kantblommor, men fertila inre blommor; sidoflockar, när sådana finnas, 3—7-stråliga, med smala strålar och sterila blommor (utan pistill). Frukter tätt sittande, med tjocka fogar, mot basen starkt afsmalnande och i spetsen

tvärhuggna, bärande de långa, hakformigt krökta stiften och de syllika foderbladen. Ofta är den ena delfrukten outvecklad och har då strimlika åsar.

Förek. allmänt på fuktiga ställen vid stränderna af åar och bäckar, utbredd öfver hela provinsen, med undantag af furubygden.

20. **HELOSCIÁDIUM** Koch. Kärrfloka.

Blommor i sammansatt flock, utan eller med snart affallande allmänt och med qvarsittande enskildt svepe. Foder omärkligt. Kronblad äggrunda, hela, med rak eller föga inböjd spets. Frukt glatt, aflång, hoptryckt från kanterna, med kullriga sidor, 5 trindryggade åsar på hvarje sida och ensamma oljekanaler mellan åsarne; delfrukter med 2 oljekanaler på insidan. *Krypande eller simmande vattenväxt med de nedre bladen hårfint delade, fåblommiga, 2—3-stråliga, bladen motsatta flockar, 3—4-bladigt enskildt svepe och hvita blommor.*

1. **H. inundátum** (L.) Koch, glatt; de nedersta bladen 2—3 gånger parbladigt delade, med syllika flikar; de öfre enkelt parbladigt delade, med vigglika, ofta 3-flikiga flikar. ♃ Juni—Aug. hv. blr.

Stjelk krypande och i så fall några tum eller simmande och ända till 2 fot lång, upptill grenig, slak och glatt. Blad skaftade, glatta; de öfre, för luften utsatta bladen till omfånget betydligt mindre än de nedsänkta och med aflång omkrets; deras flikar oskaftade, aflånga, trubbiga, med kort udd. Flock kort skaftad, utspärradt 2-strålig, motsatt bladet; småflock 3—5-blommig, med kort skaftade blommor och 3—4 smala, jemnbreda enskilda svepeblad. Kronblad jemnstora. Frukt glatt, brun, med odelad fruktpelare.

Förek. här och der på öfversvämmade ställen, t. ex. vid *Torekow*, *Engelholm*, *Landskrona*, *Maglaröds mad Stenestads sn*, *Ybbarp Perstorps sn* (Stud. S. J. Nerius), *Ekastiga* och *Åkersberg Höörs sn*, *Lund*, *V. Tveet*, *Roslätt*, *St. Hammar*, *Skanörs ljung*, mellan *Kalthus* och *Hörte* (L. Schlegel, Bot. Not. 1866), *Ystad*, *Krageholmssjön*, *Benestad*, *Smedstorp*, *Stenshufvud*, *Maglahult*, på *Linderödsåsen*, *Christianstad* flerestädes, *Årup*, *Broby*, *Ousby* m. fl. st.

21. **ÆTHÚSA** L. Glis, Vildpersilja.

Blommor i sammansatt flock, utan allmänt, men med 3-bladigt och ensidigt enskildt svepe. Foder omärkligt. Kronblad omvändt hjertlika, med inböjd spets. Frukt glatt, rundadt äggformig, från kanterna något hoptryckt, med kullriga sidor och 5 mer eller mindre hvassryggade åsar på hvarje sida samt ensamma oljekanaler mellan åsarne; kantåsarne nästan vingkantade och tätt slutna till den andra delfruktens kantåsar; delfrukter med 2 oljekanaler på insidan. *Vanligen hög ört med 2—3 gånger pardelta blad, nedböjda svepeblad, mångstråliga flockar och hvita blommor.*

1. **Æ. Cynápium** L. stjelk glatt, strimmig; blad glatta, 2—3 gånger parbladigt delade, med partlikiga flikar. ☉ Juli—Oktober, hv. blr.

β **agréstis** Wallr. mycket lågväxt, endast några tum hög; de

yttre blomskaften i småflocken föga längre, tillochmed kortare än frukten.

Stjelk 1—3 fot hög, upprätt, grenig, trind. **Blad med bred triangulär omkrets, mörkgröna, under blekare och glänsande, de nedre kort skaftade, de öfre** oskaftade; bladslidor omgifna af en bred hvit hinnkant och i spetsen försedda med 2 hinnaktiga bladöron; sluttlikar lansettlika, spetsiga. Flock skaftad, motsatt bladet, 6—20-strålig, med glatta, kantiga strålar; enskilda svepeblad smala, jemnbreda, långspetsade, längre än småflocken, ensidiga och nedböjda; de yttre blomskaften merendels längre än frukten. Denna blekgul, med 2-delt fruktpelare och de mellersta åsarne nästan trindryggade; oljekanaler på delfrukternas insida bågformigt krökta, men ej sammanstötande vid basen. Växten giftig.

Förek. allmänt på odlade ställen, i åkrar o. s. v.; β *agrestis* vid *Lund* (Doc. B. Jönsson).

22. **CARUM** L. Kummin.

Blommor i sammansatt flock, utan både allmänt och enskildt svepe eller stundom med 2-bladigt allmänt. Foder omärkligt. Kronblad omvändt hjertlika, med inböjd spets. Frukt glatt, aflång, från kanterna hoptryckt, med kullriga sidor, 5 breda, upphöjda och trindryggade åsar på hvarje sida, ensamma oljekanaler mellan åsarne **samt tvänne på insidan af hvarje delfrukt.** *Glatt, medelstor ört med 2—3 gånger parbladigt delade blad, smala jemnbreda slutflikar och hvita blommor.*

1. **C. Carvi** L. glatt; blad 2—3 gånger parbladigt delade, med smala, spetsiga flikar; de nedersta hufvudflikarne korsvis stälda kring bladskaftet. ⊙⊙ Maj, Juni, hv. eller rödl. blr.

Stjelk 1—1 ½ fot hög, upprätt, utspärradt grenig, trind och strimmig. Blad med aflång omkrets och oskaftade flikar, de nedre skaftade, de öfre oskaftade, de nedersta vanligen **utbredda på marken; slutflikar smalt lansettlika,** helbräddade eller i spetsen tandade, spetsiga. Flock långt skaftad, bestående af 8—12 glatta strålar. Blommor polygama, nämligen dels hermafrodita i den toppstälda och de större sidostälda flockarne, dels innehållande endast ståndare i de mindre sidoflockarne. Kronblad något olikstora. Stift korta, nedböjda och qvarsittande på den mogna frukten. Denna mörkbrun, med ljusbruna åsar och i spetsen 2-klufven pelare.

Förek. temligen allmänt på torra ängar och betesmarker.

23. **ÁPIUM** Tourn. Selleri.

Blommor i sammansatt flock, utan både allmänt och enskildt svepe. Foder otydligt. Kronblad rundadt äggrunda, hela och utdragna i en kort, inböjd spets. Frukt glatt, nästan klotrund och 2-knölig, från kanterna något plattad, med kullriga sidor och 5 upphöjda, något hvassryggade åsar samt vanligen 2—3 oljekanaler mellan hvarje par af åsar; delfrukter med 2 oljekanaler på insidan och odelad fruktpelare. *Medelstor, glatt och starkt luktande strandväxt med de nedre bladen enkelt parbladigt delade och hvita blommor.*

1. **A. gravéolens** L. glatt; stjelk fårad; de nedre bladen enkelt parbladigt delade, med breda, vigglika, inskurna och sågade flikar, de öfre 3-fingrade. ⊙⊙ Juli—Sept. hv. blr.

Rot hos den vilda formen smal och grenig. Stjelk 1—2 fot hög, upprätt och vanligen mycket grenig, kantig. Blad, med undantag af de öfversta, skaftade och med skaftade flikar, de nedre 2-pariga och med aflång omkrets. Flockar i spetsen af stjelken och de gröfre grenarne, oskaftade samt öfvervuxna af grenar, som afslutas med kort skaftade flockar; flockstrålar 6—12. Blommor tvåkönade. Frukt liten, gråbrun, med korta, qvarsittande stift. Den vilda växten säges vara giftig.

Förek. sällsynt vid hafsstränder i synnerhet i sydvestra delen, t. ex. vid *Kabusa*, mellan *Gessie* och *Hvellinge*, *Malmö*, *Landskrona*.

24. ÆGOPÓDIUM Knaut. Kirskål.

Blommor i sammansatt flock, utan både allmänt och enskildt svepe. Foder omärkligt. Kronblad omvändt hjertlika, med inböjd spets. Frukt glatt, aflångt äggformig, från kanterna hoptryckt, med kullriga sidor och 5 upphöjda, något hvassryggade åsar på hvarje sida, utan oljekanaler; delfrukter med i spetsen 2-klufven fruktpelare. *Stor, nästan glatt skogsört med 1—2 gånger 3-fingradt delade blad och hvita blommor.*

1. **Æ. Podagrária** L. glatt; de nedre bladen dubbelt 3-fingradt delade, med äggrundt aflånga, sågade flikar, de öfversta stjelkbladen 3-fingrade. ♃ Juni, Juli, hv. blr.

β **subsimplex** Lge. (*var.* **cordifolium** F. Aresch. Sk. Fl. 1 uppl.), alla bladen enkelt 3-fingradt delade, med bredt ovala, trubbiga och vid basen hjertlika flikar.

Stjelk utgående från en krypande, smal rotstock, 2—4 fot hög, upprätt och upptill grenig, strimmig samt merendels glatt. De nedre bladen långt skaftade, med bredt triangulär omkrets och skaftade flikar af första ordningen; de öfre nästan oskaftade; sluttlikar under blekgröna och ofta håriga, merendels med snedt hjertlik bas. Flock 10—20-strålig, med på insidan sträfva strålar, långt skaftad. Blommor tvåkönade i den toppstälda, men till större delen endast hanliga i de sidostälda flockarne. Frukt mörkbrun, med qvarsittande, långa och nedböjda stift.

Förek. allmänt på något fuktiga ställen i skogar, bland busksnår o. s. v.: *β subsimplex* vid *Öfvedskloster i Blommeröds skog*.

25. PIMPINÉLLA L. Bockrot.

Blommor i sammansatt flock, utan både allmänt och enskildt svepe. Foder omärkligt. Kronblad omvändt hjertlika, med inböjd spets. Frukt rundadt äggformig, från kanterna hoptryckt, med kullriga sidor, 5 upphöjda, nästan trindryggade åsar på hvarje sida och flere oljekanaler mellan hvarje par af åsar; delfrukter med 2 oljekanaler på insidan. *Örter med parbladigt delade blad och hvita blommor.*

1. **P. magna** L. stjelk kantig, fårad; blad vanligen enkelt parbladigt delade, de nedersta med äggrundt lansettlika, spetsiga, grofsågade flikar. ♃ Juli, Aug. hv. blr.

Hela växten betydligt gröfre än följ. och nästan alltid glatt. Stjelk 2—3 fot hög, upprätt, upptill grenig och merendels med utvecklade blad äfven på den öfre delen. Blad med aflång omkrets och, med undantag af de öfversta, långt skaftade, med de nedre flikarne kort skaftade och stundom vid basen parklufna *(var. dissecta)*; de öfversta stjelkbladens flikar smalt lansettlika, sågade. Flock långt skaftad, ända till 20-strålig. Blommor ofta polygama, nämligen tvåkönade i den toppstälda flocken och stundom endast hanliga i sidoflockarne. Stift under blomningen längre än fruktämnet.

Förek. på torra skogsängar här och der i vestra Skåne, t. ex. på *Hallandsås*, *Kullaberg*, *Farhult* (Skolyngl. R. Wallengren), *Helsingborg*, mellan *Mörarp* och *Tågarp*, mellan *Vallåkra* och *Ottarp*, *Saxtorp*, *Löddesborg*, *Fastorp*, mellan *Brödåkra* och *Östraby*, *Bosarp*, *Stehag* (Dr S. A. Tullberg), *Hundsäng* vid *Skarhult*, *Pinelierna* vid *Gudmundtorp*, *Reften*, *Linneberga skog*, *Heckeberga*, *Möllevången* vid *Malmö* m. fl. st.

2. **P. Saxífraga** L. stjelk trind, strimmig; blad vanligen enkelt parbladigt delade, de nedersta med rundade, trubbiga, sågade flikar. ♃ Juli, Aug. hv. blr.

β **nigra** Willd. småluden, med kort skaftade rotblad; rot innehållande en svartblå saft. Merendels mera lågväxt.

γ **dissécta** Spr. högväxt, med äfven stjelkbladen till större delen utvecklade; rotbladens flikar parklufna—parbladigt delade.

Vanligen mindre och oftare småluden än föreg. samt med de flesta stjelkbladen merendels reducerade till slidor. Stjelk 1—3 fot hög, småluden eller nästan glatt. Blad med aflång—aflångt äggrund omkrets; de nedre med ofta nästan oskaftade flikar; hos *γ* äro de nedre flikarne ej sällan ganska långt skaftade och slutflikarne vigglika—omvändt äggrunda, inskuret sågade; de öfre stjelkbladen merendels utan eller med några få smala, jemnbreda, helbräddade flikar. Flock som hos föreg. Blommor såväl enkönade som tvåkönade. Stiftens längd mycket vexlande; i ♀ blommorna äro de under blomningen dubbelt längre än fruktämnet, men i ♂ blommorna mycket korta, nästan felslående. Frukt svartbrun, något skroflig, med nästan lika färgade åsar.

Förek. allmänt på torra ängar och betesmarker; *β nigra* på backarne söder om *Malmö* vid *Limhamn*, *Hököpinge* m. fl. st.; *γ dissecta* i skogar med hufvudformen.

2 Flocken. CAMPYLOSPERMEÆ.

26. TÓRILIS Adans. Rödfloka.

Blommor i sammansatt flock, med både allmänt och enskildt svepe. Foder tydligt, bestående af 5 små, tandlika blad. Kronblad omvändt hjertlika, med inböjd spets, de yttre i flocken störst. Frukt äggrund, från kanterna något hoptryckt, med kullriga sidor och 5 låga, trindryggade samt borsthåriga hufvudåsar på hvarje delfrukt, af hvilka kantåsarne befinna sig på insidan; mellan hufvudåsarne finnas 4 med talrika småtaggar försedda biåsar, hvilka liksom hufvudåsarne äro dolda af taggarne; oljekanaler ensamma mellan hufvudåsarne. *Temligen hög, sträfhårig ört med 2 gånger parbladigt delade blad och rödletta blommor.*

1. **T. Anthriscus** (L.) Gmel. sträfhårig; blad dubbelt parbladigt delade, med lansettlika, sågade eller parklufna flikar. ⊙ och ⊙⊙ Juni, Juli, rödl. eller hv. blr.

Stjelk 1—4 fot hög, upprätt, grenig, trind och sträf af tilltryckta, nedåtrigtade hår. Blad, med undantag af de öfversta, skaftade, med äggrund omkrets, sträfhåriga; de öfversta med långt utdragen, jemnbredt lansettlik, sågad ändflik. Flock långt skaftad, 3—12-stralig, med af uppåtrigtade hår sträfva strålar; allmänna svepet 5-bladigt, enskilda mångbladigt, med smalt lansettlika, sylspetsade blad; de enskilda svepebladen längre än blomskaften. Frukt svartgrå, något spetsig, mycket småtaggig, med inböjda, i spetsen hakformiga, ljusare taggar.

Förek. allmänt på torra ställen, i busksnår, vid vägar o. s. v.; saknas i furubygden.

27. ANTHRÍSCUS Pers. Kax.

Blommor i sammansatt flock, utan allmänt, men med enskildt svepe. Foder omärkligt. Kronblad omvändt äggrunda, hela. Frukt äggrund, småtaggig, i spetsen utdragen i ett kort, glatt spröt, från kanterna något hoptryckt, med kullriga sidor och endast på sprötet synliga åsar. *Temligen liten ört med flere gånger parbladigt delade blad, fåstråliga, bladen motsatta flockar och hvita blommor.*

1. **A. vulgáris** Pers. stjelk fårad, glatt; blad håriga, 3 gånger parbladigt delade, med parklufna eller inskurna flikar. ⊙. Maj, Juni, hv. blr.

Stjelk $\frac{1}{2}$—2 fot hög, vanligen mycket grenig. Blad med äggrundt triangulär omkrets, gleshåriga, de nedre skaftade, de öfre oskaftade, med kort skaftade hufvudflikar; slutflikar bredt aflånga, trubbiga, med kort udd. Flockar talrika, 3—6-stråliga, med glatta strålar, kort skaftade och motsatta bladen: enskilda svepebladen 2—4, äggrundt lansettlika, långspetsade, hårbräddade och något hinnaktiga, kortare än de i öfre kanten under blomman borsthåriga blomskaften. Frukt nästan svartbrun, tätt besatt med i spetsen uppåt krökta småtaggar; spröt 3 gånger kortare än sjelfva frukten; fruktpelaren i spetsen 2-klufven. Stift mycket kort.

Förek. här och der på odlade ställen, åkrar o. s. v. i synnerhet längs vestkusten, t. ex. vid *Helsingborg*, *Landskrona*, *Lund*, *Lomma*, *Malmö*, *Hököpinge*, *Skanör* m. fl. st.; i östra delen t. ex. vid *Ystad*, *Cimbrishamn*, *Widtsköfle* (Hr Th. Brown), *Härlöf* och *Christianstad*.

28. CEREFÓLIUM Hall. Körfvelfloka.

Blommor i sammansatt flock, vanligen utan allmänt, men med enskildt svepe. Foder omärkligt. Kronblad omvändt äggrunda, hela eller i spetsen urnupna och då med inböjd spets, de i kanten af flocken större. Frukt glatt, lansettlik, utdragen i ett spröt, från kanterna något hoptryckt, med kullriga sidor, utan åsar (något synliga på sprötet) och oljekanaler. *Större eller mindre örter med flere gånger parbladigt delade blad och hvita blommor.*

1. **C. sativum** (Lam.) Bess. stjelk strimmig, ofvan fästpunkterna hårig; blad nästan glatta, 2—3 gånger parbladigt delade, med ovala

inskurna flikar; det enskilda svepet af 2—3 åt en sida stälda blad. ⊙ Maj, Juni, hv. blr.

Stjelk 1—1 ½ fot hög, upprätt och vanligen mycket grenig, späd och smal. Blad med bredt triangulär omkrets, små och späda, de nedre skaftade; flikar af första ordningen långt skaftade, med nästan rätvinkligt utspärrade skaft; flikar af andra ordningen kort skaftade; slutflikarnes sågtänder aflångt lansettlika, spetsiga. Flockar dels (skenbart) sidostälda, nästan oskaftade och motsatta bladet, dels toppstälda och skaftade, med ett litet stjelkblad i st. f. allmänt svepe; flockstrålar 2—5, småhåriga och nästan lika höga; enskilda svepet kortare än blomskaften och bestående af 2—3 lansettlika, hårbräddade och åt en sida stälda blad. Frukt nästan svart, glatt och finpunkterad, smalt lansettlik, nästan spolformig, med det kantiga sprötet hälften kortare än sjelfva frukten.

Förek. sparsamt förvildad på odlade ställen vid städer, byar o. s. v., i synnerhet i vestra delen, t. ex. vid *Krapperup*, *Helsingborg*, *Landskrona* (Stud. S. Murbeck), *Trolleberg*, *Lund*, *Alnarp*, mellan *Kronetorp* och *Kalinan* nära *Malmö*, *Malmö* mot slottet, *Limhamn*, *Cimbrishamn*.

2. **C. sylvéstre** (L.) Bess. stjelk fårad, upptill glatt; blad 2—3 gånger parbladigt delade, flikar parklufna med hårbräddade slutflikar; det enskilda svepet af 5 kransstälda blad. ♃ Maj, Juni, hv. blr.

Stjelk 2—4 fot hög, upprätt, i synnerhet upptill grenig, grof och kantig. Blad med bredt triangulär omkrets, mjuka, ljusgröna, i synnerhet på undre sidan gleshåriga, de nedre långt skaftade, med rännformiga skaft; hufvudflikar af första och andra ordningen skaftade; slutflikar aflånga, snedt spetsiga. Flockar toppstälda, långt skaftade, 8—16-stråliga, med glatta, något olikstora strålar; enskilda svepeblad hinnkantade och hårbräddade, vid fruktmognaden nedböjda. Frukt glänsande svart, aflångt lansettlik, med sprötet ungefär 5 gånger kortare än sjelfva frukten.

Förek. allmänt i skogar, vid vägar, på ängar o. s. v.

29. MYRRHIS L. Körfvel.

Blommor i sammansatt flock, utan allmänt, men med enskildt svepe. Foder omärkligt. Kronblad omvändt hjertlika, med inböjd spets; de i kanten af flocken störst. Frukt vanligen glatt, aflång, utan spröt, från kanterna något hoptryckt, med kullriga sidor och 5 vingkantade, ihåliga åsar på hvarje sida, utan oljekanalar. *Hög, mjukhårig och starkt luktande ört med stora, 2 gånger parbladigt delade blad och hvita blommor.*

1. **M. odoráta** (L.) Scop. stjelk fårad, i synnerhet nedtill hårig; blad mjukhåriga, 2 gånger parbladigt delade. ♃ Juni, Juli, hv. blr.

Stjelk 2—4 fot hög, upprätt, grenig, grof och trind. Blad med bredt triangulär omkrets, stora och mjuka, de nedre skaftade; de nedre flikarne af första och andra ordningen kort skaftade; flikar af andra ordningen lansettlika, spetsiga, parklufna—pardelta, med aflånga, inskurna eller sågade, kort spetsade slutflikar. Flock kort skaftad, 6—10-strålig, med småludna, vid fruktmognaden upprätta strålar; enskilda svepen 5—7-bladiga, med smalt lansettlika, hårbräddade, slutligen nedböjda blad. Blommor i de sist utvecklade flockarna sterila, enkönade, endast innehållande ståndare. Frukt glänsande brun, nästan som lackerad, dubbelt längre än skaftet, med stundom gleshåriga åsar.

Förek. temligen allmänt förvildad på odlade ställen, gamla trädgårdar o. s. v.; stundom mera vildt växande, t. ex. i *Pinelierna* vid *Gudmundtorp*; i

busksnår vid *Benestad,* i åkrar vid *Hörups kyrka,* på vägkanter vid *Ringelikors Skepparslöfs sn.*

30. CHÆROPHÝLLUM L. Hundfloka.

Blommor i sammansatt flock, merendels utan allmänt, men med enskildt svepe. Foder omärkligt. Kronblad omvändt hjertlika, med inböjd spets, nästan jemnstora. Frukt glatt, aflång, utan spröt, från kanterna något hoptryckt, med kullriga sidor, 5 låga, flatryggade och jemna åsar på hvarje sida samt ensamma oljekanaler mellan åsarne. *Temligen hög, sträfhårig ört med dubbelt parbladigt delade blad och hvita blommor.*

1. **C. témulum** L. stjelk sträfhårig; blad dubbelt parbladigt delade; det enskilda svepets blad 5—8, lansettlika, hårbräddade. ⊙⊙ och ⊙ Juni, Juli, hv. blr.

Stjelk 1—3 fot hög, styf, upprätt, grenig och kantig, röd- eller violettfläckig, i synnerhet nedtill sträfhårig, under fastpunkterna något uppsvald. Blad något sträfhåriga, med äggrundt triangulär omkrets, de nedre skaftade, med skaftade hufvudflikar; hufvudflikar af andra ordningen äggrundt aflånga, inskurna, nästan parklufna eller endast sågade. Flock skaftad, före blomningen lutande, 5—15-strålig, med sträfva strålar; enskilda svepet mångbladigt, med äggrundt lansettlika, hårbräddade, nedböjda blad. Kronblad äfven i kanten glatta. Anses vara giftig.

Förek. temligen allmänt på torra ställen i skogar, busksnår o. s. v.; sällsynt i norra delen, t. ex. *Broby* (Apoth. C. O. Hamnström).

31. CONÍUM L. Odört.

Blommor i sammansatt flock, med både allmänt och enskildt svepe. Foder otydligt. Kronblad omvändt hjertlika, med mycket kort, inböjd spets, jemnstora. Frukt glatt, rundadt äggformig, utan spröt, från kanterna något hoptryckt, med kullriga sidor och 5 hvassryggade, ryukiga åsar på hvarje sida, utan oljekanaler. *Temligen hög, glatt och illaluktande ört med flere gånger parbladigt delade blad och hvita blommor.*

1. **C. maculátum** L. stjelk glatt, färad; blad glatta, de nedre 3, de öfre 2 gånger parbladigt delade, med parflikiga, lansettlika flikar. ⊙⊙ Juli, Aug. hv. blr.

Stjelk 2—6 fot hög, upprätt, grenig, glatt, trind, rödfläckig och något daggblå. Blad glänsande mörkgröna, glatta, med bredt triangulär omkrets, 2—3 gånger parbladigt delade, med äggrundt lansettlika, något parklufna eller tandade slutflikar; de nedre bladen skaftade, med trinda skaft. Flockar långt skaftade, omkring 6—15-stråliga, med något sträfva strålar; det allmänna svepet af 5—7, det enskilda af 3—4 äggrundt lansettlika, glatta blad; enskilda svepebladen stående åt en sida, nedböjda, kortare än skaften. Frukt vårtprickig mellan åsarne, gråbrun. Är ganska giftig.

Förek. ej sällsynt på odlade ställen vid gårdar, byar, på hafsstränder o. s. v.; tyckes saknas i skogstrakterna.

30 Fam. ACERÍNEÆ. St. Hil.

Foder merendels 5-bladigt, efter blomningen affallande. Krona bestående af merendels 5, med en kort klo försedda blad. Ståndare vanligen 8 (stundom 4—12) och oftast anordnade i två ofulltaliga kransar samt fästa på ett starkt uppsväldt, ringformigt kronfäste. Stift enkelt eller 2—3-delt, med ett odelt eller 2—3 märken. Frukt öfversittande, 1—2—3-rummig, klyfvande sig i delfrukter eller kapselartad, med merendels enfröiga rum. *Träd med motsatta, merendels handflikiga eller fingerlikt sammansatta blad och tvåkönade eller polygama, i knippen, klasar eller qvastar samlade blommor.*

1. ACER Tourn. Lönn.

Blommor dels 2-könade dels 1-könade. Foder merendels 5-bladigt, snart affallande. Krona regelbunden, vanligen 5-bladig. Ståndare merendels 8, anordnade i tvänne ofulltaliga kransar. Stift 2 eller stundom 3, nedtill något hopväxta. Frukt öfversittande, bestående af 2 eller sällan 3 enfröiga, slutligen från hvarandra lossnande och i spetsen af en 2—3-delad fruktpelare hängande, med en bred vingkant försedda delfrukter. *Träd med motsatta, handflikiga blad och i qvast eller klase samlade, gröngula blommor.*

1. **A. platanoídes** L. blad på båda sidor gröna, med hvasstandade, spetsiga flikar; blommor i glatta qvastar; fruktämne glatt. ♄ Maj, gröng. blr.

Temligen högt träd med rundad krona, trinda, glatta smågrenar och röda knoppar. Blad stora, mörkgröna och glänsande, på undre sidan något blekare, glatta, vid basen något hjertlika, **handlikt 5- eller stundom 7-klufna, med glest** tandade flikar och rundade inskärningar mellan flikarne samt med något glandelprickiga skaft. Blommor utvecklande sig samtidigt med de första bladen, samlade i en grenig, upprätt qvast och uppkommande från dverggrenar: en- och tvåkönade blommor på samma stånd. Foderblad och kronblad smala, aflånga—omvändt äggrunda, **nästan lika långa. Ståndarsträngar glatta, i ♂ blommorna** af kronbladens längd. Frukt med jemnbreda vingkanter och plattade, glatta frögömmen; delfrukter bildande en trubbig vinkel mot hvarandra.
***Förek.* allmänt i löfskogar och parker.**

2. **A. campéstre** L. blad med trubbiga flikar; blommor i småludna qvastar; fruktämne småludet. ♄ Maj, gr. blr.

Litet träd eller buske med den äldre stammen beklädd med kork, trinda, **med en brun bark** beklädda grenar samt småludna årsskott. Blad mycket mindre än hos föreg., ofvan **mörkgröna, under blekare och åtminstone på nerverna** håriga, vid basen **hjertlika**, handlikt 5-klufna, med helbräddade flikar, af hvilka mellanfliken är längst och 3-klufven samt sidoflikarne hela eller 2—3-klufna; inskärningarne mellan hufvudflikarne spetsiga; bladskaft småludna. Blommor utvecklande sig efter bladen, samlade i en grenig, upprätt qvast. Foderblad och kronblad **smala, ungefär** lika långa, håriga. Ståndarsträngar glatta och i ♂ blommorna af kronbladens längd. Frukt med jemnbreda, horizontalt utstående vingkanter och uppsvälda, småludna frögömmen.

Förek. sällsynt i skogar i sydvestra Skåne, t. ex. på *Nafverbacken* vid *Brännemölla Svedala sn*, i skogen vid *L. Lindholmen; Stäfvesjö Anderslöfs sn* (enl. Lilja).

A. Pseudoplátanus L. blad under gråaktiga, med trubbtandade, spetsiga flikar; blommor i hängande, småluden klase; fruktämne småludet. ♄ Maj, gr. blr.

Högt träd med utstående grenar och nästan glatta knoppar. Blad handdelta, med spetsiga inskärningar, utvecklande sig före blommorna. Ståndarsträngar vid basen håriga, dubbelt längre än kronan. Frukt med vid basen afsmalnande vingkanter och uppsvälda frögömmen.

Förek. allmänt planterad; härstammar från mellersta och södra Europa.

2. ÆSCULUS L. Hästkastanie.

Blommor 2-könade och oregelbundna. Foder 5-tandadt. Krona af merendels 5 olikstora och med klo försedda blad. Ståndare ofta 7 eller 6—8—9, olikstora och nedböjda. Stift enkelt, med odelt märke. Frukt vanligen taggig, läderartad, 3-rummig, med 1-fröiga rum, eller 1—2-rummig, öppnande sig genom 3, skiljeväggarne längs midten bärande skal; frön stora, med läderartadt skal. *Stort lummigt träd med fingerlikt sammansatta blad och i greniga klasar samlade, hvita blommor.*

Æ. Hippocástanum L. blad vanligen 7-fingrade, med omvändt äggrunda—vigglika, dubbelsågade småblad; blommor i upprätta klasar. ♄ Maj, Juni, hv. blr.

Högt träd med pyramidlik krona och utstående grenar samt klibbiga knoppar. Blad långt skaftade, med kort spetsade och något skaftade småblad. Blommor samlade i ensidiga, till en klase anordnade knippen, toppställda. Kronblad i kanten håriga och något krusiga, hvita, gul- och rödfläckiga. Frukt stor, rundad, taggig. Frön stora, med brunt skal och stort rundadt, hvitt fröärr.

Förek. allmänt planterad; härstammar från nordliga delen af Ostindien.

---

31 Fam. RESEDÁCEÆ. DC.

Blommor 2-könade, oregelbundna. Foderblad 4—8, fria eller något hopväxta, efter blomningen qvarsittande. Kronblad 2—8, aftagande i storlek mot blommans nedre sida, försedda med en kort klo och mångflikiga. Ståndare af vexlande antal, fästa på ett skiflikt, i synnerhet i blommornas öfre sida starkt utbredt kronfäste, anordnade i 2 fulltaliga eller ofulltaliga kransar. Märken 2—6, utan stift fästa i det 2—6-tandade fruktämnets spetsar. Frukt öfversittande, enrummig, med fröna fästa på väggarne, merendels öppnande sig i spetsarne. *Merendels örter med spiralstälda blad och i ax eller klasar anordnade blommor.*

1. **RESÉDA** L. Vau.

Foder djupt 4—7-delt, med olikstora flikar. Krona bestående af 4—7 olikstora blad; de öfre försedda med ett kronsnärp och större än de nedre. Ståndare talrika (10—40). Frukt i spetsen vanligen 3- (sällan 4-) tandad, mångfröig, öppnande sig genom hål i spetsarne. *Ört med spiralställda blad och gulhvita, i en axlik klase samlade blommor.*

1. **R. Lutéola** L. blad oskaftade, aflånga, helbräddade; blommor kort skaftade, i förlängda tätblommiga klasar; blomhylle 4-taligt. ⊙⊙ Juli, Aug. gulhv. blr.

Stjelk 1—3 fot hög, upprätt, enkel eller grenig, med långa, styfva och upprätta grenar, glatt och något kantig. Blad vanligen trubbiga eller urnupna, glatta, vid basen å ömse sidor försedda med en liten tand (stipler). Klasar mycket långa och tätblommiga i stjelkens och grenarnes spetsar; skärmfjäll smala, lansettlika, långspetsade och hinnkantade, föga kortare än blommorna. Foderflikar trubbiga, olikformiga, dels äggrunda dels aflånga, kortare än kronbladen. Det öfre kronbladet störst, mer flikigt och försedt med kronsnärp. Frukt oskaftad, rundadt äggformig, tvärrynkig och under mynningen sammandragen.

Förek. här och der på sandiga ställen nära hafskusten, t. ex. vid *Helsingborg*, från *Glumslöf* till *Hillesborg*, *Landskrona*, mellan *Heljarp* och *Saxtorp*, *Lund* flerestädes, *Malmö*, mellan *Ståstorp* och *Trelleborg* (enl. Lilja), *Klintholmen* nära *Ystad*, *Gladsax*, *Jerrestads mölla*, *Cimbrishamn*, *Åhus*, *Nymö* m. fl. st.

---

32 Fam. NYMPHÆÁCEÆ. DC.

Blommor regelbundna. Foderblad 4—5. Kronblad talrika, de yttre kransställda, omvexlande med foderbladen, de inre spiralställda och merendels utan gräns öfvergående i ståndarne, jemte dem fästa under eller på fruktämnet. Ståndare talrika, spiralställda. Märken utan stift, hopväxta till en stråligt utbredd, sköldformig skifva. Frukt flerrummig och mångfröig, med fröna fästa på hela insidan af rummen, köttig och affallande oöppnad. *Vattenväxter med flytande, långskaftade blad och stora praktfulla, från bladvecken utgående, långskaftade och merendels flytande blommor.*

1. **NYMPHÆA** Tourn. Näckros.

Foderblad 4, kortare eller ej längre än kronbladen, örtartade. Kronblad talrika, utan honungsgrop, öfvergående i ståndare. Dessa talrika, jemte kronbladen fästa på fruktämnets sidor. Märket sköldformigt, i kanten flikadt af strålarnes derstädes fria spetsar. Frukt nästan klotrund. *Vattenväxt med grof rotstock och stora, vanligen hvita blommor.*

1. **N. alba** L. blombottnen vid foderbladens fästpunkt rundad; de innersta ståndarsträngarne smala, jemnbreda, ej bredare än knap-

pen; fruktämne nästan ända upp under märket betäckt med ståndare. ♃ Juni—Aug. hv. blr.

Rotstock grenig, flere alnar lång, från grenspetsarne utvecklande blad, af hvilka de första förblifva nedsänkta i vattnet samt äro hinnaktiga och vid basen nästan tvärhuggna. De senare uppkommande bladen långt skaftade, med trinda skaft, läderartade, glatta, på undre eller båda sidorna rodaktiga, rundade samt med en djup inskärning vid basen, helbräddade; bladskaft vid basen på insidan försedda med en lansettlik, genom sammanväxning af tvänne uppkommen stipel. Foderblad aflångt ovala, trubbiga, på insidan färgade, nästan af de yttre kronbladens längd. Kronblad ovala, trubbiga, inåt aftagande i storlek och öfvergående i ståndarne, af hvilka de yttre hafva kronbladslika strängar. Märke 8—24-stråligt, med gula, inåt böjda strålar. Frukt mognande i vattnet, slutligen oregelmässigt bristande. Frön rundadt äggformiga, glänsande gråbruna, omgifna af en tunn, vid hinna. Blommor välluktande.

Förek. allmänt i åar och insjöar; varierar med hälften mindre blad och blommor (*var. minor* DC.).

2. NUPHAR Sm. Näckblad.

Foder 5-bladigt, färgadt och kronbladslikt, större än kronan. Kronblad talrika, på utsidan försedda med en honungsgrop, ej öfvergående i ståndarne och jemte dem fästa under fruktämnet. Märken hopväxta till en kretsrund, helbräddad eller något tandad skifva. Frukt vidgad, flaskformig. *Vattenväxt med tjock rotstock och gula blommor.*

1. **N. lúteum** (L.) Sm. blad rundadt aflånga, vid basen inskurna, långt skaftade, med upptill trekantiga skaft; kronblad mycket kortare än fodret; ståndarknappar jemnbreda; märke helbräddadt, 10—20-stråligt, med strålar, som ej nå till kanten. ♃ Juni—Aug. g. blr.

Rotstock flere alnar lång, grenig och krypande. Bladskaft långa, vid basen något slidlika; blad läderartade, gröna, på undre sidan blekare och mer glänsande, helbräddade, med de båda flikarne vid basen rakt nedåtrigtade, trubbiga. De nedersta, i vattnet nedsänkta bladen tunna, kort skaftade, vid basen trubbvinkligt inskurna. Foderblad nästan klocklikt hopstående, rundade—omvändt äggrunda, trubbiga, läderartade, på utsidan gröna, qvarsittande kring frukten och då gröna. Kronblad 12—16, omvändt äggrunda, trubbiga eller tvärhuggna, gula, knappt af foderbladens halfva längd. Märke i midten starkt fördjupadt. Frukt mognande ofvan vattenytan och slutligen efter ytterlagrets aflossnande klyfvande sig i delfrukter. Frön äggformiga, glänsande bruna, längs ena sidan kölade, utan hinna, mer än dubbelt större än hos föreg.

Förek. allmänt i åar, bäckar och insjöar.

---

33 Fam. RANUNCULÁCEÆ. Juss.

Blommor regelbundna eller oregelbundna. Hylle fribladigt och vanligen lätt affallande, utgörande antingen foder och krona eller genom den ena kransens ombildning en färgad eller stundom ofärgad kalk. Ståndare vanligen talrika, fria och spiralstälda. Pistiller merendels talrika och fria, krans- eller spiralstälda. Frukter nästan

alltid flera, fria, en- eller flerfröiga småfrukter. *Örter med spiralställda och vid basen slidlika blad samt på olika sätt anordnade blommor.*

Öfversigt öfver slägtena.

1 Flocken. RANUNCULEÆ. Blomhylle bestående af foder och krona; småfrukter talrika, spiralställda, enfröiga och nötlika.

† *Ståndare talrika; foderblad plattade.*

Foder och krona vanligen fembladiga. . . . . . . *Ranunculus.*
Foder vanligen 3-bladigt och krona 6—10-bladig. . . . . *Ficaria.*

†† *Ståndare 5 eller af något större antal; foderblad vid basen sporrlika.* *Myosuros.*

2 Flocken. ANEMONEÆ. Blommor med färgad kalk; småfrukter talrika, spiralställda, enfröiga och nötlika.

† *Kalk 6 (sällan 5)—flerbladig, med svepe.*

Svepeblad skilda; smånötter med kort spröt. . . . . . *Anemone.*
Svepeblad hopväxta; smånötter med långt spröt. . . . *Pulsatilla.*

†† *Kalk 4-bladig, utan svepe.* . . . . *Thalictrum.*

3 Flocken. HELLEBOREÆ. Foder färgadt; krona sällan (und. *Aquilegia*) fulltalig och regelbundet utvecklad; småfrukter af färre antal, kransställda och flerfröiga, öppnande sig längs inre sidan.

† *Pistiller 2 (sällan 1)—5.*

* *Foderblad olika stora.*

Det öfre foderbladet utdraget i en lång sporre. . . *Delphinium.*
Det öfre foderbladet hjelmlikt. . . . . *Aconitum.*

** *Foderblad af samma form och storlek.* . . . . . . *Aquilegia.*

†† *Pistiller temligen talrika.*

Foder mångbladigt, färgadt; kronblad liknande ståndarsträngar. *Trollius.*
Kalk (foder) fembladig; kronblad förvandlade i ståndare. . . *Caltha.*

4 Flocken. PÆONIEÆ. Blommor med foder och krona; pistill en enda eller några få, kransställda; småfrukter bärlika, flerfröiga. . . . . . *Actæa.*

---

1 Flocken. RANUNCULEÆ.

1. RANÚNCULUS L. Sologon, Grodnate.

Blommor regelbundna. Foder 5-bladigt, vanligen något färgadt. Krona bestående af merendels 5 rundade—omvändt äggrunda, i en enkel krans anordnade samt i en kort klo utdragna, med en honungsgrop på klons insida försedda blad. Ståndare talrika, spiralställda. Frukt af talrika, spiralställda och enfröiga, kort sprötspetsade smånötter. *Örter med hela, handflikiga eller hårfint delade blad samt gula eller hvita, toppställda eller sidoställda blommor.*

Öfversigt öfver arterna.

I. *Euranunculus.* Kronblad gula (hos de skånska arterna) med honungsgropen på klons insida täckt af ett fjäll (und. *R. sceleratus*); blomskaft toppstälda och äfven efter blomningen upprätta. *Upprätta eller nedliggande örter med handlikt delade eller hela blad.*

† Blad hela.

Stjelk upprätt; blad långa smala, lansettlika och långspetsade. *R. Lingua.*

Stjelk uppstigande eller nedliggande; blad äggrunda—jemnbreda, trubbiga eller kortspetsade; smånötter med kort, rakt spröt. *R. Flammula.*

Stjelk nedliggande; blad nästan trådsmala; smånötter med kort, krökt spröt. . . . . *R. reptans.*

†† Blad handlikt delade.

* Blomskaft refflade; fruktfäste hårigt.

a. Foderblad tryckta till kronan.

Stjelk med grenskott; bladens hufvudflikar tydligt skaftade. *R. repens.*

Stjelk utan grenskott; bladens hufvudflikar nästan oskaftade. *R. polyanthemos.*

b. Foderblad nedböjda.

Foder kortare än kronan; stjelk vid basen löklikt uppsväld; smånötter släta. . . . . *R. bulbosus.*

Foder kortare än kronan; stjelk vid basen ej löklikt uppsväld; smånötter vårtprickiga. . . . . *R. Philonotis.*

Foder längre än kronan; smånötter fint rynkiga. *R. sceleratus.*

** Blomskaft släta; fruktfäste glatt.

Blad tilltryckt håriga; smånötter glatta. . . . . . *R. acris.*

Blad nästan glatta; smånötter håriga. . . . . *R. auricomus.*

*** Blomskaft släta; fruktfäste hårigt. . . . . . . *R. arvensis.*

II. *Batrachium.* Kronblad hvita, med naken honungsgrop; blomskaft sidostälda och motsatta bladet, efter blomningen nedböjda. *Flytande eller stundom krypande vattenväxter, med de nedre bladen merendels nedsänkta och findelta (und. R. hederaceus) och de öfre ofta flytande samt bredflikade.*

† Alla bladen njurlika; fruktfäste glatt. . . . . . . *R. hederaceus.*

†† Åtminstone de nedre bladen findelta; fruktfäste hårigt.

* De findelta bladen af mer obestämd omkrets, först delade i 3 flikar och sedan dels efter 3- dels efter 2-talet.

a. Blomskaft långa, efter blomningen styft och rakt nedböjda.

De flytande bladen alltid utvecklade, långt skaftade; slidor håriga; kronblad rent hvita; smånötter glatta. *R. hololeucos.*

De flytande bladen föga utvecklade, kort skaftade eller outvecklade; slidor glatta; kronblad med gul klo; smånötter glatta. . . . . *R. Baudotii.*

De flytande bladen oftast utvecklade, långt skaftade; slidor glatta; kronblad med gul klo; smånötter med få spridda hår. *R. confusus.*

b. Blomskaft långa, vanligen längre än bladen, båglikt, men icke styft nedböjda efter blomningen; smånötter vanligen håriga. *R. aquatilis.*

c. Blomskaft korta (icke längre än bladen), båglikt nedböjda efter blomningen; smånötter håriga. . . . *R. paucistamineus.*

** Alla bladen findelta, af bestämdt rundad omkrets; de första delningarne efter 3-talet, de derpå följande efter 2-talet. *R. circinatus.*

I. Euranunculus. Solöga.

† *Blad hela.*

1. **R. Lingua** L. stjelk upprätt; blad lansettlika, långspetsade; blomskaft släta; smånötter sammantryckta, med utdraget spröt. ♃ Juli, Aug. g. blr.

β **laciniátus** *n. var.* de nedre stjelkbladen dubbelt, de öfversta enkelt fingerlikt delade, med smala, jemnbreda flikar. En mycket utmärkt form, som möjligen är hybrid af denna art och *R. repens.*

Stjelk 2—4 fot hög, från sin nedre del rotslående och utvecklande grenskott, upprätt och upptill grenig, trind, grof och ihålig, glatt eller tilltryckt hårig. Blad långa och smala, helbräddade eller glest tandade, glatta eller gleshåriga, vid basen slidomfattande, oskaftade; de nedre starkt afsmalnande mot basen. Blomskaft långa, glatta eller tilltryckt håriga. Blommor mycket stora, med rundade—omvändt äggrunda, glänsande guldgula kronblad. Smånötter stora, brungula, med snedt omvändt äggrund omkrets, något smågropiga och omgifna af en tydlig kant; spröt hoptryckt, något krökt.

Förek. allmänt vid åar, insjöar, i kärr o. s. v.; tyckes saknas i de inre delarne af norra Skåne; β *laciniatus* i *Winslöf* tillsammans med hufvudformen.

2. **R. Flámmula** L. stjelk uppstigande eller nedliggande och med rak i stamled; blad lansettlika, jemnbreda, trubbade; blomskaft refflade; smånötter uppblåsta, med kort, rakt spröt. ♃ Juni—Aug. g. blr.

Stjelk ½—1 fot, stundom endast några tum hög, glatt eller gleshårig, strimmig, föga grenig, uppstigande och nedtill rotslående. Blad glatta eller tilltryckt håriga, helbräddade eller glest och nästan omärkligt tandade, sällan hvasst sågade, stundom ovala eller tillochmed vid basen hjertlika, skaftade, med undantag af de öfversta. Blomskaft längs ena sidan refflade. Blommor vanligen små, betydligt mindre än hos föreg., med smalare, omvändt äggrunda kronblad. Smånötter små, gula, omgifna af en lika färgad och föga märkbar kant, med sned, omvändt äggrund omkrets.

Förek. allmänt i kärr.

3. **R. reptans** L. stjelk nedliggande och rotslående, med båglikt böjda stamled; blad trådsmala; smånötter rundade, med krökt spröt. ♃ Juli, Aug. g. blr.

Mycket mindre och spädare än föreg., hvilken den kommer mycket nära. Stjelk endast några tum lång, trådsmal, trind och glatt, med enblomstriga grenar och mycket små blommor. Smånötter mindre än hos föreg., med kullriga sidor och sned, nästan kretsrund omkrets.

Förek. här och der på sandiga stränder, t. ex. vid *Ebbesjö, Krageholmssjön, Wombsjön, Ringsjön, Hörby, Finjasjön, Isternäset* vid *Christianstad* m. fl. st.

†† *Blad fingerlikt delade.*

* *Blomskaft refflade; fruktfäste hårigt.*

a. *Foderblad tryckta till kronan.*

4. **R. repens** L. stjelk med grenskott; rotblad 3-fingradt delade, med skaftade, 3-delta och inskurna flikar, småflikar breda. ♃ Juni —Sept. g. blr.

Stjelk ½—1½ fot hög, refflad, jemte bladen glatt eller stundom silkesluden, grenig, från rotbladens vinklar frambringande långa, rotslående och ofta blommande grenskott, flerblommig. De nedre bladen långt skaftade, med omvändt äggrunda, 3-delta hufvudflikar, hvilkas flikar äro breda, inskurna och sågade; den mellersta hufvudflikens mellanflik stundom skaftad; de öfversta bladen oskaftade, 3-delta. Kronblad nära dubbelt längre än foderbladen. Smånötter stora, ljusbruna, hoptryckta, otydligt smågropiga, omgifna af en ljusare, kölad kant, med sned, nästan kretsrund omkrets; spröt slutligen nästan rakt, utdraget, föga kortare än halfva frukten. Förekommer stundom med dubbla blommor.

Förek. allmänt på odlade ställen, i åkrar o. s. v.

5. **R. polyánthemos** L. stjelk utan grenskott, sträfhårig; rotblad 5-fingradt delade, med nästan oskaftade flikar, småflikar smala. ♃ Juni—Aug. g. blr.

Stjelk 1—2 fot hög, upprätt, grenig och flerblommig, nedtill utspärradt, upptill tilltryckt långhårig. Blad mer eller mindre håriga, i synnerhet på skaften och den undre sidan; rotblad långt skaftade, med mot basen afsmalnande hufvudflikar, som äro 2—3-klufna; småflikar aflånga eller jemnbreda, inskurna; stjelkblad nästan oskaftade, djupt delade. Smånötter lika dem hos föreg., men mera afsmalnande mot basen och derigenom med en snedt omvändt äggrund omkrets samt med kortare och mera krökt stift.

Förek. temligen sällsynt på torra ängar, t. ex. vid *Lindholmen*, *Björnstorp*, mellan *Lund* och *Dalby*, mellan *Bosarp* och *Kärrstorp*, *Ö. Ljungby*; i östra delen, t. ex. vid *Broby*, *Årup*, *Balsberg*, *Strö*, *Widtsköfle* m. fl. st.

b. *Foderblad nedböjda.*

6. **R. bulbósus** L. stjelk mjukhårig, nedtill löklikt uppsväld; rotblad 3-fingradt delade, med nästan oskaftade sidoflikar, småflikar breda, vigglika, inskurna; foder kortare än kronan; smånötter släta. ♃ Maj, Juni, g. blr.

Stjelk 6—8 tum hög, stundom enkel och enblommig, men vanligen nedtill grenad i några få grenar, utan grenskott, upprätt eller med båglikt uppåtböjda grenar, hårig af långa, utspärrade hår. Blad håriga; rotblad skaftade, med mot basen afsmalnande, 3-klufna hufvudflikar, af hvilka den mellersta är kort skaftad; stjelkblad nästan oskaftade, mer smalflikiga. Smånötter svartbruna, med en ljusare, tjock och kölad kant samt snedt kretsrund omkrets, tydligt smågropiga och med plattade sidor; spröt krökt, mycket kort.

Förek. allmänt på torra ängar och betesmarker.

7. **R. Philonótis** Ehrh. stjelk hårig, nedtill ej löklik; blad nästan som hos föreg.; foder kortare än kronan; smånötter med vårtlika punkter innanför den upphöjda kanten. ⚇ ☉ stundom ♃ Maj—Aug. g. blr.

Lik föreg., men mera ljusgrön, nästan gulaktig. Stjelk ½—1½ fot hög, vanligen mera grenig, med upprätta, ofta jemnhöga grenar, merendels utspärradt långhårig. De skaftade rotbladens trenne hufvudflikar ej sällan alla skaftade och ej så regelbundet 3-klufna, utan vanligen groft och ojemnt tandade. Smånötter ljusbruna, med hvasskölad kant, af samma form som hos föreg., men med rakt spröt; de vårtlika knölarne sträcka sig stundom in på midten af fruktens sidor.

Förek. sällsynt på åkrar i sydvestra delen, vid *Trelleborg, St. Hammar, Hyllie* (Dr J. Eriksson), *Malmö, Lund* mot *Höjebro, Hejdeholm* och *Orup* (Dr S. A. Tullberg).

8. **R. scelerátus** L. nedtill nästan glatt; blad 3—5-delta, med inskurna flikar; foderblad längre än de smalt omvändt äggrunda kronbladen; smånötter fint rynkiga, nästan utan spröt. ⊙ Juni—Aug. blekg. blr.

Stjelk från några tum ända till ett par fot hög, saftig, ihålig, upprätt och mycket grenig. Blad glänsande gröna, saftiga, de nedre skaftade; rotblad med ofta halfcirkelformig omkrets, handlikt 3—5-delta, med mot basen afsmalnande och i spetsen groftandade flikar; stjelkblad djupare delade i smalare, ofta jemnbreda och hela flikar; deras slidor upptill utdragna i tvänne hinnaktiga, äggrunda och långspetsade, fria flikar. Kronblad blekgula, glanslösa, med honungsgropen på klon bar (ej täckt af något fjäll). Fruktsamlingen förlängd, kort cylindrisk (hos alla de föreg. klotrund), med särdeles talrika smånötter, som äro mycket små, med kullriga sidor samt nästan kretsrund omkrets och som än hafva smal, hvass köl än sakna köl och äro fårade i kanten; spröt mycket kort, rakt. Är mycket giftig.

Förek. allmänt i kärr, vid stränder o. s. v.

** *Blomskaft släta; fruktfäste glatt.*

9. **R. acris** L. blad tilltryckt håriga, 3—5-delta, de nedre med inskurna flikar; smånötter glatta, med kort, nästan rakt spröt. ♃ Maj—Sept. g. blr.

Stjelk utgående från en kort, snedt uppstigande rotstock, vanligen 1—3 fot hög, stundom lägre, upprätt, upptill mer eller mindre grenig, flerblommig och fåbladig, tilltryckt hårig. Rotblad långt skaftade, handlikt 5- eller stundom 3-delta, med breda, mot basen afsmalnande 3—2-klufna hufvudflikar och mot spetsen groft tandade småflikar; de nedre stjelkbladen kort skaftade, af samma form som rotbladen, men mer smalflikade; de öfre oskaftade, 3-delta, med smala, jemnbreda, groftandade eller stundom nästan helbräddade flikar. Blomskaft långa, tilltryckt håriga. Kronblad dubbelt längre än foderbladen. Smånötter svartbruna, omgifna af en ljusare, kölad kant, mot basen afsmalnande och derigenom med en snedt omvändt äggrund omkrets, otydligt smågropiga, med föga krökt spröt och plattade sidor.

Förek. allmänt på ängar och betesmarker, på såväl torra som fuktiga ställen.

10. **R. auricomus** L. blad glatta eller hårbräddade; stjelkblad delade till basen i talrika smala, vanligen helbräddade flikar; smånötter håriga, med långt, krökt spröt. ♃ April, Maj, g. blr.

Rotstock kort, vid basen tvärhuggen. Stjelk 1 fot hög eller ännu högre, upprätt, vanligen upptill grenig och flerblommig, nästan glatt. Rotblad långt skaftade, med vid basen slidlika skaft, dels hela, njurlika och naggade, dels mer eller mindre djupt handlikt flikade i merendels 5, mot spetsen inskurna eller tandade flikar; alla stjelkbladen oskaftade och delade till basen i talrika, mer-

endels smala, stundom bredare och inskurna, från stjelkens hela omkrets utspärrade flikar. Kronblad föga längre än foderbladen. Smånötter stora, gula, omgifna af en nästan trubbig, lika färgad kant, med nästan kretsrund omkrets samt kullriga, något smågropiga sidor; spröt ungefär af halfva fruktens längd.

Förek. allmänt på fuktiga ängar, i skogar o. s. v.

*** *Blomskaft släta; fruktfäste hårigt.*

11. **R. arvénsis** L. stjelkblad 3-fingradt delade, med långt skaftade, i smala flikar delade hufvudflikar; smånötter 4—8, med långt spröt, taggiga. ⊙ Maj—Juli, blekg. blr.

Örten ljusgrön. Stjelk utan rotstock, $^3/_4$—1 $^1/_2$ fot hög, upprätt och mer eller mindre grenig, stundom ända från roten, flerblommig, gleshårig eller nedtill glatt. Blad nästan glatta; rotblad skaftade, mot skaftet afsmalnande, omvändt äggrunda, i spetsen tandade eller grundt 3-klufna; stjelkblad talrika, de nedre långt skaftade, de öfversta oskaftade, 3-delta och med smala jemnbreda, ofta hela och helbräddade flikar. Blommor blekgula; foderblad tilltryckta, föga kortare än kronbladen, som äro glanslösa. Smånötter fåtaliga (5—7), skenbart nästan kransställda, gulaktiga, med snedt omvändt äggrund omkrets, omgifna af en bred, något hvassryggad kant, med platta taggiga sidor, hvilkas mot kanten befintliga taggar äro längst; spröt nästan rakt, från sidorna hoptryckt, af fruktens halfva längd eller längre.

Förek. här och der på åkrar, i synnerhet i vestra delen mellan *Landskrona* och *Trelleborg;* sparsammare i östra delen, t. ex. vid *Krageholm*, *Nöbbelöf*, *Efveröd*, *Christianstad*, *Lillö*, *Näsby* (Kand. Hj. Nilsson) m. fl. st.; tyckes saknas i norra delen.

II. **Batráchium.** Grodnate (bearbetadt af Dr S. A. Tullberg).

† *Alla bladen njurlika; fruktfäste glatt.*

12. **R. hederáceus** L. alla bladen njurformiga, aldrig findelta; blommor små; smånötter glatta. ♃ Juni—Aug. hv. blr.

Saftigt grön, glatt, simmande eller krypande på gytjan, rotslående, med trinda grenar. Blad än långt skaftade (då växten lefver i vatten), än kort (då den lefver på land); slidor glatta, genomskinliga, vidväxta bladskaftet till hela sin längd (och sålunda icke örade); bladskifva njurformig, ofta med en svart fläck, med 5, stundom 3 deltoidiska flikar. Blomskaft icke längre än bladskaften. Kronblad af fodrets längd, med tydlig klo och mycket liten honungsgrop.

Förek. sällsynt på öfversvämmade ställen vid *Össjö* i nordvestra delen.

†† *Åtminstone de nedre bladen findelta; fruktfäste hårigt.*

* *De findelta bladen af mer obestämd form, först delade i 3 flikar och sedan dels efter 2- dels efter 3-talet.*

a. *Blomskaft långa, efter blomningen styft och rakt nedböjda.*

13. **R. hololeúcos** Lloyd, de nedre bladen findelta, de öfre flytande, alltid utvecklade, långt skaftade; kronblad helt och hållet hvita, temligen stora; slidor håriga; smånötter glatta. ♃ Juni, Juli.

Stjelk trind, simmande, knappt grenig. De nedsänkta bladen oskaftade eller kort skaftade; de flytande långt skaftade, njurformiga, djupt 3-flikade, med inskurna eller urnupna flikar; slidor stora, upptill med fria flikar, håriga. Stån-

dare 15—20, längre än pistillen. Blommor mindre än hos följande, helt och hållet hvita. Smånötter små.

Förek. vid *Skanör* (Lekt. K. F. Thedenius).

14. **R. Baudótii** Godr. (**R. marinus** Fr. ex parte: den form, som saknar flytande blad), de flytande bladen, som ofta ej komma till utveckling, kort skaftade, med föga utvecklad bladskifva; kronblad med gul klo; slidor glatta; smånötter glatta; fruktskaft efter blomningen styft och rakt nedböjda. ♃ Juli, Aug. hv. blr.

Större än föreg., ofta mycket lång. Stjelk trind, grenig, simmande. Blad typiskt af tvänne slag; de findelta nedsänkta, oskaftade; de njurformiga, då sådana komma till utveckling, hos oss vanligen kort skaftade, 3-flikade, med rundadt tandade flikar; slidor föga örade, vidväxta, glatta. Blommor rätt stora; blomskaften mycket långa, vid fruktmognaden styft nedböjda. Kronblad med gul klo. Ståndare talrika, icke längre än pistillerna. Smånötter talrika, ungefär 30 till antalet, glatta.

Förek. i salt eller bräckt vatten. Den i det egentliga hafsvattnet lefvande formen utvecklar sällan flytande blad: *R. marinus* Fr.; i stillastående vatten komma dessa till utveckling. Den förra formen i *Saxaviken*, den senare med den förra i kanalerna på *Gråen* vid *Landskrona*.

15. **R. confúsus** Godr. de flytande bladen nästan alltid utvecklade, stora, med långa skaft; kronblad med gul klo; smånötter med spridda hår; fruktskaft långa, efter blomningen styft nedböjda. ♃ Juni, Juli hv. blr.

Ännu större och gröfre än föreg., ofta mycket grof och grenig. Blad oftast och typiskt af tvänne slag; de findelta nedsänkta, oskaftade eller kort skaftade, med styfva flikar; de flytande långt skaftade, djupt 3-klufna eller till och med delade i 3 småblad, ofta försedda med en svart fläck; flikar rundadt tandade; slidor vidväxta, knappt örade, glatta. Blommor mycket stora. Kronblad mycket längre än foderbladen, med gul klo. Ståndare något längre än pistillerna. Smånötter något håriga; fruktfäste något utdraget.

Då denna art saknar flytande blad, har den blifvit kallad *R. salsuginosus* Dum.

Förek. vid *Malmö* slott i bräckt vatten.

b. *Blomskaft långa, båglikt, men icke styft nedböjda efter blomningen.*

16. **R. aquátilis** L. (**R. heterophyllus** Fr. ex parte) de flytande bladen nästan alltid utvecklade; kronblad med gul klo; slidor håriga; fruktskaft ej så långa som hos de två föreg., men dock längre än bladen, båglikt, men ej styft nedböjda. ♃ Maj—Aug. hv. blr.

Stor och grof. Stjelk mer eller mindre grenig. Blad oftast af tvänne slag; de nedsänkta findelta, skaftade eller oskaftade; de flytande njurlika—sköldlika, till eller nedom midten delade i 3 flikar, hvilka äro mer eller mindre djupt inskurna, undertill håriga; slidor långt vidväxta, håriga. Blommor stora. Ståndare talrika, längre än pistillerna. Smånötter talrika, oftast håriga.

Denna art är mycket föränderlig, och de olika varieteterna hafva af olika förf. blifvit uppstälda som skilda arter. Den i Skåne allmännast förekommande formen, som har de nedsänkta bladen oskaftade och de flytande mer eller mindre sköldlika med sidoflikarnes bas rundad samt håriga smånötter, är *R. heterophyllus* Fr.; har den de flytande bladen mera njurlika med tvärhuggen bas, kallas den *R. truncatus* Dum.; hos *R. peltatus* Fr. äro de flytande bladen alldeles sköldlika, och de nedsänkta bladen skaftade; en med denna beslägtad form, som har de nedsänkta bladen skaftade samt de flytande bladen små, njurlika på långa, trådsmala skaft, är *R. elongatus* Schultz; *R. triphyllus* Wallr.

har glatta smånötter och bladen undertill nästan glatta. Ofta, då växten lefver på land, blir den saftig, *var. succulentus* KOCH; den får då stundom endast njurlika eller sköldlika blad, *var. isophyllus* FREYN; äro alla bladen findelta, kallas den *var. submersus* GREN. & GODR.

Förek. här och der, helst i djupare och renare vatten; *R. peltatus* är knappt funnen i Skåne; *R. elongatus* förekommer i *Ringsjön*, *Ifösjön*, *Kragcholmssjön*, *Hammarsjön* vid *Christianstad* (Lekt. L. J. Wahlstedt); *R. triphyllus* i *Ringsjön*.

c. *Blomskaft ej längre än bladen, båglikt nedböjda efter blomningen.*

17. **R. paucistamíneus** TAUSCH, de flytande bladen ofta outvecklade; kronblad med gul klo; slidor håriga; smånötter håriga; fruktskaft ej längre än bladen, båglikt nedböjda. ♃ April –Juni, hv. blr.

Oftast mindre än föreg., mer eller mindre grenig, med trinda stjelkar. De flytande bladen, som ofta saknas, djupt 3-klufna, med inskurna flikar; stundom äro de aldeles 3-delta, såsom vanliga förhållandet är med de först utvecklade, hvilka ofta visa öfvergång till de nedsänkta, findelta bladen; dessa äro oskaftade eller kort skaftade; slidor vidväxta, håriga. Blomskaft korta, ej längre än bladen. Blommor mindre än hos föreg., ofta rätt små. Ståndare färre till antalet, längre än pistillerna. Smånötter håriga; fruktfästet klotrundt—utdraget käggellikt.

De former som hafva utvecklade, flytande blad, hafva i förra upplagan betecknats med namnet *Batrachium confusum* SCHULTZ, men höra snarare till *R. floribundus* BAB.; de hafva ofta aldeles sköldformiga blad med sidoflikarnes yttre bas rundad (*R. diversifolius* SCHRANK); om bladflikarne äro vigglika, äro de stundom undertill glatta, *R. Godronii* GREN. eller håriga, *R. radians* REVEL; då flytande blad saknas, har den kallats *R. trichophyllus* CHAIX (*R. pantothrix* BROT.); om denna har bladen styfva och icke sammanfallande, kallas den *R. aspergillifolius* DUM.; är fästet utdraget kägellikt, kallas den *R. Rionii* LAGGER; former med svaga, hopfallande blad hafva betecknats med namnet *R. flaccidus* PERS.

Förek. mycket allmänt i provinsen i grundt vatten; formerna med flytande blad äro allmännast på slätterna; de, som sakna flytande blad, träffas mest i skogstrakterna. Blommar tidigt, vanligen redan i April.

** *Alla bladen findelta, af bestämdt rundad omkrets; de första delningarne efter 3-talet, de derpå följande efter 2-talet.*

18. **R. circinátus** SIBTH. flytande blad aldrig utvecklade, alla nedsänkta, delade först efter 3-talet, sedan gaffellikt förgrenade; blommor temligen stora, kronblad med gul klo; smånötter håriga. ♃ Juni—Aug. hv. blr.

Stjelkar långa, 3- eller 4-kantiga. Alla bladen findelta, oskaftade, mycket kortare än stamledet, af bestämd cirkelformig omkrets, stälda i ett plan, som är vinkelrätt mot axeln, då växten är i vattnet; slidor med sparsamma hår. Blommor af medelstorlek; blomskaft längre eller kortare, vid fruktmognaden svagt nedböjda. Smånötter håriga; fruktfäste hårigt.

Varierar föga.

Förek. här och der i bäckar och stillastående vatten.

2. FICÁRIA DILL. Svalört.

Blommor regelbundna. Foder merendels 3-bladigt. Krona vanligen 6—12-bladig, med smala, aflånga, i tvänne kransar anordnade och med en fjällbeklädd honungsgrop på klon försedda blad. Ståndare talrika. Smånötter talrika, spiralstälda och enfröiga, trubbiga,

sällan kommande till utveckling. För öfrigt som föreg. *Tidig, glatt och saftig vårväxt med hela blad och gula blommor, fortplantande sig genom uppsvälda och knoppbärande birötter.*

1. **F. verna** Huds. (**F. ranunculoides** Mœnch, i Sk. Fl. 1 uppl.) glatt; blad hjertlika, bugtbräddade; smånötter småludna. ♃ April, Maj, g. blr.

Stjelk 4—8 tum hög, vanligen grenig ända från roten, uppstigande, saftig, mångbladig samt flerblommig, med birötter af tvänne slag, nämligen dels vanliga, trådsmala och greniga, dels klubblikt uppsvälda och knoppbärande; dessa senare uppkommande såväl i bladvecken på stjelkens underjordiska del som äfven ej sällan från den ofvan jord befintliga stjelken, nämligen i bladvecken. Blad långt skaftade, glatta, glänsande och saftiga, bredt hjertlika eller nästan njurformiga, trubbiga; de öfversta nästan motsatta och vinkligt tandade. Blommor temligen stora, enstaka i grenspetsarne och på upptill fårade skaft. Foderblad stundom flere än tre, konkava, hvitgröna och med ett kort, hinnaktigt bihang vid basen. Kronblad glänsande gula. Smånötter med omvändt äggrund omkrets, släta.

Förek. allmänt på skuggrika ställen i skogar, gamla trädgårdar o. s. v.

3. MYOSÚROS Dill. Mustippa.

Blommor regelbundna. Foder 5-bladigt, med bladen nedtill utdragna i en sporre. Krona 5-bladig; dess blad små, smala jemnbreda, med trådlikt förlängd klo och en rörformigt utdragen honungsgrop vid basen. Ståndare ofta 5, stundom ända till 20. Smånötter talrika, spiralställda och enfröiga, fästa på ett mycket långt utdraget fruktfäste. *Liten glatt ört med nästan trådsmala blad och ofta talrika, enblommiga stänglar samt små gröngula blommor.*

1. **M. minimus** L. rotblad smala, nästan jemnbreda, trubbiga; stängel upptill något uppblåst, enblommig; kronblad kortare än fodret. ⊙ Maj, Juni, gröng. blr.

Hela växten glatt, endast några (1—4) tum hög. Alla bladen nedtill samlade i en rosett, temligen tjocka och mot spetsen något bredare, helbräddade. Foderblad lansettlika, utbredda, med till stängeln tryckta sporrar. Kronblad nästan tunglika, gulgröna. Ståndare längre än kronbladen. Fruktfäste slutligen ända till 2 tum långt, uppåt afsmalnande och påminnande om en råttsvans. Smånötter bruna, kantiga, i spetsen och vid basen tvärhuggna, med plattad rygg och från sidorna starkt hoptryckta samt med hvasskölad buk; stift affallande.

Förek. allmänt på fuktiga ställen, i åkrar, på vallar, vid stränder o. s. v.

2 Flocken. ANEMONEÆ.

4. ANEMÓNE L. Sippa.

Blommor regelbundna. Foder 3-bladigt, mer eller mindre aflägsnadt från blomman och ombildadt till ett svepe. Kalk (krona) färgad, 5—9-bladig, med bladen anordnade i 2 kransar. Ståndare mycket talrika. Pistiller med föga tydliga märken, men med för-

längda och efter blomningen till ett kort spröt utväxande stift. Smånötter talrika, spiralstälda, enfröiga, fästa på ett klotformigt fäste. *Tidiga vårväxter med de egentliga stjelkbladen utgående från rotstocken, 1–2-blommiga stänglar och temligen stora blommor.*

† *Svepeblad hela, sittande tätt under blomman.*

1. **A. Hepática** L. blad vid basen hjertlika, 3-klufna, med helbräddade, trubbiga flikar, på undre sidan och i kanten håriga. ♃ April, Maj (stundom Febr., Mars), bl., stundom r. eller hv. blr.

Blad och blomstänglar 4—6 tum höga, utgående från spetsen af en kort, nästan upprätt rotstock. Blad långt skaftade, med åtminstone nedtill håriga skaft, mörkgröna, på undre sidan rödaktiga, läderartade och öfvervintrande, med bredt triangelformigt äggrunda flikar; de nya bladen utvecklande sig efter blomningen. Stängel långhårig, enblommig. Svepeblad äggrunda, vanligen trubbiga, håriga, genom ett kort stamled aflägsnade från blomman. Kalk 6—8- eller stundom 9—10-bladig, stjernlikt utbredd, med omvändt äggrunda blad. Stift med tydligt, något rundadt märke, rakt eller något utåtböjdt, omärkligt öfvergående i fruktämnet och mycket kortare än detta. Smånötter äggformigt koniska, nästan okantade, lindrigt krökta, jemnt afsmalnande i sprötet, bruna, håriga. De sist framkommande blommorna äro stundom mindre, rödaktiga och hafva mycket korta ståndare, men väl utbildade pistiller.

Förek. allmänt i skogar, sällsyntare i norra delen, der den inom större områden aldeles saknas (såsom i trakten af *Hörja* och *Knislinge*) eller är sällsynt, t. ex. vid *Broby.*

†† *Svepeblad 3-fingradt delade, aflägsnade från blomman.*

2. **A. nemorósa** L. svepeblad skaftade, gleshåriga; kalkblad 6—9, äggrundt aflånga, på båda sidor glatta; spröt mer än hälften kortare än frukten. ♃ April, Maj, hv. eller rödl. blr.

Rotstock lång, krypande, i spetsen frambringande en blomstängel. Rotblad, när sådant finnes, ensamt och utvecklande sig efter blomningen ur en sidoknopp vid sidan af stängeln, långskaftadt, omvändt äggrundt, djupt 2—3-klufvet, med inskurna och sågade flikar. Blomstängel 4—10 tum hög, enkel, upprätt och glatt eller nedtill gleshårig. Svepeblad med gleshåriga skaft af bladets halfva längd eller längre; deras trenne flikar kort skaftade, lansettlika—äggrunda, 2—3-klufna och ojemnt grofsågade. Blomskaft merendels ett enda, mjukhårigt, af svepebladens längd eller längre. Kalkblad på undre sidan rödaktiga, stundom på båda sidor purpurröda (*var. purpurea* Bl.), något kupiga, utbredda. Stift med otydligt märke, rakt eller något inåtböjdt, kägelformigt och öfvergående i fruktämnet samt kortare än detta. Smånötter blekt brungula, kort och tätt håriga, med aflångt oval omkrets samt plattadt kullriga sidor, omgifna af en föga märkbar kant; spröt utgörande ungefär $^1/_3$ af sjelfva fruktens längd, rakt eller böjdt inåt. Örten är giftig.

Förek. allmänt i skogar, busksnår och på betesmarker.

3. **A. ranunculoídes** L. svepeblad nästan oskaftade, glatta; kalkblad äggrunda, på undre sidan håriga, vanligen 5; spröt längre än halfva frukten. ♃ April, Maj, g. blr.

Lik föreg., men till alla delar mindre. Stängel 4—6 tum hög. Svepebladens trenne flikar nästan oskaftade, lansettlika, upptill ojemnt grofsågade, mera

sällan 2-klufna. Blomskaft merendels 2, mjukhåriga, vanligen kortare eller åtminstone ej längre än svepebladen. Blommor mindre än hos föreg., med mer plattade kalkblad. Stift med otydligt märke, i spetsen utåtböjdt, betydligt längre än fruktämnet och skarpt skildt från detta. Smånötter rödbruna, glest korthåriga, med nästan kretsrund omkrets samt kullriga sidor, omgifna af en något ljusare, tydlig kant; spröt längre än halfva frukten, i spetsen utåtböjdt. Liksom föreg. art giftig.

Förek. allmänt i skogar; tyckes saknas eller vara sällsynt i furubygden.

A. nemorosa ≍ **ranunculoides**, svepeblad gleshåriga, med lansettlika, ojemnt grofsågade eller stundom 2-klufna flikar och med skaft, som äro 3 gånger kortare än sjelfva bladet; blomskaft stundom 2, mjukhåriga, nästan kortare än svepebladen; blomma lik den hos *A. nemorosa*, med svafvelgula, glatta kalkblad. Stift likt det hos föreg. art, men ej så skarpt skildt från fruktämnet. Döll (Fl. d. Grossh. Bad. pag. 1335) uppgifver deremot, att stiftet är rakt. Den skånska formen skiljer sig från den danska genom något större och längre skaftade blommor samt erinrar i detta afseende mer om *A. nemorosa*. Derjemte äro svepebladen endast håriga i kanten och på öfre ytans nerver.

Förek. i skog mellan *Yddinge-sjön* och *Torup* (Kand. E. Böös).

5. PULSATÍLLA Tourn. Vippa.

Blommor regelbundna. Foder ombildadt till ett från blomman aflägsnadt svepe, bestående af 3 i smala flikar delade och nedtill slidlikt hopväxta blad. Kalk (krona) färgad, vanligen 6-bladig och med bladen anordnade i tvänne kransar. Ståndare talrika. Pistiller med långt stift och otydligt märke; stift utväxande till ett långt, **nästan rakt och fjunhårigt, på frukten qvarsittande spröt.** Smånötter talrika, spiralstälda och enfröiga, fästa på ett halfklotformigt fäste. *Vårväxter med mycket flikade, från en rotstock utgående blad och en ensam, stor, utvändigt mjukluden blomma i stängelns spets.*

1. **P. vernális** (L.) Mill. blad enkelt parbladigt delade, med vigglika—äggrunda, i spetsen 3—5-klufna flikar. ♃ Maj, Juni, hv. eller rödl. blr.

Rotstock tjock, upprätt och vanligen grenig. Stängel enkel, enblommig, 3—6 tum hög, tätt beklädd med långa, mjuka och hvita hår. Rotblad utbredda, bildande en rosett, långt skaftade, läderartade och öfvervintrande, håriga, i synnerhet på den undre sidan, stundom slutligen nästan glatta; sidoflikar vanligen utgörande tvänne par, nästan oskaftade, jemte ändfliken groftandade eller stundom inskurna. Svepe mycket smalflikadt, långhårigt, med brungula, metallglänsande hår. Blomma stor, i början upprätt, slutligen lutande; kalk vanligen klocklikt hopsluten eller något utbredd (i solsken), på insidan hvit, utvändigt rödaktig eller violett och mer eller mindre hårig af brungula, metallglänsande hår; de tre yttre kalkbladen smalare, aflånga och spetsiga, utvändigt öfverallt håriga, de tre inre omvändt äggrunda, trubbiga, på utsidan endast håriga längs midten. Smånötter rödbruna, håriga, spolformiga och långt afsmalnande mot basen. Är liksom de öfriga arterna giftig.

Förek. på torra backar och betesmarker i norra Skåne sällsynt, t. ex. vid *Örkelljunga, V. Spång* mellan *Kädarps* gästgifvaregård och *Röke* kyrka, *Hörja*

på *Hjelmaljung, Röinge Stoby sn* (Stationsbokh. A. Dahlqvist); lär äfven (enl. Lilja) finnas vid *Torekow, Houf, Rössjöholm* i *Gamleholms* vång.

2. **P. vulgáris** Mill. blad 2—3 gånger parbladigt delade, med smalt lansettlika slutflikar; blommor nästan upprätta, med kalkblad dubbelt längre än ståndarne. ♃ April, Maj, ljusviol. blr.

Rotstock tjock, grenig, upprätt. Stängel enblommig, långt och mjukt hvithårig, under blomningen några tum hög, vid fruktmognaden ända till fotshög. Rotblad först efter blomningen utväxande, samlade i en rosett, utbredda på marken, skaftade, håriga, med 3—4 par skaftade hufvudflikar af första ordningen, af hvilka de öfre sällan äro så regelbundet motsatta som hos föreg.; slutflikar helbräddade, spetsiga och i spetsen bärande en hvit hårtofs. Svepe mycket smalflikadt, långt hvithårigt. Blomma större än hos föreg., på utsidan hvithårig, klocklikt hopsluten; kalkblad nästan trubbiga och likformiga, i spetsen raka. Smånötter gråbruna, silkeshåriga, nästan spolformiga och mot basen långt afsmalnande, omgifna af en smal, ljus kant. Varierar med i spetsen flikiga kalkblad (*var. schizantha* Hn).

Förek. allmänt på torra betesmarker.

3. **P. praténsis** (L.) Mill. blad 2—3 gånger parbladigt delade, med smalt lansettlika slutflikar; blommor hängande, med kalkblad föga längre än ståndarne. ♃ April—Juni, mörkviol. blr.

Mycket lik föreg., men med något mer bredflikiga rotblad och mindre blommor. Kalk klocklikt hopsluten, på insidan mörkt violett och blyfärgadt blågrå på utsidan, med i spetsen tillbakaböjda blad, af hvilka de yttre äro något bredare och nästan kortare än de trenne inre.

Förek. på sandbackar och sandfält temligen allmänt i östra Skåne, t. ex. vid *Årup, Gualöf, Ignaberga, Winslöf, Ölsjö Skepparslöfs sn, Åhus, Nöbbelöf, Degeberga, Widtsköfle, Brösarp, Raflunda, Cimbrishamn* m. fl. st.; i vestra delen sparsamt, t. ex. vid *Limhamn* (enl. Lilja), *Keflinge, Lackalänge* och *Hilleshög.*

6. THALÍCTRUM Tourn. Ängsruta.

Blommor regelbundna, med ett genom kronbladens öfvergång till ståndare i en kalk förvandladt foder, utan svepe. Kalk något färgad, 4- eller stundom 5-bladig, med utbredda, snart affallande blad. Ståndare talrika, med upptill vidgade strängar. Pistiller nästan utan stift, men med tjockt, köttigt märke. Smånötter fåtaliga (3—12), spiralställda och enfröiga, fästa på ett skiflikt fruktfäste, utan spröt, med vingkanter eller åsar. *Vanligen höga, nästan glatta örter med bladig stjelk, mycket delade blad och små talrika, i en grenig blomställning anordnade blommor med långa, utskjutande ståndare.*

Öfversigt öfver arterna.

† Smånötter med 3—4 vingkanter; ståndarsträngar upptill nästan tjockare än knappen. . . . . *T. aquilegiæfolium.*

†† Smånötter med åsar; ståndarsträngar upptill smalare än knappen.

* Blad med aflång—äggrund omkrets, 1—2 gånger parbladigt delade.
Blommor upprätta; ståndarknappar trubbiga. . . . . *T. flavum.*
Blommor lutande; ståndarknappar spetsiga. . . . . *T. simplex.*

** Blad med bredt triangulär omkrets, 3 gånger parbladigt delade.
Stjelk reffad; smånötter nästan lansettlika, med 8 åsar. . *T. minus.*
Stjelk nästan slät; smånötter äggformiga, med 10 åsar.
*T. Kochii *flexuosum.*

---

† *Frukt med 3 vinglika kanter; ståndarsträngar upptill klubblikt uppsvälda.*

1. **T. aquilegiæfólium** L. blad 3 gånger parbladigt delade, med stipler vid skaftets förgreningar och bredt vigglika eller nästan rundade flikar; ståndare dubbelt längre än kalken. ♃ Juni.

Stjelk utgående från en tjock, krypande rotstock, 2—6 fot hög, upprätt och upptill vanligen grenig, glatt, trind och strimmig, ihålig, grön med daggblå eller violett anstrykning. Blad tunna späda, ofvan ljusgröna, under blågröna, med äggrund—bredt triangulär omkrets och alla flikarne, äfven slutflikarne, mer eller mindre tydligt skaftade samt med tvänne hinnaktiga, trubbiga, rundade eller äggrunda stipler vid basen på undre sidan af såväl hufvudflikarnes som alla de sidoställda slutflikarnes skaft; slutflikar i spetsen groft och ojemnt tandade eller nästan inskurna, med platta kanter; de öfre bladen oskaftade. Blomknippen samlade i en stor, grenig och qvastlik blomställning i stjelkens spets. Kalkblad aflånga—omvändt äggrunda, vanligen trubbiga, hvitgröna, på öfre sidan violetta. Ståndarsträngar mycket långa, vanligen violetta. Pistiller långt skaftade, med skaft längre än sjelfva pistillen och efter blomningen vidare tillväxande. Smånötter långt skaftade och hängande, bruna, omvändt äggformiga, 3-kantiga, med släta, plattade sidor och bredt vingade kanter, stundom med en fjerde, smalare kant.

Förek. på fuktiga ställen i skogar, i alkärr o. s. v. i synnerhet i södra och mellersta skogsbygden, t. ex. söder om *Kullen* till *Pålsjö*, *Belteberga*, *Axelvåld*, *N. Vram*, *Kågeröd*, *Konga*, *Skäralid*, *Ask*, *Boarp*, *Röstånga*, *Ramstorp*, *Rökeholm*, *Fastorp*, *Båringe*, *Stockamöllan*, längs *Rönneå* till *Herrevadskloster*, *Klippan*, *Allarp*, *Höör*, kring *Ringsjön*, *Fogelsång*, *Dalby*, *Lindholmen*, *Heckeberga*, *Simontorp*, *Hasslemölla*, *Romeleklint*, *Bjersjölagård*, *Öfvedskloster*, *Wollsjö*, *Krageholm*, *Stenby*, *Ekeröd Röddinge sn*, *Delperöd Rörums sn*, *Esperöd*, *Mellby*, *Maglehem*, *Maltesholm*, *Christianstad* vid *Lingenäset* och kring sjöarne i nordöstra delen allmän (Kand. Hj. Nilsson), *Strö*, *Årup*, *Ignaberga*, *Broby*, *Kjellstorp Hörja sn*, *Glimåkra*, *Ousby*, *Maretorp Loushults sn*, *Klingstorp Färingtofta sn* (Stud. S. Nerius), *Östratorp Riseberga sn* m. fl. st.

†† *Frukt utan vingkanter; ståndarsträngar jemntjocka.*

* *Blad med aflång—äggrund omkrets, 1—2 gånger parbladigt delade.*

2. **T. flavum** L. stjelk kantig, fårad; blommor tätt gyttrade, jemte ståndarne upprätta; ståndarsträngar gulhvita. ♃ Juli.

Stjelk utgående från en krypande rotstock, 2—5 fot hög, upprätt, enkel eller upptill grenig, ihålig, kantig och fårad, glatt, tätbladig. Blad glatta, på undre sidan blekgröna, med nästan äggrund omkrets och 4—5 par hufvudflikar, af hvilka ett eller två af de nedersta paren äro skaftade och ånyo parbladigt delade, med 1—2 par stundom något skaftade flikar; slutflikar temligen tjocka, trubbiga, med tillbakavikna kanter, vanligen oskaftade, omvändt äggrunda eller vigglika, hela eller i spetsen 2—3-klufna; bladslidor utdragna i tvänne äggrunda,

spetsiga flikar; de nedre bladen skaftade. Blomknippen bildande en tät, i början nästan qvastlik blomställning. Kalkblad äggrunda, spetsiga, gulhvita. Ståndarsträngar mer än dubbelt längre än de gula, merendels trubbiga knapparne. Pistiller oskaftade. Smånötter aflångt äggformiga, med 10 åsar.

Förek. här och der på fuktiga ängar, vid stränder o. s. v., t. ex. *Vegeholm* (Skolyngl. R. Wallengren), *Kullen*, *Raus*, *Klippan*, *Röstånga*, *Ramstorp*, *Saxtorp*, kring *Ringsjön* flerestädes, *Örtofta furuplantering*, *Kungsmarken*, *Fogelsång*, *Malmö*, *Skabersjö*, *Torup*, *Börringe*, *Heckeberga-sjön*, *Toppelagård*, *Söfdesjön*, *Snogeholm*, *Ellesta-sjön* (Kand. E. Ljungström), *Esperöd*, hela *Helgeådalen* ända till *Åhus* allmän (Kand. Hj. Nilsson), *Beckaskog*, *Oppmanna*, *Wånga*, *Ifö*, *Ifvetofta* m. fl. st.

3. **T. simplex** L. stjelk kantig, men ej fårad; blommor glesa, jemte ståndarne något lutande; ståndarsträngar blekt violetta. ♃ Juli.

Stjelk utgående från en krypande rotstock, 1—3 fot hög, upprätt, upptill grenig, glatt, ihålig. Blad glatta, med aflångt äggrund omkrets och 3—4 par hufvudflikar, af hvilka de nedre äro kort skaftade och ånyo parbladigt delade; slutflikar med tillbakavikna kanter, omvändt äggrunda—lansettlikt vigglika, djupt 2—3-klufna, spetsiga. Bladslidor utdragna i tvänne aflångt äggrunda, till stjelken tryckta flikar. Blomknippen bildande en gles, utdragen och klaselik blomställning i stjelkens och grenarnes spetsar. Kalkblad gulhvita, aflånga—äggrunda, trubbiga. Ståndarsträngar nästan dubbelt längre än de gula, spetsiga knapparne. Pistiller oskaftade. Smånötter svartbruna, aflångt äggformiga, med 8 hvasskölade åsar.

Förek. här och der på torra ängar, betesmarker, bland busksnår o. s. v., t. ex. på *Hallandsås Houfs sn*, *Rosenhult*, *Höganäs*, *Björka Kropps sn*, *Stockamöllan Billinge sn*, mellan *Saxtorp* och *Ålstorp*, *Hridarp*. L. *Harrie*, *Stångby*, *Fogelsång*, *Dalby*, *Blentarp*, *Smedstorp*, *Ugerup*, *Mansdala*, *Valjö*, *Ignaberga*, *Knislinge*, *Njura Broby sn* (Kand. Hj. Nilsson) m. fl. st.

** *Blad med bredt triangulär omkrets, 3 gånger parbladigt delade.*

4. **T. minus** L. stjelk nedtill endast beklädd af slidor, kantig och refflad; smånötter med 8 åsar. ♃ Juli, Aug. grå, violettstrimmiga blr.

Stjelk utgående från en grenig, upprätt eller snedt uppstigande rotstock, $^1/_2$—2 fot hög, utspärradt grenig ungefär från midten eller stundom ända från basen, glatt eller nedtill kort småluden, blekgrön och ej sällan med rödviolett anstrykning, inuti tät. Blad skaftade, blågröna, glatta eller kort småludna på undre sidan och på skaften, till omkretsen lika breda som långa, med skaftade hufvudflikar, af hvilka de af första ordningen utgöra 3—4 par; slutflikar med tillbakavikna kanter, rundade—aflångt vigglika, 3—5-klufna, med spetsiga flikar; bladslidor utdragna i rundade, trubbiga, slutligen från stjelken utstående flikar. Blomställning utspärradt grenig, med lutande blommor och ståndare. Kalkblad äggrunda. Ståndarsträngar brungula, längre än de gula, spetsiga knapparne. Pistiller oskaftade. Smånötter något hoptryckta, spolformiga, gråbruna, med 8 hvasskölade åsar och ej sällan med 2—3 mindre och mer ofullständiga åsar mellan dem.

Förek. sällsynt på fuktiga, sandiga strandängar på vestra kusten från *Barsebäck* till *Höganäs*, t. ex. *Barsebäck*, *Lundåkra*, *Glumslöf*, *Saxtorp*, *Hven*, *Rå*, *Ramlösa*, *Höganäs* m. fl. st.

5. **T. Kóchii** Fr. ***flexuósum** Bernh. stjelk nedtill bladbeklädd, trind och endast under bladen refflad; smånötter med 10 åsar. ♃ Juli, Aug. grå, violettstrimmiga blr.

Mycket lik föreg. och näppeligen till arten skild från den. Åtminstone torde det vara mycket tvifvelaktigt, om den för *Hven* uppgifna formen verkligen är skild från föreg. Den utmärker sig visserligen genom mer förlängd blomställning med mer upprätta eller endast utstående grenar, men till stjelken öfverensstämmer den nästan med föreg.

Förek. sällsynt på torra ängar vid *St. Ibb* på *Hven.*

3 Flocken. HELLEBOREÆ.

7. DELPHÍNIUM Tourn. Riddarsporre.

Blommor oregelbundna. Foder kronbladslikt, 5-bladigt; dess öfre blad utdraget i en sporre. Krona ofulltalig, bestående af 4 hopväxta (hos vår art) och med en i fodrets sporre innesluten sporre försedda blad. Ståndare talrika. Pistill vanligen en enda, med temligen långt stift och otydligt märke. Frukt mångfröig, öppnande sig längs ena sidan, med qvarsittande stift. *Utspärradt grenig åkerväxt med findelta blad och stora, blå, i glesa klasar anordnade blommor.*

1. **D. Consólida** L. blad 3-fingradt delade, med flikarne hela eller delade efter 2-talet i liniesmala, helbräddade flikar; blomskaft längre än skärmbladen. ⊙ och ⊙ Juni, Juli, bl. blr.

Stjelk 1—1 ½ fot hög, upprätt och utspärradt grenig, ofta ända från basen, trind och finluden af nedåt rigtade hår. Blad finludna, 3-fingradt delade, med kort skaftade och ofta flere gånger 2-delta flikar; de nedre bladen skaftade, de öfre oskaftade och med hela eller föga delade hufvudflikar. Klasar i grenspetsarne, fåblommiga och med späda, utspärrade blomskaft. Foderblad bredt ovala, på utsidan längs midten något gråaktiga och småludna. Kronblad med tvänne stora, rundade och framåtböjda sidoflikar samt smalare, aflång och urnupen, upprätt mellanflik. Frukt glatt, med kort, rakt sprröt. Frön kantiga, svarta.

Förek. temligen allmänt, i synnerhet på något sandiga åkrar, åkerrenar och torra backar; tyckes saknas i norra skogsbygden.

8. ACONÍTUM Tourn. Stormhatt.

Blommor oregelbundna. Foder kronbladslikt, 5-bladigt, af olikstora blad, af hvilka det öfversta är störst, konkavt och hjelmlikt. Krona olikformig, bestående af ursprungligen 8 oansenliga blad; de båda öfversta störst, inneslutna inom det hjelmlika foderbladet, försedda med lång klo och i spetsen strutlika; de öfriga mycket små, liknande ståndarsträngar och delvis ofta felande. Ståndare talrika. Pistiller merendels 3, stundom 5, med temligen långa stift och otydliga märken. Småfrukter 3, stundom 5, flerfröiga, kransställda och öppnande sig längs den inre sidan, försedda med spröt. *Stor ört med handlikt delade blad och stora blå, i tät klase samlade blommor.*

1. **A. Napéllus** L. blad skaftade, 5—3-fingradt delade, med vigglika, mot spetsen djupt flikade hufvudflikar och smala aflånga slutflikar; de öfversta stjelkbladen 3-delta; det hjelmlika foderbladet med kort klo, jemte klasens grenar finludet. ♃ Juli, Aug. bl. blr.

Stjelk utgående från en knöligt uppsväld rotstock, 1—4 fot hög, upprätt, enkel och mångbladig, i synnerhet upptill småluden. Blad mörkgröna, nästan glatta, med på öfre sidan insänkta nerver; hufvudflikar mot basen långt afsmalnande och helbräddade, mot spetsen 2—3-klufna samt med ytterligare 2—3-klufna, spetsiga småflikar. Blomklase merendels enkel, förlängd, styf och upprätt samt med blomskaften kortare än blommorna. Foderblad på utsidan håriga; de båda nedersta minst, äggrundt lansettlika; de båda sidobladen stora och rundade; det öfversta hjelmlika foderbladet halfrundt, mer högt än bredt samt med en utstående spets. De båda öfre kronbladen med kort, nedåt böjd sporre, de öfriga smala lansettlika, hinnaktiga och glatta. Ståndarsträngar nedtill breda, plattade och glatta, upptill långhåriga. De unga småfrukterna i spetsen utböjda. **Frön trekantiga, veckadt rynkiga.**

Förek. sällsynt på fuktiga skogsängar vid *Hasslemölla Veberöds sn* vid en bäck.

9. AQUILÉGIA Tourn. Akleja.

Blommor regelbundna. Foder bestående af 5 likformiga, platta och kronbladslika blad. Krona 5-bladig, med likformiga, i en lång sporre utdragna blad. Ståndare talrika, de innersta fjäll-lika och utan knappar. Pistiller 5, med långa stift och små tillbakaböjda märken. Småfrukter 5, kransställda och flerfröiga, med qvarsittande spröt, öppnande sig längs inre sidan. *Temligen hög ört med 3-fingradt delade blad och stora, vanligen blå, lutande samt i stjelk- och grenspetsarne enstaka blommor.*

1. **A. vulgáris** L. de nedre bladen dubbelt 3-fingradt delade, med rundadt vigglika, i spetsen inskurna flikar, de öfre oskaftade, 3-fingradt delade, med lansettlika, helbräddade flikar. ♃ Juni, Juli, bl., hv. eller rödl. blr.

Stjelk utgående från en upprätt, grenig rotstock, 2—3 fot hög, upprätt, grenig och glesbladig, glatt eller glest mjukhårig. Rotblad långt skaftade, med såväl första som andra ordningens flikar långt skaftade, med håriga skaft; slutflikar på rotbladen och de nedre stjelkbladen rundadt groftandade, hela eller 3-klufna; alla bladen glatta eller på undre sidan småludna och blågröna. Blommor långt skaftade, i början lutande. Foderblad äggrundt lansettlika, spetsiga, längre än kronbladens skifva. Kronblad med nedåt rigtade, i spetsen inåt krökta sporrar, som äro längre än skifvan, med sporrens inre, sneda kant fästa vid kronfästet; kronbladens skifva rundad. Småfrukter från sidorna något hoptryckta, nästan cylindriska, nätådriga. Frön stora, svartbruna, glänsande, äggrunda och kölade längs ena sidan.

Förek. sällsynt i skogsängar i norra delen, t. ex. mellan *Helsingborg* och *N. Vram* (enl. Lilja), *Båstad*, *Vegeholm* (enl. Lilja), *Stensmölla Perstorps sn* (Stud. S. J. Nerius), *Örkelljunga*, *Rössjöholm*, *Broby*, *Hönninge Glimåkra sn* (Prov. J. Persson), *Wånga* och *Oppmanna* (Kand. Hj. Nilsson), *Odersberga*, *Uddarp* i busksnår mot *Hallaröd*, *Klemmedstorp*, *Heckeberga* (enl. Lilja); dessutom ej sällan förvildad. Lär äfven vara funnen på *Oreberget* vid *Winslöf*.

10. TRÓLLIUS Rupp. Bullerblomster.

Blommor regelbundna. Foder 5—15-bladigt, kronbladslikt, betydligt större än kronan, snart affallande. Krona mångbladig, af små, tunglika, med klo samt en öppen honungsgrop försedda blad. Ståndare talrika. Pistiller talrika, med kort stift och otydligt märke. Småfrukter talrika, kransställda och mångfröiga, öppnande sig längs den inre sidan, med qvarsittande spröt. *Temligen hög, glatt ängsört med handdelta blad och ensamma, stora, gula, klotformiga blommor.*

1. **T. europæus** L. blad handdelta, med omvändt äggrunda eller vigglika, inskurna och hvasst sågade flikar, skaftade; blommor klotrunda. ♃ Maj, Juni, blekg. blr.

Stjelk utgående från en kort, upprätt och tvärhuggen rotstock, 1—3 fot hög, upprätt och vanligen enkel, nedtill trind, upptill strimmig, glatt, fåbladig. Blad glatta, handdelta i 5—7 spetsiga flikar; rotblad långt skaftade. Blommor ensamma i den ogrenade stjelkens spets eller i grenspetsarne, om stjelken är grenad. Foderblad vanligen 12—15, äggrunda trubbiga och kupiga, klotlikt hopslutna. Kronblad vanligen 12—15, mörkgula, ungefär af ståndarnes längd. Småfrukter kort cylindriska, **något utböjda, tvärrynkiga. Frön stora, svarta** och glänsande, rundadt aflånga, kantiga.

Förek. allmänt på fuktiga ängar.

11. CALTHA L. Kabbelök.

Blommor regelbundna. Blomhylle genom kronbladens öfvergång till ståndare förvandladt till en enkel, kronbladslik och 5-bladig kalk. Ståndare talrika. Pistiller 4—15, utan stift samt med litet, utåtböjdt märke. Småfrukter 4—15, kransställda, flerfröiga och öppnande sig längs den inre sidan. *Glatt kärrväxt med hela blad och stora gula, ensamma i grenspetsarne sittande blommor.*

1. **C. palústris** L. blad njurformiga—hjertlika, naggsågade; kalkblad omvändt äggrunda, trubbiga. ♃ April, Maj, g. blr.

Stjelk utgående från en kort, upprätt och tvärhuggen rotstock, 1—1 ½ fot hög, uppstigande, trubbkantig, mest upprepadt tvågrenig, glesbladig, glatt. Blad till större delen långt skaftade, endast de öfre nästan oskaftade, glatta, glänsande mörkgröna, med bredden större än längden. Blommor enstaka i grenspetsarne, på **refflade skaft,** med på öfre sidan glänsande gula, på den undre grönaktiga, utbredda **kalkblad,** som sakna honungsgrop. Småfrukter aflånga, korta, från **sidorna hoptryckta,** mot spetsen afsmalnande och starkt utböjda, tvärrynkade. **Frön aflånga,** svartgrå, med ett köttigt, rundadt bihang i ena ändan. Örten giftig.

Förek. allmänt i kärr.

4 Flocken. PÆONIEÆ.

12. ACTÆA L. Trolldrufva.

Blommor regelbundna. Foder 4-bladigt, snart affallande. Krona 4-bladig; kronblad mycket små, försedda med en lång klo. Ståndare talrika. Pistill en enda, utan stift och med enkelt, skifformigt märke. Frukt bärlik, enrummig och mångfröig. *Hög lund-*

ört med 3-fingradt delade blad samt små hvita, i en kort klase samlade blommor.

1. **A. spicáta** L. blad 3-fingradt delade, med äggrunda—omvändt äggrunda, inskurna och sågade slutflikar; foderblad längre än kronbladen och de upptill vidgade ståndarsträngarne. ♃ Maj, Juni, gulhv. blr.

Stjelk 1—3 fot hög, upprätt, utgående från en tjock, krypande rotstock, enkel eller föga grenig, vid basen beklädd med bruna fjäll, nedtill för öfrigt bladlös, upptill 2—3-bladig och småhårig, vid basen glatt. Blad stora, glatta, skaftade; deras trenne hufvudflikar långt skaftade, antingen ånyo 3-fingradt eller 2 gånger parbladigt delade, med skaftade flikar. Klasar vanligen ensamma i stjelkens spets eller i grenspetsarne, då stjelken är grenad, korta, tätblommiga, på långa håriga skaft. Foderblad omvändt äggrunda, kupiga, gulhvita. Kronblad aflångt omvändt äggrunda, med klo nästan af skifvans längd. Ståndarsträngar flere gånger längre än knapparne. Fruktämne och märke längs ena sidan fårade. Bär stora, rundadt äggformiga, glänsande svarta. Frön fåtaliga, stora, svartbruna och från sidorna hoptryckta, halfmånformiga och längs insidan kölade. Ört giftig.

Förek. här och der i skogslundar.

---

34 Fam. BERBERÍDEÆ. Juss.

Blommor regelbundna, 3- (2-) taliga. Foder och krona fribladiga och lätt affallande; foderblad, liksom kronbladen, anordnade i 2 kransar. Ståndare 6 (4) i tvänne kransar, med genom elastiskt uppspringande klaffar sig öppnande knappar. Pistill en enda, med odelt märke. Frukt öfversittande, vanligen bärlik, enrummig och fåfröig. *Buskar eller stundom örter med spiralställda blad samt i klasar anordnade eller ensamma i bladvecken sittande blommor.*

1. BÉRBERIS Tourn. Surtorn.

Foder något färgadt, jemte kronan 6-bladigt och med i tvänne 3-taliga kransar anordnade blad. Kronblad vid basen på insidan försedda med tvänne glandler. Pistill nästan utan stift och med skiflikt, odelt märke. Frukt bärlik, 1—3-fröig. *Tornig buske med hela blad och gula, i klasar anordnade blommor.*

1. **B. vulgáris** L. blad aflångt omvändt äggrunda, taggsågade, knippvisa, med en 3—5-delt torn under hvarje knippe. ♄ Juni, g. blr.

Grenig buske, 4—8 fot hög, med grå bark och gul ved. Grenar af tvänne slag, nämligen dels långa och bågböjda (föryngringsgrenar), med bladen förvandlade i tornar dels korta (dverggrenar), uppkommande i tornarnes vinklar och med utvecklade, i knippen samlade blad. Blad kort skaftade, glatta, undertill nätådriga. Klasar temligen långa och rikblommiga, lutande, uppkommande från dverggrenarnes spets, med smalt lansettlika, långt sylspetsade skärmblad och

glatta blomskaft. Blommor kortare än skaften, med konkava, hopslutna hylleblad. De tre yttre foderbladen ovala, trubbiga och kortare än de trenne inre, som äro omvändt äggrunda och ungefär lika långa med de omvändt äggrunda och trubbiga kronbladen. Bär aflånga, lifligt röda och mycket sura. Blommor starkt luktande.

Förek. allmänt odlad i trädgårdar samt stundom förvildad. Tyckes vara vild i nordöstra delen, t. ex. på *Balsberg* och på höjderna i *Ifö*, *Oppmanna*, *Wånga* och *Näsums sr* (Kand. Hj. Nilsson).

35 Fam. PAPAVERÁCEÆ. Juss.

Blommor regelbundna. Foder 2-bladigt, snart affallande. Krona 4-bladig, med vid basen temligen breda, snart affallande blad. Ståndare talrika. Pistill en enda, med eller utan stift, med 2—mångflikigt märke. Frukt öfversittande, enrummig och mångfröig, kapselartad. *Vanligen mjölksaftiga örter med spiralstälda blad och enstaka eller i flockar samlade, regelbundna blommor.*

Öfversigt öfver slägtena.

Pistill utan stift, med 4—20-stråligt märke. . . . . ***Papaver.***
Pistill med kort stift och 2-klufvet märke. . . . . . ***Chelidonium.***

1. PAPÁVER Tourn. Wallmo.

Foder 2-bladigt och krona 4-bladig. Ståndare talrika. Pistill med stort, rundadt eller klubblikt fruktämne, utan stift och med ett på frukten qvarsittande, skifformigt, öfver fruktämnets topp utbredt, 4—20-stråligt märke. Frukt rundad eller klotformig, mångfröig, med frön fästa på 4—20 från fruktens inre vägg utgående och i dess hålighet i form af skiljeväggar inskjutande fröfästen, öppnande sig under märket genom 4—20 från fröfästena aflossnande klaffar. *Örter med hvit mjölksaft, parflikiga blad och stora, i grenspetsarne enstaka, vanligen röda blommor.*

† *Frukt klubblik.*

1. **P. dúbium** L. ståndarsträngar jemnsmala; märkets strålar 6—10, med en i kanten flikad skifva; frukt glatt. ☉ Juni, Juli, r. blr.

Stjelk 1—2 fot hög, upprätt, enkel eller grenig, sträfhårig af utstående hår. Blad nästan dubbelt pardelta—parklufna, med lansettlika, glest tandade, borstuddiga flikar, håriga. Blomskaft långa, tilltryckt håriga. Blomknoppar lutande. Foderblad kupiga, på utsidan styfhåriga. Kronblad stora, rundadt omvändt äggrunda, röda. Ståndare med brungredelina strängar och bruna knappar. Märkets strålar föga höjda öfver skifvans yta och upptagande en liten del af densamma, fullkomligt plana. Frön svartaktiga, smågropiga och njurformiga. Frukt med jemn yta.

Förek. allmänt i åkrar, på vallar o. s. v.

2. **P. Argemóne** L. ståndarsträngar upptill bredare; märkets strålar 4—6, med en i kanten bugtbräddad skifva; frukt sträfhårig. ⊙ Maj—Juli, r. blr.

Stjelk $^1/_2$—1 fot hög, upprätt, enkel eller grenig, sträf af långa, på den nedre delen utstående, på den öfre tilltryckta hår. Blad långhåriga, de nedre skaftade, 1—2 gånger parbladigt delade, med i förra fallet inskurna, i senare smala, aflånga och helbräddade slutflikar, som äro håruddiga. Blomskaft långa, tilltryckt håriga. Blomknoppar lutande. Foderblad kupiga, gleshåriga. Kronblad vigglikt omvändt äggrunda, högröda, vid basen med en stor svartaktig fläck. Ståndarsträngar svartvioletta. Märkets strålar betydligt höjda öfver skifvan och upptagande större delen af dess yta, starkt sluttande mot skifvans kanter. Frukt grundt fårad. Frön svartbruna, smågropiga, njurformiga.

Förek. temligen allmänt i synnerhet på sandiga åkrar, vallar o. s. v.

†† *Frukt nästan klotrund.*

P. Rhœas L. ståndarsträngar jemnsmala; frukt glatt; blad skaftade; ört sträfhårig, grön.

Förek. stundom förvildad i och omkring trädgårdar.

P. somniferum L. ståndarsträngar upptill vidgade; frukt glatt; blad stjelkomfattande; ört nästan glatt, blågrön.

Förek. liksom föreg. förvildad i trädgårdar och på odlade ställen.

2. CHELIDÓNIUM Tourn. Skelört.

Foder 2-bladigt. Krona 4-bladig. Ståndare talrika. Pistill med långt och smalt fruktämne, kort stift och 2-klufvet märke. Frukt skidformig, enrummig och mångfröig, med frön fästa på tvänne fröfästen längs väggarne, öppnande sig nedifrån genom 2 från fröfästena aflossnande skal, med qvarsittande fröfästen och stift. *Ört med gul mjölksaft, parbladigt delade blad och gula, i flock samlade blommor.*

1. **C. majus** L. blad parbladigt delade, med breda, äggrunda, inskurna och sågade flikar; bladskaftets grenar vid basen bladlikt utvidgade. ♃ Maj—Aug. g. blr.

β **crenátum** Fr. (*β* **laciniatum**, i Sk. Fl. 1 uppl.) bladflikar pardelta; kronblad flikiga; frukt längre, vriden.

Stjelk 1—3 fot hög, mycket grenig, upprätt, nedom midten vanligen bladlös, nedtill trind, upptill kantig, glest långhårig, merendels mest vid fästpunkterna. Blad ofvan lifligt gröna, under blågröna, skaftade, med långhåriga skaft, för öfrigt nästan glatta; bladflikar skaftade, aftagande i storlek mot bladbasen, merendels utgörande 2—3 par; ändfliken störst, 3—5-klufven. Blomflockar långt skaftade, motsatta bladen, med flere äggrunda, håriga skarmblad vid de enskilda blomskaftens bas. Foderblad nästan glatta, omvändt äggrunda, kupiga. Kronblad rundadt omvändt äggrunda. Ståndarsträngar upptill bredare. Frön svartbruna, smågropiga, med ett köttigt bihang. Örten är giftig.

Förek. allmänt på odlade ställen, kring hus, på gator o. s. v.; *β crenatum* sällsynt, t. ex. vid *Lund*, *Klinta* vid *Ringsjön*.

36 Fam. FUMARIÁCEÆ. DC.

Blommor oregelbundna. Foder 2-bladigt. Krona 4-bladig, med det ena eller de båda yttre bladen försedda med sporre och de båda inre i spetsen sammanhängande. Ståndare 6, sammanväxta, tre och tre, i tvänne stammar. Stift enkelt, med 2-flikigt eller odelt märke. Frukt öfversittande, enrummig, en- eller flerfröig, nötlik eller öppnande sig med 2 skal. *Späda örter med spiralstälda, flikiga blad och i klasar samlade blommor.*

Anm. Ståndarne äro egentligen endast 2, ehuru hvarje bär 3 knappar.

Öfversigt öfver slägtena.

Det öfre kronbladet med en kort, punglik sporre; frukt enfröig, nötlik. *Fumaria.*

Det öfre kronbladet med en utdragen sporre; frukt flerfröig och öppnande sig med två skal. . . . . *Corydalis.*

---

1. **FUMÁRIA** Tourn. Jordrök

Foder 2-bladigt. Krona oregelbunden, 4-bladig, med det öfre kronbladet försedt med en kort, punglik sporre. Ståndarsträngar i 2 stammar, med 3 knappar på hvarje stam; den öfre stammen utdragen vid basen i en kort sporre. Pistill med slutligen affallande stift och 2-flikadt märke. Frukt enfröig och nötlik. *Späda, glatta örter med parbladigt delade blad och små, röda eller hvita, i toppstälda eller slutligen sidostälda och då bladen motsatta klasar anordnade blommor.*

1. **F. officinális** L. blomskaft upprätta; foderblad äggrunda, smalare än kronan och 3 gånger kortare; frukt klotrund, i spetsen **intryckt, med ojemn yta.** ♃ **Maj—Aug. r. blr.**

Hela örten glatt, blågrön. Stjelk mycket grenig, upprätt eller nedliggande, kantig. Blad 2 eller stundom nästan 3 gånger parbladigt delade, med skiftevisa och långt skaftade hufvudtlikar samt aflånga—jemnbreda, kortspetsade slutflikar; de nedre bladen skaftade, de öfre oskaftade. Klasar toppstälda eller slutligen sidostälda och motsatta bladen, skaftade, med blomskaften något längre än de lansettlika, något färgade skärmbladen. Foderblad hinnaktiga, rödletta, ojemnt sågade. Kronblad ljusröda: de båda inre i spetsen svartröda; de båda yttre på utsidan i spetsen försedda med en grönaktig, af en purpurröd rand omgifven upphöjning. Smånötter mer breda än långa, något knottriga och med tvänne runda och grunda fördjupningar i spetsen; deras skaft upptill tjockare.
Förek. allmänt på åkrar och odlade ställen.

F. tenuiflóra Fr. foderblad lansettlika; blommor mindre, hvita; frukt slät, i spetsen rundad, med kort spets; för öfrigt som föreg. ⊙ Juni, Juli.

Förek. i åkrar vid *Lund* och *Krageholm.* Är i senare tider ej återfunnen och således mycket osäker såsom inhemsk.

2. **F. capreoláta** L. blomskaft slutligen nedböjda; foderblad äggrundt aflånga, af kronans bredd, hälften kortare än denna; frukt klotrund, slät. ⊙ Juli—Sept. hv. i spetsen mörkt purpurr. blr.

Betydligt större än *F. officinalis*, ända till 3 fot lång och merendels klängande med tillhjelp af de öfre bladens till klängen ombildade skaft, blågrön. Blad som hos föreg., men med mot spetsen bredare och inskurna, vanligen uddspetsade flikar. Blommor större och vanligen fåtaligare, med vid fruktmognaden nedböjda skaft. Smånötter med tvänne, nästan sammanflytande fördjupningar i spetsen.

Förek. förvildad på odlade ställen vid *Lund*, der den spridt sig från botaniska trädgården.

2. CORÝDALIS Vent. Nunneört.

Foder 2-bladigt, vanligen mycket tidigt affallande. Krona oregelbunden, 4-bladig, med det öfre bladet försedt med en merendels temligen lång sporre. Ståndarsträngar i 2 stammar, med 3 knappar på hvarje stam och den öfre stammen vid basen utdragen i en temligen lång sporre. Pistill med enkelt, på frukten qvarsittande stift och odelt, hoptryckt samt i öfre kanten småtandadt märke. Frukt plattad, flerfröig, med frön fästa på tvänne fröfästen längs väggarne, öppnande sig med tvänne skal. *Tidigt blommande, späda, glatta skogsväxter, öfvervintrande genom en rundad, knöligt uppsväld, underjordisk stam- eller rotbildning (hos alla de svenska arterna), med fingerlikt delade blad och röda, i toppstälda klasar samlade blommor.*

Anm. Den knöligt uppsvälda, underjordiska växtdelen antages hos *C. cava* vara en af stammen frambragt bildning, en *stamknöl*, som fortlefver lika länge som växten och årligen tillväxer i spetsen, frambringande sidostälda blomgrenar. Hos de öfriga arterna är denna bildning en uppsväld rot, en *rotknöl*, som årligen nybildas inuti föregående årets, sedermera bortdöende rotknöl och uppbär en eller stundom två toppstälda blomgrenar.

Öfversigt öfver arterna.

† Skärmblad hela.

Stjelk utan knoppfjäll; stamknöl med birötter på hela utsidan, ihålig. . . . *C. cava.*

Stjelk med ett knoppfjäll nedanför stjelkbladen; rotknöl med birötter endast vid basen, inuti tät. . . . . *C. fabacea.*

†† Skärmblad flikiga.

* Stift rakt.

Klase upprätt; sidokronbladens köl upphörande under spetsen. *C. pumila.*

Klase lutande; sidokronbladens köl utlöpande i spetsen. . . *C. laxa.*

** Stift knäböjdt. . . . . *C. solida.*

---

† *Skärmblad hela.*

1. **C. cava** (L.) Schweigg. & Koerte, stamknöl med rötter på hela utsidan, ihålig; stjelk utan knoppfjäll under nedersta stjelk-

bladet; klase förlängd, äfven efter blomningen upprätt. ♃ April, Maj, r. eller hv. blr.

Stamknöl djupt, ända till 1/2 fot, nedsänkt i jorden, på undre sidan urhålkad, rundad, omvändt päronformig eller stundom nästan skiflik, på den öfre sidan frambringande knoppfjäll och ej sällan äfven ett eller flere rotblad samt en eller flere blombärande grenar. Dessa senare 6—12 tum höga, upprätta och enkla, trinda, med tvänne skiftevisa blad vid eller ofvan midten. Stjelkblad, liksom rotbladen, skaftade och af samma form som dessa, med rundadt triangulär omkrets, dubbelt 3-fingrade eller på kraftigare exemplar dubbelt parbladigt delade, med skaftade hufvudflikar och oskaftade eller kort skaftade, omvändt äggrunda, i spetsen inskurna eller groft trubbtandade slutflikar. Skärmblad äggrunda, lansettlika. Foderblad mycket små, snart affallande. De båda yttre kronbladen i spetsen urnupna, vidt utstående från hvarandra; det öfre kronbladets sporre förlängd, i spetsen hakformigt krökt; det nedre nära vidfästningen vid blomskaftet knöligt uppblåst; de båda inre kronbladen i spetsen på insidan försedda med en svartröd fläck, på utsidan trekantiga och med omvändt äggrund, trubbig spets. Stift rakt. Frukt äggrundt lansettlik, 3 gånger kortare än skaftet, tvärt sammandragen mot sprötet. Frön svarta, glänsande.

Förek. ej sällsynt på fuktiga ställen i skogslundar i hela södra och mellersta delen; saknas i den norra.

2. **C. fabácea** (Retz.) Pers. rotknöl med rötter endast från basen, inuti tät; stjelk med ett knoppfjäll nedanför stjelkbladen; klase vid fruktmognaden hängande. ♃ April, Maj, r. blr.

Rotknöl liten, rundad, ej synnerligen djupt nedsänkt i jorden. Stjelk vanligen ensam från hvarje rotknöl, 3—6 tum hög, upprätt, ofta grenig, vid basen omgifven af flera knoppfjäll samt med ett stort, slidlikt vidgadt, trubbigt och ofta krökt fjäll ofvan basen, utan rotblad. Stjelkblad vanligen 2—3, skaftade, 2 gånger 3-fingradt delade, med första ordningens flikar skaftade och med flikarne af andra ordningen klufna i 2—3 atlånga, helbräddade, mot spetsen vanligen bredare, uddspetsade flikar. Klase kort, fåblommig, med bredt äggrunda—ovala skärmblad, som äro kortare än blommorna. De båda yttre kronbladen i spetsen urnupna, utan tand i inskärningen; det öfre med nästan rak sporre; det nedre nästan utan uppsvällning på undre sidan. De inre kronbladen hvita, med omvändt hjertlik, på insidan svartröd spets, på utsidan långs midten vinglikt kölade och med kölen utlöpande i en tand i spetsen. Stift rakt. Frukt äggrundt lansettlik, småningom afsmalnande i sprötet, 3 gånger längre än skaftet. Mindre än de öfriga arterna och tidigare blommande.

Förek. allmänt bland buskar i skogar och parker.

†† *Skärmblad flikiga.*

* *Stift rakt.*

3. **C. púmila** (Host.) Reich. nedre kronbladet utan uppsvällning på undre sidan; sidokronbladens köl upphörande under spetsen; fruktskaft 3 gånger kortare än den äggrundt lansettlika frukten. ♃ April, Maj, r. blr.

Lik föreg., men gröfre och med de inre kronbladen gulaktiga. Stjelkar merendels ensamma från rotknölen, ofta greniga. Klase temligen kort, något lutande, med omvändt äggrunda, flikiga skärmblad af blommornas längd. De yttre kronbladen i spetsen nästan rundade och naggade; sporre rak. Frukt småningom öfvergående i sprötet.

Förek. temligen sällsynt i skogar bland buskar i vestra och södra delen, t. ex. *Kullen*, *Brunnby* (Skolyngl. R. Wallengren), *Pelalierna* (enl. Lilja), *Klinta*,

Dalby hästhage, Alnarp, Heckeberga (enl. Lilja), *Törringe lund, Kragcholm, Bjersjöholm* (Kand. E. Ljungström), *Gladsax, Esperöd* m. fl. st.

4. **C. laxa** Fr. nedre kronbladet med en uppsvällning på undre sidan; sidokronbladens köl utlöpande i spetsen; fruktskaft föga kortare än den smalt lansettlika frukten. ♃ April, Maj, r. blr.

Mycket lik föreg., men vanligen högre (4—8 tum) och mer mångblommig. Blad dessutom ofta 3 gånger 3-fingradt delade. Klase förlängd, lutande. De yttre kronbladen i spetsen rundade eller svagt urnupna, naggade; sporre rak. De inre kronbladen hvita, i spetsen på insidan svartröda. Frukt, åtminstone i yngre tillstånd, skarpt skild från sprötet.

Förek. sällsynt bland buskar i skogar, t. ex. vid *Esperöd, Helsingborg i Jordbodalen* och *Helsan.*

** *Stift knäböjdt.*

5. **C. sólida** (Curt.) Hook. nedre kronbladet med en uppsvällning på undre sidan; inre kronbladen med en nära spetsen försvinnande köl; fruktskaft af den smalt lansettlika fruktens längd. ♃ April, Maj, r. blr.

Vanligen betydligt större (ända till fotshög) och mera storblommig än de föreg., i dessa afseenden mest påminnande om *C. cava.* Stjelkar ej sällan parvisa från hvarje rotknöl. Blad ofta flere och längre skaftade än hos föreg. Klase rikblommig, upprätt. De yttre kronbladen utböjda från hvarandra, i spetsen urnupna och naggade; sporre lång, krökt. De inre kronbladen hvita, rödstrimmiga.

Förek. sällsynt på odlade ställen, i gamla trädgårdar o. s. v. i nordöstra delen, t. ex. *Näsby, Norup Knislinge sn* mot *Bifvaröd, Broby.*

---

37 Fam. CRUCÍFERÆ. Adans.

Blommor regelbundna. Foder 4-bladigt. Krona 4-bladig; dess blad korsvis stälda och utdragna i en klo. Ståndare 6, fyraväldiga. Stift enkelt, med helt eller 2-flikigt märke. Frukt (skida) öfversittande, vanligen 2-rummig och mångfröig samt öppnande sig med tvänne nedifrån lossnande och den hinnaktiga skiljeväggen jemte fröfästena qvarlemnande skal, stundom enfröig, nötlik eller delande sig i enfröiga ledstycken. *Örter med spiralstälda blad utan stipler och i klasar anordnade blommor.*

Öfversigt öfver slägtena.

1 Flocken. SILIQUOSÆ. Skidor långa.

A. *Skida delande sig ledvis på tvären i delfrukter.* . . . . . *Raphanus.*

B. ***Skida öppnande sig med tvänne skal.***

† ***Skidans skal med en eller flere tydliga nerver.***

* ***Märke helt eller urnupet.***

a. *Skida trind eller något plattad, med 3—5-nerviga skal.*

Skida knölig, med utdraget, sprötlikt stift. Blommor gula. *Sinapis.*
Skida jemn, med kort eller omärkligt stift. Blommor gula. *Sisymbrium.*

b. *Skida trind eller plattad, med 1-nerviga skal.*

1. *Stift utdraget; skida trind. Blommor gula.* . *Brassica.*

2. *Stift kort; skida plattad.*

Foderblad utböjda. Blommor gula. . . . *Diplotaxis.*
Foderblad upprätta; skida plattadt tvåeggad, med tvåradiga frön. Blommor gulhvita. . . . . *Turritis.*
Foderblad upprätta; skida något plattad, med enradiga frön. Blommor hvita. . . . . *Arabis.*

c. *Skida fyrkantig.*

1. *Stjelkblad flikiga.*

Stift utdraget. Blommor gula. . . . . *Melanosinapis.*
Stift kort. Blommor gula. . . . . *Barbarea.*

2. *Stjelkblad hela.*

Skida i tvärsnitt rundadt fyrkantig, med 3-nerviga skal. Blommor hvita. . . . . *Alliaria.*
Skida i tvärsnitt qvadratiskt fyrkantig, med 1-nerviga skal. Blommor gula. . . . . *Erysimum.*

** *Märke med två upprätta, skiflika flikar. Blommor blåröda eller hvita.* *Hesperis.*

†† *Skidans skal nervlösa.*

* *Stjelk med groddknoppar i de öfre bladvecken. Blommor ljusröda.* *Dentaria.*

** *Stjelk utan groddknoppar.*

Frukt med platta skal och enradiga frön. Blommor hvita, sällan gredelina. . . . . *Cardamine.*
Frukt med kullriga skal och tvåradiga frön. Blommor gula, sällan hvita. . . . . *Nasturtium.*

2 Flocken. SILICULOSÆ. *Skidor korta.*

A. *Skida öppnande sig med tvänne skal.*

† *Skidans skiljevägg parallel med dess bredare sidor och i följd deraf bred.*

* *Skida trind, uppsväld.*

Skida aflång, med rundadt kölade, nervlösa skal. Blad syllika. Blommor hvita, utgående från stänglar. . . . *Subularia.*
Skida päronformig, med 1-nerviga, kullriga skal, kort skaftad. Blad lansettlika—aflånga. Blommor hvitgula. . *Camelina.*
Skida rundad, med 1-nerviga, kullriga skal, oskaftad. Blad hjertlika—njurlika. Blommor hvita. . . . . . *Cochlearia.*

** *Skida plattad.*

a. *Stift nästan omärkligt. Blommor hvita.* . . . . . *Draba.*

b. *Stift långt.*

1. *Kronblad hela.*

Tvänne foderblad vid basen nästan sporrlika. Blommor ljusröda. . . . . *Lunaria.*

Foderblad likformiga. Blommor gulaktiga. . *Alyssum.*

2. *Kronblad 2-klufna, hvita.* . . . . *Farsetia.*

(*Nasturtium* i föreg. flock).

†† *Skidans skiljevägg korsvis ställd mot fruktens bredare sidor och i följd deraf smal. Blommor hvita.*

* *Skidans rum flerfröiga.*

Skida nästan cirkelrund, vingkantad. . . . . . . *Thlaspi.*
Skida triangelformigt omvändt hjertlik, ovingad. . . *Capsella.*

** *Skidans rum tvåfröiga.*

Skida nästan kretsrund, i spetsen urnupen. Kronblad något olikstora. . . . . *Teesdalia.*
Skida aflång. Kronblad jemnstora. . . . . . *Hutchinsia.*

*** *Skidans rum enfröiga.* . . . . *Lepidium.*

B. *Skida nötlik, affallande oöppnad eller delande sig på tvären i delfrukter.*

† *Skida på tvären delad i ledvis aflossnande, enfröiga delfrukter.*

Skidans öfre rum klotrundt, det nedre utan frö, sammandraget i form af ett skaft. Blommor hvita. . . . . *Crambe.*
Skidans öfre rum plattadt fyrkantigt, aflossnande från det nedre, likaledes enfröiga rummet. Blommor gredelina. . . . *Cakile.*

†† *Skida nötlik, ej på tvären delad.*

* *Blommor hvita.* . . . . *Senebiera.*

** *Blommor gula.*

a. *Stift förlängdt.*

Skida snedt äggformig. Nedre bladen parflikiga. . *Bunias.*
Skida nästan klotrund. Blad hela. . . . . . . *Neslia.*

b. *Stift omärkligt.* . . . . *Isatis.*

---

1 Flocken. SILIQUOSÆ.

1. RÁPHANUS L. Rocka.

Foderblad upprätta; tvänne af dem vid basen kupiga. Stift förlängdt, med nästan odelt märke. Skida lång, trind och flernervig, med långt, syllikt spröt, afdelad i en nedre, vanligen till ett kort skaft afsmalnande och en öfre, flerfröig, slutligen i enfröiga ledstycken lossnande del. Frön enradiga, rundade, med ryggliggande lillrot och på längden hopvikna, i spetsen 2-klufna hjertblad. *Temligen stor och sträfhårig åkerväxt med lyrformigt pardelta blad och blekgula blommor.*

1. **R. Raphanístrum** L. de nedre bladen lyrformigt pardelta, de öfre aflånga, tandade; skidans spröt fåradt, 3–4 gånger längre än skidans öfversta ledstycke. ⊙ Juni, Juli, blekg. blr.

Stjelk 1—2 fot hög, upprätt, enkel eller grenig, med något utstående grenar, trind och nedtill glest sträfhårig, upptill glatt. Blad sträfhåriga, skaftade; de nedre med 1—2 par små, aflånga—äggrunda sidoflikar och stor,

oval—rundad, groftandad ändflik. Foderblad merendels med rödaktig anstrykning. Kronblad dubbelt längre än foderbladen, blekgula eller hvitaktiga, med mörkare ådror. Skidor på utstående—upprätta skaft, 2—3 gånger längre än skaften, i början cylindriska och mer eller mindre knöliga, slutligen perlbandslika, delande sig i hårda, enfröiga ledstycken. Frön bruna, platta, smågropiga.

Förek. allmänt i åkrar och på odlade ställen.

2. SINÁPIS L. Senap.

Foderblad likformiga, utstående från kronan. Stift förlängdt, med odelt märke. Skida med långt spröt, trind, knölig, med 3—5-nerviga skal. Frön klotrunda, enradiga, med ryggliggande lillrot och på längden hopvikna, urnupna hjertblad. *Sträfhåriga bredbladiga åkerväxter med stora gula blommor.*

1. **S. arvénsis** L. de öfre stjelkbladen äggrunda, groftandade; spröt rakt, fyrkantigt, kortare än skidan. ⊙ Juni—Sept. g. blr.

β **orientális** (L.) Boiss. alla bladen kort skaftade, flikiga; skidor sträfhåriga.

Stjelk 1—3 fot hög, upprätt och vanligen mycket grenig ända från basen, otydligt kantig och mer eller mindre sträfhårig. De nedersta bladen skaftade, olikformigt groftandade eller lyrformigt parklufna; de öfre nästan oskaftade, vid basen ofta försedda med ett par utstående flikar. Foderblad under blomningen tillbakaböjda, gula. Skida med slutligen affallande spröt och vid fruktmognaden upprätta—utstående skaft, som äro kortare än skidan (sprötet oräknadt); skal 3-nerviga; spröt genomdraget af på lika afstånd från hvarandra stående nerver. Frön svartbruna, nästan släta.

Förek. allmänt som ogräs i åkrar; β *orientalis* ej sällsynt bland hufvudformen, i synnerhet på hösten.

2. **S. alba** L. blad lyrformigt pardelta; spröt sabellikt böjdt, plattadt, längre än den sträfhåriga skidan. ⊙ Juni—Aug. g. blr.

Lik föreg. Stjelk 1—3 fot hög, upprätt, enkel eller grenig, sträfhårig. Alla bladen skaftade, sträfhåriga, med aflånga, ojemnt groftandade sidoflikar. Foderblad under blomningen utspärrade, något grönaktiga. Kronblad af mera blekgul färg än hos föreg. Skida med qvarsittande spröt och med vid mognaden rakt utstående skaft, som äro af skidans längd (sprötet oräknadt); skal 5-nerviga; spröt uppåt böjdt, med 5 långs midten närmade nerver. Frön gula.

Förek. här och der i åkrar, på vallar o. s. v, sannolikt förvildad, t. ex. vid *Kullen, Helsingborg, Ramlösa, Raus, Glumslöf, Landskrona, Heljarp, Lund, Nöbbelöf, Wä, Christianstad, Broby* m. fl. st.

3. SISÝMBRIUM L. Vägsenap.

Foderblad likformiga, utstående från kronan. Stift kort, ofta nästan omärkligt, med helt eller urnupet märke. Skida med kort eller omärkligt stift, nästan trind, jemn samt med 3-nerviga skal. Frön aflånga, enradiga, med ryggliggande lillrot och platta hjertblad. *Medelstora örter med parflikiga blad och små gula blommor.*

1. **S. Sóphia** L. blad dubbelt parflikiga, med smala jemnbreda flikar; skida trådsmal, utstående—upprätt. ⊙ Juni, Aug. g. blr.

Stjelk 1—3 fot hög, upprätt, grenig, trind, mer eller mindre småluden eller upptill glatt. Blad oskaftade, likaledes mer eller mindre småludna, tillochmed gråludna, med oval omkrets; flikar af såväl första som andra ordningen oskaftade och skiftevisa; slutflikar helbräddade eller sågade. Blomskaft utstående—upprätta, 2—3 gånger längre än fodret, men vanligen kortare än skidorna. Kronblad nästan tunglika, urnupna, kortare än foderbladen. Skidor vanligen något uppåt krökta, glatta, med föga tydliga sidonerver. Frön släta, platta och ljusbruna.

Förek. allmänt på odlade ställen, vid vägar, hafsstränder o. s. v.; tyckes vara sällsynt i norra delen.

2. **S. officinále** (L.) Scop. de nedre bladen lyrformigt parflikiga, de öfversta aflånga; skida syllik, upprätt, tryckt till stjelken. ☉ Juni—Aug. g. blr.

Stjelk 1—3 fot hög, upprätt, enkel eller utspärradt grenig, gleshårig. Alla bladen merendels kort skaftade, gleshåriga; de nedre lyrformigt och merendels nedåt pardelta—parklufna, med groftandade flikar samt aflånga—äggrunda sidoflikar och rundad—äggrund ändtlik; de närmast öfre bladen spjutlika, groftandade. Blomskaft korta, upprätta, kortare än blommorna, af fodrets längd, vid fruktmognaden tjocka och tryckta intill det allmänna blomskaftet. Kronblad med aflång—omvändt äggrund skifva, nästan dubbelt längre än foderbladen. Skidor temligen korta, sprötspetsade, ej sällan violetta, gleshåriga. Frön smågropiga, kantiga och svartbruna.

Förek. allmänt på samma ställen som föreg.

S. Loesélii L., till bladform mest lik föreg., men med talrikare och större stjelkblad, längre skaftade blommor och med skidorna till form och ställning liknande dem af *S. Sophia*, är anträffad vid *Åhus* nära hamnen, förmodligen inkommen med barlast.

4. BRÁSSICA L. Kål.

Foderblad likformiga, utstående från kronan eller nästan upprätta. Stift förlängdt, med helt märke. Skida trind, med utdraget, rundadt fyrkantigt spröt och kullriga, 1-nerviga samt nätådriga skal. Frön stora, klotrunda, enradiga, med rygglliggande lillrot och på längden hopvikna hjertblad. *Blågröna, nästan glatta örter med de nedersta bladen lyrformigt parflikiga och temligen stora gula blommor.*

1. **B. Napus** L. blad glatta, de öfre med pillikt stjelkomfattande bas; foderblad nästan upprätta. ⊙ och ☉ Maj—Juli, g. blr.

Örten glatt, blågrön, med tappformig rot. Stjelk 2—3 fot hög, upprätt, enkel eller grenig, trind. De nedersta bladen lyrformigt parklufna—pardelta, med stor, rundad ändtlik; de öfre lansettlika—aflånga och merendels helbräddade. De outvecklade blommorna i klasen skjutande upp öfver de utslagna. Kronblad litligt gula, större och bredare än hos följ.; deras skifva af klons längd. De längre ståndarne nästan dubbelt längre än kronbladens klo. Skidor utstående, 2—3 gånger längre än skaftet; spröt 1 ½ gång längre än foderbladen.

Förek. sällsynt på hafsstränder, t. ex. vid *Kullen*, *Helsingborg* (Skolyngl. R. Wallengren) samt i nordöstra delen vid *Edenryd*.

2. **B. campéstris** L. de nedersta bladen glest sträfhåriga, de öfre med hjertlik, stjelkomfattande bas; foderblad slutligen rakt utstående. ⊙ och ⊙ Juni, Juli, g. blr.

Mycket lik föreg., men ej så glatt eller så starkt blågrön. Stjelk nedtill ofta gleshårig. De nedre bladen af mera grön färg, de öfre blågröna, utdraget äggrunda, helbräddade eller glest tandade, glatta. De outvecklade blommorna i klasen öfvervuxna af de utslagna. Kronblad ej så lifligt gula samt mindre och smalare än hos föreg.; deras skifva något kortare än klon. De längre ståndarne något längre än kronbladens klo. Skidor upprätta, på utstående skaft; spröt 2—3 gånger längre än foderbladen. Frön stora och svarta, smågropiga.

Förek. allmänt som ogräs i åkrar.

5. DIPLOTÁXIS DC. Sandsenap.

Foderblad likformiga, utstående från kronan. Stift med odelt märke. Skida plattad, jemnbred, med kort spröt och kullriga, 1-nerviga skal. Frön aflånga, plattade, tvåradiga, med ryggliggande lillrot och på längden hopvikna, urnupna hjertblad. *Blågröna, nästan glatta strandväxter med parflikiga eller groftandade blad och temligen stora gula blommor.*

1. **D. tenuifólia** (L.) DC. stjelk bladig af skaftade, pardelta, nästan glatta blad; bladflikar smalt lansettlika, helbräddade eller tandade; skida föga längre än skaftet, med ett kort skaft ofvan fodrets fästpunkt. ♃ Juli—Sept. g. blr.

Stjelk 1—2 fot hög, nedtill träaktig och från basen grenad i långa, bladiga och uppstigande, nästan glatta grenar. Blad blågröna, skaftade, nästan glatta, sällan odelta och groftandade. Klase förlängd, med blomskaften åtminstone dubbelt så långa som blommorna och med de utslagna blommorna skjutande upp öfver de unga skidorna i samma blomställning; kronblad i den utslagna blomman utbredda, rundadt omvändt äggrunda, med kort, bred klo. Skidor upprätta på utböjda skaft och föga längre än dessa. Frön ljusbruna.

Förek. sällsynt på hafsstränder, som det tyckes, mera tillfällig och snart försvinnande, t. ex. vid *Kullen* (enl. Lilja), *Helsingborg* (Lekt. N. J. Scheutz), *Landskrona*, *Malmö*, *Ystad*, *Sandhammar*, *Åhus* (Kand. M. Lovén).

2. **D. murális** (L.) DC. stjelk endast nedtill bladig; blad gleshåriga, hela, bugttandade eller parklufna, med aflångt äggrunda flikar; skida mycket längre än skaftet, utan skaft ofvan fodrets fästpunkt. ⊙ Juli—Sept. g. blr.

Stjelk 1—2 fot hög, nedtill hårig och bladbärande, grenig af uppstigande grenar. Blad skaftade, åtminstone på undre sidan gleshåriga. Klase mer sammandragen, så att de unga skidorna nå upp öfver de utslagna blommorna; blomskaft af blommornas längd eller föga längre. Kronblad omvändt äggrunda, tvärt sammandragna i den smalt vigglika klon, upprätta—utstående. Skidor upprätta på utböjda skaft, vanligen mycket kortare än dessa.

Förek. förvildad på hafsstränder och odlade ställen, t. ex. *Helsingborg* (Skolyngl. R. Wallengren), *Landskrona* (Dr S. A. Tullberg), *Malmö* (enl. Lilja).

6. TURRÍTIS Dill. Råckentraf.

Foderblad likformiga, upprätta. Stift kort, med nästan odelt märke. Skida lång, smal och jemnbred, plattad, med kullriga, 1-nerviga skal, nästan utan spröt. Frön tvåradiga, äggrunda, plattade, med kantliggande lillrot och platta hjertblad. *Hög, blågrön ört med helbräddade, stjelkomfattande, tätt sittande stjelkblad och gulhvita blommor.*

1. **T. glabra** L. stjelkblad äggrundt lansettlika, helbräddade, med pillik, stjelkomfattande bas, glatta; rotblad kort skaftade, parklufna eller groftandade, håriga. ⊙⊙ Juni, Juli, gulhv. blr.

Stjelk 1—4 fot hög, styf, upprätt, enkel eller stundom upptill grenig, med upprätta grenar, rikbladig, blågrön, nedtill hårig, upptill glatt. Rotblad lansettlika, snart förvissnande; stjelkblad regelbundet aftagande i storlek mot stjelkens spets, blågröna, upprätta, spetsiga; de nedre håriga längs medelnerven på undre sidan. Kronblad tunglika, nästan dubbelt längre än foderbladen. Skidor upprätta, tryckta till stjelken, flere gånger längre än de likaledes upprätta skaften. Frön små, ljusbruna, släta, omgifna af en mörkare kant.

Förek. allmänt på torra ställen, vallar, åkerrenar o. s. v.

7. ÁRABIS L. Backbränna.

Foderblad likformiga, upprätta. Stift nästan omärkligt, med nästan odelt märke. Skida lång, smal och jemnbred, något plattad, utan spröt och med svagt kullriga, 1-nerviga skal. Frön enradiga, plattade, med vanligen kantliggande lillrot och platta hjertblad. *Temligen små, greniga och merendels håriga örter, med vanligen oskaftade och hela blad samt små hvita blommor.*

† *Stjelkblad talrika, med hjertlik, stjelkomfattande bas.*

1. **A. hirsúta** (L.) Scop. stjelkblad aflånga, tandade; kronblad upprätta, aflånga; skida jemte skaftet upprätt. ♃ eller ⊙⊙ Maj, Juni, hv. blr.

β **glabra** L. blad glatta.

Stjelk 1—1½ fot hög, styf, upprätt och merendels enkel, rikbladig, styfhårig. Blad håriga; rotblad temligen talrika, samlade i en rosett, aflånga—omvändt äggrunda och afsmalnande till ett kort skaft, glest tandade eller nästan helbräddade; stjelkblad regelbundet aftagande i storlek mot stjelkens spets, nästan upprätta, trubbiga och merendels temligen hvasst tandade. Blommor längre än skaften. Skidor flere gånger längre än skaften. Frön aflånga, skrofliga, svartbruna med en mörkare kant.

Förek. på torra ställen ej sällsynt i östra delen, t. ex. vid *Ifö, Ebbetorp, Christianstad, Mansdala, Brösarp, Kivik, Benestad* m. fl. st.; dessutom mera sparsamt spridd öfver hela provinsen, t. ex. vid *Norup Knislinge sn, Kullaberg, Billinge, Tågarp, Bosarp, L. Harrie, Skeglingebäck, Lund, Hardeberga Fästa, Fogelsång, Öfvedskloster* m. fl. st.; *β glabra* vid *Östra Torp.*

†† *Stjelkblad glesa, med afsmalnande, ej stjelkomfattande bas.*

2. **A. arenósa** (L.) Scop. rotblad lyrformigt pardelta; stjelk-

blad aflångt lansettlika; kronblad omvändt äggrunda, med utböjd skifva; skida jemte skaftet utstående. ⊙ Juni, Juli, hv. blr

Stjelk 1/2—1 fot hög, upprätt, nästan enkel och stängelformig (hos den skånska formen), utan eller med endast 1—2 stjelkblad, nedtill tätt hårig, upptill glatt. Rotblad bildande en rosett, lansettlika, spetsiga, på båda sidor stjernhåriga; deras sidoflikar tätt närmade hvarandra och utgörande 6—12 par, bredt äggrunda, spetsiga; stjelkblad små, oskaftade och helbräddade. Kronblad hvita, minst 2 gånger längre än foderbladen. Frön upptill vingkantade.

Förek. på torra ställen i nordvestra delen vid *Farhult* (enl. Lekt. K. J. Lönnroth).

3. **A. thaliána** L. rotblad hela; stjelkblad lansettlika, nästan helbräddade, oskaftade; kronblad omvändt äggrunda, med utböjd skifva; skida jemte skaftet utstående. ⊙ och ⨀ April, Maj, hv. blr.

Stjelk späd, från några tum ända till 1 fot hög eller ännu högre, upprätt, stundom enkel, merendels grenig, med utstående grenar, nedtill hårig. Blad stjernhåriga; rotblad tätt tufvade, aflånga—omvändt äggrunda, glest tandade eller helbräddade, afsmalnande till ett skaft nästan af skifvans längd. Blommor vanligen något kortare än skaften; kronblad hvita, mot basen blekgula, dubbelt längre än foderbladen. Skidor knappt dubbelt längre än skaften. Frön små, släta, ljusbruna, utan kant, med nästan ryggliggande lillrot.

Förek. allmänt på åkrar, åkerrenar o. s. v.

8. MELANOSINÁPIS (DC.) Sch. & Sp. Svartsenap.

Foderblad likformiga, utstående. Stift något utdraget, med nästan helt märke. Skida temligen kort och tjock, plattadt 4-kantig, med temligen kort, plattadt spröt och kullriga, 1-nerviga skal. Frön klotrunda, enradiga, med ryggliggande lillrot och på längden hopvikna, 2-klufna hjertblad. *Hög, grenig ört med de nedre bladen parflikiga och gula blommor.*

1. **M. commúnis** Sch. & Spenn. de nedre bladen lyrformigt pardelta, de öfversta lansettlika, glest tandade; blomskaft upprätta, kortare än de till stjelken tryckta skidorna. ⨀ Juni, Juli, g. blr.

Stjelk 1—4 fot hög, upprätt och utspärradt grenig, trind, nedtill glest hårig. Blad skaftade, gröna och glatta; de nedre med stor äggrund, 3-flikad ändflik samt små, sågade sidoflikar; de närmast öfre bladen nästan spjutlika, 3-klufna och hvasstandade; de nedersta bladen vid fruktmognaden förvissnade. Blomskaft af fodrets längd eller kortare. Kronblad med smal, upprätt klo och omvändt äggrund, utbredd skifva. Skidor från fogen plattade, med spröt af skaftets längd eller kortare. Frön bruna, smågropiga, med skarp smak.

Förek. temligen allmänt i åkrar, vid vägar, på odlade ställen, hafsstränder o. s. v.

9. BARBARÉA R. Br. Sommargyllen.

Foderblad nästan likformiga, upprätta. Stift kort, med nästan odelt märke. Skida plattadt 4-kantig, med något förlängdt spröt och 1-nerviga, kölade skal. Frön enradiga, aflånga, med kantliggande lillrot och platta hjertblad. *Höga, merendels glatta örter med de nedre bladen lyrformigt parflikiga och gula blommor.*

1. **B. vulgáris** R. Br. de nedersta bladen lyrformigt pardelta, med rundadt hjertlik ändflik; kronblad omvändt äggrunda, urnupna, mycket längre än fodret; skida med utstående skaft och smalt spröt. ♃ Juni, Juli, g. blr.

* **præcox** (Sm.) R. Br. de öfre stjelkbladen parklufna; skidor föga tjockare än skaften, utstående och med längre spröt.

Stjelk 1—2 fot hög, styf, upprätt och upptill grenig, kantig och fårad, merendels glatt samt nedtill ofta rödaktig. De nedre bladen skaftade, med nedtill vingkantade skaft och 1—4 par aflånga—rundade sidoflikar; de öfre stjelkbladen oskaftade och halfomfattande, omvändt äggrunda, groftandade och vid basen parklufna. Blomskaft ungefär af foderbladens längd. Kronblad dubbelt längre än foderbladen. Skidor än temligen korta och tjocka (hos hufvudformen), än långa och smala (hos underarten), upprätta eller utstående, 2—3 gånger längre än skaften, med sprötet ungefär dubbelt längre än skidans bredd och mot spetsen afsmalnande. Frön gråbruna, kantiga och smågropiga.

Förek. temligen allmänt på torra ställen, vid vägar, vallar, på åkerrenar o. s. v.; **præcox* på liknande lokaler flerestädes, t. ex. *Åhus, Widtsköfle, Jerrestads mölla, Öfvedskloster, Lund, Bosjökloster, Orup* (Dr. S. A. Tullberg), *Allerum* (Lekt. N. J. Scheutz).

2. **B. stricta** Andrz. de nedre bladen lyrformigt pardelta, med aflång ändflik och små, fåtaliga sidoflikar; kronblad vigglika, i spetsen rundade, föga längre än fodret; skida med upprätt skaft och tjockt, kort spröt. ⊙ Juni, Juli, hvitg. blr.

Föga skild från föreg., i synnerhet från dess underart. De nedre stjelkbladens sidoflikar små, äggrunda, ofta felande, ändfliken merendels med rundad eller tvär, sällan något hjertlik bas. Blommor mindre och af blekare färg än hos föreg.; kronblad halfannan gång längre än foderbladen. Skidor upprätta, tryckta till stjelken, långa och smala, med kort och mot spetsen tjockare spröt.

Förek. här och der på fuktiga ställen, t. ex. vid *Möllarp Kågeröds sn* (Stud. B. Cöster), *Mörarp, Tågarp, Billinge, Trolleholm, Bosarp, Scaluf,* mellan *Grödby Borlunda sn* och *Djurgården, Klinta, Orup, Hurfva* (Dr S. A. Tullberg), *Sandby mölla, Eliselund, Skårby, Brösarp, Mansdala, Christianstad, Broby* m. fl. st.

10. **ALLIÁRIA** Scop. Hvitlöksört.

Foderblad likformiga, upprätta. Stift mycket kort, med tvärhugget, odelt märke. Skida lång, jemnbred, rundadt 4-kantig, med kölade, 3-nerviga skal och nästan omärkligt spröt. Frön enradiga, aflånga, strimmiga, med ryggliggande lillrot och platta hjertblad. *Hög lundväxt med hela, breda blad och hvita blommor.*

1. **A. officinális** Andrz. blad skaftade, hjertlika, groftandade; fruktskaft korta, utspärrade, jemntjocka med skidan. ⊙⊙ Maj—Juli, hv. blr.

Stjelk 1—3 fot hög, upprätt, enkel eller slutligen upptill grenig, trind, nedtill åtminstone i början gleshårig. Blad gleshåriga eller glatta, ojemnt tandade, med breda, rundadt trubbiga tänder; de öfre kortare skaftade. Blomskaft ungefär af fodrets längd. Kronblad dubbelt längre än foderbladen, med omvändt äggrund, utböjd skifva, som är lika lång med den upprätta klon.

Skidor med korta, tjocka, utspärrade skaft, ofta violetta, något knöliga af de stora fröna, nästan upprätta. Frön stora, svartbruna, trinda och snedt afplattade i ena ändan. Örten luktar hvitlök.

Förek. allmänt på skuggrika ställen, i skogar, busksnår, vid bäckar o. s. v.

11. ERÝSIMUM L. Gyllen.

Foderblad nästan likformiga, slutna till kronan. Stift nästan omärkligt, med merendels urnupet märke. Skida lång, jemnbred, qvadratiskt 4-kantig, med 1-nerviga, kölade skal, nästan utan spröt. Frön enradiga, aflånga, släta, med ryggliggande lillrot och platta hjertblad. *Örter med rikbladig stjelk, hela, smala blad och gula blommor.*

1. **E. cheiranthoídes** L. foder 2—3 gånger kortare än blomskaftet; kronbladsskifvan rundad; skida upprätt utstående, på båglikt böjdt skaft. ⊙ och ⊙ Juni—Sept., g. blr.

β **nodósum** Fr. tvåårig; stjelk nedtill knölig; skidor tilltryckta.

Stjelk ½—2 fot hög, upprätt och upptill grenig, med utstående grenar, kantig och tilltryckt hårig. Blad stjernhåriga, lansettlika, kort spetsade, glest tandade eller nästan helbräddade, kort skaftade, med undantag af de öfversta; de nedre snart förvissnande. Kronblad nästan dubbelt längre än foderbladen, med skifva af klons längd. Skidor gröna, vanligen något utstående från stjelken, dubbelt längre än skaften.

Förek. allmänt i åkrar bland vårsäd; *β nodosum* vid *Gyllerup Hörups sn* (osedd af författaren).

2. **E. hieraciifólium** L. foder af blomskaftens längd; kronblad vigglika; skida upprätt, många gånger längre än det upprätta skaftet. ⊙⊙ och ♃ Maj—Juli, g. blr.

Lik föreg., men högre och mera sträfhårig samt med kantigare stjelk, som kan blifva 2—3 fot hög. Blad stjernhåriga, lansettlika, glest tandade, de öfre oskaftade; rotblad samlade i en rosett, snart vissnande. Skidor nästan tryckta till stjelken.

Förek. sällsynt på torra ställen vid *Sularp* nära *Fogelsång.*

12. HÉSPERIS L. Nattviol.

Foder upprätt, slutet till kronan, med tvänne af bladen vid basen kupiga. Stift kort, med 2-flikadt, upprätt märke. Skida lång, jemnbred, nästan trind, med otydligt spröt och kölade, 1-nerviga skal. Frön enradiga, aflånga, med kantliggande lillrot och nästan platta hjertblad. *Hög ört med hela, breda blad och stora, blåröda eller hvita blommor.*

1. **H. matronális** L. blad skaftade, äggrunda—lansettlika, tandade; skida flere gånger längre än skaftet, upprätt. ⊙⊙ och ♃, Juni, Juli, blår. eller hv. blr.

Stjelk 2—3 fot hög, upprätt och upptill slutligen grenig, mångbladig, trind och hårig eller stundom nästan glatt. Blad mer eller mindre sträfhåriga, spet-

siga, de öfre kort skaftade och smalare. Blomskaft glandelhåriga, nästan kortare än fodret. Kronblad med omvändt äggrund, utbredd skifva och smal, upprätt klo. Skidor mycket långa, flere gånger längre än skaftet, glatta eller småludna. **Frön stora, bruna och smågropiga, trinda.**

Förek. förvildad här och der på odlade ställen, i gamla trädgårdar o. s. v.; en hvitblommig form med endast under natten välluktande blommor *(var. inodora)* och som synes vara mera vild, förekommer vid *Kulla-Gunnarstorp, Toppelagård* samt *Bjersjölagård.* Arten härstammar från södra Europa.

13. DENTÁRIA Tourn. Tandört.

Foderblad likformiga, upprätta och slutna till kronan. Stift något utdraget, med helt märke. Skida lång jemnbred, med något utdraget spröt samt plattade, nervlösa, vid mognaden elastiskt uppspringande skal. Frön enradiga, aflånga, med breda, vingade frösträngar, kantliggande lillrot och nästan platta hjertblad. *Hög lundört med de nedre bladen parbladigt delade, groddknoppar i de öfre bladvecken och stora, ljusröda blommor.*

1. **D. bulbífera** L. blad parbladigt delade, med 3—7 lansettlika, sågade flikar, de öfversta hela, lansettlika, sågade; foder färgadt; kronblad aflånga. ♃ Maj, Juni, r. blr.

Stjelk utgående från en lång, grenig, krypande, hvit och med hvita, köttiga fjäll beklädd rotstock, 1—3 fot hög, upprätt, enkel, nedtill bladlös, trind och glatt. De nedersta bladen utgående ungefär från midten af stjelken, merendels till ett antal af 2—3, skaftade och parbladigt delade, med oskaftade flikar; de öfversta, hela bladen kortare skaftade, med rundade, svartröda groddknoppar i bladvecken; alla bladen glatta. Klase temligen kort och fåblommig. Kronblad 3—4 gånger längre än fodret. Skidor sällan utvecklade, glatta, nästan upprätta och längre än de något utstående skaften; fröfästen mycket tjocka.

Förek. i fuktiga, skuggrika skogar temligen allmänt, t. ex. på *Kullaberg, Ekeröd* på *Gärden, Bäringe, Röstånga* och *Billinge,* mellan *Höör* och *Sösdala, Misseröd Höörs sn,* vid *Ringsjön, Stehag, Kulleberga, Pugerup, Öfredskloster, Kärrby ängar, Simontorp, Heckeberga, Söfdeborg, Röddingedalen, Baldringe, Krageholm* på ön *Lybeck, Delperöd Rörums sn, Esperöd, Widtsköfle* (Hr Th. Brown), *Åkesholm* i parken, *Landön* (Kand. M. Lovén), mellan *Lingenäset* och *Torsebro* (Kand. Hj. Nilsson), *Oppmanna i Bokenäset* m. fl. st.

14. CARDAMÍNE Tourn. Bräsma.

Foderblad likformiga, utstående. Stift kort eller nästan omärkligt, med helt märke. Skida smal, nästan jemnbred, med elastiskt uppspringande, platta och nervlösa skal samt kort eller omärkligt spröt. Frön enradiga, aflånga, med trådlika frösträngar, kantliggande lillrot och platta hjertblad. *Merendels späda örter med parbladigt delade blad, utan groddknoppar och med hvita eller gredelina blommor.*

Öfversigt öfver arterna.

† **Bladskaft med tvänne stipelformiga flikar vid basen.** . *C. impatiens.*
†† **Bladskaft utan stipelformiga flikar vid basen.**

* Kronblad högst dubbelt längre än fodret, med uppprätt, aflång—tunglik skifva.

Stjelkblad talrika, med äggrunda, bugttandade flikar, större än rotbladen. *C. sylvatica.*

Stjelkblad endast 2—3 till antalet, med aflånga, vanligen helbräddade flikar, mindre än rotbladen. . . . . *C. hirsuta.*

** Kronblad 3 gånger längre än fodret, med utböjd, omvändt äggrund skifva.

Stjelkbladens flikar äggrundt aflånga, groftandade; ståndare af kronbladens längd, med violetta knappar. . . . . *C. amara.*

Stjelkbladens flikar lansettlika, nästan helbräddade; ståndare hälften kortare än kronbladen, med gula knappar. . . . . . *C. pratensis.*

---

† *Bladskaft vid basen försedda med ett par stipelformiga bihang.*

1. **C. impátiens** L. stjelkblad talrika, mångpariga, de nedre med kort skaftade, aflångt äggrunda och inskuret groftandade flikar; kronblad af fodrets längd, stundom felslående. ⊙ och ⊙ Juni, Juli, hv. blr.

Stjelk $^1/_2$—2 fot hög, upprätt och merendels enkel, mångbladig, glatt och kantig. Blad temligen jemnstora på hela stjelken och med ändfliken föga större än sidoflikarne, skaftade, tunna och hårbräddade, för öfrigt nästan glatta; bladflikar på de öfre bladen nästan oskaftade; de stipelformiga bihangen vid bladskaftens bas smala, nästan klolika, till en del omfattande stjelken. Skidor smala, tillspetsade, med kort, syllikt spröt, något utstående, flere gånger längre än de utstående skaften. Frön plattade, ljusbruna, släta, omgifna af en smal kant.

Förek. här och der i skogar i mellersta och södra delen, sällsynt i norra, t. ex. *Röstånga*, *Billinge*, *Bögerups* och *Vitseröds hagar*, *Gyaberg* vid *Stehag*, *Lillö* vid *Ringsjön* (Stud. S. J. Nerius), *Öfvedskloster*, *Hellestads ora*, *Sjöbo*, *Söfdeborg*, *Baldringe*, *Röddinge* mellan *Velleröd* och *Fylehusen*, *Stenshufrud*. *Esperöd*, *Bokenäset* vid *Oppmanna* m. fl. st.

†† *Bladskaft utan stipelformiga bihang vid basen.*

* ***Kronblad högst dubbelt längre än fodret, med aflång—tunglik, upprätt skifva.***

2. **C. sylvática** Link, stjelk grenig, mångbladig; stjelkblad med äggrunda, bugttandade flikar, större än de glesa rotbladen; fruktskaft utstående. ⊙ Maj, Juni, hv. blr.

β **clandestina** Fr. blommande på hösten; kronblad nästan felslående.

Stjelk $^1/_2$—1 $^1/_2$ fot hög, uppstigande och ofta ända från basen grenig, vanligen flerböjd, kantig och gleshårig. Blad skaftade, gleshåriga i synnerhet på den öfre sidan och med ändfliken märkbart större än sidoflikarne; rotblad snart vissnande, fåtaliga; stjelkblad 5—7-pariga; de öfversta stjelkbladens flikar oskaftade, smalare och nästan aflånga, föga tandade. Ståndare 6. Skidor utstående, ungefär 3 gånger längre än skaften, med kort och tjockt spröt, som yngre knappt nående öfver den blommande delen af klasen; sprötets längd lika med skidans bredd.

Förek. här och der på dyiga ställen i skogskärr, temligen spridd i norra och mellersta delen, mera sällsynt i södra, t. ex. *Oppmanna sn* i *Bokenäset*, *Arkelstorp* och *Hjersås skog* (Kand. Hj. Nilsson), *Hallasnärje Hästveda sn* (enl.

Lilja), *Broby, Skyrup Finja sn* (Prov. J. Persson), *N. Vram, Odensjö, Stehag, Pugerup, Heckeberga; β clandestina* vid *Baldringe, Ramstorp* (enl. Lilja).

3. **C. hirsúta** L. stjelkar talrika från hvarje rot, enkla och 2—3-bladiga; stjelkblad mindre än de talrika rotbladen, med aflånga och vanligen helbräddade flikar; fruktskaft upprätta. ⊙ och ⊙ Maj, Juni, hv. blr.

Stjelkar från några tum ända till 1 fot höga, upprätta och raka, kantiga, glatta eller gleshåriga. Rotblad tätt tufvade, skaftade, 2—4-pariga, med kort skaftade, rundade och bugttandade flikar samt med ändfliken märkbart större än sidoflikarne; stjelkblad skaftade, 2—4-pariga, med skaftade flikar och ändfliken större än sidoflikarne; alla bladen glatta eller gleshåriga. Ståndare vanligen 4. Skidor nästan tryckta till stjelken, ungefär 3 gånger längre än skaftet, med kort och tjockt, nästan omärkligt spröt, hvars längd är mindre än skidans bredd, som yngre skjutande upp öfver den blommande delen af klasen. Frön bruna, rundadt aflånga, plattade, med en smal, ljus kant.

Förek. ej sällsynt på torra ängar, skogsbackar o. s. v., t. ex. på *Kullen, N. Wram, Skäralid, Röstånga* (enl. Lilja), *Malmö, Simontorp, Söfdeborg, Ystad, Stenshufvud, Esperöd, Widtsköfle* och *Yngsjö* (Hr Th. Brown), *Hammar* nära *Christianstad* (Kand. Hj. Nilsson) m. fl. st. Varierar glatt eller hårig.

** *Kronblad 3 gånger längre än fodret, med utböjd, omvändt äggrund skifva.*

4. **C. amára** L. stjelkbladens flikar äggrundt aflånga, groftandade; ståndare af kronbladens längd, med violetta knappar; spröt förlängdt, syllikt, dubbelt längre än skidans bredd. ♃ Maj, Juni, hv. blr.

Stjelk 1—1 ½ fot hög, från sin nedre del alstrande grenskott, uppstigande eller upprätt, något flerböjd, inuti tät, ända upp till klasen bladbärande, kantig och fårad samt glatt eller hårig. Alla bladen spridda: de nedre skaftade, de öfre oskaftade; rotbladen med rundadt äggrunda flikar; stjelkblad 2—4-pariga, med mer eller mindre skaftade sidoflikar, som äro något mindre än ändfliken: de öfre bladens flikar aflånga och merendels oskaftade; alla bladen än glatta än håriga. Skidor utstående, något längre än de likaledes utstående skaften. Frön rundadt aflånga, plattade, bruna, omgifna af en mörkare, smal kant.

Förek. allmänt i skogskärr och vid skogsbäckar o. s. v.

5. **C. praténsis** L. stjelkbladens flikar lansettlika, nästan helbräddade; ståndare hälften kortare än kronbladen, med gula knappar; spröt kort och tjockt, kortare än skidans bredd. ♃ April, Maj, gredel., sällan hv. blr.

Stjelk ½—1 ½ fot hög, stundom vid basen alstrande grenskott, nästan upprätt och rak, upptill bladlös, ihålig, trind och glatt. Rotblad tätt tufvade och liksom de öfriga bladen glatta, med rundade, tandade sidoflikar och något större, hjertlik eller njurformig ändflik; stjelkblad skaftade, 5—flerpariga, med nästan likstora flikar; de öfversta bladens flikar jemnbreda. Kronblad med gulaktig klo. Skidor nästan upprätta, men ej tryckta till stjelken, föga längre än de utstående upprätta skaften. Frön rundadt aflånga, plattade, svartbruna, utan tydlig kant, dubbelt större än hos föreg.

Förek. allmänt på ängar.

15. **NASTÚRTIUM** R. Br. Vattenkrasse.

Foderblad likformiga, utstående. Stift än förlängdt än kort, med helt märke. Skida temligen kort, cylindrisk—aflång—rundad, med kullriga, nervlösa skal. Frön 2-radiga, aflånga eller runda, med kantliggande lillrot och platta hjertblad. *Kärr- eller vattenväxter med parflikiga eller hela blad, gula eller stundom hvita blommor samt skidor, som merendels äro kortare än skaften.*

Öfversigt öfver arterna.

† Blommor hvita.

Rotbladen och de öfre stjelkbladen hela; skidor rundade. *N. Armoracia.*

Blad parbladigt delade; skidor cylindriska. . . . . *N. officinale.*

†† Blommor gula.

* Kronblad längre än fodret.

De öfre stjelkbladen hela, lansettlika. . . . . *N. amphibium.*

Stjelkbladen parbladigt delade, de öfre halftomfattande. *N. anceps.*

Stjelkbladen parbladigt delade, äfven de öfre skaftade. *N. sylvestre.*

** Kronblad ej längre än fodret. . . . . *N. palustre.*

---

† *Kronblad hvita.*

1. **N. Armorácia** (L.) Fr. stjelkblad lansettlika, de mellersta parflikade, de öfversta hela; skida rundad, kortare än skaftet. ♃ Juni, Juli.

Rot något köttig, tjock och tappformig, frambringande knoppar. Stjelk 2—5 fot hög, upprätt, nedtill trind, upptill något kantig och refflad, mångbladig och upptill grenig, glatt. Rotblad mycket stora och långt skaftade, aflångt äggrunda, trubbtandade och, liksom alla de öfriga bladen, glatta; stjelkblad småningom aftagande i storlek mot stjelkens spets, de nedersta liknande rotbladen, de derpå följande parklufna—pardelta, med talrika aflånga, trubbiga och grofsågade flikar, de öfversta smala, jemnbredt lansettlika, nästan helbräddade. Klasar talrika i stjelkens spets, bildande en stor, qvastlik blomställning; blomskaft flere gånger längre än blommorna. Foderblad äggrunda, ljust gulgröna, i kanten hvita, flere gånger kortare än de omvändt äggrunda, utböjda kronbladen. Stift kort och mycket smalare än det stora, skifformiga märket. Skidor sällan utvecklade.

Förek. der och hvar förvildad på odlade ställen, t. ex. vid *Broby, Christianstad, Wä, Wemmerlof, Walleberga, Lund, Håstad, L. Harrie, Billinge, Kullen* m. fl. st.

2. **N. officinále** R. Br. blad parbladigt delade, med rundade—aflånga flikar; skida cylindrisk, med slutligen nedböjdt skaft. ♃ Juni—Sept.

β **siifólium** Reich. storväxt; bladflikar äggrundt aflånga, med hjertlik bas.

Stjelk 1—3 fot lång, uppstigande och vid basen rotslående, ihålig och kantig, glatt, upptill grenig. Blad glatta, skaftade, 1—4-pariga och vid skaftens

bas försedda med bladöron; sidoflikar mycket mindre, bredt äggrunda och ofta urnupna, nästan oskaftade; ändflik hjertlikt rundad. Blomskaft något längre än blommorna. Kronblad med utböjd, omvändt äggrund skifva, dubbelt längre än de aflånga foderbladen. Märke nästan smalare än stiftet. Skidor något bågböjda, ungefär af de utspärrade och slutligen nedböjda skaftens längd, nästan trinda, med ett temligen omärkligt, kort och tjockt spröt. Frön bruna, smågropiga, plattadt kullriga och rundade.

Förek. här och der på fuktiga ställen vid bäckar, åar o. s. v. i södra och vestra delen, t. ex. vid *Östratorp*, *Gislöf*, *Hammenhög*, *Ystad*, *Bromma*, *Herrestad*, *Röddinge*, *Benestad*, mellan *Velleröd* och *Tågra*, *Haslemölla*, *Sandby*, *Höjeå* och *Löddeström* flerestädes, *Saxtorp*, mellan *Băringe* och *Hjelmaröd*, *Blinkarp* m. fl. st.; β *Siifolium* söder om *Malmö*, mellan *Efrerlöf* och *Haslemölla*, *Källby* vid *Höjeå*, *Lackalänge*, *Ramsåsa*, *Gladsax*.

†† *Kronblad gula.*

* *Kronblad längre än fodret.*

3. **N. amphíbium** (L.) R. Br. de öfre bladen lansettlika, groftandade; skida rundadt aflång, något längre än stiftet och 2—3 gånger kortare än skaftet. ♃ Juni—Aug.

Stjelk 1—4 fot hög, uppstigande och rotslående samt ej sällan bildande grenskott vid basen, upptill grenig, glatt, trind och ihålig. På i vatten vaxande exemplar blifva de nedersta, nedsänkta bladen kamlikt pardelade; de för luften utsatta bladen aflångt lansettlika, mot basen afsmalnande, hela och endast groftandade eller de nedre parklufna, kort skaftade eller oskaftade, halftomfattande; alla bladen glatta. Kronblad nästan upprätta, omvändt äggrunda, ungefär dubbelt längre än de äggrunda foderbladen. Stift temligen långt och smalt, något smalare än det skiflika märket. Skidor på utspärrade eller slutligen nedböjda skaft.

Förek. temligen allmänt på fuktiga ställen, i kärr, vid stränder af åar o. s. v.

4. **N. anceps** (Wg.) DC. blad pardelta, de öfre oskaftade, halftomfattande; fruktämne med utdraget stift; skida plattadt 2-eggad, aflång, kortare än skaftet. ♃ Juli—Sept.

Stjelk 1—1 ½ fot hög, uppstigande eller nedliggande, nedtill rotslående, grenig, glatt och upptill kantig. Blad glatta och glänsande, med aflång omkrets samt talrika aflångt lansettlika, hvasst sågade eller stundom nästan helbräddade sidoflikar och stor, inskuren ändflik; de nedre bladen skaftade. Kronblad upprätta, med tunglik skifva, vanligen halften längre än fodret. Fruktämne på ett tydligt skaft innanför fodrets fästpunkt. Märke skiflikt, märkbart tjockare än stiftet. Skidor temligen korta, horizontala eller svagt båglikt uppåtböjda, med utspärrade eller nedböjda skaft, nära hälften kortare än dessa och ungefär 3 gånger längre än sprötet. Anses af flere författare som hybrid af föreg. och följ.

Förek. här och der på fuktiga ställen vid åar och bäckar i vestra och södra delen, t. ex. vid *Löddeström*, *Höjeå*, *Segeå*, *Löderup* m. fl. st.

5. **N. sylvéstre** (L.) R. Br. blad pardelta, äfven de öfre skaftade; fruktämne med kort stift; skida plattadt 2-eggad, aflång, af skaftets längd. ♃ Juli—Sept.

Mycket lik föreg. Stjelk 1—1 ½ fot hög, uppstigande eller nedliggande, från den nedre delen bildande korta bladrosetter, glatt eller korthårig, upptill

kantig. Blad glatta, med breda, nästan rännformiga skaft; de nedre bladen med mindre, lansettlika, spetsiga och helbräddade flikar mellan de nedre och större flikarne, som äro parklufna—ojemnt sågade, aflångt lansettlika, trubbiga, med kort udd; de öfversta stjelkbladens flikar smala, aflånga och sågade, utan mindre flikar. Kronblad med omvändt äggrund och utböjd skifva, nästan dubbelt längre än de aflånga foderbladen. Fruktämne nästan oskaftadt innanför fodret; märke skifliktt, märkbart tjockare än det korta och tjocka stiftet. Skidor många gånger längre än sprötet, uppåtböjda, på utspärrade skaft. Frön bruna, punkterade.

Förek. på samma lokaler som föreg. och ofta i dess sällskap, t. ex. vid *Landskrona, Billinge, Örtofta*, mellan *Lund* och *Getinge, Höjeå, Alnarp, Christianstad, Balsberg, Broby* m. fl. st.

** *Kronblad ej längre än fodret.*

6. **N. palústre** DC. blad pardelta; fruktämne med kort stift; skida trind, af skaftets längd. ⊙, ⊙ stundom ♃, Juni—Sept.

Stjelk $^1/_2$—$2^1/_2$ fot hög, nedliggande—upprätt, grenig, kantig och glatt. Rotbladen och de nedre stjelkbladen skaftade, lyrformigt pardelta, med talrika, rätvinkligt utstående, aflånga, trubbiga och ojemnt groftandade sidoflikar samt stor, äggrund och inskuren ändflik; de öfre stjelkbladen oskaftade och halftomfattande, pardelta; alla bladen glatta. Blommor små, blekgula. Kronblad vigglika. Fruktämne oskaftadt innanför fodret; stift kort och tjockt, med föga vidgadt märke. Skidor i båda ändar trubbiga, korta och tjocka, nästan upprätta och ofta något krokta, med utspärrade skaft, många gånger längre än sprötet.

Förek. allmänt på samma lokaler som föreg.

2 Flocken. SILICULOSÆ.

16. SUBULÁRIA L. Sylört.

Foder, krona och ståndare fästa i öfre kanten af ett skålformigt, fruktämnets nedre del omgifvande kronfäste. Foderblad likformiga, upprätta. Kronblad hela. Ståndarsträngar utan bihang. Stift nästan omärkligt, med helt märke. Skida aflång, oskaftad, med starkt kullriga, nervlösa och från stiftet lossnande skal samt bred skiljevägg. Frön aflånga, plattade, med ryggliggande lillrot och på längden veckade hjertblad. *Liten vattenväxt med syllika, nedtill tufvade blad, fåblommiga klasar på stänglar och små hvita eller kronbladslösa (när de äro nedsänkta i vattnet) blommor.*

1. **S. aquática** L. glatt; rotblad syllika; blomstänglar fåblommiga. ⊙ Juli, Aug., hv. blr. eller, blommande under vattnet, utan kronblad.

Stänglar ensamma eller flere från samma rot, $^1/_2$—3 tum höga, uppstigande eller upprätta, jemte de tumslånga, hoptryckta och helbräddade bladen glatta. Klase 2—6-blommig, med glest sittande blommor, merendels flerböjd och med utstående eller utspärrade blomskaft. Kronblad vigglika, upprätta, längre än de äggrunda foderbladen. De nedre skidornas skaft vanligen längre, de öfres kortare än sjelfva frukten; skal nästan båtlika. Frön ljusbruna.

Förek. här och der vid stränder i norra delen ända till *Christianstad* på *Isternäset* samt vid *Hammarspynt.*

17. CAMELÍNA Crantz. Lindådra.

Foderblad likformiga, upprätta. Kronblad hela. Ståndarsträngar utan bihang. Stift förlängdt, med helt märke. Skida päronformig, mot basen afsmalnande och innanför fodret kort skaftad, med bred skiljevägg och hvälfda, ennerviga, vanligen i en spets utdragna skal, af hvilka det ena bär stiftet. Frön aflånga, platta, med merendels ryggliggande lillrot och platta hjertblad. *Temligen höga åkerväxter med smala, pillikt halftomfattande blad och hvitgula blommor.*

1. **C. sylvéstris** Wallr. blad helbräddade eller glest småtandade; foderblad glest hvithåriga; skida omvändt äggrundt päronformig, något hoptryckt, i spetsen rundad, ungefär dubbelt längre än sprötet, med kullriga (ej uppblåsta), gropigt ojemna skal och med utskjutande kant mellan skalen. ⊙ Juni, Juli, blekg. blr.

Stjelk 1—3 fot hög, upprätt, grenig, nästan trind, nedtill hårig af dels enkla hår dels stjernhår. Blad mycket tätt sittande, blågröna och temligen fasta, lansettlika, spetsiga, håriga eller glatta: de nedersta bladen kort skaftade och snart vissnande, de öfre oskaftade, med pillikt omfattande bas. Foderblad aflånga, mycket kortare än kronbladen. Skidor på utstående, styfva, knappt öfver $^{1}/_{2}$ tum långa skaft; skal ej nätådriga, båda i spetsen bärande en spets (det ej stiftet uppbärande skalet med en kortare sådan); den qvarsittande skiljeväggen omvändt äggrund, med en kort spets. Frön talrika, mörkbruna, punkterade, hälften mindre än hos följ.

Förek. här och der på odlade ställen, åkrar, vid vägar o. s. v., aldrig i linåkrar.

2. **C. satíva** Fr. blad helbräddade eller glest småtandade; foderblad glatta; skida omvändt äggrundt päronformig, nästan trind, i spetsen rundad, 3—4 gånger längre än sprötet, med fasta, uppblåsta, nätådriga skal och föga utskjutande kant mellan skalen. ⊙ Juni—Aug., ljusg. blr.

Till örten mest lik föreg. art, men med vanligen glattare blad. Blommor mer gula än hos de öfriga arterna. Skidornas skaft längre, ända till tumslånga och nästan utspärrade. Skidor ej så talrika som hos föreg., men vanligen mycket större; det ej stiftet uppbärande skalet ofta utan tydlig spets; den qvarsittande skiljeväggen omvändt äggrund med nästan omärklig udd i spetsen. Frön mer fåtaliga, dubbelt större än hos föreg. och af ljusare färg.

Förek. **här och der som ogräs i linåkrar.**

3. **C. foétida** Fr. de nedersta bladen bugttandade—lyrformigt parklufna; foderblad glest hvithåriga; skida klotrundt päronformig, i spetsen tvärhuggen eller något urnupen, med uppblåsta, lätt hoptryckta, nätådriga skal, 3 eller flere gånger längre än sprötet och med nästan omärklig kant mellan skalen. ⊙ Juni—Aug., ljusg. blr.

Vanligen mindre och spädare än de föreg. och af en nästan rent grön färg. Stjelk enkel eller fågrenig, 1—2 fot hög, nästan glatt. Blad ej så tätt sittande, tunna. Skidor mycket stora, slutligen utböjda eller nästan hängande på de smala, böjliga skaften; det stiftet ej uppbärande skalet nästan utan udd

i spetsen; skiljeväggen nästan omvändt hjertlik, utan udd i spetsen. Frön något större än hos föreg., brungula.

Förek. ej sällsynt som ogräs i linåkrar.

18. COCHLEÁRIA Tourn. Skörbjuggsört.

Foderblad likformiga, upprätta. Kronblad hela. Ståndarsträngar utan bihang. Stift kort, med helt märke. Skida rundadt aflång och innanför fodret oskaftad, med bred skiljevägg samt ennerviga, kullriga och mjuka, från stiftet aflossnande skal. Frön rundadt aflånga, finknottriga, med kantliggande lillrot och platta hjertblad. *Glatta och lågväxta strandörter med breda blad och hvita blommor.*

1. **C. officinális** L. de öfre stjelkbladen med något omfattande bas; skida nästan klotrund. ⊙ Maj, Juni, hv. blr.

Stjelk ända till fotshög, kantigt fårad, än upprätt och då merendels först vid midten grenad, än grenig ända från roten och med mer utbredda eller uppstigande grenar. Rotbladen och de nedersta stjelkbladen långt skaftade, hjertlikt njurformiga och helbräddade; de öfre oskaftade, med pillikt omfattande bas, aflånga—äggrunda, vinkligt tandade; de öfversta ofta helbräddade. Blomskaft längre än foderbladen. Kronblad rundadt ovala, tvärt sammandragna till en klo, mer än två gånger längre än foderbladen. Skidor merendels betydligt kortare än de utstående skaften, mindre än hos följ. och med kortare spröt.

Förek. sällsynt på nordvestra och nordöstra kusten, t. ex. på *Hallands Väderö, Hallavara Houfs sn*, vid *Kullaberg, Raus, Åhus*, äfven uppgifven för *Edenryd*.

2. **C. dánica** L. de öfre stjelkbladen kort skaftade; skida äggrundt aflång. ⊙ Maj, Juni, hv. blr.

Stjelk än enkel, upprätt och knappt mer än tumshög, än grenad ända från roten i nedliggande eller utstående, ofta mer än $^1/_2$ fot långa grenar, nästan trind och strimmig. Rotbladen triangelformigt hjertlika, långt skaftade; de nedre stjelkbladen likaledes långt skaftade, bredt äggrunda—triangulära, vinkligt groftandade; de öfversta spjutlika. Kronblad omvändt äggrunda, dubbelt längre än fodret. Skidor betydligt större än hos föreg. och af skaftens längd.

Förek. här och der på hafsstränder i synnerhet på vestra kusten, på östra mera sällynt, t. ex. vid *Edenryd.*

19. DRÁBA Dill. Nagelört.

Foderblad utstående, likformiga. Kronblad hela, urnupna eller 2-klufna. Ståndarsträngar utan bihang. Stift nästan omärkligt, med vanligen helt märke. Skida plattad, aflång, innanför fodret oskaftad, med bred skiljevägg och något konvexa, ennerviga skal. Frön plattade, aflånga, med kantliggande lillrot och platta hjertblad. *Mindre, håriga örter med hela blad och små hvita blommor.*

1. **D. verna** L. blomklasar på bladlösa stänglar; kronblad 2-klufna. ⊙ och ⊙ Mars—Maj, hv. blr.

Stänglar ensamma eller flere från samma rot, i början tumshöga, slutligen ända till 6—7 tum höga, enkla, upprätta och temligen späda, trinda, gleshåriga eller upptill glatta. Blad samlade i en rosett, ovala—lansettlika, helbräddade eller slutligen glest tandade, oskaftade eller afsmalnande till ett kort, bredt skaft, vanligen stjernhåriga. Blomskaft glatta, längre än fodret, slutligen mycket långa, utstående och flere gånger längre än skidorna. Kronblad dubbelt längre än de ovala foderbladen, med aflånga, trubbiga flikar. Skidor upprätt utstående, aflångt ovala. **Frön bruna, nästan släta.**

Förek. **allmänt på torra backar, betesmarker, vallar o. s. v.**

2. **D. murális** L. stjelk bladig, med bredt äggrunda, tandade, stjelkomfattande blad; **kronblad hela.** ⊙ **Maj, Juni, hv. blr.**

Stjelk i början endast några tum hög och skenbart enkel, slutligen ända till 1—2 fot hög och merendels grenig nästan ända nedifrån, med långa, upprätta grenar, trind och nedtill stjernhårig, upptill glatt. Rotblad samlade i en rosett, snart förvissnande, kort skaftade, omvändt äggrunda och glest sågade, korthåriga liksom stjelkbladen, som hafva en hjertlik, stjelkomfattande bas. Blomskaft glatta, längre än blommorna. Kronblad vigglika, längre än foderbladen. Ståndare 4. Skidor ungefär lika långa som de utspärrade skaften, med mycket kort spröt. Frön nästan ovala, ljusbruna och skrotliga, omgifna af en mörkare, **mycket smal kant.**

Förek. **sällsynt på torra gräsbevuxna ställen i östra delen, t. ex. vid** *Esperöd, Stenshufvud, Gladsax* på *Horsehall, Jerrestads hallar.*

20. LUNÁRIA L. Månviol.

Foderblad upprätta, slutna till kronan; tvänne af dem vid basen sporrlika. Kronblad hela. Ståndarsträngar utan bihang. Stift temligen förlängdt, med urnupet märke. Skida oval, stor och plattad, långt skaftad innanför fodrets fästpunkt, med bred skiljevägg, nervlösa skal och utdraget spröt. Frön stora, njurformiga och plattade, med skiljeväggen vidväxta frösträngar, kantlagd lillrot och platta hjertblad. *Hög bredbladig lundväxt med hela, skaftade blad och stora ljusröda blommor.*

1. **L. rediviva** L. blad skaftade, hjertlika—hjertlikt äggrunda, sågade, med långt utdragen, helbräddad spets; skida mot båda ändar tillspetsad, på nedböjdt skaft. ♃ Juni, Juli, ljusr. blr.

Stjelk 1—3 fot hög, upprätt och upptill grenig, glest hårig och nästan trind. Blad tunna, gleshåriga och ojemnt sågade, med **uddspetsade sågtänder.** Blommor upprätta, föga kortare än skaften. Kronblad 2—3 gånger längre än fodret, med utböjd, nästan rundad skifva. De egentliga fruktskaften upprätta—utstående, mycket kortare än det till ett skaft utdragna och slutligen nedböjda fruktfästet. Skidor med tunna, nätådriga skal. Frön bruna, rundadt njurformiga, **smalt vingkantade, smågropiga.**

Förek. temligen sällsynt i fuktiga skogar, t. ex. på *Kullen, V. Vram, Pinelierna* vid *Hurfva, Orup, Marianelund, Sextorp* vid *Ringsjön, Espholts lid, Bjersjölagård, Öfvedskloster* på *Frualid, Svansjö, Krageholm* på on *Lybeck,* ***Hörte skog, Jerrestads hallar*** **m. fl. st.**

21. ALÝSSUM L. Grådådra.

Foderblad likformiga, utstående. Kronblad i spetsen grundt urnupna. De båda korta ståndarsträngarne med ett borstlikt bi-

hang vid basen. Stift något förlängdt, med helt märke. Skida plattad, kretsrund och i spetsen svagt urnupen, omgifven af en smal kant, med bred skiljevägg och något konvexa, nervlösa skal. Frön parvisa i hvarje rum, rundade, plattadt kullriga, med kantliggande lillrot och platta hjertblad. *Liten, af stjernlika hår gråluden, smalbladig ört med små gula, slutligen hvita blommor.*

1. **A. calýcinum** L. blad spadlika—aflångt jemnbreda, stjernhåriga; klase slutligen längre än den bladbärande stjelken; skida af det utspärrade skaftets längd. ⊙ och ♃ Maj, Juni, g., slutl. hv. blr.

Stjelk från ett par tum ända till en fot hög, som yngre enkel och upprätt, som äldre vid basen grenad i flere uppstigande, enkla eller upptill förgrenade, jemnhöga, af stjernhår grågröna grenar. De nedre bladen bredare, afsmalnande till ett skaft, snart förvissnande; de öfre oskaftade, smalare och, liksom de nedre, trubbiga. Fodret qvarsittande ända till fruktmognaden, ungefär af blomskaftets längd; dess blad aflånga, kölade, långhåriga, stjernludna. Kronblad spadlika, dubbelt längre än foderbladen. Skidor stjernludna, många gånger längre än sprötet. **Frön nästan släta, bruna, omgifna af en ljusare, smal vingkant.**

Förek. på torra sandiga ställen, i synnerhet på nyligen uppkastad jord, i åkrar o. s. v.; har i de senare årtiondena mycket spridt sig i hela östra, södra och mellersta delen, t. ex. *Trolle-Ljungby*, *Bro mölla*, *Trägårdhsberg*, *Råbelöf*, *Christianstad* flerestädes, *Blackan*, *Färlöf*, *Viby*, *Hammar*, *Ugerup*, *Ölssjö Skepparslöfs sn*, *Gerds Köpinge*, *Brösarp*, *Cimbrishamn*, *Tosterup*, *Ystad*, *Vanstatorp*, mellan *Sjöbo* och *Veberöd*, mellan *Svaneholm* och *Brodda*, mellan *Hellinge* och *V. Grefvie*, *Husie*, *Limhamn*, *Malmö*, *Åkarps station*, *Alnarp*, *Lund*, *Stehags station*, *Gudmundtorp*, *Höör*, *Landskrona* och på många andra ställen, **ehuru, såsom det tyckes, ofta sporadisk.**

22. **FARSÉTIA** R. Br. Sandhvita

Foderblad nästan likformiga, upprätta och slutna till kronan. Kronblad 2-klufna. Ståndarsträngar vid basen försedda med ett ving- eller tandlikt bihang. Stift långt, med helt märke. Skida aflångt äggformig, något plattad och okantad, med bred skiljevägg, kullriga, nervlösa skal och något utdraget spröt. Frön talrika i hvarje rum, rundade och plattade, med kantliggande lillrot och platta hjertblad. *Temligen hög, grenig och grågrön, luden ört med hela blad och stora hvita blommor.*

1. **F. incána** (L.) R. Br. blad smalt omvändt äggrunda—lansettlika, helbräddade eller glest tandade; skida äggrundt aflång, kortare än det upprätta skaftet. ⊙ och ⊙⊙ Juni—Aug., hv. blr.

Stjelk 1/2—2 fot hög, upprätt och ända från basen eller först ofvan midten grenig, trind och, liksom bladen, grågrön samt något straf af ett tätt stjernludd. Rotblad och de nedre stjelkbladen smalt omvändt äggrunda, mot basen afsmalnande till ett skaft, de öfre oskaftade, tätt sittande, smalare och spetsigare. Klasar slutligen mycket förlängda, **med skaft, som äro föga längre än blommorna.** Tvänne af foderbladen **vid basen något kupiga. Kronblad nästan till** midten klufna och ungefär **dubbelt** längre än foderbladen. Skidor gråludna, ungefär af de upprätta skaftens längd, dubbelt längre än sprötet. Frön bruna, omgifna af en mycket smal kant.

Förek. på torra sandiga ställen i vestra delen, t. ex. vid *Båstad, Helsingborg, Heljarp, Saxtorp, Ålstorp, Dysiebro, Billinge, Norrhviddinge, Keflinge, L. Harrie, Holmby, Gräntinge Genarps sn, Lund, Brågarp, Åkarp, Bare, Klågerup, Skabersjö, Malmö, Arrie, Lindholmen, Skanör, Falsterbo* m. fl. st.; i östra delen, t. ex. vid *Kobusa, Ramsåsa, Kivik* och på *Christianstadsslatten* temligen allmän ända till *Oppmanna* (Kand. Hj. Nilsson). Har liksom *Alyssum calycinum* i senare årtionden mycket spridt sig i Skåne.

23. THLASPI Dill. Skärffrö.

Foderblad likformiga, nästan upprätta. Kronblad hela, ungefär lika stora. Ståndarsträngar utan bihang. Stift kort, med helt märke. Skida vingkantad, rundad och i spetsen urnupen, mångfröig, med smal skiljevägg och båtformiga, vingade skal. Frön plattade, rundadt aflånga, med kantliggande lillrot och plattade hjertblad. *Glatt ört med pillikt omfattande, hela blad och små hvita blommor.*

1. **T. arvénse** L. blad omvändt äggrunda—aflånga, med pillikt stjelkomfattande bas, tandade; skida kretsrund, med en smal och djup inskärning i spetsen, af det utstående skaftets längd. ⊙ och ⊙ Maj—Juli, hv. blr.

Stjelk ½—1 fot hög eller stundom ännu högre, upprätt, enkel eller upptill grenig, kantig och fårad. Rotbladen och de nedersta stjelkbladen mot basen afsmalnande till ett skaft, omvändt äggrunda. Blomskaft längre än blommorna. Foderblad gulgröna, hvitkantade, ovala och trubbiga. Kronblad ungefär dubbelt längre än fodret, med omvändt äggrund skifva, som är dubbelt längre än klon. Stift nästan omärkligt. Skidor ungefär af de utstående skaftens längd, med 6—8-fröiga rum. Frön svartbruna, med bågformigt krökta fåror, småtandade mellan fårorna.

Förek. allmänt på odlade ställen, i åkrar o. s. v.

24. CAPSÉLLA Medic. Lomme.

Foderblad likformiga, nästan upprätta. Kronblad hela, lika stora. Ståndarsträngar utan bihang. Stift kort, med helt märke. Skida triangelformig—omvändt äggrund, mångfröig, utan vingkant, med smal skiljevägg och båtformiga skal. Frön plattade, aflånga, med ryggliggande lillrot och platta hjertblad. *Temligen hög ört med merendels parflikiga rotblad och små hvita blommor.*

1. **C. Bursa pastóris** (L.) Med. rotblad skaftade, hela eller parflikiga, stjelkblad aflånga—lansettlika, med pillik, stjelkomfattande bas; fruktskaft utspärrade, längre än skidan. ⊙ och ⊙⊙ April—Aug., hv. blr.

Stjelk ½—2 fot hög, upprätt, grenig, glatt eller gleshårig af dels enkla dels stjernlika hår. Rotblad bildande en rosett, aflångt omvändt äggrunda, ej sällan lyrformigt parklufna, med aflångt äggrund—omvändt äggrund ändflik och äggrundt triangulära—aflånga sidoflikar; stjelkblad glest tandade—helbräddade. Blomskaft mycket längre än blommorna. Kronblad nästan dubbelt längre än de aflånga foderbladen, omvändt äggrunda, med temligen kort klo. Skidor utstående. Frön nästan släta, fårade, ljusbruna.

Förek. allmänt i åkrar, vid vägar o. s. v.

25. TEESDÁLIA R. Br.. Vallkrasse.

Foderblad likformiga, utstående, fästa på en starkt uppsväld blombotten. Kronblad hela, något olikstora. Ståndarsträngar med ett kronbladslikt fjäll vid basen. Stift nästan omärkligt, med helt märke. Skida plattad, på ena sidan konkav, på den andra konvex, nästan kretsrund, i spetsen urnupen och smalt vingkantad, med smal skiljevägg, båtlika skal och 2-fröiga rum. Frön nästan kretsrunda, plattade, med kantliggande lillrot och platta hjertblad. *Liten sandört med vanligen talrika, nästan bladlösa stänglar och små hvita blommor.*

1. **T. nudicaúlis** (L.) R. Br. rotblad lyrformigt pardelta, med den rundade ändfliken störst, sällan hela. ⊙ eller ⊙ April—Juni, **hv. blr.**

Stänglar 2—6 tum höga, sällan ensamma, trinda, glatta eller nedtill gleshåriga, den mellersta upprätt och bladlös, sidostänglar uppstigande och ej sällan med ett eller annat lansettlikt blad. Rotblad talrika, bildande en rosett, skaftade, glatta eller gleshåriga, med aflånga, i spetsen snedt afrundade, helbräddade sidoflikar. Blomskaft längre än blommorna. Kronblad aflångt omvändt äggrunda, nästan utan tydlig klo; de båda inåtvända af de äggrunda foderbladens längd, de båda yttre längre. Skidor glänsande glatta, utstående, ungefär af samma längd som de utspärrade skaften. Frön ljusbruna, något skrofliga.

Förek. **allmänt på sandiga eller grusiga betesmarker.**

26. HUTCHÍNSIA R. Br. Klippkrasse.

Foderblad likformiga, utstående. Kronblad hela, lika stora. Ståndarsträngar utan bihang. Stift omärkligt; märke helt. Skida aflångt oval, plattad, med smal skiljevägg, båtlika, kölade skal och 2-fröiga rum. Frön aflånga, plattade, med kantliggande lillrot och platta hjertblad. *Liten späd sandört med i rosett samlade, parbladigt delade blad och små hvita blommor.*

1. **H. petrǽa** (L.) R. Br. blad parbladigt delade, med lansettlika—ovala, helbräddade flikar; fruktskaft utspärrade, längre än den i spetsen något urnupna skidan. ⊙ Maj, Juni, hv. blr.

Stjelk 1—5 tum hög, upprätt eller något uppstigande, enkel eller vanligen ända från basen grenad i jemnhöga grenar, trind och glest korthårig. Rotblad skaftade, mångpariga, med likaledes skaftade, ovala och uddspetsiga flikar; stjelkblad oskaftade, med smalt lansettlika, oskaftade och talrika flikar, liksom rotbladen glatta. Foderbladen kortare än blomskaftet, nästan af kronbladens längd. Skidor glatta, utstående. Frön brungula, nästan släta, rundadt aflånga.

Förek. sällsynt på sandbackar i östra delen, t. ex. vid *Kåseberga* och *Brösarp.*

27. LEPÍDIUM L. Krasse.

Foderblad likformiga, utstående. Kronblad lika stora, hela. Ståndarsträngar utan bihang. Stift omärkligt eller kort, med helt märke. Skida rundad—äggrund, plattad, med smal skiljevägg,

båtlika, kölade eller vingkantade skal och 1-fröiga rum. Frön aflånga—äggrunda, med ryggliggande lillrot och platta hjertblad. *Temligen stora örter med hela eller stundom pardelta blad och små hvita blommor.*

Und. L. ruderale saknar kronblad och har endast 2 ståndare.

† *Stjelkblad hela.*

1. **L. latifólium** L. blad skaftade, äggrundt lansettlika; skida nästan utan stift, ovingad, i spetsen rundad, på hårfint, nedböjdt skaft. ♃ Juli, Aug., hv. blr.

Stjelk 1—3 fot hög, upprätt och upptill grenig, rundadt kantig, glänsande, daggbla och glatt, utgående från en kort, grenig och upprätt, med en tjock pålrot försedd rotstock, från hvilken utvecklas rosetter af långt skaftade, vid basen något hjertlika, äggrunda, nästan trubbiga, groftandade och småludna blad. Stjelkblad tjocka och fasta, tätt sågade, mot spetsen helbräddade; de öfversta stundom fullständigt helbräddade; alla stjelkbladen blågröna, glatta eller på undre sidan småhåriga. Blommor mycket små, kortare än blomskaften, samlade i qvastlika klasar, hvilka bilda en förlängd och flere gånger grenad klase. Kronblad nästan dubbelt längre an fodret, omvändt äggrunda. Skidor mycket kortare än skaften, glatta. Frön mörkbruna, rundadt aflånga, plattade och skrofliga.

Förek. här och der på sydvestra och vestra hafskusten, t. ex. vid *Trelleborg* (Dr S. A. Tullberg), *L. Hammar, Malmö* (Dr J. Eriksson), *Alnarp* (Dr A. G. Nathorst), *Bjerröd, Löddeströms* utlopp, *Välaåran, Landskrona* flerestädes, *Torekow* på *Skäppaskär* m. fl. st.

2. **L. campéstre** (L.) R. Br. stjelkblad aflånga, tandade, med pillikt stjelkomfattande bas; skida urnupen, vingkantad, med tydligt stift, på styft, utspärradt skaft. ⚇ och ⊙⊙ Juni, Juli, hv. blr.

Stjelk från några tum ända till fotshög eller ännu högre, upprätt och än ända från roten än endast upptill grenad i upprätta, jemnhöga grenar, styf, rikbladig och trubbkantig, gråluden. Rotblad snart förvissnande, skaftade, smalt omvändt äggrunda, helbräddade eller tillochmed grundt parklufna; stjelkblad nästan upprätta och, liksom rotbladen, gråludna. Blomskaft dubbelt längre än de i början i en kort qvast sammandragna blommorna. Kronblad hälften längre än foderbladen. Skidor något skrofliga af korta hårknippen, utstående och föga kortare än skaften, rundadt ovala och på öfre sidan konkava, i synnerhet från midten till spetsen vingkantade, med spröt, som skjuter något upp ur den skarpa inskärningen. Frön stora, äggformiga och småknottriga.

Förek. allmänt på torra gräsbevuxna ställen.

†† *De nedre stjelkbladen pardelta.*

3. **L. ruderále** L. de öfversta bladen smala, jemnbreda, helbräddade; skida urnupen, upptill smalt vingkantad, utan stift, på upprätt—utstående skaft. ⚇ och ⚇ Juni—Aug., gr. blr.

Stjelk ända till fotshög, uppstigande eller upprätt, utspärradt grenig stundom ända från basen, nästan trind och sträf af korta hår eller nästan glatt. Rotblad och de nedre stjelkbladen snart förvissnande, skaftade, enkelt eller dubbelt pardelade, med smala, jemnbreda, helbräddade och spetsiga flikar; alla stjelkbladen utstående, temligen tjocka och i kanten något strafva. Blommor mycket små, kortare än skaften, vanligen utan kronblad och med endast 2 ståndare. Skidor utstående, något kortare än skaften, rundadt ovala, grundt och bredt urnupna i spetsen och derstädes med mycket smal vingkant, platta och glatta. Frön tem-

ligen stora, aflånga, plattade, brungula, nästan släta. Örten har en obehaglig lukt.

Förek. ej sällsynt på odlade ställen vid byar, vägar, bygnadsplatser i vestra och södra slättbygden, sällsynt i östra delen; saknas i den norra.

28. CRAMBE Tourn. Strandkål.

Foderblad likformiga, utstående. Kronblad hela. De 4 längre ståndarsträngarne i spetsen 2—3-tandade. Stift omärkligt; märke helt. Skida bestående af ett nedre, sterilt och till ett fruktskaft sammandraget samt ett öfre, äggformigt och enfröigt, slutligen från det nedre aflossnande rum. Frö rundadt, med ryggliggande lillrot och på längden hopvikna, urnupna hjertblad. *Hög, bredbladig, glatt och blågrön strandväxt med hvita blommor.*

1. **C. marítima** L. blad skaftade, rundadt äggrunda, bugtigt flikade; skida rundadt äggformig, upprätt, på utstående skaft. ♃ **Juni—Aug., hv. blr.**

Hela örten glatt, köttig och blågrön, frambringande från roten långa, krypande grenskott. Stjelk 1—2 fot hög, tjock, trind eller upptill något kantig, upprätt och vanligen grenig ända från basen. De nedre bladen ofta med snedt hjertlik bas, mycket stora och kottiga, bugtigt inskurna eller parflikiga, vågbräddade och tandade; de öfversta bladen äggrunda—aflångt lansettlika, stundom helbräddade. Blomskaft mycket längre än blommorna. Kronblad med rundad skifva, dubbelt längre än foderbladen. Skidor mycket hårda, upprätta, upphöjdt nätådriga, flere gånger kortare än de utstående skaften, vid hvilka fruktens nedre del blifver qvarsittande.

Förek. sällsynt på hafsstränder från *Sandhammar* till *Torekow*, t. ex. *Sandhammar*, *Trelleborg*, *Malmö* nära bangården, *Ålstorp*, *Ramlösa*, *Kulla-Gunnarstorp*, *Kullen*, *Engelholm*, *Torekow* samt vid *Skelderviken*, *Hallands Väderö* (Lic. L. Neuman) m. fl. st.

29. CAKÍLE Tourn. Marviol.

Foderblad upprätta, tvänne af dem vid basen kupiga. Kronblad hela. Ståndarsträngar utan bihang. Stift omärkligt; märke helt. Skida kort, aflång, 2-delt, med enfröiga rum; det öfre plattadt 4-kantigt, svärdlikt, slutligen lossnande från det nedre och kortare, plattadt 4-kantiga, nästan päronformiga rummet. Frön aflånga, plattade, med kantliggande lillrot och platta hjertblad. *Grenig, glatt och blågrön, köttig strandväxt med mer eller mindre djupt parklufna blad och stora ljusröda blommor.*

1. **C. marítima** Scop. bladflikar aflånga, trubbiga; skida längre än det utpärrade skaftet. ☉ Juli—Sept., ljusr. blr.

Stjelk 1—2 fot lång, tjock och saftig, grenig ända från basen, med nedliggande eller uppstigande, trinda grenar. Blad tjocka och köttiga, skaftade, aflånga, sällan hela (*var. integrifolia*), merendels parklufna—pardelta, med helbräddade eller stundom ånyo parklufna flikar. Klasar temligen korta, med blomskaften kortare än blommorna. Foderblad aflånga, trubbiga, gröna, hälften kortare än de med rundad skifva försedda kronbladen. Skidor mycket längre än det tjocka skaftet, nedom midten afdelade genom en upphöjd kant i tvänne

rum; det öfre dubbelt längre än det nedre och efter aflossnandet vid basen tvåflikadt samt med konkav basyta; det nedre i spetsen konvext. Frön stora, bruna, nästan släta.

Förek. på hafsstränder allmänt på södra och vestra kusten, här och der på den östra, t. ex. vid *Sandhammar*, *Cimbrishamn*, *Esperod*, *Kivik*, *Faruboda*, *Åhus*, *Edenryd* m. fl. st.; förekommer stundom inne i landet, t. ex. i en torfmosse mellan *Svinaberga* och *Mellby*.

30. SENEBIÉRA DC. Kråkkrasse.

Foderblad likformiga, utstående. Kronblad hela. Ståndarsträngar utan bihang. Stift kort, med helt märke. Skida plattad, nästan njurformig, i kanten tandadt rynkig, med kort och tjockt spröt, 2-rummig, med enfröiga rum, affallande oöppnad. Frön något platta, halfmånformiga, med ryggliggande lillrot och tvärböjda hjertblad. *Grenig, nedliggande och glatt ört med pardelta blad och små hvita, i korta, oskaftade och bladen motsatta klasar anordnade blommor.*

1. **S. Corónopus** (L.) Poir. blad glatta, med aflånga, hela eller inskurna flikar; skida längre än skaftet. ⊙ Juli—Aug., hv. blr.

Stjelk glatt, något kantig, grenad ända från basen i talrika, greniga, nedliggande och till marken tryckta samt ända nedifrån blombärande grenar. Blad något tjocka och blågröna, skaftade, med trubbiga eller något spetsiga, helbräddade slutflikar. Klasar mycket kortare än bladen, nästan hufvudlika, med mycket kort skaftade blommor. Kronblad smala, upprätta, föga längre än foderbladen. Skidor längre än skaftet, 2-knöliga, gråbruna, med smal skiljevägg, nästan nätådrigt rynkiga och med tandade rynkor i kanterna; spröt nästan pyramidlikt. Frön gråbruna, nästan släta.

Förek. ej sällsynt i vestra och södra delen, t. ex. vid *Ramsjö*, *Landskrona*, *Borreby*, *L. Harrie*, *Örtofta*, *Borrlunda*, *Håstad*, *Ö. Torn*, *Lund*, *Knaistorp*, *Lomma*, *Malmö*, *Trelleborg*, *Brodda*, *Ystad* m. fl. st.; i mellersta delen, t. ex. vid *Brandstad*; i östra delen vid *Gladsax*, *Christianstad* (Kand. Hj. Nilsson), *Näsby* (Lekt. L. J. Wahlstedt).

31. BÚNIAS L. Bunaris.

Foderblad likformiga, utstående. Kronblad hela. Ståndarsträngar utan bihang. Stift något förlängdt, med helt märke. Skida uppblåst, snedt äggformig och kort sprötspetsad, 2-rummig, med snedt öfver hvarandra stälda, enfröiga rum och bred skiljevägg mellan rummen, nötlik, affallande hel. Frön nästan runda, med ryggliggande lillrot och inrullade hjertblad. *Hög, något sträfhårig ört med långa och smala blad samt temligen stora gula blommor.*

1. **B. orientális** L. de nedre bladen lyrformigt pardelta, med aflångt lansettlik, långt spetsad ändflik, de öfre lansettlika, tandade; skida med kort spröt, flere gånger kortare än det utspärrade skaftet. ⊙⊙ Juni, Juli, g. blr.

Stjelk 2—4 fot hög, upprätt och upptill grenig, trind och sträf af korta glandler samt längre, glesa hår. De nedre bladen långskaftade och nedom midten parklufna, med triangulära, groftandade sidoflikar och ojemnt tandad ändflik; de öfre stjelkbladen oskaftade, äggrundt lansettlika; alla bladen gles-

håriga, sträfva, i kanten glandelhåriga. Klasar slutligen mycket långa; blomskaft mycket längre än blommorna. Kronblad med omvändt äggrund skifva, dubbelt längre än foderbladen. Skidor något småknottriga. Frön stora, gulbruna, glänsande, nästan släta.

Förek. här och der vid vägar, åkerrenar o. s. v., t. ex. vid *Christianstad, Köpinge, Ystad, Tryde, Öfvedskloster, Lund, Kjellby, Strö* m. fl. st.

32. NÉSLIA Desv. Korndådra.

Foderblad likformiga, något utstående. Kronblad hela. Ståndarsträngar utan bihang. Stift förlängdt, med mycket litet, otydligt märke. Skida nästan klotrund, kort skaftad innanför fodret, ursprungligen 2-rummig, slutligen 1-rummig och 1-fröig, affallande oöppnad. Frö rundadt, med ryggliggande lillrot och platta hjertblad. *Temligen hög, sträfhårig åkerväxt med hela blad och små gula blommor.*

1. **N. paniculáta** (L.) Desv. blad med pillikt stjelkomfattande bas, aflångt lansettlika, tandade, sträfhåriga; skida på utstående—upprätt skaft, med utdraget stift. ⊙ Juni, Juli, g. blr.

Stjelk 1—2 fot hög eller ännu högre, upprätt och upptill grenig, trind och sträf, stjernhårig, tätt bladig. Blad glest sträfhåriga, kort spetsade, glest, ofta nästan omärkligt tandade, de nedersta skaftade, snart förvissnande. Blommor i slutligen mycket långa klasar, mycket kortare än blomskaften. Kronblad vigglika, upprätta, något längre än foderbladen. Skidor nätlikt gropiga, mycket hårda, flere gånger kortare än skaften; stift af skidans halfva längd. Frön stora, ljusgula, nästan släta.

Förek. allmänt som ogräs på åkrar och odlade ställen.

33. ÍSATIS Tourn. Vejde.

Foderblad likformiga, utstående. Kronblad hela. Ståndarsträngar utan bihang. Pistill utan stift, med vidgadt, helt märke. Skida aflångt tunglik, plattad, vingkantad, som yngre 2-rummig, slutligen 1-rummig, 1-fröig och affallande oöppnad. Frön aflånga, något hoptryckta, med ryggliggande lillrot och platta hjertblad. *Hög, glatt och blågrön strandväxt med hela blad och små gula blommor.*

1. **I. tinctória** L. de öfre stjelkbladen aflånga, nästan helbräddade, med pillikt stjelkomfattande bas; skida glatt, längre än det nedböjda skaftet. ⊙⊙ Juni—Aug., g. blr.

Stjelk 1 ½—4 fot hög, upprätt, trind och glatt, tätbladig, vanligen endast upptill grenad i långa, nästan bladlösa och blombärande grenar. Blad glatta, blågröna, de nedersta smalt omvändt äggrunda, skaftade, glest småtandade, trubbiga; de öfre ofta spetsiga. Blomskaft mycket längre än blommorna. Kronblad utan egentlig klo, nästan vigglika. Skidor hängande på späda, upptill tjockare skaft och längre än dessa, i synnerhet i spetsen bredt vingkantade, gulgröna eller nästan svartaktiga. Frön ljusbruna, trinda, något skrofliga.

Förek. sällsynt på hafsstränder i östra delen, t. ex. vid *Stenshufvud, Åhus,* på öar i *Saxariken.*

38 Fam. POLYGÁLEÆ. Juss.

Blommor oregelbundna. Foder 5-bladigt, bestående af 3 yttre och 2 inre blad. Krona af 3—5 mer eller mindre sammanväxta blad. Ståndare 8, fästa på kronan och med strängarne sammanväxta, 4 och 4, i 2 stammar, med 1-rummiga, genom ett hål i spetsen sig öppnande knappar. Frukt öfversittande, 2-rummig, med 1-fröiga rum. *Merendels örter med spiralstälda, hela blad utan stipler.*

1. POLÝGALA Tourn. Fogelört.

De trenne yttre foderbladen små, de båda inre stora och kronbladslika, slutligen omgifvande frukten. Krona längs öfre sidan öppen, 5-flikig; den nedre fliken i spetsen fransad, nästan kölformig, inneslutande ståndare och pistill; sidoflikar små, nästan omärkliga. Stift utdraget, med 2-klufvet märke. Frukt öppnande sig genom 2 skal. Frön stora, aflånga, håriga. *Små, nästan glatta örter med helbräddade blad och i toppstälda klasar anordnade, blå eller rödaktiga blommor.*

Anm. Hvarje blomma i klasen är vid blomskaftets bas åtföljd af 3 skärmblad, det ena eller det mellersta motsvarande ett vanligt skärmblad. De båda andra sitta på ömse sidor om detta och kallas sidoskärmblad. Alla skärmbladen affalla, så snart blomman utslagit.

† *De nedersta bladen minst, snart förvissnande.*

1. **P. comósa** Schk. skärmblad lansettlika, de mellersta längre än blomskaften, skjutande upp öfver de outslagna blommorna och mer än dubbelt längre än sidoskärmbladen; sidofoderblad nästan kortare än frukten. ♃ Juni, Juli, violettr., sällan bl. blr.

Stjelkar 5—10 tum höga, utgående från en grof rotstock, uppstigande eller nästan upprätta, nedtill träaktiga, enkla eller ofvan midten grenade, kantiga och refflade, tätt bladiga, glatta eller småhåriga. Blad nästan alla oskaftade, de nedersta smalt omvändt äggrunda, mot basen afsmalnande, de öfversta jemnbredt lansettlika. Sidoskärmbladen af blomskaftens längd. Blommor mindre än hos följ. Sidofoderbladen med en gröfre medelnerv och tvänne föga framträdande sidonerver, som vid basen vanligen äro förenade, men i spetsen åtskilda. De båda öfre kronflikarne vanligen af samma längd som den nedre, fransade fliken; sidokronflikar mycket små, grönaktiga. Fröhus rundadt omvändt äggrundt, i spetsen urnupet, smalt vingkantadt, mot basen ej afsmalnande till något egentligt skaft.

Förek. sällsynt på torra backar i östra delen, t. ex. på *Råby backe Ifvetofta sn, Balsberg* (Lekt. L. J. Wahlstedt), *Åhus* mot O. Täppet ymnigt (Kand. M. Lovén), *Linderöds sn, Benestad* (på senare stället forgäfves eftersökt).

2. **P. vulgáris** L. skärmblad äggrunda, de mellersta af blomskaftens längd, ej skjutande upp öfver de outslagna blommorna, dubbelt längre än sidoskärmbladen; sidofoderblad längre än frukten. ♃ Juni, Juli, bl., hv. eller stundom r. blr.

β **oxýptera** Reich. sidofoderblad smalare än fröhuset.

* **depressa** WENDER. stjelkar nedliggande, greniga; klasar glest fåblommiga. Blommor stora, blå; blad något köttiga.

Mycket lik föreg. Stjelkar talrika från rotstocken, vanligen uppstigande **och enkla, vid basen ej träaktiga. Blad något bredare än hos föreg.,** smalt lansettlika, spetsiga. Sidoskärmbladen slutligen något kortare än blomskaftet. Sidofoderblad genomdragna af trenne tydliga, vanligen ända från basen åtskilda nerver, som i spetsen förenas. De båda öfre kronflikarne längre än den nedre. Fröhus utdraget omvändt äggrundt, i spetsen urnupet och mot basen afsmal**nande till ett tydligt skaft.**

Förek. allmänt på torra ängar och betesmarker; *β oxyptera* på mera fuktiga ställen, t. ex. vid *Kraghcholm, Ekeröd, Kullen;* * *depressa* i torfmossar, vid *Nöbbelöf Broby sn* (Apoth. C. O. Hammström).

†† *De nedersta bladen störst, tufvade och qvarsittande.*

3. **P. amára** L. de mellersta skärmbladen af blomskaftens längd, ej skjutande upp öfver de outslagna blommorna; sidofoderblad af **fruktens längd. ♃ Juni, Juli, rödbl. blr.**

Stjelkar talrika från rotstocken, uppstigande, 3—6 tum höga, nästan trinda och upptill refflade, glatta eller glest småhåriga. Rotblad samlade i en rosett och qvarsittande vid fruktmognaden, skaftade, omvändt äggrunda, trubbiga; de nedre stjelkbladen smalare, mot basen nästan afsmalnande till ett skaft, de öfre oskaftade, aflångt lansettlika, spetsiga. Klasar mångblommiga och tätblommiga, med äggrundt lansettlika, hinnaktiga och snart affallande skärmblad, af hvilka sidoskärmbladen äro något kortare än blomskaften. Blommor mycket mindre än hos de föreg. De inre foderbladen genomdragna af trenne, i spetsen åtskilda nerver, smalare än frukten. De båda öfre kronflikarne längre än den nedre. Fröhus rundadt omvändt hjertlikt, oskaftadt. Örten har en bitter smak.

Förek. **här och der på fuktiga ängar i synnerhet i nordöstra delen, t. ex.** vid *Edenryd, Årup, Lefrasjön, Nosaby* och *Näsby fält, Åhus, Nöbbelöf* vid vägen åt *Wä;* i öfriga delar mera sparsamt, t. ex. *Herrestads mosse* (Kand. E. Ljungström), vid *Ystad,* mellan *Dalby* och *Arendala, L. Harrie,* mellan *Heidarp* och *Ellinge, Hörby* (Dr S. A. Tullberg) m. fl. st.

---

39 Fam. BALSAMÍNEÆ. A. Rich.

Blommor oregelbunda. Foder bestående af 5 i tvänne kransar anordnade, färgade blad. Krona ursprungligen 5-bladig. Ståndare 5, med hopväxta knappar. Pistill utan stift. Frukt öfversittande, vanligen kapselartad, 5-rummig, **med flerfröiga rum.** ***Späda, saftiga örter med ofta spiralstälda, hela blad och med blommor från bladvecken.***

1. **IMPÁTIENS** L. Springkorn.

Foder bestående af 2 yttre, små och grönaktiga, samt tre inre blad, af hvilka det ena är stort, färgadt och sporrlikt samt de båda öfriga ytterst små och fjäll-lika. Krona bestående af ett fritt samt 4 parvis hopväxta blad. Ståndarknappar hopväxta och i form af en mössa omslutande det enkla märket. Frukt långsträckt,

öppnande sig genom 5 nedifrån elastiskt uppspringande och från fröfästet aflossnande skal. *Hög och grenig, späd skuggört med saftig stjelk och stora gula, i fåblommiga, från bladvecken utgående klasar samlade blommor.*

1. **I. Noli tángere** L. blad aflångt äggrunda, sågade; blomskaft 2—4-blommiga, böjda under bladen; blommor hängande, med krökt sporre. ⊙ Juni—Aug., g. blr.

Stjelk 1—3 fot hög, upprätt och grenig, med utstående grenar, glatt och skör, nästan genomskinlig, trind, med uppsvälda fästpunkter. Blad skaftade, kort spetsiga och mot spetsen helbräddade, tunna samt på undre sidan grågröna. Blomskaft kortare än bladet. De först framkommande blommorna mycket små, med outveckladt blomhylle; de senare framkommande blommorna fullständiga. Det sporrlika foderbladet med kagellik, nedåt böjd sporre, inneslutande de fyra, till tvänne 2-klufna blad parvis hopväxta kronbladen. Krona gul, inuti rödprickig. Frukt cylindrisk, hängande. Frön svartbruna, aflånga.

Förek. på fuktiga skuggrika ställen i skogar; saknas eller är åtminstone sällsynt i furubygden (Kand. Hj. Nilsson).

I. parviflóra DC., skild från föreg. genom mera mångblommiga klasar, som äro af bladens längd eller tillochmed längre, genom upprätta blommor samt rak sporre, anträffas förvildad i gamla trädgårdar i Lund samt tyckes mer och mer sprida sig.

---

40 Fam. TILIÁCEÆ. Juss.

Blommor regelbundna, med 5-bladigt foder och 5-bladig krona. Ståndare talrika, med strängarne nedtill mer eller mindre märkbart hopväxta i 5, kronbladen motsatta stammar. Pistill med enkelt stift, 5-tandadt märke samt 5-rummigt fruktämne, hvars rum äro 1—flerfröiga. Frukt öfversittande, ofta 1-rummig och 1—2-fröig. *Vanligen träd eller buskar med spiralstälda blad.*

1. TÍLIA Tourn. Lind.

Foder 5-bladigt, färgadt. Krona 5-bladig. Ståndare talrika, nedtill nästan omärkligt sammanväxta i kronbladen motsatta knippen. Stift förlängdt, med 5-tandadt märke; fruktämne 5-rummigt. Frukt 1-rummig, 1—2-fröig, nötlik. *Högt träd med spiralstälda, hjertlika blad och små hvitgula, långt efter bladen framkommande blommor, som äro anordnade i ett qvastlikt, från de öfvervintrande knopparne utgående knippe, med hvars skaft ett stort, hinnaktigt skärmblad är hopväxt.*

1. **T. vulgáris** Hayn. skärmblad af blomqvastens höjd; märkets flikar hopstående; frukt nästan klotrund, filtluden, med hårdt, slätt skal. ♄ Juli, hvitg. blr.

Högt och lummigt träd med glatta bladskaft och årsskott. Blad skaftade, på undre sidan blekgröna och i nerv-vinklarne håriga af långa, hvitaktiga, ull-lika hår, för öfrigt glatta, hjertlika och vanligen större samt något mer utdragna än hos följande, temligen tvärt sammandragna i en kort helbräddad spets, tätt sågade, med spetsiga sågtänder. Skärmblad gulaktigt, nätådrigt och aflångt, nedlöpande på blomskaftet i tvänne småningom afsmalnande kanter. Blommor något större än hos följ., som denna art mycket liknar och från hvilken den knappast är tillräckligt skild.

Förek. allmänt planterad; stundom äfven i skogar, t. ex. vid *Baldringe*.

2. **T. europæa** L. (**T. parvifolia** Ehrh., i Sk. Fl. 1 uppl.) skärmblad längre än blomqvasten; märkets flikar utspärrade; frukt nästan päronformig, filtluden, med tunnt, vårtfullt skal. ♄ Juli, hvitg. blr.

Högt och lummigt träd med glatta årsskott och bladskaft. Blad hjertlika, vanligen kortare och bredare än hos föreg., på undre sidan blågröna och brunulliga i nerv-vinklarne. Skärmblad mot basen afsmalnande och med sned bas. Foderblad aflånga, hvitgula, kortare än de aflångt omvändt äggrunda, hjulformigt utbredda kronbladen. Stift kortare än ståndarne. Frukt otydligt kantig, filtluden och så tunnskalig, att den lätt söndertryckes med fingrarne. Blommor välluktande.

Förek. **allmänt i skogar och buskmarker.**

---

41 Fam. MALVÁCEÆ. Juss.

Blommor regelbundna. Blomfoder merendels bestående af tvänne kransar. Krona 5-bladig, med omvändt hjertlika kronblad. Ståndare talrika, med 1-rummiga, njurformiga knappar, fästa på ett rörformigt, nedtill utbredt och med kronbladen sammanhängande fäste. Stift merendels talrika, upptill åtskilda. Frukt öfversittande, kapselartad och flerrummig eller bestående af talrika småfrukter. *Örter (buskar eller träd) med spiralstälda, handnerviga blad och stipler.*

Öfversigt öfver slägtena.

Yttre fodret 3-bladigt . . . . ***Malva.***
Yttre fodret 6—9-delt . . . . ***Althæa.***

---

1. MALVA L. Kattost.

Yttre fodret bestående af 3 fria, nedtill med det inre fodret hopväxta blad. Det inre fodret 5-flikadt. Stift talrika, med trubbiga märken. Frukt af talrika, enfröiga och nötlika, kransstälda småfrukter, som bilda en plattad skifva. *Merendels stora örter med handflikiga blad och röda eller hvitaktiga blommor, som äro enstaka eller anordnade i ensidiga knippen från bladvecken.*

Öfversigt öfver arterna.

† **Blad handlikt delade nästan ända till basen.**

Stjelk långhårig af utstående hår. . . . . *M. moschata.*

Stjelk tilltryckt hårig. . . . . *M. Alcea.*

†† **Blad hela eller handlikt klufna.**

* **Fruktskaft upprätta; smånötter glatta.** . . . . . . *M. sylvestris.*

** **Fruktskaft slutligen nedböjda; smånötter ludna.**

Yttre fodret kortare än det inre; kronblad dubbelt längre än fodret. *M. vulgaris.*

Yttre fodret af det inres längd; kronblad föga längre än fodret. *M. borealis.*

---

† *Blad handlikt delade nästan ända till basen.*

1. **M. moscháta** L. stjelk jemte blomskaft och foder långhårig af enkla, utstående hår; smånötter håriga, släta. ♃ Juli—Sept., hv. eller rödl. blr.

Stjelk 1—3 fot hög, enkel eller föga grenig, stundom ända från basen grenad i jemnhöga grenar, upprätt och trind, mer eller mindre hårig af långa, på en liten uppsvällning sittande hår. Blad skaftade, rundadt njurformiga, gleshåriga eller, med undantag af skaften, nästan glatta; de nedersta handklufna, med bredt omvändt äggrunda flikar; de öfre handdelta med enkelt eller dubbelt parklufna flikar samt aflånga—jemnbreda, kort spetsade småflikar; stipler smala, jemnbredt aflånga. Blommor enstaka i bladvecken, bildande en utdragen klase i stjelkens spets. Yttre foderblad smalt lansettlika, mycket kortare än det inre fodret, som är långhårigt, slutligen något hinnaktigt och uppblåst, 5-klufvet, med rundadt äggrunda flikar. Kronblad mycket längre än foderbladen, utdraget omvändt hjertlika, i spetsen grundt urnupna och smånaggade. Småfrukter svarta, trindryggade och utan kant på ryggen. Örten **har en stark mysklukt.**

Förek. här och der på odlade ställen, i gamla trädgårdar, busksnår o. s. v., åtminstone på många ställen endast förvildad, t. ex. *Vegeholm* (Skolyngl. R. Wallengren), *Kullen*, *Rosenhäll Herslöfs sn*, *Billinge*, *Landskrona*, mellan *Alstorp* och *Saxtorp* på åsluttningarne, *Maglasäte Höörs sn*, *Björnstorp*, *Tulesbo*, *Högestad* i dalen, *Benestad*, *Hörte*, på flere ställen kring *Christianstad* (Kand. Hj. Nilsson), *Broby*, *Ousby* m. fl. st.

2. **M. Álcea** L. stjelk tilltryckt stjernhårig; blomskaft och foder gråludna; småfrukter glatta, rynkiga. ♃ Juli, Aug., ljusr. blr.

β **fastigiáta** Cav. de mellersta stjelkbladen ej så djupt delade i 5 flikar; de öfversta 3-delta, med nästan hela flikar.

Stjelk utgående från en tjock rotstock, 2—4 fot hög, upptill grenig, trind, gråluden eller nästan glatt. Blad rundadt hjertlika, skaftade och 5-fingradt flikade, i synnerhet på skaften och den undre sidan stjernhåriga: de nedre stjelkbladen mera grundt, de öfre djupare flikade; bladflikar parklufna eller endast i spetsen inskurna, med aflånga, nästan trubbiga, helbräddade eller tandade slutflikar; de öfversta bladen 3-flikiga; stipler smalt lansettlika, ofta långhåriga. Blommor större än hos föreg., enstaka i bladvecken, bildande toppställda klasar. Yttre foderblad äggrunda, spetsiga. Det inre fodret under fruktmognaden till

växande, slutligen uppblåst, hinnaktigt och nätådrigt; dess flikar mer utdraget äggrunda, spetsade. Kronblad utdraget omvändt hjertlika, mycket längre än foderbladen. Småfrukter svarta, nästan njurlika, trindryggade och långs ryggen **försedda med en smal och föga märkbar kant.**

Förek. här och der på torra ställen i busksnår, på backsluttningar o. s. v., allmännast i nordöstra samt sydöstra delen, t. ex. vid *Gualöf*, *Ifvetofta*, *Grödby Ifvetofta sn*, *Beckaskog*, mellan *Oppmanna* och *Söndraby*, *Råbelöfssjön*, *Thorseke Fjelkestad sn* och *Näsby*, mellan *Färlöf* och *Koalöf* m. fl. st. i nordöstra delen; i sydöstra delen mångenstädes, t. ex. vid *Viks fiskläge*, *Gladsax* flerestädes, i hela *Köpingeådalen*, *Hörte skog* m. fl. st.; dessutom flerestädes i vestra och mellersta delen, t. ex. vid *Öfvedskloster*, *Harlösa*, *Fogelsång*, vid *Löddeström* flerestädes, mellan *Tågarp* och *Klaisinge* vid *Wallåkraån*, *Hven* (Stud. G. Lagerheim), *Billinge*, *Kattarp* (Doc. B. Jönsson), *Hallands Väderö* m. fl. st.; *β fastigiata* allmännast i sydöstra delen, ofta växande tillsammans med hufvudformen och utan gräns öfvergående i den, t. ex. vid *Gladsax*, *Vallby*, mellan *Skillinge* och *Brantevik* på flera ställen, *Köpingeådalen* flerestädes, *Smedstorp* och *Petersborg Smedstorps sn* m. fl. st.

†† *Blad hela eller handlikt klufna.*

* *Fruktskaft upprätta; småfrukter glatta.*

3. **M. sylvéstris** L. yttre foder kortare än det inre; kronblad 3 gånger längre än fodret; småfrukter rynkiga, skarpkantade. ⊙⊙ och ♃ Juli—Sept., violettr. blr.

Stjelk 1—3 fot hög, upprätt eller uppstigande, grenig, nästan trind och hårig af långa, utstående hår. Blad skaftade, mer eller mindre håriga, njurlika eller bredt hjertlika, de nedre grundt 5—7-klufna, med rundade, tandade flikar, de öfre något djupare, ofta ända till midten 5-klufna, med nästan äggrunda flikar; stipler äggrunda, hinnaktiga. Blommor enstaka eller i fåblommiga, ensidiga och till en klaselik, toppstäld blomställning sammanflytande knippen från bladvecken; blomskaft långhåriga, kortare än bladen. Yttre foderblad aflångt äggrunda. Det inre fodret långhårigt, med triangulärt äggrunda flikar. Kronblad utdraget omvändt hjertlika, i spetsen djupt inskurna. Småfrukter brungula, på ryggen djupt nätådrigt gropiga.

Förek. allmänt på odlade ställen; sällsynt i norra delen, t. ex. vid *Örkelljunga* och *Fagerhult.*

** *Fruktskaft slutligen nedböjda; småfrukter ludna.*

4. **M. vulgáris** Fr. (**M. rotundifolia** L., i Sk. Fl. 1 uppl.) yttre foder kortare än det inre; kronblad dubbelt längre än fodret; småfrukter nästan släta, trubbkantade. ⊙ och ♃ Juni—Sept., rödl. blr.

Stjelk vanligen ända nedifrån grenad i flere, 1—2 fot långa, nedliggande eller uppstigande, ånyo grenade, trinda och gleshåriga grenar. Blad långt skaftade, rundadt njurlika, grundt 5—7-klufna, med rundadt triangelformiga, trubbtandade flikar, gleshåriga; stipler äggrundt lansettlika. Blommor i ensidiga, fåblommiga knippen från bladvecken, med skaften kortare än bladen. Yttre foderblad smalt lansettlika, hälften kortare än det inre fodret, som är stjernhårigt och har äggrunda, spetsiga flikar. Kronblad utdraget omvändt hjertlika, blekröda, med mörkröda strimmor. Småfrukter slutligen nästan glatta, omärkligt rynkiga, brungula och trindryggade. **Blommor svagt välluktande.**

Förek. allmänt på odlade ställen, **i byar på gator, vid vägar o. s. v.**

5. **M. boreális** Wallm. yttre foder lika långt som det inre;

kronblad föga längre än fodret; småfrukter skarpkantade, rynkiga. ⊙ och ♃ Juni—Aug., hv. blr.

Till växtsätt och utseende mycket lik föreg., men skild genom mindre blommor, hvilkas kronblad äro nästan hvita och blekt rödstrimmiga, samt genom smånötterna. Blad mera grundt inskurna, tillochmed hela, nästan glatta; stipler äggrunda, sylspetsade. Yttre foderblad nästan syllika, föga kortare än det inre fodret, som ej är stjernhårigt. Småfrukter med plattad rygg. Blommor nästan luktlösa.

Förek. allmänt på odlade ställen, bygator, vid vägar o. s. v., mera sällsynt i slättbygden.

2. ALTHÆA L. Alté-rot.

Yttre fodret sambladigt, 6—9-delt, skildt från det inre. För öfrigt som föreg. *Hög, gråhvit, luden ört med temligen stora, ljusröda blommor i knippen från bladvecken.*

1. **A. officinális** L. filtluden; de nedre bladen 5-, de öfre 3-flikiga, med ojemnt grofsågade flikar; blomgyttringar kortare än bladen; yttre foder kortare än det inre. ♃ Juli—Sept. rödl. blr.

Stjelk utgående från en tjock rotstock, 2—3 fot hög, upprätt, enkel eller grenig, med upprätta grenar, trind, filtluden. Blad skaftade, sammetslikt filtludna, bredt hjertlika—rundadt äggrunda, med än nästan rundade, än utdragna och triangulära, spetsiga flikar, af hvilka mellanfliken är längst; stipler syllika, snart affallande. Foder filtludet; yttre foderflikar lansettlika, inre triangulära, spetsiga. Kronblad dubbelt längre än det inre fodret, utdraget omvändt hjertlika, i spetsen grundt urnupna. Ståndarknappar violetta. Småfrukter ludna och fint rynkiga, med rundade kanter.

Förek. sällsynt på hafsstränder, sannolikt förvildad, t. ex. vid *Malmö, Trelleborg*, mellan *Yngsjö* och *Furuboda* (ej der i senare tider funnen).

---

42 Fam. GERANIÁCEÆ. DC.

Blommor vanligen regelbundna. Foder och krona 5-bladiga. Ståndare vanligen 10, anordnade i två kransar, med nedtill mer eller mindre hopväxta strängar. Stift enkelt, med 5 märken; fruktämne öfversittande, 5-rummigt, endast i sin nedersta del innehållande 2 frön; dess öfre del utan frö, sammandragen till ett spröt. Frukt bestående af 5, slutligen från fruktfästet lossnande och i dettas spets förmedelst de hoprullade skalen qvarsittande småfrukter. *Örter med ledad stjelk, flikiga blad och i knippen anordnade eller ensamma i bladvecken ställda blommor.*

Öfversigt öfver slägtena.

Alla tio ståndarne med knappar; småfrukter med slutligen urfjäderlikt upprullade skal. . . . . *Geranium.*

Endast 5 ståndare knappbärande; småfrukter med slutligen korkskruflikt hopvridna skal. . . . . *Erodium.*

---

1. GERÁNIUM Tourn. Näfva.

Foder och krona 5-bladiga, regelbundna. Ståndare 10, vanligen alla knappbärande. Småfrukter rundade, vid mognaden med från fruktfästet lossnande och urfjäderlikt hoprullade skal; för öfrigt som fam. *Örter med handflikiga blad och ensamma eller i tvåblommiga knippen anordnade, vanligen röda blommor.*

Öfversigt öfver arterna.

† Foderblad utbredda; kronbladens klo betydligt kortare än skifvan.

* Örter med rotstock.

a. Blomskaft 1-blommiga. . . . . *G. sanguineum.*

b. Blomskaft 2-blommiga.

1. Kronbladens skifva rundad.

α Stjelk utan glandelhår.

De enskilda blomskaften slutligen upprätta; småfrukter rynkiga. *G. phæum.*

De enskilda blomskaften slutligen nedböjda; småfrukter släta. *G. palustre.*

β Stjelk upptill glandelhårig.

De enskilda blomskaften slutligen nedböjda; kronbladens klo endast i kanten hårig. . . . . *G. pratense.*

De enskilda blomskaften upprätta; kronbladens klo hårig äfven på insidan. . . . . *G. sylvaticum.*

2. Kronbladens skifva 2-klufven. . . . . . . *G. pyrenaicum.*

** Örter med späd pålrot, utan rotstock.

a. Foderblad nästan utan borstudd; frön släta.

Kronblad af fodrets längd; småfrukter håriga, släta. *G. pusillum.*

Kronblad nästan dubbelt längre än fodret; småfrukter glatta, rynkiga. . . . . *G. molle.*

b. Foderblad med utdragen borstudd; frön punkterade.

Kronblad hela, med glatt klo. . . . . . . *G. viscidulum.*

Kronblad urnupna, med hårig klo; foderblad platta; blomskaft kortare än bladen. . . . . *G. dissectum.*

Kronblad urnupna, med hårig klo; foderbladens kanter utvikna; blomskaft längre än bladen. . . . . . . *G. columbinum.*

†† Foder upprätt; kronbladens klo af skifvans längd eller längre.

Nästan glatt; foder 5-kantigt, på tvären rynkigt. . . . *G. lucidum.*

Glandelhårig; foder 10-kantigt, slätt. . . . . . *G. Robertianum.*

---

† *Foderblad utbredda; kronbladens klo betydligt kortare än skifvan.*

* *Örter med rotstock.*

a. *Blomskaft 1-blommiga.*

1. **G. sanguineum** L. stjelkblad handdelta i 5—7 vigglika, i spetsen 2—3-klufna flikar, knappt aftagande i storlek uppåt; kronblad urnupna. ♃ Juni—Aug., purpurr. blr.

Stjelk utgående från en grof, grenig rotstock, $\frac{1}{2}$—1$\frac{1}{2}$ fot hög, trind, upprätt, flere gånger 2-grenig samt jemte blad och blomskaft långt och utstående hvithårig. Blad skaftade, motsatta, rundadt njurlika eller nästan sköldlika, gleshåriga; deras sluttlikar jemnbredt aflånga, trubbiga eller kort spetsade; stipler aflångt äggrunda, hinnaktiga. Blomskaft långt åtskilda dels från bladvecken dels från stjelkens grenvinklar, ofvan midten försedda med tvänne skarmfjäll, efter blomningen något nedböjda. Foderblad ovala, hinnkantade och borstspetsade, glest långhåriga, 3- eller 5-nerviga. Kronblad långhåriga i klons kanter, utdraget omvändt äggrunda, dubbelt längre än fodret, nästan purpurröda. Ståndarsträngar nedtill breda och kort hårbräddade. Stift kort och tjockt, kortare än märkena. Småfrukter släta, håriga. Frön smågropiga.

Förek. allmänt på torra ställen, i busksnår, på backsluttningar o. s. v.

b. ***Blomskaft 2-blommiga.***

1. ***Kronbladens skifva rundad.***

2. **G. phæum** L. stjelk jemte blomskaften långhårig; de enskilda blomskaften slutligen upprätta; kronblad naggade; småfrukter **rynkiga, håriga.** ♃ Juni—Juli, violettbr. blr.

Stjelk utgående från en lång, krypande rotstock, 1—2 fot hög, upprätt och vanligen endast upptill grenig, **kantig samt liksom blad- och blomskaften små**luden och något sträf af långa, utstående hår, utan glandelhår. Blad spiralstälda, tilltryckt håriga, de öfversta nästan oskaftade, rundadt njurlika, handklufna i 7—5 bredt vigglika, inskurna och tandade flikar; stipler hinnaktiga, lansettlika, i synnerhet de öfre långspetsade. Blommor temligen små, samlade i en klaselik blomställning i stjelkens spets; blomskaft till största delen sidostälda och motsatta bladen, i början nedböjda. Foderblad bredt ovala, trubbiga, med kort udd, utan hinnkant, med föga märkbara nerver. Kronblad mörkt violettbruna, platta, utbredda, något tillbakaböjda, rundadt omvändt äggrunda, temligen tvärt hopdragna i en kort, i kanten långhårig klo. Ståndarsträngarnes nedre del något vidgad och långt hårbräddad. Stift långt och smalt, mer än **dubbelt längre än märkena. Frön nästan släta.**

Förek. sällsynt i östra delen i fuktiga bokskogar och gamla trädgårdar, t. ex. vid *Krageholm*, *Tosterup* och ***Borråkra Degeberga sn*** i en skogslund (Hr Th. Brown); af gammalt äfven uppgifven för *N. Vram*, men derstädes, så vidt författaren har sig bekant, i senare tider ej återfunnen.

3. **G. palústre** L. stjelk jemte blomskaften hårig; de enskilda blomskaften slutligen nedböjda; kronblad helbräddade, håriga i klons kant; småfrukter släta, håriga. ♃ Juli, Aug., r. blr.

Stjelk 1—3 fot lång, grenig, med utspärrade och nedliggande eller uppstigande grenar, kantig och styfhårig **af nedåtrigtade hår, utan glandelhår.** Stipler ofta något örtartade, lansettlika och långspetsade. Blad glest styfhåriga, motsatta, de nedre mycket långt, de öfre kort skaftade, rundadt njurlika, nedom midten klufna i 5 omvändt äggrunda, inskurna och tandade flikar. Blomskaft vanligen långt åtskilda i bladvecken och i grenvinklarne, mycket långa och med likaledes långa enskilda blomskaft. Foderblad temligen smala, aflångt ovala, hinnkantade och långt uddspetsade, upphöjdt 5-nerviga samt tilltryckt håriga på nerverna. Kronblad dubbelt längre än fodret, utdraget omvändt äggrunda, mörkröda. Ståndarsträngar nedtill vidgade och hårbräddade. Stift kort och tjockt, kortare än märkena. Småfrukter jemte sprötet håriga af framåtrigtade hår. Frön smågropiga.

Förek. i fuktiga skogar temligen allmänt i vestra delen, t. ex. vid *Kullen, Ramlösa, Kropp, Beltebergа, Bosarps herregård, Risekattslösa, Hesslunda, N. Vram, Billinge, Gumarod, Romstorp, Fastorp, Vitseröd, Stehag, Pinelierna* vid *Gudmundtorp*, kring *Ringsjön* flerestädes, *Hörby, Orup, Marianelund, Löberöds mosse* (Dr S. A. Tullberg), dessutom i *Reften, Fogelsång, Dalby hästhage;* mer sällsynt i mellersta delen, t. ex. *Öfreds ängar, Röddinge, Benestad* m. fl. st.

4. G. **praténse** L. stjelk upptill jemte blomskaften glandelhårig; de enskilda blomskaften slutligen nedböjda; kronblad helbräddade, håriga i klons kant; ståndarsträngar nedtill tvärt vidgade; småfrukter släta, glandelhåriga. ♃ Juli, ljusbl. blr.

Stjelk 1—2 fot hög, upprätt och grenig, trubbkantig, nedtill tilltryckt korthårig, med nedåtrigtade hår, upptill utstående glandelhårig. Blad till större delen motsatta, håriga, nästan till basen delade i 7—5 parklufna och tandade flikar, med aflånga—lansettlika, spetsiga slutflikar; stipler hinnaktiga, lansettlika och långspetsade. Blomskaft temligen korta, samlade mot grenspetsarne. Foderblad aflångt lansettlika, trubbiga, långt borstuddiga och hinnkantade, 3- eller 5-nerviga, glandelhåriga. Kronblad ljusblå, dubbelt längre än fodret, rundadt omvändt äggrunda. Ståndarsträngarnes nedre vidgade del kort hårbräddad. Stift långt och smalt, flere gånger längre än märkena. Frön smågropiga.

Förek. sällsynt i skogar, fullkomligt vild i vestra delen, t. ex. i *Dalby hästhage* nordvestra delen, *Pugerups skog, Ask* vid vägen bland buskar, *Kågeröd;* dessutom flerestädes förvildad, t. ex. vid *Lund* i östra promenaden, *Björnstorp, Krageholm, Trolleholm, Trollenäs, Gummarp, Trolle-Ljungby* m. fl. st.

5. G. **sylváticum** L. stjelk upptill jemte blomskaften glandelhårig; de enskilda blomskaften upprätta; kronblad helbräddade, håriga äfven på klons öfre sida; ståndarsträngar mot basen småningom vidgade; småfrukter släta, glandelhåriga. ♃ Juli, violettr. blr.

Stjelk utgående från en krypande rotstock, 1—2 fot hög, upprätt, grenig och nästan trind, nedtill tilltryckt korthårig, upptill utstående glandelhårig. Blad, med undantag af de öfversta, skaftade, ej så djupt delade som hos föreg., med 5—7 ojemnt grofttandade, men ej egentligen parklufna, bredare flikar; de öfre stjelkbladen spiralställda, de nedre motsatta; stipler hinnaktiga, lansettlika och långspetsade. Blomskaft temligen korta, dels i bladvecken dels i grenvinklarne, tätt samlade mot toppen. Foderblad aflångt lansettlika, trubbiga och långt borstuddiga, hinnkantade, 3-nerviga, glandelhåriga. Kronblad dubbelt längre än fodret, omvändt äggrunda, violettröda eller stundom hvita. Ståndarsträngar nedtill långt hårbräddade. Stift långt och smalt, nära dubbelt längre än märkena. Frön strimmigt punkterade.

Förek. temligen allmänt i skogar.

2. *Kronbladens skifva 2-klufven.*

6. G. **pyrenáicum** L. stjelk upptill jemte blomskaften glandelhårig; de enskilda blomskaften slutligen nedböjda; kronblad på klons båda sidor håriga. ♃ Maj, Juni, violettr. blr.

Rotstock mycket kort, upprätt och grenig, med grof pålrot. Stjelk 1—2 fot hög, upprätt och upptill grenig, kantig, smaluden och utspärradt gleshårig, upptill jemte blomskaft och foder tätt och kort, nästan omärkligt glandelhårig. Blad motsatta, håriga och, med undantag af de öfversta, skaftade, rundadt njurlika, ungefär till midten handlikt klufna i 9—5 aflångt omvändt äggrunda, i främre kanten inskurna, trubbiga och samstående flikar; stipler hinnaktiga,

lansettlika, långspetsade. Blommor mycket mindre än hos de föreg., på korta, toppställda och sidoställda skaft. Foderblad äggrundt lansettlika, mycket kort uddspetsiga, föga hinnkantade samt otydligt nerviga, kort glandelhåriga. Kronblad dubbelt längre än fodret, omvändt hjertlika. Ståndarsträngar nedtill temligen tvärt vidgade och hårbräddade. Stift nästan omärkligt, mycket kortare än märkena. **Småfrukter släta, småludna.** Frön släta.

Förek. sällsynt och sannolikt endast i förvildadt tillstånd vid *Lund* flerestädes, *Malmö* på jernvägsbanken (Lic. L. Neuman), *Arup*.

** *Örter med späd pålrot, utan rotstock.*

a. *Foderblad nästan utan borstudd; frön släta.*

7. **G. pusillum** L. kronblad ungefär af fodrets längd; småfrukter släta, håriga. ⊙ Juni—Aug., blekr. blr.

Stjelk ända från roten grenad i merendels talrika, ½—1½ fot långa, nedliggande eller uppstigande, mycket greniga, trinda eller något hoptryckta grenar, som äro småludna af korta, i synnerhet på blomskaften och stjelkarnes öfre del glandelbärande hår. Blad håriga, skaftade, till större delen motsatta, med njurformig eller halfcirkelformig omkrets, nedom midten klufna i 5—9 vigglika, i spetsen inskuret 3—5-tandade flikar. Blomskaft temligen korta, vanligen kortare än de enskilda blomskaften, som slutligen blifva nedåt bøjda med uppåtrigtad spets. Blommor mycket små. Foderblad äggrundt lansettlika, omärkligt uddspetsiga, långhåriga och otydligt nerviga. Kronblad aflångt omvändt hjertlika, med hårbräddad klo, stundom något längre än fodret. Ståndarsträngar vid basen vidgade och kort hårbräddade, uppåt jemnt afsmalnande, endast 5 af dem knappbärande. Stift nästan omärkligt, mycket kortare än **märkena.**

Förek. **allmänt på torra ställen, i åkrar o. s. v.**

8. **G. molle** L. kronblad nästan dubbelt längre än fodret; småfrukter glatta, rynkiga. ⊙ Maj—Aug., ljusr. blr.

Temligen lik föreg., men mindre, spädare och mera långhårig. Stjelk grenig, vanligen ända från roten, 2—10 tum hög, nedliggande, uppstigande eller upprätt, trind och hårig af långa, utstående hår samt derjemte nedtill småluden och upptill kort glandelhårig. Blad som hos föreg. Blomskaft till största delen sidoställda och motsatta bladen; de enskilda blomskaften slutligen nedböjda. Kronblad omvändt hjertlika, med hårbräddad klo. Pistillens spröt hårigt af enkla hår samt glandelhår. Stift tydligt, af märkenas längd.

Förek. **allmänt på torra ställen, backsluttningar o. s. v.**

b. *Foderblad med utdragen borstudd; frön smågropiga.*

G. viscidulum Fr. kronblad hela, med glatt klo. ⊙ Juli—Sept., r. blr.

Lik *G. pusillum.* Stjelk mycket grenig, nedliggande eller uppstigande, slutligen ända till 1½ fot lång, temligen långhårig och upptill glandelhårig. Blad mer långskaftade än hos närstående arter, till större delen motsatta, de öfre vanligen med halfcirkelformig omkrets. Blomskaft i bladvecken och grenvinklarne, mycket korta; de enskilda blomskaften slutligen nedböjda, men i spetsen uppåtrigtade. Foderblad glandelhåriga, lansettlika och med något utdragen borstudd, tydligt nerviga. Kronblad omvändt äggrunda, något längre än fodret, ljusröda. Stift tydligt, nära 3 gånger längre än märkena. Småfrukter håriga.

Förek. förvildad vid *Lund* i gamla bot. trädg.; är af gammalt äfven uppgifven för flere ställen i *Lunds* omgifning, men tyckes numera derstädes vara **försvunnen.**

9. **G. dissectum** L. foderblad platta; kronblad urnupna, med hårig klo; blomskaft kortare än bladen. ⊙ Juni, Juli, r. blr.

Stam från roten grenad i flere nedliggande eller uppstigande, 1/2—1 1/2 fot långa, greniga stjelkar, nästan trind och korthårig af nedåtrigtade hår. Blad skaftade, äfven de öfre, tilltryckt håriga, till största delen motsatta, med sköldlik eller rundadt njurlik omkrets, långt nedom midten delade i 7—5 mot basen starkt afsmalnande flikar, som i spetsen äro klufna i flere aflånga, kort spetsade småflikar; de öfversta stjelkbladen ej sällan klufna i smala, helbräddade flikar; rotblad vanligen mindre djupt flikade; stipler smalt lansettlika, långspetsade. Blomskaft jemte fodret utstående glandelhåriga; det allmänna blomskaftet ofta mycket kortare än de efter blomningen nedböjda enskilda blomskaften. Foderblad äggrundt lansettlika, tydligt **3-nerviga, nästan utan hinnkant. Kronblad röda,** omvändt hjertlika, af fodrets längd. Ståndarsträngar nedtill vidgade och långt hårbräddade. Stift kort och tjockt, föga skildt från sprötet, flere gånger längre än de korta märkena. Småfrukter släta, jemte sprötet glandelhåriga.

Förek. på åkrar, vallar o. s. v. temligen allmänt i slättbygden, sällsynt i skogstrakten.

10. **G. columbinum** L. foderbladens kanter utvikna; kronblad urnupna, med hårig klo; blomskaft betydligt längre än bladen. ⊙ Juni—Aug., r. blr.

Temligen lik föreg. Stjelk 1/2—1 fot hög, grenig, upprätt eller vanligen uppstigande, trind och, liksom blad- och blomskaft, tilltryckt hårig utan glandler. Blad långt skaftade, djupare delade i 5—7 flikar, hvilka äro djupare inskurna än hos föreg. i smala, jemnbreda och spetsiga slutflikar; stipler lansettlika, långt spetsade. Allmänna blomskaften förlängda, af de enskilda blomskaftens längd eller längre; de enskilda blomskaften slutligen nedböjda, med uppåtrigtad spets. Foderblad äggrunda, spetsiga och borstuddiga, 3-nerviga samt hinnkantade, slutligen nästan hinnaktiga. Kronblad af fodrets längd eller något längre, vigglika, röda. Ståndarsträngar smala, glatta. Stift långt och smalt, dubbelt längre än de långa märkena. Småfrukter nästan glatta, med korthårigt, **men ej glandelhårigt** sprötet.

Förek. allmänt på samma lokaler som föreg.

†† *Foder upprätt; kronbladens klo af skifvans längd eller längre.*

11. **G. lucidum** L. nästan glatt; foder 5-kantigt, på tvären rynkigt; blad handklufna i 5—3 inskurna flikar. ⊙ Juni—Aug., ljusr. blr.

Hela örten glänsande grön eller mer och mindre blodröd. Stjelk 1/2—1 fot hög, grenig, upprätt eller med uppstigande grenar, trind och nästan glatt, endast upptill jemte blomskaften och de öfre bladskaften långs ena sidan småluden. Blad motsatta, skaftade och glatta, med rundadt njurformig eller kretsrund omkrets, till eller något nedom midten klufna i bredt vigglika, i spetsen groft 3—5-tandade flikar, hvilkas tänder äro rundadt trubbiga och kort uddspetsade; stipler äggrunda, spetsiga. Blomskaft från bladvecken och grenspetsarne, längre än bladen; de enskilda blomskaften kortare än det allmänna, slutligen rakt utspärrade och i spetsen uppåtböjda. Foderblad mycket spetsiga, olikstora, glatta: de större örtartade, äggrundt lansettlika och 3-nerviga, de mindre bredt hinnkantade, lansettlika, 1-nerviga. Kronblad rosenröda, 1 1/2 gång så långa som fodret, med glatt klo och omvändt äggrund, hel skifva. Ståndarsträngar glatta, temligen breda, men upptill småningom afsmalnande. Stift småludet af korta, uppåtrigtade hår, långt och smalt, flere gånger längre än märkena. Småfrukter nästan glatta, **rynkiga. Frön släta.**

Förek. här och der på skuggiga ställen på klippor och i busksnår, i synnerhet i östra delen t. ex. vid *Charlottenlund* på hafsstranden, *Örup*, *Gladsax* och *Jerrestads hallar*, *Rörum*, *Stenshufvud*, *Esperöd*, *Landön* (Kand. M. Lovén), *Balsberg*, *Ifö klack*, *Oppmanna*, *Glimåkra* vid *Trollastugan* m. fl. st.; i vestra delen, t. ex. på *Hallands Väderö*, *Krapperup*, *Klöfvahallar*, *Skäralid*. *Odensjön* m. fl. st.

12. **G. Robertiánum** L. långhårig; foder 10-kantigt, slätt; blad 3-fingradt delade. ⊙ och ⊙, Juni—Aug., r. blr.

β **rubricaúle** Hornem. stjelk mycket grenig, nedliggande, röd; småfrukter mer rynkiga, glatta.

Hela örten illaluktande, ofta röd. Stjelk ½—1 ½ fot hög, vanligen upprätt och grenig, med utspärrade grenar, trind och klibbigt hårig af långa hvita, ej sällan glandelbärande hår och derjemte i synnerhet upptill småluden. Blad med bredt triangulär omkrets, långt skaftade, håriga, till större delen tufvade vid roten; de på stjelken motsatta; hufvudflikar kort skaftade, 1—2 gånger parklufna, med aflånga, trubbiga och kort uddspetsade slutflikar; stipler äggrunda, långspetsiga. De enskilda blomskaften slutligen något nedböjda, flere gånger längre än det allmänna. Foderblad lansettlika, långt borstuddiga, hinnkantade och 3-nerviga, långhåriga och något småludna. Kronblad rosenröda, vanligen dubbelt längre än fodret, med omvändt äggrund, hel skifva. Ståndarsträngar glatta, från basen jemnt afsmalnande. Stift hårigt af korta, uppåtrigtade hår, långt och smalt, flere gånger längre än märkena. Småfrukter rynkiga, vanligen något håriga. Frön släta.

Förek. allmänt på odlade ställen och i fuktiga skogar; *β rubricaule* på hafsstranden vid *Båstad* (Lic. L. Neuman) och *Charlottenlund* (Kand. E. Ljungström), troligen mångenstädes.

2. ERÓDIUM L'Herit. Skatnäfva.

Krona 5-bladig, med ej sällan något olikformiga blad. Ståndare 10, men endast de 5 yttre knappbärande. Småfrukter aflånga; deras från fruktfästet aflossnande skal korkskruflikt vridna och på insidan vid basen långt borsthåriga. För öfrigt som *Geranium*. *Medelstor ört med parbladigt delade blad samt röda, i flocklika knippen samlade blommor.*

1. **E. cicutárium** (L.) L'Her. blad med aflång omkrets, parbladigt delade, med parklufna flikar; stipler och skärmblad äggrunda, spetsiga; blommor i långt skaftade, fåblommiga knippen. ⊙ och ⊙ Maj—Juli, r. blr.

Stjelk ½—1 fot hög, nedliggande eller upprätt, vanligen grenig ända från roten, trind och glest långhårig. Blad gleshåriga, skaftade, motsatta, de flesta samlade mot basen, med 4—5 par skiftevisa, oskaftade och äggrunda sidoflikar och aflångt lansettlika, spetsiga, helbräddade eller tandade slutflikar. Blomskaft från bladvecken, långhåriga och betydligt längre än de slutligen nedböjda, men i spetsen uppåtrigtade enskilda blomskaften; de flocklika knippena 5—10-blommiga, omgifna af flere, nedtill hopväxta, hinnaktiga skärmblad. Foderblad aflånga, trubbiga och uddspetsiga, hinnkantade, 3-nerviga. Kronblad mycket olikstora, längre än foderbladen, smalt omvändt äggrunda, hela, med kort hårkantad klo; de båda mindre bladen med en hvit, svartprickig fläck vid basen. Ståndarsträngar temligen smala, glatta; de knappbärande vid basen vidgade.

Pistill utan stift, med 5 korta märken. Småfrukter styfhåriga, i spetsen glatta; spröt glest korthårigt. Frön släta, bruna, aflånga och trinda.

Förek. allmänt på torra ställen, i åkrar, på odlade ställen o. s. v.

---

43 Fam. OXALÍDEÆ. DC.

Blommor regelbundna. Foder 5-bladigt. Krona 5-bladig. Ståndare 10, anordnade i tvänne kransar, med vid basen hopväxta strängar. Pistill med 5 stift och märken samt öfversittande, 5-rummigt och flerfröigt fruktämne. Frukt vanligen kapselartad och öppnande sig genom 5 längdspringor längs rummens midt. Frön omgifna af ett elastiskt uppspringande och sjelfva fröet utslungande hylle. *Örter med spiralstälda, sammansatta blad och i knippen samlade eller enstaka blommor.*

1. ÓXALIS L. Harsyra.

Märken rundade. Frukt 5-kantig, äggformig eller cylindrisk. För öfrigt samma karakterer som för fam. *Späda örter med vanligen 3-fingrade blad och hvita, röda eller gula, temligen stora blommor.*

1. **O. Acetosélla** L. blomstänglar enblommiga från en krypande rotstock, med två hopväxta skärmblad vid eller ofvan midten; blad 3-fingrade, med omvändt hjertlika, tilltryckt håriga småblad; kronblad 2—3 gånger längre än fodret. ♃ April—Maj, hv. rödstrimm. blr.

β **rósea** Hn. kronblad rosenröda.

Rotstock beklädd med köttiga och håriga fjäll, krypande, grenig och årligen tillväxande i spetsen samt frambringande några fullt utvecklade blad, i hvilkas vinklar 2—5 tum höga blomstänglar uppkomma. Blad ljusgröna, långt skaftade, med kort skaftade och nedböjda småblad. Blomstänglar längre än bladen, späda och trinda, upptill håriga; de båda skärmbladen äggrundt lansettlika, hinnaktiga och håriga. Blommor temligen stora, lutande. Foderblad aflånga, trubbiga, nedtill gleshåriga. Kronblad omvändt äggrunda, med kort klo, hvita och rodstrimmiga eller röda med mörkare strimmor. De senare på sommaren framkommande blommorna mycket små, kronbladslösa, slutna liksom en knopp och utgående från korta, ofta nedböjda skaft. Frukt äggformig, spetsig: den af sommarblommorna frambragta kortare och mera trubbig. Frön bruna, ovala, plattade och fårade.

Förek. allmänt i fuktiga skogar: *β rosea* ingalunda sällsynt i synnerhet i bokskogar, t. ex. *Bökebergsslätt. Stehag. Långaröd, Klåveröd* (Dr S. A. Tullberg), *Brandstorp Wäsby sn* (Kamrer S. J. Södervall), *Wälinge* (Doc. B. Jönsson), *Wanås* (Lekt. P. Olsson). *Broby i Eskekärr* (Kand. Hj. Nilsson), *Widtsköfle* (Hr Th. Brown) m. fl. st.

O. stricta L. blomskaft 2—3-blommiga från bladvecken af en bladbärande stjelk; blad utan stipler; kronblad dubbelt längre än fodret; enskilda blomskaft upprätta. ♃ Juli—Sept., g. blr.

Stjelk från sin underjordiska del frambringande grenskott, som i spetsen äro knöligt uppsvälda. 1/2—1 fot hög, vanligen grenig, upprätt och trubbkantig, gleshårig eller nästan glatt. Blad långt skaftade, nästan glatta, 3-fingrade. Frukt cylindrisk, glandelhårig af korta, utstående hår eller nästan glatt.

Förek., som det tyckes, tillfälligtvis förvildad, t. ex. vid *Malmö*, *Lund*, *Vegeholm*, *Åkesholm* m. fl. st.

O. corniculáta L. blomskaft vanligen 2-blommiga från bladvecken af en bladbärande stjelk; blad med stipler vidväxta skaftet; kronblad dubbelt längre än fodret; enskilda blomskaft slutligen nedböjda. ♃ Juli—Sept., g. blr.

Lik föreg., men med nedliggande, slutligen rotslående grenar, utan underjordiska grenskott. Småbladen äro derjemte i spetsen djupare inskurna och frukten tilltryckt hårig.

Förek. stundom förvildad i gamla trädgårdar, ehuru temligen tillfälligt, t. ex. vid *Lund*.

---

44 Fam. LÍNEÆ. DC.

Blommor regelbundna. Foder af 4—5 fria eller något hopväxta blad. Krona 4—5-bladig. Ståndare med nedtill förenade strängar, 4—5 knappbärande och dessutom vanligen lika många utan knappar. Stift och märken 4—5. Frukt öfversittande, 4—5-rummig, men genom falska skiljeväggar delad i 8—10 enfröiga och slutligen från hvarandra lossnande rum. *Örter med hela och helbräddade blad utan stipler och med enstaka eller i knippen anordnade blommor.*

Öfversigt öfver slägtena.

Blommor 5-taliga.	Foder fribladigt.	*Linum.*
Blommor 4-taliga.	Foder 4-delt, med 2—3-klufna flikar. . .	*Radiola.*

---

1. LÍNUM Tourn. Hör, Lin.

Foder och krona 5-bladiga. Ståndare 10, nämligen 5 knappbärande samt 5 med dem omvexlande, utan knappar och tandlika. Stift och märken 5. Frukt 10-rummig, med 1-fröiga rum. *Späda örter med små hvita eller blå blommor.*

1. **L. cathárticum** L. stjelk upptill upprepadt 2-grenig; blad motsatta; kronblad dubbelt längre än foderbladen. ☉ Juni—Aug., hv. blr.

Stjelk från några tum ända till 1 fot hög, upprätt, stundom vid roten grenad i flere jemnhöga grenar, men vanligen nedtill enkel och upptill en eller flere gånger 2-grenad, smal, trind och glatt. Blad vanligen alla motsatta och oskaftade, glatta, i kanten något sträfva, trubbiga; de nedre omvändt äggrunda—

aflånga, de öfre aflånga—lansettlika. Blommor dels ensamma i grenvinklarne dels i knippen i grenspetsarne, med långa, fina skaft, i början lutande, sedan upprätta. Foderblad äggrundt lansettlika, i kanten smått glandelhåriga. Kronblad hvita med gul bas, omvändt äggrunda. Märken klotformiga. Frukt nästan klotrund, omgifven af det nästan lika långa fodret. Frön ljusbruna, släta, plattade.

Förek. allmänt på torra ängar, betesmarker o. s. v.

L. usitatíssimum L. blad spiralstälda; kronblad 3 gånger längre än foderbladen. ⊙ Juli—Aug. bl. blr.

Stjelk 1—1 ½ fot hög, upprätt och upptill grenad, med skiftevisa grenar, trind och glatt. Blad oskaftade, lansettlika, spetsiga, glatta och 3-nerviga. Blommor långt skaftade i grenspetsarne. Foderblad äggrunda, spetsiga, hårbräddade, men utan glandler, ungefär af fruktens längd. Kronblad bredt omvändt äggrunda, blå med mörkare strimmor och hvit klo. Märken klubblika. Frukt stor, rundad och spetsig. Frön plattade, bruna och glänsande.

Förek. allmänt odlad och ofta sjelfsådd.

2. RADÍOLA Dill. Jordknöple.

Foder 4-delt, med 2—3-klufna flikar. Krona 4-bladig. Ståndare 4, alla knappbärande. Stift och märken 4. Frukt 8-rummig, med enfröiga rum. *Mycket liten, upprepadt tvågrenig ört med motsatta blad och små hvita, till större delen i hufvudlika knippen i grenspetsarne samlade blommor.*

1. **R. linoídes** Roth, blad äggrunda, helbräddade; blomskaft från grenvinklarne och i grenspetsarne; kronblad af fodrets längd. ⊙ Juli—Sept., hv. blr.

Liten, 1—2 tum hög, glatt ört. Stjelk tagelsmal, stundom enkel, vanligen upprepadt 2-grenig, merendels ända från roten, med utstående grenar. Blad oskaftade, spetsiga. Blommor dels enstaka i grenvinklarne, långt skaftade dels kortare skaftade och bildande nästan hufvudlika 3-blommiga och af skärmblad omgifna knippen i grenspetsarne. Foderflikar lansettlika, spetsiga. Kronblad omvändt äggrunda. Frukt rundad, af foderflikarnes längd. Frön glänsande, hvitgula och plattade.

Förek. på sandiga, något fuktiga eller öfversvämmade ställen, i synnerhet i närheten af hafskusterna.

---

45 Fam. HYPERICÍNEÆ. Pers.

Blommor regelbundna. Foder bestående af 5 fria eller nedtill sammanväxta blad, qvarsittande. Krona 5-bladig. Ståndare talrika, bildande 3—5 stammar. Stift 3—5. Frukt öfversittande, 3—5-rummig, mångfröig och merendels kapselartad. *Örter med motsatta helbräddade blad och merendels i knippen samlade blommor.*

1. HYPERÍCUM L. Johannisört.

Frukt kapselartad, öppnande sig genom 3—5 skal, som längs kanterna bära skiljeväggarne. Frön nästan korflika, smågropiga. För öfrigt samma karakterer som för familjen.

Öfversigt öfver arterna.

† Stjelk upprätt.

* Stjelk trind.

Ört glatt. . . . . *H. montanum.*
Ört småluden. . . . . *H. hirsutum.*

** Stjelk kantig.

Stjelk med 4 vinglika kanter; foderblad spetsiga. *H. tetrapterum.*
Stjelk med 4 smala kanter; foderblad trubbiga. *H. quadrangulum.*
Stjelk plattadt 2-kantig. . . . . *H. perforatum.*

†† Stjelk nedliggande. . . . . *H. humifusum.*

---

† *Stjelk upprätt.*

* *Stjelk trind.*

1. **H. montánum** L. glatt; stjelk upptill bladlös; blomknippen sammandragna. ♃ Juli, Aug., blekg. blr.

Stjelk 1—3 fot hög, styf, upprätt och enkel. Blad oskaftade, aflångt äggrunda, med något hjertlik och omfattande bas, glatta, störst på stjelkens midt och derifrån aftagande i storlek mot basen och spetsen; de öfre genomskinligt punkterade: alla blekgröna och något sträfva på undre sidan samt svartprickiga i kanten. Blomknippen sammandragna till en nästan hufvudlik blomställning i stjelkens spets. Blommor temligen små, blekgula. Foderblad lansettlika, spetsiga och, liksom skärmbladen, i kanten försedda med skaftade, svartröda glandler. Kronblad aflånga, trubbiga, hälften längre än fodret, sällan svartprickiga. Frön svartbruna.

Förek. temligen sällsynt på steniga backar bland buskar, t. ex. vid *Hallavara Houfs sn*, *Kullaberg*, *Kulla Gunnarstorp* (Skolyngl. R. Wallengren), *Sofiero*, *Helsingborg* vid *Pålsjö*, mellan *Gåsebäck* och *Ramlösastigen*, *N. Vram*, *Åfvarp*, mellan *Stockamöllan* och *Böyerup*, *Skäralid* (enl. Lilja), *Marianelund* (Stud. S. Murbeck), *Stenshufvud*, *Forsakar* vid *Degeberga*, *Balsberg*, *Kjugebacke*, *Ifö-klack* m. fl. st.

2. **H. hirsútum** L. småluden; stjelk tätt bladbeklädd; blomknippen i grenig klase. ♃ Juni, Juli, g. blr.

Stjelk 2—3 fot hög, styf, upprätt och mot spetsen grenig. Blad småludna, aflångt äggrunda, trubbiga, kort skaftade, genomskinligt punkterade, under blekgröna, ej svartprickiga i kanten. Blomknippen i spetsarne af de från stjelkens öfre del utgående grenarne, af hvilka de mellersta äro de längsta, bildande en vanligen temligen lång klase i stjelkens spets. Foderblad aflånga, kort spetsiga och i kanten, liksom skärmbladen, glandelbärande, med kort skaftade, svarta glandler. Kronblad aflånga, trubbiga, mot spetsen vanligen svartprickiga, mer än dubbelt längre än fodret. Frön ljusbruna.

Förek. här och der i skogar och busksnår, t. ex. vid *Ramlösa*, *Åfvarp i Lindet*, *Bögerup*, *Reften*, *Fogelsång*, *Dalby hästhage*, *Hellestads ora*, *Alnarp*, *Börringe*, *Marsvinsholm*, *Krageholm* på ön *Lybeck* och i *Finnbovången*, *Stenhult*, *Hörte skog*, *Svarte skog*, *Smedstorp*, *Christianstad* på *Lingenäset* och vid *Lillo*, *Beckaskog* m. fl. st.

** *Stjelk kantig.*

3. **H. tetrápterum** Fr. stjelk med 4 breda, vinglika kanter; foderblad smalt lansettlika, spetsiga. ♃ Juli, Aug., blekg. blr.

Stjelk nedtill alstrande korta, trådlika, fjällbeklädda och underjordiska grenskott, 1—2 fot hög, upprätt och vanligen upptill grenig, glatt. Blad bredt ovala, trubbiga, oskaftade och något stjelkomfattande, glatta och genomskinligt punkterade. Blommor små, blekgula, samlade i qvastlika knippen i stjelkens och grenarnes spetsar. Foderblad utan glandler i kanten och ej glandelprickiga, under blomningen upprätta, sedan i spetsen utböjda, af fruktämnets längd. Kronblad lansettlika, glest svartprickiga, ungefär dubbelt längre än fodret.

Förek. här och der i fuktiga skogar, torfmossar, vid bäckar o. s. v. i synnerhet i slättbygden t. ex. vid *Helsingborg*, *N. Vram*, *Glumslöfs tegelbruk*, *Hven*, mellan *Keflinge* och *Rinnebäck* (Dr S. A. Tullberg), *Bösmöllan*, *Reften*, *Sandby mölla*, *Dalby hästhage*, *V. Treet*, mellan *Silfåkra* och *Tvedörra*, *Torups mölla*, *Roslätt*, *Lemmeströ* (Dr S. A. Tullberg), *Näsbyholms sjö* (Kand. R. Helgeson), *Krageholm*, *Tågra*, *Brandstad* och *Öfvedskloster*, *Benestad*, *Stenby hällar*, *Ystad* vid *Riserbäcken*, *Kalthus* (Stud. S. Schlegel), *Sandby mosse Borreby sn*, *Gladsax sn i Bönders mosse*, *Segesholm*, *Widtsköfle*, *Råbelöfssjön* (Prov. J. Persson), *Oppmanna* (Kand. Hj. Nilsson), *Vejlesjön* m. fl. st.

4. **H. quadrángulum** L. stjelk med 4 smala kanter; foderblad ovala, trubbiga. ♃ Juli, Aug., g. blr.

Stjelk från sin underjordiska del frambringande fjällbeklädda, röda grenskott, 1—2 fot hög, upprätt och ofvan midten grenig, glatt. Blad oskaftade, ovala, trubbiga, glatta, genomskinligt punkterade eller de nedre utan glandler. Blommor i qvastlika knippen i stjelkens och grenarnes spetsar, stora, brandgula. Foderblad under blomningen utstående och af fruktämnets längd, svart glandelprickiga. Kronblad nästan 3 gånger längre än fodret, aflångt ovala—smalt äggrunda, trubbiga, tätt svartprickiga. Frön gråbruna.

Förek. allmänt på åkerrenar, vid vägar, på torra ängar o. s. v.

5. **H. perforátum** L. stjelk plattadt 2-kantig; foderblad lansettlika, spetsiga. ♃ Juli, Aug., g. blr.

Stjelk från sin nedre del utvecklande merendels såväl bladbärande som fjällbeklädda grenskott, 1—2 fot hög, styf, upprätt och upptill grenig, glatt. Blad oskaftade och något stjelkomfattande, aflånga—aflångt äggrunda, mycket kort spetsiga, glatta, genomskinligt punkterade och med tillbakavikna, svartpunkterade kanter. Blommor temligen stora, höggula, samlade i qvastlika knippen i grenspetsarne. Foderblad mot spetsen glest svartprickiga, dubbelt längre än fruktämnet. Kronblad aflångt ovala, dubbelt längre än fodret, tätt beströdda med svarta fläckar och streck. Stift längre än frukten. Frön svartbruna.

Förek. allmänt på torra backar och betesmarker, vid vägar o. s. v.

†† *Stjelk nedliggande.*

6. **H. humifúsum** L. stjelk plattadt 2-kantig; blad aflånga, kort skaftade; foderblad aflånga, trubbiga. ♃ Juni—Aug., ljusg. blr.

Stjelkar talrika, nedliggande, med uppåt böjda spetsar, 3—8 tum långa, enkla eller greniga, nästan trådsmala, glatta. Blad glatta, genomskinligt punkterade och i kanten svartprickiga, trubbiga, de nedersta aflångt omvändt äggrunda. Blommor små ljusgula, ensamma i blad- och grenvecken eller samlade i fåblommiga knippen i grenspetsarne. Foderblad svartprickiga, med mycket kort udd. Kronblad smala, aflånga, något längre än fodret, svartprickiga. Ståndare fåtaliga (15—20). Stift kortare än frukten. Frön svarta, smågropiga.

Förek. på sandiga marker, trädesåkrar o. s. v. temligen allmänt i östra delen, t. ex. vid *Årup* (Lekt. L. J. Wahlstedt), *Gualöf*, *Träne*, *Trulstorp* *V. Vrams sn.* mellan *Degeberga* och *Forsakar*, *Maglehem*, *Brösarp*, *Raflunda*, *Esperöd*, mellan *St. Olof* och *Kronovall*, *Delperöd* mellan *Rörum* och *St. Olof*, *Vemmerlöf*, *Kragcholm* (Lekt. A. L. Grönvall), *Köpinge*, *Kabusa* m. fl. st.: i mellersta delen vid *Illstorp*, kring *Veberöd* och *Ö. Treet*: i vestra delen på ***Kullen*** nära ***Bärikull, Törringe***.

46 Fam. CISTÍNEÆ. DC.

Blommor regelbundna. Foder 5-bladigt, med 2 yttre, vanligen mindre och 3 inre, större blad. Krona 5-bladig. Ståndare talrika, med fria strängar. Stift enkelt, med vanligen odelt märke. Frukt öfversittande, vanligen 1-rummig och mångfröig, med fröna fästa på 3—5 **fröfästen på fruktväggens insida, öppnande sig** genom 3—5 skal, som bära fröfästena längs midten. *Buskar eller halfbuskar med vanligen motsatta och enkla blad samt ensamma eller i ensidiga knippen anordnade blommor.*

1. **HELIÁNTHEMUM** Mill. Solvända.

De båda yttre foderbladen mycket mindre än de 3 inre. Krona 5-bladig, snart affallande. Ståndare talrika. Stift utdraget, med enkelt eller 3-klufvet märke. Frukt med talrika frön på hvarje fröfäste, öppnande sig genom 3 skal. *Liten, något nedliggande halfbuske med motsatta, helbräddade blad och stora gula, i ensidiga, klaselika och toppställda knippen samlade blommor.*

1. **H. vulgáre** Gærtn. blad aflånga, motsatta, med lansettlika stipler; fruktskaft tillbakaböjda. ♄ Juni, Juli, g. blr.

Stjelkar talrika, uppstigande, nedtill träaktiga, mycket greniga och öfvervintrande, 4—8 tum höga: deras öfre upprätta del örtartad, enkel, trind och hårig. Blad kort skaftade, helbräddade och trubbiga, med tillbakavikna, hårbräddade kanter, ofvan gleshåriga eller nästan glatta, under gråludna eller stundom gröna (*var. obscurum* Pers.): de nedersta bladen kortare och bredare, nästan äggrunda: stipler örtartade och hårbräddade, aflångt lansettlika. Blommor stora, lutande och temligen långt skaftade, samlade i ett klaselikt, i spetsen före blomningen inrulladt, ensidigt knippe i stjelkens spets. De båda yttre foderbladen smala, aflånga och trubbiga, flere gånger kortare än de inre, som äro äggrunda, trubbiga med kort udd, nästan hinnaktiga och upphöjdt 3-nerviga samt på nerverna håriga, ungefär lika långa med frukten. Kronblad omvändt äggrunda, dubbelt längre än fodret. Stift 2—3 gånger längre an det småludna

fruktämnet, med nästan helt, skiflikt märke. Frukt nästan rund, småluden, omgifven af fodret. Frön stora, nästan päronformiga, brungula.

Förek. temligen allmänt på betesmarker, backar o. s. v.

---

47 Fam. VIOLARÍEÆ. DC.

Blommor vanligen oregelbundna. Foder 5-bladigt, qvarsittande. Krona 5-bladig, med merendels olikformiga blad. Ståndare 5, med hopväxta knappar, omvexlande med kronbladen. Stift 1, med merendels odelt märke. Frukt öfversittande, mångfröig, med fröna fästa på vanligen 3 fröfästen på fruktväggen, öppnande sig genom 3, fröfästena längs midten bärande skal. ***Merendels örter med spiralstälda blad och stipler och med vanligen ensamma, i bladvecken sittande blommor.***

1. VÍOLA Tourn. Viol.

Foder 5-bladigt, med bladen nedom fästpunkten förlängda i ett bihang. Krona oregelbunden, 5-bladig; det nedersta bladet störst och försedt med sporre. Ståndarknappar med ett hinnaktigt bihang i spetsen; de båda nedre ståndarne med sporrlika, i kronsporren inneslutna bihang. Frukt med 3 fröfästen, öppnande sig genom 3 skal. ***Låga örter med hela, vanligen hjertlika blad samt stipler och stora, vanligen blååktiga, i bladvecken ensamma, lutande blommor.***

Öfversigt öfver arterna.

† Sidokronbladen utstående åt sidorna; stipler hela (ej klufna).

*** Blommor utgående från rotstocken.**

a. Märke utdraget i en nedböjd spets; fruktskaft nedliggande: frukt klotrund.

Rotstock med grenskott; endast det nedre kronbladet urnupet. *V. odorata.*

Rotstock utan grenskott; alla kronbladen urnupna. . *V. hirta.*

b. Märke bildande en sned skifva; fruktskaft upprätta; frukt 3-kantig.

Blad utdraget hjertlika; sidokronblad vid basen säckligt utvidgade. . . . . *V. uliginosa.*

Blad njurlika; sidokronblad vid basen platta. . . *V. palustris.*

** Fullständiga, men merendels sterila blommor från rotstocken; kronbladslösa, men fruktbärande blommor från bladvecken af en senare utväxande, bladig stjelk: märke utdraget i en nedböjd spets. *V. mirabilis.*

*** Alla blommorna från bladvecken på en bladig stjelk; märke utdraget i en nedböjd spets.

a. Bladskifvan ej nedlöpande på bladskaftet.

Rotstock med blomlösa bladrosetter; blad rent gröna, hjertlika, jemte stjelk och frukt glatta. . . . . . . *V. sylvatica.*

Rotstock med blomlösa bladrosetter: blad grågröna, hjertlika, jemte stjelk och frukt småludna. . . . . . *V. arenaria.*

Rotstock utan bladrosetter; blad nästan glatta, aflångt hjertlika. *V. canina.*

b. Bladskifvan nedlöpande på bladskaftet. . . . . *V. stagnina.*

†† Sidokronbladen rigtade uppåt; stipler lyrformigt parklufna; märke stort, nästan klotrundt, urnelikt urhålkadt. . . . . *V. tricolor.*

---

† *Sidokronbladen utstående åt sidorna; stipler hela (ej klufna).*

* *Blommor utgående från rotstocken.*

a. *Märke utdraget i en nedböjd spets; fruktskaft nedliggande; frukt klotrund.*

1. **V. odoráta** L. rotstock med grenskott; blad rundadt hjertlika, föga håriga; det nedre kronbladet i spetsen intryckt, de öfriga rundade. ♃ Apr., Maj, viol. blr.

Rotstock temligen grof, utvecklande ända till fotslånga, krypande och rotslående grenskott, som i spetsen frambringa bladrosetter, ur hvilkas bladveck merendels först till följande år blomstänglar framkomma. Blad skaftade, med småludna skaft, mörkgröna, på undre sidan småludna, trubbsågade och kort spetsiga; stipler nästan hinnaktiga, äggrundt lansettlika, i kanten merendels försedda med långt skaftade glandler. Blomstänglar 2—3 tum höga, småludna, ofvan midten bärande tvänne lansettlika, långspetsade skärmblad. Foderblad trubbiga. Sidokronblad mot basen håriga; krona mörkt violett. Frukt hårig, med nära kretsrunda, platta, tunna och nästan bladartade skal. Frön stora, äggformiga, släta och glänsande gulhvita. Blommor välluktande. Längre fram på sommaren utvecklas hos denna art, liksom hos de flesta öfriga af samma slägte, små och kort skaftade, kronbladslösa eller med korta kronblad försedda blommor.

Förek. förvildad flerestädes i parker, gamla trädgårdar, på vallar o. s. v., t. ex. vid *Helsingborg, Landskrona, Trollenäs, Billinge, Ellinge, Örtofta, Heidarp, Lund, Trolleberg, Malmö, Krageholm, Christianstad, Beckaskog* m. fl. st.; fullkomligt vild synes den vara på *Gladsax hallar* samt på *Kullaberg.*

2. **V. hirta** L. rotstock utan grenskott; blad aflångt eller äggrundt hjertlika, småludna och med håriga skaft; alla kronbladen i spetsen intryckta. ♃ April, Maj, violettbl. blr.

Rotstock temligen tjock, upptill grenande sig i korta, blad- och blombärande grenar. Blad tätt trubbsågade och trubbiga, på båda sidor småludna, efter blomningen tillväxande och blifvande mer aflånga; stipler smalt lansettlika, gröna, i kanten ofta försedda med kortskaftade glandler. Blomstänglar 2—3 tum höga, med de båda smalt lansettlika skärmbladen fästa nedom midten. Blommor luktlösa, mörkblå—violetta. Foderblad trubbiga. Frukt hårig, med rundadt ovala, vid basen och i spetsen urnupna, platta, tunna och nästan bladartade skal. Frön stora, äggformiga, glänsande gulhvita, släta.

Förek. allmänt på torra gräsbevuxna ställen, i synnerhet bland buskar.

b. *Märke bildande en sned skifva; fruktskaft upprätta; frukt trekantig.*

3. **V. uliginósa** Bess. blad utdraget hjertlika; de båda skärmbladen fästa ofvan blomstängelns midt; alla kronbladen i spetsen intryckta; sidokronblad vid basen säckliskt utvidgade. ♃ Maj, Juni, viol. blr.

Rotstock tunn, grenig, snedt uppstigande. Blad i början ett par tum långa, kortare än stänglarne, slutligen ända till qvarterslånga eller längre, ofta högre än stänglarne, nästan glatta, triangulärt hjertlika, trubbiga och rundadt naggsågade; stipler lansettlika, nästan helbräddade, till hälften hopväxta med de smalt vingkantade bladskaften. Blomstänglar slutligen omkring qvartershöga, glatta, med glatta, lansettlika och långt sylspetsade skärmblad temligen nära under blomman. Blommor stora, ljust violetta. Foderblad kort spetsiga. Kronblad utdraget och smalt omvändt äggrunda, glatta; sporre kort och trubbig. Frukt glatt, mer än dubbelt längre än foderbladen, med smala, båtlika, hårda och fasta skal. Frön äggformiga, glänsande gulhvita, flere gånger mindre än hos de föreg.

Förek. sällsynt i skogskärr och mossar i nordvestra delen, t. ex. i *Allerums mosse*, *Östraby Kattarps sn* (Doc. B. Jönsson).

4. **V. palústris** L. blad njurlika; de båda skärmbladen fästa vid eller nedom stängelns midt; det nedersta kronbladet i spetsen intryckt; sidokronblad vid basen platta. ♃ Maj, Juni, viol. blr.

Rotstock smal, krypande och utvecklande långa grenskott. Blad i början endast ett par tum, efter blomningen ända till 4 tum höga och föga lägre än blomskaften, glänsande, glatta, rundadt naggsågade; stipler äggrunda, spetsiga och nästan helbräddade, fria. Stänglar ända till 4—5 tum höga, i början mycket högre än bladen, glatta, med lansettlika skärmblad. Blommor mycket små. Foderblad aflångt äggrunda, trubbiga, utan tydliga nerver, glatta. Kronblad blekt **violetta eller nästan hvita, med mörkare strimmor; de båda sidobladen vid** basen håriga; sporre rak, kort och tjock, föga längre än foderbladens bihang. De båda nedre ståndarnes sporrlika bihang korta, punglika, ej längre än strängarne. Frukt glatt, flere gånger längre än fodret, med smala, båtlika, hårda och fasta, i en kort spets utdragna skal. Frön äggformiga, större än hos föreg., **glänsande svartbruna.**

***Förek.* allmänt i kärr.**

* **V. epipsila** Ledeb. (som sjelfständig art i Sk. Fl. 1 uppl.) gröfre, med nästan dubbelt större blommor; det öfversta stjelkbladet rundadt hjertlikt, med kort spets; **foderblad 3-nerviga; de båda** nedre ståndarnes bihang kägellika, längre än strängarne. ♃ Maj, Juni, viol. blr.

Denna form upptages ännu af många författare såsom en från *V. palustris* skild art, men tyckes utan gräns öfverga i denna. De nedersta bladen njurformiga och endast det öfversta något hjertlikt; alla merendels på undre sidan gleshåriga samt med tydligare framträdande och rikligare förgrenade nerver. Skärmblad ofta fästa ofvan stängelns midt. De båda nedre foderbladen ej sällan kort spetsiga. Kronbladets sporre merendels något krokt och längre än foderbladens bihang.

Förek. allmänt i kärr och på fuktiga, gräsbevuxna ställen; **epipsila* mera sällsynt på liknande lokaler, i synnerhet i vestra delen, t. ex. *Lindred*, *Roslätt*, *Börringe*, vid *Ringsjön* nära *Stehag* och på flere andra ställen, vid *Rönneå*, *Stockamöllan*, *Ramstorp* m. fl. st.; i östra delen vid *Balsberg*, *Ignaberga* (Lekt. L. J. Wahlstedt).

** *Fullständiga, men merendels sterila blommor från rotstocken, kronbladslösa eller med ofullständiga kronblad försedda, men fruktbärande blommor från bladvecken af en senare utväxande, bladig stjelk; märke utdraget i en nedböjd spets.*

5. **V. mirábilis** L. blad hjertlika—njurformiga, med ensidigt håriga skaft; de sterila blommornas stänglar med skärmbladen ofvan midten; foderblad spetsiga. ♃. April, Maj, violett. blr.

Rotstock temligen tjock, uppstigande eller nästan horizontal, grenig, beklädd med bruna fjäll. Rotblad långt skaftade, rundadt hjertlika och kort spetsiga, rundadt trubbsågade, nästan glatta eller i synnerhet på undre sidan gleshåriga; stipler hinnaktiga, lansettlika, glest, nästan omärkligt glandelhårbräddade. De från rotstocken kommande blommorna välluktande, med rödbruna skärmblad på stängeln och långa, smalt lansettlika, 3-nerviga och glatta foderblad, som knappt äro $^1/_3$ kortare än kronbladen: dessa i spetsen hela, blekt blåvioletta, det nedersta vid basen hvitt, med röda strimmor; sporre dubbelt så lång som foderbladens rundade bihang; sidokronblad vid basen håriga. De senare utvecklade stjelkarne ända till nära fotshöga, merendels enkla och nedtill bladlösa, upptill försedda med 2—3 blad, gleshåriga. Stjelkblad kortare skaftade, med något vingkantade skaft, bredare än rotbladen. Blommor kort skaftade, med mycket långa, glatta eller hårbräddade foderblad. Frukt glatt, lång och smal, ungefär $^1/_3$ längre än foderbladen, med hårda och fasta, båtlika, smala och långspetsade skal. Frön temligen stora, glänsande, ljust brungula.

Förek. här och der i skogar, t. ex. på *Kullaberg, Billinge, Stockamöllan, Fastorp, Bosarp,* kring *Ringsjön, Löberödsdalen, Fogelsång, Dalby hasthage, Öfvedskloster, Röddinge, Gladsax, Östratorps skog, Esperöd, Lillö* nära *Christianstad, Lingenäset* och *Balsberg* (Kand. Hj. Nilsson).

*** *Alla blommorna från bladvecken på en bladig stjelk; märke utdraget i en nedböjd spets.*

a. *Bladskifvan ej nedlöpande på bladskaftet.*

6. **V. sylvática** Fr. rotstock i spetsen utvecklande en kort, endast bladbärande stjelk, i hvars bladveck blom- och bladbärande stjelkar finnas; blad bredt hjertlika, tunna, rent gröna och jemte stjelken glatta; frukt glatt. ♃ Maj—Juli, bl. eller hv. blr.

β **Riviniána** Reich. större, med mera rundade kronblad och hvitgul sporre.

Rotstock temligen grof, horizontal eller snedt uppstigande och upptill grenig, med grenspetsarne förlängande sig i korta, bladbärande skott, som öfverväxas af de ur deras bladveck utväxande blad- och blombärande grenarne. Dessa senare 4—10 tum höga, nästan upprätta eller uppstigande, enkla, glatta, med blomskaft från de öfre bladvecken. De nedre bladen mera njurformigt hjertlika, de öfversta något mer utdragna: alla rundadt naggsågade, med en längre eller kortare spets, glatta eller på undre sidan glest småhåriga; stipler smalt lansettlika, djupt sågade, med sågtänder vanligen längre än stipelns bredd. Blomskaftens skärmblad smala, syllika, fästa ofvan midten. Blommor stora, blå eller hvita, luktlösa. Foderblad lansettlika, spetsiga. Kronblad i spetsen hela eller det nedre stundom svagt intryckt i spetsen: sidokronblad vid basen håriga; sporre trubbig och i spetsen fårad, 3—4 gånger längre än foderbladens

bihang. Ståndarknapparnes bihang äggrundt, spetsigt. Frukt spetsig, med smala, **båtformiga, fasta och kortspetsade skal.**

Förek. allmänt i skogslundar, torra ängar, på backar o. s. v.

7. **V. arenária** DC. rotstock i spetsen utvecklande en kort, endast bladbärande stjelk, i hvars bladveck blom- och bladbärande stjelkar finnas; blad grågröna, fasta, hjertlika, jemte stjelken småludna; frukt småluden. ♃ April—Juni, bl. eller hv. blr.

Föga skild från föreg. och möjligen endast en lokal form af den samma. Lagre, mera flerstjelkig och mera nedliggande, oftast småluden. Blad betydligt mindre och tjockare samt vanligen trubbiga; de nedre bredt hjertlika, de öfre något utdragna; stipler bredare, äggrundt aflånga, hvasst sågade, mera örtartade, åtminstone i början. Blomskaft långa, i början skjutande upp öfver bladen och grenarne, med skärmbladen långt ofvan midten. Frukt kortspetsig, med skalen försedda med en kort spets. Frön temligen små, äggformiga, bruna.

Förek. allmänt i östra Skånes sandtrakter från *Broby*, *Christianstad* och *Åhus* till *Käseberga*; i mellersta delen, t. ex. vid *Sjöbo* och *Illstorp* m. fl. st.; i nordvestra delen, t. ex. *Kullen*, *Helsingborg*.

8. **V. canína** L. rotstock utan sterila bladskott; blad äggrunda—aflångt hjertlika, trubbiga, jemte stjelken nästan glatta; frukt glatt, **trubbig.** ♃ **Maj, Juni, bl. blr.**

β **stricta** Horn. högre; de öfre stiplerna af bladskaftets längd.

Lik *V. sylvatica*, men skild såväl genom växtsättet, i det rotstocken ej frambringar några sterila bladskott, utan de blombärande grenarne utgå omedelbart från den upptill greniga rotstocken, som äfven genom de ej så rundade, utan mer utdragna, vanligen fasta och blågröna, ej i någon spets utdragna bladen. Dessa senare än med hjertlik än med tvär eller rundad bas, nästan glatta; stipler merendels mycket kortare än bladskaften, i början örtartade, lansettlika, hvasst sågade, men med sågtänderna vanligen kortare än stipelns bredd. Skärmblad smala, syllika, fästa nära under blomman. Blommor något mindre än hos *V. sylvatica*, djupt blå eller violetta. Foderblad äggrundt lansettlika, **spetsiga. Det nedre kronbladets sporre vanligen dubbelt längre än foderbladens** bihang, trubbig och i spetsen fårad, gulhvit eller hvit. Ståndarknapparnes bihang trubbiga, nästan tvärhuggna. Frukt glatt, trubbig, med kort spets.

Förek. allmänt på betesmarker och backar, i skogar o. s. v.; *β stricta* i östra Skåne, t. ex. på sandfälten mellan *Ystad* och *Nybrohusen*, *Stenshufvud*, *Åhus* i *Espet* (Dr. S. A. Tullberg), *Lingenäset* vid *Christianstad* m. fl. st.

b. *Bladskifvan nedlöpande på bladskaftet.*

9. **V. stagnína** Kit. glatt; blad lansettlika—aflångt äggrunda, merendels med något hjertlik bas samt upptill vingkantade skaft; sporre kägellik; frukt aflång, spetsig. ♃ Juni—Aug. ljusbl. blr.

Rotstock smal, upprätt och upptill grenig, utvecklande flere, nästan upprätta, blad- och blombärande grenar, men inga sterila bladskott. Stjelk 5—10 tum hög, enkel, trekantig. Blad trubbade, sågade, ofta med smalare sågtänder än hos de föreg.; stipler örtartade, aflångt lansettlika, glest sågade, med korta sågtänder, de öfre nästan af bladskaftets längd, de nedre mycket kortare. Blomskaft korta, vanligen kortare än bladet, med **de smala, ofta långt åtskilda** skärmbladen fästa ofvan skaftets midt. Blommor små ljusblå eller nästan hvita. Foderblad smalt aflångt äggrunda, spetsiga. Kronblad smala, omvändt äggrunda, i spetsen hela; sporre längre än foderbladens bihang. Frukt glatt,

Förek. temligen sällsynt vid stränder af åar och insjöar, spridd öfver större delen af provinsen, t. ex. *Vegeholm*, *Väsby* (Kamrer S. J. Södervall), *Ringsjön* vid *Osbyholm* och *Klinta* (Dr S. A. Tullberg), *Heckeberga*, *Trelleborg*, flerestädes kring *Christianstad*, såsom *Stafrasbacken* i *Hammars sjö*, *Näsbygård* samt mellan *Lingenäset* och *Tegelbruket* (Kand. Hj. Nilsson), *Nosaby*, *Sissesjö*, *Hanaskog* m. fl. st.; en lägre, mera utbredd form är af El. Fries anmärkt vid *Öfvedskloster* och *Kåseberga*.

†† *Sidokronbladen rigtade uppåt; stipler lyrformigt parklufna; märke stort, nästan klotrundt, urnelikt urhålkadt.*

10. **V. tricolor** L. blad aflånga—äggrunda, de nedre med hjertlik bas; stipler örtartade, vanligen längre än bladskaften; kronans sporre nästan dubbelt längre än foderbladens bihang. ⊙ och ♃ April—Sept.

β **arvénsis** Murr. krona gulhvit, af fodrets längd eller kortare.

En mycket varierande art. Stjelk vanligen mycket grenig, ofta ända från basen, med nedliggande, uppstigande eller upprätta grenar, kantig, glatt eller glest korthårig. Blad temligen kort skaftade, med vingkantade skaft, som vanligen äro kortare än skifvan, glatta eller gleshåriga, glest trubbsågade och merendels trubbiga; stipler med aflång, trubbsågad ändflik och smala jemnbreda, helbräddade sidoflikar. Blomskaft utstående, mycket längre än bladen, med nästan omärkliga, hinnaktiga skärmblad ofvan midten. Foderblad lansettlika, spetsiga och merendels hårbräddade, med nästan tvärhuggna bihang. De båda öfversta kronbladen hos hufvudformen mörkt violetta, de trenne öfriga gula med violetta strimmor, vid basen håriga. Frukt glatt, äggformig och nästan trubbig, med fasta, båtlika skal. Frön aflånga, bruna.

Förek. allmänt på torra betesmarker, åkrar och backar.

---

48 Fam. DROSERÁCEÆ. DC.

Blommor regelbundna. Foder af 5 fria eller något hopväxta blad, efter blomningen qvarsittande. Krona 5-bladig. Ståndare 5, omvexlande med kronbladen. Stift vanligen 4—5. Frukt öfversittande, 1-rummig och mångfröig, med fröna fästa på merendels 4—5 fröfästen längs väggarne, öppnande sig genom 4—5 skal. *Örter med ensamma eller i klaselika knippen anordnade blommor.*

Öfversigt öfver slägtena.

Blommor ensamma, med 5 kronbladen motsatta, glandelflikade fjäll. *Parnassia.*

Blommor i knippen, utan fjäll innanför kronbladen. . . . . *Drosera.*

---

1. PARNÁSSIA Tourn. Visil.

Blommor med 5-bladigt foder och 5-bladig krona samt 5 kronbladen motsatta, i glandelbärande borst delade fjäll. Ståndare 5.

Pistill utan stift, med 4 märken. Frukt 1-rummig, mångfröig, öppnande sig i spetsen genom 4, fröfästena längs midten bärande skal. *Liten, glatt kärrört med enbladig och enblommig stjelk samt stora, hvita blommor.*

1. **P. palústris** L. rotblad skaftade, hjertlika; stjelk kantig, med ett hjertlikt stjelkomfattande blad; foderblad trubbiga. ♃ Juli, Aug., hv. blr.

Stjelkar ensamma eller flere tillsammans utgående från bladvecken på en kort, upprätt och nedtill tvärbuggen rotstock, enkla, upprätta och, liksom bladen, glatta. Rotblad långt skaftade, rundadt eller aflångt hjertlika, trubbiga och helbräddade; stjelkblad fäst nedom stjelkens midt, aflångt hjertlikt, trubbigt och helbräddadt. Foderblad ovala, nästan trubbiga, genomdragna af starka nerver. Kronblad rundadt äggrunda, trubbiga, konkava, genomdragna af bågformiga, genomskinliga nerver, dubbelt längre än fodret; blomfjällen grönaktiga, omvändt äggrunda, delade i 9—15 borst. Frukt aflångt konisk, mycket längre än fodret. Frön små, bruna, korflika.

Förek. allmänt på fuktiga ängar.

2. DRÓSERA L. Daggört.

Foder djupt 5-delt. Krona 5-bladig. Ståndare 5. Stift 5, stundom 3—4, tvåklufna. Frukt 1-rummig, öppnande sig i spetsen genom 5, stundom 3—4 skal. *Kärrväxter med nedtill tufvade, rikt glandelbärande, rödaktiga blad och små hvita, i ett före blomningen inrulladt, klaselikt knippe anordnade blommor.*

† *Stängel mycket längre än rotbladen.*

1. **D. rotundifólia** L. blad utbredda på marken, runda, med småhåriga skaft; stängel upprätt ända från basen. ♃ Aug. Sept. hv. blr.

β **bracteáta** LYNGB. stängel grenad; skärmblad bredare.

Stänglar vanligen flere från samma rotstock, från några tum ända till 8—10 tum höga, enkla eller stundom upptill tvågrenade, trinda och glatta. Blad långt skaftade, med mjukhåriga och upptill bredare skaft, som äro 3 gånger längre än skifvan, tvärt sammandragna mot skaftet, i synnerhet i kanten rikt glandelhåriga, med långa, röda och klibbiga glandelhår. Foderflikar aflånga, trubbiga, glatta, kortare än kronbladen och frukten. Stift ofta endast 3, djupt 2-delta, med hela, klubblika och hvita märken. Frukt ej fårad, nästan klubblik. Frön löst omgifna af ett tunnt, nätlikt skal, spolformiga. Blommor endast öppna på förmiddagen och i solsken, liksom hos de öfriga arterna.

Förek. allmänt i hvitmossekärr; β *bracteata* vid *Hörja* och *Gladsax.*

2. **D. longifólia** L. blad upprätta, tunglika, med nästan glatta skaft; stängel upprätt ända från basen. ♃ Juli, hv. blr.

β **obováta** KOCH, blad spadlika.

Temligen lik föreg., men vanligen något gröfre och med längre blad, hvilka småningom afsmalna mot det långa skaftet, som är ungefär dubbelt längre än skifvan. Blommor nära dubbelt större än hos föreg. Foderblad smala, aflånga och trubbiga, glatta, vid fruktmognaden i spetsen samstående. Märken klubblika, hela eller urnupna. Frukt omvändt äggformig, ej längre än fodret. Frön spolformiga, kortare än hos föreg.

Förek. allmänt på samma lokaler som föreg.; β *obovata Hagonas Broby sn, Glimåkra sn* flerestädes (Prov. J. Persson).

†† *Stängel af rotbladens längd.*

3. **D. intermédia** Hayne, blad upprätta, omvändt äggrunda, med glatta skaft; stängel nedtill bågböjd. ♃ Juli, Aug., hv. blr.

Stänglar vanligen 1—3 från rotstocken, 1 ½—3 tum höga, enkla. Bladskaft långa, ungefär 3 gånger längre än sjelfva skifvan, som småningom afsmalnar mot skaftet. Skärmblad qvarsittande, smala, syllika, nästan af blomskaftens längd. Blommor mindre än hos föreg. Foderblad aflånga, trubbiga, nära hälften kortare än frukten, vid fruktmognaden i spetsen utböjda. Märken urnupna. Frukt större än hos de föreg., men kortare, aflång, trubbig och fårad. Frön omgifna af ett tätt åtsittande, finknottrigt skal, aflånga.

Förek. allmänt i kärr, på öfversvämmade ställen o. s. v.

---

49 Fam. SILENÁCEÆ. Lindl.

Blommor regelbundna. Foder sambladigt, vanligen 5-flikadt. Krona merendels 5-bladig, med kronbladen utdragna i en klo. Ståndare vanligen 10, anordnade i två kransar och ofta fästa på ett utdraget fäste. Stift 2—5. Frukt öfversittande, kapselartad, 1—2—5-rummig, med fröna fästa på ett centralt fröfäste. *Örter med ledad stjelk, motsatta och vid basen merendels något hopväxta blad samt merendels i greniga knippen samlade blommor.*

Öfversigt öfver slägtena.

† *Stift 2.*

* *Foder örtartadt.*

Foder vid basen omgifvet af skärmblad . . . . . . *Dianthus.*
Foder utan skärmblad vid basen. . . . . *Saponaria.*

** *Foder hinnaktigt.*

Blommor inneslutna inom ett svepe af stora, broskartade skärmfjäll. *Tunica.*
Blommor utan svepe. . . . . *Gypsophila.*

†† *Stift 3.* . . . . *Silene.*

††† *Stift 4—5.*

* *Kronblad klufna.*

Kronblad tvåklufna. . . . . *Melandrium.*
Kronblad flerklufna. . . . . *Lychnis.*

** *Kronblad hela.*

Kronblad med snärp och nästan ovingad klo. . . . . *Viscaria.*
Kronblad utan snärp och med vingkantad klo. . . *Agrostemma.*

---

1. DIÁNTHUS L. Nejlika.

Foder fast, örtartadt eller nästan läderartadt, nervigt, 5-tandadt, vid basen omgifvet af skärmblad, som bilda en s. k. foderholk. Kronblad tandade eller flikiga, utan snärp, tvärt sammandragna i en lång, merendels vingkantad klo. Stift 2. Frukt 1-rummig, öppnande sig i spetsen genom 4 tänder. Frön plattade, sköldlika, på ena sidan kullriga, på den andra konkava. *Örter med smala, helbräddade blad och röda eller hvita, ensamma eller i täta knippen samlade blommor.*

† *Kronblad tandade.*

1. **D. Arméria** L. blomknippen i sammandragen qvast; skärmblad lansettlika, långspetsade, af blomknippets längd; foderholk af 4 äggrunda, sylspetsade, örtartade och håriga skärmfjäll, af fodrets längd. ⊙⊙ Juli, Aug., r. blr.

Stjelk ½—2 fot hög, styf, upprätt och merendels enkel, men ej sällan vid basen grenad i enkla, upprätta grenar, trind, upptill något sträf och jemte bladen småluden, nedtill ej sällan glatt. Rotblad snart förvissnande, smalt lansettlika, trubbiga och mot basen afsmalnande; stjelkblad smala, jemnbreda, de öfre långt spetsade, deras genom sammanväxning vid basen uppkomna slida lika lång som sjelfva bladets bredd. Skärmfjäll och foderholkens fjäll upphöjdt nerviga. Blommor små. Foder rikligt och upphöjdt nervigt, småludet, grönt eller upptill rödbrunt, med smalt lansettlika, spetsiga tänder, som knappt äro längre än ⅓ af pipens längd. Kronblad i spetsen fint naggade, mörkröda med hvita fläckar; deras klo innesluten i foderpipen. Frön svarta, punkterade.

Förek. här och der på torra ställen bland buskar, t. ex. på *Kullaberg, Helsingborg, Kjells Nöbbelöf* på åkerrenar, *Åby, Botillelund* nära *Lund, Lund* mot *Trolleberg* flerestädes, *Fogelsång, Malmö, Fosiedal Fosie sn* (Dr J. Eriksson), *Hellinge, Hammarlöf, Tommarp, Markie* och *Dybeck* (sistnämda fyra lokaler enl. Lilja), *Stenby hällar, Gillesgrufvan, Gladsax*, mellan *Rörum* och *Stenshufvud, Esperöd* m. fl. st.; saknas i mellersta och norra delen.

2. **D. deltoides** L. blommor ensamma i grenarnes spetsar; skärmblad lansettlika, uddspetsade, kortare än blomman; foderholk af vanligen 2 äggrunda, uddspetsade, hinnaktiga, glatta skärmfjäll, som äro kortare än fodret. ♃ Juni—Aug., r. blr.

Rotstock tunn, krypande och grenig, utvecklande dels korta, bladbärande och öfvervintrande grenskott dels blombärande grenar. Dessa senare 5—10 tum höga, uppstigande, enkla eller mot spetsen något grenade, kort sträfludna. Blad smalt lansettlika, spetsiga, gröna eller blågröna, i kanten och på medelnerven kort borsthåriga, vid **basen parvis sammanväxta till en kort slida;** grenskottens blad aflånga, trubbiga. Blommor större än hos föreg., vid basen omgifna af 2 par fjäll; de båda yttre liknande stjelkbladen, gröna och nerviga, de båda inre, utgörande foderholken, endast i spetsen längs midten nerviga, för öfrigt hinnaktiga eller nästan broskartade, knappt hälften så långa som fodret; stundom antaga äfven de båda yttre samma beskaffenhet, så att foderholken kommer **att utgöras af 2 par fjäll.** Fodertänder äggrundt lansettlika, knappt längre än ⅓ af pipens längd. Kronblad djupt tandade, merendels röda, mot basen hvitprickiga, kort håriga samt med ett mörkare tvärband; deras klo innesluten i foderpipen. Frukt cylindrisk, af fodrets längd. Frön svarta, finpunkterade.

Förek. **allmänt på torra betesmarker och ängar.**

†† *Kronblad djupt och franslikt mångflikade.*

3. **D. arenárius** L. grenskott och blombärande stjelkar talrika, tätt tufvade, de senare ofta enkla, enblommiga; blad syllikt jemnbreda, kortare än stamleden, med grofva, i kanten förlöpande sidonerver. ♃ Juni—Sept., hv. blr.

Rotstock temligen tjock, uppstigande och upptill grenig, med grenarne i spetsen förlängande sig i blombärande stjelkar och från sidorna frambringande korta, tätbladiga grenskott. Hela örten mer eller mindre grågrön. Blombärande stjelkar 3—6 tum höga, glatta. Blad 3-nerviga, i kanten glest och mycket fint taggsågade af korta spetsiga borst, hvilka mot basen stå något tätare. Blommor stora, välluktande. Foderholkens fjäll vanligen endast 2, bredt äggrunda och kort uddspetsiga, glatta, nästan broskartade; under dessa finnas tvänne skärmfjäll, som än likna stjelkbladen och då ofta äro något aflägsnade från foderholken, än hafva samma form som dennas båda fjäll. Foder cylindriskt, glatt och strimmigt, något läderartadt, med lansettlika, något hinnkantade tänder, som knappt äro längre än 1/4 af pipens längd. Kronblad med ur foderpipen utskjutande klo, hvita eller sällan ljusröda, med en grönaktig, hårig fläck vid basen, till midten flikade; deras oflikade del lansettlik. Frukt cylindrisk, längre än fodret. Frön svarta, strimmigt punkterade.

Förek. här och der ymnigt på sandfälten längs östra kusten från *Cimbrishamn* till *Trolle-Ljungby*, sällan gående längre inåt landet, såsom till *Wä*, *Hammar*, *Nosaby*, *Rabelöf* och *Oppmanna sn* vid *Trägårdhsberg* (Kand. Hj. Nilsson); i mellersta delen sällsynt, t. ex. *Ramsåsa* och *Marsvinsholm*; i vestra delen på sandfalten kring *Saxån* och *Löddeström* mångenstädes ymnig. Blommar såväl tidigt på sommaren som långt fram på hösten i Sept. månad.

4. **D. supérbus** L. grenskott och blombärande stjelkar glesa, fåtaliga; de senare upptill merendels greniga och med qvastlik blomställning; blad jemnbredt lansettlika, vanligen längre än stamleden, med svaga, från kanten aflägsnade sidonerver. ♃ Juli—Sept., ljusr. blr.

β **púmila** Fr. endast några tum hög, 1—2-blommig, med ofta hvita blr.

Betydligt högre och gröfre än föreg., med 1—2 fot höga blombärande stjelkar, hvilka ej jemte grenskotten bilda täta tufvor. Blad gröna, ofta 5-nerviga, med otydliga sidonerver, i kanten sträfva af tätt sittande, nästan knölformiga, små taggar; de öfversta vanligen kortare än stamleden, de nedersta ofta något trubbiga. Foderholkens fjäll 2—4, bredt äggrunda, kort uddspetsiga, 3 gånger kortare än foderpipen. Blommor stora, välluktande. Kronblad nedom midten flikade, ljusröda eller nästan hvita, med en grön, hårig fläck vid basen; deras klo utskjutande ur foderpipen.

Förek. här och der på torra ängar, i glesa ekskogar, på hafsstränder o. s. v., spridd öfver större delen af provinsen, med undantag af de inre, nordliga delarne, t. ex. *Engelholm*, *Christinelund* (Kamrer S. J. Södervall). *Wrams Gunnarstorp*, *Rönneberga*, *Saxtorp*, *Norrheddinge*, *Löddeköpinge*, *Ramstorp*, *Billinge*, *Höörs sn* flerestädes, *Bosarp*, *Stehag*, *Klemmedstorp*, *Skarhult*, *Löberödsdalen*, *Ö. Torn*, *Nöbbelöf* nära *Lund*, *V. Tveet*, *Hellestad*, *Silfåkra*, *Öfvedskloster*, *Koslätt*, *Gillesgrufvan i Ö. Torps sn*, *Espö* på stranden, *Hörte*, *Öja*, *Hagestads målare* nära *Sandhammar*, *Tomarp*, *Rörum*, *Andrarum*, *Ramsåsa*, *Ugerup*, *Härlöf*, *Christianstad* på *Isternäset*, *Ö. Ljungby*, *Åby* m. fl. st.; β *pumila* på hafsstränder, t. ex. *Trelleborg*, *Skårebo* och *Gislöf*.

2. SAPONÁRIA L. Tvålört.

Foder örtartadt, trindt, 15—25-nervigt och 5-tandadt, utan foderholk. Kronblad 5, hela, med vingkantad klo och ett 2-tandadt snärp. Stift 2. Frukt 1-rummig, öppnande sig i spetsen genom 4 tänder. Frön njurlika. *Temligen hög ört med breda blad och stora, hvita eller rödletta blommor i qvastlika knippen.*

1. **S. officinális** L. blomknippen i sammandragen qvast; blomfoder glatt; kronblad grundt urnupna. ♃ Juli, Aug., hvita eller rödl. blr.

Rotstock krypande vida omkring, grenig, alstrande grenskott samt blombärande grenar. Dessa senare 1—2 fot höga, upprätta och vanligen endast i blomställningen grenade, glatta, nedtill något sträfva. Blad nästan oskaftade, ovala—aflångt lansettlika, 3-nerviga, helbräddade och i kanten sträfva af små, korta borst; deras genom sammanväxning uppkomna slida mycket kort. Blommor temligen stora, något välluktande, med lansettlika skärmblad, som äro kortare än fodret. Detta i början cylindriskt, slutligen på midten uppblåst, med äggrundt lansettlika, spetsiga tänder. Kronblad omvändt äggrunda, med klon något utskjutande ur foderpipen. Frukt aflång, kortare än fodret. Frön småknottriga.

Förek. här och der på odlade ställen kring hus, på kyrkogårdar, gamla trädgårdar o. s. v., sannolikt från början förvildad, t. ex. på *Kullen*, *Helsingborg*, *Hven*, *Saxtorp*, *Ålstorp*, *Högestorp*, *Ramstorp*, *Örtofta*, *Vademöllan*, *L. Harrie mölla*, *Stångby*, *Lomma*, *Källby*, mellan *Hardeberga* och *Ryd*, mellan *V. Tret* och *Romeleklint*, *Gräntinge* (*Genarps sn*), *Kyrkheddinge*, *L. Svedala*, *Ö. Torp*, *Skifvarp*, *Jordberga*, *Ilstorp*, *Gladsax*, *Cimbrishamn*, *Wä*, *Asum*, *Ugerup*, kring *Oppmanna* på backar och vägkanter samt i nästan hvarje by i nordöstra delen (Kand. Hj. Nilsson), *V. Wram*, *Vanneberga*, *Broby* m. fl. st.

3. TÚNICA Scop. Hylsnejlika.

Blommor samlade i ett hufvudlikt, af stora, broskartade skärmblad omgifvet knippe. Foder hinnaktigt, 5-tandadt, med nästan otydliga nerver. Kronblad 5, hela, med vingkantad klo, utan snärp. Stift 2. Frukt 1-rummig, i spetsen öppnande sig genom 4 tänder. Frön plattade, sköldlika, på ena sidan kullriga, på den andra konkava. *Sandört med smala, jemnbreda blad och små ljusröda blommor.*

1. **T. prolífera** (L.) Scop. glatt; de båda yttersta skärmfjällen kortare, lansettlika, spetsiga, de öfriga breda, rundade, af blomknippets längd. ☉ Juli, Aug., ljusr. blr.

Stjelk $\frac{1}{2}$—1 fot hög, upprätt, enkel eller sparsamt grenig, med upprätta, långa och enkla grenar, glatt. Blad temligen tjocka, glatta, i kanten något sträfva af korta borst, smala, jemnbreda och spetsiga, de nedersta något bredare; slidornas längd ungefär lika med bladens bredd. Blomknippen ensamma i stjelkens och grenarnes spetsar. Skärmblad hårda och fasta, ljust gulbruna. Foder hinnaktigt, genomskinligt, med 5 gröna, otydligt 3-nerviga strimmor, vid fruktmognaden uppbristande på sidan. Kronblad omvändt äggrunda, i spetsen intryckta, nästan upprätta, med klon innesluten i foderpipen. Frukt kortare än foderpipen. Frön strimmigt punkterade, svartbruna.

Förek. sällsynt på sandbackar i östra delen, t. ex. på strandbackarne vid *Kåseberga* samt deremellan och *Sandhammar*, på backarne vid bäcken, som skiljer

Rafhmda och *Torups* egor (derstädes förgäfves eftersökt), på en backe mellan *Maglehem* och hafvet, mellan *Degeberga* och *Borråkra* (Lekt. A. L. Grönvall); dessutom vid *St. Ibb* på *Hven* (Stud. G. Lagerheim).

4. GYPSÓPHILA L. Fanting.

Foder hinnaktigt, 5-kantigt och grundt 5-klufvet, utan foderholk. Kronblad 5, utan snärp och med kort, ovingad klo. Stift 2. Frukt 1-rummig, öppnande sig genom 4 tänder. Frön njurlika. *Örter med smala, jemnbreda blad och temligen små, i greniga knippen samlade blommor.*

1. **G. murális** L. stjelk upptill glatt, ända nedifrån upprepadt 2-grenad, med utspärrade grenar; blommor ensamma i bladvecken och grenvinklarne. ⊙ Juli, Aug., rödl. blr.

Stjelk nästan trådsmal, 2—8 tum hög, upprätt och nedtill småluden. Blad smala, jemnbredt lansettlika—syllika, mot båda ändar afsmalnande, spetsiga, af stamledens längd eller föga kortare, glatta. Blommor små, klockformiga, på långa, fina, upprätta eller utstående skaft. Foder upptill vidgadt, glatt, hinnaktigt, med 5 gröna ränder samt rundadt trubbiga, hinnkantade tänder. Kronblad blekröda, med mörkare strimmor, ungefär 1/3 längre än fodret, omvändt äggrunda och småningom afsmalnande mot klon, i spetsen naggtandade eller urnupna. Ståndare kortare än kronbladen. Frukt smalt äggformig, utskjutande ur fodret. **Frön små, svartbruna, finpunkterade.**

Förek. temligen sällsynt på torra ställen, vid vägar och gångstigar, stundom äfven i åkrar, t. ex. vid *Mäsinge V. Karups s:n, Rosenlund, Helsingborg*, mellan *Lund* och *Kefllinge, Lund* på *Vagnmansjorden* (numera utgången?), mellan *Baldringe* och *Krageholm, Cimbrishamn, Esperöd, Borråkra Degeberga s:n* (Hr Th. Brown), *Wä* (Lekt. L. J. Wahlstedt), *Balsberg, Oppmanna* (Kand. Hj. Nilsson), *Årup* (enl. Lilja) m. fl. st.

2. **G. fastigiáta** L. stjelkar från rotstocken, enkla, upptill glandelhåriga; blommor i sammansatt qvastlikt knippe. ♃ Juli, Aug. hv. blr.

Rotstock grenig, krypande eller uppstigande och frambringande såväl korta och endast bladbärande som förlängda, uppstigande eller upprätta blombärande grenar. Dessa senare 1/2—1 1/2 fot höga, trinda och endast upptill i blomställningen grenade, nedtill glatta, upptill kort och tätt glandelhåriga. Blad glatta, smala, jemnbreda och trubbade; rotblad längre, mot basen afsmalnande; stjelkblad kortare än stamleden. Blomställningens grenar kort och tätt klibbigt glandelhåriga, med hinnaktiga, bredt äggrunda, uddspetsade skärmblad. Blommor något längre än de glatta skaften. Foder upptill vidgadt, glatt, men småprickigt, hinnaktigt, med breda gröna eller violettröda ränder samt äggrunda, trubbiga och hinnkantade flikar. Kronblad omvändt äggrunda. Ståndare utskjutande.

Förek. sällsynt på sandbackar och sandfält i sydöstra delen, mellan *Tägra* och *Snogeholm*, mellan *Söfde* och *Söfdeborg* samt vid norra sidan af *Snogeholmssjön*.

5. SILÉNE L. Glim.

Foder nästan hinnaktigt, nätådrigt eller 10-nervigt, 5-tandadt eller 5-klufvet. Kronblad med ovingad eller upptill vingkantad

klo, med eller utan snärp. Stift 3. Frukt vid basen 3-, sällan 1-rummig, öppnande sig med 6 tänder. Frön njurlika, småknottriga. *Större eller mindre örter med åtminstone de öfre bladen oskaftade, och hvita eller röda, i knippe samlade eller ensamma blommor.*

Öfversigt öfver arterna.

† **Blomfoder uppblåst, nätådrigt, med talrika nerver.**

Blommor lutande; skärmblad hinnaktiga. . . . . *S. inflata.*
Blommor upprätta; skärmblad örtartade. . . . . . . *S. maritima.*

†† **Blomfoder cylindriskt, 10-nervigt.**

* **Kronblad djupt 2-klufna.**

Blommor skaftade, lutande, samlade i ensidigt klaselikt och sammansatt knippe. . . . . *S. nutans.*
Blommor nästan oskaftade, lutande, samlade i ensidigt klaselikt knippe. *S. dichotoma.*
Blommor skaftade, upprätta, ensamma eller i glesblommigt, qvastlikt knippe. . . . . *S. noctiflora.*

** **Kronblad nästan hela.**

Ört klibbluden; blommor i ensidigt klaselikt knippe. . *S. gallica.*
Ört glatt; blommor i grenigt, qvastlikt knippe. . . *S. Armeria.*

---

† *Blomfoder uppblåst, nätådrigt, med talrika nerver.*

1. **S. infláta** (SALISB.) SM. blommor lutande, i mångblommigt knippe; skärmblad hinnaktiga. ♃ Juni Aug., hv. blr.

Rotstock alstrande dels korta bladskott dels vanligen flere upprätta eller uppstigande. 1—2 fot höga, glatta och blågröna blombärande grenar. Blad aflångt—äggrundt lansettlika, spetsiga, glatta eller gleshåriga, blågröna; de nedersta mot basen nästan afsmalnande till ett skaft, de öfriga oskaftade. Blommor polygama, samlade i ett grenigt, qvastlikt knippe, med hinnaktiga och fjäll-lika skärm. Foder glatt, klocklikt, hinnaktigt, hvitgrönt eller rödaktigt med mörkare ådror, slutligen äggformigt; dess tänder bredt triangulära, spetsiga. Kronbladens klo nedåt afsmalnande, upptill bredare än skifvans bas: skifva nedom midten 2-klufven, merendels med 2 knölar vid basen. Frukt äggrundt klotrund, omkring $^{2}/_{3}$ längre än det pelarlika fruktfästet, kortare än fodret. Frön stora, bruna, tätt beströdda med i rader ordnade, något spetsiga småknölar.

Förek. **allmänt på torra ängar, vid vägar o. s. v.**

2. **S. marítima** WITH. blommor upprätta, i 1—3-blommigt knippe; skärmblad örtartade. ♃ Juni—Aug., hv. blr.

Mycket lik föreg. och till arten knappast skild från den samma, men lägre, mera köttig samt med färre, men större blommor. Stjelkar talrika från hvarje rotstock, $^{1}/_{2}$—1 fot höga, uppstigande; rotstock dessutom frambringande talrika, endast bladbärande, nedliggande grenar. Blad temligen tjocka och köttiga, merendels smalare än hos föreg. Kronblad merendels med ett 2-tandadt bihang och deras skifva 2-klufven vanligen till midten. Frukt klotrund, hälften längre än fruktfästet. Frön som hos föreg., men med mer rundade småknölar.

Förek. sällsynt på hafsstränder i nordvestra delen, t. ex. på *Hallands Väderö, Torekow, Hallarara Houfs s:n. Heljaröd, Svanshall* (Skolyngl. R. Wallengren), *Kullaberg.*

†† *Blomfoder cylindriskt, 10-nervigt.*

* *Kronblad djupt 2-klufna.*

3. **S. nutans** L. blomknippen bildande en ensidig, lutande klase; blommor långt skaftade, lutande; stjelkblad smalt lansettlika. ♃ Juni, Juli, hv. blr.

β **infrácta** W. & K. (var. *glabrata* Hn., i Sk. Fl. 1 upp.) stjelk glatt; blad endast i kanten hårbräddade eller aldeles glatta.

Rotstock kort, upprätt och grenig, utvecklande dels kort skaftade bladskott dels blombärande stjelkar, som äro ½—1½ fot höga, upprätta och nedtill enkla, merendels småludna samt upptill klibbigt glandelhåriga. Blad merendels småludna; rotbladen och de nedre stjelkbladen omvändt äggrunda—tunglika, skaftade, de öfre oskaftade och smalt lansettlika. Blomknippen motsatta, skaftade, utgående från vinklarne af skärmfjällen på den upptill flere gånger 3-grenade stjelken. Foder glandelhårigt, grönhvitt med mörkare nerver, 5-tandadt, med äggrunda spetsiga tänder, under blomningen klubblikt, slutligen bristande för den utväxande frukten. Kronblad gulhvita, vanligen med något inrullade flikar och ett 2-tandadt bihang vid skifvans bas. Ståndare med nästan glatta strängar och violetta knappar. Frukt äggformig, 3 gånger längre än det pelarlika fruktfästet. Frön gråbruna, småknöliga.

Förek. temligen allmänt på torra, grusiga backar; β *infracta* sällsynt, t. ex. vid *Sandhammar* (Stud. Th. Falck), *Ö. Torp. Widtsköfle,* (Hr Th. Brown), ***Åhus i Espet, Ifököack, Broby, Riseberga*** **(enl. Lilja).**

S. dichótoma Ehrh. blommor nästan oskaftade, lutande, samlade i ensidiga knippen; stjelkblad aflångt lansettlika. ☉ Aug. Sept., hv. blr.

Stjelk fotshög eller ännu högre, grenig och något sträfhårig. Nästan alla bladen skaftade, i början gleshåriga, slutligen nästan glatta; de nedersta spadlika. Klasar vanligen parvisa, med skiftevisa blommor, som äro större än hos föreg. Foder hårigt, grönhvitt med mörkare nerver och äggrundt lansettlika, långspetsade tänder. Frukt vidgadt äggformig, upprätt, 3 gånger längre än det **pelarlika fruktfästet. Frön njurlika, punkterade.**

Förek. i åkrar, i synnerhet klöfveråkrar, införd med utländskt frö och numera ganska spridd i södra och vestra delen, t. ex. *Kjells-Nöbbelöf* (Stud. B. Cöster), *Lund* (Stud. G. Humbla), *Malmö* mellan *Rönneholm* och *Limhamn* (Dr E. V. Cedervall), *Hammarlöf* (enl. Lilja), *St. Svedala* (Stud. G. Humbla), *Östra Torp* på hafsstranden (Dr S. A. Tullberg), *Söfvestad, Krageholm* m fl. st.

4. **S. noctiflóra** L. blommor ensamma eller i qvastlikt knippe, upprätta, långt skaftade; stjelkblad aflångt lansettlika. ☉ Juli, Sept., rödl. blr.

Örten ljusgrön, långhårig och klibbigt glandelhårig. Stjelk från några tum ända till fotshög, upptill merendels gaffellikt grenad. Rotblad skaftade, omvändt äggrunda, stjelkblad oskaftade. Foder under blomningen cylindriskt, vid fruktmognaden starkt vidgadt, något natådrigt mellan nerverna, ungefär till midten klufvet i smala jemnbreda flikar. Kronblad med snärp af 2 fjäll-lika, tvär-

huggna bihang. Frukt 1-rummig, vidgadt äggformig, med nästan plattadt fruktfäste. Frön njurlika och något plattade, svartbruna och tätt småknöliga. Blommor välluktande, öppnande sig mot aftonen.

Förek. allmänt på åkrar i vestra delen, i östra mindre allmänt, t. ex. vid *Ystad*, *Benestad*, *Widtsköfle*, *Christianstad* samt temligen allmänt norr om denna stad i störie delen af *Willands* härad (Kand. Hj. Nilsson), t. ex. *Råbelöf*, *Balsberg*, *Österslöf*, *Oppmanna*, *Ifö*, *Kjuge*, *Arup*, *Edenryd* m. fl. st.

** *Kronblad nästan hela.*

5. **S. gállica** L. klibbluden; blommor i ensidigt, klaselikt knippe, kort skaftade, upprätta; de öfre stjelkbladen aflånga. ⊙ Juli—Aug. rödl. blr.

Stjelk $^1/_2$—1 fot hög eller ännu högre, upprätt, enkel eller grenad ända från basen, småluden och klibbigt glandelhårig. Blad håriga och kort uddspetsiga, de öfre oskaftade, de nedre aflångt omvändt äggrunda, skaftade. Blommor skiftevisa i den slutligen förlängda och nedtill ofta 2-grenade klasen, med smala jemnbreda och örtartade skärmfjäll nästan af blommornas längd. Foder långhårigt och glandelhårigt, cylindriskt, vid fruktmognaden vidgadt äggformigt, med smalt lansettlika flikar. Kronblad med snärp af 2 tvärhuggna, fjälllika bihang. Frukt äggformig, på utböjdt skaft och med sammandraget fruktfäste. Frön mörkbruna, småknöliga, med halfkretsformig omkrets, långs ryggen fårade.

Förek. sallsynt i akrar söder om *Malmö* flerestädes, t. ex. mellan *Borgmästaregården* och *Fosieborror*, mellan *Rosenlund* och *Möllerången*, vid *Vintrie*; äfven vid *Lund*, ehuru mera tillfälligt.

S. Arméria L. glatt; blommor i qvastlika, greniga knippen; stjelkblad äggrunda. ⊙ och ⊙⊙ r. blr.

Stjelk fotshög eller ännu högre, grenig och upprätt. Blad oskaftade, något stjelkomfattande. Blommor i täta, mångblommiga och jemnhöga knippen, kort skaftade, med hinnaktiga skärmfjäll. Fruktfäste förlängdt, af fruktens längd eller längre. Frön bruna, finknottriga, med halfkretsformig omkrets, plattade sidor och fårad rygg.

Förek. här och der, fast tillfälligt förvildad, i gamla trädgårdar, aldrig i åkrar.

6. MELÁNDRIUM Roehl. Klintblära.

Foder nästan hinnaktigt, 10—20-nervigt, 5-tandadt. Kronblad 2-klufna, med ett 2-tandadt snärp på insidan af skifvans bas samt med vingkantad klo. Stift 5. Frukt enrummig, öppnande sig i spetsen med 10 tänder. Frön njurlika och småknöliga. *Höga, vanligen häriga örter med enkönade, stora, i knippen samlade blommor.*

1. **M. praténse** (Schk.) Roehl. stjelk upptill beklädd med korta hår samt glandler; blad lansettlika, långspetsade; frukt tjockskalig, med nästan upprätta tänder, kortare än fodret. ⊙ Juni—Sept. hv. blr.

β **rubéllum** Hn. blommor rödletta.

γ **viscósum** F. Aresch. hela växten glatt; stjelk under bladens fästpunkter, liksom blomknopparne, klibbig.

Stjelk 1 ½—3 fot hög, styf, upprätt och i synnerhet upptill flera gånger 2-grenad, nedtill något mera långhårig. De nedersta stjelkbladen skaftade och bredare, nästan äggrundt lansettlika, de öfre nästan oskaftade; alla långt afsmalnande mot spetsen och äfven något mot basen, gråludna. Blommor stora, svagt välluktande och mest öppna mot aftonen, dels ensamma i grenvinklarne dels i knippen i grenspetsarne. Foder hårigt af dels längre hår dels korta glandelhår, hos ♂ blommorna aflångt och med smalt lansettlika tänder, hos ♀ blommorna uppblåst, äggformigt och med bredt lansettlika tänder. Frukt kägellikt äggformig, vanligen något kortare än fodret; fruktfäste sammandraget. Frön gråbruna, småknöliga.

Förek. allmänt på odlade ställen; β *rubellum* mera sällsynt, t. ex. vid *Trolle-Ljungby* (Prov. J. Persson), *Lillö, Benestad, Fogelsång, Örup* (Dr S. A. Tullberg), *Gunnaröd*; γ *viscosum* endast en gång anträffad vid *Lund* mot *L. Råby*.

2. **M. sylvéstre** (Schk.) Roehl. stjelk långt mjukhårig, utan glandler; blad äggrunda, kort spetsade; frukt tunnskalig, ej kortare än fodret, med tillbakarullade tänder. ♃ Juni, Juli, r. blr.

Temligen lik föreg., men med mindre och röda, luktlösa samt under dagen öppna blommor. Stjelk 1—2 fot hög, upprätt, enkel eller upptill fågrenig, mjuk och slak. Blad af en mera litligt grön färg, vanligen mjukt småludna, kort och temligen tvärt spetsade, de nedre skaftade, omvändt äggrunda—ovala. Foder mjukhårigt, utan glandler, med äggrundt triangulära tänder, hos ♂ blommorna bägarlikt, hos ♀ blommorna uppblåst äggformigt. Frukt rundadt äggformig, kortare och bredare än hos föreg. Frön af en något mörkare färg.

Förek. allmänt i fuktiga skogar.

7. LYCHNIS L. Gökblomma.

Foder nästan hinnaktigt, 5-tandadt, upphöjdt 10-nervigt. Kronblad djupt 4-klufna, med nästan ovingad klo och ett 2-tandadt snärp. Stift 5. Frukt enrummig, öppnande sig med 5 tänder. Frön njurlika, småknottriga. *Hög kärrväxt med temligen smala blad och ljusröda blommor.*

1. **L. flos Cucúli** L. stjelk småluden; blad aflångt lansettlika; blomknippen skaftade, samlade i en gles, qvastlik klase. ♃ Juni, Juli, ljusr. blr.

Stjelk från sin nedre del alstrande korta grenskott, 1—2 fot hög, upprätt och endast mot spetsen grenad, refflad och vanligen sträf af korta, nedåt rigtade hår. Blad vanligen glatta, spetsiga; rotblad tunglika, skaftade. Foder klocklikt, vanligen rödbrunt, med mörkare nerver. Kronbladens flikar utspärrade, de båda sidoflikarne kortare och smalare. Frukt äggformig, vanligen något längre än fodret, med tillbakaböjda tänder; fruktfäste nästan sammandraget. Frön små, bruna, något plattade, med i rader ordnade småknölar.

Förek. allmänt på fuktiga ängar; varierar stundom med fylda blommor, t. ex. vid *Råbelöfssjön* (Lekt. L. J. Wahlstedt).

8. VISCÁRIA Roehl. Tjärblomma.

Foder hinnaktigt, 5-tandadt och föga märkbart 10-nervigt. Kronblad hela eller grundt urnupna, med nästan ovingad klo och 2-tandadt snärp. Stift 5. Frukt i sin nedre del 5-rummig, i den öfre

1-rummig, öppnande sig med 5 tänder. Frön njurlika. *Smalbladig ört med under fästpunkterna klibbig stjelk och röda blommor.*

1. **V. vulgáris** Roehl. blad jemnbredt lansettlika, nedtill i kanten ullhåriga; stjelk upptill under fästpunkterna klibbig; blomknippen i en förlängd klase. ♃ Juni, r. blr.

Rotstock med talrika bladskott samt en eller flere styfva, upprätta, 1—1 1/2 fot höga, enkla, glatta stjelkar. Rotblad lansettlika, spetsiga och skaftade, med i kanten långt ullhåriga skaft, för öfrigt, liksom de spetsiga, oskaftade stjelkbladen, glatta. Blomknippen parvis motsatta, de nedre långt skaftade, de öfre nästan oskaftade; blommor med hinnaktiga, vanligen röda skärmblad. Foder rödaktigt, gleshårigt, upptill något vidgadt, klubblikt, med korta, triangulära, något spetsiga tänder. Frukt äggformig, med tillbakaböjda tänder och förlängdt fruktfäste nästan af fruktens längd. Frön små, bruna, plattade och småknöliga.

Förek. allmänt på torra grusiga backar och betesmarker.

9. AGROSTÉMMA L. Klätt.

Foder nästan läderaktigt, upphöjdt 10-nervigt, djupt 5-flikadt, med örtartade flikar af kronbladens längd eller längre. Kronblad hela, utan snärp och med nedtill vingkantad klo. Stift 5, med håriga märken. Frukt 1-rummig, öppnande sig med 5 tänder. Frön njurlika. *Hög åkerväxt med smala blad och stora, rödvioletta, i grenspetsarne enstaka blommor.*

Anm. Stiften äro hos detta slägte motsatta kronbladen, men omvexla med dem hos de 3 näst föreg. slägtena.

1. **A. Githágo** L. blad smala, jemnbreda; foderpip upptill sammandragen, kortare än de smala spetsiga flikarne. ⊙ Juni, Juli, rödviol. blr.

Stjelk 1 1/2—3 fot hög, upprätt, gråaktig af långa tilltryckta hår, sällan enkel och i så fall 1-blommig, merendels upptill något grenig. Blad spetsiga, oskaftade, gråludna af långa tilltryckta hår. Blommor stora, enstaka i spetsen af de upptill bladlösa grenarne, utan skärmblad. Foderpip långhårig, med tilltryckt håriga, nästan jemnbreda flikar. Kronbladens skifva i spetsen något intryckt, omvändt äggrund, genomdragen af 3 mörkare strimmor. Frukt på ett sammandraget fruktfäste, äggformig, tjockskalig, längre än foderpipen, med något tillbakaböjda tänder. Frön stora, svartbruna och småknöliga, nästan rundade.

Förek. allmänt som ogräs bland höstsäd.

50 Fam. ALSINÁCEÆ. Fr.

Blommor regelbundna. Foder 5—4-bladigt. Kronblad 5—4, utan eller med kort klo. Ståndare 10, anordnade i två kransar, eller färre (3—4—5), jemte kronbladen fästa på ett sammandraget fäste. Stift 3—5. Frukt öfversittande, 1-rummig och flerfröig, med

fröna fästa på ett fritt centralt fröfäste, kapselartad. *Örter med motsatta, helbräddade blad och merendels i knippen samlade, oftast små hvita eller ljusröda blommor.*

Öfversigt öfver slägtena.

† *Stift 3.*

* *Kronblad i spetsen småtandade.* . . . . *Holosteum.*

** *Kronblad 2-delta eller 2-klufna.* . . . . *Stellaria.*

*** *Kronblad hela.*

a. *Blad utan stipler.*

Frukt öppnande sig med 6 tänder. . . . . . . *Arenaria.*

Frukt öppnande sig med 3 skal; kronblad med tydlig klo. *Halianthus.*

Frukt öppnande sig med 3 skal; kronblad utan klo. . *Alsine.*

b. *Blad med stipler.* . . . . *Spergularia.*

†† *Stift 4—5.*

* *Blad med stipler.* . . . . *Spergula.*

** *Blad utan stipler.*

a. *Kronblad urnupna eller 2-klufna.*

Frukt öppnande sig med 10 tänder. . . . . . *Cerastium.*

Frukt öppnande sig med 5 skal. . . . . . . *Malachium.*

b. *Kronblad hela eller 0.* . . . . *Sagina.*

---

1. HOLÓSTEUM DILL. Fogelarv.

Foder 5-bladigt. Kronblad 5, i spetsen småtandade. Ståndare vanligen 3, stundom 4—5. Stift 3. Frukt cylindriskt äggformig, öppnande sig med 6 tänder. Frön nästan sköldlika, på ena sidan konkava och med en långsgående köl, på den andra konvexa och fårade. *Tidigt på våren blommande, blågrön sandväxt med i flocklika knippen samlade, små hvita blommor.*

1. **H. umbellátum** L. blågrön; **stjelk upptill** glandelhårig och bladlös; blad aflångt äggrunda; skärmblad **hinnaktiga**; fruktskaft tillbakaböjda. ⊙ och ⊙ April, Maj, hv. blr.

Stjelkar flera från samma rot, från 3—4 tum ända till ½—1 fot höga (vid fruktmognaden), enkla, nedtill nästan glatta, den mellersta upprätt, sidostjelkarne uppstigande. De flesta bladen bildande en rosett vid basen, skaftade, spadlika; stjelkblad oskaftade, fåtaliga, utgörande 1—3 temligen långt åtskilda par; alla bladen kort spetsade, glatta. Blomställning temligen fåblommig, vid basen omgifven af hinnaktiga, äggrunda skärmblad; blomskaft olika långa, under fruktens utveckling nedböjda, efter dess öppnande upprätta. Foderblad aflångt äggrunda, hinnkantade, kortare än de smalt vigglika kronbladen. Frukt glänsande gulbrun, längre än fodret och omgifven af de qvarsittande kronbladen; dess tänder åtskilda långt ned och tillbakarullade. Frön ljusbruna, småknottriga.

Förek. på sandiga ställen, torra backar o. s. v., här och der i östra delen, t. ex. *Kåseberga, Gladsax, Cimbrishamn* (Prov. J. Persson). *Wik, Widtsköfle-*

trakten (Hr Th. Brown) m. fl. st.; i vestra delen, t. ex. *Malmö* på *Hohögarne*, *Bulltofta*, *Lomma* (Dr S. A. Tullberg), på sandbackarne vid *Löddeström* flerestädes, såsom vid *Keflinge*, *Höjs mölla*, *Stäfvie* ända till *Söderhviddinge Gry* och *Bosgården*.

2. STELLÁRIA L. Stjernblomma.

Foder 5-bladigt. Kronblad 5, 2-delta eller 2-klufna. Ståndare 10, stundom färre. Stift 3. Frukt öppnande sig med 6 tänder eller fullständiga skal. Frön njurformiga, småknöliga. *Temligen små örter med trind eller 4-kantig stjelk och stjernlika, hvita blommor.*

Öfversigt öfver arterna.

† **Stjelk trind; de nedre stjelkbladen skaftade.**

Kronblad dubbelt längre än fodret . . . . *S. nemorum.*
Kronblad ej längre än fodret . . . . *S. media.*

†† **Stjelk kantig; blad oskaftade.**

* **Blommor med örtartade skärmblad.**

Kronblad 2-klufna, dubbelt längre än fodret . . . *S. Holostea.*
Kronblad 2-delta, föga längre än fodret . . . *S. crassifolia.*

** Blommor med hinnaktiga skärmblad.

a. Blomknippen bildande en qvastlik blomställning i stjelkens spets.

1. **Foderblad 3-nerviga.**

Skärmblad glatta; kronblad längre än fodret . . *S. palustris.*
Skärmblad hårbräddade; kronblad af fodrets längd. *S. graminea.*

2. **Foderblad otydligt nerviga** . . . . *S. Friesiana.*

b. **Blomknippen åtskilda** . . . . *S. uliginosa.*

---

† *Stjelk trind; de nedre stjelkbladen skaftade.*

1. **S. némorum** L. stjelkblad äggrunda, med hjertlik bas; kronblad dubbelt längre än fodret. ♃ Juni, Juli, hv. blr.

Stjelk 1—2 fot hög, uppstigande och vid basen frambringande grenskott, nedtill svag och bräcklig, glest mjukhårig eller i synnerhet nedtill nästan glatt, upptill något grenig. Blad tunna, lifligt gröna, jemte skaften gleshåriga, spetsiga, de öfversta oskaftade; de nedersta bladens skaft längre än skifvan. Blommor stora, samlade till ett sammansatt, glesblommigt och utbredt knippe i stjelkens spets, med glandelhåriga, utspärrade skaft samt örtartade, lansettlika skärmblad. Foder med afrundad bas, småludet eller nästan glatt; dess blad lansettlika, trubbade, nästan nervlösa. Kronblad nästan till basen delade, med från hvarandra utstående flikar. Ståndare 10. Fruktämne vid basen afrundadt. Frukt aflångt cylindrisk, längre än fodret, med till midten åtskilda tänder och pelarlikt förlängdt fröfäste. Frön ljusbruna, upphöjdt småknöliga, plattade.
Förek. allmänt på fuktiga ställen i skogar.

2. **S. média** (L.) Cyrill. stjelkblad ovala, mot basen afsmalnande; kronblad vanligen kortare än fodret. ⊙ och ⊙ April—Nov., under milda vintrar öfvervintrande, hv. blr.

β **neglécta** WHE. kronblad föga kortare än fodret; ståndare 10. Gröfre och med längre skaftade blommor än hufvudformen.

γ **apétala** DÖLL, utan kronblad; ståndare 3—5 (stundom endast 2). En späd och tidig vårform.

Stjelk grenad från roten i talrika, från några tum ända till 1—2 fot långa, nedliggande eller uppstigande, vid basen rotslående, vexelvis långs hvarje stamleds ena sida ullhåriga grenar. De nedre bladen kort skaftade, med vingkantade, hårbräddade skaft samt stundom nästan hjertlik bas; alla bladen kort skaftade, glatta. Blommor små, dels ensamma i bladvecken dels i fåblommiga knippen i grenspetsarne, med örtartade skärmblad och långa, slutligen nedböjda samt långs ena sidan håriga skaft. Foder vid basen afrundadt, gleshårigt; dess blad äggrundt lansettlika, trubbade, nästan nervlösa. Kronblad nästan till basen delade. Ståndare sällan 10, vanligen 3—5 eller endast 2. Fruktämne vid basen afrundadt. Frukt cylindriskt äggformig, längre än fodret, med till midten eller ännu längre åtskilda tänder och mycket kort fröfäste. Frön bruna, upphöjdt småknottriga, med kullriga sidor.

Förek. allmänt på något fuktiga, odlade ställen, i åkrar, skogar o. s. v.; *β neglecta* i skogar; *γ apetala* på odlade ställen. Vid *Helsingborg* har Dr P. Strandmark funnit en form af sistnämnda varietet med endast 2 ståndare.

†† ***Stjelk kantig; alla bladen oskaftade.***

* ***Blommor med örtartade skärmblad.***

3. **S. Holóstea** L. blad styfva, smalt lansettlika, ända från basen afsmalnande; kronblad till midten klufna, dubbelt längre än foderbladen. ♃ **Maj, Juni, hv. blr.**

Stjelkar talrika, $^1/_2$—1 fot höga, uppstigande och greniga, bräckliga och skarpt 4-kantiga, glatta, blekgröna, från sin nedre del fram på sommaren utvecklande rotslående och öfvervintrande, till följande år blommande grenar. Blad långt tillspetsade, i kanten och långs medelnerven sträfva, för öfrigt glatta, på undre sidan blekgröna. Blommor stora, samlade i ett grenigt, glesblommigt knippe i stjelkens spets, med örtartade, smalt lansettlika skärmblad och långa, upprätta, småludna skaft. Foder vid basen afrundadt; dess blad aflångt lansettlika, spetsiga, glatta och otydligt nerviga. Ståndare 10. Fruktämne vid basen afrundadt. Frukt klotrund, af fodrets längd, delande sig nästan till basen i 6 skal. Frön stora, rödbruna, något plattade och nästan småtaggiga.

Förek. allmänt i skogar, busksnår, på betesmarker o. s. v.; tyckes saknas eller vara sällsynt i norra skogsbygden.

4. **S. crassifólia** EHRH. blad något köttiga, aflångt lansettlika; kronblad till basen 2-delta, något längre än fodret. ♃ Juni—Aug. **hv. blr.**

Mest lik *S. uliginosa*. Stjelkar talrika, utbredda eller uppstigande, 3—8 tum långa, från sin nedre del utvecklande grenskott, glatta och trubbigt 4-kantiga. Blad glatta, kort spetsade eller nästan trubbade, till bredden mycket föränderliga. Blommor små, långt skaftade, från bladvecken och grenspetsarne, än temligen långt åtskilda än samlade mot grenspetsarne; skaft upptill vidgade, slutligen tillbakaböjda; skärmblad af samma form som stjelkbladen, men mindre. Foder mot basen afsmalnande; dess blad lansettlika, spetsiga, otydligt 3-nerviga. Kronbladens flikar smala, aflånga. Frukt aflångt äggformig, längre än fodret. Frön bruna, något plattade, rynkiga.

Förek. här och der på sandiga hafsstränder, allmännast på vestkusten, men äfven på den östra, t. ex. mellan *Stenshufvud* och *Cimbrishamn* flerestädes,

Hammar norr om *Åhus* (Stud. B. Cöster); stundom äfven i kärr, t. ex. kring *Trelleborg*, vid *Vejlesjön*.

** *Blommor med hinnaktiga skärmblad.*

a. *Blomknippen bildande en qvastlik blomställning i stjelkens spets.*

1. *Foderblad 3-nerviga.*

5. **S. palústris** (MURR.) RETZ. stjelk nästan upprätt, jemte de lansettlika bladen glatt; skärmblad glatta; kronblad längre än fodret. ♃ Juni, Juli, hv. blr.

Lik *S. Holostea*, men mindre, spädare och mer småblommig samt med mera jemnsmala, kortare blad. Stjelkar merendels talrika, $^{1}/_{2}$—1 $^{1}/_{2}$ fot höga, upprätta eller något uppstigande, tydligt 4-kantiga, greniga, nedtill sköra. Blad än rent gröna än blågröna *(var. glauca)*, tillspetsade, temligen tjocka, de nedersta aflångt äggrunda. Blomställning glest fåblommig, med långa, upprätta, fina och glatta skaft. Foder vid basen afrundadt; dess blad bredt hinnkantade, lansettlika, spetsiga och glatta. Kronblad nästan till basen 2-delta. Frukt aflångt äggrund, af foderbladens längd.

Förek. allmänt på fuktiga ängar.

6. **S. graminea** L. stjelk slak, uppstigande, glatt; blad jemnbredt lansettlika; skärmblad hårbräddade; kronblad af fodrets längd. ♃ Maj—Aug., hv. blr.

Stjelkar vid basen utbredda, greniga, tydligt 4-kantiga, 1—2 fot höga. Blad mörkgröna, spetsiga, vid basen vanligen kort hårbräddade. Blomställning stor, utspärradt grenig, med långa, i frukttillståndet nedböjda skaft. Foder vid basen afrundadt; dess blad lansettlika, spetsiga, hinnkantade och hårbräddade. Kronblad nästan till basen 2-delta, stundom något längre eller kortare än foderbladen. Frukt aflångt äggformig, nära dubbelt längre än fodret, delande sig nästan till basen i 6 skal. Frön gråbruna, småknottriga.

Förek. allmänt på torra ängar och betesmarker.

2. *Foderblad i friskt tillstånd otydligt nerviga.*

7. **S. Friesiána** SER. stjelk slak, uppstigande, upptill sträf; blad i kanten och på medelnerven sträfva, jemnbredt lansettlika; skärmblad glatta; foder af kronans längd. ♃ Juni—Aug. hv. blr.

Lik föreg., men till alla delar spädare och mera småblommig, med längre, mera jemnbreda blad och af en ljusare grön färg. Stjelkar talrika, spensliga och mycket svaga, $^{1}/_{2}$—1 fot höga, nedtill sköra, mycket greniga, med upprätta grenar, tydligt 4-kantiga. Blad spetsiga, mot basen afsmalnande och derstädes hårbräddade. Blomställning vanligen glest fåblommig, ofta nästan öfvervuxen af sterila grenar; blomskaft slutligen nedböjda. Foder med afrundad bas; dess blad äggrundt lansettlika, kort spetsade, glatta och hinnkantade. Kronblad nästan till basen 2-delta, stundom något kortare än fodret. Frukt aflångt äggformig, långt utskjutande ur fodret, öppnande sig med tänder. Frön små, mörkbruna, otydligt småknottriga.

Förek. här och der i skogar, i synnerhet på fuktiga ställen i norra delen, t. ex. *Sörby, Broby, Hjersås, Glimåkra* m. fl. socknar i nordöstra delen; på *Söderåsen, Trolleholms Torp* m. fl. st.

b. *Blomknippen från bladvecken, åtskilda.*

8. **S. uliginósa** Murr. stjelk nedliggande eller något uppstigande, glatt; blad aflångt lansettlika; skärmblad glatta; foderblad 3-nerviga, längre än kronan. ⊙ och ♃ Maj—Juli, hv. blr.

Lik *S. crassifolia*, från hvilken den hufvudsakligen skiljer sig genom större och gröfre växt, hinnaktiga skärmblad, tydligt 3-nerviga foderblad samt i förhållande till fodret kortare kronblad. Stjelkar merendels talrika från hvarje rot, 5—10 tum långa, greniga och 4-kantiga, nedtill rotslående, öfvervintrande genom från de öfversta bladvecken kommande bladskott, som slutligen lägga sig ned på marken och bilda rötter samt frambringa till följande år nya stånd. Blad temligen tjocka och blågröna, spetsiga, mot basen afsmalnande, glatta, endast nedtill hårbräddade. Blomskaft temligen korta, upptill tjockare, utspärrade. Foder mot basen afsmalnande; dess blad glatta, smalt lansettlika och långspetsade. Kronblad nästan till basen 2-delta. Frukt aflångt äggformig, af fodrets längd eller längre, öppnande sig nästan till basen i 6 skal. Frön gråbruna, småknottriga, något plattade.

Förek. allmänt i skogskärr, vid källdrag och rännilar.

3. ARENÁRIA L. Sandnarv.

Foder 5-bladigt. Kronblad 5, i spetsen hela eller svagt urnupna. Ståndare 10. Stift 3. Frukt äggformig, öppnande sig med 6, slutligen ofta långt ned åtskilda tänder. Frön njurlika. *Små, temligen bredbladiga örter med små hvita blommor.*

1. **A. trinérvia** L. blad tunna, 3-nerviga; foderblad smalt lansettlika, längre än frukten; fruktskaft nedböjda. ⊙ och ⊙ Juni, Juli, hv. blr.

Lik *Stellaria media*, som emellertid lätt skiljes genom sin ensidigt håriga stjelk och 2-delta kronblad. Ört ljusgrön. Stjelk ½—1 fot hög, uppstigande och ända nedifrån grenad, trind, korthårig. Blad äggrunda, kort uddspetsiga, hårbräddade, än, och detta i synnerhet de nedersta, med skaft af skifvans längd än mycket kort skaftade. Blommor ensamma i grenarnes vinklar och spetsar, med fina, korthåriga skaft. Foderblad småhåriga, äggrundt lansettlika, hvita, hinnaktiga, längs midten med en grön, 3-nervig och i spetsen utlöpande köl. Kronblad smala, omvändt äggrunda, mycket kortare än fodret. Frukt rundadt äggformig; dess tänder tillbakarullade, åtskilda nedom midten. Frön stora, något plattade, svartbruna, släta och glänsande, med ett hvitt bihang på fästpunkten.

Förek. allmänt på fuktiga, skuggrika ställen, i skogar o. s. v.

2. **A. serpyllifólia** L. blad tjocka, flernerviga; foderblad äggrundt lansettlika, nästan af fruktens längd; fruktskaft upprätta. ⊙ Juni—Aug., hv. blr.

Ört gråaktigt grön. Stjelkar talrika från samma rot, från ett par tum ända till 10 tum höga, uppstigande eller upprätta, upprepadt tvågreniga, trinda och småhåriga, stundom upptill glandelhåriga. Blad små, bredt äggrunda, spetsiga, oskaftade och hårbräddade. Blommor mycket små, skaftade, i bladvecken och grenvinklarne, tätt närmade hvarandra i grenspetsarne; deras skaft temligen korta, upprätta. Foderblad äggrundt lansettlika, långspetsade, 3-nerviga och smalt hinnkantade, håriga. Kronblad ovala, ungefär hälften kortare än fodret.

Frukt rundadt äggformig, nästan något längre än fodret; dess tänder korta, något utböjda. Frön små, rundade, svartbruna, småknottriga, utan bihang.
Förek. allmänt på torra backar och betesmarker.

4. HALIÁNTHUS Fr. Saltarv.

Foder 5-bladigt. Kronblad 5, hela, med tydlig klo. Ståndare 10, fästa i fördjupningar på en köttig disk. Stift 3. Frukt köttig, rundad, i spetsen något plattad, fåfröig, öppnande sig med 3 skal. Frön stora, päronformiga. *Köttig, bredbladig, glatt strandväxt med temligen stora och ofta enkönade, i blad- och grenvinklarne ensamma, hvita blommor.*

1. **H. peploídes** (L.) Fr. blad oskaftade, köttiga, aflånga—äggrunda; kronblad omvändt äggrunda, ungefär af fodrets längd. ♃ Juni—Aug., hv. blr.

Hela örten glatt, styf, köttig och ofta gulaktigt grön. Stjelk nedliggande och rotslående, med upprätta grenar, hvilka äro vidare förgrenade och hafva korsvis motsatta, kantiga grenar, af hvilka den ena är kortare än den andra. Blad köttiga, spetsiga, omgifna af en något ojemn, broskartad kant, i synnerhet på de sterila grenarne tätt tegellagda och fyrradiga. Blommor kort skaftade, till en del enkönade, nämligen dels med förkrympta ståndare (♀ blr) dels med sterilt fruktämne (♂ blr); han- och honblommor på olika stånd. Foderblad köttiga, äggrunda, otydligt 1-nerviga. Kronblad bredt tunglika, trubbiga. Frukt längre än fodret; dess skal länge sammanhängande i spetsen. Frön glänsande kastanjbruna, på ena sidan kullriga, på den andra plattadt tvåsidiga genom en långs midten gående kullrig rygg.

Förek. allmänt på hafsstränder, såväl sandiga som klippiga; sällsynt vid insjöstränder, t. ex. vid *Vombsjön* nära *Öfvedskloster* ymnig.

5. ALSÍNE Wg. Nörel.

Foder 5-bladigt. Kronblad 5, utan klo, hela eller grundt urnupna. Ståndare 10. Stift 3. Frukt nästan kägellik, öppnande sig med 3 skal. Frön små, talrika och njurlika. *Liten smalbladig sandväxt med små hvita blommor.*

1. **A. viscósa** Schreb. (**A. tenuifolia** *var.* **viscosa** Schreb., i Sk. Fl. 1 uppl.) stjelk upprätt, grenig; blad syllika; blomskaft och de lansettlika, sylspetsade foderbladen glandelhåriga. ⊙ Juni—Aug., hv. blr.

β **glabra** Marss. till alla delar glatt.

Lik *Arenaria serpyllifolia*, från hvilken den likväl lätt skiljes genom sina syllika blad samt långa hårfina blomskaft. Stjelk 3—5 tum hög, upprepadt 2-grenig vanligen ända från basen, med uppräta grenar, trind och i synnerhet upptill glandelhårig. Blad från bredare, hinnaktig och 3-nervig bas utdraget syllika, glandelhåriga; hvarje från samma fästpunkt utgående par nedtill hopvuxt. Blomskaft långa, hårfina, utgående från blad- och grenvinklarne samt stjelkspetsarne. Foderblad hinnkantade, 3-nerviga, längre än de aflångt lansettlika kronbladen. Frukt vanligen något kortare, men till och med på samma

exemplar stundom något längre än fodret; dess skal med utböjda spetsar. Frön mycket små, ljusbruna, nästan omärkligt finprickiga.

Förek. här och der på sandfälten i östra delen från *Cimbrishamn* till *Ifvetofta*, t. ex. vid *Söndraby* och *Oppmanna* (Kand. Hj. Nilsson), mellan *Åhus* och *Kafrö* (Kand.M. Lovén), *Degeberga*, *Skepparp*, *Raflunda*, *Esperöd*, *Rörum*, *Cimbrishamn* m. fl. st.; *β glabra Degeberga* (Hr J. A. Braun).

6. SPERGULÁRIA Presl. Fjällnarv.

(Lepigonum Fr., i Sk. Fl. 1 uppl.).

Foder 5-bladigt. Kronblad 5, hela. Ståndare 10 eller stundom 5. Stift 3. Frukt äggformig, öppnande sig med 3 skal. Frön omvändt äggrunda, med eller utan vingkant. *Smalbladiga, merendels greniga örter med tvänne hinnaktiga stipler samt mer eller mindre blekröda, i ensidiga, klaselika knippen i grenspetsarne samlade blommor.*

Anm. De till hvarje par af de motsatta bladen hörande stiplerna äro hos detta, liksom hos följande slägte, endast tvänne, emedan de båda på hvardera sidan befintliga och till hvar sitt blad hörande stiplerna sammanväxt till en stipel. Äfven dessa båda stipler kunna nedtill hopväxa med hvarandra

† *Stipler äggrundt lansettlika, långspetsade.*

1. **S. campéstris** (L.) Aschrs. (**Lepigonum rubrum** Fr., i Sk. Fl. 1 uppl.) stipler åtskilda, glänsande; frukt af fodrets längd; frön trekantiga, päronformiga, ovingade och småknöliga. ⨀ och ⚇, **sällan ♃ Juni—Sept.. r. blr.**

Stjelkar talrika från en temligen späd pålrot, åt alla sidor utbredda, nedliggande eller uppstigande, från ett par tum ända till fotslånga, upprepadt 2-grenade, trinda och i synnerhet upptill klibbigt glandelhåriga. Blad vanligen mörkgröna, plattade eller halftrinda, uddspetsade, än kortare än längre än närmaste stamled, vanligen glest glandelhåriga; stipler med långt utdragen, hel eller flikad spets. Blomställning förlängd, bladig, med slutligen nedböjda skaft, som äro mycket längre än frukten. Foderblad glandelhåriga, lansettlika, trubbiga, konkava och bredt hinnkantade. Kronblad violettröda, äggrunda och trubbiga, ungefär af fodrets längd. Frön likformiga, gråaktigt bruna eller svartbruna, snedt päronformiga, i ena ändan tillspetsade, något plattade och omgifna **af en tjock kant.**

***Förek.* allmänt på torra marker, vid vägar o. s. v.**

†† *Stipler bredt triangulära, kortspetsade.*

2. **S. canína** Leffl. (**Lepigonum medium** Fr. och **L. salinum** Fr., i Sk. Fl. 1 uppl.) stipler vid basen hopväxta, föga glänsande; frukt längre än fodret; frön släta eller småknöliga samt än trekantigt päronformiga än plattade och rundade, vingade eller ovingade. ⨀, ⚇, sällan ♃ Juni—Sept., blekr. eller nästan hv. blr.

Följande tvänne former äro anträffade i provinsen:

α **salína** Presl, (**L. salinum** Fr., i Sk. Fl. 1 uppl.) foderblad nära hälften kortare än frukten; frön småknöliga.

β **úrbica** Leffl. (**L. medium** Fr., i Sk. Fl. 1 uppl.) spädare och af ljusare färg än föreg.; foderblad föga kortare än frukten.

En mycket föränderlig art, som kommer såväl föreg. som följande art temligen nära. Är vanligen gröfre och saftigare än föregående. Stjelkar talrika, nedliggande eller uppstigande, glatta eller upptill glandelhåriga, trinda eller hoptryckta. Blad ofta halftrinda, sällan plattade, med eller utan udd. Blomskaft slutligen nedböjda, vanligen kortare och tjockare än hos föreg. Foderblad vid basen försedda med en mörk fläck. Frön än mörkbruna och då temligen lika dem hos föreg. än ljusbruna.

Förek. på odlade ställen, hafsstränder o. s. v.; *α salina* allmänt på vestra och södra hafskusten, sällsynt på den östra, t. ex. vid *Gislöfs Hammar; β urbica* sällsynt på gator och hafsstränder, t. ex. *Lund, Skillinge* (Dr A. Falck), *Edenryd*.

3. **S. marína** (Wahlbg.) Leffl. (**L. marinum** Wg., i Sk. Fl. 1 uppl.) stipler vid basen hopväxta, föga glänsande; frukt ungefär hälften längre än fodret; frön plattade, merendels vingkantade och släta. ♃ Juli—Sept., ljusr. blr.

Vanligen mycket gröfre och med tjockare, mera vedartad rot än föreg. Stjelkar talrika, utbredda, hoptryckta och glatta. Blad, åtminstone de nedre, längre än stamleden, trådlika, halftrinda, nästan trubbiga, med kort, ofta nästan omärklig udd. Blomställning långt utdragen, merendels aldeles bladlös, med långa och grofva, glandelhåriga, slutligen utspärrade eller nedböjda skaft, som äro längre än frukten. Foderblad merendels utan någon mörkare fläck vid basen. Frön mörkbruna eller stundom nästan svartaktiga.

Förek. allmänt på vestra hafskusten samt här och der på den södra.

7. SPÉRGULA L. Spergel.

Foder 5-bladigt. Kronblad 5, hela. Ståndare 10—5. Stift 5. Frukt nästan klotrund, öppnande sig till eller nedom midten med 5 tänder. Frön nästan kretsrunda, plattade eller kullriga, omgifna af en vingkant. *Örter med ursprungligen motsatta, men i förening med de i bladvecken befintliga bladskotten skenbart kransstälda, smala blad och i qvastlika, toppstälda knippen anordnade hvita blommor.*

1. **S. arvénsis** L. stamledet närmast under blomknippet föga längre än de öfriga; blad trådsmala, fårade på undre sidan; frön nästan klotrunda, med smal vingkant. ☉ Juni—Aug. hv. blr.

Af denna art finnas följande två former:

α **satíva** Boenn. blad och grenar mörkgröna, klibbigt glandelhåriga; frön småprickiga, omgifna af en tydlig vingkant.

β **vulgáris** Boenn. blad och grenar ljusgröna, sparsamt glandelhåriga; frön omgifna af en föga märkbar vingkant, dels finprickiga dels beklädda med ljusare, klubblika papiller. En högväxt och grof varietet af denna form är *maxima* Whe.

Stjelk ½—2 fot hög, trind, uppsväld vid fästpunkterna, upprätt eller uppstigande, mer eller mindre glandelhårig, slutligen grenad vid basen i talrika, nästan jemnhöga och merendels enkla grenar. Blad köttiga, trådsmala, trubbiga, kort glandelhåriga, olika långa; de båda **egentliga stjelkbladen vanligen märkbart längre** än de från bladveckens smågrenar utgående; stipler hinnaktiga, run-

dadt äggrunda. Blomställning glesblommig, **med ofta utspärrade, vid fruktmognaden nedböjda skaft, som äro mycket längre än blommorna. Foderblad** bredt äggrunda, trubbiga, i synnerhet mot spetsen hinnkantade, glandelhåriga eller nästan glatta. Kronblad äggrunda, trubbiga, mot basen afsmalnande till en kort klo, ungefär lika långa som foderbladen. Ståndare 10 eller färre. Frukt glatt, längre än fodret. Frön svarta, med ljusare vingkant; papillerna hos β *vulgaris* hvita, slutligen ljusbruna.

Förek. allmänt på odlade ställen, i åkrar som ogräs; β *vulgaris* sällsyntare än hufvudformen.

2. **S. vernális** WILLD. (**S. Morisonii** BOR., i Sk. Fl. 1 uppl.) stamledet närmast under blomknippet mycket längre än de öfriga; blad trådsmala, ej fårade på undre sidan; frön plattade, i kanten småprickiga, med bred, stråligt strimmad vingkant. ☉ Maj, Juni, hv. blr.

Lik föreg., men styfvare och fastare, mera upprätt, blågrön samt med kortare stjelkblad. Stjelk 3—6 tum hög, enkel eller vid basen grenad i upprätta, enkla grenar, glatt eller sparsamt glandelhårig. Blad talrikare från hvarje fästpunkt än hos föreg. och kortare, trubbiga. Blomställning mera sammandragen, med efter blomningen nedböjda och kortare skaft. Ståndare 10 eller 6—8. Frukt något längre än fodret. Frön svarta, med gråbrun vingkant.

Förek. på torra backar och klippor sällsynt i östra delen, t. ex. på strandklippor vid *Gladsax*, *Esperöd*, *Ryssberget* nära *Sissebäck* (Prov. J. Persson).

8. CERÁSTIUM DILL. Hönsarv.

Foder 5-bladigt. Kronblad 5, 2-klufna—urnupna. Ståndare 10 eller stundom 5. Stift 5. Frukt cylindrisk, mer eller mindre krökt, öppnande sig i spetsen med 10 tänder. Frön njurlika—rundade. *Små örter med merendels hela blad och i flocklika, toppställda knippen anordnade, små hvita blommor.*

Anm. Stiften omvexla inom detta slägte med kronbladen, men äro hos näst föreg. och de båda närmast följande slägtena motsatta dem.

Öfversigt öfver arterna.

† **Fleråriga örter med grenskott.**

Kronblad 2—3 gånger längre än fodret. . . . . . . *C. arvense.*
Kronblad föga längre än fodret. . . . . *C. vulgatum.*

†† **Enåriga örter utan grenskott.**

* Skärmblad utan eller med smal hinnkant; kronblad grundt 2-klufna.
Fruktskaft af fodrets längd; frukt krökt, nästan dubbelt längre än fodret. . . . . *C. viscosum.*
Fruktskaft 2—3 gånger längre än fodret, i spetsen krökta; frukt nästan rak, föga längre än fodret. . . . . . *C. strigosum.*
Fruktskaft något längre än fodret, raka; frukt nästan rak, nära dubbelt längre än fodret. . . . . *C. pumilum.*

** Skärmblad med bred hinnkant; kronblad urnupna eller i spetsen naggade. . . . . *C. semidecandrum.*

† *Fleråriga örter med grenskott.*

1. **C. arvénse** L. blad jemnbredt lansettlika; fruktskaft upprätta; kronblad 2—3 gånger längre än fodret. ♃ Maj—Aug., hv. blr.

Stjelkar 5—8 tum höga, korthåriga samt upptill merendels tätt glandelhåriga, vid basen nedliggande, greniga och derstädes alstrande korta bladskott, som tillsammans med de blombärande stjelkarne bilda täta, vidt utbredda tufvor. Blad än smalt än bredt lansettlika, spetsiga, gråludna eller stundom nästan glatta. Skärmfjäll hinnkantade och liksom de foderbladen i längd öfverträffande blomskaften glandelhåriga. Kronblad grundt 2-klufna. Frukt föga krökt, längre än fodret. Frön småknottriga.

Förek. här och der i vestra och södra delen på torra, helst sandiga ställen, t. ex. *Kullen* och flerestädes kring *Helsingborg* (Kamrer S. J. Södervall), *Vressel Skartofta sn*, *Fogelsång*, *Eliselund Hellestads sn*, *Simontorp*, mellan *Malmö* och *Ystad* på många ställen, *Sjöbo Ora*; i östra delen, t. ex. vid *Christinehof*, *Widtsköfle* (Hr Th. Brown), *Ölssjö Skepparslöfs sn* (Kand. Hj, Nilsson), *Christianstad* åt *Nosaby*, *Oppmanna*, *Westerslöf Qviinge sn* (Kand. Hj. Nilsson), *Broby* m. fl. st.

2. **C. vulgátum** L. blad aflångt äggrunda; fruktskaft i spetsen bågböjda; kronblad föga längre än fodret. ♃ Maj—Sept., hv. blr.

β **anómalum** P. C. Afz. blad sträfhåriga, nästan jemnbreda.

γ **holosteoídes** Fr. stjelk längs ena sidan hårig; örten för öfrigt glatt.

Stjelkar $^1/_2$—1 fot höga, från grenig, nedliggande och bladskott alstrande bas upprätta, mer eller mindre småludna. Blad vanligen småludna och håriga, de nedre, i synnerhet de på bladskotten, mot basen afsmalnande till ett kort skaft. Fruktskaft merendels omkring dubbelt längre än fodret, efter frönas utspridande upprätta; skärmblad hinnkantade. Kronblad grundt 2-klufna. Frukt krökt, nära dubbelt längre än fodret. Frön småknottriga, bruna, med något kullriga sidor.

Förek. allmänt på torra ängar, betesmarker, vid vägar o. s. v.; *β anomalum* mellan *Vejlesjön* och *Trollasten*, *Widtsköfle* (Hr Th. Brown); *γ holosteoides* på fuktiga ställen vid *Keflinge*, *Edenryd*.

†† *Ettåriga örter utan grenskott.*

* *Skärmblad utan eller med smal hinnkant; kronblad grundt 2-klufna.*

3. **C. viscósum** L. blad bredt ovala; fruktskaft af fodrets längd, slutligen upprätta; kronblad nedtill håriga; ståndarsträngar glatta; frukt ungefär dubbelt längre än fodret. ⚇ och ⊙ Maj—Nov., hv. blr.

Hela örten blekgrön eller gulgrön. Stjelk 4—8 tum hög, slak, upprätt eller uppstigande, enkel eller grenig, långt och utstående mjukhårig samt merendels äfven, i synnerhet upptill, glandelhårig. Blad håriga, ofta nästan rundade samt i allmänhet bredare än hos de öfriga arterna, trubbiga med kort udd; de nedre mot basen afsmalnande till ett skaft. Blomknippen i synnerhet under blomningen starkt sammandragna, med fullständigt örtartade skärmblad. Foderblad glandelhåriga, i spetsen långhåriga. Kronblad 2-klufna, af foderbladens

längd, stundom felande. Frukt krökt. Frön ljusbruna, plattade, i kanten finprickiga, på midten nästan släta.

Förek. här och der på gräsbevuxna, fuktiga och skuggiga ställen, sumpiga vägar, öfversvämmade ställen o. s. v., spridd öfver hela provinsen.

4. C. **strigósum** Fr. (**brachypetalum** Desp., i Sk. Fl. 1 uppl.) blad aflångt äggrunda; fruktskaft 2—3 gånger längre än fodret, i spetsen krökta; kronblad glatta; ståndarsträngar långhåriga; frukt något längre än fodret. ⊙ Maj, Juni, hv. blr.

Stjelk 3—8 tum hög, styf, upprätt, enkel eller vid basen grenad i några få upprätta grenar, något sträf af långa utstående hår samt upptill glandelhårig. Blad mycket håriga af hår, som vanligen äro längre än de på stjelken. Blomknippen glesblommiga, med fullkomligt örtartade och liksom blomskaften samt foderbladen glandelhåriga skaft. Foderblad och skärmblad i spetsen långhåriga. Kronblad grundt 2-klufna, kortare än foderbladen. Frukt nästan rak. Frön likformigt finprickiga.

Förek. sällsynt på torra backsluttningar i vestra och södra delen, t. ex. på *Kullaberg*, *Stockamöllan*, *Brännestan*, *Bäringe*, *Fogelsång*, *Röddinge*, *Stenby*, *Gladsax* m. fl. st.

5. C. **púmilum** Curt. blad aflångt äggrunda; fruktskaft raka, längre än fodret; kronblad och ståndarsträngar glatta; frukt dubbelt längre än fodret. ⊙ Maj, Juni, hv. blr.

Mycket lik följ. art och knappast skild från den samma. Stjelk 2—6 tum hög, temligen styf, upprätt, enkel eller vid basen grenad i ofta jemnhöga grenar, tätt och kort glandelhårig, något klibbig. Blad trubbiga eller kort uddspetsiga, håriga, de nedre afsmalnande till ett skaft. Blomknippen temligen glesblommiga; blomskaft efter blomningen utstående, men ej nedböjda, vid fruktmognaden upprätta; de nedersta skärmbladen vanligen örtartade, de öfre smalt hinnkantade. Foderblad liksom skärmbladen glandelhåriga, utdragna i ett kort, spetsigt och längs midten nästan ända ut i spetsen hårigt, hinnaktigt bihang. Kronblad ungefär af fodrets längd. Frukt nästan rak, något kortare än skaftet. Frön finprickiga.

Anm. Den Öländska formen af denna art tyckes vara mera karakteristisk och bättre skild från följ. art än den Skånska.

Förek. här och der på torra ställen såväl i vestra delen som i sandtrakten långs ostkusten.

** *Skärmblad med bred hinnkant; kronblad urnupna eller naggade.*

6. C. **semidecándrum** L. blad aflångt äggrunda; fruktskaft i början nedböjda, slutligen upprätta, 2—3 gånger längre än fodret; frukt nära dubbelt längre än fodret. ⊙ Maj, Juni, hv. blr.

Mycket lik föreg., från hvilken den hufvudsakligen skiljer sig genom den breda hinnkanten på alla skärmbladen och de efter blomningen nedböjda skaften, hvilka först efter frönas utspridande blifva upprätta. Stjelk 1—8 tum hög, vid basen grenad i flere uppstigande och nästan jemnhöga grenar, hårig samt i synnerhet upptill glandelhårig. Skärmbladen, äfven de nedersta, bredt hinnkantade. Foderblad längre än kronbladen, utdragna i ett långt, glatt, nästan trubbigt, i spetsen ofta sargadt bihang. Ståndare ofta 5. Frukt nästan rak. Frön ljust brungula, nästan omärkligt finprickiga.

Förek. allmänt på torra ställen.

9. MALÁCHIUM Fr. Vatten-arv.

Foder 5-bladigt. Kronblad 5, 2-delta. Ståndare 10. Stift 5. Frukt rundadt äggformig, mjukskalig, öppnande sig med 5, vanligen 2-klufna tänder. Frön njurlika. *Slak, bräcklig och bredbladig sumpört med temligen stora hvita, i knippen samlade blommor.*

1. **M. aquáticum** (L.) Fr. stjelk upptill glandelhårig; blad äggrunda, med hjertlik bas, de öfre stjelkomfattande; kronblad längre än de trubbiga foderbladen. ♃ Juli—Sept., hv. blr.

Lik *Stellaria nemorum*, men lätt skild genom den upptill glandelhåriga stjelken samt de 5 stiften. Stjelk 1—2 fot lång, nedliggande eller uppstigande och vid basen ej sällan rotslående, grenig och bräcklig, nedtill glatt och trind, upptill 4-kantig. Blad glatta, endast de öfversta glest glandelbräddade, spetsiga, de nedre skaftade. Blomknippe i stjelkens spets, glesblommigt, utspärradt grenigt, med örtartade skärmblad och efter blomningen nedböjda, i spetsen båglikt krökta, långa skaft. Foderblad jemte blomskaften glandelhåriga och mycket kortare än dessa, nästan fullständigt örtartade. Frukt rundadt femkantig, längre än foderbladen. Frön mörkbruna, något hoptryckta, småknöliga.

Förek. här och der på sumpiga ställen, i gropar o. s. v., spridd öfver större delen af provinsen, t. ex. *Hallandsås, N. Wram, Ö. Ljungby, Lund, Åkarp, Malmö, Dalby, V. Tveet,* ön *Lybeck* i *Krageholmssjön, Degeberga* vid *Forsakar, Widtsköfle* (Herr Th. Brown), *Christianstad* (Kand. Hj. Nilsson), *Balsberg* vid sjöstranden, *Wanås* m. fl. st.

10. SAGÍNA Presl. Hönsbet.

Foder 4—5-bladigt. Kronblad 4—5, hela, stundom felande. Ståndare 4—5 eller 10. Stift 4—5. Frukt äggformig, öppnande sig med 4—5 hela skal. Frön njurlika eller äggrunda. *Små greniga och smalbladiga örter med små, hvita eller kronbladslösa, i bladvecken och grenspetsarne ensamma blommor.*

Öfversigt öfver arterna.

† **Blommor 5-taliga.**

Kronblad af fodrets längd. . . . . *S. subulata.*
Kronblad mycket längre än fodret. . . . . *S. nodosa.*

†† **Blommor 4-taliga.**

* Stjelkar nedliggande; blomskaft efter blomningen i spetsen krökta.
Foderblad trubbiga; ört glatt. . . . . . . *S. procumbens.*
Tvänne foderblad spetsiga; ört mer eller mindre glandelhårig. *S. ciliata.*

** Stjelkar upprätta; blomskaft efter blomningen raka.
Ört utan glandler; blad trubbiga, med eller utan udd. *S. maritima.*
Ört mer eller mindre glandelhårig; blad långt uddspetsiga. *S. apetala.*

† *Blommor 5-taliga.*

1. **S. subuláta** (Sw.) Presl, blad syllika med lång udd; foderblad af kronans längd, kortare än frukten. ♃ Juni, hv. blr.

Stjelkar talrika, tufvade, 1—3 tum långa, nedliggande eller uppstigande, greniga, upptill glest glandelhåriga. Blad med en lång hårlik udd, glandelhåriga. Blomskaft i grenspetsarne eller derjemte enstaka från något af de öfversta bladvecken, mycket långa, glest glandelhåriga, efter blomningen lutande, slutligen upprätta. Foderblad äggrunda, i spetsen något inböjda, trubbiga, glandelhåriga. Frön mycket små, bruna, finprickiga, äggformiga.

Förek. här och der i norra delen på klippor och sandiga ställen, t. ex. på *Hallandsås, Torekow, Kullaberg, Kulla Gunnarstorp, Munka-Ljungby, Ö. Ljungby*, mellan *Hessleholm* och *Stoby* (Prov. J. Persson) m. fl. st.

2. **S. nodósa** (L.) Fenzl, blad syllika, trubbiga eller med kort udd, de öfre med små knutformiga bladgyttringar i bladvecken; foderblad mycket kortare än kronan, af fruktens längd. ♃ Juli, Aug., hv. blr.

Stjelkar talrika, utgående från sidorna af en central bladrosett, 3—6 tum höga, enkla, eller upptill greniga, uppstigande eller nästan upprätta, glatta eller glandelhåriga. Blad temligen tjocka, glatta eller glandelhåriga, de nedre långa, ej sällan af stamledens längd, de öfre mycket korta och derigenom längre åtskilda. Blommor merendels i stjelkspetsarne, med långa, upprätta skaft. Foderblad trubbiga, hinnkantade. Kronblad omvändt äggrunda, ungefär dubbelt längre än fodret. Frukt rundadt äggformig, af fodrets längd; dess skal med något utböjda spetsar. Frön små, svartaktiga, finprickiga, rundade. Fortplantar sig äfven genom de små bladskotten i de öfre bladvecken.

Förek. allmänt på något fuktiga, öfversvämmade betesmarker och fält.

†† *Blommor 4-taliga.*

* *Stjelkar nedliggande; blomskaft strax efter blomningen i spetsen krökta.*

3. **S. procúmbens** L. glatt; blad syllika, uddspetsade; foderblad trubbiga. ♃ Maj—Aug. hv. blr.

Ljusgrön, några få tum hög ört med talrika, från en central bladrosett utgående, utbredda eller stundom uppstigande, vid basen ofta rotslående, greniga stjelkar. Blad nästan trubbiga, med kort udd. Blomskaft långa, hårfina, under blomningen och vid fruktmognaden upprätta, utgående från grenspetsarne. Foderblad äggrunda hinnkantade, dubbelt längre än kronbladen, när sådana finnas, kortare än frukten och vid fruktmognaden korsvis utbredda. Kronblad äggrunda, ej sällan felande. Ståndare 4, sällan flere. Frukt längre än fodret, med skalen ej alltid åtskilda till basen. Frön bruna, något plattade och nästan släta.

Förek. allmänt på fuktiga betesmarker, vid vägar o. s. v.

4. **S. ciliáta** Fr. glatt eller upptill glest glandelhårig; blad syllika, uddspetsiga, hårbräddade; tvänne foderblad spetsiga. ⊙ Juli—Sept.

Ört mörkgrön. Stjelk utan central bladrosett, grenad från basen i talrika, 2—6 tum långa, nedliggande och mycket förgrenade, upptill vanligen glandelhåriga grenar. Blad mycket små, spetsiga, med lång hårfin udd, merendels mycket kortare än stamleden. Blomskaft långa, hårfina, glatta eller glandelhåriga, vid fruktmognaden upprätta. Foderblad tryckta till frukten, aflångt lan-

settlika, smalt hinnkantade, glatta eller glest glandelhåriga, mer eller mindre spetsiga, men tvänne af dem spetsigare än de öfriga. Kronblad mycket små eller felande. Frukt något längre än fodret. Frön mycket små, bruna, nästan äggformiga, plattade, nästan omärkligt finprickiga.

Förek. temligen sällsynt på torra betesmarker och trädesåkrar i södra delen, t. ex. vid *Gessie, Hököpinge, Hvellinge, Snårestad, Sandhammar, Stenshufvud* m. fl. st.

** *Stjelkar upprätta; blomskaft efter blomningen raka.*

5. **S. marítima** G. Don, (**S. stricta** Fr., i Sk. Fl. 1 uppl.) merendels glatt; blad syllika, trubbiga; foderblad trubbiga. ⊙ Juni, Juli.

Ört vanligen ljusgrön eller stundom mörkt violett. Stjelkar ensamma eller oftare talrika, 1—5 tum höga, utan bladrosett, merendels styft upprätta eller uppstigande, sällan upptill glest håriga, men ej glandelhåriga. Blad köttiga, halftrinda, med eller utan udd. Blomskaft före blomningen lutande. Foderblad äggrunda, med hutlikt sammandragen spets, smalt hinnkantade, tryckta till frukten. Kronblad felande. Frukt ungefär af fodrets längd. Frön gråbruna, ej märkbart prickiga.

Förek. temligen allmänt på hafsstränder, såväl på strandklippor som på strandängar.

6. **S. apétala** L. *var.* **cæspitósa** F. Aresch. upptill glest glandelhårig; blad syllika, uddspetsiga, hårbräddade; foderblad trubbiga. ⊙ Juli, Aug.

Ört mörkgrön. Stjelkar 1—3 tum höga, styfva, upprätta eller uppstigande och tätt tufvade. Blad långspetsade och utdragna i en lång hårfin udd. Blomskaft långa, fina och glest glandelhåriga, utgående från bladvecken och grenspetsarne. Foderblad äggrunda, med hutlikt sammandragen, inböjd spets, vid fruktmognaden något utstående. Frön mycket små, bruna.

Förek. sällsynt i östra delen på sandiga trädesåkrar mellan *Stenshufvud* och *Körum* samt i åkrar kring samma by (Prov. J. Persson).

---

51 Fam. PORTULACÁCEÆ. Juss.

Blommor vanligen regelbundna. Foder 2-bladigt. Krona bestående af 4—5 fria eller något sammanväxta blad. Ståndare fästa under eller omkring **fruktämnet på ett ringformigt kronfäste** eller stundom på kronan, 1—3—6 eller flere. Stift enkelt, med 2—3- eller flerklufvet märke. Frukt öfversittande eller till en del undersittande, 1-rummig och flerfröig, med frön fästa på ett fritt centralt fröfäste, kapselartad. ***Merendels saftiga örter med motsatta eller spiralställda blad och i knippen samlade blommor.***

1. **MÓNTIA** Mich. Lunk.

Foder 2-bladigt. Krona längs ena sidan delad till basen, med olikformigt 5-flikigt bräm. Ståndare 3, fästa på kronans nedre del

och motsatta de 3 mindre kronflikarne. Stift mycket kort, med 3-klufvet märke. Frukt öfversittande, 1-rummig och 3-fröig, öppnande sig med 3 skal. *Späda och glatta vattenväxter med upprepadt 2-grenad stjelk, motsatta blad och små hvita, i fåblommiga knippen samlade blommor.*

1. **M. minor** Gmel. stjelk upprätt eller uppstigande; blomknippen såväl sidostälda som toppstälda; frön nästan glanslösa, groft punkterade. ⊙ Maj, Juni, hv. blr.

Ört glatt, gulgrön. Stjelkar något styfva, 1—3 tum höga, ända från basen upprepadt 2-grenade i talrika, mer eller mindre upprätta grenar. Blad oskaftade, mot basen afsmalnande, vanligen något trubbiga, de nedre spadlika, de öfre jemnbredt aflånga. Blomknippen 2—5-blommiga, med i början upprätta, vid fruktmognaden nedböjda skaft; det toppstälda knippet försedt med ett hinnaktigt skärmblad, som är motsatt ett utveckladt blad. Foderblad breda, i spetsen afrundade eller med kort udd. De trenne, ståndarne motsatta kronflikarne betydligt mindre än de båda öfriga. Frön svarta.

Förek. allmänt på öfversvämmade, fuktiga ställen, i synnerhet på sandbotten.

2. **M. rivuláris** Gmel., stjelk flytande, tillväxande i spetsen; alla blomknippen sidostälda; frön glänsande, finprickiga. ♃ Apr.—Aug., hv. blr.

Mycket nära beslägtad med föreg. och möjligen endast en form af denna. Ört litligt grön, med i spetsen alltjemnt tillväxande, 2—8 tum lång, grenig stjelk, som äfven under vintern bibehåller sig frisk. Blad omvändt äggrunda. För öfrigt som föreg.

Förek. i källdrag och bäckar, t. ex. *Kullen, Kropp* (Doc. B. Jönsson), *Rökuholm* (enl. Lilja), *Ulfshult Örkeneds sn, Dalakällan Broby sn* (Kand. Hj. Nilsson), *Borråkra Degeberga sn* (Hr Th. Brown), *Gladsax* vid *Vårhallen* (Dr A. Falck) och troligen på många andra ställen, ehuru förvexlad med föreg.

---

52 Fam. ELATÍNEÆ. Dumort.

Blommor regelbundna. Foder 3—5-delt. Krona bestående af lika många blad. Ståndare merendels af kronbladens dubbla antal. Stift 2—5, med klotformiga märken. Frukt öfversittande, 2—5-rummig, flerfröig och kapselartad. *Små vattenväxter med motsatta, enkla och helbräddade blad samt små, i bladvecken ensamma blommor.*

1. ELÁTINE L. Lonkeserf.

Foder 3—4-delt. Krona 3—4-bladig. Ståndare 8—6—3. Stift 3—4, med klotformiga märken. Frukt plattadt klotformig, 3—4-rummig, öppnande sig till midten med 3—4, från skiljeväggarne lossnande tänder. Frön små, cylindriska, mer eller mindre krökta. *Mycket liten vattenväxt med motsatta, helbräddade blad och hinnaktiga stipler samt små rödletta blommor i bladvecken.*

1. **E. Hydrópiper** L. blad aflånga—omvändt äggrunda, med skaft längre än bladskifvan; blommor nästan oskaftade i bladvecken, 4-taliga. ⊙ Juni–Aug., rödl. blr.

Hela örten mycket späd. Stjelk 1—3 tum lång, nedliggande och vid fästpunkterna rotslående, grenig, med stundom uppstigande eller upprätta grenar. Blad trubbiga, småningom öfvergående i de breda skaften. Blommor mycket små och skiftevisa i bladvecken. Foderblad rundade, något längre än frukten. Ståndare 8. Frön nästan hästskoformigt krökta.

Förek. här och der vid stränder af åar, t. ex. vid *Löddeström*, *Höjeå* flerestädes, vid *Helgeå* temligen allmän.

3. Serien. CALYCIFLORÆ.

53 Fam. RIBESIÁCEÆ. Reich.

Blommor regelbundna. Foder 5-bladigt, fäst i den yttre kanten af en skållik blombotten. Kronblad 5, jemte de 5 med dem omvexlande ståndarne fästa på ett ringformigt kronfäste. Stift 2, mer eller mindre hopväxta. Frukt undersittande, bärlik, 1-rummig och mångfröig. *Örter med spiralstälda, handnerviga blad och stipler samt i klasar samlade blommor.*

1. RIBES L. Ribs.

Foder på insidan ofta mer eller mindre färgadt. Kronblad 5, små, mot basen afsmalnande till en klo. För öfrigt samma karakterer som för familjen.

† *Blomskaft 1—3-blommiga; stam taggig.*

1. **R. Grossulária** L. blad utgående från korta, i taggarnes vinklar befintliga grenar; blommor klocklika; kronblad omvändt äggrunda. ♄ Apr.—Maj, rödakt. gr. blr.

Vanligen 2—5 fot hög buske, med ofta utspärrade och med gråaktig bark beklädda grenar. Dessa senare dels långa, bestående af utvecklade stamled och försedda med till taggar förvandlade blad, dels korta, uppkommande i taggarnes vinklar samt frambringande blad och blommor och efter några år bortdöende (dverggrenar). Taggar 3—2-grenade eller enkla. Blad på öfre sidan glänsande gröna, på den undre blekgröna, med nästan rundad omkrets, 3—5-klufna, med inskuret tandade flikar, vanligen småludna, med glandelhåriga skaft. Blomskaft lutande. Foderblad gröna, i kanten röda, aflånga och under blomningen tillbakaböjda, slutligen upprätta. Kronblad rödletta eller hvita. Stift nästan till basen åtskilda. Bär rundade eller aflånga, gröngula och glandelhåriga (hos hufvudformen) eller slutligen glatta (β *Uva crispa* L.), stundom röda och glatta (γ *reclinatum* L.): *krusbär* eller *stickelbär*.

Förek. här och der vid byar och gårdar, i skogar o. s. v., t. ex. vid *Hörja*, *Broby* och *Knislingemölla*, *Ifö*, *Kjugebacke*, *Beckaskog*, *Valjö*, *Esperöd*, *Delpe-*

röd Rörums sn, Snogeholm, Sandby, Linneberga skog, Lund, Billinge, Blinkarp, Rökaholm, Boarp Asks sn, Klöfvahallar, Riseberga i skogarne, *Raus, Kulla Gunnarstorp, Kullen, Hallands Väderö* m. fl. st.

†† *Blommor i klasar; stam oväpnad.*

* *Blommor i följd af blombottnens form skållika.*

2. **R. alpinum** L. blad på undre sidan glatta; blommor i upprätta klasar; skärmblad lansettlika, längre än blommorna. ♄ Maj, Juni, gröng. blr.

Buske af 2—4 fots höjd, utan dverggrenar, med utstående eller upprätta grenar, beklädda med grå bark. Blad slutligen nästan glatta, på undre sidan blekare, glänsande, rundadt äggrunda, med hjertlik eller tvär bas, 3—5 klufna, med grofsågade flikar. Merendels tvåbyggare; ♂ blommor hvitaktigt gröngula, med outveckladt fruktämne, samlade i 20—30-blommiga klasar; ♀ blommor gröngula, med outbildade ståndare, i 3—6-blommiga klasar. Skärmblad och blomskaft glandelhåriga. Foderblad glatta, äggrunda och utstående. Kronblad spadlika. Bär röda, rundade, glatta, af fadd, söt smak: *måbär*.

Förek. temligen allmänt i skogar och busksnår, t. ex. vid *Kullen, Wallåkra, Belteberga, Fastorp, Fogelsång, Romeleklint, Torup, Skabersjö, Hafgård, Stenby hällar, Benestad, Gladsax, Delperöd Rörums sn, Stenshufvud, Åhus i Espet, Årup, Valjö* m. fl. st.; tyckes saknas eller vara sällsynt i norra furubygden (Kand. Hj. Nilsson).

3. **R. rubrum** L. blad på undre sidan vanligen småludna; blommor i hängande klasar; skärmblad rundade, kortare än blomskaften. ♄ Maj, Juni, gulgr. blr.

β **pubéscens** Sw. (*var.* **sylvestre** Lam., i Sk. Fl. 1 uppl.) blad och blomklasar småludna; blommor brunfläckiga.

Merendels 4—5 fot hög buske utan dverggrenar och med temligen styfva, upprätta, med gråbrun bark beklädda grenar. Blad rundadt hjertlika, ofta nästan trubbiga, grundt 5—3-klufna, med sågade flikar och breda, ofta rundade, kort uddspetsiga sågtänder, i början på undre sidan gråludna, utan glandler. Blommor 2-könade; blomskaft och blombotten på utsidan (hos hufvudformen) glatta. Foder- och kronblad spadlika, gröngula. Stift 2-klufna. Bär klotrunda, röda, glatta, af en sur smak: *röda vinbär*.

Förek. temligen allmänt i skogar, t. ex. på *Kullen, Kulla-Gunnarstorp, Pålsjö, Rökaholm, Riseberga* i skogarne, *Billinge, Blinkarp,* kring *Ringsjön, Skartofta, Heckeberga, Simontorp, Hafgard, Snogeholm, Krageholm* på ön *Lybeck, Gladsax, Esperöd, Åhus i Espet* (Kand. M. Lovén), *Christianstad,* kring *Ifösjön, Valjö* på hafsstranden, *Broby, Vankifva* m. fl. st.; *β pubescens* på *Kullaberg.*

** *Blommor i följd af blombottnens form klocklika.*

4. **R. nigrum** L. blad på undre sidan hartsprickiga; blommor i hängande klasar; skärmblad äggrundt lansettlika, kortare än blomskaften. ♄ Maj, Juni, brungr. blr.

Buske af 4—6 fots höjd, med de yttre grenarne slaka och utbredda, nästan nedliggande, utan dverggrenar och med gråbrun bark. Blad rundadt hjertlika, spetsiga, 5—3-klufna, med spetsiga, ojemnt sågade flikar och spetsiga, äggrundt lansettlika sågtänder, glest håriga eller glatta, på undre sidan med mörkgula glandler, starkt luktande. Blommor tvåkönade. Blomskaft jemte det glan-

delprickiga fruktämnet och blombottnen småludna. Foderblad aflånga, tillbakaböjda, på insidan rödbruna. Kronblad aflångt äggrunda, brungröna. Stift odelt. Bär runda, svarta och glandelprickiga, af en egendomlig aromatisk smak: *svarta vinbär*.

Förek. temligen sällsynt på skuggrika ställen vid stränder af åar och insjöar, t. ex. vid *Kulla-Gunnarstorp, Helsingborg i Jordbodalen* (Skolyngl. R. Wallengren), *Heckeberga, Skartofta, Börringe, Hasslemölla, Snogeholm* vid sjön, *Krageholm, Brösarp, Widtsköfle, Wä* vid en bäck, *Färlöf, Blackan* vid *Christianstad, Valjö* på stranden, *Broby* m. fl. st.

---

54 Fam. RHÁMNEÆ. R. Br.

Blommor regelbundna. Foder 4—5-bladigt, fäst i yttre kanten af en skiflik blombotten, affallande. Kronblad 4—5, jemte de dem motsatta ståndarne fästa på blombottnens insida. Stift enkelt, med nästan odelt, 3- eller 2—4-flikigt märke. Frukt öfver- eller undersittande, 3- eller 2—4-rummig, med enfröiga rum, vanligen stenfruktartad. *Träd eller buskar med spiralställda eller motsatta, hela blad, små stipler och små, 1- eller 2-könade blommor.*

1. RHAMNUS L. Toste.

Blommor 4—5-taliga, en- eller tvåkönade. Kronblad små, fjälllika. Stift med 2—4-delt märke. Frukt öfversittande, 2—4-rummig, stenfruktartad. *Träd eller buskar med små grönaktiga eller hvita, i sidoställda flocklika knippen anordnade blommor.*

1. **R. Frángula** L. oväpnad; blad helbräddade. ♄ Juni, Juli, hv. blr

Buske af 4—10 fots höjd, bildande rotskott, med brunaktig och hvitfläckig bark, skiftevisa, upptill småludna grenar samt nakna knoppar. Blad spiralställda, skaftade, bredt ovala—omvändt äggrunda, kort spetsiga, på öfre sidan glatta, med småludna skaft och nerver samt talrika, nästan raka sidonerver. Blommor tvåkönade, 5-taliga, samlade i flocklika knippen i bladvecken på årsskotten. Foderblad triangulära, spetsiga, på insidan hvitaktiga. Kronblad små, grönhvita. Stift med odelt märke. Frukt klotrund, före mognaden röd, slutligen svart, innehållande 2—3 stenar.

Förek. allmänt på fuktiga skogsängar.

2. **R. cathártica** L. grenar tornspetsade; blad finsågade. ♄ Juni, Juli, gröng. blr.

Buske eller mindre träd af 6—15 fots höjd, med gråbrun bark, af knoppfjäll täckta knoppar samt motsatta grenar, som äro dels förlängda och bära motsatta blad samt sluta i en torn, dels förvandlade i dverggrenar, som afslutas med en knopp och bära knippevis hopsittande blad. Blad glatta eller småhåriga på nerverna, skaftade, bredt ovala—äggrundt lansettlika, spetsiga, med få par bågformigt böjda sidonerver. Blommor tvåbyggare, 4-taliga, dels och till största delen utgående i fåblommiga knippen från nedre delen af dverggrenarne dels äfven, och då ensamma eller parvisa, från de nedersta bladvecken på de förlängda grenarne. Foderblad äggrundt lansettlika, spetsiga, gröngula. Kron-

blad gröngula, nästan aflånga, kortare än foderbladen. Märke 4-delt, med smala trådlika flikar. Frukt klotrund, yngre grön, slutligen svart, med grönaktigt kött, innehållande 4 stenar.

Förek. temligen allmänt i småskog och bland buskar.

---

55 Fam. SAXIFRÁGEÆ. Juss.

Blommor vanligen regelbundna, sällan med kalk, merendels med foder och krona. Foder af 4—5 nedtill något hopväxta blad. Krona af 4—5 med klo försedda blad, jemte ståndarne fästa i kanten af en skiflik eller skålformig blombotten på eller omkring fruktämnet. Ståndare vanligen i 2 kransar, 8—10. Stift ofta 2. Frukt öfver- eller nästan undersittande, af merendels 2, nedtill mer eller mindre hopväxta karpeller och derstädes 2-rummig eller 1-rummig, mångfröig och kapselartad. *Örter med oftast spiralstälda blad och i 1- eller 2-sidiga knippen samlade blommor.*

Öfversigt öfver slägtena.

Blommor med foder och krona; ståndare 10. . . . . . *Saxifraga.*
Blommor med kalk; ståndare 8. . . . . *Chrysosplenium.*

---

1. SAXÍFRAGA L. Bräcka.

Foder 5-delt. Krona 5-bladig. Ståndare 10. Stift 2. Frukt öfver- eller undersittande, bestående af 2 upptill åtskilda rum, öppnande sig i spetsen genom tvänne springor långs insidan af de fria spetsarne. *Örter med flikiga eller någon gång hela blad och hvita eller gula blommor i klaselika, ensidiga knippen.*

† *Blad hela; blommor gula.*

1. **S. Hírculus** L. blad aflånga—lansettlika, de nedre skaftade; foderflikar ovala, trubbiga, slutligen nedböjda, 3—4 gånger kortare än kronan; fruktämne öfversittande. ♃ Juli, Aug., g. blr.

Stjelk 4—10 tum hög, från sin nedre del alstrande nedliggande, bladiga grenskott, tätt bladbärande, uppstigande och enkel, nedtill nästan glatt, upptill ullig af ett rostbrunt ludd. Blad platta, trubbiga, helbräddade och glest hårbräddade, för öfrigt glatta, de nedersta afsmalnande till ett skaft: bladnerver nästan parallela. Blommor 1—4 i stjelkens spets, temligen stora, före blomningen lutande, på förlängda, rostbrunt ulliga, med skärm försedda skaft. Kronblad aflånga, trubbiga, mångnerviga, 2—3 gånger längre än foderflikarne, vid basen försedda med tvänne glandler och med saffransgula fläckar. Frukt kägellik, tvåhornad. Frön mycket små, bruna, aflånga och plattade.

Förek. sällsynt i torfmossar, t. ex. vid *Hyby* och *Eksholmen, Roslatt i Tuttaremossen, Börringe* vid sjön: äfven på flera ställen i östra Skåne, t. ex. vid *Yngsjö, Widtsköfle, Lyngby* och *Ugerup.*

†† *Blad flikiga; blommor hvita.*

2. **S. granuláta** L. de nedre bladen njurlika, de öfre vigglika, 4—8-flikiga; blomskaft kortare än blomman. ♃ Maj, Juni, hv. blr.

Stjelk ända till fotshög, i bladvecken på den underjordiska delen bildande små, runda och rödaktiga, fjälliga groddknoppar, temligen styf, upprätt, glesbladig, hårig samt upptill glandelhårig och grenig. Rotblad talrika, skaftade, trubbtandade och derjemte ofta inskurna; stjelkblad flikiga, med aflånga flikar, de öfversta oskaftade och 3-flikiga; alla bladen håriga, ofta med inströdda glandler. **Blommor stora, välluktande,** samlade i ensidiga klaselika knippen i grenspetsarne. Foderflikar äggrundt aflånga, trubbiga, upprätta och glandelhåriga. **Kronblad omvändt äggrunda—spadlika, 2—3 gånger längre än fodret.** Frukt till stor del undersittande, 2-hornad. Frön aflånga, kantiga, svarta och finprickiga.

Förek. allmänt på torra ängar, backar och betesmarker.

3. **S. tridactylites** L. de nedre bladen vigglika, 3-, sällan 5-flikade, de öfre aflånga, helbräddade eller grundt 2—3-tandade; blomskaft längre än blomman. ⊙ April, Maj, hv. blr.

Stjelk än enkel och då stundom ej mer än tumshög än ända från basen grenig och då ända till qvartershög eller deröfver, upprätt och klibbigt glandelhårig, med röda glandelhår. Blad temligen tjocka och köttiga, glandelhåriga; rotblad snart förvissnande, mot basen afsmalnande till ett kort skaft; bladflikar aflånga, trubbiga och helbräddade. Blommor små, samlade i en klaselik blomställning, med långa glandelhåriga skaft. Foderflikar aflångt äggrunda, trubbiga, upprätta, dubbelt kortare än kronbladen, glandelhåriga. Kronblad smalt omvändt äggrunda. **Fruktämne undersittande, glandelhårigt.** Frukt rundadt omvändt äggformig, i spetsen nästan odelt, mycket längre än foderflikarne. Frön små, aflånga och kantiga, bruna.

Förek. här och der i synnerhet på sandiga backar, åkerdiken o. s. v., allmännast i östra delen, t. ex. vid *Beckaskog, Arup, Åhus, Odersberga, Christianstad, Färlöf, Vinslöf, Degeberga, Brösarp, Raflunda, Esperöd, Delperöd, Kåseberga, Benestad* m. fl. st.; dessutom vid *Tulesbo, Limhamn, Lund* vid *Höjebro* samt nära *Trolleberg, Lomma, Annelöf, Landskrona, Ottarp, Hillesborg* m. fl. st.

2. CHRYSOSPLÉNIUM Tourn. Guldpudra.

Kalk färgad, 4-delt, med tvänne flikar större än de båda öfriga. Ståndare 8, anordnade i tvänne kransar, fästa på ett skiflikt utbredt kronfäste. Stift 2. Frukt till hälften undersittande, i spetsen 2-hornad, 1-rummig, öppnande sig längs de hornlika spetsarnes insida. *Liten, späd och tidigt blommande kärrväxt med spiralstälda, njurlika blad och små gula blommor, samlade i 2-sidiga knippen, hvilka bilda en qvastlik blomställning.*

1. **C. alternifólium** L. blad njurlika, sågade, med rundade sågtänder, på öfre sidan glest håriga, långt skaftade och spiralstälda. ♃ Mars—Maj, g. blr.

Örten blekgrön, upptill gulgrön. Rotstock tunn, krypande, frambringande **långa,** späda och krypande, fjälliga grenskott. Stjelk 3—6 tum hög, enkel, upprätt, bräcklig och glänsande, 3—4-kantig, nedtill gleshårig, upptill glatt. **Blad till större delen** samlade vid basen och i spetsen (blomstodjeblad); de **senare nästan oskaftade,** rundadt äggrunda—hjertlika, på öfre sidan glänsande gulgröna. Blommor i 3-blommiga, en klynnegrenig, plattad, qvastlik

blomställning i stjelkens spets bildande knippen. Kalkflikar breda, rundade, längre än ståndarne. Stift i början upprätta, slutligen utböjda. Frön svarta, glänsande.

Förek. allmänt i skogskärr, källdrag o. s. v.

---

56 Fam. CRASSULÁCEÆ. DC.

Blommor regelbundna, 4—5—6—20-taliga. Foder af fria eller vid basen något hopväxta blad. Kronblad vanligen fria. Ståndare merendels af kronbladens dubbla antal och anordnade i två kransar, jemte kronbladen fästa på ett ringformigt fäste. Pistiller af kronbladens antal och motsatta dem, vanligen åtskilda. Frukt öfversittande, bestående af flere, merendels åtskilda, flerfröiga och längs den inre sidan sig öppnande småfrukter. *Saftiga örter med tjocka, köttiga blad och i knippen samlade eller enstaka blommor.*

Öfversigt öfver slägtena.

Blommor 6—20-taliga, med dubbelt så många ståndare. . *Sempervivum.*
Blommor vanligen 5-taliga, med dubbelt så många ståndare. . . *Sedum.*
Blommor 4-taliga, med lika många ståndare. . . . . . . *Bulliarda.*

---

1. SEMPERVÍVUM L. Taklök.

Foder 6—20-bladigt. Kronblad 6—20, nedtill oftast hopväxta med hvarandra och med ståndarne. Ståndare af kronbladens dubbla antal. Pistiller af kronbladens antal och motsatta dem, på utsidan vid basen försedda med en glandel. *Temligen hög och grof, saftig ört med i rosett samlade rotblad och i knippen anordnade, röda blommor.*

1. **S. tectórum** L. stjelkblad aflångt lansettlika; kronblad stjernformigt utbredda; småfrukter nedtill sammanstötande, med utspärrade spetsar. ♃ Juli, Aug., r. blr.

Rotstock frambringande korta, i spetsen med en bladrosett försedda ortrefvor. Bladrosetter öfvervintrande; deras blad köttiga, nästan platt utbredda, aflånga—omvändt äggrunda, kort och hvasst uddspetsade, endast i kanten håriga. Stjelk tjock, fotshög, upprätt och tätt bladig, hårig. Dess blad, liksom rotbladen, oskaftade och hårbräddade, upprätta, spetsiga och rödaktiga. De blombärande grenarne vanligen flere i stjelkens spets, utsparrade och i spetsen före blomningen inrullade, längs öfre sidan bärande talrika, kort skaftade och i ensidiga, nästan axlika knippen anordnade blommor. Foderblad äggrundt triangulära, spetsiga, glandelhåriga. Kronblad smalt lansettlika, spetsiga, på utsidan glandelhåriga, nära dubbelt längre än fodret, ljusröda med mörkare strimmor. Ståndare stundom förvandlade i pistiller. Småfrukter glandelhåriga. Frön små, nästan spolformiga.

Förek. här och der på gamla halmtak, stundom äfven på murar, t. ex. vid *Ö. Ljungby, Strö, Häggenäs, Ö. Sallerup,* mellan *Getinge* och *Löberöd, Poggehusen, Lomma, Malmö, Trelleborg,* kring *Ystad, Röddinge, Hvitaby sn* vid *Hjelmaröd, Kivik, Widtsköfle, Åhus, Christianstad, Hörja, Qviinge, Broby* och på många andra ställen, sannolikt ursprungligen odlad.

2. SEDUM L. Fetknopp.

Foder vanligen 5-bladigt. Kronblad 5, sinsemellan åtskilda. Ståndare 10, anordnade i två kransar, vanligen fria. Pistiller 5, med en glandel på utsidan vid fruktämnenas bas. *Saftiga, glatta örter med merendels trinda eller tjocka, platta blad och i knippen anordnade blommor.*

Öfversigt öfver arterna.

† **Blad platta.** . . . . *S. Telephium.*

†† **Blad mer eller mindre trinda.**

* Blad uddspetsiga. . . . . *S. rupestre.*

** **Blad trubbiga.**

a. Stjelk nedtill utvecklande grenskott.

Blad äggformiga, vid basen afrundade. . . . . *S. acre.*

Blad cylindriska, vid basen på yttre sidan utdragna i ett spetsigt bihang. . . . . *S. sexangulare.*

b. Stjelk utan grenskott. . . . . *S. annuum.*

---

† *Blad platta.*

1. **S. Teléphium** L. blad aflånga—äggrunda, oskaftade, med hjertlik bas, sågade. ♃ Aug.—Sept., hvitg. blr.

β **augustifólium** Tausch, blad spiralstälda, afsmalnande mot basen, lansettlika; blommor som hos hufvudformen.

Stjelkar merendels flere, $\frac{1}{2}$—1$\frac{1}{2}$ fot höga, upprätta eller uppstigande från en traaktig, knoppbärande och med tjocka rofformiga rötter försedd rotstock, vanligen enkla, trinda, köttiga och liksom bladen glatta. Blad vanligen motsatta eller på kraftiga exemplar 3 i krans, alla oskaftade, trubbiga, tandade, tjocka och köttiga, de nedre med bred bas. Blommor grönaktigt hvita, temligen små, samlade i en rikblommig, grenig och mycket sammansatt blomställning i stjelkens spets. Foderblad lansettlika, syllika. Kronblad dubbelt längre än fodret, äggrundt lansettlika, spetsiga. De fem inre ståndarne hopväxta med kronbladen. Frön aflånga, spetsiga, strimmiga.

Förek. temligen allmänt på klippor, bland stenar o. s. v.; *var. angustifolium* vid *Mäsinge* nära *Torekow* (Dr A. Falck).

* **purpuráscens** Koch, blad spiralstälda, omvändt äggrunda, de öfre med afrundad bas, de nedre kort skaftade; blommor röda.

Förek. på kyrkogårdar, i gamla trädgårdar o. s. v., som det tyckes, förvildad, t. ex. kring *Lund* flerestädes, *Lomma, Fogelsång* (Dr A. Falck), mellan *Pugerup* och *Wemmberga, Stehag, V. Sallerup, Trelleborg* m. fl. st.

†† *Blad mer eller mindre trinda.*

* *Blad uddspetsiga.*

2. **S. rupéstre** L. blad cylindriska, vid basen på yttre sidan utdragna i ett sporrlikt bihang. ♃ Juli, Aug., g. blr.

Rotstock grenig, krypande, utvecklande ofvan jord dels blombärande och ½—1 fot höga stjelkar dels kortare, upptill tätbladiga sterila grenar. Stjelkar upprätta eller uppstigande, enkla, trinda och glatta, mera glesbladiga. Blad merendels blågröna, på de blommande stjelkarne snart affallande. Blommor större än hos de följ. arterna, samlade i en före blomningen lutande, qvastlik blomställning, hvars hufvudgrenar merendels äro i spetsen tillbakaböjda. Foderblad äggrundt lansettlika, kort tillspetsade, ofta, liksom kronbladen, 6—8. Kronblad smalt jemnbreda—aflånga, spetsiga, mer än dubbelt längre än foderbladen och stjernlikt utbredda. Ståndare af kronbladens längd. Frön rödbruna, med nästan vinglika ribbor.

Förek. sällsynt på klippor och bland stenar i östra delen på och omkring *Stenshufvud*, *Degeberga* vid *Forsakar* (Kand. Hj. Nilsson); *Hallands Väderö* (Lic. L. Neuman).

** *Blad trubbiga.*

a. *Stjelk nedtill utvecklande grenskott.*

3. **S. acre** L. blad äggformiga, vid basen afrundade. ♃ Juni, Juli, g. blr.

Rotstock grenig, krypande, frambringande dels korta, tumslånga, nedtill bara, upptill tätt bladbeklädda, uppstigande sterila grenar dels blombärande grenar, som äro uppstigande, 2—5 tum höga och mera glesbladiga. Blad tjocka och köttiga, ljusgröna, på öfre sidan föga kullriga, med en liten del af den afrundade basen fästa vid stjelken; grenskottens blad ordnade i otydliga rader, de blombärande grenarnes strödda. Blommor temligen stora, nästan oskaftade; blomknippen samlade i en 2—3-grenig qvastlik blomställning, hvars grenar äro utstående—upprätta. Foderblad äggrunda, trubbiga. Kronblad lansettlika, spetsiga, dubbelt längre än fodret. Småfrukter vid mognaden stjernlikt utbredda. Frön rynkiga på längden. Örten har en skarp smak.

Förek. allmänt på torra backar och betesmarker.

4. **S. sexanguláre** L. blad cylindriska, vid basen på yttre sidan utdragna i ett sporrlikt bihang. ♃ Juli, g. blr.

Temligen lik föreg., men vanligen något högre och spädare, med längre och ända från basen bladiga grenskott samt blågröna blad, hvarjemte örten utmärker sig genom en mild smak. Stjelkar 3—6 tum höga, tätbladiga. Grenskottens blad vanligen 6-, sällan 4—5-radigt tegellagda. Blomknippets grenar kortare än hos föreg. Blommor af ljusare gul färg. Frön finprickiga.

Förek. på gräsbevuxna, sandiga ställen i mellersta delen af Willands härad, t. ex. *Fjelkinge backe* (Stud. B. Cöster) samt (enl. Kand. Hj. Nilsson) på många ställen i *Fjelkestads*, *Österlöfs*, *Oppmanna* m. fl. snr, såsom *Råbelöf*, *Balsberg*, *Odersberga*, *Iglebäck*, *Karsholms qvarn*, *Karstad*, *Trägårdhsberg*, *Kjuge backe* m. fl. st.; dessutom i södra delen vid *Söfdeborg* och i nordvestra på *Kullen* nära *Kockenhus*.

b. *Stjelk utan grenskott.*

5. **S. ánnuum** L. blad jemnbreda, på öfre sidan platta, trubbiga,

vid basen tvärhuggna; kronblad föga längre än fodret. ⊙ Maj—Juli, gröng. blr.

Stjelk 1—4 tum hög, upprätt, enkel eller från basen grenad i upprätta, nästan jemnhöga grenar. Blad något glesa och utböjda, mörkgröna, ofta brunfläckiga. Blomknippen temligen glesblommiga, med kort skaftade blommor, bildande en 2—3-grenig qvastlik blomställning, hvars grenar äro något utböjda. Foderblad aflångt äggrunda, trubbiga. Kronblad lansettlika, ofta mycket långspetsade, af fodrets längd eller stundom omkring hälften längre.

Förek. på torra soliga ställen, såsom klipphällar, mossbelupna gärdesgårdar o. s. v. i Willands härads skogstrakt, allmännare (enl. Kand. Hj. Nilsson) än foreg., nämligen från *Balsberg*, *Karsholms* skog och *Arkelstorps* berg i vester till *Ryssbergens* åsar i öster. Lär enl. observation af Kand. Hj. Nilsson derstädes blomma såväl tidigt på våren (i Maj) som på senhösten.

3. **BULLIÁRDA** DC. Fyrling.

Foder 4-bladigt. Kronblad 4. Ståndare 4. Pistiller 4, med en glandel vid fruktämnenas bas. Frukt bestående af 4 flerfröiga småfrukter. *Mycket liten i eller vid vatten förekommande, glatt ört med motsatta, smala, jemnbreda, köttiga blad och små, ensamma blommor i bladvecken.*

1. **B. aquática** (L.) DC. blad oskaftade, smala jemnbreda, spetsiga; blommor i bladvecken, nästan oskaftade. ⊙ Juli, Aug., hv. eller blekr. blr.

Stjelk 1—2 tum hög, enkel eller grenig, i vatten upprätt och blekgrön, men uppstigande eller nedliggande och rödaktig, när den växer på uttorkade ställen. Blad på stjelkens nedre del temligen långt åtskilda, de båda från samma fästpunkt utgående vid basen slidlikt hopväxta. Blommor egentligen toppställda, men genom uppkomsten af en gren i det närmast undre bladparet skjutna åt sidan. Foderblad äggrunda trubbiga, föga kortare än kronbladen. Frön bruna, aflånga.

Förek. här och der i norra delen på öfversvämmade ställen eller i vatten, t. ex. vid *Ramsjö*, *Torekow*, *Rosenhult*, *Kullen*, *Farhult*, *Rögla*, *Christianstad*, *Årup*, *Ljungby* och troligen på många andra ställen, ehuru för sin ringa storlek förbisedd.

---

57 Fam. LYTHRARIEÆ. St. Hil.

Blommor merendels regelbundna. Foder fäst i yttre kanten af den rörformiga, foderlika blombottnen, ofta 6-bladigt. Kronblad af foderbladens antal. Ståndare af kronbladens antal eller dubbelt så många, i två kransar. Frukt öfversittande, 2—6-rummig, mångfröig och kapselartad. *Örter med motsatta eller kransställda blad utan stipler och ensamma eller i knippen samlade blommor.*

Öfversigt öfver slägtena.

Kronblad stora; ståndare 12, sällan 6. . . . . *Lythrum.*
Kronblad små, snart affallande eller felande; ståndare 6. . . . *Peplis.*

---

1. LYTHRUM L. Fackelblomster.

Foderblad merendels 6, små och tandlika, fästa i yttre kanten af den rörformiga, foderlika blombottnen och omvexlande med 6 tandlika bihang. Kronblad 6, försedda med klo, fästa i blombottnens öfre kant. Ståndare merendels 12 och anordnade i 2 kransar, fästa längre ned på blombottnens insida. Stift enkelt, med klotformigt märke. Frukt omgifven af blombottnen, 2-rummig, öppnande sig i spetsen med 2 tänder. *Hög växt med motsatta eller kransstälda, hela blad och stora, röda blommor i knippen, som bilda ett långt, toppstäldt ax.*

1. **L. Salicária** L. blad lansettlika, oskaftade, med hjertlik bas, helbräddade; foderblad dubbelt så långa som foderbihangen. ♃ Juli, Aug., r. blr.

Stjelk 1 $^1/_2$—3 fot hög, upprätt och kantig, vanligen 4-kantig, glatt eller gleshårig, enkel eller upptill något grenig. Blad mera sällan strödda, merendels motsatta eller i kransar af 3—4, mer eller mindre korthåriga och stundom, liksom stjelken, sträfva. Blomknippen från de motsatta bladen sammanflytande till kransar, som återigen sammanflyta till ett ax; skärmblad mellan kransarne lansettlika, längre eller kortare än dessa. Blommor mycket kort skaftade. Blombotten på utsidan hårig, 12-nervig, rödaktig. Foderblad smala, syllika; foderbihang triangulära. Kronblad mycket längre än foderbladen, tunglika. Stift än kort, inneslutet inom blombottnen, än långt utskjutande. Frukt aflångt oval, kortare än blombottnen, hård och fast, med tänderna till midten atskilda. Frön bruna, släta, kantiga, nästan aflånga.

Förek. allmänt vid stränder, i kärr o. s. v.

2. PEPLIS L. Rödlonke.

Foderblad 6, små och tandlika, fästa i yttre kanten af den klocklika och foderlika blombottnen, omvexlande med 6 tandlika bihang. Kronblad 6, mycket små eller felande. Ståndare 6 i en enkel krans, liksom kronbladen fästa i blombottnens öfre kant. Stift kort, med odelt märke. Frukt omgifven af blombottnen, nästan klotrund, hinnaktig, oregelmässigt uppbristande. *Liten, glatt vattenväxt med motsatta, helbräddade blad och små röda, i bladvecken ensamma blommor.*

1. **P. Pórtula** L. blad omvändt äggrunda, helbräddade, skaftade, glatta; blommor ensamma i bladvecken, kort skaftade. ☉ Juni—Aug., r. blr.

Hela örten glatt och ofta mer eller mindre rödaktig. Stjelk rundadt 4-kantig, än upprätt och endast ett par tum hög än grenig, nedliggande och rot-

slående samt med uppstigande grenar. Blad motsatta, trubbiga, i synnerhet de nedre långt skaftade. Blommor med tvänne små, hinnaktiga och snart affallande skärmblad vid basen. De egentliga foderbladen äggrundt triangulära, spetsiga, upprätta, än längre än kortare än de tillbakaböjda och smalare foderbihangen. Kronblad små, ovala. Frukt utskjutande ur blombottnen. Frön små, blekbruna och något glänsande, med nästan triangulär omkrets, på ena sidan kullriga.

Förek. allmänt på fuktiga, öfversvämmade ställen.

58 Fam. ONAGRARİEÆ. Juss.

Blommor merendels regelbundna. Foder vanligen 2—4-bladigt, fäst i yttre kanten af en urhålkad eller nästan skiflik blombotten. Krona 2—4-bladig. Ståndare sällan i en enkel krans, vanligen i tvänne kransar och då af kronbladens dubbla antal. Stift enkelt, med 2-4-delt märke. Frukt undersittande, 4-rummig, mångfröig och kapselartad eller 1—2-rummig med enfröiga rum och affallande oöppnad. *Örter med vanligen motsatta eller spiralställda blad utan stipler och merendels i klasar samlade eller ensamma blommor.*

Öfversigt öfver slägtena.

1 Flocken. ONAGREÆ. *Blommor 4-taliga; ståndare 8; frukt 4-rummig och mångfröig, öppnande sig med 4 skal.*

Kronblad lika stora, fästa i öfre kanten af en långt rörformig blombotten; frön utan fjun. . . . . *Oenothera.*

Kronblad något olikstora, med tydlig klo, fästa på en skiflik blombotten; ståndare utskjutande; frön med fjun. . . *Chamænerion.*

Kronblad lika stora, utan klo, fästa på en skålformig, sällan skiflik blombotten; ståndare ej utskjutande; frön med fjun. . *Epilobium.*

2 Flocken. CIRCÆEÆ. *Blommor 2-taliga; ståndare 2; frukt 1—2-rummig, med enfröiga rum, nötlik.* . . . . *Circæa.*

3 Flocken. TRAPACEÆ. *Blommor 4-taliga; ståndare 4; frukt enfröig, affallande oöppnad.* . . . . *Trapa.*

1 Flocken. ONAGREÆ.

1. OENOTHÉRA L. Gultraf.

Foder 4-bladigt, fäst i den yttre kanten af en långt rörformig och upptill vidgad blombotten, slutligen affallande. Kronblad likformiga, hela, med kort, bred klo. Ståndare 8, raka. Stift långt, rakt, med 4 trådlika märken. Frukt kort, nedtill tjockare, öppnande sig med 4 skal. **Frön utan fjun.** *Hög grenig och hårig ört med spiralställda, hela blad och i toppställda klasar samlade, stora gula blommor.*

1. **O. biénnis** L. rotblad omvändt äggrunda—aflånga, kort uddspetsiga; kronblad längre än ståndarne och hälften kortare än blombottnen. ⊙⊙ Juli, Aug., g. blr.

Stjelk 2—3 fot hög, upprätt och ofta grenig, nästan trind, hårig och sträf af hårens qvarsittande, knöligt vidgade bas. Blad håriga, småtandade: rotblad stora och långt skaftade, bredare, samlade i en rosett och förvissnande redan i första året; stjelkblad kort skaftade, de öfversta oskaftade, aftagande i storlek mot stjelkens spets. Blommor svagt välluktande. Klasar under blomningen starkt förlängande sig. Foderblad jemnbredt lansettlika, långt spetsade, tillbakaböjda, något längre än de omvändt äggrunda, i spetsen intryckta kronbladen. Frukt tryckt till stjelken, hård, nästan träaktig, rundadt 4-kantig. **Frön bruna, skarpkantiga, släta.**

Förek. på odlade ställen kring gårdar, på åkrar o. s. v., ursprungligen odlad, inhemsk i Nordamerika, men numera på många ställen fullständigt förvildad, t. ex. *Farhult*, *Kulltorp* (Skolyngl. R. Wallengren), *Vegeholm* (Dr J. Eriksson), *Rögla*, *Kulla-Gunnarstorp*, mellan *Helsingborg* och *Landskrona*, *Vallåkra*, *Örup* (Dr S. A. Tullberg), *Fogelsång* i åkrarne, *Ystad* (Kand. E. Ljungström), *Söfde* på sjöstranden, *Tranås Esperöd*, *Gladsax*, *Baskemölle fiskläge*, *Delperöd*, *Oppmanna* (Kand. Hj. Nilsson), *Broby*, *Örkened*, *Hjersås* m. fl. st.

2. CHAMÆNÉRION S. F. Gray. Kropp.

Foder 4-bladigt, fäst i yttre kanten af en smal, skiflik blombotten. Krona något oregelbunden, 4-bladig; kronblad olikstora, försedda med tydlig klo, hela. Ståndare 8, nedböjda, lika långa, utskjutande, med sin nedre vidgade del tätt hopstående. Stift nedböjdt, med 4 långa, spetsiga och tillbakarullade märken; fruktämne krökt framåt. Frukt lång och smal, jemnbred, öppnande sig med 4 skal. Frön med fjun. *Hög, glatt ört med spiralstälda, hela blad och stora, vanligen purpurröda blommor i toppstälda klasar.*

1. **C. angustifólium** (L.) Gray, blad lansettlika, glatta, nästan helbräddade, under blågröna. ♃ Juli, Aug., r. blr.

Rot utvecklande talrika, öfvervintrande knoppar. Stjelk utgående från en grenig rotstock, från sin nedre del bildande knoppar, som senare på hösten utväxa till grenskott, 2—4 fot hög, upprätt, enkel eller upptill grenig, trind och tätbladig, glatt. Blad stundom 2 och 2 eller 3 och 3 närmade hvarandra, oskaftade, spetsiga, ej sällan med glesa, glandellika tänder i kanten. De nedre skärmbladen bladlika, de öfre smalt jemnbreda, syllika. Blomknoppar hängande, liksom fruktämnena gråludna; blomskaft föga kortare än fruktämnet. Foderblad röda, småludna, jemnbredt lansettlika, spetsiga, något längre än fruktämnet. Kronblad bredt omvändt äggrunda, i spetsen något naggade eller stundom urnupna. Frön små, ljusbruna, smala, trinda, något afsmalnande mot ena ändan, längs ena sidan fårade, släta.

Förek. allmänt bland stenar på åkerrenar, backar o. s. v., ymnigast i skogstrakter på svedjeland.

3. EPILÓBIUM Dill. Dunört.

Foder 4-bladigt, fäst i yttre kanten af en skålformig, sällan nästan plattad blombotten. Krona regelbunden, 4-bladig; kronblad

utan tydlig klo, grundt 2-klufna. Ståndare 8, upprätta, de 4, kronbladen motsatta, kortare än de öfriga, med jemnsmala, åtskilda strängar. Stift upprätt, med 4 vanligen korta, trubbiga, utböjda eller hopstående märken; fruktämne rakt. Frukt lång och smal, jemnbred, öppnande sig med 4 skal. Frön med fjun. *Temligen höga, merendels greniga örter med åtminstone de nedre bladen motsatta och vanligen i glesa klasar samlade, röda blommor.*

Öfversigt öfver arterna.

† Blommor stora, purpurröda, med nästan plattad blombotten: märken långa, jemnbreda, något spetsiga, tillbakarullade. . . *E. hirsutum.*

†† Blommor små, ljusröda, med skålformig blombotten: märken korta, trubbiga, antingen åtskilda, och då något utstående—upprätta, eller hopstående.

* Blad nästan oskaftade, temligen smala, aflånga—smalt lansettlika.

a. Stjelk trind.

Stjelkens nedre del bildande korta, rotslående och med en bladrosett afslutade grenskott; märken åtskilda, något utböjda. *E. parviflorum.*

Stjelkens nedre del alstrande långa, fina, i spetsen med en fjällig knopp afslutade grenskott; märken hopstående. . *E. palustre.*

b. Stjelk 4—2-kantig.

Stjelkens nedre del alstrande långa, glesbladiga grenskott; blad aflångt lansettlika, glest tandade. . . . *E. chordorrhizum.*

Stjelkens nedre del alstrande korta, tätbladiga grenskott; blad aflånga, tätt tandade. . . . . *E. tetragonum.*

** Blad tydligt skaftade, mot basen bredare, äggrunda—bredt lansettlika.

Stjelk med 2—4 upphöjda ränder; märken hopstående. *E. roseum.*

Stjelk trind; märken åtskilda, upprätta. . . . . *E. montanum.*

Anm. Grenskotten, hvilkas olika förhållande är så karakteristiskt för arterna inom detta slägte, beskrifvas sådana, som de befinna sig mot slutet af Augusti.

---

† *Blommor stora, purpurröda, med nästan plattad blombotten: märken långa, jemnbreda, något spetsiga, tillbakarullade.*

1. **E. hirsútum** L. stjelkens nedre del bildande långa, fjälliga grenskott; stjelk trind; kronblad 2—3 gånger längre än fodret. ♃ Juli, Aug., r. blr.

Stjelk 2—5 fot hög, från sin underjordiska del utvecklande hvita, köttiga, greniga och rotslående grenskott, som i synnerhet i vatten blifva mycket långa, mycket grenig, upprätt, mjukhårig af långa hår och glandelhår. Blad oskaftade, halft omfattande, ofta något nedlöpande, aflångt lansettlika, spetsiga, finsågade, håriga. Blommor stora, purpurröda, samlade i bladiga klasar i grenspetsarne: blomknoppar upprätta. Foderblad lansettlika, uddspetsade. Kronblad omvändt hjertlika. Frön bruna, aflångt äggrunda, på ena sidan kullriga och småprickiga, på den andra föga prickiga och med en upphöjd rand långs midten. Varierar glattare och hårigare.

Förek. här och der, med undantag för den norra skogsbygden, på fuktiga ställen, i synnerhet i gropar, på stränder af åar och bäckar, utan tvifvel fullkomligt vild, t. ex. vid *Helsingborg, Glumslöf, Landskrona, Annelöf,* utmed *Löddeström* på många ställen, *Klemmedstorp, Fogelsång, Hyllie* (Dr J. Eriksson), *Torups mölla, Roslätt, Hofgård, Stenby hällar, Svarte mölla,* längs *Köpingeån* mångenstädes, *Glemminge, Smedstorp, Illstorp, Hoby Ingelstads hd, Cimbrishamn, Vemmerlöf, Esperöd, Widtsköfle, Åsum, Gerds Köpinge, Wä, Christianstad, Balsberg, Håstad Österslöfs sn* (Kand. Hj. Nilsson), *Råbelöf, Strö, Årup* m. fl. st.

†† *Blommor små ljusröda, med skålformig blombotten; märken korta, trubbiga, antingen åtskilda, och då något utstående—upprätta, eller hopstående.*

* *Blad nästan oskaftade, temligen smala, aflånga—smalt lansettlika.*

a. *Stjelk trind.*

2. **E. parviflórum** Schreb. stjelkens nedre del bildande korta, rotslående och med en bladrosett afslutade grenskott; blomknoppar upprätta; märken åtskilda, något utböjda. ♃ Juli, Aug., r. blr.

Stjelk 1—3 fot hög, upprätt, mer eller mindre hårig, men utan glandler, än enkel och då med nästan alla bladen motsatta än grenig samt med de flesta bladen spiralstälda; grenskott nedtill glesbladiga med små blad, men i spetsen med stora aflånga, i en rosett samlade blad. Stjelkblad aflånga—aflångt lansettlika, spetsiga eller trubbiga, glest småsågade, med glandellika tänder, oskaftade, men ej stjelkomfattande, mer eller mindre håriga. Blombotten ej så djupt skålformig som hos följ. arter. Foderblad aflånga, nästan trubbiga, något, stundom nära hälften, kortare än kronbladen. Frön ljusbruna, aflånga, kortare och bredare än hos föreg., nästan släta, kullriga på ena sidan, något inböjda och konkava med en långsgående upphöjd rand på den andra. Varierar med afseende på hårighet och blommornas storlek.

Förek. temligen allmänt på fuktiga ställen, i kärr, vid stränder af åar och bäckar, gropar o. s. v.

3. **E. palústre** L. stjelkens nedre del alstrande långa, trådsmala, med en fjällbeklädd knopp afslutade grenskott; blomknoppar lutande; märken hopstående. ♃ Juli, Aug., blekr. blr.

Stjelk 1/2—1 1/2 fot hög, upprätt, enkel eller grenig, småluden eller nästan glatt; grenskott uppkommande ej ensamt från den underjordiska delen utan äfven från de närmast ofvan jord varande fästpunkterna på stjelken, glest fjälliga. Blad ljusgröna, nästan oskaftade, lansettlika, mot spetsen långt afsmalnande, men trubbiga, helbräddade eller glest, nästan omärkligt tandade, nästan glatta eller småhåriga, till största delen motsatta. Blombotten djupt skålformig. Foderblad aflånga, trubbade, hälften kortare än kronbladen. Frön gråbruna, längre och smalare än hos föreg., smalt lansettlika, nästan släta, kullriga på ena sidan, 2-fårade på den andra.

Förek. allmänt på fuktiga ställen, såsom i skogskärr, gropar, vid bäckar, på hafsstränder o. s. v.

b. *Stjelk 4—2-kantig.*

4. **E. chordorrhízum** Fr. (**E. virgatum** Fr., i Sk. Fl. 1 uppl.) stjelkens nedre del bildande långa, glesbladiga grenskott; blad lan-

settlika, glest, nästan otydligt tandade; blomknoppar upprätta. ♃ **Juli, Aug., r. blr.**

Hela örten af en matt grågrön färg, endast på mera öppna lokaler rent grön, ehuru med glanslösa blad. Stjelk vanligen högre och mer grenig än hos föreg. art, men ej så grof som hos följ., 1—2 fot, men, när den växer i vatten, stundom ända till 6 fot hög, vid basen nedliggande eller krypande, mera småluden än hos föreg. och följ., under bladens fästpunkter försedd med 4 upphöjda, snart till tvänne sammanflytande ränder, som knappast föranleda någon kantighet hos stjelken; grenskott långa, krypande, med långt åtskilda blad, endast på fastare mark temligen korta. Blad småludna, till formen mest öfverensstämmande med föreg., men vanligen mer tandade; de nedre på sjelfva hufvudstjelken mer aflångt lansettlika, nästan halft omfattande, de öfre kort skaftade. Blommor vanligen större än hos föreg., med än spetsiga än trubbiga foderblad, som äro ½ kortare än kronbladen. Blombotten djupt skålformig. Märken hopstående. Frön kortare och bredare än hos föreg., aflångt äggrunda, gråbruna, finprickiga på den kullriga sidan, släta och smalt 2-fårade på den andra.

Förek. här och der på fuktiga ställen i skogskärr, gropar, vid bäckar o. s. v., t. ex. vid *Björka Kropps sn, Helsingborg* (Dr P. Strandmark), mellan *Orrahuset* och *Skoghuset Stehags sn* (Kand. Hj. Nilsson), *Lund, Esperöd* m. fl. st.

5. **E. tetrágonum** L. stjelkens nedre del bildande korta, tätbladiga grenskott; blad aflånga, tätt sågtandade; blomknoppar upprätta. ♃ Juli, Aug., r. blr.

Stjelk 1—3 fot hög, upprätt, ofta nästan glatt, grof och grenig, ej sällan rödaktig, temligen tydligt 4-kantig; grenskott korta, rotslående, bladiga, med bladen bredt omvändt äggrunda och samlade i en rosett, upprätta. Blad oskaftade, halft omfattande, glänsande mörkgröna, glatta eller småhåriga, trubbiga. Blombotten ej så djupt skålformig som hos föreg. Foderblad lansettlika, spetsiga, föga kortare än kronbladen. Märken hopstående. Frön större och något tydligare finprickiga, för öfrigt som hos föreg.

Förek. här och der på fuktiga ställen, vid gropar, bäckar o. s. v., t. ex. *Helsingborg, Ramlösa, Kjells-Nöbbelöf, Bollamöllan Stehags sn, Gudmundtorp, Bodarp, Lund, Malmö, Hyllie* (Dr J. Eriksson), *V. Tveet, Heckeberga, Veberöd, Rörum, Esperöd, Mansdala, Broby* m. fl. st.

** *Blad tydligt skaftade, mot basen bredare, äggrunda—äggrundt lansettlika.*

6. **E. róseum** SCHREB. stjelk med 2—4 upphöjda ränder, från sin nedre del bildande korta, upprätta, fjälliga, längre fram på hösten till bladrosetter utväxande grenskott; märken hopstående. ♃ **Juli, Aug., blekr. blr.**

Stjelk ½—3 fot hög, upprätt, småluden eller nedtill glatt, grenig; grenskott ännu i slutet af Aug. fjälliga och afslutade med en knopp. Blad äggrunda eller ovala och vid basen afsmalnande, tätt och hvasst sågade, tunna, vanligen nästan glatta. Blomknoppar lutande, jemte fruktämnena mjöligt småludna. Blombotten som hos föreg. Foderblad lansettlika, spetsiga, ungefär ⅓ kortare än de smala, djupt 2-klufna kronbladen. Frön gråbruna, finprickiga, aflångt äggrunda, kullriga på ena sidan, nästan plattade och med en långsgående upphöjd rand på den andra.

Förek. här och der på fuktiga ställen, vid bäckar, gropar och i skogskärr, t. ex. vid *Kattarp* (Doc. B. Jönsson), *Krapperup, Ramlösa, Härsnäs, Billinge, Gunnarod, Bollamöllan Stehags sn, Stehag* och i hela *Ringsjötrakten, Hurfva* (Stud. S. Murbeck), *Örtofta, Lund, Dalby, V. Tveet, Ekeröd, Ystad* (Kand. E.

Ljungström), *Gladsax* (Dr A. Falck), *Rörum, Esperöd, Widtsköfle* (Hr Th. Brown), ***Balsberg, Wanås, Broby, Oppmanna, Sissebäck*** **m. fl.** st.

7. **E. montánum** L. stjelk trind, från sin nedre del bildande korta, upprätta, fjälliga grenskott; märken åtskilda, upprätta. ♃ **Juli, Aug., r., stundom hv. blr.**

Stjelk ½—3 fot hög, upprätt, ej så grenig som föreg., småluden eller nästan glatt; grenskott, när de befinna sig ofvan jord, snart utvecklande bladrosetter, men, om de förblifva i jorden, fjälliga, med tätt tegellagda, hvita och köttiga fjäll. **Blad stundom kransstälda (3 i hvarje krans), äggrunda—äggrundt lansettlika, spetsiga, ojemnt och hvasst sågade.** Blomknoppar lutande. Blombotten djupt skålformig. Foderblad lansettlika, hälften kortare än de grundt 2-klufna, omvändt hjertlika kronbladen. Frön gråbruna, finprickiga, af långt lansettlika, kullriga på ena sidan, 2-fårade på den andra, svagt krökta.

Förek. **allmänt på torra ställen i skogar, busksnår, på backar o. s. v.**

2 Flocken. CIRCÆEÆ.

4. ÇIRCÆA Tourn. Hexört.

Foder 2-bladigt, fäst i yttre kanten af den kort rörformiga blombottnen, snart affallande. Kronblad 2, 2-klufna. Ståndare 2. Stift enkelt, med urnupet eller grundt 2-klufvet märke. Frukt nötlik, 1—2-rummig, med 1-fröiga rum. *Späda landörter med hela, breda och motsatta blad samt i klasar samlade, små hvita eller rödletta blommor.*

1. **C. alpína** L. blad glänsande, hjertlika, groftandade, med bredt rännformiga, på öfre sidan nästan plattade skaft; allmänna och enskilda blomskaft oftast glatta; kronblad med tydlig klo och smala, nästan spetsiga flikar; märke nästan helt. ♃ Juli—Aug., hv. blr.

Mindre och spädare än de öfriga arterna. Stjelk 4—8 tum hög, glatt, grenig och upprätt, från sin likaledes upprätta underjordiska del bildande långa, trådsmala, glest fjällbeklädda och ofta förgrenade grenskott, hvilkas spetsar borra sig djupare ner i jorden och uppsvälla till små knölar, som till följande år utbilda nya plantor, under det grenskottet bortdör. Blad ljusgröna, skaftade, rundadt äggrunda, med spetsiga sågtänder, gleshåriga, med glatta, vingkantade **skaft. Klasar korta och glesblommiga, med små** syllika skärmfjäll. Foderblad äggrunda, hvita eller rödletta, fästa på en mycket kort blombotten. Märke klotformigt, grundt urnupet. Frukt aflångt klubblik, 1-rummig och 1-fröig, hårig af krokuddiga hår, som äro kortare än hos de öfriga arterna och endast i spetsen krökta.

Förek. här och der i fuktiga skogar på kärrbotten, i synnerhet i norra delen, sällsyntare i den södra, t. ex. *Vegeholm* (Skolyngl. R. Wallengren), *Åby, Hofdala, Blekmåsa, Broby, Ullstorp Önnestads sn*, mellan *Hjersås* och *Immeln, Blinkarp, Stehag, Jularöd, Söfdeborg, Baldringe*, mellan *Mellby* och *Delperöd, Esperöd, Raflunda, Forsakar* vid *Degeberga, Årup* m. fl. st.

2. **C. intermédia** Ehrh. blad nästan glanslösa, hjertlika, groftandade, med på öfre sidan bredt, men grundt fårade skaft; allmänna blomskaft gleshåriga, de enskilda merendels glatta; kronblad mot

basen afsmalnande, med aflånga, jemnbreda och trubbiga flikar; märke 2-klufvet. ♃ Juli, Aug., hv. eller rödl. blr.

Lik föreg. med afseende på glattheten och bladformen, men öfverensstämmande med följ. i storlek, blomställning och blommornas samt fruktens beskaffenhet. Stjelk ½—1 fot hög, glatt, upprätt och upptill grenig, utgörande en fortsättning af en krypande eller snedt uppstigande, förlängd rotstock, från hvilken utgå långa, fjälliga, i spetsen något knöligt uppsvälda grenskott, hvilka bibehålla sig till följande år och utgöra den då blommande stjelkens underjordiska del. Blad af något mörkare färg och mindre glänsande än hos föreg., mer utdraget äggrunda, gleshåriga, med glatta, vanligen vingkantade skaft och spetsiga sågtänder. Klasar något förlängda och temligen glesblommiga, med syllika skärmfjäll. Foderblad gröna eller färgade, fästa i öfre kanten af en mera förlängd, rörformig blombotten. Frukt affallande före mognaden, omvändt äggrund, 2-rummig och 2-fröig, rikligare hårig än hos öfriga arter, med långa, från midten krökta hår.

Förek. temligen sällsynt i fuktiga bokskogar, t. ex. *Hallandsås*, *Söderåsen*, *Helsingborg i Pålsjöskogen*, *Röstånga*, *Råröd* och *Kulleberga* vid *Ringsjön*, ***Baldringe***, ***V. Wram*** (enl. Lilja) m. fl. st.

3. **C. lutetiána** L. blad glanslösa, glest småtandade, oftast med rundad bas och smalt, men djupt fårade skaft; allmänna och enskilda blomskaft håriga; kronblad med nästan afrundad bas och breda, rundade flikar; märke 2-klufvet. ♃ Juli, Aug., hv. eller rödl. blr.

Vanligen större och gröfre samt hårigare än de öfriga arterna. Stjelk från en lång krypande, fjällbeklädd rotstock, upprätt, 1—2 fot hög, enkel eller upptill fågrenig, mer eller mindre småluden, sällan nästan glatt, från den underjordiska stamdelen utvecklande långa, krypande, fjällbeklädda grenskott, som äro gröfre än hos de föreg. arterna och mot spetsen småningom tilltjockna samt till följande år bilda stjelkens underjordiska del. Blad mörkgröna eller på öppna lokaler gulgröna, vanligen gleshåriga och med håriga skaft, stundom vid basen något hjertlika, mera jemnt och långt afsmalnande mot spetsen, med glesa, korta och nästan trubbiga sågtänder. Klasar långa och tätblommiga, merendels utan skärm. Foderblad merendels gröna, stundom hvita eller rödletta, fästa i öfre kanten af den förlängda rörformiga blombottnen. Frukt omvändt äggrund, 2-rummig och 2-fröig, gleshårig af långa, vid midten krökta hår.

Förek. här och der i fuktiga löfskogar, spridd öfver hela provinsen, med **undantag af den norra skogsbygden.**

3 Flocken. TRAPACEÆ.

5. TRAPA L. Sjönöt.

Foderblad 4, fästa omkring fruktämnet, slutligen utväxande till styfva, i spetsen hullingbärande tornar. Kronblad 4. Ståndare 4, jemte kronbladen fästa på ett uppsväldt, ringformigt kronfäste. Stift enkelt, med klotformigt märke. Frukt till en del undersittande, 1-rummig och 1-fröig, affallande oöppnad och krönt af de till tornar ombildade foderbladen. *Vattenväxt med mot stjelkens spets i en rosett samlade, flytande blad och små hvita blommor i bladvecken.*

1. **T. natans** L. β **conocárpa** F. Aresch. de flytande bladen med ofvan midten ihåliga och uppblåsta skaft, rutformiga, i de båda

öfre kanterna groft hvasstandade; större delen af frukten öfversittande, hoptryckt, i tvärsnitt oval. ⊙ Juli, Aug., hv. blr.

Stjelk med vid basen qvarsittande nöt, som förmedelst de fyra hullingbärande tornarne, liksom ett ankare, fäster växten i slammet på sjöbottnen, 1—4 fot lång, grenig och glatt, på den i vattnet varande delen från sidorna af de smala, jemnbreda och snart affallande bladens fästpunkter frambringande kamlikt förgrenade birötter. De flytande bladen läderartade, på öfre sidan brunröda och glatta, på den undre småhåriga, i den undre kanten helbräddade. Blommor kort skaftade, ensamma i bladvecken, med (hos varieteten) nästan glatta skaft, fruktämnen och foderblad. Dessa senare aflångt äggrunda, kort uddspetsiga, något kortare än de omvandt äggrunda kronbladen. Frukt i början med ett köttigt, snart bortruttnande ytterlager, inuti hård, nötlik, svart, ungefär tumslång, med utböjda, nedom fruktens midt utgående tornar.

Varieteten skiljer sig från hufvudformen genom större glatthet, tornarnes fäste nedom fruktens midt och den hopplattade, i tvärsnitt ovala (hos hufvudformen 4-kantiga) formen på fruktens öfversittande del.

Förek. sällsynt och endast på ett inskränkt område i sjön *Immeln* nära *Breanäs* i nordöstra delen; hufvudformen saknas numera i Sverige, men nötter af densamma hafva af Dr Nathorst blifvit funna i en mosse nära *Näsbyholmssjön*.

---

59 Fam. HALORÁGEÆ. R. Br.

Blommor 1- eller 2-könade. Foder fäst på fruktämnet, 4-delt eller nästan omärkligt. Kronblad felande eller 4, små och snart affallande. Ståndare 1—8, i en eller tvänne kransar. Märken 4—1, vanligen utan stift. Frukt undersittande, antingen 1-rummig och 1-fröig eller 4-rummig och lossnande i 4 enfröiga delfrukter. *Vattenväxter med merendels kransställda blad och små, oansenliga, i bladvecken sittande blommor.*

Öfversigt öfver slägtena.

Blommor vanligen enkönade; märken 4. . . . . . . *Myriophyllum.*
Blommor vanligen tvåkönade; märke 1. . . . . *Hippuris.*

---

1. MYRIOPHÝLLUM Ponted. Vattenslinga.

Sambyggare. Foder 4-delt i ♂ blommorna, i ♀ blommorna otydligt och bestående af 4 tandlika, på fruktämnet fästa blad. Kronblad 4, snart affallande, mycket små. Ståndare 8, anordnade i tvänne kransar. Märken 4, stora, håriga och qvarsittande, motsatta kronbladen. Frukt undersittande, 4-kantig, 4-rummig, med enfröiga rum, lossnande i 4 stenfruktartade delfrukter. *Vattenväxter med hårfint kamdelta, kransställda blad och små oskaftade, vanligen kransställda och sidoställda blommor, som ofta äro samlade i ett toppställdt ax, med ♂ blommor ofvanför ♀ blommorna.*

† *De öfre blommorna i vinklarne af skärmblad.*

1. **M. spicátum** L. alla blommorna i kransar, som bilda långa, upprätta, afbrutna ax; den nedersta kransen långt skild från bladen. ♃ Juni, Aug., hv. blr.

Stjelk 2—6 fot lång och ganska grof, upptill grenig, frampå hösten utvecklande vinterknoppar, liksom hos de öfriga arterna af detta slägte. Blad oskaftade, mörkgröna, merendels 4—5 i hvarje krans, med långa, hårfina och vanligen motsatta flikar. Ax på ett förlängdt skaft höjande sig öfver örtbladen, blommande ofvan vattenytan och bestående af flere, långt åtskilda kransar af blommor, med de nedersta skärmbladen något inskurna eller tandade samt af blommornas längd, mera sällan utvecklade till verkliga örtblad, de öfre hela och kortare. Kronblad utan klo, hvita, ofta med rödaktig anstrykning. Ståndarknappar i början röda, slutligen gula. Märken röda.

Förek. här och der i insjöar, åar, grafvar och dammar, i synnerhet på slättbygden, t. ex. vid *Röstånga*, *Löddeström* och *Höjeå* flerestädes, *Åhus* (Kand. M. Lovén) och flerestädes i *Helgeå* (Kand. Hj. Nilsson), *Jordberga*, *Hurfva*, *Trullstorp* (Stud. S. A. Murbeck), *Yddingesjön*.

2. **M. alterniflórum** DC., de nedersta ♀ blommorna i vinklarne af den öfversta eller båda de öfversta bladkransarne, de öfriga ensamma i vinklarne af de skiftevisa skärmfjällen, bildande ett kort, i början lutande ax. ♃ Juni—Aug., hv. blr.

Spädare och slankigare än de båda öfriga arterna, af brungrön färg. Stjelk 1—2 ½ fot lång, merendels mycket grenig. Blad oskaftade, med oftast skiftevisa, hårfina flikar, de nedre bladen kransställda, oftast 4 i hvarje krans, de öfre ofta motsatta eller tillochmed skiftevisa, ehuru de öfversta, i hvilkas vinklar de nedersta ♀ blommorna hafva sin plats, äro kransställda. De öfriga ♀ och samtliga ♂ blommorna samlade i ett kort ax, de förra mera åtskilda, de senare närmade hvarandra. Kronblad utan klo, hvita. Ståndarknappar gula.

Förek. här och der i åar och insjöar, t. ex. vid *Kullen*, *Höör*, *Ringsjön*, *Christianstad*, *Härlöf*, *Röke*, *Broby* m. fl. st.

†† *Alla blommorna i vinklarne af blomstödjeblad.*

3. **M. verticillátum** L. blomkransar närmade hvarandra i stjelkens öfre, med en bladtofs slutande del; kronblad med utdragen klo. ♃ Juni—Sept., hv. eller blekr. blr.

Stjelk 1—3 fot lång, upptill vanligen något grenig, jemte bladen grön. De nedersta bladen i temligen tätt sittande kransar, 6 i hvarje krans, med långa, hårfina och oftast motsatta flikar, de öfre, i hvilkas vinklar blommorna sitta, bildande 4-bladiga och mycket närsittande kransar, kortare samt med kortare och bredare flikar än de nedre. Den blommande delen af stjelken vid blomningen höjd öfver vattenytan; de nedersta blomkransarne bestående af ♀, de öfversta af ♂ blommor, de mellersta stundom af tvåkönade. Foder i såväl ♂ som ♀ blommor tydligt. Kronblad hvita eller blekröda. Ståndarknappar gula. Märken vanligen röda, stundom hvita.

Förek. här och der i dammar och vattengropar, t. ex. vid *Torsebro*, *Beckaskog*, *Christianstad*, *Härlöf*, *Widtsköfle*, *Kalthus*, *Trelleborg*, *Roslätt*, *Kettilsmosse Stångby sn*, *Örtofta*, *Gullarps torfmosse*, *Röstånga*, *Kullen* m. fl. st.

2. HIPPÚRIS L. Ledgräs.

Blommor vanligen tvåkönade. Foder utgörande en otydlig kant ofvanpå fruktämnet. Krona felande. Ståndare 1. Stift mycket kort, med långt, stiftlikt, af ståndarknappen omslutet märke. Frukt undersittande, 1-rummig och 1-fröig, stenfruktartad, med det köttiga ytterlagret mycket tunnt. *Vattenväxt med ledad, enkel stjelk, kransställda, helbräddade blad och blommor i bladvecken.*

1. **H. vulgáris** L. blad i 8—12-taliga kransar, de öfre smala, jemnbreda; blommor oskaftade. ♃ Juli, Aug.

Stjelkar utgående från en krypande, flerböjd rotstock, 1/2—1 1/2 fot höga, nästan alltid enkla, upprätta eller i vatten flytande, trinda och glatta, tätt beklädda med blad. De nedre bladen tunna, upprätta och snart affallande, de öfre styfvare, utstående, alla oskaftade och jemnbreda—jemnbredt lansettlika, trubbiga eller de öfre nästan spetsiga. Blommor antingen alla tvåkönade eller endast de mellersta och i så fall de nedre med outvecklad pistill, de öfre med felslående ståndare. Ståndarknapp stor, röd, vid basen inskuren. Frukt aflångt oval, i spetsen naflad, efter det köttiga ytterlagrets hoptorkande ljusbrun och hård.

Förek. allmänt i och vid vatten, åar, insjöar o. s. v.

---

60 Fam. POMÁCEÆ. L.

Blommor tvåkönade, regelbundna. Foder 5-bladigt, fäst i den yttre kanten af kronfästet. Krona 5-bladig. Ståndare talrika, i flere kransar, jemte kronbladen fästa på det skiflika kronfästet. Pistiller 2—5 (sällan 1), till stor del inneslutna inom det urhålkade, nästan i form af en foderpip under de öfriga blomdelarne befintliga fruktfästet. Frukt af 2—5 (sällan 1) vanligen 2-fröiga, mer eller mindre sammanväxta, i det köttiga fruktfästet inneslutna och med detsamma hopväxta småfrukter. *Träd eller buskar med spiralställda blad och stipler samt merendels i flock eller klase samlade blommor.*

Öfversigt öfver slägtena.

† *Småfrukter hinnaktiga eller pergamentartade.*

Stift 5. Träd eller stora buskar. . . . . *Pyrus.*
Stift 2—4. Träd eller stora buskar. . . . . *Sorbus.*

†† *Småfrukter hårda, nötlika.*

Stift 1—3; småfrukter sammanväxta och fullständigt inneslutna inom fruktfästet. Buskar eller små träd med torniga grenar. *Cratægus.*

Stift 2—5; småfrukter åtskilda, med spetsarne utskjutande ur fruktfästet. Oväpnad buske. . . . . *Cotoneaster.*

---

1. PYRUS L. Apel (1), Päronträd (2).

Foder 5-bladigt, före fruktmognaden förvissnande. Kronblad 5. Ståndare talrika. Stift 5. Frukt bestående af 5 pergamentartade och vanligen 2-fröiga, längs insidan sammanväxta småfrukter, som fullständigt inneslutas inom det köttiga fruktfästet. *Träd eller höga buskar med hela blad och stora, ljusröda eller hvita blommor i fåblommig, enkel qvast eller flock från spetsen af dverggrenar.*

1. **P. Malus** L. blommor i flock; stift nedtill hopväxta; frukt aflång eller klotrund, på undre sidan naflad; dess rum utåt skarpkantiga. ♄ Maj, Juni, ljusr. eller hv. blr.

β **mitis** Wallr. blad på undre sidan jemte blomskaft och den unga frukten gråludna.

Lågt träd med utbredd, rundad krona eller hög buske, utan egentliga tornar, med håriga knoppar och dels långa grenar (föryngringsgrenar) dels dverggrenar, hvilka senare utgå såväl från bladvecken som från spetsarne af de förra och, såsom förtorkade, qvarsitta i form af tornar. Blad med skaft betydligt kortare än skifvan, bredt äggrunda—ovala, kort spetsade, trubbsågade, glatta eller på undre sidan gråludna, till stor del utgående från dverggrenarnes spetsar och då knippevis samlade. Blommor utgående från dverggrenarnes spetsar, med glatta eller gråludna skaft. Foderblad lansettlikt syllika. Kronblad omvändt äggrunda, med kort klo, på öfre sidan otta hvita, under ljusröda. Ståndarknappar gula. Frukt tjockast vid eller nedom midten, med rundad bas, grön, gul eller rödaktig.

Förek. allmänt i skogar, i synnerhet i norra och mellersta delen; β *mitis* mera sällsynt, t. ex. vid *Blinkarp, Gladsax hallar.*

2. **P. commúnis** L. blommor i qvast; stift åtskilda; frukt utan nafvel, med utåt afrundade rum. ♄ Maj, Juni, hv. blr.

Träd, vanligen högre än föreg., med mera hopdragen, uppåt afsmalnande krona, glatta knoppar samt med såväl föryngrings- som dverggrenar, hvilka senare kunna i spetsen vara utvecklade till tornar. Blad slutligen med skaft längre än skifvan, äggrunda eller ovala, kort spetsade, småsågade, slutligen nästan glatta eller på undre sidan och i kanten småludna. Blomskaft och frukter slutligen glatta. Foderblad nästan ullhåriga, från bred, nästan triangulär bas syllika. Kronblad hvita, rundade, med kort klo. Ståndarknappar i början röda. Frukt tjockast mot spetsen och afsmalnande mot basen, grön eller gulaktig.

Förek. här och der i skogar, t. ex. vid *Båstad* (Licent. L. Neuman), *Kullen*, mellan *Helsingborg* och *Pålsjö*, *Belteberga*, *Blinkarp*, *Bosarp*, kring *Ringsjön* flerestädes, *Gudmundtorp*, *Fogelsang*, *Heckeberga*, *Simontorp*, *Stenby*, *Esperöd*, *Broby*, *Hörja* och *Röke* m. fl. st.

2. SORBUS Tourn. Oxel, Rönn.

Foder 5-bladigt, före fruktmognaden förvissnande. Kronblad 5. Ståndare talrika. Stift 2—4, fria. Småfrukter 2—4, 1—2-fröiga, mjukt hinnaktiga, längs insidan sammanväxta och fullständigt inneslutna inom det köttiga fruktfästet. *Träd eller buskar*

med temligen små, hvita blommor, som äro samlade i rikblommiga, greniga och qvastlika klasar.

† *Blad parbladiga.*

1. **S. aucupária** L. blad med aflånga, sågade, på undre sidan slutligen nästan glatta småblad. ♄ Maj, Juni, hv. blr.

Temligen lågväxt träd med rundad krona, filtludna knoppar och såväl föryngrings- som dverggrenar, hvilka senare äfven kunna uppkomma från de förras spets och bestå af något förlängda stamled. Blad med 5—7 par motsatta, nästan oskaftade småblad, som hafva helbräddad bas, samt med ett skaftadt, smalt omvändt äggrundt uddblad; småbladens sågtänder uddspetsiga. Blomqvast rikblommig, konvex, utgående från dverggrenarnes spetsar, med hvitludna, slutligen ofta glatta skaft. Kronblad bredt omvändt äggrunda, konkava, mycket längre än de triangulära foderbladen. Stift vanligen 3. Frukt nästan klotrund, vid basen något intryckt, rund, till smaken mycket sur: *rönnbär*.

Förek. allmänt såväl i skogar, som planterad i alléer och parker.

†† *Blad hela eller parklufna.*

2. **S. scándica** (L.) Fr. blad aflångt äggrunda, parklufna och sågade, på undre sidan gråludna. ♄ Juni, hv. blr.

Ganska högt träd med utbredd, rundad krona och såväl föryngrings- som dverggrenar. Blad kort skaftade, med filtludna skaft, mot basen afsmalnande och derstädes helbräddade, temligen tjocka och på öfre sidan glatta, på den undre med föga framträdande nerver och otydligt ådernät, med spetsiga och hvassågade flikar, som äro störst på bladskifvans midt. Blomqvast utgående från spetsen af dverggrenarne, grenig och tätblommig, med ullhåriga blomskaft. Kronblad rundadt omvändt äggrunda, med klo, mycket längre än de nästan triangulära, spetsiga foderbladen. Frukt med merendels 1-fröiga småfrukter, rundadt aflång, röd med gult, mjöligt kött och till smaken något söt. *Oxel.*

Förek. allmänt planterad, möjligen vild i norra delen, t. ex. vid *Visseltofta*, *Verum*, *Broby* m. fl. st.; möjligen äfven vild på *Stenshufvud* åt sjösidan (en form med något djupare klufna blad).

3. **S. Ária** Crantz, blad omvändt äggrunda, hela, mot spetsen dubbelsågade, på undre sidan hvitludna. ♄ Maj, Juni, hv. blr.

Stor buske eller mindre träd, med slutligen glatta knoppar och såväl föryngringsgrenar som dverggrenar. Blad kort skaftade, med hvitulliga skaft, tjocka, nästan läderartade och på öfre sidan glänsande mörkgröna och glatta, på den undre upphöjdt nerviga och ådriga, mot basen helbräddade och derofvan enkelt sågade samt ofvan midten dubbelsågade. Blomqvast mångblommig, med hvitulliga skaft. Foderblad från bredare bas syllika. Stift vanligen 2. Frukt rundadt aflång, något större än hos föreg., merendels af endast 2 småfrukter, röd, inuti mjölig, till smaken söt. *Hvit Oxel.*

Förek. sällsynt i bergsspringor på *Kullaberg*.

3. CRATÆGUS L. Hagtorn.

Foder 5-bladigt, under fruktmognaden förvissnande. Kronblad 5. Ståndare talrika. Stift 1—3. Frukt bestående af 1—3 hårda, nötlika, 1-fröiga, hopväxta och inom fruktfästet fullständigt

inneslutna småfrukter. *Buskar eller låga träd med tornar, flikiga blad och i greniga, qvastlika klasar samlade, temligen stora hvita blommor.*

1. **C. Oxyacántha** L. blad vanligen grundt 3—5-flikiga; blomskaft och fruktfästen glatta; foderblad bredt triangulära, upprätta, i spetsen utböjda; stift vanligen 2—3. ♄ Maj, Juni, hv. blr.

Hög, mycket grenig buske med såväl föryngrings- och dverggrenar som till tornar ombildade grenar, hvilka senare redan första året utväxa ur bladvecken på föryngringsgrenarne, sällan på dverggrenarne. Blad fasta, glatta eller något gleshåriga, glänsande gröna, på undre sidan blekare, skaftade, omvändt äggrunda, mot basen starkt afsmalnande och derstädes helbräddade, stundom nästan hela, vanligen flikiga, med korta, breda, merendels nästan rundadt trubbiga och framåtrigtade flikar, småsågade. Kronblad rundade, konkava, i kanten vanligen naggade, hvita, på utsidan i början rosenröda. Stift stundom 1. Frukt aflångt rundad, röd, krönt af de qvarsittande, tillbakaböjda foderbladen, bestående sällan af 1, vanligen af 2—3 nötter.

Förek. allmänt i skogar och busksnår.

2. **C. monógyna** Jacq. blad djupt 3—5-flikiga; blomskaft och vanligen äfven fruktfästen småludna; foderblad från bred bas lansettlika, slutligen utböjda; stift 1. ♄ Juni, hv. blr.

Knappast genom någon enda fullt konstant karakter skild från föreg. Vanligen storväxt, ofta bildande ett litet träd. Blad vanligen längre skaftade och bredare, med djupare, smalare och spetsigare, mer rakt utstående, och föga sågade flikar. Blommor merendels större och senare utslående. Frukt bestående af endast en nöt, mera aflång och med ofta utstående foderblad.

Förek. ej sällsynt tillsammans med föreg.

5. COTONEÁSTER Med. Oxbärsbuske.

Foderblad 5, vid fruktmognaden köttiga. Krona 5-bladig. Ståndare talrika. Stift 2—5. Frukt bestående af 2—5 åtskilda, af det köttiga fruktfästet omgifna och ur det samma med spetsarne utskjutande smånötter, hvilkas spetsar täckas af de köttiga foderbladen. *Låg, oväpnad buske med helbräddade blad och små, rödletta eller hvita, i klasar samlade blommor.*

1. **C. vulgáris** Lindl. blad helbräddade, på undre sidan gråludna; blommor i fåblommiga, lutande klasar i spetsen af korta, fåbladiga grenar. ♄ Juni, Juli, rödl. eller hv. blr.

β **nigra** Ehrh. högre buske, med mer rikblommiga och greniga klasar; frukt längre skaftad, svart, blådaggig.

Temligen lågväxt, 2—4 (*β* 5—6) fot hög och föga grenig, rotskott bildande buske, med småludna årsskott och temligen långa, vidjelika, bruna, glänsande grenar. Blad kort skaftade, tjocka, ofvan matt gröna, nästan glatta, aflångt äggrunda, spetsiga eller trubbiga och då ofta urnupna. Blommor ensamma eller i 2—3-blommiga enkla eller hos *β* mångblommiga och greniga klasar i spetsen af grenar, som utvecklat sig i bladvecken på föregående årets skott. Fruktfäste glatt. Foderblad triangulära, trubbiga, i kanten ullhåriga. Kronblad föga längre än foderbladen, rundade. Frukt liten, klotrund och hän-

gande, röd, hos β större och svart. Smånötter brungula, med rundadt oval omkrets, på insidan från midten till basen tvåsidigt plattade, med en fårad köl längs midten.

Förek. här och der på berg och klippor i nordvestra delen, t. ex. *Hallands Väderö*, *Arilds fiskläge*, *Kullaberg*, *Klöfvahallar* åt *Svenstorp* (Stud. S. J. Nerius), *Skäralid* (Stud. B. Cöster); β *nigra* på *Stenshufvud*.

---

61 Fam. SENTICÓSÆ. L.

Blommor regelbundna, med 4—5-talig kalk eller foder och krona. Foder vanligen 4—5-bladigt. Krona merendels 4—5-bladig, jemte ståndarne fäst på ett ringformigt kronfäste. Ståndare merendels talrika, i flere kransar. Pistiller vanligen talrika, krans- eller spiralstälda, fästa på ett förlängdt eller urhålkadt fruktfäste. Frukt bestående af vanligen flere, en—flerfröiga småfrukter. *Örter eller buskar med spiralstälda blad och stipler, som merendels äro vidväxta bladskaften.*

Öfversigt öfver slägtena.

1 Flocken. ROSEÆ. Blommor med foder och krona; pistiller talrika, spiralstälda, fästa på insidan af ett flasklikt urhålkadt, under de öfriga blomdelarne liksom en foderpip sittande och vid mognaden köttigt fruktfäste. *Rosa.*

2 Flocken. SANGUISORBEÆ. Blommor med kalk eller stundom foder och krona; pistiller 1—3, fästa på ett urhålkadt, under de öfriga blomdelarne liksom en foderpip sittande, vid mognaden tillhårdnande fruktfäste.

† *Blommor med foder och krona.* . . . . *Agrimonia.*

†† *Blommor med kalk.*

Kalk 4-bladig; ståndare många. . . . . *Poterium.*

Kalk 8-bladig, i tvänne kransar; ståndare 4—1. . . . *Alchemilla.*

3 Flocken. POTENTILLEÆ. Blommor med foder och krona; pistiller talrika, spiralstälda, fästa på ett förlängdt fruktfäste; småfrukter enfröiga.

† *Foder 5-bladigt, i en enkel krans.* . . . . *Rubus.*

†† *Foder 8—10-bladigt, i tvänne kransar.*

* *Smånötter fästa på ett slutligen saftigt, uppsväldt och aflossnande fruktfäste.* . . . . *Fragaria.*

** *Smånötter fästa på ett torrt, qvarsittande fruktfäste.*

Foder på insidan färgadt, längre än kronbladen. . . . *Comarum.*

Foder på insidan ofärgadt, kortare eller föga längre än kronan; småнötter utan spröt. . . . . *Potentilla.*

Foder på insidan ofärgadt, ungefär af kronans längd; småнötter med långt spröt. . . . . *Geum.*

4 Flocken. SPIRÆEÆ. Småfrukter kransstälda, flerfröiga och kapselartade. *Spiræa.*

---

1 Flocken. ROSEÆ.

1. ROSA Tourn. Nyponbuske.

Foder 5-bladigt. Krona 5-bladig. Ståndare talrika. Pistiller talrika, spiralställda, med enkla stift, som jemte de odelta märkena genom en öppning i blommans botten utskjuta ur det flaskformigt urhålkade och nästan i form af en foderpip under de öfriga blomdelarne befintliga fruktfästet. Småfrukter hårda, nötlika, håriga, inneslutna inom det köttiga fruktfästet. *Vanligen taggiga buskar med parbladiga blad och stora, ljusröda eller hvita, ensamma eller i fåblommiga qvastlika knippen i grenspetsarne samlade blommor.*

Anm. Ifrågavarande slägte är bearbetadt af Doc. S. A. Tullberg.

Öfversigt öfver arterna.

† Årsskott tätt beklädda med raka, delvis borstlika taggar; foderblad vanligen hela.

* Blad 3—5-pariga, med rundade småblad; taggar på grenarne talrika. *R. pimpinellæfolia.*

** Bladen 3—1-pariga, aflånga; taggar på grenarne sparsamma. *R. cinnamomea.*

†† Årsskott tätt beklädda med dels fina, raka dels starkare, krökta taggar; 2—3 af foderbladen flikiga. . . . . *R. rubiginosa.*

††† Årsskott beklädda med glesare, antingen raka (icke borstlika) eller krökta taggar; 2—3 af foderbladen flikiga.

* Stammens taggar raka. . . . . *R. villosa.*

** Stammens taggar klolikt krökta. . . . . *R. canina.*

---

† *Årsskott tätt beklädda med raka, delvis borstlika taggar; foderblad vanligen hela.*

1. **R. pimpinellæfólia** L. årsskott och äfven de blombärande grenarne tätt beklädda med dels raka, styfva dels borstlika taggar; blad 3—5-pariga, med små, rundade småblad. ♄ Juni, Juli, hv. eller r. blr.

Liten buske med två slags taggar. Blad små, talrika, glatta, rundade, enkelt eller oregelbundet sågade, utan glandler. Foderblad vanligen odelade, qvarsittande på frukten; blomstödjeblad saknas vanligen. Frukt klotrund, upprätt, slutligen svartaktig. Kronblad hvita eller ljust rosenröda.
Förek. i nordvestra kusttrakten, t. ex. *Fortuna fiskläge, Kullaberg.*

2. **R. cinnamómea** L. taggar på årsskotten talrika, på de blombärande grenarne sparsamma, sittande 2 och 2 vid stiplernas bas, något krökta; blad 2—3-pariga. ♄ Juni, r. blr.

Liten eller medelstor buske med grenarnes bark kanelbrun och glatt, endast sparsamt besatt med taggar. Blad något silke-håriga; småblad vanligen trubbiga, aflånga, mjuka, ej glänsande, enkelt sågade. Foderblad enkla, qvar-

sittande. Blommor temligen små, lifligt rosenröda. Frukt tidigt mognande, mjölig, röd.

Förek. i norra delen sällsynt, t. ex. på *Kullen*, *Broby* vid *Nordanå* (Apoth. C. O. Hamnström). *Åhus.* Odlas ofta och finnes stundom förvildad, äfven med dubbla blommor. Denna art tillhör en typ, som är talrikt representerad i Norra Amerika och nordösta Asien. En uti Norra Amerika ursprungligen inhemsk art, *R. lucida* Ehrh., närstående denna, har i många år vuxit på *Kullaberg* nära *Mölle*. Den skiljer sig från *R. cinnamomea* derigenom, att den har styfva, glatta glänsande, smala och spetsiga småblad och ljusröda blommor.

†† *Årsskott tätt beklädda med dels fina, raka dels starkare, krökta taggar; 2—3 af foderbladen flikiga.*

3. **R. rubiginósa** L. årsskott beklädda med dels fina raka dels gröfre och krökta taggar; 2—3 af foderbladen flikiga. ♄ Juni, Juli, r. blr.

Vanligen större buske, mycket taggig. Småblad bredt ovala, icke stora, med glandler på hela undre sidan, starkt luktande, 2—3 gånger sågade. Foderblad affallande. Frukt jemte skaften glandelbärande; skaften dessutom vanligen taggbärande. Blommor lifligt rosafärgade. Frukt sent mognande, hård.

Förek. vid *Åhus* och i hela *Willands hd* ganska allmänt (Kand. Hj. Nilsson), *Källunda Skepparslöfs sn*, *Broby*, *Hjersåslilla Knislinge sn*, *Bökebergsslätt*, *Klågerup*, *Pinelierna*, Söderåsen nära *Bonarp*, i trakten af *Wombsjön*, *Torrlösa*, *Höör*, *Ask*, *Wrams Gunnarstorp*, *Kärreberga*, *Gåsebäck*, *Krapperup*, *Carlstorp* vid *Sorösjön* m. fl. st.

††† *Årsskott beklädda med glesare, antingen raka (icke borstlika) eller krökta taggar; 2—3 af foderbladen flikiga.*

4. **R. villósa** L. taggar glesa, raka (icke borstlika) eller något krökta; 2—3 af foderbladen flikiga; blad håriga, vanligen glandelbärande och dubbelsågade. ♄ Juni, Juli, r. blr.

Till denna art höra följande, ofta som egna arter uppstälda former:

* **R. pomífera** Herrm. taggar talrika; blad stora; småblad ovalt lansettlika, tunna och mjuka, dubbelsågade, med spetsiga, framåt rigtade sågtänder; blommor stora, lifligt röda; frukt stor, pulpös, tidigt mognande, vid mognaden lutande, glandelborstig; foderblad upprätta, qvarsittande.

Förek. vid *Orup*, *Torup*, m. fl. st.

* **R. mollíssima** Fr. taggar raka, stundom något krökta; småblad rundadt ovala, tjocka och mjukludna, sällan glatta, med utåt rigtade sågtänder; blommor röda; frukt tidigt mognande, pulpös, glandelhårig, med qvarsittande, upprätta foderblad.

Varierar i afseende på fruktens form (klotformig—päronlik), bladens hårighet samt glandlernas mängd och styfhet.

Förek. allmänt.

* **R. tomentósa** Sm. taggar temligen grofva; småblad äggrunda—lansettlika, gråludna; blommor ensamma eller 2—3 tillsammans; frukt upprätt, temligen långt skaftad, sent mognande, broskartad, hård, vanligen glatt, på glandelhårigt skaft; foderblad utstående, affallande; blommor blekröda.

Förek. sparsamt, t. ex. vid *Båstad, Kullen, Hjernarp, Frillestad* (Lekt. N. J. Scheutz), *Alnarp, Reften, Fogelsång, Esperöd* (Dr S. A. Tullberg).

Obs. En öfvergångsform mellan de två föregående är *R. venusta* Scheutz, som hufvudsakligen utmärker sig genom qvarsittande, utstående foderblad och rosenröda blommor. Uppgifves för *Väsby, Hjersås* och *Odersberga*.

* **R. umbelliflóra** Sw. taggar breda och grofva; småblad fasta och styfva, undertill med hvita glandler, gråludna; blommor långskaftade, vanligen i flock; frukt upprätt, sent mognande, broskartad och hård, jemte de långa skaften vanligen glandelhårig, med korta, utstående och länge qvarsittande foderblad. Blommor blekröda.

Förek. vid *Orup* (Dr S. A. Tullberg) och flerestädes i östra Skåne (Lekt. N. J. Scheutz), t. ex. vid *Stenshufvud* och *Åhus*.

5. **R. canína** L. årsskott glest beklädda med starka, klolikt krökta taggar; blad 2—3-pariga; småblad undertill glandelfria eller med spridda glesa glandler, enkel- eller dubbelsågade, med glandelbärande sågtänder; foderblad vanligen flikiga. ♄ Juni, Juli, r. eller hv. blr.

Af denna art äro följande former mest utmärkta:

* **R. canína** L. sensu strict. (**R. canina** α **genuina** Leffl.) blad glatta; sågtänder och medelnerv mer eller mindre glandelbärande eller glandelfria; foderblad tillbakaböjda, tidigt affallande; frukt sent mognande, hård; blommor ljusröda eller hvita.

Varierar med enkel- och dubbelsågade, rent gröna eller blågröna blad, glatta eller glandelbärande fruktskaft och frukter.
Förek. ej sällsynt i provinsen.

* **R. Reutéri** God. blad glatta; frukt tidigt mognande, med qvarsittande, upprätta foderblad; blommor lifligt röda.

Varierar som föregående.
Förek. allmänt.

* **R. dumetórum** Thuill. blad ludna på begge eller på undre sidan, på undre alltid glandelfria, enkel-, sällan dubbelsågade; foderblad tillbakaböjda, tidigt affallande; frukt sent mogen; blommor ljusröda eller hvita.

Varierar med enkel- eller dubbelsågade blad, glandelbärande och glandelfria fruktskaft.
Förek. här och der.

* **R. tomentélla** Lem. blad undertill håriga, åtminstone de nedre mer eller mindre glest besatta med glandler, dubbelsågade; tänder glandelbärande; blommor ljusröda eller hvita; foderblad affallande.

Varierar i afseende på hårighet, sågtändernas beskaffenhet, rikedom på glandler m. m.

Förek. temligen sällsynt, t. ex. vid *Torup, Frillestad*, mellan *Helsingborg* och *Höganäs, Kullaberg*, o. s. v.

* **R. coriifólia** Fr. småblad håriga, vanligen tjocka; blommor lifligt röda; frukt tidigt mogen, med qvarsittande, upprätta foderblad.

Varierar med enkel- och dubbelsågade blad, glandelbärande eller glandelfria bladskaft, bladnerver, sågtänder, fruktskaft och frukter.

Förek. allmänt.

2 Flocken. SANGUISORBEÆ.

2. AGRIMÓNIA Tourn. Småborre.

Blommor tvåkönade. Foderblad 5, qvarsittande vid fruktmognaden och då upprätta, samstående. Kronblad 5. Ståndare temligen talrika. Pistiller 2, med stiftet utgående från fruktämnets spets och 2-klufvet märke. Smånötter 2 eller 1, enfröiga, inneslutna inom det skålformiga, tillhårdnande och upptill på utsidan borsttaggiga fruktfästet. *Höga örter med parbladiga blad och i ax samlade, små gula blommor.*

1. **A. Eupatória** L. blad utan glandler på undre sidan, med aflångt ovala, trubbiga småblad; fruktfästets nedre, ej borstbärande del omvändt kägellik, fårad till basen, nästan dubbelt längre än den öfre delen (borsten inberäknade); de nedre borsten utstående—upprätta. ♃ Juli, Aug., g. blr.

Stjelk 1 ½—3 fot hög, upprätt, enkel eller upptill grenig, trubbkantig, långhårig och stundom försedd med glandler, nämligen när den växer i sällskap med följande (enl. iakttagelse af Kand. Hj. Nilsson). Blad till större delen tufvade vid stjelkens bas, kort skaftade, parbladiga, med omvexlande större och mindre småblad; de större småbladen aftagande i storlek mot basen, håriga, på den undre sidan nästan gråludna, oskaftade och grofsågade, de mindre hela eller 3-klufna; stjelkblad nästan oskaftade och mindre än rotbladen; deras stipler stora, flikiga. Skärmblad under blommorna 3-flikiga; hvarje blomma dessutom omedelbart vid fruktfästets bas försedd med tvänne mindre, på undre sidan hopväxta, treflikiga skärmfjäll. Blommor kort skaftade. Foderblad äggrunda. Kronblad ovala—smalt omvändt äggrunda, mycket kortare än foderbladen. Fruktfästets nedre del djupt 10-fårad, dess öfre besatt med i spetsen hakformigt krökta borst, af hvilka de öfversta äro de längsta. Frukt hängande, vanligen innehållande endast en smånöt. Smånötter med pergamentartad vägg, rundade, om de äro ensamma, men kullriga på ena sidan och plattade på den andra, när de äro parvisa. Frö af smånötens form.

***Förek.* allmänt i busksnår, vid vägar, på åkerrenar o. s. v.**

2. **A. odoráta** Mill. blad med glandler på den undre sidan, med aflångt lansettlika, spetsiga småblad; fruktfästets nedre, ej borstbärande del halfklotformig, ungefär till midten grundt, nästan otydligt fårad, mycket kortare än den öfre delen (borsten inberäknade); de nedre borsten nedböjda. ♃ Juli, Aug., g. blr.

Skild från föreg. genom ansenligare storlek (stjelk ända till 5 fot hög), större rikedom på glandler ej blott på bladen, der de saknas hos föreg., utan äfven på stjelken och fruktfästet, samt genom större, mera tätblommiga klasar. Bladen äro djupare sågade, med smalare, mer spetsiga sågtänder, på undre sidan gröna och glest långhåriga, och skärmbladen hafva i allmänhet längre och smalare flikar. Foderblad längre och smalare, tydligare nerviga. Fruktfästets borst mycket talrikare och längre än hos föreg., de öfversta längst och skjutande upp öfver foderbladen. Smånötter i hvarje fruktfäste merendels 2 och liksom fröna **öfverensstämmande med dem hos föreg.**

Förek. sällsynt i vestra och mellersta delen af provinsen i buksnår, t. ex. vid *Bjerbolund* (Stud. G. Lagerheim), *Helsingborg*, *Säbyholm* (Dr. S. A. Tullberg), *Ringsjö-trakten* från *Kulleberga* till *Kjellstorp Stehags sn* (Kand. Hj. Nilsson), *Reften* och *Linneberga skog* (Kand. Hj. Nilsson), *Fogelsång* och *Lindholmen*; i östra delen, t. ex. *Gladsax*, mellan *Snapparp* och *Jerresta hallar*.

3. POTÉRIUM L. Pimpinell.

Sambyggare eller mångbyggare. Kalk 4-bladig, grön eller på utsidan något färgad. Ståndare talrika, med långa nedböjda strängar. Pistiller 2—3, med enkla, i fruktämnets spets sittande stift och penselformiga märken. Frukt bestående af 2—3 enfröiga och inom det tillhårdnande fruktfästet inneslutna smånötter. *Ört med parbladiga blad och små, i brungröna hufvud samlade blommor.*

1. **P. Sanguisórba** L. stjelk glatt eller nedtill hårig; småblad rundade—aflånga, sågade; blomhufvud rundade; frukt slutligen rynkig, nästan ovingad. ♃ Juni, Juli, grönakt. blr.

Stjelkar flere från samma rotstock, $^1/_2$—$1^1/_2$ fot höga, upprätta eller uppstigande, kantiga, nedtill håriga, fåbladiga och föga greniga. Rotbladen, som äro talrikast, skaftade, 6—9-pariga, med kort skaftade och grofsågade, håriga eller slutligen glatta småblad; stjelkblad mindre och mera fåpariga, skaftade, med flikiga stipler. Blomhufvud långt skaftade, ensamma i grenspetsarne, rundade, slutligen något aflånga, med ♂ blommor vid basen och ♀ blommor i spetsen och stundom med 2-könade blommor mellan dessa. Kalkblad gröna, på utsidan något rödbruna, rundadt äggrunda, trubbiga, längre än fruktfästet. Märken purpurröda. Frukt gulbrun, 4-kantig, med ojemna kanter och djupt smågropiga sidor.

Förek. sällsynt på torra betesmarker, t. ex. mellan *Stenshufvud* och *Rörum* på sandiga trädesåkrar, *Klintholmen* nära *Ystad* (Skolyngl. H. Persson), *Limhamn*, *Helsingborg*, *Pålsjö* (Skolyngl. R. Wallengren).

4. ALCHEMÍLLA Scop. Daggkåpa.

Blommor tvåkönade. Kalk 8-bladig, grön, bestående af två 4-bladiga kransar; de 4 yttre kalkbladen vanligen mindre. Ståndare 4 eller 1—2. Pistill 1, sällan 2, med stiftet utgående från sidan af fruktämnet och med klotrundt märke. Frukt bestående af 1, sällan 2 enfröiga, inom det tillhårdnande fruktfästet inneslutna smånötter. *Örter med handflikiga blad och rörformigt hopväxta stipler samt små gröna, i greniga knippen samlade blommor.*

† *Blomknippen i de nästan bladlösa grenspetsarne.*

1. **A. vulgáris** L. blad njurlika, på längden veckade, klufna i 5—9 rundade, rundt omkring sågade flikar, på båda sidor gröna. ♃ Maj, Juni, gr. blr.

Stjelkar merendels flere från samma rotstock, 5—12 tum höga, uppstigande, håriga eller glatta, greniga. Blad till större delen utgående från rotstocken, långt skaftade, endast i sin öfre tredjedel flikiga, mer eller mindre håriga:

stjelkblad kortare skaftade, de öfversta oskaftade, mindre och med färre flikar. Blommor på insidan gulaktiga, skaftade. Kalkblad äggrundt triangulära, de yttre föga mindre än de inre. Ståndare 4. Fruktfäste på utsidan hårigt. Smånötter snedt äggformiga, spetsiga, ljusbruna med mörkare fläckar.

Förek. allmänt på torra ängar och betesmarker.

2. **A. alpina** L. blad delade nästan till basen i 5—9 omvändt äggrunda—aflånga, endast i spetsen sågade, på undre sidan hvitludna flikar. ♃ Juni, Juli, gr. blr.

Stjelkar flere från samma rotstock, $^1/_2$—1 fot höga, uppstigande, greniga, tilltryckt håriga. De flesta bladen utgående från rotstocken, långt skaftade, med rundad omkrets; bladflikar, med undantag af spetsen, helbräddade, de nedersta på hvarje blad ej fullständigt delade till basen; stjelkblad fåtaliga, små och nästan oskaftade, delade i 3—4 flikar; alla bladen på öfre sidan gröna och glatta. Blommor kort skaftade, på insidan gulaktiga. De inre kalkbladen äggrundt triangulära, 3—4 gånger större än de yttre. Ståndare 4. Fruktfäste på utsidan jemte blomskaftet silkeshårigt.

Förek. vid *Bälinge Örkelljunga sn.*

†† Blomknippen i bladvecken.

3. **A. arvénsis** Scop. (**A. Aphanes** Leers, i Sk. Fl. 1 uppl.) blad handdelta i 3 vigglika, i spetsen 2—4-klufna flikar. ☉, ⚇ Juni—Sept., gr. blr.

Stjelk långhårig och mångbladig, än endast ett par tum hög, upprätt och enkel eller föga grenig, än från basen grenad i talrika, tätt tufvade, nedliggande eller uppstigande, ända till qvarterslånga grenar. Blad långhåriga, kort skaftade, med aflånga, trubbiga småflikar samt stora, rundade och tandade, rörformigt hopväxta stipler. Blomknippen oskaftade, flocklika och småblommiga, omgifna af stiplerna och motsatta sjelfva bladet. Blommor små, skaftade, på utsidan långhåriga och med långhåriga skaft. De inre kalkbladen små, aflånga, de yttre mycket korta, tandlika och nästan omärkliga. Smånötter bredt äggrunda och kort spetsade, från sidorna plattade, tveeggade, blekt gulgröna.

Förek. allmänt i åkrar, i synnerhet på slättbygden.

3 Flocken. POTENTILLEÆ.

5. RUBUS Tourn.

Foder i en enkel krans, 5-bladigt. Krona 5-bladig. Ståndare talrika. Pistiller talrika, spiralställda, fästa på ett upphöjdt, vanligen kägellikt fruktfäste; stift utgående från fruktämnets spets. Frukt af talrika, enfröiga och sammanväxta stenfrukter. *Örter eller oftare taggiga buskar med endast 2-åriga grenar, 3—7-fingrade, mera sällan parbladiga eller hela blad och hvita eller röda blommor, samlade i knippen, som bilda en ofta sammansatt, qvast- eller klaselik blomställning.*

Anm. Hos buskarterna af detta slägte utvecklas årligen från den mångåriga stammens nedersta del endast bladbärande grenar (årsskott), som till följande år från bladvecken frambringa de blombärande grenarne och sedan bortdö.

Öfversigt öfver arterna.

† Buske med upprätta årsskott, parbladiga eller 3-fingrade blad samt smala, jemnbreda, med bladskaftet hopväxta stipler; kronblad och ståndare upprätta: frukt lossnande från frukfästet. . . *R. idæus.*

†† Buskar med merendels 3—7-fingrade blad och smala, jemnbreda, med bladskaftet hopväxta stipler; kronblad och ståndare mer eller mindre utbredda: frukt qvarsittande vid och affallande med fruktfästet.

* Årsskott glatta, upprätta med något nedböjd topp; blad under blekgröna; foderblad på utsidan gröna, i kanten hvitludna, slutligen nedböjda.

Årsskott trinda, upptill trubbkantiga, med svaga, nästan raka taggar; blad skarpt och jemnt enkelsågade. . . *R. suberectus.*
Årsskott kantiga, med starka, krökta taggar; blad groft och ojemnt enkelsågade. . . . . *R. fruticosus.*

** Årsskott bågböjda, med likformiga taggar på kanterna, utan glandler; blad under gråludna; foderblad hvitludna på utsidan, slutligen nedböjda.

a. Årsskott med krökta taggar.

Årsskott glatta, fårade: uddblad på årsskottens blad äggrundt, långspetsadt, vid midten bredast. . . . . *R. thyrsoideus.*
Årsskott gleshåriga, ej fårade; deras blad med rundadt, vid midten bredast uddblad. . . . . *R. villicaulis.*

b. Årsskott med raka taggar.

Årsskott gleshåriga, med glesa taggar; uddblad på årsskottens blad bredt äggrundt. . . . . *R. umbraticus.*
Årsskott gleshåriga, med talrika taggar; uddblad på årsskottens blad mot basen afsmalnande, ofvan midten bredast. *R. Lindebergii.*

*** Årsskott med olikformiga och olikstora taggar samt glandler; blad under gråludna, med de båda nedersta småbladen skaftade; foderblad på utsidan hvitludna, slutligen nedböjda. . *R. Radula.*

**** Årsskott vanligen glatta; blad 3—5-fingrade, i senare fallet med de båda nedersta småbladen nästan oskaftade; foderblad delvis eller alla tryckta intill den af få utbildade och stora stenfrukter bestående frukten.

Årsskott tjocka; foderblad med kort spets; frukt svart. *R. corylifolius.*
Årsskott späda och trinda; foderblad långspetsade; frukt daggblå. *R. cæsius.*

††† Örter med rotstock och äggrunda, från bladskaftet skilda stipler.
Blad 3-fingrade. . . . . *R. saxatilis.*
Blad enkla, njurlika. . . . . *R. Chamæmorus.*

---

† *Buske med upprätta årsskott och merendels parbladiga blad samt smala, jemnbreda, med bladskaftet hopväxta stipler: kronblad och ståndare upprätta: frukt lossnande från fruktfästet.*

1. **R. idæus** L. årsskott trinda, väpnade med borstlika taggar: småblad tunna, på undre sidan vanligen hvitludna; blommor slutligen lutande, i fåblommiga, qvastlika klasar. Juni, Juli, hv. blr.

Årsskott 2—6 fot höga, i spetsen något böjda, uppkommande såväl från stammen som från rötterna, vanligen gleshåriga och daggblå, beklädda med små blåröda taggar eller nästan oväpnade. Blad skaftade, merendels parbladiga, med 5—7 småblad, eller 3-fingrade; de blombärande grenarnes blad 3-fingrade. Foderblad långt tillspetsade, efter blomningen tillbakaböjda. Kronblad aflånga —smalt omvändt äggrunda, merendels kortare än fodret. Ståndare med tätt hopstående, jemnhöga strängar. Frukt röd, småluden, bestående af väl utvecklade stenfrukter: *hallon.*

Förek. allmänt på stenbunden mark, i busksnår o. s. v.; vid *Breanäs* nära *Immeln* växer en anmärkningsvärd form med smalt lansettlika småblad.

†† *Buskar med merendels 3—7-fingrade blad och smala, jemnbreda, med bladskaftet hopväxta stipler; kronblad och ståndare mer eller mindre utbredda; frukt qvarsittande vid och affallande med fruktfästet.*

* *Årsskott glatta, nästan upprätta, med något nedböjd topp; blad under blekgröna; foderblad på utsidan gröna, i kanten hvitludna, slutligen nedböjda.*

2. **R. suberéctus** Ands. årsskott trinda, upptill trubbkantiga, väpnade med glesa, svaga, nästan raka taggar; deras blad med 3—5—7 skarpt och jemnt enkelsågade småblad och hjertlikt, långspetsadt uddblad. Juli, Aug., hv. blr.

Årsskott 3—5 fot höga, upprätta, endast i spetsen något böjda, gröna eller på solsidan något rödaktiga, med kägellika, blåröda taggar, som mot årsskottens spets äro föga större än vid deras bas. Blad tunna, platta, lifligt gröna, nästan glatta, med mot spetsen jemnt och långt tillspetsadt uddblad; när bladen äro 7-taliga, sitta det öfversta parets småblad tätt intill uddbladet och de båda nedre paren utgå från nästan samma punkt (hos föreg. art är hvarje par småblad aflägsnadt från de öfriga) och uddbladet blifver äggrundt lansettlikt. De blombärande grenarne nästan horizontalt utstående, med 3-fingrade blad. Blomskaft vanligen enblommiga och blommorna samlade i en nästan enkel qvast eller klase. Kronblad omvändt äggrunda. Ståndare ofta kortare än stiften. Frukt svartröd: *björnbär,* liksom den hos de följande 7 arterna.

Förek. här och der i synnerhet i de inre delarne af provinsen, företrädesvis den norra, i skogsmark, på betesmarker o. s. v., t. ex. *Broby, Ousby, Hessleholm* (Apoth. C. O. Hammström), *Bjerbolund* (Stud. G. Lagerheim), *Wegeholm* (Dr J. Eriksson), *Kullen, Höganäs* m. fl. st.; i mellersta och östra delen mera sällsynt, t. ex. *Ö. Sallerup* och *Askeröd* (Dr S. A. Tullberg), *Scansjö Illstorps sn, Greflunda* m. fl. st.

* **R. fissus** Lindl. årsskott rikligare väpnade med temligen starka taggar; blad tjockare, veckade och på undre sidan något gråaktigt ludna.

Förek. vid *Balsmölla;* den skånska formen är ej så utmärkt som den halländska eller den norska.

3. **R. fruticósus** L. årsskott kantiga, rikligt väpnade med starka, krökta taggar; deras blad vanligen 5-fingrade, med groft och ojemnt enkelsågade småblad och bredt äggrundt, kort tillspetsadt uddblad. Juli, Aug., hv. eller r. blr.

Vanligen något lägre än föreg., 2—4 fot hög, med upptill mera bågböjda, gröna eller brunröda, mot spetsen mer taggiga, mellan kanterna vanligen strimmiga års-

skott; taggar af samma färg som årsskotten, i spetsen gulaktiga. Årsskottens blad mörkgröna, 5-, sällan 3-fingrade, vanligen tjocka och veckade, på undre sidan småludna, på skuggrika lokaler tunna och glatta; det nedersta paret småblad nästan oskaftade. De blombärande grenarne upprätta; deras blad 3-fingrade, med oskaftade sidoblad. Blommor vanligen något mindre än hos föreg., samlade i en än enkel, än grenig, klaselik blomställning. Kronblad smalt omvändt äggrunda, med temligen lång klo. Ståndare ej sällan kortare än stiften. Frukt stor, af talrika, glänsande svarta stenfrukter.

Förek. ej sällsynt öfver hela provinsen, såväl i närheten af hafskusten som inne i landet på öppna stenbundna ställen, ängar och i skogskärr.

** *Årsskott bågböjda, med likformiga taggar på kanterna, utan glandler; blad under vanligen gråludna; foderblad hvitludna på utsidan, slutligen nedböjda.*

a. *Årsskott mot spetsen med krökta taggar.*

4. **R. thyrsoidéus** Wimm. årsskott glatta, kantiga och fårade; deras blad med hjertlikt äggrundt, långspetsadt och vid midten bredast uddblad; blomställningens grenar med små krökta taggar, utan glandler. Juli, Aug., hv. eller rödl. blr.

I Skåne temligen lågväxt, endast 2—4 fot hög buske med högt bågböjda årsskott, hvilkas taggar äro i spetsen gula, men för öfrigt af samma färg som årsskotten. Dessas blad 5-fingrade, kort skaftade, på undre sidan vanligen hvitludna, ofvan litligt gröna, skarpt och oregelbundet enkelsågade, på skaften och nerverna väpnade med små, krökta taggar. De blombärande grenarne med de nedre bladen ofta 5-, de öfre 3-fingrade; de nedersta småbladen nästan oskaftade. Blomställning förlängd, än enkel, nästan cylindrisk och bladlös, än sammansatt, pyramidformig och bladig; dess grenar filtludna. Kronblad omvändt äggrunda, med kort klo. Frukt glänsande svart.

Varierar med under blekgröna, tunna blad och med inskuret flikiga småblad.

Förek. temligen sällsynt på östra kusten, t. ex. vid *Esperöd*, *Stenshufrud* samt mellan *Cimbrishamn* och *Baskemölla*.

5. **R. villicaúlis** Koehl. årsskott glesháriga, kantiga och strimmiga; deras blad med rundadt, vid midten bredast uddblad; blomställning utspärradt grenig, med talrika, stora och krökta taggar samt glandler. Juli, Aug., hv. blr.

Temligen lågväxt buske med lågt bågböjda, i synnerhet mot spetsen med stora, vid basen breda, hoptryckta, röda och gulspetsade taggar försedda årsskott. Dessas blad 5-fingrade, ofvan litligt gröna, under gråhvitt ludna, med stora krökta taggar på bladskaften; småblad skarpt och ojemnt nästan dubbelsågade. De blombärande grenarne med 3-fingrade blad, rikligt väpnade med stora, krökta, rödaktiga taggar. Kronblad omvändt äggrunda, med lång klo. Frukt svart.

Förek. sällsynt i stenrös bland busksnår i nordvestra delen vid *Väsby*. Den skånska formen skiljer sig från den norska genom större hårighet samt svagare beväpning på årsskotten och närmar sig följande art, under det den norska tyckes komma närmare *R. tæniarum* Lindeb.

b. *Årsskott med nästan raka taggar.*

6. **R. umbráticus** P. J. Müll. årsskott glesháriga, kantiga, med glesa taggar; deras blad med groft och ojemnt enkelsågade små-

blad samt bredt, äggrundt uddblad; blomställning sammandragen, nästan oväpnad. Juli, Aug., hv. blr.

Ganska lik föreg. såväl till växtsätt som karakterer, äfven i afseende på bladens lifligt gröna färg på öfre sidan. Skiljer sig från föreg. hufvudsakligen genom den sammandragna, nästan oväpnade och endast med små, glesa, raka taggar försedda blomställningen, de mera grofsågade bladen och de mindre starkt väpnade årsskotten. Bladskaft och småbladens medelnerv väpnade med små krökta taggar. Årsskottens taggar brunaktiga. Denna form torde måhända rätteligen tillsammans med föreg. och följ. böra utgöra en enda art.

Förek. sällsynt i nordvestra delen i busksnår och stenrös, t. ex. *Kullen*, *Oregårdens park Wälinge sn* (Dr J. Eriksson). Vid *Mölle fiskläge* växer en anmärkningsvärd form af denna art med något fårade årsskott och nästan runda småblad.

7. **R. Lindebérgii** P. J. MÜLL. årsskott glesháriga, kantiga och strimmiga, med talrika, starka taggar; deras blad med mot basen afsmalnande, ofvan midten bredast, tvärt tillspetsadt uddblad; blomställning sammandragen, väpnad med starka, krökta taggar. Juli, Aug., hv. eller rödl. blr.

Temligen lågväxt, liksom de båda föreg., från hvilka den äfven skiljer sig genom sina på öfre sidan matt grågröna blad och vanligen gula, vid basen breda, hoptryckta taggar. Småblad fint och skarpt enkelsågade; bladskaft, liksom de blombärande grenarne, rikligt väpnade med stora och krökta taggar. Blir på skuggrika lokaler tunnbladig, med på undre sidan gröna blad och ljusröda blommor.

Förek. flerestädes i nordvestra delen, t. ex. vid *Båstad* och på *Hallands Väderö* (Licent. L. Neuman). *Magretetorp*, *Ö. Ljungby*, *Kullen*, mellan *Viken* och *Höganäs*; i östra delen vid *Eljaröd*.

*** *Årsskott väpnade med olikformiga och olikstora taggar, blandade med glandler; foderblad utvändigt hvitludna, slutligen nedböjda.*

8. **R. Rádula** WHE. årsskott glesháriga, kantiga och strimmiga, väpnade med större och mindre, raka taggar, borst och glandelhår; deras blad med vid basen bredt, afrundadt uddblad; blomställning med raka, nålfina taggar. Juli, Aug., hv. eller rödl. blr.

Temligen lågväxt buske med lågt bågböjda, ofta långt krypande, merendels brunröda årsskott, som äro sträfva af qvarsittande delar af de bräckliga småtaggarne. Blad på undre sidan vanligen gråludna, på den öfre glänsande gröna, hvasst och ojemnt enkelsågade; årsskottens blad 5-fingrade, med äfven de nedersta småbladen skaftade, de blombärande grenarnes 3-fingrade. De blombärande grenarne väpnade med krökta, vid basen breda, plattade, bruna taggar. Blomställning enkel eller grenig, vanligen bladlös, med gråludna, glandelhåriga samt med raka taggar försedda grenar. Kronblad omvändt äggrunda, med lång klo. Frukt glänsande svart.

Förek. här och der bland klippor och i busksnår, t. ex. på *Hallands Väderö* (Licent. L. Neuman), *Kullaberg*, *Tånga* (Stud. G. Lagerheim). *Helsingborg*, *Romeleklint* och *Stenshufvud*.

**** *Årsskott nästan glatta; deras blad 3—5—7-fingrade, med de nedersta småbladen nästan oskaftade; några foderblad eller alla tryckta intill den af få utbildade stenfrukter bestående frukten.*

9. **R. corylifólius** Sm. årsskott lågt bågböjda—krypande, tjocka, gröna eller brunröda; deras blad 5—3-, sällan 7-fingrade; blomställning klaselik; foderblad utdragna i en kort spets; kronblad med kort klo; frukt svart. Juli, Aug., hv. eller rödl. blr.

Af denna, äfven i Skåne allmännaste art hafva följande, af många såsom sjelfständiga arter upptagna former urskilts:

* **R. Wahlbérgii** Arrh. (**R. nemorosus** Hayn. * **Wahlbérgii** Arrh., i Sk. Fl. 1 uppl.) årsskott trubbkantiga, väpnade med stora, mer eller mindre krökta taggar; deras blad temligen tjocka, under gråludna, skarpt och oregelbundet enkelsågade, med hjertlikt äggrundt uddblad; skaft väpnade med krökta taggar; de blombärande grenarnes blad med bredt hjertlikt uddblad; blomställning stor och grenig, väpnad med krökta taggar; kronblad bredt äggrunda.

Förek. här och der i busksnår och stenrös i synnerhet i närheten af hafskusten, t. ex. *Kullen* samt hela området deremellan och *Helsingborg*, *Hyllie* (Dr J. Eriksson), *Illstorp*, *Stenshufvud*, *Esperöd*, *S. Björstorp* m. fl. st.

* **R. máximus** L. (**R. corylifolius** Sm., i Sk. Fl. 1 uppl.) årsskott nästan trinda, rikligt väpnade med små, raka taggar; deras blad merendels 3-fingrade, under blekgröna, skarpt och oregelbundet enkelsågade, med rundadt hjertlikt uddblad och kort skaftade sidoblad; skaft väpnade med glesa, nästan raka taggar; de blombärande grenarnes blad med stort, vid basen bredt och hjertlikt uddblad; blomställning fåblommig, sammandragen, nästan oväpnad; kronblad omvändt äggrunda.

β **stipuláris** F. Aresch. stipler på de blombärande grenarne breda, bladlika; småblad breda, rundade, tjocka och under gråludna, veckade och vågbräddade, ofta täckande hvarandra med kanterna; blommor ej sällan ljusröda.

Förek. sällsynt i nordvestra kusttrakten, t. ex. på *Kullen*, *Helsingborg* m. fl. st.; β *stipularis* vid *Helsingborg*, mellan *Svinaberga* och *Mellby* i östra delen.

* **R. nemorális** F. Aresch. (**R. nemorosus** Hayne, i Sk. Fl. 1 uppl.) årsskott lågt bågböjda eller nedliggande, trubbkantiga, väpnade med raka eller stundom något krökta taggar, ej sällan glandelhåriga; deras blad 5-fingrade, nästan dubbelsågade, än nästan glatta, än håriga, med hjertlikt äggrundt, i en lång spets sammandraget uddblad; de blombärande grenarnes blad med mot basen afsmalnande uddblad, de nedre ofta 5-fingrade; blomställning enkel, klaselik; kronblad omvändt äggrunda.

Förek. allmänt i busksnår, bland klippor o. s. v., spridd öfver hela provinsen såväl inne i landet som i kusttrakterna. Är af alla våra *Rubi* den i Sverige mest utbredda och mest varierande formen, af hvilken många varieteter skulle kunna uppställas.

10. **R. cæsius** L. årsskott krypande, späda och trinda, vanligen daggblå; deras blad vanligen 3-fingrade; blomställning glesblommig, qvastlik; foderblad långspetsade; frukt daggblå. Juni—Aug., hv. blr.

Årsskott långt krypande, glatta, än nästan oväpnade än väpnade med nästan borstlika, raka eller något krökta, knappt stickande taggar. Deras blad än platta än längs nerverna veckade, än tunna och glatta än tjockare, mer eller mindre håriga. De blombärande grenarne trinda, daggblå, än med än utan glandler, liksom blomskaften och fodret. Foderblad grönaktiga eller gråludna, vanligen alla tryckta till frukten. Kronblad smalt omvändt äggrunda, ofta skrynkliga, urnupna eller flikade i spetsen. Frukt af några få stenfrukter: *blåhallon*.

Förek. allmänt på hafsstränder, i busksnår, på åkerrenar o. s. v.

R cæsius ⪤ **idæus** (**R. pseudoidæus** Lej., i Sk. Fl. 1 uppl.) årsskott tjocka, daggblå, lågt bågböjda eller krypande, gleshåriga, rikligt väpnade med olikstora, borstlika och blåaktiga taggar samt glandler; deras blad parbladiga eller 5—3-fingrade, ofvan matt gröna, under gråludna; blomställning fåblommig, bladig; kronblad omvändt äggrunda, urnupna; frukt röd, af få stenfrukter.

Förek. temligen sparsamt i busksnår vid *Kullen, Esperöd, Stenshufvud.* Står mellan *R. cæsius* och *idæus* samt är säkerligen en hybrid af dessa arter.

††† *Örter med krypande rotstock och äggrunda, från bladskaften skilda stipler.*

11. **R. saxátilis** L. rotstock med långa, krypande, bladiga grenskott; blad 3-fingrade; kronblad upprätta, smalt spadlika. ♃ Juni, hv. blr.

Rotstock utvecklande dels flere fot långa, bladiga och krypande grenskott, som i spetsen slå rot och utveckla nya växtstånd, liksom årsskotten hos de flesta buskarterna af detta slägte, dels ½—1 fot långa, upprätta och enkla blombärande grenar. Båda slagen af grenar håriga samt försedda med glesa borst och glandler. Blad långt skaftade, med på båda sidor gröna, äggrunda—rutformiga, nästan dubbelsågade småblad; uddbladet skaftadt, sidosmåbladen nästan oskaftade. Blommor i topp- och sidoställda, 3—8-blommiga blomställningar. Foderblad äggrundt lansettlika, slutligen tillbakaböjda, ungefär af kronbladens längd. Frukt röd, sur, bestående af några få stora, nästan åtskilda och på ett nästan skiflikt fäste sittande stenfrukter: *glas-* eller *tågbär.*

Förek. temligen allmänt på skuggrika, något fuktiga ställen.

12. **R. Chamæmórus** L. rotstock utan grenskott; blad njurlika, mer eller mindre djupt 5- (sällan 7—3-) klufna; kronblad utbredda, **bredt omvändt äggrunda.** ♃ Juni, hv. blr.

Tvåbyggare. Rotstock smal, grenig och långt krypande, utvecklande 3—6 tum höga, uppstigande, enkla, oväpnade, 1-blommiga samt 2—3-bladiga, nedtill fjällbeklädda, fint småludna grenar. Blad skaftade, nästan glatta, med rundade, trubbiga och ojemnt sågade flikar. Foderblad äggrunda, trubbiga, utstående. Kronblad nästan dubbelt längre än fodret. Frukt i början röd, slutligen gul, bestående af några få stora, sammanväxta och på ett nästan skiflikt fruktfäste sittande stenfrukter: ***hjortron.***

Förek. ej sällsynt i kärr och mossar i norra delen, t. ex. *Örkened, Broby, Röke, Hörja, Oderljunga, Hjernarp, Ö. Ljungby* m. fl. snr. på *Söderåsen* allmän i mossarne (Dr S. A. Tullberg); mera sällsynt i mellersta och

södra delen, t. ex *Blinkarp*, *Strö*, *Höör*, *Bosjökloster*, *Rönneholm*, *Westerstad*, *S. Rörum*, *Wiss mosse Långaröds sn* (Stud. B. Cöster), *Getings mosse St. Olofs sn* m. fl. st.

6. FRAGÁRIA L. Smultronört.

Foder bestående af 10—8, i tvänne kransar stälda blad. Kronblad 4—5, rundadt omvändt äggrunda, längre än fodret. Ståndare talrika. Pistiller talrika, spiralstälda, med slutligen affallande och från sidan af fruktämnet utgående stift. Frukt bestående af talrika smånötter, som äro insänkta i ett stort, uppsväldt och saftigt, slutligen från den öfriga blombottnen aflossnande fruktfäste (smultronet). *Mindre örter med långskaftade, 3-fingrade blad och i flocklika, toppstälda knippen anordnade hvita blommor.*

1. **F. elátior** EHRH. sidosmåblad tydligt skaftade; blomskaftens hår utstående; foderblad vid fruktmognaden utstående eller tillbakaböjda. ♃ Maj, Juni, hv. blr.

Till alla delar större än de följande arterna. Stjelk ända till fotshög, ofta utan grenskott från den grofva, upprätta rotstocken, upprätt och endast i spetsen grenad, långhårig af hvita, utstående hår, bladlös eller 1-, sällan 2-bladig, högre än de talrika rotbladen. Dessa med utstående långhåriga skaft och rutformigt äggrunda, enkelt grofsågade och i synnerhet på undre sidan håriga småblad; småbladens öfversta sågtand merendels längre än de öfriga. Blommor vanligen enkönade och tvåbyggare, nämligen några med ofullständiga ståndare, andra med ofullständiga pistiller; ståndare i de fertila blommorna af fruktämnenas längd. Yttre foderblad vanligen kortare än de inre. Kronblad dubbelt längre än fodret. Fruktfäste glatt, mot basen afsmalnande och derstädes utan småfrukter, lätt lossnande från den öfriga blombottnen.

Förek. här och der på fuktiga, skuggrika ställen, t. ex. vid *Helsingborg*, *Belteberga*, *Örtofta*, *Hvidarp*, *Lund*, *Björnstorp*, *Ekeröd*, *Araslöf* vid *Karpalund*, *Broby* på kyrkogården m. fl. st.

2. **F. collína** EHRH. sidosmåblad nästan oskaftade; blomskaftens hår tilltryckta; pistillernas fäste hårigt; foderblad vid fruktmognaden tryckta till fruktfästet. ♃ Maj, Juni, hv. blr.

Mest lik följ. art. Rotstock tjock, upprätt, utvecklande från sin öfversta del långa, krypande och i spetsen rotslående grenskott. Stjelk 4—6 tum hög, upprätt, bladlös och endast mot spetsen grenad, utstående långhårig. Blad med utstående långhåriga skaft och långhåriga, grofsågade småblad, hvilkas öfversta sågtand merendels är kortare än de öfriga. Blommor ofta tvåbyggare. Yttre foderblad ofta af de inres längd eller längre. Kronblad af mera gulhvit färg, längre än foderbladen. Fruktfäste mot basen afsmalnande och der utan småfrukter, trögt lossnande från den öfriga blombottnen.

Förek. allmänt på backar, vallar och åkerrenar i hela slättbygden.

3. **F. vesca** L. sidosmåblad nästan oskaftade; blomskaftens hår tilltryckta; pistillernas fäste glatt; foderblad vid fruktmognaden utstående eller tillbakaböjda. ♃ Maj, Juni, hv. blr.

Rotstock från sin öfversta del utvecklande långa, krypande och i spetsen rotslående grenskott. Stjelk 3—8 tum hög, upprätt, utstående långhårig, bladlös eller 1—2-bladig, vid eller ofvan midten grenad i blombärande grenar,

Blad skaftade, med utstående långhåriga skaft och grofsågade, på öfre sidan nästan glatta, på den undre långhåriga småblad, hvilkas öfversta sågtand är längre än de öfriga. Blommor 2-könade. De yttre foderbladen ungefär af de inres längd. Kronblad rent hvita, rundade, i kanten något naggade, längre än foderbladen. Fruktfäste rundadt, vid basen vidgadt, öfverallt beklädt med småfrukter och med lätthet lossnande från den öfriga blombottnen.

Förek. allmänt i synnerhet på torra stenbundna ställen i skogstrakter.

7. CÓMARUM L. Kråkklöfver.

Foder 10-bladigt, bestående af tvänne kransar, af hvilka de inre äro på insidan färgade. Kronblad 5, lansettlika, spetsiga, kortare än fodret och qvarsittande vid fruktmognaden. Ståndare talrika. Pistiller talrika, spiralstälda, med stiftet utgående något nedanför fruktämnets spets. Frukt bestående af talrika smånötter, som sakna spröt och äro fästa på ett nästan klotrundt, svampliki, vid den öfriga blombottnen qvarsittande fruktfäste. *Kärrväxt med parbladiga blad och stora rödbruna blommor.*

1. **C. palústre** L. blad 2—3-pariga, de öfversta 3-fingrade; småblad lansettlika—aflånga, sågade, på undre sidan blågröna. ♃ Juni, Juli, rödbr. blr.

Stjelk 1—2 fot hög, uppstigande från en lång och krypande rotstock, trind, i synnerhet upptill hårig med inströdda, korta glandler, 3—4-bladig. De nedre bladen långt skaftade, slidlikt stjelkomfattande, med på öfre sidan nästan glatta och gröna, nära oskaftade småblad; de öfre med bredt äggrunda, örtartade, bladskaften vidväxta stipler; de öfversta ofta enkla. Blommor upprätta, samlade i en fåblommig, toppställd blomställning. Foderblad håriga på utsidan; de yttre lansettlika, de inre äggrunda, tillspetsade. Smånötter glatta, ljusbruna, rundadt äggformiga och kort snedspetsade, från sidorna något plattade, trindryggade.

Förek. allmänt på sumpiga ängar.

8. POTENTÍLLA Hall.. Fingerört.

Foder 10—8-bladigt, anordnadt i tvänne kransar. Kronblad 5—4, omvändt hjertlika eller rundade. Ståndare talrika. Pistiller talrika, spiralstälda, med stiftet utgående från sidan af fruktämnet. Frukt bestående af talrika, på ett torrt, oförändradt fruktfäste sittande och från det samma slutligen aflossnande smånötter, utan spröt. *Örter med fingrade eller parbladiga blad och i knippen anordnade eller enstaka gula eller hvita blommor.*

Öfversigt öfver arterna.

† Blad parbladiga. . . . . *P. Anserina.*

†† Blad fingrade.

* Blommor ensamma, sidoställda, eller åtminstone de nedre åtskilda och de öfre något närmade hvarandra i grenspetsarne.

a. Alla eller de flesta stjelkbladen skaftade.

Stjelkar enkla: alla bladen 5-fingrade. . . . . . *P. reptans.*

Stjelkar upptill greniga; åtminstone de öfre bladen 3-fingrade. *P. procumbens.*

b. Alla stjelkbladen oskaftade. . . . . *P. Tormentilla.*

** Alla blommorna samlade i stjelkens spets, ensamma eller merendels bildande en qvastlik blomställning.

a. Alla bladen 5-fingrade.

Stjelkar upprätta eller uppstigande; småblad med tillbakaböjda kanter. . . . . *P. argentea.*

Stjelkar utbredda; småblad med platta kanter. . . *P. collina.*

b. Alla bladen 3-fingrade eller rotbladen stundom parbladiga.

Blommor gula. . . . . *P. norvegica.*

Blommor hvita. . . . . *P. Fragariastrum.*

c. Rotblad 5—7-fingrade; stjelkblad 3-fingrade.

Rotbladens småblad endast i spetsen sågade. . . . *P. verna.*

Rotbladens småblad nästan till basen sågade. . . . *P. opaca.*

---

† *Blad parbladiga.*

1. **P. Anserína** L. blad mångpariga, med aflånga, djupt sågade småblad; blommor långt skaftade, ensamma från bladvecken. ♃ Juli—Aug., g. blommor.

Stjelkar ½—2 fot långa, utgående från bladvecken af en kort, med en bladrosett i spetsen försedd rotstock, nedliggande, enkla eller stundom greniga, der och hvar rotslående samt vid sådana ställen frambringande nya stånd. Blad kort skaftade, med aflång—smalt omvändt äggrund omkrets, 8—10-pariga, med mot basen i storlek aftagande, vanligen hvitludna, silfverglänsande småblad, mellan hvilka på bladskaftet finnas mindre, bredt äggrunda flikar. Blomskaft af bladens längd, upprätta och långhåriga. Yttre och inre foderblad af ungefär samma längd. Kronblad dubbelt längre än foderbladen. Smånötter stora, bruna, något skrotliga, nästan njurformigt krökta, i spetsen rundade, på ryggen och i spetsen fårade. Tyckes åtminstone i Skåne mycket sällan sätta mogen frukt.

Förek. allmänt på betesmarker, vid vägar och hafsstränder, der den ofta får gröna, på öfre sidan glatta blad *(var. viridis).*

†† *Blad fingrade.*

* *Blommor ensamma, sidoställda, eller åtminstone de nedre åtskilda och de öfre närmade hvarandra i grenspetsarne.*

a. *Alla eller de flesta stjelkbladen skaftade.*

2. **P. reptans** L. stjelkar enkla, krypande, rotslående; blad 5-fingrade, skaftade, med aflånga, hela eller 2—3-tandade, små stipler; blommor 5-taliga. ♃ Juni—Aug., g. blr.

Stjelkar 1—4 fot långa, uppkommande såsom grenar från en kort, grenig och upprätt rotstock, håriga, nedliggande samt från ett och annat bladveck frambringande korta, rotslående bladskott. Blad i följd deraf flere vid hvarje fastpunkt, långt skaftade, med aflångt omvändt äggrunda, nästan till basen grofsågade, i synnerhet på undre sidan tilltryckt håriga småblad. Blommor långt

skaftade, mycket stora, med konkav krona. Yttre foderblad vanligen större än de inre; foderblad vid fruktmognaden hopslutna. Kronblad blekgula, omvändt äggrunda, urnupna, längre än fodret. Småuötter vårtpriekiga, föga tvärrynkade, nästan njurformigt krökta, längs ryggen något hvasskantade, små, ljusbruna.

Förek. allmänt på torra ställen, betesmarker, åkerrenar, vid vägar o. s. v.; sällsyntare i norra delen.

3. **P. procúmbens** Sibth. stjelkar nedliggande, greniga, ofta rotslående; nästan alla stjelkbladen 3-fingrade, skaftade, med hela eller 2—3-flikade, små stipler; blommor 4—5-taliga. ♃ Juli, Aug., g. blr.

Stjelkar talrika, mer eller mindre sträfhåriga, $^1/_2$—2 fot långa, utgående från en grof, upprätt rotstock, i sin främre del slutligen rikt förgrenade, från de främre bladvecken fram på hösten utvecklande korta, rotslående blad-skott, som utväxa till nya plantor. Rotblad vanligen 5-fingrade; stjelkblad stundom 4—5-fingrade, vanligen enstaka vid fästpunkterna, de öfversta kort, nästan omärkligt skaftade; småblad i synnerhet på undre sidan tilltryckt håriga, vigglika — omvändt äggrunda, i sin öfre hälft hvasst sågade, nedtill helbräddade. Blommor temligen långt skaftade, mindre än hos föreg., med plattad krona; de nedre mera åtskilda, de öfre slutligen bildande ett slags blomställning. Foderblad efter blomningen hopslutna, de yttre smalare än de inre, men ungefär af deras längd. Kronblad mörkgula, omvändt hjertlika, vanligen dubbelt längre än fodret. Smånötter tvärrynkiga och något vårtpriekiga, nästan njurlikt krökta, längs ryggen något hvasskantade, något längre och smalare än hos föreg., blekt ljusbruna.

Förek. temligen sällsynt på gräsrika ställen, betesmarker, vägkanter, skogsmarker o. s. v. i mellersta Skånes skogstrakter från *Röstånga* och *Skäralid* till *Ringsjön* och kringliggande trakt, såsom *Höör*, *Stehag*, *Råröd*, *Kullebergu* (Kand. Hj. Nilsson), *Bosjökloster*, *Pugerup*, *Pinelierna*, *Hörby* (Dr S. A. Tullberg) m. fl. st.; på åsarne från *Dalby*, *Hellestad* och *Silfåkra* till *Romeleklintsåsen* och dess förgreningar ända till *Svaneholm* och *Roslätt*; i östra delen vid *Andrarum*.

* **P. mixta** Nolte, stjelkar trådsmala, krypande och rotslående, upptill sparsamt enkelt grenade; blad små, långt skaftade, flere från hvarje fästpunkt, till största delen 3-fingrade; småblad trubbiga, omvändt äggrunda, grundt trubbsågade; blommor i de långt åtskilda bladvecken.

Till växtsätt och utseende förvillande lik en spenslig *P. reptans*, hvilken art den också kommer ganska nära, utan att derför uppfattningen af den samma som en hybrid dermed kan anses vara fullt berättigad. Jemförd med originalexemplar af Nolte visar sig den skånska formen otvifvelaktigt identisk med den af nämnde författare åsyftade, afvikande endast genom större och i regeln 3-fingrade blad.

Förek. vid *Ringsjön* på en inskränkt torr lokal nära *Råröd* (Kand. Hj. Nilsson, som meddelat såväl det ofvan anförda om ifrågavarande underart som äfven andra iakttagelser öfver denna grupp af slägtet).

b. *Alla stjelkbladen oskaftade.*

4. **P. Tormentilla** Neck. stjelkar uppstigande eller upprätta, ej rotslående; stjelkblad oskaftade, 3-fingrade, med stora, inskurna stipler; blommor 4-taliga. ♃ Juni—Aug., g. blr.

Stjelkar talrika, kretsformigt utgående från en knölformig, snedt uppstigande, inuti rödaktig rotstock, upptill utspärradt och upprepadt tvågreniga, småludna. Rotblad utgående från rotstockens spets, skaftade, 5—3-fingrade, snart förviss-

nande; stjelkblad med aflånga, ofvan midten hvasst sågade småblad, hvilka jemte de båda tillhörande stora bladlika, djupt 3—5-flikiga stiplerna bilda skenbara kransar; alla bladen glesháriga. Blommor små, i bladvecken och grenvinklarne, de öfre bildande en qvastlik blomställning. Foderblad äfven efter blomningen utbredda; de yttre kortare och smalare än de inre. Kronblad gula, med brandgul klo, omvändt hjertlika, föga längre än fodret. Smånötter blekt ljusbruna, något bredare och nästan utan prickar, för öfrigt som hos föreg.
Förek. allmänt på betesmarker och skogsbackar.

** *Alla blommorna samlade i en qvastlik blomställning mot stjelkens spets.*

a. *Alla bladen 5-fingrade.*

5. **P. argéntea** L. stjelkar upprätta eller uppstigande, ofvan midten grenade i blombärande grenar; småblad aflånga—vigglika, från midten inskurna, med nedvikna kanter, under vanligen hvitludna; blomskaft upprätta. ♃ Juni—Aug., g. blr.

Stjelkar flere utgående från en upprätt och upptill grenig rotstock, ½—1½ fot höga, vanligen beklädda med ett hvitt filtludd. Blad med undantag af de öfversta skaftade, med aflånga—omvändt äggrunda, nedtill helbräddade och från midten parflikade, på öfre sidan ofta gröna och glänsande småblad: småbladens flikar jemnbredt lansettlika, spetsiga. Blommor temligen små, talrika. Yttre foderblad smalare, men föga kortare än de inre. Kronblad merendels svagt urnupna, bredt vigglika, föga längre än fodret. Smånötter rynkiga, för öfrigt släta, trindryggade och från sidorna plattade, blekt bruna, mycket mindre än hos de föreg. Varierar med bladen på undre sidan gröna *(var. virescens)*.
Förek. allmänt på betesmarker och torra backar.

6. **P. collína** Wib. stjelkar utbredda, från midten grenade i blombärande grenar; småblad med platta kanter; blomskaft slutligen utböjda. ♃ Juni, Juli, g. blr.

Rotstock utvecklande dels blombärande, kretsformigt utbredda stjelkar dels bladrosetter. Blad med bredare, upptill groftandade småblad, hvilkas tänder äro bredare, rundade och framåtrigtade. Blommor större än hos föreg. och samlade i en glesare blomställning. Smånötter släta.
Den i Skåne anträffade formen tillhör * *intermedia* L., som utmärker sig genom större glatthet och ansenligare storlek. Den yttersta sågtanden på småbladen är äfven hos denna form mindre än de öfriga.
Förek. mycket sällsynt på torra betesmarker i östra delen vid *Andrarum*, der den i senare tider ej varit återfunnen, och *Stenshufvud*, der den tyckes vara mycket tillfällig. De af Lilja för denna art uppgifna lokalerna i sydvestra delen bero sannolikt på en förvexling med former af föreg. art.

b. *Alla bladen 3-fingrade eller rotbladen stundom parbladiga.*

7. **P. norvégica** L. utan grenskott; kronblad kortare än fodret; stjelk rikblommig. ⊙ och ⊙ Juni, Juli, g. blr.

Hela örten grön, långhårig och något sträf. Stjelk ½—1 eller närmare 2 fot hög, utan bladrosetter, upprätt och nedtill enkel eller vid basen grenad i jemnhöga grenar, upptill upprepadt 2-grenad. Rotblad snart förvissnande, skaftade, stundom 2—3-pariga, vanligen liksom stjelkbladen 3-fingrade; de öfversta bladen nästan oskaftade; småblad aflångt vigglika—omvändt äggrunda, djupt grofsågade, på båda sidor gröna; stipler gröna, bredt äggrunda, spetsiga. Blom-

mor små, samlade i en grenig, qvastlik och bladig blomställning. Foderblad ungefär lika långa; de yttre smalare, aflånga och trubbiga, de inre äggrunda, spetsiga. Kronblad omvändt äggrunda, svafvelgula. Smånötter korta och breda, plattade, nästan njurformigt krökta, hvassryggade, gråbruna, tvärrynkiga, utan prickar.

Förek. temligen sällsynt på fuktiga grusiga ställen eller stundom i kärr, t. ex. mellan *Nybrohusen* och *Kabusa*, *Öja*, mellan *Heckeberga* och *Simontorp*, *Örtofta* station, mellan *Annelöf* och *Dysiebro*. *Asmundtorps mosse Näs sn*, *Säflacka Emitslöfs sn*, *Christianstad* i den uttorkade *Hammarsjön* samt vid *Nosaby* (Lekt. L. J. Wahlstedt).

8. **P. Fragariástrum** Ehrh. rotstock utvecklande långa, bladiga grenskott; stjelkar 1—2-blommiga, nästan stängellika; kronblad något längre än fodret. ♃ Maj, Juni, hv. blr.

Rotstock lång och grenig, grof, från de nedre bladvecken utvecklande grenskott, från de öfre blombärande stjelkar. Grenskott nedliggande, ända till fotslånga, i spetsen rotslående och bildande en bladrosett, fram på hösten tillhårdnande och nästan vedartade. Rotblad långt skaftade, med långhåriga skaft, 3-fingrade, med rundadt omvändt äggrunda, framtill groftandade, mot basen helbräddade, ofvan nästan glatta, under silkeshåriga, blågröna småblad. Stjelkar 2—4 tum höga, längre än rotbladen, svaga och nedliggande, mjukhåriga, bärande vanligen tvänne blad. Stjelkblad kort skaftade, 3-fingrade, med kort skaftade, nästan vigglika, mot spetsen groftandade småblad; det öfre bladet större än det nedre. Blommor än ensamma i stjelkspetsen än parvisa (den andra blomman utgående från det öfre bladets vinkel). De yttre foderbladen lansettlika, kortare än de inre, äggrundt lansettlika bladen. Kronblad omvändt äggrunda, i spetsen urnupna. Ej sällan utvecklas redan i första året blombärande stjelkar från grenskottens bladveck.

Förek. i stor mängd på jernvägsbanken ungefär en half mil vester om *Ystad* mellan denna stad och *Marsvinsholms* station (Skolyngl. O. Ingvarsson), samt på gräsrika sluttningar utmed *Svarte å* nära jernvägen (Kand. Hj. Nilsson), troligen på flere andra ställen, ehuru förvexlad med *Fragaria*.

c. *Rotblad 5—7-fingrade, stjelkblad 3-fingrade.*

9. **P. verna** L. (**P. minor** Gil., i Hn Skand. Fl. 11 uppl.) rotblad 5-fingrade, med omvändt äggrunda, endast i spetsen sågade småblad; de nedersta bladens stipler aflångt lansettlika. ♃ April—Juni, g. blr.

Rotstock upprätt, grenig, utvecklande såväl bladrosetter som uppstigande, 2—6 tum höga, blombärande och föga bladiga stjelkar, som utgå från sidorna af bladrosetten och äro håriga af kortare, tilltryckta eller något uppåtrigtade hår, utan stjernludd. Blad på båda sidor gröna, tilltryckt långhåriga, i synnerhet på undre sidan; de öfversta bladen nästan oskaftade; småblad i den främre kanten med aflånga, nästan trubbiga sågtänder, af hvilka den mellersta är kortast. Blomskaft långa, trådsmala, tilltryckt långhåriga, slutligen nedböjda. Yttre foderblad ovala, trubbiga, föga kortare än de äggrundt triangulära, nästan spetsiga inre foderbladen. Kronblad smalt omvändt hjertlika, längre än fodret, stundom med mörkare klo. Smånötter nästan släta.

Förek. på torra, helst sandiga betesmarker och backar, allmännast i hela östra delen; här och der i den öfriga, t. ex. vid *Ö. Torp*, *Limhamn*, på stranden af *Wombsjön*, *Fogelsång*, *Refringe*, *Luckalunge*, *V. Karaby*, *Sextorp*, *Pålsjö* (Kamrer S. J. Södervall), *Kullen* m. fl. st.

10. **P. opáca** L. rotblad 7—5-fingrade, med smala vigglika, nästan till basen sågade småblad och äggrundt lansettlika stipler. ♃ Maj, Juni, g. blr.

Ganska lik föreg., men spädare och med mer rödaktiga stjelkar, hvilka jemte bladskaften äro beklädda med mycket långa och horizontalt utstående hår, utan stjernludd. Kronblad derjemte **mera rundadt omvändt hjertlika.**

Förek. sällsynt på torra backar och betesmarker, t. ex. mellan *Lackalänge* och *Keflinge* i vestra delen samt temligen allmänt i den nordöstra, nämligen i södra delen af *Willands* härad från *Torseke*, *Balsberg*, *Iglebäck Oppmanna* och *Ryssberga Ifvetofta sn* ända till *Åhus* (Kand. M. Lovén).

9. GEUM L. Kummer.

Foder 10-bladigt, med bladen anordnade i 2 kransar. Krona 5-bladig. Ståndare talrika. Pistiller talrika, spiralstälda, med stiftet utgående från fruktämnets spets och vid eller nedom midten knäböjdt samt genom en led deladt i ett öfre, slutligen affallande och ett nedre, till ett långt, krokuddigt spröt utväxande stycke. Frukt bestående af talrika, med spröt försedda smånötter, fästa på ett torrt, qvarsittande, förlängdt fruktfäste. *Höga, håriga örter med åtminstone rotbladen parbladiga och ensamma eller i knippen samlade, gula eller rödaktiga blommor.*

1. **G. urbánum** L. blommor upprätta; foderblad vid fruktmognaden tillbakaböjda; kronblad omvändt äggrunda, utan tydlig klo. ♃ Juni—Aug., g. blr.

Stjelk 1—2 fot hög, utgående från en tjock, upptill grenig, nejlikluktande rotstock, upprätt och upptill grenig, mångbladig, mjukhårig. Rotblad och de nedersta stjelkbladen långt skaftade, lyrformigt parbladiga, med merendels 2 par snedt äggrunda, olikformigt grofsågade sidosmåblad, af hvilka det öfre paret äro större, och stort, omvändt äggrundt, merendels 3-flikadt uddblad. De öfre stjelkbladen 3-delta—3-klufna, de öfversta stundom tillochmed hela, med vanligen spetsiga, grofsågade flikar och stora, bladlika, mer eller mindre rundade, inskurna—tandade stipler. Blommor små, platta, gula. Foder under blomningen utbredt; dess blad lansettlika, långspetsade; de yttre mycket små och smala. Kronblad af fodrets längd eller **kortare. Fruktsamling** oskaftad. Smånötter smalt **omvändt äggformiga** och liksom fruktfästet styfhåriga, plattade och med en tjock kant längs ryggen och buken; deras spröt genom en led afdeladt i ett nedre stycke, som är qvarsittande, glatt samt ungefär 4 gånger längre än det öfre affallande och vid basen småludna stycket.

Förek. allmänt på odlade ställen, i busksnår, gamla trädgårdar o. s. v.

G. urbanum ⨯ **rivale** (**G. intermedium** Ehrh., i Sk. Fl. 1 uppl.) blommor mer eller mindre lutande; foderblad vid fruktmognaden utstående eller nästan upprätta; kronblad med kort klo: fruktsprötets nedre ledstycke 2—3 gånger längre än det öfre. ♃ Maj—Juli, g. eller gulr. blr.

Denna hybrid närmar sig än mer föreg. än följ., på grund hvaraf tvänne formserier kunna urskiljas, nämligen:

α **suburbánum** Marss., som mest närmar sig föreg. art med afseende på bladens form, de stora, flikade och rundade stiplerna, blom-

mornas färg samt den oskaftade fruktsamlingen. Men blommorna äro hos denna form större och något lutande, fodret vid fruktmognaden utstående, kronbladen mera rundade och försedda med en kort klo, hvarjemte fruktsprötets öfre ledstycke är vid basen längre hårigt och 3 gånger kortare än det nedre.

Förek. här och der i skogslundar och busksnår i sällskap med föreg. och följ. art, t. ex. *Rögla skog* (Dr J. Eriksson), *Kullen*, *Kärreberga Qvidinge sn* (Skolyngl. J. Nilsson), *Kropp* (Doc. B. Jönsson), *Dufeke* (Stud. J. Wanberg), *Tågarp*, *Trollenäs*, *Pårup Torrlösa sn*, *Stehag*, *Orups park* (Dr S. A. Tullberg), *Hvilarp*, *Lund*, *Fogelsång*, *Bjersjölagårds ruiner* (Stud. B. Cöster), *Wanstadtorp* (Skolyngl. J. Berg v. Linde), *Kåseholm*, *Benestad*, *Krageholm*, *Marsvinsholm* (Kand. E. Ljungström), *Gladsax*, *Cimbrishamn*, *Esperöd*, *Christianstad* flerestädes, *Torseke* (Prov. J. Persson) m. fl. st.

β **subrivále** Marss. mest lik följ. art, med hvilken den öfverensstämmer i afseende på det vid fruktmognaden mer upprätta och rödaktiga fodret, de mer rödaktiga kronbladen, de mindre stiplerna samt det håriga öfre stycket af fruktsprötet. Den skiljer sig å andra sidan från denna art genom de ej urnupna och med kortare klo försedda kronbladen, den kortare skaftade fruktsamlingen samt fruktsprötets nedre ledstycke, som är dubbelt längre än det öfre.

Förek. på samma lokaler som föreg. form och ofta i sällskap med denna, troligen på de flesta ställen, der denna växer, ehuru förvexlad med följ. art, t. ex. *Stehag*, *Råröd* och *Marianelund* (Kand. Hj. Nilsson), *Esperöd*, vid *Araslöfssjön* (Kand. Hj. Nilsson), *Torseke* (Prov. J. Persson) m. fl. st.

2. **G. rivále** L. blommor lutande; foderblad upprätta; kronblad bredt omvändt hjertlika, med lång klo. ♃ Maj, Juni, rödakt. blr.

β **pállidum** C. A. Mey. ört och foderblad blekgröna; kronblad gulhvita; fruktsprötets nedre ledstycke dubbelt längre än det öfre.

Rotstock snedt uppstigande eller nästan horizontal, sällan grenad. Stjelk $^1/_2$—$1\,^1/_2$ fot hög, upprätt, men i spetsen lutande, mjukhårig och ofta brunaktig, fåbladig, med föga utvecklade blad, upptill merendels grenad i några få blomskaft. Rotblad i början mera tufvade och kortare skaftade, mjukhåriga, lyrformigt parbladiga, med stiplerna vidväxta bladskaften och med sällan flere än 1—2 par större, snedt rundade—omvändt äggrunda, ojemnt grofsågade sidosmåblad samt mellan och nedanför dem mindre flikar; uddbladet störst, rundadt omvändt äggrundt, helt eller 3-flikadt; stjelkblad skaftade—oskaftade, 3-fingrade—3-flikiga; stipler små, aflångt äggrunda, hela eller tandade. Blommor stora klockformiga. Foder mörkt rödbrunt, hårigt och, liksom blomskaften, med inströdda glandler; de yttre foderbladen mycket små och smala, de inre utdraget triangulära. Kronblad upprätta, af de inre foderbladens längd, hvitgula med brunröda ådror, slutligen rödaktiga, deras klo nästan af skifvans längd. Fruktsamling slutligen på ett tydligt skaft höjd upp öfver fodret; fruktsprötets nedre qvarsittande ledstycke nedtill hårigt, upptill glatt eller glest glandelhårigt, föga längre än det öfre, som är långhårigt nästan ända ut i spetsen; smånötter lansettlika, plattade, mycket långhåriga.

Förek. allmänt på fuktiga ängar; stundom anträffas en missbildning, hos hvilken blombottnen förlänger sig och skjuter upp öfver blomman samt bär en ny blomma (*var. hybridum*); *β pallidum* sällsynt, t. ex. i *Landskrona* plantering (Dr S. A. Tullberg), *Eskekärr Broby sn* (Kand. Hj. Nilsson).

4 Flocken. SPIRÆEÆ.

10. SPIRÆA L. Kassöta.

Foder 5—7-bladigt, med bladen anordnade i en krans. Kronblad 5—7, jemte de talrika ståndarne fästa på en skålformig blombotten. Pistiller 5—12, kransstälda, med affallande och i fruktämnets spets fästa stift. Frukt öfversittande, bestående af 5—12 vanligen flerfröiga, längs den inre kanten eller stundom äfven i spetsen sig öppnande småfrukter. *Vanligen höga örter med parbladiga blad, stora stipler (de inhemska arterna) och små hvita, i greniga, qvastlika samt rikblommiga knippen samlade blommor.*

1. **S. Filipéndula** L. stjelk trind; blad parbladiga, med talrika, aflånga, parklufna småblad; kronblad längre än ståndarne. ♃ Juni, Juli, hv. blr.

Rottrådar vid eller nedom midten uppsvälda till aflånga knölar. Stjelk 1—2 fot hög, upprätt, nästan bladlös, enkel, nedtill något fårad, glatt. Blad på båda sidor gröna, med smal, jemnbredt aflång omkrets; rotblad kort skaftade, med småludna skaft och hinnaktiga, bladskaften till större delen vidväxta, endast i spetsen fria och derstädes flikade stipler; stjelkblad mer eller mindre skaftade, med örtartade, bredt aflångt äggrunda, spetsiga och hvassågade stipler; småblad aftagande i storlek mot basen, de större skiftevisa och omvexlande med smärre flikar, vanligen kort hårbräddade samt i flikarnes spetsar bärande ett knippe af långa hår; uddblad föga större än sidosmåbladen och nästan dubbelt parklufvet. Blomställning utan skärmblad vid basen, med mycket oliklånga, glatta grenar. Blommor ofta 6-taliga. Foderblad aflångt äggrunda, trubbiga. Kronblad på utsidan ofta rödaktiga, mycket längre än fodret, aflånga, ofta utan eller med kort klo. Småfrukter 5—12, håriga, upprätta och raka, aflångt äggrunda och från sidorna plattade. Frö ofta ensamt, stort, plattadt, nästan aflångt; då frön äro tvänne, blifva de mot hvarandra liggande sidorna plattade.

Förek. allmänt på torra ängar och betesmarker.

2. **S. Ulmária** L. stjelk kantig; blad parbladiga, med 2—4 par aflångt lansettlika, sågade småblad och stort, 3—5-delt uddblad; kronblad kortare än ståndarne. ♃ Juni, Juli, hv. blr.

Stjelk 2—5 fot hög, merendels rödaktig, nästan glatt, fårad och strimmig, mångbladig. Blad skaftade, med snedt äggrundt lansettlika, groftandade och i spetsen flikade, skaften vidväxta stipler; småblad på undre sidan hvitludna, stundom glatta (*var. denudata* PRESL), på den öfre gröna och glatta, groft dubbelsågade, och med mycket små, mellan dem stälda, rundade och tandade flikar; uddblad mycket större än sidobladen. Blomställning med de yttre grenarne mycket längre än de inre. Blommor välluktande. Foderblad äggrunda, trubbiga, på utsidan håriga. Kronblad mycket längre än fodret, omvändt äggrunda, med utdragen klo. Småfrukter 5—8, glatta, hopvridna.

Förek. allmänt på fuktiga skogsängar och i kärr.

---

62 Fam. DRUPÁCEÆ. L.

Blommor regelbundna. Foder 5-bladigt, fäst i öfre kanten af den rörformigt urhålkade, en foderpip liknande blombottnen. Kron-

blad 5, jemte de talrika ståndarne fästa på ett ringformigt kronfäste. Pistill med ett stift och enkelt märke, i början omgifven af den slutligen förvissnande blombottnen. Frukt 1-rummig och 1-fröig stenfrukt. *Träd eller buskar med spiralstälda blad och snart affallande stipler.*

1. PRUNUS L.

Foder, krona och ståndare i öfverensstämmelse med karakteren för fam. Stenfrukt med saftigt, mjukt ytterlager och hårdt, vedartadt, grundt färadt eller ojemnt innanlager. *Träd eller buskar med hela, sågade blad och ensamma eller i flock eller klase samlade, hvita blommor.*

Öfversigt öfver arterna.

† Blommor kort skaftade, ensamma eller parvisa; frukt daggblå, med plattad sten.

Blomskaft glatta. . . . . *P. spinosa.*
Blomskaft finhåriga; smågrenar ludna. . . . . . . *P. insititia.*
Blomskaft finhåriga; smågrenar glatta. . . . . . . *P. domestica.*

†† Blommor långt skaftade, i fåblommiga flockar; frukt utan daggöfverdrag, med klotrund sten.

Bladskaft upptill försedda med tvänne glandler; blad på undre sidan småludna. . . . . *P. Avium.*
Bladskaft utan glandler; blad glatta. . . . . *P. Cerasus.*

††† Blommor i förlängda klasar. . . . . *P. Padus.*

---

† *Blommor kort skaftade, ensamma eller parvisa, vanligen utvecklande sig före bladen; frukt daggblå, med plattad sten.*

1. **P. spinósa** L. smågrenar ludna; blad på undre sidan slutligen glatta; blomskaft glatta; frukt upprätt. ♄ Maj, Juni, hv. blr.

Några fot hög buske med utspärrade, tornspetsade grenar. Blad vanligen utvecklande sig efter blommorna och i knoppen något hoprullade, kort skaftade, lansettlika—smalt omvändt äggrunda, finsågade, spetsiga, såsom yngre mer eller mindre håriga. Blommor uppkommande ur enblommiga, inga blad utvecklande knoppar på näst föregående årets grenar. Foderblad aflånga, trubbiga, småsågade, glatta. Kronblad flere gånger längre än fodret, aflånga—omvändt äggrunda. Frukt klotrund: *slån*.

Förek. allmänt i busksnår.

2. **P. insitítia** L. smågrenar och bladens undersida småludna: blomskaft finhåriga; frukt hängande. ♄ Maj, Juni, hv. blr.

Hög buske eller litet träd med tornar och nästan sammetsludna smågrenar. Blad i knoppen något hoprullade, föga utvecklade vid begynnande blomning, skaftade, ovala—omvändt äggrunda, trubbiga eller kort spetsade, sågade. Blomknoppar vanligen 2-blommiga och utan blad, uppkommande på näst föregående års grenar. Foderblad aflångt äggrunda, trubbiga och småsågade. Kronblad

flere gånger längre än fodret, rundadt omvändt äggrunda. Frukt klotrund, svartblå: *krikon.*

Förek. sällsynt i norra delen, t. ex. vid *Hallandsås, Bjersgård, N. Vram, Kolema Röstånga sn, Broby, Lillö* på *Blackan, Ifö.*

P. doméstica L. utan tornar samt med glatta qvistar och finhåriga blomskaft; frukt aflång, hängande: *plommon.* ♄ Maj, Juni, hv. blr.

Förek. här och der förvildad, t. ex. i *Broby* skog samt kring gamla trädgårdar vid bondgårdar, lätt spridande sig genom rotskott. Härstammar från vestra Asien.

†† *Blommor långt skaftade, i fåblommiga flockar; frukt utan daggöfverdrag, med klotrund sten.*

3. **P. ávium** L. blad på undre sidan småludna, deras skaft upptill försedda med tvänne glandler; blomknoppar bladlösa. ♄ Maj, hv. blr.

Temligen högt träd med upprätta—utstående grenar samt nästan pyramidlik krona. Blad i knoppen längs medelnerven hopvikna, större och längre skaftade än hos följ., med gleshåriga skaft, aflångt äggrunda—aflångt omvändt äggrunda, kort spetsade, temligen groft och ojemnt sågade; bladskaftets glandler plattadt skiflika, stundom sittande på bladskifvans bas. Blomskaft ofta parvisa ur hvarje blomknopp på föreg. årets grenar, utgående från en liten bladlös, vid fruktens affallande jemte fruktskaften aflossnande stamdel; blomknoppar tätt hopsittande och blommorna derigenom bildande en flock. Frukt klotrund, röd eller svart, söt: *fogelbär.* De odlade varieteterna af söta körsbär härstamma från denna art.

Förek. ofta planterad i parker och alléer, men äfven här och der i skogar, som det tyckes, verkligen vild, t. ex. på *Kullen, Össjö, Bjersgård, Helsingborg* vid *Pålsjö, Belteberga, Trolleholm,* i skogarne vid *Bosjökloster* (Kand. Hj. Nilsson), *Skabersjö, Roslöff, Heckeberga, Gillesgrufvan, Grönby, Hafgård, Krageholm, Hörup, Gladsax* på *Horsehall, Delperöd* i ängarne, *Ekeröd,* i parken mellan *Maltesholm* och *Vram, Broby,* mellan *Skyrup* och *Hofdala* (Prov. J. Persson) m. fl. st.

P. Cérasus L. blad, äfven yngre, glatta, med ej glandelbärande skaft; blomknoppar bladiga; frukt klotrund, nedtryckt. ♄ Maj, Juni, hv. blr.

Mindre träd med utböjda eller tillochmed nedböjda grenar samt derigenom rundad krona, kortare, bredare, mera fint sågade och kortare skaftade blad. Blommor flere tillsammans ur hvarje knopp, hvilken utvecklar en liten bladbärande dverggren, som i spetsen uppbär en blomflock. Frukt mörkt rödbrun, syrlig: *körsbär.*

Förek. der och hvar förvildad eller sjelfsådd, t. ex. vid *Tydingesjön Broby sn* (Apoth. C. O. Hammström), *Lillö* vid *Christianstad, Ekeröd* i parken m. fl. st. Sprider sig lätt genom rotskott. Härstammar från vestra Asien.

††† *Blommor i utdragna klasar.*

5. **P. Padus** L. bladskaft upptill bärande tvänne glandler; klasar hängande; foderblad glandelbräddade, tillbakaböjda. ♄ Maj, hv. blr.

Temligen högt träd med utstående grenar och småludna årsskott, spridande sig genom rotskott. Blad utvecklande sig något före blommorna, kort skaftade, aflångt äggrunda, med tvär eller hjertlikt inskuren bas, finsågade, glatta eller på undre sidan något håriga. Blommor talrika, starkt luktande; klasar sittande

i spetsen af korta, bladbärande och fram på hösten affallande dverggrenar, som uppkomma ur knoppar på nästföregående årets grenar. Blombotten plattadt skålformig (hos föreg. arter mera rörformig). Kronblad naggtandade, nästan rundade. Frukt svart, liten, klotrund, till smaken kärf, med smågropig sten. *Hägg*.
Förek. allmänt på fuktiga ställen i skogar.

---

63 Fam. PAPILIONÁCEÆ. L.

Blommor oregelbundna. Foder 5-flikigt. Krona oregelbunden, fjärillik, jemte ståndarne fäst på ett litet, skiflikt kronfäste i fodrets botten. Ståndare 10, anordnade i 2 kransar och med strängarne sammanväxta i en eller tvänne stammar. Stift enkelt, med odelt märke. Frukt öfversittande, vanligen 1-rummig och mångfröig, öppnande sig från spetsen i tvänne skal, som längs de öfre kanterna bära fröfästet, stundom nötlik eller delande sig i enfröiga ledstycken. *Örter eller buskar med spiralställda, merendels sammansatta blad med stipler och enstaka eller i ax, klasar eller flockar samlade blommor.*

Öfversigt öfver slägtena.

A. *Den seglet motsatta ståndaren fri, de öfriga sammanväxta i en stam.*

† *Blad parbladiga, utan uddblad.*

* *Ståndarsträngarnes rör i spetsen jemnt tvärhugget, och deras fria delar derigenom lika långa.*

a. *Blad med klänge.*

De 2 öfre fodertänderna lika långa som de 3 nedre; stift i spetsen på inre sidan köladt, på den yttre fåradt. . *Pisum.*
De 2 öfre fodertänderna kortare än de 3 nedre (und. *L. sphaericus*); stift i spetsen plattadt. . . . . . . *Lathyrus.*

b. *Blad utan klänge.* . . . . *Orobus.*

** *Ståndarsträngarnes rör i spetsen snedt tvärhugget, och de öfre strängarnes fria delar derigenom längre än de nedres.*

Stift upptill plattadt och på yttre sidan långhårigt eller rundtom likformigt hårigt; frukt med tydligt spröt. . . . . *Vicia.*
Stift upptill trådlikt, trindt och rundtom hårigt; frukt nästan utan spröt. . . . . *Ervum.*

†† *Blad parbladiga, med uddblad.*

* *Blommor i flock.* . . . . *Ornithopus.*

** *Blommor i klase.*

Frukt enfröig, nötlik. . . . . *Onobrychis.*
Frukt mer eller mindre fullständigt 2-rummig, mångfröig och öppnande sig med 2 skal. . . . . *Astragalus.*

††† *Blad 3-fingrade.*

* *Kronköl sprötspetsad.*

Stift mot spetsen tjockare; frukt vinglikt 4-kantig. *Tetragonolobus.*

Stift mot spetsen afsmalnande; frukt trind. . . . . . *Lotus*.

** *Kronköl utan spröt.*

a. *Blommor i långa axlika klasar.* . . . . . . *Melilotus*.

b. *Blommor i korta, rundade, nästan hufvudlika klasar.*

Kronblad ej hopväxta, affallande; frukt krökt eller spiralvriden. *Medicago*.

Kronblad mer eller mindre hopväxta sinsemellan och med ståndarne, efter blomningen qvarsittande; frukt rak, omgifven af kronan. . . . . *Trifolium*.

B. *Alla ståndarsträngarne hopväxta i en stam.*

† *Foder 2-läppigt.*

Stift långt, hoprulladt, med klotformigt märke; blad (åtminstone de nedre) 3-fingrade. . . . . *Sarothamnus*.

Stift kort, uppstigande, med snedt skiflikt märke; blad enkla. *Genista*.

†† *Foder regelbundet 5-flikadt.*

Foder tilltryckt, örtartadt; kronköl med spröt. . . . . *Ononis*.

Foder uppblåst, hinnaktigt; kronköl utan spröt. . . . *Anthyllis*.

---

1. PISUM Tourn. Ärter.

Blad med klänge. Foder 5-klufvet—5-tandadt; dess båda öfre tänder lika långa som de 3 nedre. Krona med trubbig köl, som är kortare än vingarne. Ståndarsträngarnes långs inre sidan öppna rör i spetsen tvärhugget och deras fria delar lika långa. Stift upptill nästan trekantigt, på den inre sidan köladt och hårigt, på den yttre fåradt. Frukt hoptryckt, aflång, sprötspetsad, mångfröig och 2-skalig. Frön stora, mer eller mindre klotrunda eller kantiga. *Stor grenig och glatt ört med 1—2-pariga, med klängen försedda blad, breda småblad, stora, bladlika stipler samt stora, i 1—2-blommiga klasar samlade, rödvioletta blommor.*

1. **P. arvénse** L. blad 1—2-pariga, med upptill glest tandade småblad; blomskaft 1—2-blommiga; frön kantiga, bruna eller grågröna, fläckiga. ⊙ Juni, Juli.

Hela örten glatt, blågrön. Stjelk slak, klängande och kantig. 1—3 fot lång. Blad med 3-grenadt klänge, äggrunda—rundade, trubbiga småblad och stora, vid basen snedt hjertlika, aflånga och från basen ungefär till midten ojemnt tandade stipler, som äro större än småbladen. Blommor med violett segel, purpurröda vingar samt hvitaktig köl. Frön med bredt fröärr.

Förek. här och der som ogräs på åkrar, i synnerhet allmän i norra delen, der den synes vara nästan vildt växande och skilja sig från den odlade formen genom mindre växt och enblommiga blomskaft (*var. infestum* Fr.).

P. satívum L. (*Gula ärter*), som skiljer sig från föreg. genom vanligen helbräddade och talrikare småblad samt runda, gula eller gulhvita frön, förekommer ej sällan sjelfsådd och kommer föreg. art mycket nära. Dess ursprungliga hemland är obekant.

2. LÁTHYRUS L. Vial.

Blad, åtminstone de öfre, med klänge. Foder 5-klufvet—5-tandadt; dess båda öfre tänder kortare än de 3 nedre, sällan af samma längd. Krona med trubbig köl, som är kortare än vingarne. Ståndarsträngarnes långs öfre sidan öppna rör i spetsen tvärhugget och deras fria delar lika långa. Stift upptill plattadt, på inre sidan hårigt, på den yttre glatt. Frukt aflång, sprötspetsad, mångfröig och 2-skalig. Frön stora, vanligen rundade eller kantiga. *Merendels temligen stora örter med fåpariga blad, merendels bågnerviga småblad, temligen smala stipler och stora, röda, violetta eller gula blommor.*

Öfversigt öfver arterna.

† Stjelk med breda vingkanter.

* Alla bladen 1-pariga. . . . . *L. sylvestris.*

** Blad, åtminstone de öfre, 2—3-pariga.

De öfre bladen 2-, de nedre 1-pariga; bladskaft bredt vingkantade. *L. heterophyllus.*

Blad 2—3-pariga; bladskaft ovingade. . . . . . *L. palustris.*

†† Stjelk kantig, ovingad.

* Blommor i klasar.

a. Blommor röda.

Blad flerpariga. . . . . *L. maritimus.*

Blad enpariga. . . . . *L. tuberosus.*

b. Blommor gula. . . . . *L. pratensis.*

** Blommor ensamma i bladvecken. . . . . *L. sphæricus.*

---

† *Stjelk med breda vingkanter.*

* *Alla bladen 1-pariga.*

1. **L. sylvéstris** L. stipler smalare än stjelken; de båda öfversta fodertänderna spetsiga, ej bredare och föga kortare än sidotänderna, den nedersta kortare än foderpipen; stift bågböjdt. ♃ Juli, Aug., r. blr.

β **platyphýllos** Retz. blad bredare, nästan trubbiga, med udd.

Stjelkar utgående från en grenig och krypande rotstock, 2—6 fot långa, greniga, merendels nedliggande eller klängande, glatta, kantiga och 2-vingade, med vingkanterna bredare än stjelken. Blad skaftade, med temligen smalt vingkantade skaft och halft pillika, lansettlikt syllika stipler, som äro mindre än småbladen; dessa senare smalt lansettlika, långspetsade, glatta, hos *β* aflånga—ovala; klängen temligen långa, tregrenade. Klasar temligen få- (4—10-)blommiga, långt skaftade. Inskärningarne mellan de 3 nedersta fodertänderna rundade. Kronans segel ljusrödt med mörkare ådror, vingarne rödvioletta och kölen grönaktig, i spetsen purpurröd. Köl jemte ståndare och stift, liksom hos följande art och *L. tuberosus*, vriden så, att stiftets båda platta sidor blifva

vända mot vingarne och ej mot kölen och seglet. Stift uppstigande i en båge. Frukt brungul, natådrig, glatt och temligen smal, längs öfre fogen 3-kölad, med den mellersta kölen störst. Frön stora, rundade, bruna, svart marmorerade, smågropiga, med fröärret upptagande fröets halfva omkrets.

Förek. ej sällsynt på ängsbackar i södra och mellersta delen, sällsynt i norra, t. ex. på *Kullaberg, Ö. Ljungby* och *Kellna, Helsingborg, Tågarp, Sartorp, Vallabäcken, Grytinge backar, Röstånga, Bosarp, Fogelsång, Björnstorp, Lindholmen, Skifvarp, Krageholm, Baldringe, Röddinge, Wanstad, Öfredskloster, Esperöd, Christianstad, Arkelstorp, Ifö, Fridhem Önnestads sn, Kungskullen Glimåkra sn* (Kand. Hj. Nilsson) m. fl. st.; *β platyphyllos* sällsynt, t. ex. på *Kullaberg, Ramsåsa, Stenby hällar* mot *Benestad.*

** *Blad, åtminstone de öfre, 2—3-pariga.*

2. **L. heterophýllus** L. de öfre stjelkbladen 2-pariga; stipler stora, bredare än stjelken; de båda öfre fodertänderna bredare och kortare än de öfriga samt trubbiga med udd, den nedersta längre än foderpipen; stift bågböjdt. ♃ Juli, Aug., r. blr.

Mycket lik föreg. art, men gröfre. I synnerhet den skånska formen utmärker sig genom en betydlig storlek och bredbladighet. De nedre bladen 1-pariga, de öfre nästan alltid 2-pariga; bladskaft mycket bredare vingkantade än hos föreg.; stiplerna på den skånska formen äro mycket breda, snedt äggrundt lansettlika, med pillik bas. Inskärningarne mellan de tre nedre fodertänderna spetsvinkliga. Blommor rosenröda, med blekare köl. Frukt nästan trind. Frön med fröärret knappt upptagande mer än $^1/_3$ af omkretsen.

Förek. **sällsynt på ängsbackar,** t. ex. vid *Skabersjö* och *Torup,* äfven uppgifven för *Rynge* och *Börringe.*

3. **L. palústris** L. blad 2—3-pariga, med ovingade skaft och stiplerna smalare än stjelken; de båda öfre fodertänderna kortare och bredare än sidotänderna; stift rakt, upprätt. ♃ Juli, Aug., viol. blr.

Stjelk 1—3 fot lång, utgående från en grenig rotstock, slak och klängande, vanligen enkel, glatt, kantig och 2-vingad, med temligen smala vingkanter. Blad glatta, med bredare eller smalare, lansettlika—jemnbreda, spetsiga eller trubbiga och uddspetsiga småblad och enkla eller 3-grenade klängen; stipler halft pillika, smalt lansettlika, långspetsade. Klasar 2—6-blommiga, skaftade, med skaften längre än bladet. Fodrets nedersta tand borstlik, längre än foderpipen. Krona violett, med mörkare färgadt segel och gulhvit köl, som ej är vriden. Stiftets plattade sidor vända mot kölen och seglet och dess yttre sida fårad ned till midten; stift rakt, uppstigande i vinkelrät rigtning mot fruktämnet. Frukt smal, glatt, svart. Frön bruna, runda, med fröärret upptagande en fjerdedel af omkretsen.

Förek. der och hvar på fuktiga ängar och i skogskärr, t. ex. vid *Oppmanna* (Kand. Hj. Nilsson), *Fjelkestad, Råbelöfssjön, Christianstad, Åhus* vid *Helgeåns* utlopp, mellan *Yngsjö* och *Vidtsköfle, Tröne, Krageholm, Tågarp Skytts hd, Börringe, Lindholmen, Kärrstorp, Reften, Hvidarp* vid *Löddestrom, V. Karaby,* mellan *Ålstorp* och *Sartorp, Bosarp,* flerestädes kring *Ringsjön* m. fl. st.

†† *Stjelk kantig, ovingad.*

* *Blommor i klasar.*

a. *Blommor röda.*

4. **L. maritimus** (L.) Bigel. blad 3—5-pariga, med ovala-rom-

vändt äggrunda, trubbiga småblad och stora pillika, nedtill tandade stipler; stift rakt. ♃ Juli, Aug., violettr. blr.

Stjelkar 1—3 fot långa, grofva och nedliggande, trekantiga, flerböjda, enkla och småludna. Blad kort skaftade, blågröna och tjocka, med merendels skiftevisa, kort uddspetsiga, fjädernerviga och nätådriga småblad samt bågligt tillbakaböjda, ovingade skaft; klängen enkla eller tregrenade; stipler mindre än småbladen, bredt äggrunda. Klasar 4—8-blommiga, skaftade, vanligen kortare än bladet. Fodrets båda öfre tänder bredt äggrunda, spetsiga, mycket bredare och kortare än de trenne nedre; den nedre fodertanden nästan syllik, längre än pipen. Kronans segel purpurrödt, vingarne och kölen violetta. Stift starkt plattadt och längs ena sidan bredt rännformigt, vinkelrätt mot fruktämnet. Frukt plattad, temligen bred, rödbrun, slutligen glatt, nätådrig, längs den öfre fogen 3-kölad, med den mellersta kölen lägst. Frön grönbruna, släta, rundade, med fröärret upptagande en tredjedel af omkretsen.

Förek. här och der på sandiga hafsstränder, t. ex. mellan *Nyhamn* och *Höganäs*, mellan *Glumslöf* och *Hillesborg*, *Hven*, *Abekås*, från *Ystad* till *Sandhammar*, mellan *Yngsjö* och *Furuboda*, *Yngsjö*, *Åhus* (Kand. M. Lovén) m. fl. st.

5. **L. tuberósus** L. blad 1-pariga, med aflånga—omvändt äggrunda, trubbiga småblad och halft pillika, helbräddade stipler; stift bågböjdt. ♃ Juli, Aug., r. blr.

Rotstock grenig, med upptill knöligt uppsvälda grenar. Stjelkar flere från samma rotstock, 2—3 fot höga, klängande, fyrkantiga och glatta. Blad glatta, ofvan ljusgröna, under blågröna, med långa, greniga klängen, vanligen kort uddspetsiga småblad och bredare eller smalare, lansettlika stipler, som äro mycket mindre än småbladen, hvilka från basen genomdragas af 3—5 forgrenade, något bågböjda nerver; bladskaft ovingade. Klasar 2—6-blommiga, skaftade, med skaften mycket längre än bladen. Blommor stora, välluktande. Fodrets båda öfre tänder bredt triangulära, spetsiga, kortare och bredare än de trenne nedre, som äro lansettlika. Krona rosenröd; kölen jemte ståndarne och stiftet krökt. Stift bågligt uppåt böjdt, mot spetsen bredast och plattadt, med de plattade sidorna vända mot vingarne. Frukt glatt, nästan trind, brungul. Frön bruna, släta, nästan runda, med mycket kort fröärr.

Förek. sällsynt på åkrar och odlade ställen, t. ex. vid *Glemminge* vid vägen mot *Bollerup* och *Spjutstorp*, *Krageholm*, *Trelleborg*, *Kyrkoköpinge*, *Börringe* (Dr S. A. Tullberg), *Björnstorp*, *Lunnarp* mellan *Dalby* och *Bonderup*.

b. *Blommor gula.*

6. **L. praténsis** L. blad 1-pariga, med lansettlika, spetsiga småblad och stora, pillika, helbräddade stipler; stift rakt. ♃ Juni, Juli, g. blr.

Ört glatt eller hårig. Stjelk 1—3 fot hög, uppstigande, nedliggande eller klängande, mycket grenig, oliksidigt 4-kantig. Blad kort skaftade, med ovingade skaft och temligen korta, enkla eller 3-grenade klängen; småblad med talrika, bågböjda, ej märkbart grenade nerver; stipler nästan längre än bladskaftet och föga mindre än småbladen, äggrunda—lansettlika, långspetsade. Klasar 6—12-blommiga, med skaft längre än bladet, utan skärmfjäll. Fodrets tänder syllikt lansettlika; de båda öfre uppåt rigtade och föga kortare än de öfriga. Kronans köl ej vriden. Stift ej vridet, vinkelrätt mot fruktämnet, plattadt och med de breda sidorna vända mot seglet och kölen, på utsidan grundt fåradt i synnerhet mot basen. Frukt temligen kort och smal, plattad, svart, glatt eller korthårig; den mellersta kölen längs öfre fogen minst. Frön

plattade, runda, brungula och släta, med smalt fröärr, som upptager $^1/_3$ af fröets omkrets.

Förek. allmänt på ängar, betesmarker, ljungbackar o. s. v.

*** Blommor ensamma i bladvecken.*

7. **L. sphæricus** Retz. stjelk kantig, ovingad; blad 1-pariga, med vingkantade skaft och smalt lansettlika, långspetsade småblad; stipler halft pillika, nästan syllika, längre än bladskaftet; klänge på de nedre bladen mycket kort, på de öfre förlängdt, enkelt. ⊙ Apr.—Juni, r. blr.

Ört glatt eller mycket glest hårig. Stjelk från roten grenad i flere $^1/_2$—1 fot höga, upprätta grenar. Blad kort skaftade, de nedre med smalt aflånga, kort uddspetsiga småblad; de öfres **småblad** mycket smala, mot båda ändar afsmalnande och upphöjdt nerviga; nerver på alla småbladen bågformigt böjda, utan märkbara sidonerver; klänge på de nedre bladen endast utgörande en liten udd. Blomskaft kortare än bladskaftet, vid midten ledadt och derstädes bärande ett borstlikt bihang. Fodrets flikar likformiga och lika stora, lansettlika, långspetsade, längre än foderpipen. Stift rakt, vid basen något vridet, upptill starkt plattadt och i spetsen bredast. Frukt något plattad, glatt, gulaktig. Frön klotrunda, bruna, släta, med kort fröärr.

Förek. på ett gräsbevuxet ställe på södra sluttningen af *Kullaberg* nära *Bökebolsvång* (upptäckt af Kamrer S. J. Södervall). Lokalens läge gör det i hög grad osannolikt, att denna växts förekomst derstädes beror på medverkan af menniskor.

3. ÓROBUS Tourn. Vippärt.

Blad med en liten bladlik udd i stället för klänge. Foder 5-klufvet—5-tandadt. Krona med trubbig köl, som är kortare än vingarne. Ståndarsträngarnes rör i spetsen tvärhugget och deras fria delar lika långa. Stift i spetsen plattadt och på inre sidan hårigt. Frukt aflång, sprötspetsad, mångfröig och 2-skalig. Frön stora, rundade. *Örter med flerpariga blad och röda, i klasar samlade blommor.*

Anm. Detta slägte är endast genom saknaden af klänge skildt från föreg.

† Stjelk vingkantad.

1. **O. tuberósus** L. blad 2—3-pariga, med aflånga, på undre sidan blågröna småblad; stipler halft pillika, aflånga. ♃ Maj, Juni, violettr. blr.

Rotstock krypande, grenig, der och hvar knöligt uppsväld. Stjelkar flere från hvarje rotstock, uppstigande, enkla, plattadt fyrkantiga och 2-vingade, glatta. Blad kort skaftade, med smalt vingkantade skaft, glatta, med nästan oskaftade, bredare eller smalare, trubbiga och uddspetsiga eller kort tillspetsade, ofvan mörkgröna, bågnerviga och nätådriga, motsatta småblad; stipler merendels längre än bladskaften, aflångt äggrunda—aflångt lansettlika. Klasar skaftade, något längre än bladet, med mycket små, tvärhuggna skärmblad. Fodrets båda öfre tänder rundadt äggrunda, kort spetsade, mycket kortare och bredare än de trenne nedre, som äro äggrundt lansettlika, kort spetsade; den nedersta ungefär af pipens längd. Stift rakt, uppstigande, vid basen något vridet, med i spetsen på

inre sidan något hopvikna kanter och derigenom bredt rannformigt. Frukt svart. lång och smal, nästan trind. **Frön klotrunda, bruna och släta.**

Förek. **allmänt på ängar, betesmarker, ljungbackar o. s. v.**

†† *Stjelk kantig, ovingad.*

2. **O. vernus** L. blad 2—4-pariga, med äggrunda, spetsiga, gröna småblad; stipler halft pillika, äggrunda. ♃ Maj, violettr. blr.

Rotstock grenig, sällan med upptill knöligt förtjockade grenar. Stjelk fotshög eller ännu högre, **upprätt och enkel, nedtill bladlös, nästan glatt.** Blad tunna och lifligt gröna, kort skaftade, med ovingade skaft; småblad långt spetsade, glest korthåriga, bågnerviga, motsatta; stipler än längre än kortare än bladskaftet, spetsiga. Klasar 4—6-blommiga, af bladets längd eller kortare, med mycket små, nästan omärkliga, tvärhuggna skärmblad. Fodrets båda öfre tänder mycket korta och breda, rundade, snedt och kort uddspetsade; de nedre tänderna smalt lansettlika, långspetsade; den nedersta längre än pipen. Kronan i början purpurröd, slutligen blå. Stift rakt uppstigande, vid basen något vridet, med långs inre sidan något hopvikna kanter. Frukt brun, nätådrig, af samma form och storlek som hos föreg. Frön olivgröna, rödbrunt marmorerade, än nästan runda, än kort cylindriska och då mycket större.

Förek. allmänt i skogslundar. Varierar med hvita blommor, t. ex. på *Lingenäset* vid *Christianstad* (Lekt. L. J. Wahlstedt).

3. **O. niger** L. blad 4—8-pariga, med aflånga, på undre sidan blågröna småblad; stipler halft pillika, smalt lansettlika, sylspetsade. ♃ Juni, Juli, r. blr.

Stjelk 1—2 fot hög, upprätt, grenig och mångbladig, upptill gleshårig. Blad kort skaftade, med ovingade skaft och motsatta eller skiftevisa, trubbiga, kort uddspetsade, på öfre sidan gröna, fjädernerviga småblad; stipler längre än bladskaftet. Klasar långt skaftade, 4—8-blommiga, vanligen längre än bladet, utan skärmblad. Foder hårbräddadt, med mycket korta, breda tänder; de båda öfre mycket små, långt skilda från de tre nedre, som äro bredt triangulära, kort spetsade samt mycket kortare än pipen. **Krona purpurröd, slutligen blå.** Stift rakt, nästan ej vridet, långs inre sidan rännformigt. Frukt svart, nästan trind, smal, dubbelt längre än hos de föreg. Frön bruna, klotrunda, mycket **stora. Ört svartnande vid torkning.**

Förek. **här och der på ängsbackar,** i busksnår o. s. v., t. ex. på *Kullaberg*, *Fogelsång*, *Dalby hästhage*, *Hellestads ora*, *Romeleklint*, *Torup*. *Roslätt*. *Lindholmen*, *Hafgård*, *Söfvestads plantering*, *Röddinge*, *Stenby hällar*. *Sandhammar*, *Tjörnedala*, mellan *Stenshufvud* och *Rörum*, kring *Strö* och *Qvarlöf*. *Odersberga Fjelkestads sn*, *Lingenäset* vid *Christianstad*, *Balsberg* och *Oppmanna* (Kand. Hj. Nilsson), *Broby sn* vid *Lunnom*, *Kungskullen* vid *Glimåkra* (Kand. Hj. Nilsson) m. fl. st.

4. VÍCIA Tourn. Vicker.

Blad, åtminstone de öfversta, med klänge. Foder 5-tandadt — 5-klufvet. Kronans köl trubbig, kortare än vingarne. Ståndarsträngarnes pip i spetsen snedt tvärhuggen, och de öfre strängarnes fria delar derigenom längre än de nedres. Stift upptill plattadt och på yttre sidan långhårigt eller rundtom likformigt småludet. Frukt sprötspetsad, mångfröig och 2-skalig. Frön stora, runda. *Örter med vanligen mångpariga blad och merendels röda eller blå, i*

klasar samlade eller i bladvecken sittande och ensamma eller parvisa blommor.

Öfversigt öfver arterna.

† Alla fodertänderna likformiga och lika stora, långt uddspetsiga.

Stipler helbräddade; frukt äfven som yngre glatt. . *V. Lathyroides.*

Stipler tandade; frukt som yngre småluden, slutligen glatt. *V. angustifolia.*

Stipler tandade; frukt småluden. . . . . *V. sativa.*

†† Alla fodertänderna kort uddspetsiga, de båda öfre bredare och längre än de tre nedre. . . . . *V. dumetorum.*

††† Alla fodertänderna långt uddspetsiga, de båda öfre kortare än de tre nedre.

* Klasar långt skaftade.

Stipler hvasst flikade. . . . . *V. sylvatica.*

Stipler helbräddade. . . . . *V. villosa.*

** Klasar nästan oskaftade. . . . . *V. sepium.*

†††† De båda öfre fodertänderna omärkligt eller mycket kort uddspetsiga, mycket kortare än de tre nedre.

* Klasar kortare än bladet. . . . . *V. cassubica.*

** Klasar af bladets längd eller längre.

Stjelk slak, klängande; kronseglets skifva af klons längd. *V. Cracca.*

Stjelk styf, föga klängande; kronseglets skifva dubbelt längre än klon. *V. tenuifolia.*

---

† *Fodertänder likformiga och lika stora, långt uddspetsade.*

1. **V. Lathyroides** L. stipler med halft pillik bas, helbräddade; frukt, äfven yngre, glatt; frön prickiga. ⊙ April—Juni, violettr. blr.

Hela örten mer eller mindre hårig, ofta gråluden. Stjelk 2—6 tum hög, ända nedifrån mycket grenad i merendels nedliggande grenar, stundom föga grenig och med upprätta grenar, kantig, ovingad. Blad skaftade, med ovingade skaft: de nedersta bladen 1—2-pariga, med omvändt hjertlika småblad och en liten udd i klangets ställe; de öfre 2—4-pariga, med aflånga, trubbiga eller något urnupna, kort uddspetsade småblad, endast de öfversta med ett litet enkelt klänge; stipler äggrundt lansettlika, kortare än skaftet. Blommor ensamma i bladvecken, nästan oskaftade. Fodertänder smalt lansettlika, något kortare än pipen. Stift mycket kort, på utsidan något nedanför spetsen skägghårigt. Frukt plattad, temligen bred i förhållande till längden, mörkbrun eller svart. Frön runda, något hoptryckta, gråbruna, finknottriga, med mycket litet, ovalt fröärr.

Förek. ej sällsynt på torra sandiga backar och betesmarker, t. ex. vid *Torekow* (Skolyngl. J. Nilsson), *Kullaberg, Krapperups mölla, Helsingborg, Landskrona,* längs *Saxån, Dagstorp, Lackalänge, Fogelsång, Malmö, Heckebergа, Öfvedskloster, Snogeholm, Ystad, Cimbrishamn, Gladsax, Stenshufvud, Esperöd, Widtsköfle* (Hr Th. Brown), *Ahus* (Kand. M. Lovén), *Christianstad, Balsberg* (Kand. Hj. Nilsson), *Torsebro, Broby* m. fl. st.

2. **V. angustifólia** (L.) Reich. stipler med halft pillik bas, tandade; frukt yngre småluden, slutligen nästan glatt, svartaktig; frön runda, släta. ⊙ Maj—Juli, r. blr.

Större och glattare samt af mera rent grön färg än föreg. Blad, åtminstone de öfversta, med grenigt klänge. Blommor nästan alltid parvisa. Frukt längre och smalare samt nästan trind, svart. Frön stora, klotrunda, grönbruna och svart marmorerade; fröärr smalt, upptagande ungefär $^1/_4$ af fröets omkrets.

Af denna art finnas tvänne former:

α **segetális** Thuill. mera högväxt, enkel och upprätt; blad mera likformiga, med smala, aflånga eller upptill något bredare småblad; foder mot fruktmognaden uppbristande. Närmar sig mera *V. sativa* L. och blommar (Juni, Juli) senare än följ. form. Frön dubbelt större än hos följ.

Förek. i åkrar som ogräs bland vårsäd, allmännast i norra, mera sällsynt i södra delen, t. ex. *Rönneberga, Keflinge, Malmö, Ö. Torp, Illstorp, Ystad, Kabusa, Kivik* m. fl. st.

β **Bobártii** Forst. stjelk mycket grenig, med utbredda grenar; de nedre bladen med udd i st. f. klänge, 1—2-pariga, med omvändt hjertlika småblad; de öfre 3—4-pariga, med smala, mot spetsen något afsmalnande småblad; foder vid fruktmognaden ej uppbristande. Närmar sig i utseende, växtsätt och förekomst *V. Lathyroides*. Blommar redan i Maj.

Förek. på torra sandiga backar och betesmarker, i synnerhet i södra och mellersta delen, ofta växande i sällskap med *V. Lathyroides*, t. ex. *Kullaberg, Skäralid*, vid *Odensjön, Fogelsång*, mellan *Ystad* och *Kåseberga, Hörup, Esperöd, Strö, Balsberg, Torsebro* m. fl. st.

V. sativa L., som skiljer sig från föreg. genom småludna, vid mognaden gulbruna frukter, något plattade frön samt mera mångpariga blad, odlas allmänt och förekommer någon gång sjelfsådd. *Fodervicker.*

†† *Alla fodertänderna kort uddspetsiga; de båda öfre bredare och längre än de tre nedre.*

3. **V. dumetórum** L. blad 3—4-pariga, med äggrunda, skaftade småblad; stipler halfmånformiga, merendels hvasst tandade. ♃ Juli, Aug., purpurr. blr.

Stjelk 3—6 fot lång, klängande, upphöjdt kantig, glatt. Blad nästan oskaftade, med tunna, gröna, slutligen nästan glatta, kort uddspetsiga, skiftevisa småblad; klängen stora, greniga; stipler kort skaftade, långt uddspetsiga och i synnerhet vid basen vanligen mer eller mindre hvassflikade. Blommor i 6—8-blommiga, långt skaftade klasar, som ofta äro något kortare än bladet. Foder lappformigt, med den öfre, 2-klufna läppen kortare än den nedre, 3-tandade; denna senares tänder mycket små. Stift temligen kort och tjockt, på utsidan i sjelfva spetsen skägghårigt, på insidan kortare hårigt. Frukt skaftad, glatt, plattad och vid mognaden brungul. Frön runda, svarta, med smalt, $^2/_3$ af omkretsen upptagande fröärr.

Förek. sällsynt i busksnår i södra delen, t. ex. vid *Lemmestro* (Kand. R. Helgesson), *Hafgård*, öster om *Börringesjön, Kaddesjö, Gundrslöf, Stenby hallar, Krageholm, Baldringe, Röddinge, Öfvedskloster.*

††† *Alla fodertänderna långt uddspetsiga; de båda öfre kortare än de tre nedre.*

* *Klasar långt skaftade.*

4. **V. sylvática** L. glatt; blad 5—8-pariga, med äggrundt aflånga småblad; stipler hvasstandade. ♃ Juli, Aug., hv., blåstrimmiga blr.

Stjelk 3—5 fot lång, klängande eller nedliggande, grenig, kantig, ovingad och glatt. Blad skaftade, glatta, med skiftevisa, kort uddspetsade, tunna, gröna och glatta, något skaftade småblad; klängen greniga; stipler halfmånlika. Klasar långt skaftade, längre än bladet, 8—16-blommiga, utan skärmblad och med gleshåriga enskilda blomskaft. Foder nästan glatt; dess tänder från bredare bas långt sylspetsade, alla kortare än pipen, de båda öfversta sittande längre ned på sidorna och med en bred, nästan tvärhuggen inskärning mellan sig. Kronseglets skifva längre än klon. Stift långt och smalt, upptill rundtom småludet. Frukt skaftad, med skaft längre än foderpipen, bred, med uppåt böjd spets, svartbrun, glatt. Frön klotrunda, mindre än hos föreg.; fröärr upptagande $^2/_3$ af omkretsen.

Förek. här och der i busksnår, t. ex. på *Kullen, Skäralid, Billinge, Bäringe, Trollcholm*, vid *Ringsjön* såsom vid *Wrangelsborg, Kulleberga* m. fl. st., *Reften, Heckeberga, Hafgård, Lindholmen, Röddinge, Stenby hällar, Ramsåsa, Stenshufvud*; i nordöstra delen sällsynt, t. ex. *Oppmanna* och *Balsberg* (Kand. Hj. Nilsson) m. fl. st.

5. **V. villósa** Roth, mjukt långhårig; stipler helbräddade. ⊙ och ⊙ Juni, Juli, bl. blr.

Stjelk 2—4 fot hög, klängande, kantig, ovingad, ulligt mjukhårig, föga grenad. Blad kort skaftade, 6—8-pariga, med temligen smalt aflånga, trubbiga och uddspetsiga, skiftevisa samt kort skaftade småblad; klängen greniga; stipler halft pillika, lansettlika. Klasar rikblommiga, långt skaftade, af bladets längd eller längre, utan skärmblad. Foder mjukhårigt, vid basen på insidan något pungliknt; dess tänder från temligen smal bas långt syllika; de båda öfre uppåt rigtade och utgående från fodrets öfre sida; den nedersta tanden längre än pipen. Kronseglets skifva hälften kortare än klon och kronan derigenom långt rörformig i sin nedre del. Stift smalt, i spetsen rundtom hårigt. Frukt skaftad, med skaft kortare än foderpipen, mycket bred och kort, plattad, nästan rakt sprötspetsad, glatt, brungul. Frön runda, mörkbruna; fröärr smalt, knappt upptagande $^1/_5$ af fröets omkrets.

Förek. här och der i åkrar, allmännast i östra delen från *Ystad* till *Christianstad*, såsom vid *Vä, Skepparslöf, Degeberga, Borrestad, Olseröd, Maglehem, Brösarp, Torup, Mellby, Esperöd, Svinaberga, Rörum, Ekeröd, Röddinge* m. fl. st.; dessutom der och hvar i den öfriga provinsen, t. ex. vid *Illstorp, Öfvedskloster, Björnstorp, Ellinge, Klinta, Bosjökloster, Ousbyholm, Ask, Tågarp, Broby* m. fl. st.

** *Klasar nästan oskaftade.*

6. **V. sépium** L. blad 4—8-pariga, med äggrundt aflånga småblad; klasar 3—8-blommiga. ♃ Maj, Juni, r. blr.

Stjelk från sin underjordiska del alstrande trådsmala grenskott, 1—2 fot hög, upprätt eller klängande, vanligen ogrenad, kantig, glatt eller gleshårig. Blad nästan oskaftade, med tunna, gröna, nästan motsatta, trubbiga eller ur-

nupna, kort uddspetsade, gleshåriga småblad; klänge långt skaftadt (den nedre ogrenade delen jemförelsevis lång); stipler små, halft pillika, tandade. Foder merendels långhårigt; dess tänder från bred bas uddspetsiga, föga oliklånga. mycket kortare än pipen. Kronseglets skifva ungefär af klons längd. Stift bredt, plattadt och längs insidan i synnerhet vid basen rännformigt, strax nedom spetsen på utsidan skägghårigt och på insidan korthårigt. **Frukt nästan oskaftad,** svart och glatt, kort, bred och plattad, nästan rutformig. **Frön runda, bruna,** svart marmorerade, **med** smalt fröärr, som upptager ²/₃ af fröets omkrets.

Förek. **allmänt i skogar.**

†††† *De båda öfre foderländerna omärkligt eller mycket kort uddspetsiga, flere gånger kortare än de tre nedre, långt uddspetsade.*

* ***Klasar kortare än bladet.***

7. **V. cassúbica** L. småluden; stjelk upprätt eller uppstigande; frukt 1—2-fröig. ♃ Juni—Aug., violettr. blr.

Rotstock krypande, grenig, utvecklande långa grenskott. Stjelk 1—2 fot hög, merendels enkel, ofta flerböjd, kantig och ovingad, mångbladig. Blad oskaftade, 8—14-pariga, med kort skaftade, fjädernerviga, aflångt äggrunda, trubbiga eller något urnupna, kort uddspetsiga, åtminstone på undre sidan håriga småblad; klänge litet, kort skaftadt, enkelt 3-grenigt, stundom nästan outveckladt; stipler halft pillika, lansettlika, långspetsade och helbräddade. Klase kort skaftad, 10—12-blommig. Foder glatt eller gleshårigt, med de båda öfre foderländerna från bred, nästan rundad bas kort uddspetsiga, långt åtskilda och sittande åt sidorna; den nedersta tanden från basen smal, sylspetsad, kortare eller stundom till och med längre än pipen. Krona violett, med röd, vid basen hvitaktig köl. Stift smalt, upptill rundtom korthårigt. Frukt skaftad, bred och plattad, rödbrun. Frön bruna, runda och finprickiga; fröärr upptagande ¹/₃ af fröets omkrets.

Förek. här och der på torra ställen, backsluttningar, i busksnår o. s. v., t. ex. vid *Sandhammar, Högestad, Röddinge, Stenby hällar, Lindholmen, Skabersjö, Heckeberga, Vasaholm, Hasslemölla, Hellestad, V. Tveet, Silfåkra, Fogelsång, Sjöbo, Tranås, Andrarum, Höör,* mellan *Träne* och *Venesta, Rålambsdal, Qverlöf, Årup, Ifö, Broby, Helsingborg, Hillesborg* m. fl. st.

** ***Klasar af bladets längd eller längre.***

8. **V. Cracca** L. småluden, klängande; klasar långt skaftade, af blomstödjebladets längd; kronseglets skifva af klons längd. ♃ Juni—Aug., bl. blr.

Stjelk 1—3 fot lång, kantig, mer eller mindre hårig. Blad oskaftade, 7—10-pariga, med skiftevisa, kort skaftade, smala, aflångt lansettlika, trubbiga eller kort spetsade, **uddspetsiga och bågnerviga** småblad; stipler små, halft pillika, smalt lansettlika och helbräddade; klänge kort, grenigt. Klasar mångblommiga. Foder hårigt; de båda öfre tänderna nästan omärkliga, de nedre spetsiga, kortare än pipen, föga olikllånga; sidotänderna ej mycket bredare än den nedersta. Stift kort och smalt, ända från midten rundtom långhårigt. Frukt skaftad, med skaftet kortare än foderpipen, kort och bred, plattad, med kort spröt, brun, vanligen svartfläckig, 6—9-fröig. Frön klotrunda, svart marmorerade; fröärr smalt, **upptagande nästan mer än ¹/₃ af fröets** omkrets.

Förek. allmänt i skogar, på ängsbackar, trädesåkrar o. s. v.

9. **V. tenuifólia** Roth, gleshårig; stjelk styf, föga klängande; klasar långt skaftade, mycket längre än blomstödjebladet; kronseglets skifva dubbelt längre än klon. ♃ Juni—Aug., bl. blr.

Lik föreg., men högre, styfvare, mera upprätt och med längre, mer rikblommiga klasar. Blad 10—14-pariga, med längre och smalare, spetsiga och långt uddspetsade, upphöjdt bågnerviga småblad. De öfre fodertänderna tydligare uddspetsiga; sidotänder mycket bredare än den nedersta. Stift kort, från midten rundtom hårigt. Frukt längre sprötspetsad och mera krökt, med skaft af foderpipens längd, brun och svartfläckig. Frön dubbelt större än hos föreg., rundadt aflånga; fröärr smalt, upptagande knappt $1/4$ af fröets omkrets.

Förek. temligen sällsynt på torra ängsbackar i synnerhet i östra delen, t. ex. vid *Beckaskog*, *Österslöf* och *Lillö* (Lekt. L. J. Wahlstedt), *Uddarp*, *Kivik*, mellan *Stenshufvud* och *Rörum*, *Hörup*, *Gyllerup*, *Kabusa*, mellan *Benestad* och *Stenby*. *Stenby hällar*. *V. Alstad*, *Falsterbo*, mellan *St.* och *L. Hammar*, söder om *Malmö* (Dr J. Eriksson), *Heckeberga*, *Björnstorp*, mellan *Höj* och *Keflinge*, *Ramstorp*, *Tågarp*, *Ö. Ljungby* m. fl. st.

5. ERVUM Tourn. Lins.

Blad med klänge. Foder 5-tandadt—5-klufvet. Kronans köl trubbig, kortare än vingarne. Ståndarsträngarnes rör i spetsen snedt tvärhugget, och de öfre strängarnes fria delar derigenom längre än de nedres. Stift upptill nästan trådlikt, trindt och rundtom hårigt. Frukt utan eller med mycket kort spröt, fåfröig och 2-skalig. *Späda örter med temligen mångpariga blad och små blåhvita eller violetta, i fåblommiga klasar samlade blommor.*

1. **E. hirsútum** L. klasar 3—8-blommiga; fodertänder nästan lika stora; frukt något sprötspetsad, småluden, 2-fröig. ⊙ Maj—Juli, blåhv. blr.

Stjelk späd, $1/2$—3 fot lång, mycket grenig, klängande eller nedliggande, kantig och ovingad, glatt eller gleshårig. Blad oskaftade, 4—9-pariga, med jemnbreda—aflånga, trubbiga, urnupna eller nästan tvärhuggna, vanligen uddspetsade, gleshåriga eller nästan glatta småblad; klänge långt och grenigt; stipler smala, nästan jemnbreda, vid basen försedda med en lång, syllik, ej sällan 2-delt flik. Klasar vanligen kortare än bladet. Foder med likformiga, smalt lansettlika tänder, som äro längre än pipen. Frukt nästan oskaftad, 2-knölig, aflångt rutformig, svart. Frön klotrunda, bruna eller olivgröna, mörkt violett marmorerade; fröärr med qvarsittande frösträng, upptagande något mera än $1/4$ af fröets omkrets.

Förek. allmänt på åkrar, torra ängar o. s. v.

2. **E. tetraspérmum** L. klasar 1—3-blommiga; de öfre fodertänderna kortare och bredare än de nedre; frukt utan spröt, 4—6-fröig, glatt. ⊙ Juni, Juli, blåhv. blr.

β **tenuifólium** Fr. (*var.* **tenue** Hn., i Sk. Fl. 1 uppl.) småblad smalare, spetsiga; klasar enblommiga.

Ganska lik föreg., men vanligen glattare och något spädare. Blad 3—5-pariga, med uddspetsade, trubbiga eller spetsiga, aldrig tvärhuggna småblad; klängen ofta enkla; stipler halft pillika, smalt lansettlika, helbräddade. Klasar med nästan hårfina skaft, vanligen längre än bladet. Blommor större än hos föreg., med violett, strimmigt segel och hvita vingar. Foder ofta gleshårigt, med tänder kortare än pipen. Stift något längre och smalare än hos föreg., utgående från midten af fruktämnets spets. Frukt kort skaftad, vid mognaden gulaktig, nästan cylindrisk, i spetsen rundad. Frön runda, olivgröna och svartfläckiga; fröärr upptagande $1/5$ af fröets omkrets.

Förek. ej sällsynt på åkrar, ängsbackar o. s. v., t. ex. på *Kullen*, vid *Allerum* (Skolyngl. R. Wallengren), *Belteberga*, *Ålstorp*, *Odensjö*. *Ellinge*. *Torringe*, *Skabersjö*, *Jordberga*, *Stenshufvud*, *Åsum*, *Ugerup*. *Balsberg*, *Oppmanna* (Kand. Hj. Nilsson) m. fl. st.; varieteten bland hufvudformen och lika allmän som den.

6. ORNÍTHOPUS L. Klovicka.

Foder 5-tandadt; de båda öfre tänderna något hopväxta. Kronans köl rundadt trubbig, föga kortare än vingarne. Ståndarsträngar skiftevis bredare mot spetsen. Frukt långsträckt, smal och något plattad, sprötspetsad, insnörd mellan fröna och genom tvärdelning skiljande sig i enfröiga delfrukter. *Liten sandväxt med parbladiga blad samt uddblad och små hvitröda, i flockar samlade blommor.*

1. **O. perpusillus** L. fodertänder äggrunda, spetsiga, 3 gånger kortare än pipen; frukt båglikt böjd. ⊙ Juni, Juli, hvitr. blr.

Stjelk från roten grenad i talrika, 3—8 tum långa, nedliggande eller uppstigande, trinda, gleshåriga eller nästan glatta grenar. Blad 7—12-pariga, håriga, med mycket små, kort skaftade, ovala—aflånga, trubbiga eller kort spetsiga småblad; stipler små, lansettlika. Flockar 3—4-blommiga, långt skaftade, utgående från bladvecken ända långt ned på stjelken, med ett parbladigt svepeblad vid basen. Blommor kort skaftade, mycket små; segel hvitt, rodaktigt, vingar hvita och köl gulaktig. Frukt gleshårig, med spröt af yttersta ledstyckets längd.

Förek. sällsynt på torra sandiga backar och betesmarker i sydöstra delen mellan *Köpinge* och *Kabusa*, *Köpingsberg* på sydvestra sluttningen af backarne samt på sandfälten vester om backarne.

O. sativus Brot., skild från föreg. genom längre skaftade flockar, hvilkas skaft äro dubbelt längre än bladet, större, mer röda blommor och smala fodertänder af pipens längd samt raka frukter, förekommer någon gång förvildad och tages då ofta för föreg. Är under benämningen *Serradella* en bekant foderväxt.

7. ONOBRÝCHIS Tourn. Helghö (Esparsette).

Foder 5-klufvet, med alla flikarne åtskilda. Kronköl trubbig, mycket längre än vingarne, som äro kortare än fodret. Alla ståndarsträngarne smala, syllika. Frukt med halfkretsformig omkrets, plattad, benhård, enfröig och nötlik. *Hög, nästan ogrenad ört med parbladiga blad och uddblad samt temligen stora, röda, strimmiga och i klase samlade blommor.*

1. **O. sativa** Lam. blad mångpariga, med smalt lansettlika—aflånga, uddspetsade småblad; klasar mycket långt skaftade. ♃ Juni, Juli, r. strimmiga blr.

Stjelk 1—2 fot hög, uppstigande eller upprätt, gleshårig eller nästan glatt, fårad, vanligen enkel. Blad 6—12-pariga, med på undersidan mer eller mindre håriga, kort skaftade småblad; de nedre bladen med bredare, aflångt omvändt äggrunda och ofta urnupna småblad; stipler hinnaktiga, långt uddspetsade, nedtill hopväxta. Foderflikar smala, syllika, längre än pipen, ungefär lika långa eller den nedersta kortast. Krona rosenröd, med mörkare strimmor; segel af kölens

längd; vingar vid basen pillika, aflånga och trubbiga. Frukt småluden, gropigt nätådrig, med den främre kanten kölad och försedd med korta taggar. Frö aflångt njurformigt, plattadt, svart.

Förek. i vestra delen sällsynt, sannolikt från början odlad, t. ex. vid *Malmö* öster om *Ribersborg*, *Bulltofta* (Dr S. A. Tullberg), *Torup*; i östra delen nära *Christianstad* på *Nosabyvallen*, *Årup* m. fl. st.

8. ASTRÁGALUS L. Backsöta.

Foder 5-tandadt. Kronköl trubbig, kortare än vingarne. Frukt mer eller mindre fullständigt delad i 2 rum, flerfröig och 2-skalig. *Örter med parbladiga blad och uddblad samt i klasar samlade, stora, gula eller violetta blommor.*

† *Stipler hopväxta; blommor violetta.*

1. **A. dánicus** Retz. (**A. hypoglottis** L., i Sk. Fl. 1 uppl.) blomskaft längre än blomstödjebladet; foder svartludet. ♃ Juni, Juli, viol. blr.

Stjelkar utgående från en krypande, grenig rotstock, 3—5 tum höga, uppstigande eller upprätta, enkla, kantiga och småludna. Blad skaftade, 8—12-pariga, med äggrunda—aflångt lansettlika, trubbiga eller urnupna, ofta kort uddspetsiga, långhåriga, men gröna småblad; stipler aflånga—lansettlika, örtartade. Blomskaft utgående från bladvecken, grofva och refflade, tätt håriga af blandade hvita och svarta hår. Klasar tätblommiga, hufvudlika, med äggrundt aflånga skärmblad. Fodertänder nästan syllika och lika långa, kortare än pipen. Kronans köl mycket kortare än vingarne, i den afrundade spetsen försedd med en nästan omärklig udd; dess klo kortare än fodret. Frukt hjertlikt äggformig, nästan lika tjock som lång, kort uddspetsig och långhårig, skaftad.

Förek. sällsynt på strandängar mellan *Lomma* och *Malmö*, på en inskränkt plats i mängd.

2. **A. arenárius** L. grå- eller hvitluden; blomskaft nästan kortare än blomstödjebladet; foder gråludet. ♃ Juni, Juli, rödviol. blr.

Stjelkar utgående från en tjock, krypande rotstock, 4—8 tum höga, nedliggande eller uppstigande, greniga och nästan trinda. Blad nästan oskaftade, 3—5-pariga, med smala, lansettlika—aflånga, trubbiga, på öfre sidan nästan gröna, långhåriga, på den undre hvitludna småblad; stipler lansettlika, hinnaktiga. Blomskaft smala, hvitludna. Klasar temligen glesblommiga, 3—8-blommiga, med korta, nästan triangulära och ungefär lika långa tänder, som äro mycket kortare än pipen. Kronköl mycket kortare än vingarne, med nästan omärklig udd i spetsen; dess klo något utskjutande ur fodret. Frukt gråluden, skaftad, aflång och långt sprötspetsad. Frön aflångt njurlika, brungröna med små svarta fläckar.

Förek. sällsynt på sandfälten i östra Skåne, ymnig vid *Widtsköfle* på *Stora drifvan* och derifrån sparsamt spridande sig mot norr åt *Köpinge* och *Lyngby* vid vägen åt *Ugerup* samt mot söder längs hafskusten ända till *Heitemölle*.

†† *Stipler vid de öfre bladen åtskilda; blommor gula.*

3. **A. glycyphýllus** L. grön, nästan glatt; blomskaft kortare än blomstödjebladet. ♃ Juni, Juli, g. blr.

Stjelk från basen grenad i utbredda, nedliggande eller något uppstigande, enkla, kantiga och nästan glatta grenar. Blad skaftade, 4—7-pariga, med kort

skaftade, vanligen motsatta, ovala, trubbiga eller svagt urnupna, på undre sidan gleshåriga småblad; stipler stora, örtartade, aflångt lansettlika; de nedersta på stjelken merendels hopväxta. Klasar tätt mångblommiga, med nästan oskaftade blommor och syllika, hinnaktiga skärmblad, utgående från bladvecken: deras skaft grofva och refflade. Fodertänder hårbräddade, från bred bas syllika, kortare än pipen: de båda öfre märkbart kortare och bredare än de öfriga. Kronköl föga kortare än vingarne, med nästan omärklig udd i spetsen och med klon utskjutande ur fodret. Frukter vid mognaden upprätta och hopstående, båglikt krökta, sprötspetsade, jemntjocka, i tvärsnitt trekantiga och långs undre sidan fårade, brunaktiga, nästan omärkligt småludna. Frön ljust olivgröna, släta, njurlikt krökta.

Förek. här och der på torra ängsmarker, i småskog o. s. v., t. ex. vid *Förslöf* och *Grefvie*, *Kullen*, *Helsingborg*, *Belteberga*, *Grytinge*, *Wallabäcken*, *Röstånga*, *Billinge*, *Bosarp*, *Reften*, *Fogelsång*, *Dalby*, *Heckeberga*, *Torup*, *Roslätt*, *Börringe*, *Hafgård*, *Lindholmen*, *Dybeck*, *Klagstorp*, *Tågra Söfde sn*, *Öfredskloster*, *Wanstad*, *Röddinge*, mellan *Hörte* och *Abekås*, *Tjörnedala*, *Esperöd*, *Christianstad*, *Strö*, *Ryssbergen*, *Broby*, *Knislinge mölla*, *Edema Örkeneds sn* (Prov. J. Persson) m. fl. st.

9. **TETRAGONÓLOBUS** Knaut. Klöfverärt.

Foder 5-klufvet. Kronköl med kort, uppåt böjdt, trubbigt spröt, kortare än vingarne. Ståndarsträngar under knappen vidgade. Stift i spetsen plattadt. Frukt rak, jemntjock, nästan utan spröt, med 4 vinglika kanter, mångfröig, med tunna mellanväggar mellan fröna. *Nedifrån grenig kalk- eller strandväxt, med 3-fingrade blad och långa, från bladvecken utgående, 1-blommiga skaft samt stora, blekgula blommor.*

1. **T. siliquósus** (L.) Roth, blad med omvändt äggrunda, något köttiga småblad och snedt äggrunda stipler; blomskaft mycket längre än bladet, vanligen 1-blommiga. ♃ Juni, Juli, g. blr.

β **marítimus** L. småblad köttigare och glattare.

Stjelkar utgående från en tjock, grenig och upprätt rotstock, 5—10 tum höga, enkla, nedliggande eller uppstigande, merendels mer eller mindre glest långhåriga, kantiga. Blad skaftade, i synnerhet på undre sidan gleshåriga och blågröna, med oskaftade, trubbiga eller kort uddspetsade småblad. Blomskaft tilltryckt långhåriga, med ett litet, oskaftadt och 3-fingradt svepeblad under blomman. Foderflikar lansettlika, hårbräddade, lika långa, af pipens längd: de båda öfre bredast. Kronblad försedda med lång, smal klo: vingar med mycket stor, rundadt omvändt äggrund skifva; köl i spetsen på insidan mörkt purpurröd, föga längre än fodret. Frukt brun, glatt, med vingkanterna mycket smalare än sjelfva frukten. Frön mörkbruna, otydligt svart marmorerade, klotrunda, släta.

Förek. sällsynt på kalkbackarne vid *Benestad*; *β maritimus* sällsynt på hafsstränder på ön *Hven*, *Landskrona* på *Gråen*, vid *Tjörnedala* ytterst sparsamt.

10. **LOTUS** Tourn. Gigelsärt.

Foder 5-klufvet. Kronköl försedd med ett långt, uppåt böjdt, nästan spetsigt spröt. De fem längre ståndarne med upptill något vidgade strängar. Stift trådlikt, mot spetsen afsmalnande. Frukt

nästan utan spröt, cylindrisk, utan vingkanter, mångfröig, inuti med tunna skiljeväggar mellan fröna, 2-skalig. *Örter med 3-fingrade blad och medelstora, i skaftade flockar samlade, gula blommor.*

1. **L. corniculátus** L. stjelk nedliggande eller uppstigande; småblad omvändt äggrunda; stipler äggrunda; fodertänder före blomningen tryckta till kronan; kronköl tvärt afsmalnande i ett rätvinkligt uppstigande spröt, smalare än vingarne; blomflockar 4—6-blommiga. ♃ Juni, Juli, g. blr.

Hela örten glatt eller mer och mindre hårig. Stjelkar utgående från en upprätt, grenig rotstock, från 3—4 tum ända till fotshöga, inuti täta, merendels greniga, något kantiga. Blad kort skaftade, med temligen tjocka, vanligen något blågröna småblad; stipler längre än skaftet. Blomflockar långt skaftade från bladvecken, med ett litet 3-fingradt svepeblad under blommorna, som är kortare än blomfodren. Fodertänder från bredare bas temligen tvärt afsmalnande i en lång syllik spets, af pipens längd. Kronans köl vid torkning grönaktig; vingar i spetsen snedt tvärhuggna. Frukt brun, rak, från fogarne något plattad. Frön svartbruna, nästan rundade, släta.

Förek. allmänt på torra ängar, backar och hafsstränder (der den får mera köttiga småblad: *β crassifolius*).

2. **L. uliginósus** Schk. stjelk upprätt eller uppstigande; småblad omvändt äggrunda; stipler äggrunda; fodertänder före blomningen tillbakaböjda; kronköl småningom afsmalnande i ett uppstigande spröt, smalare än vingarne; blomflockar 6—12-blommiga. ♃ Juli, Aug., g. blr.

Mycket gröfre än föreg., hvilken den liknar, glatt eller något gleshårig. Stjelkar utgående från en krypande, grenskott alstrande rotstock, 2—3 fot höga, ihåliga och trinda. Stipler vid basen ofta något hjertlika, mycket breda, nästan rundade, endast kort spetsade. Svepebladet under flocken merendels längre än blomfodren. Foderflikar med smalare bas än hos föreg. Vingar i spetsen rundade. Frukt längre och smalare än hos föreg.

Förek. här och der på fuktiga ställen, vid stränder af åar och bäckar i vestra och södra delen, t. ex. utmed *Rönneån* vid *Klippan* och *Forsmöllan*, *Trolleholm* vid *Vallabäcken*, utmed *Saxån* och *Löddeström*, *Lomma* vid *Höjeå*, *Sandby mölla*, *Fogelsång*, *Kungsmarken*, *Abusa* m. fl. st.; i östra delen sällsynt, t. ex. vid *Baskemölla*, *Arupsåns* nedre lopp (Lekt. L. J. Wahlstedt).

3. **L. tenuifólius** (L.) Reich. småblad och stipler smalt lansettlika; kronköl tvärt afsmalnande i ett rätvinkligt uppstigande spröt, bredare än vingarne; blomflockar 3—5-blommiga. ♃ Juli, Aug., g. blr.

Mycket lik *L. corniculatus*, af hvilken den måhända endast utgör en formförändring, hufvudsakligen skild från denna genom de smalare, aflångt omvändt äggrunda vingarne och de smalare bladen samt stiplerna, hvilka äro spetsiga. Frukt något mindre hoptryckt från fogarne, och fröna i följd af den merendels mera framträdande lilroten med något kantig omkrets.

Förek. här och der, i synnerhet på strandängar längs vestra kusten, t. ex. *Farhult* vid *Oderbackens* utlopp och *Johnstorp* (Skolyngl. R. Wallengren) samt på många ställen mellan *Landskrona* och *Skanör*; på östra kusten sällsynt, t. ex. vid *Skillinge* på hafsstranden.

11. MEDICÁGO L. Luzern, Smäre.

Foder 5-tandadt eller 5-klufvet. Krona slutligen affallande, med trubbig köl. Ståndarsträngar jemnsmala, ej hopväxta med kronan. Stift trådlikt, upptill afsmalnande. Frukt längre än fodret, krökt eller snäcklikt vriden, 2-skalig eller stundom affallande oöppnad. *Merendels mer eller mindre nedliggande, greniga örter med 3-fingrade blad och i täta klasar samlade, små gula eller violetta blommor.*

Öfversigt öfver arterna.

† Frukt oväpnad, snäcklikt vriden eller nästan skärformigt krökt, mångfröig.

Enskilda blomskaft längre än foderpipen; blommor gula. *M. falcata.*
Enskilda blomskaft ofta längre än foderpipen; frukt cirkelformigt krökt; blommor gula eller gröngula, slutligen violetta. . . . *M. media.*
Enskilda blomskaft kortare än foderpipen; frukt snäcklikt vriden; blommor blå eller violetta. . . . . *M. sativa.*

†† Frukt oväpnad, njurformig, enfröig. . . . . *M. lupulina.*

††† Frukt taggig, snäckformigt vriden, mångfröig. . . . . *M. minima.*

---

† *Frukt oväpnad, mer eller mindre skärformigt krökt eller snäcklikt vriden.*

1. **M. falcáta** L. stjelk vid basen nedliggande; blomklasar korta, nästan klotformiga; enskilda blomskaft längre än foderpipen; kronsegel endast nedtill strimmigt; frukt skärformigt krökt; blommor gula. ♃ Juni, Juli.

Stjelkar merendels talrika, i spetsen mer eller mindre uppåt böjda, nästan trinda, mycket greniga, inuti täta, småludna eller nedtill glatta. Blad kort skaftade, med vigglika, urnupna och uddspetsiga, mot spetsen tandade, gleshåriga eller nästan glatta småblad; stipler från äggrund, merendels tandad bas syllika. Klasar kort skaftade från bladvecken, med smala, långt sylspetsade skärmblad. Foder småludet, med smalt lansettlika, långt sylspetsade flikar, som äro längre än pipen. Kronans segel omvändt äggrundt, med mörkare gula ådror. Frukt nästan jemnbred, kort sprötspetsad, svartbrun, nätådrig och småluden. Frön njurlika—aflånga, plattade, gulgröna och släta.

Förek. allmänt på torra ängsbackar och åkerrenar.

2. **M. média** Pers. (**M. sylvestris** Fr., i Sk. Fl. 1 uppl.) stjelk uppstigande; blomklasar korta, aflångt klotformiga; enskilda blomskaft ofta längre än foderpipen; kronsegel strimmigt ända mot spetsen; frukt cirkelformigt krökt; blommor i början gula eller gröngula, slutligen violetta. ♃ Juli, Aug.

Mellanform mellan föreg. och följ. samt möjligen hybrid af dessa arter, i hvilkas sällskap den ofta förekommer. Stjelk 1—2 fot lång, nedtill kantig, upptill trind, inuti tät. Klasar något mer förlängda än hos föreg. Kronsegel aflångt, med svartgröna strimmor. Frukt tilltryckt hårig, vanligen mera krökt än hos föreg. Frön som hos föreg.

Förek. sällsynt på åkerrenar och ängsbackar, t. ex. vid *Lund*, mellan *Lund*

och *Malmö* (Stud. A. Wingstrand), *Malmö* på sluttningarne af kommendantsträdgården samt nära *Ribersborg*, *Gladsax* m. fl. st.

3. **M. sativa** L. stjelk upprätt; blomklasar aflånga; enskilda blomskaft kortare än foderpipen; kronsegel strimmigt ända mot spetsen; frukt snäckformigt vriden; blommor violetta eller blå. ♃ Juli—Sept.

Stjelk 1—2 fot hög, nedtill kantig och ej sällan ihålig, glatt eller upptill småluden. Småblad på de nedre bladen omvändt äggrunda, på de öfre aflångt vigglika, alla i spetsen urnupna och uddspetsade, ofvan midten ojemnt småtandade; stipler lansettlika, långspetsade, de nedre vid basen tandade, de öfre vanligen helbräddade. Klasar mera rikblommiga än hos de föreg., med smala syllika skärmblad, som ofta äro längre än blomskaften. Fodrets flikar smalt lansettlika, långspetsade, merendels längre än pipen. Kronsegel aflångt, med violetta ådror. Frukt tilltryckt hårig, otydligt nätådrig, 2—3 gånger snäcklikt vriden.

Förek. temligen sällsynt, troligen förvildad, på ängsbackar och i åkrar, t. ex. vid *Ramlösa*, *Landskrona*, *Löddesnäs*, *Malmö*, *Torup*, *Tågarp*, *Ystad* (Kand. E. Ljungström), *Gladsax*, *Kivik*, *Mansdala*, *Christianstad*, mellan *Karpalund* och *Önnestad* utmed jernvägen (Lekt. L. J. Wahlstedt), *Åhus* (Kand. M. Lovén), *Broby* m. fl. st.

†† *Frukt njurformig, oväpnad, enfröig.*

4. **M. lupulina** L. blommor i tätblommig, rundad klase; småblad omvändt äggrunda, i spetsen urnupna, tandade. ☉, ⚇ Juni—Aug., g. blr.

β **Willdenówii** Boenn. frukt glandelhårig.

Stjelk $^1/_2$—1$^1/_2$ fot lång, sällan nästan upprätt, vanligen från basen grenad i talrika, nedliggande eller uppstigande, småhåriga, nedtill trinda, upptill kantiga grenar. Blad skaftade, med kort skaftade, bredt omvändt äggrunda, i spetsen något urnupna och kort uddspetsiga, på undre sidan håriga småblad; stipler nästan hinnaktiga, snedt äggrundt lansettlika, spetsiga och merendels tandade. Klasar vid fruktmognaden aflånga, långt skaftade, med mycket kort skaftade, små blommor. Foderflikar smala, syllika, längre än pipen. Frukt svart, med upphöjda, båglikt böjda nerver och mycket liten, urfjäderlikt intill den njurformiga delen hoprullad spets, glatt eller glandelhårig, affallande oöppnad. Frö ljusbrunt, plattadt, aflångt äggformigt.

Förek. allmänt på torra ställen, ängar, vid vägar o. s. v.; β *Willdenowii* här och der på torra ställen, t. ex. vid *Ramsåsa*, *Gladsax* (enl. Lilja), *Esperöd*, *Broby* (Apoth. C. O. Hamnström), troligen mångenstädes, fast öfversedd.

††† *Frukt snäckformigt vriden, taggig, mångfröig.*

5. **M. minima** (L.) Schreb. blommor i 2—5-blommig, rundad klase; småblad omvändt äggrunda—aflånga, i spetsen tandade. ☉ Juni, Juli, g. blr.

Har stor likhet med föreg. art, från hvilken den likväl, sedan frukten börjat utveckla sig, lätt skiljes genom de egendomliga, klotrunda och taggiga frukterna. Hela örten mer eller mindre hårig. Stjelk än upprätt och endast ett par tum hög, föga grenig, än från basen grenad i ända till fotslånga, nedliggande grenar (förmodligen exemplar, som öfvervintrat). Blad hårigare än hos föreg. och på båda sidorna, med merendels något smalare och i spetsen mera hvasstandade småblad. Frukt vid mognaden svart, 3—5 hvarf snäcklikt vriden, klotformig; dess vindlar på utsidan trekölade och hvarje köl besatt

med tvänne rader krokuddiga taggar. Frön stora, gula, släta, smalt njurlika, krökta.

Förek. sällsynt på torra sandiga backar i sydöstra delen, vid *Kåseberga* samt deremellan och *Sandhammar* temligen ymnig, *Malmö* nära slottet, på senare stället troligen tillfällig.

12. MELILÓTUS Tourn. Amur.

Foder 5-klufvet—5-tandadt. Krona slutligen affallande, med trubbig köl. Ståndare med jemnsmala strängar, ej sammanväxta med kronan. Frukt längre än fodret, rak, äggformig, 1—4-fröig, affallande oöppnad eller slutligen uppbristande. *Höga, greniga örter med 3-fingrade blad och i långa, smala, axlika klasar samlade, små gula eller hvita blommor.*

† *Stipler helbräddade.*

1. **M. alba** Desr. vingar och köl lika långa, kortare än seglet; frukt rynkig, glatt, trubbig med udd. ⊙ ⊙, Juli, Aug., hv. blr.

Hög, grenig och upprätt, starkt luktande ört. Stjelk 2—5 fot hög, upprätt, nedtill trind, upptill något kantig, glatt. Blad skaftade, med ovala—omvändt äggrunda, trubbiga och ofta uddspetsade, hvasst och olikformigt sågtandade, mot basen helbräddade, glatta eller på undre sidan glesháriga småblad, hvilkas sågtänder ofta äro nästan trubbiga; stipler små, lansettlikt syllika. Klasar skaftade, långa och tätblommiga, med hängande blommor, från bladvecken och grenspetsarne; skärmfjäll små, hinnaktiga. Blommor hvita, nästan luktlösa. Fodertänder äggrundt lansettlika, ungefär af pipens längd. Frukt inom fodret oskaftad, gråbrun, nästan utan spröt och föga kölad långs fogarne, nästan rak. Frön brungula, något plattade, aflånga.

Förek. temligen sällsynt på odlade ställen och hafsstränder, t. ex. vid *Malmö, Limhamn, Ystad, Gladsax, Rörum, Åhus* (Kand. M. Lovén), *Christianstad* (Kand. Hj. Nilsson), *V. Wram, Broby* m. fl. st.

2. **M. arvénsis** Wallr. vingar och segel lika långa, längre än kölen; frukt rynkig, glatt, trubbig med udd. ⊙ ⊙ Juli, Aug., g. blr.

Lik följ. art, men mindre och spädare, mer glesbladig och ofta utspärradt grenig. Stjelk vid basen ofta nedliggande, för öfrigt upprätt, 1—2 fot hög. Blad skaftade, med rundadt omvändt äggrunda—aflångt vigglika, nästan till basen spetsigt sågtandade, nästan glatta småblad. Klasar merendels mera glesblommiga än hos föreg. och följ. Blommor något mindre, blekgula, välluktande. Fodertänder lansettlika, kort uddspetsiga, kortare än pipen. Frukt inom fodret kort skaftad, gulbrun, föga större än hos föreg., för öfrigt som hos denna. Frön brungröna, rundadt aflånga, när de äro ensamma, rundade och kullriga på ena sidan, konkava på den andra, när de äro parvisa.

Förek. temligen sällsynt vid vägar, åkerrenar o. s. v., t. ex. vid *Höganäs* (Skolyngl. R. Wallengren), *Rosendal, Qvidinge* (Skolyngl. J. Nilsson), *Sönnarslöf*, mellan *Sireköpinge* och *Tarstad, Örtofta, Håstad*, vid *Höjebro*, mellan *Lund* och *Dalby, Eserup, Krageholm, Christianstad* mot *Nosaby, Oppmanna* (Kand. Hj. Nilsson) m. fl. st.; förekommer stundom med nästan hvita blommor (*var. Petitpierreana*), t. ex. vid *Håstad*, mellan *Härlöf* och *Wä*.

3. **M. officinális** (L.) Willd. alla kronbladen lika långa; frukt spetsig, rynkig, småluden. ⊙ ⊙ Juli, Aug., g. blr.

Stjelk 2—4 fot hög, grof, upprätt och med upprätta grenar. Blad skaftade, med vanligen mera utdraget aflånga, omvändt äggrunda—vigglika, med breda, spetsade sågtänder försedda småblad. Blommor större än hos föreg., rent gula, välluktande. Foder ofta gleshårigt; dess tänder lansettlika, sylspetsade, af pipens längd eller något kortare. Frukt inom fodret skaftad, slutligen svartgrå, dubbelt större än hos de föreg. och mer upphöjdt rynkig, sprötspetsad och i synnerhet längs öfre sidan kölad. Frön stora, gulbruna, rundadt aflånga.

Förek. här och der på odlade ställen, vid vägar, på åkerrenar o. s. v., t. ex. mellan *Glumslöf* och *Helsingborg*, *Kjells-Nöbbelöf* (Stud. B. Cöster), *Lomma*, *Malmö*, mellan *Hörte* och *Abekås*, *Benestads mölla*, *Gladsax*, *Christianstad*, vid *Råbelöfssjön* (Kand. Hj. Nilsson) m. fl. st.

†† *Stipler vid basen tandade.*

4. **M. dentáta** (W. & K.) Pers. vingar längre än kölen, kortare än seglet; frukt spetsig, rynkig, glatt. ⊙ och ⊙⊙, Juli, Aug., g. blr.

Lik föreg. art, men mindre, spädare, nästan luktlös och med hälften mindre, blekgula blommor. Stjelk 1—1 ½ fot hög, ofta grenad ända från basen, uppstigande eller upprätt. Småblad vanligen smalare än hos föreg., aflångt ovala—aflångt vigglika, fint och tätt taggsågade, med nästan endast af de utlöpande sidonerverna bestående sågtänder. Klasar kortare och med längre skaft i förhållande till blomsamlingen än hos föreg.; stipler utdraget syllika, med bred, på utsidan borsttlikad bas. Foder gleshårigt, med lansettlika, spetsiga tänder, som äro längre än pipen. Frukt inom fodret nästan oskaftad, upphöjdt rynkig, svartbrun, krökt och längs öfre sidan kölad, nästan utan spröt. Frön gulgröna, mera krökta än hos de föreg., nästan njurlika.

Förek. mycket sällsynt på strandängar vid vestra kusten, t. ex. vid *Hillesborg*, *Borreby*, *Hyllie strandängar* (Dr J. Eriksson).

13. TRIFÓLIUM Tourn. Väpling, Klöfver.

Foder 5-klufvet—5-tandadt. Krona med trubbig köl och åtminstone de nedre bladen hopväxta, efter blomningen qvarsittande. Ståndarsträngar nästan jemnsmala, hopväxta med kronbladen. Frukt rak, kort, 1—5-fröig, mer eller mindre fullständigt omsluten af fodret och den vissnade kronan, 2-skalig eller affallande oöppnad eller oregelmässigt uppbristande. *Örter med 3-fingrade blad och till stor del bladskaften vidväxta stipler samt små, i täta, hufvudlika klasar anordnade blommor.*

Öfversigt öfver arterna.

† Blommor gula; de båda öfre fodertänderna kortast; frukt inom fodret **skaftad; småbladens sidonerver nästan enkla.**

* Stipler äggrunda, kortare än bladskaftet eller af dess längd.

Kronsegel otydligt strimmigt; frukt något kortare än seglet. *T. filiforme.*

Kronsegel strimmigt fåradt; frukt hälften kortare än seglet. *T. procumbens.*

** Stipler lansettlika, vanligen längre än bladskaftet. . *T. agrarium.*

†† Blommor hvita eller rödletta; småbladens sidonerver greniga.

* Foder glatt, dess båda öfre tänder längst.

Stjelk nedliggande, rotslående, med blomskaft från de bakre bladvecken. . . . . *T. repens.*

Stjelk uppstigande, ej rotslående, med blomskaft från de öfre bladvecken och grenspetsarne. . . . . *T. hybridum.*

** Foder hårigt, dess öfre sida slutligen blåslikt uppsväld; de båda öfre foderänderna längst. . . . . *T. fragiferum.*

*** Foder hårigt, efter blomningen oförändradt.

a. Blommor försedda med skärmblad. . . . . *T. montanum.*

b. Blommor utan skärmblad.

Blomhufvud oskaftade; foder något kortare än kronan. *T. striatum.*

Blomhufvud skaftade; foder nära dubbelt längre än kronan. *T. arvense.*

††† Blommor högröda, utan skärmblad; den nedersta fodertanden längst.

Blomhufvud aflånga, ofta parvisa, med tvänne svepeblad vid basen; stipler äggrunda. . . . . *T. pratense.*

Blomhufvud klotrunda, ensamma, utan svepeblad; stipler lansettlika, långt sylspetsade. . . . . *T. medium.*

---

† *Blommor gula; de båda öfre fodertänderna kortast; frukt inom fodret skaftad; småbladens sidonerver nästan enkla.*

* *Stipler äggrunda, kortare än bladskaftet eller af dess längd.*

1. **T. filifórme** L. bladens mellersta småblad skaftadt; blomhufvud glest 3—15-blommiga, slutligen klotrunda; kronsegel otydligt strimmigt, något längre än frukten. ⊙ Maj—Juli.

Stjelk 3—8 tum hög, grenig, nedliggande eller uppstigande, glatt eller vanligen glest långhårig. Blad skaftade, med bredare eller smalare omvändt äggrunda—omvändt hjertlika, ofvan midten smånaggade, glatta småblad; stipler örtartade, de öfre af bladskaftens längd, de nedre kortare. Blomhufvud med håriga skaft, som äro längre än bladet; blommor mycket kort skaftade, med ytterst små, hinnaktiga skärmblad, snart nedböjda. Foder glatt, 5-nervigt, dess nedre tänder längre än pipen. Krona gul, som vissnad brun, men för öfrigt oförändrad; segel ej hopväxt med de öfriga kronbladen, längs yttre sidan köladt, hopviket, i spetsen smånaggadt; vingar framåtrigtade, föga hopväxta med kölen. Fruktämnets skaft nära lika långt som sjelfva fruktämnet; stift mycket kortare än frukten. Frukt 1-fröig, utskjutande ur fodret, oval, plattad och något kölad längs båda fogarne, spetsad, med kort, rakt spröt, öppnande sig längs öfre sidan. Frö stort, snedt äggformigt och glänsande gult.

Förek. allmänt på ängar samt fuktiga, gräsrika betesmarker på slättbygden.

2. **T. procúmbens** L. bladens mellersta småblad skaftadt; blomhufvud mångblommiga, slutligen aflånga; kronsegel strimmigt fåradt, dubbelt längre än frukten. ⊙ Juni—Aug.

Nära beslägtad med föreg., men gröfre, med 20—40 blommor i hvarje hufvud och med större blommor. Stjelk vanligen mycket grenig, nedliggande eller uppstigande, sällan upprätt (*var. campestre* SCHREB.). Blad som

hos föreg., med stiplerna kortare än bladskaften. Blommor kort skaftade, med mycket små skärmblad, som vissnade bruna och ej hoptorkade. Foder glatt, 5-nervigt, dess trenne nedre tänder längre än pipen. Kronans segel fritt, på öfre sidan plattadt, med i spetsen nedviken kant; vingar utspärrade, föga hopväxta med kölen. Frukt något kortare skaftad än hos föreg., mycket längre än stiftet, 1-fröig, utskjutande ur fodret, omvändt äggrund och med mindre hvass köl än hos föreg., oregelmässigt uppbristande på ena sidan. Frö glänsande gult, mindre och smalare än hos föreg., aflångt.

Förek. allmänt på torra betesmarker, gräsvallar, sandfält o. s. v.

** *Stipler lansettlika, vanligen längre än bladskaftet.*

3. **T. agrárium** L. bladens mellersta småblad nästan oskaftadt; blomhufvud mångblommiga, slutligen aflånga; kronsegel strimmigt färadt, dubbelt längre än frukten. ⊙⊙ och ⊙ Juli—Aug.

Stjelkar flere från samma rot, $\frac{1}{2}$—1 fot höga, merendels upprätta eller stundom nästan nedliggande, greniga, tilltryckt håriga. Blad kort skaftade, med oskaftade, aflånga—omvändt äggrunda, ungefär till midten naggtandade, i spetsen merendels urnupna, glatta småblad; stipler helbräddade. Blomhufvud slutligen bruna, kort skaftade, med småludna skaft, som äro föga längre än bladet. Foder 5-nervigt, dess öfre tänder längre, de nedre mer än dubbelt längre än pipen. Kronans segel fritt, på öfre sidan plattadt, med i spetsen nedviken kant; vingar utspärrade. Frukt plattad, omvändt äggrund och kölad i båda fogarne, långt skaftad, knappt längre än stiftet, enfröig, utskjutande ur fodret. Frö snedt äggformigt.

Förek. här och der på torra ställen, vid vägar, på åkerrenar o. s. v., t. ex. *Kullen, Ö. Ljungby, Höör, Dagstorp, Hardeberga, Lund* vid *Källby* (Dr A. Falck), *Äbusa, Lindholmen, Gillesgrufvan, Stenby hällar, Sandhammar, Delperöd,* mellan *Rörum* och *Svinaberga, Widtsköfle* (Hr Th. Brown), *Oppmanna* (Kand. Hj. Nilsson), *Ifö, Broby* m. fl. st.

†† *Blommor hvita eller rödletta; småbladens sidonerver greniga.*

* *Foder glatt; dess båda öfre tänder längst.*

4. **T. repens** L. stjelk nedliggande, rotslaende, med blomskaft från de bakre bladvecken; stipler äggrundt lansettlika, tvärt sammandragna i en spets. ♃ Juni—Aug., hv. blr.

Stjelkar talrika, $\frac{1}{2}$—1 fot långa, utgående från en späd rotstock, vid basen greniga, glatta. Blad långt skaftade, med omvändt äggrunda, trubbiga eller urnupna, hvasst finsågade, glatta och kort skaftade småblad; stipler hinnaktiga, slidlikt hopväxta. Blomhufvud plattade, slutligen klotrunda, skaftade, med skaften längre än bladen. Blommor välluktande, vid vissnandet hoptorkande, skaftade, slutligen hängande, med äggrunda, hinnaktiga, små skärmblad; de öfre blommorna i hufvudet med skaft af foderpipens längd. Foder 10-nervigt, med lansettlika tänder, som äro något kortare än pipen; de båda öfre tänderna genom en spetsig inskärning skilda från hvarandra. Krona dubbelt längre än fodret, med fritt segel. Frukt oskaftad, öppnande sig långs öfre sidan, jemnbred, trubbig, 3—4-, stundom 5-fröig, något utskjutande ur fodret, med långt, från undre kanten utgående stift. Frön glanslösa, bruna, plattade, i den ena ändan bredare och nästan tvärhuggna, i den andra smalare och rundade.

Förek. allmänt på ängar, betesmarker, vid vägar o. s. v.

5. **T. hýbridum** L. stjelk uppstigande, ej rotslående, med blomskaft från de öfre bladvecken och grenspetsarne; stipler äggrundt

lansettlika, småningom afsmalnande i en spets. ♃ Juli, Aug., hv., slutl. rödl. blr.

Stjelkar 1—2 fot höga, nästan trinda, glatta och upptill något greniga. Blad långt skaftade, med ovala—bredt äggrunda, trubbiga eller urnupna, hvasst finsågade, glatta småblad; stipler örtartade, långspetsade, nedtill något sammanväxta. Blomhufvud klotrunda, slutligen plattade, kortare skaftade än hos föreg., med små, långspetsade, hinnaktiga skärmblad: de öfre blomskaften i blomhufvudet flere gånger längre än foderpipen. Foder 5-nervigt, endast i öfre kanten hårbräddadt; dess tänder syllika, hinnkantade, föga oliklånga (de nedersta kortast), mycket längre än pipen; de båda öfre fodertänderna genom en rundad inskärning skilda från hvarandra. Krona vid vissnandet hoptorkande, dubbelt längre än fodret, med seglet fritt. Frukt skaftad, något utskjutande ur fodret, 2—4-fröig, med långt, bågböjdt, från undre kanten utgående stift, öppnande sig längs öfre sidan, kortare och bredare än hos föreg., mot spetsen bredast. Frön mindre än hos föreg., olivgröna.

Förek. allmänt i synnerhet i vestra och södra Skåne på lerblandad jord vid vägar, på åkerrenar o. s. v.; i norra och östra delen sällsyntare.

** *Foder hårigt, dess öfre sida slutligen blåslikt uppsväld; de båda öfre fodertänderna längst.*

6. **T. fragiferum** L. stjelk nedliggande; blomhufvud långt skaftade, vid basen omgifna af talrika svepeblad. ♃ Juli, Aug., hv. eller rödl. blr.

Stjelk ända till fotslång, krypande och rotslående, med spetsen något uppstigande, grenig, trind och glatt. Blad långskaftade, med nästan oskaftade, ovala—omvändt aggrunda, urnupna eller trubbiga, af de utlöpande sidonerverna fint taggsågade, nästan glatta småblad; stipler nästan hinnaktiga, lansettlika och långt sylspetsade, vid basen slidlikt hopväxta. Blomhufvud långskaftade, utgående från de bakre bladvecken, slutligen klotrunda och mycket stora, med smala, jemnbreda och spetsiga svepeblad och kort skaftade blommor. Foder på undre sidan tydligt nervigt, i synnerhet på öfre sidan tätt brunhårigt, med smala syllika tänder, af hvilka de öfversta äro af pipens längd; dess öfre sida slutligen uppblåst och nätådrig, täckande fodrets nedre, 3-tandade och oförändrade sida, hvarvid fodret blir snedt päronformigt. Kronsegel smalt, nästan aflångt, i spetsen småtandadt, hopväxt med de öfriga kronbladen. Frukt bredt aflång, plattad, kort, med från den undre kanten nedom spetsen utgående, långt stift, oskaftad, innesluten inom fodret, 1—2 fröig, uppbristande längs den öfre fogen, under tillväxten sprängande kronan. Frön mörkbruna, något plattade, tvärhuggna i ena ändan, rundade i den andra.

Förek. på lerblandad jordmån vid vägar, på åkerrenar o. s. v. samt på gräsbevuxna hafsstränder, allmännast i vestra delen, såsom vid *Trelleborg*, *Lund*, *Lomma* till *Kullen*; i östra delen sparsammare, t. ex. vid *Christianstad*, *Gerds Köpinge* jemte många andra ställen på Christianstadsslätten (Kand. Hj. Nilsson), *Åhus* (Kand. M. Lovén), *Esperöd* på hafsstranden, *Ystad* (Kand. E. Ljungstrom) m. fl. st.

*** *Foder hårigt, efter blomningen oförändradt.*

a. ***Blommor försedda med skärmblad.***

7. **T. montánum** L. blomhufvud skaftade; foder kortare än kronan. ♃ Juni, Juli, hv. blr.

Stjelkar utgående från en grof, upprätt och grenig rotstock, ½—1 fot höga eller ännu högre, upprätta, styfva, enkla, trinda och håriga. Rotblad

långt, stjelkblad kort skaftade, med upphöjdt nerviga, ovala—aflångt lansettlika, kort spetsade, af de utlöpande sidonerverna fint taggsågade, på undre sidan tilltryckt långhåriga småblad; stipler nästan hinnaktiga, äggrundt lansettlika, nedtill slidlikt hopväxta. Blomhufvud runda, slutligen ovala, ensamma eller 2—3 i stjelkens spets; blommor kort skaftade, med små, äggrunda, långspetsade och hinnaktiga skärmblad, efter blomningen nedböjda. Foder gleshårigt; dess tänder syllika, ungefär lika långa, nästan kortare än pipen, som är 10-nervig. Kronsegel smalt, uppåtböjdt, fritt. Frukt oskaftad, oval, längs båda fogarne kölad, 1—2-fröig, innesluten inom fodret, i spetsen långhårig, uppbristande på sidan; stift mycket längre än frukten, utgående ungefär från midten af fruktens spets. **Frön äggformiga, gulgröna.**

Förek. här och der på torra ängar och betesmarker, t. ex. vid *Fastorp, Bosarp, Stehag* (Kand. Hj. Nilsson), *Sätofta* nära *Höör, Heidarp*, mellan *Getinge* och *Skeglinge, Kungsmarken* vid *Reften, Fogelsång, Hardeberga, Arendala, Dalby* vester om hästhagen, *Stanstorp, Malmö, Kärrstorp, Skabersjö, Roslätt* i *Tutaremossen, Lindholmen, Hafgård, Klagstorp, Hörte, Högestad, Öfredskloster, Toppelagård, Esperöd* m. fl. st.; tyckes saknas i nordöstra delen.

b. *Blommor utan skärmblad.*

8. **T. striátum** L. blomhufvud oskaftade; foder något kortare än kronan. ⊙ Juni, Juli, rödl. blr.

Stjelk från 3—4 tum ända till fotshög, vanligen vid basen grenad i upprätta—nedliggande, trinda, mjukhåriga grenar. Blad skaftade, med omvändt hjertlika eller omvändt äggrunda—aflångt vigglika, trubbiga, mot spetsen nästan omärkligt naggtandade, håriga och kort skaftade småblad, hvilkas sidonerver äro nästan enkla; stipler äggrunda, långspetsade, hinnaktiga, nedtill slidlikt hopväxta. Blomhufvud **i stjelkens** och grenarnes spetsar, ovala, oskaftade (sittande **tätt intill svepebladet), med oskaftade** blommor. Foder långhårigt, upphöjdt 10-nervigt, slutligen bukigt uppsväldt, i öfre kanten på insidan försedt med en uppsväld ring; fodertänder smalt lansettlika, sylspetsade, kortare än pipen, nästan lika långa, slutligen utstående. Frukt rundad, oskaftad och innesluten inom fodret, 1-fröig, slutligen oregelmässigt bristande vid basen. Frö stort, rundadt äggformigt, glänsande brungult.

Förek. **här och der** på torra ängar och backsluttningar, t. ex. vid *Helsingborg, Rå, Tågarp, Ålstorp, Högestorp Reslöfs sn, Gullarp, Fogelsång, Hardeberga, Malmö, Hyllie* (Dr J. Eriksson), *Kärrstorp, Skabersjö, Torup, Trelleborg, Söfrestad, Benestad, Gladsax, Esperöd* m. fl. st.; tyckes saknas i nordöstra Skåne.

9. **T. arvénse** L. blomhufvud skaftade; foder nära dubbelt längre än kronan. ⊙ Juni, Juli, hv. eller rödl. blr.

Stjelk $^1/_2$—1 fot hög, grenig, upprätt, trind och gråluden. Blad kort skaftade, med smala, aflånga—lansettlika, kort uddspetsiga, nästan helbräddade, håriga småblad, hvilkas sidonerver äro nästan enkla och framåtrigtade; stipler lansettlika, sylspetsade, hinnaktiga, föga sammanvaxta vid basen. Blomhufvud i grenspetsarne, gråludna, ovala, slutligen cylindriska, med oskaftade blommor. Foder långhårigt, 10-nervigt, utan ring i den öfre kanten, med föga oliklånga, syllika och långhåriga tänder, som äro längre än pipen. Kronsegel fritt. Frukt oval—plattad, oskaftad och innesluten inom fodret, 1-fröig, slutligen uppbristande längs öfre fogen, mycket kortare än stiftet. Frö rundadt äggformigt, något plattadt, grönbrunt.

Förek. allmänt på torra, sandiga backar, trädesåkrar o. s. v.

††† *Blommor högröda, utan skärmblad; den nedersta fodertanden längst.*

10. **T. praténse** L. de öfversta bladen nästan oskaftade; stiplernas fria del triangulär, tvärt sammandragen i en spets; blomhufvud oskaftade; foderpip 10-nervig, nästan glatt, kortare än den nedersta och längsta tanden. ♃ Maj—Sept.

Stjelk $^1/_2$—2 fot hög, upprätt eller uppstigande, med raka stamled, grenig, nästan trind, glatt eller hårig. Blad till största delen skaftade, med aflånga - ovala, trubbiga, otydligt småtandade, nästan oskaftade och mer eller mindre håriga småblad, som ej sällan hafva på öfre sidan en hvit fläck; stipler hinnaktiga, till större delen vidväxta bladskaftet, ej sammanväxta vid basen. Blomhufvud äggformiga, ensamma eller parvisa i grenspetsarne, vid basen omgifna af två motsatta, nästan oskaftade svepeblad; blommor oskaftade. Fodertänder syllika, långhåriga, den nedersta längre än pipen, som i den öfre kanten på insidan bär en uppsväld ring. Krona med lång pip, högröd, sällan hvit. Frukt snedt omvändt äggformig, oskaftad, innesluten i fodret, 1-fröig, med långt stift, öppnande sig i spetsen genom ett lock. Frö snedt äggformigt, brunt eller violett.
Förek. allmänt på ängar, betesmarker, åkerrenar o. s. v.

11. **T. médium** L. blad skaftade; stiplernas fria del lansettlik, långspetsad; blomhufvud skaftade; foderpip 10-nervig, nästan glatt, hälften kortare än den nedersta och längsta tanden. ♃ Juni, Juli.

Lik föreg., men skild genom spensligare växt, smalare och längre skaftade blad, upptill örtartade stipler och klotrunda samt ensamma blomhufvud, som vanligen äro mer eller mindre aflägsnade från det öfversta och skaftade bladet. Småblad aflångt lansettlika, trubbiga, upphöjdt nerviga, på öfre sidan glatta. Foderpip i öfre kanten på insidan med en uppsväld ring; fodertänder långhåriga. Krona vanligen mer mörkröd än hos föreg. Frukt kort och bred, mot spetsen bredast och tvärhuggen, med långt stift, öppnande sig längs öfre sidan. Frö olivgrönt, nästan njurformigt krökt.
Förek. allmänt i skogsbackar och skogsängar.

T. alpéstre L. lik föreg., men ännu mera småbladig, med upprätt, rak och enkel stjelk, stiplernas fria del örtartad, syllik samt med ullhårig, 20-nervig foderpip, har uppgifvits vara funnen i vestra delen, såsom *Kullen*, *Harlösa* och *Roslätt*, men är ej i senare tider återfunnen. Då emellertid denna art är funnen mångenstädes på Seland, förtjenar den vidare eftersökas i provinsen.

T. incarnátum L. (Blodklöfver), utmärkt genom äggformiga, slutligen cylindriska ax, mörkt purpurröda blommor samt mjukhårig ört, har i senare tider försöksvis börjat odlas och anträffas någongång tillfälligt förvildad.

14. SAROTHÁMNUS Wimm. Hare-ris.

Foder 2-läppigt, bestående af en öfre, urnupen och en undre, i spetsen kort 3-tandad läpp. Kronköl stor, trubbig, slutligen nedböjd. Ståndarsträngar hopväxta i en stam. Stift långt, hoprulladt, med klotformigt märke. Frukt plattad, långsträckt, mångfröig och 2-skalig. *Grenig buske med kantiga smågrenar, de nedre bladen 3-fingrade och stora gula, i bladvecken sittande och stundom till klasar närmade blommor.*

1. **S. scopárius** (L.) WIMM. blommor skaftade, ensamma eller parvisa i bladvecken; stift inrulladt. ♄ Juni, Juli, g. blr.

Grenig, risig, 4—6 fot hög buske med gröna, kantiga och vidjelika smågrenar, som om vintern bortfrysa i spetsarne. Blad skaftade, håriga; de nedre 3-fingrade, med aflånga—smalt omvändt äggrunda, helbräddade, kort uddspetsade, håriga och kort skaftade småblad; de öfre enkla, skaftade eller oskaftade, af samma form som småbladen. Blommor skaftade, med skaften längre än skärmbladen. Foder nästan hinnaktigt, med mycket små tänder. Kronsegel stort, rundadt, med mycket kort klo; vingar aflånga, i öfre kanten veckade, nästan kortare än kölen. Stift upptill tjockare. Frukt svart, plattad, kort sprötspetsad, i kanterna tätt långhårig. Frön bruna, glänsande, aflånga, i spetsen bärande ett köttigt parti (en uppsvällning af fösträngen).

Förek. här och der på sandfält och torra backar, möjligen från början sådd, t. ex. vid östra stranden af *Ifösjön*, kring *Årup* och *Gualöf* ända mot *Vejlesjön*, *Åhus* (Kand. M. Lovén), *Widtsköfle* (Hr Th. Brown), *Björstorp Brösarps sn*, *Köpingsberg*, *Ystad* i sandplanteringen, mellan *Söfde* och *Söfdeborg*, *Torup*, *Kjedarp*, mellan *Börringe* och *Ebbesjö*, mellan *Lund* och *St. Råby*, *Lackalänge* i furuplanteringen, *Vikshögs fiskläge*, *Billinge*, *Carlstorp* vid *Sorrödsjön* i vilda skogen bland björkbuskar, *Kullen*, *Förslöfs sn* flerestädes, *Engelholm*, *Höja*, *Skillinge*, m. fl. st.

Ulex europæus L., en liten buske med korta, stickande, kantiga smågrenar, som utgå från vinklarne af styfva, stickande, smalt jemnbreda blad och med stora, i klasar samlade, gula och välluktande blommor, sås på sina ställen i skogsplanteringar och har någon gång anträffats förvildad, men tyckes ej väl uthärda våra vintrar.

15. GENÍSTA L. Ginst.

Foder läppformigt, med den öfre läppen 2-delt och den nedre 3-klufven—3-tandad. Kronköl trubbig, rak, slutligen nedböjd. Ståndarsträngar hopväxta i en stam. Stift trådlikt, uppåtböjdt. Frukt jemnbredt aflång—rutformig, plattad, utskjutande ur fodret, flerfröig och 2-skalig. *Små buskar med enkla blad och gula, i bladvecken sittande, enstaka eller i klasar samlade blommor.*

* *Stam utan tornar.*

1. **G. pilósa** L. fodrets läppar af pipens längd; kronsegel af kölens längd. ♄ Maj, Juni, g. blr.

Liten, 1/2—1 fot hög, grenig buske med uppstigande eller nedliggande grenar och håriga årsskott. Blad små, aflånga—lansettlika, trubbiga, helbräddade, kort skaftade, på undre sidan håriga; stipler små, äggrundt triangulära. Blommor kort skaftade, ensamma eller utgående från de öfre bladvecken på grenarne, närmade hvarandra och bildande klasar. Foder hårigt; den öfre läppens flikar äggrundt lansettlika, mycket större än den nedre läppens smala, aflånga tänder. Kronsegel äggrundt, på utsidan jemte kölen silkeshårigt; vingar smalare och något kortare än kölen. Frukt jemnbred, hårig, 5—6-fröig.

Förek. sällsynt på **ljunghedar i nordvestra Skåne, ymnig** kring *Riseberga*, *Ljungbyhed* och *Åby* ända till *Saxaljung Finja sn*, *Örkelljunga*.

** *Stam med tornar.*

2. **G. germánica** L. fodrets läppar längre än pipen; seglet mycket kortare än kölen. ♄ Juni, Juli, g. blr.

Liten, knappast mer än ½ fot hög, grenig, med ovapnade, långhåriga årsskott och till enkla eller grenade tornar förvandlade dverggrenar på de äldre stamdelarne. Blad utan stipler, kort skaftade, aflångt lansettlika, spetsiga, helbräddade och långhåriga. Blommor samlade i korta klasar i grenspetsarne, med mycket små, fjäll-lika skärmblad. Foder långhårigt; dess nedre läpp 3-klufven, något längre än den öfre; alla flikarne smalt lansettlika, långspetsade. Kronsegel mycket kort, hjertlikt, med uppåt rigtad spets, långs midten tilltryckt hårigt; vingar ungefär af seglets längd, smalare än den på utsidan håriga och i spetsen mer eller mindre 2-klufna kölen. Frukt 5—6-fröig, nästan rutformig, plattad, långhårig, sprötspetsad, svartbrun. Frön plattade, rundade eller kantiga, glänsande svartbruna.

Förek. på ljungbackar vid *Saxuljung Finja sn* (upptäckt af Lekt. P. Olsson).

16. ONÓNIS L. Puktörne, Stallört (3).

Foder örtartadt, nästan regelbundet 5-delt—5-klufvet. Kronköl krökt, sprötspetsad. Ståndarsträngar upptill bredare, sammanväxta i en stam. Stift ungefär vid midten knäböjdt, uppstigande. Frukt äggformig, fåfröig, icke eller föga längre än fodret. *Medelstora örter eller halfbuskar med 3-fingrade eller enkla blad och stora ljusröda blommor i bladvecken* (stundom sammanflytande till ax).

* *Blommor ensamma i bladvecken.*

1. **O. campéstris** Koch, stjelk upprätt, afvexlande på ena sidan hårig, väpnad med långa, utspärrade, nedtill ofta parvisa tornar; frukt af fodrets längd. ♃ Juli, Aug., r. blr.

Stjelk utgående från en kort, grenig och upprätt rotstock, utan grenskott, 1—2 fot hög, utspärradt grenig, nedtill nästan träaktig, trind, glest glandelhårig, väpnad med långa, ofta parvisa tornar. De nedre bladen 3-fingrade, kort skaftade, med smalt aflånga, trubbiga, mot basen vanligen afsmalnande, ofvan midten hvasst sågtandade, nästan glatta småblad; stipler till större delen hopväxta med bladskaftet, aflångt äggrunda, kort spetsade, helbräddade eller glest tandade. Blommor kort skaftade, samlade mot grenspetsarne. Foder gleshårigt och glandelbärande, med nästan lika långa, smalt lansettlika, spetsiga flikar. Kronsegel rosenrödt, på utsidan glandelhårigt; vingar och köl hvita, rödstrimmiga. Frukt småluden, med kort inböjdt spröt, kort, nästan rutformig, med kullriga sidor, brun och svartfläckig. Frön runda, mörkt olivgröna och svart marmorerade, småknottriga.

Förek. temligen sällsynt på torra betesmarker i synnerhet på vestkusten, t. ex. *Limhamn, Alnarp, Knästorp, Lund, Lomma,* långs hafsstranden från *Bjerröd* till *Löddeström, Vademöllan:* i nordöstra delen, t. ex. *Landö* (Kand. M. Lovén), *Oppmanna, Edenryd* på hafsstranden m. fl. st.

2. **O. repens** L. (**O. arvensis** L., i Sk. Fl. 1 uppl.) stjelk nedliggande eller uppstigande, rundtom hårig, vanligen väpnad med ensamma tornar; frukt kortare än fodret. ♃ Juli, Aug., r. blr.

Ganska lik föreg., men försedd med en krypande rotstock, som alstrar underjordiska grenskott. Stjelkar dessutom mera nedliggande, nedtill ofta rotslående och väpnade med glesare, kortare och svagare tornar, stundom tillochmed oväpnade *(var. mitis)*. Blad bredare, vanligen aflångt äggrunda och ej så hvasst sågtandade. Frukt småluden. Frön som hos föreg., men nästan svarta och mera plattade. Ört något illaluktande.

Förek. temligen allmänt på torra betesmarker, ljungfält o. s. v. i mellersta och södra Skåne.

*** Blommor vanligen parvisa i bladvecken.*

3. **O. hircina** Jacq. stjelk upprätt eller uppstigande, klibbhårig, oväpnad; frukt kortare än fodret. ♃ Juli, r. blr.

Rotstock ej krypande. Hela örten mycket illaluktande. Stjelkar 1—1 ½ fot höga, mera örtartade än hos de föreg., trinda, enkla eller upptill greniga, rikbladiga och långhåriga, med hår nästan lika långa som stjelkdiametern och blandade med kortare glandelhår. Blad större och längre skaftade än hos de föreg., nästan alla 3-fingrade, med aflångt äggrunda—lansettlika, spetsiga eller trubbiga, sågade, glest klibbhåriga småblad; stipler stora, äggrundt aflånga, med snedt hjertlik bas. Blommor stora, bildande axlika klasar i grenspetsarne. Krona rosenröd, med hvita vingar. Frukt snedt äggformig, med kort, intill frukten liggande, tillbakaböjdt spröt, hårig af långa hår och kortare glandler. Frön rundade eller njurlikt krökta, svartbruna, småprickiga.

Förek. ej sällsynt på fuktiga ängar och betesmarker samt på gräsbevuxna hafsstränder.

17. ANTHÝLLIS L. Getväpling.

Foder uppblåst, hinnaktigt, olikformigt 5-tandadt. Kronblad med lång klo; köl trubbig, kort uddspetsad. Ståndarsträngar sammanväxta i en stam, upptill vidgade. Stift mot spetsen uppåt knäböjdt. Frukt kort och bred, inom fodret skaftad, 1—2-fröig, öppnande sig längs den yttre sidan, innesluten inom fodret. *Mindre ört med parbladiga blad och uddblad samt temligen små gula, i hufvud samlade blommor.*

1. **A. Vulneraria** L. blad parbladiga, med ovala—aflånga, helbräddade småblad; blomhufvud parvisa, tätt närmade till hvarandra, omgifna af 2 handdelta svepeblad. ♃ Juni, Juli, g. blr.

Stjelkar merendels talrika, utgående från en kort, grenig och upprätt rotstock, ½—1 fot höga, uppstigande eller nästan upprätta, enkla, trinda och tilltryckt håriga. Blad med skaftade, skiftevisa, mot basen i storlek aftagande, aflånga—ovala småblad och med uddbladet störst; rotblad med små eller inga sidosmåblad, skaftade; stjelkblad nästan oskaftade; stipler hopväxta med bladskaftet och ej sällan utvecklande småblad; alla småbladen på undre sidan och i kanten håriga. Svepebladens flikar smala, aflånga. Blommor oskaftade. Foder långhårigt; dess båda öfre tänder i spetsen ofta rödaktiga, betydligt längre och bredare än de tre nedre. Kronblad ungefär lika långa; vingar bredare än kölen. Frukt bredt oval, plattad, med kort spröt, nätådrig, i undre kanten hvasskolad, vanligen 1-fröig. Frö gulbrunt, äggformigt.

Förek. allmänt på torra ängar, backar och betesmarker.

64 Fam. EMPÉTREÆ. Nutt.

Blommor 1-könade, regelbundna. Foder 2—3-bladigt. Krona 2—3-bladig. Ståndare af kronbladens antal och alternerande med dem. Stift enkelt, med 2—3—9-delt märke. Frukt öfversittande, 2—9-rummig, stenfruktartad, med enfröiga rum. *Små buskar med spiralstälda eller kranssittande blad och blommor i bladvecken.*

1. ÉMPETRUM Tourn. Kråkris.

Blommor tvåbyggare. Foder 3-bladigt. Krona 3-bladig, efter blomningen qvarsittande. Ståndare 3, med hårfina strängar. Stift kort, med 6—9-delt, strålformigt utbredt märke. Stenfrukt med 6—9 stenar. ***Liten buske med öfvervintrande, barrlika, nästan kranssittande blad och små röda blommor i bladvecken.***

1. **E. nigrum** L. nedliggande; blad nästan oskaftade, barrlika, trubbiga, långs undre sidan fårade; blommor nästan oskaftade i bladvecken nedanför stjelkspetsarne. ♄ April, Maj, r. blr.

Liten buske med 4—10 tum långa grenar. Blad läderartade, glänsande gröna, till ett antal af 3—4—5 tillsammans nästan bildande kransar, i kanten något sträfva, ofvan platta, under konvexa och med en svag köl långs fåran, ihåliga. Blommor ensamma eller stundom parvisa i bladvecken, med tre eller flere fjäll-lika blad på blomskaftet. Foderblad aflånga, trubbiga och kupiga. Kronblad längre än fodret, smalt omvändt äggrunda. Ståndarknappar svartröda. Frukt svart, nästan klotrund, liknande blåbär.

Förek. allmänt på ljungbackar, hedar och mossar, äfven der och hvar på sandfält.

---

65 Fam. EUPHORBIÁCEÆ. St. Hil.

Blommor enkönade, sambyggare eller tvåbyggare, än utan hylle än med kalk (eller foder och krona). Ståndare en eller flere, ofta af ett obestämdt antal. Stift 3—2, fria eller nedtill något hopväxta, med enkla eller 2-flikiga märken. Frukt öfversittande, 3—2-rummig, med 1-fröiga, från en fruktpelare lossnande och med tvänne skal sig öppnande rum. ***Merendels mjölksaftiga örter med spiralstälda eller motsatta blad och oansenliga, i flocklika knippen eller hängen samlade blommor.***

Öfversigt öfver slägtena.

Blommor utan hylle; ♂ blommor med endast en ståndare, till ett antal af 10—20 grupperade kring en central ♀ blomma, omgifna af ett sambladigt svepe och sålunda liknande en samkönad blomma med grön kalk. *Euphorbia.*

Blommor med 3—4-delt kalk; tvåbyggare. . . . . . *Mercurialis.*

1. EUPHÓRBIA L. Törel.

Blommor sambyggare, utan hylle, anordnade i flocklika knippen och omgifna af ett sambladigt, klocklikt, grönt svepe, som är flikadt i 4—5 större, utböjda, tjocka, honungsafsöndrande samt mellan dem 4—5 inböjda, mindre flikar. Svepe, i form af en kalk, omgifvande 10—20 ♂ blommor och en central ♀ blomma. Hanblommor bestående af en på ett litet skaft fäst ståndare. Honblomma långt skaftad, bestående af en pistill med 3 nedtill hopväxta stift och 3 2-flikade märken. Frukt 3-rummig, med enfröiga, från fruktpelaren aflossnande och genom 2 skal sig öppnande rum. *Mjölksaftiga, giftiga örter med spiralstälda, hela blad utan stipler och med blomgyttringarne anordnade i en sammansatt flocklik blomställning.*

Öfversigt öfver arterna.

† Fleråriga örter med underjordisk, knoppalstrande stam och merendels **mångstrålig flock.**

Stjelkblad aflånga—lansettlika, mot basen afsmalnande. . . *E. Esula.*

Stjelkblad smala, jemnbreda eller bredast nedom midten. *E. Cyparissias.*

†† Enåriga örter utan rotstock och ej öfver 5-strålig flock.

Stjelkblad oskaftade, aflånga, helbräddade. . . . . *E. exigua.*

Blad skaftade, omvändt äggrunda, helbräddade. . . . . *E. Peplus.*

De öfre bladen oskaftade, alla vigglika—omvändt äggrunda, småsågade. *E. Helioscopia.*

---

† *Fleråriga örter med underjordisk, knoppalstrande stam och merendels mångstrålig flock.*

1. **E. Esúla** L. stjelkblad aflånga—lansettlika, mot basen afsmalnande och bredast ofvan midten, uddspetsade. Juni, Juli, g. bl. gyttr.

Stjelk 1—2 fot hög, upprätt, upptill vanligen grenig, trind och glatt. Blad mörkgröna, glatta, merendels trubbiga och uddspetsade, helbräddade och nästan oskaftade. Blomskaft dels anordnade i en grenig flock i spetsen, dels utgående från bladvecken på stjelkens öfre del. De senare blomskaften i spetsen bärande en 1—2 gånger 2-grenad flock samt flere par rundadt hjertlika, uddspetsade mer eller mindre gula skärmblad. Den i stjelkspetsen befintliga flocken mångstrålig (8—9-strålig) och vid basen försedd med lika många äggrundt lansettlika, uddspetsade skärmblad; hvarje flockstråle med afseende på skärmblad och förgrening öfverensstämmande med de från bladvecken nedanför flocken utgående blombärande grenarne. Svepets utböjda flikar i yttre kanten 2-hornade. Frukt långt skaftad, nedböjd, på ryggsidan längs rummens midt fårad, småknottrig. Frön släta.

Förek. sällsynt i åkrar, på åkerrenar o. s. v., t. ex. *Helsingborg* (enl. Lilja), *Alfastorp Asmundtorps sn, Tågerup Saxtorps sn, Benestad* (Stud. G. Humbla), *Röddinge*, mellan *Glemminge* och *St. Herrestad, Kabusa* m. fl. st.

2. **E. Cyparissias** L. blad smala, jemnbreda eller bredast nedom midten. Juni, Juli, gröng. bl. gyttr.

Lik föreg., men mindre och mera tätbladig. Stjelk utgående från en grenig, rikt knoppalstrande rotstock, upprätt eller uppstigande, ½—1 fot hög, trind och glatt, ofvan midten utvecklande tätbladiga grenar, som ofta äro betydligt längre än den med blommor afslutade stjelken. De öfre af dessa grenar stundom utvecklade till blombärande, bladlösa, ej öfver den toppstälda flocken nående grenar. Blad gulgröna, med något blåaktig anstrykning, kort spetsade. Flock mångstrålig, med jemnbredt aflånga, trubbiga och ej uddspetsade skärmblad. Flockstrålar, liksom de stundom nedanför flocken befintliga blomskaften, uppbärande tvänne motsatta, bredt hjertlika och merendels trubbiga skärmblad, ofvan skärmbladen 2 gånger 2-grenade. Svepets utböjda flikar 2-hornade. Frukt **fårad långs rummens midt, småknottrig. Frön släta.**

Förek. temligen sällsynt i gamla trädgårdar, på kyrkogårdar o. s. v. i synnerhet i östra och norra Skåne, t. ex. vid *Hvitaby*, *Raflunda* flerestädes i bondträdgårdar, *Brösarp* på kyrkogården, *Andrarum*, *Maltesholm*, *Broby* i en trädgård, på kyrkogårdarne i *Ousby*, *Loushult* och *Örkened*, der den kallas "Tysk gran"; i vestra delen vid *Björnstorp*, *Båstad* på kyrkogården (Lekt. N. J. Scheutz); på alla dessa ställen troligen förvildad.

†† *Enåriga örter utan rotstock och ej öfver 5-strålig flock.*

3. **E. exigua** L. stjelkblad oskaftade, aflånga, helbräddade. Juli, Aug., gröng. bl. gyttr.

Stjelk 3—6 tum hög, än ända från basen än endast upptill grenig, upprätt eller nästan nedliggande, trind och glatt. Blad nästan jemnbreda, aflånga, kort spetsade. Flock nederst 3- (stundom 4—5-) grenig, med upprepadt 2-greniga strålar och lansettlika, vid basen snedt hjertlika skärmblad. Svepets utböjda flikar smala, aflånga och tvärstälda, 2-hornade. Stift kort, med korta, 2-delta märken. Fruktens rum något skrofliga, långs ryggen hvasskölade. Frön småknottriga.

Förek. sällsynt på åkrar i sydvestra delen af provinsen, t. ex. vid *Håstad*, *Hvidarp*, *Ö. Torn* och mot *Höjebro* vid *Lund*, *Trolleberg*, *Lomma*, *Malmö* och derifrån ymnigt i åkrar till *Hvellinge* och *Trelleborg*.

4. **E. Peplus** L. blad skaftade, omvändt äggrunda, helbräddade. Juli—Nov., gr. bl. gyttr.

Stjelk ½—1 fot hög, upprätt, merendels från basen grenad, trind och glatt. Blad mörkgröna eller något blågröna, trubbiga, utan udd. Blomskaft utgående dels från bladvecken och upprepadt 2-greniga, dels i stjelk- och grenspetsarne bildande en 3-strålig flock, som vid basen omgifves af 3 äggrunda—omvändt äggrunda, trubbiga eller något urnupna skärmblad; flockstrålar upprepadt 2-greniga, med äggrunda, nästan oskaftade skärmblad under förgreningarne. Svepets utböjda flikar 2-hornade. Frukt slät, med 2 vingkantade kölar långs rummens rygg. Frön gropiga.

Förek. öfverallt ymnigt i åkrar, på odlade ställen o. s. v., men tyckes saknas i norra skogsbygden.

5. **E. Helioscópia** L. blad ofvan midten småsågade, vigglika—omvändt äggrunda, de öfre oskaftade. Juni—Nov., gröng. bl. gyttr.

Hela örten af en gulgrön färg. Stjelk ½—1 fot hög, upprätt och ofta enkel (med undantag af blomställningen), trind och glatt eller upptill gleshårig. Blad trubbiga, de nedersta på stjelken rundade. Flock 5-strålig, med först 3-, sedan 2-grenade strålar och utdraget omvändt äggrunda—omvändt hjertlika, ofvan midten småsågade och oskaftade skärmblad. Svepets utböjda flikar ovala,

tvärställda, utan hornlika utskott. Frukt slät, med trindryggade rum. Frön nätlikt gropiga.

Förek. öfverallt ymnigt i åkrar, på odlade ställen o. s. v.

2. MERCURIÁLIS Tourn. Bingel.

Tvåbyggare. Såväl ♂ som ♀ blommor med grön, 3—4-delt kalk. Ståndare 8—12, med fria strängar. Stift 2, nedtill hopväxta, med 2 enkla, långa och smala märken; i ♀ blomman dessutom 2—3 ståndarsträngar utan knappar. Frukt 2-rummig, med från hvarandra lossnande och genom tvänne elastiskt uppspringande skal sig öppnande rum. *Tidigt blommande, ej mjölksaftig skogsväxt med motsatta blad och stipler samt små gröna, i hängen samlade blommor.*

1. **M. perénnis** L. stjelk enkel, upprätt, nedtill bar, upptill beklädd med skaftade, äggrunda, sågade och håriga blad. ♃ Maj, gr. blr.

Hela örten mer eller mindre hårig, mörkgrön, vid torkning lätt svartnande. Stjelk utgående från en tunn, krypande rotstock, nedtill trind och bestående af förlängda stamled, med små, gröna eller till fjäll förvandlade blad från fästpunkterna, upptill kantig och bestående af korta stamled, med i följd deraf tätt sittande blad. Blad kort spetsiga, trubbsågade, i kanten något sträfhåriga; stipler hinnaktiga, små, lansettlika. Hanblommor samlade i åtskilda, hufvudlika, i ett långt skaftadt hänge anordnade gyttringar; hängen af bladens längd. Honblommor till ett antal af 2—3 bildande ett långskaftadt hänge, som är kortare än bladen. Kalk i såväl ♂ som ♀ blommor med äggrunda, spetsiga flikar. Frukt af tvänne klotrunda, styfhåriga rum. Frön runda, gråhvita, finknottriga.

Förek. allmänt i skogar.

---

66 Fam. PARONYCHÍEÆ. St. Hil.

Blommor tvåkönade, utan krona. Kalk bestående af 4—5 fria eller mer och mindre hopväxta blad. Ståndare fästa på ett ringformigt kronfäste, antingen i en eller tvänne, ofta ofulltaliga kransar. Stift 2, mer eller mindre hopväxta. Frukt 1-rummig, 1-fröig, affallande oöppnad, omgifven af kalken eller insänkt i det urhålkade och tillhårdnande fruktfästet. *Örter med vanligen motsatta, helbräddade blad och i knippen samlade blommor.*

Öfversigt öfver slägtena.

1 Flocken. ILLECEBREÆ. Blad med stipler; frukt omgifven af kalken. *Herniaria.*

2 Flocken. SCLERANTHEÆ. Blad nedtill slidlikt hopväxta, utan stipler; frukt innesluten inom det tillhårdnande fruktfästet. . *Scleranthus.*

---

1 Flocken. ILLECEBREÆ.

1. HERNIÁRIA Tourn. Knytling.

Kalk 5-delt, på insidan något färgad och med 5 små, syllika, med kalkbladen omvexlande fjäll (outvecklade kronblad). Ståndare 5, motsatta kalkflikarne. Stift korta, nedtill hopväxta, med otydliga märken. Frukt öfversittande, hinnaktig, omgifven af kalken. *Liten, grenig och nedliggande ört med stipelbärande och åtminstone nedtill motsatta blad samt små gulgröna, i hufvudlika knippen i bladvecken samlade blommor.*

1. **H. glabra** L. stjelk grenig, utbredd; blad aflånga—äggrunda, mot basen afsmalnande, glatta. ♃ Juni—Aug., gröng. blr.

Liten gulgrön ört med ända från basen mycket grenig, nedliggande och tätt till marken tryckt, stundom rotslående, glatt eller småhårig stjelk. Blad temligen tjocka och fasta, nästan oskaftade, trubbiga, glatta, de nedre motsatta, de öfversta skenbart skiftevisa i följd af det motsittande bladets ringa utveckling; stipler genom sammanväxning endast tvänne vid hvarje bladpar, hinnaktiga, rundade—äggrunda, hårbräddade. Kalkflikar aflånga, trubbiga och något kupiga, smalt hinnkantade. Frukt hinnaktig, innehållande ett ensamt svart frö.

Förek. allmänt på torra backar och betesmarker; tyckes saknas i norra skogstrakten (enl. Kand. Hj. Nilsson).

2 Flocken. SCLERANTHEÆ.

2. SCLERÁNTHUS L. Knafvel.

Kalk 5-bladig, utan spår till kronblad. Ståndare 10, anordnade i två kransar, de 5 inre utan knappar, fästa på ett ringformigt kronfäste. Stift 2, med rundade märken. Frukt hinnaktig, innesluten inom det tillhårdnande och kalkbladen i den öfre kanten bärande fruktfästet. *Små greniga örter med motsatta, syllika, vid basen sammanväxta blad utan stipler och i greniga knippen samlade, små gröna eller hvitaktiga blommor.*

1. **S. ánnuus** L. kalkblad spetsiga, smalt hinnkantade, vid fruktmognaden utstående. ⊙ Juni, Juli, gr. blr.

β **biénnis** Fr. gröfre, med tätt hopgyttrade knippen samt bredare hinnkantade, något trubbiga kalkblad.

Ört rent grön eller gulgrön. Stjelk 3—6 tum hög, upprepadt 2-grenig ända nedifrån, nedliggande eller uppstigande, småluden företrädesvis längs ena sidan. Blad syllika, kort spetsade, vid basen hinnaktiga, hårbräddade och sammanväxta. Knippen bildande greniga qvastlika blomställningar i grenspetsarne, långt skaftade, och hela blomställningen derigenom mera gles. Blommor i följd af de smalare hinnkantade kalkbladen nästan rent gröna. Kalkblad smalt lansettlika, 1-nerviga, glatta, alltid utstående, längre än det 10-nerviga, urhålkade fruktfästet. Frukt äggformig, spetsig, med spetsen utskjutande ur fruktfästet.

Förek. allmänt på torra backar, trädesåkrar o. s. v.

2. **S. perénnis** L. kalkblad trubbiga, bredt hinnkantade, vid fruktmognaden hopslutna. ♃ Juni—Aug., hvitgr. blr.

Ört af nästan grågrön färg, ej sällan rödaktigt anlupen. Stjelk 3—5 tum hög, vid basen grenande sig i flere uppstigande eller nästan upprätta grenar, hvilka vanligen först mot spetsen vidare grena sig och bära blomställningar. Dessa i följd af de kortare blomskaften mera sammandragna än hos föreg. Blommor i följd af de bredare hinnkantade kalkbladen mera hvitaktiga. Kalkblad ovala.

Förek. **allmänt på torra backar, sandfält o. s. v.**

---

67 Fam. POLYGÓNEÆ. Juss.

Blommor vanligen 2-könade. Kalk färgad eller ofärgad, 5-delt eller bestående af 4—6, i tvänne kransar anordnade blad. Ståndare vanligen 3—9. Stift 3—2, fria eller mer och mindre hopväxta. Frukt öfversittande, 1-rummig och 1-fröig, nötlik, omgifven af den qvarsittande kalken. *Örter med spiralstälda, med stipelslidor försedda blad och med blommorna samlade i knippen.*

Öfversigt öfver slägtena.

† ***Kalk mer eller mindre färgad, 5-delt.***

Frukt långt utskjutande ur kalken; grodd med stora, hopvikna hjertblad. *Fagopyrum.*

Frukt föga eller alls icke längre än kalken (und. *P. Raji*); grodd med **platta hjertblad.** . . . . *Polygonum.*

†† ***Kalk grön, 6-bladig, med 3 yttre och betydligt mindre samt 3 inre, under fruktbildningen starkt tillväxande blad.*** . . . . . . *Rumex.*

---

1. FAGOPÝRUM Tourn. Bokhvete.

Kalk färgad, 5-delt. Ståndare 8. Stift 3, med runda märken. Frukt 3-kantig, omgifven af kalken, men långt utskjutande ur densamma. Grodd med stora, hopvikna hjertblad. *Merendels alldeles glatta, greniga örter med pillikt hjertlika blad och hvita eller rödletta blommor, samlade i knippen, som bilda en qvast- eller klaselik blomställning.*

F. esculéntum Moench, blad hjertlika, med pillik bas, långspetsade, de öfversta oskaftade; frukt slät, med hela kanter. ☉ Juni, Juli, hv. eller rödl. blr.

Stjelk 1—2 fot hög, upprätt, grenig, vid fruktmognaden rödaktig. Blad långt skaftade, de öfversta oskaftade, tvärt tillspetsade. Blomknippen samlade i en qvastlik blomställning. Kalkflikar trubbiga, ovala—omvändt äggrunda, hälften kortare än frukten. Denna svart, med skarpa kanter och släta ytor.

Förek. allmänt odlad på sandjord samt ofta sjelfsådd.

F. tatáricum (L.) Gærtn. (**F. emarginatum** Gærtn., i Sk. Fl. 1 uppl.) frukt rynkig, i kanten bugttandad, för öfrigt som föreg. ⊙ Juli.

Lik föreg., men med vanligen grön stjelk och kortare tillspetsade blad. Blomknippen dessutom samlade i en mera förlängd, klaselik blomställning och blommorna grönaktigt hvita. Kalkflikar mycket smalare, aflånga, trubbiga och så korta, att de vid fruktmognaden endast betäcka fruktens bas. Frukt vid mognaden grå, med långs midten fårade, skrofliga ytor.

Förek. som föreg.

2. POLÝGONUM L. Slideknä.

Kalk mer eller mindre färgad, 5-delt. Ståndare 5—8. Stift 3—2, ofta mer eller mindre hopväxta, med klotrunda märken. Frukt 3-kantig eller plattad, omgifven af kalken och föga eller icke utskjutande ur densamma. Grodd med smala, platta hjertblad. *Örter med hela blad och hvita eller rödletta blommor i knippen, som äro på flere olika sätt anordnade.*

Öfversigt öfver arterna.

† Stjelk ej slingrande.

* Ax ensamt i spetsen af den enkla stjelken; ståndare merendels 8; stift 3, fria.

Blad aflångt lansettlika, vid midten bredast; bladskaft ovingade. *P. viviparum.*

Blad aflångt äggrunda, bredast vid basen; bladskaft vingkantade. *P. Bistorta.*

** Stjelk grenig, med ax i grenspetsarne; ståndare vanligen 5—6; stift 2—3, nedtill hopväxta.

a. Ax tätblommiga, tjocka, aflånga.

Blad med rundad eller hjertlik bas. . . . . *P. amphibium.*

Blad mot basen tillspetsade; axskaft glandelprickiga; stift åtskilda. *P. lapathifolium.*

Blad mot basen tillspetsade; axskaft utan glandler; stift till midten hopväxta. . . . . *P. Persicaria.*

b. Ax glesblommiga, långa, nästan trådsmala.

Kalk glatt; stipelslidor håriga. . . . . *P. mite.*

Kalk glandelprickig; stipelslidor endast hårbräddade, för öfrigt glatta. . *P. Hydropiper.*

*** Blomknippen från bladvecken; ståndare merendels 8; stift 3, fria.

Frukt innesluten inom kalken. . . . . *P. aviculare.*

Frukt hälften längre än kalken. . . . . *P. Raji.*

†† Stjelk slingrande.

Kalk vid fruktmognaden på utsidan trubbkantig, hårig. *P. Convolvulus.*

Kalk vid fruktmognaden på utsidan vingkantad, glatt. *P. dumetorum.*

† *Stjelk ej slingrande.*

* *Ax ensamt i spetsen af den enkla stjelken; ståndare merendels 8; stift 3, fria.*

1. **P. vivíparum** L. blad aflångt lansettlika, vid midten bredast, de nedre skaftade, med ovingade skaft. ♃ Juni, Juli, hv. eller rödl. blr.

Rotstock kort, knölig och knäböjd, snedt horizontal. Stjelk ½—1 fot hög, glatt, kantig, enkel, upprätt och glesbladig. Rotblad utgående från rotstocken, bredare än stjelkbladen och liksom de nedre af dessa skaftade; alla bladen med stora stipelslidor, glatta och på undre sidan grågröna, med tillbakaviken, något veckad kant, afsmalnande mot båda ändar; stjelkblad utgående från öfre delen af de upptill långs ena sidan klufna, rörformiga stipelslidorna. Ax långt, cylindriskt, glesblommigt; de nedre blomknopparne förvandlade i groddknoppar. Blomknippen vanligen 2-blommiga, omgifna af hinnaktiga, uddspetsade skärmfjäll. Blommor skaftade, med ovala, trubbiga kalkflikar. Ståndare 8 eller stundom endast 6, med violetta knappar. Stift 3, upprätta, med små rundade märken, slutligen utskjutande. Frukt 3-kantig.

Förek. sällsynt på ängar i norra delen af provinsen, t. ex. vid *Bjersgård, Lärkesholm, Wäsby* (Doc. B. Jönsson), *Örkelljunga* (enl. Lilja).

2. **P. Bistórta** L. blad aflångt äggrunda, bredast vid basen, de nedre skaftade, med vingkantade skaft. ♃ Juni, Juli, ljusr. blr.

Rotstock temligen kort, knölig och två gånger knäböjd. Stjelk 1—3 fot hög, upprätt, trind och glatt. Blad ofvan glatta, under grågröna och småhåriga, i kanten vågiga och kort sträfhåriga, vid basen merendels hjertlika; rotblad trubbiga, jemte de nedre stjelkbladen långt skaftade; de öfre oskaftade, nästan stjelkomfattande; alla stjelkbladen utgående från öfre delen af de upptill långs ena sidan klufna, rörformiga stipelslidorna. Blomknippen 2-blommiga, omgifna af hinnaktiga, uddspetsade skärmfjäll, samlade i ett tätblommigt, kort, aflångt ax utan groddknoppar. Blommor kort skaftade, med aflånga, trubbiga kalkflikar. Ståndare 8, med hvita knappar. Stift 3, upprätta och slutligen utskjutande, med små, rundade märken. Frukt glänsande, hvasst 3-kantig.

Förek. sällsynt på fuktiga ängar, i parker kring herregårdar o. s. v., t. ex. kring *Ousby* här och der i norra delen af socknen på fuktiga ängar, *Krapperup, Vegeholm, Dufeke, Axelvåld, Säbyholms mosse* (Dr S. A. Tullberg), *Ellinge, Borlunda, Hurfva, Torup, Krageholm, Widtsköfle* m. fl. st.

** *Stjelk grenig, med ax i grenarnes spetsar; ståndare vanligen 5—6; stift 2—3, nedtill hopväxta.*

a. *Ax tätblommiga, tjocka, aflånga.*

3. **P. amphíbium** L. med rotstock; blad aflånga—lansettlika, med rundad eller hjertlik bas; axskaft utan glandler. ♃ Juli, Aug., r. blr.

α **terréstre** Reich. stjelk upprätt; blad kort skaftade, lansettlika, långspetsade, sträfhåriga; stipelslidor långhåriga.

β **aquáticum** Reich. stjelk simmande; blad långt skaftade, aflångt äggrunda, jemte stipelslidorna glatta.

Rotstock lång, krypande och grenig. Stjelk flere fot lång, rotslående, när den är simmande, men på landtformen 1—2 fot hög, nedtill grenig, glatt. Blad

temligen tjocka, utgående från nedre delen af stipelslidorna, hos α hårbräddade och i synnerhet på undre sidan korthåriga, smalare, långspetsade och med vanligen mera rundad bas, hos β bredare, kort spetsade och vid basen hjertlika, flytande på vattnet; stipelslidor rörformiga, i spetsen tvärhuggna. Ax ofta ensamma, toppstälda eller sidostälda och då motsatta bladet. Kalkflikar aflångt ovala, trubbiga. Stift 2, hopväxta nästan till midten, upprätta, med stora, klotformiga märken, slutligen utskjutande. Frukt plattadt äggformig, glänsande.

Förek. α allmänt på fuktiga ställen, åkrar, i gropar o. s. v.; β här och der i dammar, insjöar, åar och kärr, t. ex. *Broby, Christianstad, Widtsköfle, Söfdeborg, Illstorp, Torup, Heckebergasjön, Höjeå, Lund, Fogelsång, Saxtorp, Wrams Gunnarstorp* m. fl. st.

4. **P. lapathifólium** Ait. utan rotstock; blad äggrundt lansettlika, mot båda ändar tillspetsade; axskaft glandelprickiga; stift merendels vid basen hopväxta; frukt vanligen sammantryckt, på båda sidor konkav. ⊙ Juli—Sept., grönhv. eller rödl. blr.

β **nodósum** Pers. stjelk vanligen rödfläckig, starkt uppsväld ofvan fästpunkterna; blad äggrundt lansettlika; stipelslidor i kanten glatta; skärmblad vanligen utan glandler; blommor oftast rödaktiga; ax i början smala, slutligen tjocka och något nedböjda.

γ **incánum** F. W. Schmidt, blad smalare, under grå- eller hvitludna; stipelslidor kort hårbräddade; blommor ofta rödaktiga.

δ **pállidum** With. stjelk grön; blad smalt lansettlika, under gleshåriga; ax upprätta, de på sidorna nästan klotrunda och oskaftade; skärmblad glandelprickiga; blommor oftast hvitaktiga.

En efter lokalen högligen varierande art. Stjelk ½—3 fot hög, grenig, upprätt, trind och glatt, på fuktiga ställen nedtill rotslående. Blad kort skaftade, bredare eller smalare, lansettlika, spetsiga, på öfre sidan ofta tecknade med en mörkbrun fläck, på undre sidan glatta—hvitludna, hårbräddade; stipelslidor i kanten glatta eller glest hårbräddade, temligen korta och vanligen vidgade. Ax talrika, samlade i grenspetsarne, temligen smala och långa eller korta och tjocka, de på sidorna oskaftade eller kort skaftade. Kalkflikar grönhvita eller rödaktiga, aflångt äggrunda, trubbiga, vanligen nerviga, glandelprickiga. Ståndare 5 eller stundom 6—8. Stift vanligen 2, nedböjda, inneslutna inom kalken, med stora, klotformiga märken. Frukt glänsande svartbrun, kort spetsad.

Förek. allmänt på åkrar, odlade ställen, i diken o. s. v.; β *nodosum* här och der på sumpiga ställen i synnerhet på slättbygden.

5. **P. Persicária** L. utan rotstock; blad lansettlika, mot båda ändar tillspetsade; axskaft utan glandler; stift till midten hopväxta; frukt dels plattad och på ena sidan något kullrig dels trekantig. ⊙ Juli—Sept., r. sällan hv. blr.

Mycket varierande efter lokalens beskaffenhet. Stjelk från några tum ända till 1—2 fot hög, nedliggande—upprätt, enkel eller grenig, grön eller rödaktig, trind och glatt. Blad kortare skaftade och merendels smalare, lansettlika, nästan glatta, utgående från stipelslidornas nedre del; stipelslidor korta, vidgade och långt hårbräddade. Ax talrika i grenspetsarne, de sidostälda vanligen små, rundade och oskaftade, med ej glandelprickiga skärmblad. Kalk merendels rödaktig, med ej glandelprickiga, nervlösa flikar. Ståndare 5, stundom 6—8. Stift

2—3, nedböjda, inneslutna inom kalken, med stora klotformiga märken. Frukt glänsande svart, spetsig, 3-kantig med konkava sidor eller plattad.

Förek. allmänt på fuktiga ställen, i åkrar, vid vägar o. s. v.

b. *Ax glesblommiga, långa, nästan trådsmala.*

6. **P. mite** Schrank (**P. strictum** All. * **laxiflorum** Whe., i Sk. Fl. 1 uppl.) stipelslidor håriga och jemte skärmbladen hårbräddade; kalk glatt; stift hopväxta till midten. ⊙ Juli—Sept., ljusr. eller hv. blr.

Stjelk ½—1 ½ fot hög, smal, enkel eller grenig, upprätt eller nedliggande. Blad kort skaftade eller nästan oskaftade, lansettlika eller aflångt lansettlika, vanligen bredast vid midten och afsmalnande mot båda ändar, i kanterna jemna, glatta eller hårbräddade, utgående från de temligen korta, vidgade stipelslidornas nedre del. Ax vid fruktmognaden något lutande, med glatta skaft. Kalkflikar äggrunda, trubbiga. Ståndare 6—8. Stift korta, nedböjda. Frukt glänsande svartbrun, nästan omärkligt finprickig, trekantig eller plattad.

Förek. ganska allmänt på fuktiga ställen, vid stränder, i gropar o. s. v.

* **P. strictum** All. (som hufvudart i Sk. Fl. 1 uppl.) blad nästan jemnbredt lansettlika, med rundad bas och föga bredare vid midten; **ax nästan upprätta; ståndare oftare 5.**

Föga skild från hufvudformen, vanligen spädare, med smärre blommor och frukter.

Förek. ej sällsynt på samma lokaler som hufvudformen.

7. **P. Hydrópiper** L. stipelslidor hårbräddade, för öfrigt glatta; skärmblad ej hårbräddade; kalk på yttre sidan glandelprickig. ⊙ Juli—Sept., grönhv. stundom något rödakt. blr.

Stjelk 1—2 fot hög, styf, upprätt, grenig och merendels gröfre än hos föreg., som denna art mycket liknar. Blad äggrundt lansettlika, något vågbräddade, glatta, ej sällan glandelprickiga, slutligen ofta röda. Ax smala, vanligen lutande. Ståndare 6, sällan 8. Stift korta, slutligen nedböjda. Frukt glanslös, svart, finprickig, trekantig eller plattad. Bladen utmärka sig genom en brännande skarp smak, under det bladen hos föreg. äro till smaken milda.

Förek. allmänt på fuktiga ställen.

*** *Blomknippen i bladvecken; ståndare merendels 8; stift 3, fria.*

8. **P. aviculáre** L. blad ovala—lansettlika; frukt svartbrun, innesluten inom kalken. ⊙ Juni—Sept., hv. eller rödakt. blr.

En i högsta grad varierande art. Stjelk än nästan upprätt och några få tum hög, än, och detta vanligare, nedliggande och från roten grenad i nedliggande, 1—2 fot långa, rundadt kantiga, glatta, gröna eller blågröna grenar; stjelkens kanter släta. Blad oskaftade eller kort skaftade, trubbiga eller spetsiga, utgående ungefär från stipelslidans midt, gröna eller blågröna, med ganska stora, hvita eller rödbruna, 2-delta och mångflikade stipelslidor. Blommor små, anordnade i 3—5-blommiga knippen. Kalk vid basen grön, med aflånga trubbiga flikar. Stift korta, upprätta. Frukt 3-kantig, glanslös, fint punkterad, strimmig, med bredt äggrunda, vid basen något intryckta sidor (hos hufvudformen).

Förek. allmänt, under många former — med upprätt eller nedliggande stjelk, smalare eller bredare blad, åtskilda eller nästan axlikt samlade blomknippen — på odlade ställen, gångstigar, åkrar, hafsstränder o. s. v.

* **P. Robértii** Lois. frukt af kalkens längd, glänsande svartbrun, med lansettlika, mot basen afsmalnande och der ej intryckta sidor.

Grenar ända till 2—3 fot långa, nedtill träaktiga och i spetsen länge fortväxande samt af denna anledning derstädes tätt slidbetäckta, vanligen blågröna och med släta kanter. Blad oskaftade, smala, jemnbreda och spetsiga, blågröna, under upphöjdt nerviga, med något nedböjda kanter, på de större grenarne reducerade till stipelslidor; stipelslidor mycket stora, på de mindre grenarne nästan täckande bladen och stamleden, glänsande hvita eller svagt rödaktiga. Blommor mindre än hos hufvudformen och något längre skaftade, ljusröda, samlade i fåblommiga, långt åtskilda knippen.

Förek. sällsynt på hafsstränder, på vestkusten vid *Kulla Gunnarstorp* bland *P. aviculare* och *Raji*, på den östra vid *Brantevik*.

9. **P. Raji** Babingt. frukt hälften längre än kalken, glänsande ljusbrun, slät, kantig, med äggrundt lansettlika, mot basen afsmalnande och der ej intryckta sidor. ⊙ eller ♃ (?) Juli—Sept., hv. eller ljusr. blr.

Lik föreg. och med afseende på stjelk, blad och stipelslidor ganska mycket erinrande om dennas underart, men skild såväl genom frukten och de större, något längre skaftade blommorna, som äfven genom de på kanterna af en mängd först under loupen framträdande genomskinliga småvårtor sträfva stjelkarne. Blad vanligen blågröna, smalt lansettlika, under upphöjdt nerviga, med nedböjda kanter, stundom bredare och då mindre nerviga samt med nästan platta kanter.

Förek. på sandiga hafsstränder, såsom det tyckes, mycket sporadiskt, på vestkusten från *Viken* ända till *Helsingborg* (Dr E. V. Cedervall), *Råå* (Stud. G. Lagerheim), *Malmö* (Sem. Lærer Mortensen); på östra kusten vid *Brantevik* och *Skillinge;* lär äfven (enl. Lekt. L. J. Wahlstedt) vara funnen vid *Raflunda*.

†† *Stjelk slingrande.*

10. **P. Convólvulus** L. fruktskaft kortare än den vid fruktmognaden på utsidan trubbkantiga kalken; frukt glanslös, strimmig. ⊙ Juli, Aug.

Stjelk 1—3 fot lång, mycket grenig, slingrande eller nedliggande, kantig och strimmig, kort sträfhårig i synnerhet på kanterna. Blad skaftade, med pillik bas, hjertlika, långt spetsade, i kanten sträfva, utgående från basen af de korta och vida stipelslidorna. Blomknippen 3—6-blommiga, flocklika, samlade i glesa, smala, upptill bladlösa ax i grenspetsarne: blomskaft ofvan midten ledade. Kalkflikar aflånga—bredt ovala, trubbiga, i kanten och på insidan hvita, på utsidan kort sträfhåriga. Ståndare 8. Stift hopväxta. Frukt innesluten inom kalken, svart, kort spetsig, 3-kantig, med trubbiga kanter och bredt äggrunda sidor.

Anm. Kalken är stundom vid fruktmognaden försedd med 3 smala, vinglika kanter på utsidan. Möjligen är denna form en hybrid af denna och följ. art.

Förek. allmänt i åkrar och på odlade ställen.

11. **P. dumetórum** L. fruktskaft af den vid fruktmognaden vingkantade kalkens längd; frukt slät, glänsande. ⊙ Juli.

Ganska lik föreg., men mera slingrande och nästan alldeles glatt. Stjelk ända till 5 fot lång, nästan trind och strimmig. Blad ej sällan kortare skaf-

tade, glatta, vid basen syllika, hjertlika eller stundom nästan triangulära. Blomknippen samlade i långa, glesa, mera bladlösa, vanligen öfverhängande ax; blomskaft nedom midten ledade, upptill 3-sidigt vingkantade. Kalkflikar på utsidan glatta, gröna, i kanten och på insidan hvita, de inre något rödletta. Ståndare 8. Stift hopväxta. Frukt innesluten inom kalken, svart, 3-kantig, med temligen hvassa kanter, något smalare än hos föreg.

Förek. här och der i skogar och busksnår.

3. **RUMEX** L. Syra.

Blommor sällan 1-könade och 2-byggare, merendels samkönade. Kalk 6-bladig, bestående af 3 yttre, mindre och 3 inre, större samt efter blomningen vanligen tillväxande blad. Ståndare 6. Stift 3, med penselformiga märken. Frukt 3-kantig, nötlik, omsluten af de 3 inre kalkbladen. *Vanligen stora och bredbladiga örter med små gröna eller brunaktiga blommor, som äro anordnade i till stora greniga ax sammanflytande, flocklika knippen. De flesta inhemska arterna fleråriga, med en grenig, merendels upprätt rotstock.*

Öfversigt öfver arterna.

† **Blommor 2-byggare.**

Yttre kalkblad hos ♀ blommorna något sammanväxta, slutligen tillbakaböjda; de inre njurformiga, grynbärande *). . . . *R. Acetosa.*

Yttre kalkblad hos ♀ blommorna fria, upprätta; de inre äggrunda, utan gryn. . . . . *R. Acetosella.*

†† **Blommor till stor del tvåkönade.**

* De inre kalkbladen aflånga, helbräddade, alla eller endast det ena grynbärande.

Endast det ena af de inre kalkbladen grynbärande. *R. sanguineus.*

Alla de inre kalkbladen grynbärande. . . . *R. conglomeratus.*

** De inre kalkbladen med tvärhuggen bas, långt tandade, med aflånga gryn; blad små, smalt lansettlika—jemnbreda.

De inre kalkbladens tänder kortare än bladets bredd; rotblad med hjertlik bas, i kanten jemna. *R. conglomeratus* × *palustris.*

De inre kalkbladen aflångt lansettlika, med tänderna kortare än bladets bredd; rotblad mot basen afsmalnande, i kanten jemna. *R. palustris.*

Det ena af de inre kalkbladen större än de öfriga, rundadt äggrundt, med nästan hjertlik bas. . . *R. palustris* × *crispus.*

De inre kalkbladen aflångt lansettlika, med tänderna längre än bladets bredd; rotblad mot basen afsmalnande, krusiga. *R. maritimus.*

*** De inre kalkbladen tydligt tandade, fasta, nervigt gropiga, grynbärande, med rundade gryn, **de yttre klolika, spetsiga; blom-**

---

*) Vid beskrifningen på arterna inom detta slägte afser uppgiften om de inre kalkbladen, der ej annorlunda uppgifves, alltid deras beskaffenhet vid fruktmognaden.

knippen nästan åtskilda; blad stora, vid basen hjertlika, äggrunda—äggrundt lansettlika.

Blad i kanten jemna; de inre kalkbladen vid basen tvärhuggna, platta. *R. obtusifolius.*

Blad i kanten krusiga; de inre kalkbladen hjertlika, konkava. *R. obtusifolius* × *crispus.*

**** **De inre kalkbladen mera hinnaktiga, helbräddade eller kort tandade, utan eller med små runda gryn; de yttre kalkbladen nästan raka,** trubbiga; blomknippen tätblommiga, sammanflytande; blad stora.

a. **Alla de inre kalkbladen eller endast det ena grynbärande.**

Blad vågbräddade och krusiga, mörkgröna; de inre kalkbladen **trubbiga, nästan helbräddade.** . . . . *R. crispus.*

Blad vågbräddade och mörkgröna, krusiga; de inre kalkbladen bredt hjertlika, småtandade och småningom afsmalnande i en kort spets. . . . . *R. crispus* × *domesticus.*

Blad vågbräddade, ljusgröna; de inre kalkbladen kort spetsiga, småtandade. . . . . *R. obtusifolius* × *domesticus.*

Blad vågbräddade, ljusgröna; de inre kalkbladen trubbiga, helbräddade. . . . . *P. Patientia.*

b. De inre kalkbladen utan eller med ofullständiga gryn.

De inre kalkbladen njurlika. . . . . . . *R. domesticus.*

De inre kalkbladen äggrunda, med tvärhuggen bas. *R. Hippolapathum.*

***** De inre kalkbladen triangulära, nästan helbräddade och grynbärande, med stora aflånga gryn.

Blad med hjertlik bas. . . . . *R. maximus.*

Blad mot basen afsmalnande. . . . . . *R. Hydrolapathum.*

---

† *Blommor 2-byggare.*

1. **R. Acetósa** L. ♀ blommornas yttre kalkblad något sammanväxta, slutligen tillbakaböjda, de inre njurformiga, grynbärande. ♃ Maj—Juli.

Rotstock med en mycket lång och grof pålrot. Stjelk 1—3 fot hög, upprätt, trind och strimmigt fårad, glatt, endast grenad i blomställningen. Blad med merendels pillik bas, aflångt—äggrundt lansettlika, trubbade, i kanten något ojemna, nästan alldeles glatta, endast de öfre oskaftade; stipelslidor brunaktiga, flikade. Hela blomställningen föga grenig, smal och glesblommig; blomskaft vid midten ledade. Kalk hos ♂ blommorna bestående af temligen lika stora, aflånga, trubbiga och utbredda blad; ♀ blommornas 3 inre blad efter blomningen starkt tillväxande, slutligen hinnaktiga, nätådriga och helbräddade, brungula eller rödaktiga; gryn utgående från kalkbladets undre kant, nästan i form af ett nedviket, rundadt fjäll. Frukt hälften kortare än de inre kalkbladen, skarpt 3-kantig, mot båda ändar afsmalnande, glänsande mörkbrun.

Förek. allmänt på torra ängar, åkerrenar o. s. v.; vid *Fremmenaryd Broby sn* förekommer en form med äggrunda, hela blad, utan pillik bas.

* **R. thyrsoides** Desf. blad vid basen vanligen spjutlika, smalt lansettlika och långspetsade. Juli, Aug.

Grofre och högre än hufvudformen, med ♀ blommornas blomställning mycket yfvig, tätblommig och grenig. Tyckes genom talrika mellanformer öfvergå i hufvudformen.

Förek. ej sällsynt, sannolikt spridd öfver hela provinsen, fast ofta öfversedd.

2. **R. Acetosélla** L. ♀ blommornas yttre kalkblad tilltryckta, fria, de inre äggrunda, utan gryn; blad aflångt lansettlika, vanligen spjutlika. ♃ Juni, Juli.

Rotstock lång, grenig och krypande. Till alla delar mycket mindre än föreg. Stjelk från några tum ända till 1 ½ fot hög, upprätt eller uppstigande, upptill grenig, vanligen rödaktig, kantig och glatt. Blad glatta, trubbiga eller kort spetsiga, skaftade, de öfversta vanligen oskaftade, mycket smala och jemnbreda; stipelslidor hvitaktiga, slutligen sönderbristande i talrika flikar. Blomställning smal, grenig och glesblommig; blommor små, rödbruna, med ofvan midten ledade skaft. De yttre kalkbladen hos ♂ blommorna breda, aflånga, trubbiga, kortare än de inre, rundadt äggrunda kalkbladen; de yttre kalkbladen hos ♀ blommorna flere gånger smalare och kortare än de inre. Frukt ungefär af de inre kalkbladens längd, trubbkantig, kort uddspetsig, med rundadt äggrunda sidor, glänsande brun och nästan omärkligt smågropig.

Förek. allmänt på torra backar och betesmarker, magra trädesåkrar o. s. v.

†† *Blommor 2-könade.*

* *De inre kalkbladen aflånga, helbräddade, med stort rundadt gryn.*

3. **R. sanguíneus** L. blomknippen glesblommiga, med blomskaft vanligen längre än de inre kalkbladen; det ena af dessa grynbärande. ♃ Juli, Aug.

Stjelk 2—4 fot hög, temligen spenslig, upprätt och upptill grenig, med upprätta grenar, grön eller oftare rödaktig. Blad aflångt lansettlika, kort spetsade, de öfversta lansettlika och kort skaftade. Blomknippen aflägsnade från hvarandra, bildande glesa, nedtill fåbladiga, upptill bladlösa ax; blomskaft ledade vid basen. De yttre kalkbladen nästan raka, trubbiga, under blomningen knappt hälften kortare än de inre, vid fruktmognaden nedböjda; de inre kalkbladen mer eller mindre rödaktiga, utdragna, nästan tunglika, trubbiga, stundom tvänne af dem grynbärande, med stora, runda gryn. Frukt liten, tjock och kort spetsad, hvasskantig, med bredt äggrunda, vid basen något intryckta sidor.

Förek. temligen allmänt i fuktiga bokskogar i hela provinsen, sällsynt i andra skogar, t. ex. i askskogen vid *Esperöd.*

4. **R. conglomerátus** Murr. blomknippen tätblommiga, af kort skaftade blommor; alla de inre kalkbladen grynbärande. ♃ Juli, Aug.

Ganska lik föreg., men vanligen mera lågväxt och grenig. Stjelk 1—2 fot hög, upprätt, ända från basen grenig, med styfva, något utspärrade grenar. Blad merendels mindre än hos föreg., något vågbräddade, i synnerhet de nedre snart förvissnande; rotblad med hjertlik eller rundad bas, aflånga; stjelkblad aflångt lansettlika, de öfversta lansettlika, alla kort spetsade. Blomknippen till stor del med blomstödjeblad och något mera närmade hvarandra; blomskaft kortare än hos föreg., ungefär vid midten ledade. De inre kalkbladen merendels kortare än hos föreg. Frukt som hos föreg., endast något mer afsmalnande mot spetsen.

Förek. sällsynt på fuktiga ställen, vid gropar o. s. v., i närheten af hafsstranden på vestkusten, t. ex. vid *L. Hammar*, *Hyllie* på strandängar (Dr J. Eriksson); författaren erinrar sig äfven hafva sett exemplar från trakten af *Harlösa* i det inre af provinsen.

** *De inre kalkbladen med tvärhuggen bas, långt tandade, med aflånga gryn; blad små, smalt lansettlika—jemnbreda.*

R. conglomeratus ⨯ **palustris** (**R. Steinii** Beck., i Sk. Fl. 1 uppl.; blomknippen glesblommiga, åtskilda: de inre kalkbladen aflångt äggrunda, å ömse sidor vanligen 3-tandade, med tänder kortare än kalkbladets bredd; rotblad bredt aflånga, med hjertlik bas, i kanten jemna. ♃? Juli—Sept.

Till örten mest lik föreg. art. Stjelk 1—2 fot hög, upprätt, grenig, med de blombärande grenarne förlängda. Stjelkblad vid basen rundade, smala, äggrundt lansettlika. Är säkerligen hybrid af föreg. och följ. art, öfverensstämmande med den förra i utseende och bladform, med den senare i kalkens beskaffenhet.
Förek. sällsynt på fuktiga ställen vid *L. Hammar*, der den växer i sällskap med *R. conglomeratus* och *palustris*.

5. **R. palústris** Sm. blomknippen tätblommiga, närmade till hvarandra; de inre kalkbladen aflånga, vanligen 3-tandade, med tänder kortare än kalkbladets bredd; blad lansettlika—jemnbreda, mot basen afsmalnande, i kanten jemna. ⊙ Juli—Sept.

Ört grön, vid fruktmognaden brunaktig. Stjelk 1—3 fot hög, upprätt, nedtill vanligen enkel, upptill grenande sig i kortare, blombärande grenar. Blad skaftade, kort spetsade, de öfversta smala, jemnbreda. Blomknippen mycket tätblommiga, med kort skaftade blommor, bildande långa, bladiga ax, de nedersta något åtskilda, de öfversta närmade hvarandra, ehuru ej sammanflytande; blomskaft nedom midten ledade. De yttre kalkbladen aflånga, trubbiga, under blomningen föga kortare än de inre, vid fruktmognaden utstående eller något nedböjda; de inre aflångt lansettlika, utdragna i en lång, trubbig udd, med stora gryn; deras tänder nästan rakt utstående. Frukt hvasskantig, med äggrundt lansettlika sidor, bredast vid midten.
Förek. på fuktiga ställen, i gropar, torfmossar, på stränder o. s. v., ej sällsynt på hela södra och vestra slättbygden, t. ex. vid *Ystad*, *Jordberga*. *Svedala*, *Trelleborg*, *Hammarlöf*, *Hyllie* (Dr J. Eriksson), *Malmö*, *Maglaröd*, *Torup*, mellan *Veberöd* och *Dalby*, *V. Tveet*, *Sandby*, *Lund* flerestädes, *Lomma*, *Fjelie*, *Saxtorp*, *Landskrona*, *N. Heljaröd* i *Färhults sn* m. fl. st.

R. palustris ⨯ **crispus**, blomknippen tätblommiga, åtskilda; de inre kalkbladen rundadt äggrunda, det ena större än de öfriga och med något hjertlik bas, 5—6-tandadt, med tänderna kortare än bladets bredd; blad jemnbredt aflånga, krusiga.

Till storlek och utseende mest liknande *R. crispus*. Stjelk upptill grenad i långa, späda och nästan bladlösa, utstående grenar och i detta afseende erinrande om hybriden af *R. obtusifolius* och *crispus*. Blad mest liknande dem hos *R. crispus*. Blomkransar åtskilda, endast de nedre på hvarje gren försedda med blomstödjeblad. De yttre kalkbladen smala, trubbiga, vid blomningen föga kortare än de inre, vid fruktmognaden utstående och nående ut öfver de inre kalkbladens bas. De inre kalkbladen gropigt nätådriga, temligen tvärt sammandragna i en helbräddad, rundadt trubbig, triangulär spets, som utgör ungefär $^1/_3$ af kalkbladets längd; deras tänder mycket olikstora, utstående, de mellersta

langst; gryn högre och mera rundadt än hos föreg., störst på det större kalkbladet.

Förek. sällsynt vid *Alnarp* (upptäckt af Lekt. S. Almqvist), växande bland *R. palustris* och *crispus*. Till grund för beskrifningen ligger ett temligen fragmentariskt, af upptäckaren benäget meddeladt exemplar. Dess hybrida ursprung röjer sig vid första ögonkastet.

6. **R. marítimus** L. blomknippen tätblommiga, sammanflytande de inre kalkbladen äggrundt lansettlika, vanligen 2-tandade, med tänder längre än kalkbladets bredd; blad smala, jemnbreda, krusiga, mot basen afsmalnande. ☉ Juni—Sept.

Hela växten vid fruktmognaden guldgul. Nära beslägtad med *R. palustris*. men i allmänhet mindre, mera grenig samt med smalare och längre blad. Stjelk stundom endast 2—3 tum, vanligen $^1/_2$—1, sällan ända till 2 fot hög, merendels nedifrån grenad. Blomskaft längre och finare, hvarigenom blomknippena blifva yfvigare. De yttre kalkbladen smalare och nästan spetsiga, vid fruktmognaden utstående; de inre utdragna i en kortare och smalare, spetsig udd, som är öfverväxt af de båda framåtrigtade tänderna på hvarje kalkblad; grynen ej så höga, men längre och framtill mer tillspetsade än hos *R. palustris*. Frukt mindre och smalare, med aflångt lansettlika sidor.

Förek. här och der på sandiga hafsstränder långs vestra och södra kusten, t. ex. vid *Kattarp* (Doc. B. Jönsson), *Kullen*, *Helsingborg*, *Landskrona*, *Lomma*, *Malmö*, *St. Hammar*, *Trelleborg*, *Dybeck*, *Abekås*, *Ystad*; på östra kusten sällsynt, t. ex. vid *Sandhammar*, mellan *Viks fiskläge* och *Stenshufvud*, *Åhus*; förekommer stundom inne i landet, t. ex. vid *Trelleborg*, *Benestad*, *Christianstad* mot östra kanalen och vid *Hammarsjö* (Lekt. L. J. Wahlstedt).

*** *De inre kalkbladen tydligt tandade, fasta, nervigt gropiga, grynbärande, med rundade gryn; de yttre klolika, spetsiga: blomknippen åtskilda; blad stora, vid basen hjertlika, äggrunda—äggrundt lansettlika.*

7. **R. obtusifólius** L. blad i kanten jemna; de inre kalkbladen triangulära, med tvärhuggen bas, vanligen långt tandade, platta, med jemna kanter. ♃ Juli, Aug.

β **divaricátus** Fr. de nedre bladen trubbiga; de inre kalkbladen bredare, med tänder lika långa som bladets diameter.

Stjelk 2—4 fot hög, upprätt, grenig, med merendels temligen korta och något utspärrade grenar, grön eller rödaktig. Blad litligt gröna och länge qvarsittande, vågbråddade, men ej krusiga; rotblad och de nedre stjelkbladen långt skaftade, hjertlikt äggrunda, trubbiga eller spetsiga, de öfversta äggrundt lansettlika; bladskaft från sidorna hoptryckta och på öfre sidan platta. Blomknippen tätblommiga, nästan bladlösa, åtskilda eller något sammanflytande. De yttre kalkbladen nedböjda eller rakt utstående; de inre under blomningen aflånga—omvändt äggrunda. Frukt långt spetsad, bredast vid basen.

Förek. allmänt på odlade ställen i närheten af byar och gårdar; β *divaricatus* ej sällsynt bland hufvudformen, i synnerhet på slättbygden.

R. obtusifolius × **crispus** (**R. acutus** L., i Sk. Fl. 1 uppl.) blad i kanten krusiga; de inre kalkbladen hjertlika, konkava, vågbräddade, kort och tätt tandade. ♃ Juli, Aug.

Stjelk 2—5 fot hög, rödaktig, upprätt, upptill grenig, med långa, upprätta, späda blomgrenar. Blad snart förvissnande, mörkgröna, vågiga och krusiga, smalare och mer aflånga än hos föreg.; bladskaft halftrinda och på öfre sidan fårade. Blomknippen glesblommiga, med långt skaftade blommor, nästan bladlösa, vanligen något åtskilda. De yttre kalkbladen spetsiga, vid fruktmognaden uppåt rigtade; de inre under blomningen aflånga—omvändt äggrunda; det ena vid fruktmognaden större och med större gryn än de öfriga samt täckande dem, jemnt utdraget i en spets. Frukt bredast vid midten.

Förek. ej sällsynt på odlade ställen, åkrar, vid vägar o. s. v. tillsammans med *R. obtusifolius* och *crispus*, t. ex. vid *Cimbrishamn, Esperöd, Bästekille, Söfrestad, Skegrie, Hammarlöf, Trelleborg, Lund, Hurfva, Kolsberga* (Kand. Hj. Nilsson), *Orup, Finnhult, Gudmundtorp, Bo. Klinta, Tulesbo* (Doc. S. A. Tullberg), *Ö. Sallerup, Gunnaröd Billinge sn* (Kand. Hj. Nilsson), *Ask* och *Konga* (Doc. S. A. Tullberg), *Wanås* (Lekt. P. Olsson) m. fl. st.

**** *De inre kalkbladen hinnaktiga, nätådriga, hela eller kort tandade, utan eller med små runda gryn; de yttre nästan raka, trubbiga; blomknippen tätblommiga, sammanflytande; blad stora.*

a. *Alla de inre kalkbladen eller endast det ena grynbärande.*

8. **R. crispus** L. blad aflångt lansettlika, mörkgröna, vågbräddade och krusiga; de inre kalkbladen rundadt hjertlika, trubbiga, **nästan helbräddade.** ♃ **Juni—Aug.**

Stjelk 2—4 fot hög, grön eller rödaktig, upprätt och grenig, med merendels korta, upprätta, stundom till en gemensam blomställning sammanflytande blomgrenar. Blad mörkgröna, snart förvissnande, kort skaftade; bladskaft halftrinda och på öfre sidan fårade. Blomknippen tätblommiga, nästan bladlösa, sammanflytande. De yttre **kalkbladen uppåt rigtade vid fruktmognaden**; de inre under blomningen bredt äggrunda, vid fruktmognaden vanligen lika stora och alla grynbärande eller stundom det ena större och ensamt grynbärande; **gryn stora, runda och** smågropiga. Frukt kort och tjock, kort spetsad, med **rundadt äggrunda sidor.**

Förek. allmänt på odlade ställen, åkrar, vid vägar o. s. v.

R. crispus $\asymp$ **domesticus** (**R. crispus** L. * **propinquus** J. E. Aresch., i Sk. Fl. 1 uppl.) de inre kalkbladen olika stora, bredt hjertlika, småningom afsmalnande i en spets, endast det ena grynbärande. ♃ **Juli, Aug.**

Står emellan *R. crispus* och *domesticus* och är en hybrid af dem. Närmar sig den senare till utseendet och de tätblommiga, till en enda stor blomställning sammanflytande blomgrenarne, men öfverensstämmer i följd af de snart förvissnande, **mörkgröna och krusiga bladen samt fruktens form med** *R. crispus*. Bladskaft från sidorna hoptryckta och på öfre sidan nästan platta. De inre **kalkbladen stora,** nätlikt nerviga och gropiga, kort naggtandade, med rundade, **trubbiga tänder.**

Förek. sällsynt i sällskap med *R. crispus* och *domesticus*, t. ex. vid *Andrarum, Lund, Hurfva, Gudmundtorp* (Doc. S. A. Tullberg) och troligen på många **andra ställen.**

R. obtusifolius $\asymp$ **domesticus** (**R. conspersus** Hn., i Sk. Fl. 1 uppl.) blad vågbräddade, ljusgröna, de nedre hjertlikt äggrunda; de

inre kalkbladen konkava, vågbräddade, kort tandade, hjertlika, tvärt sammandragna i en spets, det ena större och grynbärande. ♃ Juli, Aug.

Stjelk 2—5 fot hög, ofta rödaktig, upprätt och upptill grenig, med långa, upprätta, till en stor, gemensam blomställning sammanflytande blomgrenar. Blad lifligt gröna, länge qvarsittande; rotblad aflångt äggrunda, med något hjertlik bas; stjelkblad långt skaftade; bladskaft halftrinda, på öfre sidan grundt fårade. Blomknippen mycket tätblommiga, sammanflytande till långa, bladlösa ax. De inre kalkbladen under blomningen bredt äggrunda, vid fruktmognaden något rödaktiga, upphöjdt nätådriga och gropiga, utdragna i en kort och trubbig spets, med små, triangulära och spetsiga sågtänder; det ena kalkbladet större än de öfriga och täckande dem. Frukt temligen långsträckt, afsmalnande mot båda ändar.

Förek. temligen sällsynt på odlade ställen, vid vägar, åkerrenar o. s. v. i sällskap med *R. obtusifolius* och *domesticus*, t. ex. vid *Andrarum*, *Eljaröd*, *Lund*, *Hurfva*, *Rolsberga*, *Gudmundtorp* och *Bo* (Doc. S. A. Tullberg), *Röstånga*, *Björka Kropps sn*. *Båstad* (Lekt. N. J. Scheutz) m. fl. st.; sannolikt allmännare i norra Skåne.

R. Patiéntia L. blad äggrundt lansettlika, ljusgröna, vågbräddade; de inre kalkbladen rundadt hjertlika, helbräddade, det ena grynbärande. ♃ Juli, Aug.

Mycket lik följ. art, från hvilken den hufvudsakligen skiljer sig genom bredare blad och större, något mer utdragna samt mer hinnaktiga inre kalkblad, af hvilka det ena är försedt med ett litet rundadt gryn och större än de öfriga.

Förek. sällsynt i fuktiga åkergropar vid *Hurfva*; vid *Lund* utkommen från trädgårdar.

b. *De inre kalkbladen utan eller med ofullständiga gryn.*

9. **R. domésticus** Hn. blad aflånga, vågbräddade; de inre kalkbladen njurformiga, helbräddade. ♃ Juni, Aug.

Stjelk 2—3 fot hög, upprätt och upptill grenig. Blad ljusgröna och länge qvarsittande friska; rotblad och de nedre stjelkbladen med hjertlik bas, långt skaftade; de öfre stjelkbladen smalare, aflångt lansettlika och mot basen afsmalnande; bladskaft nästan halftrinda, på öfre sidan nästan platta. De blombärande grenarne korta, upprätta, vid fruktmognadan i följd af de täta blomknippena vanligen sammanflytande och bildande en stor, tät och yfvig blomställning. Blomknippen på hvarje gren fullkomligt sammanflytande till ett bladlöst ax, med kort skaftade blommor. De inre kalkbladen under blomningen bredt äggrunda, vid fruktmognaden mycket tunna, hinnaktiga och nätådriga samt lika stora. Frukt långsträckt, afsmalnande mot båda ändar.

Förek. här och der i norra och mellersta Skåne på åkerrenar, vid vägar o. s. v., t. ex. vid *Broby*, *Raflunda*, *Andrarum*, *Eljaröd*, *Skabersjö*, *Lund*, *Hurfva*, *Igelösa*, mellan *Stångby* och *Krutmöllan*, *Röstånga*, *Ask*, *Konga*, *Kongaö*, *Wäsby* (Kamrer S. J. Södervall), *Förslöf*, *Båstad* m. fl. st.

10. **R. Hippolápathum** Fr. blad äggrunda—äggrundt triangulära, med hjertlik bas, vågbräddade; de inre kalkbladen äggrunda, med tvärhuggen bas, helbräddade. ♃ Juli, Aug.

Stjelk 4—6 fot hög, upprätt och upptill grenig. Blad ljusgröna, länge qvarsittande friska, tunna och i kanten ej krusiga; rotblad stora, långt skaftade och, liksom de nedre stjelkbladen, vid basen hjertlika; de öfversta stjelk-

bladen lansettlika; bladskaft från sidorna plattade och på öfre sidan nästan platta. Blomknippen ej så tätblommiga som hos föreg. och med längre skaftade blommor; de blombärande grenarne längre och vanligen mera utstående. De inre kalkbladen under blomningen ovala, vid fruktmognaden lika stora, tunna och nätådriga. Frukt långsträckt, mot båda ändar afsmalnande.

Förek. sällsynt vid stränderna af *Köpingeån* vid *Högesta Fyla.*

***** *De inre kalkbladen triangulära, långt utdragna, nästan helbräddade, grynbärande, med stora aflånga gryn.*

11. **R. máximus** Schreb. blad platta, äggrundt aflånga, med hjertlik bas; de inre kalkbladen med något hjertlik bas, nedtill småtandade. ♃ Juli, Aug.

Stjelk 4—6 fot hög, utgående från en mycket tjock, stor och grenig rotstock, upprätt och upptill grenig, med långa, till en tät blomställning slutligen sammanflytande blomgrenar. Blad lifligt gröna, temligen tunna, spetsiga, fint naggade; rotblad mycket stora och långt skaftade, jemte de nedre stjelkbladen vid basen hjertlika; de öfre äggrundt lansettlika; rotbladens skaft på öfre sidan platta och kantade af en stark nerv. Blomknippen sammanflytande till långa, nästan bladlösa ax, med temligen långt skaftade blommor. De yttre kalkbladen vid fruktmognaden rakt utstående, nästan raka och spetsiga, de inre tjocka och fasta, gropigt nätådriga. Frukt med bredt äggrunda sidor.

Förek. på stränderna af *Köpingeån* öfverallt mellan *Högesta Fyla* och ***Röddinge.***

12. **R. Hydrolápathum** Huds. blad platta, lansettlika, mot basen afsmalnande; de inre kalkbladen med rundad bas, vanligen helbräddade. ♃ Juli, Aug.

Till storlek, växtsätt och utseende mycket lik föreg. och hufvudsakligen skild genom den olika bladformen. Blad tillika tjockare och fastare samt rotbladens skaft på öfre sidan okantade. De yttre kalkbladen vid fruktmognaden nedåtrigtade.

Förek. temligen allmänt vid stränderna af åar och insjöar.

---

4. Serien. INCOMPLETÆ.

68 Fam. ARISTOLOCHIÁCEÆ. Lindl.

Blommor 2-könade. Kalk bestående af en enkel krans, sambladig, regelbunden eller oregelbunden. Ståndare merendels 6 eller 12. Stift enkelt, med 6 strålformigt utbredda märken. Frukt undersittande, 6-rummig och mångfröig, kapselartad. *Merendels örter med spiralstälda, helbräddade blad och ensamma eller i knippen samlade blommor.*

Öfversigt öfver slägtena.

Kalk rörformig, snedskuren. . . . . *Aristolochia.*
Kalk regelbundet 3-delt. . . . . *Asarum.*

1. **ARISTOLÓCHIA** Tourn. Hållrot.

Kalk färgad, rörformig och läppformigt utdragen, med snedskuret bräm. Ståndare 6, utan strängar, med knapparne betäckta af märkena. Stift kort, med 6 korta och tjocka märken. Frukt 6-rummig, mångfröig och kapselartad, öppnande sig med 6 skal. *Temligen hög ört med spiralstälda blad och i knippen från bladvecken samlade, stora gula blommor.*

1. **A. Clematítis** L. ört glatt; blad hjertlika, trubbiga; knippen fåblommiga. ♃ Juli, Aug., g. blr.

Stjelk utgående från en krypande rotstock, 1—3 fot hög, enkel, upprätt och merendels flerböjd, fårad. Blad skaftade, i kanten något sträfva, i spetsen ej sällan urnupna samt med djup och bred inskärning vid basen. Blomknippen kortare än stödjebladet, flocklika, med kort skaftade blommor. Kalkens pip nedtill rundad, uppblåst, upptill smal och rak, inuti sträfhårig; dess bräm tunglikt. Frukt rundad eller päronformig, af en valnöts storlek, hängande. Frön stora, kantiga, med ett stort, köttigt bihang.

Förek. som ogräs i trädgårdar vid *Helsingborg*, der den funnits på de fordna vallarne, i en åker vid *Veberöds prestgård* (Lekt. L. J. Wahlstedt), *Uppåkra* på en vall nära kyrkan (enl. Lilja).

2. **ÁSARUM** Tourn. Hasselört.

Kalk på insidan färgad, regelbundet 3-delt. Ståndare 12, med knapparne ej täckta af pistillen. Stift kort, med 6 tjocka märken. Frukt krönt af den qvarsittande kalken, 6-rummig, öppnande sig oregelmässigt eller med 3 skal. *Låg växt med nedtill fjällbeklädd stjelk, breda, rundade blad och en ensam, toppstäld blomma.*

1. **A. europæum** L. blad njurlika; blommor ensamma, skaftade, lutande; kalk hårig på båda sidor, dess flikar upprätta, i spetsen inböjda. ♃ April, Maj, br. blr.

Rotstock krypande, grenig, frambringande ur föregående årets bladveck korta, nästan nedliggande, mjukhåriga stjelkar, på hvilka efter 3—4 stora, stjelkomfattande fjäll följa merendels 2, nästan motsatta blad och som afslutas med en blomma. Blad långt skaftade, med ullhåriga skaft, på öfre sidan glatta, hårbräddade och på undre sidan längs nerverna korthåriga, läderartade, qvarsittande till följande vår. Blomma mycket kortare än bladen, på yttre sidan grönbrun, på den inre brunröd; kalkflikar äggrunda, spetsiga. Ståndarknappar med syllika bihang i spetsen. Frukt rundad. Frön stora, äggformiga, med ett stort köttigt bihang.

Förek. enligt gamla uppgifter på fuktiga, skuggrika ställen vid *Heckeberga* och *Björnstorp*, men är på många år ej återfunnen; uppgifves dessutom af Lilja för *Romeleklint* och *Klippan*.

69 Fam. THYMÉLEÆ. Juss.

Blommor 2-könade. Kalk 4—5-bladig, merendels färgad, fäst i öfre kanten af en rörformig blombotten. Ståndare fästa på blom-

bottnens insida, af kalkbladens antal eller dubbelt så många. Stift enkelt, med klotformigt märke. Frukt öfversittande, 1-rummig och 1-fröig, nötlik eller stenfruktartad. *Merendels buskar med spiralställda eller motsatta, enkla och helbräddade blad samt på olika sätt anordnade blommor.*

1. DAPHNE L. Tibast.

Kalk 4-bladig, färgad, slutligen jemte blombottnen vissnande. Ståndare 8, i tvänne kransar, nästan utan strängar, på olika höjd fästa på insidan af den rörformiga blombottnen. Stift mycket kort. Frukt stenfruktartad. *Låg, giftig buske med bladen uppkommande efter blomningen och röda, i merendels 3-blommiga knippen samlade blommor.*

1. **D. Mezéreum** L. blad aflångt lansettlika—omvändt äggrunda, helbräddade, nästan glatta; blombotten på utsidan tilltryckt hårig. ♄ April, Maj, r. blr.

Grenig, upprätt, 1—3 fot hög buske med utstående grenar och gråbrun bark. Blad uppkommande på särskilda grenar, som utvecklats ur knoppar i spetsen och på öfre delen af föregående årets skott, kort skaftade och kort spetsade, tunna, glest hårbräddade. Blommor uppkommande ur särskilda knoppar nedanför bladknopparne på föregående årets skott, välluktande, nästan oskaftade, samlade i tätt hopsittande knippen. Kalkblad äggrunda, trubbiga. Frukt äggformig, högröd.

Förek. temligen sällsynt i fuktiga skogar, t. ex. vid *Bosarp*, kring *Ringsjön*, *Bjersgård*, men i synnerhet i sydvestra delen, t. ex. i *Dalby hästhage*, *Torup*, *Svedala sn* vid *Brännemölla* och *Aggarp*, *Snapparp*, *Lindholmen*, *Ugglarp*, *Anderslöf*, *Hafgård*, *St. Markie* m. fl. st.

---

70 Fam. ULMÁCEÆ. Briss.-Mirb.

Blommor vanligen 2-könade. Kalk merendels något färgad och 4—5 —8-flikad. Ståndare fästa på kalken, af kalkflikarnes antal och motsatta dem. Märken 2, utan stift. Frukt öfversittande, 1-rummig och 1-fröig, nötlik, ofta med vinglika kanter. *Träd eller buskar med spiralställda blad och affallande stipler samt i flocklika knippen samlade blommor.*

1. ULMUS Tourn. Alm.

Kalk på insidan färgad, vanligen 4—5—6- (stundom 8-)klufven, efter blomningen vissnande. Märken 2, jemnbreda, spetsiga, på insidan håriga. Frukt plattad, rundad vingfrukt, med vingkanten i spetsen djupt inskuren. *Högt träd med 2-sidigt ställda, fjäder-*

nerviga och på ömse sidor om medelnerven oliksidiga blad samt små brunaktiga, före bladen utvecklade blommor.

1. **U. montána** With. blad äggrunda, dubbelsågade, tvärt sammandragna i en spets; blomskaft nästan af kalkens längd; ståndare 5—6; frukt oval—rundad, i spetsen inskuren, med inskärningen ej nående till fröet. ♄ April, Maj, grönbr. blr.

β **nítida** Fr. blad glatta, glänsande.

Mycket högt träd med brun, i början slät, slutligen sprickfull, fjällig bark och håriga årsskott; de yngre grenarne nästan **2-sidigt ställda**, horizontala. Blad uppkommande ur särskilda knoppar, som utvecklats på öfre delen af föregående årets skott, kort skaftade, med bladskifvan längre nedlöpande på bladskaftets ena kant, ofvan vanligen sträfva samt på undre sidan i synnerhet i nervvinklarne håriga. Blommor uppkommande ur särskilda knoppar på årsskotten nedanför bladknopparne. Kalk nedtill på utsidan grön, upptill samt på insidan brunröd; kalkflikar 5—6, rundade, trubbiga, hårbräddade. Ståndare utskjutande. Frukt med en redan nedanför sjelfva frögömmet tvågrenad medelnerv.

Förek. såväl flerestädes i skogar som planterad vid byar, gårdar o. s. v.; *β nitida* på *Skanörs* gator.

71 Fam. URTICÁCEÆ. Dumort.

Blommor enkönade eller mångbyggare. Kalk efter blomningen qvarsittande, grön, bestående af 4—5 fria eller sammanväxta blad, sällan 1-bladig. Ståndare af kalkbladens antal och motsatta dem. Märken 1—2, penselformiga eller trådlika. Frukt öfversittande, 1-rummig och 1-fröig, nötlik, innesluten inom kalken. *Merendels sträfhåriga örter med motsatta eller spiralställda blad och stipler samt små gröna blommor.*

Öfversigt öfver slägtena.

1 Flocken. URTICEÆ. Blad hela; kalk 4-talig; märke enkelt, penselformigt.
Blad motsatta; ♀ blommornas kalk 4-bladig. . . . . *Urtica.*
Blad spiralställda; ♀ blommornas kalk 4-tandad. . . . . *Parietaria.*

2 Flocken. CANNABINEÆ. Blad flikiga; kalk hos ♂ blommorna 5-bladig, hos ♀ blommorna 1-bladig; märken 2, trådlika. . . *Humulus.*

1 Flocken. URTICEÆ.

1. URTÍCA Tourn. Nässla.

Blommor enkönade, sam- eller tvåbyggare. Kalk hos ♂ blommorna likformigt och djupt 4-delt, hos ♀ blommorna 4-bladig och

tillväxande under fruktens utveckling, bestående af 2 små, yttre och 2 större, inre blad. Ståndare 4, med i knoppen hopböjda, slutligen elastiskt uppspringande strängar. Märke penselformigt, utan stift. *Merendels med brännhår försedda örter, som hafva motsatta blad och stipler samt i greniga ax från bladvecken samlade knippen.*

1. **U. dioíca** L. tvåbyggare; blad äggrundt lansettlika, med hjertlik bas; blombärande grenar längre än bladskaften. ♃ Juli, Aug.

Ört såväl på stam som blad försedd med styfva brännhår, stundom på skuggiga lokaler, i synnerhet i bokskogar, oväpnad *(var. holosericea)*. Stjelk utgående från en krypande, lång och grenig rotstock samt från sin underjordiska del bildande grenskott, 2—4 fot hög, upprätt och merendels enkel, trubbigt 4-kantig, ihålig, småluden eller utan andra hår än brännhåren. Blad mörkgröna, grofsågade och skaftade, med skaftet kortare än skifvan, långt spetsiga, med helbräddad spets, småludna eller nästan glatta (und. brännhåren). De greniga axen, till ett antal af tvänne, utgående från korta, i spetsen merendels bladbärande grenar, som utgå från stjelkens öfre bladveck; ♂ blommornas ax glesblommiga och med merendels kortare sidogrenar, nästan upprätta; ♀ blommornas med längre sidogrenar, hängande. Kalk långhårig, hos ♂ blommorna med smalt äggrunda flikar, hos ♀ blommorna med de yttre bladen aflånga, de inre rundadt äggrunda. Frukt plattad, rundadt äggformig, spetsig, kortare än de inre kalkbladen gulgrå.

Förek. **allmänt på odlade ställen, i skogar o. s. v.**

2. **U. urens** L. sambyggare; blad ovala, sågade; blombärande grenar merendels kortare än bladskaften. ⊙ Juni—Sept.

Stjelk $^1/_2$—$1^1/_2$ fot hög, merendels grenig, upprätt eller uppstigande, trubbigt 4-kantig, inuti tät, med undantag af brännhåren nästan glatt. Blad litligt gröna, skaftade, med skaft nästan af skifvans längd, inskuret hvassågade, med uddtanden ej längre än sidotänderna. Ax parvisa från korta, i spetsen bladbärande och från bladvecken utgående grenar, tätblommiga och föga greniga, upprätta eller något utstående. Kalk som hos föreg. Frukt plattad, äggformig, glänsande brun.

Förek. **allmänt på odlade ställen.**

2. **PARIETÁRIA** Tourn. Blindnässla.

Blommor mångbyggare. Kalk hos ♂ blommor och tvåkönade blommor likformigt och djupt 4-delt, med utbredda flikar, hos ♀ blommorna rörformig, 4-tandad. Ståndare 4, med i knoppen hopböjda, slutligen elastiskt uppspringande strängar. Märke enkelt, penselformigt, hos ♀ blommorna med förlängdt, hos de tvåkönade med otydligt stift. *Hårig ört utan brännhår, med spiralstälda, helbräddade blad och små affallande stipler samt blommor i greniga, hufvudlika knippen från bladvecken.*

P. officinális L. stjelk upprätt; blad skaftade, helbräddade, äggrunda—äggrundt lansettlika; blomknippen nästan oskaftade. ♃ Juni—Aug.

Stjelkar flere från samma rot, 1—2 fot höga, upprätta och merendels enkla, trinda och småludna. Blad ofvan mörkgröna, temligen långt skaftade, afsmalnande mot båda ändar och på öfre sidan sträfprickiga samt på båda småludna. Blomställ-

ningar kortare än bladskaftet, hufvudlika, rundade, de nedre i spetsen bärande örtblad (derigenom att den gren, från hvilken hela blomställningen utgår, förlänger sig i ett bladskott), enkönade och tvåkönade blommor på samma stånd; kalkflikar hos de samkönade blommorna och ♂ blommorna nästan triangulära, spetsiga, ungefär af ståndarnes längd. Frukt något plattad, äggformig, glänsande svart.

Förek. förvildad vid en gränd i *Cimbrishamn*, der den ursprungligen utkommit från en trädgård, vid *Esperöd* (från början sådd), äfven uppgifven för *Malmö*.

2 Flocken. CANNABINEÆ.

3. HÚMULUS L. Humle.

Blommor tvåbyggare. Kalk hos ♂ blommorna 5-bladig, hos ♀ blommorna bestående af ett enda, fruktämnet omslutande och under fruktens utveckling tillväxande blad. Ståndare 5, med i knoppen raka strängar. Märken 2, långa, trådlika, utan stift. Frukter nästan klotrunda, täckta af de slutligen mycket stora skärmbladen och kalkbladen, samlade i hängelika gyttringar. *Stor, sträfhårig och slingrande ört med motsatta, handflikiga blad och parvis hopväxta stipler; ♂ blommor samlade i greniga knippen, ♀ blommornas knippen bildande axlika, enkla eller sammansatta blomställningar.*

1. **H. Lúpulus** L. blad på undre sidan nästan glatta, på öfre sträfhåriga, handklufna i 3—5 sågade flikar; blomstödjeblad nästan hela, sågade. ♃ Juli, Aug.

Stjelk utgående från en lång, grenig rotstock, 8—15 fot hög, grenig, vriden och kantig, klättrande med tillhjelp af små krökta taggar på kanterna. Blad skaftade, vid basen hjertlika, ofvan mörkgröna, under blekare; blomstödjeblad hjertlikt äggrunda, spetsiga; stipler stora, 2-flikiga. Blomskaft småludna. Hanblommornas kalk på utsidan småluden; deras kalkblad aflånga, trubbiga, ungefär af ståndarnes längd. Honblommornas skärmblad och kalkblad vid fruktmognaden rundadt äggrunda, stora och hinnaktiga. Skärmblad, kalkblad, ståndarnes knappband och frukten beströdda med gula, hartsafsöndrande glandler.

Förek. här och der i skogstrakter bland buskar, allmännast i norra delen, men äfven här och der i den södra, t. ex. vid *Ifö*, *Broby*, *Önnestad*, *Knislinge*, *Mansdala*, *Esperöd*, *Jerrestad*, *Gladsax*, *Ekeröd*, *Krageholm* på ön *Lybeck* (Kand. E. Ljungström), *Hedeskoga* nära *Ystad*, *L. Beddinge*, *Gillesgrufran*, *Hafgård*, *Kärrby*, *Torup*, *Dalby hästhage*, *Fogelsång*, *Reften*, vid *Ringsjön*, *Trolleholm*, *Ramstorp*, *Rökaholm*, *Ask*, *Slättekull*, *Blinkarp*, *Maglaby*, *Ramlösa*, *Kullaberg* m. fl. st.

---

72 Fam. AMARANTÁCEÆ. Juss.

Blommor tvåkönade eller enkönade, vid basen omgifna af 3 hinnaktiga skärmfjäll. Kalk bestående af 3—5 i spetsen torra och hinnaktiga, fria eller något hopväxta blad. Ståndare motsatta kalk-

bladen och af deras antal. Märken 2—3, trådlika, med eller utan stift. Frukt öfversittande, omgifven af kalken, enfröig, blåslik, vanligen affallande oöppnad. *Örter med spiralstälda eller motsatta, merendels helbräddade blad utan stipler samt i ax eller axformigt anordnade knippen samlade blommor.*

1. AMARÁNTUS Tourn. Amarant.

Blommor enkönade och sambyggare. Kalk merendels 3- (sällan 5-)bladig. Ståndare 3, sällan 5. Märken 2, smala, trådlika, nästan utan stift. Frukt affallande oöppnad (hos vår art). *Glatt, grenig ört med spiralstälda, nästan helbräddade blad och i ax samlade blomknippen.*

1. **A. Blitum** L. glatt; blad skaftade, helbräddade, äggrunda, i spetsen urnupna. ⊙ Juli—Sept.

Stjelk $\frac{1}{2}$—2 fot lång, grenig af nedliggande eller uppstigande grenar, trind. Blad vanligen tilltagande i storlek mot grenspetsarne, långt skaftade, på undre sidan glänsande och något upphöjdt hvitnerviga, merendels grundt bugtbräddade. Ax dels små, korta och rundade, enstaka i bladvecken, dels sammanflytande i stjelkens spets. Skärmblad triangulärt lansettlika, hvitkantade, vanligen kortare än de smalt omvändt äggrunda, spetsiga kalkbladen. Frukt grön, plattad, äggformig, mycket längre än kalken. Frö plattadt, rundadt, glänsande svartbrunt.

Förek. flerestädes på gator och i trädgårdar i *Lund.*

---

73 Fam. CHENOPODIÁCEÆ. Dumort.

Blommor tvåkönade eller enkönade, hvar och en med endast ett skärmblad vid basen. Kalk örtartad, grön, merendels bestående af 4—5 fria eller hopväxta blad, stundom felande. Ståndare 4—5, motsatta kalkbladen, stundom endast 1. Märken merendels 2, utan eller med kort stift. Frukt enrummig och enfröig, omgifven af kalken, tunn och blåslik. *Saftiga, stundom bladlösa örter med merendels spiralstälda blad utan stipler, med små, merendels i mycket sammansatta blomställningar anordnade, hufvudlika blomknippen.*

Öfversigt öfver slägtena.

1 Flocken. SPINACIEÆ. Bredbladiga örter; blommor af tvänne former: de tvåkönade, då sådana finnas, och hanblommorna med 5—4—3-flikig kalk, honblommor utan kalk, omgifna af tvänne, efter blomningen starkt tillväxande, fria eller hopväxta skärmblad.

Honblommornas skärmblad fria eller vid basen något hopväxta. *Atriplex.*
Honblommornas skärmblad tillhårdnande, hopväxta sinsemellan och med frukten. . . . . *Halimus.*

2 Flocken. CHENOPODIEÆ. Bredbladiga örter; blommor tvåkönade, alla likformiga, med 3—5-delt kalk.

Kalk vid fruktmognaden örtartad; ståndare merendels af kalkflikarnes antal. *Chenopodium.*

Kalk vid fruktmognaden köttig och saftig, färgad; ståndare ofta en enda. *Blitum.*

3 Flocken. SALSOLEÆ. Nästan trindbladiga örter; blommor tvåkönade, alla likformiga; grodd spiralvriden, utan eller med sparsam hvite (hos föreg. ringformig, med hvite).

Kalkflikar vid fruktmognaden utan bihang på ryggen. . . . . *Suæda.*

Kalkblad vid fruktmognaden med ett bredt bihang på ryggen. . *Salsola.*

4 Flocken. SALICORNIEÆ. Bladlösa, fjälliga och köttiga örter. *Salicornia.*

---

1 Flocken. SPINACIEÆ.

1. ÅTRIPLEX Tourn. Gråmålla.

Blommor enkönade, sambyggare, eller stundom mångbyggare, af tvänne olika former: de samkönade och hanblommorna med likformigt 5—3-delt kalk, honblommor utan kalk, omgifna af tvänne hoptryckta, fria eller mer och mindre hopväxta skärmblad. Ståndare 5—3. Stift mycket kort, med 2 smala märken. Frukt innesluten inom skärmbladen eller kalken. Frö med hårdt och tjockt skal, merendels kantstående. *Glatta eller hvitmjöliga, på hafsstränder eller odlade ställen förekommande örter med motsatta eller spiralställda blad och i greniga ax anordnade, hufvudlika knippen.*

Anm. Hithörande arter böra undersökas vid fruktmognaden; i artbeskrifningen afses vid fråga om skärmbladen alltid ♀ blommornas i frukttillstånd. Artbeskrifningarne inom detta högligen mångformiga slägte hafva i det följande afseende på de typiska formerna, hvilka dock förenas genom talrika mellanformer. Utan tvifvel böra de inhemska arterna reduceras till ett ganska inskränkt antal.

Öfversigt öfver arterna.

† **Skärmblad nedtill hopväxta; sambyggare.**

* Skärmblad hopväxta nästan till midten, vid basen tillhårdnande.

De öfre bladen äggrunda; skärmblad triangulära. . . . *A. rosea*

Blad spjutlika; skärmblad rutformiga. . . . . . *A. laciniata.*

** Skärmblad örtartade eller hinnaktiga, mer eller mindre hopväxta.

a. De nedre bladen triangulära, med utstående eller nedböjda hörntänder; skärmblad nästan till midten hopväxta, slutligen vid basen svampiga. . . . . *A. Babingtonii.*

b. De nedre bladen triangulära, med utstående eller nedböjda hörntänder; skärmblad merendels triangulära, med tvär eller hjertlik bas, **endast vid basen hopväxta.**

Skärmblad tunna, nästan hinnaktiga, nätådriga, vid basen vanligen hjertlika och syllikt fliktandade samt med lång, spetsig ändflik. *A. calotheca.*

Skärmblad örtartade, med tvär eller rundad bas, helbräddade eller småtandade, vanligen kortspetsade. . . . . *A. hastata.*

c. Blad utan eller med framåt rigtade hörntänder; skärmblad endast nederst vid basen hopväxta, med tvär eller vigglik bas.

De nedre bladen med hörntänder; skärmblad rutformiga eller utdragna, aflånga. . . . . *A. patula.*

Blad smala, nästan jemnbreda, utan några större hörntänder; skärmblad bredt triangulära. . . . . *A. litoralis.*

†† Skärmblad alldeles åtskilda; mångbyggare.

Blad på undre sidan gröna. . . . . *A. hortensis.*

Blad på undre sidan hvitmjöliga. . . . . *A. nitens.*

---

† *Skärmblad nedtill hopväxta; blommor sambyggare.*

* *Skärmblad hopväxta nästan till midten, vid basen tillhårdnande.*

1. **A. rósea** L. gråmjölig; blad äggrundt triangulära, bugttandade, de öfversta äggrunda, oskaftade; skärmblad bredt triangulära, kort spetsade. ☉ Aug.—Sept.

Stjelk 1—2 fot hög, mycket grenig, med utspärrade grenar, trubbkantig och hvitgrön. Blad på stjelkens öfre och nedre del temligen likformiga, i synnerhet på undre sidan grå- eller hvitmjöliga; de nedre skaftade, aldrig spjutlika, utan mera likformigt bugttandade eller med de nedersta tänderna mindre; de öfversta blomstödjebladen stundom helbräddade. Ax korta, styfva, upprätta, nästan ända upp i spetsen bladiga. Skärmblad vid basen ända till midten hvitgrå, upphöjdt 3-nerviga, hårda och hopväxta, stundom småknöliga; deras fria delar nätådriga och grönaktiga, i kanten småtandade. Ståndarknappar gula. Frön små, plattade, mörkbruna och något glänsande, fint punkterade.

Förek. mycket sällsynt på odlade ställen vid vestra kusten, t. ex. vid *Borreby* och *Lomma*, troligen numera utgången.

2. **A. laciniáta** L. grå- eller hvitmjölig; blad spjutlika, fliktandade, de nedre triangulära, de öfre aflånga; skärmblad vid basen vigglika och 2-tandade, utdragna i en lång spets. ☉ Juli—Sept.

Lik föreg. och skild hufvudsakligen genom den olika bladformen. Blad ofvan grågröna, under nästan silfverglänsande, skaftade, med undantag af de öfversta, som äro smala, jemnbreda och helbräddade; de nedersta bladens hörntänder framåt rigtade och vanligen 2-tandade. Ax slutligen (efter förvissnandet af ♂ blommorna, som intaga den öfversta och största delen af axet) kort, afbrutet och bladigt. Skärmblad med tvänne korta och breda hörntänder, för öfrigt helbräddade, med den tillhårdnande basen upphöjdt 3-nervig.

Förek. sällsynt och, såsom det tyckes, mera tillfälligt vid *Malmö* (Doc. S. A. Tullberg).

** *Skärmblad örtartade eller hinnaktiga, mer eller mindre hopväxta.*

a. *De nedre bladen triangulära, med utstående eller nedböjda hörntänder; skärmblad nästan till midten hopväxta, slutligen vid basen svampiga.*

3. **A. Babingtónii** Woods, de nedre bladen med tvär eller något hjertlik bas, spjutlikt triangulära, med 2-delta hörnflikar, bugttandade; skärmblad kort spetsade, rutformiga. ⊙ Juli—Sept.

Stjelk grenande sig i talrika, 1—2 fot långa, utbredda grenar, grågrön, mjölig, slutligen nästan glatt. Blad skaftade, tjocka och köttiga, något grågröna, mjöliga, slutligen nästan glatta; de öfre spjutlika, med vigglik bas, helbräddade och småningom öfvergående i de lansettlika—aflånga, helbräddade blomstodjebladen. Ax korta, styfva och till större delen bladiga. Skärmblad slutligen vid basen mörkt blågröna eller bruna, konvexa, nervlösa, släta eller småknöliga, helbräddade eller småtandade. Frö stort, glanslöst, finpunkteradt.

Förek. temligen sällsynt på vestra och södra hafskusten, mera allmänt i nordvestra delen till *Råå* och derifrån mera sällsynt, t. ex. *Lomma, Malmo, Köpingeåns utlopp.*

b. *De nedre bladen spjutlikt triangulära, med utstående eller nedböjda hörntänder; skärmblad endast nederst vid basen hopväxta, med tvär eller hjertlik bas.*

4. **A. calothéca** (Rafn) Fr. blad djupt och ojemnt inskurna; skärmblad stora, bladlika, hinnaktiga och nätådriga, triangulära, utdragna i en lång, vanligen hel spets, syllikt fliktandade. ⊙ Juli—Sept.

En i synnerhet på vestkusten högligen varierande art. Vanligen mycket stor, med upprätta eller uppstigande grenar, glatt, ljusgrön eller mörkgrön, stundom något mjölig eller tillochmed gråmjölig samt på samma gång med mycket mindre blad. Blad hos den typiska formen stora och tunna, mera köttiga; de öfre vanligen med vigglik bas spjutlika och ofta för öfrigt helbräddade; blomstödjebladen, åtminstone de öfre, ofta smala, lansettlika och helbräddade. Ax merendels långa, nästan bladlösa och mycket yfviga, slutligen merendels i spetsen nedböjda; blommor i de nedre bladvecken slutligen ofta skaftade. Skärmblad hos den typiska formen vid basen hjertlika eller tvära, mycket stora, tunna och bladlika, nätådriga, utdragna i en lång, helbräddad och långspetsad uddtlik, djupt fliktandade, med långa, syllika, spetsiga och ej sällan uppåt böjda tänder, samt på ryggen släta; hos andra former vid basen vigglika, kort spetsade och ända ut i spetsen fintandade, stundom äfven på ryggen småknöliga eller tätt mjöliga och derigenom otydligt nätådriga. Frö stort, svartbrunt, finpunkteradt.

Förek. temligen allmänt längs hela vestkusten, sällsynt på den östra, t. ex. vid *Åhus.*

5. **A. hastáta** L. blad helbräddade eller tandade, de öfversta stundom lansettlika; skärmblad örtartade, rutformiga, i kanten och vanligen äfven på ryggen småtandade eller helbräddade. ⊙ Juli—Sept.

En till storlek, växtsätt, bladens och kalkflikarnes form högligen varierande art, mellan hvilken och närmast föreg. såväl som följ. art, ja tillochmed *A. Babingtonii* någon bestämd gräns troligen ej i naturen kan uppdragas. Ört grön eller grågrön, glatt eller mjölig, tunnbladig eller tjockbladig. Stjelk upprätt eller nedliggande, från några tum ända till ett par fot lång. Blad stundom nästan alla motsatta eller de öfre spiralställda, vanligen mindre djupt tandade än hos föreg. och med kortare hörntänder, för öfrigt ofta helbräddade, med tvär eller svagt hjertlik bas. Ax vanligen långa och nästan bladlösa. Skärmblad sällan nätådriga, vanligen mycket mindre än hos föreg., med merendels tvär eller något vigglik bas, breda, kort spetsade och ej så djupt tandade. Frön svartbruna, ofta nästan släta.

En mera utmärkt och i Hn. Sk. Fl. 11 uppl. såsom sjelfständig art upptagen form är:

* **A. prostráta** Bouch. stjelk grågrön, nedliggande, med mycket små, blågröna eller blåvioletta, tjocka, till större delen spjutlika och nästan helbräddade blad; skärmblad triangulära, med tvär eller något vigglik bas, på ryggen släta, helbräddade eller småtandade, ofta utdragna i en lång, smal och spetsig ändflik.

Förek. allmänt på odlade ställen, men i synnerhet på hafsstränder, der den allra mest på vestkusten uppträder i talrika former; **prostrata* ej sällsynt såväl på vestra som östra kusten.

c. *Blad utan eller med framåt rigtade hörntänder; skärmblad endast nederst vid basen hopväxta, med tvär eller vigglik bas.*

6. **A. pátula** L. blad äggrunda—lansettlika, helbräddade eller tandade, de nedre merendels spjutlika, med framåt rigtade flikar och vigglik bas; skärmblad rutformiga, helbräddade eller småtandade. ⊙ Juli—Sept.

Äfven denna art är högligen varierande på våra hafsstränder och mången gång svår att skilja från de båda föreg. arterna, ja tillochmed till följande art gränsar den stundom nog nära. Ört merendels glatt, mörkgrön eller blågrön, stundom mjölig. Stjelk stundom upprätt, enkel och endast några tum hög samt då med de flesta bladen motsatta, men merendels grenig, med upprätta eller uppstigande—utspärrade grenar. Blad kort skaftade, de nedre vanligen spjutlika, med vigglik bas och framåt rigtade hörntänder, för öfrigt vanligen föga tandade, stundom alla bladen äggrunda—lansettlika, utan hörntänder. Skärmblad än korta, rutformiga eller bredt triangulära än långt utdragna, aflånga, vid basen vigglika eller rundade, på hafsstränder ej sällan stora, bladlika. Frö glänsande svartbrunt, fint punkteradt.

Förek. allmänt på odlade ställen, hafsstränder o. s. v.

7. **A. litorális** L. blad smala, jemnbreda; skärmblad triangulära, med tvär eller något hjertlik bas, fint och tätt tandade i kanten och på ryggen. ⊙ Juli—Sept.

β **serráta** Huds. blad bredare, bugttandade.

Stjelk 1—3 fot hög, merendels upprätt och med upprätta eller något utspärrade grenar. Blad skaftade, glatta, något köttiga, merendels litligt gröna, vanligen helbräddade och, äfven när de äro temligen breda samt tandade, nästan alltid utan de större, basala hörntänderna, som oftast finnas hos föreg. art. Blomknippen nästan klotrunda, bildande långa, smala, styfva och upprätta, nedtill något afbrutna ax. Skärmblad på ryggen mjöliga, stundom vid basen något vigglika, vanligen kort spetsade, på luxurierande former bladlika, tunna och utdragna i en lång, lansettlik, kort spetsad ändflik. Frö glänsande svart och otydligt punkteradt.

Förek. temligen allmänt på hafsstränder i synnerhet på vestkusten; *β serrata* mera sällsynt på vestra kusten, t. ex. vid *Limhamn*, *Malmö*, *Lomma* m. fl. st.

†† *Skärmblad alldeles åtskilda; blommor mångbyggare.*

8. **A. horténsis** L. de nedre bladen hjertlikt triangulära, de öfre aflångt lansettlika; skärmblad bredt äggrunda—kretsrunda. ⊙ Juli, Aug.

Ört stundom blodröd. Stjelk 1—4 fot hög, upprätt, grenig, med upprätta grenar, stundom endast mot stjelkspetsen. Blad stora, tunna, slutligen på båda sidor lifligt gröna, skaftade; de mellersta stjelkbladen vanligen vid basen spjutlika, de öfversta aflånga, ofta trubbiga eller urnupna. Ax i grenarnes spetsar temligen glesblommiga, bladlösa, vanligen greniga och sammanflytande till en gemensam, yfvig blomställning. Skärmblad tunna, nätådriga, gröna, helbräddade och vanligen kort spetsade. Frö stort, plattadt, brunt och finprickigt.

Förek. här och der på odlade ställen och i gamla trädgårdar, troligen förvildad, t. ex. vid *Malmö, Lomma, Lund, Grytinge Torrlösa sn, Gillastig Konga sn, Kullen* m. fl. st.

A. nitens SCHK., som skiljer sig från föreg. genom på undre sidan mjöliga blad, har fordom varit anträffad i närheten af *Malmö*, men är i senare tider ej återfunnen.

2. HÁLIMUS WALLR. Saltmålla.

Blommor enkönade, sambyggare, af tvänne olika former: ♂ blommorna med likformigt 5—4-delt kalk, ♀ blommor utan kalk, omgifna af 2 hoptryckta, tretandade samt sinsemellan och med frukten hopväxta skärmblad. Ståndare af kalkflikarnes antal. Märken 2, korta och smala, utan stift. Frukt hopväxt med skärmbladen. Frö med tunnt, hinnaktigt skal. *Liten, gråhvit strandväxt med spiralställda blad och till ax samlade blomknippen, som efter ♂ blommornas affallande reduceras till en eller tvänne slutligen långt skaftade ♀ blommor.*

1. **H. pedunculátus** (L.) WALLR. ♀ blommor slutligen långt skaftade, med utspärrade skaft; skärmblad 3-flikade, med liten mellanflik, alldeles hopväxta. ⊙ Juli—Sept.

Hela örten gråhvit af fjäll-lika hår. Stjelk 3—8 tum hög, vanligen flerböjd och mycket grenig, med uppstigande grenar. Blad temligen tjocka, mot basen afsmalnande till ett kort skaft, helbräddade, trubbiga eller kort uddspetsade; de nedre omvändt äggrunda, de öfre aflånga. Blomknippen samlade i bladlösa ax i grenspetsarne, i början hufvudlika och bestående af oskaftade ♂ blommor och 1 eller 2 kort skaftade, nedböjda ♀ blommor, hvilkas skaft under fruktens utveckling starkt tillväxa. Skärmblad vid fruktmognaden 2-hornade, med något utböjda, trubbiga sidoflikar och kort, rak samt något spetsig, tandlik mellanflik.

Förek. här och der på hafsstränder längs vestra kusten från *Kullen* till *Skanör*, t. ex. vid *Kullen, Helsingborg, Landskrona, Hven*, i närheten af *Lomma, Hyllie strandängar* (Dr J. Eriksson), *Gessie, Hököpinge, Hammar, Skanör* m. fl. st.

2 Flocken. CHENOPODIEÆ.

3. CHENOPÓDIUM TOURN. Målla.

Blommor vanligen alla samkönade och likformiga. Kalk likformigt 5-, sällan 3—4-delt. Ståndare af kalkflikarnes antal, sällan färre. Märken 2, smala, utan eller med mycket kort stift. Frukt omgifven af den oförändrade kalken. Frö med hårdt skal. *Bred-*

bladiga, ej sällan något mjöliga örter med spiralstälda blad och små gröna blommor i hufvudlika, på olika sätt anordnade blomknippen.

Öfversigt öfver arterna.

† Frö plattliggande (vändande ena bredsidan mot kalkens botten).

* **Blad mer eller mindre tandade.**

a. **Blad mot basen afsmalnande; frö hvassryggadt.**

Blad trubbtandade; blomknippen i greniga ax; frö glänsande. *C. album.*

Blad hvasstandade; blomknippen i slutligen utspärradt greniga klasar; frö glanslöst. . . . . *C. murale.*

b. Blad med tvär eller hjertlik bas; frö trindryggadt.

Blad med hjertlik bas; blomknippen i utspärradt greniga klasar; frö glanslöst, grofprickigt. . . . . *C. hybridum.*

Blad med tvär bas; blomknippen i greniga ax; frö glänsande, nästan omärkligt prickigt. . . . . *C. urbicum.*

** **Blad helbräddade.**

Ört gråmjölig; blad äggrundt rutformiga. . . . . *C. Vulvaria.*

Ört grön; blad äggrunda—aflånga. . . . . . *C. polyspermum.*

†† Frö, åtminstone hos en del blommor, kantstående (vändande kanten mot kalkens botten).

* **Blad trubbiga, tandade.**

Blad gröna, glänsande. . . . . *C. rubrum.*

Blad på undre sidan gråmjöliga. . . . . *C. glaucum.*

** Blad spetsiga, med spjutlik bas, helbräddade. *C. bonus Henricus.*

---

† *Frö plattliggande.*

* *Blad mer eller mindre tandade.*

a. *Blad mot basen afsmalnande; frö hvassryggadt.*

1. **C. album** L. de nedre bladen äggrunda, ojemnt trubbtandade, de öfre nästan lansettlika; blomknippen i greniga ax; frö glänsande, nästan slätt. ⊙ Juli—Sept.

β **viride** L. grön, ej mjölig; ax glesa, utböjda och mera bladiga.

Stjelk 1—3 fot hög, grenig, med upprätta grenar, hvit- och grönstrimmig, upptill merendels hvitmjölig. Blad skaftade, vanligen hvitmjöliga på undre sidan, kort spetsiga eller nästan trubbiga. Blomknippen vanligen hvitmjöliga, anordnade i merendels täta, bladlösa och till en stor, gemensam, nästan bladlös blomställning i stjelkspetsen sammanflytande ax (und. *β*). Kalkflikar kölade, trubbiga och hinnkantade, fullständigt inneslutande frukten. Dennas vägg tunn, hinnaktig och slät. Frö svart, hvasskantadt, men ej köladt.

Förek. allmänt på odlade ställen, åkrar o. s. v., såväl hufvudformen som varieteten.

2. **C. muràle** L. blad med vigglik bas, äggrunda, ojemnt hvasstandade; blomknippen i utspärradt greniga klasar från bladvecken och toppen; frö glanslöst, finprickigt. ⊙ Juli—Sept.

Stjelk från basen grenad i vanligen mycket greniga, uppstigande, 1—2 fot långa, nästan glatta grenar. Blad spetsiga, skaftade, glänsande mörkgröna, glatta, de öfre af ungefär samma form som de nedre, endast smalare. Klasar bladlösa, de nedre åtskilda i bladvecken, de öfre sammanflytande i stjelkens spets till en gemensam, bladig blomställning. Kalkflikar trubbiga, med under spetsen upphörande, knöligt förtjockad köl, inneslutande frukten. Dennas vägg temligen tjock, vårtfull. Frö med hvass, kölad kant, något plattadt, svart.

Förek. här och der på odlade ställen, gator, i gamla trädgårdar, på hafsstränder o. s. v. i synnerhet i vestra och södra delen, t. ex. *Torekow*, *Kullen*, *Råå* (Stud. G. Lagerheim), *Landskrona*, *V. Karaby*, *Keflinge*, *Håstad*, *L. Harrie*, utmed hafskusten mellan *Löddeström* och *Lomma* (Kand. Hj. Nilsson), *Lund*, *Malmö*, *Limhamn*, *Trelleborg*, *Ystad* m. fl. st.; i östra delen mera sällsynt, t. ex. *Hammenhög*, *Cimbrishamn*, *Nosaby* (Prov. J. Persson).

b. *Blad med tvär eller hjertlik bas; frö trindryggadt.*

3. **C. hýbridum** L. blad bredt äggrunda, med hjertlik bas, utdragna i en lång, helbräddad spets; blomknippen i utspärradt greniga klasar; frö glanslöst, grofprickigt. ⊙ Juli—Sept.

Stjelk 1—3 fot hög, än mycket grenig än endast upptill grenig. Blad mycket stora, tunna, glatta, gröna, glänsande och skaftade, med 2—3 stora, breda och ofta långspetsade tänder på hvarje sida; de öfre bladen mindre, men till formen merendels föga afvikande från de nedre. Klasar slutligen bildande en stor, utspärradt grenig blomställning i stjelkspetsen. Kalkflikar ej fullständigt inneslutande frukten, trubbiga och mer örtartade än hos de föreg., nästan utan köl på ryggen. Fruktens vägg grönaktig, gropig. Frö stort, svart, gropigt punkteradt.

Förek. temligen sällsynt på odlade ställen, gator, i gamla trädgårdar o. s. v. i synnerhet i vestra delen, t. ex. *Lund*, *Laxmans Åkarp*, *Illstorp* i åkrar, *Åsum* m. fl. st.

4. **C. úrbicum** L. blad triangulära, med tvär bas, kort spetsiga eller nästan trubbiga; blomknippen i ett långt, upprätt och grenigt ax i stjelkens spets; frö glänsande, nästan omärkligt prickigt. ⊙ Juni—Sept.

Stjelk 1—3 fot hög, enkel eller vid basen grenad i upprätta, styfva och enkla (endast i blomställningen grenade) grenar. Blad skaftade, gröna eller grågröna, glänsande, ojemnt groftandade, med ofta trubbiga tänder; de öfversta blomstödjebladen lansettlika, glest tandade eller helbräddade. Ax smala, styfva och upprätta, bladlösa, tryckta till stjelken; de öfre sammanflytande till ett styft, upprätt ax i stjelkens spets. Kalkflikar trubbiga, trindryggade, ej fullständigt omslutande frukten. Denna glanslös, svartbrun, gropigt småprickig, länge och fast omslutande fröet (och derför ofta tagen för detta). Frö svartbrunt.

Förek. ej sällsynt på odlade ställen, vid vägar, gator o. s. v., äfven i norra skogsbygden, t. ex. vid *Broby*.

** *Blad helbräddade.*

5. **C. Vulvária** L. ört gråmjölig; blad äggrundt rutformiga; kalkflikar fullständigt inneslutande frukten. ⊙ Juli—Sept.

Hela örten illaluktande, nästan som af sillake. Stjelk från basen grenad i $^1/_2$—1 fot långa, utbredda, nedliggande eller uppstigande grenar, sällan nästan upprätt. Blad små, skaftade, i synnerhet på undre sidan hvitmjöliga, de öfre af ungefär samma form som de nedre. Blomknippen anordnade i korta och tjocka ax i grenspetsarne. Kalkflikar tunna, okölade. Frukt tunn, hinnaktig. **Frö svart, glänsande, trindryggadt, nästan slätt.**

Förek. här och der på odlade ställen, gator, hafsstränder o. s. v. i vestra och södra delen, t. ex. *Kullen, Landskrona, Löddeköpinge, Lund, Malmö, L. Hammar, Falsterbo, Skanör, Trelleborg, Stafsten, Ystad, Köpinge, Kåseberga, Illstorp* m. fl. st.

6. **C. polyspérmum** L. ört grön; blad äggrunda—aflånga; kalkflikar ej fullständigt inneslutande frukten. ⊙ Juli—Sept.

Stjelk sällan nästan enkel, upprätt, merendels nedifrån grenad i nedliggande eller uppstigande, 1—2 fot långa grenar. Blad skaftade, merendels med skifvan nedlöpande på skaftet, glatta, än trubbiga eller grundt urnupna och merendels med kort udd, än kort spetsade. Blomknippen anordnade i greniga klasar, som än äro sammandragna, nästan axformiga *(α spicatum)* än utspärradt greniga *(β cymosum)*. Kalkflikar ovala, trubbiga, okölade, utstående från frukten. **Frö glänsande svart, nästan slätt.**

Förek. här och der på odlade ställen, gator o. s. v., utom i furubygden.

†† *Frö, åtminstone hos en del blommor, kantstående.*

* ***Blad trubbiga, tandade.***

7. **C. rubrum** L. blad glänsande gröna, äggrunda, med vanligen spjutlik bas, bugttandade; blomknippen samlade i bladiga ax i **toppen och de öfre bladvecken.** ⊙ **Juli—Sept.**

Hela växten, men i synnerhet blomställningen, ofta rödaktig. Stjelk 1—3 fot hög, vanligen mycket grenig, uppstigande eller upprätt, glatt. Blad skaftade, temligen köttiga, mot basen afsmalnande, utdragna i en trubbig spets. Den centrala blomman i knippet med merendels 5-delt kalk, 5 ståndare och plattliggande frö, de öfriga med 2—3-delt kalk, 1—3 ståndare och kantstående frö. Kalkflikar okölade, ej fullständigt täckande frukten. Frö trindryggadt, glänsande **svartbrunt, nästan slätt.**

Förek. ej sällsynt på odlade ställen, gator, vägar, hafsstränder o. s. v.; på hafsstränder blir den ofta nedliggande och får bredare och köttigare blad *(var. crassifolia)*.

8. **C. glaucum** L. blad under gråmjöliga, aflånga, bugttandade; blomknippen samlade i bladlösa ax i toppen och de öfre bladvecken. ⊙ Juli—Sept.

Stjelk tjock, saftig och ofta rödstrimmig, sällan upprätt, merendels från basen grenad i $^1/_2$—1 $^1/_2$ fot långa, utbredda, nedliggande eller något uppstigande grenar. Blad skaftade, på öfre sidan rent gröna, mot basen afsmalnande. Ax enkla, korta, upprätta, utgående äfven från de nedre bladvecken. Kalk 3—4—5-delt, med okölade, sjelfva frukten ej fullständigt täckande flikar. Frön till större delen plattliggande, glänsande mörkbruna, trindryggade, på sidorna **gropigt prickiga.**

Förek. här och der på odlade, fuktiga ställen, gator, hafsstränder o. s. v.

** *Blad spetsiga, med spjutlik bas, helbräddade.*

9. **C. bonus Henricus** L. blad triangulära; blomknippen bildande ett långt, sammansatt och endast nedtill bladigt ax i stjelkens spets. ♃ Maj—Juli.

Ört mer eller mindre mjölig. Stjelk utgående från en grenig rotstock, 1—2 fot hög, upprätt och vanligen enkel. Blad något gulgröna, skaftade, med den spjutlika basens flikar utstående eller något uppåtböjda. Den centrala blomman i knippet med 5-delt kalk och 5 ståndare; sidoblommor med 2—3-delt kalk samt 2—3 ståndare eller endast med pistill. Kalkflikar något kölade, ej fullständigt betäckande den gröna, hinnaktiga frukten. Märken mycket långa, med kort stift. Frön alla kantstående, nästan rundade, stora, svartbruna och föga glänsande.

Förek. allmänt på odlade ställen.

4. BLITUM L. Sminkbär.

Kalk vid fruktmognaden köttig, färgad. Ståndare merendels 1. Frö med hårdt skal, kantstäldt. För öfrigt som föreg. *Glatta och bredbladiga örter med spiralstälda blad och hufvudlika, i ax samlade knippen.*

B. virgátum L. blad spjutlikt triangulära, hvasst och tätt tandade; blomknippen i bladiga ax. ⊙ Juli, Aug.

Stjelk grenig, upprätt, 1—2 fot hög. Blad kort skaftade, med sågtänderna aftagande i storlek mot spetsen, de öfversta smala, spjutlika och för öfrigt helbräddade. Fruktgyttringar röda. Frö oköladt, trubbkantigt.

Förek. sällsynt på odlade ställen, t. ex. *Lund, Kullen.*

B. capitátum L. blad spjutlikt triangulära, helbräddade eller glest tandade; blomknippen i upptill bladlösa ax. ⊙ Juli, Aug.

Stjelk ½—1 fot hög, vid basen merendels grenad i flere uppstigande grenar. Blad långt skaftade; de öfversta äggrunda—aflånga, helbräddade. De nedersta blomknippena sittande i vinklarne af utvecklade stjelkblad, åtskilda, de öfre bladlösa, närmade till hvarandra. Fruktgyttringar röda. Frö i kanten köladt.

Förek. sällsynt i åkrar vid *Lund* nära Gyllenkrookska promenaden.

3 Flocken. SALSOLEÆ.

5. SUÆDA Forsk. Glatt Saltört.

Blommor 2-könade. Kalk likformigt 5-delt. Ståndare 5. Märken 2, korta, utan stift. Frukt omgifven af den gröna, något köttiga kalken. Frö plattliggande, med tjockt skal, nästan utan hvite och med urfjäderlikt vriden grodd. *Köttig strandväxt med halftrinda blad och små hufvudlika blomknippen i bladvecken.*

1. **S. marítima** (L.) Dumort. (**Schoberia maritima** Mey., i Sk. Fl. 1 uppl.) blad jemnbreda, syllika, på öfre sidan platta, köttiga;

blomknippen i bladvecken, 2—3-blommiga, tillsammans bildande ett bladigt ax. ⊙ Juli—Sept.

Stjelk från några tum ända till 1 fot hög eller ännu högre, än enkel än från basen grenad, upprätt, uppstigande eller nedliggande. Blad blågröna eller rödaktiga, kort spetsade. Kalk omslutande den plattade frukten, dess flikar hinnkantade, trubbiga, något kölade. Frö stort, plattadt, hvasskoladt, glänsande mörkbrunt, nästan omärkligt finprickigt.

Förek. på sandiga hafsstränder, ej sällsynt långs vestra kusten, t. ex. vid *Kullen, Kulla-Gunnarstorp, Helsingborg, Råå, Landskrona, Lundåkra,* mellan *Barsebäck* och *Lomma, Lomma, Malmö, Limhamn, Hellinge, Skanör, Kämpinge, Trelleborg* m. fl. st.; sällsynt på östra kusten, t. ex. mellan *Skillinge* och *Brantevik;* stundom inne i landet, t. ex. vid *Trolleberg* (Kand. E. Ljungström).

6. **SÁLSOLA** L. Sodaört.

Blommor tvåkönade. Kalk 5-bladig; dess blad hinnaktiga och vid fruktmognaden hårda, läderartade samt på utsidan försedda med ett bredt, vinglikt och tvärstäldt bihang. Ståndare 5. Märken 2, långa, med kort stift. Frukt innesluten inom kalken. Frö plattliggande, med hinnaktigt fröskal och snäcklikt vriden grodd, utan hvite. *Strandväxt med halftrinda, taggspetsade blad och merendels ensamma blommor i bladvecken.*

1. **S. Kali** L. blad vid basen hinnkantade, syllika, taggspetsade; blommor ensamma eller 2—3 i bladvecken. ⊙ Juli, Sept.

Ört merendels kort småluden. Stjelk sällan enkel, upprätt, enblommig och endast 2—4 tum hög, vanligen mycket grenig, med utspärrade, nedliggande eller uppstigande, $\frac{1}{2}$—1 $\frac{1}{2}$ fot långa grenar. Blad nedtill motsatta, upptill spiralstälda, på öfre sidan platta, köttiga. Blommor ensamma eller i 2—3-blommiga, hufvudlika knippen från bladvecken, hvar och en omgifven af tvänne bredt hinnkantade, taggspetsade skärmblad. Kalkblad under blomningen hinnaktiga, vid fruktmognaden tillhårdnande, pergamentartade och hopslutna öfver frukten, med utböjda, hinnaktiga spetsar; bihangen på de yttre kalkbladen breda, vinglika och rundade, på de inre hornlika.

Förek. ej sällsynt på sandiga hafsstränder, t. ex. vid *Åhus, Yngsjö, Raflunda, Kivik,* mellan *Stenshufvud* och *Viks fiskläge, Cimbrishamn, Sandhammar, Ystad, Dybeck, Brasakallt, Espö, L. Beddinge, Böste, Skanör, Hellinge, Malmö, Lomma, Landskrona, Helsingborg, Kulla-Gunnarstorp, Kullen, Båstad* m. fl. st.

4 Flocken. SALICORNIEÆ.

7. **SALICÓRNIA** Tourn. Glasört.

Blommor tvåkönade, utan hylle, insänkta i de uppsvälda grenspetsarne, täckta af ett slutligen svampigt och genom ett hål på ryggen sig öppnande skärmfjäll. Ståndare 1—2. Stift kort och tjockt, med vanligen 2-flikadt märke. Frukt innesluten inom skärmfjället. Frö kantstående, med hinnaktigt skal. *Köttig strandväxt med ledad stam och bladen förvandlade till små fjäll.*

1. **S. herbácea** L. stjelk enkel, upprätt eller grenig af korsvis stälda, utspärrade grenar; blomknippen 3-blommiga, anordnade i

klubblikt uppsvälda ax; den mellersta blomman i hvarje knippe sittande högre upp än sidoblommorna. ⨀, ⨀ Aug., Sept.

Stjelk enkel eller grenig, upprätt eller nedliggande, 1—8 tum hög, vid hvarje led bärande tvänne små fjäll. Blommor samlade i de kolflikt uppsvälda grenspetsarne, tre och tre ofvanför hvarje fjäll och så anordnade, att den mellersta sitter öfver de båda öfriga. Skärmfjäll öppnande sig genom en springa på ryggen. Frukt aflång, hårig.

Förek. här och der på hafsstränder långs vestra och södra kusten, t. ex. vid *Kullen*, *Landskrona*, *Hven*, *Lomma*, *Malmö*, *Hvellinge*, *L. Hammar*, *Skanör*, *Trelleborg* m. fl. st.

---

74 Fam. CUPULÍFERÆ. L. C. Rich.

Blommor enkönade, sambyggare. Hanblommor samlade i hängen, med tre—mångflikig kalk eller utan hylle. Honblommor ensamma eller i 2—3-blommiga hufvud, mera sällan i ax eller hänge, omgifna af en genom sammanväxta skärmfjäll bildad skål (svepeskål), som efter blomningen tillväxer och omsluter frukten; kalk liten, tandad, fäst på fruktämnet. Märken 2—3, med kort eller otydligt stift. Frukt undersittande, enrummig, enfröig, nötlik, mer eller mindre fullständigt omsluten af svepeskålen. *Träd eller buskar med spiralställda, fjädernerviga blad och snart affallande stipler.*

Öfversigt öfver slägtena.

1 Flocken. FAGINEÆ. Hanblommor med kalk och 2-rummiga, glatta ståndarknappar; märken 3; svepeskål tjock, tillhårdnande.

Hanhängen långa, smala; svepeskål öppen, omgifvande nedre delen af en ensam frukt. . . . . *Quercus.*

Hanhängen korta, rundade; svepeskål sluten och i form af ett fröhus inneslutande 1—2 frukter. . . . . *Fagus.*

2 Flocken. CARPINEÆ. Hanblommor utan kalk och med enrummiga, i spetsen håriga ståndarknappar; märken 2; svepeskål tunn, bladlik.

Hanhängen med enkla skärmfjäll; svepeskål treflikad, till större delen plattad, omgifvande en ensam frukt. . . . . *Carpinus.*

Hanhängen med af trenne fjäll (1 yttre och 2 inre) bildade skärmfjäll; svepeskål rörformig och mångflikad, inneslutande en ensam frukt. *Corylus.*

---

1 Flocken. FAGINEÆ.

1. QUERCUS L. Ek.

Hanhängen långa, cylindriska; deras blommor utan skärmfjäll, med 5—10-delt kalk och 5—10 ståndare. Honblommor anordnade

i korta, fåblommiga ax; hvarje blomma omgifven af talrika, slutligen till svepeskål utväxande fjäll och försedd med en liten, 4—6-tandad kalk ofvanpå fruktämnet, kort stift samt 3 breda och korta märken. Frukt trind, vid basen omgifven af en låg, öppen, tjock samt läderartad svepeskål. *Stora träd med regelbundet spiralstälda, parklufna blad och samtidigt med dem utslående blommor samt med hanhängena utgående från årsskottens nedre del eller derjemte från särskilda knoppar på föregående årets skott, i synnerhet från knoppfjällens vinklar, och med honhängen från årsskottens öfre bladveck.*

1. **Q. Robur** L. blad glatta, med skaftens längd ej öfverstigande bladbasens halfva bredd; ♀ ax med skaft vanligen flere gånger längre än bladskaftet. ♄ Maj.

Högt, grofstammigt träd med nästan horizontalt utstående grenar, rundad krona och grå, sprickfull bark. Blad affallande om hösten, atlånga—omvändt äggrunda, grundt parklufna, trubbiga och i spetsen ej sällan urnupna, merendels med något hjertlik bas och rundade, trubbiga flikar, som yngre ej sällan håriga på undre ytans nerver, slutligen nästan läderartade och på undre sidan glatta. Honax 2—4-blommiga, med glest sittande blommor, som hafva en rödaktig kalk och purpurröda märken. Hanblommornas kalk brunaktig och hvitluden, med smala, nästan jemnbreda flikar. Frukt brun, med läderartadt skal, atlång, vanligen trubbig med kort spets. *Sommarek.*

Förek. här och der i skogar tillsammans med bok, hassel m. fl., stundom bildande särskilda skogar med underskog af buskar, i synnerhet hassel.

2. **Q. sessiliflóra** Salisb. blad på undre sidan på nerverna småludna och som yngre tätt och kort stjernhåriga, med skaft längre än bladbasens halfva bredd; ♀ ax oskaftade eller med skaft kortare än bladskaftet. ♄ Maj.

Mindre träd med mera atlång krona, hufvudsakligen skildt från föreg. genom längre skaftade blad och nästan oskaftade fruktax. Blad som vissnade qvarsittande under vintern, mera smalflikade och med merendels vigglik bas samt i yngre tillstånd på undre sidan kort och tätt stjernhåriga. Honblommor och frukter tätt sittande, bildande nästan oskaftade gyttringar. Frukt kortare och tjockare. För öfrigt som föreg. *Vinterek.*

Förek. här och der i skogstrakter på magrare jord.

2. FAGUS Tourn. Bok.

Hanhängen korta, rundade; deras blommor utan eller med outvecklade skärmfjäll, med 5—6-delt kalk och 10—12 ståndare. Honblommor parvisa, omslutna af en gemensam svepeskål, med 6-flikad, på fruktens spets qvarsittande kalk och 3 långa, trådsmala märken. Frukter trekantiga, parvis inneslutna inom en hård, på utsidan mjuktaggig och i form af en kapsel med 4 skal sig öppnande svepeskål. *Högt träd med helbräddade och tvåsidigt anordnade blad och samtidigt med dem utslående blommor.*

1. **F. sylvática** L. blad bredt äggrunda, yngre håriga, slutligen glatta och endast hårbräddade. ♄ Maj.

Högt, grofstammigt träd med utstående grenar och rundad krona: den äldre stammen med slät, gråaktig bark; grenar såväl temligen långa (föryngrings-

grenar), som kortare och företrädesvis blombärande (dverggrenar); de senare uppkommande såväl från spetsen som bladvecken på föryngringsgrenarne. Hanhängen långt skaftade, hängande, hufvudlika, uppkommande från nedersta delen af dverggrenarnes årsskott mellan knoppfjällen. Hanblommornas kalk rödbrun, på utsidan långhårig, med smala, nästan jemnbreda flikar. Honhängen 2-blommiga, upprätta, uppkommande från de öfre bladvecken på dverggrenarne, omgifna af talrika, långa, syllika och långhåriga, slutligen till en svepeskål hopväxande fjäll. Fruktämnen upptill jemte kalken och märkena långhåriga: kalkens flikar smala, upprätta. Frukt 3-kantig, med upptill vinglika kanter, brun, upptill långhårig.

Förek. allmänt i större delen af provinsen, vanligen bildande särskilda skogar.

2 Flocken. CARPINEÆ.

3. CARPÍNUS Tourn. Annbok.

Hanhängen långa, cylindriska, med utvecklade skärmfjäll och en ensam blomma under hvarje skärmfjäll; blommor utan kalk, med 4—12 tvadelta (och derigenom skenbart 8—24) ståndare; knappar i spetsen håriga. Honhängen temligen mångblommiga och slaka, med tvänne blommor under hvart och ett af de snart affallande skärmfjällen; hvarje blomma omgifven af 3 slutligen hopväxande och till en svepeskål utväxande fjäll; kalk 6-tandad; märken 2, långa, trådsmala. Frukt vid basen omsluten och på utsidan fullständigt täckt af den bladlikt plattade och 3-flikade svepeskålen. *Träd eller buske med tvåsidigt anordnade, hela, sågade blad och samtidigt med dem framkommande blommor.*

1. **C. Bétulus** L. blad aflångt äggrunda, dubbelsågade; den bladlika svepeskålen 3-flikad, med mellanfliken flere gånger längre än sidoflikarne. ♄ Maj.

Buske eller stundom ganska högt träd med på den äldre stammen slät, gråhvit bark och rundad krona. Blad kort skaftade, spetsiga, långs sidonerverna något veckade, på nervernas undre sida håriga, för öfrigt glatta. Hanhängen på korta, bladlösa eller fåbladiga, ur knoppar på föregående årets skott kommande grenar, brunaktiga, med rundadt äggrunda, spetsiga skärmfjäll. Honhängen i årsskottens spetsar; ♀ blommornas kalkflikar vid fruktmognaden breda, äggrunda och styfva. Svepeskål nätådrig, på undre sidans medelnerv gleshårig, för öfrigt glatt, med aflånga, vanligen glest sågade flikar. Frukt plattadt äggformig, med upphöjda nerver, benhård.

Förek. ej sällsynt i skogstrakter, stundom bildande små skogar, t. ex. i *Köpingeådalen*, kring *Stenshufvud*.

4. CÓRYLUS Tourn. Hassel.

Hanhängen långa, cylindriska; deras skärmfjäll med tvänne mindre fjäll på insidan; blommor ensamma under hvarje hängefjäll, utan kalk, med 4 till basen 2-delta (derigenom skenbart 8) ståndare och i spetsen håriga knappar. Honblommornas hänge knopplikt, ytterst omgifvet af knoppfjäll, med parvisa blommor under de inre fjällen; hvarje blomma med liten, flertandad kalk och

2 långa, trådsmala märken, omgifven af merendels 2 slutligen hopväxande och till en svepeskål utväxande fjäll. Frukt innesluten i den rörformiga, i spetsen öppna och bladlikt flikade skålen. *Hög buske med hela, tråsidigt anordnade blad och med blommorna utvecklande sig före bladen samt med hanhängena framkommande redan året förut och öfvervintrande nakna.*

1. C. **Avellána** L. årsskott håriga, jemte bladskaften glandelbärande; blad rundade—omvändt äggrunda, grundt flikade och dubbelsågade. ♄ Mars, April.

Buske af 10—20 fots höjd, med slät, gråbrun bark. Blad kort skaftade och kort spetsade, tunna, håriga, med något hjertlik bas. Hanhängen 2—4 tillsammans utgående från korta grenar, gulaktiga, med hårbräddade, i spetsen uppåtböjda fjäll. Honhängen slutligen något utväxande ur knoppen och då sittande i spetsen af en kort, nedtill fåbladig gren: märken purpurröda. Frukter hårda, vedartade, ej sällan ensamma (då endast en blomma kommit till full utveckling) eller flere tillsammans, aflångt rundadt äggformiga, trinda eller något plattade, bruna.

Förek. allmänt i skogstrakter, stundom bildande särskilda skogar, men ofta åtföljd af *Ek* eller *Annbok.*

---

75 Fam. BETULÍNEÆ. L. C. Rich.

Blommor enkönade, sambyggare; såväl ♂ som ♀ blommor anordnade i till hängen samlade knippen. Hanblommor 3 under hvarje hängefjäll, med kalk bestående af 4 eller färre, fria eller hopväxta blad och 2—4 mer eller mindre 2-delta ståndare. Honblommor 2—3 under hvarje hängefjäll, utan kalk, med 2 långa, trådsmala märken. Frukt 1-rummig och 1-fröig, nötlik. *Träd eller buskar med spiralställda, fjädernerviga blad och snart affallande stipler.*

Öfversigt öfver slägtena.

Honblommornas knippen 3-blommiga; frukt och hängefjäll vid mognaden affallande från hängeskaftet. . . . . *Betula.*

Honblommornas knippen 2-blommiga, i slutligen tillhårdnande, kottelika och qvarsittande hängen. . . . . *Alnus.*

---

1. BÉTULA Tourn. Björk.

Hängefjäll i såväl ♂ som ♀ hängen bestående af ett yttre samt tvänne inre, hopväxta fjäll. Hanblommor i 3-blommiga knippen under hvarje hängefjäll, med ursprungligen 2-bladig eller genom felslagning 1-bladig kalk och 4 genom delning af två uppkomna ståndare. Honblommor i 3-blommiga knippen under hvarje hänge-

fjäll. Frukt vingkantad; frukthängen med snart affallande frukter och hängefjäll. *Träd eller buskar med oskaftade, af tegellagda fjäll täckta knoppar, med redan året förut framkommande och som nakna öfvervintrande, oskaftade och i grenspetsarne sittande ♂ hängen samt med ♀ hängena i spetsen af korta, fåbladiga dverggrenar.*

1. **B. verrucósa** Ehrh. årsskott glatta, hartsprickiga; blad glatta, rutformiga—triangulära; ♀ hängenas fjäll 3-flikiga, med utstående eller nedåt svängda sidoflikar; fruktens vingkant mycket bredare än sjelfva frukten, nående öfver märkena. ♄ Maj.

Högt träd med vanligen smärt stam, slutligen mörkgrå, sprickfull bark och hängande grenar. De egentliga årsskotten (föryngringsgrenarne) utvecklande sig långt efter dverggrenarne (vanligen i början af Juli) ur spetsen af sterila dverggrenar. Dessa senare bärande endast 2—3 knippevis hopsittande blad; föryngringsgrenar med talrika och spridda blad. Blad långt skaftade, glänsande mörkgröna, under blekare, i synnerhet på undre sidan tätt glandelprickiga, merendels utdragna i en lång spets samt hvasst dubbelsågade. Honhängets fjäll hårbräddade, vanligen med från äggrund bas afsmalnande mellanflik, som täcker de breda, rundade sidoflikarne. Frukt smal, aflångt omvändt äggrund, 2—3 gånger smalare än vingkanten, brun, i spetsen något korthårig. Den form, som under benämningen *carpathica* Willd. i förra uppl. upptogs såsom underart af följande, har vid närmare undersökning visat sig vara en formförändring af denna art, hos hvilken ♀ hängenas fjäll öfverensstämma med dem hos följ.

Förek. allmänt i skogstrakter, i synnerhet i norra och mellersta Skåne.

2. **B. odoráta** Bechst. årsskott småludna, utan hartsafsöndring; blad äggrunda, yngre småludna, äldre håriga i nerv-vinklarne på undre sidan; ♀ hängenas fjäll med ofta framåt rigtade sidoflikar; fruktens vingkant föga bredare än sjelfva frukten och ej nående till märkenas spetsar. ♄ Maj.

Föga skild från föreg. genom andra karakterer än hårigheten och frånvaron af hartsprickar på årsskotten. Stam med hvit, slät bark. Blad stundom, i synnerhet på yngre exemplar, med hjertlik bas, kort skaftade och kort spetsade, enkel- eller dubbelsågade. Honhängenas fjäll än med smalare, aflång och utdragen än med triangelformig, kort mellanflik och framåt rigtade eller tillochmed tillbakaböjda sidoflikar. Frukt merendels kortare och bredare än hos föreg., i spetsen mera hårig.

Förek. allmänt i skogstrakter, i synnerhet i norra delen; vid *Ringsjön* nära jernvägsbron har Kand. Hj. Nilsson funnit en form, som tyckes vara * *Friesii* Larss. och förtjenar närmare undersökas.

2. ALNUS Tourn. Al.

Hängefjäll i såväl ♂ som ♀ hängen bestående af ett yttre och fyra små inre, hopväxta fjäll. Hanblommor i 3-blommiga knippen under hvarje hängefjäll, med 4-delt kalk och 4 ståndare med 2-delta knappar. Honblommor i 2-blommiga knippen under hvarje hängefjäll. Frukt ovingad, betäckt af de tillhårdnande och qvarsittande hängefjällen. *Träd med såväl ♂ som ♀ hängena framkommande året förut och öfvervintrande nakna, blommande på bar qvist och med skaftade, af endast tvänne knoppfjäll betäckta knoppar.*

1. **A. glutinósa** (L.) J. GÆRTN. blad på undre sidan i nerv-vinklarne skägghåriga, för öfrigt glatta; ♀ hängen skaftade, korta, rundade. ♄ April.

Temligen stort träd med slutligen svartbrun, sprickfull bark, utstående grenar, glatta, vårtprickiga qvistar samt temligen smal krona. Blad glänsande mörkgröna, yngre klibbiga, kort skaftade, rundade—bredt omvändt äggrunda, trubbiga och ej sällan något urnupna, mot basen vigglika, dubbelsågade; stipler snedt äggrunda. Såväl ♂ som ♀ hängen skaftade, temligen många samlade i spetsen af merendels korta grenar; ♂ hängen öfverst, långa, slaka och hängande, gulbruna, ♀ hängen nedanför, styfva, något utstående, rödbruna. Frukt brun, plattad, men något kantig, omgifven af en smal, ovingad rand, mot basen afsmalnande. *Al, Klibbal.*

Förek. allmänt på fuktiga ställen, i kärr, vid stränder o. s. v.

2. **A. incána** (L.) WILLD. blad på undre sidan gråludna, utan skägghår i nerv-vinklarne; ♀ hängen nästan oskaftade, cylindriska. ♄ April.

Mindre träd med hvit, slät bark, småludna, vårtprickiga qvistar samt smal krona. Blad skaftade, ej klibbiga, ovala—äggrunda, spetsiga, groft och ojemnt dubbelsågade; stipler äggrundt lansettlika. Honhängen mera framåt rigtade. Frukt brun, föga afsmalnande mot basen, plattad, hoptryckt, ej kantig, omgifven af en bredare, ogenomskinlig rand. För öfrigt som föreg. *Gråal, Alder.*

Förek. flerestädes planterad, men vid *Smedstorp* nära *St. Olof* och i dalen mellan *Tosterup* och *Munka Tågarp* (Doc. S. A. Tullberg), som det tyckes, vild.

---

76 Fam. MYRÍCEÆ. L. C. Rich.

Blommor enkönade, samlade i hängen, ensamma under hvarje hängefjäll. Hanblommor utan kalk, med 2—8 ståndare. Honblommor med 2—4-bladig, med fruktämnets nedre del hopväxt kalk samt 2 märken, med kort stift. Frukt enrummig, enfröig, genom den något köttiga kalken stenfruktartad. *Buskar, sällan träd, med spiralstälda, vanligen enkla blad och merendels utan stipler.*

1. MYRÍCA L. Pors.

Blommor vanligen tvåbyggare. Hanhängen, liksom honhängena, utvecklande sig ur särskilda knoppar på grenarnes öfre delar, med kupiga, hinnaktiga skärmfjäll; ståndare 4—6, fästa på skärmfjällets nedre del. Honblommor med kort stift och 2 trådsmala märken samt en af 2—4 fjäll bestående, efter blomningen starkt tillväxande och slutligen köttig kalk, som bildar en köttig beklädnad åt den nötlika frukten. *Liten buske med hela, hartsprickiga och starkt luktande blad, blommande på bar qvist.*

1. **M. Gale** L. blad aflånga—omvändt äggrunda, upptill glest sågade, under småludna, hartsprickiga, kort skaftade; hängen oskaftade. ♄ April, Maj.

Liten, 1—3 fot hög, mycket grenig buske med utstående, glatta och glänsande svartbruna grenar. Blad mot basen vigglika, kort spetsade, temligen tjocka och fasta, på båda sidor gult hartsprickiga. Hanhängen cylindriska, oskaftade, upprätta, med glänsande bruna, kupiga, rutformiga och kort uddspetsiga skärmfjäll; ståndare nästan utan strängar och med rödbruna eller gulaktiga knappar. Honhängen oskaftade, upprätta, äggformiga, brunröda, länge qvarsittande, slutligen utspärrade, cylindriska och i följd af kalkfjällen grönaktiga. Märken purpurröda. Frukt rundad, gulaktig och hartsprickig.

Förek. i kärr, torfmossar o. s. v., allmän i norra delen, äfven der och hvar på slättbygden, t. ex. vid *Glumslöf*, *Saxtorp*, *Ålstorp*, *Barsebäck*, *Skanörs ljung*, *Sandhammar*, mellan *Yngsjö* och *Widtsköfle* m. fl. st.

---

77 Fam. SALICÍNEÆ. Mirb.

Blommor tvåbyggare, samlade i hängen, ensamma under hvarje hängefjäll. Hanblommor utan kalk, men med 1—2 glandellika eller strutformiga fjäll vid basen och 1—2 eller flere ståndare. Honblommor utan kalk, men likaledes med 1—2 glandellika eller strutformiga kalkfjäll vid basen och ofta tvåflikiga märken. Frukt enrummig och mångfröig, öppnande sig med 2 skal. Frön med fjun. *Träd eller buskar med spiralstälda, fjädernerviga blad och stipler.*

Öfversigt öfver slägtena.

Hängefjäll flikiga. Blommor med ett stort, strutformigt fjäll. Ståndare talrika. *Populus.*

Hängefjäll hela. Blommor med 1—2 små glandellika fjäll. Ståndare 1—2, sällan flere. *Salix.*

---

1. PÓPULUS Tourn. Asp, Poppel.

Hängefjäll flikiga, merendels något skaftade. Såväl han- som honblommor med ett stort, strutlikt, ståndare eller pistiller omgifvande kalkfjäll. Ståndare 8 eller ännu flere. Pistill nästan utan stift, med 2, 2—4-flikiga märken. *Höga, på bar qvist blommande träd med spiralstälda, breda blad och från särskilda knoppar kommande hängen.*

Öfversigt öfver arterna.

† Hängenas skärmfjäll hårbräddade; ståndare vanligen 8 (stundom flere).

Knoppar och vanligen äfven blad glatta. . . . . . . *P. tremula.*

Knoppar filtludna; blad på undre sidan hvitludna; hängefjäll tandade. *P. alba.*

Knoppar gråludna; blad under gråludna; hängefjäll inskurna. *P. canescens.*

†† Hängenas skärmfjäll glatta eller föga hårbräddade; ståndare 12—30; knoppar glatta, klibbiga.

* Smågrenar smala, gula och glänsande: blad med från sidorna hoptryckta skaft, under gröna.

Stam tydlig genom hela kronan, med upprätta grenar; qvistar trinda; blad lika långa som breda. . . . . *P. pyramidalis.*

Stam slutligen upplöst i utstående grenar; qvistar trinda; bladens bredd mindre än längden. . . . . *P. nigra.*

Grenar utstående; qvistar kantiga. . . . . . . *P. monilifera.*

** Smågrenar korta och tjocka; blad med halftrinda, längs öfre sidan refflade skaft, under hvitaktiga och starkt nätådriga.

Blad jemte skaften glatta. . . . . *P. balsamifera.*

Blad i kanten jemte skaften finludna. . . . . . *P. candicans.*

---

† *Hängefjäll hårbräddade; ståndare vanligen 8.*

1. **P. trémula** L. knoppar glatta, klibbiga; blad rundade, groft och trubbigt tandade, på båda sidor glatta; hängefjäll handflikade, omvändt äggrunda. ♄ April, Maj.

β **villósa** Lang, blad i början på båda sidor hvitludna.

Temligen högt träd med hvitgrå och länge slät bark, föga utstående, korta grenar samt bruna, glänsande knoppar; smågrenar bruna, något glänsande, glatta på äldre träd; rotskott och smågrenar på yngre träd korthåriga. Blad med långa, från sidorna starkt hoptryckta skaft och derigenom lätt satta i en dallrande rörelse: blad på rotskott eller yngre träd äggrunda eller hjertlikt äggrunda. Hängen hos denna, liksom hos öfriga arter, kommande från särskilda knoppar på föregående årets grenar. Hängefjäll mörkbruna. Ståndarknappar i början purpurröda; hanblommornas kalkfjäll hvitaktigt. Märken smala, purpurröda, 3—4-flikade; fruktämne kägellikt; honblommornas kalkfjäll grönt. *Asp.*
Förek. allmänt i skogstrakter; *β villosa* temligen sällsynt, t. ex. *Gladsax. Klinta* vid *Ringsjön* (Kand. Hj. Nilsson), *Hessleholm* (Prov. J. Persson).

Följande *Poppel-arter* förekomma allmänt planterade i parker, alléer, kring gårdar o. s. v.

P. alba L. knoppar filtludna; blad breda, hjertlikt äggrunda, på undre sidan hvitludna, tandade, de yngre grenarnes blad 3—5-flikiga; ♀ hängenas fjäll sågade, lansettlika, föga hårbräddade, ♄ April, Maj.

Högt träd med ljusgrå, under lång tid slät bark; yngre grenar jemte de från sidorna sammantryckta bladskaften grå- eller hvitludna; knoppar ej klibbiga. Blad på öfre sidan glänsande mörkgröna. Hängefjäll bredt lansettlika, något tillspetsade, grönbruna eller rostbruna; hanhängenas längre hårbräddade och mera inskurna. Märken gula, smala, 2-flikade; fruktämne aflångt. Inhemsk i mellersta och södra Europa.

P. canéscens Sm. knoppar gråludna; blad rundadt äggrunda, med vanligen hjertlik bas, på undre sidan gråludna, tandade; hängefjäll lansettlika, flikiga. ♄ April, Maj.

Anses ofta såsom hybrid af de båda föreg. och närmar sig med afseende på hårighet och bladform än den ena än den andra af dessa arter. Hängefjäll

grönbruna eller rostbruna. Märken gula, smala, 2—3-flikade; fruktämne aflångt. Härstammar från sydöstra Europa.

†† *Hängefjäll glatta eller föga hårbräddade; ståndare 12—30; knoppar glatta, klibbiga.*

* *Smågrenar smala, gula och glänsande; blad med från sidorna hoptryckta skaft, under gröna.*

P. pyramidális Roz. stam tydlig genom hela kronan; grenar upprätta; qvistar trinda; blad rutformiga, sågade, glatta, lika långa som breda. ♄ Maj.

Högt träd med pyramidlik krona och smågrenarne äfven som yngre glatta, trinda. Hängefjäll på utsidan gröna, hinnkantade, inskurna i smala, spetsiga flikar. Ståndarknappar i början purpurröda. Märken gula, med rundadt njurformiga flikar; fruktämne äggformigt. Härstammar från Orienten.

Förek. allmänt planterad.

P. nigra L. stam slutligen upplöst i utstående grenar; qvistar trinda; blad äggrunda—triangulära, sällan rutformiga, sågade, glatta, med större längd än bredd; för öfrigt som föreg. ♄ April, Maj.

Mycket lik föreg. art, från hvilken den hufvudsakligen skiljer sig genom växtsättet och de större, sällan rutformiga bladen. Anses vara vild i mellersta och södra Europa.

Förek. här och der planterad.

P. monilífera Ait. grenar utstående; qvistar kantiga; blad med bredden större än längden, triangulära, vid basen tvärhuggna eller något hjertlika, sågade, gröna, i kanten håriga. ♄ April, Maj.

Högt träd med glatta, gulaktiga, af korkränder kantiga qvistar. Blad temligen tvärt långspetsade, i början rödaktiga, i kanten broskartade, med inböjda, glandelbärande tänder, vid basen vanligen försedda med tvänne glandler. Ståndarknappar i början purpurröda. Märken gula, pillika. Härstammar från Nordamerika.

Förek. här och der planterad.

** *Smågrenar korta och tjocka; blad med halftrinda, längs öfre sidan reffladc skaft, under hvitaktiga och starkt nätådriga.*

P. balsamífera L. blad äggrunda—äggrundt lansettlika, sågade, glatta. ♄ April, Maj.

Högt träd med utspärrade grenar, stora spetsiga och mycket klibbiga, aromatiskt luktande knoppar samt brunröda, föga kantiga qvistar. Blad som yngre klibbiga, tilltryckt och fint trubbsågade, spetsiga, på öfre sidan mörkgröna, med glatta skaft. Märkenas båda flikar rödgula, tillbakaböjda, bredare än fruktämnet. Härstammar från Nordamerika.

Förek. allmänt planterad.

P. cándicans Ait. (**P. ontariensis** Desf., i Sk. Fl. 1 uppl.) blad hjertlikt äggrunda, i kanten jemte skaften finludna. ♄ April, Maj.

Temligen lik föreg. och ofta betraktad som varietet af den samma. Blad tvärt hopdragna i en kort spets, fint trubbsågade, med inböjda, glandulosa tänder. Hängenas skärmfjäll flikiga, med hårfina flikar. Honblommornas kalk-

fjäll nästan af fruktämnets längd; märkenas flikar gulröda, rundade, njurlika och nedböjda.

Förek. här och der i synnerhet under de senare åren planterad.

2. SALIX Tourn. Pil, Sälg, Vide.

Hängenas skärmfjäll helbräddade. Såväl han- som honblommor med 1 eller stundom 2 små plattade och glandellika fjäll. Ståndare vanligen 2, stundom flere (3—12). Pistill med enkelt stift och 2 hela eller vanligen 2-klufna märken. *Träd eller buskar med spiralstälda, vanligen smala blad och hängena samtidiga med bladen eller utvecklade före dem samt uppkommande i spetsen af kortare eller längre, bladlösa eller bladiga dverggrenar.*

Öfversigt öfver arterna.

I. Amerina. Hängen långt skaftade, med bladiga skaft; hängefjäll gula; kalkfjäll nästan alltid 2 (und. *S. undulata*). Träd eller högre buskar med hängen och blad nästan samtidiga, gula ståndarknappar och kort stift.

† Hängefjäll affallande före fruktens mognad; stipler små, affallande.

* Bladskaft med glandler tätt nedom skifvan; hängeskaftens blad finsågade. . . . . *S. pentandra.*

** Bladskaft utan glandler; hängeskaftens blad helbräddade.

Blad slutligen glatta; stift kort, med 2-klufna märken. *S. fragilis.*

Blad slutligen glatta; stift kort, med urnupna märken. *S. viridis.*

Blad silkesludna; stift omärkligt, med nästan hela märken. *S. alba.*

†† Hängefjäll qvarsittande; stipler stora, qvarsittande.

Hängefjäll i spetsen glatta; stift omärkligt, med urnupna märken. *S. triandra.*

Hängefjäll i spetsen skägghåriga; stift förlängdt, med 2-klufna märken. *S. undulata.*

II. Helix. Hängen slutligen kort skaftade, med bladiga skaft; hängefjäll svartbruna; kalkfjäll ett enda; ståndare 2, fullständigt hopväxta, med röda knappar. Buskar med hängena utvecklande sig före bladen, qvarsittande hängefjäll och kort, nästan omärkligt samt jemte märkena qvarsittande stift. *S. purpurea.*

III. Vetrix. Hängen oskaftade eller kort skaftade, med nästan bladlösa skaft; hängefjäll vanligen i spetsen svartbruna; kalkfjäll ett enda; ståndare 2, fria, med gula knappar; stift förlängdt, snart affallande, med långa smala, jemnbreda märken; frukt oskaftad eller kort skaftad (skaft ej längre än kalkfjället). På bar qvist blommande träd eller högre buskar med ulliga hängen och qvarsittande hängefjäll.

Blad med tillbakavikna kanter; stipler smala, jemnbreda; frukt nästan oskaftad. . . . . *S. viminalis.*

Blad med platta kanter; stipler äggrundt lansettlika; frukt nästan oskaftad. *S. mollissima.*

Blad med platta kanter; stipler halft hjertlika; frukt skaftad. *S. Smithiana.*

IV. Caprea. Frukt långt skaftad (skaft dubbelt eller flerdubbelt längre än kalkfjället); märken korta och tjocka, jemte stiftet qvarsittande; för öfrigt som föreg. afd. Buskar, sällan träd, med kort skaftade eller oskaftade hängen.

† Stift kort (kortare än märkena) eller felande; blad åtminstone i början

skrynkliga, under nätådriga, med på öfre sidan otydliga nerver, mer eller mindre håriga (und. *S. vagans*); hängen vanligen oskaftade, på bar qvist.

* Hängen oskaftade, bladlösa.

a. Knoppar gråludna. . . . . *S. cinerea.*
b. Knoppar glatta.

Blad grofsågade eller tandade, ofvan glatta. . . . *S. caprea.*
Blad glestandade, ofvan småludna. . . . . *S. aurita.*

** Hängen slutligen kort skaftade, med småbladiga skaft.

Blad under upphöjdt nätådriga, tilltryckt småhåriga. *S. ambigua.*
Blad slutligen glatta, under blågröna. . . . . . . *S. vagans.*

†† Stift förlängdt (längre än märkena); blad på öfre sidan upphöjdt nerviga, slutligen glatta; hängen och blad ungefär samtidiga.

Blad under blågröna; hängefjäll breda; stift något längre än märkena. *S. hastata.*
Blad under blekgröna; hängefjäll smala; stift dubbelt längre än märkena. *S. nigricans.*

††† Stift kort; blad åtminstone i början silkesludna, släta, helbräddade.

Hängefjäll spadlika, trubbiga; frukt skaftad, med skaftet 2—3 gånger längre än kalkfjället. . . . . *S. repens.*
Hängefjäll äggrunda, kort spetsade; frukt skaftad, med skaftet föga längre än kalkfjället. . . . . *S. repens × viminalis.*

I. *Amerina. Hängen långt skaftade, med bladiga skaft; hängefjäll gula; kalkfjäll nästan alltid 2* (und. *S. undulata*). Träd eller högre buskar med hängen och blad ungefär samtidiga, gula ståndarknappar och kort stift.

† *Hängefjäll affallande förc fruktmognaden; stipler små, affallande.*

* *Bladskaft med glandler tätt nedom skifvan; hängeskaftens blad finsågade.*

1. **S. pentándra** L. blad aflånga—omvändt äggrunda, kort spetsade, glatta, på undre sidan blekare; hängen korta, utstående; ståndare 5, sällan 4—10; märken 2-klufna. ♄ Maj, Juni.

Buske af 5—15 fots höjd, sällan träd, med smala, glatta och glänsande gulgröna eller rödaktiga grenar samt något klibbiga, starkt luktande årsskott, knoppar och blad, så länge de äro unga. Blad på öfre sidan glänsande mörkgröna, slutligen läderartade, med glandelbärande, små och talrika sågtänder, korta skaft och äggrundt aflånga, nästan liksidiga stipler. Hängen framkommande efter bladen, tätblommiga och temligen tjocka, med skaften upptill jemte blomfästet något ullhåriga. Ståndarsträngar nedtill ullhåriga. Märkenas flikar korta och tjocka, trubbiga. Frukt glatt, äggrundt konisk, spetsad och kort skaftad. Frön smala, jemnbreda.

Förek. allmänt på fuktiga skogsängar.

** *Bladskaft utan glandler; hängeskaftens blad helbräddade.*

2. **S. frágilis** L. blad lansettlika, sågade, glatta, på undre sidan isgrå; hängen långa, nedböjda; ståndare 2; märken 2-klufna. ♄ Maj.

Högt träd eller hög buske med nästan vinkelrätt utstående och i vinklarne mycket sköra grenar samt i början silkeshåriga qvistar och blad. Dessa senare fint och tätt sågade, med glandelspetsade sågtänder, vanligen snedspetsade och i spetsen helbräddade; de nedre bladen stundom omvändt äggrunda (*var. decipiens*); stipler halft hjertlika. Hängen samtidiga med bladen, smala, med hårigt blomfäste. Ståndarsträngar endast vid basen något håriga, med blekgula knappar. Stift temligen kort, men tydligt, med märkenas flikar langa och smala, slutligen tillbakarullade. Frukt utdraget kägellik, tillspetsad, temligen långt skaftad. Frön aflånga, trubbiga.

Förek. allmänt planterad vid vägar och byar; ♀ trädet sällsynt, t. ex. vid *Åhus* på stränderna af *Helgeå*.

3. **S. viridis** Fr. blad lansettlika, sågade, glatta, på undre sidan isgrå; hängen långa, nästan upprätta; ståndare 2; märken urnupna. ♄ Maj.

Står emellan föreg. och följ. art, numera vanligen ansedd såsom hybrid af dessa. Är emellertid mest lik föreg. och skiljes från den samma genom mera upprätta—utstående grenar, som ej äro sköra vid basen, mindre, nästan rakt spetsade blad, små, äggrunda stipler, guldgula ståndarknappar och mindre djupt flikade märken. Från följande igenkännes den genom slutligen nästan glatta blad, tydligt stift, mera flikade märken och skaftad, utdraget konisk samt tillspetsad frukt.

Förek. temligen allmänt vid vägar, kring byar o. s. v.

4. **S. alba** L. blad lansettlika, sågade, silfverglänsande och silkesludna, åtminstone på undre sidan; hängen långa, något bågböjda; ståndare 2; märken nästan hela. ♄ Maj.

Temligen högt träd med upprätta, långa och smala, ej sköra grenar samt de yngre årsskotten och bladen silkesludna. Dessa senare med rak, helbräddad spets, fint och tätt sågade, med glandelbärande sågtänder, på öfre sidan merendels slutligen glatta; stipler små, smalt lansettlika. Hängen samtidiga med bladen, smala, med småludet blomfäste. Ståndare med nedtill håriga strängar och guldgula knappar. Pistill nästan utan stift, med korta, tjocka och breda, svagt urnupna märken. Frukt nästan oskaftad, äggrundt kägellik, trubbad. Frön aflångt äggformiga, med en liten hvit spets.

Förek. allmänt planterad vid vägar, kring byar o. s. v.

†† *Hängefjäll qvarsittande; stipler stora, likaledes qvarsittande.*

5. **S. triándra** L. (**S. amygdalina** L., i Sk. Fl. 1 uppl.) blad aflångt lansettlika, sågade, glatta, på undre sidan vanligen isgrå; hängefjäll i spetsen glatta; ståndare 3; stift nästan omärkligt, med urnupna märken. ♄ Maj.

Hög buske med på den äldre stammen affjällande bark, utstående grenar och gulgröna, något kantiga qvistar. Blad glatta, vanligen temligen korta och breda, kort spetsade, glandelsågade; stipler stora, halft hjertlika och sågade. Hängeskaftens blad finsågade; hängen kortare än hos föreg. art, temligan smala, utstående. Hanblommor med 2, honblommor med ett kalkfjäll. Ståndarsträngar nedtill håriga. Märken korta, utstående. Frukt äggformigt konisk, kort spetsad eller nästan trubbig, glatt, långt skaftad. Frön små, aflånga.

Förek. här och der planterad, t. ex. vid *Hästensköf Norrheddinge sn*, *Kejlinge*, *Lund*, *Kannikmarken*, *Bulltofta*; allmännare i sydöstra delen, såsom vid *Glemminge* och *Ingelstorp*; stundom äfven vid åstränder, t. ex. vid *Borreby*.

S. unduláta Ehrh. blad smalt lansettlika, sågade, slutligen glatta, på undre sidan blekare; hängefjäll i spetsen skägghåriga; ståndare 3; stift förlängdt, med 2-klufna märken. ♄ Maj.

Anses vara en hybrid af föreg. art och *S. viminalis*. Temligen hög buske med smala, vidjelika och sega, grågröna grenar samt något kantiga qvistar. Blad i början silkesludna, slutligen ofvan glänsande mörkgröna, vanligen något vågbräddade; stipler snedt hjertlika, spetsiga. Hängen temligen långa och smala, tätblommiga, upprätta, med långhåriga hängefjäll och helbräddade blad på skaften. Frukt kortare skaftad, äggformigt kägellik, spetsad, glatt eller småluden.

Förek. temligen sällsynt planterad.

II. *Helix. Hängen slutligen kort skaftade, med bladiga skaft; hängefjäll svartbruna; kalkfjäll ett enda; ståndare 2, helt och hållet hopväxta, med röda knappar.* Buskar med hängena utvecklande sig före bladen, qvarsittande hängefjäll och kort, nästan omärkligt samt jemte märkena qvarsittande stift.

6. **S. purpúrea** L. blad aflångt lansettlika, småsågade, glatta, under blågröna; frukt oskaftad, filtluden, med kort stift och urnupna märken. ♄ Maj.

β **Helix** L. qvistar gulgröna; hängen längre, tydligt skaftade; stift förlängdt, med smalare märken.

Temligen låg buske, med smala, sega och vidjelika, glatta samt merendels rödaktiga grenar. Blad i början något silkesludna, mot spetsen bredare, kort spetsade, föga märkbart finsågade, ofvan grågröna; stipler lansettlika, snart affallande. Hängen i början oskaftade, korta och smala, tätblommiga, med omvändt äggrunda, håriga hängefjäll. Frukt oskaftad, rundadt äggformig, silkesluden. Frön aflånga, trubbiga.

Förek. allmänt planterad vid byar och gårdar, stundom vid stränder och på fuktiga ställen, t. ex. vid *Kullaberg*, *Ingelstorp*, *Vegeholm*, mellan *Broby* och *Glimminge* i ett skogskärr; β *Helix* sällsynt planterad, t. ex. nära *Romeleklint*.

III. *Vetrix. Hängen oskaftade eller kort skaftade, med nästan bladlösa skaft; hängefjäll vanligen i spetsen svartbruna eller brungula: kalkfjäll ett enda; ståndare 2, fria, med gula knappar; stift förlängdt, snart affallande, med långa, smala, jemnbreda märken; frukt oskaftad eller kort skaftad (skaft ej längre än kalkfjället).* På bar qvist blommande träd eller högre buskar med ulliga hängen och qvarsittande hängefjäll.

7. **S. viminális** L. blad smalt lansettlika, med tillbakavikna kanter; stipler smala, jemnbreda; hängefjällens hår kortare än märkena; frukt nästan oskaftad, kägellik, långspetsad. ♄ April, Maj.

Hög buske med nästan upprätta, långa, vidjelika, gråludna eller stundom glatta, gulgröna grenar. Blad kort skaftade, långa, smala och långspetsade, helbräddade, med något ojemna kanter, ofvan mörkt grågröna, på undre sidan hvitludna af tilltryckta långa hår; stipler kortare än bladskaften. Hängen temligen långa, smalt cylindriska, med korta, slutligen fåbladiga skaft. Märken smala, trådlika, nästan hela eller tvåklufna. Frukt hvitluden.

Förek. allmänt planterad på vallar kring åkrar, på sandiga hafsstränder o. s. v.

S. mollíssima Ehrh. blad smalt lansettlika, nästan platta; stipler äggrundt lansettlika; hängefjällens hår af märkenas längd; frukt nästan oskaftad, äggformig, kortspetsad. ♄ April, Maj.

Anses vara hybrid af föreg. art och *S. triandra*, ehuru mest öfverensstämmande med föreg. Något lägre buske än föreg., med slutligen glatta, gulgröna grenar. Blad kort skaftade, kortare och något bredare än hos föreg., i synnerhet de nedre på hvarje gren glest och fint sågade, på undre sidan gråludna, ofvan slutligen gröna. Hängefjäll ljusare än hos föreg., nästan gulaktiga. Märken långa, trådlika och tvåklufna. Frukt tätt gråluden.

Förek. sällynt planterad bland föreg. på *Kannikmarken* mellan *Verpinge* och *Lomma, Tveet, Broby* (Apoth. C. O. Hamnström) m. fl. st.

8. **S. Smithiána** Willd. (**S. lanceolata** Fr., i Sk. Fl. 1 uppl.) blad lansettlika, platta; stipler halft hjertlika; hängefjällens hår kortare än märkena; frukt skaftad, kägellik, långspetsad. ♄ April, Maj.

Litet träd eller högre buske med temligen tjocka, slutligen glatta, gulgröna qvistar. Blad bredare och kortare spetsade än hos de båda föreg., nästan helbräddade och i kanten något vågiga, på öfre sidan slutligen grågröna, på den undre gråhvita samt upphöjdt nätådriga. Hängen temligen långa, cylindriska och tätblommiga, med korta, slutligen bladiga skaft. Märken kortare och något bredare än hos de båda föreg., hela eller grundt 2-klufna. Frukt gråluden, kort spetsad, med skaft af kalkfjällets längd.

Förek. ej sällsynt planterad, vanligen i sällskap med *S viminalis*, mera vildt växande i kärr kring *Ystad* (buske); ♂ trädet sällsynt, t. ex. vid *Kullen* i *Brunnby sn* flerestädes.

IV. Caprea. Frukt långt skaftad (skaft dubbelt eller flerdubbelt längre än kalkfjället); märken korta och tjocka, jemte stiftet qvarsittande; för öfrigt som föreg. afd. Buskar, sällan träd, med kort skaftade eller oskaftade hängen.

† *Stift kort (kortare än märkena) eller felande; blad åtminstone i början skrynkliga, under nätådriga, med på öfre sidan otydliga nerver, mer eller mindre håriga* (und. *S. vagans*); *hängen vanligen oskaftade, på bar qvist.*

* ***Hängen oskaftade, bladlösa.***

a. ***Knoppar gråludna.***

9. **S. cinérea** L. yngre grenar ludna; stipler njurlika; blad aflånga—omvändt äggrunda, på öfre sidan småludna, under vanligen gråludna och nätådriga. ♄ April, Maj.

Temligen hög buske med upprätta, gråbruna grenar och långa, vidjelika qvistar. Blad kort skaftade, temligen tjocka, merendels ofvan midten bredast och mot basen afsmalnande, kort spetsade, med rak spets, vågigt naggade. Hängefjäll i spetsen svarta; de öfre blommorna i ♂ hängena först utslående; ståndarsträngar vid basen håriga. Frukt utdraget och smalt kägellik, silkesluden, med skaftet 3—5 gånger längre än kalkfjället.

Förek. allmänt på fuktiga ställen i skogstrakter.

b. ***Knoppar glatta.***

10. **S. capréa** L. yngre grenar glatta; stipler njurlika; blad

omvändt äggrunda—ovala, på öfre sidan slutligen glatta, under gråludna. ♄ April, Maj.

Medelstort träd eller hög buske med utstående, bruna eller mörkgröna grenar och temligen korta, småknotiga, gröngula qvistar. Blad kort skaftade och merendels bredast vid midten, kort spetsade, med rak spets, något vågbraddade, slutligen glest sågade eller tandade, vid basen vanligen rundade eller tilloch med något hjertlika. Hängen i synnerhet i början något kortare och tjockare än hos föreg., med i spetsen svarta hängefjäll; de nedre blommorna i ♂ hängena först utstående. Frukt utdraget och smalt kägellik, silkesluden, med skaftet 4—6 gånger längre än kalkfjället.

Förek. allmänt i skogstrakter.

11. **S. aurita** L. yngre grenar glatta; stipler njurlika; blad omvändt äggrunda, på båda sidor småludna, under gropigt nätådriga, med tillbakaböjd spets. ♄ April, Maj.

Medelstor buske med gråbruna eller mörkbruna, utspärrade grenar och korta, knotiga, i början ej sällan håriga qvistar. Blad temligen små och kort skaftade, ofta skrynkliga och krusiga, vågbraddade och naggsågade, mot basen afsmalnande och ofvan midten bredast. Hängefjäll brungula, i spetsen mörkare: ♀ hängen något tydligare skaftade än hos de föreg.; de nedersta blommorna i ♂ hängena först utvecklade. Frukt silkesluden, stundom nästan glatt, smal och utdraget kägellik, med skaftet 3—4 gånger längre än kalkfjället; stift kortare än hos de båda föreg.

Förek. allmänt såväl i skogsängar som på fuktiga betesmarker. En hybrid form af denna art och *S. cinerea* är af Lekt. J. E. Zetterstedt funnen i närheten af *Christianstad*; exemplar af densamma ej sedda af författaren.

** *Hängen slutligen kort skaftade, med småbladiga skaft.*

12. **S. ambigua** Ehrh. (**S. incubacea** L., i Sk. Fl. 1 uppl.) stipler äggrunda: blad omvändt äggrundt—aflångt lansettlika, på öfre sidan slutligen nästan glatta, under gråludna, nätådriga. ♄ April, Maj.

Anses merendels vara hybrid af föreg. art och *S. repens*, i hvilkas sällskap den vanligen förekommer, närmande sig än den ena än den andra af dessa arter. Mindre än föreg., med ofta nedliggande grenar. Blad än glest naggsågade än nästan helbräddade, ofta med kort, tillbakaböjd spets, än omvändt äggrundt lansettlika och på undre sidan skrynkliga och mer liknande dem hos föreg. art, än mera aflångt ovala, på undre sidan nästan jemna, silkesludna och mera öfverensstämmande med dem hos *S. repens*. Hängefjäll i spetsen mörkbruna. Frukt kortare och tjockare än hos föreg., äggformigt kägellik, nästan utan stift, med tjocka, urnupna märken och vanligen kortare skaft.

Förek. sällsynt i kärr och torfmossar i norra delen, t. ex. på *Kullaberg*, *Rosenhult*, *Kjellstorp Hörja sn*, äfven uppgifven för *Blinkarp* och *Rökaholm*: i södra delen vid *Köpingeåns* utlopp.

13. **S. vagans** Ands. (**S. depressa** L., i Sk. Fl. 1 uppl.) stipler njurlika; blad ovala—omvändt äggrunda, slutligen på båda sidor merendels glatta och släta, på den undre isgrå. ♄ April, Maj.

Lågväxt buske med utspärrade, stundom nästan nedliggande grenar och korta, något knöliga, men smala, glatta qvistar. Blad små, kort skaftade, tunna, men temligen fasta, helbräddade eller glest tandade, i ungt tillstånd ludna och något skrynkliga. Hängen smala, spensliga, med bruna hängefjäll. Frukt långt skaftad, med skaftet 6—9 gånger längre än kalkfjället, smal, förlängdt kägellik, silkesluden eller nästan glatt, med tydligt stift och korta, 2-delta märken.

Förek. sällsynt på fuktiga ängar, t. ex. vid *Åsum*, *Ugerup*, kring *Helgeå*, *Löberöds mosse* (Doc. S. A. Tullberg).

†† *Stift förlängdt (längre än märkena); blad på öfre sidan upphöjdt nerviga, slutligen glatta; hängen och blad ungefär samtidiga.*

14. **S. hastáta** L. stipler halft hjertlika; blad ovala—lansettlika, glatta, sågade, på undre sidan blågröna, nätådriga, ej svartnande vid torkning; hängen skaftade, med bladiga skaft; hängefjäll breda, brungula; stift något längre än märkena. ♄ Maj, Juni.

Medelstor eller i Skåne temligen lågväxt buske med svartbruna, glatta grenar och gråludna årsskott. Blad temligen tjocka och styfva, nästan läderartade, ofvan mörkgröna, vid basen ej sällan hjertlika: stipler talrika, stora och sågade, vanligen dubbelt längre än bladskaften. Hängen med långt hvithåriga fjäll; ♂ hängen korta, aflånga. Ståndarsträngar glatta, med i början rödaktiga knappar. Märken korta, utspärrade, 2-klufna, vanligen något kortare än stiftet. Frukt glatt, grön eller rödaktig, smalt kägellik och långt sylspetsad, med skaftet ungefär dubbelt längre än kalkfjället.

Förek. temligen sällsynt i torfmossar och kärr, t. ex. vid *Åsum*, *Ugerup*, *Refvinge*, *Pinelierna* (Doc. S. A. Tullberg), *Borreby*, *Annelöf*, *Björka Kropps sn*, *Kulla-Gunnarstorp* på den sandiga hafsstranden m. fl. st.

15. **S. nígricans** Sm. stipler halft hjertlika, med rak spets; blad omvändt äggrunda—aflångt äggrunda, sågade, på undre sidan blekgröna, lätt svartnande vid torkning; hängen nästan oskaftade; hängefjäll smala, svartbruna; stift dubbelt längre än märkena. ♄ Maj.

Högre buske eller tillochmed mindre träd med utstående—utspärrade grenar och mörkbruna eller svartröda, ofta håriga qvistar. Blad kort skaftade, något vågbräddade, i början håriga, oftast slutligen ofvan glatta och mörkgröna, undertill håriga eller nästan glatta, nätådriga och beströdda med små, hvita prickar; stipler mindre än hos föreg., glest tandade. Hängen ungefär samtidiga med bladen, med långhåriga hängefjäll. Märken utstående, korta, 2-klufna. Frukt glatt eller småluden, kägellik, långt sylspetsad, med skaftet 3—4 gånger längre än kalkfjället.

Förek. på fuktiga ställen i norra och mellersta Skånes skogstrakter, t. ex. i nordöstra delen kring *Helgeå; Askeröd Westerstads sn*, *Hesslunda* m. fl. st.

††† *Stift kort; blad, åtminstone i början, silkesludna, släta, på öfre sidan upphöjdt nerviga.*

16. **S. repens** L. blad ovala—lansettlika; ♀ hängen korta, äggformigt cylindriska, med spadlika, trubbiga hängefjäll; fruktskaft 2—3 gånger längre än kalkfjället. ♄ April, Maj.

β **arenária** L. blad tjocka, nästan rundade, på båda sidor hvitludna.

Låg buske med nedliggande eller uppstigande, 1—2 fot långa, glatta eller småludna grenar. Blad kort skaftade, trubbiga eller spetsiga, med kort nedböjd spets och merendels tillbakavikna kanter (hufvudformen), helbräddade eller nästan omärkligt och glest småtandade, slutligen ofta glatta, på undre sidan blågrå eller silkesludna; stipler snedt lansettlika, ofta outvecklade. Hängen korta och tjocka, med långhåriga, i spetsen svartbruna hängefjäll, i början oskaftade, slutligen med korta, bladiga skaft. Stift kort, med korta och tjocka, ut-

spärrade, vanligen 2-delta och gulgröna märken. Frukt glatt eller silkesluden, **äggformigt konisk och kort spetsad.**

Förek. allmänt på magra ängar och fuktiga betesmarker; β *argentea* på sandiga hafsstränder längs östra kusten, t. ex. *Nybrohusen, Sandhammar, Yngsjö* m. fl. st.

* **S. rosmarinifólia** L. blad under silkesludna, smalt lansettlika, spetsiga, med rak spets och platta kanter; ♀ hängen rundade; fruktskaft 2—3 gånger längre än kalkfjället; märken röda. ♄ Maj.

Vanligen högre än hufvudformen och med späda, vidjelika samt uppstigande grenar. Blad långt spetsade, mot båda ändar afsmalnande. ofvan nästan glatta eller gråludna.

Förek. sällsynt i torfmossar, t. ex. *Roslätt* i *Tutaremossen, Andrarum, Yngsjö.*

S. repens ⨯ **viminalis** (**S. angustifolia** Wulf., i Sk. Fl. 1 uppl., **S. Friesiana** Ands., i Hn. Skand. Fl. 11 uppl.) blad jemnbredt lansettlika, med tillbakavikna kanter och rak spets; ♀ hängen aflångt cylindriska, med äggrunda, kort spetsade hängefjäll; fruktskaft föga längre än kalkfjället. ♄ April, Maj.

Hybrid af föreg. art och *S. viminalis*. Högre och mera upprätt än föreg. eller uppstigande, med smala, vidjelika, rödbruna eller gulgröna, slutligen glatta grenar. Blad liknande dem hos *S. viminalis*, men kortare och bredare, helbräddade eller glest småsågade, under silkesludna, ofvan slutligen glatta eller håriga, mörkgröna och föga nerviga. Hängen kort skaftade, med föga bladiga skaft och bruna, glest långhåriga hängefjäll. Stift längre än hos föreg., stundom något längre än de temligen långa, trådsmala och 2-delta, gulgröna märkena. **Frukt silkeshårig, kägellik, spetsad.**

Förek. sällsynt på den sandiga hafsstranden vid *Köpingeåns* utlopp i sällskap med *S. viminalis* och *repens.*

---

78 Fam. CALLITRICHÍNEÆ. Link.

Blommor enkönade, merendels sambyggare, eller mångbyggare, utan kalk. Ståndare 1. Stift 2, med långa trådlika märken. Frukt bestående af 4 enfröiga småfrukter.

1. CALLÍTRICHE L. Lonke.

Blommor merendels med tvänne klolikt krökta, hinnaktiga skärmfjäll vid blomdelarnes bas. Ståndarknapp enrummig, njurformig. *Späda vattenväxter med motsatta, helbräddade blad och enstaka, i bladvecken sittande, oskaftade blommor.*

Anm. Vid behandlingen af detta slägte har författaren följt Lekt. K. J. Lönnroths uppställning i Observ. crit. och i Bot. Not. 1867.

Öfversigt öfver arterna.

† Blad ej stjelkomfattande, mer eller mindre skaftade, glanslösa; blommor med skärmfjäll. Vår- eller sommarväxter, som merendels höja sig öfver vattenytan och vanligen hafva de öfre bladen samlade i en rosett.

* Stift jemte märkena af fruktens längd eller något kortare.
Blad likformiga, spadlika eller kretsrunda, 3—5-nerviga; stift qvarsittande på den mogna frukten. . . . . *C. stagnalis.*
De öfre bladen vanligen spadlika och 3—5-nerviga, de nedre nästan jemnbreda och 1-nerviga; stift affallande mot fruktmognaden. *C. vernalis.*

** Stift jemte märkena längre än frukten.
Stift under blomningen utstående, sedan utspärrade, 4—5 gånger längre än frukten; smånötter trubbkantiga. . . *C. polymorpha.*
Stift under blomningen utspärrade, sedan nedböjda, hälften längre än frukten; smånötter smalt vingkantade. . . . . *C. hamulata.*

†† Blad oskaftade, halft omfattande, glänsande; blommor utan skärmfjäll. I vattnet nedsänkt höstväxt, med alla bladen strödda. *C. autumnalis.*

---

† Blad ej stjelkomfattande, mer eller mindre skaftade, glanslösa; blommor med skärmfjäll. Vår- eller sommarväxter, som merendels höja sig öfver vattenytan och stundom växa på uttorkade ställen samt vanligen hafva de öfre bladen samlade i en rosett.

** Stift jemte märkena af fruktens längd eller något kortare.*

1. **C. stagnális** Scop. blad likformiga, spadlika eller kretsrunda, 3—5-nerviga; stift båglikt utböjda, qvarsittande på den mogna frukten och af dess längd; smånötter vingkantade, blekgula. ⊙ Maj—Sept.

Stjelk från några tum ända till fotslång, grenig, simmande eller på uttorkade ställen krypande och rotslående. Blad mot basen temligen tvärt sammandragna till ett kort och bredt skaft, rundadt trubbiga och i spetsen helbräddade; de öfre bladen stundom något bredare, kretsrunda och samlade i en rosett. Blommor mångbyggare. Skärmfjäll spetsiga, upptill hopstående. Fruktsamling stor, plattad, djupt fårad i kanterna, med de breda sidorna nästan kretsrunda.

Förek. ej sällsynt i vatten, äfvensom på uttorkade ställen, t. ex. vid *Lund, Lomma, Ringsjön* flerestädes (Kand. Hj. Nilsson). *Axelvåld, Broby* m. fl. st.

2. **C. vernális** Koch, (**C. verna** L., i Sk. Fl. 1 uppl.) de öfre bladen merendels spadlika—omvändt äggrunda, 3—5-nerviga, de nedre nästan jemnbreda, 1-nerviga och i spetsen urnupna; stift upprätta, mot fruktmognaden affallande; smånötter i yttre kanten hvasskölade, svartbruna. ⊙ Maj—Sept.

Lik föreg., men i allmänhet mera smalbladig och med de öfre bladen vanligen af annan form än de nedre; de öfre stundom äfven smala, aflånga och 1-nerviga; de nedre bladen temligen korta, i spetsen intryckta. Blommor mångbyggare. Skärmfjäll trubbiga, krökta mot hvarandra, men ej hopstående med spetsarne. Fruktsamling mycket liten, med de breda sidorna omvändt äggrunda, i kanterna grundt fårad.

Förek. allmänt i grundt vatten och på öfversvämmade ställen vid åar, backar, källor o. s. v.

** *Stift jemte märkena längre än frukten.*

3, **C. polymórpha** Lönnr. de öfre bladen spadlika och 3-nerviga, de nedre jemnbreda och i spetsen urnupna; stift 4—5 gånger längre än frukten, under blomningen utstående, sedan horizontalt utspärrade, vid fruktmognaden qvarsittande; smånötter gulbruna, **trubbkölade.** ⊙ **Maj—Sept.**

Står emellan föreg. och följ. art, vanligen sammanblandad med den förstnämnda. Förekommer mest i djupare, stillastående vatten och fruktificerar endast der; bortdör snart på uttorkade ställen. Stjelk ända till 1—1 ½ fot lång. Blommor enkönade, sam- eller tvåbyggare. Skärmfjäll mycket stora, klolikt krökta, spetsiga och med spetsarne hopstående. Stift äfven efter blomningen vid basen upprätta, men för öfrigt utspärrade. Fruktsamling endast i vinklarne af de spadlika bladen, lika liten som hos föreg., **men med de breda sidorna** kullrigare och kretsrunda, i kanterna otydligt fårad.

Förek. i djupare stillastående vatten och uppgifves i Hn. Sk. Fl. äfven för Skåne, der den säkerligen ej heller är sällsynt, ehuru den ej blifvit skild **från föreg.**

4. **C. hamuláta** Kütz. de öfre bladen spadlika, 3-nerviga och samlade i en rosett eller strödda och, liksom de nedre, smalt jemnbreda, 1-nerviga och i spetsen inskurna, 2-uddiga; stift under blomningen utspärrade, sedan böjda nedåt frukten och hälften längre än denna; smånötter smalt vingkantade, gråbruna. ⊙ Maj—Sept.

Mest lik föreg. Stjelk ända till 2 fot lång eller ännu längre. Blommor sambyggare. Skärmfjäll långa, men smala och spetsiga, halfcirkelformigt krökta. Fruktsamling förekommande äfven i de nedre bladens vinklar, föga större än hos föreg., med de breda sidorna plattade och nästan kretsrunda, i kanterna djupt fårad.

Förek. i djupare vatten, t. ex. i *Viknaryds mosse* nära *Kullen*, *Gladsax* i källor, troligen på många andra ställen.

†† *Blad oskaftade, halft omfattande, glänsande; blommor utan skärmfjäll. I vatten nedsänkt höstväxt med alla bladen strödda.*

5. **C. autumnális** L. alla bladen likformiga, vid basen något bredare, för öfrigt jemnbreda, 1-nerviga, i spetsen tvärhuggna eller urnupna; stift vid blomningen utspärrade, sedan böjda nedåt frukten, af dennas längd; smånötter bredt vingkantade, mörkt gråbruna. ⊙ Juli—Okt.

Ört mörkgrön, nedsänkt i vattnet och der blommande. Stjelk ½—1 fot hög, upprätt och grenig, tätbladig. Blommor mångbyggare. Ståndare med mycket kort sträng. Fruktsamling större än hos någon af de öfriga arterna, starkt plattad, i kanterna djupt fårad, med de breda sidorna rundadt ovala.

Förek. här och der i åar, bäckar o. s. v., t. ex. vid *Malmö*, *Höje å* mångenstädes, liksom i *Löddeström*, *Gudmundtorps å*, *i Ringsjötrakten* (Kand. Hj. Nilsson), *Krageholm*, *Almö Qvinge sn*, *Hörja* m. fl. st.

79 Fam. CERATOPHÝLLEÆ. S. F. Gray.

Blommor enkönade och sambyggare, med mångflikig kalk. Ståndare talrika, 12—20, utan strängar. Stift enkelt, med trådsmalt märke. Frukt öfversittande, 1-rummig och 1-fröig, nötlik. *Greniga, glatta och nedsänkta vattenväxter med knöligt ledad stam, kransställda, i trådsmala flikar gaffellikt delade blad samt ensamma, oskaftade blommor i bladvecken.*

1. CERATOPHÝLLUM L. Hornserf.

Samma karakterer som för familjen.

1. **C. demérsum** L. blad 1—2 gånger gaffeldelta i trådlika, tandade flikar; frukt med tvänne tillbakaböjda taggar vid basen; stift utväxande till en tagg, längre än frukten. ♃ Juli—Sept.

Ört mörkgrön. Stjelk 1—3 fot lång, trådsmal, med i spetsen tätbladiga grenar. Blad styfva och bräckliga, delta i 2—4 flikar, som i spetsen äro tvarhuggna och 2-uddiga; bladen i grenspetsarne hopslutna. Kalkflikar jemnbreda, trubbiga. Frukt aflångt oval, svartgrön.

Förek. ej sällsynt i åar, gropar och dammar i södra och vestra Skåne, äfven i östra, t. ex. *Christianstad* m. fl. st.

2. **C. submérsum** L. blad 3 gånger gaffeldelta i hårfina, tandade flikar; frukt vid basen oväpnad, med stiftet kortare än frukten. ♃ Juli—Sept.

Mycket lik föreg., men hela örten ljusgrön. Blad vanligen längre och mera findelta, med 5—8 trådsmala, föga tandade flikar. Frukt mera oval, i synnerhet i torrt tillstånd besatt med vårtor.

Förek. temligen sällsynt i åar och grafvar i vestra delen, t. ex. vid *Landskrona, Röstånga* och *Billinge* (enl. Lilja), *Lund, Alnarp* (Dr A. G. Nathorst), *Dalköpinge, Vemmenhögs å* m. fl. st.

II. Monocotyledoneæ.

1. Serien. FRUCTIFLORÆ.

80 Fam. ORCHIDEÆ. L.

Blommor oregelbundna, tvåkönade. Kalk 6-bladig, i tvänne merendels färgade kransar, med det ena bladet (läppen) större och af annan form än de öfriga. Ståndare 1 (sällan 2), sammanväxt med pistillen. Frukt undersittande, enrummig och mångfröig, öppnande sig genom trenne vid basen och i spetsen sammanhållna skal. Frön mycket små. *Örter (stundom bladlösa) med enkla och helbräddade, slidomfattande blad samt vanligen i ax eller klasar samlade blommor.*

Anm. Ståndarne hos denna familj äro hopväxta med pistillen samt bilda med denna en s. k. *könpelare*, som allt efter stiftets beskaffenhet är lång eller kort. Merendels är knappen fäst i öfre kanten af märket, som utgör en klibbig skifva eller fördjupning. Pollenkornen sammanhänga i vaxartade massor, *pollenmassor*, hvilka vanligen hafva ett litet skaft, som slutar med en glandel (fot). Dessa fötter äro ofta inneslutna inom en gemensam eller tvänne, vid knappens bas befintliga *pungar*.

Öfversigt öfver slägtena.

1 Flocken. OPHRYDEÆ. *Stjelk med underjordiska, knoppbärande stamknölar; ståndarknapp upprätt, orörligt fäst i märkets öfre kant.*

† *Läpp vid basen försedd med sporre.*

* *Läpp bred, flikig.*

Pollenmassornas fötter inneslutna i en gemensam pung. . . *Orchis.*
Pollenmassornas fötter ej inneslutna i någon pung. . *Gymnadenia.*

** *Läpp smal, jemnbred, hel eller tandad.*

Läpp hel, med lång sporre. . . . . *Platanthera.*
Läpp 3-tandad, med kort punglik sporre. . . . . *Coeloglossum.*

†† *Läpp utan sporre.*

Kalkblad utbredda; läppens mellanflik bred, 2-klufven. . . *Ophrys.*
Kalkblad klocklikt hopslutna; läppens mellanflik smal och hel. *Herminium.*

2 Flocken. EPIPOGEÆ. *Stjelk bladlös, gulbrun och nästan genomskinlig, utan underjordiska stamknölar; läpp med sporre; ståndarknapp till större delen fri och rörlig, med skaftade pollenmassor.* . . . . *Epipogum.*

3 Flocken. NEOTTIEÆ. *Stjelk utan underjordiska stamknölar; läpp utan sporre; ståndarknapp till större delen fri, mer eller mindre rörlig, qvarsittande, med oskaftade pollenmassor.*

† *Läpp genom en djup inskärning på tvären afdelad i en öfre och en nedre del.*

Fruktämne vridet. . . . . *Cephalanthera.*
Fruktämne rakt. . . . . *Epipactis.*

†† *Läpp ej afdelad på tvären.*

* *Bladiga örter.*

Läpp kortare än de öfriga kalkbladen och nästan innesluten af dem. *Goodyera.*
Läpp längre än de öfriga kalkbladen, nedhängande. . . *Listera.*

** *Fjälliga, gulaktiga örter.* . . . . *Neottia.*

4 Flocken. MALAXIDEÆ. *Örter med rotstock eller underjordisk, slidbeklädd, löklik stam; ståndarknapp till större delen fri, rörlig, dess öfre del slutligen affallande, med oskaftade pollenmassor.*

† *Fjälliga, gulaktiga örter.* . . . . *Corallorrhiza.*

†† *Örter med utvecklade blad.*

Läpp uppåt vänd, kortare än de 3 yttre kalkbladen; könpelare kort. *Malaxis.*
Läpp uppåt vänd, af de öfriga kalkbladens längd; könpelare lång. *Sturmia.*

---

1 Flocken. OPHRYDEÆ.

1. ORCHIS L. Nyckelblomster.

Kalk färgad, dess 5 blad mera hopstående och derigenom mer skilda från den genom fruktämnets vridning nedåt rigtade läppen; denna försedd med sporre, bred och flikad. Ståndarknapp orörlig, dess rum vid basen sammanstötande; pollenmassor skaftade, med sina båda fötter inneslutna inom en gemensam pung. Könpelare kort, utan tydligt stift; märke utgörande en omvändt hjertlik, klibbig yta under knappen. Fruktämne vridet. *Örter med bladig, underjordiska stamknölar utvecklande stjelk samt vanligen röda och fläckiga, i ax samlade blommor.*

Anm. Af de båda, med knopp försedda stamknölar, som hos detta och närstående slägten finnas på stjelkens underjordiska del, härstammar den ena från föregående år och har gifvit upphof åt plantan; den andra, som har friskare utseende, har bildats af årets stjelk och är afsedd att till följande år utveckla en ny planta.

Öfversigt öfver arterna.

† De fem öfre kalkbladen hjelmlikt hopslutna.

* Skärmblad flere gånger kortare än fruktämnet. . . *O. militaris.*

** Skärmblad af fruktämnets längd eller föga kortare.

Läpp 3-delt, med sidoflikarne mycket mindre än den 2-klufna mellanfliken. . . . . *O. ustulata.*

Läpp 3-klufven, med nästan lika stora och likformiga flikar. *O. Morio.*

†† Två af de 5 öfre kalkbladen utstående eller tillbakaböjda.

* Stamknölar hela, rundade. . . . . *O. mascula.*

** Stamknölar grundt 2-klufna, aflånga. . . . . . *O. sambucina.*

*** Stamknölar djupt handklufna, plattade.

Stjelk tät, 6—10-bladig; blad ofvan midten bredast, på undre sidan grågröna. . . . . *O. maculata.*

Stjelk ihålig, 4—6-bladig; blad vid midten bredast, i spetsen nästan platta, på båda sidor gröna. . . . . *O. latifolia.*

Stjelk ihålig, 4—6-bladig; blad vid basen bredast, i spetsen hutlikt sammandragna, på båda sidor gröna. . . . *O. angustifolia.*

---

† De fem öfre kalkbladen hjelmlikt hopslutna.

** Skärmblad flere gånger kortare än fruktämnet.*

1. **O. militáris** L. de öfre kalkbladen spetsiga; läpp 3-delt, med sidoflikarne mycket mindre än den 2-klufna mellanfliken. ♃ Juni, Juli.

Den ansenligaste och vackraste bland de inhemska arterna. Stjelk fotshög eller ännu högre, nedtill bladig, med äggformiga, hela stamknölar. Blad temligen tjocka, glänsande, ofläckade, aflångt ovala, de öfre slidlika. Ax tjockt, tätblommigt, med talrika, stora, praktfulla, välluktande blommor och mycket små, äggrunda skärmblad. De 5 öfre kalkbladen på insidan ljusröda, med mörkare streck, de 3 yttre af dem på utsidan gredelina eller askgrå, större än de 2 inre, alla 5 högt upp hopväxta; läpp på midten hvit, med mörkröda, håriga fläckar, 3-delt, med smala aflånga sidoflikar samt stor, vid basen smal och jemnbred, utåt i en 2-klufven skifva tvärt utbredd mellanflik; mellanflikens sidoflikar aflånga, rundadt trubbiga, utspärrade och med en tandlik flik i inskärningen. Sporre något krökt, nedåtböjd, af fruktämnets halfva längd.

Förek. har och der på fuktiga ängar i östra delen, t. ex. vid *Årup*, *Åhus* i *Ö. Tappet* (Kand. M. Lovén), *Beckaskog*, *Oppmanna* öster om *Trägårdhsberg* (Kand. Hj. Nilsson), *Fjelkinge*, *Lillö*, *Ignaberga*, mellan *V. Vram* och *Nöbbelöf*, *Trolro mölla*, *Lyngsjö*, *Widtsköfle*, *Degeberga*, mellan *Brösarp* och *Andrarum*, *Brösarp* m. fl. st.

*** Skärmblad af fruktämnets längd eller föga kortare.*

2. **O. ustuláta** L. de öfre kalkbladen nästan trubbiga; läpp 3-delt, med sidoflikarne mycket mindre än den 2-klufna mellanfliken. ♃ Juni, Juli.

Stjelk $^1/_2$ fot hög eller ännu högre, mycket spädare än hos föreg., med hela, nästan klotrunda stamknölar. Blad utgående från stjelkens nedre hälft, aflånga, kort spetsade, de öfversta slidlika. Ax smalt, kort cylindriskt, med hinnaktiga, lansettlika skärmblad, som äro föga kortare än fruktämnet. Blommor minst i slägtet, före utslagningen svartröda; kalk på utsidan mörkröd, på insidan hvitröd eller hvit, med mörkröda prickar. De 3 yttre kalkbladen äggrundt aflånga, något längre och bredare än de 2 inre; läppens flikar smala,

aflånga, den mellersta med smal, aflång bas, 2-klufven, med utspärrade, smala, aflånga flikar och ofta med en liten tandlik flik i inskärningen; sporre nedåtböjd, nästan rak, kort och punglik, 3—4 gånger kortare än fruktämnet.

Förek. här och der på torra ängar, backar o. s. v. i hela södra och mellersta Skåne, t. ex. vid *Årup*, mellan *Maglehem* och *Brösarp*, *Esperöd*, *Rorum*, mellan *Ekeröd* och *Ramsåsa*, *Sjörup*, *Villie*, *Trelleborg*, *Fru Alstad*, *Blentarp*, *Romeleklint*, *Brandstadholm*, *Fogelsång*, *Kärrby*, *Osbyholm* vid *Ringsjön* (Stud. S. Murbeck), *Hillesborg*, *Wallåkra*, *Helsingborg* m. fl. st.

3. **O. Mório** L. de öfre kalkbladen trubbiga; läpp 3-klufven, med nästan lika stora och nästan likformiga flikar. ♃ Maj, Juni.

Stjelk gröfre än hos föreg., från 3—4 tum ända till fotshög, nästan ända upp till axet slidbeklädd, med hela, klotrunda stamknölar. De utvecklade bladen aflånga och till största delen utgående från stjelkens nedre del, temligen tätt hopsittande och ofta utböjda. Ax med temligen få, glesa, stora blommor och lansettlika, röda skärmblad af fruktämnets längd, af hvilka de nedre äro 3—5-, de öfre 1-nerviga. De öfre kalkbladen vanligen purpurröda med grönaktiga ådror, de 2 inre mindre än de 3 yttre; läpp röd, med hvitaktigt, rödfläckigt midtelfält, grundt 3-klufven, med breda, rundade och naggade sidoflikar samt något kortare, tvärhuggen och vanligen urnupen mellanflik; sporre nästan rak, föga kortare än fruktämnet, horizontalt utstående eller uppåt rigtad.

Förek. här och der på fuktiga betesmarker och ängar, t. ex. *Sissebäck* (enl. Lilja), mellan *Balsberg* och *Råbelöfs Stumpe*, *Christianstad* (Kand. Hj. Nilsson), *Skepparslöf*, *Widtsköfle* (Hr Th. Brown), *Esperöd*, *Mellby*, *Gladsax*, *Krageholm* och *Söfvestad*, *Ekeröd*, *Maglarp*, *Skegrie*, *Limhamn*, *Malmö* på *Kohögarne* (enl. Lilja), *Kungsmarken*, *Fogelsång*, *Billinge*, *Blinkarp*, *Hilleshög Herslöfs sn*, *N. Wram*, *Fleninge*, *Kattarp*, *Gösarp*, *Wäsby*, *Kullaberg*, *Hallandsås* m. fl. st.; saknas i norra skogsbygden.

†† *Två af de 5 öfre kalkbladen slutligen utstående eller tillbakaböjda.*

* *Stamknölar hela.*

4. **O. máscula** L. skärmblad af fruktämnets längd; de öfre kalkbladen spetsiga; läpp grundt 3-klufven, med föga olikstora, glest småtandade flikar. ♃ Maj.

Högre och gröfre än föreg. Stjelk med rundadt aflånga stamknölar, ½—1 fot hög eller slutligen ännu högre, med ett slidlikt blad ungefär på stjelkens midt. De utvecklade bladen samlade mot stjelkens nedre del, aflångt lansettlika, utstående, stundom fläckiga. Ax rikblommigt, nästan cylindriskt, med lansettlika, spetsiga, röda skärmblad och stora, violett- eller purpurröda blommor. De 3 yttre kalkbladen längre än de båda inre; läpp med hvitaktigt och rödfläckigt midtelfält, dess mellanflik urnupen, ofta med en tandlik flik i inskärningen, sidoflikar rundade; sporre af fruktämnets längd, slutligen rak, horizontalt utstående eller uppåt rigtad.

Förek. allmänt på ängar, i skogar och busksnår; går i norr till *Kullen*, *Röstånga* och *Broby*.

** *Stamknölar grundt 2-klufna, aflånga.*

5. **O. sambúcina** L. skärmblad mycket längre än fruktämnet; det öfversta kalkbladet trubbigt; läpp naggad, vanligen tydligt 3-klufven. ♃ Maj, Juni.

Stjelk från 3—4 tum ända till 1 fot hög, temligen grof, nederst beklädd med flere slidor och ungefär till midten bladig. Blad vanligen 4—6 till antalet, ofläckade, aflånga eller nästan tunglika, mot basen afsmalnande. Ax temligen kort och tjockt, tätblommigt, med stora purpurröda, inuti gula och rödfläckiga eller hvitgula och inuti rödfläckiga blommor; skärmblad färgade, jemnbredt lansettlika, de nedre mångnerviga. Läpp stor, bred och rundad, med rundade sidoflikar och ofta något urnupen mellanflik. Sporre af fruktämnets längd, rak, nedåt rigtad.

Förek. sällsynt på betesmarker och torra ängar, t. ex. *Törringelund* (Doc. S. A. Tullberg), *Roslätt* (enl. Lilja), *Kungsmarken*, *Hillesborg* (enl. Lilja), *Engelholm*, *Årup*.

*** *Stamknölar djupt handklufna, plattade.*

6. **O. maculáta** L. stjelk inuti tät, 6—10-bladig; blad från smalare bas aflångt lansettlika, ofvan midten bredast, på undre sidan glänsande grågröna; de nedre skärmbladen af fruktämnets längd, de öfre kortare. ♃ Juni, Juli.

Stjelk $\frac{1}{2}$—2 fot hög, temligen spenslig, bladig ända upp mot axet. Blad temligen jemnt aftagande i storlek mot stjelkens spets, på öfre sidan vanligen brunfläckiga, de öfversta ej nående upp till blommorna. Ax tätblommigt, i början pyramidlikt, slutligen cylindriskt, med gröna, nätådriga, lansettlika och spetsiga skärmblad. Blommor mindre än hos föreg., blekröda, med mörkare streck och fläckar på insidan. De öfre kalkbladen spetsade; läpp mycket bred, grundt 3-klufven, med naggtandade sidoflikar, som äro större än mellanfliken; sporre af fruktämnets längd eller något kortare, nedåt rigtad.

Förek. allmänt i skogar, på betesmarker o. s. v.

7. **O. latifólia** L. stjelk ihålig, 4—6-bladig; blad på båda sidor gröna, utstående, från smalare bas aflångt äggrunda—ovala, vid midten bredast, i spetsen nästan platta; de nedersta skärmbladen längre än blommorna, de öfre ofta kortare. ♃ Maj, Juni.

Stjelk $\frac{1}{2}$—1 fot hög, betydligt gröfre än föreg. och med äfven de öfre bladen temligen stora samt merendels nående upp till blommorna. Blad på öfre sidan vanligen brunfläckiga, de mellersta längst, de nedre stundom rundadt ovala. Ax cylindriskt, tätblommigt, med lansettlika, långspetsade, ofta nästan örtartade, flernerviga och något nätådriga skärmblad. Blommor röda, på insidan ljusare; läpp med mörkare streck och fläckar, grundt 3-klufven, naggtandad, med liten mellanflik; de öfre kalkbladen trubbiga; sporre nedåt böjd, kortare än fruktämnet.

Förek. sällsynt på fuktiga ängar, t. ex. vid *Broby*, *Ramstorp*, *Stehag* (Apoth. C. O. Hammström), *Röröd* vid *Ringsjön* samt mellan *Rynge* och *Kaddesjö* (Kand. Hj. Nilsson).

8. **O. angustifólia** W. & G. stjelk ihålig, 4—6-bladig; blad upprätta, från bredare bas småningom afsmalnande, aflångt lansettlika, i spetsen huflikt sammandragna, på båda sidor gröna; alla skärmbladen längre än blommorna. ♃ Juni, Juli.

Ganska lik föreg., men vanligen mera högväxt, ej så grof, mera smalbladig och senare blommande. De öfversta bladen merendels nående upp till blommorna. Ax tätblommigt, cylindriskt. Blommor af mera blekröd färg, med mörkare streck och fläckar, stundom rent hvita. Läpp ofta nästan omärkligt 3-klufven samt hel eller tandad.

Förek. allmänt på fuktiga ängar.

*O. **Traunsteinéri** Saut. spädare och ännu mera smalbladig, med de öfre bladen knappast nående upp till blommorna; ax något glesblommigt, med de öfre skärmbladen kortare än blommorna. ♃ Juni, Juli.

Förek. sällsynt på fuktiga ängar i södra delen, t. ex. mellan *Ekeröd* och *Ramsåsa*, *Röddinge*, *Christineberg* nära *Malmö* (Doc. S. A. Tullberg).

2. GYMNADÉNIA R. Br. Brudsporre.

Kalk färgad; dess 5 öfre blad mera hopstående och derigenom skilda från den genom fruktämnets vridning nedåt rigtade läppen; denna bred, flikig och försedd med sporre. Ståndarknapp orörlig; dess båda rum vid basen sammanstötande; pollenmassor skaftade, med fötterna ej inneslutna inom någon pung. Könpelare kort, utan tydligt stift, med smalt halfmånlikt märke under knappen. Fruktämne vridet. *Örter med handdelta stamknölar, bladig stjelk och i cylindriskt ax samlade, röda eller hvitaktiga blommor.*

1. **G. conópsea** (L.) Br. sporre nära dubbelt längre än fruktämnet, framåt böjd, spetsig. ♃ Juni, Juli, r. blr.

Stjelk 1—2 fot hög, med i spetsen handklufna, plattade stamknölar, bladig nästan ända upp till axet. Blad aftagande i storlek mot stjelkspetsen, de nedre långa, jemnbredt aflånga—lansettlika, med kort, hutlikt sammandragen spets, de öfre smalare och spetsigare. Ax cylindriskt, tätblommigt, med 3-nerviga, örtartade, äggrundt lansettlika, spetsiga skärmfjäll, som vanligen äro längre än fruktämnet. Blommor medelstora, välluktande, röda. De öfre kalkbladen trubbiga, tvänne af dem utböjda; läpp 3-klufven, med nästan lika långa, vanligen helbräddade flikar; sporre trådsmal. Varierar med bredare blad och längre, mera tätblommigt ax *(var. densiflora)*.

Förek. temligen allmänt på torra skogsängar.

2. **G. álbida** (L.) Rich. sporre 3 gånger kortare än fruktämnet, trubbig, nedåt böjd, nästan rak. ♃ Juli, gulhv. blr.

Stjelk 6—8 tum hög, med till basen i långa, grofva trådar delade stamknölar, bladig nästan upp till axet. De nedre bladen aflånga—omvändt äggrunda, trubbiga eller kort spetsade; de öfre aflångt lansettlika, spetsiga, nästan slidlika. Ax tätblommigt, temligen långt, smalt, med lansettlika, gröna skärmblad af fruktämnets längd eller de nedre något längre. Blommor mycket små, hvitgula. De öfre kalkbladen hjelmlikt hopslutna, breda, trubbiga; läpp djupt klufven i aflångt lansettlika, helbräddade flikar, med mellanfliken något längre och bredare.

Förek. här och der på magra ängar och betesmarker, t. ex. *Barnakulla Glimåkra sn* (Prov. J. Persson), *Röke*, *Warsjön*, *Magretetorp*, *Brunnby*, *Kullaberg* (Kand. F. W. Bökman), mellan *Stockholm* och *Ubbarp Perstorps sn* flerestädes, *Svarfvareborång Riseberga sn*, *Ask*, *Ramstorp*, *Fastorps skog Strö sn*, *Asmundtorp Näs sn*, mellan *Saxtorp* och *Ålstorp*, *Höör* flerestädes, *Hörby* (Doc. S. A. Tullberg), *Kungsmarken*, *Reften*, *Arrie*, *Åsa skog Westerstads sn*, *Brandstadholm*, *Tunbyholm*, *Esperöd*, *Christianstad* m. fl. st.

3. PLATANTHÉRA Rich. Skogsviol, Nosserot.

Kalk färgad, med tvänne blad utstående åt sidorna och trenne uppåt rigtade samt hopslutna; läpp smal, jemnbred, odelt, helbräddad, med lång och smal sporre. Ståndarknapp orörlig; dess båda rum åtskilda; pollenmassor skaftade, med fötterna ej inneslutna inom någon pung. Könpelare kort, utan tydligt stift, med litet, äggrundt märke. Fruktämne vridet. *Temligen höga örter med hela, i en rotlik spets afsmalnande stamknölar, 2-bladig stjelk samt hvitaktiga, i ett långt och glest ax samlade, välluktande blommor.*

1. **P. bifólia** (L.) Reich. sporre nästan jemnsmal; knappens rum parallela. ♃ Juni, Juli, hv. blr.

Stjelk 1—1½ fot hög, mångkantig, mot basen bärande 2 utvecklade, ofta nästan i jemnhöjd sittande blad och ofvan för dem några (1—4) små, outvecklade blad. De utvecklade bladen mot basen afsmalnande nästan till ett skaft, aflångt omvändt äggrunda—lansettlika, stundom bredt ovala, trubbiga eller kort spetsade. Ax cylindriskt, temligen tätblommigt, med aflångt lansettlika, örtartade skärmblad af fruktämnets längd eller något kortare. Blommor mindre än hos följ. och mera rent hvita. De båda åt sidorna rigtade kalkbladen jemte det öfversta, äggrundt lansettlika bladet dubbelt längre än de båda inre och uppåt rigtade bladen; läpp längre än de öfriga kalkbladen, smalt jemnbred, med sporren nästan spetsig, dubbelt längre än fruktämnet. De båda sterila, på hvar sin sida om den fertila sittande ståndarknapparne något njurformiga. Märke litet, omgifvet af en tjockare kant.

Förek. temligen allmänt på skogsbackar, betesmarker o. s. v.

2. **P. chlorántha** Cust. sporre nedom midten vidgad och något plattad; knappens rum i spetsen närmade hvarandra. ♃ Juni, Juli, grönhv. blr.

Lik föreg., men vanligen större, mera bredbladig samt med större, glesare och mera grönaktiga samt svagare välluktande blommor. Sporre 1½ gång längre än fruktämnet. De sterila ståndarknapparne omvändt äggformiga. Märke större, med smalare kant.

Förek. här och der i skogar och skogsängar, t. ex. i *Perstorps* och angränsande socknar, *Wanås park, Björstorp Brösarps sn, Esperöd, Svinaberga Mellby sn, Ekeröd,* kring *Ystad, Sjöbo ora, Dalby hästhage, Gudmundtorp, Ringsjötrakten* flerestädes (Kand. Hj. Nilsson), *Höör* i skogarne mångenstädes, *Kullavång* vid *Kullen* m. fl. st.

4. COELOGLÓSSUM Hn. Grönkulla.

Kalk grönaktig; dess 5 öfre blad hjelmlikt hopslutna; läpp smal, jemnbred, i spetsen 3-tandad, med kort, punglik sporre. Ståndarknapp orörlig; dess båda rum åtskilda; pollenmassor skaftade, med fötterna ej inneslutna i någon pung. Könpelare kort, utan tydligt stift. Märke äggrundt. Fruktämne vridet. *Temligen låg ört med handdelta stamknölar, bladig stjelk och gulgröna, i ett cylindriskt ax samlade blommor.*

1. **C. víride** (L.) Hn. stjelk 2—4-bladig; skärmblad längre än blommorna. ♃ Juni, Juli, gulgr. blr.

Stjelk 4—8 tum hög, med vanligen 2—4-delta stamknölar, upptill kantig och refflad. Blad vanligen långt åtskilda, omvändt äggrunda—aflångt lansettlika, det nedersta bredast och trubbigt, de öfriga något spetsade. Ax vanligen temligen fåblommigt och glest, smalt, med gröna, aflångt lansettlika skärmblad, som äro längre än blommorna. Kalkblad gröngula, de båda sidostälda jemte det öfversta äggrunda, trubbiga; de båda inre smala, aflångt lansettlika; läpp med vid basen något inböjda kanter och derstädes med en hoptryckt knöl längs midten.

Förek. temligen sällsynt på skogsängar, t. ex. vid *Wallåkra, Hillesborg*, mellan *Dalby* och *Sjöstorp, Skabersjö, Torups mölla, Öfvedskloster, Svarte, Herrestads mosse, Stenshufvud, Arup, Aby Ifvetofta sn* m. fl. st.

5. **OPHRYS** L. Flugblomma.

Kalkblad utstående åt alla sidor, de 3 yttre gröna, de 2 inre färgade, små och mycket smala; läpp stor och bred, utan sporre, 3-klufven, med 2-klufven mellanflik, något snedstäld. Ståndarknapp orörlig, med åtskilda knapprum; pollenmassor skaftade, med hvar sin fot innesluten i en pung. **Könpelare kort, utan tydligt stift.** Märke hjertlikt. Fruktämne föga vridet. *Temligen hög ört med hela stamknölar, nedtill bladig stjelk och i glesa, långa ax samlade, bruna blommor.*

1. **O. myódes** (L.) Jacq. läpp 3-klufven, med de smala framåt rigtade sidoflikarne betydligt mindre än den 2-klufna mellanfliken. ♃ Juni, Juli.

Stjelk $^1/_2$—1 fot hög, nedtill 2—4-bladig, med klotrunda stamknölar. De nedre stjelkbladen aflångt omvändt äggrunda, de öfre aflångt lansettlika, kort spetsade. Ax mycket smalt, glesblommigt (2—8-blommigt), med gröna, aflånga, spetsiga skärmblad, som äro längre än blommorna eller af deras längd. De 3 yttre kalkbladen aflångt ovala, nästan trubbiga, gröna; de båda inre och uppåt rigtade mycket smala, jemnbreda, sammetsludna, brunröda; läpp mycket längre än de öfriga kalkbladen, sammetsluden, mörkt brunröd, med en glatt, blåaktig fläck på midten och mycket stor mellanflik. Ståndarknappens rum röda.

Förek. sällsynt på fuktiga ängar, t. ex. vid *Knislinge mölla, Ignaberga* (Lekt. L. J. Wahlstedt). *Oppmanna* mot *Wånga* samt mellan *Mölleröd* och *Barum* (Kand. Hj. Nilsson). *Vidriksberg, Lefrasjön* på vestra sidan. *Arup, Widtsköfle, Krageholm, Tulesbo, Svaneholm, Koslätt* m. fl. st.

6. **HERMÍNIUM** L. Honungsblomma.

Kalk grönaktig, med alla bladen klocklikt hopslutna; läpp upprätt, utan sporre, vid basen säcklik, klufven i 3 smala, helbräddade flikar. Ståndarknapp orörlig, med åtskilda knapprum; pollenmassor kort skaftade, med foten ej innesluten i någon pung. Könpelare kort, utan tydligt stift. Märke rundadt. Fruktämne vridet. *Liten ört med skenbart en enda, odelad stamknöl, nedtill bladig stjelk och små gröngula, i ett långt och smalt, temligen tätblommigt ax samlade blommor.*

1. **H. Monórchis** (L.) Br. läpp 3-delt, med smala jemnbreda flikar; den mellersta fliken längst. ♃ Juni, Juli, gröng. blr.

Stjelk smal och styf, 4—8 tum hög, vanligen med 2 utvecklade blad sittande närmare basen samt ett litet slidlikt, sällan flere (stundom ända till 6—7) blad vid eller ofvan midten; stamknöl vid blomningen ensam, klotrund, en eller två sedermera utvecklande sig i spetsen af långa, underjordiska grenskott. De utvecklade bladen omvändt äggrunda—aflångt lansettlika, kort spetsiga. Blommor mycket små, gröngula, välluktande. **De 3 yttre kalkbladen aflånga, trubbiga, bredare och kortare än de båda inre, vid basen temligen breda och i en smal spets tvärt afsmalnande bladen; läpp ungefär af samma längd som de öfriga båda inre kalkbladen.**

Förek. ej sällsynt på något fuktiga betesmarker, t. ex. vid *Sissebäck, Lefrasjön, Vejlesjön, Beckaskog, Oppmanna* (Kand. Hj. Nilsson), *Råbelöfs stumpe, Näsby fält,* mellan *Vä* och *Mansdala, Landön* och *Åhus* (Kand. M. Lovén), mellan *Furuboda* och *Yngsjö, Vidtsköfle* (Hr Th. Brown), *Esperöd, Sandby mosse Borrby sn, Kåseberga, Hogestad, Krageholm, Benestad, Ö. Torp, Hafgård, Lemmeströ, Skräflinge, Malmö, Lund, Fogelsång, Lusaklämman Odarslöfs sn, Lackalänge, Kärrby, Klemmedstorp, Söderhviddinge, Norrhviddinge, V. Karaby, Saxtorps mossar, Blinkarp, Ramstorp, Ask, St. Hjortaröd, Kullen* m. fl. st.

2 Flocken. EPIPOGEÆ.

7. EPIPÓGUM Gmel. Skogsfrublomma.

Kalk färgad; fruktämne ej vridet och i följd deraf läppen uppåt vänd och de 5 öfriga bladen nedåt vända; läpp 3-flikad, med uppåt böjd, punglik sporre; de öfriga kalkbladen smala och likformiga. Ståndarknapp skaftad, med åtskilda rum; pollenmassor skaftade, med gemensam fot. Könpelare något förlängd. Märke rundadt ovalt. Fruktämne ej vridet. *Blekgul ört med korallformigt grenad rotstock, fjälliga stänglar och stora, gulaktiga, i fåblommiga klasar samlade blommor.*

1. **E. aphýllum** (Schmidt) Sw. de nedre kalkbladen smala aflånga, nästan lika långa; läpp 3-flikig, med stor, nästan tresidig mellanflik. ⊙⊙, ♃ Aug.—Sept.

Stjelk ½—1 fot hög, vid basen starkt uppsväld, gulhvit med stundom rödaktig anstrykning, genomskinlig, glest beklädd med hinnaktiga, trubbiga slidor, utan rötter. Klasar 3—5-blommiga, med stora, gulaktiga, hängande blommor och hinnaktiga, äggrunda skärmblad. De 5 nedre kalkbladen smala, jemnbreda, trubbiga, de båda inre något bredare än de 3 yttre; läpp något rödaktigt gulhvit och rödstrimmig, med blekröd, knäformigt uppåt böjd sporre, små aflånga sidoflikar och stor aflångt äggrund, nästan triangulär mellanflik. Fruktämne **omvändt äggformigt.**

Förek. **mycket** sällsynt, ej hvarje år framkommande, i fuktiga bokskogar, t. ex. vid *Lindred, Oppmanna sn* vid *Bokenäset.*

3 Flocken. NEOTTIEÆ.

8. CEPHALANTHÉRA Rich. Syssla.

Kalk färgad, med klocklikt hopslutna och åt alla sidor rigtade blad; läpp nedåtvänd, utan sporre, genom en inskärning på tvären

afdelad i en öfre, säcklikt utvidgad och med könpelaren parallel och en nedre, mindre flik. Ståndarknapp skaftad, med åtskilda knapprum och oskaftade pollenmassor. Könpelare förlängd. Märke aflångt. Fruktämne vridet. *Temligen hög ört med rotstock, mångbladig stjelk, långa och smala blad samt stora hvita eller ljusröda, i ax samlade blommor.*

1. **C. ensifólia** (EHRH.) RICH. skärmblad kortare än det glatta fruktämnet. ♃ Juni, Juli, hv., sällan r. blr., läpp på insidan i spetsen med en gul fläck.

Stjelk fotshög eller högre, glatt, vid basen slidbeklädd, tätt bladig, med bladen ej sällan nående upp öfver axet, utgående från en krypande och med grofva, i knippen samlade rötter försedd rotstock. Blad fasta, med upphöjda enkla nerver, de nedre aflångt lansettlika, de öfre smalt lansettlika och långspetsade. Ax temligen fåblommigt (särdeles på skånska exemplar), med vanligen mycket små, nästan syllika skärmblad. De yttre kalkbladen lansettlika, spetsiga och längre än de inre; af de senare äro tvänne aflånga, trubbiga samt längre än det tredje eller läppen, som är 3-klufven, kort, mera bred än lång samt trubbig.

Förek. sällsynt i skogar, t. ex. i *Röddingedalen, Baldringe skog,* vid *Rynge* (Kand. L. Sjödahl), *Hafgård;* äfven uppgifven för *Kullaberg,* men ej derstädes återfunnen i senare tider.

9. EPIPÁCTIS RICH. Knipprot, Zymbel.

Kalk färgad eller dess 3 yttre blad på utsidan mer eller mindre gröna, med åt alla sidor utstående blad; läpp genom blomskaftets vridning nedåtvänd, utan sporre, genom en inskärning på tvären afdelad i en öfre, konkav och mot könpelaren rätvinkligt ställd del samt en nedre. Ståndarknapp oskaftad, med åtskilda knapprum samt oskaftade pollenmassor, som hafva en gemensam, i en pung innesluten fot. Könpelare förlängd. Märke nästan qvadratiskt. Fruktämne ej vridet. *Stora bredbladiga örter med rotstock och stora, i klasar samlade, hvita eller röda blommor.*

1. **E. palústris** (L.) CR. läpp af de båda inre kalkbladens längd, dess nedre del rundad, trubbig, krusigt naggad. ♃ Juli, Aug.

Stjelk utvecklande underjordiska grenskott, 1—2 fot hög, ungefär från midten och nästan ända till basen bladig, trind, mellan bladen nästan glatt, upptill kort glandelhårig. De nedre bladen ovala, nästan trubbiga, de öfre lansettlika, spetsade, alla glatta och upphöjdt nerviga. Blommor stora, lutande, samlade i ensidiga klasar; skärmblad gröna, aflångt lansettlika, kortare eller de nedersta längre än blommorna. De yttre kalkbladen äggrundt lansettlika, på yttre sidan grönaktiga, på inre brunaktiga, något längre än de båda inre och uppåt rigtade, äggrundt aflånga, trubbiga och hvita, rödstrimmiga bladen: läppens öfre del nästan platt och 2-vingad, hvit och rödstrimmig, längs midten gul, dess nedre del nästan plattad, hvit, rödstrimmig och med 2 gula ränder vid basen. Fruktämne aflångt, mot basen föga afsmalnande, kort glandelhårigt.

Förek. ej sällsynt på fuktiga skogsängar, i torfmossar o. s. v., t. ex. vid *Engelholm, Förslöfs sn i Håle mosse, Björka* (Skolyngl. R. Wallengren), *Kullen, Allerum, Ramlösa, Vallåkra,* mellan *Saxtorp* och *Alstorp, Ask, St. Hjortarod, Blinkarp, Rökaholm, Ramstorp, Grytinge, Höör, Stehag, V. Karaby, Keflinge, Lund, Fogelsång, Klågerup, Roslätt, Vasaholm, Öfvedskloster, Tågra, Högestad,*

Benestad, Wemmerlöf, Brösarp, Yngsjö mosse, Åhus (Kand. M. Lovén), *Oppmanna* (Kand. Hj. Nilsson), *Balsberg, Vejlesjön, Lefrasjön, Trolle-Ljungby, Sissebäck, Broby sn* flerestädes m. fl. st.

2. **E. latifólia** (L.) Sw. läpp kortare än de öfriga kalkbladen, dess nedre del rundad, med kort, tillbakaböjd spets. ♃ Juli, Aug.

Stjelk 1—2 fot hög, utan grenskott, vid basen och nästan till midten slidbeklädd, utan utvecklade blad, från midten bladig ända upp till klasen, trubbkantig, nedtill glatt, upptill vanligen småluden. De nedre bladen bredt äggrunda—ovala, de öfre smalare och mera spetsade, de mellersta störst, alla mörkgröna, nerviga, glatta eller i kanten något sträfva. Klase lång och smal, mångblommig och ej så regelbundet ensidig som hos föreg., med gröna, lansettlika skärmblad, af hvilka de nedre äro 2—3 gånger längre än blommorna. Blommor mycket mindre än hos föreg., utstående. De yttre kalkbladen jemte två af de inre likformiga, äggrundt aflånga, de yttre på utsidan gröna med rödaktig anstrykning, på insidan jemte de båda inre kalkbladen brunröda; läppens öfre del mörkt brunröd, dess nedre ljusare röd och ofta hvitkantad. Fruktämne omvändt äggformigt, starkt afsmalnande mot skaftet, slutligen nästan glatt.

Förek. temligen sällsynt i skogar och mossar, t. ex. *Wäsby* (Kamrer S. Södervall), *Rögla, Ramlösa, Wallåkra, Glumslöf, Sireköpinge, Trolleholm, Stehag, Dalby hästhage, Roslätt, Lindholmen, Gillesgrufvan, Ruskan, Krageholm, Huaröd* på *Åberget* (Stud. G. Carlin), *Vidtsköfle* nära stora drifvan, *Åhus kärr* vid *Furuboda* (Kand. M. Lovén), *Oppmanna, Bokenäset* (Kand. Hj. Nilsson) m. fl. st.

10. GOODYÉRA R. Br. Knärot.

Kalk åtminstone på insidan färgad, dess blad åt alla sidor utstående; läpp kortare än de öfriga kalkbladen och nästan innesluten af dem, nedåt rigtad, ej tvärdelt, vid basen säcklikt utvidgad, utan sporre. Ståndarknapp kort skaftad, med åtskilda knapprum och oskaftade pollenmassor. Könpelare något förlängd. Märke hjertlikt. Fruktämne vridet. *Bladig, småluden skogsväxt med rotstock och små hvita, i smala, ensidiga samt axlika klasar samlade blommor.*

1. **G. repens** (L.) Br. stjelk upptill glandelhårig; blad samlade vid basen, äggrunda, skaftade, med slidlika skaft. ♃ Juli, Aug.

Stjelk 6—10 tum hög, utgående från en grenig, krypande rotstock, nästan trind, nedtill bladig, upptill fjällbeklädd samt mot spetsen mer och mer glandelhårig. Blad tunna och glatta, slutligen nätådriga. Skärmblad smala, jemnbreda och spetsiga, till större delen längre än det glandelhåriga fruktämnet. Blommor kort skaftade. Kalk på utsidan glandelhårig och grönaktig, på den inre hvit; tvänne af de yttre kalkbladen utstående åt sidorna, äggrunda, spetsiga: det tredje samt de tvänne inre, tunglika bladen hopstående och uppåt rigtade; läpp utdragen i en kort, tunglik, något hopviken och tillbakaböjd spets.

Förek. sällsynt i norra Skånes furuskogar, t. ex. nära *Engelholm, Wegeholm* (Skolyngl. R. Wallengren), *Fagerhult, Verum, Vitseltofta, Örkened, Friggatofta Broby sn, Breanäs* nära *Immeln.*

11. LISTÉRA R. Br. Tveblad.

Kalk åtminstone på utsidan mer eller mindre grönaktig; läpp utan sporre, längre än de öfriga kalkbladen, nedhängande, ej tvär-

delt, vid basen plattad och i spetsen flikad. Ståndarknapp oskaftad, med oskaftade pollenmassor. Könpelare något förlängd. Märke tvärställdt, nästan aflångt. Fruktämne ej vridet, men med vridet skaft. *Örter med rotstock och tvänne breda, nästan motsatta blad samt temligen eller mycket små, i axlik klase samlade blommor.*

1. **L. ováta** (L.) Br. stjelkblad bredt ovala; läpp 2-klufven, **med jemnbreda, trubbiga flikar.** ♃ Juni, Juli.

Stjelk 1—2 fot hög, utgående från en tunn och krypande rotstock, ofvan bladen försedd med 1—2 små fjäll och vid basen omgifven af 2 bladlösa slidor, nedom bladen trubbkantig, glatt, ofvan dem trind, glandelhårig. De båda bladen glatta, gräsgröna, med båglikt böjda nerver. Klase lång och smal, axlik, gles, men mångblommig, med små, hinnaktiga, äggrunda och spetsiga skärmblad, som **äro kortare än blomskaften. Blommor mycket** större än hos följ., gulgröna. De tre yttre kalkbladen äggrunda, gröna, jemte de båda inre smala, jemnbreda och gulgröna bladen hopböjda och uppåt rigtade; läpp flere gånger längre än de öfriga kalkbladen, smal, nästan vigglik, med aflånga, trubbiga, nästan parallela flikar. Frukt något päronformig, ungefär af skaftets längd.
Förek. **allmänt i fuktiga löfskogar.**

2. **L. cordáta** (L.) Br. stjelkblad hjertlika; läpp 3-delt, med förlängd, i två syllika flikar delad mellanflik. ♃ Juni, Juli.

Mycket mindre, spädare och mera småblommig än föreg. Stjelk utgående från en krypande, grenig rotstock, 4—8 tum hög, trådsmal, vid eller ofvan midten 2-bladig, vid basen omgifven af 2 hinnaktiga slidor, trubbkantig, ofvan bladen gleshårig. Blad glatta, kort uddspetsiga, med nästan otydliga sidonerver. Klase kort, glesblommig, med äggrunda, spetsiga skärmblad, som stundom äro af blomskaftets längd eller ofta kortare. Blommor mycket små, grönbruna. De 3 yttre kalkbladen gröna och liksom de ungefär lika långa, brunröda båda inre kalkbladen jemnbreda, trubbiga, ej hopstående; läpp brunröd, smal, med tvänne små, syllika sidoflikar vid basen och smal, nästan tunglik, i tvänne långa, syllika och utspärrade flikar delad mellanflik. Frukt nästan rundad.
Förek. i barrskogar på fuktiga ställen här och der i norra Skåne, fast öfverallt sparsam, t. ex. *Iglasjön Förslöfs sn, Engelholm* i planteringen (Kamrer S. Södervall), *Wegeholm* (Skolyngl. R. Wallengren), *Verum, Örkelljunga, Bokeslund* samt *Fogdaröd Höörs sn, Bäringe Billinge sn, Lunnom* och *Strömshall Broby sn, Näsum*, mellan *Oppmanna* och *Vånga* samt *Balsberg* (Kand. Hj. Nilsson), *Åhus* (Kand. M. Lovén) m. fl. st.

12. NEÓTTIA L. Nästrot.

Kalk af samma färg, som växten i öfrigt, med de 5 bladen något hopslutna och uppåt rigtade; läpp betydligt längre än de öfriga, utan sporre, vid basen säcklikt utvidgad, sträckt framåt, 2-flikad. Ståndarknapp oskaftad, med oskaftade pollenmassor. Könpelare förlängd. Märke nästan hjertlikt. Fruktämne rakt, men med vridet blomskaft. *Temligen hög, gulbrun ört med fjällig stjelk och medelstora, i axlik, tätblommig klase samlade, brungula blommor.*

1. **N. nidus avis** (L.) Rich. de öfre kalkbladen lika långa, **trubbiga;** läpp utdragen, 2-klufven, med tunglika flikar. ⊙ ⊙, ♃ **Juni, Juli.**

Stjelk utgående från en kort, horizontal och med ett tätt knippe af mycket talrika, tjocka birötter försedd rotstock, fjällig, gulbrun och köttig, trind, glatt. Fjäll slidlika, trubbiga. Klase tätblommig, axlik, med hinnaktiga, lansettlika skärmblad, som äro längre än blomskaftet. De öfre kalkbladen omvändt äggrundt aflånga, trubbiga, ungefär lika långa; läpp från säcklikt utvidgad bas tunglik, 2-flikad, med aflånga, trubbiga, utböjda flikar. Fruktämne omvändt äggformigt.

Förek. här och der i skogar, t. ex. på *Hallandsås, Kullen, Björnekulla, Vitseröd, Skäralid, Bäringe, Ramstorp, Stehag, Marianelund* nära *Gudmundtorp, Klemmedstorp, Reften, Dalby hästhage, Alnarp, Kärrby, Öfvedskloster, Oppma, Börringe, Lindholmen, Sjöbo, Vasaholm, Söfdeborg, Krageholm* (Kand. E. Ljungström), *Baldringe, Röddingedalen, Esperöd, Widtsköfle* (Hr Th. Brown), *Degeberga, Lillö, Oppmanna i Bokenäset* (Kand. Hj. Nilsson) m. fl. st.

4 Flocken. **MALAXIDEÆ.**

13. **CORALLORRHÍZA** HALL. Korallrot.

Kalk till större delen af samma färg som växten i öfrigt; dess blad utstående åt alla sidor; läpp utan sporre, genom blomskaftets vridning nedåt rigtad, 3-klufven, vid basen något förenad med de åt sidorna rigtade bladen. Ståndarknapp oskaftad, till större delen affallande, med oskaftade pollenmassor. Könpelare förlängd. Märke bredt triangulärt. Fruktämne rakt. *Liten gulgrön, blad- och rotlös växt med korall-lik rotstock, slidbeklädd stjelk samt små, i en fåblommig, axlik klase samlade blommor.*

1. **C. innáta** BR. stängel beklädd af vanligen 3 slidor; läpp aflång, vanligen grundt 3-klufven. ♃ Juni.

Rotstock krypande, korallformigt grenad, med korta köttiga grenar, utan rötter. **Stjelk 4 tum—1 fot hög,** gulgrön, trind och glatt, ungefär till midten beklädd med 3 vida, snedskurna, glatta och hinnaktiga slidor. Klase gles, 4—8-blommig, med i början utstående—upprätta, små, kort skaftade blommor och äggrundt lansettlika, spetsiga skärmblad, som äro kortare än blommorna. De tre yttre kalkbladen smala, jemnbredt lansettlika, spetsiga, ofta något längre än de båda inre, bredare, kortare spetsade och, liksom de yttre, gulgröna kalkbladen; de yttre stundom i spetsen bruna: läpp mycket bredare än de öfriga kalkbladen, hvit och vid basen ofta violettprickig, 3-klufven, med små sidoflikar och stor, aflång, ej sällan urnupen mellanflik. Frukt aflång, hängande, glatt.

Förek. sällsynt i skogskärr, t. ex. på *Hallandsås, Engelholms plantering* (Kamrer S. J. Södervall), vid *Brönnestad, Skäralid, Reften* vid *Foglahuset* (ej återfunnen), *Börringe, Roslätt, Ystad* vid *Köpingeåns* gamla fåra.

14. **MALÁXIS** SW. Myggblomster.

Kalk mer eller mindre grönaktig; dess 3 yttre blad större än de 3 inre; läpp uppåt rigtad, utan sporre, med vid basen något inböjda kanter och derigenom nästan skedformig, odelt. Ståndarknapp oskaftad, med den öfre delen affallande i form af ett lock samt aflånga, oskaftade, 2-delta pollenmassor. Könpelare kort, trind. Märke rundadt aflångt. Fruktämne ej vridet, men med vridet skaft.

Liten, fåbladig sumpväxt med stjelkens nedre del uppsväld till en slidbeklädd knöl samt små, i täta axlika klasar samlade blommor.

1. **M. paludósa** (L.) Sw. stjelkblad 2—3, aflånga—omvändt äggrunda. ♃ Juli, Aug., gröng. blr.

Stjelkens underjordiska del temligen tjock, svampig, snedt uppstigande och uppkommande från förra årets stjelkknöl samt innanför det öfversta fullt utvecklade bladet uppsvällande till en stjelkknöl för följande år. Stjelk endast nedtill bladig, 2—5 tum hög, ofta kortare än axet, glatt och femkantig. Blad bågnerviga, mot basen nästan afsmalnande till ett skaft, ej sällan på kanterna frambringande groddknoppar. Klase lång och smal, mångblommig, med örtartade, lansettlika skärmblad ungefär af blomskaftets längd, och mycket små, gulgröna blommor. De 3 yttre kalkbladen äggrunda, spetsiga, tvänne af dem uppåt och det tredje nedåt rigtadt; läpp aflångt äggrund, större än de båda öfriga inre, aflånga och sidoställda bladen. Frukt nästan päronformig, upprätt, glatt.

Förek. sällsynt i mossar och kärr i synnerhet i norra delen, t. ex. vid *Houf, Allerum, Brönnestad, Bälinge, Blinkarp, Rökaholm, Råröd* nära *Ringsjön* (Kand. Hj. Nilsson), *Eskilstorp Broby sn* m. fl. st.; i södra delen sällsynt, t. ex. vid *Bjersjöholm.*

15. STÚRMIA Reich. Myggyxne.

Kalk något grönaktig; dess fem blad ungefär lika stora och smalare än den uppåt rigtade, odelta och sporre saknande läppen. Ståndarknapp nästan oskaftad, med den öfre delen affallande i form af ett lock samt runda, oskaftade, 2-delta pollenmassor. Könpelare förlängd, upptill vingkantad. Märke rundadt. Fruktämne nästan ej vridet. *Liten, merendels 2-bladig kärrväxt med stjelkens nedre del uppsväld till en slidbeklädd knöl samt temligen små, gulgröna, i en fåblommig, axlik klase samlade blommor.*

1. **S. Loesélii** (L.) Reich. stängel 3-kantig; blad ovala—lansettlika; läpp ej längre än de öfriga kalkbladen. ♃ Juni, Juli, gröng. blr.

Stjelkens underjordiska del tjock, svampig, mycket kort, horizontal eller snedt uppstigande och i spetsen barande förra årets, af vissnade bladslidor omgifna stjelkknöl, i hvars spets fjolårets förvissnade stjelk ofta qvarsitter; den under året genom uppsvällning af den bladbärande stjelken uppkommande stjelkknölen ännu vid blomningen föga utvecklad och ställd vid sidan af eller något ofvanför den gamla. Stjelk 3—6 tum hög. Blad aflångt lansettlika, mot basen nästan afsmalnande till ett skaft, nästan motsatta, gulgröna och glänsande. Klase 3—8-blommig, med äggrunda—lansettlika skärmblad, som äro än längre än kortare än blomskaften. Blommor små, blekt gulgröna. De 3 yttre kalkbladen smala, nästan aflånga, de båda inre ungefär lika långa som dessa, men nästan trådsmala; läpp aflångt äggrund, trubbig och naggad, bredare än de öfriga kalkbladen. Frukt upprätt, aflångt klubblik.

Förek. sällsynt i kalkkärr såväl i nordöstra delen, t. ex. vid östra sidan af *Vejlesjön* och vid *Lefrasjön, Ahus kärr* vid *Furuboda* (Kand. Hj. Nilsson), *Widtsköfle* mot *Yngsjö* (Hr Th. Brown), som i vestra delen, t. ex. vid *Saxtorp*, mellan *Örtofta* och *Lackalänge* i torfmossar, *Christineberg* nära *Malmö* m. fl. st.

81 Fam. IRÍDEÆ. Juss.

Kalk färgad, bestående af 6, i 2 kransar anordnade blad. Ståndare 3, i en krans, motsatta de yttre kalkbladen, med utåtvända knappar. Stift enkelt, med 3 bladlika märken. Frukt undersittande, 3-rummig och mångfröig, med stora frön, öppnande sig genom 3 skal. *Örter med rotstock eller löklik stam och ensamma, toppstälda eller i ensidiga toppstälda knippen samlade blommor.*

1. IRIS Tourn. Svärdslilja.

Kalk regelbunden; dess 3 yttre blad utböjda, de 3 inre upprätta. Ståndare jemte kalkbladen fästa på ett rörformigt kronfäste: deras knappar dolda under de stora, kalkbladslika märkena. Stift kort, med kalkbladslika, nästan tvåläppiga märken, hvilkas öfre läpp är långt utdragen och i spetsen 2-klufven. Frukt läderartad, 3-kantig. *Hög, glatt kärrväxt med rotstock, svärdlika, omfattande blad och stora, praktfulla, gula, före blomningen inom en hylsa inneslutna blommor.*

1. **I. Pseudácorus** L. de yttre kalkbladen på insidan glatta; de inre kortare än märkena. ♃ Juni, Juli, g. blr.

Rotstock tjock, krypande. Stjelk 2—5 fot hög, upprätt, nästan trind och upptill grenig. Blad ungefär af stjelkens längd, lansettlikt jemnbreda och långt spetsade, vändande ena kanten mot stjelken. De nedre hylsbladen bladlika, de öfre nästan hinnaktiga. De yttre kalkbladen omvändt äggrunda, afsmalnande i en bred klo, nedtill mörkgula, brunstrimmiga; de inre nästan jemnbreda och vid basen hopvikna; kronfäste kortare än fruktämnet. Märkets öfre läpp aflång, med spetsiga, ojemnt tandade flikar.

Förek. temligen allmänt vid åar, i torfgrafvar o. s. v.

---

82 Fam. NARCISSÍNEÆ. Briss.-Mirb.

Kalk färgad, bestående af 6, i två kransar anordnade blad. Ståndare 6, anordnade i två kransar, med inåtvända knappar. Stift enkelt, med helt eller 3-flikigt märke. Frukt undersittande, 3-rummig, med vanligen flerfröiga rum, öppnande sig med 3 skal. *Lökväxter med merendels smala, platta, från löken utgående blad och ofta ensamma, af hylsblad omgifna blommor i spetsen af en stängel.*

Öfversigt öfver slägtena.

Kalk plattadt utbredd, med lika stora blad.	*Narcissus.*
Kalk klocklik; dess yttre blad större än de inre.	*Galanthus.*

---

1. NARCÍSSUS Tourn. Narciss, Påsklilja.

Kalk fäst i kanten af ett rörformigt kronfäste och med ett rörformigt (hos vår art) bihang på insidan; kalkblad lika stora, plattadt utbredda. Ståndare 6, 3 och 3 fästa på olika höjd på kronfästet, med korta strängar och trubbiga, genom längdspringor sig öppnande knappar. Stift förlängdt, med 3-flikigt märke. *Tidigt blommande lökväxt med enblommig stängel och en stor, gul, lutande, i början inom ett rörformigt slutet och hinnaktigt hylsblad innesluten blomma.*

1. **N. Pseudonarcissus** L. ståndare lika långa; kalkblad ungefär af det rörformiga bihangets längd. ♃ April. Maj.

Lök omgifven af talrika och slidlika fjäll, årligen tillväxande i spetsen och frambringande merendels 3 fullt utvecklade blad; blomstängel utgående från det öfversta bladets vinkel. Blad smala, jemnbreda, något rännformiga, kölade och rent gröna. Stängel $^1/_2$—1 fot hög, plattadt 2-kantig. Blomma lutande, ofvan hylsbladet kort skaftad, nästan luktlös. Kalkblad äggrunda, blekgula; kalkbihang höggult, i kanten krusigt och naggadt; kronfäste uppåt vidgadt, gult. **Ört mycket giftig.** ***Påsklilja.***

Förek. sällsynt på sidländta ängar i norra Skåne, efter utseendet vild, t. ex. vid *Sandby herregård* samt på ängar mellan *Sandby* och *Fjerlöf*, mellan *Önnestad* och *Skoglösa*, *Blinkarp*; dessutom flerestädes förvildad i gamla trädgårdar.

N. poéticus L. med blågröna blad och hvita blommor, hvilkas kalkbihang är skålformigt och mycket kortare än kalkbladen, förekommer allmänt odlad och ej sällan förvildad i gamla trädgårdar.

2. GALÁNTHUS L. Snödroppe.

Kalk 6-bladig, med klocklikt hopslutna blad; de 3 yttre kalkbladen mycket större än de 3 inre. Ståndare 6, med sylspetsade och genom tvänne aflånga hål i spetsen sig öppnande knappar. Stift förlängdt, med odelt, spetsigt märke. *Tidigt blommande lökväxt med en ensam, hängande hvit blomma, som nedtill omgifves af ett hinnaktigt, med 2 gröna kölar försedt hylsblad.*

1. **G. nivális** L. blad smala, jemnbreda, kölade; stängel enblommig; hylsa 2-delt. ♃ Mars, April, hv. blr.

Lök omgifven af några få slidomfattande fjäll, årligen tillväxande i spetsen och frambringande 2 fullt utvecklade blad; blomstängel utgående från vinkeln af det öfversta bladet. Blad blågröna, kortare än stängeln, jemnbreda och grundt rännformiga, trubbiga och vid basen omgifna af en lång, tvärhuggen slida. Stängel 5—6 tum hög, plattad. De yttre kalkbladen smalt omvändt äggrunda, trubbiga och något kupiga, de inre smalt omvändt hjertlika, platta och grönstrimmiga på insidan samt med en grön fläck på utsidan.

Förek. här och der dels på ängar i närheten af trädgårdar, troligen derifrån utkommen, dels förvildad i gamla trädgårdar, t. ex. *Kolema Röstånga sn*, *Bosarp*, *V. Karaby*, *Lund*, *Malmö*, *Dalköpinge*, *Ö. Torp*, *Esperöd* m. fl. st.

83 Fam. HYDROCHARÍDEÆ. DC.

Blommor vanligen enkönade och tvåbyggare, regelbundna. Foder 3-bladigt. Krona 3-bladig. Ståndare talrika, de inre ej sällan utan knappar. Honblommor med undersittande fruktämne och vanligen 6 märken. Frukt vanligen 6-rummig och mångfröig, bärlik, affallande oöppnad. *Vattenväxter med ensamma eller i fåblommiga knippen samlade och af hylsblad omgifna blommor.*

Öfversigt öfver slägtena.

Hanblommor med nedtill hopväxta ståndare; honblommornas kronblad med ett glandellikt bihang på insidan. . . . . *Hydrocharis.*

Hanblommor med fria ståndare; honblommornas kronblad utan glandellikt bihang på insidan. . . . . *Stratiotes.*

---

1. **HYDRÓCHARIS** L. Dyblad.

Foder och krona 3-bladiga. Hanblommor med merendels 12 nedtill hopväxta strängar, af hvilka de 3 innersta sakna knappar; deras kronblad utan glandellikt bihang på insidan. Honblommor med vanligen 3 strängar utan knappar, 6 korta stift samt tvåflikiga märken; deras kronblad med ett glandellikt bihang på insidan. Frukt bärlik, ofullständigt 6-rummig. *Vattenväxt med rundade, flytande och med hinnaktiga stipler försedda samt knippevis samlade blad och små hvita blommor.*

1. **H. Morsus ranæ** L. blad långt skaftade, rundadt njurlika. ♃ Juli, Aug., hv. blr.

Stjelk 1—2 fot lång, trind, nedsänkt, från lederna utvecklande knippen af blad, birötter, blomstänglar och långa trådsmala, i spetsen med en aflång knopp försedda grenskott. Blad nästan läderartade, ofvan glänsande, under rödaktiga, med båglikt böjda hufvudnerver och nästan raka tvärnerver; bladskaft vid basen på insidan försedda med tvänne stora, hinnaktiga stipler. Hanblommor på långa stänglar, 2—4, skaftade, vid basen omgifna af 2 hinnaktiga hylsblad; foderblad aflångt äggrunda; kronblad rundadt omvändt äggrunda. Honblomma ensam på en nästan outvecklad stängel, ofvan hylsbladet långt skaftad. Frukt aflångt äggrund.

Förek. temligen allmänt i vatten på sumpiga ställen.

2. **STRATIÓTES** L. Dyborre.

Foder och krona 3-bladiga. Hanblommor med talrika, fria ståndare samt mellan dem och kronan talrika, ståndarlika glandler. Honblommor utan sterila ståndare, men med glandler liksom i ♂ blomman; deras kronblad utan glandellikt bihang på insidan. Stift 6, med 2-flikiga märken. Frukt bärlik, 6-rummig. *Vattenväxt med*

jemnbreda och taggsågade, nedsänkta blad samt hvita, inom bladlika hylsor inneslutna blommor.

1. **S. aloides** L. blad smala, nästan jemnbreda, kölade, i kanten taggiga; ♀ blommor kort skaftade, ensamma eller parvisa, omgifna af 2 örtartade hylsblad. ♃ Juli, Aug., hv. blr.

Rotstock kort, i spetsen utvecklande en rosett af talrika, tätt sittande blad och från bladvecken frambringande långa, i spetsen med en bladrosett forsedda grenskott, genom hvilka växten fortplantar sig. Blad $^1/_2$—1 fot långa, styfva, bräckliga och mörkgröna, oskaftade, utan stipler. Blomstänglar från bladvecken, kortare än bladen, upptill tjockare, plattade och på kanterna glestaggiga. Hanväxten ej funnen i de skandinaviska länderna; dess blommor flere tillsammans inom tvänne hoptryckta, kölade, gröna och nästan läderartade hylsblad. Honblommor mindre än ♂ blommorna, ensamma eller parvisa, nästan oskaftade inom tvänne hylsblad af samma beskaffenhet som hos ♂ växten; foderblad rundade; **kronblad nästan omvändt hjertlika.**

Förek. här och der på dyiga ställen, i åar, torfgrafvar o. s. v., t. ex. vid *Flinge* (Stud. S. Murbeck). *Heidarp, Lackalänge, Segeå, Roslatt* (Kand. P. Gren), *Hyltarp, Månstorp, Lindholmen, V. Tvet, Öfredskloster, Araskoga, Sofdeborg, Asmåsa* (Kand. E. Ljungström), *Brosarp, Yngsjö, Harlöf, Christianstad, Åhus* (Kand. M. Lovén), *Beckaskog, Karsholm, Oppmanna* (Kand. Hj. Nilsson) m. fl. st.

84 Fam. NAJÁDEÆ. Dumort.

Blommor enkönade, tvåbyggare (eller sambyggare). Hanblomma med en ståndare, omgifven af ett yttre samt ett inre hylsblad; det inre nästan till spetsen sammanväxt med ståndarknappen och slutligen i spetsen uppbristande i 4 tillbakarullade flikar. Honblomma utan hylsblad, med kort stift och 2—4 trådlika märken. Frukt enrummig, enfröig och nötlik. *Vattenväxter med slidomfattande, nästan motsatta eller skenbart kransstälda blad och oansenliga, i bladvecken ensamma blommor.*

1. **NAJAS** L. Nateserf.

Samma karakterer som för familjen.

1. **N marina** L. blad i kanten vågiga, tandade, jemnbreda. ⊙ Juli—Sept.

Hela växten nedsänkt i vattnet, styf och bräcklig. Stjelk nedtill rotslående, $^1/_2$—2 fot lång, ända från basen upprepadt 2-grenig, upptill med temligen korta stamled och ej sällan glest småtaggig. Blad parvis närmade hvarandra och derigenom nästan motsatta eller stundom tillsammans med det nedersta bladet på den från det ena bladets vinkel utgående grenen bildande 3-bladiga kransar; slidor vidgade, helbräddade. Ståndare med kort sträng. Nöt blekt gråbrun, smågropig, något plattad, aflångt äggformig och längs ena kanten kölad.

Förek. vid hafsstränder dels i hafsvattnet dels i utloppen af åar, sällsynt i nordöstra delen vid *Helgeåns* utlopp.

---

2 Serien. LILIIFLORÆ.

85 Fam. LILIÁCEÆ. DC.

Blommor nästan alltid tvåkönade. Kalk regelbunden, vanligen färgad, bestående af 6 (stundom 4 eller 8) i tvänne kransar anordnade, fria eller hopväxta blad. Ståndare 6 (stundom 4 eller 8), i två kransar. Stift vanligen enkelt och med helt eller 3-flikigt märke. Frukt öfversittande, 3- (stundom 4 eller 8-)rummig, merendels flerfröig, bärlik eller kapselartad. *Örter med lök eller rotstock, slidomfattande blad och på flerehanda sätt anordnade blommor.*

Öfversigt öfver slägtena.

† *Stift ensamt.*

* *Kalk sambladig; frukt bärlik.*

Kalk 4-delt. . . . . *Majanthemum.*
Kalk 6-klufven, hvitaktig. . . . . *Convallaria.*
Kalk 6-delt, gröngul. . . . . *Asparagus.*

** *Kalk fribladig; frukt kapselartad.*

a. *Ståndarsträngar fästa vid knappens bas.*

Blommor ensamma, toppstälda. . . . . *Tulipa.*
Blommor i toppstäld, flocklik blomställning. . . . . *Gagea.*

b. *Ståndarsträngar fästa vid knappens sida.*

1. *Örter med lökstam.*

Kalkblad vid basen på insidan försedda med en honungsgrop. *Lilium.*
Kalkblad utan honungsgrop; blommor i flock, omgifna af hylsblad. *Allium.*
Kalkblad utan honungsgrop; blommor i qvast eller klase, utan hylsblad. . . . . *Ornithogalum.*

2. *Örter med rotstock.* . . . . *Anthericum.*

†† *Stift flere.* . . . . *Paris.*

---

1. **MAJÁNTHEMUM** Web. Ekorrbär.

Kalk 4-delt, med utstående eller nedböjda flikar. Ståndare 4, fästa på kalkens bas. Stift enkelt, med nästan helt märke. Frukt bärlik, vanligen 2-rummig, med 1—2-fröiga rum. *Liten bredbladig skogsväxt med rotstock, 2-bladig stjelk och små hvita, i upprätta klasar samlade blommor.*

1. **M. bifólium** (L.) F. W. Schmidt, stjelkblad vanligen 2, utdraget

hjertlika, tätt närmade till hvarandra ofvan stjelkens midt; blommor parvisa, i en ensam upprätt klase. ♃ Maj, Juni, hv. blr.

Rotstock nästan trådsmal, krypande, stundom bildande grenskott och frambringande den toppstälda, blombärande stjelken. Denna 4—8 tum hög, upprätt, vid basen omgifven af hinnaktiga slidor, nästan trind, nedtill glatt, upptill kort gleshårig. Stjelkblad kort skaftade och kort spetsade, med bred inskarning vid basen, **på undre sidan jemte skaften kort gleshåriga. Klasar smala, tätblommiga**, med hinnaktiga skärmblad, som äro kortare än blomskaften. Blommor välluktande. Kalkflikar äggrundt—jemnbredt aflånga, först utstående, sedan **nedböjda. Ståndare** af kalkflikarnes längd. Bär klotrunda, i början hvita och **rödprickiga, slutligen röda.**

Förek. **allmänt i skogar och busksnår.**

2. CONVALLÁRIA L. Konvalje.

Kalk 6-klufven, klocklik eller nästan cylindrisk. Ståndare 6, fästa på kalken. Stift enkelt, med 3-flikadt märke. Frukt bärlik, 3-rummig, med 1—2-fröiga rum. *Bredbladiga skogsväxter med rotstock samt hvitaktiga blommor i mångblommiga eller fåblommiga klasar på stänglar eller i bladvecken.*

† *Blomskaft utgående från en underjordisk stam; kalk rundadt klocklik.*

1. **C. majális** L. rotblad bredt lansettlika; blommor hängande, i ensidig klase. ♃ Maj, Juni, hv. blr.

Rotstock krypande och temligen tunn, ej sällan bildande grenskott och utvecklande en sidostäld stängel. Denna 4—10 tum hög, upprätt, med något nedböjd topp, nederst halftrind, upptill plattadt 3-kantig, glatt, vid basen omgifven af hinnaktiga slidor, som äfven omsluta de båda från rotstockens spetsknopp utvecklade rotbladen. Dessa tätt bågnerviga, spetsiga, med långa skaft, af hvilka det nedre bladets slidlikt omsluter det öfres. Blommor rent hvita, välluktande, 5—10 i hvarje klase, med hinnaktiga skärmblad. Kalk kortare än blomskaftet, med korta, tillbakaböjda, breda och trubbiga flikar. Ståndare fästa på kalkens bas, kortare än kalken, med glatta strängar. Stift kort och tjockt. Bär **runda, röda.**

Förek. **allmänt i skogsbackar, busksnår o. s. v.**

†† *Blomskaft utgående från bladvecken af en förlängd stjelk; kalk nästan cylindrisk.*

* *Blad spridda.*

2. **C. multiflóra** L. stjelk trind; blad aflångt äggrunda; ståndarsträngar håriga. ♃ Maj, Juni, grönhv. blr.

Rotstock krypande, tjock och knölig, fjällig. Stjelk utgående från rotstockens spets, 2—3 fot hög, upprätt, i spetsen något bågböjd, glatt, nedtill bladlös. Blad 2-sidigt anordnade, nästan trubbiga, halft omfattande, under något blåaktigt gröna. Klasar utgående från de mellersta bladvecken, 3—5-blommiga, nedböjda, ofta utan tydliga skärmblad, med grönhvita blommor. Kalk ungefär vid midten något sammandragen, med äggrundt lansettlika, på insidan småludna flikar. Ståndare fästa på kalkens midt. Stift förlängdt. Bär runda, svartblå.

Förek. **temligen allmänt i skogar.**

3. **C. Polygónatum** L. stjelk kantig; blad aflångt äggrunda; ståndarsträngar glatta. ♃ Maj, Juni, grönhv. blr.

Lägre än föreg. (1—½ fot hög), hvilken den för öfrigt liknar, men från hvilken den, förutom genom ofvan anförda kännetecken, äfven skiljer sig genom den vid basen slidbeklädda stjelken, de nästan åt en sida utstående bladen, sina mera fåblommiga (1—2-blommiga) klasar och den vid midten bredare kalken.

Förek. här och der i skogstrakter bland buskar, allmännast i norra delen, t. ex. vid *Kullen, N. Vram, Brandsberga* och *Allarp Riseberga sn, N. Rörum, Bosarp, Stehag, Gunnaröd, Råröd* vid *Ringsjön, Fogelsång, Dalby, Strö, Öfvarp, Sandhammar, Knislinge, Broby, Åhus* m. fl. st.

*** Blad kranssittande.*

4. **C. verticilláta** L. stjelk kantig; blad smalt lansettlika; ståndarsträngar glatta. ♃ Juni, grönhv. blr.

Rotstock krypande, i spetsen utvecklande en stjelk. Denna 1½—3 fot hög, rak och upprätt, glatt, nedtill bladlös. Blad merendels 4, sällan flere, i hvarje krans, rätnerviga, långt tillspetsade och mot basen något afsmalnande, i kanten sträfva, för öfrigt glatta och blåaktigt gröna. Klasar 2—4-blommiga, **nedböjda, med hvitgröna blommor och smala, hinnaktiga skärmblad. Kalk mindre än hos föreg., med smal, jemntjock pip; kalkflikar aflånga, trubbiga, på insidan håriga. Ståndare fästa på kalkens midt, med korta, nästan glatta strängar.** Stift förlängdt. Bär runda, röda.

Förek. temligen allmänt i skogar, i synnerhet i vestra delen, men ingalunda sällsynt äfven i östra och norra, t. ex. vid *Högestad, Röddinge, Andrarum, Löfvestad, Ekeröd, Degeberga, Uddarp* (Kand. Hj. Nilsson), *Ignaberga Finja, Broby* m. fl. st. *Näsum, Kungskullen Glimåkra sn* (Kand. Hj. Nilsson), (Lekt. L. J. Wahlstedt),

3. ASPÁRAGUS Tourn. Sparris.

Blommor genom felslagning mångbyggare. Kalk något gröntaktig, klocklik och 6-delt. Ståndare 6, fästa på kalkens bas. Stift temligen kort, med 3-flikigt märke. Bär 3-rummigt, med 2-fröiga rum. *Hög, mycket grenig ört med rotstock, små fjäll-lika blad och knippevis samlade, barrlika samt bladartade grenar från bladvecken på smågrenarne samt med små, gröngula, hängande blommor från bladvecken.*

1. **A. officinális** L. stjelk upprätt, grenig, fjällbeklädd, med knippevis förenade, barrlika grenbildningar från vinklarne af de yngsta grenarnes fjäll. ♃ Juni, gulgr. blr.

Rotstock krypande, utsändande köttiga, hvita och fjällbeklädda grenar, som ofvan jord utväxa till gröna, pyramidlikt förgrenade, trinda, upprätta och 2—4 fot höga stjelkar. Blad i form af hinnaktiga, äggrundt lansettlika och spetsiga fjäll. Blommor ensamma eller 2—3 tillsammans, hängande, utgående såväl från de bladveck, i hvilka vanliga grenar sitta, som från dem, i hvilka de barrlika grenbildningarne hafva sin plats; blomskaft ledade; kalkflikar äggrundt aflånga, med rundadt trubbig, utböjd spets; ♂ blommor längre och mot basen afsmalnande; ♀ blommor vid basen afrundade. Bär runda, röda.

Förek. sällsynt såväl på hafskusten, t. ex. *Malmö* söder om staden, *L. Hammar, Ystad, Sandhammar,* som i skogar och på odlade ställen, t. ex.

vid *Örtofta, Önnerup* i en åker ymnigt (Kand. F. W. Bökman), *Alnarp, Roslätt*. Denna senare form närmar sig mest den odlade (*var. altilis*); strandformen synes vara fullkomligt vildt växande och utgör en särskild form (*strictus* DETH.).

4. **TÚLIPA** TOURN. Tulpan.

Blommor ensamma, toppstälda, utan hylsblad. Kalkblad utan honungsgrop, klocklikt hopslutna, slutligen affallande. Ståndare 6, inneslutna, ej hopväxta med kalken, med strängen fäst i en inskärning i knappens bas. **Pistill utan stift, med 3 märken.** Frukt 3-rummig och mångfröig, kapselartad och 3-skalig. ***Tidigt blommande lökväxt med smala, nästan jemnbreda blad och en ensam, stor, gul blomma i stjelkens spets.***

1. **T. sylvéstris** L. kalkblad spetsiga; ståndarsträngar vid basen **håriga. ♃ Maj, Juni, g. blr.**

Lök äggformig, omgifven af torra, svartbruna fjäll (förtorkade lemningar af föreg. års lökfjäll) och med endast 1—2 friska lökfjäll, förlängande sig i en stjelk och vid sidan af denna bärande följande årets, redan under blomningen väl utbildade lök. Stjelk enkel, upprätt, nedtill 2—3-bladig, 1—1 ½ fot hög, trind och glatt. Blad vid basen slidlika, långa, smalt lansettlika och spetsiga, blågröna. Blomma före blomningen nedböjd; kalkblad i spetsen håriga, de yttre lansettlika, innan utslagningen med utböjda spetsar, de inre ovala och vid basen ulligt hårbräddade. Märken korta, tvärhuggna.

Förek. ej sällan förvildad från trädgårdar, på vallar, gräsplaner o. s. v., t. ex. vid *Christianstad, Landskrona, Örtofta, Lund, Knästorp, Malmö* m. fl. st.

5. **GÁGEA** SALISB. Vårlök.

Blommor i en toppstäld, af gröna hylsblad omgifven, flocklik blomställning. Kalk på utsidan grönaktig, 6-bladig, merendels stjernlikt utbredd; dess blad utan honungsgrop, qvarsittande och vid fruktmognaden gröna. Ståndare 6, ej hopväxta med kalken, med strängen fäst vid knappens bas. Stift förlängdt, med otydligt 3-klufvet märke. Frukt 3-rummig, med fåfröiga rum, kapselartad och 3-skalig. ***Tidigt blommande lökväxter med endast hylsblad bärande stängel och gula blommor.***

Anm. Löken hos arterna af detta slägte har endast ett lökfjäll, med hvilket rotbladens slidlika del är till största delen hopväxt. Detta lökfjäll är en nästan solid, köttig massa och utgör största delen af löken. Vid blomningstiden är det lökfjäll, som tillhör den lök, ur hvilken den blommande plantan utväxt, nästan hopskrumpet, men i vinkeln af rotbladet finnes en ny frisk lök, som vid nyss nämnde tid är nästan fullväxt och inneslutes inom det gamla lökfjället. Då flere rotblad förefinnas, uppkommer en ny lök i vinkeln af hvarje rotblad, men flere lökar kunna äfven uppstå, när växten eger endast ett utvecklad rotblad. Stundom frambryta de nya lökarne ur moderlöken, så att denna tyckes vara sammansatt af flere lökar. Vid lökens bas kunna dessutom uppstå **talrika, mycket små, nästan grynlika** lökar.

Öfversigt öfver arterna.

† **Rotblad 2.**

Kalkblad spetsiga, på undre sidan jemte blomskaft och hylsblad småludna. *G. arvensis.*

Kalkblad trubbiga, jemte blomskaft och hylsblad glatta. *G. spathacea.*

†† **Rotblad ensamma.**

* **Lök utan yttre smålökar.**

Kalkblad aflångt lansettlika, spetsiga, med utböjd spets. *G. minima.*

Kalkblad aflånga, trubbiga, upprätta. . . . . *G. lutea.*

** **Lök med 2 yttre smålökar.** . . . . *G. stenopetala.*

---

† *Rotblad 2.*

1. **G. arvénsis** (Pers.) Dumort. kalkblad aflångt lansettlika, spetsiga, på undre sidan jemte blomskaft och hylsblad småludna. ♃ April, Maj, g. blr.

Lök inneslutande en ny lök i hvardera af de båda rotbladens vinklar; den ena löken något större än den andra, båda blommande till följande året. Rotblad smala, nästan jemnbreda, något rännformiga och långs undre sidan trubbkölade, i spetsen utböjda, längre än stängeln. Denna nästan trind, 2—4 tum hög. Blomställning 5—10-blommig, omgifven af flere hylsblad, af hvilka de båda nedersta äro nästan motsatta, lansettlika samt vanligen något längre än blomställningen och större än de öfriga, från hvilka de äro något aflägsnade. Stift knappt längre än ståndarne.

Förek. sällsynt på åkrar i närheten af *Trelleborg* och vid *Kronotorp* nära *Alnarp* (Dr A. G. Nathorst).

2. **G. spathácea** (Hayne) Salisb. kalkblad aflångt lansettlika, trubbiga, jemte blomskaft och hylsblad glatta. ♃ Maj, g. blr.

Lök från basen utvecklande talrika smålökar och inneslutande i vinkeln af det nedre rotbladet en större och i vinkeln af det öfre en mycket liten, ej under näst följande år till blomning kommande lök. Rotblad litligt gröna, längre än stängeln, trådsmala och halftrinda, på öfre sidan platta eller svagt rännformiga. Stängel 3—6 tum hög, nästan trind. Flock 2—5-blommig, med det nedersta, vid basen slidlikt vidgade och i en trind spets tvärt utdragna hylsbladet skildt från flocken och de öfriga, betydligt mindre hylsbladen, merendels ej nående öfver blomställningen. Kalkblad kortare och bredare än hos de öfriga arterna, med hutlikt sammandragen spets. Stift mycket längre än ståndarne.

Förek. här och der i bokskogarne i vestra och södra delen, t. ex. vid *Rosenhult* på *Hallandsås*, *Kullen*, *Gyhult*, *Ramlösa*, *Ramstorp*, *Tåbelund* vid *Eslöf*, kring *Ringsjön*, *Oppma*, *Reften*, *Dalby hasthage*, *Alnarp*, *Krageholm*, *Gladsax* (Dr A. Falck), *Segesholm* och *Borrestad* (Hr Th. Brown); i norra delen, t. ex. *Lillo* (Lekt. L. J. Wahlstedt), *Uddarp* (Kand. Hj. Nilsson), *Hesslcholm* (Prov. J. Persson).

†† *Rotblad ensamma.*

* *Lök utan yttre smålökar.*

3. **G. mínima** (L.) Dumort. det nedersta hylsbladet något aflägsnadt från blomställningen; kalkblad aflångt lansettlika, spetsiga, med utböjd spets. ♃ Maj, g. blr.

Lök af en rostbrun färg, inneslutande en större, i rotbladets vinkel uppkommande och till följande år blommande lök samt en annan mindre, ofvanför den större befintlig och ej till näst följande år blommande. Rotblad liiligt grönt, smalt, jemnbredt, nästan plattadt, med trind spets. Stängel 4—6 tum hög, ungefär af bladets höjd, nästan trind. Blomställning 2—7-blommig, med det nedersta hylsbladet lansettlikt, nästan kortare än flocken, men betydligt större än de öfriga hylsbladen; kalkblad, blomskaft och hylsblad glatta. Stift föga längre än ståndarne.

Förek. ej sällsynt i fuktiga skogar och gamla trädgårdar öfver hela provinsen.

4. **G. lútea** (L.) Ker, nedersta hylsbladet sittande intill blomställningen; kalkblad aflånga, trubbiga, upprätta. ♃ April, g. blr.

Lök inneslutande en, i rotbladets vinkel sittande, ny lök. Rotblad grågrönt, betydligt bredare än hos föreg., lansettlikt jemnbredt, på undre sidan 3-köladt och i spetsen huflikt sammandraget. Stängel kantig, 5—7 tum hög, lägre än rotbladet. Hylsblad i kanten långhåriga, det nedersta större än de öfriga, lansettlikt och ej sällan längre än den 2—9-blommiga blomställningen; blomskaft och kalkblad glatta. Stift af ståndarnes längd.

Förek. allmänt i skogar och på odlade ställen.

** *Lök med tvänne yttre smålökar.*

5. **G. stenopétala** (Fr.) Reich. kalkblad smalt aflånga, nästan spetsiga. ♃ April, g. blr.

β **praténsis** Koch, smålökar nästan rundade; kalkblad kortare och bredare.

Lök utvecklande tvänne nya, aflånga—omvändt äggrunda, mot basen starkt afsmalnande (und. *β*), gula eller violetta (ej sällan hos *β*) lökar, nämligen en större och en mindre; den förra uppkommande i vinkeln af rotbladet, den senare ofvanför detta, båda vanligen blommande till följande året. Rotblad blåaktigt grönt, jemnbredt, mot båda ändar afsmalnande, plattadt och på undre sidan köladt, längre än stängeln. Denna 4—7 tum hög, kantig. Hylsblad lansettlika, i synnerhet mot basen långt hårbräddade; de båda nedersta ofta nästan motsatta och större än de öfriga, eller det nedersta stundom något aflägsnadt från de öfriga och omslutande en liten lök; blomställning 3—6-blommig, med kantiga blomskaft. Kalkblad mycket långa, nästan jemnbreda. Stift knappt längre än ståndarne.

Förek. här och der i åkrar på slättbygden, i synnerhet i vestra delen, t. ex. vid *Saxtorp*, *Ålstorp*, mellan *V. Karaby* och *Keflinge*, kring *Lund* och derifrån ända till *Malmö* ganska allmänt, *Burlöf*, *Dalby*, *Bara*, *Klågerup* (Kand. Hj. Nilsson) m. fl. st.; äfven flerestades i östra, särdeles nordöstra delen, t. ex. *Klintholmen* och *Svarte* (Kand. Hj. Nilsson), *Ystad* (Apoth. C. Enebuske), *Vidtsköfle*, *Christianstad*, *Färlöf* (Kand. Hj. Nilsson), *Lillö* (Lekt. L. J. Wahlstedt), *Öllsjö* (Prov. J. Persson), *Kiaby* (Notarien J. N. Brolin), *Gualöf* (Skollär. N. M. Tullberg); *β pratensis* på åkrar och gräsvallar i vestra delen kring *Lund* och *Malmö* på många ställen, t. ex. *Uppåkra*, *Flackarp*, *Lomma*, *Karrtorp*, *Arlöf*, *Burlöf*, *Klågerup* (Kand. Hj. Nilsson), *Hyllie* (Dr J. Eriksson) m. fl. st.

6. LÍLIUM Tourn. Lilja.

Blommor samlade i en toppställd klase. Kalk färgad, affallande, 6-bladig, med bladen på insidan försedda med en honungsgrop.

Ståndare 6, ej hopväxta med kalken; deras strängar fästa vid knappens sida. Stift förlängdt, med 3-kantigt märke. Frukt kapselartad, mångfröig, 6-farad, 3-skalig. *Lökväxt med bladig stjelk, nästan kranssittande blad och stora röda blommor.*

1. **L. Mártagon** L. kalkblad tillbakarullade, på insidan håriga. ♃ Juni, Juli, r. mörkfläckiga blr.

Lök med talrika, gula, köttiga, spiralstälda och tegellagda fjäll, ej frambringande några rotblad och i det öfversta lökfjällets vinkel vid sidan af stjelken bärande en ny, vid blomningstiden ännu föga utvecklad lök samt vanligen flere mindre lökar i de nedre lökfjällens vinklar. Stjelk utgående från lökstammens spets, 2—4 fot hög, nästan trind, glatt, nedtill bladlös, ungefär vid midten bärande 3—11-bladiga kransar och ofvan för dem smärre, spiralstälda blad. Blad glatta, bågnerviga, kort skaftade, jemnbredt—äggrundt lansettlika, kort spetsade. Blommor i 3—10-blommig klase, långt skaftade, med utspärrade, bågböjda skaft, röda, med violetta och bruna fläckar. Kalkblad smalt aflånga, tillbakarullade. Ståndare och stift långt utskjutande.

Förek. här och der förvildad från trädgårdar, t. ex. vid *Ellinge, Krageholm, Marsvinsholm* m. fl. st.

7. ÁLLIUM Hall. Lök.

Blommor samlade i en toppstäld och af en hinnaktig hylsa omgifven flock. Kalk färgad, vanligen qvarsittande, 6-bladig; dess blad utan honungsgrop på insidan. Ståndare 6, med strängarne fästa på knappens sida. Stift förlängdt, fäst i en fördjupning i fruktämnets spets, qvarsittande efter fruktens öppnande, med litet, odelt märke. Frukt kapselartad, 3-rummig, med 1—2-fröiga rum, 3-skalig, med skalen lossnande från en central, stiftet uppbärande pelare. *Lökväxter med alla bladen utgående från lökstammen, ehuru ofta, i följd af sina långa slidor, sittande högt upp på blomstängeln; blommor små, röda eller hvita, med klocklikt hopslutna, sällan stjernlikt utbredda kalkblad*

Anm. Den blomställningen i början inneslutande hylsan utgöres än af tvänne hopväxta än af ett enda blad.

Öfversigt öfver arterna.

† Hvarannan ståndarsträng (tillhörande de inre ståndarne) bredare och upptill 3-flikad, med mellersta fliken knappbärande.
  Blad platta; ståndare ej längre än kalkbladen. . *A. Scorodoprasum.*
  Blad halftrinda; ståndare längre än kalkbladen. . . . *A. arenarium.*
†† Alla ståndarsträngarne enkla.
  * Blomflock med smålökar.
    Ståndare kortare än kalkbladen. . . . . *A. oleraceum.*
    Ståndare längre än kalkbladen. . . . . *A. carinatum.*
  ** Blomflock utan smålökar.
    1. Blad smala, jemnbreda.
      Blomskaft flere gånger längre än kalken; ståndare längre än kalkbladen. . . . . *A. montanum.*
      Blomskaft af kalkens längd; ståndare kortare än kalkbladen. *A. Schoenoprasum.*
    2. Blad ovala—lansettlika. . . . . *A. ursinum.*

† *De innersta ståndarsträngarne 3-klufna, med mellersta fliken knappbärande.*

1. **A. Scorodóprasum** L. blad glatta, med 2-eggade slidor; ståndare ej längre än kalkbladen. ♃ Juli, Aug., mörkr. blr.

β **minus** Fr. lägre och spädare, med smala blad och nästan trinda bladslidor.

Lök ytterst omgifven af en hinnaktig slida och innanför denna af ett köttigt, vid blomningstiden hopskrumpet lökfjäll, i vinkeln af det öfversta bladet utvecklande en ny lök och i de öfriga bladens samt slidans vinklar andra, mindre och långt skaftade lökar. Stängel 2—3 fot hög, nästan trind, glatt, nedom midten bladig, med 5—7 småningom förvissnande blad. Dessa långa, jemnbreda och spetsade, i kanterna och långs midten på undre sidan sträfva. Blomflock vid basen försedd med 2 kort spetsade hylsflikar, som äro kortare än flocken, och med talrika, svartröda smålökar mellan de långt skaftade blommorna. Kalkblad äggrunda, kort spetsade, med en ojemn köl långs yttre sidan. Ståndarsträngarnes mellanflik hälften kortare än sidoflikarne och den nedre delen.

Förek. ej sällsynt på grusiga ställen i busksnår, t. ex. *Hallands Väderö* (Dr L. Neuman), *Krapperup, Helsingborg, Saxtorp, Ålstorp, Fogelsång, Hafgård, Hörte, Charlottenlund, Benestad, Krageholm, Gladsax, Esperöd, Andrarum, Maltesholm, Djurröd, Lillö* och *Lingenäset* vid *Christianstad, Åhus, Oppmanna* (Kand. Hj. Nilsson), *Broby, Åby* m. fl. st.; *β minus* sällsynt på sandfält, t. ex. vid *Falsterbo, Söfdeborg, Saxtorp, Ålstorp* m. fl. st.

2. **A. arenárium** L. blad halftrinda, med nästan trinda slidor; Juli, Aug., ljusr. eller hv. blr.

Lök merendels ytterst omgifven af ett enda, köttigt och vid blomningen hopskrumpet lökfjäll, i vinkeln af det öfversta bladet utvecklande en ny lök och i de öfriga bladens vinklar skaftade smålökar. Stängel 1—2 fot hög, nedtill omgifven af ett slidblad och ofvanför detta af 3—4 utvecklade samt redan vid blomningen förvissnade blad. Dessa trådsmala, på öfre sidan fårade. Blomflock fåblommig, med smålökar, vid basen försedd med en långspetsad, vid blomningen till större delen affallande hylsa. Blommor af ljusare röd färg än hos föreg.; kalkblad kölade, med slät köl. Ståndarsträngens mellanflik föga kortare än sidoflikarne.

Förek. sällsynt på sandiga åkrar, i synnerhet i vestra och sydvestra delen, t. ex. vid *Skanör, Falsterbo, Trelleborg, Söfde, Segebro* nära *Malmö, Saxtorp, Hallands Väderö* på klipporna m. fl. st.; i östra delen, t. ex. *Gladsax* på *Horsehall* (Dr A. Falck).

†† *Alla ståndarsträngarne odelta.*

a. *Blomflock med lökknoppar.*

3. **A. oleráceum** L. ståndare kortare än de kort uddspetsiga kalkbladen. ♃ Juli, Aug., ljusr. eller gulgr. blr.

β **complanátum** Fr. blad något bredare, nästan platta.

Lök rundad, ytterst omgifven af 2—3, vid blomningstiden hopskrumpna lökfjäll och i vinkeln af det öfversta bladet frambringande en ny lök, men ofta utan smålökar eller med endast en sådan. Stängel 2—3 fot hög, trind, på sin nedre del bladig, nederst försedd med ett slidblad och ofvan detta med 3—5 utvecklade blad. Dessa något sträfkantiga, smala, halftrinda (und. *β*) och långs

öfre sidan rännformiga, men i spetsen platta, långs undre sidan mångstrimmiga. Blomflock fåblommig, omgifven af 2 långspetsade och olika långa hylsflikar, som äro längre än flocken; blommor hängande, ljusröda eller grönaktiga, med röd anstrykning. Ståndarsträngar nedtill hopväxta med kalkbladen.

Förek. allmänt i skogsängar bland buskar; β *complanatum* sällsynt bland hufvudformen, t. ex. vid *Fogelsång*, *Kullen*, *Esperöd* m. fl. st.

4. **A. carinátum** L. ståndare längre än de trubbiga eller i spetsen intryckta kalkbladen. ♃ Juli, Aug., ljusr. blr.

Ganska lik föreg., men merendels något mera lågväxt, med bredare och mera plattade blad samt nästan rosenröda blommor.

Förek. sällsynt bland buskar, t. ex. vid *Lund på Helgonabacken*, *Fogelsång* och *V. Vram.*

b. *Blomflock utan lökknoppar.*

1. *Blad smala, jemnbreda.*

5. **A. montánum** F. W. Schmidt, blomskaft flere gånger längre än kalken; ståndare längre än kalkbladen. ♃ Juli, Aug., r. blr.

Lök genom qvarlefvandet af flere föregående års stambildningar öfvergående till en krypande eller snedt uppstigande, ej sällan förgrenad rotstock, hvars spets beklädes af de utvecklade bladens föga uppsvälda slidor. Stängel ½—1½ fot hög, upptill kantig, endast vid basen bladbeklädd. Blad med korta slidor, smala, jemnbreda, platta och på undre sidan otydligt nerviga samt okölade, mycket kortare än stängeln. Flock rundad, tätblommig, vid basen omgifven af 2—3 rundade, kortspetsade, nedtill sammanhängande, qvarsittande hylsflikar, som äro dubbelt kortare än flocken; blommor purpurröda. Kalkblad aflångt äggrunda, kort spetsade, okölade.

Förek. sällsynt på torra skogsbackar vid *Åhus i Espet* samt längre upp utmed *Helgeå.*

6. **A. Schoenóprasum** L. blomskaft af kalkens längd; ståndare kortare än kalkbladen. ♃ Juni, Juli, r. blr.

Lök stående på öfvergången till en rotstock, utan egentliga lökfjäll, omgifven af de utvecklade bladens föga förtjockade slidor och frambringande vid sidan af stängeln en ny lök, som redan i första året frambringar flere utvecklade blad. Stängel ½—1 fot hög, trind, endast vid basen bladbeklädd. Blad nästan trinda, ihåliga, glatta och släta, stundom af stängelns höjd, vid blomningen vanligen förvissnade, med undantag af det öfversta. Blomflock klotrund, mångblommig, omgifven af 2 breda, rundade och uddspetsiga, qvarsittande och nedtill sammanhängande hylsflikar, som äro föga kortare än flocken. Blommor rosenröda eller stundom hvita; kalkblad lansettlika, spetsiga, i spetsen utböjda, med en mörkare köl (medelnerven) längs midten. *Gräslök.*

Förek. allmänt odlad i köksträdgårdar och uppgifves vara vildt växande på nordöstra kusten mellan *Åhus* och *Blekingska gränsen*, men är, såvidt författaren har sig bekant, på senare åren ej återfunnen.

2. *Blad ovala—lansettlika.*

7. **A. ursínum** L. blad långt skaftade; kalkblad stjernformigt utbredda. ♃ Maj, Juni, hv. blr.

Lök aflång, sittande i spetsen af förra årets ännu qvarvarande lökstam, vid basen omgifven af borstlika lemningar efter det vid blomningstiden förstörda

lökfjället och vid nämnde tid försedd med ett utveckladt blad. Den nya, i vinkeln af detta blad uppkommande löken samtidigt frambringande ett utveckladt blad, hvars slida ombildats till ett lökfjäll, så att den blommande löken bär tvänne utvecklade och olika generationer tillhörande blad. Dessa kort spetsade, vändande den mörkgröna undre sidan uppåt samt den blekare, något daggblå ofvansidan nedåt. Stängel 1—2 fot hög, bladlös, trubbigt 3-kantig. Blomflock fåblommig, nästan plattad, omgifven af 2—3 nedtill sammanhängande, kort spetsade, temligen länge qvarsittande hylsflikar, som äro kortare än flocken. Kalkblad aflångt lansettlika, kortare än ståndarne. Frukt 3-knölig. Frön svarta, rundade.

Förek. här och der i fuktiga, lummiga skogar, spridd öfver hela provinsen, med undantag af furubygden, t. ex. i *Kullaväng* vid *Kullen*, *Bjersgård*, *Billinge*, *Ekeröd*, *Trolleholm*, *Ramstorp*, mellan *Stockamöllan* och *Bögerup*, kring *Ringsjön* flerestädes, *Pinelierna*, *Skrubbarp Borlunda sn*, *Oppmanna*, *Hellestads ora*, *Hafgård*, *Lindholmen*, *Öfvedskloster*, *Tolänga*, *Röddinge*, *Krageholm*, *Hörte*, *Esperöd*, *Maltesholm*, *V. Vram*, *Esphults lid*, *Djurröd*, *Lillö* och *Lingenäset* vid *Christianstad* m. fl. st.

8. ORNITHÓGALUM L. Stjernlök.

Blommor samlade i en toppställd qvast eller klase, utan hylsblad. Kalk 6-bladig, qvarsittande, på utsidan mer eller mindre grönaktig; dess blad utan honungsgrop, stjernlikt utbredda. Ståndare 6, med breda, bladlika och på knappens sida fästa strängar. Stift förlängdt, fäst på fruktämnets spets, med otydligt 3-kantigt märke. Frukt kapselartad, 3-rummig och 3-skalig, med fåfröiga rum. *Smalbladiga lökväxter med bladlös stängel och stora hvita, på utsidan gröna blommor.*

1. **O. nutans** L. blommor något hängande, i ensidig klase. ♃ Maj, hv. blr.

Lök vid blomningstiden ytterst omgifven af lökfjäll, hörande till de båda näst föregående årens lökar, med spiralstälda, sinsemellan åtskilda lökfjäll, som äro slidorna till utvecklade blad: den nya löken föga utvecklad under första året, stående i det öfversta bladets vinkel. Blad utgående till ett antal af 4—6 från löken, smala, jemnbreda, något rännformiga. Stängel ungefär fotshög, trind. Skärmblad hinnaktiga, smala och långspetsade, längre än blomskaften. Kalkblad på utsidan långs midten gröna, vid basen upprätta: de yttre med en glandellik knöl i spetsen. De yttre ståndarsträngarne kortare och smalare, nästan tvärhuggna eller urnupna, de inre i spetsen 2-flikade, med knappen fäst mellan flikarne.

Förek. här och der i gamla trädgårdar, t. ex. vid *Landskrona*, *Lund*, *Öfvedskloster*, *Delperöd*, *Maltesholm*, *Araslöf*, *Trolle-Ljungby*, *Christianstad*, *Ifö* m. fl. st.

2. **O. umbellátum** L. blommor upprätta, i qvast. ♃ Maj, Juni, hv. blr.

Lök med spiralstälda, långs kanterna hopväxta lökfjäll, som utgöra slidorna af de utvecklade bladen; den nya löken vid blomningstiden föga utvecklad. Hela växten mindre och spädare än föregående. Rotblad 4—6, utgående från löken, smala, jemnbreda och rännformiga, längre än stängeln. Denna $\frac{1}{2}$—1 fot hög, trind. Skärmblad lansettlika, spetsiga, ofta kortare än

blomskaften. Kalkblad utbredda ända från basen, aflångt lansettlika, nästan trubbiga. Ståndarsträngar upptill afsmalnande och ej tlikiga.

Förek. här och der förvildad i gamla trädgårdar, t. ex. vid *Heidarp, Lund, Malmö, Skabersjö, V. Tveet, Ö. Torp, Ystad på en äng, Åhus* (Kand. M. Lovén), *Christianstad, Broby* (Apoth. C. O. Hamnström) m. fl. st.

9. **ANTHÉRICUM** L. Sandlilja.

Blommor i enkel eller grenig klase, utan hylsblad. Kalk färgad, qvarsittande, 6-bladig, med mer eller mindre utbredda blad, utan honungsgrop. Ståndare 6, med trådsmala, på sidan af knappen fästa strängar. Stift förlängdt, med nästan helt märke. Frukt kapselartad, 3-rummig och 3-skalig, med flerfröiga rum. *Sandväxter med rotstock och smala, gräslika blad samt temligen stora, hvita blommor.*

1. **A. Liliágo** L. stjelk enkel; stift bågböjdt, uppstigande. ♃ Juni, hv. blr.

Rotstock kort, snedt uppstigande, upptill beklädd med hvita, hinnaktiga och genomskinliga, nerviga slidor. Stjelk 1—1 ½ fot hög, trind, upptill med outvecklade blad. Rotblad talrika, smala, jemnbreda och rännformiga, föga kortare än stjelken, med hvita, hinnaktiga slidor. Blommor dubbelt större än hos följ., med lansettlika, långspetsade och hinnaktiga skärmblad, som äro föga kortare än de vid basen ledade blomskaften. Kalkblad aflånga, de inre något bredare och trubbigare, alla längs midten med 3—4 nerver. Stift kortare än kalkbladen. Frukt 3-kantig, äggformig, spetsig. Frön svarta, finpunkterade, kantiga.

Förek. sällsynt på sandfälten i östra delen, t. ex. vid *Cimbrishamn, Baskemölla* (Prov. J. Persson), *Viks fiskläge* och derifrån längs stranden till *Rörum, Esperöd, Kivik, Raflunda, Hörröd, Vidtsköfle, Degeberga, Borrestad,* mellan *Maltesholm* och *V. Wram, Åhus i Espet* (Kand. M. Lovén) m. fl. st.; i mellersta Skåne endast funnen vid *Höör* sparsamt på ett enda ställe.

2. **A. ramósum** L. stjelk grenig; stift rakt. ♃ Juli, Aug., hv. blr.

Nära beslägtad med föreg., men ofta högre och spensligare. Rotblad vanligen mycket kortare än stjelken. Klase nedtill grenig, med smalare och mera örtartade skärmblad, som äro mycket kortare än blomskaften. Blommor mindre, med kortare och bredare, ej sällan 4-nerviga kalkblad; de yttre lansettlika, upprätta, de inre äggrunda, med utböjda spetsar. Stift nästan längre än kalkbladen. Frukt nästan klotrund, rundadt trekantig, trubbig och kort uddspetsig.

Förek. sällsynt på östra Skånes sandfält, der den ej går så långt mot söder, men längre i norr än föreg., t. ex. vid *Årup* samt deremellan och *Ifvetofta, Oppmanna,* mellan *Kiaby* och *Källkestad, Rinkaby, Åhus, Yngsjö, Lillö, Lyngsjö, Widtsköfle,* mellan *Widtsköfle* och *Degeberga, Brösarp* m. fl. st.

10. **PARIS** L. Ormbärsört.

Blomma ensam, toppställd. Kalk grönaktig, 8—10-bladig, qvarsittande; de inre bladen smalare. Ståndare 8—10, med smala, vid knappens bas fästa strängar och ett syllikt bihang i spetsen af knappen. Stift 4—5, med smala märken. Frukt bärlik, 4—5-

rummig, med mångfröiga rum. *Tidigt blommande, glatt skogsväxt med krypande rotstock och 4—5 breda, hela samt i en krans samlade blad ofvan stjelkens midt.*

1. **P. quadrifólia** L. blad kort skaftade, breda, omvändt äggrunda, i en ensam, vanligen 4-talig krans ofvan stjelkens midt; blomma ensam, långt skaftad. ♃ Maj, Juni.

Rotstock långt krypande, sparsamt grenad, tillväxande i spetsen och årligen frambringande ett utveckladt blad, så länge den ej bildat blommor. Stjelk utgående från en sidoknopp på rotstocken. ½—1½ fot hög, trind, upprätt och enkel, vid basen omgifven af slidlika fjäll. Blad sällan 3 eller 6 i krans, kort spetsade, med båglikt böjda, greniga nerver. De yttre kalkbladen gröna, lansettlika, de inre gulgröna, kortare än de yttre, smala, jemnbreda och liknande ståndare; alla kalkbladen utbredda. Ståndare något kortare än de inre kalkbladen. Stift tillbakaböjda, purpurröda. Bär svartblått.

Förek. **allmänt i fuktiga, skuggrika skogar.**

---

86 Fam. ALISMÁCEÆ. DC.

Blommor merendels 2-könade, regelbundna. Foder och krona 3-bladiga. Ståndare antingen 6, parvis motsatta foderbladen, eller talrika, i flere kransar. Pistiller öfversittande, talrika, fria, i krans eller spiral. Småfrukter talrika, enfröiga, merendels affallande oöppnade och nötlika. *Glatta kärr- eller vattenväxter med skaftade, vanligen breda blad och blommor i klasar eller klaslikt anordnade knippen.*

Öfversigt öfver slägtena.

Blommor 2-könade; ståndare 6. . . . . *Alisma.*

Blommor genom felslagning 1-könade, sambyggare: ståndare talrika. *Sagittaria.*

---

1. ALÍSMA Dill. Svalting.

Blommor samkönade. Foder 3-bladigt, qvarsittande. Krona 3-bladig, affallande. Ståndare 6, parvis motsatta foderbladen. Stift talrika, med otydliga märken. Smånötter talrika, krans- eller spiralstälda. *Vattenväxter med hela, merendels breda blad och små hvita eller rödletta, i flock- eller klaslikt anordnade knippen samlade blommor.*

1. **A. Plantágo** L. blomknippen samlade i en grenig, pyramidformig klase; smånötter trubbiga, stälda i en krets. ♃ Juli, Aug., **hv. eller rödl.** blr.

β **lanceolátum** Hoffm. blad flytande, smalt lansettlika.

Stam lökformigt uppsväld, uppbärande de i en rosett samlade rotbladen. Dessa långt skaftade, med nedtill slidlikt vidgade skaft, äggrunda (hos hufvudformen), med stundom något hjertlik bas, 5—7-nerviga och tydligt nätådriga. Stängel 1—3 fot hög, upprätt, rundadt 3-kantig, endast i blomställningen grenad, med olika långa, kransstälda grenar. Blomgrenar och blomskaft med lansettlika, hinnaktiga skärmblad vid basen. Foderblad äggrundt aflånga. Kronblad mycket längre än foderbladen, nästan rundade, smånaggade, hvita eller rödletta, med gul klo. Stift utgående långt ned från sidan på fruktämnet. Smånötter fästa på ett lågt, skiflikt fäste och tillsammans bildande en svagt 3-kantig skifva, aflånga, hoptryckta, med 1 eller 2 fåror längs ryggen.

Förek. allmänt vid åstränder, vattengropar o. s. v.; β *lanceolatum* mera sällsynt, t. ex. vid *Kåseberga*, *Broby* vid *Helgeå*.

2. **A. ranunculoídes** L. stängel enkel, med ett ensamt flocklikt knippe i toppen eller med ett annat knippe nedanför; smånötter sprötspetsade, samlade i hufvud. ♃ Juni, Juli, hv. eller rödl. blr.

β **zosteræfólium** Fr. blad flytande, smalt jemnbreda.

Blad tufvade vid stängelns bas, vanligen nående upp till blomställningen eller längre än stängeln (hos β), långt skaftade, smalt lansettlika, 3-nerviga och otydligt nätådriga. Stängel 4—8 tum hög eller hos β 1—2 fot lång, upprätt eller uppstigande. Knippen 2—9-blommiga, med olika långa skaft och bredt äggrunda, kort spetsade skärmblad. Blommor något större än hos föreg.; kronblad hvita eller rödletta, med gul klo. Stift utgående från fruktämnets spets. Smånötter fästa i spiral på ett upphöjdt fruktfäste, aflånga, 5-kantiga.

Förek. här och der i torfmossar och kärr samt vid stränder af insjöar, i synnerhet i södra delen, t. ex. vid *Kåseberga*, mellan *Baldringe* och *Söfrestad*. *Ellestasjön Söfrestads sn*, *Söfdesjön*, *Ystad* på *Reflusslätten*, *Balkåkra* (Kand. E. Böös), *Måsby*, *Kalthus*, *Jordberga*. *Böste*, *Trelleborg*, *V. Ahlstad*, *St Slágarp*, *Skräflinge*, *Roslätt*, *Alnarp* (Dr A. G. Nathorst) m. fl. st.; dessutom vid *Nosaby* nära *Christianstad*, *Engelholm*, *Mölle* vid *Kullen*, *Råå* m. fl. st.; β *zosteræfolium* vid *Husie* nära *Malmö* (Stud. P. Brorsson).

A. natans L., med flytande, bladig stjelk, ovala blad och i hufvud samlade smånötter, uppgifves för nordvestra Skåne mellan *Ramsjö* och hafvet, men synes numera vara utgången, så vidt den verkligen funnits på uppgifna lokalen.

2. SAGITTÁRIA L. Skäkta.

Blommor genom felslagning enkönade, sambyggare; hanblommor öfverst i blomställningen, vanligen med outvecklade pistiller; honblommor nederst, med outvecklade ståndare. Foder och krona 3-bladiga. Ståndare talrika. Pistiller talrika, spiralstälda på ett halfklotformigt fruktfäste, med korta, qvarsittande stift. Smånötter talrika, sprötspetsade och vingkantade. *Vattenväxt med långt skaftade, merendels flytande och pillika blad samt temligen stora, nästan hvita, i klase samlade, kransstälda blommor.*

1. **S. sagittæfólia** L. de öfre bladen långt skaftade, merendels pillika, med utdraget lansettlika basflikar; ♀ blommornas skaft 2—3 gånger längre än ♂ blommornas. ♃ Juli, Aug., hv. blr.

Stängel från nedre delen i bladvinklarne frambringande långa, horizontala, glest slidbeklädda grenskott, som i spetsen uppsvälla till en aflång, med knopp afslutad och fram på hösten aflossnande stamknöl. Blad samlade i en rosett kring stängelns nedre del, de nedre eller, i fall de äro nedsänkta i vattnet, alla bladen smala, gräslika, utan skifva; skaft vid basen slidlika. Stängel 1—3 fot hög, enkel, 3-kantig, med den ena sidan konvex. Klase med 3-blommiga kransar och bredt äggrunda, nästan trubbiga, hinnaktiga skärmblad. Foderblad bredt äggrunda, nästan trubbiga. Kronblad bredt omvändt äggrunda, mycket längre än foderbladen, hvita, med purpurröd klo. Smånötter i en nästan klotrund samling, hoptryckta, snedt omvändt äggformiga.

Förek. temligen allmänt i åar och dammar på dybotten.

---

87 Fam. BUTÓMEÆ. L. C. Rich.

Blommor 2-könade, regelbundna. Kalk 6-bladig, färgad, men med de 3 yttre kalkbladen på yttre sidan något grönaktiga. Ståndare ofta 9, anordnade i 2 kransar. Pistiller 6, kransstälda, öfversittande. Småfrukter 6, mångfröiga och öppnande sig långs den inre sidan.

1. **BÚTOMUS** Tourn. Blomvass.

Samma karakterer som för familjen. *Hög vattenväxt med långa, smala, trekantiga, tufvade blad och temligen stora ljusröda, i en af flere knippen bildad flock samlade blommor.*

1. **B. umbellátus** L. blad smala, jemnbreda, trekantiga; blommor talrika, långt skaftade, samlade i en flocklik, af 3 hinnaktiga skärmblad omgifven blomställning. ♃ Juni, Juli, ljusr. blr.

Rotstock kort, krypande, utvecklande ett knippe af blad, som tvåsidigt omsluta stängeln. Blad 1—3 fot långa, men kortare än stängeln, vid basen slidlika och kölade, högre upp 3-kantiga och mot spetsen platta, spetsiga. Stängel 2—5 fot hög, upprätt, trind och glatt, inuti svampig. Blommor på olika långa skaft, anordnade i knippen, som bilda en ytterst af 3 äggrundt lansettlika skärmblad omgifven flock. De 3 yttre kalkbladen äggrundt lansettlika, spetsiga, något smalare än de 3 inre, trubbiga bladen. Stift korta och tjocka, sträfprickiga. Småfrukter snedt sprötspetsade. Frön med åsar.

Förek. temligen allmänt vid stränder af åar och insjöar.

---

88 Fam. JUNCAGÍNEÆ. L. C. Rich.

Blommor vanligen tvåkönade, regelbundna. Kalk 6-bladig, grönaktig. Ståndare 6, anordnade i 2 kransar. Pistiller 3—6, nästan

fria eller hopväxta till en enda, öfversittande, med 3—6 märken, utan stift. Frukt af 3—6, 1—2-fröiga, nästan fria eller slutligen från hvarandra lossnande och sig öppnande småfrukter. *Smalbladiga kärrväxter med i ax eller klasar samlade blommor.*

Öfversigt öfver slägtena.

Blommor med skärmblad; småfrukter endast vid basen hopväxta. *Scheuchzeria.*

Blommor utan skärmblad; småfrukter ända till mognaden fullständigt hopväxta. *Triglochin.*

---

1. **SCHEUCHZÉRIA** L. Kallgräs.

Blommor med skärmblad. Kalkblad platta, qvarsittande. Ståndare 6, fästa på kalkbladens bas och med tydliga, vid knappens bas fästa strängar. Märken punktformiga, snedt fästa på fruktämnena. Småfrukter 1—2-fröiga, endast nedtill hopväxta, öppnande sig längs den inre sidan. *Kärrväxt med bladbeklädd stjelk och gröngula, i en utspärradt grenig klase tråsidigt anordnade blommor.*

1. **S. palústris** L. blad på insidan i spetsen försedda med en por; de nedersta blommorna i den fåblommiga klasen med stora, bladlika skärm. **♃ Juni, gröng. blr.**

Rotstock **krypande. Stjelk** $^1/_2$**—1** fot hög, vid basen beklädd med till större delen förtorkade, glänsande hvita slidor, enkel, upprätt och ofta flerböjd, något hoptryckt. Blad 2-sidigt anordnade, smala, styfva, halftrinda, ofvantill mot basen rännformiga, med långa, vida slidor; de nedre slutligen längre än stjelken. **Klase 4—6-blommig,** med de nedre skärmbladen stora, bladlika och **slidomfattande. Kalkblad lansettlika, spetsiga,** de inre smalare. Småfrukter snedt äggformiga, gulgröna, med mycket kort, trubbig spets.

Förek. här och der i skogskärr särdeles i norra Skåne, sällsynt i södra, t. ex. *Rinnarps myr Loushults sn* och *Ulfshult Örkeneds sn, Broby, Breanäs, Rökaholm, Mellby, Höör* vid *Klockesjö,* kring *Ringsjön, Åsmundtorps mosse* vid ***Gullarp, Börringe* m. fl. st.**

2. **TRIGLÓCHIN** L. Sälting.

Blommor utan skärmblad. Kalkblad snart affallande, kupiga. Ståndare 6, fästa på kalkbladen, med mycket korta, på sidan af knappen fästa strängar. Märken 3—6, penselformiga, utan stift, fästa i spetsen af det enkla fruktämnet. Småfrukter 6—3, enfröiga, fullständigt **sammanväxta,** vid mognaden lossnande från en qvarblifvande pelare och öppnande sig längs den inre sidan. *Örter med trådsmala, halftrinda, nedtill tufvade blad, bladlösa stänglar och små gröna, i långa, smala och axlika klasar samlade blommor.*

1. **T. palústre** L. fruktskaft tryckta till stjelken; märken 3; frukt smalt klubblik, af 3 småfrukter. ♃ Juni, Juli, gr. blr.

Rotstock kort, horizontal eller snedt uppstigande, slidbeklädd och utvecklande långa, slidbeklädda, hvita grenskott, som afslutas med en, af ett enda lökfjäll omgifven smålök. Blad tufvade kring stängelns bas, nedtill slidlika, med slidans öfversta del fri och vanligen 2-klufven, trådsmala och något rännformiga. Stängel slutligen 1—2 fot hög, upprätt, smal och spenslig. Klase i början kort, vid fruktmognaden 6—8 tum lång, gles, men mångblommig. Kalkblad gröna eller brungröna, hinnkantade och rundade. Märken hopstående. Frukt af endast 3 utbildade småfrukter; de 3 öfriga förvandlade till smala skifvor mellan de 3 utvecklade småfrukterna, hvilka först med den i en lång, syllik spets afsmalnande basen lossna från midtelpelaren; småfrukter långa och smala.

Förek. allmänt i kärr.

2. **T. marítimum** L. fruktskaft utstående; märken 6; frukt äggformig, af 6 småfrukter. ♃ Juni—Aug., gr. blr.

Ganska lik föreg., men mycket gröfre, mera bredbladig och med mera tätblommig klase. Rotstock utan grenskott, men med korta, upprätta bladskott. Bladslidornas fria del dessutom merendels mycket längre utdragen än hos föreg. Märken slutligen tillbakaböjda. Småfrukter kortare och bredare, vid basen afrundade, med ryggens båda kanter starkt kölade, samtidigt utefter hela sin längd lossnande från midtelpelaren.

Förek. allmänt på gräsbevuxna hafsstränder, stundom äfven på sumpiga ställen längre inne i landet, t. ex. vid *Höj, Keflinge, Annelöf* m. fl. st.

89 Fam. NARTHECIÁCEÆ. Fr.

Blommor tvakönade, regelbundna. Kalk färgad, 6-bladig, qvarsittande. Ståndare 6, i 2 kransar. Stift 1—3. Frukt öfversittande, antingen 3-rummig, mångfröig och kapselartad eller bestående af 3 nedtill hopväxta och längs den inre sidan sig öppnande småfrukter. *Kärrväxter med smala, 2-sidigt anordnade blad och blommor i klase.*

1. NARTHÉCIUM Moehr. Strandlilja.

Blommor med ett mindre skärmblad på hvarje blomskaft. Kalkblad på utsidan något grönaktiga, på insidan gula. Ståndare med håriga strängar; de 3 inre fästa på de inre kalkbladens bas. Stift enkelt, med otydligt 3-kantigt märke. Frukt rundadt 3-kantig, 3-rummig och 3-skalig. Frön i båda ändar utdragna i trådsmala bihang. *Liten kärrväxt med svärdlika blad och i toppstäld klase samlade, gulgröna blommor.*

1. **N. ossífragum** (L.) Huds. stjelk nedtill slidbeklädd; blommor i enkel, upprätt klase. ♃ Juli, Aug., gröng. blr.

Rotstock lång, krypande och slidbeklädd, i spetsen förlängande sig i en blombärande stjelk och vid sidan af denna frambringande bladskott. Rotblad slidomfattande, svärdlika, spetsiga, glatta och flernerviga, mycket kortare än stjelken. Denna $^1/_2$—1 fot hög, från uppstigande bas upprätt, trind och enkel, glest beklädd med slidomfattande, föga utvecklade blad. Klase kort, rak och temligen tätblommig, med blomskaften merendels längre än de aflånga, nästan trubbiga och hinnkantade skärmbladen; blomskaft dessutom ofvan midten försedda med ett smalt, jemnbredt skärmblad. Kalkblad upprätta—utstående, aflångt lansettlika, trubbiga och nerviga, på utsidan längs midten gröna, de inre bredare och hinnkantade. Ståndare med hvitulliga strängar, något kortare än kalkbladen. Frukt gulgrön, aflång och sprötspetsad, 6-fårad, längre än kalkbladen. Frön små, gulhvita, glänsande, med bihangen mycket längre än sjelfva fröet.

Förek. här och der på fuktiga ängar, allmännast i norra, sällsynt i mellersta och sydligare delen, t. ex. vid *Förslöf, Torekow*, vid *Kullen, Farhults mosse, Wegeholms ljung* (Kamrer S. J. Södervall), *Oderljunga, Perstorp, Örkelljunga, Eljalt, Röke, Hörja, Broby, Ousby, Stenestad* (Skolyngl. J. Nilsson), *Axelvåld, Dufeke, Blinkarp, St. Olof* m. fl. st.

---

90 Fam. JUNCÁCEÆ. C. A. Ag.

Blommor tvåkönade, regelbundna. Kalk 6-bladig, med ofärgade och agnlika blad. Ståndare 6, stundom 3. Stift förlängdt eller nästan felande, med 3 trådsmala märken. Frukt öfversittande, 3—1-rummig, 3-skalig, tre—mångfröig. *Gräsliknande örter med slidomfattande, trinda, rännformiga eller platta blad och små blommor i en ofta mycket sammansatt, toppstäld blomställning.*

Öfversigt öfver slägtena.

Blad trinda eller rännformiga, stundom reducerade till slidor; frukt 3-rummig, med mångfröiga rum. . . . . *Juncus.*
Blad platta, gräslika; frukt 1-rummig, 3-fröig. . . . . . . *Luzula.*

---

1. JUNCUS Tourn. Tåg.

Frukt 3-rummig, mångfröig och 3-skalig, med skiljeväggarne längs skalens midt. Frön fästa i rummens inre vinkel. *Större eller mindre, ofta tufvade, glatta örter med trinda, rännformiga eller till slidor reducerade blad och klufna slidor.*

Öfversigt öfver arterna.

† Strån dels med dels utan blommor, bladlösa, vid basen omgifna af slidor; blomställning skenbart sidostäld derigenom, att den vid basen är försedd med ett långt och trindt blomstödjeblad, som tyckes utgöra en fortsättning af strået.

* Ståndare 3; stift nästan felande; blomställning rikblommig.

Strå matt grågrönt, upptill strimmigt och något sträft, med gulbruna slidor; frukt med tydlig vårta i spetsen. *J. conglomeratus.*

Strå lifligt grönt och glänsande, slätt, med glanslösa, mörkt brunröda slidor; frukt utan vårta. . . . . *J. effusus.*

** Ståndare 6; stift tydligt; blomställning rikblommig.

Strå finstrimmigt, ljusgrönt, inuti tätt, med svartbruna, glänsande slidor. *J. effusus* × *glaucus.*

Strå fåradt, blågrönt, inuti med en genom tvärväggar afbruten hålighet, med svartbruna, glänsande slidor. . . . . . *J. glaucus.*

Strå slätt, grönt, inuti tätt, med glänsande gulbruna slidor. *J. balticus.*

*** Ståndare 6; stift nästan felande; blomställning fåblommig. *J. filiformis.*

†† Alla stråna blombärande; blomstödjeblad kortare eller föga längre än blomställningen, som derigenom blifver tydligt toppställd.

* Blad ledade genom fastare tvärväggar i bladmassan.

a. Alla kalkbladen likformiga.

Strå 1—2-bladigt; kalkblad trubbiga. . . . *J. obtusiflorus.*

Strå 3—6-bladigt; kalkblad långt uddspetsade. . *J. sylvaticus.*

b. De yttre kalkbladen spetsiga eller försedda med udd, de inre trubbiga, med eller utan udd.

1. Ståndare 6; frukt spetsig.

Bladslidor nästan trinda; kalkblad med udd, de yttre spetsiga, de inre trubbiga. . . . . *J. articulatus.*

Bladslidor med skarpkantig rygg; kalkblad trubbiga, de yttre med udd. . . . . *J. alpinus.*

2. Ståndare vanligen 3; frukt trubbig.

De yttre kalkbladen spetsiga, de inre trubbiga. . *J. supinus.*

** Blad oledade.

a. Kalkblad ej längre än frukten.

Strå ända från basen bladlöst. . . . . . . *J. squarrosus.*

Strå 3—6-bladigt. . . . . *J. compressus.*

b. Kalkblad längre än frukten.

Strån bladiga, grenade. . . . . *J. bufonius.*

Strån enkla, nedifrån bladlösa. . . . . *J. capitatus.*

---

† *Strån dels med dels utan blommor, bladlösa, vid basen omgifna af slidor; blomställning skenbart sidoställd derigenom, att den vid basen är försedd med ett långt och trindt blomstödjeblad, som tyckes utgöra en fortsättning af strået.*

* *Ståndare 3; stift nästan felande; blomställning rikblommig.*

1. **J. comglomerátus** L. (emend.) strå matt grågrönt, i friskt tillstånd i synnerhet upptill strimmigt och något sträft, med gul-

bruna slidor; stift fäst på en liten vårta i fruktens spets. ♃ Juni —Aug.

Varierar med hopträngd och med grenigt utbredd blomställning.

Rotstock grenig, snedt uppstigande, frambringande talrika, tätt tufvade, 2—3 fot höga, styfva och upprätta strån. Dessa inuti täta, vid basen omgifna af trubbiga eller tvärhuggna, nästan något glänsande slidor. Blomställning vid basen försedd med ett blomstödjeblad, som är mycket kortare än sjelfva strået. Kalkblad smalt lansettlika, spetsiga, i kanten mörkbruna, längre än frukten. Frukt mörkbrun, omvändt äggformig och i spetsen något intryckt, med en konisk vårta i fördjupningen. Frön små, ljusbruna, äggformiga.

Förek. allmänt på fuktiga ställen, i gropar, torfmossar o. s. v.

2. **J. effúsus** L. (emend.) strå lifligt grönt, i friskt tillstånd slätt, med glanslösa, mörkt brunröda slidor; frukt utan vårta i spetsen. ♃ Juni—Aug.

Varierar med hopträngd och med grenigt utbredd blomställning.

Till storlek och utseende mycket lik föreg., men blomställningen oftare grenigt utbredd. Strå vid torkning finstrimmigt. Kalkblad merendels ljusare, mer grönaktiga. Frukt i spetsen tvärhuggen eller något intryckt; stiftets ofta qvarvarande bas sittande i fördjupningen på fruktens spets och ej på någon vårta, såsom hos föreg.

Förek. allmänt på fuktiga ställen, i gropar, torfmossar o. s. v.

** *Ståndare 6; stift tydligt; blomställning rikblommig.*

3. **J. effusus** ⨯ **glaucus** (**J. diffusus** Hoppe, i Sk. Fl. 1 uppl.) strå fint strimmigt, ljusgrönt, inuti tätt; slidor svartbruna, glänsande; blommor i grenig blomställning. ♃ Juli, Aug.

Hybrid af föreg. och följ. art, i hvilkas sällskap den anträffas. Rotstock krypande, utvecklande talrika, tätt tufvade, upprätta, 2—3 fot höga, gröna strån, som äro något mer strimmiga under blomställningen. Blomstödjeblad mycket kortare än strået. Kalkblad smalt lansettlika, långspetsade, brunkantade, nästan lika långa och längre än frukten. Denna 3-kantig, omvändt äggformig, med kort, sprötlik spets (den qvarsittande stiftbasen).

Förek. sällsynt på fuktiga ställen i södra delen tillsammans med *J. effusus* och *glaucus*, t. ex. vid *Markie, Stenby hällar, Ystad* (Kand. E. Ljungström).

4. **J. glaucus** (Ehrh.) Sibth. strå fåradt, blågrönt, flere gånger längre än blomstödjebladet, dess inre massa afbruten af luckor; slidor svartbruna, glänsande; blommor i grenig blomställning. ♃ Juli, Aug.

Lik föreg., men lätt skild genom strånas blågröna färg. Blomstödjeblad kortare än strået. Blommorna samlade mot blomgrenarnes spetsar. Kalkblad smalt lansettlika, långt sylspetsade, de yttre längre än de inre och nästan längre än frukten. Denna glänsande kastanjebrun, oval, sprötspetsad.

Förek. här och der i kärr i vestra och södra Skåne, t. ex. vid *Helsingborg, Hven* (Stud. G. Lagerheim), *Glumslöfs tegelbruk, Wallåkra borg, Löddeström* flerestädes, såsom mellan *L. Harrie* och *Krutmöllan*, mellan *Håstad* och *Botilleluud, Örtofta, Svenstorp, Hvidarp; Lund* flerestädes, *Fogelsång, Malmo, Stenby hällar, Benestad, Bjersjölagård* (Doc. S. A. Tullberg), mellan *Svarte mölla* och *Klintholmen, Ystad* (Kand. E. Ljungström), mellan *Brantevik* och *Skillinge* m. fl. st.

5. **J. bálticus** Willd. strå slätt, grönt, inuti tätt; slidor gulbruna, glänsande; blommor i grenig blomställning. ♃ Juli, Aug.

Rotstock lång, krypande, utvecklande talrika, närstående och i en rad utefter rotstocken stälda strån. Dessa 1—2 fot höga, styfva och upprätta, vid torkning finstrimmiga. Blomstödjeblad mycket kortare än strået, långt sylspetsade. Blomställning med blommorna anordnade längs grenarnes öfre sida. Kalkblad bruna och, i synnerhet de inre, hinnkantade; alla temligen breda, lansettlika, kort spetsiga; de yttre något längre, af fruktens längd eller föga kortare. Frukt glänsande brun, aflångt äggformig.

Förek. här och der på sandiga hafsstränder, såväl på vestra som östra kusten, t. ex. i *Engelholms plantering*, mellan *Engelholm* och *Vegeholm*, *Kullen*, *Glumslöf*, mellan *Ystad* och *Sandhammar* flerestädes, *Yngsjö*, *Furuboda*, *Åhus* (Stud. B. Cöster) m. fl. st.

*** *Ståndare 6: stift nästan felande; blomställning fåblommig.*

6. **J. filiformis** L. strå slätt, grönt, inuti tätt; slidor bruna, glänsande; blommor få (3—7), i en nästan enkel och sammandragen **blomställning. ♃ Juli, Aug.**

Rotstock lång, krypande, med tätt hopstående, radvis anordnade strån. Dessa 1/2—1 fot höga eller ännu högre, nästan trådsmala, trinda och upprätta: deras öfversta slida merendels försedd med en liten bladskifva. Blomstödjebladet under blomställningen af stråets längd eller ännu längre, vanligen något bågböjdt: blomställning i följd af blomstödjebladets längd skenbart sittande vid eller nedom stråets midt. Kalkblad lansettlika, spetsiga, hinnkantade, brungula, ungefär af fruktens längd; de yttre vanligen längre sylspetsade. Frukt glänsande brungul, **nästan klotrund och kort sprötspetsad.**

Förek. allmänt på fuktiga betesmarker.

†† *Alla strån blombärande; blomstödjeblad kortare eller föga längre än blomställningen, som derigenom blifver tydligt toppställd.*

* *Blad ledade genom fastare tvärväggar i bladmassan.*

a. ***Alla kalkbladen likformiga.***

7. **J. obtusiflorus** (Ehrh.) Hoffm. strå 1—2-bladigt; blomställning upprepadt grenig, med utspärrade grenar; kalkblad trubbiga, lika långa, af den aflångt äggformiga, spetsiga fruktens längd. ♃ **Juli—Sept.**

Rotstock krypande. Strån **1—3** fot höga, trinda, upprätta, vid basen beklädda med blekt brungula, glänsande slidor. Blad trinda, med trinda slidor, styfva, upprätta och långt sylspetsade, blekt blågröna, stundom parvisa, med det nedre bladet utgående ungefär från stråets midt och det andra, mindre något nedanför blomställningen, men stjelkbladen oftast ensamma. Det nedersta blomstödjebladet kortare än blomställningen. Denna bestående af talrika, olika långa, halftrinda och i tvänne öfver hvarandra stälda, flocklika gyttringar samlade blomgrenar, hvilka uppbära små hufvudlika, i början hvitgula, vid fruktmognaden brunaktiga, af bredt hinnkantade, trubbiga skärmfjäll omgifna blomställningar. Kalkblad under blomningen hvitbruna, hinnkantade och i spetsen hinn**aktiga, utan udd,** de yttre kölade och slutligen något hopvikna.

Förek. i kärr med kalkbotten här och der i sydöstra delen, t. ex. *Gladsax* i *Bonders mosse* samt mellan *Östratorp* och *Tjörnedala* (Dr A. Falck), *Skillinge*, *Ramsåsa*, *Benestad*, *Baldringe*, *Högestad*, *Krageholm* vid sjön (Lekt. A. L. Grönvall), *Herrestad*, *Öja*, mellan *Tullstorp* och *Kalthus* **m. fl. st.**

8. **J. sylvaticus** (L.) Reichard, strå 3—6-bladigt; blomställning grenig, med utspärrade grenar; alla kalkbladen långt **uddspetsade,**

de inre något längre än de yttre, men kortare än den aflånga, spetsiga frukten. ♃ Juni—Aug.

Rotstock kort, krypande. Strån 1—2 fot höga, något hoptryckta, upprätta. Blad jemte slidorna nästan trinda, långspetsade, kortare än strået. Blommor i hufvudlika gyttringar, som omgifvas af hinnaktiga, bredt äggrunda och spetsiga skärmfjäll och bilda en sammansatt blomställning, hvars hufvudgrenar utgå i 2—3 öfver hvarandra stälda, flocklika gyttringar. Blommor mindre än hos följ.; kalkblad bruna, smalt hinnkantade, aflångt lansettlika, de inre med utböjda spetsar. Frukt kastanjebrun, trekantig, sprötspetsad. Högre, mer upprätt och småblommig än följ. art, som den annars mycket liknar och af hvilken den troligen endast utgör en afart.

Förek. ej sällsynt på fuktiga ställen, vid stränder, i skogar o. s. v.

b. *De yttre kalkbladen spetsiga eller försedda med udd, de inre trubbiga, med eller utan udd.*

1. *Ståndare 6; frukt spetsig.*

9. **J. articulátus** L. strå 3—6-bladigt; blomställning grenig, med utspärrade grenar; kalkblad lika långa, försedda med udd, de yttre spetsiga, de inre trubbiga, kortare än den aflångt äggformiga, spetsiga frukten. ♃ Juni—Aug.

Strån $\frac{1}{2}$—1 $\frac{1}{2}$ fot höga, merendels uppstigande, i vatten flytande eller nedliggande och rotslående (*var. aquatica*). Blommor större än hos föreg. och i en ofta mer utspärradt grenig blomställning. De inre kalkbladen hos den typiska formen i spetsen hinnaktiga, trubbiga, nästan utan udd, men hos andra former nästan spetsiga, hvarför någon skarp gräns mellan denna och föreg. art näppeligen förefinnes.

Förek. allmänt på fuktiga ställen, i kärr o. s. v.

10. **J. alpínus** Vill. strå 2—3-bladigt; blomställning grenig, med upprätta grenar; kalkblad trubbiga, de yttre med udd, alla lika långa och något kortare än den aflångt äggformiga, spetsiga frukten. ♃ Juli, Aug.

Rotstock kort, krypande. Strån $\frac{1}{2}$—1 fot höga, späda och upprätta. Blad trinda, föga märkbart ledade, något kortare än stråna, med hvasskölade slidor. Blomställning med mindre och mera fåblomniga hufvud samt med färre grenar än föreg.; de hufvudlika gyttringarne omgifna af hinnaktiga, aflångt lansettlika, spetsiga skärmblad. Kalkblad aflånga, smalt hinnkantade, bruna, de yttre med kort, merendels nedom spetsen utgående udd. Frukt svartbrun, nästan trubbig, men med kort udd.

Förek. här och der på sumpiga ställen i norra delen, t. ex. vid *Kullen, Höganäs, Kongaö mosse, Broby* (Apoth. C. O. Hamnström), *Arkelstorp, Sissebäck* m. fl. st.

2. *Ståndare vanligen 3; frukt trubbig.*

11. **J. supínus** Mœnch, blomställning glesblommig och föga grenig, med utstående grenar; kalkblad lika långa, de yttre spetsiga, de inre trubbiga, föga kortare än den aflånga frukten. ♃ Juni—Aug.

Rotstock mycket kort, med tätt tufvade strån och bladskott. Strån 2—8 tum höga, trådsmala, nedtill något löklikt uppsvälda, upprätta—nedliggande och en—fåbladiga eller flytande och mångbladiga (*var. fluitans*). Blad borstlika, smalt rännformiga, nästan omärkligt ledade. Blommor temligen stora, samlade

i hufvudlika, af hinnaktiga, aflångt lansettlika, spetsiga skärmfjäll omgifna gyttringar, som bilda en gles, vanligen något grenig blomställning; blomgyttringar stundom frambringande bladskott. Kalkblad grönaktiga eller ljusbruna, de yttre lansettlika, de inre aflånga. Frukt gulbrun eller mörkbrun, kort sprötspetsig, **ofullständigt 3-rummig.**

Förek. allmänt i kärr och på andra fuktiga ställen.

** *Blad oledade.*

a. *Kalkblad ej längre än frukten.*

12. **J. squarrósus** L. strå ända från basen bladlöst; kalkblad trubbiga, af den ovala fruktens längd. ♃ Juli, Aug.

Rotstock kort, upptill grenig, med några få strån och talrika, tätt tufvade blad. Strån $\frac{1}{2}$—1 fot höga, styfva, upprätta, släta och trubbkantiga, mycket högre än bladen. Alla bladen tufvade vid strånas bas, styfva, utstående, släta, borstlika och rännformiga. Blommor temligen stora, omgifna af äggrunda—aflånga, trubbiga och hinnaktiga, hvita skärmfjäll, nästan oskaftade och anordnade i nästan qvastlika, sammandragna och föga greniga blomställningar. Kalkblad aflångt lansettlika, gråbruna, med bred, hvit hinnkant. Frukt trubbig, **med kort, sprötlik spets, gulbrun.**

Förek. ej sällsynt på magra ängar, betesmarker och ljungbackar.

13. **J. compréssus** Jacq. strå 3—6-bladigt; kalkblad trubbiga, nära hälften kortare än den nästan klotrunda frukten. ♃ Juli, Aug.

Rotstock tunn, krypande. Strån $\frac{1}{2}$—1 $\frac{1}{2}$ fot långa, spensliga, upprätta och något sammantryckta, nedtill bärande flere utvecklade blad samt vid eller ofvan midten ett från dem aflägsnadt och till blomställningen nående blad. Blad temligen långa, trådsmala och rännformiga, temligen slaka. Blommor skaftade, med upprätta skaft, samlade i en grenig, nästan qvastlik blomställning. Kalkblad gulbruna, med grön medelnerv och hvit hinnkant, äggrundt aflånga; de yttre i spetsen huflikt sammandragna. Stift af fruktämnets halfva längd. Frukt **glänsande blekbrun, svagt 3-kantig, nästan utan** spröt.

Förek. allmänt på fuktiga, gräsbevuxna ställen, ängar o. s. v.

* **J. Gerárdi** Lois. kalk kastanjebrun, föga kortare än den smalare, äggformiga frukten; stift af fruktämnets längd.

Förek. allmänt på gräsbevuxna hafsstränder så väl på vestra som östra kusten.

b. *Kalkblad längre än frukten.*

14. **J. bufónius** L. strån bladiga, grenade i upprätta blombärande grenar; blommor spridda eller 2—4 tillsammans längs grenarne och i grenspetsarne. ⊙ Juni—Aug.

Ört blekgrön, gulaktig eller brun. Strån talrika från samma rot, 1—8 tum höga, späda, upprätta och trinda, ej sällan 2-grenade långt nedom midten i blombärande och upprepadt 2-grenade grenar. Blad ej till något större antal tufvade vid roten, korta, borstlika och nedtill rännformiga. Blommor ganska stora, nästan oskaftade, enstaka eller i 2—4-blommiga gyttringar (*var. fasciculata*). Kalkblad lansettlika, sylspetsade och hinnkantade, grön- eller gulhvita, de yttre mer spetsade och längre, de inre kort spetsade och föga längre än frukten. Denna aflångt omvändt äggformig, trubbig och kort sprötspetsad, grönaktig **eller brun.**

Förek. allmänt på fuktiga, öfversvämmade, i synnerhet sandiga ställen.

15. **J. capitátus** Weig. strån nedifrån bladlösa, enkla; blommor samlade i 1—3 hufvud i strånas spetsar. ⊙ Juni—Aug.

Ört grågrön eller rödaktig. Strån merendels flere tillsammans från samma rot, vid basen omgifna af tufvade blad, 1—6 tum höga, nästan trådsmala och kantiga. Blad kortare än stråna, borstlika, rännformiga. Blomhufvud 3—10-blommiga, stundom ensamma, men merendels 2—3 i spetsen af hvarje strå; det nedersta oskaftadt och vid basen omgifvet af 1—2 borstlika blomstödjeblad, som äro längre än sjelfva blomhufvudet. Kalkblad längre än frukten, äggrundt lansettlika, grönaktiga eller rödbruna och hinnkantade, de yttre längre och mer långspetsade, med utböjda spetsar. Ståndare 3. Frukt mörkbrun, äggformig, trubbig, med kort udd.

Förek. på sandiga, öfversvämmade ställen längs hafskusten, i synnerhet på den östra, t. ex. vid *Båstad*, *Helsingborg*, flerestädes mellan *Ystad* och *Sandhammar*, mellan *Rörum* och *Stenshufvud*, *Kivik*, *Christianstad*, *Fjelkinge*, *Gualöf*, *Arup* m. fl. st.

J. pygmæus Rich., utmärkt genom upptill merendels grenigt strå, smalare, lansettlikt syllika kalkblad och spetsig frukt, uppgifves i fordna tider vara funnen på sandiga betesmarker mellan *Hvellinge* och *Klagstorp*, men är i senare tider icke återfunnen.

2. LÚZULA DC. Bladtåg, Fryle.

Ståndare 6. Frukt 1-rummig, 3-fröig, med fröna fästa i fruktens botten. För öfrigt samma karakterer som för familjen. *Gräsliknande örter med platta, vanligen hårbräddade blad och slutna slidor.*

† *Blommor enstaka eller 3—4 tillsammans i små hufvud, som bilda en flocklik blomställning.*

1. **L. pilósa** (L.) Willd. rotblad breda, kortspetsade; blomskaft 1—3-blommiga, slutligen nedböjda, med enstaka sittande blommor; kalkblad lika långa, kortare än den trubbiga, kort sprötspetsade frukten. ♃ April, Maj.

Strån löst tufvade, ½—1 fot höga, upprätta, trinda och glatta, 3-bladiga. Rotblad senare utväxande, jemnbredt lansettlika, i kanten långt hvithåriga; stråets blad mycket mindre och med långa slidor, likaledes i kanten, men i synnerhet i slidmynningen långt hvithåriga. Blomstödjeblad vid blomställningens bas kortare än denna. Blomskaft med hinnaktiga och långhåriga skärmblad vid basen, med en oskaftad central blomma samt 1 eller 2 skaftade sidoblommor, i fall blomskaften äro 2—3-blommiga. Kalkblad svartbruna, glänsande, hinnkantade, äggrundt lansettlika, spetsiga. Ståndarknappar längre än strängen. Frukt 3-kantig, äggformig, brungul. Frön i ena ändan med ett krökt bihang nästan af fröets längd.

Förek. allmänt i skogar och busksnår.

2. **L. álbida** Desv. blad smala, långspetsade; blomskaft utstående—upprätta, bärande ett 3—4-blommigt hufvud i spetsen; kalkblad något längre än den spetsiga och sprötspetsade frukten, de inre längre. ♃ Juni, Juli.

Hela örten litligt ljusgrön. Strån tätt tufvade, 1—2 fot höga, upprätta, tätt bladiga, med bladen längre än stamleden samt vid blomningen utvecklade rotblad. Blad i kanten långhåriga, slutligen nästan glatta. Blomställ-

ning vid basen omgifven af ett blomstödjeblad, som vanligen är längre än sjelfva blomställningen; blomhufvud hvitglänsande eller stundom kopparröda, med blommorna omgifna af äggrunda, nästan trubbiga, hinnaktiga och hvitglänsande skärmfjäll. Kalkblad äggrundt lansettlika, spetsiga, något kupiga, oftast hvitglänsande och hinnaktiga. Ståndarknappar längre än strängen. Frukt 3-kantig, äggformig och långt sprötspetsad, glänsande kastanjebrun. Frön bruna, äggformiga, med ett kort, hvitt bihang i ena ändan.

Förek. sällsynt på mörka, skuggrika ställen i skog vid *Sofiero*, *Beckaskog* (Dr L. Neuman). Enär denna växt uppgifves förekomma förvildad i parker i norra Tyskland, är det möjligt, att så äfven är förhållandet i Skåne, ehuru å andra sidan den ej anträffats sådd på de skånska växtställena.

†† *Blommor i ax, som bilda en flocklik blomställning.*

3. **L. campéstris** (L.) DC. blad i kanten och slidmynningen långt hvithåriga, slutligen nästan glatta; kalkblad föga längre än den rundadt äggformiga, trubbiga och kort sprötspetsade frukten; ståndarknappar 3—4 gånger längre än strängen. ♃ April—Juni.

Strån tufvade, utgående från en kort samt korta grenskott alstrande rotstock, 3—6 tum höga, upprätta och bladiga. Blad långspetsade, smala, jemnbredt lansettlika. Blomstödjebladet under blomställningen kortare än denna; ax mångblommiga, äggformiga eller rundade, brunaktiga, 3—5 till antalet; det centrala axet på hvarje gren oskaftadt, de sidostälda skaftade och slutligen hängande. Kalkblad aflångt lansettlika, spetsiga, lika långa, bruna och hinnkantade, de inre vanligen något bredare. Frön i ena ändan försedda med ett hvitt, kägellikt bihang, som är af fröets halfva längd.

Förek. allmänt på torra betesmarker, backar och i skogar.

* **L. multiflóra** Hoffm. ax talrikare, de sidostälda skaftade och upprätta; kalkblad längre än frukten; ståndarknappar föga längre än strängen. ♃ Maj—Juli.

Anses af många vara väl skild från föreg., hvilken den emellertid genom öfvergångsformer kommer temligen nära. Blommar nära en månad senare och är högre samt mer tufvad. Rotstock utan grenskott. Blomstödjebladet under blomställningen längre än denna. De skaftade axen äfven vid fruktmognaden upprätta.

Förek. allmänt i skogar och busksnår.

* **L. palléscens** Wg. ax gulhvita, med mindre blommor; de inre kalkbladen kortare och bredare samt mindre spetsade än de yttre; för öfrigt som föreg. underart.

Förek. sällsynt i norra delen, t. ex. flerestädes kring *Broby*.

3 Serien. SPADICIFLORÆ.

91 Fam. AROÍDEÆ. Juss.

Blommor små, 1- eller 2-könade, samlade i kolfvar, som omgifvas af ett stort hylsblad. Kalk bestående af 6 små fjäll eller felande. Ståndare 1—2—6 eller ännu flere. Pistill utan stift, med enkelt, punktformigt märke. Frukt öfversittande, 1—3-rummig, 1—flerfröig, affallande oöppnad och ofta bärlik. *Örter med rotstock eller stamknöl och merendels skaftade samt breda, slidomfattande blad.*

Öfversigt öfver slägtena.

1 Flocken. ARACEÆ. Blommor enkönade, med ♀ blommor på kolfvens nedre del. . . . . *Arum.*

2 Flocken. CALLACEÆ. Blommor tvåkönade.

Blommor utan hylle; kolf omgifven af ett strutlikt, färgadt hylsblad. *Calla.*
Blommor med en af 6 fjäll bestående kalk; kolf omgifven af ett grönt, svärdlikt hylsblad, som tyckes utgöra en fortsättning af stängeln. *Acorus.*

---

1 Flocken. ARACEÆ.

1. ARUM L. Munkmössa.

Blommor enkönade och sambyggare, utan hylle och skärmblad, talrika, fästa på en köttig, af ett strutlikt hylsblad omsluten kolf; ♂ blommor ofvanför ♀ blommorna. Hanblommor bestående af en ståndare utan sträng och honblommor af en pistill utan stift. Frukt bärlik, enrummig och fåfröig. *Glatt ört med stamknöl, skaftade, pillika blad, gulgrönt hylsblad och toppställd, innanför hylsbladet oskaftad kolf.*

Anm. Då hvarje gräns mellan ♂ blommorna saknas, är det knappast möjligt att afgöra, huru många ståndare höra till hvarje blomma. Troligen bör, såsom här ofvan skett, hvarje ståndare betraktas såsom en hanblomma.

1. **A. maculátum** L. blad aflångt äggrunda, med pillik bas; hylsblad knappt dubbelt längre än blomkolfven. ♃ Maj, Juni.

Stängel jemte 1—2, sällan flere blad utgående från spetsen af en nästan lökformig rotstock, som årligen nybildas genom en i det näst öfre bladets vinkel uppkommande knopp. Stängel $^1/_2$—1 fot hög, upprätt, trind och glatt. Blad långt skaftade och slidomfattande, helbräddade, glatta och glänsande ljusgröna. Kolf ensam i stängelns spets, med ett gulgrönt hylsblad, hvars nedre del är hoprullad; det allmänna blomskaftet upptill klubblikt, saknande blommor och nästan svartrödt, bärande flere trådlika bildningar (sterila ♂ blommor) ofvanför de utvecklade ♂ blommorna samt sterila ♀ blommor mellan ♀ och ♂ blommorna. Fruktämnen i spetsen skifformigt plattade, med skifvan om-

gifven af en köttig ring och bärande ett snedställdt, punktformigt märke. Bär röda. Ört giftig.

Förek. sällsynt i fuktiga skogar och parker, t. ex. vid *Krageholm, Lund i Paradislyckan, Borlunda, Ellinge, Engelholm* m. fl. st., från början säkerligen odlad.

2 Flocken. CALLACEÆ.

2. CALLA L. Missne.

Blommor tvåkönade, utan hylle, i kolf, som omgifves af ett på insidan färgadt, strutlikt hylsblad. Ståndare 6 eller flere, med utvecklade strängar. Frukt bärlik, enrummig och enfröig. *Glatt kärrväxt med breda, skaftade blad, på insidan hvitt hylsblad och innanför hylsbladet en skaftad, toppstäld kolf.*

1. **C. palústris** L. blad rundadt hjertlika, spetsiga; blomkolf betydligt kortare än det i en spets tvärt sammandragna hylsbladet. ♃ Juni, Juli.

Rotstock tjock, köttig, krypande och grenig, vid lederna rotslående, ömsevis det ena året frambringande talrika rotblad och det andra en blomstängel jemte 2 rotblad. Stängel 6—9 tum hög, upprätt, trind och tjock. Blad glänsande gröna, ungefär af stängelns höjd, tvärt sammandragna i en trind spets; deras skaft trinda, nedtill slidlika, med i spetsen fri slida. Hylsblad bredt ovalt, med trind spets, äfven nedtill utbredt plattadt, längre än kolfven och på yttre sidan grönt, på den inre hvitt, vid basen något nedlöpande på stängeln. Kolf i spetsen ej sällan bärande endast ståndare. Bär röda, rundade. Ört giftig.

Förek. i skogskärr och mossar, temligen allmän i norra delen, sällsynt i södra, t. ex. vid *Bökestad Wånga sn, Harastorp Färlöfs sn, Broby, Hörja, Hofdala, Perstorp, Rössjöholm, Helsingborg, Dufeke, Blinkarp, Rökaholm, Höör, Rönneå, Gullarp, Långaröd, Brönslöfs mosse Östraby sn, Linderöd, Andrarum, Kyrkeröds* och *Getings mosse St. Olofs sn, Krageholm, Bjersjöholm, Ellestasjön*, ***Roslätt, Torup, Hellestad, Heckeberga, Holmeja*** m. fl. st.

3. ÁCORUS L. Kalmus.

Blommor tvåkönade, med en af 6 fjäll bestående, ofärgad kalk, samlade i en skenbart sidoställd kolf, som omgifves af ett grönt, svärdlikt hylsblad. Ståndare 6, med utvecklade strängar. Frukt torr, affallande oöppnad, 2—3-rummig, med fåfröiga rum. *Glatt, hög vattenväxt med slidomfattande, svärdlika blad och med hylsbladet bildande en skenbar fortsättning af stängeln samt kolfven derigenom skenbart sidoställd.*

1. **A. Cálamus** L. blad svärdlika; blomstängel plattadt 3-kantig. ♃ Juni, Juli.

Rotstock tjock, krypande, grenig, med stark, aromatisk lukt. Stängel utgående från rotstockens spets, 4—5 fot hög, upprätt, nästan bladartad. Blad samtligen utgående från stängelns bas och ungefär af dennas höjd, smala, jemnbreda och spetsiga. Hylsblad af samma form som rotbladen, bildande en skenbar fortsättning af stängeln. Kolf oskaftad innanför hylsbladet, gulbrun, cylindrisk, men mot spetsen något afsmalnande, rak eller något båglikt uppåt

böjd. Kalkblad blågröna, smala och atlånga, i spetsen något hvälfda och inåt böjda, föga längre än fruktämnet. Frukt atlång, med konisk spets, 3-kantig, omgifven af kalkbladen, hos oss ej mognande.

Förek. här och der spridd öfver hela provinsen vid stränder af åar och insjöar.

---

92 Fam. LEMNÁCEÆ. Dumort.

Simmande eller nedsänkta, bladlösa vattenväxter med plattad, bladlik, på undre sidan med birötter försedd stam. Blommor enkönade, samlade i en 2—3-blommig, i stammen insänkt blomställning, som består af 1—2 ♂ blommor och en ♀ blomma ofvanför dessa. Blommor utan hylle; ♂ blommor bestående af en ståndare, ♀ blommor af en pistill med enkelt stift och tvärhugget märke. Frukt 1-rummig, antingen 1-fröig och nötlik eller flerfröig och oregelmässigt uppbristande.

Anm. Blomställningen hos denna lilla märkvärdiga familj har äfven varit uppfattad såsom en tvåkönad blomma med 1—2 ståndare och en pistill. Den har merendels sin plats i en fördjupning i ena kanten nära basen af stammen och motsvaras af en gren, utgående från den andra kanten.

1. LEMNA L. Andmat.

Blomställning täckt af ett hinnaktigt skärmblad och sittande i en fördjupning i stammens kant nära dennas bas. Hanblommor 2. För öfrigt samma karakterer som för familjen.

Anm. Stammen utvecklar grenar, som uppkomma parvis på den sterila plantan, den ena på samma ställe, der annars blomställningen har sin plats, den andra midt emot i andra kanten. Några hithörande växter (såsom *L. polyrrhiza*) öfvervintra genom små, uppsvälda, njurformiga knoppar, som mot vinterns annalkande sjunka till botten och till våren återigen uppstiga till vattenytan. De öfriga arterna sakna dylika vinterknoppar och deras öfvervintring verkställes medelst i vattenytan befintliga, outvecklade grenar.

† *Stam flytande, i spetsen rundadt trubbig, temligen tjock.*

* *Stam med ett knippe af birötter på undre sidan.*

1. **L. polyrrhiza** L. stam rundadt omvändt äggrund, på båda sidor plattad, genomdragen af talrika sidonerver. ♃ Juni—Aug.

Större än de båda följ. arterna. Stam flytande, på öfre sidan mörkgrön, på den undre brunröd och försedd med ett knippe af ända till 16 birötter; grenar uppkommande parvis från stammens bas och omgifna af tvänne små hinnaktiga blad samt mot basen nastan afsmalnande till ett kort skaft. Ståndarsträngar mot basen afsmalnande. Frukt obekant. Blommar mycket mer sällan än de öfriga arterna; blommande exemplar mindre än de sterila.

Förek. allmant i stillastående eller sakta flytande vatten.

*** Stam med endast en birot.*

2. **L. gibba** L. stam omvändt äggrund, nästan nervlös, på undre sidan svampigt uppsväld. ♃ Juni—Aug.

Något större än följande art och liksom denna ej sällan blommande. Stam ljusgrön, vanligen äfven på den undre sidan; dess grenar utan blad vid basen. Blomställning omsluten af ett hinnaktigt, slutligen oregelmässigt uppbristande skärmblad. Ståndarsträngar tjockast vid midten. Frukt 4—6-fröig.

Förek. allmänt i dammar och vattengrafvar, ofta i sällskap med föreg. och följ.

3. **L. minor** L. stam omvändt äggrund, nästan nervlös, på båda sidor plattad. ♃ Juni—Aug.

Minst bland våra arter, ljusgrön; grenar utan blad vid basen. Blomställning i början omsluten af ett hinnaktigt, slutligen oregelmässigt uppbristande skärmblad. Ståndarsträngar jemntjocka. Frukt 1-fröig.

Förek. allmänt i åar, dammar, vattengrafvar o. s. v.

†† Stam tunn, ljusgrön och spetsig; den sterila nedsänkt.

4. **L. trisúlca** L. stam aflångt lansettlik, med en ensam birot, slutligen mot basen afsmalnande till ett skaft, i spetsen fint sågtandad, på båda sidor plattad. ♃ Maj—Juli.

Stam vanligen ljusgrön, tunn, nästan hinnaktig, med sina båda från basen utgående grenar nästan liknande ett spjutlikt blad, försedd med en sidonerv i hvarje sida; de sterila stammarne nedsänkta, de blombärande flytande samt kortare och smalare, med lösare sammanhängande grenar. Blomställning omsluten af ett säckformigt, slutligen uppbristande skärmblad. Ståndarsträngar jemntjocka. Frukt enfröig.

Förek. allmänt i stillastående vatten.

---

93 Fam. POTAMOGETÓNEÆ. Dumort.

Blommor 2- eller 1-könade och i senare fallet sambyggare, med eller utan kalk, samlade i kolfvar eller mera sällan ensamma i bladvecken. Ståndare 1—4. Pistiller 1—4 eller ännu flere. Frukt af 1—4 enfröiga smånötter. *Vattenväxter med ledad stjelk och slidomfattande eller med sammanvuxna stipler försedda blad och gröna blommor.*

Öfversigt öfver slägtena.

1 **Flocken.** POTAMEÆ. Pistiller flere i hvarje blomma, med platta, skifformiga märken.

† Blommor tvåkönade.

Blommor med skenbar kalk af 4 fjäll; ståndare 4, utan eller med korta strängar; småfrukter 4, oskaftade. . . . . *Potamogeton.*

Blommor utan kalk: ståndare 2, nästan utan strängar; småfrukter långt skaftade. . . . . *Ruppia.*

†† *Blommor enkönade: ståndare ensam i hvarje ♂ blomma, med lång sträng.* *Zannichellia.*

2. Flocken. ZOSTEREÆ. Pistill en enda i hvarje blomma, med 1 stift och 2 hårfina märken. . . . . *Zostera.*

---

1 Flocken. POTAMEÆ.

1. POTAMOGÉTON Vaill. Nate.

Blommor 2-könade, i mångblommiga, kolflika ax, utan egentlig kalk. Ståndare 4, utan eller med korta strängar och med fjällika bihang på de tvådelta knapparnes rygg, hvilka bihang bilda en skenbar, af fyra fjäll bestående kalk. Pistiller 4, nästan utan stift, med plattadt skifformiga märken. Smånötter 4, oskaftade. *Vattenväxter, mest förekommande i sött vatten och än nedsänkta, med hinnaktiga blad, än flytande och med de öfre bladen merendels af fastare konsistens samt bredare.*

Anm. Axen äro hos detta slägte egentligen toppstälda, men blifva slutligen ofta sidostälda derigenom, att en gren uppkommer merendels i vinkeln af det öfversta bladet och bildar en fortsättning af stjelken, under det axskaftet skjutes åt sidan. Ej sällan bildas en gren i hvardera af de båda öfversta bladvinklarne, i hvilket fall axet kommer att sitta i vinkeln mellan de båda grenarne.

Öfversigt öfver arterna.

† Blad breda, i synnerhet vid midten; stipler fria.

* Alla bladen tydligt skaftade, de öfre flytande.

a. De flytande bladen läderartade.

De nedsänkta bladen med snart bortdöende skifva, reducerade till skaft, de flytande med rundad bas; smånötter trindryggade. *P. natans.*

De nedsänkta bladen varaktiga, de flytande med rundad eller afsmalnande bas; smånötter trindryggade. *P. polygonifolius.*

De nedsänkta bladen varaktiga, de flytande med afsmalnande bas: smånötter med kölad rygg. . . . . *P. fluitans.*

b. Alla bladen tunna, hinnaktiga. . . . . . . *P. coloratus.*

** De öfre bladen skaftade, något läderartade, flytande (saknas stundom hos *P. gramineus*), de nedre oskaftade.

a. Axskaft jemntjocka. . . . . *P. rufescens.*

b. Axskaft upptill tjockare.

De nedsänkta bladen med bred, stjelkomfattande bas. *P. nitens.*

De nedsänkta bladen mot båda ändar afsmalnande. *P. gramineus.*

*** Alla bladen nedsänkta, nästan oskaftade, hinnaktiga.

a. Stjelk trind.

1. Axskaft upptill tjockare. . . . . *P. lucens.*

2. Axskaft jemntjocka.

Blad i kanten släta, med rundad, half omfattande bas; småнötter med kölad rygg. . . . . . . *P. prælongus.*

Blad i kanten siräfva, med hjertlik, omfattande bas; småнötter trindryggade. . . . . *P. perfoliatus.*

b. Stjelk sammantryckt, 4-kantig. . . . . *P. crispus.*

†† Blad oskaftade, nedsänkta, smala, jemnbreda, gräslika eller hårfina.

* Stipler skilda från bladet; ört rent grön.

a. Stjelk vingkantad, plattad, nästan bladlik; blad ända ut mot kanterna genomdragna af talrika nerver.

Ax 10—15-blommiga, slutligen nästan cylindriska, långskaftade. *P. zosteræfolius.*

Ax 4—6-blommiga, slutligen äggformiga och med skaftet af axets längd eller kortare. . . . . *P. acutifolius.*

b. Stjelk ovingad, trind eller något plattad; blad utan eller med 1—2 sidonerver ut mot kanterna på ömse sidor om medelnerven.

1. Blad trubbiga, med kort udd.

Axskaft jemntjocka, af axets längd. . . . *P. obtusifolius.*

Axskaft upptill tjockare, flere gånger längre än axet. *P. mucronatus.*

2. Blad spetsiga.

Blad smala, jemnbreda, 3-nerviga. . . . . . *P. pusillus.*

Blad borstlika, 1-nerviga. . . . . *P. gracilis.*

** Stipler hopväxta med bladet (bildande ett s. k. bladsnärp); ört mörk, vid torkning svartnande.

Stjelk mycket grenig; smånötter halfkretsformiga, med kort, från inre kanten utgående spröt. . . . . *P. pectinatus.*

Stjelk endast nedtill grenig; smånötter omvändt äggformiga, med märket sittande på spetsen, utan spröt. . . . . . *P. marinus.*

---

† *Blad breda, i synnerhet vid midten; stipler fria.*

* *Alla bladen tydligt skaftade, de öfre flytande.*

a. *De flytande bladen läderartade.*

1. **P. natans** L. de flytande bladen långt skaftade, vanligen ovala—aflånga, med något hjertlik bas, stundom lansettlika, de i vattnet nedsänkta lansettlika, genom skifvans förruttnelse reducerade till skaft; smånötter trindryggade. ♃ Juni—Aug.

Stjelk vanligen flere fot lång, enkel och trind, på uttorkade ställen mycket kort. De nedre bladen skiftevisa, smalare och tunnare, med vid blomningstiden redan förstörd skifva, de flytande nästan motsatta, mörkgröna, efter torkning brunaktiga, kort spetsade eller trubbiga, med vid basen något hopvikna kanter; bladskaft upptill något rännformiga; stipler långa, spetsiga, skilda från bladskaftet, men fästa på dettas insida vid basen, längs yttre sidan med åtskilda kanter. Axskaft jemntjocka. Ståndarknapparnes bihang rundadt njurformiga, långt skaftade. Smånötter snedt omvändt äggformiga, något hoptryckta och kort sprötspetsiga, grönaktiga, temligen glesa.

Förek. allmänt i åar och insjöar.

2. **P. polygonifolius** POURR. de flytande bladen läderartade, långt skaftade, aflånga—äggrundt aflånga, de i vattnet nedsänkta qvarsittande; smånötter trindryggade. ♃ Juni—Aug.

Till alla delar mycket mindre än föreg. Stjelk 3—10 tum lång, trind och något grenig. De flytande bladen vid basen svagt rundade eller afsmalnande, de nedsänkta lansettlika. Axskaft jemntjocka. Smånötter talrika, sittande tätt tillsammans, vid torkning rödaktiga, mycket smärre än hos föreg.

Förek. sällsynt i vattengropar, åar och bäckar, t. ex. vid *Söderåsen* och dess omgifningar, såsom *Klafveröd, Kongaö mosse* (Dr S. A. Tullberg) m. fl. st.; *Billinge, Sartorp, Helgeå* flerestädes, t. ex. vid *Broby, Nymölla; Breanäs, i Götabäck Loushults sn, Örkened, Hjersås* m. fl. st.

3. **P. flúitans** ROTH, de flytande bladen långt skaftade, lansettlika, mot basen afsmalnande, de i vattnet nedsänkta qvarsittande, långsträckt lansettlika; smånötter med kölad rygg. ♃ Juli, Aug.

Stjelk $1\,^1/_2$—3 fot lång, trind och stundom något grenig. De flytande bladen tunnare än hos föregående, vid basen platta, med på öfre sidan något kullriga skaft; de nedsänkta bladen smalt lansettlika. Axskaft mot spetsen tjockare. Smånötter stora, grönaktiga, omvändt äggformiga och något hoptryckta.

Förek. sällsynt i åar, t. ex. i *Rönneå, Helgeå*, såsom nära *Nymölla Emislöfs sn, Broby*.

b. *Alla bladen tunna, hinnaktiga.*

4. **P. colorátus** VAHL, alla bladen kort skaftade, ovala—äggrunda, med rundad eller grundt hjertlik bas; smånötter med kölad rygg. ♃ Juli, Aug.

Stjelk från några tum ända till 2—3 fot lång, trind, enkel eller något grenig. Blad ljusgröna, nästan genomskinliga, kortare än sina skaft, trubbiga eller kort spetsade, de nedre vanligen mycket smalare, nästan lansettlika och något afsmalnande mot basen. Axskaft mot spetsen tjockare, mycket längre än axet. Smånötter talrika och sittande tätt tillsammans, små, grönaktiga och något hoptryckta från sidorna, med en trubbig köl längs ryggen. Närmar sig genom sina hinnaktiga, kort skaftade blad *P. lucens*.

Förek. sällsynt i torfmossar vid *Arrie*.

** *De öfre bladen skaftade, något läderartade och flytande* (saknas stundom hos *P. gramineus*), *de nedre oskaftade.*

a. *Axskaft jemntjocka.*

5. **P. rufescens** SCHRAD. stjelk nästan enkel; de öfre bladen aflångt spadlika—omvändt äggrunda, de i vattnet nedsänkta smalt lansettlika, mot båda ändar afsmalnande; smånötter med kölad rygg. ♃ Juli, Aug.

Stjelk 1—3 fot lång eller ännu längre, trind. De flytande bladen motsatta, vanligen något läderartade eller stundom nästan hinnaktiga, trubbade, mot basen afsmalnande, längre eller kortare skaftade, snart rödaktiga; de nedsänkta längre än de flytande bladen, i kanten stráfva, skiftevisa, genomskinliga, tunna och snart ruttnande från spetsen; stipler stora, snart försvinnande. Axskaft långa och ej sällan tjockare än stjelken. Smånötter temligen stora, hoptryckta och hvasskölade, kort sprötspetsiga, bruna.

Förek. allmänt i åar, vattengrafvar och dammar; sällsynt i norra delen, t. ex. vid *Lunnom Broby sn*.

b. *Axskaft upptill tjockare.*

6. **P. nitens** Web. stjelk grenig; de öfre bladen aflångt lansettlika, mot basen afsmalnande, de i vattnet nedsänkta smalt lansettlika, med bred, halft stjelkomfattande bas; smånötter med föga kölad rygg. ♃ Juni—Aug.

Stjelk 1—3 fot lång, mycket grenig, trind. De flytande bladen motsatta, mot båda ändar spetsade, med skaftet ungefär af skifvans längd, än något läderartade än hinnaktiga, stundom felande; de nedsänkta bladen spetsiga, med ofta utböjd spets, glänsande, i kanten sträfva; stipler stora, starkt strimmiga, än qvarsittande (på former i stillastående vatten) än snart försvinnande. Axskaft tjockare än stjelken och flere gånger längre än sjelfva axet. Smånötter temligen stora, grönaktiga, rundadt äggformiga, hoptryckta, med trubbig köl.

Förek. ej sällsynt i åar och vattengrafvar med djupt vatten, t. ex. vid *Magretetorp* (Dr L. Neuman), *Örkelljunga*, *Kongaö mosse*, *Loddestrom*, *Stangby*, *Ringsjön* vid *Bo* (Doc. S. A. Tullberg), *Krageholm*, *Gladsax* (Dr A. Falck) m. fl. st.

7. **P. gramineus** L. stjelk grenig; de öfre bladen aflånga—ovala (stundom 0), med rundad bas, de i vattnet nedsänkta smalt lansettlika, mot båda ändar afsmalnande; smånötter med rundad rygg. ♃ Juni—Aug.

Nära beslägtad med föreg. art och skild från den samma hufvudsakligen genom de med rundad bas försedda flytande samt de mot basen afsmalnande nedsänkta bladen. De förra ganska ofta felande, de senare af mörkare färg, vanligen brungröna, ej glänsande, i kanten något sträfva och med rak spets. Blomskaft tjockare än stjelken.

Förek. allmänt i åar, insjöar, vattengropar o. s. v.

*** *Alla bladen nedsänkta i vattnet, hinnaktiga, nästan oskaftade.*

a. *Stjelk trind.*

1. *Axskaft upptill tjockare.*

8. **P. lucens** L. blad kort skaftade, aflånga—lansettlika, mot basen afsmalnande, uddspetsade, i kanten sträfva; smånötter trubbigt kölade. ♃ Juli, Aug.

En af de största och gröfsta bland de inhemska arterna. Stjelk flere fot lång, grenig. Blad glänsande gröna, vågbräddade och finsågade, stundom ganska breda, nästan ovala, de öfre stundom med medelnerven utdragen i en lång, bågböjd spets, som ofta är längre än sjelfva bladet (*var. acuminata*); ådernätet på ömse sidor om medelnerven otydligt; bladen skiftevisa, med undantag af de båda närmast under hvarje axskaft sittande, hvilka äro motsatta. Stipler stora, örtartade. Axskaft tjockare än stjelken, af axets längd eller längre. Ax mycket långa, tätblommiga. Smånötter stora, snedt äggformiga, nästan utan spröt.

Förek. allmänt i åar och insjöar.

2. *Axskaft jemntjocka.*

9. **P. prælongus** Wulf. blad aflångt lansettlika, trubbiga, oskaftade, med rundad, halft stjelkomfattande bas, i kanten släta; smånötter hvasskölade. ♃ Juli, Aug.

Till storlek och bladens konsistens mest lik föreg. Stjelk ända till 6 fot lång, grenig, hvitaktig, med knäböjda stamled. Blad rent gröna, glänsande eller stundom **nästan** glanslösa, mer eller mindre aflånga, vid basen något hjertlika och i spetsen hutlikt sammandragna, genomskinliga samt med tydligt ådernät längs midten, helbräddade; stipler stora, hinnaktiga, hvita. Axskaft tjockare än stjelken och mycket långa. Ax långt, tätblommigt. Smånötter med halfkretsformig **omkrets, stora**, brungröna och från sidorna hoptryckta, kort sprötspetsade.

Förek. sällsynt i åar och insjöar i nordöstra delen, t. ex. i *Årups å, Ifösjön, Oppmannasjön* (Kand. Hj. Nilsson), *Helgeå, Tydingesjön* och *Carlsjön Broby sn, Lödderström* vid qvarnarne (Stud. B. Cöster).

10\. **P. perfoliátus** L. blad äggrunda eller äggrundt aflånga, vanligen trubbiga, i kanten sträfva, med hjertlik, stjelkomfattande bas; smånötter trindryggade. ♃ Juni—Aug.

Ört brunaktigt grön. Stjelk grenig, hvitaktig eller blekgrön, flere fot lång. Blad än tätt sittande än **mer aflägsnade från hvarandra, än korta och nästan** rundadt hjertlika än utdragna och aflånga, vågbräddade och med temligen otydligt ådernät längs midten; stipler korta, hinnaktiga och snart försvinnande. Axskaft af stjelkens tjocklek, vanligen längre **än blomstödjebladen.** Smånötter temligen små, snedt omvändt äggformiga, något hoptryckta och nästan utan sprot.
Förek. **allmänt i insjöar och åar.**

b. ***Stjelk sammantryckt, 4-kantig.***

11\. **P. crispus** L. blad aflånga, trubbiga, halft stjelkomfattande, i kanten vågiga och småsågade; axskaft jemntjocka; smånötter med utdraget spröt. ♃ Juni—Aug.

Ört mörkgrön, med rödaktig anstrykning, vid torkning nästan rödbrun. **Stjelk 1—3 fot lång, mycket grenig** och flerböjd. Blad stundom med udd i **spetsen, tunna, glänsande,** genomskinliga, 3-nerviga, med glesa tvärnerver och **tydligt ådernät** längs midten: stipler korta, hinnaktiga, snart försvinnande, de nedre hopväxta med bladen. Axskaft af stjelkens tjocklek, föga längre än blomstödjebladet. **Ax glest fåblommiga, korta.** Smånötter stora, nedtill sammanväxta, gröna, hoptryckta, äggformiga, trubbkölade, med jemförelsevis långt, krökt spröt. Öfvervintrar genom groddknoppar, som uppstå i spetsen af korta **grenar.**

Förek. här och der i dammar, insjöar, vattengropar och åar, sällan i hafsvattnet, t. ex. vid *Kullen, Rönnarp, Landskrona* i salt vatten, *Blinkarp, Alstorp, Ringsjön* (Kand. Hj. Nilsson), *Lund, Höjeå, Alnarp, Malmö, Öja mosse, Esperod, Ahus* (Kand. M. Lovén), *Härlöf* och *Lillö* vid *Christianstad, Tydingesjön* **(Kand. Hj. Nilsson) m. fl. st.**

†† *Blad oskaftade, nedsänkta, smala, jemnbreda, gräslika eller borstfina, med glesa, ofta otydliga sidonerver.*

* ***Stipler skilda från bladet; ört rent grön.***

a. *Stjelk vingkantad, plattad, nästan bladlik;* ***blad ända ut mot kanterna genomdragna af talrika nerver.***

12\. **P. zosteræfólius** Schum. blad nästan trubbiga, med kort udd; ax 10—15-blommiga, slutligen nästan cylindriska och med skaften flere gånger längre än axet. ♃ Juni—Aug.

Gröfst och störst af alla till hela denna afdelning hörande arter. Stjelk seg, mycket grenig och med de öfversta stamleden i synnerhet starkt sammantryckta samt af bladens bredd, 2—6 fot lång. Blad mörkgröna, utan knölar vid basen, mångnerviga, med 3—5 gröfre nerver; stipler stora, hinnaktiga och hvitaktiga. Smånötter stora, snedt omvändt äggformiga, gröna, med något kullriga sidor, **trubbad köl långs ryggen samt kort, rakt** sprööt.

Förek. här och der i åar och insjöar, t. ex. i *Löddeström*, *Höjeå*, *Rönneå*, kring *Cimbrishamn*, *Christianstad* och *Härlöf* m. fl. st.

13. **P. acutifólius** Link, blad spetsiga, med lång udd; ax 4—6-blommiga, slutligen äggformiga och med skaften af axets längd eller kortare. ♃ Juli, Aug.

Stjelk grenig, 1—3 fot lång, bräcklig och mot spetsen bredare. Blad ljusgröna, vid torkning ofta svartnande, mångnerviga, med svartaktiga knölar vid basen, i följd af de kortare stamleden mera närmade hvarandra. Smånötter temligen stora, brungröna, med halfkretsformig omkrets och rak insida, plattade eller något urhålkade sidor, hvass köl långs ryggen samt längre, nedåt böjdt spröt.

Förek. temligen sällsynt i insjöar, åar och torfmossar, t. ex. i *Ringsjön*, vid *Höjs mölla*, *Kungsmarken* (Kand. P. F. Lundqvist), *Ellestasjön*, *Krageholmssjön*, *Hagestads mälare Löderups sn*, kring *Cimbrishamn* m. fl. st.

b. *Stjelk oringad, trind eller något plattad; blad utan eller med 1—2 sidonerver ut mot kanterna på ömse sidor om medelnerven.*

1. *Blad trubbiga, med kort udd.*

14. **P. obtusifólius** M. & K. stjelk sammantryckt; blad 3—5-nerviga; ax 6—8-blommiga, med de jemntjocka skaften vid fruktmognaden af axets längd. ♃ Juli, Aug.

Mest lik **föreg. art** och hufvudsakligen skild genom stjelkens och bladens beskaffenhet. Stjelk 1—2 fot hög, nästan **trådsmal, grenig, med temligen sega,** trubbkantiga grenar. Blad mörkgröna, med otydliga eller **mera tydligt framträdande sidonerver samt med två knölar** vid basen: stipler stora, hinnaktiga. **Ax nästan aflångt,** med tätt hopsittande smånötter och skaften kortare än bladet. Smånötter temligen stora, brungröna, snedt ovala, hvasskölade, med tydligt, nästan rakt spröt samt den inre kanten något bågböjd. **Fortplantar sig genom öfvervintrande stamknölar i spetsen af grenskott.**

Förek. ej sällsynt i insjöar och torfmossar, t. ex. *Helsingborg* (Adj. P. W. Strandmark), *Höör* i en torfmosse, *Rönneå* vid *Stockamöllan*, nära *Fjellmossen Långaröds sn* (Stud. B. Cöster), mellan *Silfåkra* och *V. Trect*, vid *Krageholm*, *Gladsax mosse*, *Christianstad* (Kand. Hj. Nilsson), *Örkelljunga* m. fl. st.

15. **P mucronátus** Schrad. stjelk sammantryckt; blad 5-nerviga; ax 4—6-blommiga, med de upptill tjockare skaften vid fruktmognaden flere gånger längre än axet. ♃ Juli, Aug.

Lik **föreg. art.** Stjelk trådsmal, hoptryckt, nästan 4-kantig och mycket grenig. Blad ljusgröna, med 2 knölar vid basen; stipler 2-flikade. Ax glesblommiga, med något plattade skaft. Smånötter temligen små, gröna, snedt äggformiga, trubbkölade, med kort, rakt spröt och den inre kanten något **bågböjd.**

Förek. **allmänt i åar och stillastående vatten.**

2. *Blad spetsiga.*

16. **P. pusillus** L. stjelk nästan trind; blad 3-nerviga; ax 4—8-blommiga, med de jemntjocka skaften vid fruktmognaden flere gånger längre än axet; smånötter trubbkölade. ♃ Juni—Sept.

Mycket mindre, spädare och mer smalbladig än föreg. Stjelk trådsmal och mycket grenig. Blad mycket smala, styfva, med ofta otydliga sidonerver, ljus- eller mörkgröna; stipler hela. Axskaft trådsmala, nästan trinda. Smånötter temligen små, gröna, snedt ovala, trindryggade, nästan utan spröt, med något kullriga sidor och den inre kanten nedom midten insvängd. Fortplantar sig genom stamknölar i spetsen af grenskott.

Förek. allmänt i såväl stillastående som rinnande vatten.

17. **P. grácilis** Fr. stjelk trind; blad borstlika, 1-nerviga; ax fåblommiga, med de jemntjocka skaften flere gånger längre än axet; smånötter utan köl. ♃ Juli, Aug.

Mycket spädare än föreg., af hvilken den måhända endast utgör en formförändring. Blad vid torkning krusigt vridna. Ax klotrunda, tätblommiga samt med trinda skaft.

Förek. i vattensamlingar längs hafskusten vid *Landskrona* (kring *Gråen?*); i senare tider ej återfunnen.

** *Stipler sammanväxta med bladet* (bildande ett bladsnärp); *ört mörk, vid torkning svartnande.*

18. **P. pectinátus** L. stjelk mycket grenig; blad borstfina, 1—3-nerviga; smånötter med halfkretsformig omkrets och kort, från inre kanten utgående spröt, från sidorna plattade. ♃ Juni—Aug.

Stjelk nedifrån bildande grenskott, som i spetsen slutligen uppsvälla till aflånga, i spetsen med en stor knopp försedda och öfvervintrande stamknölar. Stjelk trådsmal, med förlängda stamled. Blad vid basen svagt rännformiga, vanligen afsmalnande i en lång spets; stipler hinnaktiga, hvita, med den fria delen 2-flikad. Axskaft föga längre än bladet, trinda och trådsmala, vid blomningen höjande sig med sina ax öfver vattenytan. Ax med 4—7 åtskilda, 3—4-blommiga blomkransar. Smånötter mycket stora, gulbruna, med den inre kanten rak, trindryggade.

Förek. här och der såväl i hafvet som i åar, i synnerhet längs vestkusten, t. ex. *Kullen, Landskrona, Rönneå, Löddeström, Höjeå* vid *Lomma, Lund, Malmö, Limhamn* (Dr J. Eriksson); *Cimbrishamn* m. fl. st.

19. **P. marinus** L. stjelk endast nedtill grenig; blad borstfina, 1-nerviga; smånötter omvändt äggformiga, med nästan kullriga sidor, utan spröt och med märket sittande i spetsen. ♃ Juni—Aug.

Lik föreg., men mycket spädare och blommande under vattnet. Stjelk med föga utvecklade stamled och bladen derigenom mycket tätt sittande. Blad kortare spetsade. Axskaft slutligen mycket långa, nästan stängelformiga och mycket längre än bladet. Ax med 3—4 åtskilda och merendels 2-blommiga blomkransar. Smånötter mycket mindre än hos föreg., brungröna, trindryggade, mot basen afsmalnande och med den inre kanten nedom midten något insvängd.

Förek. temligen sällsynt i salt vatten, t. ex. *Torekow-ö* (enl. Lilja), *Malmö* i kanalerna (Dr L. Neuman), *Cimbrishamn, Esperöd* m. fl. st.

2. RÚPPIA L. Hårnate.

Blommor tvåkönade, samlade i 2-blommiga ax, utan kalk. Ståndare 2, nästan utan strängar, med 2-delta knappar (och derigenom skenbart 4) och föga utvecklade, fjäll-lika bihang från knappbandet. Pistiller 4, nästan utan stift, med plattade, skiflika märken. Smånötter 4, skaftade. *I vattnet nedsänkta hafsväxter med borstlika, slidomfattande blad och skaftade ax.*

1. **R. rostelláta** Koch, ståndarknappar nästan klotrunda; blomskaft vid fruktmognaden rakt, kortare än fruktskaften; de senare flere gånger längre än smånötterna. ♃ Juli—Sept.

Stjelk $^1/_2$—1 fot lång, trådsmal och mycket grenig, nedtill krypande och rotslående. Blad smala, trådformiga, spetsiga, 1-nerviga, med temligen smala, höga, längs ena sidan öppna och i spetsen tvärhuggna slidor: de båda närmast under hvarje blomskaft sittande bladen nästan motsatta. Ståndarknapparnes längd och bredd ungefär lika stora. Smånötter upptill afsmalnande, nästan halfmånlikt krökta, snedt äggformiga.

Förek. här och der i salt vatten längs vestkusten, sannolikt äfven på den östra, t. ex. vid *Landskrona, Lomma, Malmö, Limhamn* m. fl. st.

2. **R. bráchypus** J. Gay, ståndarknappar äggformigt klotrunda; blomskaft vid fruktmognaden rakt, längre än fruktskaften; de senare af smånötternas längd eller föga längre. ♃ Juli—Sept.

Mycket lik föreg. art och möjligen endast en formförändring af denna. Vanligen mer lågväxt. Ståndarknapparnes längd hälften större än bredden. Smånötter hårdare och fastare samt med något kortare och tjockare spröt.

Förek. på samma lokaler som föreg.

3. **R. spirális** (L.) Dumort. ståndarknappar aflånga; blomskaft vid fruktmognaden mycket långt, spiralformigt sammanrulladt, mycket längre än fruktskaften; de senare flere gånger längre än smånötterna. ♃ Juli—Sept.

Gröfre än de föreg. och med betydligt längre blad, som äro trubbiga och hafva jemförelsevis vidare och kortare slidor. Ståndarknapparnes längd dubbelt större än bredden. Smånötter med mycket längre skaft än hos *R. rostelláta*, mer raka, snedt och bukigt äggformiga, med tjockare och något kortare spröt.

Förek. i hafvet samt i vattengropar vid hafvet flerestädes såväl på vestra som östra kusten, t. ex. vid *Torekow*, *Farhult* (Skolyngl. R. Wallengren), *Kullen, Landskrona, Sævåns utlopp*, mellan *Lomma* och *Malmö*, *Malmö*. *Limhamn*, i viken mellan *Skanör* och *Hellinge*, *Esperöd*, *Arup* m. fl. st.

3. ZANNICHÉLLIA Mich. Hårserf.

Blommor enkönade, sambyggare: ♂ och ♀ blommor till ett ringa antal sittande tillsammans i bladvecken. Hanblommor utan kalk, med en ståndare, som har en förlängd sträng och en vid basen pillik knapp. Honblommor försedda med en hinnaktig, klocklik och tvärhuggen kalk; pistiller 4, med tydligt stift och skifformigt märke. Smånötter 4, försedda med spröt, mer eller mindre skaftade. *Späda, glatta vattenväxter med trådsmala, ofta parvis närmade, slidomfattande blad.*

1. **Z. polycárpa** NOLTE, smånötter med något hinnaktig, tandad rygg, nästan oskaftade och med stiftet omkring 4 gånger kortare än frukten. ♃ Juli—Sept.

Stjelkar trådsmala, flytande eller i grundt vatten krypande och rotslående, trinda, trådsmala och mycket greniga, hvitgröna. Blad mörkgröna eller brunaktiga, trådsmala, spetsiga, 1-nerviga och längs öfre sidan grundt fårade, de nedre skiftevisa, de öfre motsatta eller 3—7, nästan kransställda. Blommor i bladvecken nästan ända ned från grenarnes bas. Ståndare mycket längre an pistillen i honblomman. Frukttlock stundom något skaftad; smånötter jemntjocka, något krökta.

Förek. ej sällsynt i åar nära utloppen samt i vattengropar nära hafvet, t. ex. vid *Lomma* i *Höjeå*, *Alnarp*, *Akarp* söder om *Malmö*, *Hyllie* (Dr J. Eriksson), *Skillinge* m. fl. st.

2. **Z. major** BOENN. smånötter med hel eller något ojemn rygg, tydligt skaftade och med stift af omkring halfva fruktens längd. ♃ Juli—Sept.

Mycket lik föreg. art och knappast skild från den samma. Vanligen gröfre och med större smånötter, som afsmalna något mot basen.

Förek. allmänt i hafsvikar och vattensamlingar vid hafskusterna, såväl på den vestra som östra, t. ex. vid *Kullen*, *Landskrona*, *Lomma*, *Malmö*, *Limhamn*, *Källstorp*, *Kivik* m. fl. st.

3. **Z. pedicelláta** (WG.) FR. smånötter med hinnaktig, vinglik och småtaggig rygg samt med skaft och stift nästan af fruktens längd. ♃ Juli—Sept.

Äfven denna art är näppeligen skild från de båda öfriga; i synnerhet de skånska formerna äro föga afvikande, och öfvergångar till föreg. art saknas ingalunda. Är i allmänhet spadare och har något skaftad frukttlock, hvarjemte smånötterna äro jemntjocka och i båda ändar trubbiga.

Förek. här och der längs vestra kusten, t. ex. vid *Landskrona*, *Lomma*, *Malmö*; sällsynt på den östra, t. ex. *Cimbrishamn*.

2 Flocken. ZOSTEREÆ.

4. ZOSTÉRA L. Bandling.

Blommor tvåkönade, utan kalk, fästa på ena sidan af ett plattadt, bladlikt blomskaft, som omslutes af hylsbladets slida och jemte blommorna bildar en blomkolf. Ståndare 1, utan sträng och med 2-delt knapp. Pistill ensam i hvarje blomma, med enkelt stift och 2 hårfina märken. Frukt nötlik, hängande. *Hafsväxter med krypande, rotslående stjelk, gräslika, slidomfattande blad samt med ståndarne och pistillerna skifteris fästa på ömse sidor om kolfvens medelnerv samt täckta af små, i kolfvens kanter fästa klaffar* (skärmblad? sparsamma eller felande hos vår art).

Anm. Blomkolfven är äfven inom detta slägte ursprungligen toppställd och bär närmast under sig ett utvecklad blad (hylsbladet) och närmast under detta ett slidblad, ur hvars vinkel en gren uppkommer, som likaledes afslutas med en blomkolf och tränger den närmast undre kolfven åt sidan. Blommorna be-

traktas merendels såsom tvåkönade, ehuru ståndaren är temligen långt aflägsnad från pistillen. Genom knappens delning förefaller det, som om hvarje pistill åtföljdes af 2 ståndare. Pollencellerna äro långa, trådlika och ej rundade såsom hos andra växter.

1. **Z. marína** L. blad flernerviga, rundadt trubbiga; nöt refflad. ♃ Juli—Aug.

β **angustifólia** Horn. blad smalare och med otydliga sidonerver; hylsbladets slida i spetsen rundad.

Stjelk nedtill krypande och rotslående, uppstigande, flere fot lång, grenig och något plattad. Blad nastan olivgröna, långa och jemnbreda, vanligen med 1—2 tydligare framträdande nerver på hvar sin sida om medelnerven och med den yttersta på hvarje sida nära intill bladkanten. Blomkolf plattad, trubbig, nastan utan klaffar, mångblommig, i sin öfre del smalare än hylsbladet; dettas slida (hos hufvudformen) i spetsen tvärhuggen. Frukt på nedböjdt skaft, hängande, oval.

Förek. i hafvet längs stränderna såväl på den vestra som den östra kusten.

---

94 Fam. TYPHÁCEÆ. St. Hil.

Blommor enkönade, sambyggare, med en af hår eller fjäll bestående kalk. Ståndare 3 eller flere, fria eller med nedtill hopväxta strängar. Pistill med öfversittande fruktämne, enkelt, qvarblifvande stift samt enkelt märke. Frukt 1-rummig, 1-fröig och affallande oöppnad. *Vattenväxter med slidomfattande, långa och smala blad samt i kolflika, cylindriska ax eller klotrunda hufvud samlade blommor.*

Öfversigt öfver slägtena.

Blommor i cylindriska, kolflika ax, med af hår bestående kalk. . *Typha.*
Blommor i klotrunda, ax- eller klaselikt anordnade hufvud, med af fjäll bestående kalk. . . . . *Sparganium.*

---

1. TYPHA Tourn. Kafveldun.

Blommor samlade i kolflika, cylindriska ax; ♂ blommor i särskilda ax ofvanför ♀ blommornas. Kalk bestående af hår. Ståndare 3 (sällan 2—5). Frukt långt skaftad, med skaftet beklädt af kalkborst, nötlik. *Höga, glatta vattenväxter med slidomfattande, i sin öfre del kantstälda blad och bruna honax.*

1. **T. latifólia** L. ♂ ax nästan sammanflytande med ♀ axet; märke lansettlikt. ♃ Juli.

Rotstock krypande, utvecklande tätt slidbeklädda grenskott. Stängel 4—6 fot hög, upprätt, trind och enkel. Blad utgående från rotstocken och merendels

nående öfver stängeln, med höga, öppna slidor, blågröna, nästan platta, trubbiga, ofta nära tumsbreda. Blommor utan skärmfjäll. Hanax gulaktigt, slutligen **brunt, med strängarne slutligen 2—4 gånger** längre än knapparne; dess blommor snart affallande. Honax mycket längre och tjockare än hanaxet, svartbrunt, med ytan genom de utskjutande märkena fjällig; kalkborst ofärgade, smalspetsade; märken svartbruna.

Förek. allmänt i vatten vid åbräddar och i torfmossar.

2. **T. angustifólia** L. ♂ ax skildt från ♀ axet; märke trådlikt, sylspetsadt. ♃ Juli.

Ganska lik föreg. och lika hög som den, utvecklande grenskott från rotstocken. Blad betydligt smalare och af nästan rent grön färg, nedtill plattadt rännformiga. Hanax ända till 1—2 tum aflägsnadt från honaxet; ståndarsträngar slutligen hälften längre än knappen. Honblommor med vid basen hårlika, smalt spadlika skärmfjäll samt i spetsen brunaktiga, klubblikt uppsvälda kalkborst; märken rödbruna; honax smalare än hos föreg. och föga längre, stundom kortare än hanaxet, rödbrunt och på ytan trådigt af de utskjutande märkena.

Förek. här och der vid åar och i torfmossar, t. ex. vid *Kullen*, i *Rönneå*, *Nås torfmosse*, mellan *Eslöf* och *Örtofta*, *Löddeköpinge*, *Lund*, *Höjeå*, *Segeå*, *Malmö*, *Ellestasjön*, *Gärdsnäs*, *Christianstad*, *Lefrasjön*, *Tydingesjön* och *Carlssjön* i *Broby sn* m. fl. st.

2. SPARGÁNIUM Tourn. Igelknopp.

Blommor i klotrunda, axlikt anordnade hufvud; ♂ blommornas hufvud ofvanför ♀ blommornas. Kalk bestående af 3 smala fjäll, qvarsittande vid fruktmognaden. Ståndare 3 (stundom ända till 8), fria eller, om de äro flere, med nedtill i flere stammar hopväxta strängar. Märke snedt, smalt tunglikt. Frukt nästan stenfruktartad. *Glatta vattenväxter med slidomfattande, smala, 3-sidiga platta blad.*

Öfversigt öfver arterna.

† Blad, åtminstone vid basen, 3-kantiga.

* Blomhufvud samlade i greniga ax. . . . . *S. ramosum.*

** Blomhufvud samlade i enkla ax.

Blomhufvud åtskilda; ♂ hufvud 3—6. . . . . *S. simplex.*

Blomhufvud tätt förenade; ♂ hufvud ensamt. . . . . *S. fluitans.*

†† Blad platta eller svagt rännformiga.

* Frukt med utdraget spröt.

Blomhufvud i vanligen greniga ax; ♂ hufvud 4—12. . *S. natans.*

Blomhufvud i enkla ax; ♂ hufvud 1—2. . . . . . . *S. affine.*

** Frukt med kort spröt. . . . . *S. minimum.*

---

† *Blad, åtminstone vid basen, 3-kantiga.*

* *Blomhufvud samlade i greniga ax.*

1. **S. ramósum** Huds. blad vid basen 3-kantiga, med de båda

undre sidorna konkava; ♀ hufvud åtskilda; ♂ hufvud talrika. ♃ Juli, Aug.

Stjelk 2—3 fot hög, upprätt, trind, endast grenad i blomställningen och liksom hos alla de följande arterna utgående från en krypande, underjordiska grenskott bildande rotstock. Blad långa, smala, jemnbreda och trubbiga, upprätta - utstående, nedtill längs undre sidan hvasst kölade och på den öfre platta, högre upp platta på båda sidorna. Axets grenar något flerböjda, med långa blomstödjeblad. Honhufvud 1—2 på hvarje gren, oskaftade; hanhufvud talrika i hvarje grenspets, tätt sittande och oskaftade. Honblommornas kalkfjäll rundadt trubbiga och i spetsen inböjda, hela. Frukt oskaftad, glänsande brungrön, 3—5-kantig och omvändt pyramidformig, i spetsen trubbig och tvärt sammandragen till ett spröt, som är 3—4 gånger kortare än sjelfva frukten.

Förek. allmänt i kärr, vid bäckar, åar o. s. v.

** *Blomhufvud samlade i enkla ax.*

2. **S. simplex** Huds. blad vid basen 3-kantiga, med de båda undre sidorna platta; ♀ hufvud åtskilda; ♂ hufvud 3—6. ♃ Juli - Aug.

Stjelk längre (1/2—2 fot hög) och smalare än hos föreg., stundom upptill jemte bladen flytande. Honhufvud 2—6, det ena eller de båda nedersta skaftade och ofta utgående ofvanför blomstödjebladet, de öfre jemte ♂ hufvudena oskaftade. Kalkfjäll smala, mot spetsen bredare och småtandade. Frukt kort skaftad, mera trubbkantig, temligen tvärt afsmalnande i ett spröt ungefär af sjelfva fruktens längd.

Förek. allmänt i kärr, vid åbräddar o. s. v.

3. **S. flúitans** Fr. blad ända till spetsen 3-kantiga; ♀ hufvud tätt förenade; ♂ hufvud ensamt. ♃ Juli, Aug.

Stjelk 1/2—2 fot hög, upprätt och styf. Blad tjocka, upprätta - slaka, flytande, mycket långa, tillochmed de nedre vanligen längre än stjelken. Honhufvud 3—6, alla oskaftade eller det nedersta kort skaftadt och då merendels något aflägsnadt från de öfriga. Kalkfjäll smala, i spetsen något bredare och småtandade. Frukt mot basen afsmalnande till ett kort skaft, spolformig, trubbigt 3—4-kantig, glänsande brungul, afsmalnande till ett spröt, som är 3—4 gånger kortare än sjelfva frukten.

Förek. sällsynt i norra Skåne vid *Maglehjer* nära *Hörja* samt mellan *Gummarps* och *Dalshults gölar* i *Glimåkra sn* (Prov. J. Persson).

†† *Blad platta.*

* *Frukt med utdraget spröt.*

4. **S. natans** L. blomhufvud anordnade i vanligen greniga ax; ♂ hufvud talrika (4—12); frukt långt skaftad, nervlös. ♃ Juli, Aug.

Stjelk mycket lång (4—6 fot), spenslig, flytande och trind. Blad mycket långa, ej sällan längre än stjelken, liftigt gröna, smala och trubbiga, flytande samt bildande kretsformiga samlingar på vattenytan. Det nedersta eller båda de nedersta ♀ blomhufvudena (i fall axet är enkelt) skaftade, de öfriga oskaftade och åtskilda, vid blomningen föga större än ♂ hufvudena. Kalkfjäll upptill bredare och småtandade. Frukt med skaft nästan af sin egen längd, glanslöst gråbrun, äggformig och temligen tvärt sammandragen till ett spröt, som merendels är längre än sjelfva frukten.

Förek. sällsynt i insjöar i norra delen, t. ex. kring *Christianstad, Immeln* flerestädes, *Oderljunga, Örkelljunga* m. fl. st.

5. **S. affine** Schnitzl. blomhufvud anordnade i enkla ax; ♂ hufvud få (1—2); frukt nervig, kort skaftad. ♃ Juli, Aug.

Lik föreg., men kortare, gröfre och med kortare samt bredare blad och större ♀ hufvud. Honhufvud 2—4, de 1—2 nedersta skaftade, de öfriga oskaftade och närmade till hvarandra. Fruktskaft omärkliga eller mycket kortare än frukten. Denna nästan 3-kantig, äggformig, något glänsande gråbrun, småningom afsmalnande i ett spröt, som är nästan längre än sjelfva frukten.

Förek. sällsynt i åar i norra Skåne, t. ex. i *Helgeå* vid *Broby*; skånska exemplar osedda af författaren.

** *Frukt med kort spröt.*

6. **S. minimum** Fr. blomhufvud anordnade i enkla ax; ♂ hufvud ensamt; frukt nervlös, nästan oskaftad. ♃ Juli, Aug.

Minst och spädast bland de skånska arterna. Stjelk 5—10 tum hög, upprätt—uppstigande och ej sällan flerböjd, stundom flytande och då ännu längre. Blad mycket smala, jemnbreda, trubbiga, ljusgröna, upprätta eller flytande. Honhufvud små, 1—3, oskaftade och närmade till hvarandra eller det nedersta skaftadt. Märken breda, aflånga. Frukt gulgrön, glanslös, aflångt äggformig, nästan trind, afsmalnande mot båda ändar, med sprötet flere gånger kortare än sjelfva frukten.

Förek. här och der i kärr, diken, insjöar o. s. v., spridd öfver hela provinsen, t. ex. *Kullen, Bjersgård, Broby, Emitslöf, Vejlesjön, Christianstad* flerestädes, *Yngsjö* och *Furuboda* (Hr Th. Brown), *Kirik, Kyrkeröd St. Olofs sn, Arrie, Örtofta* m. fl. st.

---

95 Fam. CYPERÁCEÆ. St. Hil.

Blommor två- eller enkönade, samlade i ax, med tegellagda skärmfjäll. Kalk felande eller ofullständig, bestående af borst. Ståndare vanligen 3. Pistill med enkelt stift och 2—3 trådlika märken. Frukt 1-rummig och 1-frörig, nötlik. *Gräsliknande örter med smala blad, hela bladslidor och vanligen oledadt, ej ihåligt strå.*

Öfversigt öfver slägtena.

1 Flocken. CYPEREÆ. Blommor tvåkönade.

* *Skärmfjäll i 2 rader och axen derigenom platta.*

Ax mångblommiga; märken glatta. . . . . *Cyperus.*
Ax 1—3-blommiga; märken håriga. . . . . *Schoenus.*

** *Skärmfjäll i flere rader och axen derigenom trinda.*

a. *De nedersta 3—4 skärmfjällen utan blommor och mindre än de öfriga.*

Kalkborst felande; märken håriga. . . . . *Cladium.*
Kalkborst 3—13, korta; märken nästan glatta. . *Rhynchospora.*

b. *De 1—2 nedersta skärmfjällen ej mindre, utan vanligen större än de öfriga och tomma.*

1. *Kalkborst korta, inneslutna.*

Frukt på spetsen bärande stiftets qvarsittande och uppsvälda bas. *Eleocharis.*

Stift jemntjockt, slutligen fullständigt affallande. . . *Scirpus.*

2. *Kalkborst slutligen långt utväxande och axen derigenom ulliga.* *Eriophorum.*

2 Flocken. CARICEÆ. Blommor enkönade. . . . . *Carex.*

---

1 Flocken. CYPEREÆ.

1. **CÝPERUS** Tourn. Cypergräs.

Ax mångblommiga, plattade, med i 2 rader anordnade skärmfjäll och blommor; skärmfjäll lika stora eller de nedersta störst, alla med blommor eller de nedersta tomma. Blommor tvåkönade, utan kalkborst. Stift jemntjockt, med glatta märken. Frukt 2—3-kantig. *Liten kärrväxt med tätt tufvade, 3-kantiga, nästan bladlösa strån och axen samlade i flock- eller hufvudlika, af blomstödjeblad omgifna blomställningar.*

1. **C. fuscus** L. strå skarpt 3-kantigt; ståndare 3; märken 3; frukt hvasst 3-kantig. ☉ Juli—Aug.

Strån 3—8 tum höga, merendels tufvade, upprätta—nästan nedliggande, endast vid basen bladiga, strimmiga och släta. Blad platta, långspetsade, än längre än kortare än stråna. Blomstödjeblad 2—3, utstående eller tillbakaböjda, längre än blomställningen och det ena betydligt längre än de öfriga. Ax aflångt lansettlika; skärmfjäll något utstående, bredt äggrunda, trubbiga eller kort uddspetsade, svartbruna och långs ryggen gröna, längre än frukten. Denna aflångt äggformig.

Förek. på uttorkade sjöstränder, uppträdande endast i varma och torra somrar, t. ex. vid *Roslätt* (så vidt författaren har sig bekant, ej tagen der på senare tiden), *Krageholmssjön*, *Balsberg* i en mosse samt i ett skogskärr vid *Allarp Oppmanna sn* (Kand. Hj. Nilsson), *Oppmannasjön* (enl. Lilja), *Rabelöfssjön* på flere ställen, *Nosaby* mellan möllan och byn, *Widtsköfle* (Hr Th. Brown).

2. **SCHOENUS** L. Knapp-agh.

Ax 2—3-blommiga, plattade, med i 2 rader anordnade skärmfjäll och blommor; de nedersta 3—6 skärmfjällen minst och utan blommor. Blommor med 1—6 sträfva, stundom mycket korta kalkborst. Märken 3, hariga. Frukt 3-kantig. *Kärrväxt med tätt tufvade, nästan bladlösa och vid basen af glänsande svartbruna slidor omgifna strån och få, svartbruna ax, som äro samlade i ett gemensamt, af tvänne slidlika blomstödjeblad omgifvet ax.*

1. **S. ferrugíneus** L. det nedre blomstödjebladet föga längre än blomställningen; skärmfjäll med slät ryggnerv. ♃ Juni.

Strån tätt tufvade, från några tum ända till 1 fot höga, trinda och strimmiga, vid basen omgifna af glänsande svartbruna slidor samt några utvecklade blad. Dessa nästan trinda, rännformiga, ej nående till stråans midt. Blomställning omgifven af tvänne olikstora blomstödjeblad, af hvilka det öfre endast består af en slida. Skärmfjäll äggrundt lansettlika, spetsiga.

Förek. temligen sällsynt i kalkhaltiga kärr och torfmossar, t. ex. vid *Lefrasjön*, *Vejlesjön*, *Vidtsköfle* nära drifvan (Stud. B. Cöster), *Benestad*, *Röddinge* i dalen, mellan *Välleröd* och *Tågra Söfde sn*, *Arrie*, *Rinnebäck* (Doc. S. A. Tullberg), *Klemmedstorp* nära *Hurfva*, i en torfmosse mellan *Bosarp* och *Ulfstorp*, *Kullen*, *Brunnby* (Kamrer S. J. Södervall) m. fl. st.

3. CLÁDIUM Patr. Br. Agh.

Ax 1—2-blommiga, trinda i följd af skärmfjällens anordning i flere rader: de nedersta 3—4 skärmfjällen utan blommor och mindre än de öfriga. Blommor utan kalkborst. Märken 2—3, hariga. Frukt nästan stenfruktartad, trind, med spröt, bildadt af stiftets qvarsittande bas. *Stor och grof kärrväxt med trindt, bladigt och ledadt strå, breda, taggsågade blad och axen samlade i hufvud, som bilda en sammansatt, flocklik blomställning.*

1. **C. Mariscus** (L.) R. Br. blad upptill trekantiga, i kanterna och på ryggnerven småtaggiga. ♃ Juli, Aug.

Strån utgående från en krypande och grenskott bildande rotstock, 2—4 fot höga, styfva, upprätta och bladiga. Blad blågröna, styfva, med temligen höga och slutna slidor, breda och bredt rännformiga, utdragna i en lång, 3-kantig spets. Blomställning mycket sammansatt. Skärmfjäll bruna, hinnaktiga, bredt äggrunda, trubbiga, i spetsen sargade. Frukt äggformig, småningom afsmalnande i sprötet.

Förek. sällsynt i kärr och torfmossar på kalkbotten, t. ex. vid *Lefrasjön*, *Vejlesjön* östra stranden, *Skartofta*, *Arrie*.

4. RHYNCHÓSPORA M. Vahl. Myr-agh.

Ax 2—3-blommiga, trinda i följd af skärmfjällens anordning i flere rader; de nedersta 3—4 skärmfjällen utan blommor och mindre än de öfriga. Blommor med 3—13 kalkborst. Märken 2, nästan glatta. Frukt plattadt 2-kantig, med spröt, bildadt af stiftets förtjockade och qvarsittande nedre del. *Kärrväxter med spensliga, bladiga och 3-kantiga strån, smala blad och axen samlade i en ax- eller flocklik blomställning.*

1. **R. alba** (L.) Vahl, ax hvita; blomstödjeblad af blomställningens längd. ♃ Juni, Aug.

Strån löst tufvade eller enstaka, ej utgående från någon egentlig rotstock, $^1/_2$—1 fot höga. Blad blekt blågröna, smala, platta, på undre sidan något kölade, de öfversta af stråans höjd. Ax samlade i små hufvud, som bilda en flocklik blomställning. Skärmfjäll äggrundt lansettlika, spetsiga, hvita eller hvitgula, slutligen ljust brunaktiga; ax 2-blommiga. Kalkborst 3—13, med nedåt vända taggar och af fruktens längd. Ståndare 2. Märken 2, kortare än stiftet. Frukt rundadt omvändt äggformig, mot basen afsmalnande nästan till skaft, grågul, med slätt spröt.

Förek. i kärr och torfmossar, allmän i norra delen och derifrån sparsamt spridande sig nedåt den södra, t. ex. i *Broby, Röke, Hörja, Loushult, Örkened, Örkelljunga* m. fl. socknar, *Östra Ljungby, Allerum, Söderåsen* (Doc. S. A. Tullberg), *Odensjön, Blinkarp, Bosjökloster* (Kand. Hj. Nilsson), *Riseberga, Höör, Rökaholm, Åsmundtorps mosse Näs sn, Hagestads mälare, Getings mosse St. Olofs sn, Årup* m. fl. st.

2. **R. fusca** (L.) R. & S. ax brungula; blomstödjeblad mycket längre än blomställningen. ♃ Juli, Aug.

Strån ½—1 fot höga, vanligen tufvade och utgående från en krypande, grenskott alstrande rotstock. Blad smala, rännformiga, gulgröna, de öfversta vanligen nående öfver stråna. Ax samlade i en axlik blomställning, med blomstödjebladen bredare än de öfriga bladen; skärmfjäll bruna, äggrunda och vanligen trubbiga, med udd. Kalkborst 3—6, med uppåt vända taggar, mycket längre än frukten. Ståndare 3. Märken 2, längre än stiftet. Frukt mot basen mindre afsmalnande, med längre, grönaktigt, i kanten sträft spröt.

Förek. här och der i torfmossar och kärr i synnerhet i norra, sällsynt i södra delen, t. ex. vid *Glimåkra*, i *Broby sn* flerestädes, *Röke, Eljalt* och *Loushult, Örkelljunga, Söderåsen* (Doc. S. A. Tullberg), *Kongaö mossar, Hessleholm, Brönnestad, Allerum, Höör* flerestädes, *Qvesarum, Bosjökloster* (Kand. Hj. Nilsson), *Hagestads mälare, Näsum* (Lekt. L. J. Wahlstedt) m. fl. st.

5. ELEÓCHARIS R. Br. Knapp-säf.

(HELEOCHARIS, i Sk. Fl. 1 uppl.).

Ax mångblommiga, trinda i följd af skärmfjällens anordning i flere rader; de 1—2 nedersta skärmfjällen bredare än de öfriga och merendels utan blommor. Blommor med 4—6 korta, inneslutna och sträfva kalkborst. Märken 2—3, småludna. Frukt 2-sidigt plattad eller 3-kantig, krönt af stiftets nedre, qvarsittande, uppsvälda och mot frukten ledade del. *Spädare kärrväxter med tufvade, bladlösa strån och ett ensamt, toppställdt ax.*

† *Strån temligen höga och tjocka, trinda.*

1. **E. palústris** (L.) R. Br. rotstock mycket lång, krypande; ax aflångt, vid basen omgifvet af 2 halft omfattande skärmfjäll; märken 2; frukt brungul, fint punkterad, med 2 kullriga sidor. ♃ Juni—Aug.

Strån ½—2 fot höga, tufvade eller enstaka och radvis utgående från rotstocken, något blågröna och glanslösa, vid basen omgifna af 2 tvärhuggna, mörkt rödbruna och glänsande slidor. Ax brunt. Skärmfjäll äggrundt lansettlika, merendels spetsiga, hinnkantade; de båda nedersta motsatta, rundadt äggrunda, trubbiga och kortare än de öfriga. Kalkborst 6, qvarsittande. Frukt bredt omvändt äggformig, trubbkantig, kortare än kalkborsten, gropigt småprickig (chagrinerad), med kullriga sidor och den äggformiga stiftfoten nedtill mot sjelfva frukten skarpt afsnörd.

Förek. allmänt på fuktiga, gräsbevuxna ställen.

2. **E. uniglúmis** (Link.) Schult. ax vid basen omgifvet af ett enda, helt omfattande skärmfjäll; för öfrigt som föreg. ♃ Juni—Aug.

Mycket lik föreg., men spädare, mer glänsande gräsgrön. Ax mörkt kastanjebrunt. Skärmfjäll trubbigare och nästan utan hinnkant. Frukt märkbart längre, smalare och mot basen mer afsmalnande än hos föreg.; kalkborstens längd i förhållande till frukten är hos den skånska formen ofta den samma som hos föreg.

Förek. ej sällsynt på fuktiga, gräsbevuxna ställen, i synnerhet hafsstränder.

3. **E. multicaúlis** J. E. Sm. rotstock kort, sned; ax aflångt, vid basen omgifvet af ett, nästan helt omfattande fjäll; märken 3; frukt 3-kantig, glänsande svartaktig, slät. ♃ Juni—Aug.

Strån i följd af rotstockens korthet tätt tufvade, vid basen omgifna af 2 blekbruna slidor, ½—1 fot höga eller ännu högre. Ax ljusbrunt, med aflångt äggrunda, trubbiga och hinnkantade skärmfjäll; de båda nedersta skärmfjällen utan blommor och det nedersta af dem nästan fullständigt omfattande. Kalkborst 6, qvarsittande. Frukt mycket mindre än hos de båda föreg., med omvändt äggrunda, kullriga sidor och 3-kantig, mer spetsad stiftfot, som är mer **utbredd öfver fruktens topp.**

Förek. sällsynt på sjöstränder i norra delen, t. ex. vid *Ousbysjön.*

† *Strån låga, fåradt 4-kantiga.*

4. **H. aciculáris** (L.) R. Br. rotstock lång, krypande; ax mycket litet, äggformigt, vid basen omgifvet af ett helt omfattande fjäll; märken 3. ♃? Juni—Aug.

Strån 1—4 tum höga, tufvade, borstfina, vid basen omgifna af tvärhuggna, hinnaktiga slidor. Ax 4—8-blommigt, slutligen rödbrunt, med aflångt äggrunda, trubbiga och föga hinnkantade skärmfjäll; det nedersta skärmfjället bredt äggrundt. Kalkborst merendels 4, korta och snart affallande. Frukt nästan aflång, trind, med liten, grönaktig stiftfot, strimmig.

Förek. **allmänt i kärr, på stränder af åar och insjöar.**

6. **SCIRPUS** Tourn. Säf.

Ax merendels flerblommiga, trinda i följd af skärmfjällens anordning i flere rader; de 1—2 nedersta skärmfjällen större och merendels utan blommor. Kalkborst 4—6, inneslutna, sällan felande. Märken 2—3, håriga eller glatta. Frukt 3—2-kantig, utan eller med en qvarsittande, ej ledad, ej heller uppsväld del af stiftet. *Större eller mindre, vanligen på fuktiga ställen växande örter med bladlösa eller bladiga strån och på olika sätt anordnade ax.*

Öfversigt öfver arterna.

† **Ax ensamt i stråets spets, utan blomstödjeblad.**

Strån släta, med slidor utan bladämnen; skärmfjäll utan udd. *S. pauciflorus.*

Strån fårade, med slidorna försedda med små bladämnen; det nedersta **skärmfjället med lång udd.** . . . . *S. cæspitosus.*

†† Ax samlade i ett skenbart på stråets sida sittande hufvud, stundom ensamma. . . . . *S. setaceus.*

††† **Ax anordnade i ett tvåsidigt ax.**

Blad platta, kölade; blomstödjeblad bladlika. . . *S. compressus.*

Blad halftrinda, rännformiga; blomstödjeblad vanligen hinnaktiga. *S. rufus.*

†††† Ax oftast talrika, anordnade i en grenig eller nästan hufvudlik blomställning i stråets topp, med blomstödjeblad.

* **Strån 3-kantiga, bladiga; skärmfjäll glatta.**

Strån hvasst 3-kantiga; blomställning föga grenig, nästan hufvudlik. *S. maritimus.*

Strån rundadt 3-kantiga; blomställning mycket grenig, nästan flocklik. *S. sylvaticus.*

** Strån trinda, bladlösa; skärmfjäll hårbräddade. . . *S. lacustris.*

---

† *Ax ensamt i stråets spets, utan blomstödjeblad.*

1. **S. pauciflórus** Lightf. strå ej fåradt, vid basen omgifvet af slidor utan bladämnen; ax rundadt, 4—6-blommigt, med 2 trubbiga **skärmfjäll vid basen.** ♃ Juni—Aug.

Strån 2—8 tum höga, löst tufvade, något slankiga, trinda, bladlösa och vid basen utvecklande korta grenskott, nedtill omgifna af rödbruna, snedt tvärhuggna slidor; den öfversta slidan hög, blekgrön. Ax utan blomstödjeblad vid basen, litet, äggformigt, kastanjebrunt; skärmfjäll äggrunda, hinnkantade och utan udd, de båda nedersta större än de öfriga och försedda med blommor, det nedersta omslutande axet och nästan af dettas längd. Kalkborst 6, kortare än frukten, med nedåt rigtade småtaggar. Ståndare och märken 3. Frukt trubbigt 3-kantig, aflångt omvändt äggformig, gråhvit och strimmigt finpunkterad, med stiftets nedersta 3-kantiga och kägellika del qvarsittande.

Förek. allmänt på fuktiga, gräsbevuxna ställen.

2. **S. cæspitósus** L. (**Trichophorum cæspitosum** Hn., i Sk. Fl. 1 uppl.) strå fåradt; bladslidor försedda med korta bladämnen; de båda nedersta skärmfjällen med kort, bladlik udd. ♃ Maj, Juni.

Strån 3—10 tum höga, mycket tätt tufvade, styft upprätta. Slidor ljusbruna, glänsande, med korta, uddlika bladämnen, af hvilka den öfversta slidans är längst. Ax ljusbrunt, äggformigt, med aflångt äggrunda skärmfjäll, af hvilka åtminstone de båda nedersta äro nästan af axets längd samt utdragna i en trubbig, upphöjdt nervig udd och omsluta nästan fullständigt axet; det nedersta skärmfjället utan blomma. Kalkborst 6, släta, längre än frukten. Ståndare och märken 3. Frukt omvändt äggformig, plattadt 3-sidig, gråaktig, med kort spets.

Förek. i skogskärr och torfmossar temligen allmänt i norra delen, sparsamt spridande sig till slättbygden, t. ex. *Broby*, *Norup Knislinge sn*, *Loushult*, i *Hörja* och *Röke* socknar allmän, *Örkened*, mellan *Blekmåsa* och *Bälinge*, *Engelholm*, *Vegeholm*, *Farhult* (Skolyngl. R. Wallengren), *Söderåsen* allmän (Doc. S. A. Tullberg), *Rökaholm*, *Bosarp*, *Rönneholm*, *Höör*, *S. Rörum*, *Reften*, *Sularp* nära *Lund*, *Sandby*, *Skanör*, *Getings mosse St. Olofs sn* m. fl. st.

†† *Ax samlade i ett skenbart på stråets sida sittande hufvud, stundom ensamma.*

3. **S. setáceus** L. ax 1—3, med ett borstlikt blomstödjeblad **vid basen.** ♃ **Juli, Aug.**

Strån 1—6 tum höga, tätt tufvade, nästan borstlika, trinda, upprätta eller uppstigande, endast nedtill försedda med trådsmala, rännformiga blad, som stun-

dom äro tillochmed högre än stråna och hafva rödbruna slidor. Blomstödjeblad bildande en skenbar fortsättning af strået, vid basen slidlikt, utdraget i en lång, borstlik, men trubbig udd, längre än de rundadt äggformiga, mångblommiga axen. Skärmfjäll bredt äggrunda, mörkt brunröda, längs midten grönaktiga, trubbiga, med grön udd. Kalkborst felande. Ståndare 1—3. Märken 3. Frukt rundadt omvändt äggformig och trubbigt 3-kantig, gråbrun samt strimmig, med kort udd i spetsen.

Förek. på öfversvämmade, fuktiga, helst sandiga ställen längs hafskusten, men också vid stränder af åar och insjöar, t. ex. mellan *Ramsjö* och *Möllehult*, vid *Rosenhult Förslöfs sn*, *Ossjö* (Stud. G. Lagerheim), *Örkelljunga*, *Krapperup*, mellan *Höganäs* och hafvet, *Helsingborg*, *Åfvarp N. Vrams sn*, *Skäralid*, *Risebergagården* vid *Rönneå*, *Lomma*, *Silfåkrasjön*, *Snogeholmssjön*, *Skanör*, *Gislöf*, mellan *Ystad* och *Kåseberga*, *Högestad* i dalen, *Gladsax*, mellan *Rörum* och *Stenshufvud*, *Esperöd*, *Kivik*, utmed *Helge å* vid *Broby* och *Nöbbelöf*, *Årup* m. fl. st.

††† *Småax anordnade i ett tvåsidigt ax.*

4. **S. compréssus** (L.) Pers. blad platta, ofvan midten kölade; blomstödjeblad bladlika, vanligen längre än blomställningen. ♃ **Juni, Juli.**

Strån utgående från en krypande rotstock, 3 tum—1 fot höga eller stundom ännu högre, ungefär till midten bladiga, upprätta eller uppstigande, ofta bågböjda, rundadt 3-kantiga, stundom upptill något sträfva. Blad blågröna, af stråets höjd eller högre, i synnerhet i ena kanten sträfva. Småax talrika (5—12) och mång- (6—8-) blommiga, ljusbruna, skiftevisa eller nederst flere från hvarje fästpunkt; det gemensamma axet stundom med 2 blomstödjeblad. Skärmfjäll äggrundt lansettlika, spetsiga, ljusbruna och längs midten gröna, 5-nerviga. Kalkborst 3—6, nedåt sträfva, nästan dubbelt längre än frukten. Denna glänsande brun, bredt omvändt äggformig, plattad.

Förek. temligen allmänt på fuktiga, gräsbevuxna ställen; en form med 2 blomstödjeblad är af Dr A. Falck funnen vid *Rörum* i östra delen.

5. **S. rufus** (Huds.) Schrad. blad halftrinda, rännformiga; blomstödjeblad vanligen hinnaktiga och mycket kortare än blomställningen. ♃ **Juni, Juli.**

Ganska lik föreg. art, men lägre, med trinda strån och släta, halftrinda blad, hvilka än beklåda strået till ofvan midten *(f. baltica)* än äro samlade vid stråets bas *(f. major)*. Småax af färre antal (3—6) och merendels 3-blommiga, bildande ett kortare och bredare, slutligen mörkbrunt ax. Skärmfjäll 3-nerviga, spetsiga, det nedersta på hvarje småax mycket bredt, omslutande axet. Kalkborst ofta felande. Märken 2. Frukt gulaktig, längre och smalare än hos föreg. och mot båda ändar afsmalnande.

Förek. här och der på gräsbevuxna hafsstränder, såväl längs vestra *(f. major)* som östra kusten *(f. baltica)*, t. ex. vid *Vegeholm*, *Farhult* (Skolyngl. R. Wallengren), *Kullen*, *Barsebäck*, *Alnarp* (Dr A. G. Nathorst), mellan *Malmö* och *Hvellinge*; den mindre formen förek. vid *Skanör*, *Esperöd*, *Widtsköfle* (Hr Th. Brown), *Åhus* (Lekt. L. J. Wahlstedt), *Edenryd*, *Sissebäck* m. fl. st.

†††† *Ax oftast talrika, anordnade i en grenig eller nästan hufvudlik blomställning i stråets topp, med blomstödjeblad.*

* *Strån 3-kantiga, bladiga; skärmfjäll glatta.*

6. **S. maritimus** L. strån hvasst 3-kantiga; skärmfjäll tvåklufna,

med utlöpande medelnerv; blomställning föga grenig, nästan hufvudlik. ♃ Juli, Aug.

Rotstock krypande och utvecklande grenskott, som i spetsen uppsvalla till stamknölar. Strån 1—3 fot höga, upprätta, släta och tätt bladiga nedom midten, med bladen ofta längre än stråna. Blad platta, på undre sidan kolade och i kanten sträfva. Blomställning bestående af 2—8 ax och med vanligen 2 blomstödjeblad, som äro längre än blomställningen och mycket oliklånga. Ax mångblommiga, atlånga—äggformiga, bruna, med rundadt äggrunda skärmfjäll. Kalkborst 1—6, kortare än frukten. Märken 3. Frukt omvändt äggformig, glänsande grönbrun, fint punkterad, rundadt 3-kantig, med ena sidan platt och den andra kullrig samt med kort spröt.

Förek. här och der på hafsstränder, t. ex. vid *Kullen*, *Farhult* (Skolyngl. R. Wallengren), mellan *Höganäs* och *Nyhamn*, *Helsingborg*, *Landskrona*, *Barseback*, *Löddeköpinge*, *Önnerup* (Kand. F. W. Bökman), *Lomma*, *Malmo*, *Horte*, *Abekås*, *Charlottenlund*, *Köpingeåns utlopp*, *Skillinge* (Dr A. Falck), *Cimbrishamn*, *Stenshufvud*, *Esperöd*, *Åhus*, *Landö* m. fl. st.

7. **S. sylváticus** L. strån rundadt trekantiga; skärmfjäll hela, ofta uddspetsade; blomställning mycket grenig, nästan flocklik. ♃ Juni, Juli.

Rotstock krypande och frambringande dels långa, krypande underjordiska grenskott dels korta bladbärande grenar. Strån 2—3 fot höga, glatta, ända upp mot spetsen bladiga. Blad platta, kölade, i kanterna och längs kölen sträfva. Blomställning omgifven af flere plattade blomstödjeblad af blomställningens längd eller kortare, bestående af flere gånger flocklikt grenade blomskaft, som sluta med små hufvud af 2—3 ax; det centrala hufvudet i hvarje grensamling oskaftadt. Ax små, äggformiga, svarta och gröna, mångblommiga; skärmfjäll äggrunda, med grön, vanligen utlöpande medelnerv, utan hinnkant. Kalkborst 6, nedåt småtaggiga, föga längre än frukten. Märken 3. Frukt gulaktig, omvändt äggformig och 3-kantig.

Förek. på fuktiga skogsängar i närheten af åar och bäckar.

** *Strån trinda, bladlösa; skärmfjäll hårbräddade.*

8. **S. lacústris** L. strån gröna; skärmfjäll urnupna, med utlöpande medelnerv; märken 3. ♃ Juli.

Strån utgående från en tjock, krypande rotstock, 4—6 fot höga, upprätta, glatta, nedtill slidbeklädda; den öfversta eller båda de öfversta slidorna med en vanligen kort, rännformig bladskifva. Blomställning med vanligen 2 smala, trinda och stickande, vid basen slidlika blomstödjeblad, som äro än längre än kortare än blomställningen; denna senare bestående af en grenig, flocklik samling af hufvud med 2—6 ax tillsammans. Ax aflångt äggrunda, temligen stora och mångblommiga, rödbruna, med bredt äggrunda, hinnaktiga skärmfjäll. Kalkborst 6, af fruktens längd, med nedåt rigtade taggar; tvänne af dem bredare och släta. Ståndare 3, med i spetsen håriga knappar. Frukt gråhvit, plattadt 3-kantig, omvändt äggformig, med temligen långt spröt.

Förek. allmänt vid stränder af åar och insjöar.

* **S. Tabernæmontáni** C. C. Gmel. (**S. glaucus** Sm., i Sk. Fl. 1 uppl.) strån lägre, blågröna; blomställningens grenar korta; skärmfjäll sträfprickiga; ståndarknappar vanligen glatta; märken 2; för öfrigt som hufvudformen.

Förek. här och der på fuktiga ställen vid dammar, åar, på hafsstränder o. s. v., t. ex. vid *Tunneberga å* nära *Kullen*, *Saxtorp* nära hafvet (Stud. B. Cöster), *Lund*, *Hvellinge*, *Köpingeåns gamla utlopp*, *Esperöd* m. fl. st.

7. ERIÓPHORUM L. Ängsull.

Ax flerblommiga, trinda i följd af skärmfjällens anordning i flere rader; de 1—2 nedersta skärmfjällen ej mindre, stundom större än de öfriga. Kalkborst merendels talrika, efter blomningen utväxande långt öfver skärmfjällen. Märken 3, småludna. Frukt 3-kantig, vid basen bärande ett långt ull-likt fjun, bildadt af kalkborsten. *Kärrväxter med bladiga strån och slutligen långt hvitulliga ax.*

Öfversigt öfver arterna.

† **Ax ensamma, utan blomstödjeblad.**

Strå glatt; ax mångblommigt. . . . . *E. vaginatum.*
Strå sträft; ax fåblommigt. . . . . *E. alpinum.*

†† Ax flere tillsammans, med blomstödjeblad.

* Axskaft glatta, tydligt plattade. . . . . . *E. angustifolium.*

** **Axskaft sträfva, nästan trinda.**

Blad breda, platta. . . . . *E. latifolium.*
Blad trådsmala, 3-kantiga. . . . . *E. gracile.*

---

† *Ax ensamma, utan blomstödjeblad.*

1. **E. vaginátum** L. strån upptill något trekantiga, glatta, beklädda med 2—3 uppblåsta bladslidor; ax äggformigt, med binnaktiga, genomskinliga skärmfjäll, mångblommigt. ♃ April, Maj.

Strån tätt tufvade, $1/2$—1 $1/2$ fot höga, nedtill med talrika, styfva, trådsmala och glatta blad nästan af stråets höjd samt ofvanför dem med uppblåsta slidor, som sakna utvecklad bladskifva. Ax svartgrått, med talrika tomma skärmfjäll vid basen. Skärmfjäll äggrundt lansettlika, långt tillspetsade, svartgrå. Kalkborst talrika, raka. Ståndarknappar aflånga, ungefär af strängens längd. Märken 3. Frukt omvändt äggformig, trubbig.

Förek. allmänt i kärr och torfmossar i norra och mellersta Skånes skogstrakter, sällsyntare på slättbygden, t. ex. vid *Bosarp, Risarp, Fjällfotasjön, Hafgård, Törringelund, Tulesbo, Cimbrishamn, Mellby* m. fl. st.

2. **E. alpínum** L. (**Trichophorum alpinum** Pers., i Sk. Fl. I uppl.) strån 3-kantiga, sträfva, endast nedtill slidbärande; ax aflångt, fåblommigt, med det nedersta axfjället störst och utdraget i en grof udd. ♃ April—Juni.

Minst och spädast af alla arterna inom detta slägte. Strån utgående från en krypande och mycket grenig rotstock, dels ensamma dels tufvade, $1/2$—1 fot höga, vid basen slidbeklädda och med de öfversta slidorna försedda med korta, styfva, 3-kantiga och sträfva bladämnen. Ax rödbrunt, mycket litet; dess nedersta skärmfjäll af axets längd och med sträf, grönaktig udd. Kalkborst 4—6, slutligen krusiga. Ståndare ofta 2 eller 1, med knapparne kortare än strängarne. Märken 2—3. Frukt svartbrun, 3-kantig, omvändt äggformig, med långt spröt.

Förek. här och der i kärr och torfmossar i norra delen, sällsynt i den södra, t. ex. vid *Tydingesjön Broby sn, Röke, Loushult, Kongaö mossar*, mellan *Ailarp* och *V. Forestad Riseberga sn* (Doc. S. A. Tullberg), *Odensjön, Herre-*

vadskloster, Kruintagten, Hjortronmossen, Blinkarp, Ask, Rökaholm, Hoör vid *Kollejungadammen* och *Klockesjö, Löberöds mosse* (Doc. S. A. Tullberg). *Roslätt, Söfdeborg, Söfvestad, Ifvetofta* m. fl. st.

†† *Ax flere tillsammans, med blomstödjeblad.*

* *Axskaft glatta, tydligt plattade.*

3. **E. angustifólium** Roth, strån nästan trinda; blad smala, rännformiga, vanligen längre än stamleden; ståndarknappar längre än strängarne. ♃ April, Maj.

Strån från sin nedre del utvecklande korta, snedt uppstigande grenskott, glest tufvade, från 4—5 tum ända till 1—2 fot höga, glatta och bladiga. Blad mörkgröna, något sträfva, med treeggad spets, det öfversta under blomningen nående upp öfver blomställningen. Blomstödjeblad med svartbruna slidor, ett enda eller 2—3, olika långa. Ax vanligen 3—5, skaftade, slutligen nedböjda, med äggrundt lansettlika, spetsiga och hinnaktiga, gråbruna skärmfjäll. Kalkborst talrika. Frukt svartbrun, 3-kantig, aflångt omvändt äggformig, mycket kort uddspetsig.

Förek. allmänt i torfmossar och kärr.

** *Axskaft sträfva, nästan trinda.*

4. **E. latifólium** Hoppe, strån rundadt trekantiga; blad platta, breda, kortare än stamleden; ståndarknappar kortare än strängarne. ♃ Maj, Juni.

Lik föreg., men gröfre och ofta högre. Strån utan grenskott vid basen, mer tufvade, slutligen ända till 2—3 fot höga. Blad ljusgröna, med sträfva kanter; det öfversta under blomningen ej nående upp till blomställningen. Ax merendels talrikare, med vanligen kortare blomstödjeblad och mer jemnhöga kalkborst. Frukt längre och smalare än hos föreg., trubbig.

Förek. här och der i torfmossar och kärr, t. ex. vid *Broby, Roke, Mansdala, Efveröd, Löderup, Hafgård, Krageholm, Lund, Fogelsång*, mellan *Vallåkra* och *Belteberga, Höör, Rökaholm, Ramstorp, Billinge, Ask, Konga, Röstånga, N. Vram, Kullen* m. fl. st.

5. **E. grácile** Koch, strån rundadt trekantiga; blad trådsmala, trekantiga, kortare än stamleden; ståndarknappar kortare än strängarne. ♃ Maj, Juni.

Mycket spensligare än föreg., med lång, krypande och merendels grenskott utvecklande rotstock. Strån 1—2 fot höga, spensliga, glatta och med föga utvecklade blad, som äro 3-kantiga ända ned till basen och glatta. Axskaft temligen korta, mycket tätt sträfhåriga, föga nedböjda vid fruktmognaden; ax i följd af skärmfjällen något grönaktiga: skärmfjäll kortare och nästan trubbiga, äggrunda, längs midten gröna. Frukt aflångt omvändt äggformig, trubbig.

Förek. här och der i kärr och torfmossar, t. ex. vid *Örkelljunga, Broby, Årup*, mellan *Araslöf* och *Lillö, Roslätt, Malmö, Rökaholm, Ramstorp* m. fl. st.

2 Flocken. CARICEÆ.

8. CAREX L. Starr.

Blommor enkönade, vanligen sambyggare. Hanblommor utan kalk, med 3 ståndare. Honblommor med enkelt stift och 2—3

trådlika märken, som uppskjuta ur ett flaskformigt och frukten inneslutande hylle. *Gräsliknande örter med blommor täckta af skärmfjäll samt ♂ och ♀ blommar än i särskilda än i gemensamma ax.*

Anm. Honblommornas hylle betraktas merendels, ehuru utan giltiga skäl, såsom en kalk, som antages hafva uppstått genom sammanväxning af 2—3 kalkblad. Ifrågavarande bildning utgöres emellertid endast af ett midt emot skärmbladet sittande blad och bör rätteligen betraktas såsom ett sekundärt skärmblad (ett s. k. förblad).

Öfversigt öfver arterna.

A. *Monostachyæ.* **Ax ett enda.**

† **Märken 2.**

Tvåbyggare; fruktgömmen tätt samlade, slutligen rakt utstående. *C. dioica.*

Sambyggare; ax med såväl ♂ som ♀ blommor; fruktgömmen glesa, slutligen nedböjda. . . . . *C. pulicaris.*

†† **Märken 3.**

Sambyggare; ax med såväl ♂ som ♀ blommor. . . *C. pauciflora.*

B. *Homostachyæ.* Ax sammansatt af flere småax, som till stor del innehålla såväl ♂ som ♀ blommor (i hvilket fall axen kunna benämnas sambyggare).

† Småax med ♂ blommor i spetsen eller en del småax med endast ♂ blommor.

* Rotstock lång, krypande och stråna derigenom till större delen enstaka.

a. Alla småaxen sambyggare.

Strån nästan trinda, släta; fruktgömmen af skärmfjällens längd. *C. chordorrhiza.*

Strån rundadt kantiga, släta; fruktgömmen längre än skärmfjällen. *C. incurva.*

b. En del småax enkönade.

Strån 3-kantiga, upptill sträfva; de mellersta småaxen med ♂ blommor, de öfriga med ♀ blommor eller sambyggare. *C. disticha.*

Strån 3-kantiga, upptill sträfva; de nedre småaxen med ♀, de öfre med ♂ blommor, de mellersta sambyggare. . . *C. arenaria.*

** Rotstock kort, nästan upprätt och stråna derigenom tufvade.

a. Småax rundade, grönaktiga, med utspärrade fruktgömmen.

1. Småax sammansatta.

Ax upprätt, med tätt samlade, oskaftade småax. . *C. vulpina.*

Ax slutligen något lutande, med de nedre småaxen långt åtskilda och skaftade. . . . . *C. divulsa.*

2. Småax enkla.

Ax upprätt, aflångt, med tätt samlade, oskaftade småax. *C. muricata.*

b. Småax vanligen långsträckta, brunaktiga, med upprätta eller utstående fruktgömmen.

1. Strån upptill 3-kantiga, med alla tre sidorna kullriga.

Slidor vid strånas bas hela; fruktgömmen glänsande, endast vid basen på utsidan otydligt 2-nerviga. . . *C. teretiuscula.*

Slidor vid strånas bas upprispade i fibrer; fruktgömmen nästan glanslösa, på båda sidor upphöjdt nerviga. . *C. paradoxa.*

2. Strån treeggade, med ena sidan plattad och de båda öfriga konkava.

Slidor vid strånas bas föga upprispade; fruktgommen vid basen något nerviga. . . . . *C. paniculata.*

†† Småax med ♂ blommor vid basen eller en del småax med endast ♀ blommor.

* Fruktgömmen med breda, hinnaktiga vingkanter. . . *C. leporina.*

** Fruktgömmen utan hinnkant.

a. Småax långt åtskilda, med bladlika blomstödjeblad. . *C. remota.*

b. Småax tätt sittande, med outvecklade blomstödjeblad.

1. Fruktgömmen upprätta.

Blad mörkt grågröna, smala, rännformiga; fruktgommen nerviga, med spröt. . . . . *C. microstachya.*

Blad platta, grågröna; fruktgömmen svagt nerviga, nästan utan spröt. . . . . *C. canescens.*

Blad platta, gulgröna; fruktgömmen upphöjdt nerviga, med spröt. *C. elongata.*

2. Fruktgömmen utspärrade. . . . . *C. stellulata.*

C. *Heterostachyæ.* Småax flere, åtskilda, de öfre med ♂, de nedre med ♀ blommor.

† Märken 2.

* Strån tätt tufvade, vid basen med blott få, föga utvecklade blad, hvilka omslutas af i kanten trådigt upprispade slidor.

Ört rent grön; strån spensliga, med 2 breda, platta blad; slidor svartröda; fruktgömmen kullriga, nervlösa. . . *C. cæspitosa.*

Ört blågrön; strån grofva, med få, smala och rännformigt hopvikna blad; slidor gulgrå; fruktgommen vanligen platta, nerviga. *C. stricta.*

** Strån föga tufvade, ej omgifna af slidor.

Strån spensliga, rundadt 3-kantiga eller trinda, endast upptill sträfva; stråblad vanligen smala, rännformigt hopvikna, i spetsen inåt böjda. *C. Goodenoughii.*

Strån grofva, skarpt 3-kantiga och mycket sträfva; stråblad breda, slakt tillbakaböjda. . . . . *C. acuta.*

†† Märken 3.

* Fruktgömmen utan eller med kort spröt.

a. Hanax merendels flere; fruktgömmen sträfprickiga. . *C. glauca.*

b. Hanax ensamt, klubblikt och i spetsen vanligen bärande ♀ blommor; fruktgömmen sträfprickiga. . . . . *C. Buxbaumii.*

c. Hanax ensamt, utan ♀ blommor; fruktgömmen släta, glatta.

1. Honax slutligen mer eller mindre hängande.

Fruktgömmen trinda, trubbiga och nervlösa; blad breda, platta och håriga. . . . . *C. pallescens.*

Fruktgömmen plattadt 3-kantiga, nerviga och kort sprötspetsade; blad grågröna, 3-kantigt rännformiga, glatta. *C. limosa.*

Fruktgömmen plattadt 3-kantiga, nervlösa och kort sprötspetsade; blad rent gröna, breda och platta, glatta. *C. irrigua.*

2. Honax upprätta.

Blad blågröna; fruktgömmen uppblåsta, klotformiga—omvändt äggformiga, med tvärhugget, utböjdt spröt. . *C. panicea.*

Blad gröna; fruktgömmen ej uppblåsta, otydligt 3-kantiga, med utböjdt och urnupet spröt. . . . . . . *C. vaginata.*

d. **Hanax ensamt; fruktgömmen småludna.**

1. **Hanax nående öfver honaxen.**

aa. **Blomstödjeblad bladlika, utan slida.** . . *C. pilulifera.*

bb. **Blomstödjeblad hinnaktiga, slidlika.**

Blad ljusgröna, gleshåriga och mjuka; skärmfjäll svarta, i kanten ljusare, tvärhuggna eller urnupna, uddspetsiga, kortare än fruktgömmena. . . . . . *C. montana.*

Blad grågröna, glatta och styfva; skärmfjäll brunröda, i kanten mörkare, spetsiga, af fruktgömmenas längd. *C. præcox.*

Blad grågröna, glatta och styfva; skärmfjäll svarta eller bruna, tvärhuggna, rundtom hinnkantade, af fruktgömmenas längd. . . . . *C. ericetorum.*

2. **Hanax öfverväxt af honaxen.**

Honax något åtskilda, med utskjutande skaft; skärmfjäll af fruktgömmenas längd. . . . . *C. digitata.*

Honax närsittande, med inneslutna skaft; skärmfjäll kortare än fruktgömmena. . . . . *C. ornithopoda.*

** Fruktgömmen med långt, tydligt 2-tandadt spröt.

a. Hanax ensamt; honax oskaftade eller kort skaftade, vid fruktmognaden upprätta.

1. **De öfre honaxen tätt sittande.**

Blad platta; fruktgömmen nedböjda och med nedböjdt, tvärt afsmalnande spröt, som är af fruktgömmets längd. . *C. flava.*

Blad platta; fruktgömmen rakt utstående, med rakt, småningom afsmalnande spröt, som är af fruktgömmets halfva längd. *C. Oederi.*

Blad smala, rännformiga; fruktgömmen utstående, nästan upprätta, med rakt, småningom afsmalnande spröt, som är kortare än fruktgömmenas halfva längd. . . . . . . *C. extensa.*

2. **Honax längre åtskilda.**

Strån nästan hvasskantiga och upptill sträfva; skärmfjäll mer eller mindre spetsade, utan udd. . . . . *C. Hornschuchiana.*

Strån trubbkantiga, släta; skärmfjäll trubbiga eller urnupna, med udd. . . . . *C. distans.*

b. Hanax ensamt; honax långt skaftade, slutligen hängande.

1. **Blomstödjeblad kortare än strået, med långa slidor.**

Hanax litet, fåblommigt; skärmfjäll trubbiga, kortare än fruktgömmena. . . . . *C. capillaris.*

Hanax stort, rikblommigt; skärmfjäll uddspetsiga, af fruktgömmenas längd. . . . . *C. sylvatica.*

2. Blomstödjeblad mycket längre än strået, utan eller med mycket korta slidor. . . . . *C. Pseudocyperus.*

c. Hanax merendels flere; fruktgömmen småludna.

1. **Blad rännformigt hoprullade, nästan trådsmala.**

Strån nästan trinda; blomstödjeblad nästan utan slida. *C. filiformis.*

2. Blad breda, nästan platta.

Strån rundadt 3-kantiga; det nedersta blomstödjebladet med lång slida. . . . . *C. hirta.*

Strån hvasst 3-kantiga; blomstödjeblad utan slida. *C. evoluta.*

d. Hanax merendels flere; fruktgömmen glatta.

1. Fruktgömmen nästan upprätta, äggformiga eller ovala.

Fruktgömmen uppåt föga afsmalnande, på den yttre sidan plattade och upphöjdt nerviga, ungefär af skärmfjällens längd. *C. paludosa.*

Fruktgömmen från midten afsmalnande, på den yttre sidan kullriga och mindre upphöjdt nerviga, ungefär af skärmfjällens längd. *C. riparia.*

Fruktgömmen uppblåsta, på båda sidor kullriga, längre än skärmfjällen. . . . . *C. vesicaria.*

2. Fruktgömmen rakt utspärrade, uppblåsta, nästan klotrunda. *C. ampullacea.*

A. *Monostachyæ. Ax ett enda.*

† *Märken 2.*

1. **C. dioica** L. tvåbyggare; ♀ ax med tätt samlade, slutligen rakt utstående fruktgömmen. ♃ Maj, Juni.

Strån 4—10 tum höga, utgående från en krypande och långa, trådsmala bladskott utvecklande rotstock, nästan trinda och merendels släta, endast nedtill bladbärande. Blad trådsmala, svagt rännformiga, vanligen släta, mörkgröna. Hanax smalt, aflångt, stundom nedtill grenadt och bildande ett sammansatt ax. Honax fåblommigt, aflångt ovalt, utan blomstödjeblad. Fruktgömmen nerviga, kantiga, på utsidan kullriga och på insidan plattade, äggformiga, mörkbruna, på kanterna sträfva, med kort spröt, längre än de äggrunda, hinnkantade skärmfjällen. Stift inneslutet i fruktgömmet. Varierar någon gång med ♂ och ♀ blommor i samma ax, hvarvid ♂ blommorna sitta i spetsen (*var. isogyna*).

Förek. i kärr och på fuktiga betesmarker, allmänt utbredd öfver hela provinsen.

2. **C. pulicáris** L. sambyggare; ax med ♂ blommor i spetsen, ♀ blommor vid basen; fruktgömmen glesa, slutligen nedböjda. ♃ Maj, Juni.

Strån tätt tufvade, 4—10 tum höga, nästan trinda, släta, endast vid basen bladbärande och med korta, uppstigande bladskott. Blad nästan borstlika, på öfre sidan något rännformiga, mot spetsen ofta sträfva, i början nästan af strånas höjd. Ax utan blomstödjeblad, dess öfre del bärande 5—8 ♂ blommor och mycket smalare än den nedre delen. Denna bärande 5—10 ♀ blommor, med snart affallande, lansettlika, spetsiga skärmfjäll och glansande svartbruna, spolformiga och något 2-kantiga, kort skaftade fruktgömmen, som äro längre än skärmfjällen och hafva ett kort tveeggadt spröt. Stift utskjutande ur det unga fruktgömmet.

Förek. allmänt på skogsängar och i torfmossar, vanligen i sällskap med föreg.

†† *Märken 3.*

3. **C. pauciflóra** LIGHTF. sambyggare; ax med ♂ blommor i spetsen, ♀ blommor vid basen; fruktgömmen glesa, slutligen nedböjda. ♃ Juni.

Strån 3—9 tum höga, uppstigande från en trådsmal, krypande och långa, trådsmala bladskott utvecklande rotstock, 3-kantiga och upptill sträfva, bladiga till eller ofvan midten. Blad föga bredare än strået, rännformiga, i kanten sträfva, ljusgröna, det öfversta mycket bredare än de öfriga och ofta nående upp till axet. Detta senare utan blomstödjeblad, med 1—2 ♂ blommor och 3—5 ♀ blommor. Honblommornas skärmfjäll äggrundt lansettlika, trubbiga eller urnupna, hinnaktiga, kortare än fruktgömmena och snart affallande. Stift utskjutande. Fruktgömmen smalt spolformiga, 2-kantiga, med långt, nästan trindt spröt, nervlösa, glänsande gröngula.

Förek. i sumpiga skogskärr i norra delen, vanligen åtföljande *Rubus Chamæmorus*, t. ex. vid *Svartarp Broby sn*, *Eljalt* och *Röke myrar*, *Loushults sn*, *Ulfshult Örkeneds sn*, *Blinkarp* m. fl. st.

B. *Homostachyæ. Ax sammansatt af flere småax, som till stor del innehålla såväl ♂ som ♀ blommor* (i hvilket fall småaxen kallas sambyggare).

† *Småax med ♂ blommor i spetsen eller en del småax med endast ♂ blommor.*

* *Rotstock lång, krypande och stråna derigenom enstaka.*

a. *Alla småaxen sambyggare.*

4. **C. chordorrhíza** EHRH. ax smalt, äggformigt; fruktgömmen upphöjdt nerviga, af skärmfjällens längd. ♃ Juni.

Rotstock slutligen ett par fot lång, uppstigande, grenig och beklädd med morkbruna slidor, utvecklande vanligen enstaka strån och bladskott. Strån uppstigande, $1/2$—1 fot höga, nedtill trinda och bladbärande, upptill trubbkantiga, släta, slutligen mycket längre än bladen. Blad med 3-kantig slida, smala, rännformiga, ljusgröna, något sträfva i kanterna. Ax vanligen utan blomstödjeblad, bestående af 2—5 små, fåblommiga småax. Skärmfjäll äggrunda, spetsiga, gulbruna. Fruktgömmen äggformiga, på yttre sidan kullriga, på insidan platta, på båda sidor nerviga, med kort spröt och långt utskjutande stift, glänsande grönbruna.

Förek. sällsynt i dyiga kärr i norra Skåne, t. ex. vid *Karsholm*, *Snöarp Broby sn*, mellan *Eljalt* och *Galthult Röke sn.*

5. **C. incúrva** LIGHTF. ax rundadt; fruktgömmen nästan nervlösa, längre än skärmfjällen. ♃ Juni.

Rotstock lång, krypande, frambringande vanligen enstaka strån och bladskott. Strån 1—5 tum höga, båglikt krökta, nästan trinda, släta och vid basen bladiga, föga längre eller ej sällan kortare än bladen. Dessa merendels blågröna, styfva, smala och rännformiga, i kanten sträfva. Ax merendels utan blomstödjeblad, bestående af flere, tätt hopgyttrade småax. Skärmfjäll bredt äggrunda, mörkbruna, i kanten ljusare och mer hinnaktiga. Fruktgömmen

äggrunda, på utsidan uppblåsta, kullriga, på den inre platta, med utdraget spröt och ej utskjutande stift.

Förek. sällsynt på hafsstranden vid *Båstad.*

b. *En del småax enkönade.*

6. **C. dísticha** Huds. ax smalare och äfven som yngre bestående af sammanflytande småax; de mellersta småaxen med ♂ blommor, de öfriga med ♀ eller såväl ♀ som ♂ blommor; fruktgömmen upptill med en smal, finsågad vingkant. ♃ Maj, Juni.

Rotstock temligen lång, beklädd med trådigt upprispade slidor och utvecklande upprätta bladskott, som ej sällan äro af stråna längd. Strån enstaka, raka, 1—2 fot höga, 3-kantiga, med platta eller konkava sidor, upptill sträfva och till midten bladiga. Blad nästan af stråets höjd, ljusgröna, breda, nästan platta, kölade och sträfbräddade. Ax af talrika småax, merendels med 1 eller 2 något utvecklade blomstödjeblad, af hvilka det nedersta stundom är af axets längd. Fruktgömmen plattadt äggformiga, på yttre sidan kullriga, på den inre platta, nerviga på båda sidor, gulbruna och längre än de äggrunda, spetsiga skärmfjällen, med ett kort, sträft och i spetsen 2-tandadt spröt. Vingkanten småningom försvinnande nedåt midten på fruktgömmets kanter.

Förek. allmänt på fuktiga ängar och i torfmossar; anträffas vid *Krageholmssjön* med hvita fruktgömmen (Doc. S. A. Tullberg).

7. **C. arenária** L. ax något tjockare, som yngre med de nedre småaxen mer åtskilda; de mellersta småaxen med såväl ♂ som ♀ blommor, de öfre med ♂, de nedre med ♀ blommor; fruktgömmen upptill med bred, finsågad vingkant. ♃ Maj, Juni.

Ganska lik föreg., men växande på torra, sandiga ställen, med lägre, $^1/_2$—1 fot höga, vanligen högre upp bladbeklädda, slutligen lutande strån och grågröna, snart hoprullade blad. Fruktgömmen mycket nerviga, gulgröna, med bredare vingkantadt samt djupare 2-klufvet spröt; vingkant tvärt upphörande ungefär vid fruktgömmets midt och derstädes lika bred som mot spetsen.

Förek. allmänt på sandiga ställen utmed hafskusten, äfven här och der i det inre af landet, t. ex. i *Willands hd* och på mellersta Skånes sandfält, t. ex. *Genarp, Efverlöf, Hasslemölla* m. fl. st.

** *Rotstock kort, nästan upprätt och stråna derigenom tufvade.*

a. *Småax rundade, grönaktiga, med mer eller mindre utspärrade fruktgömmen.*

1. *Småax, åtminstone de nedre, sammansatta.*

8. **C. vulpina** L. ax upprätt, aflångt, med tätt samlade, oskaftade småax; fruktgömmen utspärrade, nerviga, längre än de brunaktiga skärmfjällen. ♃ Juni, Juli.

β **nemorósa** Rebent. ax något afbrutet, blekgrönt, med långa, borstlika blomstödjeblad.

Strån 1—2 fot höga eller ännu högre (i synnerhet *β*), upprätta och raka, ungefär till midten bladiga, skarpt 3-eggade, med något konkava sidor, upptill sträfva. Blad rent gröna, breda, plattade och kölade, i kanten och på kölen sträfva. Småax oskaftade, korta och rundadt äggformiga, i synnerhet de nedersta sammansatta af flere tätt hopsittande, mindre ax och med borstlika, längre

eller kortare, sträfbräddade blomstödjeblad. Fruktgömmen gulbruna, äggformiga, omgifna af en smal, finsågad vingkant, på yttre sidan kullriga och mångnerviga, på den inre något konkava, 2-nerviga, längre än de äggrunda och långt sylspetsade skärmfjällen, utdragna i ett långt, tveeggadt och sträfbräddadt, i spetsen djupt 2-tandadt spröt.

Förek. allmänt på fuktiga ställen, i diken o. s. v.; *β nemorosa* sällsyntare, t. ex. vid *Lund, Alnarp, Malmö.*

9. **C. divúlsa** Good. ax slutligen något lutande; de nedre småaxen långt åtskilda, skaftade; fruktgömmen nästan upprätta och nervlösa, mycket längre än de hvitaktiga skärmfjällen. ♃ Juni, Juli.

Knappt till arten skild från följ., hvars varietet *virens* bildar en tydlig öfvergång. Strån merendels högre och slutligen något lutande. De nedersta småaxen vanligen sammansatta och något skaftade. Fruktgömmen dessutom vanligen bredare, grönaktiga och något glänsande.

Förek. temligen sällsynt i fuktiga bokskogar, t. ex. kring *Ringsjön* såsom vid *Bosjökloster, Klinta* m. fl. st., *Stehag* (Doc. S. A. Tullberg), *Öfvedskloster, i Köpingeådalen* vid *Röddinge*; *Krageholm*, kring *Oppmannasjön, Kullen* m. fl. st.

2. *Småax enkla.*

10. **C. muricáta** L. ax upprätt, aflångt, med tätt samlade, oskaftade småax; fruktgömmen utspärrade, nedtill något nerviga, mycket längre än de brunaktiga skärmfjällen. ♃ Juni, Juli.

β **virens** Ands. de nedre småaxen åtskilda; skärmfjäll något grönaktiga.

Strån tätt tufvade, $^1/_2$—1 $^1/_2$ fot höga, 3-kantiga, med platta sidor, upptill sträfva, nedom midten bladiga. Blad temligen smala, men platta, kölade, sträfbräddade och rent gröna, ungefär af stråets höjd eller i början högre. Skärmfjäll äggrunda, uddspetsiga, hinnkantade, kortare än fruktgömmena. Dessa glänsande grönbruna, föga nerviga, på båda sidor kullriga, svagt vingkantade, med långt, tvåtandadt och sträfbräddadt spröt.

Förek. allmänt på torra ängar och betesmarker; *β virens* i skogar.

b. *Småax vanligen långsträckta, brunaktiga, med upprätta eller utstående fruktgömmen.*

1. *Strån upptill 3-kantiga, med alla sidorna kullriga.*

11. **C. teretiúscula** Good. slidor vid strånas bas hela; alla småaxen oskaftade, enkla eller föga sammansatta; fruktgömmen glänsande, vid basen något nerviga. ♃ Maj—Juli.

Ört mörkt grågrön. Strån jemte bladskotten vid basen omgifna af svarta slidor, $^1/_2$—2 fot höga, spensliga, upptill skarpare kantiga och sträfva, nedom midten bladiga, med bladen längre eller kortare än strået. Blad sträfbräddade, nedtill bredare, men hopvikna och derigenom nästan trådsmala, upptill rännformiga. Ax kort, cylindriskt, upprätt, med 6—8 tätt sittande, rundade småax, af hvilka de nedersta stundom hafva korta, borstlika blomstödjeblad. Skärmfjäll äggrunda, spetsiga, bruna och hinnkantade, något kortare än fruktgömmena. Dessa bruna, rundadt äggformiga, på båda sidor kullriga, på den yttre vid basen intryckta och med en 2-grenad nerv, på den inre med flere, kortare, ofta nästan

otydliga nerver, vid basen trubbkantiga, utdragna i ett långt, bredt vingkantadt och sträfbräddadt, 2-tandadt sprôt, som är ungefär af fruktens längd.

Förek. ej sällsynt i kärr och torfmossar, spridd öfver hela provinsen.

12. **C. paradóxa** Willd. slidor vid strånas bas tagellikt upprispade; de nedre småaxen skaftade och sammansatta; fruktgömmen vid mognaden glanslösa, på båda sidor upphöjdt nerviga. ♃ Maj, Juni.

Ört ljusgrön. Strån ända till 3 fot höga och gröfre än hos föreg., tätare tufvade, jemte bladskotten omgifna af svarta, groft upprispade slidor, nedom midten bladiga samt ända ned till bladen hvasskantiga och sträfva. Blad ofta längre än strået, sträfbräddade, temligen smala, nedtill hoprullade, upptill rännformiga. Ax längre än hos föreg., smalt, afbrutet och slakt, med 6—8 cylindriska småax, af hvilka de nedre hafva korta, borstlika blomstödjeblad. Skärmfjäll äggrundt lansettlika, långspetsade, bruna och hinnkantade, nästan längre än fruktgömmena. Dessa nästan rundade och på båda sidor kullriga, med en smal kant ända från basen, men mest framtradande på sprötet; detta något kortare än fruktgömmet, sträfbräddadt och smalt.

Förek. temligen sällsynt i kärr och torfmossar, vid stränder af åar och insjöar, t. ex. vid *Vejlesjön*, *Strö*, *Sörby*, *Söfvestad*, *Krageholm*, vid *Ringsjön* flerestädes, såsom *Kulleberga*, *Råröd* o. s. v. (Kand. Hj. Nilsson); *Stehag* (Kand. Hj. Nilsson), *Röstånga*, *Billinge* m. fl. st.

2. *Strån treeggade, med den ena sidan plattad och de båda öfriga konkava.*

13. **C. paniculáta** L. slidor vid strånas bas föga upprispade, nästan hela; småax sammansatta, de nedre skaftade eller alla oskaftade; fruktgömmen nästan glänsande och vid basen något nerviga. ♃ Maj, Juni.

Temligen lik föreg. art, men dock väl skild från den samma. Strån upptill sträfva, 2—4 fot höga, långt nedom midten bladiga och högre än bladen. Dessa blågröna, breda, platta och sträfbräddade. Ax vanligen yfvigare och mer grenadt än hos föreg., bestående af 5—9 aflånga—cylindriska småax. Skärmfjäll med bred, hvit hinnkant, hvarigenom axen blifva hvitfläckiga. Fruktgömmen bruna, rundadt äggformiga, kullriga på den yttre, något konkava på den inre sidan, ungefär från midten och upp på sprötet med en temligen bred, sträfbräddad och inböjd kant; spröt temligen bredt, 2-tandadt, kortare än frukten.

Förek. temligen sällsynt i kärr, vanligen utmed sjöstränder och åbräddar, t. ex. vid *Råbelöfssjön*, *Lefrasjön*, *Gladsax*, *Krageholmssjön*, *Köpingeådalen* flerestädes, mellan *Skabersjö* och *Anderslöf*, *Stehag* och *Pinelierna* (Doc. S. A. Tullberg), *Bo* m. fl. st. kring *Ringsjön* (Kand. Hj. Nilsson), *Landskrona* m. fl. st. Vid *Stehag* är af Kand. Hj. Nilsson anmärkt en steril form af denna art med enklare ax. Den erinrar till habitus om *C. Boenninghauseniana* och har möjligen blifvit tagen för denna art.

†† *Småax med ♂ blommor vid basen eller en del småax med endast ♀ blommor.*

* *Fruktgömmen med breda, hinnaktiga vingkanter.*

14. **C. leporína** L. strån trubbigt 3-kantiga, nästan släta; småax 4—6, tätt närmade; fruktgömmen ända från basen vingkantade och sträfsågade, nerviga. ♃ Juni, Juli.

Rotstock snedt uppstigande, grenig, frambringande tätt tufvade strån och bladskott, hvilka båda vid basen omgifvas af trådigt upprispade slidor. Strån 1—2 fot höga, endast vid basen bladiga, under axet sträfva. Blad kortare än stråna, grågröna, breda, plattade och kölade, sträfbräddade Ax utan blomstödjeblad, tjockt, aflångt, med 4—6 tätt hopsittande, men dock åtskilda, glänsande gråbruna, rundade och mångblommiga småax. Skärmfjäll lansettlika, spetsiga, bruna, med hvit hinnkant, stundom hvitaktiga med grön nerv (*β argyroglochin*), af fruktgömmenas längd eller längre. Fruktgömmen plattade, ljusbruna, med långt, 2-tandadt och vingkantadt spröt.

Förek. allmänt på ängar, betesmarker, vid vägkanter o. s. v.; *β* i skogar.

** *Fruktgömmen utan vingkant.*

a. *Småax långt åtskilda, med bladlika blomstödjeblad.*

15. **C. remóta** L. småax 6—10, gröna, enkla, med blomstödjebladen längre än strået; fruktgömmen upprätta, äggrundt lansettlika, på yttre sidan kullriga och nerviga, med 5—7 ofvan midten förenade nerver; spröt 2-klufvet, i kanten småsågadt. ♃ Juni, Juli.

Hela örten rent gräsgrön. Strån tufvade, 1—2 ½ fot höga, späda och slankiga, i spetsen vanligen nedböjda och mellan småaxen flerböjda, trubbkantiga och upptill sträfva, ungefär till midten bladiga. Blad stundom af stråets höjd, smala, platta, sträfbräddade, mjuka. Småax äggformiga, små och fåblommiga. Skärmfjäll äggrunda, spetsiga, hinnaktiga och hvitaktiga, med grön medelnerv, kortare än fruktgömmena. Dessa blekt hvitgröna, på insidan något konkava, med utdraget spröt.

Förek. ganska allmänt, i synnerhet i bokskogar, i hela södra och mellersta delen af provinsen.

C. Boenninghauseniána Weihe, lik föreg. art, men med talrikare och längre småax, af hvilka det nedersta är sammansatt, och kortare blomstödjeblad, uppgifves fordom vara funnen vid *Stehag*, der den likväl aldrig blifvit återfunnen. Möjligen har den förut omförmälda formen af *C. paniculata* blifvit misstagen för denna art.

b. *Småax tätt hopsittande, med outvecklade blomstödjeblad.*

1. *Fruktgömmen upprätta.*

16. **C. microstáchya** Ehrh. småax 3—5, brunaktiga, utan blomstödjeblad, det öfversta störst, med ♂ blommor vid basen, de öfriga med ♀ blommor; fruktgömmen otydligt nerviga, med åtskilda nerver och sträft, 2-tandadt spröt. ♃ Juni, Juli.

Strån enstaka, med upprätta bladskott. ½—1 fot höga, spensliga, styfva och upprätta, vid basen bladiga, rundadt 3-kantiga och upptill sträfva. Blad (med und. af bladskottens) mycket kortare än strået, mörkt grågröna, smala, vid basen rännformiga, i spetsen 3-kantiga, borstlika. Ax brunaktigt, kort, nästan aflångt: det öfversta småaxet flere gånger längre än de fåblommiga sidosmåaxen, slutligen klubblikt. Skärmfjäll bredt äggrunda, brunaktiga och hinnkantade, något kortare än de aflångt äggformiga, hoptryckta, ljusbruna fruktgömmena.

Förek. sällsynt i skogskärr i norra delen, t. ex. vid *Örkelljunga*, *Broby skog* och *Svartarp Broby sn*; i södra delen vid *Börringe*, der den likväl i senare åren ej varit anträffad.

17. **C. canéscens** L. småax grönaktiga, 4—7, de nedre något åtskilda, med vanligen korta, borstlika blomstödjeblad; fruktgömmen svagt nerviga, upptill i kanten småsågade, nästan utan spröt. ♃ Juni, Juli.

Ört af en ljust grågrön färg. Strån jemte bladskotten tätt tufvade, $^1/_2$—1 $^1/_2$ fot höga, styft upprätta, hvasst trekantiga, med konkava sidor, upptill sträfva, ofta kortare än bladen. Dessa platta, kölade och sträfbräddade. Ax rakt, med temligen jemnstora, mångblommiga, blekgröna och slutligen äggformiga småax; det nedersta småaxet sällan med ett långt, bladlikt blomstödjeblad. Skärmfjäll äggrunda, uddspetsiga, hvita och hinnaktiga, med grön medelnerv, kortare än fruktgömmena. Dessa blekgröna, aflångt äggformiga, på yttre sidan kullriga, på den inre platta, med kort, smalt vingkantadt och otydligt 2-tandadt spröt.

Förek. allmänt i fuktiga skogar, vid stränder o. s. v.

18. **C. elongáta** L. småax brunaktiga, 6—12, vanligen utan blomstödjeblad; fruktgömmen lansettlika, på båda sidor upphöjdt mångnerviga, på den yttre sidan kullriga, småningom afsmalnande i ett kort, 2-tandadt spröt. ♃ Juni.

Ört ljusgrön. Strån jemte bladskotten tätt tufvade, slutligen med lutande topp, hvasst 3-kantiga, med platta sidor, långt ned sträfva, ungefär af bladens längd eller längre. Blad platta, kölade och sträfbräddade. Småax något åtskilda och ungefär lika stora, aflångt äggformiga och mångblommiga, med äggrundt lansettlika, brunaktiga och hvitt hinnkantade, merendels spetsiga skärmfjäll, som äro mycket kortare än fruktgömmena. Dessa ljusbruna, på båda sidor, men i synnerhet på den yttre, kullriga, med något sträfbräddadt spröt.

Förek. ej allmänt i fuktiga skogar och torfmossar, t. ex. vid *Krageholm*, *Mellby*, *Bjerlöf*, *Tydinge* och *Svartarp Broby sn*, kring *Ringsjön* allmän (Kand. Hj. Nilsson), *Billinge*, *Röstånga* m. fl. st.

2. *Fruktgömmen utspärrade.*

19. **C. stelluláta** Good. småax 3—5, brungröna, föga åtskilda, de nedre vanligen med korta, borstlika blomstödjeblad; fruktgömmen plattade, bredt äggformiga, på yttre sidan nerviga, plötsligt afsmalnande i ett långt spröt. ♃ Maj, Juni.

Ört rent grön. Strån tätt tufvade, $^1/_2$—1 $^1/_2$ fot höga, upprätta, i synnerhet mot spetsen 3-kantiga och under axet något sträfva, vid basen bladiga, af bladens höjd eller ofta högre. Blad smala, rännformiga, sträfbräddade, med 3-kantig spets. Småax mångblommiga, slutligen nästan runda, det öfversta med talrikare ♂ blommor vid basen än de öfriga och derigenom mot basen mer afsmalnande. Skärmfjäll äggrunda, bruna, hinnkantade och längs midten gröna, mycket kortare än fruktgömmena. Dessa gröngula—brunaktiga, på insidan konkava, omgifna af en smal, upp på sprötet sträfbräddad vingkant; spröt 2-tandadt.

Förek. allmänt på ängar och fuktiga betesmarker.

C. *Heterostachyæ. Småax flere, åtskilda, de öfre med ♂, de nedre med ♀ blommor.*

† *Märken 2.*[1]

* *Strån tätt tufvade, vid basen med blott få, outvecklade blad, hvilka omslutas af i kanten trådigt upprispade slidor.*

20. **C. cæspitósa** L. ört rent grön; strån smala, spensliga, med 2 korta, breda och platta, tillbakaböjda, af korta, glänsande svart-

bruna och trindryggade, föga trådiga slidor omslutna blad; ♂ ax ensamt; fruktgömmen starkt kullriga, nervlösa, gulgröna. ♃ Maj.

β **strictæfórmis** Almqv. strån gröfre och styfvare, med större, rödaktiga och mer hvassryggade slidor; ♂ ax ofta 2; ♀ ax längre, mer åtskilda; fruktgömmen större och plattare.

Strån jemte bladskotten bildande stora, rent gröna tufvor, slutligen 1—3 fot höga och öfverhängande, skarpt 3-kantiga och sträfva; deras blad fullkomligt platta, små och snart förvissnande. Bladskottens blad efter blomningen starkt tillväxande, slutligen flere fot långa, slaka och tillbakaböjda, med starkt nedvikna kanter. Hanax ett enda, kort och smalt, oskaftadt. Honax oftast korta och tjocka, oskaftade och tätt närmade i stråets topp, med korta, syllika blomstödjeblad af axets längd, stundom längre. Fruktgömmen nästan halfklotformiga, breda och trubbiga, tätt, men oregelbundet stälda, längre och bredare än de svarta skärmfjällen.

Förek. på fuktiga ängar, troligen spridd öfver hela provinsen, fastän oftast förbisedd, t. ex. *Christianstad* vid *Blackan* (Lekt. L. J. Wahlstedt), *Söfvestad, Fogelsång, Reften* och *Linneberga* (Kand. Hj. Nilsson), i hela *Ringsjötrakten* från *Stehag* till *Gudmundtorp* och *Löberöd* (Kand. Hj. Nilsson) m. fl. st.; *β strictæformis* mer sällsynt, t. ex. i kärr utmed *Ringsjön* vid *Råröd* bland hufvudformen och följande art (Kand. Hj. Nilsson).

21. **C. stricta** Good. ört grågrön; strån grofva och styfva, med några få, smala, rännformigt hopvikna och upprätta, af långa, dunkelt gråbruna, hvasskölade och i kanten trådiga slidor omslutna blad; ♂ ax oftast flere; fruktgömmen vanligen platta, nerviga och blygrå. ♃ Maj, Juni.

β **turfósa** (Fr.) Almqv. strån lägre och spensligare, ofta trubbkantiga och släta; blad mer utvecklade, men färre; slidor föga trådiga; fruktgömmen mindre och gulgröna.

En mycket varierande art, som i synnerhet kommer den följ. mycket nära. Strån jemte bladskotten bildande stora tufvor, omkring 2 fot höga, hvasst 3-kantiga och sträfva; deras blad vanligen små och nedtill öfvergående i de bladlösa slidorna. Bladskottens blad grofva och breda, platta, med utvikna kanter, sträfva. Hanax merendels flere, smala. Honax längre eller kortare skaftade, tjocka, men spetsiga, upprätta, med borstlika blomstödjeblad, som äro kortare än strået. Skärmfjäll svarta—mörkt brunröda, mycket varierande till form och storlek, oftast korta och trubbiga. Fruktgömmen hos hufvudformen breda och platta, spetsade samt regelbundet anordnade i rader, längre än skärmfjällen.

Förek. temligen allmänt på fuktiga ställen, stränder, kärr o. s. v.; *β turfosa* endast anmärkt för *Broby* vid *Helgeå* samt *Bosjökloster* vid *Ringsjön* (Kand. Hj. Nilsson).

** *Strån löst tufvade eller enstaka, med alla bladen utvecklade och gröna; endast bladskotten försedda med slidor vid basen.*

22. **C. Goodenoúghii** J. Gay, strån spensliga, raka, rundadt 3-kantiga eller trinda, upptill sträfva, med vanligen smala, rännformigt hopvikna, upprätta och med spetsen inåt böjda blad; bladskottens blad platta, upprätta eller öfverhängande och da med undersidan vänd uppåt; blomstödjeblad smala, styfva, knappast af stråets höjd. ♃ Maj, Juni.

β **juncélla** Fr. något tufvad; strån mycket spensliga, vid basen trinda, stundom med rödbruna slidor; blad mycket långa, smala, djupt rännformiga och öfverhängande; fruktgömmen ofta sprötspetsade, utdragna.

Ört mörkt blå- eller grågrön. Strån oftast ensamma eller glest tufvade, ½—1½ fot höga, vid basen omgifna af föreg. årets bladrester, stundom med enstaka, trådlösa slidor innanför dessa; bladskott vanligen förlängda, krypande och slidbekladda. Stråblad 3—5 eller flere, ofta något plattade, nedtill bågformigt utåt och uppåt böjda; skottblad med rätt utstående kanter; alla sträfva. Hanax ofta ett enda. Honax smala, jemnbreda, oskaftade och upprätta eller kort skaftade samt hängande; blomstödjeblad smalt, bladlikt, knappast öfvernående ♂ axets spets, utan slida. Skärmfjäll vanligen kortare och smalare än fruktgömmena, trubbiga. Fruktgömmen mer eller mindre kullriga, otydligt nerviga och af mycket vexlande form.

Förek. mycket allmänt i kärr och på fuktiga betesmarker; β *juncella* äfven temligen allmänt helst i dyiga kärr i norra delen ända till *Ringsjön*.

23. **C. acúta** L. strån grofva, men slaka, skarpt 3-kantiga och sträfva; alla bladen breda och slakt tillbakaböjda, med rätsidan uppåt; blomstödjeblad breda, slaka, öfvernående ♂ axen. ♃ Juni, Juli.

β **personáta** Fr. strån mindre sträfva; ♀ ax smala, i synnerhet nedtill glesa, hängande, med långa, bruna skärmfjäll.

Liksom de föreg. arterna inom hela denna grupp mycket varierande, men igenkänlig på sina grofva och slankiga strån och blad samt sin friskt mörkgröna färg. Strån jemte bladskotten löst tufvade, 1—4 fot höga, med talrika, breda och platta blad, utan slidor. Bladskottens blad mycket långa och grofva, med breda, nedvikna kanter. Hanax flere. Honax tjocka och långa, oftast något skaftade, hängande; skärmfjäll mörka, oftast spetsiga, längre eller kortare än fruktgömmena. Dessa stora, kullriga, mycket varierande till form, färg och nervighet.

Förek. mycket allmänt vid stränder, bäckar, diken o. s. v.

†† *Märken 3.*

* *Fruktgömmen utan eller med kort spröt.*

a. *Hanax merendels flere; fruktgömmen sträfprickiga.*

24. **C. glauca** Scop. ört blågrön; ♀ ax 2—3, skaftade, slutligen hängande; blomstödjeblad bladlika; fruktgömmen glest håriga på kanterna, med kort spröt. ♃ Maj, Juni.

Rotstock krypande och utvecklande temligen långa, bågligt uppåt böjda, vid basen af bruna och något trådiga slidor omgifna bladskott. Strån enstaka, 1—1½ fot höga, rundadt 3-kantiga, släta, vid basen bladiga. Blad platta, kölade och något sträfbräddade, mycket kortare än strånа. Blomstödjeblad bladlika, det nedersta nående upp till ♂ axen och ofta försedt med slida. Hanax mörkbruna. Honax mer eller mindre åtskilda, cylindriska, med äggrundt lansettlika, vanligen spetsiga, svartbruna och smalt hinnkantade skärmfjäll. Fruktgömmen ungefär af skärmfjällens längd, men bredare, rundadt omvändt äggformiga, något kantiga, nervlösa, upptill sträfva af mycket korta borst; spröt tvärhugget.

Förek. allmänt på fuktiga ängar.

b. *Hanax ensamt, klubblikt, i spetsen vanligen bärande ♀ blommor; fruktgömmen sträfprickiga.*

25. **C. Buxbaúmii** Wg. ♀ ax ovala, upprätta, nästan oskaftade; fruktgömmen rundadt trekantiga, nerviga, med nästan omärkligt, **2-tandadt spröt.** ♃ Juni.

Ört blågrön. Strån jemte de mycket långbladiga årsskotten något tufvade och omgifna af slutligen trådigt upprispade, rödbruna slidor. Strån 1—2 ½ fot höga, hvasst 3-kantiga och upptill sträfva, nedom midten bladiga, vanligen högre än sina blad. Bladskottens blad bredare och stundom högre än stråna, liksom de med rundadt 3-kantiga slidor försedda stråbladen nästan platta, sträfbräddade. Blomstödjeblad merendels utvecklade, det nedersta stundom nående öfver axen. Honax 2—3, det nedersta något aflägsnadt och stundom kort skaftadt; skärmfjäll aflångt äggrunda, långt uddspetsade, af fruktgömmenas längd, men smalare, slutligen svartbruna, med grön medelnerv. Fruktgömmen blågröna, på båda sidor kullriga.

Förek. temligen sällsynt på fuktiga ängar, t. ex. *Wäsby* och *Måarp Wäsby sn* (Kamrer S. J. Södervall). *Ramstorp i Killekärr*, kring *Ringsjön* flerestädes, såsom *Stehag, Röröd, Kulleberga* o. s. v. (Kand. Hj. Nilsson); *Roslätt, Bjersjölagård, Oppmanna* (Kand. Hj. Nilsson), *Årup* m. fl. st.

c. *Hanax ensamt, utan ♀ blommor; fruktgömmen släta, glatta.*

1. *Honax slutligen mer eller mindre hängande.*

26. **C. palléscens** L. blad gröna, breda, plattade, håriga och **sträfva; fruktgömmen trinda, trubbiga, nervlösa.** ♃ Juni.

Strån tufvade, 1—2 fot höga, vid basen omgifna af bruna slidor, hvasst 3-kantiga, med nästan konkava sidor, sträfva och småludna på kanterna, nedom midten bladiga, men ej sällan med ett enstaka, långt blad något nedanför axen. Blad mjuka, slaka, merendels kortare än stråna, i kanten, på undre sidan och på de 3-kantiga slidorna håriga. Blomstödjeblad utvecklade, utan slidor, vid basen merendels tvärrynkiga, det nedersta längre än axen. Hanax skjutande upp öfver honaxen. Dessa senare korta, ovala, tätblommiga och med hinnaktiga, blekgröna och längs ryggen rent gröna, äggrunda samt uddspetsiga skärmfjäll. Fruktgömmen nästan aflånga, gröna, slutligen brungula, af skärmfjällens längd eller föga kortare.

Förek. temligen allmänt i skogsängar.

27. **C. limósa** L. blad blågröna, trekantiga, rännformiga, glatta och sträfva; fruktgömmen plattadt trekantiga, nerviga, kort sprötspetsade; skärmfjäll vanligen bredt äggrunda, nästan trubbiga och uddspetsade. ♃ Juni.

Ört mörkt blågrön. Strån enstaka eller föga tufvade, utgående från en krypande, slidbeklädd och långa bladskott frambringande rotstock, 1—1 ½ fot höga, vid basen beklädda med rödbruna slidor, spensliga och slutligen ofta i spetsen nedböjda, 3-kantiga och oftast upptill sträfva. Blad utgående från stråns nedre del, kortare och föga bredare än dessa, sträfva, med 3-kantiga slidor. Blomstödjeblad något utvecklade, borstlika, sällan af axens längd, med brunaktig slida. Hanax långt skaftadt. Honax 1—2, åtskilda, långt skaftade, äggformiga, korta; skärmfjäll ljusbruna, med grön, ofta kort utlöpande medelnerv, af fruktgömmets längd eller föga längre och ungefär af dess bredd. Fruktgömmen blekt blågröna, med tvärhugget spröt.

Förek. här och der i skogskärr och torfmossar i norra och mellersta Skåne, t. ex. vid *Breanäs*, *Lefrasjön*, *Vejlesjön*, *Broby*, *Sorby*, *Rannarps mar Loushults sn*, *Eljalt Koke sn*, *Örkelljunga*, *Kongaö mossar*, *Riseberga*, *Rokaholm*, *Qresarum*, *Bosjökloster*; sällsynt i södra Skåne, t. ex. vid *Roslätt*.

28. **C. irrígua** (WG.) SM. blad gröna, breda, platta, glatta och sträfva; fruktgömmen plattadt trekantiga, mer otydligt nerviga, kort sprötspetsade; skärmfjäll lansettlika, långt spetsiga. ♃ Juni.

Nära beslägtad med föreg. art, från hvilken den äfven skiljer sig genom mer tufvade strån och merendels mer mörkbruna skärmfjäll, som ofta äro dubbelt längre, men märkbart smalare än fruktgömmena. Blad 2—3 gånger bredare än stråna; blomstödjeblad äfvenledes bredare än hos föreg. Honax ej sällan 3—4.

Förek. sällsynt i kärr i norra delen, t. ex. vid *Tossjö*, *Koke sn* flerestädes, *Örkelljunga*, *Broby sn* flerestädes, *Breanäs*, *Boana Wanga sn* (Kand. Hj. Nilsson) m. fl. st.

2. *Honax upprätta.*

29. **C. panícea** L. blad blågröna; ♀ ax kort skaftade, det öfversta oftast oskaftadt; fruktgömmen nästan klotrunda, uppblåsta, med kort, tvärhugget spröt. ♃ Maj, Juni.

β **sublívida** HN. blad och blomstödjeblad smalare samt ax och fruktgömmen mindre.

Ört blågrön. Strån vid basen omgifna af trådigt upprispade slidor och jemte de långbladiga bladskotten glest tufvade eller enstaka, ½—1½ fot höga, trubbkantiga och släta, vid basen bladiga, mycket högre än de breda, plattade, styfva och upptill i kanten något sträfva stråbladen. Bladskottens blad något slaka, snart lika höga som stråna. Det nedersta blomstödjebladet med hög slida, bladlikt, ej nående upp till ♂ axet. Honax 2—3, aflånga—cylindriska, glesblommiga, det nedersta stundom utgående från strâets nedre del och det öfversta sittande tätt under det upprätta ♂ axet; skärmfjäll äggrunda, spetsiga, bruna och smalt hinnkantade, kortare och smalare än fruktgömmena. Dessa grön- eller gulbruna, otydligt nerviga, med snedt, utåt rigtadt samt mycket kort spröt.

Förek. allmänt på ängar och fuktiga betesmarker; β *sublivida* vid *Helgeå* nära *Knislinge mölla*.

30. **C. vagináta** TAUSCH, blad gröna; ♀ ax skaftade, åtskilda; fruktgömmen otydligt 3-kantiga, ej uppblåsta, med kort spröt. ♃ Juni.

Liknar mycket föreg. art, men är merendels mer högväxt och har mer åtskilda ax. Ört rent grön. Hanax längre skaftadt och derigenom mer skildt från honaxen. Honax med bladlika samt med höga, upptill vidgade slidor försedda blomstödjeblad, det nedersta stundom mycket långt skaftadt; skärmfjäll nästan trubbiga eller kort spetsade. Fruktgömmen otydligt nerviga, med något längre, snedt utåtböjdt och i spetsen urnupet spröt.

Förek. sällsynt i skogskärr i norra delen, t. ex. i *Broby sn* flerestädes, såsom vid *Haganäs*, *Tydinge* och *Eskilstorp*, sannolikt flerestädes i norra Skåne.

d. *Hanax ensamt; fruktgömmen småludna.*

1. *Hanax skjutande upp öfver honaxen.*

aa. *Blomstödjeblad utan slida, bladlika.*

31. **C. pilulífera** L. strån 3-kantiga, upptill sträfva; blad mörkgröna; ♀ ax 2—4, slutligen rundade och tätt hopsittande, oskaftade; skärmfjäll bruna, med bred, grön och långt utlöpande medelnerv samt smal, hvit hinnkant, af de nästan **klotrunda**, nervlösa **fruktgömmenas längd.** ♃ **Maj, Juni.**

β **longibracteáta** Lge. det nedersta blomstödjebladet mycket längre än stråna; det nedersta axet skildt från de öfriga.

Strån **jemte** de korta, upprätta bladskotten tätt tufvade, vid basen omgifna af rödaktiga, torra och slutligen trådigt upprispade slidor, ½—1 fot höga, nedtill bladiga, spensliga och slutligen bågböjda; stråblad styfva, platta och utstående, sträfbräddade; bladskottens blad slutligen mycket längre än stråna, breda och platta, slutligen nedböjda. Blomstödjeblad med hinnaktiga bladoron vid basen, smalt rännformiga, nästan syllika, vanligen lägre än strået, det nedersta längst. **Hanax nästan oskaftadt, smalt.** Fruktgömmen tätt småludna, med tvärt **afsmalnande, kort, 2-tandadt spröt.**

Förek. allmänt på torra, gräsbevuxna ställen; varieteten är en sommarform, **som blommar i Juli, Aug.**

bb. *Blomstödjeblad hinnaktiga, slidlika.*

32. **C. montána** L. strån trubbigt 3-kantiga, upptill sträfva; blad ljusgröna; ♀ ax 1—2, oskaftade och tätt hopsittande, rundadt äggformiga; skärmfjäll svarta, i kanten ljusare, tvärhuggna eller urnupna och uddspetsade, kortare **än de omvändt äggformiga och** nerviga fruktgömmena. ♃ Maj, **Juni.**

Strån jemte de korta, upprätta bladskotten tätt tufvade, vid basen omgifna af rödaktiga, friska slidor, 5—8 tum höga, spensliga och ofta slutligen bågböjda. Blad mycket sträfbräddade; stråblad 3—5, mycket små, upprätta och platta; bladskottens blad slutligen starkt utvaxande, längre än stråna. Blomstödjeblad vid det nedersta ♀ axet med kort, bladlik udd. Hanax nästan oskaftadt, tjockt, cylindriskt. Fruktgömmen rundadt 3-kantiga, något afsmalnande mot det korta, 2-tandade sprötet.

Förek. temligen allmänt på betesmarker och skogsbackar.

33. **C. præcox** Jacq. strån trubbigt 3-kantiga, nästan släta; blad grågröna; ♀ ax 1—3, aflånga, ofta något skaftade och ej sällan något aflägsnade; skärmfjäll brunröda, **i kanten mörkare, med grön** medelnerv, spetsiga, af de **3-kantigt ovala, spetsiga, nervlösa fruktgömmenas** längd. ♃ Maj, **Juni.**

Strån merendels enstaka, jemte de från deras bas utgående, **temligen långa** och bågligt böjda årsskotten nedtill omgifna af blekbruna slidor, 3—8 tum höga, nedtill bärande talrika, nästan platta och sträfbräddade, utstående blad, som äro af ungefär samma storlek som årsskottens; dessa senare ej vidare tillvaxande under fruktmognaden. Blomstödjeblad stundom med kort, bladlik udd. Hanax rödbrunt, tjockt, cylindriskt och något skaftadt. Det nedersta ♀ axet stundom långt skaftadt och utgående från straets bas. Fruktgömmen små, gråbruna, glest korthåriga, mot båda ändar, i synnerhet mot den nedre, afsmalnande, nästan utan egentligt spröt.

Förek. allmänt på torra ängar och betesmarker.

34. **C. ericetórum** Poll. strån trubbkantiga, nästan trinda och nästan släta; blad gràgröna; ♀ ax 1—3, ovala, oskaftade och tätt sittande; skärmfjäll trubbiga, svarta eller bruna och rundtom hinnkantade, något kortare än de trinda, nervlösa, omvändt äggformiga, kort spetsiga fruktgömmena. ♃ Maj, Juni.

Till växtsätt och karakterer mycket lik föreg. Strån grofva, bräckliga, ofta nästan trinda, omgifna af blekbruna slidor. Hanax gråbrunt, smalt cylindriskt och något skaftadt. Skärmfjäll ofta fransade eller hårbräddade. Fruktgömmen tätt och kort stråfhåriga, gråbruna, mycket små och med ett mycket kort spröt.

Förek. allmänt på torra ängar, backar och betesmarker.

2. *Hanax öfverväxt af honaxen.*

35. **C. digitáta** L. ♀ ax 2—3, glesblommiga, långa, smala, något aflägsnade, med utskjutande skaft; skärmfjäll af fruktgömmenas längd. ♃ Maj, Juni.

Strån jemte de korta, upprätta bladskotten tätt tufvade, 5—10 tum höga, spensliga och ofta bågböjda, trubbkantiga och vanligen släta, bladlösa, men vid basen omgifna af 2—3 rödbruna, i spetsen hinnaktiga och tvärhuggna, med små, borstlika bladämnen försedda slidor. Bladskottens blad ljusgröna, breda, platta och stråfbräddade, vanligen af stråna̋s höjd. Blomstödjeblad merendels slidlika, nedtill rödbruna. Hanax smalt, mångblommigt, omslutet af det öfversta ♀ axets blomstödjeblad. Honax 6—10-blommiga, det öfversta högre än ♂ axet; skärmfjäll breda, aflånga, bruna, med hinnaktig, sargad spets, omslutande fruktgömmena. Fruktgömmen smala, aflångt omvändt äggformiga, rundadt 3-kantiga, mot basen långt afsmalnande, grönbruna, upptill glest korthåriga, med mycket kort spröt.

Förek. här och der i skogsbackar i norra och mellersta delen, t. ex på *Ryssbergen*, vid *Araslöf*, *Sörby*, *Broby*, *N. Vram*, *Skäralid*, *Odensjön*, *Rostånga mölla* (Kand. D. Bergendal), *Fastorp*, *Läppan* vid *Vallabacken*, *Ringsjön* vid *Klinta klint*, *Råröd*, *Marianelund* (Kand. Hj. Nilsson) m. fl. st.

36. **C. ornithópoda** Willd. ♀ ax 2—4, glesblommiga, långa, smala, närsittande, med inneslutna skaft; skärmfjäll kortare än fruktgömmena. ♃ Juni.

Till utseende och växtsätt lik föreg., men till alla delar spädare. Strån endast 3—6 tum höga, omgifna af merendels blekgröna slidor. Honax tätt hopsittande, 3—6-blommiga, de öfversta nående öfver det korta ♂ axet.

Förek. på skogsbackar i nordöstra Skåne, enligt en äldre uppgift, men är i senare tider ej återfunnen.

** *Fruktgömmen med långt, tydligt 2-tandadt spröt.*

a. *Hanax ensamt; honax oskaftade eller kort skaftade, vid fruktmognaden upprätta.*

1. *De öfre honaxen tätt sittande.*

37. **C. flava** L. strån vanligen släta; blad nästan platta, ljusgröna; fruktgömmen slutligen nedböjda, med nedböjdt spröt af fruktgömmets längd. ♃ Maj, Juni.

β **lepidocárpa** Tausch, till alla delar spensligare och stråfvare; ♀ ax mer åtskilda och rundade; ♂ ax oftare skaftadt; fruktgömmen mindre och kortare sprötspetsade.

Ört ljusgrön. Strån jemte de korta, upprätta och långbladiga bladskotten tätt tufvade, $^1/_2$—1 fot höga, hvasst 3-kantiga, merendels släta (hos β oftare sträfva), ej sällan bladiga till ofvan midten. Bladskottens och stråets blad likformiga, de senare ofta högre än stråna (hos β oftast lägre), breda, kölade och med något nedvikna kanter, upptill sträfbräddade. Blomstödjeblad bladlika, längre än strået, med mer eller mindre utvecklade slidor, i början upprätta—utstående, slutligen nedböjda. Hanax smalt, mångblommigt, skaftadt eller oskaftadt, stundom åtföljdt af ett mindre ♂ ax vid basen. Honax 2—4, rundadt aflånga, gulgröna, de öfre oskaftade och närsittande, de nedre något aflägsnade och skaftade. Skärmfjäll äggrundt lansettlika, spetsiga, gulbruna, med grön medelnerv, kortare än de starkt nerviga, uppblåsta, omvändt äggformiga, gulgröna fruktgömmena.

Förek. allmänt på fuktiga ängar: β *lepidocarpa* allmännare på slättbygden.

38. **C. Œdéri** (Ehrh.) Hoffm. strån vanligen släta; blad mer eller mindre hopvikna, gröna; fruktgömmen raka, utspärrade, med rakt spröt af fruktgömmets halfva längd. ♃ Juni, Juli.

β **œdocárpa** Anders. högre och gröfre, med oftast platta blad och blomstödjeblad; ♂ ax ofta skaftadt; ♀ ax längre åtskilda, med större fruktgömmen och längre spröt.

Ört mer mörkgrön. Strån jemte bladskott tätt tufvade, från ett par tum ända till en fot höga, mer trubbigt 3-kantiga eller nästan trinda, släta, nedom midten bladiga. Blad ofta nästan af strånas höjd, mycket smalare än hos föreg., vanligen hopvikna. Honax mindre än hos föreg., 2, sällan 3, mer närmade hvarandra, stundom 4, med det nedersta långt aflägsnadt och skaftadt. Fruktgömmen mindre nerviga och mer tvärt afsmalnande i sprötet. I öfrigt lik föreg.

Förek. här och der på öfversvämmade insjöstränder och i kärr, t. ex. vid *Sofrestad, Bosjökloster* och flerestädes vid *Ringsjön, Finjasjön, Kullen, Orkelljunga, Broby, Christianstad* och *Oppmanna* (Kand. Hj. Nilsson) m. fl. st.; β *œdocarpa* mer sällsynt, t. ex. *Öja* mosse nära *Ystad* (Kand. E. Ljungström), *Sofvestad, Bosjökloster* och hela *Ringsjötrakten* (Kand. Hj. Nilsson). *Ramstorp* i *Killekärr, Broby* m. fl. st.

39. **C. exténsa** Good. blad blågröna, trådsmala, rännformiga; fruktgömmen utstående—upprätta, med rakt spröt, som är kortare än halfva fruktgömmet. ♃ Juni, Juli.

Ört blågrön. Strån tätt tufvade, $^1/_2$—1 $^1/_2$ fot höga, styfva, trinda och släta, nedom midten bladiga. Blad stundom längre än stråna, släta. Blomstödjeblad mycket långa, trådsmala, rännformiga och utspärrade. Hanax oskaftadt, sittande tätt intill de ovala ♀ axen, som äro till ett antal af 2—4, oskaftade; det nedersta ♀ axet stundom aflägsnadt och skaftadt. Skärmfjäll rundadt äggrunda, bruna, med grön, i en udd utlöpande medelnerv. Fruktgömmen kortare än skärmfjällen, 3-kantiga, lansettlikt äggformiga och mot båda ändar afsmalnande, nerviga, grågröna.

Förek. sällsynt på gräsbevuxna hafsstränder, t. ex. vid *Valjö*, äfven uppgifven för *Landskrona*.

2. *Honax längre åtskilda.*

40. **C. Hornschuchiána** Hoppe, strån 3-kantiga, upptill vanligen sträfva; blad platta; skärmfjäll mer eller mindre spetsade, utan udd; fruktgömmen nästan upprätta, med rakt spröt, som är kortare än halfva fruktgömmet. ♃ Maj, Juni.

Ort något blågrön. Strån jemte de bågligt uppåt böjda bladskotten föga tufvade, 1—2 fot höga, ungefär till midten bladiga. Blad kortare än strået, temligen breda, sträfbräddade. Blomstödjeblad bladlika, med höga slidor, upprätta, det nedersta längst, men ej nående upp till ♂ axet. Detta senare smalt, mot båda ändar afsmalnande, vanligen långt skaftadt, stundom med ett mindre ♂ ax vid basen. Honax oftast 2, stundom 1—4, aflånga—kort cylindriska, mer eller mindre skaftade och åtskilda. Skärmfjäll svartbruna, mot spetsen hinnkantade, kortare än fruktgömmena. Dessa 3-kantigt ovala, mot båda ändar afsmalnande, nerviga, grönaktiga, med sträfbräddadt spröt.

Förek. ej sällsynt på fuktiga skogsängar, spridd öfver hela provinsen.

* **C. fulva** Good. mer tufvad, med upprätta bladskott, nästan gulgrön; ♀ ax mer närmade, med det nedersta blomstödjebladet längre, nående upp till ♂ axet; ofta, om ej alltid, steril.

Förek. sällsyntare än hufvudformen på fuktiga skogsängar, t. ex. vid *Oppmanna* (Kand. Hj. Nilsson), *Broby*, *Örkelljunga*, *Hallandsås*, *Kullen*, *Wrams Gunnarstorp*, *Bosjökloster*, *Röröd* vid *Ringsjön* (Kand. Hj. Nilsson), *Stehag*, *Pinetierna*, *Hafgård*, *Benestad*, *Esperöd* m. fl. st.

41. **C. distans** L. strån trubbkantiga, släta; blad platta; skärmfjäll trubbiga eller urnupna, uddspetsade; fruktgömmen nästan upprätta, med rakt spröt af fruktgömmets halfva längd. ♃ Juni, Juli.

Ort något blågrön. Strån jemte de korta, upprätta bladskotten tätt tufvade, $^1/_2$—2 fot höga, vid basen bladiga, upprätta—uppstigande. Blad breda, sträfbräddade, mycket kortare än stråna. Hanax temligen tjockt, klubblikt, långt skaftadt och aflägsnadt från ♀ axen. Blomstödjeblad bladlika, med höga slidor, lägre än strået och knappt nående upp till det närmast öfre ♀ axet. Honax vanligen 3 eller stundom 4—5, aflånga—cylindriska, långt åtskilda, det nedersta stundom utgående nästan vid stråets bas, mer eller mindre skaftade, med bredt hinnkantade, ljusbruna och på medelnerven gröna skärmfjäll. Fruktgömmen längre än skärmfjällen, 3-kantiga, omvändt äggformiga, brungröna, nerviga, med nästan tvärt afsmalnande, sträft spröt.

Förek. här och der på gräsbevuxna hafsstränder, t. ex. vid *Kullen*, *Helsingborg*, *Landskrona* vid *Gråen*, *Lomma* (Kand. Hj. Nilsson), *Hörte*, *Skillinge* (Dr A. Falck), *Esperöd*, *Arup*, *Valjö* m. fl. st.

b. *Hanax ensamt; honax långt skaftade, slutligen hängande.*

1. *Blomstödjeblad kortare än strået, med långa slidor.*

42. **C. capilláris** L. ♂ ax litet, fåblommigt; fruktgömmen nervlösa, längre än de hinnaktiga, trubbiga skärmfjällen. ♃ Juni.

Strån tufvade, 3 tum—1 fot höga, spada, rundadt 3-kantiga, släta, endast vid basen bladiga, i toppen merendels lutande. Blad mycket kortare än stråna, ljusgröna, platta och upptill sträfbräddade. Blomstödjeblad kortare eller föga längre än sitt ax, smala, med gröna, i öfre kanten tvärhuggna slidor. Hanax skaftadt, kortare än skaftet, merendels öfvervuxet af de smala, glest fåblommiga och på hårfina skaft sittande honaxen, hvilka merendels äro 2—3 och något åtskilda. Skärmfjäll lätt affallande, omvändt äggrunda, hvitaktiga och med grönbrun medelnerv. Fruktgömmen glänsande mörkbruna, något 3-kantiga och aflångt äggformiga, afsmalnande i ett sträft och otydligt 2-tandadt spröt, som är ungefär af halfva fruktgömmets längd.

Förek. sällsynt på fuktiga ängar i nordöstra Skåne, t. ex. vid *Arup*, *Lefrasjön* (Prov. J. Persson) och *Oppmanna* (Kand. Hj. Nilsson).

43. **C. sylvática** Huds. ♂ ax stort, rikblommigt; fruktgömmen nervlösa, af de uddspetsade, hinnaktiga skärmfjällens längd. ♃ Juni, Juli.

Strån tätt tufvade, 1—2 fot höga, spensliga, i toppen merendels lutande, 3-kantiga och släta, bladiga nästan ända upp mot axen. Blad merendels kortare än stråna, ljusgröna, platta, kölade och sträfbräddade, mjuka och slaka. Blomstödjeblad breda, bladlika, med gröna slidor, stundom föga kortare än stråna. Hanax smalt cylindriskt, skaftadt och ungefär af skaftets längd, merendels skjutande något upp öfver ♀ axen. Dessa senare 3—4, långt skaftade och åtskilda, långa, smala och glesblommiga, med äggrundt lansettlika, med en grön, sträf och utlöpande medelnerv försedda, hinnaktiga skärmfjäll. Fruktgömmen gröna, smalt omvändt äggformiga, 3-kantiga, mot basen långt afsmalnande och med ett temligen tvärt afsmalnande, 2-tandadt spröt, som är ungefär af fruktgömmets längd.

Förek. här och der i fuktiga, skuggrika löfskogar i hela södra och mellersta delen af provinsen.

2. *Blomstödjeblad mycket längre än strået, utan eller med mycket korta slidor.*

44. **C. Pseudocýperus** L. ♂ ax stort, rikblommigt; fruktgömmen mångnerviga, af de borstlika skärmfjällens längd eller kortare. ♃ Juni, Juli.

Strån tufvade, $1^1/_2$—3 fot höga, hvasst 3-kantiga och sträfva, bladiga nästan ända upp mot axen. Blad rent gröna, breda, platta och sträfbräddade, de öfversta nående öfver strået. Blomstödjeblad breda och platta, sträfbräddade. Hanax cylindriskt och skaftadt, vanligen längre än skaftet. Honax merendels 3—4, stundom endast 2 eller ända till 6, vanligen tätt sittande eller, om de äro många, det nedersta aflägsnadt från de öfriga; alla långt skaftade, temligen tjocka, cylindriska och grönaktiga. Skärmfjäll nedtill hinnkantade, till största delen bestående af den strafva, långt utskjutande medelnerven. Fruktgömmen äggformigt lansettlika, rundadt 3-kantiga, af det släta, i spetsen djupt 2-klufna sprötets längd.

Förek. här och der i kärr och vid stränder i större delen af provinsen, med undantag af furubygden.

c. *Hanax merendels flere; fruktgömmen småludna.*

1. *Blad rännformigt hoprullade, nästan trådsmala.*

45. **C. filifórmis** L. strån nästan trinda; blad sträfva, glatta; blomstödjeblad utan slidor. ♃ Juni, Juli.

Ört något grågrön. Strån jemte de långbladiga årsskotten utgående från en krypande rotstock, tufvade, 2—4 fot höga, vanligen i spetsen nedböjda, upptill sträfva och ungefär till midten bladiga. Blad liksom merendels äfven det nedersta blomstödjebladet längre än stråna. Blomstödjeblad af samma form som de öfriga stråbladen. Hanax 1—2, långa, cylindriska, med glatta, svartbruna skärmfjäll, det nedre oskaftadt. Honax 2, stundom 1—3, korta och temligen tjocka, ovala, åtskilda och oskaftade eller det nedersta något skaftadt; skärmfjäll bruna, mot spetsen hinnkantade, på ryggen grongula, med långt utlöpande medelnerv, lansettlika, af fruktgömmenas längd. Fruktgömmen gråbruna, tätt småludna och aflångt äggformiga, nästan trinda, med temligen kort 2-tandadt spröt.

Förek. här och der vid stränder och i kärr, t. ex. vid *Wrams Gunnarstorp*, *Bosarp*, *Qvesarum*, *Höör*, kring *Ringsjön* (Kand. Hj. Nilsson), *Rostött*, *Torringlund*, *Kragcholm* (Lekt. A. L. Grönvall), *Hagestads malare*, *Lefrasjön*, *Vejlesjön*, *Oppmanna* och *Ifösjön* (Kand. Hj. Nilsson), *Immeln* nära *Skäreck*, *Broby* m. fl. st.

2. *Blad breda, nästan platta.*

46. **C. hirta** L. strån rundadt trekantiga; blad sträfva och merendels håriga; blomstödjeblad med långa slidor. ♃ Juni, Juli.

β **hirtæfórmis** Pers. blad och slidor glatta.

Strån utgående från en lång, krypande och med trådigt uppspricka, bruna slidor beklädd rotstock, $^1/_2$—1 $^1/_2$ fot höga, bladiga, släta eller stundom något sträfva upptill. Blad jemte blomstödjebladen rent gröna och ej sällan nående öfver stråna. Hanax 2—3, temligen korta, med hvithåriga skärmfjäll. Honax 2—4, åtskilda, temligen korta, aflånga, de nedersta kort skaftade; skärmfjäll vid basen hinnaktiga, med borstlikt utdragen, grön och sträf medelnerv. Fruktgömmen längre än skärmfjällen, lansettlika, utdragna i ett långt, 2-tandadt sprot, gulgröna och glest småludna.

Förek. temligen allmänt på fuktiga, leriga eller sandiga ställen, sällsyntare i norra Skåne, t. ex. vid *Broby*; β *hirtæformis* mer sällsynt, t. ex. vid *Hyllie* (Dr J. Eriksson), *Malmö*, *Stehag*, kring *Ringsjön* (Kand. Hj. Nilsson), *Trollcholms tegelbruk*, *Christianstad* i *Hammarsjön* (Kand. Hj. Nilsson) m. fl. st.

47. **C. evolúta** Hn. strån hvasst trekantiga; blad sträfva och glatta; blomstödjeblad utan slidor. ♃ Juni, Juli.

Strån utgående från en krypande rotstock, 2—4 fot höga, grofva och upprätta, upptill på kanterna sträfva, bladiga. Blad med märkbart framträdande tvärnerver och derigenom nätådriga. Blomstödjeblad bladlika, af stråets höjd eller högre. Hanax 2—3, närsittande och nästan oskaftade, temligen tjocka, cylindriska, med glatta skärmfjäll. Honax merendels 3, oskaftade, cylindriska, det nedersta mer aflägsnadt; skärmfjäll lansettlika, spetsiga, svartbruna och på ryggen gröna, af fruktgömmenas längd. Fruktgömmen äggformiga, på båda sidor kullriga, föga nerviga, med temligen kort, 2-tandadt sprot.

Förek. sällsynt i ett kärr mellan *Gabelljung* och *Hafgård Gustafs sn*, i senare tider ej återfunnen.

d. *Hanax merendels flere; fruktgömmen glatta.*

1. *Fruktgömmen nästan upprätta, äggformiga eller ovala.*

48. **C. paludósa** Good. ♂ ax 2—3; fruktgömmen bredt äggformiga, af skärmfjällens längd eller längre, uppåt föga afsmalnande, med den yttre sidan plattad och upphöjdt nervig. ♃ Juni.

β **spadícea** Roth, ♀ ax längre och smalare, skaftade; skärmfjäll längre än fruktgömmena; märken ofta 2.

Ört grågrön. Strån jemte de upprätta, långbladiga bladskotten utgående från en krypande rotstock, 2—3 fot höga, treeggade och mycket sträfva, med 2 sidor konkava och den tredje nästan plattad, bladiga. Blad med få och temligen otydliga tvärnerver, jemte blomstödjebladen breda, nästan platta, men med något nedböjda kanter, sträfbräddade; blomstödjeblad utan slidor, det nedersta nående öfver strået. Hanax 2—3, sällan 1, tjocka, svartbruna, nästan oskaftade och tätt närmade, det nedersta ej sällan äfven med ♀ blommor:

deras öfre skärmfjäll udd-petsiga, de nedre trubbiga. Honax 2—4, långa, cylindriska, något åtskilda, de nedersta kort skaftade; skärmfjäll svartbruna, med grön medelnerv, äggrundt lansettlika, vanligen trubbiga, med lång straf udd. Fruktgömmen blågrå eller brunaktiga, nerviga, med 2-tandadt, temligen kort sprot.

Förek. här och der i kärr och gropar, t. ex. vid *Mölleröd*, *Helsingborg*, *Wrams Gunnarstorp*, *Ramstorp*, mellan *Asmundtorp* och *Rönneberga*, *Stehag*, kring *Ringsjön* (Kand. Hj. Nilsson), *Gudmundtorp*, *Borlunda*, *Sularp*, *Fogelsang*, *Alnarp*, *V. Tveet*, *Roslätt*, *Köpingeån*, *Krageholm*, *Christianstad* vid *Isternäset* och *Härlöfs tegelbruk*, *Lunnom Broby sn*, *Årup* m. fl. st.

49. **C. ripária** CURT. ♂ ax 3—5; fruktgömmen äggrundt lansettlika, af skärmfjällens längd eller längre, från midten afsmalnande, på yttre sidan kullriga, mindre upphöjdt nerviga. ♃ Juni.

Strån utgående från en grof och långa, krypande bladskott frambringande rotstock, 2—4 fot höga och mycket grofva, skarpt 3-eggade och sträfva, bladiga. Blad med starkt framträdande tvärnerver, jemte blomstödjebladen breda, platta och sträfbräddade, på öfre sidan nästan gröna, under grågröna, nående upp till axen; blomstödjeblad nästan utan slidor. Alla skärmfjällen på såval ♂ som ♀ axen långt uddspetsiga. Hanax tjocka, svartbruna, tätt närmade och nästan oskaftade. Honax 3—5, något åtskilda, de nedre skaftade; alla tjocka, cylindriska—aflånga. Fruktgömmen gråbruna, med 2-tandadt sprot.

Förek. har och der vid stränder och i kärr, t. ex. vid *Tunneberga å*, *Höör*, *Ringsjön*, *Reften*, *Alnarp* (Dr A. G. Nathorst), *Brodda*, *Roslätt*, ön *Lubeck* i *Krageholmssjön*, *Jerrestads hallar*, *Blackan* vid *Christianstad* (Lekt. L. J. Wahlstedt), *Sissebäck* m. fl. st.

50. **C. vesicária** L. fruktgömmen uppblåsta, äggrundt lansettlika, längre än skärmfjällen; ♀ ax ovala; blad platta, gröna. ♃ Maj, Juni.

Ört rent grön. Strån jemte de upprätta, långbladiga bladskotten glest tufvade, 1—3 fot höga, 3-eggade och mycket sträfva på kanterna, till midten bladiga. Blad med föga märkbara tvärnerver, breda, sträfbräddade, af strånas höjd eller högre; blomstödjeblad platta, utan slidor, vanligen nående öfver strået. Hanax 2—3, smala, ljusbruna, det öfversta skaftadt. Honax 2—3, skaftade, med sträfva skaft, ej sällan nedböjda, det öfversta vanligen oskaftadt; skärmfjäll lansettlika, bruna och på ryggen gröna, med lång, hinnaktig spets. Fruktgömmen gul- eller brungröna, småningom afsmalnande i ett 2-klufvet sprot, nerviga.

Förek. allmänt i kärr och vid stränder.

2. *Fruktgömmen rakt utspärrade, uppblåsta, nästan klotrunda.*

51. **C. ampullácea** GOOD. fruktgömmen längre än skärmfjällen; ♀ ax cylindriska; blad rännformiga, grågröna. ♃ Juni.

Ört grågrön. Strån utgående från en krypande och långa bladskott frambringande rotstock, trubbkantiga, 1—2 fot höga, bladiga och endast upptill mellan axen något sträfva. Blad smala och merendels längre än stråna, sträfbräddade, med tydliga tvärnerver. Blomstödjeblad af strådbladens form, vanligen nående öfver axen. Hanax 2—3, långa och smala, atskilda, det öfversta skaftadt. Honax 2—4, åtskilda, ofta något bågböjda, skaftade, med släta skaft, lutande; de öfre oskaftade, upprätta och merendels aflägsnade från ♂ axen; skärmfjäll lansettlika, spetsiga, mörkbruna med grön medelnerv. Fruktgömmen glänsande gulgröna, tunna, glest nerviga och tvärt sammandragna i ett 2-klufvet sprot.

Förek. allmänt i kärr och vid stränder.

4 Serien. GLUMIFLORÆ.

96 Fam. GRAMÍNEÆ. Juss.

Blommor merendels 2-könade, i 2-radigt anordnade ax (s. k. *småax*), som vid basen merendels omgifvas af 2 tomma skärmfjäll; hvarje blomma merendels försedd med ett yttre och ett inre skärmfjäll (*blomfjäll*) samt en af 2 eller stundom 3 små, himnaktiga fjäll bestående kalk. Ståndare vanligen 3, med i båda ändar klufna, vagbalkslikt fästa knappar. Märken oftast 2, merendels fjäderlika, vanligen med 2 mer eller mindre utvecklade stift. Frukt öfversittande, 1-rummig och 1-fröig; fröet hopväxt med fruktväggen. *Örter med merendels ledade strån, slidomfattande, långa och smala blad med merendels klufna slidor och med axen anordnade i ett ax eller en grenig, sammandragen eller utbredd klase (vippa).*

Anm. De båda yttre fjällen i gräsblomman, hvilka af många anses utgöra en yttre krans af kalkblad och i det följande benämnas *blomfjäll* (i förra uppl. *kronskal*), äro egentligen att betrakta såsom tvänne skärmfjäll, af hvilka det yttre är fäst på småaxets allmänna blomskaft och det inre (ett s. k. *förblad*), som är mer hinnaktigt och 2-klufvet, utgår från det outvecklade enskilda blomskaft, som uppbär blomman. De 2—3 innanför dem sittande, hinnaktiga fjällen eller de s. k. *kalkfjällen* äro så små, att de vanligen först vid förstoring blifva synliga. Blomfjällen äro under blomningen merendels åtskilda, hvarvid ståndare och märken utskjuta vid deras bas, eller slutna, i hvilket fall befruktningsorganen utträda mellan blomfjällens spetsar. Stråets öfversta del, som ingår i blomställningen och uppbär småaxen, benämnes i det följande *axfäste*, och detta såväl när småaxen bilda ett sammansatt ax som en vippa.

Öfversigt öfver slägtena.

A. *Småax oskaftade eller mycket kort skaftade, sittande i fördjupningar i axfästet och bildande ett sammansatt, ledadt ax.*

† *Småax utgående till ett antal af 2—3 från hvarje fästpunkt.*

Småax 1-blommiga. . . . . *Hordeum.*
Småax 2 (den ena blomman ofta outvecklad)—flerblommiga. *Elymus.*

†† *Småax ensamma från hvarje fästpunkt.*

* *Småax flerblommiga.*

Skärmfjäll 2, nästan lika långa; småax oskaftade. . . *Triticum.*
Skärmfjäll 2, olika långa; småax kort skaftade. . *Brachypodium.*
Skärmfjäll ett enda; småax oskaftade. . . . . *Lolium.*

** *Småax 1-blommiga.*

Skärmfjäll 1—2; märken 2. . . . . *Lepturus.*
Skärmfjäll felande; märke 1. . . . . *Nardus.*

B. *Småax merendels tydligt skaftade, anordnade i en hopdragen eller utbredd vippa.*

† *Småax med 2 eller flere utvecklade blommor* (und. *Melica uniflora* och *Catabrosa aquatica*).

* *Alla blommorna i småaxet utrecklade och tråkönade eller endast en och annan af de öfversta förkrympt.*

a. *Skärmfjäll kortare än de nedersta blommorna i småaxet.*

1. *Yttre blomfjället borstbärande* (und. några *Festuca*-arter).

aa. *Småax utan svepe.*

α. *Yttre blomfjället trindryggadt.*

Yttre blomfjället merendels med borst i den hela eller småtandade spetsen. . . . . *Festuca.*

Yttre blomfjället med borst nedanför den 2-tandade spetsen. *Bromus.*

β. *Yttre blomfjället köladt.*

Yttre blomfjället med borst nedanför den 2-tandade spetsen; fruktämne hårigt. . . . . . *Schedonorus.*

Yttre blomfjället med kort borst i spetsen; fruktämne glatt. . . . . *Dactylis.*

bb. *Småax, åtminstone de nedersta, med svepe vid basen.*

Hvarje småax med ett kamlikt svepe; märken fjäderlika; vippa axlik, cylindrisk och ensidig. . . *Cynosurus.*

Endast de nedersta småaxgyttringarne med svepe, som är odelt; märken trådlika; vippa axlik, rundad och allsidig. *Sesleria.*

2. *Yttre blomfjället utan borst.*

aa. *Yttre blomfjället hoptryckt, köladt.* . . . . *Poa.*

bb. *Yttre blomfjället trindryggadt.*

Småax mångblommiga; yttre blomfjället båtlikt, rundtrubbigt, otydligt flernervigt. . . . . *Briza.*

Småax mångblommiga; yttre blomfjället i spetsen hinnaktigt och ofta sargadt. . . . . *Glyceria.*

Småax 1—3-blommiga; yttre blomfjället i spetsen tvärhugget, 3-nervigt. . . . . *Catabrosa.*

b. *Det öfre skärmfjället ungefär af den närmaste blommans längd eller stundom längre.*

1. *Yttre blomfjället med utdragen borst.*

aa. *Yttre blomfjället med 2-klufven spets.*

α. *Skärmfjäll trindryggade.* . . . . *Avena.*

β. *Skärmfjäll kölade.*

Yttre blomfjället köladt, med borst vid eller ofvan midten. *Trisetum.*

Yttre blomfjället trindryggadt, med borst nedom midten. *Airopsis.*

bb. *Yttre blomfjället med hel eller småtandad spets.*

Yttre blomfjället i spetsen tvärhugget och småtandadt, med hårfin borst. . . . . *Aira.*

Yttre blomfjället spetsigt, med klubblik och på midten ledad borst. . . . . *Corynephorus.*

2. *Yttre blomfjället borstlöst eller med otydlig borst.*

Skärmfjäll kölade, ej fullständigt inneslutande blommorna. *Koeleria.*

Skärmfjäll trindryggade, inneslutande blommorna. . *Triodia.*

** *Småax med enkönade eller könlösa blommor jemte de tvåkönade.*

a. *Skärmfjäll af blommornas längd eller längre.*

1. *Yttre blomfjället köladt.*

Småax 3-blommiga; de båda nedre blommorna med 3 ståndare, utan pistill, den öfversta tvåkönad, med 2 ståndare. *Hierochloa.*
Småax 2-blommiga; den nedre blomman tvåkönad; den öfre med 3 ståndare, utan pistill. . . . . *Holcus.*

2. *Yttre blomfjället trindryggadt.* . . . . *Melica.*

b. *Skärmfjäll kortare än blommorna.*

Blommor glatta; strån nästan oledade. . . . . . . *Molinia.*
Blommor, med undantag af den nedersta, håriga; strån ledade. *Phragmites.*

†† *Småax 1-blommiga eller med ämne till en eller två andra blommor.*

* *Blomma med under blomningen åtskilda blomfjäll, korta eller inga stift och vid blommans bas utskjutande märken.*

a. *Blomma utan eller med mycket korta hår vid basen.*

1. *Skärmfjäll trindryggade.* . . . . *Milium.*

2. *Skärmfjäll kölade.*

Yttre blomfjället 5-nervigt, med lång, omedelbart under spetsen utgående borst. . . . . *Apera.*
Yttre blomfjället 3-nervigt, utan eller med nedom midten utgående borst. . . . . *Agrostis.*

b. *Blomma omgifven af långa hår.*

Skärmfjäll betydligt längre än blomfjällen: de senare hinnaktiga. *Calamagrostis.*
Skärmfjäll föga längre än blomfjällen; de senare läderartade. *Psamma.*

** *Blomma med under blomningen hopslutna blomfjäll, vanligen långa stift och ur blommans spets utskjutande märken.*

a. *Småax vid blommans bas med en outvecklad blomma (bestående af 1—2 fjäll, sällan äfven af ståndare).*

1. *Småax utan svepe vid basen.*

De ensidiga, axlika vipporna bildande en gemensam, nästan flocklik blomställning: den outvecklade blomman bestående af 1 borstlöst fjäll. . . . . *Digitaria.*
De ensidiga, axlika vipporna bildande ett flikadt ax: den outvecklade blomman bestående af 2 fjäll, af hvilka det yttre är borstbärande. . . . . *Panicum.*

2. *Småax med borstlikt svepe vid basen.* . . . . . *Setaria.*

b. *Småax med ett hinnaktigt fjäll på ömse sidor om blomman* (ämne till 2 blommor).

Skärmfjäll lika stora; ståndare 3. . . . . . . *Baldingera.*
Det öfre skärmfjället dubbelt längre än det nedre; ståndare 2. *Anthoxanthum.*

c. *Småax utan några fjäll, som antyda outvecklade blommor.*

Skärmfjäll nedtill hopväxta, utan borst: blomfjäll ett enda, borstbärande. . . . . *Alopecurus.*
Skärmfjäll åtskilda, med kort borst; blomfjäll 2, utan borst. *Phleum.*

1. **HÓRDEUM** TOURN. Korn.

Småax 3 (stundom 2 eller flere) från hvarje fästpunkt, vändande ena bredsidan mot axfästet, enblommiga; det mellersta med en tvåkönad, de sidostälda med hvar sin könlösa eller med endast ståndare försedda blomma. Den tvåkönade blomman med de båda borstlika skärmfjällen utåtvända; dess yttre blomfjäll med lång borst. Frukt fårad, i spetsen hårig, tätt innesluten inom de hopväxta blomfjällen. *Gröna eller något blågröna, medelstora gräs med platta, mer eller mindre sträfva blad och mycket borstiga ax samt med småaxen täckande axfästet.*

1. **H. secalínum** SCHREB. (**H. pratense** HUDS., i Sk. Fl. I uppl.) blad på båda sidor sträfva; borst på mellersta småaxets blomfjäll af fjällets längd. ♃ Juni, Juli.

Strån 1—2 fot höga, spensliga och upptill bladlösa. Blad rent gröna eller något blågröna, korta och smala, med ej uppblåsta slidor, af hvilka de nedersta äro håriga, de öfre glatta: slidmynningen i kanten försedd med 2 smala bladöron. Ax något längre och smalare än hos följ., ganska bräckligt; sidosmåaxen sterila, något skaftade, det mellersta mycket större, oskaftadt; alla småaxens skärmfjäll sträfva, men ej hårbräddade, 1-nerviga samt med lång borst. Blomfjäll glatta; det inre hos alla småaxen med en borstlik udd på insidan vid basen, det yttre med lång borst.

Förek. på något fuktiga ängar temligen allmänt i sydvestra delen, t. ex. vid *Lund, Lomma, Uppåkra, Malmö, Klagstorp, Gessie, Hvellinge, Hököpinge, St. Hammar, Trelleborg* m. fl. st.; i mellersta Skåne vid *Öfvedskloster*.

2. **H. murínum** L. blad nästan endast i kanten sträfva; borst på mellersta småaxets blomfjäll flere gånger längre än fjället. ⊙, ⊙ Juni.

Temligen lik föreg. art, men lägre och gröfre. Strån fotshöga, nedtill knäböjda, uppstigande, bladiga nästan ända upp under axet. Blad längre och bredare, rent gröna, med de öfre slidorna något uppblåsta, vidgade; endast den nedersta slidan hårig. Ax i följd af de större småaxen och de längre borsten tjockare och yfvigare än hos föreg.; det mellersta småaxets skärmfjäll 3-nerviga och vid basen långt hårbräddade: sidosmåaxens sträfva, men ej hårbräddade (med undantag af det ena skärmfjället på hvarje ax, hvilket skärmfjäll i kanten är glest och kort hårbräddadt), deras nedre skärmfjäll 1-nervigt, det öfre 3-nervigt.

Förek. här och der på vallar, vid vägar o. s. v., i synnerhet vid städerna, t. ex. vid *Helsingborg, Herrevadskloster, Landskrona, Malmö, Hvellinge, Ystad, Christianstad* m. fl. st.

2. **ÉLYMUS** L. Strandråg (1), Elm.

Småax 3 fran hvarje fästpunkt, vändande ena bredsidan mot axfästet, med det ena eller båda sidosmåaxen fullt utbildade, 2—4-blommiga, i förra fallet med den ena blomman reducerad till ett fjäll. Skärmfjäll borstspetsade, båda mer eller mindre utåtvända. Yttre blomfjället med eller utan borst. Frukt som hos föreg. slägte.

Höga gräs med breda blad och småaxen nästan helt och hållet täckande axfästet.

Anm. Då småaxen, såsom hos *E. europæus*, hafva endast en utvecklad blomma, är detta slägte svårt att skilja från *Hordeum*, i synnerhet som det borstlika utskott, som hos sistnämnde slägte finnes vid basen af det inre blomfjället, sannolikt utgör ett rudiment till en andra blomma. Rättast torde derför må hända vara att utbryta nyss nämnde art och öfverföra den till föreg. slägte. Dock har man ansett närvaron af ett småax i det gemensamma axets spets såsom tillräckligt skiljande detta slägte från föreg.

1. **E. arenárius** L. glatt, blågrå; blad slutligen hoprullade. ♃ Juni, Juli.

Rotstock lång, krypande och utvecklande dels långa, tufvade bladskott dels strån. Dessa senare 2—4 fot höga, tjocka, styfva och glatta, upptill bladlösa. Blad långa, styfspetsade, på undre sidan släta, på den öfre sträfva af små borst längs de talrika, upphöjda nerverna, med glatta, släta slidor och korta, tvärhuggna samt hårbräddade snärp; slidmynningen i hvardera kanten försedd med ett smalt, strået omfattande bladöra. Ax långt och smalt, med 3 småax vid hvarje fästpunkt på axets midt samt 2 på dess öfre och nedre del. Småax 3-, stundom 4-blommiga; den öfversta blomman endast innehållande ståndare. Skärmfjäll lansettlika, uddspetsade, af småaxens längd, längs midten hårbräddade och ej sällan, i synnerhet mot spetsen, gleshåriga. Yttre blomfjället småludet, 5-nervigt, spetsigt, utan borst.

Förek. allmänt på sandiga hafsstränder och flygsandsfält, der den ofta sås för att binda sanden.

2. **E. europæus** L. grön; de nedre slidorna något sträfhåriga; blad platta. ♃ Juli.

Strån något tufvade, med öfvervintrande bladskott, 2—3 fot höga, högt upp bladiga, släta eller upptill något sträfva. Blad breda, mörkgröna och på båda sidor, i synnerhet på den öfre, sträfva; de öfversta bladslidorna merendels endast på slidmynningens yttre sida något gleshåriga, de nedre med långa, nedåt rigtade hår; slidmynningen i kanten försedd med smala, klolikt krökta och strået omfattande bladöron; bladsnärp kort, tvärhugget. Småax 3 tillsammans från hvarje fästpunkt, 1—2-blommiga, med den ena blomman oftast reducerad till ett fjäll. Skärmfjäll långa, nästan syllika och långt borstbärande, sträfva, nedtill något hopväxta. Yttre blomfjället kort och glest sträfhårigt, med borsten 2—3 gånger längre än fjället och längre än skärmfjällens; borst på såväl yttre blomfjäll som skärmfjäll sträfva.

Förek. sällsynt i fuktiga skogsängar i sydöstra delen vid *Röddinge* i dalen.

3. TRÍTICUM L. Hvete.

Småax ensamma från hvarje fästpunkt, oskaftade, 3—flerblommiga, vändande ena bredsidan mot axfästet. Skärmfjäll 2, nästan lika långa, ställda åt sidorna, flernerviga, med eller utan borst. Yttre blomfjället med eller utan borst, flernervigt. Frukt fårad, i spetsen hårig, mer eller mindre tätt omsluten af blomfjällen. *Temligen höga gräs med tråsidiga ax och småaxen ej fullständigt täckande axfästet.*

Anm. Ifrågavarande slägte är bearbetadt af Lekt. S. ALMQVIST.

Öfversigt öfver arterna.

† Hafsstrandsväxter af gråaktig färg; bladens öfre sida med grofva, upphöjda, tätt stående nerver; skärmfjäll utan borst.

* Blad ofvan mjukt sammetsludna.

Skärmfjäll tvärhuggna; yttre blomfjäll glatt. . . . *T. junceum.*
Skärmfjäll spetsiga; yttre blomfjäll från basen till midten ludet.
T. junceum ⨯ *Elymus arenarius.*

** Blad ofvan sträfva. . . . . *T. acutum.*

†† Bladens öfre sida med fina, föga eller icke upphöjda, oftast glest stående nerver; skärmfjäll nästan alltid med borst.

Blad under ej sträfva: yttre blomfjället vanligen längre än sin borst.
T. repens.
Blad under sträfva; yttre blomfjället vanligen kortare än sin borst; lundväxt. . . . . *T. caninum.*

---

† *Hafsstrandsväxter af gråaktig färg; bladens öfre sida med grofva, upphöjda, tätt stående nerver; skärmfjäll utan borst.*

* *Blad ofvan mjukt sammetsludna.*

1. **T. júnceum** L. ax glest, med glatt, mycket bräckligt fäste; skärmfjäll tvärhuggna; yttre blomfjäll trubbigt, glatt. ♃ Juni—Aug.

Hela växten (i synnerhet axet) hvitgrå. Rotstock grof, gul, uppstigande, med förlängda stamleder, utsändande nedliggande eller upprätta skott och spridda, vanligen uppstigande, $^1/_2$—2 fot höga strån. Blad snart inrullade, med stickande spets. Ax ofta något lutande, glesare och kortare än hos följande arter; de nedersta småaxen kortare, de öfre längre än axets stamleder, större än hos *T. acutum*. 4—8-blommiga. Skärmfjäll ungefär $^2/_3$ så långa som småaxen, med många, men föga tydliga nerver. Yttre blomfjället med ingen eller ytterst kort borst.

Varierar liksom följande arter med smärre *(forma microstachya)* eller större *(forma macrostachya)* småax.

Förek. ej sällsynt på sandiga hafsstränder längs såväl vestra som östra kusten, t. ex. vid *Kullen*, *Höganäs*, *Helsingborg*, norr om *Landskrona*, *Lomma*, *Skanör*, *Falsterbo*, mellan *Kalthus* och *Beddinge*, *Ystad* och derifrån längs stranden till *Sandhammar*, *Cimbrishamn*, *Tjörnedala*, *Rörum*, *Sissebäck* m. fl. st.

T. junceum ⨯ **Elymus arenarius** (**T. strictum** Deth., i Sk. Fl. 1 uppl.) ax med segt fäste; skärmfjäll spetsiga; yttre blomfjäll spetsigt, från basen till midten ludet. ♃ Juni—Aug.

Växt ljust grågrön, slutligen smutsigt gulaktig. Strån grofva, styft upprätta, ända till 3 fot höga. Blad med bukigt uppsvälda slidor. Axfäste än ludet, än glatt. Småax stora, nära dubbelt längre än axets stamleder, tätt tryckta mot axfästet, 4—5-blommiga. Skärmfjäll $^3/_4$ så långa som småaxen, starkt kölade, med 5—9 föga tydliga nerver. Nedre blomfjället med ett kort borstämne.

Förek. sällsynt i sandiga snår mellan *Cimbrishamn* och *Vik*, på lång tid ej återfunnen.

** *Blad ofvan sträfva.*

2. **T. acútum** DC. bladens nerver grofva, upphöjda, sträfva af strödda, ytterst korta, nästan punktformiga borst (hos β och γ

dessutom ofta bärande en rad längre hår utefter midten; skärmfjäll oftast grofnerviga, utan borst; yttre blomfjäll glatt, med ett mycket kort borstämne, som är tvärt afsatt från sjelfva fjället. ♃ Juni—Aug.

Af denna högst föränderliga arts former äro följande de vigtigaste:

α **genuínum** Almqu. (**T. campestre** Gren. & Godr., i Sk. Fl. 1 uppl.) strå högt och styft, vanligen upprätt; ax tätt, styft, med glatt, segt fäste; skärmfjäll ännu mer grofnerviga än hos öfriga former, trubbiga; yttre blomfjäll nästan tvärhugget.

β **laxum** Fr. (**T. acutum** DC., i Sk. Fl. 1 uppl.) strå mindre styft, ofta nedliggande; ax glest (i synnerhet vid basen), slakt, med glatt, segt fäste; skärmfjäll mycket smala, långt tillspetsade; yttre blomfjäll spetsigt.

γ **obtusiúsculum** Lange (**T. hebestachyum** Fr., i Sk. Fl. 1 uppl.) ax tätt, styft, med ludet, i torkadt tillstånd bräckligt fäste; skärm- och blomfjäll trubbiga.

Växt gråaktig; axet hos *γ* stundom dragande i rödt. Strån 1—3 fot höga. Blad snart inrullade, med styf, stickande spets (i synnerhet hos *α* och *γ*). Småax 4—8- (sällan ända till 11-) blommiga, hos *α* och *γ* ungefär dubbelt så långa som stamlederna (hos *β* äro de nedersta småaxen ungefär af stamledernas längd). Skärmfjäll $^1/_2$—$^2/_3$ så långa som småaxen, med 7—11 (hos *β* temligen fina) nerver. Yttre blomfjällets borstämne hos *γ* tydligast.

Förek. temligen allmänt på sandiga hafsstränder: *β* allmännast, t. ex. vid *Höganäs, Helsingborg, Glumslöf, Borreby, Lomma, Dalköpingeåns utlopp,* mellan *Kalthus* och *Beddinge, Ystad, Köpingeåns utlopp, Sandhammar, Cimbrishamn, Vik, Gladsax, Tjörnedala, Yngsjö, Åhus* m. fl. st.: *α* sällsynt, t. ex. vid *Helsingborg, Malmö, Ystad, Åhus*: *γ* temligen sällsynt utefter kusten från *Trelleborg* till *Åhus*, t. ex. vid *Dalköpingeåns utlopp,* mellan *Kalthus* och *Beddinge, Köpingeåns utlopp, Hammar i Ingelstads hd, Cimbrishamn, Tjörnedala, Esperöd, Åhus.* Medelformer mellan *α*, *β* och *γ* förekomma mer sällsynt, t. ex. vid *Helsingborg, Gladsax, Åhus.*

Det är sannolikt, att *γ* är hybrid af *T. junceum* och *repens*. Troligen finnas äfven hybrider mellan *T. acutum* och *repens*: en af A. Falck vid *Varhallen* i *Gladsax sn* funnen form är möjligen en sådan.

†† *Bladens öfre sida med fina, föga eller icke upphöjda, oftast glest stående nerver; skärmfjäll nästan alltid med borst.*

3. **T. repens** L. rotstock med långa, fortvarande stamleder; blad endast ofvan sträfva; nerver utan småborst, men med en rad längre hår utefter midten; både skärm- och yttre blomfjäll snarningom öfvergående i en vanligen väl utvecklad borst, som oftast är kortare än fjället. ♃ Juni—Aug.

β **litóreum** Schum. (*var.* **litorale** Fr., i Sk. Fl. 1 uppl.) växt gråaktig; blad med gröfre och mer upphöjda nerver, slutligen inrullade, med stickande spets.

Växt mörkgrön, ofta blådaggig eller rödaktigt anlupen (i synnerhet axet). Strån 1—3 fot höga. Blad vanligen platta, korta, breda, något styfva. Ax tätt (småax ofta 3 gånger så långa som stamlederna), styft eller slakt, med ludet eller glatt, segt fäste. Småax snarre än hos föregående arter, mycket sammanh

tryckta, något utspärrade från fästet, 4—6-blommiga. Skärmfjäll ungefär 2/3 så långa som småaxen, i spetsen sammantryckta, med 5—7 fina, vanligen sträfva nerver. Yttre blomfjäll äfvenledes i spetsen sammantryckt.

Förek. allmänt på odlade ställen, hafsstränder; *β* på hafsstränder, i sin fullt typiska form, som det synes, temligen sällsynt, t. ex. vid *Ystad*, *Gladsax* m. fl. st.

β litoreum påminner i åtskilligt ej obetydligt om *T. acutum γ*, men skiljes lätt genom mindre, mer tätt sittande, med tydliga borst försedda småax.

4. **T. caninum** L. rotstock med korta, för hvarje år bortdöende stamleder; blad på båda sidor sträfva; ax smalt, slakt lutande; yttre blomfjället kortare än sin borst. ♃ Juni, Juli.

Växt ljust och rent grön. Strån högväxta, 2—4 fot höga, tufvade. Blad långa, mycket breda, slaka. Småax ännu mindre än hos föregående art, tryckta till axfästet (häraf beror axets smalhet), 2—5-blommiga. Skärmfjäll vanligen 3-nerviga. För öfrigt lik föregående.

Förek. allmänt i lundar och skogssnår.

4. BRACHYPÓDIUM P. B. Axlosta.

Småax ensamma från hvarje fästpunkt, kort skaftade, 4—flerblommiga, vändande ena bredsidan mot axfästet. Skärmfjäll 2, ställda åt båda sidorna, trindryggade och flernerviga, borstspetsade; det nedre mycket mindre än det öfre. Blomfjäll hårbräddade; det yttre 5-nervigt och försedt med borst. Frukt fårad, smalt aflång och nästan plattad, i spetsen hårig, tätt omsluten af blomfjällen. *Temligen höga, spensliga, i buskmark växande gräs med långa, smala och spensliga ax och i början trinda samt axfästet ej fullständigt täckande småax.*

1. **B. pinnátum** (L.) P. B. ax upprätt; det yttre blomfjället med kort borst, längre än det inre, i spetsen urnupna fjället. ♃ Juni, Juli.

Hela örten gulaktigt grön. Strån ofta flera tillsammans, utgående från en lång, krypande och slidbeklädd rotstock, 1/2—3 fot höga, på lederna småludna, ungefär till midten bladiga. Blad korta, styfva och upprätta, på båda sidor sträfva, jemte slidorna vanligen glatta eller på öfre sidan gleshåriga; bladsnärp kort, tvärhugget och något hårbräddadt. Ax temligen kort och styft upprätt, med tätt sittande, 7—12-blommiga, under blomningen utstående, vanligen ludna småax. Skärmfjäll lansettlika, långspetsade, kortare än de närmaste blomfjällen: det nedre 3—5-, det öfre 7-nervigt. Det yttre blomfjället 5-nervigt, med mot basen otydliga nerver.

Förek. sällsynt på torra backar och betesmarker bland buskar, t. ex. vid *Odersberga*, *Helsingborg*, mellan *Vallåkra* och *Borgen*, *Stehag*, *Klemmedstorp* och *Marianelund* (Stud. S. Murbeck), *Kärrstorp*, *Alnarp*, (Dr A. G. Nathorst). *Benestad* m. fl. st.; lär äfven vara funnen vid *Demingarum Broby sn.*

2. **B. sylváticum** (Huds.) Roem. & Sch. (**B. gracile** P. B., i Sk. Fl. 1 uppl.) ax något bågböjdt; det yttre blomfjället med borsten längre än fjället, det inre i spetsen tvärhugget. ♃ Juli, Aug.

Temligen lik föreg., men hela örten rent grön samt mjukare och hårigare. Rotstock mycket sammandragen. Strån merendels högre, 2—3 fot höga, slakare och något håriga äfven under lederna. Blad bredare, slakt nedböjda, jemte slidorna glest långhåriga, med på undre sidan starkare framträdande, hvit me-

delnerv; bladsnärp mer utdraget, flikadt. Småax längre, glesare, upprätta, samlade i ett slakt, mer förlängdt ax; skärmfjäll längre samt längre borstuddiga än hos föreg. och mindre olikstora; det nedre 6—7-nervigt.

Förek. här och der på skuggrika, något fuktiga ställen, i synnerhet i busksnår, t. ex. vid *Kullen, Helsingborg* (Stud. G. Lagerheim), *Ramlösa, Kolabäck* vid *Bögerup, Alnarp, Stenby hällar, Gladsax hallar,* mellan *Rorum* och *Stenshufvud, Esperöd* m. fl. st.

5. LÓLIUM L. Repe.

Småax ensamma från hvarje fästpunkt, mångblommiga, oskaftade, vändande kanten mot axfästet. Skärmfjäll i de sidoställda småaxen ett enda, utåt vändt, trindryggadt, flernervigt, utan borst. Det yttre blomfjället 5-nervigt, med eller utan borst. Frukt glatt, halftrind, längs inre sidan fårad, omsluten af blomfjällen. *Temligen höga, i åkrar eller på odlade ställen växande gräs med glesa, 2-sidigt plattade ax och småax.*

† *Strån utan bladskott vid basen; det yttre blomfjället aflångt, nedtill läderartadt.*

1. **L. linícolum** A. Br. strån jemte bladen släta; skärmfjäll något kortare än småaxen; det yttre blomfjället utan eller med mycket kort borst. ⊙ Juli.

Ört gulgrön. Strån spensliga, 1—2 fot höga, upprätta, merendels ensamma från hvarje rot. Blad smala, med släta slidor och korta, nästan tvärhuggna snärp. Ax glesa, med 6—12 småax, som äro 4—8-blommiga, omvändt äggformiga, trubbiga och äfven efter blomningen tryckta till axfästet. Skärmfjäll 5- eller stundom 7-nervigt, något kortare än småaxet. Det yttre blomfjället finprickigt, otydligt 5-nervigt och i spetsen hinnaktigt. Frukt tätt omsluten af blomfjällen och föga kortare än dessa, dubbelt mindre än hos följ.

Förek. allmänt som ogräs i linåkrar.

2. **L. temuléntum** L. strån upptill jemte bladens öfre sida merendels sträfva; skärmfjäll af småaxens längd eller längre; det yttre blomfjället med lång borst. ⊙ Juni, Juli.

Strån ensamma eller stundom flera från samma rot, 1 ½—3 fot höga och temligen grofva. Blad rent gröna eller något blågröna, längre och bredare än hos föreg., med släta slidor och korta snärp. Ax med något mer närsittande småax, som äro 6—15 till antalet, aflånga—vigglika och trubbiga samt merendels 6—8-blommiga. Skärmfjäll 7-nervigt. Yttre blomfjället finprickigt, otydligt 5-nervigt och i spetsen hinnaktigt, med sträf borst. Frukt tjock samt mycket större än hos föreg., föga kortare än blomfjällen.

Förek. ej sällsynt som ogräs bland vårsäd samt vid vägar, på odlade ställen o. s. v.

†† *Strån jemte bladskotten tufvade; yttre blomfjället lansettlikt, nästan örtartadt.*

3. **L. perénne** L. strån jemte bladen släta; skärmfjäll vanligen kortare än småaxen, något längre än det närmast undre blomfjället. ♃ Juni—Aug.

Strån uppstigande, tufvade, 1—2 fot höga, nästan bladiga upp till axet. Blad temligen korta och smala, ljusgröna, som yngre med insidan hopviken och med något utdraget, rundadt samt flikadt snärp. Ax långt, med talrika, tätt sittande, 5- eller vanligen 8—10-blommiga, aflångt lansettlika och spetsiga småax. Skärmfjäll 7—9-nerviga, ofta hälften kortare än småaxen eller ännu kortare. Yttre blomfjället 5-nervigt, i spetsen hinnaktigt, utan borst. Frukt mycket mindre och tunnare än hos föreg., betydligt kortare än blomfjällen. *Engelskt Raygräs.*

Förek. allmänt på åkerrenar, vid vägar o. s. v., dessutom allmänt sådd dels som fodergräs dels för att bilda gräsplainer.

4. **L. multiflórum** Lmk. strån merendels upptill jemte bladens öfre sida sträfva; skärmfjäll mycket kortare än småaxen, af det närmast derunder belintliga blomfjällets längd. ⊙? ♃ Juli, Aug.

Mycket lik föreg. art, från hvilken den äfven skiljer sig genom de i yngre tillstånd inrullade bladen, de talrikare, 10—20-blommiga, mer utstående småaxen och det merendels sträfva axfästet. Skärmfjäll 7-nerviga. Yttre blomfjäll merendels med eller stundom utan borst. *Italienskt Raygräs.*

Förek. sådd för samma ändamål som föreg. och anträffas stundom förvildad, t. ex. vid *Trelleborg*, *Näsbyholm* (Kand. E. Ljungström), *Malmö*, *Lund* m. fl. st.

L. perenne ⨯ **Festuca elatior,** till utseendet mest erinrande om frodiga former af förstnämnde art, men utmärkt genom de skaftade nedre småaxen, som äro mycket långa samt ända till 20-blommiga, och det korta skärmfjället, som är 2—3 gånger kortare än småaxet. På de skånska exemplar, författaren haft tillfälle att undersöka, har aldrig iakttagits mer än ett skärmfjäll vid hvarje småax. Det torde således ännu vara oafgjordt, huruvida denna form är den verkliga hybriden eller en frodig form af *L. perenne.*

Förek. på odlade ställen i vestra delen, t. ex. vid *Björka Kropps sn*, *Helsingborg*, *Alnarp*, *Malmö* och *Limhamn* (Lekt. N. J. Scheutz).

6. LEPTÚRUS R. Br. Ormax.

Småax ensamma från hvarje fästpunkt, 1-blommiga, oskaftade, vändande ena bredsidan mot axfästet och insänkta i fördjupningar i det samma. Skärmfjäll vanligen 2, hos sidoaxen utåt vända, lika långa och af blomfjällens längd eller längre. Blomfjäll hinnaktiga, glatta, utan borst, det nedre 1-nervigt och vändt inåt mot axfästet. Frukt glatt, aflång, plattad, ej fårad på insidan. *Litet, glatt strandgräs med trinda, mycket bräckliga ax och med de 2-radigt anordnade småaxen tätt tryckta till och insänkta i axfästet.*

1. **L. filifórmis** (Roth) Trin. glatt, blågrön; ax något plattadt, jemntjockt och merendels rakt; skärmfjäll af blomfjällens längd, smala, jemnbreda. ⊙ Juni, Juli.

Strån från ett par tum ända till fotslånga, vid basen grenade, med nedliggande eller uppstigande grenar, bladiga ända upp till axen. Blad smala och temligen korta, på öfre sidan något sträfva, slutligen hoprullade, med upptill vidgade slidor och korta snärp. Ax föga tjockare än strået, med fåradt axfäste. Det toppställda småaxet med 2 motsatta skärmfjäll, mycket bräckligt; sidosmåaxen knappt höjande sig öfver axfästets yta, stundom med endast 1 skärmfjäll. Skärmfjäll aflångt lansettlika, spetsiga, smalt hinnkantade, läderartade; det nedre,

som med kanterna omfattar det öfre, 3—5-nervigt, kullrigt, det ofre otydligt nervigt och köladt. Blomfjäll spetsiga, lika långa; det ofre utåt vändt och i spetsen 2-tandadt.

Förek. sällsynt på gräsbevuxna hafsstränder längs sydvestra kusten, t. ex. vid *Landskrona, Lomma, Limhamn* (Stud. B. Cöster). *Hvellinge, L. Hammar.*

7. **NARDUS** L. Stagg.

Småax ensamma från hvarje fästpunkt, 1-blommiga, oskaftade, vändande ena bredsidan mot axfästet och insänkta i fördjupningar i det samma. Skärmfjäll felande. Yttre blomfjället hvasst köladt, nästan 3-kantigt, försedt med borst samt med de hopvikna kanterna omslutande det inre blomfjället. Stift enkelt, med ett enda, trådsmalt, ur blommans spets utskjutande märke. Frukt 3-kantig, spolformig, med qvarsittande stift och märke. *Styft, tufvadt kärrgräs med nästan bladlösa strån, borstlika blad och trådsmala ax samt med de 2-radigt anordnade, syllika småaxen rigtade åt en sida.*

1. **N. stricta** L. strån nästan bladlösa, med talrika, tätt tufvade bladskott vid basen; blad borstlika, något sträfva. ♃ Maj, Juni.

Strån jemte bladskotten bildande täta, fasta tufvor. Strån ½—1 fot höga, spensliga och sega, vid basen 1—2-bladiga, refflade och ej sällan något sträfva, gulgröna eller blåaktiga. Bladskott omgifna af gulhvita, glänsande slidor; blad kortare än stråna, med kort, rundadt snärp. Ax långt och smalt, ensidigt, med 3-kantigt, sträfbräddadt och i en sträf spets ofvan det öfversta småaxets fästpunkt utlöpande fäste. Småax blågrå eller violetta, tryckta till axfästet, under blomningen utstående, syllika. Det yttre blomfjället smalt, jemnbredt och sträfbräddadt, med sträf borst; blomma under blomningen med slutna blomfjäll.

Förek. allmänt på fuktiga betesmarker.

8. **FESTÚCA** L. Svingel.

Småax skaftade, anordnade i en grenig vippa, 3—flerblommiga. Skärmfjäll 2, kortare än blommorna, olika långa, trindryggade, det nedre mindre. Yttre blomfjället trindryggadt, 3—5-nervigt, med längre eller kortare borst i den hela eller småtandade spetsen, stundom utan borst; inre blomfjället hårbräddadt. Stift korta, utgående från fruktämnets spets eller under spetsen. Frukt tätt omsluten af blomfjällen, glatt eller i spetsen hårig, på insidan plattad eller fårad. *Större eller mindre gräs af mycket olika utseende, med nästan till basen klufna bladslidor, det allmänna axfästet halftrindt eller trekantigt samt aflånga eller lansettlika småax.*

Öfversigt öfver arterna.

† Alla bladen platta.

* Det yttre blomfjället utan eller med kort borst.

a. Bladsnärp utdraget, med rundad spets; strån med bladlösa slidor vid basen. . . . . *F. sylvatica.*

b. Bladsnärp kort, tvärhugget; äfven de nedersta stråbladen utvecklade.
Vippa allsidig, utbredd, nedtill med 2 greniga och talrika småax bärande grenar från hvarje fästpunkt. . . . *F. arundinacea.*
Vippa ensidig, före och efter blomningen sammandragen, nedtill med parvisa grenar från hvarje fästpunkt och med den ena grenen enkel, endast bärande 1—2 småax. . . . *F. elatior.*
** Det yttre blomfjället med borsten mycket längre än sjelfva fjället. *F. gigantea.*
†† Blad, åtminstone rotbladen, hoprullade, borstlika eller trådsmala.
* Borst kortare än blomfjället.
Strån trinda; blad trådsmala, hoprullade eller de öfre platta; det yttre blomfjället tydligt nervigt. . . . . *F. rubra.*
Strån nästan 4-kantiga; blad borstlika; det yttre blomfjället otydligt nervigt. . . . . *F. ovina.*
** Borst längre än blomfjället. . . . . *F. sciuroides.*

---

† *Alla bladen platta.*

* *Det yttre blomfjället utan eller med kort borst.*

a. *Bladsnärp utdraget, med rundad spets; strån med bladlösa slidor vid basen.*

1. **F. sylvática** (Poll.) Vill. yttre blomfjället utan borst; fruktämne upptill hårigt. ♃ Juni, Juli.

Strån utgående från en kort rotstock, jemte bladskotten glest tufvade, 2—4 fot höga, släta och glatta, vid basen omgifna af hvitaktiga slidor, som i spetsen bära ett litet ämne till bladskifva. Blad flere gånger bredare än stråna, på öfre sidan grågröna, på den undre mörkgröna, i kanten jemte slidorna sträfva; slidmynningen utan bladöron. Vippa mycket grenig, utbredd, slutligen ensidigt nedböjd, med merendels 2 grenar från hvarje fästpunkt; allmänna axfästet nästan halftrindt, upptill något sträft. Småax bredt aflånga, 3—5-blommiga, blekgröna. Skärmfjäll mycket olikstora, smalt lansettlika, långspetsade, 1-nerviga. Yttre blomfjället lansettlikt, spetsigt, med hinnaktig spets, 5-nervigt, kort sträfhårigt i synnerhet på medelnerven.
Förek. sällsynt i skogar vid *Öfvedskloster* i *Frualid.*

b. *Bladsnärp kort, tvärhugget; äfven de nedersta stråbladen utvecklade.*

2. **F. arundinácea** Schreb. vippa allsidig, utbredd och lutande, nedtill med parvisa, greniga och talrika småax bärande grenar från hvarje fästpunkt; småax äggrundt lansettlika; yttre blomfjället utan eller med mycket kort borst; fruktämne glatt. ♃ Juli, Aug.

Mycket lik frodiga former af följ., ehuru, som det tyckes, väl skild. Strån utgående från en längre, krypande rotstock, 2—5 fot höga, glatta och släta. Blad mörkgröna, i kanterna mer sträfva, med mycket kort, tvärhugget snärp och otydliga bladöron i slidmynningen. Vippa större än hos följ., med sträft, halftrindt axfäste; dess från hvarje af de nedre fästpunkterna parvis utgående grenar olika långa, den mindre bärande ända till 8—10 småax. Skärmfjäll sylspetsade, hinnkantade; det öfre 3-nervigt. Småax mindre än hos följ. och

ej så mångblommiga, merendels innehållande 4—5, sällan ända till 7 blommor. Yttre blomfjället föga sträft, 5-nervigt, med hinnaktig spets och ej sällan en kort, sträf borst. Kalkfjäll lansettlika och långspetsade, mycket smalare och spetsigare än hos följ.

Förek. ej sällsynt på steniga hafsstränder samt vid åar och bäckar, t. ex. *Helsingborg*, *Glumslöf*, *Hillesborg*, *Ålstorp*, *Vadmöllan* vid *Loddestrom*, *Klemmedstorp* (Stud. S. Murbeck). *Limhamn* (Doc. S. Tullberg). *Horte*, *Kopingeån*, *Stenby hällar*, *Glemminge bäck*, *Gladsax* i *Östratorps lund* och derifrån längs en bäck ända till *Tjörnedala*, *Esperöd*, *Ifösjön*, *Oppmannasjön*, *Valjo* m. fl. st.

3. **F. elátior** L. vippa ensidig, före och efter blomningen sammandragen, nedtill med parvisa grenar från hvarje fästpunkt och med den ena grenen enkel, bärande endast 1—2 småax; småax jemnbredt lansettlika; yttre blomfjället utan eller med mycket kort borst; fruktämne glatt. ♃ Juli, Aug.

β **subloliácea** Hn. vippa mycket sammandragen, med till större delen ensamma, korta grenar, som ej sällan bära ensamma småax.

Lik föreg., men ej så grof, med kort rotstock och vanligen lägre, 2—3 fot höga strån, som vid basen hafva talrika bladskott. Blad merendels mindre sträfva i kanterna. De från vippans nedre fästpunkter parvis utgående grenarne mer oliklånga; den längre endast bärande 3—4 småax. Dessa senare längre, 6—10-blommiga, gulgröna. Yttre blomfjället sällan med borst. Kalkfjäll bredt äggrunda, med kort, trubbig spets.

Förek. allmänt på ängar, betesmarker, vid vägkanter o. s. v.; β *subloliacea* här och der på magrare jord.

** *Det yttre blomfjället med borsten mycket längre än sjelfva fjället.*

4. **F. gigantéa** (L.) Vill. bladsnärp kort, tvärhugget; fruktämne glatt. ♃ Juni, Aug.

β **triflóra** L. småax 3—4-blommiga.

Strån jemte de upprätta bladskotten löst tufvade, vid basen omgifna af mörkt brunröda slidor efter förtorkade blad, 2—4 fot höga, glatta och släta. Blad mycket bredare än strået, långa och slaka, på öfre sidan matt grågröna, under rent mörkgröna, i kanten jemte slidorna sträfva; slidmynningen med 2 skärformigt krökta, spetsiga och omfattande bladoron. Vippa stor, lutande och mycket grenig, med utspärrade, sträfva grenar, som utgå till ett antal af 2—3 från de nedre fästpunkterna; axfäste plattadt 3-kantigt. Småax temligen små, ljusgröna, aflångt lansettlika, 5—9-blommiga (hos hufvudformen). Skärmfjäll bredt hinnkantade och med lång, hinnaktig spets; det öfre otydligt 3-nervigt. Yttre blomfjället 5-nervigt, mot spetsen något köladt, med borsten fast något nedanför den 2-tandade, hinnaktiga spetsen.

Förek. ej sällsynt i fuktiga löfskogar, t. ex. *Förslöf*, *Hjernarp*, *Össjö*, *Kullen*, *Ramlösa*, *Stockamöllan*, *Belteberga*, *V. Sallerup*, kring *Ringsjön* allmän (Kand. Hj. Nilsson), *Lund*, *Dalby hästhage*, *Stenby hällar*, *Röddinge*, *Bjersjöholm*, *Gladsax*, *Esperöd*, *Forsakar Degeberga sn*, *Wittsköfle* (Hr Th. Brown). *Christianstad*, *Balsberg*, *Karsholm* och *Oppmanna* (Kand. Hj. Nilsson) m. fl. st.; β *triflora* vid *Belteberga* (Hr J. A. Braun).

†† *Blad, åtminstone rotbladen, hoprullade, smala, borstlika.*

* *Borst kortare än blomfjället.*

5. **F. rubra** L. strån trinda; blad trådsmala, alla eller endast

rotbladen hoprullade; vippa efter blomningen hopdragen, merendels något lutande; småax 5—9-blommiga; det yttre blomfjället tydligt nervigt, med borst af omkring fjällets halfva längd. ♃ Juni, Juli.

β **arenária** Osb. småax ludna; stråblad slutligen något hopvikna.

En mycket varierande art. Strån jemte de uppstigande (*F. dumetorum* L.) eller nedliggande bladskotten löst tufvade, utgående från en krypande rotstock, ½—3 fot höga, släta och glatta, vid basen omgifna af de tunna och slutligen trådigt upprispade slidorna efter förvissnade blad. Stråblad vanligen få och korta, föga hopvikna, ofvan matt gröna, ofta glest korthåriga och sträfva, under rent gröna och släta eller på båda sidorna blågröna; bladsnärp kort, tvärhugget; slidmynningen med korta, rundade, ej omfattande bladöron; bladskottens blad längre, men smalare, hopvikna. Vippa temligen stor, mer eller mindre grenig, med under blomningen utstående grenar, af hvilka de från de nedre fästpunkterna äro parvisa; axfäste nästan halftrindt, sträft. Småax gröna eller violetta, aflångt lansettlika. Skärmfjäll mycket olikstora, i synnerhet det nedre med lång, hinnaktig spets; det öfre med 2 föga märkbara sidonerver vid basen. Det yttre blomfjället mot spetsen köladt; dess borst stundom ganska kort.

Förek. allmänt på torra ängar, betesmarker, vägkanter o. s. v.; β *arenaria* på sandfälten längs östra kusten från *Åhus* till *Kåseberga*, sällsyntare på den vestra, t. ex. *Vegeholm* (Skolyngl. R. Wallengren), *Kullen*, *Helsingborg*.

* **F. subcæspitósa** Sonder, (**F. duriuscula** L., i Sk. Fl. 1 uppl.) strån utgående från en kort, nästan upprätt rotstock och jemte de upprätta bladskotten tätt tufvade; vippans grenar under blomningen utspärrade; småax vanligen 5-blommiga.

Hufvudsakligen skild från *F. rubra* genom de tätt tufvade stråna och den korta rotstocken. Tufvor omgifna af förvissnade slidor af föreg. årets blad. Stråblad smala, i början platta, snart inrullade.

Enligt meddelande af Lekt. S. Almqvist tillhör namnet *duriuscula* en underart af *F. ovina*, under det den form, som i vår flora betecknats med detta namn, är till arten näppeligen skild från *F. rubra*.

Förek. här och der på sandiga betesmarker eller strandklippor, t. ex. *Cimbrishamn*, *Ramsåsa*, *Köpinge*, *Ystad*, *Harlösa* m. fl. st.

6. **F. ovína** L. strån talrika, tufvade, nästan 4-kantiga; alla bladen borstlika; vippa ensidig, upprätt, slutligen axformigt sammandragen; småax 4—6-blommiga; det yttre blomfjället otydligt nervigt, med kort borst. ♃ Juni.

β **tenuifólia** Sibth. blad spädare; blomfjäll nästan utan borst.

Vanligen mindre och spensligare än föreg. art. Strån ½—1 fot höga, glatta och släta, jemte de talrika, upprätta bladskotten tätt tufvade, med en kort, nastan omärklig rotstock, vid basen omgifna af qvarsittande, hvitaktiga slidor. Stråblad få och mycket korta, jemte rotbladen släta eller något sträfva, med glatta slidor. Vippa med vanligen ensamma, korta grenar från de nedre fästpunkterna; axfäste sträft, plattadt 3-kantigt. Småax aflångt lansettlika, gröna, blågröna eller violetta, med föga olikstora, spetsiga skärmfjäll.

Förek. allmänt på torra ängar och betesmarker; β *tenuifolia* sällsynt, t. ex. vid *Kullen*.

* **F. glauca** Lam. gröfre och mer högväxt; tufvor täta, bestående af flere, af breda, hinnaktiga fjäll omgifna småtufvor; blad grofva, blågröna, nästan stickande.

Förek. på sandfält och sandiga hafsstränder, t. ex. *Abekås*, *Skateholm*, *Kullen* m. fl. st.

*** Borst längre än blomfjället.*

7. **F. sciuroídes** Roth, strån tufvade, glänsande, endast nedtill bladiga; blad borstlika; vippa nästan enkel, axformigt sammandragen, ensidig. ⊙ Juni, Juli.

Strån från 3—4 tum ända till 1 fot höga, upprätta eller uppstigande, flera från samma rot, släta och glatta, med den öfversta stängelleden mycket förlängd, så att stråna först nedom midten äro bladiga. Blad korta, hoprullade, glatta och släta. Vippa kort, upprätt och med korta, upprätta och enstaka grenar, som upptill äro något tjockare. Småax äfven på de nedersta grenarne ensamma eller parvisa, plattadt aflånga och upptill något bredare, 4—6-blommiga, gröna. Skärmfjäll mycket oliklånga, smala, sylspetsade; det öfre smalt lansettlikt och upphöjdt 3-nervigt, föga kortare än närmaste blomfjäll. Det yttre blomfjället långt spetsadt, strafprickigt, med lång och straf borst. Ståndare 1. **Fruktämne glatt.**

Förek. sällsynt på torra backar och betesmarker, t. ex. *Stenshufvud, Baldringe* (Pastor M. Ekdahl), *Dybeck, Alnarp, Gudmundtorps sn* mellan *Orup* och *Oregården* på en backe samt på en ljungbevaxt backe mellan *Rolsberga* och *Trullstorps skog* (Doc. S. Tullberg), *Kullaberg* (Skolyngl. R. Wallengren).

9. BROMUS L. Losta.

Småax skaftade, anordnade i en grenig vippa, flerblommiga. Skärmfjäll 2, kortare än blommorna, något olikstora, vanligen trindryggade; det öfre större, 5—7-nervigt, det nedre 3—5-nervigt. Det yttre blomfjället trindryggadt, 5—7-nervigt, med borst nedanför den 2-tandade spetsen; det inre långt och kamlikt hårbräddadt. Märken nästan utan stift, fästa nedanför fruktämnets spets. Frukt i spetsen hårig, halftrind eller plattad, längs insidan fårad, sammanhängande med blomfjällen. *Merendels temligen höga gräs med till större delen hela bladslidor, stor, utbredd eller sammandragen vippa, stora, nästan trinda och mot spetsen afsmalnande småax samt plattadt 4-kantigt axfäste.*

Und. Det yttre blomfjället hos *B. secalinus* L. saknar stundom borst.

Öfversigt öfver arterna.

† **Bladslidor, stundom med undantag af de nedersta, glatta.**

Blomfjäll lika långa; borst kort eller stundom felande. *B. secalinus.*

†† **Bladslidor, åtminstone de nedre, håriga.**

* **Blomfjäll ungefär lika långa.** . . . . *B. arvensis.*

** Det yttre blomfjället märkbart längre än det inre.

Vippa efter blomningen öfverhängande; yttre blomfjället med ofvan **midten trubbvinklig kant.** . . . . *B. commutatus.*

Vippa efter blomningen **öfverhängande; yttre blomfjället** med bågformigt **böjd kant.** . . . . *B. racemosus.*

Vippa äfven efter blomningen upprätt; **yttre blomfjället med ofvan midten trubbvinklig kant.** . . . . *B. mollis.*

† *Bladslidor glatta.*

1. **B. secalinus** L. vippa efter blomningen öfverhängande, med utstående grenar; blomfjäll lika långa, trubbiga, det yttre med bågformigt böjda kanter och kort eller felande borst. ⊙, ⊙ Juni, Juli.

Strån ensamma eller några få från samma rot, 1—3 fot höga, upprätta, släta och endast på knäna stundom småludna. Blad grågröna eller gulgröna, breda och platta, kort spetsade, i synnerhet i kanten och på öfre sidan sträfva och gleshåriga; slidor släta eller något sträfva, de nedersta stundom håriga; bladsnärp något förlängdt. Vippa stor och grenig, med sträfva, upptill tjockare grenar och 4—6 sådana från de nedre fästpunkterna; de längre vippgrenarne mycket längre än småaxen och mot spetsen bärande 2—3 småax. Dessa senare aflångt lansettlika, något plattade, 7—12-blommiga, glänsande gröna och vanligen glatta. Yttre blomfjället otydligt 7-nervigt, spetsigt och i spetsen hinnaktigt samt 2-tandadt, med sträf borst, vid fruktmognaden med inböjda och frukten omslutande kanter, så att blommorna i småaxet blifva åtskilda (hos de öfriga arterna äro de tätt tegellagda).

Förek. allmänt som ogräs bland höstsäd och på odlade ställen.

†† *Bladslidor, åtminstone de nedre, håriga.*

* *Blomfjäll ungefär lika långa.*

2. **B. arvénsis** L. vippa efter blomningen öfverhängande, med utstående, förlängda grenar; det yttre blomfjället med ofvan midten trubbvinklig kant; småax jemnbredt lansettlika. ⊙, ⊙ Juni, Juli.

β **pátulus** M. & K. vippa slutligen ensidig; blommor i spetsen jemte borsten mer utstående.

Strån 1—3 fot höga, glatta, vanligen flera från hvarje rot. Blad breda och platta, med något förlängdt snärp, mer eller mindre sträfva och jemte slidorna håriga. Vippa stor och utbredd, med sträfva grenar, som från de nedre fästpunkterna äro 3—8, de flesta mycket långa och ofta något greniga. Småax ofta något violetta, längre och smalare än hos följande, glatta, 7—11-blommiga. Det ytte blomfjället ofvan midten bredast och mot spetsen starkt afsmalnande samt hinnaktigt, spetsigt och djupt 2-tandadt, med borst ungefär af fjällets längd.

Förek. temligen allmänt på åkerrenar och vägkanter i hela slättbygden; *β patulus* sällsyntare, t. ex. vid *Malmö, Lund, Hven, Oppmanna* (Kand. Hj. Nilsson).

** *Det yttre blomfjället märkbart längre än det inre.*

3. **B. commutátus** Schrad. vippa efter blomningen öfverhängande, med korta, utstående grenar; det yttre blomfjället med ofvan midten trubbvinklig kant; småax lansettlika. ⊙ Juni, Juli.

Står emellan föreg. och följ. art, dock mest beslägtad med den senare. Strån 2—3 fot höga, glatta eller upptill småludna. Vippa temligen stor och något erinrande om den hos föreg., men med kortare grenar, som merendels äro enkla; endast de längre vippgrenarne äro förgrenade och bära flera småax. Småax kortare och bredare än hos föreg., vanligen rent gröna, glänsande och 6—7-blommiga. Skärmfjäll ganska olikstora, det öfre nästan trubbigt. Yttre blomfjället med föga upphöjda nerver, i spetsen nästan rundadt och grundt 2-tandadt eller helt, med borst af fjällets längd. Ståndarknappar kortare än hos föreg.

Förek. här och der på torra ställen, åkerrenar, vid vägar o. s. v. på slättbygden, i synnerhet allmän kring *Lund, Malmö* och *Trelleborg.*

4. **B. racemósus** L. vippa efter blomningen öfverhängande, sammandragen; det yttre blomfjället med bågformigt böjd kant; småax äggrundt aflånga. ⊙ Juni.

Mycket lik föreg. art och hufvudsakligen skild från den samma genom större spädhet och mer sammandragen och fågrenig vippa, från hvars nedre fästpunkter endast utgå 1—2, sällan 3—4, grenar, som äro enkla och bära ett ensamt småax och som vanligen äro kortare än småaxen. Strån upptill ofta omärkligt småludna. Småax glatta, glänsande, slutligen brunaktiga, 4—7-blommiga, tjockare och trindare än hos föreg. Yttre blomfjället ofvan midten med mer rundad kant, i spetsen rundadt trubbigt, i kanten, liksom hos de båda föreg. arterna, ytterst fint hårbräddadt.

Förek. temligen allmänt i hela slättbygden på fuktiga ängar.

5. **B. mollis** L. vippa efter blomningen upprätt, sammandragen; det yttre blomfjället med ofvan midten trubbvinklig kant; småax äggrundt lansettlika. ⊙, ⊙ Juni, Juli.

β **glabrátus** Lindgr. (**leiostachys** M. & K., i Sk. Fl. 1 uppl.) småax glatta.

Strån ½—2 fot höga, merendels småludna eller nedtill långhåriga. Blad grågröna och mjukhåriga. Vippa kortare och tjockare än hos de föreg., med korta, upprätta grenar, som merendels bära ett enda, stundom 2—3 småax och äro kortare än dessa. Småax merendels mjukhåriga och glanslösa, gröna, 5—10-blommiga; skärmfjäll föga olikstora, upphöjdt nerviga och spetsiga. Yttre blomfjället upphöjdt nervigt, spetsigt och temligen djupt 2-tandadt, med borst af fjällets längd.

Förek. allmänt på torra ställen, backar, vid vägar o. s. v.: β *glabratus* sällsyntare bland hufvudformen.

* **hordeáceus** Wg. strån låga, tätt tufvade; vippa enkel, axformig, med vanligen glatta småax.

Förek. här och der på torra, sandiga ställen, t. ex. vid *Kullen*, *Romarp*, *Odensjön*, *Keflinge* och *Lackalänge*, *Lomma*, *Lund*, *Weberöd*, *Harlösa*, *Malmö*, *Limhamn*, *Trelleborg* vid *Fogelvik*, *Kåseberga*, *Andrarum*, *Strö*, *Balsberg*, *Bäckaskog*, *Broby* m. fl. st.

10. SCHEDONÓRUS P. B. Svingel-losta.

Småax skaftade och anordnade i en grenig, utbredd vippa, mångblommiga. Skärmfjäll 2, olika långa och kortare än blommorna, kölade, det nedre 1-, det öfre 3-nervigt. Det yttre blomfjället hvasskölad, 5—7-nervigt, med borst under den 2-tandade spetsen; det inre hårbräddadt. Märken med korta stift fästa nedom fruktämnets håriga spets. Frukt tätt omsluten af blomfjällen, aflång, på insidan fårad. *Merendels temligen höga gräs med nästan hela bladslidor, stor, grenig, utbredd och merendels öfverhängande vippa samt långa, plattade småax.*

Öfversigt öfver arterna.

† **Småax mot spetsen bredare; borst längre än blomfjället.**

Vippa öfverhängande, med långa, åt alla sidor utstående grenar; **skärmfjäll med utlöpande medelnerv.** . . . . *S. sterilis.*

Vippa öfverhängande, med korta, åt en sida vända grenar; skärmfjäll i spetsen hinnaktiga, det öfre med 2-tandad spets. . . *S. tectorum.*

†† Småax mot spetsen smalare; borst af blomfjällets längd eller kortare.

Blad mycket bredare än de småludna stråna; de öfre slidorna kort småludna; det öfre skärmfjället i kanten långhårigt. . . . *S. asper.*

Blad mycket bredare än de småludna stråna; de öfre slidorna långhåriga; det öfre skärmfjället glatt. . . . . . . *S. serotinus.*

Blad föga bredare än de glatta stråna. . . . . *S. erectus.*

---

† *Småax mot spetsen bredare; borst längre än blomfjället.*

1. **S. stérilis** (L.) Fr. vippa öfverhängande, dess grenar mycket långa, allsidiga, vanligen 1—4 från de nedre fästpunkterna; skärmfjäll med utlöpande medelnerv. ⊙, ⊙ Maj—Juli.

Strån vanligen flera från samma rot, 1—2 fot höga, upprätta eller uppstigande, merendels åtminstone upptill glatta. Blad gleshåriga och sträfva, med långt snärp. Vippa stor, med slaka, åt alla sidor utbredda, enkla eller föga grenade, sträfva grenar och vanligen slätt axfäste, med glesa småax. Dessa senare glatta, långa, 5—10-blommiga, med något åtskilda blommor, grågröna eller något violetta. Yttre blomfjället i spetsen hinnaktigt, spetsigt och djupt 2-tandadt, upphöjdt 7-nervigt och sträft, mycket långt tillspetsadt, med nästan raka kanter och sträf borst, längre än det inre i kanten glest och styft korthåriga blomfjället. **Frukt djupt fårad, brun.**

Förek. temligen sällsynt på torra ställen, vid vägar, på vallar o. s. v. i synnerhet i vestra delen, t. ex. vid *Engelholm*, *Helsingborg*, *Landskrona*, *Tågerup Saxtorps sn* och ön *Hven*, *Örtofta* (Doc. S. A. Tullberg), *Lund*, *Annetorp Hyllie sn* (Dr J. Eriksson); *Christianstad* m. fl. st.

2. **S. tectórum** (L.) Fr. vippa med kortare, ensidigt öfverhängande, till ett antal af 5—7 från de nedre fästpunkterna utgående grenar; skärmfjäll i spetsen hinnaktiga, det öfre med 2-tandad spets och under spetsen upphörande medelnerv. ⊙ Maj, Juni.

Temligen lik föreg. art, men lägre, sällan öfver fotshög och hufvudsakligen skild genom den tätare, mer rikblommiga samt ensidiga vippan. Strån upptill jemte bladen småludna. Axfäste och vippans smågrenar småludna, de senare sträfva, mycket kortare än hos föreg., till större delen enkla. Småax småludna, mindre samt med tätare sittande blommor. Yttre blomfjället med mindre framträdande nerver, mjukare, bredare och kortare tillspetsadt, med bågformigt böjda kanter; det inre långt hårbräddadt. Frukt djupt fårad, **svartbrun och hälften mindre än hos föreg.**

Förek. temligen sällsynt på torra ställen, vid vägar, på vallar o. s. v., t. ex. vid *Ramlösa*, *Landskrona* på *Gråen*, *Zireköpinge*, *Keflinge bro*, *Getinge bro*, ***Christianstad*** **samt på** ***Stafrasbacken*** i ***Nosabysjön*** m. fl. st.

†† *Småax mot spetsen smalare: borst af blomfjällets längd eller kortare.*

3. **S. asper** (Murr.) Lilja, strån småludna; blad mycket bredare än stråna; de öfre slidorna kort småludna; vippa långgrenig, öfverhängande; det öfre skärmfjället i kanten långhårigt; yttre blomfjället på kanten långhårigt nästan ända ut i spetsen. ♃ Juli, Aug.

Strån jemte de korta bladskotten utgående från en kort rotstock, löst tufvade, 3—5 fot höga, något sträfhåriga. Blad sträfva, på öfre sidan gråaktigt gröna och vanligen glest långhåriga, på den undre rent gröna, glatta, men sträfva, med utdraget snärp och spetsiga bladöron; de nedre slidorna sträfva af långa, nedåt rigtade hår, de öfre nästan otydligt småludna. Vippa med ett litet, rundadt, småludet fjäll vid den nedersta fästpunkten och med 2—3, stundom ända till 5 grenar från de nedersta fästpunkterna. Småax 6—7-blommiga, gröna. Det yttre blomfjället med 3 tydliga och mellan dem 2 otydliga nerver, på nerverna sträft, längre än det inre, kort hårbräddade blomfjället.

Förek. temligen sällsynt i fuktiga löfskogar, t. ex. vid *Esperöd*, *Gyaberg* vid *Stehag*, *Billinge*; äfven uppgifven för *Röddingedalen*, *Kragcholm* och *Söfdeborg*, men osäkert torde vara, huruvida det är denna eller följ. art.

4. **S. serótinus** Benek. strån småludna; blad mycket bredare än stråna; de öfre slidorna långhåriga; det öfre skärmfjället glatt; det yttre blomfjället ungefär på sin öfre tredjedel glatt. ♃ Juli, Aug.

Mycket lik föreg., ehuru sannolikt till arten skild från den samma. Vippan vanligen mycket större, mer öfverhängande och med längre samt mer förgrenade grenar; fjället under de nedersta vippgrenarnes fästpunkt mer utdraget, vanligen tvärhugget och i den öfre kanten besatt med mycket längre hår. Småax merendels längre och ofta något violetta.

Förek. temligen sällsynt i fuktiga löfskogar, ej öfverallt skild från föreg.; med säkerhet funnen på *Kullen* (Skolyngl. R. Wallengren), mellan *Bögerups stockar* och *Stockamöllan* vid *Rönneå*, *Wallabäcken*, *Alnarp* (Stud. G. Humbla). *Stenbyhällar*.

5. **S. eréctus** (Huds.) Lilja, strån glatta; blad knappt bredare än stråna; de öfre slidorna glatta; vippa mer enkel och sammandragen, merendels upprätt. ♃ Juni—Okt.

Strån tufvade, 1—3 fot höga, släta. Blad betydligt längre än hos de båda föreg., på öfre sidan något sträfva och vanligen glest långhåriga, under glatta och släta, med kort snärp. Vippa med 1—4, sällan flere, korta och merendels enaxiga, sträfva, efter blomningen upprätta grenar, som merendels äro kortare än småaxet. Småax nästan glatta, 5—9-blommiga, gröna, ofta med violett anstrykning; skärmfjäll bredt hinnkantade och nästan hinnaktiga, föga oliklånga, med utlöpande medelnerv. Det yttre blomfjället med föga märkbara, sträfva nerver och hinnaktig, grundt 2-tandad, ofta trubbig spets, längre än det kort och glest hårbräddade inre blomfjället; dess borst mycket kortare än fjället.

Förek. sällsynt på gräsbevuxna ställen bland buskar, t. ex. vid *Pålsjö* nära *Helsingborg* på backsluttningar mot hafvet (Adj. P. W. Strandmark). *Hästads mölla* nära *Örtofta*, der den troligen är utkommen från en trädgård, på jernvägsbanken norr om *Örtofta* (Doc. S. A. Tullberg), mellan *Rörum* och *Stenshufvud*, der den likväl ej i senare tider blifvit återfunnen.

11. DÁCTYLIS L. Hundäxing.

Småax kort skaftade och tätt hopgyttrade i spetsen af en ensidig, utspärradt grenig vippa, hoptryckta och på ena sidan kullriga, på den andra konkava, 3—5-blommiga. Skärmfjäll 2, föga olikstora, kortare än blommorna, kölade och nästan hinnaktiga, det nedre 1-, det öfre 1—3-nervigt. Det yttre blomfjället köladt, med kort borst i sjelfva spetsen, 5-nervigt. Frukt glatt, aflång, halftrind, löst omsluten af blomfjällen. *Högt, sträfbladigt ängsgräs med nedtill hela, hvasskölade bladslidor och små, tätt hopgyttrade småax.*

1. **D. glomeráta** L. småax tätt samlade, ordnade i en pyramidlik vippa; det yttre blomfjället spetsigt, med kort borst. ♃ Juni, Juli.

β **lævigáta** Fr. blad glatta, blågröna.

γ **lobáta** Drej. vippans grenar förlängda, upprätta, endast i spetsen bärande småax; vippa blekt blågrön; yttre blomfjället nästan glatt.

Strån jemte de långbladiga bladskotten utgående från en kort rotstock, enstaka eller löst tufvade, 2—3 fot höga, glatta och släta. Blad breda och plattade, gröna eller något grågröna, i kanten sträfva, för öfrigt glatta, med utdragna snärp och kölade, glatta, upptill stundom något sträfva slidor. Vippa ensidig, med utspärrade, slutligen ofta upprätta, enstaka grenar från hvarje fästpunkt; vippans grenar rigtade åt samma sida och mot spetsen bärande flere, nästan hufvudlika och åt samma sida vända gyttringar af småax. Dessa senare gröna eller rödblå, med skärmfjällen och de yttre blomfjällen merendels längs kölen och kanterna sträfhåriga. Det inre blomfjället fint hårbräddadt, 2-tandadt, ungefär af det yttres längd (borsten frånräknad).

Förek. allmänt på ängar, åkerrenar, odlade ställen, i skogar o. s. v.; *β lævigata* vid *Båstad, Pershög; γ lobata* ej sällsynt i skogar.

12. CYNOSÚRUS L. Kamäxing.

Småax kort skaftade, 3—5-blommiga, hoptryckta, samlade i små gyttringar, som bilda en axlik, ensidig vippa; hvarje småax betäckt af ett kamlikt svepe (outveckladt småax). Skärmfjäll 2, ungefär lika långa och något kortare än blommorna, kölade, 1-nerviga och nästan hinnaktiga. Yttre blomfjället trindryggadt, 3—5-nervigt, med kort borst i sjelfva spetsen. Frukt glatt, halftrind, på insidan nästan plattad, löst omsluten af blomfjällen. *Spenstigt ängsgräs med glatta, fåbladiga strån, nästan till basen klufna slidor och grön, jemntjock samt ensidig, axlik vippa.*

1. **C. cristátus** L. småax samlade i ensidig, axlik vippa; svepe bestående af kamlikt ordnade, borstbärande fjäll. ♃ Juli.

Strån jemte de korta, upprätta bladskotten något tufvade, temligen fåtaliga, 1/2—2 fot höga, glatta och släta, fåbladiga. Blad ljusgröna, korta och smala, platta, glatta och släta eller i kanten något sträfva, med höga, släta slidor och korta, tvärhuggna snärp. Vippans småaxgyttringar kort skaftade. Skärmfjäll lansettlika, spetsiga, med grön, utlöpande medelnerv. Yttre blomfjället föga märkbart 5-nervigt, hinnkantadt, upptill något sträft, med mycket kort borst, något längre än det 2-kölade och på kölarne fint borsthåriga inre blomfjället.

Förek. allmänt på torra ängar och betesmarker; anträffas stundom axgroende, t. ex. vid *Alnarp.*

13. SESLÉRIA Scop. Elfäxing.

Småax kort skaftade, hoptryckta, 2—3-blommiga, samlade i en axlik, rundad och allsidig vippa och på axfästets 2—3 nedre fästpunkter bildande 3—4-axiga, nästan oskaftade gyttringar, som vid basen täckas af ett bredt svepefjäll. Skärmfjäll nästan lika stora

och något kortare än blommorna, hinnaktiga, kölade, 1-nerviga och borstspetsade. Yttre blomfjället 5-nervigt, nästan hinnaktigt, köladt, 3—5-tandadt, med mellersta fliken borstlikt utdragen, ej längre än det inre, 2-tandade blomfjället. Frukt nästan trind, päronformig, löst omsluten af blomfjällen. *Spensligt ängsgräs med nästan alla bladen tufvade vid basen, hela slidor och vanligen mörkblå, rundad, allsidig samt axlik vippa.*

Anm. Det svepefjäll, som hos detta slägte förefinnes vid de nedersta småaxgyttringarne i vippan, tyckes vara af annan natur än de hos föreg. slägte och torde snarast motsvara den fjäll-lika, vanligen outvecklade rand, som hos många gräs finnes vid axfästets nedre fästpunkter.

1. **S. cœrúlea** (L.) Ard. strån släta; blad smala, platta, trubbiga och uddspetsade; ax aflångt—rundadt. ♃ April, Maj.

Strån tätt tufvade, ½—1½ fot höga, upprätta eller uppstigande, något hoptryckta, glatta och släta, med endast 2 korta blad ofvan basen. Blad blågröna, i kanten sträfva, med nästan slutna, släta slidor och korta snärp. Vippa mörkblå eller stundom blekgul, rundad eller oval. Svepefjäll vid de nedre småaxgyttringarne breda, hinnaktiga och i den öfre kanten sargade. Småax småludna; skärmfjäll äggrundt lansettlika, med borsten föga kortare än de yttre blomfjällens. Yttre blomfjället mycket bredt och vanligen 3-tandadt, med tänderna utdragna i borst, af hvilka den mellersta är längst; det inre blomfjället 2-köladt, med kamlikt håriga kölar, 2-tandadt och med borstlikt utdragna tänder. Kalkfjäll mycket stora, flikiga. Frukt hårig, mot basen starkt afsmalnande.

Förek. sällsynt på fuktiga ängar i nordöstra delen, t. ex. vid *Vejlesjön, Ifvetofta*, mellan *Nosaby* och *Råbelöf.*

14. POA L. Ängsgröe.

Småax kort skaftade, 2—mångblommiga, hoptryckta, aflånga—äggrunda, bildande en merendels mycket grenig vippa och utgående från vippgrenarnes undre sida. Skärmfjäll 2, kortare än blommorna, kölade. Blomfjäll lika långa; det yttre utan borst, hoptryckt, köladt, nedom midten mer eller mindre ullhårigt, med 5 mer eller mindre tydliga nerver, det inre 2-tandadt, mycket fint hårbräddadt. Frukt glatt, aflång och nästan trind, löst omsluten af blomfjällen. *Stora eller små, merendels bredbladiga gräs med ganska små, i en grenig, merendels utbredd vippa samlade, gröna eller violetta småax.*

Öfversigt öfver arterna.

† **Yttre blomfjället med 5 tydliga nerver.**

* **Bladslidor mer eller mindre sträfva; bladsnärp förlängdt.**

Bladslidor tveeggadt platta; yttre blomfjäll föga hårigt. *P. sudetica.*
Bladslidor föga plattade; yttre blomfjäll nedtill ullhårigt. *P. trivialis.*

** Bladslidor jemte stråna släta; bladsnärp kort, tvärhugget. *P. pratensis.*

†† **Yttre blomfjället med otydliga nerver.**

* **Skärmfjäll nästan lika långa.**

a. Vippans nedre grenar 3—6 från hvarje fästpunkt; strån trinda.

Strån utan löklikt uppsvälda skott vid basen: bladsnärp förlängdt, spetsigt; vippa stor, utbredd. . . . . *P. serotina.*

Strån utan löklikt uppsvälda skott vid basen; bladsnärp kort, tvärhugget; vippa slutligen sammandragen. . . *P. nemoralis.*

Strån med löklikt uppsvälda skott vid basen; bladsnärp utdraget, spetsigt; vippa slutligen sammandragen. . . . *P. bulbosa.*

b. Vippans nedre grenar ensamma eller parvisa från hvarje fästpunkt; strån plattade. . . . . *P. compressa.*

** Det nedre skärmfjället nästan dubbelt kortare än det öfre.

Vippans nedre grenar ensamma eller parvisa från hvarje fästpunkt. . . *P. annua.*

---

† *Yttre blomfjället med 5 tydliga nerver.*

* *Bladslidor mer eller mindre sträfva; bladsnärp förlängdt.*

1. **P. sudética** Hænke, bladslidor tveeggadt platta, sträfva, med i spetsen rundade snärp; strån sammantryckta, släta; yttre blomfjället nästan glatt. ♃ Juni, Juli.

Rotstock kort, krypande och utvecklande från sidorna starkt hoptryckta bladskott. Strån 2—4 fot höga, jemte bladen lifligt ljusgröna. Blad flere gånger bredare än strået, i spetsen hutlikt sammandragna; stråbladen ganska korta, med höga slidor. Vippa stor, med aflång omkrets; dess nedre grenar vanligen 5 från hvarje fästpunkt, långa, hårfina; de längsta endast på sin öfre tredjedel bärande småax. Dessa senare ljusgröna, 3—5-blommiga; skärmfjäll ganska oliklånga, det nedre 1-, det öfre 3-nervigt. Det yttre blomfjället endast vid basen något ullhårigt, i spetsen långs medelnerven sträft.

Förek. sällsynt i fuktiga skogar, t. ex. vid *Gudmundtorp* i *Pinelierna*, *Marianelund* (Skolyngl. R. Wallengren); äfven uppgifven för *Belteberga*, hvarifrån författaren dock ej sett några exemplar.

2. **P. triviális** L. bladslidor föga sammantryckta, med spetsiga snärp; strån nästan trinda, merendels sträfva; yttre blomfjället försedt med ludd. ♃ Juni, Juli.

Strån tätt tufvade, 1—3 fot höga, med korta, upprätta eller nedliggande, något hoptryckta bladskott, jemte bladen vanligen mer mörkgröna. Blad betydligt smalare än hos föreg., knappt dubbelt bredare än stråna, långspetsade, i spetsen något hopdragna, sträfbräddade, med nästan trinda, höga, kölade och åtminstone upptill sträfva slidor, som nästan täcka stamlederna. Vippa nästan pyramidlik; vippgrenar från de nedre fästpunkterna vanligen 5, de längre af dem från midten eller ännu längre ned bärande småax. Dessa senare merendels 3-blommiga, mörkgröna, vanligen med violett anstrykning; skärmfjäll olika långa, det nedre 1-, det öfre 3-nervigt. Det yttre blomfjället med från basen ungefär till midten långt ullhårig medelnerv.

Förek. allmänt på fuktiga ängar, vid vägar, på åkerrenar o. s. v.

** *Bladslidor jemte stråna släta; bladsnärp kort, tvärhugget.*

3. **P. praténsis** L. bladslidor trinda; strån trinda, släta; yttre blomfjället i kanterna och på ryggen försedt med ludd. ♃ Juni, Juli.

Varierar mycket efter lokalens beskaffenhet; dess mest utmärkta formförändringar äro följande:

β **húmilis** Ehrh. strån några tum höga, stadiga, upptill blåaktiga; blad korta och breda, något blågröna; vippa liten, enkel, med endast 2—3 grenar tillsammans från de nedre fästpunkterna.

γ **costáta** Schum. lågväxt; vippa smal, med korta grenar; småax vanligen 3-blommiga, med det yttre blomfjället upphöjdt nervigt.

δ **angustifólia** L. rotblad trådlika, hoprullade.

Rotstock lång, krypande och alstrande långa, underjordiska, slidbeklädda grenskott jemte kortare, uppstigande och något plattade bladskott. Strån från några tum ända till 3 fot höga, glesbladiga. Blad släta, ljusgröna eller stundom blågröna; stråblad korta, breda och nästan trubbiga, med bred, hutlikt sammandragen spets och höga, stamlederna täckande slidor; skottblad längre och smalare. Vippa pyramidlik, slutligen hopdragen, med korta, släta eller något sträfva grenar, som från de nedre fästpunkterna vanligen äro 5. Småax äggformiga, större än hos föreg., 4—5-blommiga, vanligen med violett anstrykning; skärmfjäll föga oliklånga, det nedre 1-, det öfre 3-nervigt.

Förek. allmänt på ängar, vid vägar o. s. v.; *β humilis* sällsyntare, t. ex. ***Skanör, Söfvestad, Esperöd*** m. fl. st.

†† *Yttre blomfjället med otydliga nerver.*

* ***Skärmfjäll nästan lika långa, 3-nerviga.***

a. *Vippans nedre grenar 3—6 från hvarje fästpunkt; strån trinda.*

4. **P. serótina** Ehrh. bladskott ej löklika vid basen; bladsnärp utdraget, spetsigt; vippa stor, utbredd. ♃ Juni—Aug.

Strån 2—3 fot höga, ej sällan vid basen rotslående och utvecklande nya strån, utan eller med korta bladskott, nästan trinda, släta eller sträfva. Blad ljusgröna, smala, långspetsade och slaka, jemte de stamlederna betäckande, trinda slidorna sträfva. Vippa stor, utbredd och pyramidlik, med sträfva grenar, som vanligen äro 5 tillsammans från de nedre fästpunkterna och mer grenade än hos de föreg. arterna. Småax aflångt äggformiga, längre skaftade och glesare än hos de föreg., temligen små, 2—5-blommiga, med violett anstrykning, i spetsen vanligen gulbruna. Det nedre skärmfjället med otydligare sidonerver. Yttre blomfjället trubbigt, nedom midten långhårigt på ryggen och i kanterna.

Förek. allmänt i kärr.

5. **P. nemorális** L. bladskott ej löklika vid basen; bladsnärp kort, tvärhugget; vippa slak, efter blomningen sammandragen. ♃ Juni, Aug.

Spädare och lägre än föreg. Strån merendels tufvade, 1—2 fot höga, vanligen släta, med gröna eller mörkbruna knän. Blad gröna eller blågröna, föga bredare än stråna, något sträfbräddade, med hopviken, sträf spets; slidor nästan trinda och merendels släta, ej täckande stamlederna. Vippa med lansettlik omkrets, mer eller mindre öfverhängande, med sträfva grenar och mycket glesa småax; vippgrenar 3—5 från de nedre fästpunkterna. Småax aflångt lansettlika, merendels 3—5-blommiga, stundom 1—2-blommiga (*var. subuniflora*, på mycket skuggrika lokaler), än rent gröna, än med violett anstrykning och då i spetsen brungula; det nedre skärmfjället med föga framträdande sidoner-

ver. Det yttre blomfjället spetsigt, nedtill vanligen långhårigt på ryggen och i kanterna, stundom med nästan ut i spetsen korthårig medelnerv.

Förek. allmänt, i många former, i skogar; varierar med större eller mindre småax samt gröna eller blågröna blad.

6. **P. bulbósa** L. strån vid basen löklikt uppsvälda; vippa upprätt, efter blomningen sammandragen; småax vanligen utväxande till bladskott. ♃ Maj, Juni.

Strån jemte de korta, nedtill löklikt uppsvälda bladskotten tätt tufvade, omgifna af förvissnade bladslidor, styfva, upprätta och släta. Blad grågröna, sträfbräddade, korta och smala, med släta slidor och utdragna, spetsiga snärp. Vippa med aflångt äggrund omkrets, med större delen af de späda, sträfva och korta grenarne axbärande nästan ända till basen; vippgrenar under blomningen något utstående, 3—5 tillsammans från de nedre fästpunkterna. Småax tätt sittande, äggformiga, 5—7-blommiga, gröna eller brunröda; det nedre skärmfjället långspetsadt, tydligare 3-nervigt. Det yttre blomfjället spetsigt, nästan utan ludd vid basen.

Förek. sällsynt på sandbackar i östra delen, t. ex. vid *Brösarp*, *Kåseberga*.

b. *Vippans nedre grenar ensamma eller parvisa från hvarje fästpunkt; strån plattade.*

7. **P. compréssa** L. slidor platta; bladsnärp kort, tvärhugget; vippa styf, upprätt, efter blomningen sammandragen. ♃ Juni, Juli.

Strån utgående från en grenig, krypande rotstock, nedtill slidbeklädda, uppstigande och merendels bildande glesa, kretsrunda tufvor, släta, jemte bladen blågröna. Blad korta och styfva, temligen breda och snart hopvikna, hvasskölade, merendels något sträfva, i spetsen hutlikt sammandragna; slidor släta, ej täckande stamlederna. Vippa med smalt aflång omkrets och korta, sträfva, långt ned axbärande grenar. Småax aflångt äggformiga, gröna och brunaktiga eller violetta, 4—9-blommiga; skärmfjäll lika långa, båda tydligt 3-nerviga. Yttre blomfjäll bredt och trubbigt, vid basen glest ullhårigt.

Förek. här och der på torra ställen, gamla murar o. s. v., i synnerhet i mellersta och södra Skåne, t. ex. vid *Johnstorp* (Kamrer S. J. Södervall), *Helsingborg* (Skolyngl. R. Wallengren), *Glumslöf*, *Rosenhäll*, *Hillesborg*, *Sireköpinge*, *Rönneberga*, *Landskrona*, *Örtofta*, *Lomma*, *Skeglinge*, *Lund*, *L. Hammar*, *Kåseberga*, *Cimbrishamn*, *Esperöd*, *Kivik*, *Gualöf*, *Oppmanna* m. fl. st.

** *Det nedre skärmfjället nästan dubbelt kortare än det öfre, 1-nervigt.*

8. **P. ánnua** L. strån och slidor hoptryckta, släta; vippans grenar slutligen nedböjda, släta. ☉, ⚇ Apr.—Okt.

Strån tätt tufvade, i början nedliggande, slutligen uppstigande, jemte bladen ljusgröna, från ett par tum ända till nära fotshöga. Blad temligen korta och breda, trubbade, med udd, sträfbräddade, vanligen på tvären rynkade, platta eller hopvikna, i spetsen hutlikt sammandragna; slidor vanligen täckande stamlederna, de nedre med korta, trubbiga, de öfre med utdragna bladsnärp. Vippa med ensamma eller parvisa, i början utsparrade, åt ena sidan rigtade, släta grenar. Småax temligen stora, aflånga, 3—7-blommiga, gröna och merendels violettfläckiga. Yttre blomfjället merendels trubbigt, långs nerverna, i synnerhet medelnerven, ofta högt upp långt ullhårigt.

Förek. allmänt på gator, odlade ställen o. s. v., i milda vintrar öfvervintrande.

15. BRIZA L. Darrgräs.

Småax skaftade, samlade i en grenig, utbredd vippa, mångblommiga, hoptryckta, rundadt hjertlika. Skärmfjäll 2, kortare än blommorna och lika stora, trindryggade och rundadt trubbiga. Yttre blomfjället trindryggadt, båtformigt och rundtrubbigt, vid basen hjertlikt, utan borst och med otydliga nerver, längre än det inre blomfjället. Frukt glatt, äggformig, löst omsluten af blomfjällen. *Temligen högt, glatt ängsgräs med platta blad, stor, ensidigt utbredd vippa och stora, ensamma, hängande småax i spetsen af vippgrenarne.*

1. **B. média** L. blad sträfva, med släta slidor och korta, tvärhuggna snärp; vippa upprätt, med utstående, hårfina grenar och nästan hjertlika småax. ♃ Juni, Juli.

Strån utgående från en kort, krypande eller uppstigande rotstock, enstaka och med korta, upprätta bladskott kring basen, 1—2 fot höga, upprätta, spensliga, glatta och släta. Blad sträfbräddade, ljusgröna, plattade och temligen smala; stråblad mycket glesa, bredare och ganska korta, med höga, trinda, längt ned klufna slidor. Vippa pyramidlik, med sträfva, åt en sida rigtade grenar, som utgå parvis från hvarje fästpunkt och äro ungefär från midten grenade i långa smågrenar; vippgrenar ofta violetta. Småax före blomningen äggformiga, glänsande gröna eller violetta, stundom blekgröna (*β pallescens*); skärmfjäll hinnkantade, utan borst, af de närmaste blomfjällens längd. Yttre blomfjället bredt hinnkantadt, fullständigt omfattande det inre, som är glatt, i spetsen nästan omärkligt 2-tandadt och rundadt, i hvardera kanten med en grön rand.

Förek. allmänt på torra ängar och betesmarker; *β pallescens* vid *Kulla Rörums sn* bland hufvudformen.

16. GLYCÉRIA R. Br. Vattengröe.

Småax skaftade, samlade i en grenig vippa, 4 (sällan 2)—mångblommiga, trinda, före och efter blomningen mer eller mindre cylindriska. Skärmfjäll 2, kortare än blommorna, olika långa, trindryggade eller något kölade och merendels rundtrubbiga. Yttre blomfjället trindryggadt, 5—7-nervigt, utan borst, i spetsen hinnaktigt och ofta sargadt. Frukt aflång, på yttre sidan kullrig, på den inre plattad eller bredt fårad, glatt, löst omsluten af blomfjällen. *Temligen höga, bredbladiga, i vatten eller på fuktiga ställen växande gräs med stor, utbredd eller hopdragen vippa och temligen stora småax.*

Öfversigt öfver arterna.

† **Yttre blomfjället 7-nervigt.**

* Vippa stor och utbredd, med sträfva grenar och korta småax. *G. aquatica.*

** Vippa smal, med nästan släta grenar och långa småax.

Det nedre skärmfjället kortare än det öfre och många gånger kortare än småaxet, 1-nervigt, nästan hinnaktigt; yttre blomfjället trubbigt; bladsnärp kort. . . . . *G. plicata.*

Det nedre skärmfjället kortare än det öfre och många gånger kortare

än småaxet, 1-nervigt, nästan hinnaktigt; yttre blomfjället trubbigt; bladsnärp utdraget. . . . . *G. fluitans.*
Det nedre skärmfjället längre än det öfre och endast 3 gånger kortare än småaxet, flernervigt, grönt.
G. fluitans × *Lolium perenne.*
†† Yttre blomfjället 5-nervigt.
Vippans grenar från de nedre fästpunkterna parvisa, alla nästan släta, i början utstående, vid fruktmognaden åtminstone till största delen hopdragna. . . . . *G. maritima.*
Vippans grenar från de nedre fästpunkterna vanligen 5, alla mycket sträfva, äfven vid fruktmognaden utstående. . . . . *G. conferta.*
Vippans grenar från de nedre fästpunkterna vanligen 5, alla nästan släta, vid fruktmognaden tillbakaböjda. . . . . . *G. distans.*

---

† *Yttre blomfjället 7-nervigt.*

* *Vippa stor, mycket grenig och utbredd, med sträfva grenar och korta småax.*

1. **G. aquática** (L.) Wahlb. (**G. spectabilis** M. & K., i Sk. Fl. 1 uppl.) bladslidor trinda, kölade och nästan hela, med kort, nästan tvärhugget snärp; det öfre skärmfjället föga längre än det nedre och ungefär dubbelt kortare än småaxet. ♃ Juli—Aug.

Strån 3—8 fot höga, mycket grofva, utgående från en krypande rotstock, nedtill rotslående, glatta och släta. Blad ljusgröna, mycket långa, breda och spetsiga, med hopviken spets, de nedre släta, de öfre i kanten och på undre sidan längs medelnerven sträfva; bladslidor endast tätt under den gulaktiga slidmynningen klufna, släta. Vippa stor, utbredd och pyramidlik, mycket grenig samt med mycket talrika småax; de nedre vippgrenarne 5—10 från de nedre fästpunkterna, mycket olikstora, de längre bland dem mycket greniga långt nedom midten, upprätta—utstående; axfäste nästan trindt, sträft. Småax ljusgröna eller brunaktiga och violetta, korta, 5—9-blommiga; skärmfjäll hinnaktiga, trubbiga och 1-nerviga, trindryggade. Yttre blomfjället aflångt, trubbigt och smalt hinnkantadt, något längre än det inre, aflånga, trubbiga och svagt urnupna, nästan glatta blomfjället.

Förek. ej sällsynt vid stränderna af åar, insjöar, dammar o. s. v., i synnerhet på slättbygden, t. ex. vid *Vegeå* (Skolyngl. R. Wallengren), *Rönneå, Ringsjön, Landskrona, Saxtorp, V. Karaby, Höjeå, Alnarp* (Dr A. G. Nathorst), *Skabersjö, Jordberga, Espö, Ystad, Köpingeån* (Kand. E. Ljungström), *Cimbrishamn, Esperöd, Widtsköfle* (Hr Th. Brown), *Christianstad, Lillö* m. fl. st.

** *Vippa smal, med nästan släta grenar och långa småax.*

2. **G. plicáta** Fr. bladslidor hoptryckta, långt ned klufna, med kort snärp; det öfre skärmfjället ungefär dubbelt längre än det nedre och många gånger kortare än småaxet; vippgrenar äfven efter blomningen utstående, de nedre 4—5 från hvarje fästpunkt; yttre blomfjället trubbigt. ♃ Juni—Aug.

Föga skild från följ. art och ofta betraktad såsom en varietet af denna. Vanligen större och gröfre. Strån något hoptryckta, glatta och släta, 2—4 fot höga, utgående från en krypande rotstock, vid basen nedliggande och rotslående, uppstigande, nedtill frambringande plattade, vid basen slidbeklädda bladskott. Blad breda och platta, med hutlikt sammandragen spets, sträfva, de nedre stundom mycket långa och flytande. Vippa mycket lång och smal, med

hoptryckt, glatt axfäste och merendels långt åtskilda fästpunkter; de båda större vippgrenarne från hvarje fästpunkt merendels grenade, så att de långa, cylindriska, ljusgröna, 7—13-blommiga småaxen blifva skaftade; skärmfjäll något kölade, hinnaktiga och vanligen båda 1-nerviga, mer rundadt trubbiga än hos följ. och med otydlig nerv. Yttre blomfjället mot spetsen bredt hinnkantadt och i spetsen ofta sargadt, lika långt som det inre, nästan glatta blomfjället.

Förek. allmänt i vattengropar, dammar, vid åbräddar o. s. v.

3. **G. flúitans** (L.) R. Br. bladslidor hoptryckta och långt ned klufna, med utdraget snärp; det öfre skärmfjället ungefär dubbelt längre än det nedre och många gånger kortare än småaxet; vippgrenar efter blomningen hopdragna, de nedre 1—3 från hvarje fästpunkt; yttre blomfjället spetsigt. ♃ Juni—Aug.

Mycket lik föreg. art, men vanligen lägre och spensligare, med de nedre bladen ofta flytande. Vippans grenar, liksom hos föreg., under blomningen rakt utstående, vanligen parvisa från hvarje fästpunkt, med undantag af de öfversta; den ena grenen eller de två grenarne, i fall de äro 3, sammandragna, stundom mycket korta, bärande endast ett småax, den andra förlängd och merendels ogrenad, bärande 2—3 oskaftade småax. Dessa senare långa, cylindriska, 7—13-blommiga; skärmfjäll något trubbiga, i synnerhet det nedre med upphöjd medelnerv.

Förek. allmänt på samma lokaler som föreg.

G. fluitans ⨯ **Lolium perenne** (**G. loliacea** Fr., i Sk. Fl. 1 uppl.) det öfre skärmfjället hinnaktigt, flere gånger kortare än det nedre, lansettlika, gröna och flernerviga skärmfjället, som är endast 3 gånger kortare än småaxet; vippa än enkel, axlik, än med förlängda grenar. ♃ Juni—Aug.

Till utseende och växtsätt öfverensstämmande med de båda föreg., men med afseende på vippan och småaxen stående emellan de båda stamarterna och ej fullt öfverensstämmande med någonderas slägttyp. Det nedre skärmfjället öfverensstämmande med det hos *L. perenne*, det öfre återigen med det hos *Glyceria*. Vippan är än enkel än sammansatt; stundom äro de nedre och öfre småaxen i vippan oskaftade och enstaka, men de mellersta sitta på grenade vippgrenar.

Förek. på fuktiga ställen tillsammans med de båda stamarterna, t. ex. vid *Christianstad, Benestad* och *Lund*.

†† *Yttre blomfjället (ofta otydligt) 5-nervigt.*

4. **G. marítima** (Huds.) Wahlb. vippgrenar från de nedre fästpunkterna parvisa, alla nästan släta, i början utstående, vid fruktmognaden åtminstone till största delen hopdragna; yttre blomfjället tydligt nervigt och nästan spetsigt eller trubbigt, tandadt. ♃ Juni, Juli.

Strån tufvade, upprätta eller uppstigande, 1/2—2 fot höga, med än nedliggande och rotslående (*f. arenaria*) än upprätta (*f. palustris*) bladskott, trinda och släta. Blad grågröna, styfva, släta, merendels ganska smala, rännformiga eller nästan hoprullade, med utdragna snärp och släta, trinda, långt ned klufna slidor. Vippa merendels axlik, med grenarne ofta enkla och mer eller mindre strafva samt nästan trekantigt och på ena sidan fåradt, slätt axfäste. Småax temligen stora och fåtaliga på hvarje gren, kort skaftade, 5—8-blommiga, vanligen mer eller mindre violetta eller stundom blekgröna; skärmfjäll äggrunda och bredt hinnkantade, 3-nerviga, spetsiga eller trubbiga; det

nedre halften kortare än det öfre och med temligen otydliga, korta sidonerver, nastan hinnaktigt. Blomfjäll lika långa; det inre kamlikt hårbräddadt på kölarne, spetsigt och 2-tandadt.

Förek. ej sällsynt på hafsstranden längs vestkusten, t. ex. vid *Torekow, Båstad, Wegeholm* (Skolyngl. R. Wallengren), *Kullen, Landskrona, Malmö* m. fl. st.; på östra kusten sällsynt, t. ex. vid *Baskemölla* (Dr A. Falck).

5. **G. conférta** Fr. vippgrenar från de nedre fästpunkterna vanligen 5, alla mycket sträfva, äfven vid fruktmognaden utstående. ♃ Juni, Juli.

Strån ½ fot höga, tufvade, vid basen något nedliggande och ej sällan rotslående samt utvecklande upprätta bladskott. Blad korta, breda och plattade, på öfre sidan sträfva, med utdraget snärp. Vippa med trindt, ej fåradt axfäste, styf, upprätt och med talrika, tätt sittande småax; vippans grenar under blomningen något sammandragna, tjocka, styfva och nästan ända från basen bärande småax, de större flere gånger grenade. Småax mindre än hos föreg., men större än hos följ., 5—8-blommiga; skärmfjäll fastare och mer örtartade, det större tydligt 3-nervigt. Det yttre blomfjället tydligare nervigt, i spetsen nästan köladt af den skarpt framträdande medelnerven, tvärhugget eller 3-tandadt.

Förek. sällsynt på ruttnad tång vid *Broby* nära *Ingelstorp* (men ej på många år återfunnen).

6. **G. distans** (L.) Wg. vippgrenar från de nedre fästpunkterna vanligen 5, alla nästan släta, vid fruktmognaden tillbakaböjda; yttre blomfjället otydligt nervigt, tvärhugget eller rundtrubbigt. ♃ Juni, Juli.

Strån tufvade, ½—2 fot höga, uppstigande, trinda och släta, på hösten utvecklande upprätta eller uppstigande bladskott. Blad breda och platta, på öfre sidan sträfva, gröna eller något grågröna, med korta snärp och trinda, släta slidor. Vippa med nästan halftrindt, ofåradt, ofta något sträft axfäste och under blomningen utbredda, nästan till midten nakna, stundom sträfva grenar, af hvilka de större äro flere gånger grenade. Småax mindre än hos de föreg., 4—6-blommiga, blekgröna eller blågröna, vanligen mer eller mindre violetta; skärmfjäll bredt äggrunda, rundtrubbiga, nästan hinnaktiga och otydligt nerviga. Blomfjäll lika långa; det inre föga hårigt på nerverna.

Förek. temligen allmänt på hafsstränder samt på fuktiga ställen.

17. CATABRÓSA P. B. Narvgräs.

Småax äggformiga, något hoptryckta, 2- (stundom 1—3-) blommiga, kort skaftade eller nästan oskaftade, samlade i en grenig, utbredd vippa. Skärmfjäll 2, kortare än blommorna, olika stora, trindryggade; det nedre mindre, vanligen urnupet och 1-nervigt, det öfre rundtrubbigt och otydligt 3-nervigt. Det yttre blomfjället utan borst, trindryggadt, tvärhugget, 3-nervigt. Frukt glatt, aflångt omvändt äggformig, något hoptryckt, ej fårad, löst omsluten af blomfjällen. *Mjukt, bredbladigt, medelstort och glatt vattengräs med yfvig vippa och mycket små, ofta violetta småax.*

1. **C. aquática** (L.) P. B. blad i kanten föga sträfva, nästan trubbiga; vippa stor, pyramidlik, med 4—8 från de nedre fästpunkterna utgående, nästan släta grenar. ♃ Juli, Aug.

Strån ½—2 fot höga, utgående från en krypande rotstock, uppstigande, stundom flytande, nedtill greniga, något hoptryckta och släta, fårade. Blad mjuka, breda och platta, temligen korta, med hutlikt sammandragen spets, vanligen släta, med släta och ungefär till midten klufna slidor och temligen långa, rundadt trubbiga eller kort spetsiga snärp. Vippa temligen stor, med aggrund omkrets, trindt, slätt axfäste och talrika, något sträfva, fina grenar från hvarje fästpunkt; de större vippgrenarne greniga och långt ned axbärande. Småax ganska små, violetta eller grönaktiga, med hinnaktiga skärmfjäll. Blomfjäll lika långa, det yttre i spetsen hvitt, hinnaktigt, upphöjdt 3-nervigt, det inre glatt, med tvänne upphöjda kölar, 2-tandadt.

Förek. temligen allmänt på våta ställen.

18. AVÉNA L. Hafre.

Småax skaftade, samlade i en grenig vippa, 2—flerblommiga (den öfversta blomman ofta outvecklad), stora, aflånga—äggformiga. Skärmfjäll hinnaktiga, trindryggade, mer eller mindre olikstora, 1—3—11-nerviga; det öfre af den närmaste blommans längd eller längre. Yttre blomfjället läderartadt, trindryggadt och flernervigt, i spetsen 2-klufvet, med knäböjd och vid basen vriden borst på ryggen; det inre vanligen kortare och 2-tandadt. Frukt aflång, trind och fårad, hårig och oftast tätt omsluten af blomfjällen. *Höga gräs med breda blad, grenig, merendels utbredd vippa och stora småax med under blommorna merendels hårigt blomfäste.*

Öfversigt öfver arterna.

† Småax 2-blommiga; den nedre blomman utan pistill och med lång borst, den öfre 2-könad och ofta utan eller med kort borst. . *A. elatior.*

†† Alla de utvecklade blommorna 2-könade och merendels med lång borst.

* **Småax slutligen hängande; skärmfjäll 7—11-nerviga.**

Vippa nästan ensidigt klaselik; yttre blomfjället nedtill glatt. *A. strigosa.*
Vippa allsidigt utbredd; yttre blomfjället vid basen hårigt. *A. fatua.*

** **Småax upprätta; skärmfjäll 1—3-nerviga.**

Bladslidor sträfva; skärmfjäll 3-nerviga. . . . . *A. pratensis.*
De nedersta bladslidorna mjukhåriga; det nedre skärmfjället 1-, det öfre 3-nervigt. . . . . *A. pubescens.*

---

† *Småax 2-blommiga: den nedre blomman i småaxet utan pistill samt med lång borst; den öfre 2-könad, utan eller med kort borst.*

1. **A. elátior** L. blad på båda sidor sträfva; vippa stor, utbredd, med späda, sträfva grenar; de nedre af dessa talrika från hvarje fästpunkt; småax upprätta. ♃ Juni, Juli.

Strån löst tufvade, med bladskott vid basen, 2—5 fot höga, trinda och glatta, glänsande, stundom med knöligt uppsväld rotstock och vid basen loklikt uppsvälda grenskott. Blad platta, långspetsade och sträfva, mörkgröna, med korta, rundade eller tvärhuggna snärp och trinda, släta eller sträfva, långt

ned klufna slidor. Vippa aflång, med trindt, slätt axfäste. Småax jemförelsevis små, aflångt äggformiga, gröna, hvitglänsande, stundom något violetta; det nedre skärmfjället 1-nervigt, dubbelt kortare än det öfre, 3-nerviga fjället. Det yttre blomfjället 7-nervigt, i synnerhet vid basen långhårigt, det inre smalt och spetsigt, med 2 gröna, fint borsthåriga nerver. Frukt endast löst omgifven af blomfjällen. Varierar stundom med båda de yttre blomfjällen lika långt borstbärande.

Förek. allmänt på något torra ängar bland buskar, på hafsstränder o. s. v.

†† *Alla de utvecklade blommorna i småaxet tvåkönade, vanligen med lång, knäböjd borst.*

* *Småax slutligen hängande; skärmfjäll 7—11-nerviga.*

2. **A. strigósa** Schreb. vippa nästan ensidigt klaselik; yttre blomfjället nedtill glatt, dess båda flikar försedda med borst. ⊙ Juli, Aug.

Strån 2—4 fot höga, upprätta, utan bladskott vid basen, trinda och släta, med glatta knän. Blad platta, sträfva, med släta slidor och korta snärp. Vippa smal, med trindt, slätt axfäste och 1—6 sträfva, nästan enkla grenar från hvarje fästpunkt. Småax 2-blommiga, med rudiment till en tredje blomma, sällan 3-blommiga, med blomfästet endast under den öfversta blomman något hårigt; skärmfjäll något olikstora, ej längre än blommorna, 7—9-nerviga. Yttre blomfjället slutligen åtminstone vid basen svartbrunt, mot spetsen kort sträfhårigt, med sträf, upprätt borst, som utgår ofvan fjällets midt; det inre något kortare än det yttre, med inböjda kanter och 2 hårbräddade kölar.

Förek. ej sällsynt som ogräs bland vårsäd, i synnerhet i skogstrakter, äfven i östra Skåne, t. ex. vid *Esperöd.*

3. **A. fátua** L. vippa stor, allsidig; yttre blomfjället på sin nedre hälft merendels betäckt af bruna hår; dess båda flikar spetsiga, utan borst. ⊙ Juli, Aug.

β **intermédia** Lindgr. yttre blomfjället nästan glatt.

Lik föreg., men vanligen högre och gröfre, företrädesvis skild genom vippan och det yttre blomfjället. Småax vanligen 3-blommiga, med de 7—9-nerviga skärmfjällen längre än blommorna samt med långhårigt blomfäste, hvars stamleder vid fruktmognaden lätt lossna från hvarandra. Det yttre blomfjället mot spetsen sträfprickigt, vid fruktmognaden gul- eller rödbrunt.

Förek. allmänt som ogräs bland vårsäd: *β intermedia* på samma sätt, men sällsyntare, t. ex. vid *Gladsax, Pugerup* m. fl. st.

** *Småax upprätta; skärmfjäll 1—3-nerviga.*

4. **A. praténsis** L. bladslidor sträfva, ej ludna; vippa sammandragen, axlik; båda skärmfjällen 3-nerviga. ♃ Juni, Juli.

Strån temligen fåtaliga, jemte de korta, upprätta och talrika bladskotten tätt tufvade, 1—3 fot höga, upprätta, trinda och upptill vanligen något sträfva. Blad blågröna, styfva, smala, rännformiga eller hopvikna, kort spetsade, på öfre sidan och i kanten sträfva, med utdragna snärp och trinda, långt ned klufna slidor; stråblad få, glesa och korta. Vippa smal, med plattadt 4-kantigt och sträft axfäste samt 1—2 korta, sträfva och upptill tjockare, 1—2-axiga grenar från hvarje fästpunkt. Småax stora, glänsande grågula med violett anstrykning, 3—5-blommiga, smalt aflånga, plattade: skärmfjäll ganska oliklånga, lansettlika, spetsiga, mycket kortare än småaxet; det öfre något litet kortare än närmaste

blomma; blomfäste i synnerhet under blommorna hårigt. Yttre blomfjället med lång, hinnaktig spets, något sträft; det inre kortare än det yttre, aflångt, 2-tandadt, nästan plattadt, kort hårbräddadt, endast vid basen med 2 gröna sidonerver och derstädes något inrulladt.

Förek. allmänt på torra ängar och betesmarker.

5. **A. pubéscens** Huds. de nedersta bladslidorna mjukhåriga; vippa något sammandragen; det nedre skärmfjället 1-, det öfre 3-nervigt. ♃ Juni, Juli.

Strån utgående från en något krypande rotstock, jemte bladskotten löst tufvade, 1—2 fot höga, släta. Blad rent gröna, släta, platta, slaka och trubbade, med utdragna snärp och släta, något hoptryckta slidor; de nedersta bladen småludna. Vippa under blomningen något utbredd, med trindt, slätt axfäste och 4—5 något sträfva, jemnsmala, nästan hårfina grenar från de nedre fästpunkterna. Småax mycket mindre än hos föreg., men mycket talrikare, 2—4-blommiga, silfverglänsande, violettfläckiga; blomfäste i synnerhet under blommorna långhårigt, under den näst nedersta blomman med hår, som äro endast hälften kortare än blomfjällen; skärmfjäll mindre oliklånga än hos föreg., det öfre längre än småaxet. Det inre blomfjället af det yttres längd, ej hårbräddadt, spetsigt 2-tandadt och genomdraget af en medelnerv, men utan sidonerver.

Förek. allmänt på torra ängar och betesmarker.

19. TRISÉTUM Pers. Hafre-äxing.

Småax skaftade och anordnade i vippa, 2—3-blommiga, något hoptryckta. Skärmfjäll olika stora, kölade, det nedre 1-, det öfre 3-nervigt och ungefär af den närmaste blommans längd. Det yttre blomfjället hinnaktigt, köladt, i spetsen klufvet i 2 borstlika flikar, med en knäböjd och vid basen vriden borst på ryggen ofvan midten; det inre af det yttres längd, 2-tandadt och med 2 hårkantade kölar. Frukt glatt, aflång, trind och ofårad, löst omsluten af blomfjällen. *Temligen högt, men spensligt ängsgräs med platta blad samt guldglänsande, grenig och slutligen sammandragen vippa med små småax och under blommorna hårigt blomfäste.*

1. **T. flavéscens** (L.) P. B. blad platta, i kanten sträfva, de nedersta jemte deras slidor småludna; vippans grenar sträfva, under blomningen utstående, de nedre vanligen 4—5 från hvarje fästpunkt. ♃ Juni.

Strån jemte de temligen långa, upprätta bladskotten tufvade, 1—3 fot höga, släta och trinda. Blad ljusgröna, temligen breda, långspetsade, med något utdragna, sargade snärp och trinda, släta slidor. Vippa med flere hårfina och något sträfva, under blomningen utstående, sedan upprätta grenar från hvarje fästpunkt och med nästan trindt, fåradt och slätt axfäste; skärmfjäll hinnaktiga. Småax mycket talrika, små, gula och glänsande, merendels 3-blommiga, med bräckligt blomfäste. Yttre blomfjället glatt och slätt, otydligt nervigt, med slutligen utböjd borst, som är längre än sjelfva fjället.

Förek. temligen sällsynt på något torra ängar, t. ex. vid *Kullen* (Kamrer S. J. Södervall), *Helsingborg*, *Alnarp* (Dr A. G. Nathorst), *Malmö*, *Ystad*, *Esperöd*, *Åhus* i *Espet* (Stud. B. Cöster), *Landö*, *Valjö* m. fl. st.

20. AIRÓPSIS Desv. Smile.

Småax mycket små, 2-blommiga, föga hoptryckta, samlade i en grenig, hopdragen eller utbredd vippa. Skärmfjäll 2, hinnaktiga och ungefär lika långa samt af blommornas längd eller längre, kölade och 1-nerviga. Det yttre blomfjället nedtill trindryggadt, i spetsen 2-klufvet och med en knäböjd, vriden borst på ryggen nedom midten; det inre blomfjället kortare, 2-köladt och i spetsen 2-tandadt. Frukt glatt, halftrind och djupt fårad, tätt omsluten af blomfjällen. *Små, tufvade, snart förvissnande sandgräs med borstlika blad, grenig, stundom sammandragen vippa och mycket små, glänsande småax och under blommorna hårigt blomfäste.*

1. **A. caryophylléa** (L.) Fr. vippa utbredd, pyramidformig, med småaxen samlade mot vippgrenarnes spetsar; skärmfjäll längre än blommorna. ⊖, ⊙ Juni, Juli.

Strån tufvade, från några tum ända till 1 fot höga, tagelsmala, nedom midten fåbladiga, fina, släta och glänsande. Blad korta, hopvikna och borstlika, trubbade och kort uddspetsade, något sträfva, med merendels upptill något vidgade, sträfva slidor och utdragna snärp. Vippa glesaxig, med merendels 2, i spetsen sträfva, flere gånger grenade samt under blomningen utspärrade, hårfina och violetta grenar från hvarje fästpunkt; axfäste halftrindt, slätt. Småax vanligen kortare än sitt skaft, ljust grågula, helt och hållet omslutna af hvitglänsande, mot spetsen i kanten fint sargade, 1-nerviga skärmfjäll. Det yttre blomfjället läderartadt, mot spetsen något sträft och försedt med tvänne hinnaktiga, borstlika spetsar, med borsten längre än småaxet.

Förek. temligen sällsynt på sandiga ställen, t. ex. i östra Skåne vid *Körum* flerestädes, *Gladsax*, *Kåseberga*; i södra och vestra delen, t. ex. vid *Ystad*, *Ahlstad*, mellan *Hvellinge* och *St. Hammar*, *L. Lindholmen*, *Skabersjö*, *Hyllie* i en furulund (Dr J. Eriksson), *Hammarlunda*, *Qvinnevads mölla*, *Gudmundtorps sn* flerestädes (Doc. S. A. Tullberg), *Tågerup Saxtorps sn* vid en väg mot *Asmundtorp*, *Riseberga* mellan prestgården och *Wessmanstorp* m. fl. st.

2. **A. præcox** (L.) Fr. vippa axlikt sammandragen, med tätt hopsittande småax; skärmfjäll af blommornas längd. ⊖, ⊙ April—Juni.

Strån från 1—2 tum ända till $\frac{1}{2}$ fot höga, tätt tufvade, tagelsmala, släta och glänsande, fåbladiga. Blad korta och smala, nästan borstlika, trubbade, jemte de upptill vidgade, höga slidorna sträfva, med utdragna snärp. Vippa aflångt cylindrisk, grön, slutligen brunaktig, något glänsande, med upprätta, korta och temligen tjocka grenar, som från de nedre fästpunkterna äro parvisa; axfäste plattadt, något 3-kantigt, doldt af de tätt sittande småaxen. Dessa något större än hos föreg. och vanligen längre än sitt skaft; skärmfjäll hvita eller något brunaktiga, mot spetsen i kanten fint sargade. Det yttre blomfjället tunnare, grönt och örtartadt, med hinnaktiga, borstlika flikar, något längre än det inre.

Förek. allmänt på sandfält, torra backar o. s. v., äfven i norra delen, t. ex. vid *Broby*.

21. AIRA L. Ängstätel.

Småax 2-blommiga, stundom med ämne till en tredje blomma, föga hoptryckta, skaftade och samlade i en grenig vippa. Skärm-

fjäll 2, mer eller mindre hinnaktiga, kölade, något olikstora, det öfre af småaxets längd, 1—3-nerviga. Yttre blomfjället trindryggadt, med tvärhuggen, småtandad spets, vid basen hårigt, 3—5-nervigt, vid eller nedom midten bärande en rak eller knäböjd, glatt borst; det inre blomfjället af det yttres längd, 2-köladt och med kort hårkantade kölar, 2-tandadt. Frukt aflång—spolformig, trind, ofårad, löst omsluten af blomfjällen. *Merendels höga, smalbladiga, tufvade och glatta gräs med stor, utbredd, fingrenig vippa, små, glänsande småax och under blommorna hårigt blomfäste.*

1. **A. flexuósa** L. blad trådsmala, merendels släta; blomfjällets borst knäböjd, utskjutande. ♃ Juni, Juli.

Strån jemte de upprätta bladskotten löst tufvade, ½—2 fot höga eller stundom något högre, trinda, släta, ej sällan rödbruna, glesbladiga och med mycket korta blad. Blad släta eller något sträfva, mörkgröna, med utdraget, tvärhugget—2-flikadt snärp; stråblad smalt rännformiga och något hoprullade; skottblad nästan trinda. Vippa upprätt eller något lutande, med 3-kantigt, flerböjdt och nästan slätt axfäste samt under blomningen utstående, sedermera hopdragna, hårfina, flerböjda, greniga, ofta rödaktiga och föga sträfva grenar, som äro 2—3 från hvarje fästpunkt och i grenspetsarne bära ensamma småax. Dessa aflångt äggformiga, ej längre än sina skaft, glänsande, hvit- eller brunaktiga och 2-blommiga. Skärmfjäll hinnaktiga och 1-nerviga. Yttre blomfjället 5-nervigt, ej sällan korthårigt, i spetsen rundadt, 4-tandadt, med borsten fäst nära basen och betydligt längre än sjelfva fjället; den öfre blomman 4—8 gånger längre än stamleden mellan båda blommorna.

Förek. allmänt på torra ängar, betesmarker, ljungbackar o. s. v.

2. **A. cæspitósa** L. blad platta, på öfre sidan mycket sträfva; blomfjällets borst nästan rak, vanligen kortare än skärmfjällen. ♃ Juni, Juli.

Strån jemte de plattade, upprätta bladskotten tätt tufvade, 2—4 fot höga, trinda och släta, nedom midten glesbladiga. Blad ljusgröna, styfva och på öfre sidan sträfva af talrika småborst längs de upphöjda nerverna, med utdraget, 2-flikadt snärp; skottblad längre och tydligare kölade. Vippa stor, pyramidlik, upprätt eller något lutande, med nästan trindt, slätt och rakt axfäste och med merendels 3—5 sträfva, hårfina grenar tillsammans från de nedre fästpunkterna. Småax ofta med ämne till en 3:dje blomma, mindre än hos föreg. och tätare samlade mot grenspetsarne, aflånga och ofta längre än sina skaft, glänsande, violett- och gulbrokiga. Skärmfjäll nedtill på midten något örtartade, det nedre 1-, det öfre 3-nervigt. Det yttre blomfjället otydligt 5-nervigt, i spetsen sargadt 4-tandadt, med borsten utgående från basen; den öfre blomman dubbelt längre än stamleden mellan båda blommorna.

***Förek.* allmänt på fuktiga ängar och i skogar.**

22. CORYNÉPHORUS P. B. Sandborst.

Småax 2-blommiga, plattade, kort skaftade och anordnade i en under blomningen utbredd vippa. Skärmfjäll 2, lika stora, nästan hinnaktiga, 1-nerviga, längre än blommorna. Yttre blomfjället nästan hinnaktigt, trindryggadt, utan tydliga nerver, spetsigt, med hel spets och en från basen utgående, vid midten ledad samt derstädes med en hårkrans försedd, klubblik borst; inre blomfjället

något kortare än det yttre, rundadt och 3-tandadt. Frukt glatt, på insidan smalt fårad, omsluten af blomfjällen. *Blågrönt, tufvadt sandgräs med borstlika blad, slutligen sammandragen vippa, ganska små småax och långhårigt blomfäste.*

1. **C. canéscens** (L.) P. B. blad blågröna, borstlika, jemte slidorna sträfva; vippans grenar sträfva, under blomningen utstående, sedan sammandragna. ♃ Juli, Aug.

Strån jemte de talrika, korta och upprätta bladskotten tätt tufvade, $^1/_2$—1 fot höga, släta, gulaktiga eller grågröna och ej sällan med violett anstrykning. Blad blågröna, hopvikna, borstlika och spetsiga, med utdraget, trubbigt och ofta småtandadt snärp; stråbladen korta, med höga, upptill något vidgade, ej sällan rödaktigt violetta slidor. Vippa med halftrindt, kantigt och mer eller mindre sträft axfäste samt merendels parvisa och nästan ända nedifrån grenade, korta och sträfva, före och efter blomningen upprätta grenar från hvarje fästpunkt. Småax blekgröna eller hvitaktiga, merendels med rödaktig anstrykning, vanligen kortare än sitt skaft; skärmfjäll vanligen döljande det yttre blomfjällets borst. Denna senare nedom leden mörkt rödbrun, ofvan den samma merendels hvitaktig, mycket längre än sjelfva fjället. Ståndarknappar vanligen mörkt brunröda.

Förek. allmänt på sandiga ställen.

23. KOELÉRIA Pers. Tofsäxing.

Småax 2—4-blommiga, plattade, kort skaftade och samlade i en axlikt hopdragen vippa. Skärmfjäll 2, något oliklånga och något kortare än småaxet, det öfre nedtill 3-nervigt och af den närmaste blommans längd, det nedre 1-nervigt. Det yttre blomfjället köladt, utan tydliga sidonerver, helt eller 2-tandadt, utan eller med kort borst, något längre än det inre, 2-tandade och 2-kölade blomfjället. Frukt hoptryckt, ofårad, glatt, löst omsluten af blomfjällen. *Tätt tufvadt, blågrönt sandgräs med korta, smala blad och smal, cylindrisk, glänsande, axlik vippa.*

1. **K. glauca** (Schkuhr) DC. blågrön; blad jemte stråna mycket fint småludna; det yttre blomfjället trubbigt, vanligen med en liten borst. ♃ Juni, Juli.

Strån jemte de korta, upprätta bladskotten tufvade och vid basen omgifna af i trådar upprispade slidor, grönbruna eller violetta, trinda, $^1/_2$—1 $^1/_2$ fot höga, med endast ett, nedom midten befintligt knä (stråets öfriga stamleder outvecklade). Blad med kort, rundadt eller tvärhugget snärp; stråblad rännformiga, bredare än de nästan trådsmala skottbladen. Vippa ej afbruten, cylindrisk, med trindt, småludet axfäste och 5—3 korta samt nästan ända från basen greniga och axbärande grenar från hvarje fästpunkt; skärmfjäll hinnaktiga, spetsiga eller trubbiga och då ej sällan något urnupna, långs medelnerven mer eller mindre sträfva.

Förek. på torra sandfält långs hela östra kuststräckan från *Ystad* och *Sandhammar* ända till *Gualöf*; i mellersta Skåne flerestädes, såsom vid *Efverlöf, Blentarp, Illstorp, Öfvedskloster, Veberöd, Hasslemölla*; i vestra delen sällsynt, t. ex. vid *Engelholm.*

K. cristáta (L.) Pers., utmärkt af de upptill glatta stråna, de platta, långhåriga bladen samt det spetsiga yttre blomfjället, har

i fordna tider anträffats vid *Oppmanna*, men synes numera vara utgången.

24. TRIÓDIA R. Br. Knägräs.

Småax 3—5-blommiga, nästan trinda, kort skaftade och samlade i en nästan enkel vippa. Skärmfjäll 2, nästan lika stora och ungefär af blommornas längd, trindryggade, 3-nerviga. Det yttre blomfjället läderartadt och trindryggadt, flernervigt, i spetsen 2-tandadt och med en kort udd i inskärningen, vid basen försedt med 2 hårknippen; det inre något kortare än det yttre, 2-köladt, med hårkantade kölar, grundt urnupet. Frukt plattad, omvändt äggformig, löst omsluten af blomfjällen. *Lågt, tufvadt och styft ängsgräs med få och stora, i ensidig, axlik vippa samlade småax.*

1. **T. decúmbens** (L.) P. B. strån i början nedliggande, slutligen upprätta; vippa smal, axlik, med upprätta, sträfva grenar. ♃ Juni, Juli.

Strån med bladskotten tätt tufvade, $^1/_2$ fot höga eller ännu högre, i början kretsformigt utbredda, glatta och släta, glesbladiga. Blad ofvan blågröna, under rent gröna, på öfre sidan och i kanten sträfva, på den undre ofta gleshåriga; stråblad korta, trubbade, snart hoprullade, på slidmynningens yttre sida bärande en krans af långa hår samt med ett i hår upplöst snärp. Vippa nästan enkel, ensidig, med 3-kantigt axfäste och ensamma, korta, strafva, merendels 1—2-axiga grenar från hvarje fästpunkt. Småax 4—12 i hvarje vippa, stora, atlånga—äggformiga, något plattade, blekgröna eller violetta; skärmfjäll vanligen något längre än småaxet, bredt hinnkantade, spetsiga, med korta, stundom nästan otydliga sidonerver. Yttre blomfjället föga märkbart 7-nervigt, hinnkantadt, mot basen längs båda kanterna hårigt.

Förek. temligen allmänt på magra backar och betesmarker.

25. HIERÓCHLOA J. G. Gmel. Myskegräs.

Småax plattade, äggformiga, 3-blommiga, skaftade och samlade i en grenig, utbredd vippa. Skärmfjäll ungefär lika långa och något längre än blommorna, hinnaktiga, 3-nerviga och svagt kölade. De båda nedersta blommorna i småaxet enkönade och med 3 ståndare, den öfversta tvåkönad samt med 2 ståndare. Blomfjäll lika långa; det yttre vanligen utan borst, köladt och 5-nervigt, det inre i ♂ blommorna 2-köladt och i den tvåkönade 1-köladt. Frukt aflångt äggformig, trind och glatt, löst omsluten af blomfjällen. *Medelstort, glatt och välluktande ängsgräs med nästan oledade strån, utbredd, fåaxig vippa och temligen stora, glänsande, slutligen bruna och violetta småax.*

1. **H. boreális** (Schrad.) R. S. rotstock krypande och utvecklande grenskott; vippans grenar släta, utstående, förgrenade. ♃ Maj, Juni.

β **microstáchya** Hn. småax nästan dubbelt mindre och ljusare.

Strån nästan enstaka från en lång och talrika, fjällbeklädda grenskott bildande rotstock, 1—2 fot höga, upprätta, släta, endast nedtill bladiga, nästan ända till basen oledade. Stråblad med hög, vanligen slät slida, kort, bred och trubbig, sträfbräddad skifva samt utdraget snärp; skottblad långa, spetsiga, sträfva, med den glanslösa, grågröna öfre sidan vänd nedåt och den glänsande gröna undre sidan uppåt. Vippa pyramidlik eller äggformig, med 3-kantigt axfäste och parvisa, späda, ofvan midten grenade, släta grenar från hvarje fästpunkt. Skärmfjäll gröna, glänsande, slutligen bruna och violetta, båtlika, i spetsen hvita. Yttre blomfjället hos ♂ blommorna brunt, korthårigt och i kanterna långt hårbräddadt, med långa, bruna hår, i spetsen hvitt, hinnaktigt, med eller utan borst, hos den tvåkönade blomman endast mot spetsen hårigt.

Förek. sällsynt på fuktiga ängar, t. ex. vid *Wäsby* (Kamrer S. J. Södervall), *Helsingborg*, *N. Wram*, *Röstånga* (Kand. Hj. Nilsson), i trakten af *Ringsjön* flerestädes, såsom vid *Stehag*, *Fogdarps skog*, *Råröd*; i trakten af *Reften* flerestädes, såsom på *Kungsmarken* nära furulunden, vid *Foglahuset*, *Hardeberga* boställe; i nordöstra Skåne vid *Karsholm*; β *microstachya* vid *Gudmundtorp*, *Reften*.

26. HOLCUS L. Mjuktåtel.

Småax plattade, äggformiga, vanligen 2-blommiga, skaftade och samlade i en grenig vippa. Skärmfjäll hinnaktiga, kölade, föga oliklånga och längre än blommorna; det nedre 1-, det öfre 3-nervigt. Den nedre blomman 2-könad och borstlös, den öfre vanligen endast med (3) ståndare samt med kort borst på det yttre blomfjället nedom spetsen. Blomfjäll ungefär lika långa; det yttre trubbköladt, 5-nervigt, trubbigt, det inre nästan tvärhugget, 2-köladt och hårkantadt på kölarne. Frukt aflång, från sidorna hoptryckt, något fårad längs den inre kanten, löst omsluten af blomfjällen. *Temligen höga, mjuka ängs- eller lundgräs med breda, håriga blad, ned till basen klufna slidor samt hvitaktig eller något violett, grenig, slutligen hopdragen vippa.*

Anm. Den öfre blomman i småaxet är åtminstone på sent blommande exemplar af båda arterna ej sällan försedd med pistill, men tyckes i detta fall sakna ståndare.

1. **H. mollis** L. strå glatt eller småludet endast på knäna; **skärmfjäll spetsiga. ♃ Juni, Juli.**

Strån 2—4 fot höga, temligen enstaka, jemte de höga bladskotten utgående från en lång, krypande rotstock, trinda, släta, merendels vid knäna böjda. Blad blågröna, glest småludna eller nästan glatta, sträfbräddade; slidor ända till basen klufna, kölade, temligen vida, de nedersta småludna; bladsnärp utdragna, sargade. Vippa nästan aflång, snart hopdragen, med trindt och något sträfhårigt axfäste samt 2—5 sträfhåriga och långt ned greniga grenar från hvarje fästpunkt. Småax gulhvita, ofta med violett anstrykning; skärmfjäll mycket längre än blommorna, längs kölen hårbräddade; det öfres sidonerver närmare medelnerven än kanterna. Båda blommornas yttre blomfjäll likformiga, grönaktiga; den öfre blomman vid basen omgifven af hår och med det yttre blomfjället korthårigt; dettas borst långt utskjutande öfver skärmfjällen.

Förek. allmänt i skogar i hela södra och mellersta Skåne; går längs vestra kusten ända till *Kullen* och *Vegeholm* (Skolyngl. R. Wallengren); i norra delen sällsyntare, t. ex. vid *Hörja* i *Storkakärret*.

2. **H. lanátus** L. strån småludna på och nedanför fästpunkterna; skärmfjäll trubbiga, vanligen med kort udd. ♃ Juni, Juli.

Strån **jemte de korta bladskotten tätt tufvade, ej utgående från någon utvecklad** rotstock. 1—3 fot höga, styfvare och mer upprätta än hos föreg. Blad jemte de något vidgade slidorna mjuka, gråludna. Vippa aflångt äggformig, med nästan ända till basen förgrenade och axbärande grenar samt trindt, mjukludet axfäste. Skärmfjäll föga längre än blommorna, det öfre merendels med längre udd samt med sidonerverna närmare intill kanterna än till medelnerven. Den nedre blommans yttre blomfjäll mycket bredare än den öfres, hvilket senare är glänsande **glatt, utan hår vid basen och försedt med en kortare borst,** som föga eller icke utskjuter öfver skärmfjällen.

Förek. allmänt på något torra ängar och betesmarker.

27. MÉLICA L. Slokgräs.

Småax aflångt äggformiga, samlade i ensidig eller utbredd vippa, 1—2-blommiga samt med ett af flere fjäll bestående, klubblikt ämne till andra blommor i spetsen. Skärmfjäll olika stora, hinnaktiga, trindryggade; det nedre kortare, 1—3-, det öfre 5-nervigt och af blommornas längd eller något kortare. Yttre blomfjället borstlöst, trindryggadt, 5—7-nervigt, broskartadt och i spetsen hinnaktigt; det inre kortare, helt eller urnupet, 2-köladt och längs kölarne finhårigt. Frukt aflång och på såväl yttre som inre sidan kullrig, löst omsluten af blomfjällen. *Späda, bredbladiga skogsgräs med plattadt 4-kantiga, slutna slidor och temligen stora, brunaktiga, i ensidig eller utbredd, föga grenig vippa samlade småax.*

1. **M. uniflóra** Retz. bladsnärp rörformigt, utdraget i ett lansettlikt, bladskifvan motsatt bihang; vippa grenig, med upprätta, merendels af endast en fullständig blomma bestående småax. ♃ Maj, Juni.

Strån utgående från en lång, krypande och tunn rotstock. 1—2 fot höga, tunna och slaka, högt upp bladiga, något **hoptryckta och vanligen slata.** Blad breda, platta och långspetsade, sträfva, med plattadt 4-kantiga, vanligen släta, korthåriga slidor; det bladskifvan motsatta bihanget till snärpet hinnaktigt samt genomdraget af en utlöpande medelnerv. Vippa stor, **utbredd, med nästan halftrindt,** kantigt axfäste och från de nedre fästpunkterna med ensamma eller vanligen parvisa, utspärrade eller något upprätta, sträfva grenar, af hvilka den ena är enkel, **den andra mot spetsen något grenig samt fåaxig.** Skärmfjäll bruna, spetsiga, det nedre 1- eller 3-, det öfre 5-nervigt. Småax sällan med 2 fullständiga blommor. Det yttre blomfjället hvitaktigt och i spetsen smalt hinnkantadt, 5—7-nervigt.

Förek. allmänt i löfskogar; **saknas i furubygden och är sällsynt i nordöstra** delen (Kand. Hj. Nilsson).

2. **M. nutans** L. bladsnärp nästan omärkligt; vippa enkel, ensidig, klaselik, med hängande, af tvänne fullständiga blommor bestående småax. ♃ Maj, Juni.

Mycket lik föreg. art, men merendels lägre, sällan mer än fotshög. Vippa med merendels ensamma, korta, oftast ogrenade samt 1-axiga grenar från hvarje fästpunkt. Skärmfjäll trubbiga, i spetsen ofärgade och mer hinnaktiga, något

kortare än blommorna. Yttre blomfjället i spetsen bredare hinnkantadt, mer upphöjdt nervigt.

Förek. här och der i skogsbackar, t. ex. vid *Kullen, Ramlösa, Belteberga, Skäralid, Kongalund, Röstånga, Trolleholm, Fastorp, Ekastiga* och *Sätofta Höörs sn, Stehag, Ekeröd, Bäringe, Pinelierna, Fogelsång, Linneberga skog, Torup, Lindholmen, Stenby hällar, Krageholm, Gladsax, Stenshufvud, Esperöd,* kring *Öfredskloster, Forsakar* **Degeberga** *sn,* **Strö, Lillö** och **Längenäset** (Kand. Hj. Nilsson), *Ifölack, Oppmanna* och *Arkelstorp* (Kand. Hj. Nilsson), **Broby, Knislinge, Kjellstorp Hörja** *sn* m. fl. st.

28. MOLÍNIA Schrank. Senegräs.

Småax 2—5-, vanligen 3-blommiga, med de nedre blommorna tvåkönade och de öfre outvecklade, aflånga, trinda, kort skaftade, samlade i en grenig, hopdragen vippa. Skärmfjäll 2, olikstora och kortare än blommorna, hinnaktiga, nästan trindryggade; det öfre 1-nervigt, det nedre utan tydlig nerv. Blommor utan hår vid basen; blomfjäll lika långa; det yttre läderartadt, utan borst, 3-nervigt, nästan koniskt tillspetsadt; det inre 2-tandadt, 2-köladt och med glatta kölar. Märken färgade. Frukt aflång, trind, löst omsluten af blomfjällen. *Temligen högt och styft ängsgräs med nästan olеdadt strå, platta blad med i en hår-rand upplösta snärp samt med stor,* ***grenig, sammandragen, brunblå vippa.***

1. **M. coerúlea** (L.) Mœnch, blad långt spetsade, på öfre sidan vid basen långhåriga; vippa stor, sammandragen, vanligen blåaktig. ♃ Juli, Aug.

β **arundinácea** Schrank, högre, med större vippa och mer utspärrade grenar samt talrikare, mer grönaktiga småax.

Strån utgående från en kort, krypande rotstock, jemte de korta, upprätta bladskotten tufvade, 1—3 fot höga, styfva och upprätta, glatta och trinda, vid basen slidbeklädda och nästan löklikt uppsvälda, nederst bestående af outvecklade stamleder, på hvilka följa en kort samt en mycket lång stamled, hvilken senare bildar större delen af strået; från det öfversta knäet utgå 2—3 blad. Blad platta, långspetsade, i kanten och stundom äfven på öfre sidan sträfva, med ända till basen klufna slidor och till en hårrand förvandlade snärp. Vippa temligen lång och vanligen hopdragen, med trindt, glatt axfäste och parvisa, korta, flere gånger grenade samt nästan ända från basen axbärande, sträfva grenar från hvarje fästpunkt. Småax nästan koniska, merendels 3-blommiga och med den öfversta blomman outvecklad samt genom en lång stamled skild från de öfriga. Ståndare och märken rödvioletta.

Förek. allmänt på fuktiga betesmarker och skogsängar; β *arundinacea* på **Jerrestads hallar.**

29. PHRAGMÍTES Trin. Vass.

Småax 2—4- (stundom 1-) blommiga, aflånga, trinda, skaftade och samlade i en grenig, yfvig vippa. Skärmfjäll 2, olikstora och kortare än blommorna, hinnaktiga, kölade och 3-nerviga. Den nedersta blomman i småaxet glatt och innehållande endast ståndare,

de öfriga tvåkönade och omgifna af hår. Det yttre blomfjället hinnaktigt, köladt, 3-nervigt och långt sylspetsadt, utan borst, 2—3 gånger längre än det inre, 2-kölade, glatta och nästan tvärhuggna blomfjället. Märken färgade. Frukt aflång, trind, glatt, löst omsluten af blomfjällen. *Mycket högt, bredbladigt strandgräs med stor, grenig och mörkt violett, slutligen silfverglänsande vippa.*

1. **P. commúnis** Trin. strån och blad blågröna: bladsnärp förvandladt till en hårrand; vippa stor, utbredd. ♃ Aug., Sept.

β **subuniflóra** DC. strån lägre, uppstigande: småax 1—2-blommiga, **svartaktiga.**

Strån löst tufvade, utgående från en krypande rotstock, 6—10 fot höga, upprätta, grofva, trinda och högt upp bladbeklädda. Blad platta, nästan ansettlika, långspetsade, i kanten broskartade och något sträfva. Vippa stor, utbredd och ofta något öfverhängande, med trindt, på de nedre fästpunkterna skägghärigt axfäste och talrika, sträfva samt mycket förgrenade grenar från hvarje fästpunkt: den nedersta fästpunkten stundom med ett rudimentärt skärmblad. Småax mörkt violettbruna, slutligen i följd af de utväxande håren silfverglänsande, smalt lansettlika, merendels 5-blommiga: det öfre skärmfjället dubbelt längre än det nedre. Det yttre blomfjället i de tvåkönade blommorna vid basen omgifvet af 2 långt utväxande hårtofsar.

Förek. allmänt vid stränder, stundom äfven på vattensjuka åkrar: β *subuniflora* vid *Yngsjöåns* utlopp.

30. MÍLIUM L. Hässlebrodd.

Småax äggformiga, 1-blommiga, skaftade och samlade i en grenig, utbredd vippa. Skärmfjäll lika långa och af blommans längd, kullriga, 3-nerviga och hinnaktiga. Blomfjäll lika långa, glänsande, läderartade; det yttre trindryggadt och otydligt 3-nervigt, utan borst, det inre 2-köladt och nästan tvärhugget. Frukt aflångt äggformig, trind, tätt omsluten af blomfjällen. *Högt, glatt och bredbladigt lundgräs med stor, utbredd och grenig vippa samt slutligen nedböjda vippgrenar.*

1. **M. effúsum** L. blad breda, slaka, i kanten sträfva: vippa stor, med ungefär till midten ogrenade, under blomningen utstående, slutligen nedböjda, hårfina grenar. ♃ Juni, Juli.

Strån temligen enstaka, utgående från en lång, krypande samt långa, nedtill slidbeklädda, uppstigande bladskott bildande rotstock, 3—4 fot höga, trinda och släta. Blad blåaktigt gröna, kort spetsade, med utdragna, sargade snärp och trinda, släta, ända till basen klufna slidor. Vippa pyramidlik, med trindt, glatt axfäste och 4—6 nästan släta och slingrigt tilbaköjda, oliklånga grenar från de nedre fästpunkterna; alla vippgrenarne från en fästpunkt vända åt samma sida. Skärmfjäll nästan trubbiga, i början hvitgröna, slutligen hvitaktiga, glatta. Blomfjäll vid fruktmognaden glänsande gråbruna, otydligt nerviga.

Förek. här och der i lummiga skogar, t. ex. vid *Bokeslider Forslöfs sn*, *Kullen*, *Belteberga*, *Ekeröd Billinge sn*, kring *Ringsjön* allmän, *Trolleholm*, *Skrubbarp Borlunda sn*, *Alnarp* (Dr A. G. Nathorst), *Torringelund*, *Kragholm* (Kand. E. Ljungström), *Roddinge*, *Esperöd*, *Stro*, *Broby*, *Tjörnarp* m. fl. st.

31. APÉRA L. Kjösa.

Småax 1-blommiga, med ämne till en andra blomma i form af ett borstlikt skaft, små, aflånga, samlade i en grenig vippa. Skärmfjäll kölade, olika långa; det nedre kortare och 1-nervigt, det öfre 3-nervigt och något längre än blomman. Blomfjäll lika långa; det yttre trindryggadt, 5-nervigt, med omedelbart under spetsen utgående, lång borst, det inre hinnaktigt, 2-tandadt, med 2 nerver längs midten. Frukt aflång, nästan trind, löst omsluten af blomfjällen. *Medelstort, bredbladigt åkergräs med stor, utbredd, mycket grenig och borstig vippa samt mycket små småax.*

1. **A. Spica venti** (L.) P. B. strån släta; blad på båda sidor sträfva; vippa stor, utbredd, med talrika, under blomningen utstående, fina och sträfva grenar. ☉ Juni, Juli.

Strån något tufvade, 1—3 fot höga, trinda, upprätta eller uppstigande. Blad rent gröna, breda och plattade, med utdragna snärp och trinda, vanligen släta samt nästan ända till basen klufna slidor. Vippa med trindt, glatt axfäste, före blomningen hopdragen och lutande, under och efter blomningen upprätt, pyramidlik, med talrika, sträfva grenar från hvarje fästpunkt; de kortare vippgrenarne axbärande nästan ända från basen, de längre ofvan midten upprepadt 3-grenade. Småax gröna eller rödbruna; skärmfjäll hinnaktiga, med grön, sträf medelnerv. Blommor med 2 korta hårknippen vid basen; det yttre blomfjället mot spetsen sträft.

Förek. allmänt på åkerrenar och som ogräs bland säden.

32. AGRÓSTIS L. Hven.

Småax 1-blommiga, utan ämne till en andra blomma, skaftade och samlade i en grenig vippa. Skärmfjäll 2, kölade, 1-nerviga, längre än blomman, något oliklånga; det nedre något större. Blomfjäll 2, hinnaktiga och olika långa, eller ett enda (det inre felslaget); det yttre köladt, 3—5-nervigt, utan eller med kort borst på ryggen nedom midten, det inre 2-nervigt, i spetsen urnupet. Frukt aflång, halftrind, löst omsluten af blomfjällen. *Spensliga, merendels temligen smalbladiga gräs med mycket små småax och under blomningen utbredd, grenig och rikaxig vippa.*

† *Blommor med det inre blomfjället utveckladt; alla bladen platta.*

1. **A. vulgáris** WITH. bladsnärp kort, tvärhugget; vippa äfven efter blomningen utbredd. ♃ Juni—Aug.

Strån vanligen med korta bladskott från rotstocken och löst tufvade, 1—2 fot höga, uppstigande eller upprätta, trinda och släta. Alla bladen rent gröna, platta, temligen smala, på undre sidan nästan släta, på den öfre mer eller mindre sträfva, med trinda, släta slidor. Vippa rödbrun, aflångt äggformig, med trindt, slätt axfäste och talrika grenar från hvarje fästpunkt; vippgrenarne från de nedersta fästpunkterna kortare än de mellersta. Småax talrika, små, aflånga och något plattade; skärmfjäll hinnaktiga, spetsiga, med grön, utlöpande, slät eller något sträf medelnerv. Det yttre blomfjället 3-nervigt, i spetsen småtandadt, vanligen utan eller stundom med kort borst (*var. aristata*).

Förek. allmänt på ängar, vid vägar o. s. v.

2. **A. alba** L. (**A. stolonifera** L., i Sk. Fl. 1 uppl.) bladsnärp utdraget, aflångt; vippa efter blomningen sammandragen. ♃ Juni —Aug.

β **maritima** Lam. strån vid basen nedliggande och ofta rotslående; blad styfva; vippa slutligen nästan axformig.

γ **gigantéa** Gaud. gröfre, högre och mer bredbladig; vippa stor.

Mycket lik föreg. art. Rotstock utvecklande krypande bladskott. Strån ofta gröfre och stadigare, ända till 3—4 fot höga. Blad vanligen mycket sträfva på båda sidorna, med oftast släta slidor. Vippa med något plattadt axfäste, blekgrön, rödaktig eller violett, under blomningen pyramidlik, med de nedre vippgrenarne längst; alla eller åtminstone de kortare vippgrenarne efter blomningen tryckta till axfästet, sträfva. Skärmfjäll längs kölen kort sträfhåriga. Det yttre blomfjället 3—5-nervigt, i spetsen småtandadt, merendels utan borst.

Förek. allmänt på såväl torra som fuktiga ställen; β *maritima* på hafsstränder; γ *gigantea* på fetare jord.

†† *Det inre blomfjället outveckladt: rotblad hoprullade.*

3. **A. canina** L. bladsnärp förlängdt; vippa efter blomningen sammandragen; det yttre blomfjället vanligen med borst. ♃ Juni —Aug.

Rotstock med korta bladskott. Strån tufvade, ½—2 fot höga, upprätta eller uppstigande och nedtill rotslående, trinda och släta. Rotblad bildande täta knippen, nästan borstlika; stråblad korta och smala, långspetsade, platta, sträfva, med nästan släta slidor och aflånga, sargade snärp. Vippa med trindt axfäste, under blomningen aflångt äggformig, mörkt violett och gulfläckig, stundom blekgul, med talrika, fina och sträfva grenar från hvarje fästpunkt. Skärmfjäll med sträf köl och ej märkbart utlöpande medelnerv, knappt ⅓ längre än det i spetsen småtandade och på ryggen borstbärande yttre blomfjället.

Förek. temligen allmänt på ängar och backar.

33. CALAMAGRÓSTIS Adans. Rör.

Småax 1-blommiga, ofta med ämne till en andra blomma, smala, aflånga och något hoptryckta, skaftade och samlade i en grenig vippa. Skärmfjäll smala, något kölade, mycket längre än blomfjällen, något oliklånga; det nedre 1-nervigt och något längre än det öfre, 3-nerviga skärmfjället. Blomfjäll vid basen omgifna af långa hår, ofta hinnaktiga och olika långa; det yttre trindryggadt, 3—5-nervigt, i spetsen 2-klufvet, försedt med borst i spetsen eller på ryggen, det inre 2-nervigt och 2-tandadt. Frukt aflång, trind, längs insidan fårad, glatt, löst omsluten af blomfjällen. *Höga, bredbladiga gräs med stor, grenig och åtminstone under blomningen utbredd, vanligen violett eller brunröd vippa och små småax.*

† *Blommans hår längre än blomfjällen: yttre blomfjället betydligt längre än det inre.*

1. **C. epigeios** (L.) Roth, stråets stamleder 3—4; småax fästa på

utsidan af de äfven vid blomningen uppåt rigtade vippgrenarne; skärmfjäll utdragna i en syllik udd. ♃ Juli, Aug.

Strån jemte de höga, upprätta bladskotten utgående från en lång, krypande rotstock, tufvade, 2—6 fot höga, trinda och merendels något sträfva, ogrenade. Blad blågröna, breda, platta och långt styfspetsade, sträfva på båda sidor eller endast på den öfre, med sträfva eller släta slidor och utdragna snärp. Vippa med trindt, vanligen något sträft axfäste, styf, upprätt och mycket tätblommig, efter blomningen mer sammandragen och något flikad genom de längre vippgrenarne, vanligen mörkt violettbrun och gulfläckig, slutligen genom de utväxande håren gråaktig; vippgrenar sträfva, talrika från hvarje fästpunkt och långt ned grenade. Skärmfjäll smala och längs medelnerven kort sträfhåriga, efter blomningen upprätta, föga oliklånga, dubbelt längre än det yttre blomfjället. Detta senare med borsten merendels utgående ungefär från midten samt rak.

Förek. **ej sällsynt på fuktiga ställen och vid stränder.**

2. **C. lanceoláta** Roth, stråets stamleder 5—6; småax fästa rundtom på de vid blomningen slaka, något hängande vippgrenarne; **skärmfjäll smala, spetsiga, utan udd.** ♃ Juli.

Strån och blad lifligt gröna. Rotstock krypande. Strån 2—5 fot höga, vid basen greniga, jemte bladslidorna nästan släta. Blad temligen smala och något sträfva, med temligen kort, nästan tvärhugget snärp. Vippa stor, pyramidlik, lutande, glesblommig, med talrika, sträfva, temligen glesaxiga och vid basen ogrenade vippgrenar, merendels brunröd och vid fruktmognaden gråaktig. Skärmfjäll föga oliklånga, något sträfva, efter blomningen vinkelrätt mot hvarandra utstående, ej mycket **längre än blommans hår. Yttre blomfjället** betydligt längre än det inre, med **mycket kort, rak** borst i inskärningen i spetsen; **borst flere gånger kortare än blommans hår.**

Förek. här och der på fuktiga ställen i skogstrakter, t. ex. kring *Hallandsås, Kullen, Helsingborg,* på *Söderåsen,* såsom vid *N. Wram, Skäralid, Röstånga, Ask: Ramstorp, Rökaholm, Trolleholm, Stehag, Pugerup* vid *Brostorp* (Kand. Hj. Nilsson), *Askeröd Westerstads sn, Reften, Alnarp* (Dr A. G. Nathorst), *Torup, Hörte, Käseberga, Högesta Fyla, Widtsköfle, Lillö* vid *Christianstad,* ***Årup, Broby, Hörja*** **m. fl. st.**

†† *Blommans hår af blomfjällens längd eller kortare; det yttre* ***blomfjället föga längre än det inre.***

3. **C. arundinácea** (L.) Roth, strån bestående af 3 utvecklade stamleder; blad breda, platta; borst (vid torkning) knäböjd, fäst nära basen, nående långt öfver skärmfjällen. ♃ Juli.

Strån tufvade, utgående från en kort, krypande rotstock, 2—4 fot höga, styfva och upprätta, släta och jemte bladen lifligt gröna; den öfversta stamleden utgörande mer än stråets halfva längd. Blad dubbelt så breda som strået, mjuka och merendels glatta, med temligen kort, trubbigt snärp; de nedre bladslidorna vanligen håriga. Vippa upprätt, smal, med lansettlik omkrets, blekt rödgrå eller grönaktig, vid fruktmognaden alldeles hopdragen; vippgrenar sträfva, korta och nedom midten grenade samt axbärande, talrika från hvarje fästpunkt. Småax temligen små, med ämne till en andra blomma. Skärmfjäll lansettlika, uddspetsade, efter blomningen hopslutna. Det yttre blomfjället 4 gånger längre än blommans hår och ungefär 1/4 kortare än skärmfjällen; borst **dubbelt längre än fjället.**

Förek. här och der på torra, sterila skogsbackar, i synnerhet i norra Skåne, t. ex. på *Klofrahallar, Skäralid, Hörja* och *Ulfshult, Broby, Grönhult Vånga* ***sn, Tjörnedala*** **m. fl. st.**

4. **C. stricta** (Timm) P. B. strån bestående af 3 utvecklade stamleder; blad smala, vanligen snart hoprullade; borst rak, fäst nedom **midten och kortare än skärmfjällen.** ♃ Juli.

Vanligen mindre och spädare än föreg. Strån vanligen 1—2 fot höga, mycket styfva samt liksom bladslidorna släta eller något sträfva. Blad med kort, trubbigt snärp, i synnerhet skottbladen smala och snart hoprullade. Vippa merendels blekbrun, tät, före och efter blomningen axlikt hopdragen, under blomningen smalt pyramidlik eller jemnbred. Småax mycket små, med ämne till en andra blomma och lika långa, äggrundt lansettlika, kort spetsade **skärmfjäll, som äro föga** längre än det yttre blomfjället och efter blomningen slutna. Blomfjäll mer oliklånga än hos föreg., det yttre föga längre än hårknippet, temligen fast, med borsten föga öfverskjutande fjällets båda flikar.

Förek. temligen sällsynt på fuktiga skogsängar, stundom äfven på sandiga hafsstränder, i östra delen, t. ex. vid *Arup*, mellan *Mansdala* och *Nobbelof*, i vestra, t. ex. vid *Rökaholm, Helsingborg i Fredriksbergs park, Kulla Gunnarstorp* på hafsstranden.

34. PSAMMA P. B. Marehalm.

Småax 1-blommiga, med ämne till en andra blomma i form af en skaftad hårtofs, kort skaftade, samlade i en axlikt hopdragen vippa. Skärmfjäll merendels något oliklånga, föga längre än blomman, kölade och nästan hinnaktiga; det nedre oftast 1-nervigt och något kortare än det öfre, 3-nerviga fjället. Blomfjäll läderartade, något oliklånga; det yttre köladt, 3—5-nervigt och 2-tandadt, med kort, stundom nästan omärklig borst i inskärningen, det inre 2-köladt, 4-nervigt och grundt 2-tandadt. Frukt aflångt oval, fårad, glatt, löst omsluten af blomfjällen. *Höga och grofva, hvitaktigt grågröna, tufvade hafsstrandsgräs med snart hoprullade blad och tät, axlikt hopdragen vippa.*

1. **P. arenária** (L.) R. & S. vippa tät, axlikt sammandragen; hårknippet vid blommans bas mer än dubbelt kortare än det yttre blomfjället; detta senare nedanför den tvåtandade spetsen med en ej öfver spetsen nående, borstlik udd. ♃ Juli, Aug.

Rotstock lång och krypande. Strån jemte bladskotten tufvade, 2—3 fot höga, styfva och upprätta, släta, jemte bladen hvitaktigt grågröna och snart halm**gula. Blad** smala, styfva och långspetsade, snart hoprullade, på öfre sidan kort mjukhåriga på nerverna, under glatta och släta, med långt, spetsigt snärp. Vippa hvitaktigt grågrön, slutligen hvitgul, mycket **tät och ej afbruten, cylin**driskt spolformig, trubbig, med halftrindt axfäste. **Skärmfjäll vanligen något** sträfhåriga på medelnerven, spetsiga, det nedre märk**bart kortare än det öfre.** Det yttre blomfjället 3-nervigt, märkbart kortare **än det inre och af det nedre** skärmfjällets längd, med kort och tjockt ämne till borst. Växten erinrar till utseendet om *Elymus arenarius*, i hvars sällskap den ofta förekommer.

Förek. temligen sällsynt på sandiga hafsstränder, t. ex. *Åhus*, mellan *Stenshufvud* och *Cimbrishamn* samt deremellan och *Sandhammar*, *Kopingeåns* utlopp, *Saxtorp, Råå, Helsingborg, Kulla Gunnarstorp, Kullen, Engelholm*, norr om *Torekow* samt flerestädes i *Förslöfs* och *Barkåkra snr* m. fl. st.

2. **P. báltica** (Flügge) R. & S. vippa i följd af de längre grenarne något glesare; hårknippet vid blommans bas knappt dubbelt kortare

än det yttre blomfjället; detta senare nedanför den tvåtandade spetsen med en öfver spetsen nående, borstlik udd. ♃ Juli, Aug.

Växer i sällskap med föreg. samt *Calamagrostis epigeios* och anses af många, troligen ej utan skäl, som en hybrid af dessa arter. Mest lik föreg., från hvilken den äfven skiljer sig genom högre växt och mer eller mindre violett, spetsig samt något flikad vippa. Blad bredare och senare hoprullade, på öfre sidan något sträfva, med likaledes något sträfva slidor. Skärmfjäll utdragna i en lång udd, föga oliklånga eller det nedre, som ej sällan är 3 nervigt, tillochmed något längre än det öfre. Blomfjäll föga oliklånga, det yttre märkbart kortare än skärmfjällen, 5-nervigt.

Förek. sällsynt på sandiga hafsstränder i östra delen, t. ex. mellan *Kolthus* och *Abekås* (L. Schlegel), vid *Ystad* i *sandplanteringen*, *Sandhammar*, mellan *Vik* och *Stenshufvud*, *Yngsjö*, *Åhus* (Kand. M. Lovén) m. fl. st.

35. DIGITÁRIA Hall. Blodhirs.

Småax från ryggen plattade, utan svepe, 1-blommiga, med ämne till en andra blomma i form af ett borstlöst fjäll, kort skaftade och merendels parvisa samt ensidigt anordnade längs de plattade och i en nästan flocklik blomställning samlade vippgrenarne. Skärmfjäll 2, mycket olikstora; det nedre ofta omärkligt, det öfre borstlöst, 3-nervigt och ungefär af blommans längd. Blomfjäll under blomningen slutna, lika långa och broskartade; det yttre nästan plattryggadt, 3-nervigt och utan borst, det inre 2-nervigt. Stift långa, med fjäderlika, färgade märken. Frukt aflångt äggformig, från ryggen något plattad, tätt omsluten af blomfjällen. *Tufvigt, mer eller mindre nedliggande sandgräs med korta, breda blad och axlika, nästan i flock anordnade vippor.*

1. **D. humifúsa** L. C. Rich. blad och slidor glatta. ⊙ Juli, Aug.

Strån talrika, tufvade, $^1/_2$**—1 fot** höga, nedliggande eller uppstigande, släta. Blad ofta rödaktiga, korta och breda, lansettlika, sträfbräddade, stundom försedda med ett hårknippe vid bladskifvans **bas samt med ett** rörformigt, strået omgifvande snärp; slidor nästan släta, den öfversta ej sällan fullständigt inneslutande den nedersta, från de öfriga långt aflägsnade vippan. Vippor 2—6, närmade hvarandra i stråets spets, ensidiga och axlika. Småax aflångt äggformiga, gröna eller violetta, vanligen parvisa från hvarje fästpunkt, det ena nästan oskaftadt; axfäste plattadt, nästan bladlikt och något hårbräddadt. Det öfre skärmfjället äggrundt, spetsigt, 3-nervigt, lika långt som det 5—7-nerviga, äggrunda fjäll, som antyder en andra blomma, och liksom detta mjukhårigt mellan nerverna; det nedre skärmfjället hinnaktigt, rundadt. Blomfjäll vid fruktmognaden glänsande mörkbruna och mycket fint punkterade.

Förek. här och der på sandiga åkrar och betesmarker, t. ex. vid *Forslöf*, *Kullen*, *Höganäs*, *Forsby*, *Björnekulla klint* samt mellan *Kulla Gunnarstorp* och *Sofiero* (Skolyngl. R. Wallengren), *Helsingborg*, *Annelöf*, *Hellestad* nära *Oran*, *V. Tveet*, *Hasslemölla* samt deremellan och *Efverlöf*, *Sjöbo*, mellan *Vellerod* och *Tagra*, *Söfde*, *Käseberga*, mellan *Brösarp* och *Degeberga*, *Gerds* och *Willands* härader allmänt, *Broby* vid *Tydinge* och *Kreugershund*, *Tjörnarp* m. fl. st.

D. ciliáris (Retz.) Koel., lik föreg., men skild genom de långhåriga bladen och slidorna, anträffas stundom förvildad i trädgårdar, t. ex. vid *Krapperup* och *Vanås*.

36. **PÁNICUM** L. Hönshirs.

Småax från ryggen plattade, utan svepe, 1-blommiga, med ett af tvänne fjäll, af hvilka det ena är borstbärande, bestående ämne till en andra blomma, kort skaftade och gruppvis sammangyttrade längs ena sidan af de något plattade vippgrenarne, som bilda en sammansatt, axlik blomställning. Skärmfjäll 2, hinnaktiga, mycket olik-långa; det nedre mycket litet, 3-nervigt, kort uddspetsadt och fullständigt omfattande blomfästet, det öfre af blomfjällens längd, 5-nervigt, med utdragen borst. Blomfjäll under blomningen slutna, lika långa och broskartade: det yttre nästan plattryggadt, otydligt 5-nervigt och utdraget i en udd, det inre 2-nervigt. Stift långa, med fjäderlika, färgade märken. Frukt äggformig, hoptryckt, med kullrig rygg, fast omsluten af blomfjällen. *Temligen groft, mörkgrönt och bredbladigt gräs utan snärp och med skiftevisa, axlika vippor i en flikad, axlik blomställning.*

1. **P. Crus galli** L. blad sträfva, utan snärp: strån och slidor släta; vippans grenar sträfva. ☉ Juli, Aug.

Hela växten mörkgrön. Strån något tufvade och nedtill ofta greniga, ½—2 fot höga, upprätta eller uppstigande. Blad ofta något vågiga, platta och breda, jemte de ned till basen öppna slidorna glatta; den öfversta bladslidan ofta inneslutande den nedersta vippan. Blomställning med gleshårigt, 3-kantigt axfäste och korta, tjocka, upprätta eller utstående samt ända från basen axbärande grenar. Småax äggformiga, gröna eller med rödaktig anstrykning; skärmfjäll glest långhåriga. Den outvecklade blommans yttre fjäll i spetsen örtartadt, gleshårigt, 7-nervigt, med längre borst än det öfre skärmfjället; dess inre blomfjäll hinnaktigt, äggrundt och hårbräddadt. Den utvecklade blommans fjäll vid fruktmognaden glänsande hvita.

Förek. temligen sällsynt på odlade ställen, t. ex. vid *Forsby Sommarstofs sn*, *Ramlösa*, mellan *V. Tveet* och *Hellestad*, *Skanör*, *Ystad*, *Kaseberga*, *Christianstad*, *Arkelstorp Oppmanna sn* (Kand. Hj. Nilsson) m. fl. st.

37. **SETÁRIA** P. B. Kafvelhirs.

Småax från ryggen plattade, 1-blommiga, med ett af 1—2 borstlösa fjäll bestående ämne till en andra blomma, kort skaftade och samlade i nästan hufvudlika gyttringar, som bilda en cylindrisk, axlik vippa; hvarje axgyttring vid basen omgifven af ett svepe, bestående af sträfva borst (sterila, borstlika axskaft). Skärmfjäll 2, mycket olik-långa, borstlösa; det nedre mycket kort, 3-nervigt, det öfre 5-nervigt och af blommans längd. Blomfjäll under blomningen slutna, lika långa, broskartade; det yttre plattryggadt, utan borst, otydligt 5-nervigt, det inre 2-nervigt. Stift långa, med penselformiga, färgade märken. Frukt rundadt äggformig, fast omsluten af blomfjällen. *Tufvadt gräs med breda, sträfva blad och axformig, cylindrisk, af de utskjutande svepeborsten sträf, grön vippa.*

1. **S. víridis** (L.) P. B. strån upptill jemte bladen sträfva; vippa smalt cylindrisk, tätblommig; borst med uppåt rigtade småborst, vanligen mycket längre än småaxen. ☉ Juli, Aug.

Hela växten lifligt grön. Strån vanligen talrika, tufvade, nedliggande—upprätta, från ett par tum ända till 1 ½ fot höga, upptill något kantiga. Blad breda, långspetsade, på båda sidor sträfva, med till en hårrand förvandladt snärp; bladslidor stundom nästan glatta. Den axlika vippan tät, cylindrisk, med hårigt och kantigt axfäste. Småax äggformiga, trubbiga, glatta; skärmfjäll trubbiga, med gröna nerver. Den outvecklade blomman bestående af ett yttre blomfjäll af samma beskaffenhet och storlek som det öfre skärmfjället, stundom derjemte af ett inre fjäll, mer sällan äfven af ståndare. Blomfjäll hos den fertila blomman vid fruktmognaden vanligen hvitgröna eller något brunaktiga.

Förek. temligen allmänt på odlade ställen, i trädgårdar, åkrar o. s. v., t. ex. vid *Förslöf, Farhult* (Skolyngl. R. Wallengren), *Kullen, Örkelljunga, Helsingborg*, mellan *Ålstorp* och *Annelöf, Höör, Luckalänge, Öfvedskloster, Alnarp* (Dr A. G. Nathorst), *Malmö, Limhamn* (Dr J. Eriksson), mellan *Tågra* och *Velleröd, Sjöbo, Illstorp, Snogeholm, Hörte, Espö, Ystad, Kåseberga, Cimbrishamn, Esperöd, Köpinge* nära *Christianstad* samt på många ställen i nordöstra sandtrakterna, *Broby* m. fl. st.

S. **verticilláta** (L.) P. B., lik föreg., men högre, med sträfvare blad, vid basen glesare vippa samt kortare borst, hvars småborst äro nedåt rigtade, anträffas stundom förvildad i trädgårdar, t. ex. *Lund, Maltesholm* och *Marsvinsholm.*

38. BALDINGÉRA Fl. der Wett. Flen.

Småax från sidorna plattade, 1-blommiga, med ämne till 2 andra blommor i form af ett mycket litet, långhårigt fjäll på hvar sin sida om blommans bas, kort skaftade och samlade i en grenig, slutligen hopdragen vippa. Skärmfjäll 2, lika långa och längre än blomman, hinnaktiga, kölade och 3-nerviga. Blomfjäll ungefär lika långa, utan tydliga nerver, slutligen läderartade, under blomningen slutna; det yttre utan borst, trubbköladt och från sidorna hoptryckt. Stift temligen långa, med trådsmala, långhåriga märken. Frukt äggformig, från sidorna hoptryckt, tätt omsluten af blomfjällen. *Högt, bredbladigt och sträft strandgräs med stor, utbredd och grenig, slutligen hopdragen vippa.*

1. **B. arundinácea** (L.) Dum. blad grågröna, i synnerhet på undre sidan sträfva, med utdraget, spetsigt snärp; vippa stor, utbredd, slutligen sammandragen. ♃ Juni, Juli.

Strån jemte de höga, upprätta bladskotten något tufvade och utgående från en krypande samt långa, fjällbeklädda, underjordiska grenskott frambringande rotstock, 2—6 fot höga, upprätta, släta och glatta. Blad breda och långspetsade, med trinda, nästan släta och ända till basen klufna slidor. Vippa med trindt, nästan slätt axfäste och vanligen parvisa, långt ned mot basen grenade och axbärande, sträfva grenar från hvarje fästpunkt; vippgrenar under blomningen utstående, sedan upprätta. Småax hvitgröna eller något violetta, på ena sidan något kullriga, på den andra svagt konkava, nästan ensidigt gyttrade längs vippgrenarnes yttre sida; skärmfjäll hvitaktiga, med gröna nerver. Det yttre blomfjället nedtill glänsande, mot spetsen tilltryckt hårigt och långt hårbräddadt. De båda ämnena till blommor mycket små, liknande hårknippen. Till vippan påminnande om *Dactylis glomerata.*

Förek. temligen allmänt vid stränder.

39. **ANTHOXÁNTHUM** L. Vårbrodd.

Småax från sidorna något plattade, kägellika, 1-blommiga, med ämne till 2 andra blommor i form af ett hårigt, borstbärande och långt fjäll på hvar sin sida om blomman, kort skaftade och samlade i en axlikt sammandragen vippa. Skärmfjäll nästan hinnaktiga, kölade, uddspetsade och mycket oliklånga: det nedre 1-nervigt och hälften kortare än det öfre, 3-nerviga fjället, som är längre än blomman. Blomfjäll hinnaktiga, lika långa och kortare än blomämnena, under blomningen slutna; det yttre utan borst, trindryggadt och nästan rörformigt inneslutande det inre. Ståndare 2. Stift 2, långa, med långa, trådsmala och håriga märken. Frukt trind, aflång, glatt, omsluten af de glänsande blomfjällen. *Temligen spädt, ljusgrönt och i synnerhet efter torkning välluktande gräs med platta blad, smal, slutligen gulglänsande vippa och temligen stora småax.*

1. **A. odorátum** L. de sterila blommorna slutligen brunhåriga, den nedre af dem med längre borst. ♃ Maj, Juni.

Strån jemte de korta, upprätta bladskotten tätt tufvade, ½—2 fot höga, upprätta eller nedtill knäböjda, något kantiga, släta, glatta och nedom midten glesbladiga. Blad ljusgröna, platta, men temligen smala, mer eller mindre glest långhåriga i synnerhet i slidmynningen, föga strafva, med något kantiga slidor och utdragna snärp. Vippa med nästan 3-kantigt axfäste och korta, strafva vippgrenar, smalt axlik, mot basen afsmalnande, slutligen gulglänsande. Småax med plattade, ehuru något kullriga sidor, långspetsade; skärmfjäll längs de gröna nerverna glest korthåriga, äggrundt lansettlika, det öfre fullständigt omslutande blomman. **De båda sterila blommorna hälften kortare än det öfre** skärmfjället, hvardera bestående af ett i spetsen 2-flikadt och endast derstädes glatt, hinnaktigt fjäll; det nedre fjället med längre, närmare basen utgående borst, som vanligen är utåt knäböjd och dubbelt längre än sjelfva fjället. Den fertila blommans fjäll kortare än blomämnena, glatta och slutligen glänsande **gulbruna.**

Förek. allmänt på något torra ängar och betesmarker, i skogar o. s. v.

40. **ALOPECÚRUS** L. Ängkafle.

Småax från sidorna plattade, 1-blommiga, utan ämne till andra blommor, kort, nästan omärkligt skaftade och samlade i en axlik vippa. Skärmfjäll 2, hinnaktiga, kölade och 3-nerviga, utan borst, nedtill hopväxta, lika långa och föga längre än blomman. Blomfjäll ett enda (det yttre), hinnaktigt, 5-nervigt, hopårykt, med inböjda och nedtill hopväxta kanter, på ryggen försedt med en merendels slutligen knäböjd borst. Stift långa, vanligen sammanväxta, med trådsmala, långhåriga märken. Frukt från sidorna plattad, aflångt omvändt äggformig, löst omsluten af blomfjället. *Temligen höga, bredbladiga och mjuka gräs med cylindrisk, tätblommig och mjuk, axlik vippa.*

† *Skärmfjäll spetsiga, till midten hopväxta.*

1. **A. praténsis** L. strån glatta; vippa trubbig; skärmfjäll längs kölen långhåriga. ♃ Juni, Juli.

Strån jemte de temligen höga bladskotten löst tufvade och utgående från en kort rotstock, 2—3 fot höga, upprätta eller uppstigande, släta och ofvan midten bladiga. Blad rent gröna, på båda eller endast den öfre sidan sträfva, platta, med slät slida och kort, trubbigt snärp; den öfversta bladslidan merendels något uppblåst på midten. Vippa blekgrön, slutligen nästan hvitaktig, mot basen något afsmalnande, med nästan 3-kantigt axfäste och talrika, 4—10 småax uppbärande grenar från hvarje fastpunkt. Småax aflångt äggformiga: skärmfjäll af blomfjällets längd, i spetsen raka eller något hopstående, med ovingad köl, hvita, hinnaktiga, med gröna nerver. Blomfjäll spetsigt, hvitaktigt, med gröna nerver och merendels ända ned från basen utgående borst, som ofta är utskjutande och dubbelt längre än fjället. Stift hopväxta ända upp till märkena.

Förek. allmänt på fuktiga ängar.

A. agréstis L., skild från föreg. genom mot båda ändar afsmalnande, blåaktigt ax, genom de på ryggen kort håriga skärmfjällen, blomfjällets mot spetsen vingade köl samt det under axet vanligen sträfva strået, uppgifves fordom vara funnen i trakten af *Christianstad*, men har ej blifvit återfunnen. Är sedermera tillfälligt funnen vid *Alnarp* (Dr A. G. Nathorst).

†† *Skärmfjäll trubbiga, endast vid basen hopväxta.*

2. **A. geniculátus** L. strån knäböjda, uppstigande; blad jemte slidorna grågröna; skärmfjäll i spetsen utböjda; borst nedtill slät, fäst nära blomfjällets bas, slutligen knäböjd, dubbelt längre än skärmfjällen; ståndarknappar ljusgula och något violetta. ⊙ Juni —Aug.

Strån med trådig rot, nedliggande eller flytande, greniga, knäböjda och mot spetsen upprätta, rundadt kantiga, släta och högt upp bladiga, med vanligen violetta knän. Blad smala, sträfva, med utdragna snärp; de öfre korta, med mer eller mindre uppblåsta, släta slidor. Vippa temligen kort, jemntjock och trubbig, blekgrön eller något violett, med 3-kantigt axfäste och från hvarje fästpunkt talrika, korta, vanligen 2 småax bärande grenar. Småax mot spetsen lika breda som vid midten, med längs kölen långhåriga, i spetsen hinnaktiga skärmfjäll, som äro något längre än blomfjället. Detta senare trubbigt, med endast vid basen hopväxta kanter; borst endast ofvan midten sträf. Stift nästan fullständigt åtskilda.

Förek. allmänt på öfversvämmade ställen och i vatten.

3. **A. fulvus** Sm. strån knäböjda, uppstigande; blad gröna, med blågröna slidor; skärmfjäll i spetsen något hopstående; borst äfven nedtill sträf, rak, fäst vid blomfjällets midt och vanligen föga längre än skärmfjällen; ståndarknappar brungula. ⊙ Juni—Aug.

Mycket lik föreg. och möjligen endast en underart af den samma, men äfven skild genom smalare och mot spetsen något afsmalnande vippa samt mindre småax, hvilkas skärmfjäll hafva en något bågböjd rygg. Blomfjäll med nästan till midten sammanväxta kanter.

Förek. allmänt på öfversvämmade ställen och i vatten.

41. PHLEUM L. Kampe.

Småax från sidorna plattade, 1-blommiga, stundom med ett borstlikt bihang (ämne till en andra blomma), nästan oskaftade, samlade i en mer eller mindre cylindrisk, axlik vippa. Skärmfjäll 2, lika långa och längre än blomman, hinnaktiga, kölade, 3-nerviga, med borstlikt utlöpande medelnerv, sinsemellan åtskilda. Blomfjäll 2, lika långa, hinnaktiga, det yttre 3—5-nervigt, trubbigt, utan borst, omslutande det inre, 2-nerviga fjället. Frukt elott, aflång, trind eller från ryggen plattad, löst omsluten af blomfjällen. *Stydent gräs med platta blad och merendels cylindrisk, tätblommig, sträf samt axlik vippa.*

† *Skärmfjäll tvärhuggna, med utdragen borst.*

1. **P. praténse** L. vippa cylindrisk; skärmfjäll längs midten långhåriga, med borsten 2—3 gånger kortare än skärmfjället. ♃ Juni, Juli.

Strån jemte bladskotten löst tufvade, utgående från en kort rotstock, vid basen stundom löklikt uppsvälda (*var. nodosa*), 1—3 fot höga, trinda och släta. Blad mer eller mindre sträfva, med utdragna snärp och trinda, släta slidor. Vippa styf, trubbig, temligen tjock, blekgrön eller något rödbrun, med kantigt axfäste. Småax små, utan ämne till en andra blomma, med hinnaktiga, kort hårbräddade och längs kölen långt styfhåriga skärmfjäll, som äro dubbelt längre än blomman. Yttre blomfjället korthårigt på nerverna, tvärhugget och småtandadt. Stift långa.

Förek. allmänt på odlade ställen, ängar, åkerrenar o. s. v.; odlas allmänt som fodergräs under benämningen *Timotej*.

†† *Skärmfjäll med kort borst.*

2. **P. Bœhméri** Wib. vippa utdraget cylindrisk; skärmfjäll snedt tvärhuggna, med ämne till borst, nästan glatta. ♃ Juni, Juli.

Strån jemte de korta bladskotten tätt tufvade, utgående från en kort rotstock, $^1/_2$—2 fot höga, spensliga, styfva, glatta och glänsande, jemte bladen grågröna, ofta något violetta. Blad korta och breda, sträfva åtminstone på den öfre sidan, med kort, tvärhugget snärp; de öfre sliderna något uppblåsta. Vippa smal, mot båda ändar afsmalnande, styf, blekgrön eller något violettröd, vid basen stundom något afbruten, stundom axgroende. Småax med ämne till en andra blomma. Skärmfjäll glänsande hvitaktiga, på ryggen gröna, sträfprickiga, mycket längre än blomfjällen. Yttre blomfjället korthårigt. Stift förlängda.

Förek. temligen allmänt på torra, grusiga eller sandiga backar och fält, t. ex. vid *Åhus, Köpinge, Degeberga, Wittskögle, Brösarp, Cimbrishamn, Kaseberga, Ystads sandplantering* (Kand. E. Ljungström), *Hedinge, Hejdra, Fogelsång, Lackalänge, Örtofta*, mellan *Asmundtorp* och *Rønneberga* m. fl. st.

3. **P. arenárium** L. vippa kort, oval—aflång; skärmfjäll spetsiga, längs midten långhåriga. ☉ Maj, Juni.

Hela växten efter blomningen snart förvissnande. Strån utan bladskott vid basen, ensamma eller ofta flera tillsammans, 2—8 tum höga, något kantiga, släta.

Blad korta och breda, [illegible] och nastan släta slidor; [illegible] öfversta [illegible]. Vippa kort och tjock, mot basen [illegible] grågrön, [illegible]; småax innehållande ämne till en andra blomma [illegible] på kalen styft, nastan kamlikt hårkantade, hår[illegible], ungefär 3 gånger längre än blomfjällen. Dessa [illegible]. Stift [illegible].

Flerå. [illegible] på [illegible], i synnerhet i [illegible] t. ex. vid [illegible] Skåne [illegible], t. ex vid *Sjöbo, Illstorp.*

III. Gymnospermeæ.

97 Fam. ABIETÍNEÆ. L. C. Rich.

Blommor sambyggare, utan kalk. Hanblommor liknande hängen, med talrika, i en stam hopväxta och med 2—flerrummiga knappar försedda ståndare. Honblommor till ett antal af vanligen 2 fästa på slutligen utväxande och tillhårdnande, spiralställda fruktfjäll (kottfjällen), bestående af ett enda naket, nedåt vändt frö och samlade i vedartade kottar. Fruktfjäll skilda från skärmfjällen. *Höga, vanligen ständigt grönskande träd med smala och styfva blad (barr).*

Anm. Hanblommorna hos hithörande växter såväl som hos alla öfriga *Gymnospermeæ* likna hängen och hafva äfven uppfattats såsom blomställningar och ej såsom enkla blommor. Dessa bildningar torde emellertid rättast böra anses motsvara en enda blomma hos andra växter. Ståndarknapparne förete den egendomligheten, att de ofta äro flerrummiga och hafva knappbandet fjälllikt utbredt.

Gymnospermeæ utmärka sig genom de nakna fröna, som ej inneslutas inom någon pistill. Numera betraktas merendels hvarje frö såsom en enkel ♀ blomma. Det slutligen till ett kottfjäll utväxande fruktfjället, hvilket ofta uppfattats så som ett fruktblad, som förblifver öppet och ej bildar någon sluten pistill, torde rättast vara att betrakta såsom en från kottens axel utgående grenbildning, som uppstår i vinkeln af ett skärmfjäll och ofta uppbär fröna (♀ blommorna), hvilka tillochmed, såsom hos *Abietineæ*, kunna sammanväxa med kottfjället. Under blomningen är skärmfjället tydligare, men döljes snart af det utväxande kottfjället och tyckes ofta alldeles försvinna. Hos *Cupressineæ* sammansmälta skärmfjäll och fruktfjäll fullständigt. Hos *Taxineæ* saknas kottfjäll, men fröet omgifves slutligen af ett saftigt hylle.

Öfversigt öfver slägtena.

Barr fleråriga, i 2—flerbladiga knippen; kottfjäll i spetsen tjockare. *Pinus.*
Barr fleråriga, enstaka; kottfjäll i spetsen tunna. . . . . *Picea.*
Barr enåriga, dels enstaka (på föryngringsgrenarne), dels talrika i knippen (på dverggrenarne); kottfjäll i spetsen tunna. . . . . . . *Larix.*

1. PINUS (L.) Tourn. Tall, Fura.

Barr fleråriga, till ett antal af två eller flere utgående från små, nedtill af knoppfjäll omgifna dverggrenar. Hanblommor tätt samlade, nästan bildande ax; ståndarknappar 2-rummiga, med rummen fästa längs insidan af ett fjäll-likt utbredt knappband. Honblommor parvisa på hvarje kottfjäll, bestående af ett nedåt vändt, vingkantadt och slutligen nästan nötlikt frö. Kotte kort, äggformig, med qvarsittande, mot spetsen tjockare, vedartade kottfjäll. *Högt, ständigt grönskande träd med långa barr.*

1. **P. sylvéstris** L. barr blågröna, plattadt halftrinda, parvisa på hvarje dverggren; kottar först i andra året mognande och då kägellikt äggformiga; frön med snart affallande vingkant, som är 3 gånger längre än sjelfva fröet. ♄ Maj.

Högt träd (100 fot eller ännu högre) med brun, slutligen fjällig bark och två slags grenar; föryngringsgrenarne barrlösa, endast fjälliga, uppkommande dels i krans mot spetsen af föregående årets föryngringsgrenar, dels enstaka i dessas spets; dverggrenar uppkommande redan i första året ur sidoknopparne på föryngringsgrenarne, spiralstälda och endast första året frambringande barr, som äro fleråriga. Hanblommor smalt äggformiga, gula, uppkommande kring basen på årets föryngringsgrenar ur knoppar, som annars frambringa dverggrenar. Kottar i början purpurröda, slutligen gråbruna, nedböjda, skaftade, uppkommande mot spetsen af föryngringsgrenarne och ur knoppar, som annars frambringa nya föryngringsgrenar: kottfjäll aflångt spadlika, med ett 4-kantigt märke på utsidan; skärmfjäll slutligen nästan alldeles försvinnande. Frön svartbruna, mognande först i andra året, med en hinnaktig, halft äggrund vingkant; grodd med 6—7 hjertblad.

Förek. allmänt i norra delen, bildande vidsträckta skogar, samt allmänt odlad på sandfälten i östra och mellersta Skåne.

2. PÍCEA Link. Gran.

Barr fleråriga, enstaka. Hanblommor enstaka, något skaftade; ståndare som hos föreg. sl. Honblommor som hos föreg. Kotte nästan cylindrisk, med läderartade, mot spetsen tunna kottfjäll. *Högt, ständigt grönskande träd med temligen korta barr.*

1. **P. excélsa** Link (**P. Abies** L., i Sk. Fl. 1 upp.), barr gröna, i tvärsnitt plattadt 4-kantiga, kort spetsade, rigtade uppåt och åt sidorna; kottar åt båda ändar afsmalnande, redan första året mognande; frön dubbelt kortare än vingkanten. ♄ Maj, Juni.

β **virgata** Jacques, grenar nästan enkla och nästan vågrätta; **barr korta, åt alla sidor utstående.**

Högt träd med nästan slät bark, pyramidformig krona och kransstälda, nästan 2-sidigt förgrenade grenar. Barr kort skaftade och kantstälda. Hanblommor aflångt äggformiga, skaftade, utgående från spetsen och sidorna nära spetsen af grenarne, gröngula, med mot spetsen purpurröda knappband, vid basen omgifna af fjäll. Kottar utgående från spetsen af något längre grenar än ♂ blommorna, i början purpurröda, slutligen glänsande bruna och hängande,

med qvarsittande skärmfjäll, som äro kortare än de rutformigt äggrunda, i spetsen naggade kottfjällen, mognande redan första året. Frön omvändt äggformiga, med qvarsittande vingkant. Grodd med 8—9 hjertblad.

Förek. temligen allmänt i samma trakter som furan och bildar flerestädes vidsträckta skogar, t. ex. i *Örkeneds sn; β virgata* sällsynt i norra delen, t. ex. nära *Killebergs* jernvägsstation.

3. LARIX Tourn. Lärkträd.

Barr på hösten affallande, dels enstaka (på föryngringsgrenarne), dels talrika i knippen (på dverggrenarne). Hanblommor ensamma på barrlösa dverggrenar. Honblommor som hos föreg. slägte. Kottar enstaka på barrbärande dverggrenar, äggformiga, med läderartade, i spetsen tunna kottfjäll. För öfrigt som föreg. slägten. *Temligen högt träd med mjuka, ljusgröna barr och små, upprätta kottar.*

L. europæa DC. (**P. Larix** L., i Sk. Fl. 1 uppl.) barr spetsiga, i tvärsnitt oliksidigt 4-kantiga; kottfjäll rundade. ♄ Maj, Juni.

Lägre än granen och furan, med slät bark, pyramidformig krona och horizontalt utstående eller nedböjda grenar; dessa senare dels föryngringsgrenar dels dverggrenar. Dverggrenar dels sterila och bärande ett knippe af talrika barr dels bärande han- eller honblommor och då i förra fallet utan, i senare med barr. Hanblommor brungula, omgifna af talrika, hinnaktiga och fransade fjäll, till största delen utgående från späda, vidjelika och hängande föryngringsgrenar. Honblommor röda, utgående från sidorna af de kraftigare föryngringsgrenarne. Kottar gulbruna, upprätta, mognande redan i första året, med qvarsittande, långt spetsade skärmfjäll, som äro hälften kortare än de likaledes qvarsittande kottfjällen. Frön omvändt äggformiga, 3 gånger kortare än vingkanten. Grodd med 6—7 hjertblad.

Förek. temligen allmänt planterad.

---

98 Fam. CUPRESSÍNEÆ. L. C. Rich.

Blommor tvåbyggare (eller sambyggare), utan kalk. Hanblommor liknande hängen, med flere öfver hvarandra stälda och nedtill hopväxta, 2—3-taliga kransar af ståndare samt flerrummiga knappar. Honblommor 1—flere under hvarje kottfjäll, bestående af ett enda upprätt frö och samlade i vedartade eller köttiga kottar. Kottfjäll hopväxta med skärmfjällen. *Ständigt grönskande träd eller buskar med motsatta eller kransstälda barr.*

1. JUNÍPERUS Tourn. En.

Tvåbyggare. Hanblommor med flere 3-taliga kransar af ståndare. Desse senare med 3—6 knapprum, som äro fästa i kanten

af ett fjäll-likt utbredt knappband. Honblommor ensamma under hvarje kottfjäll. Kottfjäll 3, i en enkel krans, slutligen hopväxta och köttiga, bildande ett slags bärlik, 3-fröig kotte. *Ständigt grönskande buske eller mindre träd med spetsiga, stickande barr, som äro anordnade i 3-taliga kransar, och med blommor i bladvecken.*

1. **J. commúnis** L. barr på öfre sidan med en rännformig, blågrön fördjupning, under trubbkölade och gröna; kottbär i spetsen naflade, svarta, med daggblått öfverdrag. ♄ Maj, Juni.

Några fot hög buske med mer eller mindre utbredda grenar eller 6—12 fot högt träd med brungrön, affjällande bark. Barr jemnbredt syllika, styfva, spetsiga och stickande, under glänsande gröna, med en grund fåra på ömse sidor om kölen. Hanblommor äggformiga, ensamma i bladvecken och samlade mot grenspetsarne, kortare än blomstödjebladet. Honblommor till ett antal af 3 sittande i spetsen af korta, fjälliga grenar; kottbär klotrunda, kortare än blomstödjebladet, först i andra året mognande, första året små, gulgröna. Frön nästan 3-kantiga, snedt äggformiga, med 5 glandellika gropar vid basen.

Förek. allmänt på torra, magra betesmarker, backar o. s. v.

---

99 Fam. TAXÍNEÆ. L. C. Rich.

Blommor tvåbyggare, utan kalk. Hanblommor hängelika, med nedtill hopväxta, spiralställda ståndare och flerrummiga knappar. Honblommor ensamma, utan fruktfjäll, bestående af ett enda, upprätt frö, som omgifves af ett saftigt, skålformigt och i spetsen öppet hylle. *Ständigt grönskande träd eller buskar med spiralställda barr och ensamma, i spetsen af små, fjälliga grenar sittande blommor.*

1. TAXUS Tourn. Idgran.

Hanblommor rundade, ensamma i spetsen af små, fjälliga grenar; ståndare talrika, med tydliga strängar och 4—8 knapprum, som äro fästa på undre sidan af ett sköldformigt utbredt knappband. Honblommor ensamma i spetsen af små, fjälliga grenar. För öfrigt samma karakterer som för familjen. *Träd eller buske med flerariga, något platta och at två sidor rigtade barr.*

1. **T. baccáta** L. barr kort skaftade, jemnbreda, 1-nerviga, uddspetsade, ofvan något kullriga och mörkgröna, under ljusare och platta. ♄ April, Maj.

Buske af 3—12 fots höjd eller träd, som hos oss ej uppnår någon ansenligare höjd, med rundad krona; de gröfre grenarne nästan kranssittande (3 i hvarje krans), men med åt två sidor rigtade smågrenar. Barr fästa rundt omkring grenarne, men rigtade åt två sidor. Hanblommor hängelika, gula, nästan klotrunda, från korta, fjälliga grenar, som utgå från bladvecken på föregående årets skott. Frö med rödt, saftigt hylle, äggformigt, hårdt och nötlikt; grodd med 2 hjertblad. Barr giftiga.

Förek. sällsynt i skogar i norra delen, t. ex. *Rössjöholm* öster om *Lärkesjön*, utmed ån mellan *Hjersås* och *Påarp* (Kand. Hj. Nilsson), *Björkhults hage*, *Nyteboda* norr om *Immeln*.

IV. Heteronemeæ.

100 Fam. POLYPODIACEÆ.

Växter med stora, väl utbildade och i knoppen inrullade blad (s. k. *stamblad*). Sporfrukter talrika, bildande s. k. *fruktplättar*, fästa på undre sidan af bladet eller på särskilda, mer eller mindre ombildade blad eller bladdelar, längre eller kortare skaftade och omgifna af en fastare, mer eller mindre fullständig ring, slutligen uppbristande. *Ormbunkar med vanligen mycket sammansatta stamblad.*

Anm. Genom sporens groning utvecklas en liten grön, plattad och skifformig, bladlik kropp (det s. k. *prothallium*), på hvilken båda slagen af befruktningsorgan uppkomma. Efter befruktningen och såsom en följd af den samma framträder den stam- och bladbärande generationen. Sporfrukterna äro ej ombildade bladflikar, utan uppstå på bladflikarnes baksida, ungefär på samma sätt som hårbildningar.

Öfversigt öfver slägtena.

1 Flocken. POLYPODIEÆ. *Sporfrukter tydligt skaftade och med tydlig ring, öppnande sig genom en tvärspringa.*

† *Fruktplättar fästa på vanliga stamblad.*

* *Fruktplättar utan svepe, något aflägsnade från bladkanten.* **Polypodium.**

** *Fruktplättar åtminstone i början betäckta af ett hinnaktigt svepefjäll, något aflägsnade från bladkanten.*

a. *Fruktplättar rundade.*

1. *Stamblad med vid basen oledadt skaft.*

Svepefjäll sköldformigt, fäst på fruktplättens midt och qvarblifvande. . . . . **Aspidium.**

Svepefjäll njurlikt, fäst vid en inskärning i fruktplättens kant. **Polystichum.**

Svepefjäll rundadt, fäst under fruktplätten och snart affallande. **Cystopteris.**

2. *Stamblad med nedtill ledadt skaft: svepefjäll skålformigt omslutande fruktplätten, hårlikt flikadt.* . . . . . **Woodsia.**

b. *Fruktplättar aflånga.*

Stamblad mer eller mindre deladt. . . . . **Asplenium.**

Stamblad enkelt, odeladt. . . . . **Scolopendrium.**

*** *Fruktplättar täckta af bladkanten och bildande en smal rand långs den samma.* . . . . *Pteris.*

†† *Fruktplättar fästa på särskilda stamblad, som äro olika de öfriga.*

Stamblad parbladiga; de fruktbärande med nästan trinda, de sterila med platta, pardelta småblad. . . . . *Struthiopteris.*

Stamblad pardelta, med hela flikar; de fruktbärande bladens flikar platta. *Blechnum.*

2 Flocken. OSMUNDACEÆ. Sporfrukter nästan oskaftade, med ofullständig ring, öppnande sig genom en längdspringa; stambladets öfre del fruktbärande. . . . . *Osmunda.*

---

1 Flocken. POLYPODIEÆ.

1. POLYPÓDIUM L. Stensöta.

Alla stambladen likformiga, pardelta—en eller flere gånger parbladiga. Fruktplättar runda, utan svepefjäll, något aflägsnade från bladkanten, mer eller mindre åtskilda. *Temligen små ormbunkar med grenig, krypande rotstock och 2-radigt anordnade eller regelbundet spiralstälda stamblad.*

† *Stamblad 1—2 gånger parbladiga.*

1. **P. Dryópteris** L. stamblad glatta, dubbelt parbladiga, med nedtill fjälliga skaft och det nedersta paret småblad af första ordningen **skaftade.** ♃ Juli—Sept.

Rotstock smal, grenig och krypande, fjällbeklädd. Stamblad 1—1 ½ fot höga, med bredt triangelformig omkrets, temligen tunna och lifligt gröna, mot vintern förvissnande; småblad af första ordningen motsatta, deras nedersta par betydligt större än de öfriga, parbladiga och med vanligen skiftevisa, pardelta småblad af andra ordningen; de mellersta småbladen af första ordningen enkelt pardelta, de öfversta sammanflytande, parklufna eller hela, småtandade; slutflikar aflånga, trubbiga, glest naggade, med i kanten utlöpande nervgrenar; bladskaft längre än bladskifvan, oledade mot rotstocken, otydligt 4-kantiga. Fruktplättar merendels temligen glesa och åtskilda, vanligen 2-radigt anordnade nära kanften af hvarje bladflik.

Förek. temligen allmänt i skogar, stenrös, på gärdesgårdar o. s. v.

2. **P. Phegópteris** L. stamblad håriga, enkelt parbladiga, med nedtill fjälliga skaft och oskaftade småblad. ♃ Juli—Sept.

Rotstock smal, grenig, krypande och fjällbeklädd. Stamblad 1—1 ½ fot höga, tunna, ljusgröna och mot vintern förvissnande, i synnerhet i kanten och på nerverna på båda sider glest hvithåriga, med utdraget triangelformig omkrets, nedtill enkelt parbladiga, med motsatta, oskaftade, aflångt lansettlika, pardelta småblad, upptill parklufna; slutflikar aflånga—snedt äggrunda, trubbiga och glest naggade, med i kanten utlöpande nervgrenar; bladskaft längre än bladskifvan, oledade mot rotstocken, nästan trinda. Fruktplättar vanligen tätt sittande i två rader nära bladflikarnes kant.

Förek. allmänt i skogar, synnerligen bokskogar.

†† *Stamblad enkla, pardelta.*

3. **P. vulgáre** L. stamblad glatta, med skaften utan fjäll. ♃ Juni—Sept.

Rotstock tjock, krypande, tätt fjällbeklädd och utvecklande långa, tätt brunhåriga birötter. Stamblad $^1/_2$—1 fot höga, mörkgröna, läderartade, öfvervintrande, med aflångt lansettlik omkrets och merendels skiftevisa, jemnbredt aflånga, trubbiga, helbräddade eller i spetsen grundt sågade, uppåt i storlek småningom **aftagande flikar**; bladskaft ledade mot rotstocken, kortare än skifvan och smalt vingkantade, glatta. Fruktplättar på ömse sidor om bladflikarnes medelnerv radvis anordnade, slutligen nästan sammanflytande, felande på de **nedersta bladflikarne.**

Förek. allmänt på klippor, gamla stengärdesgårdar o. s. v.

2. ASPÍDIUM Sw. Taggbräken.

Alla stambladen likformiga, 1—2 gånger parbladiga. Fruktplättar radvis anordnade på ömse sidor om medelnerven och aflägsnade från bladkanten, rundade, med ett sköldformigt, i fruktplättens midt fäst och i kanten rundtom fritt svepefjäll. *Temligen höga ormbunkar med kort, tjock och uppstigande rotstock, kort skaftade stamblad med fjälliga skaft och småbladsfästen samt taggsågade bladflikar.*

1. **A. Lonchítis** (L.) Sw. stamblad enkelt parbladiga, med jemnbredt lansettlik omkrets och kort skaftade, aflångt lansettlika, skärformigt uppåt krökta, taggsågade småblad. ♃ Juli, Aug.

Rotstock ganska tjock, fjällbeklädd, i spetsen utvecklande flera tätt sittande stamblad. Dessa senare $^1/_2$—1 $^1/_2$ fot höga, kort skaftade, med de nästan trekantiga skaften betäckta af breda, hinnaktiga och bruna fjäll, ljusgröna, styfva och nästan läderartade; småblad kort skaftade och tätt sittande, aftagande i storlek mot stambladets båda ändar, merendels skiftevisa, de nedre vid basen i båda kanterna vinkligt tandade, de öfre endast i öfre kanten; alla småbladen spetsiga och på undre sidan jemte småbladsfästet beklädda med smala, spetsiga och ofta nästan hårlika fjäll. Fruktplättar i synnerhet talrika på de öfre, ofta felande på de nedre småbladen, radvis anordnade merendels på ömse sidor om medelnerven, slutligen sammanflytande.

Förek. mycket sällsynt i skog bland stenar mellan *Kronovall* och *Fogeltofta* i östra delen (upptäckt af Dr A. G. Nathorst).

2. **A. anguláre** Kit. stamblad 2 gånger parbladiga, **med bredt** lansettlik omkrets och äggrundt aflånga, taggsågade småblad af **andra ordningen.** ♃ **Juli, Aug.**

Rotstock tjock, fjällbeklädd och i spetsen utvecklande talrika stamblad. Dessa senare 1—2 fot höga, temligen styfva, mörkgröna, under blekare, grågröna, kort skaftade, med de plattadt halftrinda skaften jemte småbladsfästet betäckta med dels bredare, långspetsade och **hinnaktiga** dels hårlika fjäll; småblad af första ordningen regelbundet aftagande i storlek mot stambladets **båda ändar, aflångt lansettlika, spetsiga,** skiftevisa och oskaftade, parbladiga, endast de allra öfversta pardelta—parklufna; småblad af andra ordningen något skaftade och nästan motsatta, med tvärhuggen bas, snedspetsade och i öfre kanten vid basen vinkligt tandade, på båda sidor försedda med glesa, hårlika fjäll.

Fruktplättar felande på de nedersta småbladen, glesa och åtskilda (hos den skånska formen).

Förek. mycket sällsynt på skuggrika ställen bland stenar vid *Skäralid.*

3. POLÝSTICHUM Roth. Ormkagge.

Alla stambladen likformiga, en eller flere gånger parbladiga. Fruktplättar radvis anordnade på ömse sidor om medelnerven och något aflägsnade från bladkanten, rundade, med ett rundadt, hästskoformigt och i en inskärning i fruktplättens kant fäst svepefjäll. *Temligen höga ormbunkar med regelbundet spiralställda, vanligen äggrundt lansettlika stamblad.*

Öfversigt öfver arterna.

† **Stamblad en gång parbladiga, med pardelta flikar.**

* **Bladflikar nästan helbräddade.**

Alla bladflikarne nästan platta; fruktplättar upphörande ut mot spetsen. *P. montanum.*

De fruktbärande bladflikarne med nedvikna kanter; fruktplättar nående ut i spetsen. . . . . *P. Thelypteris.*

** **Bladflikar sågade.**

Småblad oskaftade, lansettlika, långspetsade. . . . *P. Filix mas.*

De nedre småbladen skaftade, äggrundt triangulära. . *P. cristatum.*

†† Stamblad vanligen 2—3 gånger parbladiga. . . . . *P. spinulosum.*

---

† *Stamblad en gång parbladiga, med pardelta flikar.*

* *Bladflikar nästan helbräddade.*

1. **P. montánum** (Vogler) Roth (**P. Oreopteris** DC., i Sk. Fl. 1 uppl.), stamblad flera tillsammans, strutlikt hopsittande, på undre sidan betäckta med gula glandler; slutflikar nästan platta, långs kanterna bärande talrika, nära kanten sittande och ej ut i spetsen **nående fruktplättar. ♃ Juli, Aug.**

Rotstock kort och tjock, nästan upprätt och mot spetsen fjällig. Stamblad 1—3 fot höga, mörkgröna eller gulgröna, mjuka och glest korthåriga på undre sidans nerver, mot båda ändar afsmalnande, med aflångt lansettlik omkrets och med det glest fjällbeklädda skaftet flere gånger kortare än sjelfva skifvan; småblad aflångt lansettlika, långspetsade, oskaftade och skiftevisa, de nedersta mycket kortare och bredare, trubbiga; slutflikar aflånga, trubbiga, ej sällan otydligt naggade, nästan motsatta; bladskaft endast innehållande 2 kärlknippen. **Fruktplättar** radvis anordnade på ömse sidor om medelnerven nära bladkanten, slut**ligen nästan sammanflytande**, med snart affallande, glandelbärande och i kanten **fransadt svepefjäll.**

Förek. temligen sällsynt på skuggrika, fuktiga ställen, i synnerhet i klippspringor, i nordvestra delen, t. ex. på *Hallandsås* vid *Svartebäck Tossjö sn; Klöfvahallar, Skäralid, Blinkarp,* mellan *Kläfveröd* och *Stenestad* samt *Snufrehallar* på *Söderåsen* (Doc. S. A. Tullberg).

2. **P. Thelýpteris** (L.) Roth, stamblad enstaka, som äldre utan glandler på undre sidan; de fruktbärande bladflikarne med nedvikna kanter, bärande talrika, ut i spetsen nående och nära kanten **sittande fruktplättar.** ♃ Juli—Sept.

Rotstock lång, smal och krypande, grenig, svartaktig och föga fjällig. Stamblad $^1/_2$—2 fot höga, ljusgröna, tunna, som yngre på undre sidan glandelhåriga, slutligen glatta eller på undre sidan glesháriga, med aflång—äggrundt lansettlik omkrets; bladskaft bräckliga, glatta och utan fjäll, längre eller föga kortare än bladskifvan, innehållande 2 kärlknippen; småblad oskaftade—kort skaftade, skiftevisa eller nära motsatta, nästan vinkelrätt utsparrade, aflångt lansettlika och trubbiga eller kortspetsade, mot stambladets spets temligen tvärt aftagande i storlek, det nedersta paret kortare än de närmast följande; småflikar aflånga—snedt äggrunda, trubbiga med kort udd eller något spetsiga, helbräddade eller glest och otydligt bugtbräddade. Fruktplättar sammanflytande, med snart affal**lande, glandelbärande och i kanten fransadt svepefjäll.**

Förek. här och der i skogskärr, torfmossar, på sumpiga stränder o. s. v., spridd öfver hela provinsen, t. ex. *Rosenhult, Odensjön, Ask, Bosarp, Bosjökloster* (Kand. Hj. Nilsson), *Heckeberga* (Stud. B. Coster), *Torup, Skabersjö, Roslätt, Börringe, Gillesgrufvan, Vejlesjön* m. fl. st.

*** Bladflikar sågade.*

3. **P. Filix mas** (L.) Roth, småblad lansettlika, långspetsade och oskaftade; fruktplättar 1—6 på hvarje bladflik, fästa nära medelnerven och vid basen af bladflikarne. ♃ Juli, Aug.

Rotstock uppstigande, tjock och fjällig. Stamblad **1 $^1/_2$—4 fot höga**, nästan strutlikt hopsittande, ljusgröna, glatta och utan glandler, med aflångt lansettlik omkrets; bladskaft många gånger kortare än skifvan och liksom småbladens fäste fjälligt, med långa, smala och spetsiga fjäll; småblad skiftevisa, aftagande i storlek mot spetsen, vid basen på undre sidan något fjälliga; slutflikar platta, aflånga, rundadt trubbiga eller nästan tvärhuggna, i spetsen eller rundtom småsågade, med kort spetsade sågtänder. Fruktplättar slutligen sammanflytande, **med glatt, länge qvarsittande svepefjäll.**

Förek. **allmänt i skogar.**

4. **P. cristátum** (L.) Roth (**P. spinulosum** *var.* **cristatum**, i Sk. Fl. 1 uppl.), småblad äggrunda—äggrundt lansettlika, trubbiga eller kort spetsade, de nedre kort skaftade; fruktplättar vanligen 5—10, fästa närmare kanten och nående ut mot spetsen. ♃ Juli—Sept.

Kommer följ. art temligen nära och är måhända endast en bredbladig form af denna mycket varierande art. Rotstock kort och tjock, fjällig, uppstigande. Stamblad 1—2 fot höga, med aflång omkrets, glänsande ljusgröna, glatta, med det fjälliga skaftet vanligen kortare än bladskifvan, stundom tillochmed af dennas längd; småblad mer skiftevisa och mer åtskilda än hos föreg. samt kortare och bredare, med mycket färre antal, i storlek mot stambladets spets mer tvärt aftagande bladflikar; de nedersta småbladen, i följd af de båda nedersta flikarnes ansenligare storlek, från bred, nästan hjertlik bas äggrunda; slutflikar aflånga, trubbiga, hvasst sågade, med långt uddspetsade sågtänder. Fruktplättar **med länge qvarsittande svepefjäll.**

Förek. här och der i skogskärr, **spridd öfver hela provinsen, t. ex.** *Stenestad, Blinkarp, Rökaholm, Ask, Ramstorp, Axelvåld, Trolleholm, Bosarp, Åkersberg Höörs sn, Hyby, Torup, Skabersjö, Toppelugård, Ilstorp, Fjelkestad, Brodby* m. fl. st.

†† *Stamblad vanligen 2—3 gånger parbladiga.*

5. **P. spinulósum** (Retz.) DC. de nedre småbladen af första ordningen kort skaftade; småblad af andra eller tredje ordningen hvasst sågade, med långt uddspetsade sågtänder; fruktplättar talrika, nående ut mot **småbladens spetsar.** ♃ Juli, Aug.

Rotstock tjock, fjällig, snedt uppstigande eller krypande. Stamblad 1—3 fot höga, tufvade, ljusgröna, **glatta eller glandelhåriga,** med äggrund—äggrundt lansettlik omkrets; skaft ungefär af halfva skifvans längd, innehållande 5 kärlknippen, jemte småbladens fäste fjälliga; småbladen af första ordningen nedåt föga aftagande i storlek, skiftevisa eller nästan motsatta, de nedre med nästan **tvär bas,** äggrunda, de öfre aflånga—äggrundt lansettlika; småblad af andra ordningen mer eller mindre djupt parklufna (hos hufvudformen), med aflånga—äggrunda, trubbiga flikar. Fruktplättar med länge qvarsittande svepefjäll.
Förek. allmänt i skogar.

* **P. dilatátum** (Hoffm.) DC. stamblad mörkgröna, vanligen med glandler på undre sidan, 3 gånger parbladiga; för öfrigt som hufvudformen.

Förek. här och der i skogar, t. ex. *Skäralid, Esperöd, Färlöf, Broby* m. fl. st.

4. CYSTÓPTERIS Bernh. Stenbräken.

Alla stambladen likformiga, 2—3 gånger parbladiga. Fruktplättar radvis anordnade på ömse sidor om medelnerven och något aflägsnade från bladkanten, rundade och betäckta af ett rundadt, hinnaktigt, under fruktplätten fäst samt slutligen tillbakarulladt och affallande svepefjäll. *Lågväxt, späd och bräcklig ormbunke med tjock, krypande och grenig rotstock samt ljusgröna stamblad.*

1. **C. frágilis** (L.) Bernh. stamblad med aflång—äggrundt lansettlik omkrets; bladskaft af skifvans längd eller kortare. ♃ Juli, Aug.

Rotstock tätt fjällbeklädd, temligen tjock, grenig och krypande. Stamblad 3—10 tum höga, vanligen spridda, ljusgröna eller gulaktiga, glatta, men stundom försedda med glandler, 1—3 gånger parbladiga, mycket varierande i afseende på flikigheten; bladskaft halftrinda, nedtill fjälliga; småblad af första ordningen nedåt föga aftagande i storlek, kort skaftade, motsatta eller parvis **närmade hvarandra,** äggrunda—äggrundt lansettlika och merendels kort spetsade; småblad af andra ordningen aflångt äggrunda, trubbiga, tandade eller parklufna—parbladiga; slutflikar trubbigt eller hvasst tandade—sågade. Fruktplättar nästan sammanflytande.
Förek. allmänt bland stenar, på gärdesgårdar, i klippspringor o. s. v.

5. WOODSIA R. Br. Hällebräken.

Alla stambladen likformiga, enkelt parbladiga, med nedtill ledade skaft. Fruktplättar något aflägsnade från bladkanten, radvis anordnade på ömse sidor om medelnerven och snart sammanflytande, rundade, omgifna af ett skålformigt, slutligen hårlikt flikadt

svepefjäll. *Liten ormbunke med mörkgröna, jemte skaften håriga och fjälliga stamblad.*

1. **W. ilvénsis** (L.) R. Br. stamblad på undre sidan jemte skaftet och småbladens fäste beklädda med bruna fjäll och hår, med aflångt lansettlik omkrets och parklufna—pardelta småblad. ♃ Juli—Sept.

Rotstock fjällig, tjock, mycket grenig, med korta, uppräta och tätt hopstående grenar. Stamblad jemte de qvarsittande nedre delarne af föregående årens bladskaft tätt tufvade, 3—6 tum höga, mjuka och mörkgröna, kort spetsade, äfven på öfre sidan glest långhåriga, vanligen mycket längre än skaftet, vid förvissnandet lätt lossnande från bladskaftets nedre del vid leden; småblad skiftevisa—motsatta, aflångt äggrunda, trubbiga, oskaftade, de nedre föga mindre än de mellersta; sluttlikar rundade—aflångt äggrunda, trubbiga och trubbigt naggade. Fruktplättar slutligen nästan betäckande småbladets undre sida.

Förek. sällsynt på klippor i nordvestra delen, t. ex. *Båstad* (Dr L. Neuman), *Ulfsberg* nära *Långstorp* i *Höörs sn* (Doc. S. A. Tullberg).

6. ASPLÉNIUM L. Bergsspring.

Alla stambladen likformiga, 1—2 gånger parbladiga. Fruktplättar radvis anordnade på ömse sidor om medelnerven, aflägsnade från kanten, aflånga och betäckta af ett aflångt, i fruktplättens yttre kant fäst och mot medelnerven fritt svepefjäll. *Större eller mindre ormbunkar med tätt tufvade stamblad.*

Öfversigt öfver arterna.

† Stamblad regelbundet parbladiga.

* Småblad af första ordningen aftagande i storlek mot stambladets bas och spets.

Stamblad 2—3 gånger parbladiga. . . . . . *A. Filix femina.*
Stamblad enkelt parbladiga. . . . . *A. Trichomanes.*

** De nedersta småbladen af första ordningen störst.

Stamblad spetsiga; småblad af första ordningen bredast vid basen. *A. Adiantum nigrum.*
Stamblad trubbiga; småblad bredast ofvan midten, rutformiga—omvändt äggrunda eller nästan rundade; stamblad merendels 2 gånger parbladiga. . . . . *A. Ruta muraria.*
Småblad bredast ofvan midten, smalt vigglika; stamblad enkelt parbladiga. . . . . *A. germanicum.*

†† Stamblad gaffellikt sammansatta. . . . . . *A. septentrionale.*

---

† *Stamblad regelbundet parbladiga.*

* *Småblad af första ordningen aftagande i storlek mot stambladets bas och spets.*

1. **A. Filix fémina** (L.) Bernh. stamblad 2 gånger parbladiga; bladskaft nedtill fjälliga, flere gånger kortare än skifvan. ♃ Juli, Aug.

β **complicátum** Hn. stamblad hälften mindre, med uppåt rigtade, S-formigt krökta småblad och nästan helbräddade slutflikar.

γ **molle** Schreb. stamblad mindre, mjuka, enkelt parbladiga, med dubbelt pardelta småblad.

Rotstock grof, nästan upprätt och upptill grenig. Stamblad 1—3 fot höga, strutlikt hopstående, ljusgröna, glatta, med aflångt lansettlik omkrets samt vid basen plattade, fjälliga och svartbruna, högre upp halftrinda skaft; småblad af första ordningen nästan oskaftade, från bred bas lansettlika, långspetsade, de nedre stundom nästan motsatta, kortare och bredare, de derpå följande skiftevisa; småblad af andra ordningen oskaftade, nästan motsatta, aflånga, trubbiga, nästan dubbelsågade eller parklufna, med i spetsen sågade flikar. Fruktplättar med konvexa, i kanten fransade svepefjäll, slutligen sammanflytande, de nedre på hvarje småblad ofta genom förening af 2 fruktplättar hästskoformiga.

Förek. allmänt i skogar; β *complicatum* vid *Broby* (Apoth. C. O. Hamnström) och troligen på flere andra ställen; γ *molle* sällsynt på torra backar vid *Bosarp*.

2. **A. Trichómanes** L. stamblad enkelt parbladiga; bladskaft mycket korta, utan fjäll. ♃ Juli.

Rotstock kort, krypande, upptill beklädd med smala, svarta fjäll. Stamblad tätt tufvade, 3—10 tum höga, mörkgröna, styfva, nästan läderartade och öfvervintrande, med smal, nästan jemnbred omkrets; bladskaft rundadt trekantiga, på öfre sidan platta och med smalare ljusare kanter, jemte småbladens fäste bågböjda, svartbruna; småblad rundade—rundadt aflånga, vid basen något sneda och helbräddade, mot spetsen grundt naggade, otydligt skaftade och nästan motsatta. Fruktplättar enkla, få och glesa, med glatta, helbräddade svepefjäll.

Förek. här och der i bergsspringor, bland stenar o. s. v., t. ex. *Båstad* (Dr L. Neuman), *Kullen*, *Skäralid*, *Odensjön*, *Anneklef* vid *Höör*, *Kungsmarken*, *Fogelsång*, *Stenshufvud*, *Forsakar* vid *Degeberga* (Kand. Hj. Nilsson), *Balsberg*, *Oppmanna*, *Arkelstorp* och *Wånga* (Kand. Hj. Nilsson), *Qvinnoön* i *Immeln*, *Glimåkra* (Kand. Hj. Nilsson), *Knislinge* (Stud. S. Murbeck), *Broby* m. fl. st.

** *De nedersta småbladen af första ordningen störst.*

3. **A. Adiántum nigrum** L. stamblad äggrundt triangelformiga, spetsiga, enkelt eller ofta dubbelt parbladiga; småblad af första ordningen bredast vid basen, parklufna—parbladiga, med talrika, rundade—aflånga, hvasst tandade, ej sällan parklufna flikar eller småblad. ♃ Juli—Sept.

Rotstock grof, kort och nästan uppratt, beklädd med flikade fjäll. Stamblad tufvade, 4—10 tum höga, glatta, glänsande gröna och nästan läderartade; bladskaft af bladskifvans längd eller längre, utan fjäll, glatta, nedtill äfvensom längs öfre sidan mot spetsen svartbruna; småbladens fäste smalt vingkantadt; småblad af första ordningen skiftevisa, skaftade, äggrunda—äggrundt lansettlika, spetsade eller trubbiga; slutflikar med tydlig medelnerv. Fruktplättar stora, raka, fåtaliga på hvarje småblad eller bladflik, slutligen sammanflytande, ej fullständigt betäckande bladflikarne, med nästan helbräddade svepefjäll.

Förek. sällsynt bland stenar och på klippor, i synnerhet i bokskogar, t. ex. *Hallandsås*, *Trollehallar* nära *Rossjoholm*, *Kullen*, *Skäralid*, mellan *Dybeck* och *Efverlöf* (enl. en äldre uppgift), *Gladsax hallar*, *Kortshufvud* nära *Stenshufvud* (Stud. T. Falck).

4. **A. Ruta murária** L. stamblad äggrunda—äggrundt triangelformiga, trubbiga, 1—2 gånger parbladiga; småblad af första ordningen bredast ofvan midten, merendels delade i 2—5 rutformiga omvändt äggrunda eller rundade, i spetsen naggade småblad eller **flikar.** ♃ Juli—Sept.

Rotstock kort, grof och nästan upprätt, grenig. Stamblad tufvade, 1—4 tum höga, läderartade, mörkgröna och glanslösa, stundom enkelt 3 fingrade, med rundade och något inskurna, skaftade småblad, vanligen dubbelt parbladiga; småblad af första ordningen till ett antal af 5—9, skaftade, skiftevisa; småblad af andra ordningen kort skaftade, med otydlig medelnerv; bladskaft nedtill glest fjälliga, glandelbärande och bruna, upptill gröna, af bladskifvans längd eller längre; småbladens fäste vanligen smalt vingkantadt. Fruktplättar stora, raka och sammanflytande, nästan fullständigt betäckande flikarnes undre sida, med **fransade svepefjäll.**

Förek. sällsynt på murar och klippor, t. ex. på *Graen* vid *Landskrona*, *Lund* **på domkyrkan.**

5. **A. germánicum** Weis (**A. Breynii** Retz., i Sk. Fl. 1 uppl.), stamblad smalt lansettlika, trubbiga, enkelt parbladiga; småblad smalt vigglika, i spetsen inskuret tandade, de nedersta stundom **pardelta.** ♃ Juni—Sept.

Rotstock kort, upprätt och mycket grenig. Stamblad tätt tufvade, glatta, ljusgröna, 2—5 tum höga, glest parbladiga; bladskaft af skifvans längd eller längre, nedtill svartbruna samt beklädda **med få, smala, spetsiga, mörkt nätådriga** fjäll; småblad utan tydlig medelnerv, skaftade, skiftevisa, trubbiga, de öfre sammanflytande till ett långt och smalt, parflikadt **uddblad. Fruktplättar** 1—6 på hvarje småblad, långa, jemnbreda och parallela med småbladets längdaxel, **snart sammanflytande och nästan full**ständigt betäckande småbladens baksida, med helbräddade svepefjäll.

Förek. sällsynt i klippspringor i norra delen, t. ex. *Ifökläck*, *Skäralid*, *Röstånga* (Stud. B. Cöster), *Trollchallar* norr om *Rössjöholm*.

†† *Stamblad gaffellikt sammansatta.*

6. **A. septentrionále** (L.) Hoffm. stamblad flere gånger kortare än skaften, delade i 2—5 smala, jemnbreda, spetsiga och mot spetsen hvasst inskurna flikar. ♃ Juni—Sept.

Rotstock kort och tjock, nästan upprätt, mycket grenig. Stamblad tätt tufvade, 3—5 tum höga, vanligen bågböjda, styfva och nästan blåaktigt gröna; bladskaft nedtill svartbruna, gleshåriga, upptill gröna och glatta; småblad långa och smala, skaftade, de nedre ej sällan ofvan midten parflikade, med smala och spetsiga flikar. Fruktplättar 1—4 på hvarje småblad, mycket långa, smala och jemnbreda, parallela med småbladens längdaxel, snart sammanflytande och betäckande hela baksidan, med helbräddade svepefjäll.

***Förek.* här och der i klippspringor och stenrös,** i synnerhet i norra delen, t. ex. *Hallandsås*, *Kullen*, *Klöfvahallar*, *Odensjön*, *Röstånga* (Stud. B. Cöster), *Anneklef* vid *Höör*, *Fogelsång*, *Billeberg* nära *Hardeberga*, *Frualid*, *Balsberg*, *Arkelstorp Oppmanna sn* och *Broby* (Kand. Hj. Nilsson) m. fl. st.

7. SCOLOPÉNDRIUM J. E. Sm. Mjeltbräken.

Alla stambladen likformiga, hela. Fruktplättar radvis anordnade på ömse sidor om medelnerven och aflägsnade från bladkan-

ten, parvis förenade och derigenom skenbart täckta af ett gemensamt, långs midten öppet svepefjäll. *Medelstor ormbunke med oledade bladskaft och vanligen helbräddade stamblad.*

S. officinále (Ehrh.) DC. (**S. Phyllitis** Roth, i Sk. Fl. 1 uppl.) stamblad aflångt lansettlika, vid basen hjertlika, med korta, fjälliga skaft och småfjällig medelnerv. ♃ Juli, Aug.

Förek. enligt en äldre uppgift vid *Öfvedskloster*, men är i senare tider ej återfunnen.

8. PTERIS L. Bräken.

Alla stambladen likformiga, 2—3 gånger parbladiga. Fruktplättar samlade i en oafbrutet fortlöpande rand långs småbladens kanter och betäckta af den tillbakavikna, hinnaktiga bladkanten. *Hög ormbunke med långt skaftade, triangulära, enstaka och 2-radigt på rotstocken stälda stamblad.*

1. **P. aquilína** L. stamblad äggrundt triangulära, 2—3 gånger parbladiga, med aflånga, trubbiga och helbräddade slutflikar eller småblad af tredje ordningen. ♃ Aug., Sept.

Rotstock lång, krypande och grenig. Stamblad enstaka, 1—3 eller stundom ända till 5—6 fot höga, ljusgröna, nästan läderartade, glatta eller på undre sidan småludna; bladskaft vid basen brunludna, för öfrigt glatta, ungefär af bladskifvans längd; småblad af första ordningen mot stambladets spets regelbundet aftagande i storlek, de nedersta störst, skaftade och nästan motsatta, dubbelt parbladiga; småblad af andra ordningen nästan oskaftade, skiftevisa och aflångt lansettlika; småblad af tredje ordningen från bredare bas aflånga, trubbiga, oskaftade, nästan motsatta och merendels helbräddade, stundom parklufna, i hvilket fall fruktplättarnes rand är afbruten midt för flikarnes spetsar; de öfversta småbladen af första ordningen pardelta—parklufna. Fruktplättar sammanflytande, upphörande mot småbladens spets, med svepefjället bildadt af den tillbakavikna bladkanten.

Förek. allmänt på magra, steniga skogsbackar och betesmarker.

9. STRUTHIÓPTERIS Willd. Foderbräken.

De sterila stambladen af annan form än de fruktbärande. De förra enkelt parbladiga, med plattade och pardelta småblad; de senare mycket mindre, brunaktiga, enkelt parbladiga, med i början nästan trinda småblad. Fruktplättar sammanflytande och betäckande hela småbladets baksida, i början täckta af de tillbakavikna bladkanterna, med snart affallande, i den fria yttre kanten sargade och i fruktplättens inre kant fästa svepefjäll. *Hög ormbunke med de sterila stambladen uppkommande före de fruktbärande och strutlikt hopsittande.*

1. **S. germánica** Willd. (**Onoclea Struthiopteris** Hoffm., i Sk. Fl. 1 uppl.) de sterila stambladen aflångt lansettlika, kort skaftade och mot basen starkt afsmalnande; de fruktbärande långt skaftade, smala, nästan jemnbreda. ♃ Aug., Sept.

Rotstock kort, tjock och utvecklande grenskott. De sterila stambladen strutlikt hopsittande, 2—4 fot höga, ljusgröna eller gulaktiga, med småbladens fäste i synnerhet vid fastpunkterna hårigt; bladskaft flere gånger kortare än bladskifvan, mot basen breda, plattade och fjälliga; småblad smala, nästan jemnbredt lansettlika, långspetsade, oskaftade och skiftevisa, längs nerverna på undre sidan vanligen håriga, pardelta, med breda, aflånga, tvärhuggna eller grundt urnupna, otydligt naggade flikar. De fruktbärande stambladen sittande innanför de sterila, 1—1 ½ fot höga, mot basen afsmalnande, mörkbruna; deras skaft nästan längre än bladskifvan, grofva och längs inre sidan bredt rännformiga; småblad i början hoprullade, slutligen plattade och pärllikade, de nedersta **mycket korta och långt åtskilda.**

Förek. här och der i fuktiga skogar i mellersta och södra delen, t. ex. *Skäralid, Kongalund, Axelvald, Stehag*, hela södra stranden af *Ringsjön* från *Raröd* till *Klinta* (Kand. Hj. Nilsson), *Lillö, Pugerup, Oshyholm, Lyby, Marianelund, Simontorp, Krageholm, Esperod, Mellby, Forsakar* vid *Degeberga, Maltesholm* m. fl. st.

10. BLECHNUM L. Kambräken.

De sterila stambladen af något olika form med de fruktbärande. De förra kortare och bredare, enkelt pardelta, med tätt sittande, bredare, helbräddade flikar; de senare längre och smalare, nästan parbladiga, med smala, glesa och platta småblad. Fruktplättar långa, smala och jemnbreda, slutligen sammanflytande, med jemnbreda, längs fruktplättens yttre kant fästa och i den inre fria, helbräddade svepefjäll. *Temligen lågväxt ormbunke med tufvade, smalt lansettlika, läderartade stamblad och de fruktbärande stambladen* ***utgående mellan de sterila.***

1. **B. Spicant** (L.) Sm. de sterila stambladen mycket kort skaftade, med aflångt jemnbreda, helbräddade, trubbiga, med kort udd försedda och mot basen i storlek starkt aftagande flikar; de fertila stambladen längre och längre skaftade än de sterila. ♃ Juli, Aug.

Rotstock kort, grof och snedt uppstigande. De sterila stambladen ½—1 fot **höga, tufvade, smalt lansettlika och mot båda** ändar temligen likformigt afsmalnande, läderartade, **mörkgröna och på baksidan** blekare, glatta; bladskaft **många gånger kortare än bladskifvan, rännformiga och nedtill fjälliga; bladflikar** något krökta uppåt, i kanten tillbakavikna, de öfversta och nedersta mycket kortare och bredare, nästan rundade. De fruktbärande stambladen 1—1 ½ fot höga, med längre skaft, som stundom äro af skifvans längd och, liksom småbladens fäste, bruna; småblad från något bredare bas smalt jemnbreda, spetsiga, skiftevisa och i synnerhet mot stambladets bas starkt aftagande i storlek. Fruktplättar betäckande småbladens hela baksida, med undantag af spetsen.

Förek. här och der i fuktig skogsmark bland buskar, t. ex. *Forslöfs sn* flerestädes, *Kullen, Kulla Gunnarstorp* och *Gåsebäck* vid *Helsingborg* (Kamrer S. J. Södervall), mångenstädes på *Söderåsen*, t. ex. *Snaferhallar, Kågeröds* och *Stenestads snr, Skäralid* m. fl. st. (Doc. S. A. Tullberg); *Baringe, Källeröd, St. Röka, Ramstorp, Höör, Tjörnarp, Kungsmarken* mot *Linnebergа, Simontorp, Svansjö Illstorps sn*, mellan *Frörum* och *Tranås, Andrarum, Wallarum Frenninge sn* (Doc. S. A. Tullberg), *Oppmanna sn* flerestädes (Kand. Hj. Nilsson). *Breanäs, Englarp Röke sn, Hörja* vester om *Meglebjer, Spaglarod* nära *Hesslеholm, Hofdala, Brönnestad, Bosarp, Ö. Ljungby, Carlstorp* m. fl. st.

2 Flocken. OSMUNDACEÆ.

11. OSMÚNDA Tourn. Safsa.

Stamblad dubbelt parbladiga; deras nedre del steril, med breda, platta småblad, den öfre delen fruktbärande, af annan form än den nedre, med smala, på baksidan af fruktplättar betäckta småblad. Fruktplättar fästa i bladkanterna, sammanflytande, utan svepefjäll. Sporfrukter nästan oskaftade, med ofullständig ring, snedt omvändt äggformiga och öppnande sig genom en längdspringa i tvänne skal. *Mycket hög, praktfull ormbunke med tufvade stamblad och grof, uppstigande rotstock.*

1. **O. regális** L. stamblad aflångt äggrunda, läderartade; småblad af första ordningen kort skaftade, nästan motsatta, de af andra ordningen skiftevisa, nästan oskaftade, med snedt tvärhuggen eller **hjertlik bas, aflånga, trubbiga.** ♃ **Juli, Aug.**

Rotstock utan fjäll, grof och uppstigande. Stamblad 2—6 fot höga, tufvade, glatta och ljusgröna, med korta, rännformiga, nedtill plattade skaft utan fjäll; de sterila småbladen af första ordningen föga aftagande i storlek mot stambladets spets, mångpariga; småblad af andra ordningen tydligt nerviga, med broskartad, otydligt finsågad kant; de öfversta 5—9 paren småblad af första ordningen bärande fruktplättarne och småningom aftagande i storlek mot spetsen, mer närmade hvarandra och betydligt mindre, bruna eller gulaktiga; deras småblad af andra ordningen mycket smalare än **de sterila, jemnbreda.**

Förek. temligen sällsynt vid åstränder i skogstrakter i norra och mellersta delen, t. ex. *Östad Näsums sn* (Kamrer S. J. Södervall). *Ekeshult* i ån vid sågqvarnen, *Loushults sn* vid *Strömsborg, Broby, Emitslöf, Hjersås* (Kand. Hj. Nilsson). *Knislinge*, utmed *Almaån* vid *Spånga*, ***Kjellstorps holmar Hörja sn,*** *Elfdalen* nära *Klippan* (Baron N. Gyllenstierna), *Össjö* vid *Nedre Mölla, Stora Mölla, Riseberga sn* flerestädes vid *Rönneå, Djupedal* vid *Rönneå* (Doc. S. A. Tullberg), *Bosjökloster, Hörby* flerestädes **m. fl. st.**

---

101 Fam. OPHIOGLÓSSEÆ. R. Br.

Stamblad i knoppen raka, bestående af en bakre (nedre), steril samt en främre (öfre), fruktbärande del. Sporfrukter oskaftade och utan ring, 2-radiga, klotrunda och insänkta i bladets massa, öppnande sig till hälften i tvänne skal. *Ormbunkar med rotstock, merendels ett enda stamblad och i enkla eller greniga ax samlade sporfrukter.*

Anm. Det genom sporens groning uppkommande prothallium är nedsänkt i jorden, knöligt uppsväldt och ej grönt. Liksom hos öfriga ormbunkar utvecklas på denna bildning båda slagen af befruktningsorgan samt den stam- och bladbärande generationen. Sporfrukterna hos hithörande växter utgöras af **de ombildade bladflikarne.**

Öfversigt öfver slägtena.

Sporfrukter åtskilda, samlade i ett merendels grenigt ax. . *Botrychium.*
Sporfrukter förenade, samlade i ett enkelt ax. . . . . *Ophioglossum.*

---

1. BOTRÝCHIUM Sw. Låsgräs.

Växter med väl utbildade, vanligen ensamma stamblad. Stambladets sterila del *(bladskifran)* nästan alltid mer eller mindre pardelad. Sporfrukter åtskilda, samlade i ett merendels grenigt ax. För öfrigt samma karakterer som för fam. *Små ormbunkar med merendels glatt och något köttig bladskifra.*

† *Bladskifva fäst vid eller ofvan stambladets midt, nästan oskaftad.*

1. **B. Lunária** (L.) Sw. bladskifva nästan oskaftad, aflång, enkelt pardelt, med motsatta, vid basen vigglika, manlikt halfrunda **flikar. ♃ Juni, Juli.**

Rotstock kort, upprätt, utvecklande grenskott. Stamblad merendels 3—8 tum högt, ensamt, långt •skaftadt, glatt, nästan köttigt, grönt eller något gulaktigt; bladskaft nästan trindt, vid basen omgifvet af torra, svartbruna slidor, nedtill vidgadt och fullständigt omslutande den öfvervintrande knoppen; bladskifva sällan nående stambladets fruktbärande del, vid basen hjertlik och med bredt vigglik, 2—3-flikig eller smalt aflång och hel spets, till basen delad i 4—7 par helbräddade, tandade eller inskurna flikar. Stambladets fruktbärande del bildande ett enkelt eller dubbelt pargrenadt ax, som dessutom stundom är grenadt ända från bladskifvans fästpunkt i 2—3 grenar. Sporfrukter gula.

Förek. här och der på torra, gräsbevuxna betesmarker, t. ex. *Eltdalen* nära ***Klippan*** (Baron N. Gyllenstierna), *Riseberga, Klofrahallar* (Stud. B. Cöster), *Skäralid* (Skolyngl. R. Wallengren), *Blinkarp, Lackalänge*, mellan *Fogelsång* och ***Sandby, Alnarp, Malmö, Ystad*** flerestädes (Kand. E. Ljungström), *Hammar Ingelstorps sn, Esperöd, Widtsköfle* (Hr Th. Brown), *Åhus* (Kand. M. Lovén), *Nosaby, Oppmanna* (Kand. Hj. Nilsson), *Hammar* vid *Christianstad* (Kand. Hj. Nilsson), *Tydinge Broby sn* m. fl. st.

2. **B. matricariæfólium** A. Br. stamblad kort skaftadt, äggrundt, trubbigt, dubbelt pardelt, med aflanga, trubbiga slutflikar. ♃ Maj —Juli.

Stamblad ensamt, utgående från spetsen af en något förlängd, smal och upprätt rotstock, vid basen omgifvet af torra, ljusbruna fjäll, 3—6 tum högt, glatt och grågrönt, med mycket långt, tjockt och bräckligt skaft; bladskifva utgående nära under axet, med triangelformigt äggrund—aflångt äggrund omkrets, i spetsen rundad eller tvärhuggen, med 3—5 par aflånga, trubbiga flikar af första ordningen och aflånga eller stundom nästan omvändt äggrunda, något naggade slutflikar. Ax med kort och tjockt skaft, dubbelt pargrenadt, med de nedre grenarne af första ordningen skaftade.

Förek. sällsynt och vanligen mycket sparsamt på torra betesmarker, t. ex. *Hesslcholm* (Prov. J. Persson), *Horja* vester om *Maglehjer* (Lekt. P. Olsson), *Helsingborg* på sandiga ställen nära kusten (Adj. P. W. Strandmark), *St. Hammar*, *Ystad* i sandplanteringen (Kand. E. Ljungström), *Esperöd, Åhus* i *Espet* (Stud. J. Billing).

†† *Bladskifva långt skaftad och utgående långt nedom stambladets midt.*

3. **B. simplex** Hitchc. bladskifva rundad—hjertlikt äggrund, rundtrubbig, hel eller delad i 3 breda, rundade, skaftade flikar; ax nästan enkelt. ♃ Juni, Juli.

Lågväxt ormbunke med 1—4 tum högt, mycket kort skaftadt, nedtill ofta något bågböjdt stamblad, hvars skifva ej når upp till axet och sällan är enkelt pardelt, med 2—7 par aflånga, omvändt äggrunda, helbräddade flikar. Axets grenar vanligen mycket korta och skaftade. Skånska exemplar osedda af författaren.

Förek. mycket sällsynt på torra ställen, t. ex. *Silfåkra*, *Köpingeåns* utlopp (enl. Hn. Skand. Fl. 11:te uppl.).

4. **B. ternátum** (Thunb.) Sw. (**B. rutaceum** Sw., i Sk. Fl. 1 uppl.) bladskifva bredt triangelformig, dubbelt pardelt, med snedt hjertlikt äggrunda, trubbiga och ofta parklufna flikar af andra ordningen; ax dubbelt pargrenadt. ♃ Juni, Juli.

Rotstock grof, kort och upprätt. Bladskifva ofta öfvervintrande och den fruktbärande plantan sålunda bärande två bladskifvor, nämligen en under året uppkommen samt en annan, under den nya fäst, föreg. år tillhörande och mer eller mindre förvissnad bladskifva; stundom utvecklas under samma år två bladskifvor, af hvilka den ena kan vara steril. Bladskifva utgående från stambladets bas, med ofta hårigt skaft och stundom på nerverna hårig, med 2—4 par skiftevisa eller motsatta flikar af första ordningen och triangelformig, parklufven samt trubbig ändflik; de nedre flikarne af såväl första som andra ordningen kort skaftade. Ax merendels skjutande upp öfver bladskifvan, med äggrundt triangulär omkrets och de nedre grenarne af första ordningen ofta långt skaftade.

Förek. sällsynt på torra, sandiga ställen i synnerhet i barrskog, t. ex. *Tossjö*, *Skelderviken* (Dr J. Eriksson), *Ystad* i sandplanteringen.

2. OPHIOGLÓSSUM Tourn. Läketunga.

Bladskifva hel. Sporfrukter sinsemellan hopväxta till ett smalt, jemnbredt och enkelt ax. För öfrigt samma karakterer som för fam. *Liten ormbunke med kort rotstock och helbräddad, nästan nätådrig bladskifva.*

1. **O. vulgátum** L. bladskifva äggrund—lansettlik, merendels trubbig, helbräddad, glatt och något köttig. ♃ Juli, Aug.

Rotstock kort, upprätt och djupt nedsänkt i jorden, utvecklande grenskott. Stamblad merendels ensamt från hvarje rotstock, 4—10 tum högt, vanligen långt skaftadt, med nästan trindt, nedtill ej slidlikt vidgadt skaft; bladskifva fäst vid, nedom eller ofvan stambladets midt, oskaftad och något omfattande, blekgrön eller gulgrön, utan tydlig medelnerv. Ax långt skaftadt, smalt och plattadt, merendels kort uddspetsigt, med sporfrukterna regelbundet anordnade i 2 rader.

Förek. temligen sällsynt på gräsbevuxna betesmarker och hafsstränder, t. ex. vid *Stehag*, *Saxtorp*, *Alnarp*, *Tulesbo*, *Esperöd*, *Brösarp*, *Åhus* vid *Helgeåns* utlopp (Kand. M. Lovén), *Christianstad* (Lekt. L. J. Wahlstedt), *Beckaskog* m. fl. st.

102 Fam. EQUISETÁCEÆ. Michx.

Växter med ledad stjelk och små, kranssittande, fjäll-lika samt nedtill slidlikt hopväxta blad. Sporfrukter i flere kransar, samlade i ett toppstäldt ax och bestående af ett sköldlikt fjäll, som på undre sidan bär 4—7 säcklika, sporerna inneslutande rum. Sporer omgifna af 2 breda, slutligen elastiskt uppspringande spiralband.

Anm. Sporerna hos hithörande växter frambringa vid groningen ett grönt, plattadt och merendels starkt flikadt prothallium, som i regeln bär endast ♂ eller endast ♀ organ.

1. **EQUISÉTUM** Tourn. Fräken.

Samma karakterer som för fam. *Örter med rotstock och ledade, strimmiga samt ihåliga stjelkar, som än äro enkla och då ej sällan gulaktiga, än grenade, med grenarne uppkommande nedanför de slidlikt hopväxta bladen.*

Öfversigt öfver arterna.

† **Stjelk nästan slät, ej öfvervintrande; ax trubbigt.**

* Vårväxter. Fruktbärande stjelkar åtminstone i början ej gröna, vanligen enkla och mycket olika de sterila: grenar utan central lufthåla.

a. Fruktbärande stjelkar uppkommande före de sterila, vanligen grenlösa och efter fruktmognaden förvissnande. . . ***E. arvense.***

b. Båda slagen stjelkar samtidigt uppkommande: de fruktbärande i början bruna och grenlösa, slutligen gröna och grenade.

Kransgrenar vanligen enkla och 3-kantiga: slidtänder lansettlika, spetsiga. . . . . *E. pratense.*

Kransgrenar 1—2 gånger grenade, 4—5-kantiga: slidtänder aflångt lansettlika, trubbiga. . . . . *E. sylvaticum.*

** Sommarväxter. Fruktbärande och sterila stjelkar likformiga och samtidigt uppkommande: grenar med central lufthåla.

Stjelk fårad, flerpipig. . . . . *E. palustre.*

Stjelk strimmig, enpipig. . . . . *E. fluviatile.*

†† Stjelkar likformiga, sträfva, öfvervintrande: ax spetsigt. . *E. hiemale.*

---

† *Stjelk nästan slät, ej öfvervintrande: ax trubbigt.*

* *Vårväxter. Fruktbärande stjelkar, åtminstone i början, ej gröna, mycket olika de sterila: grenar utan central lufthåla.*

a. *Fruktbärande stjelkar uppkommande före de sterila, vanligen grenlösa och efter fruktmognaden förvissnande.*

1. **E. arvénse** L. fruktbärande stjelkar ljusbruna, med inuti tätt axskaft och i 8—12 lansettlika, spetsiga tänder klufna slidor; sterila stjelkar med vanligen 4-kantiga, enkla grenar. ♃ Apr., Maj.

Rotstock lång, krypande, grenig och vid lederna knöligt uppsväld, först frambringande fruktbärande och derefter sterila grenar. De förra $^1/_2$—1 fot höga, ljusbruna, saftiga, bräckliga och nästan genomskinliga, ofårade, trinda och utan kransgrenar, med uppåt vidgade, veckade, långt åtskilda slidor, hvilkas tänder äro i spetsen svartbruna och ofta parvis sammanhängande. De sterila stjelkarne omkring fotshöga, gröna, fårade, med 4—18 fåror, något sträfva, inuti mångpipiga, greniga, med upprätta—utstående, 4- (sällan 3—5-) kantiga grenar och tilltryckta, ljusgröna slidor, som äro klufna i 12—18, med en hvit hinnkant försedda tänder; kransgrenarnes första stamled utskjutande ur den nedersta slidan. Ax aflångt cylindriskt. Den sterila stjelken utvecklar stundom ax fram på sommaren.
Förek. **allmänt på åkrar och åkerrenar.**

b. *Båda slagen stjelkar uppkommande samtidigt; de fruktbärande i början bruna och grenlösa, slutligen gröna, grenade samt liknande de sterila.*

2. **E. praténse** Ehrh. den fruktbärande stjelken med uppåt vidgade, grundt 12—20-klufna slidor och smalspetsade, bredt hinnkantade slidtänder; kransgrenar merendels enkla, 3-kantiga. ♃ Apr., Maj.

Rotstock lång, krypande och grenig, utan knöliga uppsvällningar. Fruktbärande stjelkar $^1/_2$ fot höga eller lägre, i början rödbruna eller gulhvita, enkla eller upptill med outvecklade kransgrenar, tätt beklädda med grågröna, veckade och vidgade slidor med bruna, blekt hinnkantade slidtänder, som hafva tydliga sidonerver och utlöpande medelnerv. De sterila stjelkarne, liksom längre fram på sommaren, sedan axet förvissnat, de fruktbärande, fotshöga, grågröna, fårade och något sträfva, med rakt utstående eller nedåt bågböjda kransgrenar, som merendels äro 3-, sällan 4—5-kantiga och på kanterna sträfva, med 3-tandade slidor och långspetsade slidtänder, hvilkas nerv försvinner nedanför spetsen. Ax nästan cylindriskt och långskaftadt, gulaktigt.
Förek. **allmänt på torra ängar och skogsbackar.**

3. **E. sylváticum** L. den fruktbärande stjelken med uppåt vidgade slidor och 3—6 aflångt lansettlika, trubbiga slidtänder; kransgrenar 1—2 gånger grenade, 4—5-kantiga. ♃ Maj, Juni.

Rotstock krypande, stundom knöligt uppsväld vid lederna. Den fruktbärande stjelken i början $^1/_2$—1 fot hög och ljust rödbrun, enkel eller med ännu outvecklade grenämnen, nästan täckt af de stora, vidgade, nedtill blekt grågröna, upptill rödbruna slidorna; slidtänder i spetsen ofta småtandade, bestående af flere förenade slidtänder och i följd deraf genomdragna af flere gröfre, långt under spetsen upphörande nerver (medelnerver till slidtänderna) utan sidonerver. Ax aflångt äggformigt, skaftadt, större än hos föreg., rödbrunt. Den sterila stjelken 1—2 fot hög, ljusgrön, trind och mångfårad; kransgrenar talrika, båglikt nedböjda eller rakt utstående (*β capillare*), på kanterna sträfva, med 4—5-tandade slidor; grenar af andra och tredje ordningen 3-kantiga och med 3-tandade slidor, hvilkas tänder hafva utlöpande medelnerv.
Förek. **allmänt i skogar.**

** *Sommarväxter. Fruktbärande och sterila stjelkar likformiga och samtidigt uppkommande; grenar med central lufthåla.*

4. **E. palústre** L. stjelk 6—8-fårad, flerpipig; slidtänder bredt hinnkantade. ♃ Juni, Juli.

β **polystáchion** Retz. kransgrenar axbärande.

γ **tenéllum** Fr. stjelkar tufvade, enkla, trådlika och 4-kantiga.

δ **arenárium** Fr. fruktbärande stjelkar nästan enkla, nedtill med talrika, nedliggande, sterila grenar.

Rotstock lång, grenig, glänsande svartbrun, stundom vid lederna knöligt uppsväld, utan central lufthåla. Stjelkar $\frac{1}{2}-1\frac{1}{2}$ fot höga, [illegible] grågröna, **nästan släta, med** den centrala lufthålan ej större än de periferiska och med det inre partiet lätt skiljbart från det yttre (liksom hos alla föreg. arter); slidor uppåt något vidgade, dubbelt så långa som breda, gröna, med 6—8 lansettlika, spetsiga, svartbruna och hvitt hinnkantade slidtänder; kransgrenar merendels talrika i hvarje krans, uppräta eller något utstående, vanligen 5-kantiga, med sträfva kanter och 5-tandade slidor, enkla eller de nedre grenade. Ax vanligen långt skaftade, aflångt jemnbreda, merendels svarta.

Förek. allmänt på fuktiga, gräsbevuxna ställen, stränder o. s. v.; *β polystachion* här och der på sandiga ställen i sällskap med hufvudformen, t. ex. *Raflunda, Widtsköfle*, mellan *Lyngsjö* och *Köpinge*; *γ tenellum* mellan *[illegible]* och *Ottarp, Åkersberg* nära *Höör, Gladsax*; *δ arenarium* på sandiga ställen, t. ex. *Falsterbo, Lomma, Köpinge*.

5. **E. fluviátile** L. stjelk strimmig, enpipig; slidtänder nästan **utan hinnkant.** ♃ **Juni, Juli.**

β **limósum** L. stjelk nästan enkel.

Rotstock lång och grenig, knöligt uppsväld vid lederna och försedd med en central lufthåla. Stjelkar $1\frac{1}{2}-2\frac{1}{2}$ fot höga, grågröna, släta, 15—20-strimmiga, med mycket stor central lufthåla samt det yttre och inre lagret ej skiljbara, enkla eller ofvan midten greniga, med talrika, mot stjelkens spets och bas i storlek aftagande, utstående, 4—7-kantiga och enkla grenar; de sterila stjelkarne med lång, smal och grenlös spets; slidor nästan lika breda som långa, nästan tilltryckta, glänsande bruna eller blekgröna, **med 15—18 syllika, svartbruna** tänder utan eller med smal hinnkant. **Ax korta, kort skaftade, aflångt äggformiga.**

***Förek.* allmänt i kärr, vid stränder o. s. v.**

†† *Stjelkar likformiga, sträfva, öfvervintrande, nästan enkla; ax spetsiga.*

6. **E. hiemále** L. stjelk enpipig, mångrefflad, enkel; slidor cylindriska, med snart affallande tänder. ♃ Apr. eller Juli, Aug.

Rotstock lång, vid lederna knöligt uppsväld, svartbrun, med central lufthåla och uppstigande grenar. Stjelkar ensamma eller något tufvade, 1—3 fot höga, 14—20-fårade, bräckliga, grågröna och mycket sträfva; slidor korta och nästan tilltryckta, fårade, efter tändernas affallande i öfre kanten naggade, de nedersta och vanligen äfven de öfversta svartbruna, de mellersta hvita med ett bredare svartbrunt band vid basen och ett smalare upptill; slidtänder 8—30 och deröfver, korta och syllika. Ax oskaftade eller kort skaftade, svartbruna, ovala—**aflånga.**

Förek. här och der i skogsmark och vid stränder, t. ex. ***Kullen, Ramstorp, Sätofta Höörs sn, Gudmundtorp, Klemmedstorp***, *Lackalänge, Heckeberga, Bjersjölagård, Söfdeborg, Röddinge, Esperöd* m. fl. st.

103 Fam. MARSILEÁCEÆ. R. Br.

Blad i knoppen inrullade och utgående från en krypande, rotslående stam. Sporfrukter dels hanliga dels honliga, inneslutna inom gemensamma, kapsellika fruktgömmen, som äro fästa på stammen (hos vårt slägte). *Vattenväxter.*

Anm. Hithörande växter hafva tvänne slags sporer, som uppkomma i särskilda sporfrukter. De honliga sporerna *(makrosporerna)* äro ensamma i hvarje sporfrukt och på samma gång betydligt större än de hanliga *(mikrosporerna)*, som uppstå till ett stort antal inom hvarje sporfrukt. I makrosporen uppstår ett grönt prothallium, som endast till en del framträder ur sporen och på hvilket honorganen bildas, under det hanorganen frambringas af mikrosporerna. Efter befruktningen utvecklas på prothallium den stam- och bladbärande generationen.

1. PILULÁRIA Vaill. Furgräs.

Fruktgömmen fästa på stammen, klotrunda, 4-rummiga (hos vår art) och öppnande sig till midten i 4 tänder. Makrosporernas frukter i fruktgömmets nedre, mikrosporernas i dess öfre del. *Vattenväxt med krypande, rotslående stam och i knippen samlade, syllika blad.*

1. **P. globulífera** L. blad trådsmala och spetsiga; fruktgömmen kort skaftade eller nästan oskaftade, tilltryckt brunhåriga, 4-rummiga. ♃ Juni—Sept.

Späd, ljusgrön ört. Stjelk 4—10 tum lång, krypande, grenig och trådsmal, med knippen af enkla, tagelsmala rötter midt under bladknippena. Blad 2—5 tillsammans i knippen, sällan enstaka, 2—3 tum höga, glatta. Fruktgömmen af pepparkorns storlek, enstaka, läderartade.

Förek. temligen sällsynt på öfversvämmade ställen i synnerhet i norra och mellersta delen af provinsen, t. ex. *Engelholm, Kullen, Hessleholm* (Prov. J. Persson), *Grydt. Tydingesjön Broby sn, Christianstad, Årup, Höör, Eslöfs mosse, Vasasjön* nära *Högestad* m. fl. st.

---

104 Fam. ISOËTEÆ. Reich.

Blad i knoppen raka, utgående från en kort, knölig och nästan skiflik rotstock. Sporfrukter omslutna af bladens nedre, slidlikt vidgade del; de i de yttre bladen befintliga innehållande stora (makrosporer), de i de inre bladen små sporer (mikrosporer).

Anm. Sporernas utveckling är hos denna familj till sina allmänna grunddrag öfverensstämmande med den hos föreg.

1. ISOËTES L. Braxengräs.

Samma karakterer som för familjen. *Nedsänkta, glatta vattenväxter med sammandragen, skiflik och slutligen 2-delt rotstock och trådsmala, syllika, inuti 4-pipiga, tätt tufvade blad.*

1. **I. lacústris** DUR. blad mörkgröna, styfva, upprätta eller båglikt utböjda, kortare tillspetsade; makrosporer gråaktiga, tagglösa. ♃ Juli—Sept.

Rotstock knölig, fårad efter längden, slutligen 2-delt, med snedt nedåt rigtade flikar och talrika, långa birötter från sidorna och basen. Blad 2—7 tum långa eller stundom ännu längre, 4-kantigt halftrinda, nästan svartgröna och ogenomskinliga, vanligen ej hopfallande, när de upptagas ur vattnet, merendels affallande på våren. Makrosporer försedda med låga, sinsemellan sammanbundna åsar.

Förek. här och der i åar och insjöar, i synnerhet i norra och mellersta delen af provinsen, t. ex. *Christianstad, Ifösjön, Prestsjön Örkelljunga sn, Bosarps sjö Heglinge sn* (må hända följ.), *Ringsjön, Krageholmssjön* (Kand. E. Ljungström) m. fl. st.

2. **E. echinóspora** DUR. blad ljusgröna eller gulbruna, slaka, långspetsade; makrosporer krithvita, taggiga. ♃ Juli—Sept.

Mycket lik föreg. Rotstock ofårad, 2-delt, med horizontalt utbredda flikar. Blad mer genomskinliga, vanligen hopfallande i flera knippen, när de upptagas ur vattnet, merendels affallande på hösten.

Förek. sällsynt i norra delen, t. ex. i sjön *Immeln.*

---

105 Fam. LYCOPODIÁCEÆ. Michx.

Mosslika örter med gaffellikt grenad stjelk. Blad små, platta och ej sällan barrlika, oskaftade, spiralstälda eller motsatta. Sporfrukter enstaka i bladvecken, ensamma eller samlade i ax i grenspetsarne, små, njurformiga, öppnande sig med 2 ofullständiga skal. Sporer likformiga eller af 2 slag (makro- och mikrosporer).

Anm. Det i Skånes Flora representerade slägtet af denna familj har endast ett slags sporer, som motsvara mikrosporerna och hvilkas utveckling ännu ej är fullständigt utredd.

1. LYCOPÓDIUM L. Lummer.

Sporfrukter af ett slag, inneslutande mikrosporer. *Ständigt grönskande, vanligen nedliggande, mosslika örter.*

Öfversigt öfver arterna.

† **Sporfrukter i vinklarne af oförändrade blad.** . . . . . *L. Selago.*

†† Sporfrukter i vinklarne af skärmblad och anordnade i ax.

* **Ax oskaftade.**

Blad smala, syllika, kortare än de långspetsade skärmbladen. *L. inundatum.*

Blad smalt lansettlika, längre än de kort uddspetsade skärmbladen. *L. annotinum.*

** Ax skaftade.

Blad med en hvit hårudd. . . . . *L. clavatum.*

Blad utan hårudd. . . . . *L. complanatum.*

---

† *Sporfrukter i vinklarne af oförändrade blad.*

1. **L. Selágo** L. stjelk uppstigande—upprätt; blad utstående, lansettlika, taggspetsade. ♃ Juni—Sept.

Stjelk 3—10 tum hög, nedtill rotslående, nästan ända från basen gaffellikt grenad i jemnhöga, tjocka och tätbladiga grenar. Blad anordnade i 8 rader, läderartade, glänsande mörkgröna eller gulaktiga, på undre sidan kullriga, helbräddade eller glest tandade. Sporfrukter företrädesvis sittande i vinklarne af de mellersta bladen på hvarje årsskott, gulaktiga, öppnande sig i den öfre kanten.

Förek. ej sällsynt i skogar, på betesmarker, berg o. s. v.

†† *Sporfrukter i vinklarne af skärmblad och anordnade i ax.*

* *Ax oskaftade.*

2. **L. inundátum** L. sterila grenar krypande och beklädda med ensidigt uppåt böjda blad, de axbärande upprätta och med åt alla sidor utstående blad; blad smala, syllika, något kortare än de från äggrund bas långspetsade skärmbladen. ♃ Juni—Aug.

Minst af alla de inhemska arterna. Ört ljusgrön eller gulaktig. Stjelk 2—4 tum lång, sparsamt grenad, jemte de sterila grenarne rotslående och tätt fäst vid marken; de axbärande grenarne af axets längd eller kortare. Blad nästan jemnbreda, utan hårudd, helbräddade, anordnade i flere rader. Ax aflångt cylindriska, tjockare än grenen, enstaka. Sporfrukter öppnande sig genom en tvärspringa nära basen.

Förek. här och der på öfversvämmade ställen, i kärr, på ängar o. s. v., t. ex. *Ulfshult Örkeneds sn, Höör* vid *Kolleljunga-dammen, Helsingborg* mellan planteringen och *Gåsebäck, Ystad, Sandhammar* m. fl. st.

3. **L. annótinum** L. såväl sterila som axbärande grenar upprätta, utgående från en krypande stjelk och med åt alla sidor utstående blad; dessa senare smalt lansettlika, styft uddspetsade, längre än de bredt äggrunda och kort uddspetsade skärmbladen. ♃ Juni—Aug.

Stjelk 2—4 fot lång, krypande, rotslående, trind, glatt och glesbladig, utefter hela sin längd bärande upprätta, $^1/_2$—1 fot höga, enkla eller nedtill tvågrenade, tätbladiga och olika långa, dels sterila dels axbärande grenar. Blad glest sågtandade, de på grenarne anordnade i 8 rader, horizontalt utstående eller nedböjda, nedlöpande, de på stjelken något uppåt rigtade. Ax cylindriska, något spetsade, smalare och många gånger kortare än sina grenar; skärmblad i kanten hinnaktiga och vid basen naggade. Sporfrukter öppnande sig i den öfre kanten.

Förek. temligen allmänt i skogar, synnerligen barrskogar, på ljungbackar o. s. v.

** *Ax skaftade.*

4. **L. clavátum** L. grenar trinda, försedda med åt alla sidor ut-

stående blad; blad med hvit, mjuk hårudd; skärmblad dubbelt längre än sporfrukterna. ♃ Juli, Aug.

Stjelk 2—6 fot lång, krypande och rotslående, grenig, beklädd med svagt uppåt böjda blad; dess grenar 1—5 tum höga, uppstigande eller upprätta, enkla eller grenade i olika långa grenar, som äro tätt beklädda med spiralställda, mångradiga och åt alla sidor utstående blad. Dessa senare [illegible] nästan jemnbreda, helbräddade eller naggsågade, i synnerhet de på stjelken. Axskaft glest beklädda med gulaktiga, nästan hinnaktiga, långspetsade samt med lång udd försedda, sågade blad. Ax cylindriska, gulaktiga, vanligen 2—3, sällan 4—5 tillsammans, utan eller med korta enskilda skaft; skärmfjell ofta [illegible] ludna, äggrundt lansettlika, långt uddspetsiga, i kanten sargade.

Förek. allmänt på betesmarker, skogsbackar o. s. v.

5. **L. complanátum** L. de sterila grenarne platta, med i 4 rader anordnade blad; blad lansettlika, spetsiga, utan hårudd; skärmblad föga längre än sporfrukterna. ♃ Juli, Aug.

Ört rent grön. Stjelk 1—4 fot lång eller längre, nedliggande och rotslående, utvecklande talrika, uppstigande—upprätta, upprepadt gaffellikt grenade 2—4 tum höga grenar; stjelk jemte axgrenarne nästan trind i följd af de lansettlika, spetsiga, helbräddade och stammen till stor del vidvaxta bladens anordning i spiral; de sterila smågrenarne platta, på ena sidan kullriga, på den andra något konkava, med motsatta och i 4 rader anordnade blad, de båda i kanten stälda raderna bestående af kölade och långt ned fria, något utstående blad; bladen i de båda öfriga raderna plattryggade, tilltryckta och till stor del vidväxta stammen. Axskaft glesbladiga, med nästan hinnaktiga, motsittande, parvis närmade och jemnbredt syllika blad. Ax gulaktiga, cylindriska, 2—6 tillsammans i spetsen af det gaffellikt grenade axskaftet; skärmblad äggrundt triangelformiga, i kanten hinnaktiga och naggade, med kort, slutligen utböjd spets. Sporgömmen öppnande sig i spetsen.

Förek. här och der i skogsmarker i norra delen, t. ex. *Broby, Hörja, Örkelljunga, Klöfvahallar, Hallahus Klåfveröds sn* (Doc. S. A. Tullberg), *Skäralid, Blinkarp, Rökaholm, Killeröd, Höör, Ö. Ljungby* m. fl. st.

* **L. Chamæcyparissus** A. Br. (**L. sabinæfolium** Rupr., i Sk. Fl. 1 uppl.) lägre och mer blågrön; grenar korta, upprätta, jemnhöga och mer tättsittande; smågrenar mindre plattade.

Förek. sallsynt på ljunghedar i norra delen, t. ex. *Hjelmaljung Hörja sn, Drakelia Finja sn, Eljalts mark Röke sn, Hessleholm* m. fl. st.

Tillägg.

Sid. 13. **Senecio aquaticus** Huds. Den vid *Furuboda* nära *Yngsjö* i östra delen funna form, som fordom hänförts till *S. erraticus* Bert., hör till denna art (enl. exemplar, sända af Lekt. K. J. Lönnroth och tagna af Magister Ringstrand, som först iakttagit denna växt på ifrågavarande lokal).

Sid. 21. **Petasites spuria** Reich. Den på sydöstra hafskusten växande formen är en ♀ form, som utmärker sig genom hälften mindre, kägellika och i en nästan enkel, äggformig klase samlade hufvud och nästan hvita blommor. *Ringsjö*-formen återigen är en ♂ form med dubbelt större, vidgadt klocklika och i en qvastlik blomställning samlade hufvud och smörgula blommor. Meddel. af Kand. Hj. Nilsson.

Sid. 25. **Carduus acanthoides** L. β **involucratus** Döll. är äfven funnen i vestra delen, t. ex. mellan *Landskrona* och *Fortuna* flerestädes (Lekt. L. J. Wahlstedt).

Sid. 26. **Cirsium palustre** × **oleraceum.** Den af Lekt. L. J. Wahlstedt för denna hybrid uppgifna lokalen vid *Widtsköfle* är en annan än den af Hr Th. Brown angifna, nämligen $^1/_8$ mil från Widtsköfle gård vid *Drifvan.*

Sid. 41. **Hieracium cymigerum** Reich. finnes äfven utmed jernvägen mellan *Attarp* och *Röinge* (Prov. J. Persson).

Sid. 50. **Valerianella Morisonii** DC. förek. vid *Svenstorp Törringe sn* (Kand. Hj. Nilsson).

Sid. 88. Uppgiften om denna arts förekomst vid *V. Karup* torde bero på något misstag. Den är af Lekt. L. J. Wahlstedt tagen vid *Christianstad* mot *Nosaby,* dit den troligen blifvit införd med utländskt frö, enär den der växer i sällskap med flere andra, på detta sätt inkomna växter.

Sid. 109. **Veronica longifolia** L., tagen af Dr L. Neuman vid *Björkelid Kropps sn.*

Sid. 120. **UTRICULARIA** L.

Efter **U. vulgaris** L. tillägges:

1, a. **U. neglécta** J. G. C. Lehm. blad 2—3 gånger pardelta, med blåsbärande flikar; öfre kronläppen dubbelt längre än den nedres bas eller ännu längre; sporre tryckt till underläppen. ♃ Juli, Aug., g. blr.

Mindre och spädare än föreg. och med större samt blekare blommor. Blad åt alla sidor utstående, kortare och glesare samt med mindre blåsor, af hvilka tvänne vanligen finnas vid bladets bas nästan under form af ett par stipler. Stängel 5—6 tum hög, utan eller med endast 1—2 fjäll. Klase 4—8-blommig, med efter blomningen utstående—uppräta skaft, som äro 3—5 gånger längre än skärmbladen. Krona citrongul med rödgula strimmor på underläppens hvalf-lika bas; öfverläpp aflångt äggrund, i spetsen grundt urnupen: underläpp med afrundad, bred och nästan flat, ej nedböjd kant: dess hvalflikt uppblåsta del af-rundad. Ståndarknappar fria. Frukt af stiftets längd.

Förek. sällsynt i stillastående vatten i norra delen, t. ex. mellan *Tjörnarps* och *Korsarödssjöarne* (Kand. Hj. Nilsson), *Finja* (Prov. J. Persson), *Christian-stad* (Lekt. L. J. Wahlstedt).

Sid. 160. **Haloscias scoticum** Fr. är af Lekt. L. J. Wahlstedt tagen mellan *Ålabodarne* och *Fortuna* nära *Landskrona*.

Sid. 160. **Falcaria vulgaris** Bernh., funnen i mängd på en pilvall vid *St. Råby* (Stud. S. A. Murbeck).

Sid. 183. Efter beskrifningen på **Anemone nemorosa** L. tillägges: Vid *Elfdalen* nära *Klippan* förekommer (enl. exemplar, sända af Baron N. Gyllenstierna) en dubbelblommig form, hos hvilken ståndarne äro förvandlade i kalkblad och kalkbladen i den yttersta eller tillochmed i alla kransarne hafva öfvergått i gröna svepeblad.

Sid. 185. Efter **Pulsatilla pratensis** Mill. tillägges: En form med gulhvit, på utsidan vid basen grönaktig kalk är af Stud. B. Cöster funnen sparsamt växande vid *Åhus*.

Sid. 196. **Corydalis fabacea** Pers. tillägges: Vid *Helsingborg* i *Helsan* växer en hvitblommig varietet (Skolyngl. R. Wallengren).

Sid. 203. **Arabis arenosa** Scop., af hvilken art fullt säkra exemplar, enligt uppgift samlade vid *Farhult*, blifvit af Lekt. K. J. Lönnroth författaren benäget meddelade, har, oaktadt långvarigt och noggrant sökande af flere botanici vid olika tider under sistl. sommar, ej blifvit på ifrågavarande lokal återfunnen.

Sid. 269. **Cerastium strigosum** Fr. vid *Svarte* nära *Ystad* (Kand. E. Ljungström).

Sid. 281. **Sedum rupestre** L. Exemplar af denna art hafva blifvit författaren meddelade med uppgift, att de blifvit insamlade på steniga ställen vid *Ugglarp* nära *Romeleklint*.

Sid. 281. **Sedum sexangulare** L. förekommer i nordöstra delen äfven vester om *Helgeå*, t. ex. på *Hallabacken Färlöfs sn* (Kand. Hj. Nilsson).

Sid. 290. **Circæa intermedia** Ehrh. går i norr ända till *Tjörnarpssjön* (enl. Kand. Hj. Nilsson).

Sid. 303. **RUBUS** Tourn.

Dr L. Neuman har benäget meddelat författaren tvänne under sistlidne sommar i talrika exemplar insamlade former, hvilka ej kunnat fullt identifieras med några af de förut beskrifna arterna och som derför här upptagas såsom skilda arter. De höra till den i synnerhet i England och norra Tyskland så allmänna formserien, som i vår flora representeras af *R. villicaulis*, *umbraticus* och *Lindebergii*. Dessa, såväl som de båda här beskrifna formerna, hafva utan tvifvel samma ursprung, men torde tillsvidare böra hållas åtskilda. De båda här nedan beskrifna arterna böra hafva sin plats mellan *R. umbraticus* och *Lindebergii*.

6, a. **R. scánicus n. sp.** blad på undre sidan blekgröna, nästan glatta; årsskottens blad oftast 5-taliga, med nästan rundadt uddblad; årsskott rundadt kantiga, tätt väpnade med små, nästan raka taggar, gleshåriga; blombärande grenar jemte den vanligen förlängda blomställningen tätt väpnade med små, krökta taggar, upptill glandelhåriga; kronblad rundade, med kort klo; ståndare något kortare än stiften. Juli, Aug. blekr. blr.

Årsskott lågt bågböjda, mot basen hårigast, med bruna, föga plattade och till största delen på kanterna stälda taggar. Blad på de gröfre nerverna långhåriga, för öfrigt glatta, årsskottens på skaften och medelnerven väpnade med små, klolikt krökta taggar; småblad groft och ojemnt enkelsågade; uddblad vid basen något hjertlikt, nästan rundadt och tvärt sammandraget i en kort spets. Blombärande grenar ofta mycket långa, tätt håriga; deras blad 3-fingrade, med rundadt, kort spetsadt uddblad. Blomställning på de kraftigare grenarne mycket förlängd, smal och sammandragen, med korta, fåblommiga, upprätta—utstående grenar, bladig, med enkla, breda och rundade blad. Kronblad blekröda, korta och breda, tvärt sammandragna i en kort klo. Ståndarsträngar hvita.

Kommer med afseende på karakterer närmast den bohusländska formen af *R. umbraticus*. Erinrar äfven om *R. tæniarum* Lindeb. i synnerhet med afseende på bladens form i blomställningen, men skiljer sig från den sistnämnde genom de smärre taggarne, den smalare, mer sammandragna och mindre glandelhåriga blomställningen samt de breda, rundade kronbladen och de kortare ståndarne. Den långa, bladiga blomställningen erinrar om *R. foliosus* Whe inom gruppen *glandulosi*.

Förek. i mängd på *Hallands Väderö* (Dr L. Neuman) på såväl öppna som skuggiga lokaler. På de förstnämnda får den temligen tjocka blad, på de sistnämnda blir den mer tunnbladig, får smalare, gröna och hårigare årsskott med ofta 3-taliga blad.

6, b. **R. insuláris n. sp.** blad på undre sidan blekt gråludna; årsskottens blad oftast 3-taliga, med rundadt—ovalt uddblad; årsskott rundadt kantiga, föga håriga, glest väpnade med stora, nästan raka taggar; blombärande grenar med glesa, stora och krökta

taggar; blomställning nästan qvastlik, utan glandler, med glesa, raka, nästan nålfina taggar; kronblad atlångt omvändt äggrunda, småningom afsmalnande i en lång klo; standare längre än stiften. **Juli, Aug. blekr. blr.**

Årsskott lågt bågböjda, grönaktiga, med gulaktiga, mycket tunna och plattade taggar på kanterna; deras blad sällan 4—5-taliga, mer jemnt och hvasst enkelsågade än hos föreg., med kort spetsadt och vid basen något hjertlikt uddblad. Blombärande grenar ofta mycket långa, tätt håriga; deras blad hvasst sågade, med atlångt ovalt—atlångt omvändt äggrundt, tvärt och kort spetsadt, mot basen starkt afsmalnande uddblad, de öfversta stundom enkla, atlånga—atlångt äggrunda. Blomställning temligen kort, nästan qvastlik, med de nedersta grenarne mycket förlängda och nästan uppåt rigtade. Kronblad blekröda, långa och ganska smala, mot basen långt afsmalnande. Ståndarsträngar blekröda.

Tyckes stå emellan *R. villicaulis* och *Lindebergii*, mest erinrande om den förre, men lätt igenkänlig på de glesare, mer likformiga och rakare taggarne och den mindre utvecklade blomställningen samt frånvaron af glandler i den samma. Ännu mer utmärkande torde bladens nästan konstanta 3-talighet vara. Det är emellertid tänkbart, att de insamlade årsskotten varit senare framkommande grenar från de primära, hvilken förmodan vinner stöd i dessa årsskotts ovanligt ringa tjocklek. Men äfven om detta skulle vara förhållandet, är dock denna form lika väl skild från *R. villicaulis*, som denna senare från öfriga, till samma grupp hörande arter.

Förek. i mängd på *Hallands Väderö* (Dr L. Neuman).

Sid. 313. **Potentilla procumbens** Sibth. * **mixta** Nolte: enligt exemplar i El. Fries' Herb. förekommer denna underart med mindre, 5-fingrade blad och sålunda mer typisk vid *Christinehof* nära *Andrarum* (Kand. Hj. Nilsson).

Sid. 315. **Potentilla Fragariastrum** Ehrh. är af Kand. E. Ljungström funnen vid *Svarteå* långt norr om den först uppgifna lokalen och således på ännu längre afstånd från jernvägen.

Sid. 326. **Lathyrus sphæricus** Retz. På de lefvande exemplar från den anförda lokalen, hvilka författaren nu varit i tillfälle att undersöka, äro vingarne horisontalt utbredda, hopstående öfver kölen samt på öfre sidan konvexa. Seglet och vingarne äro klart mönjeröda, det förra med mörkare ådror, och kölen ljusare färgad. Har funnits på den uppgifna lokalen ända sedan 1869 och är redan anförd af Lilja (Sk. Fl. uppl. 2, pag. 935).

Sid. 339. **Melilotus arvensis** Wallr., vid *Näsbyholm* (Kand. E. Ljungström).

Sid. 362. **Rumex conglomeratus** Murr., äfven funnen nära *Ystad* vid *Köpingeåns* utlopp (Kand. E. Ljungström).

Sid. 363. **Rumex palustris ≍ crispus**, vid *Näsbyholm* (Kand. E. Ljungström).

Sid. 363. **Rumex obtusifolius ≍ crispus** vid *Köpingeåns* utlopp och *Näsbyholm* (Kand. E. Ljungström), *Svenstorp Törringe sn*, *Kulle-*

berga vid *Ringsjön* och i nordöstra delen vid *Oppmanna* och *Håstad Österslöfs sn* (allt enligt Kand. Hj. Nilsson).

Sid. 365. **Rumex crispus** ⨯ **domesticus,** *Näsbyholm* (Kand. E. Ljungström), *Höör* och i nordöstra delen vid *Hästveda, Breanäs* vid sjön *Jemningens* utlopp (Kand. Hj. Nilsson).

Sid. 366. **Rumex obtusifolius** ⨯ **domesticus,** *Jularp Höörs sn, Tjörnarp* och i nordöstra delen vid *Trägårdhsberg* nära *Oppmanna* (Kand. Hj. Nilsson).

Sid. 400. **Salix repens** L. * **rosmarinifolia** L., äfven funnen vid *Ignaberga* (Lekt. L. J. Wahlstedt och Prov. J. Persson).

Sid. 402. **Callitriche polymorpha** Lönnr., funnen i *Gudmundtorpså* (Kand. Hj. Nilsson).

Sid. 402. **Callitriche hamulata** Kütz., funnen i en mergelgraf vid *Kulleberga* nära *Ringsjön*, der den är ganska tydligt perennerande (Kand. Hj. Nilsson).

Sid. 414. **Epipactis latifolia** Sw. * **viridiflóra** Irm., stjelk glatt; blad äggrunda—äggrundt lansettlika, spetsiga, kortare—dubbelt längre än närmaste stamled; blommor oftast gröna; kalkblad under blomningen framåt rigtade.

Hela växten rent grön, spädare, mer glesblommig samt mer glesbladig än hufvudarten. **Denna form är identisk med den danska, såsom** ***E. microphylla*** Ehrh. beskrifna formen. Den äkta *E. microphylla* Ehrh. skiljer sig från denna genom grågrön färg, nedtill violett anlupna stjelkar och slidor, krusig och sträf hårbeklädnad på stjelkens öfre del, fruktämnena och yttre kalkbladen samt genom de äggrundt—jemnbredt lansettlika bladen, som vanligen äro kortare än närmast öfre stamled. Den till *E. microphylla* Ehrh. hänförda **formen från Öland kommer denna underart mycket nära.**

Förek. mycket sparsamt i skog vid *Näsbyholm* och *Bökebergsslätt* (Doc. S. A. Tullberg) samt vid *Herremöllan* nära *Widtsköfle* (enl. ex. i El. Fries' Herb.). **Medd. af Kand. E. Ljungström.**

Sid. 422. **NAJAS** L.

2. **N. fléxilis** (Willd.) Rostk. & Schmidt, sambyggare; blad i kanten jemna, helbräddade och fint borsttandade, smalt jemnbreda, **med finsågade slidor.** ⊙ Juli—Sept.

Liten, späd och brungrön, helt och hållet nedsänkt ört med hopfallande, snart torkande blad och lätt aflossnande stamleder. Stjelk från 1 tum ända till 1 fot hög, upprätt, ofta från basen upprepadt 2-grenig, trind och slät, med förlängda stamleder. Blad kransvis 3—6 hopstående, långa och raka, böjliga, genomskinliga och 1-nerviga, trubbiga med udd, i kanten ända ned på slidorna med af enkla celler bestående borsttänder. Blommor oftast flere tillhopa, ♂ och ♀ blommor inom samma slida. Ståndarknapp 1-rummig, oregelbundet uppbristande i spetsen, slutligen något utskjutande: pollenkorn stora, aflånga och något krökta. Nöt många gånger mindre än hos *N. marina*, spolformig, långs ena sidan otydligt kölad, slät och glänsande svartbrun.

Förek. i mängd i *Ringsjön* på 6—10 fots djup utmed stränderna (upptäckt af Kand. Hj. Nilsson, som meddelat ofvanstående beskrifning, grundad på undersökning af lefvande exemplar).

Sid. 481. **Carex cæspitosa** L., äfven funnen i *Tutaremossen* vid *Roslätt* (Kand. Hj. Nilsson).

Sid. 511. **Schedonorus erectus** LILJA, på strandängar vid *Limhamn* (Stud. S. A. Murbeck).

Tryckfel och Rättelser.

Sid.	1,	rad.	1	nedifr.	står	13 *Antennaria*,	läs	12 *Antennaria*.
„	9,	„	5	„	„	längs	„	långs.
„	25,	„	4	„	„	borst taggiga	„	borsttaggiga.
„	31,	„	3	„	„	*Hästfibla*	„	*Höstfibla*.
„	60,	„	20	uppifr.	„	upprätta	„	upprätta—utstående.
„	69,	„	13	nedifr.	„	få	„	får.
„	91,	„	3	„		Numret bör utgå.		
„	98,	„	19	„		Numret bör utgå.		
„	127,	„	5	„	„	*Fjälige*	läs	*Fjälie*.
„	168,	„	16	„	„	oljekanalar	„	oljekanaler.
„	182,	„	4	uppifr.	„	Mönch.	„	Mœnch.
„	201,	„	8	„	„	ljusbruna	„	ljusbruna—
„	205,	„	1	„	„	R. Rr.	„	R. Br.
„	206,	„	18	nedifr.	„	Maj, Juli	„	Maj—Juli.
„	218,	„	11	uppifr.	„	R. Rr.	„	R. Br.
„	225,	„	13	„	„	inne	„	inne-
„	234,	„	1	nedifr.	„	nästa	„	nästan
„	236,	„	7	„	„	*Klöfveröd*	„	*Klåfveröd*
„	244,	„	5	„		har uppgift äfven om hufvudartens förekomst insmugit sig.		
„	248,	„	2	„		Frukten är hos ifrågavarande art stundom längre än fodret, hvars flikar då ej äro i spetsen samstående.		
„	299,	„	23	uppifr.	står	*Sorösjön*	läs	*Sorrödsjön*.
„	328,	„	4	nedifr.	„	längs	„	långs
„	400,	„	3	uppifr.	„	*argentea*	„	*arenaria*.
„	440,	„	23	„		Numret bör utgå.		
„	452,	„	23	nedifr.	„	kortare	läs	längre.
„	452,	„	21	„	„	tjockare	„	föga tjockare.
„	476,	„	8	„		Då lokalen för *C. incurva* ligger inom Hallands gräns (enl. Dr L. Neuman), bör denna art utgå ur Skånes Flora.		
„	547,	„	2	uppifr.	„	*Polypodiaceæ*	läs	*Polypodiaceæ* R. Br.

Register.

Pag.

Abietineæ L. C. Rich. . . . . 543.
Acer Tourn. . . . . 170.
Acerineæ St. Hil. . . . . . 170.
Achillea Vaill. . . . . . . 7.
Aconitum Tourn. . . . . . 188.
Acorus L. . . . . 447.
Actæa L. . . . . 190.
Adoxa L. . . . . 136.
Adoxeæ E. H. F. Mey. . . . 136.
Ægopodium Knaut. . . . . . 165.
Æsculus L. . . . . 171.
Æthusa L. . . . . 163.
Agh. . . . . 464.
Agrimonia Tourn. . . . . . 301.
Agrostemma L. . . . . . . 258.
Agrostis L. . . . . 532.
Aira L. . . . . 524.
Airopsis Desv. . . . . . . 524.
Ajuga L. . . . . 77.
Akleja. . . . . 189.
Al. . . . . 388.
Alant. . . . . 16.
Alchemilla Scop. . . . . . 302.
Alisma Dill. . . . . . . 433.
Alismaceæ DC. . . . . . . 433.
Alliaria Scop. . . . . . . 205.
Allium Hall. . . . . 428.
Alm. . . . . 369.
Alnus Tourn. . . . . 388.
Alopecurus L. . . . . . . 539.
Alsinaceæ Fr. . . . . . . 258.
Alsine Wg. . . . . 264.
Alté. . . . . 229.
Althæa L. . . . . 229.
Alyssum L. . . . . 215.
Amarant. . . . . 373.
Amarantaceæ Juss. . . . . . 372.
Amarantus Tourn. . . . . . 373.
Amur. . . . . 339.
Anagallis Tourn. . . . . . 127.
Anchusa M. B. . . . . . . 69.

Pag.

Andmat. . . . . 448.
Andromeda L. . . . . 141.
Androsace Tourn. . . . . . 126.
Anemone L. . . . . 182.
Angelica L. . . . . 157.
Annbok. . . . . 386.
Antennaria J. Gærtn. . . . . 15.
Anthemis Micheli. . . . . . 6.
Anthericum L. . . . . . . 432.
Anthoxanthum L. . . . . . 539.
Anthriscus Pers. . . . . . . 167.
Anthyllis L. . . . . 348.
Antirrhinum L. . . . . . . 104.
Apel. . . . . 294.
Apera L. . . . . 532.
Apium Tourn. . . . . 164.
Aquilegia Tourn. . . . . . 189.
Arabis L. . . . . . . 203 och 567.
Araliaceæ D. Don. . . . . . 148.
Arctostaphylos Adans. . . . . 140.
Arenaria L. . . . . 263.
Aristolochia Tourn. . . . . . 368.
Aristolochiaceæ Lindl. . . . . 367.
Armeria Willd. . . . . . . 135.
Arnica L. . . . . 10.
Arnoseris Gærtn. . . . . . 44.
Aroideæ Juss. . . . . . . 446.
Artemisia L. . . . . 8.
Arum L. . . . . 446.
Arun. . . . . 95.
Asarum Tourn. . . . . . . 368.
Asclepiadeæ R. Br. . . . . . 92.
Ask. . . . . 92.
Asp. . . . . 390.
Asparagus Tourn. . . . . . 424.
Asperugo Tourn. . . . . . . 68.
Asperula L. . . . . 52.
Aspidium Sw. . . . . 549.
Asplenium L. . . . . 553.
Aster L. . . . . 18.
Astragalus L. . . . . 334.

	Pag.
Atropa Tourn.	374.
Avena L.	521.
Axhaxa	500.
Bäckklöfver	203.
Backsöta	334.
Baldingera Fl. d. Wett.	538.
Baldersbrå	5.
Ballota L.	84.
Balsamineae A. Rich.	224.
Bandtång	458.
Barbarea R. Br.	204.
Bellis Tourn.	18.
Benved	147.
Berberideae Juss.	191.
Berberis Tourn.	191.
Bergsgröe	553.
Betonica Tourn.	88.
Betula Tourn.	387.
Betulaceae L. C. Rich.	387.
Bidens Tourn.	5.
Bingel	152.
Binka	19.
Bitterappilka	77.
Björk	387.
Björnmossa	154.
Bladtåg	444.
Blechnum L.	527.
Blodnässla	371.
Blåbär	158.
Blitum L.	182.
Blodrot	155.
Blomvass	422.
Blåklockeväxter	137.
Blågull	91.
Blåklocka	58.
Blåkorn	65.
Blåsuga	71.
Blåsört	171.
Blåtopp	98.
Borago	152.
Bockblad	98.
Bok	388.
Bockrotsört	155.
Bolmört	97.
Borstsäf	81.
Borrago Tourn.	94.
Botrychium Sw.	553.
Brachypodium P. B.	500.
Brassica L.	201.
Braxengräs	165.
Briza L.	517.
Bromus L.	501.
Brudbröd	192.
Brunnkrasse	3.

	Pag.
Brunört	89.
Bryonia Tourn.	62.
Bräcka	271.
Bräken	156.
Brunn	207.
Bäckblomma	190.
Bulliarda DC.	283.
Bunias	271.
Bunias L.	271.
Buphthalmum Tourn.	133.
Butomeae L. C. Rich.	425.
Butomus Tourn.	425.
Cakile Tourn.	220.
Calamagrostis Adans.	503.
Calamintha Lam.	88.
Calla L.	447.
Callitriche L.	400 och 272.
Callitrichinea Link.	400.
Calluna Salisb.	159.
Caltha L.	190.
Camelina Crantz	213.
Campanula Tourn.	58.
Campanulaceae Juss.	57.
Caprifoliaceae Bartl.	56.
Capsella Medic.	217.
Cardamine Tourn.	207.
Carduus Tourn.	84 och 508.
Carex L.	471 och 512.
Carlina Tourn.	22.
Carpinus Tourn.	386.
Carum L.	101.
Catabrosa P. B.	520.
Celastrineae R. Br.	147.
Centaurea L.	97.
Centunculus Dill.	17.
Cephalanthera Rich.	412.
Cerastium Dill.	207 och 162.
Ceratophyllum L.	403.
Ceratophylleae S. F. Gray	403.
Cerefolium Hall.	167.
Chamaenerion S. F. Gray	185.
Chaerophyllum L.	109.
Chelidonium Tourn.	122.
Chenopodiaceae Dumort.	272.
Chenopodium Tourn.	272.
Chrysanthemum L.	4.
Chrysosplenium Tourn.	273.
Cichorium Tourn.	44.
Cicuta L.	101.
Cineraria L.	10.
Circaea Tourn.	109 och 179.
Cirsium Tourn.	23 och 508.
Cistineae DC.	341.
Clinopodium Tourn. fil.	164.

	Pag.		Pag.
Chenopodium Tourn.	89.	Dybläd	420.
Cochlearia Tourn.	214.	Dyborre	420.
Coeloglossum Hn.	410.	Dyört	106.
Conium L.	311.	Dån	86.
[illegible] L.	153.		
Convallaria L.	422.	*Echium* Tourn.	65.
Convolvulaceae Vent.	62.	*Echinospermum* Sw.	67.
Convolvulus Tourn.	62.	Ek	384.
Corallorrhiza Hall.	416.	Ekorrbär	422.
Cornus Dum.	148.	*Elatine* L.	273.
Cornus Tourn.	145.	*Elatineae* Dumort.	273.
Corydalis Vent. 193 och	563.	*Eleocharis* R. Br.	465.
Corylus Tourn.	386.	Elfäxing	512.
Corynephorus P. B.	499.	Elm	496.
Cotoneaster Med.	296.	*Elodea* Willd.	73.
Crambe Tourn.	220.	*Elymus* L.	496.
Crassulaceae DC.	279.	*Empetreae* Nutt.	349.
Crataegus L.	295.	*Empetrum* Tourn.	349.
Crepis L.	36.	En	545.
Cruciferae Adans.	197.	*Epilobium* Dill.	285.
Cucurbitaceae L.	61.	*Epipactis* Rich. 413 och	572.
Cupressineae L. C. Rich.	545.	*Epipogum* Gmel.	413.
Cupuliferae L. C. Rich.	384.	*Equisetaceae* Rich.	561.
Cuscuta Tourn.	63.	*Equisetum* Tourn.	561.
Cuscutineae E. Br.	93.	*Erica* Tourn.	140.
Cynoglossum Tourn.	67.	*Ericineae* Juss.	136.
Cynosurus L.	512.	*Erigeron* L.	19.
Cyperaceae St. Hil.	462.	*Eriophorum* L.	470.
Cypergräs	463.	*Erodium* L'Herit.	255.
Cyperus Tourn.	462.	*Ervum* Tourn.	322.
Cystopteris Bernh.	542.	*Eryngium* Tourn.	151.
		Erysimum L.	206.
Dactylis L.	511.	*Erythraea* L. C. Rich.	95.
Daggkåpa	302.	Espenört	334.
Daggört	248.	*Eupatorium* Tourn.	20.
Daphne L.	369.	*Euphorbia* L.	338.
Darrgräs	511.	*Euphorbiaceae* St. Hil.	342.
Datura L.	97.	*Euphrasia* Tourn.	117.
Daucus Tourn.	158.	*Evonymus* Tourn.	147.
Delphinium Tourn.	188.		
Dentaria Tourn.	201.	Fackelblomster	282.
[illegible]	136.	*Fagopyrum* Tourn.	334.
Dianthus L.	250.	*Fagus* Tourn.	384.
Digitalis Tourn.	103.	*Festuca* Dill. 190 och	505.
Digitaria Hall.	508.	Fetting	273.
Diplotaxis DC.	302.	*Ficaria* R. Br.	176.
Dipsaceae DC.	43.	*Filago* L.	20.
Dipsacus Tourn.	43.	Fetknopp	281.
Dosta	80.	*Fragaria* Dill.	15.
Draba Dill.	214.	*Fumaria* Tourn.	102.
Drosera L.	238.	Fingerhatt	111.
Droseraceae DC.	241.	Fingerört	305.
Dryopteris L.	119.	Fjällsippa	298.
Dubbkulla	129.	Flen	102.
Dunört	285.	Flenört	

	Pag.
Floksblomster.	20.
Flugblomma.	411.
Fläder.	51.
Foderbräken.	556.
Fogelarv.	259.
Fogelört.	223.
Fragaria L.	310.
Fraxinus Tourn.	92.
Frier.	118.
Frossört.	90.
Fryle.	444.
Fräken.	561.
Fumaria Tourn.	194.
Fumariaceæ DC.	194.
Fura.	544.
Furgräs.	564.
Fyrling.	282.
Förgät-mig-ej.	70.
Gagea Salisb.	425.
Galanthus L.	419.
Galeobdolon Dill.	81.
Galeopsis L.	86.
Galium L.	53.
Genista L.	346.
Gentiana Tourn.	94.
Gentianeæ Juss.	93.
Geraniaceæ DC.	229.
Geranium Tourn.	230.
Getvapling.	348.
Geum L.	316.
Gigelsärt.	335.
Ginst.	346.
Glasört.	383.
Glatt saltört.	382.
Glaux Tourn.	127.
Glechoma L.	79.
Glim.	253.
Glis.	163.
Glyceria R. Br.	517.
Gnaphalium L.	14.
Goodyera R. Br.	414.
Gramineæ Juss.	493.
Gran.	544.
Groblad.	131.
Grodnate.	174.
Gråbo.	8.
Grådådra.	215.
Grámalla.	374.
Grönkulla.	410.
Guldpudra.	278.
Guldris.	19.
Gulsuga.	81.
Gultraf.	284.
Gulört.	145.

	Pag.
Gyllen.	206.
Gymnadenia R. Br.	409.
Gypsophila L.	253.
Gökblomma.	257.
Hafre.	521.
Hafrerot.	29.
Hafreäxing.	523.
Hagtorn.	295.
Halianthus Fr.	264.
Halimus Wallr.	378.
Halorageæ R. Br.	291.
Haloscias Fr.	160 och 569.
Hareris.	345.
Hartloka.	153.
Harkål.	43.
Harsyra.	236.
Hartimjan.	88.
Hassel.	386.
Hasselört.	368.
Hedeblomster.	14.
Hedera Tourn.	148.
Helghö.	333.
Helianthemum Mill.	241.
Helosciadium Koch.	163.
Heracleum L.	154.
Herminium L.	411.
Herniaria Tourn.	353.
Hesperis L.	206.
Hexört.	289.
Hieracium Tourn.	38 och 568.
Hierochloa J. G. Gmel.	527.
Hillsko.	126.
Hippuris L.	293.
Hjertstilla.	80.
Holcus L.	528.
Holosteum Dill.	259.
Honungsblomma.	411.
Hordeum Tourn.	496.
Hornserf.	403.
Humle.	372.
Humlesuga.	85.
Humulus L.	372.
Hundtloka.	169.
Hundrofva.	62.
Hundäxing.	511.
Hutchinsia R. Br.	218.
Hven.	532.
Hvete.	497.
Hvitloksört.	205.
Hydrocharis L.	420.
Hydrocharideæ DC.	420.
Hydrocotyle Tourn.	153.
Hyll.	51.
Hylsnejlika.	252.

Pag.

Hyoscyamus Tourn. . . . . . 97.
Hypericineæ Pers. . . . . . . 238.
Hypericum L. . . . . 239.
Hypochæris Vaill. . . . . . 30.
Hållrot. . . . . 368.
Hårnate. . . . . 457.
Hårserf. . . . . 457.
Hällebräken. . . . . 552.
Hässlebrodd. . . . . 531.
Hästfibla. . . . . 10.
Hästhofort. . . . . 21.
Hästkastanie. . . . . 171.
Hökblomster. . . . . 38.
Hönsarv. . . . . 267.
Hönsbet. . . . . 270.
Hönshirs. . . . . 537.
Hör. . . . . 237.
Höskallra. . . . . 113.
Höstfibla. . . . . 31.

Idgran. . . . . 546.
Igelknopp. . . . . 460.
Impatiens L. . . . . 224.
Inula L. . . . . 16.
Irideæ Juss. . . . . 418.
Iris Tourn. . . . . 418.
Isatis Tourn. . . . . . . 222.
Isoetea Reich. . . . . . . 564.
Isoetes L. . . . . 565.

Jasione L. . . . . 60.
Jernört. . . . . 91.
Johannisört. . . . . 239.
Jordknople. . . . . 238.
Jordrefva. . . . . 79.
Jordlök. . . . . 194.
Juncaceæ C. A. Ag. . . . 438.
Juncagineæ L. C. Rich. . . . 435.
Juncus Tourn. . . . . . . 438.
Juniperus Tourn. . . . . . 545.

Kabbelök. . . . . 190.
Kafveldun. . . . . 459.
Kafvelhirs. . . . . 537.
Kallgräs. . . . . 436.
Kalmus. . . . . 147.
Kambräken. . . . . 557.
Kampe. . . . . 541.
Kamaxing. . . . . 512.
Kardborre. . . . . 28.
Kardtistel. . . . . 45.
Kassöta. . . . . 318.
Kattfotsört. . . . . 15.
Kattmynta. . . . . 79.
Kattost. . . . . 226.
Kax. . . . . 167.

Pag.

Kirskål. . . . . 165.
Kjösa. . . . . 532.
Klint. . . . . 22.
Klintblära. . . . . 256.
Klippkrasse. . . . . 218.
Klockljung. . . . . 140.
Klofibla. . . . . 36.
Klovicka. . . . . 333.
Klubbfibla. . . . . 44.
Klätt. . . . . 258.
Klöfver. . . . . 340.
Klöfverärt. . . . . 335.
Knafvel. . . . . 353.
Knappagh. . . . . 463.
Knappsäf. . . . . 465.
Knappvädd. . . . . 46.
Knipprot. . . . . 413.
Knoppört. . . . . 22.
Knutarv. . . . . 127.
Knytling. . . . . 353.
Knägräs. . . . . 527.
Knärot. . . . . 414.
Koeleria Pers. . . . . . . 526.
Konig. . . . . 80.
Konvalje. . . . . 423.
Korallrot. . . . . 416.
Korn. . . . . 496.
Korndådra. . . . . 222.
Kornell. . . . . 146.
Kornfibla. . . . . 30.
Korsört. . . . . 10.
Kovall. . . . . 114.
Kransborre. . . . . 87.
Krasse. . . . . 218.
Krislogräs. . . . . 16.
Kropp. . . . . 285.
Kraffrö. . . . . 156.
Kryddmynta. . . . . 73.
Kråkklöfver. . . . . 311.
Kråkkrasse. . . . . 221.
Kråkris. . . . . 349.
Kullor. . . . . 6.
Kummer. . . . . 316.
Kummin. . . . . 164.
Kungsljus. . . . . 100.
Kål. . . . . 201.
Kärrfloka. . . . . 163.
Körfvel. . . . . 168.
Körfvelfloka. . . . . 167.

Labiatæ Juss. . . . . . . 72.
Lactuca Tourn. . . . . . . 34.
Laktuk. . . . . 34.
Lamium Tourn. . . . . . . 81.
Lapsana Tourn. . . . . . . 43.

	Pag.
Lappa Tourn.	28.
Larix Tourn.	448.
Lampsana Tourn.	156.
Lathraea L.	129.
Lathyrus L.	323 och 571.
Ledgräs	230.
Ledum L.	141.
Lemna L.	448.
Lemnaceae Dumort.	448.
Leontodon L. [illegible]	130.
Leonurus L.	71.
Lepidium L.	89.
Lepidium L.	218.
Lepturus R. Br.	509.
Leucanthemum Koch	148.
Libanotis Hoff.	158.
Libbsticka	158.
Liliaceae DC.	422.
Lilium Tourn.	427.
Lilja	427.
Limosella L.	106.
Lin	247.
Linaria Tourn.	104.
Lind	225.
Lindfläder	212.
Lineae DC.	237.
Lingonris	138.
Linnaea Gron.	57.
Linnéa	11.
Lins	252.
Linum Tourn.	237.
Listera R. Br.	414.
Lithospermum Tourn.	62.
Littorella P. J. Berg.	133.
Ljung	136.
Lobelia L.	61.
Lobeliaceae Juss.	61.
Lolium L.	501.
Lolium	477.
Lonicera L.	55.
Lumke	506.
Lundkorn	473.
Lungört	11.
Lusern	301.
Luzula Tourn.	436.
Luzernt	305.
Luzula L.	441.
Lungört	62.
Lusk	271.
Lusern	301.
Luzula DC.	444.
Lychnis L.	261.
Lycium L.	98.
Lycopodiaceae Mohr	567.
Lycopodium L.	568.
Lycopus Tourn.	77.
Lysimachia Tabl.	128.
Lythrariae St. Hil.	282.
Lythrum L.	282.
Långrus	449.
Läkevänga	300.
Lärkträd	133.
Lårkrona	343.
Lök	428.
Löfbruga	18.
Lönn	170.
Mahl	32.
Madre	32.
Majanthemum Wig.	425.
Malachium Fr.	270.
Malaxis Sw.	416.
Malva L.	238.
Malvaceae Juss.	238.
Malört	8.
Maredalm	343.
Marang	144.
Marrubium Tourn.	67.
Marchantia R. Br.	564.
Mattram	124.
Marvial	236.
Madrum	32.
Matricaria L.	3.
Medicago L.	301.
Melampyrum Tourn.	114.
Melandrium Roehl.	256.
Melanosinapis Sch. & Sp.	204.
Melica L.	529.
Melilotus Tourn.	339 och 571.
Melittis Tourn.	73.
Menyanthaceae Mert.	96.
Menyanthes Tourn.	96.
Mercurialis Tourn.	352.
Milium L.	531.
Mistel	447.
Mjelkfräken	555.
Mjukfäst	528.
Mjölkört	34.
Mjölonris	140.
Molinia Schrank	530.
Moltes	60.
Monotropa L.	147.
Montia Mich.	272.
Morot	156.
Mossrot	114.
Muckelbär	61.
Mullbärsträ	116.
Murgröna	116.
Mursopp	142.
Mygglimmia	416.

	Pag.
Myggyxne	417.
Mynta	73.
Myosotis Dill.	70.
Myosuros Dill.	182.
Myragh.	464.
Myrica L.	389.
Myriceæ L. C. Rich.	389.
Myriophyllum Ponted.	291.
Myrrhis L.	168.
Myrtillus Gilib.	137.
Myskegräs.	527.
Målla.	378.
Månviol.	215.
Måra.	53.
Märke.	161.
Nagelört.	214.
Najadeæ Dumort.	421.
Najas L.	421 och 572.
Narciss.	419.
Narcissineæ Briss. Mirb.	418.
Narcissus Tourn.	419.
Nardus L.	503.
Nartheciaceæ Fr.	437.
Narthecium Moehr.	437.
Narvgräs.	520.
Nasturtium R. Br.	210.
Nate.	450.
Nateserf.	421.
Nattskatta.	98.
Nattviol.	206.
Naumburgia Moench.	129.
Nejlika.	250.
Neottia L.	415.
Nepeta L.	79.
Neslia Desv.	222.
Nocka.	10.
Noppa.	14.
Nosserot.	410.
Notblomma.	61.
Nunneört.	195.
Nuphar Sm.	173.
Nyckelblomster.	405.
Nymphæa Tourn.	172.
Nymphæaceæ DC.	172.
Nyponbuske.	298.
Näckblad.	173.
Näckros.	172.
Näfva.	230.
Nässla.	370.
Nästrot.	415.
Nörel.	264.
Odonbuske.	137.
Odontites Dill.	116.
Odört.	169.
Oenanthe L.	162.
Oenothera L.	284.
Oleaceæ Lindl.	92.
Olvonbuske.	51.
Onagrarieæ Juss.	284.
Onobrychis Tourn.	333.
Ononis L.	347.
Onopordon Vaill.	24.
Ophioglosseæ R. Br.	558.
Ophioglossum Tourn.	560.
Ophrys L.	411.
Orchideæ L.	404.
Orchis L.	405.
Origanum Tourn.	80.
Ormax.	502.
Ormbärsört.	432.
Ormkagge.	550.
Ornithogalum L.	431.
Ornithopus L.	333.
Orobanche Tourn.	119.
Orobus Tourn.	326.
Osmunda Tourn.	558.
Oxalideæ DC.	236.
Oxalis L.	236.
Oxbärsbuske.	296.
Oxel.	294.
Oxycoccus Tourn.	138.
Palsternacka.	156.
Panicum L.	537.
Papaver Tourn.	192.
Papaveraceæ Juss.	192.
Papilionaceæ L.	321.
Parietaria Tourn.	371.
Paris L.	432.
Parnassia Tourn.	247.
Paronychieæ St. Hil.	352.
Pastinaca Tourn.	156.
Pedicularis Tourn.	118.
Peplis L.	283.
Personatæ L.	100.
Petasites Tourn.	20 och 568.
Peucedanum L.	154.
Phleum L.	541.
Phragmites Trin.	530.
Picea Link.	544.
Pieris L.	32.
Piggfrö.	67.
Pil.	393.
Pilularia Vaill.	564.
Pimpinell.	302.
Pimpinella L.	165.
Pinguicula Tourn.	122.
Pinus Tourn.	544.

	Pag.		Pag.
[illegible] Tourn.	372.	[illegible]	[illegible]
[illegible] L.	[illegible]	[illegible] L.	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible] Koch	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible] L.	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible] Vent.	[illegible]	[illegible] Tourn.	[illegible]
[illegible] Tourn.	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible] Tourn.	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible] Tourn.	303 och [illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible] L.	[illegible] och [illegible]
[illegible] L.	[illegible]	[illegible] L.	[illegible]
[illegible] R. Br.	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible] L.	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible] Koch	580.	[illegible]	[illegible]
[illegible] L.	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible] Tourn.	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]		
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible] Hall.	[illegible] och [illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible] L.	[illegible]	[illegible] L.	[illegible]
[illegible]	4.	*Salicineae* Mirb.	[illegible]
[illegible] L.	124.	*Salicornia* Tourn.	[illegible]
[illegible] Vent.	123.	*Salix* Tourn.	[illegible] och [illegible]
Prunella L.	89.	*Salsola* L.	[illegible]
Prunus L.	510.	[illegible]	[illegible]
Psamma P. B.	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible] L.	[illegible]	[illegible] Tourn.	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible] Tourn.	[illegible]
[illegible]	17.	[illegible]	[illegible]
[illegible] Tourn.	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible] Tourn.	[illegible] och [illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible] Tourn.	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible] L.	[illegible]	[illegible] Tourn.	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible] L.	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible] L.	[illegible]	[illegible] L.	[illegible]
		[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible] Tourn.	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible] P. B.	[illegible] och [illegible]
[illegible] L.	[illegible]	[illegible] L.	[illegible]
[illegible] L.	[illegible]	[illegible] L.	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible] Tourn.	[illegible]
[illegible]	7.	[illegible] L.	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible] L.	[illegible]	[illegible] Tourn.	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible] Tourn.	[illegible]
[illegible] R. Br.	[illegible]	[illegible] L.	[illegible]
[illegible] L.	[illegible]	[illegible] L.	[illegible] och [illegible]
[illegible] L.	[illegible]	[illegible] L.	[illegible]

	Pag.
Selleri.	164.
Sempervivum L.	279.
Senap.	200.
Senebiera DC.	221.
Senecio L.	10 och 568.
Senegräs.	530.
Senticosæ L.	297.
Serratula Dillen.	23.
Sesleria Scop.	512.
Setaria P. B.	537.
Sherardia Dill.	52.
Silaus Bess.	158.
Silenaceæ Lindl.	249.
Silene L.	253.
Sinapis L.	200.
Sippa.	182.
Sisymbrium L.	200.
Sium L.	161.
Sjonöt.	290.
Skalleblomma.	104.
Skatnafva	235.
Skelört.	193.
Skogsfrublomma.	412.
Skogsviol.	410.
Skräp.	20.
Skäkta.	434.
Skärfrö.	217.
Skärfloka.	160.
Skörbjuggsört.	214.
Slideknä.	355.
Slokgräs.	529.
Slåtterfibla.	30.
Smile.	524.
Sminkbär.	382.
Smultronört.	310.
Småborre.	301.
Smäre.	337.
Snarrefva.	63.
Snyltrot.	119.
Snödroppe.	419.
Sodaört.	383.
Solanaceæ Juss.	97.
Solanum Tourn.	98.
Solidago L.	19.
Solvända.	241.
Solögon.	174.
Sommargyllen.	204.
Sonchus Tourn.	34.
Sorbus Tourn.	294.
Sparganium Tourn.	460.
Sparris.	424.
Spenört	155.
Spergel.	266.
Spergula L.	266.
Spergularia Presl.	265.

	Pag.
Spikblad.	153.
Spikklubba.	97.
Spiræa L.	318.
Sporreblomma.	104.
Sprengört.	161.
Springkorn.	224.
Sqvattram.	141.
Stachys Tourn.	83.
Stagg.	503.
Stållört.	347.
Starr.	471.
Statice L.	134.
Stellaria L.	260.
Stenbraken.	552.
Stenfro.	66.
Stensöta.	548.
Stingsel.	24.
Stjernblomma.	260.
Stjernlök.	431.
Stjerntistel.	23.
Stjernvädd.	47.
Stormhatt.	188.
Strandkil.	18.
Strandklo.	77.
Strandkål.	220.
Strandlilja	437.
Strandling.	127.
Strandpryl.	133.
Strandråg.	496.
Strandsticka.	160.
Stratiotes L.	420.
Struthiopteris Willd.	556.
Strätta.	157.
Sturmia Reich.	417.
Stålort.	94.
Stånds.	10.
Stakra.	162.
Suæda Forsk.	382.
Subularia L.	212.
Succisa Vaill.	46.
Surtorn.	191.
Svalting.	433.
Svalört.	181.
Svartsenap.	204.
Svingel.	503.
Svingel-losta.	509.
Svärdslilja.	418.
Sylört.	212.
Symphytum Tourn.	68.
Synantheræ L. C. Rich.	1.
Syra.	360.
Syska.	83.
Syssla.	412.
Saf.	466.
Safferot.	159.

Pag.
Sälg. . . . . 393.
Sälting. . . . . 436.
Sötblomster . . . . 5.

Taggbräken. . . . . 549.
Taklök. . . . . 279.
Tall. . . . . 544.
Tanacetum Tourn. . . . . . . 7.
Tandört. . . . . 207.
Taraxacum L. . . . . 33.
Taxineæ L. C. Rich. . . . . 546.
Taxus Tourn. . . . . 546.
Teesdalia R. Br. . . . . . . 218.
Tetragonolobus Knaut. . . . . 335.
Teucrium L. . . . . 78.
Thalictrum Tourn. . . . . . 185.
Thlaspi Dill. . . . . 217.
Thymus L. . . . . 87.
Thymeleæ Juss. . . . . 368.
Tibast. . . . . 369.
Tilia Tourn. . . . . 225.
Tiliaceæ Juss. . . . . 225.
Timjan. . . . . 87.
Tistel. . . . . 25.
Tistelborre. . . . . 24.
Tjärblomma. . . . . 257.
Tofsäxing. . . . . 526.
Topplosa. . . . . 129.
Torilis Adans. . . . . 166.
Toste. . . . . 276.
Tragopogon Tourn. . . . . . 29.
Tranbärsväxt. . . . . 138.
Trapa L. . . . . 290.
Trichera Schrad. . . . . . . 46.
Trientalis Rupp. . . . . . . 129.
Trifolium Tourn. . . . . . . 340.
Trift. . . . . 135.
Triglochin L. . . . . 436.
Triodia R. Br. . . . . 527.
Trisetum Pers. . . . . 523.
Triticum L. . . . . 497.
Trolldrufva. . . . . 190.
Trollius Rupp. . . . . 190.
Try. . . . . 56.
Tulipa Tourn. . . . . 425.
Tulkört. . . . . 93.
Tulpan. . . . . 425.
Tunica Scop. . . . . 252.
Turritis Dill. . . . . 203.
Tusenskön. . . . . 18.
Tussilago Tourn. . . . . . . 21.
Tveblad. . . . . 414.
Tvålört. . . . . 252.
Typha Tourn. . . . . 459.
Typhaceæ St. Hil. . . . . . 459.

Pag.
Tåg. . . . . 438.
Tätört. . . . . 122.
Törel. . . . . 350.

Ullört. . . . . 15.
Ulmaceæ Briss. Mirb. . . . . 369.
Ulmus Tourn. . . . . 369.
Umbelliferæ Juss. . . . . . . 149.
Urtica Tourn. . . . . 370.
Urticaceæ Dumort. . . . . . 370.
Utricularia L. . . . 121 och 569.

Vaccinium L. . . . . 138.
Valeriana Tourn. . . . . . . 49.
Valerianeæ DC. . . . . 48.
Valerianella Tourn. . . 50 och 568.
Vallkrasse. . . . . 218.
Vallmo. . . . . 192.
Vallört. . . . . 68.
Vass. . . . . 530.
Vatten-arv. . . . . 270.
Vattengröe. . . . . 517.
Vattenkrasse. . . . . 210.
Vattenslinga. . . . . 291.
Vau. . . . . 172.
Vejde. . . . . 222.
Vendelört. . . . . 49.
Verbascum L. . . . . 100.
Verbena Tourn. . . . . 91.
Verbenaceæ St. Hil. . . . . . 90.
Veronica Tourn. . . . 106 och 568.
Vetteros. . . . . 120.
Vial. . . . . 323.
Viburnum L. . . . . 51.
Vicia Tourn. . . . . 327.
Vicker. . . . . 327.
Vide. . . . . 393.
Videört. . . . . 128.
Vifva. . . . . 124.
Vildpersilja. . . . . 163.
Vind[illegible] . . . . 62.
Vintergrön. . . . . 142.
Viol. . . . . 242.
Viola Tourn. . . . . 242.
Violarieæ DC. . . . . 242.
Vippa. . . . . 184.
Vippärt. . . . . 326.
Viscaria Roehl. . . . . 257.
Visil. . . . . 247.
Vårbrodd. . . . . 539.
Vårlök. . . . . 425.
Vårsallat. . . . . 50.
Vädd. . . . . 46.
Vägsenap. . . . . 200.

	Pag.
Vägvårda	44.
Väpling	340.
Woodsia R. Br.	552.
Zannichellia Mich.	457.
Zostera L.	458.
Zymbel	413.
Ängsgröe	513.
Ängskafle	539.
Ängsruta	185.
Ängsskära	23.
Ängsticka	158.
Ängståtel	524.
Ängsull	470.
Ärenpris	106.
Ärter	322.
Ögonblomma	70.
Ögontröst	117.

Missouri Botanical Garden Library
QK289 .A74 1881 General
Areschoug, Fredrik/Skanes flora : innefa
3 1753 00031 2964

Areschoug, Fredrik W. C. QK289 .A74 1881

Sk ånes flora.

Areschoug, Fredrik W.C. QK289 .A74 1881
AUTHOR
Sk ånes flora
TITLE

DATE LOANED	BORROWER'S NAME	DATE RETURNED

Missouri Botanical Garden Library
St. Louis, Missouri